

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Όμιλος και Τράπεζα
Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση
31 Δεκεμβρίου 2023

Μάρτιος 2024

Με μια ματιά	5
Δήλωση Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου	7
Δήλωση Διευθύνοντος Συμβούλου	10
Δηλώσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	12
Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου	14
Επεξηγηματική Έκθεση	247
Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου	255
Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	262
Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	270
Κατάσταση Αποτελεσμάτων	271
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	272
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Όμιλος	273
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Τράπεζα	274
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	275
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1 Γενικές πληροφορίες	276
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2 Βάση παρουσίασης και ουσιώδεις λογιστικές αρχές	276
2.1 Βάση παρουσίασης	276
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας	277
2.3 Νέα και Τροποποιημένα Πρότυπα και Διερμηνείες	279
2.4 Ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις	281
2.5 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα	282
2.6 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών μέσων	283
2.7 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και μέσα αντιστάθμισης	290
2.8 Εύκολη αξία χρηματοοικονομικών μέσων	292
2.9 Παύση αναγνώρισης	292
2.10 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων	293
2.11 Δανεισμός χρεογράφων	293
2.12 Αγορές και πωλήσεις κανονικής παράδοσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	294
2.13 Συμψηφισμός	294
2.14 Διαπραγματευτής-μεσολαβητής εμπορευμάτων	294
2.15 Αναγνώριση Εσόδων	294
2.16 Ενσώματα πάγια στοιχεία, περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	294
2.17 Ακίνητα επενδύσεων	295
2.18 Λογισμικό	295
2.19 Απομείωση Λογισμικού	296
2.20 Ασφαλιστικές δραστηριότητες	296
2.21 Μισθώσεις	296
2.22 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	298
2.23 Προβλέψεις	298
2.24 Συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων	298
2.25 Παροχές προς εργαζομένους	298
2.26 Φόροι εισοδήματος	299
2.27 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	300
2.28 Μετοχικό κεφάλαιο, ίδιες μετοχές και λοιποί εκδοθέντες μετοχικοί τίτλοι	300

2.29 Τομείς δραστηριότητας	300
2.30 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες.....	300
2.31 Κρατικές επιχορηγήσεις.....	301
2.32 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	301
2.33 Θεματοφυλακή και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων τρίτων.....	301
2.34 Κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή.....	301
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών	301
3.1 Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων.....	302
3.2 Φόροι εισοδήματος	302
3.3 Συνταξιοδοτικές παροχές - Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	303
3.4 Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις.....	303
3.5 Αξιολόγηση των συμβατικών ταμειακών ροών στα πλαίσια του SPPI	303
3.6 Αβεβαιότητα επιμέτρησης κατά τον προσδιορισμό παραμέτρων ΑΠΖ.....	304
3.7 Μισθώσεις	304
3.8 Αξιολόγηση του ελέγχου επί της επένδυσης	305
3.9 Αντισταθμίσεις χαρτοφυλακίου (Αντιστάθμιση Μακροοικονομικού κινδύνου).....	305
3.10 Προβλέψεις.....	305
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4 Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων	305
4.1 Πλαίσιο διακυβέρνησης διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου	305
4.2 Πιστωτικός κίνδυνος.....	305
4.3 Κίνδυνος Αγοράς.....	331
4.4 Κίνδυνος χώρας	339
4.5 Κίνδυνος ρευστότητας.....	339
4.6 Κεφαλαιακή επάρκεια	341
4.7 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού	344
4.8 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.....	350
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5 Τομείς δραστηριότητας.....	353
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6 Καθαρά έσοδα από τόκους	357
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7 Καθαρά έσοδα από προμήθειες.....	357
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8 Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και κέρδη/(ζημιές) από παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος	357
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9 Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)	358
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10 Δαπάνες προσωπικού	358
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11 Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	359
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12 Διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα.....	362
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13 Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων.....	363
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14 Κόστος Αναδιάρθρωσης.....	363
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15 Φόροι.....	363
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16 Κέρδη ανά μετοχή	364
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17 Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	364
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18 Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	364
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	365
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	365
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	368

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	376
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23	Ακίνητα επενδύσεων	377
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24	Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.....	378
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25	Λογισμικό	378
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26	Ενώματα πάγια στοιχεία	379
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27	Απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	381
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού.....	382
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29	Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες	383
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30	Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.....	385
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31	Υποχρεώσεις προς πελάτες	386
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32	Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	386
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33	Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	387
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34	Λοιπές υποχρεώσεις.....	388
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού, μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και πιστωτικές δεσμεύσεις	390
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36	Μετοχικό κεφάλαιο, Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο & Ίδιες μετοχές.....	392
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37	Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	394
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38	Αποθεματικά	395
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39	Μη ελέγχουσες συμμετοχές.....	396
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40	Μέρισμα ανά μετοχή.....	396
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41	Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα.....	396
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	396
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43	Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές.....	398
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44	Ενοποιούμενες Εταιρείες	402
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45	Αμοιβές Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	403
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46	Πρόγραμμα Δωρεάν Διάθεσης Μετοχών.....	403
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47	Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού.....	404
Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 81		405
Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 82		407
Γνωστοποιήσεις άρθρου 6 Ν.4374/2016.....		408
Διαθεσιμότητα Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης		414

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε.

Ποιοι είμαστε: Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής «ΕΤΕ» ή «Τράπεζα» ή «Εθνική Τράπεζα») ιδρύθηκε το 1841 και οι μετοχές της εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ») το 1880. Η Τράπεζα έχει την έδρα της στην οδό Αιόλου 86, 10559 Αθήνα, Ελλάδα (αριθμ. Γ.Ε.ΜΗ 237901000), τηλ.: (+30) 210 334 1000, www.nbg.gr. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει καταστήματα, πρακτορεία και γραφεία αντιπροσωπείας οπουδήποτε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η Τράπεζα κατά τη διάρκεια των 183 ετών λειτουργίας της, έχει επεκτείνει το φάσμα των τραπεζικών υπηρεσιών που προσφέρει και καλύπτει όλα τα σύγχρονα τραπεζικά προϊόντα. Η Τράπεζα μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος ΕΤΕ» ή ο «Όμιλος») παρέχουν ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει κυρίως λιανική, επιχειρηματική και επενδυτική τραπεζική, διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων & Specialized Asset Solutions, συναλλακτική τραπεζική, χρηματοδοτική μίσθωση, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, χρηματιστηριακή μεσιτεία, διαχείριση ενεργητικού πελατών, διαχείριση ακίνητης περιουσίας και ασφαλιστικές υπηρεσίες. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, ωστόσο διατηρεί κατάστημα στη Κύπρο και θυγατρικές στη Βόρεια Μακεδονία, στην Κύπρο, στη Ρουμανία, στη Βουλγαρία, στο Λουξεμβούργο, στην Ολλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο με εργατικό δυναμικό στις 31 Δεκεμβρίου 2023 7.889 υπαλλήλους (Τράπεζα: 6.517)¹.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, η Τράπεζα διέθετε συνολικά 327 Μονάδες (313 Καταστήματα εκ των οποίων 18 Καταστήματα Λιανικής i-Bank Tellerless, και 14 Γραφεία Συναλλαγών). Επιπλέον, η Τράπεζα, μέσω 1.462 ΑΤΜ (580 σε καταστήματα και 882 εκτός καταστημάτων), προσέφερε εκτενή κάλυψη ακόμη και στις πιο απομακρυσμένες περιοχές της χώρας. Το διεθνές δίκτυο του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2023 περιλάμβανε 61 Καταστήματα και 171 ΑΤΜ, τα οποία προσφέρουν παραδοσιακές τραπεζικές υπηρεσίες και χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες.

Η Τράπεζα είναι μια από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες στην Ελλάδα και ένα από τα μεγαλύτερα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα σε όρους κεφαλαιοποίησης, κατέχοντας σημαντική θέση στον Ελληνικό χρηματοπιστωτικό τομέα.

 Για περισσότερες πληροφορίες για τις δραστηριότητές μας, βλ. ενότητα «Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση».

¹ Εξαιρώντας τους υπαλλήλους σε παράταση εξαιτίας της συμμετοχής τους σε πρόγραμμα εθελούσιας αποχώρησης.

Αναφορικά με το Σκοπό, το Όραμα και τις Αξίες μας

Η δήλωση σκοπού του Ομίλου ΕΤΕ διατυπώνεται στη φράση: **«Μαζί δημιουργούμε μέλλον»**. Όραμά μας είναι να είμαστε η **«Τράπεζα Πρώτης Επιλογής»** για τους πελάτες, τους εργαζόμενους και τους επενδυτές μας. Μια **Ανθρώπινη, Αξίопιστη, Αποτελεσματική και Αναπτυξιακή** Τράπεζα που λειτουργεί ως **καταλύτης για τη βιώσιμη ανάπτυξη**, προσφέροντας διαρκώς νέες προοπτικές στα νοικοκυριά, στις επιχειρήσεις, στην κοινωνία και στους ανθρώπους της. Σύμφωνα με τον σκοπό, το όραμα και τις αξίες του, ο Όμιλος έχει δεσμευτεί να ενσωματώνει τις παραμέτρους για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση («Environmental, Social and Governance», («ESG»)) στη στρατηγική, στο επιχειρηματικό και λειτουργικό του μοντέλο και την εταιρική κουλτούρα.

Οι Αξίες μας

Σε όλη τη διάρκεια της ιστορικής μας διαδρομής, από το 1841 μέχρι σήμερα, αναγνωρίζουμε ότι η διαχρονική επιτυχία της επιχειρηματικής μας δραστηριότητας στηρίζεται κατά κύριο λόγο στο ότι λειτουργούμε με βάση τις αξίες μας, το όραμα και τις αρχές μας.

Αυτές οι αξίες είναι και παραμένουν στο DNA μας, για να περάσουμε μαζί στην επόμενη ημέρα.

Ανθρώπινη	Αξίопιστη	Αποτελεσματική	Αναπτυξιακή
			
<i>Γνώμονας σε κάθε βήμα μας είναι οι ανάγκες και οι επιλογές των πελατών μας.</i>	<i>Λειτουργούμε με διαφάνεια, γνώση και εμπειρία.</i>	<i>με Ανταποκρινόμαστε στις ανάγκες των πελατών μας με ευέλικτες λύσεις.</i>	<i>Επιταχύνουμε την βιώσιμη ανάπτυξη και την ευημερία.</i>

Η σημαντική εξέλιξη της Εθνικής Τράπεζας τα τελευταία χρόνια ήταν απαραίτητο να αποτυπωθεί και στην εικόνα της. Σε μια ανανεωμένη εικόνα, που έχει δημιουργηθεί με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον και με απόλυτο σεβασμό στην κληρονομιά των 183 ετών παρουσίας στη χώρα. Η ανανεωμένη εικόνα αποτελεί την φυσική συνέχεια ενός επιτυχημένου προγράμματος μετασχηματισμού που δημιούργησε μια σύγχρονη και ανταγωνιστική τράπεζα και αναδεικνύει την αναπτυξιακή δυναμική και την ηγετική θέση της Εθνικής Τράπεζας στον τραπεζικό τομέα.

Η νέα ταυτότητα έχει σχεδιαστεί με στόχο να διαφυλάξει τις αρετές που η Εθνική Τράπεζα κατέχει όλα αυτά τα χρόνια, και να αναδείξει όλες εκείνες που κατέκτησε τελευταία. Αποτυπώνει την συμπεριληπτική σύγχρονη επιχειρηματική προσέγγισή μας, τη φροντίδα μας για τα κοινωνικά αιτήματα, την περιβαλλοντική μας ευαισθησία και τη στήριξή μας στην καινοτομία.

Αναφορικά με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση

Το 2021, η Τράπεζα ξεκίνησε μια ολιστική προσπάθεια εναρμόνισης με το εξελισσόμενο εποπτικό πλαίσιο για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση («Environment, Social and Governance» ή «ESG»), για την εκπλήρωση της δέσμευσής της στις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής (UN Environment Programme Finance Initiative Principles of Responsible Banking, “UNEP FI PRB”), και την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών ESG σε ολόκληρο τον οργανισμό (για τη διαχείριση πιστωτικού και άλλων τύπων κινδύνων, την επιχειρηματική στρατηγική, προϊόντα και υπηρεσίες, τις γνωστοποιήσεις και αναφορές, καθώς και την προσπάθεια μείωσης του άμεσου και έμμεσου περιβαλλοντικού αποτυπώματος της Τράπεζας). Επιπρόσθετα, η Τράπεζα συνέχισε να διαμορφώνει περαιτέρω τη στρατηγική της και να εμβαθύνει στις πτυχές ESG, ξεκινώντας με την ενσωμάτωση των θεμάτων ESG αναφορικά με τον κλιματικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο στη δραστηριότητα και στη λειτουργία της.

Πιο συγκεκριμένα, ενισχύσαμε τις γνωστοποιήσεις μας σε θέματα ESG, καθώς και τη διακυβέρνηση σε θέματα ESG σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου και διοίκησης. Η Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας του Διοικητικού Συμβουλίου ιδρύθηκε τον Φεβρουάριο του 2022 με σκοπό να επιβλέπει τη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη στρατηγική του Ομίλου σε θέματα ESG και καινοτομίας. Η Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης, υπό την προεδρία του Διευθύνοντος Συμβούλου έθεσε κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τη στρατηγική και τους στόχους σε θέματα ESG και παρέιχε εποπτεία σε βασικές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες καθώς και τους κινδύνους που σχετίζονται με τα θέματα ESG. Σημαντικό είναι ότι ενισχύσαμε την ικανότητα και τις δεξιότητές μας αναφορικά με τα θέματα ESG, με εξειδικευμένες ομάδες στην πρώτη και δεύτερη γραμμή άμυνας του Ομίλου.

Η Τράπεζα έχει επίσης κάνει ένα κομβικό βήμα προς μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών (net zero) έως το 2050, με το να είναι μεταξύ των πρώτων τραπεζών στην Ελλάδα που έθεσαν και γνωστοποίησαν επιστημονικά τεκμηριωμένους στόχους για τη μείωση χρηματοδοτούμενων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για έξι από τα χαρτοφυλάκια χρηματοδοτήσεων της με σημαντικό αποτύπωμα άνθρακα: παραγωγής ενέργειας, πετρελαίου και φυσικού αερίου, τσιμέντου, αλουμινίου, εμπορικών ακινήτων, και οικιστικών ακινήτων. Προσηλωμένη στον στόχο της για επιτάχυνση της μετάβασης σε μια βιώσιμη οικονομία, τον Οκτώβριο του 2023, η Τράπεζα εντάχθηκε στην κορυφαία πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών Net Zero Banking Alliance («NZBA») του τραπεζικού κλάδου παγκοσμίως, με την οποία δεσμεύεται να ευθυγραμμίσει τα χρηματοδοτικά και επενδυτικά της χαρτοφυλάκια με την επίτευξη του στόχου για μηδενικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έως το 2050 ή νωρίτερα, όπως εκφράζεται από το πλέον φιλόδοξο σύνολο στόχων που ορίζεται στη Συμφωνία του Παρισιού για το Κλίμα. Στο πλαίσιο αυτής της δέσμευσης, η Τράπεζα προχώρησε στη δημοσιοποίηση ενδιάμεσων στόχων (για το 2030) απανθρακοποίησης με προτεραιότητα σε τομείς υψηλής έντασης εκπομπών άνθρακα, λαμβάνοντας υπόψη τις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές προβλέψεις (science-based pathways).

Οι βασικές πρωτοβουλίες για την εφαρμογή της Κλιματικής και Περιβαλλοντικής στρατηγικής (συμπεριλαμβανομένης και της αντίστοιχης διαχείρισης κινδύνων) καθώς και της Κοινωνικής στρατηγικής αποτελούν μέρος του Προγράμματος Μετασχηματισμού, με στόχο την προσήλωση στην επίτευξη των στόχων στις προαναφερθείσες κρίσιμες περιοχές (βλ. ενότητα «Πρόγραμμα Μετασχηματισμού»).

► Για περισσότερες πληροφορίες για το Περιβάλλον, την Κοινωνία, τη Διακυβέρνηση & τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, βλ. ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση».

Γκίκας Α. Χαροδούβελης
Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου

Το 2023 χαρακτηρίστηκε από σημαντικά επιτεύγματα της Εθνικής Τράπεζας και της ελληνικής οικονομίας. Το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,0%, ένας ρυθμός που συνεχίζει να υπερβαίνει τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Η ισχυρή αυτή επίδοση επιτεύχθηκε σε ένα εξωτερικό περιβάλλον γεμάτο προκλήσεις, όπως πρωτοφανείς φυσικές καταστροφές στην Ελλάδα, αυστηροποίηση της νομισματικής πολιτικής και νέες γεωπολιτικές εντάσεις.

Ένα ορόσημο-κλειδί για την ελληνική κυβέρνηση, που ήταν η επιστροφή της χώρας στην επενδυτική βαθμίδα, επιτεύχθηκε το δεύτερο εξάμηνο του 2023. Πράγματι, πέντε μεγάλοι διεθνείς οίκοι αξιολόγησης αναβάθμισαν την Ελλάδα σε επενδυτική βαθμίδα, μια θέση που κατείχε η χώρα πριν από 13 χρόνια, στο ξεκίνημα της κρίσης. Η δημοσιονομική αξιοπιστία, η διατηρήσιμη οικονομική ανάκαμψη, και η συνεχής βελτίωση των επιδόσεων του τραπεζικού τομέα, ήταν μεταξύ των κύριων παραγόντων που οδήγησαν στην αναβάθμιση.

Η Εθνική Τράπεζα, η «Τράπεζα Πρώτης Επιλογής», συμβάλλει καθοριστικά στην εγχώρια οικονομική ανάπτυξη. Πέτυχε υγιή πιστωτική επέκταση – κυρίως στη χρηματοδότηση του επιχειρηματικού τομέα, βελτίωσε την ποιότητα του δανειακού της χαρτοφυλακίου, σημείωσε διψήφια απόδοση ιδίων κεφαλαίων, και ενίσχυσε τα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας, με αποτέλεσμα να κατέχει κορυφαία θέση μεταξύ των ελληνικών τραπεζών, όσον αφορά την κεφαλαιακή επάρκεια και τη ρευστότητα. Οι πρωτοποριακές επενδύσεις των τελευταίων ετών στην τεχνολογία, σε συνδυασμό με την αταλάντευτη αφοσίωση των ανθρώπων μας, αποτελούν την κινητήρια δύναμη στην επίτευξη των εντυπωσιακών οικονομικών αποτελεσμάτων.

Η Εθνική Τράπεζα από το 2018, με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού, βελτιώνει διαρκώς το εμπορικό και λειτουργικό επιχειρησιακό της μοντέλο, συμπεριλαμβανομένης της εμπειρίας του πελάτη και των

προσφερόμενων ψηφιακών υπηρεσιών. Τα επιτεύγματά μας περιλαμβάνουν:

- ενίσχυση της δημιουργίας εσόδων μέσω βελτιώσεων στο μοντέλο εξυπηρέτησης, σταυροειδών πωλήσεων και προσφοράς νέων επιχειρηματικών προϊόντων,
- σημαντικές αλλαγές στην τεχνολογική υποδομή και το μοντέλο λειτουργίας μας, συμπεριλαμβανομένης της αντικατάστασης του Συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών μας (Core Banking System),
- περαιτέρω ενσωμάτωση πρακτικών ESG στην επιχειρηματική στρατηγική της Τράπεζας, στη διαχείριση κινδύνων, καθώς και σε δεδομένα και συστήματα, και
- ενίσχυση της εταιρικής μας κουλτούρας και περαιτέρω εκσυγχρονισμό της διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού μας.

Η ισχυρή χρηματοοικονομική μας επίδοση, η αποτελεσματική εσωτερική μας λειτουργία, η ποιότητα του δανειακού μας χαρτοφυλακίου, και η ισχυρή κεφαλαιακή μας θέση και ρευστότητα, αναγνωρίστηκαν ευρέως από τις εποπτικές αρχές και την επενδυτική κοινότητα. Στην Πανευρωπαϊκή Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Συνθηκών (EU-wide Stress Test) της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT) για το 2023, η Εθνική Τράπεζα πέτυχε την 5η καλύτερη επίδοση στο σύνολο των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που συμμετείχαν, και την καλύτερη επίδοση στην Ελλάδα. Επιπλέον, η δημόσια προσφορά τον Νοέμβριο του 2023 ποσοστού 22% του μετοχικού κεφαλαίου της Εθνικής Τράπεζας, που κατείχε το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, προσέλκυσε έντονο ενδιαφέρον από ευρεία γκάμα επενδυτών και υπερκαλύφθηκε πάνω από οκτώ φορές. Περίπου το 80% των προσφερόμενων μετοχών διατέθηκαν σε διεθνείς επενδυτές, εκ των οποίων πάνω από τα δύο τρίτα ήταν αμοιβαία κεφάλαια μακροπρόθεσμου ορίζοντα (long-only funds). Η επιτυχία της συναλλαγής αυτής επιβεβαίωσε έμπρακτα τη σημερινή ευρωστία της Τράπεζας καθώς και τις θετικές προοπτικές της, ενώ συνιστά και ξεκάθαρη ψήφο εμπιστοσύνης στη μελλοντική ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Το 2023 η Εθνική Τράπεζα έλαβε σειρά σημαντικών βραβείων και διακρίσεων, μεταξύ των οποίων (i) «Η εταιρεία με την καλύτερη εταιρική διακυβέρνηση στην Ελλάδα» από την Capital Finance International (CFI), (ii) «Diamond Distinction» για την Εταιρική Κοινωνική Υπευθυνότητα από τον CRI Index, (iii) τρία βραβεία στο πλαίσιο των Best Digital Bank Awards του Global Finance Magazine και (iv) «Η καλύτερη ψηφιακή τράπεζα στην Ελλάδα» στο πλαίσιο των Global Retail Banking Innovation Awards από το περιοδικό The Digital Banker.

Η Εθνική Τράπεζα κατέγραψε, επίσης, αξιοσημείωτη βελτίωση στην αξιολόγηση ESG. Έχει δεσμευτεί σε ένα σύνολο φιλόδοξων στόχων για το 2030 όσον αφορά τις χρηματοδοτούμενες εκπομπές ρύπων, υλοποιώντας το όραμα για μια οικονομία καθαρά μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (net-zero) και κερδίζοντας αναγνωρίσιμη συμμετοχή σε οργανισμούς παγκόσμιας κλάσης, όπως η Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) και η Net-Zero Banking Alliance (NZBA). Τους στόχους ESG τους υποστηρίζουμε με επιχειρηματικές πρωτοβουλίες δημιουργίας προστιθέμενης

οικονομικής αξίας για το κλίμα και το περιβάλλον, καθώς και με πρωτοβουλίες ενίσχυσης των υπεύθυνων εσωτερικών πρακτικών. Επιπλέον, η Εθνική Τράπεζα πρωτοστατεί στους τομείς της συμπερίληψης, της υγείας, της ευεξίας και του αθλητισμού, του πολιτισμού και της καινοτομίας. Αξιοποιεί την κληρονομιά της και την ισχύ της προκειμένου να συμβάλλει σε ένα καλύτερο, περισσότερο πράσινο και πιο βιώσιμο αύριο.

Όσον αφορά τις μελλοντικές εξελίξεις, οι προσδοκίες για το 2024 και τα επόμενα έτη παραμένουν αισιόδοξες, καθώς το ελληνικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί με μέσο ετήσιο ρυθμό 2,5% την περίοδο 2024-2025, διπλάσιο από τον αντίστοιχο μέσο ρυθμό της ευρωζώνης. Η συμβολή των επενδύσεων στην αύξηση του ΑΕΠ αναμένεται να ενισχυθεί περαιτέρω, οδηγώντας σε μείωση της αντίστοιχης απόστασης από την ευρωζώνη, με τον ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου – εξαιρουμένης κατασκευαστικής δραστηριότητας στην αγορά κατοικίας – να ανέρχεται ήδη σε υψηλό 14ετία το 2023. Η συμβολή του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αναμένεται να είναι σημαντική, καθώς οι σχετικές κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να επιταχυνθούν την περίοδο 2024-2026, με το ποσοστό απορρόφησης των σχετικών πόρων ήδη να υπερβαίνει το 50%.

Η ελληνική αγορά εργασίας συνεχίζει να μας εκπλήσσει θετικά, σημειώνοντας ραγδαία βελτίωση. Το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε σε χαμηλό 14ετία κατά το δ' τρίμηνο του 2023. Επιπλέον, η απασχόληση αυξήθηκε κατά σχεδόν 100 χιλιάδες άτομα σε ετήσια βάση, με τη μέση αύξηση των πραγματικών μισθών το 2023 να εκτιμάται ότι ξεπέρασε το 2%. Αυτές οι τάσεις, μαζί με την αύξηση του μη μισθολογικού εισοδήματος, την πρόσθετη προσαρμογή του κατώτατου μισθού και την περαιτέρω μείωση του πληθωρισμού, αναμένεται να στηρίξουν την ιδιωτική κατανάλωση και το 2024.

Συγκρατημένη βελτίωση αναμένεται, επίσης, στο εξωτερικό οικονομικό περιβάλλον, καθώς η οικονομική δραστηριότητα στην ευρωζώνη εκτιμάται ότι θα ανακάμψει ελαφρώς το 2024, ενώ ο κύκλος περιοριστικής νομισματικής πολιτικής θα αρχίζει να αντιστρέφεται, βοηθώντας έτσι την ανάπτυξη. Ο τουριστικός κλάδος στην Ελλάδα οδεύει προς νέο ιστορικό υψηλό, σύμφωνα με τις πρώτες διαθέσιμες πληροφορίες για το 2024, μετά από ένα εξαιρετικό 2023, όταν η τουριστική δραστηριότητα κατέρριψε κάθε προηγούμενο ρεκόρ.

Η ισχυρή επίδοση του τραπεζικού τομέα το 2023 έδωσε πολύτιμη ώθηση στις χρηματοπιστωτικές συνθήκες και την οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των χορηγήσεων προς τον ιδιωτικό τομέα από το ελληνικό τραπεζικό σύστημα υπερέβη τον μέσο όρο της ευρωζώνης για πρώτη φορά σε 13 χρόνια. Επιπλέον, η αυξανόμενη άντληση κεφαλαίων από τις μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες μέσω της ελληνικής χρηματοπιστωτικής αγοράς, και η άνοδος των αποτιμήσεων των ελληνικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και ακινήτων, επιβεβαιώνουν ότι η ισχυρή ανάπτυξη παραμένει σε στέρεη βάση.

Αξιοποιώντας αυτή την ευνοϊκή συγκυρία, σκοπούμε να επιταχύνουμε τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Τράπεζας, που αποτελεί βασικό συγκριτικό μας πλεονέκτημα, ιδίως όταν λαμβάνεται υπόψη ο ανταγωνισμός που δυνητικά προκύπτει από τις εταιρείες Fintech στο μέλλον. Έχουμε ήδη αλλάξει όλα τα περιφερειακά μας συστήματα πληροφορικής, αλλά, το πιο σημαντικό, απέχουμε μόλις ένα έτος από την ολοκλήρωση της κρίσιμης αντικατάστασης του Συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών μας. Το νέο σύστημα Βασικών Τραπεζικών Εργασιών έχει χαμηλότερο κόστος συντήρησης, παρέχει ισχυρότερη άμυνα έναντι των κινδύνων στον κυβερνοχώρο, και βελτιώνει την εξυπηρέτηση των πελατών μας. Η επιτυχημένη στρατηγική μας στον τομέα της Πληροφορικής, σε συνδυασμό με τη μοναδική πελατειακή μας βάση και εμπορική επωνυμία, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες στήριξης σε ένα όλο και περισσότερο ανταγωνιστικό μέλλον, διασφαλίζοντας ότι θα παραμείνουμε η «Τράπεζα Πρώτης Επιλογής».

Αθήνα, 11 Μαρτίου 2024

Γκίκας Α. Χαροδούβελης

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου

Παύλος Μουλωνιάς
Διευθύνων Σύμβουλος

Το 2023 η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα παρέμεινε σε υγιή ανοδική πορεία, παρά το δυσμενές εξωτερικό οικονομικό περιβάλλον και τις περιοριστικές νομισματικές συνθήκες. Η υψηλή αξιοπιστία σε επίπεδο οικονομικής πολιτικής, η ενισχυμένη ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας --με την προσέλκυση σημαντικών εγχώριων και ξένων επενδύσεων-- και η ώριμη πλέον φάση του επιχειρηματικού κύκλου στη χώρα μας, υποστηρίζουν την αναπτυξιακή υπεραπόδοση της Ελλάδας. Επιπλέον, τα οφέλη από την επιστροφή στην επενδυτική βαθμίδα διαχέονται στις ευρύτερες χρηματοοικονομικές συνθήκες και οδηγούν σε υψηλότερες αποτιμήσεις.

Αξιοποιώντας την αναπτυξιακή δυναμική της Ελλάδας, τα ισχυρά πλεονεκτήματα του ισολογισμού μας και τον επιτυχημένο ψηφιακό και λειτουργικό μετασχηματισμό μας, καταγράψαμε εντυπωσιακά αποτελέσματα για το 2023. Ειδικότερα, τα οργανικά κέρδη μετά από φόρους ανήλθαν σε €1,2 δισ. το 2023, με αποτέλεσμα ο δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων να διαμορφωθεί πάνω από το 18%, υπερβαίνοντας τον ετήσιο στόχο που είχαμε θέσει για το έτος. Η επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων είναι εμφανής σε όλους τους τομείς κερδοφορίας της Τράπεζας. Όσον αφορά την πιστωτική επέκταση, οι εκταμιεύσεις ξεπέρασαν τα €7,5 δισ. σε επίπεδο Ομίλου, με αποτέλεσμα την υγιή αύξηση των δανείων μας, παρά τις υψηλές εταιρικές αποπληρωμές.

Η ισχυρή κερδοφορία ενδυνάμωσε περαιτέρω τα κεφαλαιακά μας αποθέματα, παρέχοντας στην Τράπεζα σημαντική στρατηγική ευελιξία για το μέλλον. Ο δείκτης CET1 αυξήθηκε κατά +220μ.β. ετησίως μετά την πρόβλεψη για διανομή μερίσματος, και ανήλθε σε 17,8%, στα υψηλότερα επίπεδα

του κλάδου, με τον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας να διαμορφώνεται στο 20,2%, ενισχυμένος κατά +350μ.β. σε ετήσια βάση.

Πέρα από τα ισχυρά οικονομικά αποτελέσματα, έχουμε κάνει εντυπωσιακά βήματα στη βελτίωση του τρόπου λειτουργίας μας, μεταξύ άλλων μέσω σημαντικών επενδύσεων στην τεχνολογία, με απώτερο στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών μας. Αξιοσημείωτα επιτεύγματα του Προγράμματος Μετασχηματισμού μας το 2023 είναι τα ακόλουθα:

- Πρόοδος στην αντικατάσταση του συστήματος βασικών τραπεζικών εργασιών της Τράπεζας (Core Banking System), με την ολοκλήρωση της υλοποίησης για τα εταιρικά δάνεια.
- Ενίσχυση της ηγετικής μας θέσης στην ψηφιακή τραπεζική, όπως αποτυπώνεται στα ηγετικά μερίδια αγοράς μας σε ενεργούς χρήστες και ψηφιακές πωλήσεις, με τις τελευταίες να αυξάνονται σε 1,2 εκατομμύρια μονάδες σε σύγκριση με 0,8 εκατομμύρια το 2022.
- Ολοκλήρωση του μεγαλύτερου μέρους της κεντροποίησης των εργασιών μας — με το νέο μοντέλο εξυπηρέτησης των εταιρικών πελατών μας και την κεντροποίηση των δανείων μικρομεσαίων επιχειρήσεων το 2023 —, καθώς και τη συνέχιση της αυτοματοποίησης των λειτουργιών μας, μεταξύ άλλων μέσω της χρήσης τεχνολογιών OCR και AI (ιδίως στη χρηματοδότηση εμπορικών συναλλαγών και την καταπολέμηση και πρόληψη της απάτης).
- Τη μείωση της χρήσης χαρτιού (paperless) σταδιακά στα καταστήματά μας, ήδη στις πιο συχνές συναλλαγές.
- Συνέχιση της βελτίωσης της εμπειρίας των πελατών, μεταξύ άλλων μέσω της εισαγωγής βιντεοκλήσεων (video-banking) και ενισχυμένων υπηρεσιών μέσω τηλεφωνικού κέντρου.

Αξιοσημείωτο είναι ότι οι καίριες αλλαγές στον τρόπο που εργαζόμαστε, κυρίως στη διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού αλλά και στην εμπειρία πελάτη, έχουν οδηγήσει σε σημαντική βελτίωση της κουλτούρας της Τράπεζας, γεγονός που αναγνωρίζεται από τους πελάτες μας.

Παραμένουμε επίσης προσηλωμένοι στη στρατηγική μας για τη δημιουργία στρατηγικών συνεργασιών τόσο στο χώρο της πληροφορικής όσο και εκτός. Τον Μάιο του 2023 υπογράψαμε στρατηγική συμφωνία με την εταιρεία τεχνολογίας Epsilon Net S.A. και η συνεργασία μας αποδίδει ήδη καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες στους πελάτες μας.

Ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα της χρονιάς ήταν η επιτυχία της διάθεσης από το ΤΧΣ του 22% του μετοχικού κεφαλαίου μας τον Νοέμβριο του 2023. Αντανακλά τις πρόσφατες θετικές εξελίξεις στη χώρα, αλλά αποτελεί και αναγνώριση από τους μετόχους μας της αξιοπιστίας μας, η οποία επιτεύχθηκε με τη συνεπή και ακριβή εκτέλεση μιας σειράς φιλόδοξων επιχειρηματικών σχεδίων την τελευταία πενταετία μέσω του Προγράμματος Μετασχηματισμού μας.

Δήλωση Διευθύνοντος Συμβούλου

Ένα άλλο σημαντικό ορόσημο στις αρχές του 2024 ήταν η μεγάλη επιτυχία της νέας, ανανεωμένης εταιρικής μας εικόνας, η οποία αντικατοπτρίζει και ενισχύει τις επιτυχίες που σημειώθηκαν τα τελευταία πέντε χρόνια.

Στον τομέα του ESG, η δέσμευσή μας για βιωσιμότητα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του οράματος και της στρατηγικής μας. Η Τράπεζα έκανε φέτος ένα καθοριστικής σημασίας βήμα και εντάχθηκε στη Net Zero Banking Alliance (NZBA), θέτοντας φιλόδοξους στόχους για τις χρηματοδοτούμενες εκπομπές και υλοποιώντας έτσι τη δέσμευσή της για μηδενικό ισοζύγιο άνθρακα. Επιπλέον, η Εθνική Τράπεζα διατήρησε την ηγετική της θέση στη χρηματοδότηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, ενίσχυσε περαιτέρω τη διακυβέρνηση ESG, και ολοκλήρωσε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης ESG σε επίπεδο τράπεζας για την ευαισθητοποίηση των εργαζομένων της σε θέματα κλίματος και περιβάλλοντος.

Οι πρωτοβουλίες Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης συνεχίζουν να στηρίζουν την κοινωνία. Το 2023, εστιάσαμε στις περιοχές που επλήγησαν από τις καταστροφικές πυρκαγιές και πλημμύρες στην Ελλάδα, καθώς και σε πρωτοβουλίες για την προώθηση της καινοτομίας (Business Seeds), του πολιτισμού (MIET) και του αθλητισμού (Ολυμπιακοί Αγώνες του Παρισιού).

Με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον, οι αναπτυξιακοί παράγοντες και οι μεταρρυθμίσεις ενισχύουν τις προοπτικές ανάπτυξης για το 2024 και έπειτα, ενώ η Τράπεζα παραμένει προσηλωμένη στη στήριξη των ισχυρών ρυθμών ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Η στρατηγική μας αξιοποιεί i) τις επενδύσεις μας στην τεχνολογία, ώστε να ξεχωρίζουμε για τον ευέλικτο και αποτελεσματικό τρόπο λειτουργίας μας και για την υψηλή ποιότητα στην εμπειρία που προσφέρουμε στους πελάτες μας, και ii) τους ανθρώπους μας, οι οποίοι συνεχίζουν να κερδίζουν την εμπιστοσύνη των πελατών μας παρέχοντας βέλτιστες υπηρεσίες, με αποτέλεσμα η Εθνική Τράπεζα να αναγνωρίζεται ως «Τράπεζα Πρώτης Επιλογής».

Αθήνα, 11 Μαρτίου 2024

Πάυλος Μυλωνάς
Διευθύνων Σύμβουλος

Δηλώσεις μελών του Διοικητικού Συμβουλίου επί της ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης 31 Δεκεμβρίου 2023

Δήλωση του Προέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου και Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το Άρθρο 4 του Ν. 3556/2007

Εμείς, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε., και εξ' όσων γνωρίζουμε, δηλώνουμε ότι:

- (1) Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2023, καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα και απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Τράπεζας και των εταιρειών που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.
- (2) Η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2023, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας και των εταιρειών που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αθήνα, 11 Μαρτίου 2024

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

MATTHIEU J. KISS

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

2023

για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Σημαντικότερες Εξελίξεις

Στρατηγικές προτεραιότητες 2024-2025

Σχετικά με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της ΕΤΕ

Σχετικά με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της ΕΤΕ

Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της ΕΤΕ κεφαλαιοποιεί τα ισχυρά μας σημεία και αντιμετωπίζει τις προκλήσεις, διασφαλίζοντας ότι υλοποιούμε τη στρατηγική μας και επιτυγχάνουμε τους χρηματοοικονομικούς και λειτουργικούς στόχους μας.

Ισχυρή εταιρική διακυβέρνηση

με την πλήρη στήριξη της Διοίκησης και του Διοικητικού Συμβουλίου

~35 Έργα/ ~85 Δράσεις το 2023

που οδηγούν σε βιώσιμες αλλαγές σύμφωνα με το επιχειρηματικό μας σχέδιο

1.500+ συνάδελφοι

σε όλο το εύρος της Τράπεζας συμμετέχουν ενεργά στην υλοποίηση του Προγράμματος Μετασχηματισμού

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

2023

Χρηματοοικονομικές
Επιδόσεις Ομίλου

Τα Οργανικά Κέρδη μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε €1.200 εκατ., αυξημένα περισσότερο από 2,5 φορές σε ετήσια βάση

Μη -

Χρηματοοικονομικά

Επιλεγμένες
σημαντικές εξελίξεις σε θέματα ESG και
Ψηφιακής Τραπεζικής

Οργανικά Κέρδη μετά φόρων σε επίπεδο Ομίλου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες

€1.200 εκατ. για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023 (31 Δεκεμβρίου 2022: €474 εκατ.).

Εκταμιεύσεις δανείων σε επίπεδο Τράπεζας

Ανήλθαν σε €7,0 δισ., ενισχυμένες κατά 4,7%, αντανακλώντας τις εκταμιεύσεις δανείων προς επιχειρήσεις.

Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα («ΜΕΑ»)

Τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε €1,3 δισ., -27,6% σε ετήσια βάση, με τον δείκτη ΜΕΑ να ανέρχεται σε 3,7%.

Ρευστότητα

Οι καταθέσεις στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά €1,9 δισ. και ανήλθαν σε €57,1 δισ., οι δείκτες Κάλυψης Ρευστότητας («LCR») και Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης («NSFR») διατηρούνται σε υψηλά επίπεδα υπερβαίνοντας κατά πολύ το ελάχιστο εποπτικό όριο.

Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 («CET1»)

Την 31 Δεκεμβρίου 2023, ο δείκτης CET1 και ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας διαμορφώθηκαν σε 17,8% και 20,2% αντίστοιχα, συμπεριλαμβανομένων των κερδών της περιόδου, μετά από πρόβλεψη για διανομή μερίσματος, υπερβαίνοντας κατά πολύ τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων για το 2023 και το 2024.

- **Μέτρηση του Αποτυπώματος Άνθρακα**

- Μέτρηση του αποτυπώματος εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της Τράπεζας για το 2022, με ενισχυμένη μεθοδολογία, κάλυψη χαρτοφυλακίου και ποιότητας δεδομένων.
- Ανάπτυξη επιστημονικά τεκμηριωμένων (science-based) ενδιάμεσων 2030 στόχων μετάβασης σε μηδενικό καθαρό ισοζύγιο εκπομπών (Net Zero).
- Συμμετοχή στη διεθνή σύμπραξη χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων Partnership for Carbon Accounting Financials («PCAF») και στην παγκόσμια πρωτοβουλία Net Zero Banking Alliance («NZBA»).

- **«Τράπεζα Πρώτης Επιλογής» στον τομέα της ενέργειας και στη χρηματοδότηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας («ΑΠΕ») στην Ελλάδα**

- Συμβολή για ακόμη μία χρονιά στην προσπάθεια της χώρας να βελτιώσει το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα μέσω χρηματοδότησης έργων ΑΠΕ.

- **Οι άνθρωποι και η κοινωνία μας**

- Συνεχής επένδυση στην ισότητα και την πολυμορφία, με το 31% του Διοικητικού Συμβουλίου και το 32% των Ανώτερων Διοικητικών Θέσεων να κατέχονται από γυναίκες.
- Στήριξη της ανάπτυξης δεξιοτήτων μέσω ενισχυμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, και προαγωγή της υγείας και της ευημερίας στον εργασιακό χώρο.
- Συνέχιση του προγράμματος χορηγιών με πλήθος πρωτοβουλιών στήριξης της κοινωνίας.

- **Επιβραβεύσεις & Διακρίσεις**

- “Best Corporate Governance – Greece” για το 2023 από τον διεθνή οργανισμό Capital Finance International («CFI»).

- **Ψηφιακή Τραπεζική**

Η εισαγωγή νέων ψηφιακών δυνατοτήτων σε συνδυασμό με τις προωθητικές ενέργειες, οδήγησαν σε σημαντική αύξηση της χρήσης των ψηφιακών καναλιών:

- Οι ενεργοί χρήστες των ψηφιακών καναλιών ανήλθαν σε 2,9 εκατ. (+6,8% σε ετήσια βάση).
- 9,6% ετήσια αύξηση των συναλλαγών μέσω ψηφιακών καναλιών.
- 46,6% ετήσια αύξηση στις πωλήσεις μέσω ψηφιακών καναλιών.

Σημαντικότερες
Εξελίξεις

Πρόγραμμα
Μετασχηματισμού

Οικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπηση

Διαχείριση
Κινδύνου

Μη
Χρηματοοικονομική
Κατάσταση

Δήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού και νέες ψηφιακές λειτουργίες

Ένα ψηφιακό άλμα προς τα εμπρός δημιουργώντας ένα νέο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα

Βασικές ψηφιακές μετρήσεις

Νέες ψηφιακές λειτουργίες

Εγγραφή

- **Εγγεγραμμένοι Χρήστες ψηφιακών καναλιών:** 4,0 εκατ. (+7,4% σε ετήσια βάση).
- **Λήψεις της εφαρμογής:** 4,3 εκατ. (+20,4% σε ετήσια βάση).

- Εγγραφή ατομικών επιχειρήσεων μέσω της εφαρμογής NBG Mobile Banking.

Χρήση

- **Ενεργοί χρήστες ψηφιακών μέσων (12M):** 2,9 εκατ. (+6,8% σε ετήσια βάση).
- **Ενεργοί χρήστες ψηφιακών μέσων (1M):** 2,4 εκατ. (+7,4% σε ετήσια βάση).

- Νέο mobile offering για επιχειρήσεις (NBG Business Mobile Banking).
- Ανέπαφες πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου: προσθήκη καρτών της Τράπεζας στο Garmin & Mi
- Εφαρμογή παρακολούθησης και ανάλυσης των journeys πελατών.
- Βελτιώσεις στην online διαδικασία νομιμοποίησης επιχειρήσεων.
- Ρυθμίσεις ασφάλειας στους λογαριασμούς.
- Μεταφορά υπολοίπου πιστωτικών καρτών.
- Online προγραμματισμός ραντεβού (τηλεφωνικό ή στο Κατάστημα)
- Υπηρεσία Video Banking (αρχικά διαθέσιμη για business & premium πελάτες).
- Online αποπληρωμή επιχειρηματικών δανείων.
- Εμφάνιση δικαιούχου σε εξερχόμενα εμβάσματα εσωτερικού.

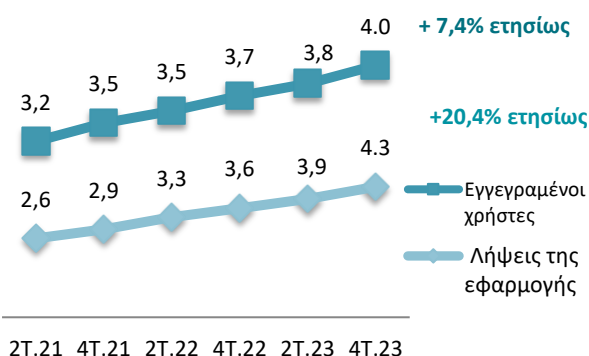
Πωλήσεις

- **Ψηφιακές πωλήσεις:** περισσότερα από 400 χιλ. προϊόντα (+46,6% σε ετήσια βάση).

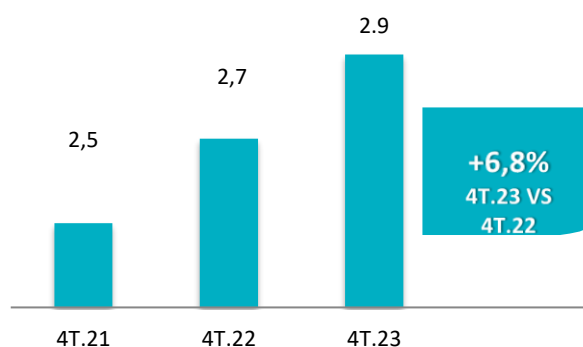
- Εισαγωγή νέων προϊόντων στο χαρτοφυλάκιο ψηφιακών πωλήσεων (FLEXY-BNPL, προθεσμιακές καταθέσεις, Αμοιβαία Κεφάλαια, προπληρωμένη MC, PayDay Loan κ.α.).
- Επανεκδοση επιχειρηματικής χρεωστικής κάρτας.

Οι ψηφιακές συναλλαγές αυξήθηκαν, υποστηριζόμενες από τις προσπάθειές μας για επιτάχυνση της διαδικασίας εγγραφής, ενίσχυση της χρήσης, και βελτίωση των ψηφιακών δυνατοτήτων των πελατών μας.

Χρήστες ψηφιακών μέσων (σε εκατ.)

Ενεργοί χρήστες ψηφιακών μέσων (σε εκατ.)

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Κύρια επιτεύγματα και σημαντικές εξελίξεις το έτος 2023 για τον Όμιλο ΕΤΕ

Ευρείας κλίμακας Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Διάθεση 22% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας από το ΤΧΣ

Σχέδιο μείωσης των ΜΕΑ

Πώληση χαρτοφυλακίων ΜΕΑ

Λοιπές Συναλλαγές

Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

Εποπτικές εξελίξεις

Λοιπές εξελίξεις

Ευρείας κλίμακας Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Βασιζόμενη στη μακροχρόνια σχέση εμπιστοσύνης και παροχής υπηρεσιών στην Ελληνική οικονομία και κοινωνία, η Τράπεζα ξεκίνησε ένα ευρείας κλίμακας Πρόγραμμα Μετασχηματισμού (βλ. Ενότητα «Πρόγραμμα Μετασχηματισμού») στο δεύτερο εξάμηνο του 2018, ανταποκρινόμενη στις προκλήσεις και στην αξιοποίηση των επιχειρηματικών ευκαιριών που παρουσιάζει το ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό και τραπεζικό περιβάλλον.

Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού προσδιόρισε τις στρατηγικές περιοχές που αξιοποιούν τις δυνατότητες και αντιμετωπίζουν τις αδυναμίες μας. Από την έναρξή του, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού απέδωσε εντυπωσιακά αποτελέσματα όσον αφορά την οργανική κερδοφορία – σε πλήρη εναρμόνιση με τους χρηματοοικονομικούς και επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας και απτές βελτιώσεις στο επιχειρηματικό και λειτουργικό μοντέλο. Αυτά τα αποτελέσματα επιτυγχάνονται μέσω διακριτών αξόνων δράσης που περιλαμβάνουν περίπου 35+ πρωτοβουλίες στις οποίες εμπλέκονται 1.500+ στελέχη της Τράπεζας.

Διάθεση 22% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας από το ΤΧΣ

Στις 21 Νοεμβρίου 2023, η Τράπεζα ανακοίνωσε την ιδιαίτερως επιτυχή ολοκλήρωση της διάθεσης ποσοστού 22% που κατείχε το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ») στην Εθνική Τράπεζα, στην τιμή των €5,30 ανά μετοχή, μόλις 2,6% χαμηλότερα από το άνω εύρος των τιμών προσφοράς (€5,00-€5,44).

Η διάθεση των Προσφερόμενων Μετοχών έγινε μέσω διαδικασίας βιβλίου προσφορών με ιδιωτική τοποθέτηση εκτός Ελλάδας («Διεθνής Προσφορά») και μέσω δημόσιας προσφοράς στην Ελλάδα («Ελληνική Δημόσια Προσφορά»), με το 80% να κατανέμεται σε επενδυτές που συμμετείχαν στη Διεθνή Προσφορά και το 20% σε επενδυτές που συμμετείχαν στην Ελληνική Δημόσια Προσφορά.

Η συναλλαγή προσέκλυσε ισχυρό επενδυτικό ενδιαφέρον εντός και εκτός Ελλάδας, με τη συνολική ζήτηση να υπερκαλύπτει τις Προσφερόμενες Μετοχές κατά 8 φορές (2,9 φορές στην Ελλάδα και 8,9 φορές στο Εξωτερικό). Στην Ελληνική Δημόσια Προσφορά το ενδιαφέρον μοιράστηκε ισομερώς ανάμεσα σε θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές, ενώ πλέον των 2/3 της Διεθνούς Προσφοράς καλύφθηκε από επενδυτές με μακροπρόθεσμο ορίζοντα (long only funds). Επιπλέον, 61% των Προσφερόμενων Μετοχών κατανεμήθηκε σε επενδυτές από την Ευρώπη, 33% σε επενδυτές από τις Η.Π.Α. και το υπόλοιπο 6% σε επενδυτές από λοιπές χώρες.

Σχέδιο μείωσης των ΜΕΑ

Στο χρονικό διάστημα από τον Δεκέμβριο του 2015 έως τον Δεκέμβριο του 2023, ο Όμιλος έχει σημειώσει μείωση των ΜΕΑ («Non Performing Exposures» ή «NPE») κατά €23,0 δισ. μέσω ενός συνδυασμού οργανικών και μη οργανικών ενεργειών, με τα ΜΕΑ για τον Όμιλο στις 31 Δεκεμβρίου 2023 να ανέρχονται σε €1,3 δισ. (Τράπεζα: €1,1 δισ.). Επίσης, ο δείκτης ΜΕΑ μειώθηκε από 46,8% το 2015 σε 3,7%, μετά την αποαναγνώριση του Project "Frontier" και την ταξινόμηση των projects "Frontier II" και "Frontier III" ως

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

διακρατούμενα προς πώληση. Συγκεκριμένα, η μείωση των ΜΕΑ, συνεχίστηκε κατά το έτος 2023, με τα ΜΕΑ στην Ελλάδα (domestic) να μειώνονται περαιτέρω σε €1,2 δισ., έναντι €1,6 δισ. το 2022.

Ο δείκτης ΜΕΑ στην Ελλάδα μειώθηκε κατά περίπου 140 μονάδες βάσεις («μ.β.»), σε 3,7% το 4^ο τρίμηνο του 2023, με τον δείκτη κάλυψης ΜΕΑ από σωρευμένες προβλέψεις να ανέρχεται σε 87,2%. Στις διεθνείς δραστηριότητες, ο δείκτης ΜΕΑ και ο δείκτης κάλυψης από σωρευμένες προβλέψεις διαμορφώθηκαν κατά το 4^ο τρίμηνο του 2023 σε 4,9% και 91,8%, αντίστοιχα.

Επιπλέον, σύμφωνα με το ημερολόγιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας («ΕΚΤ» ή «European Central Bank», «ECB»), οι αναθεωρημένοι στόχοι για τα ΜΕΑ για την περίοδο 2024-2026 θα υποβληθούν στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό («SSM») στις 31 Μαρτίου 2024. Στόχος των αναθεωρημένων στόχων για τα ΜΕΑ είναι η ενεργός επιδίωξη αξιόπιστης βελτίωσης του δείκτη ΜΕΑ, η οποία θα οδηγήσει σε επίτευδο ευθυγραμμισμένο με τον μέσο όρο της ΕΕ (περίπου 3%) έως το 2026.

Πώληση χαρτοφυλακίων ΜΕΑ

Project "Frontier II"

Στο πλαίσιο της μείωσης των ΜΕΑ μέσω ανόργανων ενεργειών και σύμφωνα με την Πολιτική Αποεπένδυσης των ΜΕΑ, η Τράπεζα αποφάσισε τη διάθεση ενός χαρτοφυλακίου Ελληνικών ΜΕΑ με τη μορφή διαβαθμισμένης τιτλοποίησης χρησιμοποιώντας τις διατάξεις του Προγράμματος της Ελληνικής Δημοκρατίας για την παροχή εγγύησης σε τιτλοποιήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων γνωστό και ως «Πρόγραμμα Ηρακλής III» (βλ. παρακάτω αναφορικά για το εν λόγω πρόγραμμα). Το χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει κυρίως εξασφαλισμένα δάνεια Μεγάλων Επιχειρήσεων, Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, Μικρών Επιχειρήσεων, Στεγαστικά Δάνεια και Καταναλωτικά δάνεια με λογιστική αξία προ προβλέψεων περίπου €1 δισ. (ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2021).

Στις 29 Ιουλίου 2022, η Τράπεζα ανακοίνωσε την οριστική συμφωνία με επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της Bracebridge Capital, LLC για την πώληση του 95% των ομολογίων μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας. Η Τράπεζα θα διακρατήσει το 100% των ομολογίων υψηλής (Senior) εξοφλητικής προτεραιότητας, καθώς και το 5% των ομολογίων μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας.

Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 16 Φεβρουαρίου 2024 κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων συμπεριλαμβανομένης της παροχής εγγύησης από το Ελληνικό Δημόσιο επί των ομολογίων υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας.

Project "Pronto"

Η Τράπεζα αποφάσισε τη διάθεση ΜΕΑ από συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης μέσω: i) της πώλησης μετοχών της Probank Leasing A.E. και ii) της πώλησης χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της Τράπεζας (πρώην FBB) και της πώλησης χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της NBG Leasing A.E. με συνολική λογιστική αξία προ προβλέψεων €33 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2023.

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του πρώτου εξαμήνου του 2024, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Project "Solar"

Τον Δεκέμβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε να ξεκινήσει την αποεπένδυση του χαρτοφυλακίου εξασφαλισμένων δανείων μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Project "Solar") με λογιστική αξία προ προβλέψεων περίπου €170 εκατ. (με ημερομηνία αναφοράς στις 30 Σεπτεμβρίου 2021), μέσω κοινής τιτλοποίησης με άλλα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο του προγράμματος HAPS.

Την 1 Νοεμβρίου 2023, η ΕΤΕ σε συνεργασία με τις λοιπές ελληνικές συστημικές τράπεζες σύναψε οριστική συμφωνία με κεφάλαια που διαχειρίζεται η Waterwheel Capital Management, L.P για την πώληση του 95% των ομολογίων μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας. Οι τράπεζες θα διακρατήσουν το 100% των ομολογίων υψηλής (Senior) εξοφλητικής προτεραιότητας και το 5% των ομολογίων μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας.

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του πρώτου εξαμήνου του 2024, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Project "Frontier III"

Τον Σεπτέμβριο 2023, η Τράπεζα αποφάσισε τη διάθεση ενός χαρτοφυλακίου Ελληνικών ΜΕΑ με τη μορφή διαβαθμισμένης τιτλοποίησης χρησιμοποιώντας τις διατάξεις του Προγράμματος της Ελληνικής Δημοκρατίας για την παροχή εγγύησης σε τιτλοποιήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων γνωστό και ως «Πρόγραμμα Ηρακλής III». Το χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει κυρίως εξασφαλισμένα δάνεια Μεγάλων Επιχειρήσεων, Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, Μικρών Επιχειρήσεων, Στεγαστικά Δάνεια και Καταναλωτικά δάνεια με λογιστική αξία προ προβλέψεων περίπου €0,6 δισ. (ημερομηνία αναφοράς την 30 Ιουνίου 2023).

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2024, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Πρόγραμμα της Ελληνικής Δημοκρατίας για την παροχή εγγύησης σε τιτλοποιήσεις πιστωτικών ιδρυμάτων

Το Δεκέμβριο του 2019, το ελληνικό κοινοβούλιο ψήφισε για τη δημιουργία ενός Προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων (Hellenic Asset Protection Scheme («HAPS»)), (N. 4649/2019) γνωστό επίσης ως «Σχέδιο Ηρακλής», το οποίο θα στηρίξει τις τράπεζες για τη μείωση των ΜΕΑ μέσω τιτλοποίησης, με στόχο την επίτευξη μεγαλύτερης σταθερότητας στην αγορά. Η συμμετοχή στο εν λόγω πρόγραμμα είναι εθελοντική, ανοιχτή σε όλες τις ελληνικές τράπεζες, ενώ, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση, καθώς οι εγγυήσεις αποτιμώνται με όρους αγοράς.

Τον Ιούλιο του 2021, κατόπιν έγκρισης από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (η «ΓΔ Διαγωνισμού») στις 9 Απριλίου 2021 και βάσει του Ελληνικού Νόμου 4818/2021, το Σχέδιο «Ηρακλής» (ονομάζεται επίσης ως «Ηρακλής II») παρατάθηκε κατά 18 μήνες.

Επιπλέον, τον Δεκέμβριο του 2023, κατόπιν έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 28 Νοεμβρίου 2023 και βάσει του Ελληνικού Νόμου 5072/2023, το Σχέδιο «Ηρακλής» (ονομάζεται επίσης ως «Ηρακλής III») παρατάθηκε κατά 12 μήνες.

Στο πλαίσιο του Σχεδίου Ηρακλής III, η Ελληνική Δημοκρατία θα παρέχει εγγυήσεις ύψους έως €2,0 δισ. για τα ομόλογα υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας των τιτλοποιήσεων των ΜΕΑ. Το Σχέδιο Ηρακλής θα τεθεί σε ισχύ εφόσον ο εκδότης έχει πωλήσει τουλάχιστον το 50% συν ένα από τα ομόλογα χαμηλότερης (και μεσαίας αν εκδοθεί) εξοφλητικής προτεραιότητας και το ποσό

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

αυτό επιτρέπει τη διαγραφή και τη σημαντική μεταφορά κινδύνου «Significant Risk Transfer» («SRT») των τιτλοποιημένων απαιτήσεων.

Λοιπές Συναλλαγές

Στρατηγική Συνεργασία της ΕΤΕ με την Epsilon Net A.E.

Στις 16 Νοεμβρίου 2022, η Τράπεζα ανακοίνωσε την υπογραφή μνημονίου συνεννόησης (memorandum of understanding (“MoU”) με την EPSILON NET A.E. («EPSILON NET») και το βασικό της μέτοχο. Μετέπειτα, στις 4 Μαΐου 2023 η Τράπεζα ανακοίνωσε την υπογραφή δεσμευτικής συμφωνίας για την αγορά ποσοστού 7,5% επί του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της EPSILON NET από το βασικό της μέτοχο, («Αρχική Συναλλαγή») καθώς και τη δυνατότητα απόκτησης περαιτέρω ποσοστού 7,5% από τον βασικό μέτοχο τρία χρόνια μετά την ολοκλήρωση της Αρχικής Συναλλαγής. Τέλος, στις 9 Ιουνίου 2023 η Τράπεζα ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της αρχικής συναλλαγής για την απόκτηση μειοψηφικής συμμετοχής στην Epsilon Net σε τιμή €7,49/μετοχή, καθώς και την υπογραφή συμφωνίας στρατηγικής συνεργασίας.

Η συμφωνία με το βασικό μέτοχο επίσης προβλέπει την υπογραφή μίας μακροχρόνιας, αποκλειστικής συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ EPSILON NET και ΕΤΕ με αντικείμενο τον από κοινού σχεδιασμό, την ανάπτυξη και διάθεση προϊόντων και υπηρεσιών που αποσκοπούν στην ενίσχυση και στήριξη του επιχειρείν στην Ελλάδα. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται η απευθείας διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων της EPSILON NET (ERP, Εμπορικολογιστικές Εφαρμογές) με τα συστήματα της ΕΤΕ αξιοποιώντας την εξελιγμένη Open Banking πλατφόρμα της στην περιοχή του Embedded Finance.

Χρηματοοικονομικές εξελίξεις

Τα Οργανικά Κέρδη μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε €1.200 εκατ., αυξημένα περισσότερο από 2,5 φορές σε ετήσια βάση

Τα οργανικά κέρδη μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε €1.200 εκατ. για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023, αυξημένα περισσότερο από 2,5 φορές σε ετήσια βάση, αντικατοπτρίζοντας την αύξηση στα οργανικά έσοδα κατά 54,1%, τα συγκρατημένα λειτουργικά έξοδα (αύξηση κατά 3,8% σε ετήσια βάση), με επαναλαμβανόμενο κόστος πιστωτικού κινδύνου στις 64 μ.β..

Πιο συγκεκριμένα, τα Καθαρά Έσοδα από Τόκους σε επίπεδο Ομίλου αυξήθηκαν κατά 65,3% ετησίως και ανήλθαν σε €2.263 εκατ., επωφελούμενα κυρίως από την αύξηση του βασικού επιτοκίου της ΕΚΤ και την υψηλότερη απόδοση της υπερβάλλουσας ρευστότητας. Οι θετικοί αυτοί παράγοντες απορρόφησαν πλήρως την αύξηση του κόστους καταθέσεων καθώς και το υψηλότερο κόστος των εκδόσεων Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities («MREL»).

Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες ανήλθαν σε €382 εκατ., και σημείωσαν αύξηση κατά 10,0%, σε ετήσια βάση, αντικατοπτρίζοντας την ανάπτυξη στη λιανική και επιχειρηματική τραπεζική, ως αποτέλεσμα των προμηθειών που σχετίζονται με την επιχειρηματική χρηματοδότηση.

Τα λειτουργικά έξοδα διατηρήθηκαν σχεδόν σταθερά σε ετήσια βάση

Οι λειτουργικές δαπάνες για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023 σημείωσαν αύξηση της τάξεως του 3,8% σε ετήσια βάση, και ανήλθαν σε €835 εκατ., λόγω της αύξησης των αποσβέσεων (+9,3% ετησίως), αντανακλώντας το φιλόδοξο στρατηγικό σχέδιο επενδύσεων της Τράπεζας στον τομέα της πληροφορικής, το οποίο έχει ως επίκεντρο την αντικατάσταση του συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών (Core Banking System) της Τράπεζας. Οι δαπάνες προσωπικού και τα διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα διαχειρίστηκαν συντηρητικά και αυξήθηκαν κατά μόλις 2,2% σε ετήσια βάση, παρά τις συλλογικά συμφωνημένες μισθολογικές αυξήσεις και τις δεδουλευμένες μεταβλητές αμοιβές το 4ο τρίμηνο του 2023.

Οι εκταμιεύσεις δανείων της Τράπεζας αυξήθηκαν το 2023

Το 2023, οι εκταμιεύσεις δανείων της Τράπεζας ανήλθαν σε €7,0 δισ., +4,7% σε ετήσια βάση, προερχόμενες κυρίως από την επιχειρηματική τραπεζική.

Η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ μέσω των στοχευμένων πράξεων μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης («TLTROs»), υποχώρησε περαιτέρω το 2023, ενώ οι καταθέσεις του Ομίλου επανήλθαν με ανοδική πορεία το 2023

Η χρηματοδότηση της Τράπεζας μέσω πράξεων TLTRO της ΕΚΤ μειώθηκε περαιτέρω το 2023, και στις 31 Δεκεμβρίου 2023 ανήλθε σε €1,9 δισ. από €8,1 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2022, με τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας αξίας σε μετρητά να ανέρχεται σε €25,6 δισ. και τους δείκτες LCR και NSFR πολύ πάνω από το 100%.

Το υπόλοιπο των καταθέσεων πελατών του Ομίλου ανήλθε σε €57,1 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2023, σημειώνοντας αύξηση ύψους €1,9 δισ. σε σχέση με την 31 Δεκεμβρίου 2022, κυρίως λόγω της αύξησης στις προθεσμιακές καταθέσεις κατά €4,0 δισ., η οποία αντισταθμίστηκε από τη μείωση των τρεχούμενων καταθέσεων και καταθέσεων όψεως κατά €0,9 δισ. και των καταθέσεων ταμειυτηρίου κατά €1,0 δισ. Οι εξασφαλισμένες διατραπεζικές συναλλαγές χρηματοδότησης της Τράπεζας παρέμειναν στα ίδια επίπεδα σε σύγκριση με την 31 Δεκεμβρίου 2022 και ανήλθαν σε €0,1 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2023.

Εποπτικές εξελίξεις

Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (2023 EU-wide Stress Test)

Στις 31 Ιανουαρίου 2023, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (“European Banking Authority” ή “EBA”) ανακοίνωσε την έναρξη της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων για 70 συμμετέχουσες ευρωπαϊκές τράπεζες. Η άσκηση ακραίων καταστάσεων 2023 σχεδιάστηκε για να παρέχει πληροφορίες για την αξιολόγηση της ανθεκτικότητας του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα στο τρέχον αβέβαιο και μεταβαλλόμενο μακροοικονομικό περιβάλλον. Η ΕΤΕ συμμετείχε στην άσκηση ως μέρος του δείγματος των μεγαλύτερων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων της ευρωζώνης, που εξετάστηκαν από την EBA.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Στο παραπάνω πλαίσιο, η άσκηση προσομοίωσης βασίστηκε σε στατική προσέγγιση του Ισολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη χρηματοοικονομική και κεφαλαιακή θέση του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022 ως σημείο εκκίνησης, επί του οποίου και πραγματοποιήθηκε προσομοίωση ακραίων συνθηκών με οριζόντια τριετίας (2023-2025) βάσει ενός Βασικού και ενός Δυσμενούς σεναρίου.

Την 28 Ιουλίου 2023, η ΕΒΑ δημοσίευσε τα αποτελέσματα της άσκησης. Σύμφωνα με την κοινή μεθοδολογία που εφαρμόστηκε, στο Δυσμενές σενάριο ο δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων με πλήρη επίδραση του ΔΠΧΑ 9 (FL CET1) κατέγραψε μέγιστη απομείωση της τάξεως των 2,71 π.μ. φθάνοντας στο χαμηλότερο επίπεδο του 13,1% κατά το πρώτο έτος του οριζόντια προβλέψεων (2023). Το εν λόγω αποτέλεσμα συνιστά την καλύτερη επίδοση εντός του ελληνικού τραπεζικού χώρου, ο οποίος κατέγραψε μέγιστη μείωση κεφαλαίων 3,50 π.μ. -κατά μέσο όρο, εξαιρουμένης της ΕΤΕ.

Με κριτήριο το δείκτη μέγιστης απομείωσης κεφαλαίων, η επίδοση της ΕΤΕ είναι η 11η καλύτερη στο σύνολο των 70 ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που συμμετείχαν στην άσκηση και η 5^η καλύτερη με κριτήριο την απομείωση κεφαλαίων στον τριετή οριζόντια (έως το τέλος του 2025). Σε σχέση με τον πλήρη, τριετή οριζόντια προβλέψεων της άσκησης:

Υπό το Δυσμενές σενάριο, ο δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων της Τράπεζας με πλήρη επίδραση του ΔΠΧΑ 9 (FL CET1) διαμορφώθηκε σε 14,5% στο τέλος του 2025, υποδεικνύοντας απομείωση 1,36 π.μ. σε σχέση με το επίπεδο έναρξης της άσκησης.

Το Βασικό σενάριο υποδεικνύει ενίσχυση κατά 5,76 π.μ. του δείκτη Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων με πλήρη επίδραση του ΔΠΧΑ 9 (FL CET1) στον τριετή οριζόντια, διαμορφώνοντάς τον σε 21,6% το 2025.

Το αποτέλεσμα της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Συνθηκών του 2023 καταδεικνύει την ανθεκτικότητα του Ομίλου σε δυσμενείς συνθήκες, καθώς και τη δυνατότητα διατήρησης επαρκών κεφαλαίων ακόμη και υπό ακραίες μακροοικονομικές παραδοχές. Συγκριτικά με τις επιδόσεις αντίστοιχων προηγούμενων ασκήσεων, η ΕΤΕ έχει επιτύχει αξιοσημείωτη πρόοδο στην ενδυνάμωση του Ισολογισμού της, παρά τη συγκυρία των διεθνών οικονομικών προκλήσεων. Συγκεκριμένα, το αποτέλεσμα της άσκησης προσομοίωσης ακραίων συνθηκών του 2023 αντανάκλα την επιτυχή υλοποίηση της στρατηγικής διαχείρισης των ΜΕΑ, την οικοδόμηση επαρκούς κεφαλαιακού αποθέματος, καθώς και την πλεονεκτική θέση ρευστότητας του Ομίλου.

MREL Απαιτήσεις

Βλ. ενότητα «Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση - MREL Απαιτήσεις».

Λοιπές εξελίξεις

Αναβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας της Εθνικής Τράπεζας

Το 2023, η σημαντική πρόοδος της ελληνικής οικονομίας και της βιωσιμότητας του χρέους, είχε ως αποτέλεσμα την επαναφορά της πιστοληπτικής ικανότητας της Ελλάδας στην επενδυτική βαθμίδα ύστερα από περισσότερα από 13 χρόνια. Χάρη στις

θετικές εξελίξεις στο οικονομικό περιβάλλον καθώς και στις υψηλές οικονομικές επιδόσεις της Εθνικής Τράπεζας, που αντανάκλα την δημιουργία ισχυρών κεφαλαιακών αποθεμάτων, την δραστική μείωση των ΜΕΑ, και την εντυπωσιακή ενίσχυση της λειτουργικής της κερδοφορίας, η μακροπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της Εθνικής Τράπεζας αναβαθμίστηκε και από τους τρεις μεγάλους οίκους αξιολόγησης.

Συγκεκριμένα, τον Σεπτέμβριο η Τράπεζα έλαβε αναβάθμιση κατά δύο βαθμίδες σε 'Ba1' από τη Moody's, pari-passu με το ελληνικό δημόσιο και μια βαθμίδα κάτω από την επενδυτική βαθμίδα, και κατά μία βαθμίδα σε 'BB' από τη Fitch, τη δεύτερη αναβάθμιση εντός του 2023. Τον Δεκέμβριο, η S&P αναβάθμισε κατά μία βαθμίδα την τράπεζα σε 'BB', συμπληρώνοντας την κατά μία βαθμίδα αναβάθμιση του Απριλίου 2023. Συνεπώς και οι τρεις κύριοι οίκοι αξιολόγησης αναβάθμισαν κατά δύο βαθμίδες έκαστος την πιστοληπτική διαβάθμιση της Τράπεζας, αποδίδοντας θετική προοπτική στην μελλοντική αξιολόγηση της.

Πρόγραμμα Ανταμοιβής για Συνεπείς Δανειολήπτες Στεγαστικών Δανείων

Στις 11 Απριλίου 2023, η Τράπεζα ανακοίνωσε την έναρξη του Προγράμματος Ανταμοιβής Συνεπών Πελατών Στεγαστικών Δανείων που οριοθετεί τα κυμαινόμενα επιτόκια για τους επόμενους 12 μήνες, προστατεύοντας έτσι τους δανειολήπτες από μελλοντικές αυξήσεις των επιτοκίων αναφοράς. Το κόστος της εν λόγω πρωτοβουλίας δεν είχε σημαντική επίπτωση.

Σημαντικότερες
Εξελίξεις**Πρόγραμμα
Μετασχηματισμού**Οικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού

Ακολουθώντας τη σαφή εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου της, η Τράπεζα έθεσε σε εφαρμογή ένα δυναμικό Πρόγραμμα Μετασχηματισμού κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2018, εστιάζοντας στην επίτευξη φιλόδοξων χρηματοοικονομικών και λειτουργικών στόχων. Από την έναρξή του, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού απέδωσε εντυπωσιακά αποτελέσματα όσον αφορά την οργανική κερδοφορία – σε πλήρη αναρμόνιση με τους χρηματοοικονομικούς και επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας – και απτές βελτιώσεις στο επιχειρηματικό και λειτουργικό μοντέλο της Τράπεζας. Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού έχει σχεδιαστεί και υλοποιείται σε Άξονες, κάθε ένας από τους οποίους διευθύνεται από ένα ανώτερο στέλεχος της Τράπεζας και παρακολουθείται στενά από την Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού.

Υλοποίηση του Μετασχηματισμού

Από την έναρξη του, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού είναι δομημένο σε εξαμηνιαίες περιόδους. Ο σχεδιασμός αυτός επέτρεψε στην Τράπεζα να εξασφαλίσει υψηλό ρυθμό υλοποίησης των έργων από τα πρώτα χρόνια και να διασφαλίσει τη διαρκή προσήλωση στους στόχους.

Από το 2022 και έπειτα, αναγνωρίζοντας την αυξημένη ωριμότητα και εμπειρία των εμπλεκόμενων στελεχών, το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού ακολουθεί ετήσιο ορίζοντα σχεδιασμού, ενώ διατηρεί την ευελιξία του, καθώς νέα Έργα είναι δυνατό να ενταχθούν και υφιστάμενα να προσαρμοστούν ή να αποσυρθούν στη διάρκεια του έτους. Κάθε ετήσια περίοδος ξεκινάει και ολοκληρώνεται με μία εκδήλωση που εστιάζει στην ανασκόπηση της προόδου που έχει σημειωθεί, την αναγνώριση των κύριων επιτευγμάτων, καθώς και την άντληση συμπερασμάτων που ενσωματώνονται στο μελλοντικό σχεδιασμό. Στο πλαίσιο του Προγράμματος Μετασχηματισμού, συστάθηκε η Διεύθυνση Επιχειρησιακού Μετασχηματισμού προκειμένου να:

- Διασφαλίσει τη συνοχή και συνέπεια του σχεδιασμού σε κάθε Άξονα και Έργο, καθώς και τη σωστή ιεράρχηση των προτεραιοτήτων σε επίπεδο Προγράμματος.
- Παρέχει διοικητική εποπτεία, και καθοδήγηση με βάση τις βέλτιστες πρακτικές σχετικά με κάθε Άξονα και Έργο του Προγράμματος.
- Εφαρμόσει έναν αναλυτικό, έγκαιρο και αποτελεσματικό μηχανισμό αναφοράς προόδου (και κινδύνων).

Η Διεύθυνση Επιχειρησιακού Μετασχηματισμού αποτελεί θεμελιώδη παράγοντα στη συντονισμένη, έγκαιρη και συστηματική ολοκλήρωση του Προγράμματος Μετασχηματισμού.

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Επιτεύγματα του Προγράμματος Μετασχηματισμού κατά το 2023

Κατά τη διάρκεια του 2023, περισσότεροι από 1.500 συνάδελφοι συμμετείχαν ενεργά σε τουλάχιστον ένα εκ των 35+ Έργων και 85+ Δράσεων του Προγράμματος Μετασχηματισμού, επιτυγχάνοντας σημαντικά αποτελέσματα σε όλους τους άξονες:

Άξονες

Τα σημαντικότερα επιτεύγματα το 2023

Η καλύτερη Τράπεζα
για τους πελάτες μας

- Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική:
- Συνέχιση της εμπορικής αξιοποίησης του προγράμματος Εθνική 2.0, με στόχο την ηγετική θέση στην ελληνική αγορά εταιρικών δανείων, αξιοποιώντας το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) «Ελλάδα 2.0».
- Συνεχής εμπλουτισμός πωλησιακών εργαλείων για την ενίσχυση των Συμβούλων Πελατείας Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής.
- Αύξηση των σταυροειδών πωλήσεων και ενίσχυση των εσόδων από προμήθειες στην Εταιρική Τραπεζική, με την παροχή ολοκληρωμένων και εξειδικευμένων υπηρεσιών μέσω της μονάδας Εταιρικής Συναλλακτικής Τραπεζικής.
- Σύσταση νέας κεντρικής μονάδας εξυπηρέτησης πελατών Εταιρικής Τραπεζικής με γνώμονα την περαιτέρω βελτίωση της εμπειρίας του πελάτη και της αποτελεσματικότητας στην εξυπηρέτηση.
- Λιανική Τραπεζική:
- Εφαρμογή νέου μοντέλου εξυπηρέτησης Μικρών Επιχειρήσεων (SB) στο Δίκτυο Καταστημάτων με έμφαση στην εξωστρέφεια, παράλληλα με την υλοποίηση σημαντικών βελτιώσεων στις σχετικές πιστοδοτικές διαδικασίες (συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης εγγράφων, βελτιώσεων των συστημάτων διαχείρισης ροής εργασιών κλπ.).
- Έναρξη εφαρμογής του νέου μοντέλου εξυπηρέτησης Ιδιωτών πελατών με τη θέσπιση δύο νέων ρόλων στο Κατάστημα (priority RMs και στελέχη ανάπτυξης πελατείας), καθώς και την ανάθεση στελεχών προς υποστήριξη πελατών στα μηχανήματα αυτόματης εξυπηρέτησης.
- Ενίσχυση των σταυροειδών πωλήσεων καρτών, επενδυτικών και τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων σε πελάτες Λιανικής και υλοποίηση προωθητικών ενεργειών που βασίζονται σε ανάλυση δεδομένων.
- Επιτάχυνση του μετασχηματισμού του Δικτύου Καταστημάτων, με τον περεταίρω περιορισμό της χρήσης χαρτιού, τη δυνατότητα ραντεβού μέσω Internet και Mobile Banking, την ανάπτυξη του συστήματος προτεραιότητας πελατών στα καταστήματα, την αύξηση του αριθμού των καταστημάτων χωρίς ταμεία, την κεντροποίηση και βελτιστοποίησης λειτουργιών, αλλά και την ενίσχυση των πωλησιακών δεξιοτήτων των στελεχών του Δικτύου.
- Ψηφιακή Τραπεζική:
- Περαιτέρω ενίσχυση της μετάπτωσης πελατών στα ψηφιακά κανάλια μέσω της βελτίωσης της εμπειρίας πελάτη και της διάθεσης νέων υπηρεσιών:
 - Για ιδιώτες: διάθεση νέων προϊόντων και υπηρεσιών σε Internet & Mobile Banking συμπεριλαμβανομένης της Dual χρεωστικής/πιστωτικής κάρτας και της κάρτας Flexy (Buy Now, Pay Later), περαιτέρω ενίσχυση της χρήσης των ψηφιακών τραπεζικών καναλιών μέσω νέων λειτουργιών (π.χ. video banking, επανασχεδιασμός του mobile app ιδιωτών).
 - Για αυτοαπασχολούμενους/ επιχειρήσεις: διάθεση νέας εφαρμογής mobile banking και βελτιώσεις στην ηλεκτρονική υπηρεσία νομιμοποιήσεων. Περαιτέρω αξιοποίηση ψηφιακών λειτουργικότητας από τους πελάτες μας (Client Trade & i-FX) και συνεχής ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων με τη χρήση Application Programming Interfaces («APIs»).

Specialized Asset
Solutions

- Έναρξη λειτουργίας της νέα μονάδας («Specialized Asset Solutions») για την αξιοποίηση των αναδυόμενων ευκαιριών δημιουργίας εσόδων στο εξελισσόμενο οικοσύστημα servicers και επενδυτών (π.χ. acquisition financing, Real Estate Operating companies (REOCo) financing, alternative financing).
- Αποτελεσματικός περιορισμός των νέων MEA και οργανική μείωση μέσω νομικών και στρατηγικών ενεργειών με στόχο τη μεγιστοποίηση των ανακτήσεων από χαρτοφυλάκια υφιστάμενων MEA.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
Αποτελεσματικότητα & ευελιξία 	<ul style="list-style-type: none"> Υλοποίηση στοχευμένων ενεργειών για τη βελτιστοποίηση του λειτουργικού μοντέλου και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας σε επιλεγμένες Κεντρικές Μονάδες της Τράπεζας. Εξορθολογισμός του κόστους ακίνητης περιουσίας, μέσω της βέλτιστης αξιοποίησης των κτηρίων στο πλαίσιο ενός πιο ευέλικτου μοντέλου εργασίας. 				
Τεχνολογία & διαδικασίες 	<ul style="list-style-type: none"> Συνέχιση υλοποίησης του Προγράμματος αντικατάστασης του συστήματος Core Banking (CBS) μετά την επιτυχημένη μετάπτωση των εταιρικών δανείων. Επέκταση της χρήσης νέων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης της αυτοματοποίησης διαδικασιών μέσω RPAs, τεχνητής νοημοσύνης (AI), οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων (OCR) και συνέχιση της μετάβασης σε περιβάλλον cloud. Συνέχιση του ανασχεδιασμού κυρίων διαδικασιών και υλοποίηση κεντροποιήσεων και αυτοματοποιήσεων (π.χ. ολοκλήρωση κεντροποίησης δανείων μικρών επιχειρήσεων και αυτοματοποίηση διαδικασιών Εταιρικής Τραπεζικής (π.χ. Corporate workflow)). Μετάβαση σε ένα μοντέλο λειτουργίας χωρίς τη χρήση φυσικού χαρτιού σε όλα τα Καταστήματα μέσω της σταδιακής ενσωμάτωσης δυνατοτήτων «paperless» σε όλα τα προϊόντα και τις υπηρεσίες μας (π.χ. πιστωτικές κάρτες, επενδυτικά προϊόντα, KYC διαδικασίες). 				
Άνθρωποι, οργανωτικές δομές & κουλτούρα 	<ul style="list-style-type: none"> Υλοποίηση προγράμματος διαδοχής & διαχείρισης ταλέντου συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων ανάπτυξης. Παροχή εκπαιδευτικών προγραμμάτων με επίκεντρο την ευαισθητοποίηση σε θέματα Κλίματος και Περιβάλλοντος, συνέχιση της υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης και μάθησης στο πλαίσιο του NBG Academy. 				
Κλιματική & Περιβαλλοντική Στρατηγική 	<ul style="list-style-type: none"> Δημοσίευση της έκθεσης ESG του 2022, στην οποία περιλαμβάνεται η διευρυμένη μέτρηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτούμενων και μη χρηματοδοτούμενων εκπομπών) και των στόχων για την επίτευξη μηδενικού ισοζυγίου έως το 2030 για έξι τομείς προτεραιότητας καθώς και για δραστηριότητες της Τράπεζας. Δέσμευση στην παγκόσμια πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών για τον τραπεζικό κλάδο Net Zero Banking Alliance (NZBA) και στη διεθνή σύμπραξη χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF). Βελτίωση των πρακτικών διαχείρισης κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων (συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων του Πυλώνα III και των stress tests ακραίων καταστάσεων για το κλίμα) και των εσωτερικών εργαλείων για την υποβολή ετήσιων εκθέσεων ESG. 				
Ειδικά έργα 	<ul style="list-style-type: none"> Έναρξη υλοποίησης της στρατηγικής συνεργασίας της Τράπεζας με την Epsilon Net, με την έναρξη λειτουργίας της πλατφόρμας παραπομπής για δανειοδοτήσεις μικρών επιχειρήσεων (referrals platform) αλλά και τη διάθεση στην αγορά του πρώτου προϊόντος που αναπτύχθηκε από κοινού (EpsilonPay). 				

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Στρατηγικές προτεραιότητες για την περίοδο 2024-2025

Από τώρα έως το 2025, η Τράπεζα επιδιώκει την υλοποίηση των ακόλουθων στρατηγικών προτεραιοτήτων:

Άξονες

Στρατηγικές προτεραιότητες έως το 2025

<p>Η καλύτερη Τράπεζα για τους πελάτες μας</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση εσόδων, εστιάζοντας τόσο σε σταυροειδείς πωλήσεις και προμήθειες στη Λιανική Τραπεζική, όσο και σε εμπάθυση των σχέσεων με μεγάλους πελάτες και γενικότερη διεύρυνση της πελατειακής βάσης ΜΜΕ στην Εταιρική Τραπεζική: <ul style="list-style-type: none"> – Όσον αφορά τη Λιανική Τραπεζική, συνεχίζουμε να ενισχύουμε την πρώτη γραμμή εξυπηρέτησης των συμβούλων πελατείας (Relationship Managers), κυρίως για μικρές επιχειρήσεις και πελάτες Premium Banking, δίνουμε μεγαλύτερη έμφαση σε προϊόντα που συμβάλλουν στη δημιουργία εσόδων από προμήθειες (π.χ. επενδυτικά προϊόντα, κάρτες και τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα) και επεκτείνουμε περαιτέρω τις πωλήσεις μέσω τρίτων συνεργατών (π.χ. επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου, ηλεκτρονικό εμπόριο, αντιπρόσωποι). – Όσον αφορά την Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική, ενισχύουμε την πρώτη γραμμή εξυπηρέτησης των συμβούλων πελατείας με μια ολοκληρωμένη δέσμη εμπορικών εργαλείων, παρέχοντάς τους έτσι τη δυνατότητα να αφιερώνουν περισσότερο χρόνο στις πωλήσεις δανείων και άλλων προϊόντων σε συνεργασία με τη μονάδα Εταιρικής Συναλλακτικής Τραπεζικής. Επιπλέον, ολοκληρώνουμε την κεντροποίηση των υπηρεσιών εξυπηρέτησης στη νέα Μονάδα Εξυπηρέτησης Πελατών Εταιρικής Τραπεζικής. – Τόσο στην Εταιρική όσο και στη Λιανική Τραπεζική, ενισχύουμε το εύρος των λύσεων που προσφέρουμε ώστε να διευκολύνουμε τη μετάβαση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων σε ένα πιο βιώσιμο μοντέλο. Εκτός από την κατάκτηση ηγετικού ρόλου στην αγορά χρηματοδότησης έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, βασικός πυλώνας της στρατηγικής μας εξακολουθεί να είναι η παροχή επενδυτικών λύσεων στο πλαίσιο της πράσινης μετάβασης, συμπεριλαμβανομένου του τομέα των ακινήτων και των μεταφορών. – Σε όλα τα τμήματα πελατείας, επιδιώκουμε περαιτέρω ενίσχυση των ψηφιακών υπηρεσιών, επέκταση της χρήσης προηγμένης ανάλυσης δεδομένων (συμπεριλαμβανομένης της τεχνητής νοημοσύνης) για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των εμπορικών ενεργειών και αξιοποίηση στρατηγικών συνεργασιών με τρίτους για την προσέλκυση πελατών, καθώς και τις πωλήσεις προς αυτούς.
<p>Τεχνολογία & διαδικασίες</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση υλοποίησης του νέου συστήματος Core Banking για τη διευκόλυνση δημιουργίας εσόδων και τον περιορισμό κόστους μεσοπρόθεσμα, βελτίωση της τεχνολογικής και ψηφιακής υποδομής της Τράπεζας καθώς και μετάβαση σε υποδομές cloud. • Ανάπτυξη της απαιτούμενης υποδομής για τη μετάβαση σε ένα μοντέλο λειτουργίας χωρίς τη χρήση χαρτιού σε ολόκληρο τον Οργανισμό και συνέχιση του προγράμματος αντικατάστασης των συστημάτων διαχείρισης ροής εργασιών (workflow platforms). • Περαιτέρω βελτιστοποίηση των κύριων διαδικασιών (που αφορούν τον πελάτη ή εσωτερικές διαδικασίες) μέσω απλοποίησης, κεντροποίησης και αυτοματοποίησης (συμπεριλαμβανομένης της χρήσης νέων τεχνολογιών, όπως οι διαδικασίες αυτοματοποίησης μέσω ρομποτικής, η τεχνητή νοημοσύνη και η οπτική αναγνώριση χαρακτήρων).
<p>Κλιματική & Περιβαλλοντική Στρατηγική</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση των επιχειρηματικών ευκαιριών στους τομείς της πράσινης και βιώσιμης χρηματοδότησης και πράσινης μετάβασης σύμφωνα με τους στόχους που έχουμε θέσει για μηδενικό ισοζύγιο έως το 2030, και συνέχιση υλοποίησης στοχευμένων δράσεων για μείωση των εκπομπών που προέρχονται από δραστηριότητες της Τράπεζας. • Διαχείριση των κινδύνων που απορρέουν από την κλιματική και περιβαλλοντική αλλαγή, σύμφωνα με τις εποπτικές απαιτήσεις και τις βέλτιστες πρακτικές, καθώς και συμμόρφωση με τα υψηλότερα πρότυπα γνωστοποιήσεων. • Ενίσχυση της κοινωνικής στρατηγικής της Τράπεζας, καθορισμός σχετικών στόχων και υλοποίηση πρωτοβουλιών με μεγάλο αντίκτυπο στην κοινωνία.
<p>Ειδικά έργα</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Επιτάχυνση υλοποίησης και ενίσχυση αποτελεσμάτων που απορρέουν από τις στρατηγικές συνεργασίες της Τράπεζας (π.χ. με την Epsilon Net) • Βελτιστοποίηση της μέτρησης Εμπειρίας Πελάτη (CX) για όλα τα προϊόντα, υπηρεσίες και κανάλια της Τράπεζας και υλοποίηση ενεργειών με γνώμονα τη βελτίωση της εμπειρίας πελάτη.

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση

Κύριες εξελίξεις που αφορούν το
Μακροοικονομικό και
Χρηματοοικονομικό περιβάλλον

Παγκόσμια Οικονομία &
Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον

Εγχώρια Οικονομία

Το Μακροοικονομικό Περιβάλλον και ο
Τραπεζικός Τομέας στη Βόρεια
Μακεδονία

Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα
2023

Συνέχιση της επιχειρηματικής
δραστηριότητας

Μερίσματα

Πληροφορίες για τις τάσεις

Απαιτήσεις MREL

Επισκόπηση των δραστηριοτήτων

Λιανική Τραπεζική

Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική

Διαχείριση MEA & Specialized Asset
Solutions

Λοιπές Δραστηριότητες

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές

Κύριες εξελίξεις που αφορούν το
Μακροοικονομικό και
Χρηματοοικονομικό περιβάλλον

Παγκόσμια Οικονομία & Χρηματοοικονομικό
Περιβάλλον

Η παγκόσμια οικονομική ανάκαμψη έχει μετριαστεί, με αποκλίνοντες ρυθμούς ανάπτυξης μεταξύ των οικονομιών

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, η οικονομική ανάπτυξη εξέπληξε θετικά, με τη μεγέθυνση του ΑΕΠ, σε πραγματικούς όρους, άνω του +2%.

Στην Ευρωζώνη, η οικονομική δραστηριότητα παραμένει στάσιμη.

Η νομισματική πολιτική κατέστη περισσότερο περιοριστική, με σκοπό την επαναφορά του πληθωρισμού στο μεσοπρόθεσμο στόχο των κεντρικών τραπεζών.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Αύξησε τα βασικά επιτόκια νομισματικής πολιτικής κατά 200 μονάδες βάσης το 2023.

Μείωσε το ύψος του ισολογισμού της κατά €1,1 τρισ. σε €6,9 τρισ. το 2023.

Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα ("Fed")

Αύξησε το επιτόκιο αναφοράς κατά 100 μονάδες βάσης στο εύρος του 5,25% με 5,5% το 2023.

Μείωσε τον ισολογισμό της κατά USD 838 δισ. σε USD 7,7 τρισ. το 2023.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Ο πληθωρισμός παγκοσμίως επιβραδύνθηκε περαιτέρω εξαιτίας των πτωτικών τιμών ενέργειας, της ομαλοποίησης των εφοδιαστικών αλυσίδων και της περιοριστικής νομισματικής πολιτικής

Η παγκόσμια οικονομική ανάκαμψη επιβραδύνθηκε το 2023, με το παγκόσμιο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν («ΑΕΠ»), σε πραγματικούς όρους, να αυξάνεται κατά +3,1%, από +3,5% το 2022, καθώς η νομισματική πολιτική κατέστη περαιτέρω συσταλτική, με σκοπό να επιβραδυνθεί ο πληθωρισμός. Επιπλέον, η αυξημένη γεωπολιτική αβεβαιότητα επιβάρυνε τη αγοραστική διάθεση των νοικοκυριών και τις επενδυτικές αποφάσεις των επιχειρήσεων. Ταυτόχρονα, ο παγκόσμιος πληθωρισμός υποχώρησε σε +5,4% σε ετήσια βάση το Νοέμβριο του 2023 και αναμένεται να είναι +6% σε ετήσια βάση το Δεκέμβριο του 2023 έναντι πολυετούς υψηλού +10,7% τον Οκτώβριο του 2022 λόγω της πτώσης των τιμών ενέργειας, με τις υποκείμενες πληθωριστικές πιέσεις επίσης να μετριάζονται, αν και σε μικρότερο βαθμό.

Όσον αφορά τις κυριότερες οικονομίες, το πραγματικό ΑΕΠ των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής («Η.Π.Α.») αυξήθηκε κατά +2,5% το 2023, από +1,9% το 2022. Η ιδιωτική κατανάλωση υποστηρίχθηκε από τη χρήση μέρους των υπερβαλλουσών αποταμιεύσεων που είχαν συσσωρεύσει κατά την περίοδο της πανδημίας τα νοικοκυριά, καθώς επίσης και από τις ευνοϊκές συνθήκες στην αγορά εργασίας, με το ποσοστό ανεργίας να κυμαίνεται σε πολυετή χαμηλά, περίξ του 3,7% το Δεκέμβριο του 2023. Οι επενδυτικές δαπάνες όσον αφορά την οικιστική δραστηριότητα έπαψαν να επιδεινώνονται στα τελευταία δύο τρίμηνα του έτους, έπειτα από μείωση για εννέα διαδοχικά τρίμηνα. Ο πληθωρισμός, έπειτα από το πολύ υψηλό +8,0% το 2022, κατά μέσο όρο, επιβραδύνθηκε σημαντικά, με το δείκτη τιμών καταναλωτή («ΔΤΚ») να σημειώνει άνοδο +3,4% σε ετήσια βάση το Δεκέμβριο του 2023 και +4,1% κατά μέσο όρο το 2023.

Η οικονομία της Ευρωζώνης εξακολουθεί να λειτουργεί σε ένα περιβάλλον αυξημένης γεωπολιτικής αβεβαιότητας καθώς ο πόλεμος στην Ουκρανία επιβραδύνει την καταναλωτική και επιχειρηματική εμπιστοσύνη. Επιπλέον, η δημοσιονομική πολιτική ήταν λιγότερο υποστηρικτική, καθώς οι κυβερνήσεις απέσυραν σταδιακά κάποια από τα μέτρα στήριξης που σχετίζονταν με την εξομάλυνση του αυξημένου κόστους ενέργειας. Συνολικά, ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ επιβραδύνθηκε σημαντικά, σε +0,5% το 2023 έπειτα από αύξηση +3,4% το 2022. Η ιδιωτική κατανάλωση αντικατοπτρίζει την υποτονική δυναμική του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, εξαιτίας των υψηλών, αν και μειούμενων, πληθωριστικών πιέσεων. Πράγματι, ο πληθωρισμός (ΔΤΚ) επιβραδύνθηκε σε +2,8% σε ετήσια βάση τον Ιανουάριο του 2024 και σε +5,5% κατά μέσο όρο το 2023, έπειτα από +8,4% κατά μέσο όρο το 2022.

Τέλος, η οικονομική δραστηριότητα στην Κίνα βελτιώθηκε λόγω της σημαντικής χαλάρωσης των περιοριστικών μέτρων για την ανάσχεση της διασποράς της COVID-19 που ήταν σε ισχύ στα μέσα του 2022, με το ΑΕΠ, σε πραγματικούς όρους, να αυξάνεται κατά +5,2% το 2023, από +3,0% το 2022. Ωστόσο, η υποκείμενη αναπτυξιακή δυναμική είναι αναμικτή, με υποτονικά τα στοιχεία τόσο για τις επιχειρηματικές επενδύσεις, όσο και για τις επενδύσεις στον κλάδο των ακινήτων. Ο πληθωρισμός (ΔΤΚ) μειώθηκε κατά -0,3% σε ετήσια βάση το Δεκέμβριο του 2023 (+0,2% κατά μέσο όρο το 2023), από +2,0% κατά μέσο όρο το 2022.

Η νομισματική πολιτική κατέστη περισσότερο περιοριστική, ως απάντηση στον υψηλό πληθωρισμό. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ («Fed») αύξησε το επιτόκιο αναφοράς κατά 100 μονάδες βάσης («μ.β.») το 2023, αν και έκανε παύση στις αυξήσεις τον Ιούλιο του 2023, με το επιτόκιο αναφοράς να διαμορφώνεται στο εύρος του 5,25% έως 5,5%. Σύμφωνα με τις οικονομικές εκτιμήσεις της Ομοσπονδιακής Τράπεζας (Δεκέμβριος 2023), οι συμμετέχοντες στην Ομοσπονδιακή Επιτροπή Ανοικτής Αγοράς αναμένουν μείωση του επιτοκίου αναφοράς στο 4,6% έως το τέλος του 2024. Επιπλέον, η Fed συνεχίζει τη διαδικασία συρρίκνωσης των ποσών των κρατικών ομολόγων ΗΠΑ και ενυπόθηκων δανείων που διακρατεί στον ισολογισμό της κατά περίπου USD 95 δις. ανά μήνα, με τον ισολογισμό να ανέρχεται σε USD 7,7 τρισ. ή 28% του ΑΕΠ το 2023 από USD 8,6 τρισ. το 2022. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι τα πρακτικά της συνεδρίασης της Ομοσπονδιακής Επιτροπής Ανοικτής Αγοράς, τον Δεκέμβριο του 2023 κατέδειξαν ότι οι αξιωματούχοι αναμένουν την επιβράδυνση του ρυθμού μείωσης του ισολογισμού κατά τη διάρκεια του 2024. Τέλος, η Fed ανακοίνωσε τη λήξη, το Μάρτιο του 2024 όπως αναμενόταν, του προγράμματος δανεισμού Bank Term Funding Program («BTFP»), ένα σημαντικό μέτρο παροχής πιστώσεων με ευνοϊκούς όρους προς επιλέξιμα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, το οποίο είχε ληφθεί για την αντιμετώπιση της κρίσης των περιφερειακών Τραπεζών το Μάρτιο του 2023.

Στην Ευρώπη, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα («ΕΚΤ») αύξησε και τα τρία επιτόκια νομισματικής πολιτικής κατά 200 μονάδες βάσης το 2023 για να μετριάσει τον πληθωρισμό, αν και έπαυσε τις αυξήσεις το Σεπτέμβριο του 2023. Η ΕΚΤ διατήρησε αμετάβλητα τα επιτόκια και τον Ιανουάριο του 2024 (4,5% Πράξεων Κύριας Αναχρηματοδότησης, 4,75% Διευκόλυνσης Οριακής Χρηματοδότησης, 4,0% Διευκόλυνσης Αποδοχής Καταθέσεων). Σύμφωνα με την ΕΚΤ, τα επιτόκια βρίσκονται σε επίπεδα που αν διατηρηθούν για επαρκώς μακρό χρονικό διάστημα, θα έχουν σημαντική συμβολή στην επαναφορά του πληθωρισμού στο στόχο του 2,0%.

Αναφορικά με τις αγορές περιουσιακών στοιχείων μεγάλης κλίμακας, η ΕΚΤ τερμάτισε τον Ιούλιο του 2023 τις επανεπενδύσεις στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού (APP). Η ΕΚΤ θα συνεχίσει την πολιτική πλήρους επανεπένδυσης του προϊόντος της εξόφλησης χρεογράφων στο χαρτοφυλάκιο Pandemic Emergency Purchase Programme («PEPP») κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2024, πριν μειώσει το χαρτοφυλάκιο αυτό κατά περίπου €45 δις. το δεύτερο εξάμηνο του 2024 και πάψει τις επανεπενδύσεις στο τέλος του 2024. Επιπλέον, μετά την αναπροσαρμογή των στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης («TLTRO III»), οι τράπεζες της Ευρωζώνης πρόβησαν σε σημαντικές αποπληρωμές ποσών που είχαν αντληθεί. Ως αποτέλεσμα, ο ισολογισμός του ευρωσυστήματος έχει μειωθεί σε €6,9 τρισ. ή 48% του ΑΕΠ το 2023, από €8,0 τρισ. το 2022.

Οι συνθήκες των χρηματοπιστωτικών αγορών βελτιώθηκαν το 2023, καθώς η παγκόσμια οικονομία όδευε προς μία «ομαλή προσεγείωση». Οι διεθνείς μετοχές κατέγραψαν ισχυρά κέρδη, με το μετοχικό δείκτη Morgan Stanley Capital International All Country World Index («MSCI ACWI») να ενισχύεται κατά +20,1% σε όρους USD το 2023. Αντίστοιχα, τα περιώρια των αποδόσεων των εταιρικών ομολόγων χαμηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης αποκλιμακώθηκαν τόσο σε USD όσο και σε EUR κατά 145 μονάδες βάσης σε 368 μονάδες βάσης το 2023 και κατά 99 μονάδες βάσης

Σημαντικότερες
Εξελίξεις

Πρόγραμμα
Μετασχηματισμού

Οικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπηση

Διαχείριση
Κινδύνου

Μη
Χρηματοοικονομική
Κατάσταση

Δήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

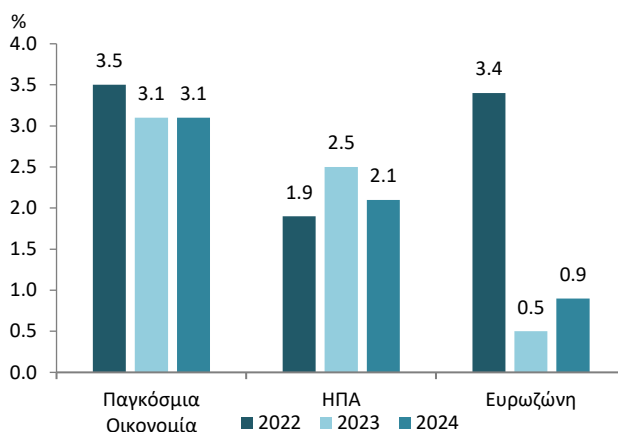
σε 408 μονάδες βάσης το 2023, αντίστοιχα, εν μέσω μειωμένων καθοδικών κινδύνων για την οικονομική ανάπτυξη. Η αγορά των κρατικών ομολόγων επέδειξε υψηλή μεταβλητότητα, καθώς το ονομαστικό επιτόκιο του κρατικού ομολόγου ΗΠΑ διάρκειας δέκα ετών ξεκίνησε και τελείωσε το 2023 πλησίον του 3,8%, αλλά κατά τη διάρκεια του έτους αυξήθηκε σε 5,0%, το υψηλότερο των τελευταίων δεκαεπτά ετών. Η αντιστροφή της καμπύλης επιτοκίων κατέστη λιγότερο έντονη (-37 μ.β.), με τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια ωστόσο να παραμένουν άνω των μακροπρόθεσμων επιτοκίων. Το ονομαστικό επιτόκιο του δεκαετούς κρατικού ομολόγου της Γερμανίας υποχώρησε κατά 55 μ.β. στο 2,02% το 2023, λόγω, μεταξύ άλλων, των χαμηλότερων-των-εκτιμήσεων οικονομικών στοιχείων και προοπτικών της οικονομίας, με το περιθώριο των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων της περιφέρειας της ευρωζώνης έναντι των Γερμανικών κρατικών ομολόγων να μειώνεται σημαντικά. Συγκεκριμένα, το περιθώριο του ονομαστικού επιτοκίου του δεκαετούς κρατικού ομολόγου της Ελληνικής Δημοκρατίας έναντι του αντίστοιχου Γερμανικού συρρικνώθηκε κατά 102 μ.β. σε 104 μ.β. το 2023, καθώς η Ελλάδα ανέκτησε έπειτα από δεκατρία έτη, την «επενδυτική βαθμίδα» όσον αφορά την αξιολόγηση του αξιόχρεου της. Το ευρώ ανατιμήθηκε κατά +3,1% έναντι του δολαρίου ΗΠΑ σε 1,10 και κατά +4,3% σε όρους σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας. Τέλος, ο δείκτης Standards & Poors («S&P»)/ Goldman Sachs («GS») Commodities υποχώρησε κατά -12,2% το 2023. Πιο αναλυτικά, ο κλάδος της ενέργειας σημείωσε πτώση κατά -14,8% το 2023, καθώς η προσφορά παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα, ενώ οι ανησυχίες για τη ζήτηση οδήγησαν τις τιμές πετρελαίου χαμηλότερα (Brent: -10,3% το \$77/βαρέλι). Η χαμηλότερη-των-εκτιμήσεων ανάκαμψη των επιχειρηματικών επενδύσεων στην Κίνα επηρέασε τις τιμές των βιομηχανικών μετάλλων, ενώ οι τιμές των πολυτίμων μετάλλων αυξήθηκαν.

Προοπτικές για το 2024

Η συσσωρευμένη σύσφιξη των χρηματοπιστωτικών συνθηκών και η σταδιακή απόσυρση των υποστηρικτικών δημοσιονομικών μέτρων, αναμένεται να διατηρήσουν αμετάβλητο το ρυθμό ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας σε ένα υποτονικό +3,1% για το σύνολο του 2024, σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Οι κίνδυνοι ως προς την ανάπτυξη είναι εν πολλοίς ισορροπημένοι. Στους καθοδικούς κινδύνους, τα επιτόκια νομισματικής πολιτικής ενδέχεται να παραμείνουν υψηλότερα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από το αναμενόμενο, λόγω ενός επίμονα υψηλού πληθωρισμού, διακυβεύοντας την «ομαλή προσγείωση» της παγκόσμιας οικονομίας. Ο παρατεταμένος πόλεμος στην Ουκρανία παραμένει πηγή ανησυχίας, καθώς οποιαδήποτε κλιμάκωση διακινδυνεύει να διαταράξει τις ροές και τον εφοδιασμό των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με φυσικό αέριο, πλήττοντας αρχικά τον βιομηχανικό τομέα και ωθώντας υψηλότερα τις παγκόσμιες τιμές ενέργειας, ενισχύοντας περαιτέρω τον πληθωρισμό. Επιπλέον, οι συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή και την Ερυθρά Θάλασσα έχουν ενισχύσει τους γεωπολιτικούς κινδύνους με πιθανές αρνητικές συνέπειες για την παγκόσμια ανάπτυξη μέσω επιπτώσεων στις τιμές των εμπορευμάτων και στο διεθνές εμπόριο. Στη θετική πλευρά, μία ενδεχόμενη άμβλυση της αβεβαιότητας που σχετίζεται με το πεδίο των πολιτικών και το διεθνές εμπόριο, θα μπορούσε να οδηγήσει σε βελτίωση του ρυθμού ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας, καθώς οι ισολογισμοί των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων εκτιμώνται πιο υγιείς, σε σύγκριση με τις μεγάλες ανισορροπίες, μεταξύ άλλων και της υψηλής μόχλευσης, που είχαν συσσωρευθεί οδεύοντας προς την Παγκόσμια

Χρηματοπιστωτική Κρίση. Εν τω μεταξύ, οι Αρχές της Κίνας σχεδιάζουν να υποστηρίξουν την αγορά κατοικίας και τις χρηματοπιστωτικές αγορές, προκειμένου να ενισχύσουν την εγχώρια οικονομία.

Παγκόσμιο ΑΕΠ

Πηγή: ΔΝΤ, Ιανουάριος 2024

Εγχώρια Οικονομία

Η συνεχιζόμενη υπεραπόδοση και η επιστροφή στην επενδυτική βαθμίδα το 2023, δημιουργούν μία ισχυρή αφετηρία για το 2024, παρά την αυξημένη αβεβαιότητα αναφορικά με το διεθνές περιβάλλον

Το ΑΕΠ της Ελλάδας αυξήθηκε κατά 2,2% σε ετήσια βάση στο εννιάμηνο του 2023, υπερβαίνοντας σημαντικά την Ευρωζώνη, η οποία παρέμεινε στάσιμη την ίδια περίοδο.

Η επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης σε σχέση με το 2022, αντανάκλασε κυρίως την αρνητική βάση σύγκρισης, δεδομένης της έντονης αύξησης της κατανάλωσης και των κρατικών δαπανών τα προηγούμενα χρόνια, σε συνδυασμό με προσωρινές πιέσεις το 3^ο τρίμηνο του 2023, λόγω της χρονικής μετάθεσης της δημόσιας κατανάλωσης, της εξασθενημένης ζήτησης από το εξωτερικό και της μειωμένης εγχώριας παραγωγής, λόγω των καταστροφικών πλημμυρών στην Κεντρική Ελλάδα.

Το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε σε χαμηλό 14 ετών το Δεκέμβριο του 2023, ενώ οι περισσότεροι οικονομικοί δείκτες ξεπέρασαν το μέσο όρο της Ευρωζώνης το 2023, δείχνοντας σημάδια περαιτέρω ενίσχυσης την ίδια περίοδο.

Η πιστοληπτική αξιολόγηση της Ελλάδας επέστρεψε σε επενδυτική βαθμίδα το 2^ο εξάμηνο του 2023, σε 5 από τους 6 διεθνείς οίκους αξιολόγησης, οι οποίοι αναγνώρισαν την ισχυρή απόδοση, την ανθεκτική οικονομική ανάπτυξη και την περαιτέρω πρόοδο στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.

Ο τραπεζικός δανεισμός προς τον ιδιωτικό τομέα εμφάνισε σημάδια επιβράδυνσης – υπό την πίεση της έντονα συσταλτικής νομισματικής πολιτικής, επιβραδυνόμενος σε 0,9% σε ετήσια βάση τον Αύγουστο του 2023, ωστόσο εμφάνισε ανοδικές τάσεις το 2^ο εξάμηνο του 2023, με επιτάχυνση στο +3,6% σε ετήσια βάση το Δεκέμβριο του 2023, λόγω της αυξημένης πιστωτικής επέκτασης προς τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Οι τιμές των κατοικιών σημείωσαν έντονη άνοδο κατά 13,9% σε ετήσια βάση το εννιάμηνο του 2023, καταγράφοντας σωρευτική αύξηση περίπου +50%, από το χαμηλότερο σημείο τους, κατά τη διάρκεια της 10ετούς κρίσης (3^ο τρίμηνο του 2017).

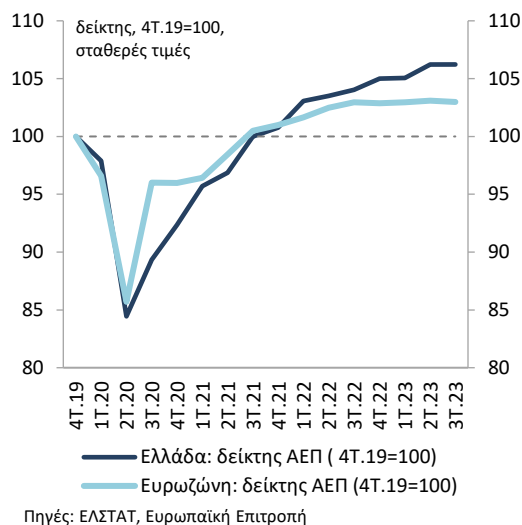
Οι επιδόσεις των ελληνικών τίτλων σταθερού εισοδήματος (ιδιαίτερως των κρατικών ομολόγων) και του Χρηματιστηρίου υπερέβησαν σημαντικά τις αντίστοιχες της Ευρωζώνης, αντανακλώντας τα ισχυρά θεμελιώδη μεγέθη της οικονομίας και την αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας.

Η οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδας αναμένεται να ξεπεράσει το μέσο όρο της Ευρωζώνης και το 2024, παρά την αυξημένη μεταβλητότητα και τις συνεχείς γεωπολιτικές προκλήσεις, με ώθηση από τον ανθεκτικό τουρισμό και την εγχώρια ζήτηση – υποστηριζόμενη από τις ισχυρές συνθήκες της αγοράς εργασίας και το χαμηλότερο πληθωρισμό – την ενίσχυση των δημόσιων και ιδιωτικών επενδυτικών έργων και τις αυξανόμενες θετικές επιδράσεις, από την επιστροφή στην επενδυτική βαθμίδα, στις χρηματοπιστωτικές συνθήκες και το γενικότερο οικονομικό κλίμα.

Η εγχώρια οικονομική δραστηριότητα επιβραδύνθηκε, συνεχίζοντας όμως την ανοδική της πορεία, το εννιάμηνο του 2023 (με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία), με το ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 2,2% σε ετήσια βάση, υπερβαίνοντας σημαντικά – για τρίτη συνεχόμενη χρονιά – το μέσο όρο της Ευρωζώνης (0,6% σε ετήσια βάση για την ίδια περίοδο)³.

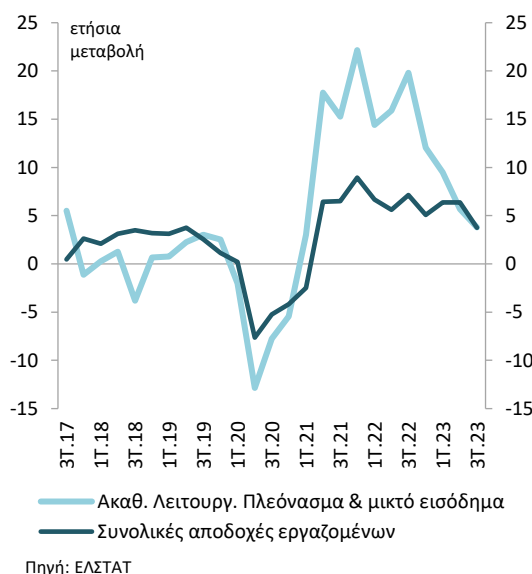
Η επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ στο εννιάμηνο του 2023, σε σχέση με τις ισχυρότατες επιδόσεις κατά το 2022 (+5,7% σε ετήσια βάση), οφείλεται κυρίως στην αποδυνάμωση των πολύ ευνοϊκών επιδράσεων, σε όρους ετήσιας βάσης σύγκρισης, στην ιδιωτική κατανάλωση και τον τουρισμό, οι οποίες μεγέθυναν τον ετήσιο ρυθμό αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας τα προηγούμενα χρόνια, μετά τη σταδιακή εξάλειψη των επιδράσεων της πανδημίας του COVID 19, καθώς και τη σημαντική έκτακτη δημοσιονομική στήριξη για την αντιμετώπιση των πληθωριστικών και ενεργειακών επιδράσεων⁴.

Σωρευτική μεταβολή ΑΕΠ: Ελλάδα και Ευρωζώνης

Οι παραπάνω τάσεις οδήγησαν στην επιβράδυνση της αύξησης των εταιρικών κερδών στο ακόμη εύρωστο +6,1% σε ετήσια βάση το εννιάμηνο του 2023, από +21,0% το εννιάμηνο του 2022 (+20,5% το 2022), καθώς τα περιθώρια κέρδους επανέρχονται σε πιο διατηρήσιμα επίπεδα, ενώ τα έκτακτα κέρδη που προήλθαν από τις δραστηριότητες, που σχετίζονται με τον τομέα της ενέργειας, υποχωρούν. Παρά την επιβράδυνση στην αύξηση των κερδών, το επίπεδό τους στο εννιάμηνο του 2023 ήταν το υψηλότερο σε τρέχουσες τιμές από το 2010⁵.

Ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα & συνολικές αμοιβές εργαζομένων (σε ετήσια βάση)

Αντανακλώντας τα υψηλά επίπεδα εμπιστοσύνης και τις ελκυστικές αποδόσεις, ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου («ΑΣΠΚ») αυξήθηκε κατά 7,4% σε ετήσια βάση το εννιάμηνο του 2023 (+11,7% το 2022), με τις κατασκευές (οικιστικές και μη οικιστικές) να αυξάνονται κατά 40,7% και 5,6%

³ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, 3Τ.2023 & Eurostat, Quarterly national accounts, Gross domestic product, 3Τ.2023

⁴ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, 3Τ.2023

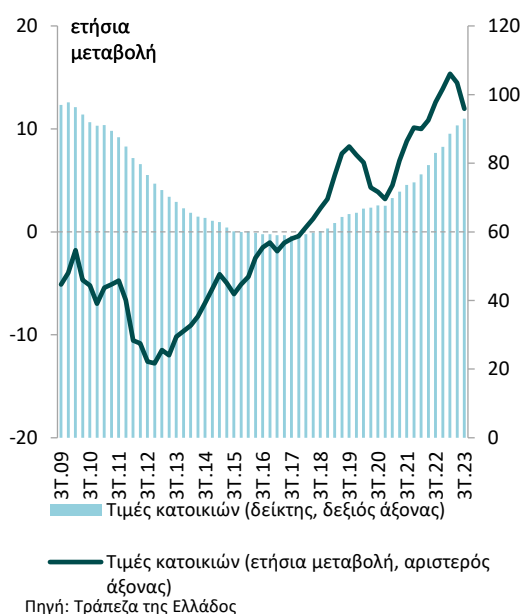
⁵ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίοι Μη Χρηματοοικονομικοί Λογαριασμοί Θεσμικών Τομέων, 3Τ.2023

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

σε ετήσια βάση αντίστοιχα, και τις επενδύσεις σε μεταφορικό εξοπλισμό και οπλικά συστήματα κατά +23,5% ετησίως⁶.

Η ισχυρή άνοδος της οικοδομικής δραστηριότητας αντανάκλα η γενικότερη δυναμική του τομέα της ακίνητης περιουσίας. Οι τιμές των κατοικιών ενισχύθηκαν κατά 13,9% σε ετήσια βάση το εννιάμηνο του 2023 – σωρευτική ανατίμηση κατά 58% μεταξύ του 3^{ου} τριμήνου του 2023 και του 3^{ου} τριμήνου του 2017 (χαμηλότερο σημείο), κατά τη διάρκεια της ελληνικής κρίσης – ενισχύοντας την αξία του πλούτου του ιδιωτικού τομέα καθώς και το απόθεμα των διαθέσιμων ενεχρύων για χρηματοδότηση. Ομοίως, οι τιμές των εμπορικών ακινήτων, κατά μέσο όρο, (καταστημάτων και γραφείων) αυξήθηκαν κατά 6,8% σε ετήσια βάση το 1^ο εξάμηνο του 2023 από το ανοδικά αναθεωρημένο +4,8% το 2022⁷.

Τιμές κατοικιών

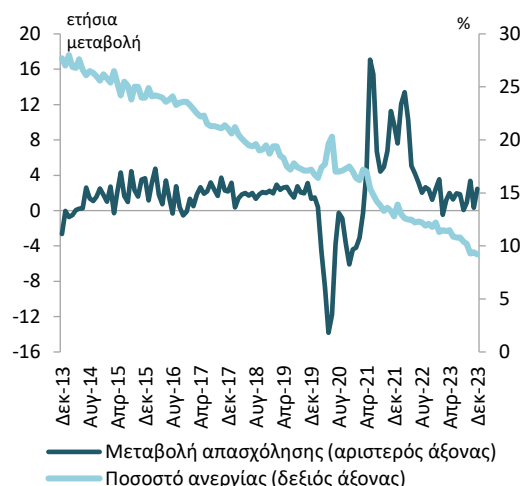
Η ετήσια αύξηση της βασικής συνιστώσας της εγχώριας ζήτησης, που είναι η ιδιωτική κατανάλωση, επιβραδύνθηκε στο 1,3% σε ετήσια βάση το εννιάμηνο του 2023, καθώς η έκτακτη ώθηση από: (i) την υλοποίηση της αναβληθείσας καταναλωτικής δαπάνης των νοικοκυριών από προηγούμενα έτη, (ii) τις καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση παραγγελιών λόγω των διαταραχών στην εφοδιαστική αλυσίδα το 2022 και (iii) τη σημαντική κρατική στήριξη κατά του Covid-19 και της ενεργειακής κρίσης, τείνει να υποχωρήσει, συντείνοντας στην εναρμόνιση του ρυθμού αύξησης της κατανάλωσης με το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα, συντελώντας στην επιθυμητή αύξηση του ποσοστού αποταμίευσης των νοικοκυριών, στο 2^ο εξάμηνο του 2023, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Εθνικής Τράπεζας⁸.

Η αμοιβή των εργαζομένων στο σύνολο της οικονομίας αυξήθηκε σημαντικά, κατά 5,5% σε ετήσια βάση το εννιάμηνο του 2023, αντανάκλωντας μία μέση αύξηση της απασχόλησης κατά 1,9% σε ετήσια βάση για την ίδια περίοδο, σύμφωνα με στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού, σε συνδυασμό με την αύξηση των

πραγματικών μισθών. Επιπλέον, βάσει της έρευνας, το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε σε χαμηλό 14 ετών 9,2% το Δεκέμβριο (10,6% το 2023), με τα σχετικά δεδομένα από έρευνες συγκυρίας για την απασχόληση να εμφανίζουν αυξημένη δραστηριότητα προσλήψεων το 4^ο τρίμηνο του 2023 (+2,1% σε ετήσια βάση, σε σύγκριση με +0,9% το 3^ο τρίμηνο του έτους)⁹.

Οι καθαρές εξαγωγές είχαν σχεδόν μηδενική συνεισφορά στην οικονομική ανάπτυξη στο εννιάμηνο του 2023, καθώς η θετική επίδραση της ισχυρής τουριστικής δραστηριότητας (+15,8% σε ετήσια βάση όσον αφορά τα τουριστικά έσοδα το εννιάμηνο του 2023) και των χαμηλότερων τιμών ενέργειας αντισταθμίστηκαν από τη μειωμένη εξωτερική ζήτηση για εξαγωγές αγαθών και άλλων υπηρεσιών και, κυρίως, από την ισχυρότερη ζήτηση για εισαγωγές. Σε τρέχουσες τιμές, το εξωτερικό ισοζύγιο κατέγραψε μια πιο αισθητή βελτίωση, λόγω της σημαντικής μείωσης των τιμών ενέργειας, με το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών να μειώνεται κατά 35,8% σε ετήσια βάση το ενδεκάμηνο του 2023, στο 5,4% του ΑΕΠ, από 9,0% το ενδεκάμηνο του 2022¹⁰.

Ελληνική αγορά εργασίας

Οι δείκτες οικονομικής συγκυρίας αλλά και οι πρόδρομοι δείκτες οικονομικής δραστηριότητας παρέμειναν πάνω από το μέσο όρο της Ευρωζώνης και σε ανοδική τροχιά το 2023, με ενδείξεις περαιτέρω ενίσχυσης ορισμένων εξ αυτών το Δεκέμβριο του 2023. Συγκεκριμένα:

Οι δυσμενείς επιδράσεις εξαιτίας της υψηλής βάσης σύγκρισης όσο αφορά την κερδοφορία και τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων, σε σχέση με τις ισχυρότατες επιδόσεις της τα έτη 2021-2022, άρχισαν να υποχωρούν τον Οκτώβριο-Νοέμβριο του 2023 (ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων σε τομείς που δε σχετίζονται με την ενέργεια αυξήθηκε κατά 4,1% τον Οκτώβριο-Νοέμβριο, από +0,6% το 3^ο τρίμηνο του 2023 και +24,0% σε ετήσια βάση το 2022)¹¹.

⁶ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, 3Τ.2023

⁷ Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Δείκτες Οικιστικών Ακινήτων, 1Τ.2023 και 3Τ.2023

⁸ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, 3Τ.2023 και Εκτιμήσεις Οικονομικής Ανάλυσης ΕΤΕ

⁹ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, 3Τ.2023 και ΕΛ.ΣΤΑΤ., Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (μηνιαίες εκτιμήσεις), Δεκέμβριος 2023

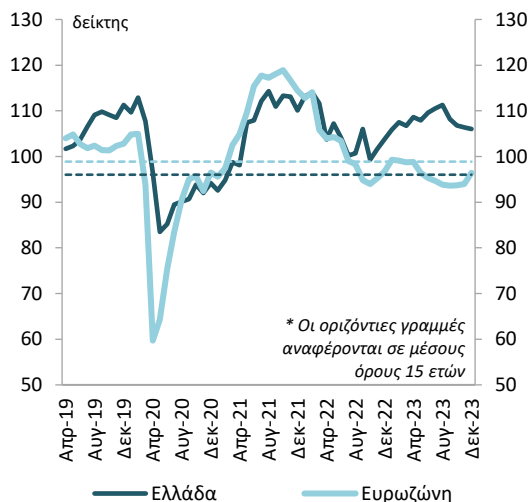
¹⁰ Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Ισοζύγιο πληρωμών (μηνιαία στοιχεία), Νοέμβριος 2023

¹¹ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Εξέλιξη Κύκλου Εργασιών, Νοέμβριος 2023 και 3Τ.2023

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	--	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Η καταναλωτική εμπιστοσύνη βελτιώθηκε το Δεκέμβριο του 2023, μετά από σημαντική εξασθένιση λόγω της καταστροφικής πλημμύρας του Σεπτεμβρίου¹². Ωστόσο, ο όγκος του λιανικού εμπορίου (εξαιρουμένων των καυσίμων) εμφάνισε υποχώρηση (-4,2% σε ετήσια βάση τον Οκτώβριο του 2023 έναντι -2,3% σε ετήσια βάση το εννιάμηνο του 2023)¹³.

Δείκτης οικονομικού κλίματος

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οι σχετικοί δείκτες τακτικών ερευνών για τις επιχειρηματικές προσδοκίες, αναφορικά με τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου και του κατασκευαστικού τομέα, αυξήθηκαν σε υψηλά πολλών μηνών το Δεκέμβριο, προσιωνίζοντας ανθεκτικές επιδόσεις και αυξανόμενα διαφοροποιημένου αναπτυξιακού καταλύτες.

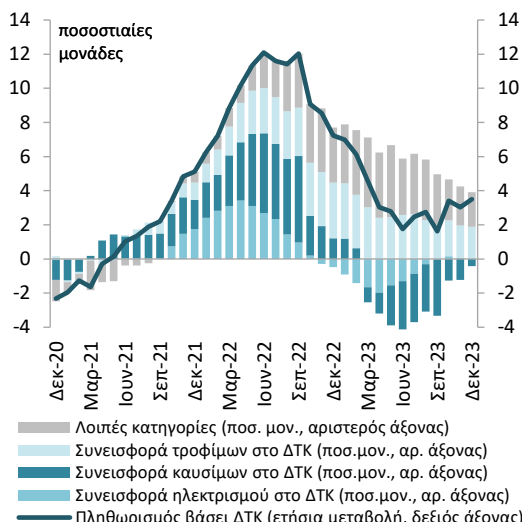
Η μεταποιητική παραγωγή επιταχύνθηκε στο +6,0% ετησίως τον Οκτώβριο-Νοέμβριο, από +3,7% στο εννιάμηνο του 2023¹⁴, ενώ ο Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών («PMI») στη μεταποίηση παρέμεινε στο 51,0 το 4^ο τρίμηνο του 2023 – το υψηλότερο στην Ευρωζώνη – με τον αντίστοιχο δείκτη να είναι σε τροχιά συρρίκνωσης (43,9 την ίδια περίοδο). Ο ελληνικός δείκτης PMI κυμάνθηκε στο 51,6 το 2023, κατά μέσο όρο, σε σχέση με 45,0 στην Ευρωζώνη¹⁵.

Οι διεθνείς αφίξεις στο Διεθνές Αεροδρόμιο Αθηνών, στο δωδεκάμηνο του 2023, ξεπέρασαν (κατά +8,8%) τα επίπεδα της χρονιάς ρεκόρ 2019, αποτυπώνοντας και τάσεις επιμήκυνσης της τουριστικής σεζόν¹⁶, ενώ προκαταρκτικές εκτιμήσεις και σχόλια παραγόντων από σημαντικές διεθνείς τουριστικές εταιρίες προσιωνίζουν ισχυρή ζήτηση για το 2024.

Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή («ΔΤΚ») επιβραδύνθηκε στο 3,5% ετησίως για το 2023, από το υψηλό 25ετίας του 9,6% το 2022 – κυρίως λόγω υποχώρησης των τιμών ενέργειας – αμβλύνοντας την πίεση στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και στο κόστος παραγωγής. Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών

Καταναλωτή μειώθηκε στο 4,2% ετησίως για το 2023, από 9,3% το 2022, σε σύγκριση με το μέσο όρο της Ευρωζώνης που άγγιξε το 5,4% ετησίως για το 2023.

Μεταβολή του ΔΤΚ και συνεισφορά των βασικών συστατικών του (σε ετήσια βάση)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Ωστόσο, οι υποκείμενες πιέσεις στις τιμές, οι οποίες αντικατοπτρίζονται στο δομικό πληθωρισμό βάσει του ΔΤΚ που εξαιρεί την ενέργεια και τα τρόφιμα, παρέμειναν αυξημένες (+5,1% ετησίως για το 2023), καθώς και στις κατηγορίες ποτών και τροφίμων, οι οποίες παρουσίασαν μία αύξηση της τάξεως του 11,7%, κατά μέσο όρο, για το 2023¹⁷. Οι καταστροφές στην αγροτική παραγωγή (από την καταιγίδα «Daniel» το Σεπτέμβριο του 2023) και η αναζωπύρωση της γεωπολιτικής αστάθειας στη Μέση Ανατολή (λόγω της σύγκρουσης Ισραήλ - Χαμάς, η οποία επηρεάζει και την ασφάλεια σημαντικών θαλάσσιων οδών διεθνούς εμπορίου) οδήγησαν σε άνοδο του πληθωρισμού στο 3,3% ετησίως για το 4^ο τρίμηνο του 2023, η οποία ωστόσο αναμένεται να είναι προσωρινή.

Οι ευνοϊκές συνθήκες κυκλικής ανάκαμψης της οικονομίας και η συνεχής βελτίωση της αποτελεσματικότητας ενίσχυσαν τις δημοσιονομικές επιδόσεις, με τον Κρατικό Προϋπολογισμό για το 2024 να προβλέπει πρωτογενές πλεόνασμα Γενικής Κυβέρνησης 1,1% του ΑΕΠ το 2023 και 2,1% το 2024. Σημαντικότερα, το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης αναμένεται (με βάσει τις εκτιμήσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού 2024) να συρρικνωθεί στο 160,3% του ΑΕΠ το 2023 και στο 152,3% του ΑΕΠ το 2024, παρουσιάζοντας εντυπωσιακή μείωση κατά περίπου 50 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, σε μια περίοδο τριών ετών. Το ελληνικό Πρόγραμμα Σταθερότητας 2023 («SP2023») προβλέπει ότι ο λόγος του χρέους

¹² Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έρευνα Επιχειρήσεων και Καταναλωτών, Δεκέμβριος 2023

¹³ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Λιανικό Εμπόριο (Δείκτης Κύκλου Εργασιών & Δείκτης Όγκου), Οκτώβριος 2023

¹⁴ Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής, Νοέμβριος 2023

¹⁵ Πηγή: S&P Global, PMI μεταποίησης για την Ελλάδα, Δελτίο Τύπου, Δεκέμβριος 2023

¹⁶ Πηγή: Διεθνές Αεροδρόμιο Αθηνών (ΔΑΑ), Στατιστικά Στοιχεία, Δεκέμβριος 2023

¹⁷ Πηγές: ΕΛ.ΣΤΑΤ. Βάση Δεδομένων Δείκτη Τιμών Καταναλωτή και Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Εναρμονισμένοι Δείκτες Τιμών Καταναλωτών, Δεκέμβριος 2023

Σημαντικότερες
Εξελίξεις

Πρόγραμμα
Μετασχηματισμού

Οικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπηση

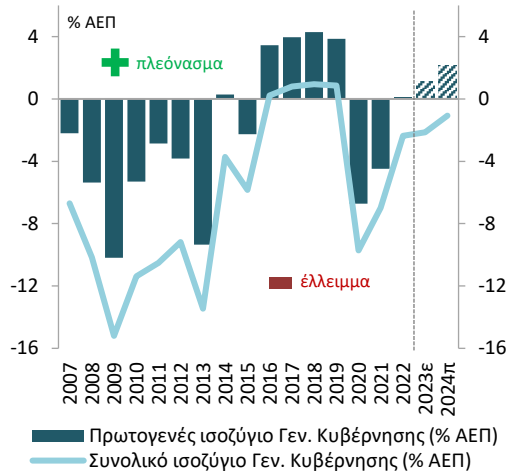
Διαχείριση
Κινδύνου

Μη
Χρηματοοικονομική
Κατάσταση

Δήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

προς το ΑΕΠ θα μειωθεί περαιτέρω στο 142,6% του ΑΕΠ το 2025 και στο 135,2% έως το 2026¹⁸.

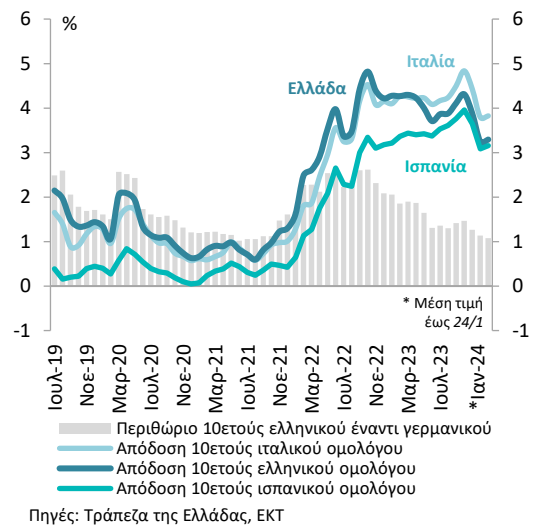
Πρωτογενές και Συνολικό Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (ESA 2010)

Οι προαναφερθείσες ισχυρές δημοσιονομικές και μακροοικονομικές επιδόσεις, μαζί με τις διαρκώς βελτιούμενες συνθήκες στο τραπεζικό σύστημα και η συνεχιζόμενη πολιτική σταθερότητα, υποστήριξαν την προσπάθεια της Ελλάδας για την ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας ύστερα από 13 χρόνια.

Πιο συγκεκριμένα, το ελληνικό αξιόχρεο αναβαθμίστηκε σε «BB+» από τον οίκο αξιολόγησης Fitch τον Ιανουάριο του 2023, ενώ ο οίκος αξιολόγησης S&P αναθεώρησε την πιστοληπτική προοπτική της χώρας σε θετική, από σταθερή, τον Απρίλιο του 2023. Μεταξύ Ιουλίου και Δεκεμβρίου 2023, το αξιόχρεο της Ελλάδας ανέκτησε την επενδυτική βαθμίδα από τους οίκους αξιολόγησης R&I, Score, DBRS, S&P, και Fitch, ενώ στα μέσα Σεπτεμβρίου η Moody's αναβάθμισε την αξιολόγηση της χώρας κατά δύο βαθμίδες σε «Ba1», ένα μόλις επίπεδο κάτω από την επενδυτική βαθμίδα με βάση την αξιολογική κλίμακα του οργανισμού¹⁹.

Αποδόσεις 10ετών κρατικών ομολόγων και περιθώριο 10ετούς ελληνικού έναντι γερμανικού

Σε αυτό το περιβάλλον, η απόδοση του 10ετούς ομολόγου του Ελληνικού Δημοσίου διαμορφώθηκε στο 4,1% την περίοδο Ιουλίου-Οκτωβρίου 2023, μέσα σε ένα περιβάλλον αυξανόμενων αποδόσεων των κρατικών ομολόγων παγκοσμίως, ως αντίδραση στις εκτιμήσεις για μια μεγαλύτερη του αναμενομένου περίοδο αυξημένων επιτοκίων και σταδιακής μείωσης της διακράτησης κρατικών ομολόγων από τις κεντρικές τράπεζες, τα οποία αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της νομισματικής επέκτασης. Ωστόσο, οι αποδόσεις των ομολόγων του ελληνικού δημοσίου μειώθηκαν σημαντικά το Δεκέμβριο του 2023 και τον Ιανουάριο του 2024 – στο 3,3% κατά μέσο όρο, από 4,1% το διάστημα Οκτωβρίου-Νοεμβρίου – με το επιτοκιακό περιθώριο του ελληνικού ομολόγου από το γερμανικό να αποκλιμακώνεται στις 110 μονάδες βάσης, σε σύγκριση με τις 159 μονάδες βάσης κατά μέσο όρο στο ενδεκάμηνο. Το αρνητικό επιτοκιακό περιθώριο από τα Ιταλικά ομόλογα, το οποίο καταγράφεται από το Μάιο του 2023, διευρύνθηκε στις 55 μονάδες βάσης, κατά μέσο όρο, το Δεκέμβριο και τον Ιανουάριο του 2024. Η ταχεία δημοσιονομική προσαρμογή της Ελλάδας, οι αναβαθμίσεις του ελληνικού αξιόχρεου και το γεγονός ότι οι ελληνικοί τίτλοι παραμένουν επιλέξιμοι – στο πλαίσιο των ευέλικτων κεφαλαιακών επανεπενδύσεων ομολόγων που λήγουν σύμφωνα με το πρόγραμμα αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας («PEPP»), μετά τη λήξη του το Μάρτιο 2022 – μέχρι τα τέλη του 2024, σύμφωνα με τις τελευταίες αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για τη νομισματική πολιτική²⁰, υποστηρίζουν το αρνητικό επιτοκιακό περιθώριο.

Η συστατική νομισματική πολιτική, αντικατοπτριζόμενη στην αύξηση των επιτοκίων αναφοράς από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κατά 450,0 μονάδες βάσης μεταξύ Ιουλίου 2022 και Σεπτεμβρίου του 2023²¹, επιβράδυνε την αύξηση της πιστωτικής επέκτασης από τις τράπεζες. Η εν λόγω επιβράδυνση ακολουθεί μια περίοδο έντονης επιτάχυνσης των τραπεζικών πιστώσεων,

¹⁸ Πηγές: Υπουργείο Οικονομικών, Κρατικός Προϋπολογισμός 2024, Νοέμβριος 2023 & Ελληνικό Πρόγραμμα Σταθερότητας 2023, Μάιος 2023

¹⁹ Πηγές: Fitch Ratings Press Releases, Ιανουάριος 2023 & Δεκέμβριος 2023; S&P Press Releases, Απρίλιος 2023; R&I Press Releases Ιούλιος 2023; Score Press Releases, Αύγουστος 2023; DBRS Press Releases, Σεπτέμβριος 2023; Moody's Press Releases, Σεπτέμβριος 2023

²⁰ Τράπεζα της Ελλάδος, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα & Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Αποφάσεις Νομισματικής Πολιτικής, 25 Ιανουαρίου 2024

²¹ Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Key Interest Rates, Σεπτέμβριος 2023

Σημαντικότερες
Εξελίξεις

Πρόγραμμα
Μετασχηματισμού

Οικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπηση

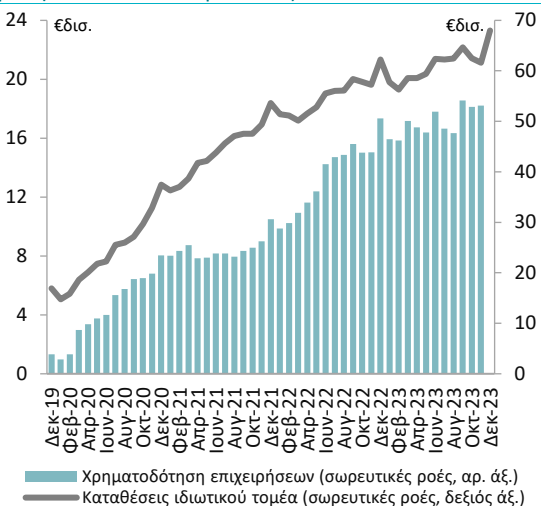
Διαχείριση
Κινδύνου

Μη
Χρηματοοικονομική
Κατάσταση

Δήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

ειδικά προς τις επιχειρήσεις, τα τελευταία τρία χρόνια. Η αύξηση του τραπεζικού δανεισμού προς τις επιχειρήσεις εγχωρίως συνεχίζει να υπερβαίνει τον αντίστοιχο μέσο όρο της Ευρωζώνης. Οι συνολικές χορηγήσεις προς τον ιδιωτικό τομέα επιβραδύνθηκαν στο 0,9% ετησίως τον Αύγουστο του 2023, από 6,3% ετησίως το Δεκέμβριο του 2022, κυρίως λόγω της μείωσης του δανεισμού προς τον επιχειρηματικό τομέα στο 3,0% ετησίως, από +12,3% ετησίως το Δεκέμβριο του 2022.

Καθαρές τραπεζικές χορηγήσεις και καταθέσεις (σωρευτική μεταβολή από τον Ιανουάριο 2019)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Ωστόσο, οι τραπεζικές χορηγήσεις επιταχύνθηκαν το διάστημα Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου του 2023, με τις πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα να αυξάνονται κατά +3,6% ετησίως το Δεκέμβριο του 2023 (χορηγήσεις σε μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις στο +5,9%). Οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα παρέμειναν κοντά σε υψηλό 13 ετών το Δεκέμβριο του 2023 (€194,8 δισ.), λόγω της αξιοσημείωτης ανάκαμψης των προθεσμιακών καταθέσεων (μετά από μία πολυετή συμπίεση της συγκεκριμένης κατηγορίας) οι οποίες ενισχύθηκαν από τα αυξανόμενα επιτόκια²².

Η συνδυαστική επίδραση των προαναφερθέντων παραγόντων συνέβαλλε στην ανθεκτική αναπτυξιακή επίδοση της Ελλάδας το 2023, με το ρυθμό της οικονομικής ανάπτυξης στο εννιάμηνο του 2023 να φαίνεται συμβατός με ετήσια αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,3% ετησίως το 2023 και 2,2% το 2024, σύμφωνα με το μέσο όρο των τελευταίων διαθέσιμων εκτιμήσεων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα²³.

Οι μακροοικονομικές προοπτικές της Ελλάδας παραμένουν ισχυρές παρά τις επίμονες προκλήσεις

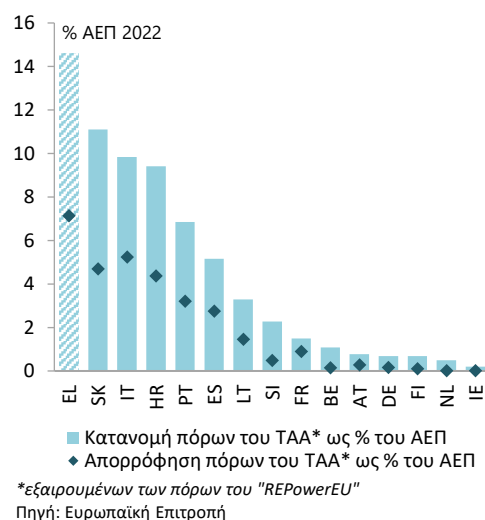
Οι αναπτυξιακές επιδόσεις της Ελλάδας κατά το τρέχον έτος, αλλά και μεσοπρόθεσμα, αναμένεται να υποστηριχθούν από τους ακόλουθους παράγοντες, οι οποίοι συντείνουν στη διατήρηση της σημαντικής διαφοράς έναντι του μέσου όρου ανάπτυξης της Ευρωζώνης:

- Η σημαντική επενδυτική δραστηριότητα, ως αποτέλεσμα της ισχυρής ιδιωτικής επένδυσης και του αυξημένου αντίκτυπου

των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας («ΤΑΑ»). Ο Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου αναμένεται να αυξηθεί με διψήφιο ρυθμό, υποστηριζόμενος από τις θετικές προσδοκίες για τη ζήτηση, τα υψηλά ποσοστά χρησιμοποίησης του παραγωγικού δυναμικού και την ανθεκτική κερδοφορία. Επιπρόσθετα, ο θετικός αντίκτυπος από την τελική κεφαλαιακή δαπάνη που σχετίζεται με το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας θα είναι ακόμα ισχυρότερος από το 2024 και μετά, λόγω των χρονικών υστερήσεων μεταξύ της απορρόφησης των πόρων του ΤΑΑ και της τελικής δαπάνης (€14,7 δισ. επιχορηγήσεων και δανείων έχουν απορροφηθεί σωρευτικά μέχρι τα τέλη του 2023, ποσό που αναλογεί σχεδόν στο ήμισυ των διαθέσιμων κεφαλαίων για την Ελλάδα)²⁴. Ομοίως, τα €20,6 δισ. εισερχόμενων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων («ΑΞΕ») κατά το διάστημα από το 2020 έως το Νοέμβριο του 2023, θέτουν μία δυνατή βάση για περαιτέρω ενίσχυση του Ακαθάριστου Σχηματισμού Παγίου Κεφαλαίου²⁵.

- Οι ευνοϊκές συνθήκες στην αγορά εργασίας, ο επιβραδυνόμενος πληθωρισμός (εκτιμώμενη αύξηση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή στο 2,6% το 2024, από 3,5% το 2023 και 9,6% το 2022), καθώς και η αύξηση των μη-μισθολογικών εισοδημάτων και των αποτιμήσεων των περιουσιακών στοιχείων, προωθούν υψηλότερη κατανάλωση για το 2024.
- Ο τουρισμός οδεύει προς νέο ρεκόρ το 2024, σύμφωνα με τις προκρατήσεις και τις παρούσες εκτιμήσεις σημαντικών ταξιδιωτικών πρακτορείων ανά τον κόσμο.
- Η αναμενόμενη μικρή ανάκαμψη της Ευρωζώνης, με επίκεντρο τη Γερμανία – τη σημαντικότερη εξαγωγική αγορά της Ελλάδας – εκτιμάται ότι θα ενισχύσει τη ζήτηση για ελληνικές εξαγωγές το 2024.

Κατανομή πόρων του Ταμείου Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης ανά χώρα

*εξαριωμένους των πόρων του "REPowerEU"

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Παρόλα αυτά, οι παραπάνω εκτιμήσεις υπόκεινται σε μερικούς σημαντικούς κινδύνους, όπως:

²² Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Νομισματική και Τραπεζική Στατιστική, Δεκέμβριος 2023

²³ Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και Focus Economics-Consensus Forecasts Euro Area, Ιανουάριος 2024

²⁴ Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Πίνακας Αποτελεσμάτων Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

²⁵ Πηγές: Τράπεζα της Ελλάδος, Άμεσες Επενδύσεις και Τράπεζα της Ελλάδος, Ισοζύγιο Πληρωμών (μηνιαία δεδομένα), Νοέμβριος 2023

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Μία δυναμική αναζωπύρωση των εντάσεων στην αγορά ενέργειας, θα μπορούσε να οδηγήσει σε νέα εκτίναξη των τιμών ενέργειας εξαιτίας γεωπολιτικών αναταράξεων και/ή μεσοπρόθεσμων προκλήσεων σχετικά με την εφαρμογή της φιλόδοξης ατζέντας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κλιματική αλλαγή και την επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης, θέτοντας την ελληνική οικονομία σε μειονεκτική θέση. Μία τέτοια εξέλιξη θα μπορούσε να αποδυναμώσει την οικονομική ανάκαμψη, δεδομένης της μειωμένης δυνατότητας για νέες, ευρείας κλίμακας, δημοσιονομικές παρεμβάσεις αλλά και του σχετικά υψηλού ενεργειακού κόστους για τις εγχώριες επιχειρήσεις.

Οι πληθωριστικές πιέσεις στο διαθέσιμο εισόδημα (συμπεριλαμβανομένων και επιδράσεων με χρονική υστέρηση από το 2023) θα παραμείνουν σημαντικές, ιδιαίτερα για πληθυσμιακές ομάδες με χαμηλά εισοδήματα – κυρίως λόγω της αργής αποκλιμάκωσης του δομικού πληθωρισμού και των αυξήσεων στις τιμές των τροφίμων – παρά τις τάσεις σταθεροποίησης του γενικού πληθωρισμού, γεγονός που θα μπορούσε να επιβαρύνει την ιδιωτική κατανάλωση.

Αντιστοίχως, μία βραδύτερη του αναμενομένου υποχώρηση των πληθωριστικών πιέσεων παγκοσμίως, θα μπορούσε να οδηγήσει σε διατήρηση υψηλών επιτοκίων για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, αποτελώντας έναυσμα ισχυρότερων υφεσιακών και χρηματοπιστωτικών προκλήσεων, επιβαρύνοντας τη δημοσιονομική ικανότητα της χώρας, αποδυναμώνοντας την ιδιωτική επενδυτική δαπάνη και μειώνοντας τη ζήτηση για δάνεια.

Συνολικά, η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε ευνοϊκή θέση για να αντιμετωπίσει τις παραπάνω προκλήσεις και να συνεχίσει να υπεραποδίδει έναντι της Ευρωζώνης, αξιοποιώντας τους ανθεκτικούς αναπτυξιακούς καταλύτες αλλά και την ισχυρή δυναμική που καλλιεργήθηκε τα προηγούμενα χρόνια. Επιπλέον, η επιστροφή στην επενδυτική βαθμίδα και η ενδεχόμενη αναστροφή του κύκλου σύσφιξης της νομισματικής πολιτικής, αρχίζοντας από το 2024, θα μπορούσαν να υποστηρίξουν μία ταχύτερη βελτίωση των συνθηκών ρευστότητας καθώς και υψηλότερες αποτιμήσεις των ελληνικών περιουσιακών στοιχείων, προσελκύοντας νέες εισροές ξένων επενδύσεων.

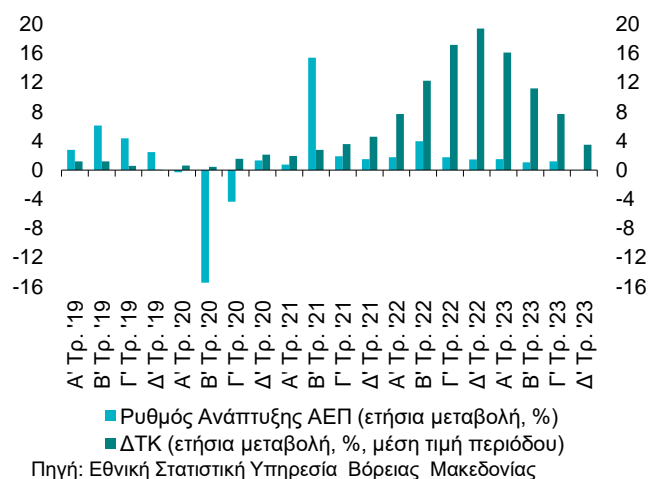
Το Μακροοικονομικό Περιβάλλον και ο Τραπεζικός Τομέας στη Βόρεια Μακεδονία ²⁶

Η απομείωση των αποθεμάτων και η ασθενέστερη ιδιωτική κατανάλωση επιβράδυνε το ρυθμό ανάπτυξης του ΑΕΠ το 2023

Ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ εκτιμάται ότι υποχώρησε σε 1,3% το 2023 από 2,2% το 2022, επίδοση ασθενέστερη από εκείνη των οικονομιών της περιοχής (ανάπτυξη κατά 2,2%) αλλά καλύτερη από των οικονομιών της ΕΕ (ανάπτυξη κατά 0,6%). Παρά την έλλειψη αναλυτικών στοιχείων για τη διάρθρωση του ακαθάριστου σχηματισμού κεφαλαίου, εκτιμάται ότι η απότομη μείωση των αποθεμάτων ήταν ο κύριος παράγοντας πίσω από τη σημαντική επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης. Τα αποθέματα είχαν μαζικά συσσωρευτεί το 2022, όταν οι διεθνείς τιμές των εμπορευμάτων είχαν αυξηθεί σε ιστορικά υψηλά

επίπεδα. Ο ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου θα ήταν ασθενέστερος εάν δεν είχαν αυξηθεί οι δημόσιες επενδύσεις λόγω της έναρξης κατασκευής του αυτοκινητοδρόμου “Corridor 8/10d”. Ο ρυθμός αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης επιβραδύνθηκε το 2023, κυρίως λόγω της δυσμενούς επίδρασης του υψηλού πληθωρισμού (ο οποίος διαμορφώθηκε σε 9,5% κατά μέσο όρο το 2023 έναντι 14,0% το 2022, αισθητά ανώτερα από το μέσο όρο του περίπου 1,0% της προηγούμενης δεκαετίας) στο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα και της αυξημένης αβεβαιότητας.

Ρυθμός Ανάπτυξης ΑΕΠ & Πληθωρισμός

Αντανακλώντας, αφενός, τις χαμηλότερες διεθνείς τιμές ενέργειας και την υψηλότερη εγχώρια παραγωγή ενέργειας, και, αφετέρου, την απομείωση των αποθεμάτων, οι εξωτερικοί λογαριασμοί βελτιώθηκαν σημαντικά το 2023, με το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών να μειώνεται κατ'εκτίμηση σε 1,0% του ΑΕΠ από το υψηλό δεκαετίας του 6,1% το 2022. Είναι σημαντικό ότι οι ισχυρές (αν και ασθενέστερες από ότι τα προηγούμενα έτη) εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων οι οποίες δεν συνεπάγονται τη δημιουργία χρέους, μαζί με τα έσοδα από την έκδοση κρατικών χρεογράφων και τη χρηματοδοτική στήριξη από το ΔΝΤ, βοήθησαν να υπερκαλυφθεί το συνεπαγόμενο εξωτερικό χρηματοδοτικό κενό, αυξάνοντας τα συναλλαγματικά διαθέσιμα κατά €676 εκατ. σε €4,5 δισ. το Δεκέμβριο του 2023 (καλύπτοντας περίπου 4½ μήνες εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών μη αποδιδόμενων σε συντελεστές παραγωγής).

Τα υψηλότερα επιτόκια ενίσχυσαν την κερδοφορία των τραπεζών το 2023

Σύμφωνα με τα δημοσιευθέντα στοιχεία, τα κέρδη του τραπεζικού τομέα στη Βόρεια Μακεδονία στα τρία πρώτα τρίμηνα του 2023 αυξήθηκαν στα €263 εκατ. (ετησιοποιημένα) από €174 εκατ. την ίδια περίοδο το 2022, με τον (ετησιοποιημένο) δείκτη απόδοσης των μέσων ιδίων κεφαλαίων να ανακάμπτει στο 18,3%, οδηγούμενο από ισχυρά καθαρά επιτοκιακά έσοδα. Πράγματι, η ραγδαία ανατιμολόγηση των δανείων, εν μέσω αυξανόμενων επιτοκίων (με το βασικό επιτόκιο της κεντρικής τράπεζας να διαμορφώνεται σε 6,3% τον Σεπτέμβριο του 2023 έναντι 1,25% στις αρχές του 2022), αύξησε το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο

²⁶ Πηγή: Δημοσιευμένα στοιχεία από την Κεντρική Τράπεζα, την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία και το Υπουργείο Οικονομικών της χώρας και υπολογισμοί της ΕΤΕ.

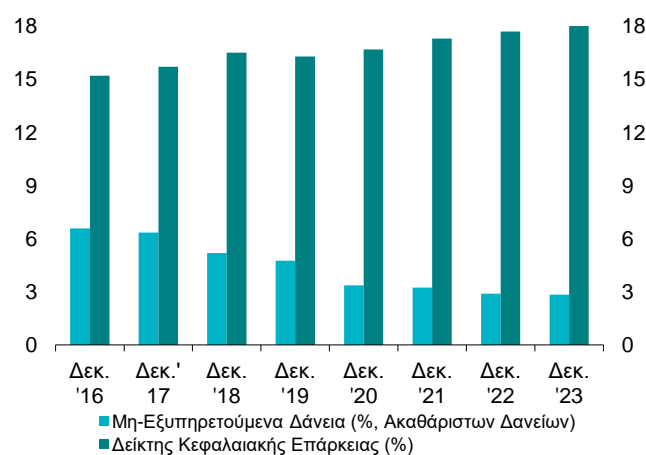
Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

στις 365 μονάδες βάσης τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2023 -- υπερδιπλάσιο από αυτό των τραπεζών της ΕΕ -- από περίπου 270 μονάδες βάσης την ίδια περίοδο το 2022. Παράλληλα, ο δανεισμός των τραπεζών προς τον ιδιωτικό τομέα συνέχισε να επεκτείνεται με σχετικά εύρωστο ρυθμό (καταγράφοντας αύξηση 5,8% σε ετήσια βάση το Σεπτέμβριο του 2023), χαμηλότερο, ωστόσο, από αυτόν που παρατηρήθηκε πριν από ένα χρόνο (αύξηση 9,7%).

Τα ισχυρότερα καθαρά λειτουργικά έσοδα αντισταθμίστηκαν μερικώς από τον υψηλότερο σχηματισμό προβλέψεων για μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Πράγματι, δεδομένων των προκλήσεων σχετικά με την επίδραση των υψηλών επιτοκίων στην ποιότητα των στοιχείων του ενεργητικού των τραπεζών και της ασθενούς οικονομικής ανάπτυξης, οι τελευταίες αύξησαν σημαντικά τις προβλέψεις τους τα τρία πρώτα τρίμηνα του 2023, αν και από χαμηλή βάση. Σημειώνεται ότι ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των ακαθάριστων δανείων παρέμεινε χαμηλός, σε 2,8% τον Σεπτέμβριο του 2023 έναντι 3,3% πριν από ένα χρόνο.

Είναι σημαντικό ότι η κεφαλαιοποίηση του τραπεζικού κλάδου παρέμεινε ισχυρή, με το δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας να αυξάνεται σε 18,4% το Σεπτέμβριο του 2023, παραμένοντας σημαντικά υψηλότερος από το κατώτατο κανονιστικό όριο του 8,0%.

Θεμελιώδη Μεγέθη Τραπεζικού Συστήματος

Η οικονομική δραστηριότητα αναμένεται να ενισχυθεί σταδιακά κατά τη διάρκεια του 2024, υποστηριζόμενη από τις δημόσιες επενδύσεις και την καθοδηγούμενη-από-τους-μισθούς ιδιωτική κατανάλωση.

Οι πάγιες επενδύσεις αναμένεται να αναδειχθούν σε βασικό μοχλό ανάπτυξης στο χρονικό ορίζοντα των προβλέψεων, με το δημόσιο τομέα να κατέχει ηγετικό ρόλο. Οι ιδιωτικές επενδύσεις (συμπεριλαμβανομένων των άμεσων ξένων επενδύσεων, οι οποίες έχουν αποδειχθεί αρκετά ανθεκτικές μέχρι στιγμής, λόγω, μεταξύ άλλων, της αυξανόμενης παγκόσμιας τάσης μεταφοράς της παραγωγικής διαδικασίας κοντά στο σημείο πωλήσεων) αναμένεται επίσης να συμβάλουν στη συνολική ανάπτυξη, αν και μετρίως, λόγω των περιοριστικών συνθηκών χρηματοδότησης και της αυξημένης (όμως σταδιακά υποχωρούμενης) αβεβαιότητας. Παράλληλα, με τον πληθωρισμό να σταθεροποιείται σε σχετικά χαμηλότερα επίπεδα (με την πρόβλεψη να διαμορφώνεται σε 3,5% κατά μέσο όρο το 2024), η ιδιωτική κατανάλωση, ο

παραδοσιακός μοχλός ανάπτυξης της οικονομίας, αναμένεται να ανακτήσει σταδιακά δυναμική, υποστηριζόμενη από την ισχυρή αύξηση των πραγματικών ("ex-post") μισθών, λόγω, μεταξύ άλλων, της χαλαρής εισοδηματικής πολιτικής και των δευτερογενών επιπτώσεων της στον ιδιωτικό τομέα. Σημειώνεται ότι συνθήκες στην αγορά εργασίας έχουν συσφιχθεί, όπως υποδηλώνει η μείωση του ποσοστού ανεργίας, αλλά κυρίως λόγω της μείωσης του ποσοστού συμμετοχής και του συρρικνούμενου εργατικού δυναμικού (με την εξέλιξη να σχετίζεται, μεταξύ άλλων, με τη συνεχιζόμενη μετανάστευση). Αντίθετα, εν μέσω υποτονικής ανάπτυξης στην ΕΕ (ιδίως στη Γερμανία, η οποία απορροφά περίπου το 45% των συνολικών εξαγωγών της χώρας) και ενίσχυσης της εγχώριας ζήτησης, οι καθαρές εξαγωγές αναμένεται να μετατραπούν σε τροχοπέδη για τη συνολική ανάπτυξη.

Συνολικά, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ αναμένεται να επιταχυνθεί ελαφρώς σε 1,9% το 2024 από το εκτιμώμενο 1,3% το 2023, οριακά κάτω από τον μέσο όρο των οικονομιών της περιοχής, με το παραγωγικό κενό να παραμένει αρνητικό, κυρίως λόγω των σημαντικών απωλειών παραγόμενου προϊόντος που καταγράφηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας και της επακόλουθης ενεργειακής κρίσης. Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ θα μπορούσε να είναι χαμηλότερος από τον προβλεπόμενο στην περίπτωση που προκύψουν καθυστερήσεις στην εκτέλεση του φιλόδοξου προγράμματος δημοσίων επενδύσεων ή επανεμφανιστούν πιέσεις στις τιμές.

Είναι ανησυχητικό, ωστόσο, ότι η πολιτική αβεβαιότητα αναμένεται να παραμείνει αυξημένη κατά την προσεχή περίοδο, λόγω της αμφιλεγόμενης συμφωνίας για τη διευθέτηση της μακροχρόνιας διαμάχης της χώρας με τη Βουλγαρία, η οποία, ωστόσο, κατέστησε δυνατή την έναρξη ενταξιακών συνομιλιών με την ΕΕ. Η κυβέρνηση δεν έχει επιτύχει μέχρι στιγμής να επικυρώσει τις απαιτούμενες συνταγματικές τροποποιήσεις, λόγω έλλειψης της κατάλληλης (κατά 2/3) κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας. Οι επικείμενες βουλευτικές εκλογές (προγραμματισμένες για το Μάιο) είναι απίθανο να αλλάξουν δραματικά την παραπάνω εικόνα, δεδομένου ότι η αντιπολίτευση, η οποία επί του παρόντος προηγείται στις δημοσκοπήσεις με μεγάλη διαφορά, εναντιώνεται στις τροποποιήσεις αυτές. Ως αποτέλεσμα, περαιτέρω καθυστερήσεις στην πρόοδο της ένταξης της χώρας στην ΕΕ είναι πολύ πιθανές.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα 2023

Το 2023, τα οργανικά κέρδη μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου ανήλθαν σε €1.200 εκατ., επωφελούμενα από τη σταθερή και ευνοϊκή δυναμική των καθαρών εσόδων από τόκους που οδήγησαν τα οργανικά έσοδα να αυξηθούν κατά 54,1%, με τα οργανικά λειτουργικά κέρδη Ομίλου στα €1.569 εκατ., αντικατοπτρίζοντας τις ακόλουθες σημαντικές μεταβολές στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων:

- Τα καθαρά έσοδα από τόκους αυξήθηκαν κατά 65,3% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε €2.263 εκατ., επωφελούμενα κυρίως από την αύξηση του βασικού επιτοκίου της ΕΚΤ και την υψηλότερη απόδοση της υπερβάλλουσας ρευστότητας Οι θετικοί αυτοί παράγοντες απορρόφησαν πλήρως την αύξηση του κόστους καταθέσεων καθώς και των εκδόσεων MREL.
- Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες το 2023 αυξήθηκαν κατά 10,0% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε €382 εκατ., με σταθερά ισχυρά έσοδα από όλους τους επιχειρηματικούς τομείς, ως αποτέλεσμα των προμηθειών που σχετίζονται με κάρτες, καταθέσεις, επιχειρηματική χρηματοδότηση και νέα επενδυτικά προϊόντα.
- Τα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και λοιπά έσοδα το 2023 μειώθηκαν κατά 72,8% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε €93 εκατ., ενσωματώνοντας τα κέρδη από τη πώληση χρεογράφων, ενώ η χρήση του 2022 επωφελήθηκε σε μεγάλο βαθμό από τα παράγωγα και τη διμερή προσαρμογή πιστωτικής αποτίμησης (Bilateral Credit Valuation Adjustment «BCVA») μετά την αύξηση των επιτοκίων το 2022.
- Οι λειτουργικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 3,8% σε ετήσια βάση, και απαρτίζονται από αύξηση δαπανών προσωπικού κατά 2,8% και αύξηση στα διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα κατά 0,9%, παρά τις συλλογικά συμφωνημένες μισθολογικές αυξήσεις και τις δεδουλευμένες μεταβλητές αμοιβές το 4ο τρίμηνο του 2023. Επιπρόσθετα, οι αποσβέσεις αυξήθηκαν κατά 9,3% σε ετήσια βάση, αντανακλώντας το φιλόδοξο στρατηγικό σχέδιο επενδύσεων της Τράπεζας στον τομέα της πληροφορικής, το οποίο έχει ως επίκεντρο την αντικατάσταση του συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών (Core Banking System) της Τράπεζας.
- Οι προβλέψεις δανείων για το 2023 ανήλθαν σε €207 εκατ. από €217 εκατ. το 2022, μειωμένες κατά 4,5%. Η μείωση οφείλεται κυρίως στις χαμηλότερες ζημιές απομείωσης στο εταιρικό χαρτοφυλάκιο, που αντισταθμίζεται εν μέρει από τις αυξημένες προβλέψεις στο χαρτοφυλάκιο λιανικής λόγω των υψηλότερων ροών MEA σε ετήσια βάση.
- Ο δείκτης Κόστους προς Οργανικά Έσοδα το 2023, μειώθηκε σε 31,6% έναντι του 46,9% το προηγούμενο έτος, υποστηριζόμενο από τα ισχυρά οργανικά έσοδα και τα συγκρατημένα λειτουργικά έξοδα παρά τις πληθωριστικές πιέσεις.
- Το κόστος πιστωτικού κινδύνου το 2023, ανήλθε σε 64 μ.β., από 70 μ.β. το 2022, με τάση επανάληψης αντανακλώντας το χαμηλό σχηματισμό MEA.

Εξέλιξη MEA

- Το ύψος των MEA σε επίπεδο Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2023 ανήλθε σε €1,3 δισ., σημειώνοντας μείωση ύψους €0,5 δισ.

από την 31 Δεκεμβρίου 2022 που αποδίδεται κυρίως σε διαγραφές και μη-οργανικές ενέργειες, (βλ. ενότητα «Σημαντικότερες εξελίξεις – Σχέδιο μείωσης των MEA»).

- Ο δείκτης των MEA μειώθηκε σε 3,7% την 31 Δεκεμβρίου 2023, έναντι 5,2% την 31 Δεκεμβρίου του 2022.
- Ο δείκτης κάλυψης MEA ανήλθε την 31 Δεκεμβρίου 2023 σε 87,5%, από 87,3% την 31 Δεκεμβρίου 2022.

Αύξηση των καταθέσεων Ομίλου κατά 3,5% σε ετήσια βάση

- Οι καταθέσεις του Ομίλου αυξήθηκαν την 31 Δεκεμβρίου 2023 κατά €1,9 δισ. από την 31 Δεκεμβρίου 2022 και ανήλθαν σε €57,1 δισ., κυρίως λόγω της αύξησης στις προθεσμιακές καταθέσεις κατά €4,0 δισ., η οποία αντισταθμίστηκε από τη μείωση των τρεχούμενων και καταθέσεων όψεως κατά €0,9 δισ. και των καταθέσεων ταμειωτηρίου κατά €1,0 δισ. Ωστόσο, οι προθεσμιακές καταθέσεις εξακολουθούν να αποτελούν μόλις το 19,5% των συνολικών καταθέσεων (13,0% την 31 Δεκεμβρίου 2022), με την ισχυρή και σταθερή βάση καταθέσεων να προσδίδει στην Τράπεζα ένα σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα σε ένα περιβάλλον ραγδαίας αύξησης των επιτοκίων.

Ο Δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (CET1) ανήλθε σε 17,8%

- Το 2023, ο δείκτης CET1 και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας διαμορφώθηκαν σε 17,8% και 20,2% αντίστοιχα, συμπεριλαμβανομένων των κερδών μετά φόρων της περιόδου μετά από πρόβλεψη για διανομή μερίσματος, υπερβαίνοντας την Κεφαλαιακή Απαίτηση ποσοστού 9,76% για το CET1 και 14,57% για το Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας.

Κατάσταση Αποτελεσμάτων | Όμιλος

€ εκατ.	2023	2022	Δ
Καθαρά έσοδα από τόκους	2.263	1.369	65,3%
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	382	347	10,0%
Οργανικά έσοδα	2.645	1.717	54,1%
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και λοιπά έσοδα	93	344	(72,8%)
Προσαρμοσμένα καθαρά λειτουργικά έσοδα	2.739	2.060	32,9%
Προσαρμοσμένες λειτουργικές δαπάνες	(835)	(805)	3,8%
Οργανικά κέρδη/(ζημιές) προ προβλέψεων	1.810	912	98,5%
Κέρδη/(ζημιές) προ προβλέψεων	1.903	1.255	51,6%
Προσαρμοσμένες προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ και λοιπές προβλέψεις	(241)	(280)	(14,0%)
Οργανικά λειτουργικά κέρδη	1.569	632	>100%
Λειτουργικά κέρδη	1.662	975	70,5%
Προσαρμοσμένοι φόροι	(370)	(157)	>100%
Οργανικά κέρδη μετά φόρων (συνεχ. δραστηριότητες)	1.200	474	>100%
Κέρδη χρήσης αναλογούντα σε Μετόχους της Τράπεζας	1.106	1.120	(1,2%)

Σημείωση: Τα ποσά που παρουσιάζονται στον πίνακα υπόκεινται σε στρογγυλοποιήσεις, επομένως τα ποσά ενδέχεται να μην αθροίζουν ακριβώς στα σύνολα που παρουσιάζονται.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
Κύριοι Δείκτες Όμιλος					
Κερδοφορία					
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο επί του μέσου όρου των στοιχείων ενεργητικού (μ.β.)		2023	2022	Δ	
Κόστος πιστωτικού κινδύνου (μ.β.)		303	169	134	
Κόστος Έσοδα		64	70	(6)	
Κόστος: Έσοδα		30,5%	39,1%	(8,6)%	
Κόστος: Οργανικά Έσοδα		31,6%	46,9%	(15,3)%	
Ρευστότητα					
Δάνεια προς καταθέσεις		31.12.2023	31.12.2022	Δ	
Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας LCR		58,2%	58,6%	(0,5)%	
Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης NSFR		262,2%	259,2%	3,0%	
		150,4%	145,5%	4,9%	
Κεφαλαιακή επάρκεια					
Δείκτης CET1		31.12.2023	31.12.2022		
Σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού (€ δισ.)		17,8%	16,6%		
		37,7	36,4		

Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για την Τράπεζα ισχύει η αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής της δραστηριότητας λαμβάνοντας υπόψη:

- την σημαντική και επαναλαμβανόμενη κερδοφορία του Ομίλου
- τα σημαντικά ποσά διαθέσιμων ενεχύρων, καθώς και τους Δείκτες Κάλυψης Ρευστότητας («LCR») και Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης («NSFR»), οι οποίοι είναι αρκετά πάνω από το ελάχιστο εποπτικό όριο του 100%
- τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 («CET1») του Ομίλου και της Τράπεζας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023, ο οποίος υπερέβη τον ελάχιστο δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων («OCR»)
- την αυξανόμενη υποστήριξη από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας («RRF»),
- τα δημοσιονομικά μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεπειών του πληθωρισμού και
- την αμελητέα έκθεση του Ομίλου και της Τράπεζας στη Ρωσία και Ουκρανία, την αμελητέα έκθεση της Τράπεζας από τις πλημμύρες στη Θεσσαλία και τις ενέργειες της Διοίκησης στην αντιμετώπιση των κρίσεων.

Κερδοφορία

Τα αναλογούντα κέρδη σε Μετόχους της Τράπεζας για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023 ανήλθαν σε €1.106 εκατ. και €1.020 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα ενώ τα σχετικά ποσά για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, ανήλθαν σε €1.120 εκατ. και €813 εκατ., αντίστοιχα.

Τα κέρδη ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες αυξήθηκαν από €0,97 το 2022 σε €1,21 το 2023 για τον Όμιλο, ενώ το αντίστοιχο ποσό για την Τράπεζα αυξήθηκε από €0,90 το 2022 σε €1,12 το 2023.

Ρευστότητα

Την 31 Δεκεμβρίου 2023, η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ μειώθηκε σε €1,9 δισ. μέσω πράξεων TLTROs από €8,1 δισ. 31 Δεκεμβρίου

2022 (αποκλειστικά από TLTROs). Επιπλέον, στις 31 Δεκεμβρίου 2023, η Τράπεζα παρέμεινε στα ίδια επίπεδα με την 31 Δεκεμβρίου 2022 στις συμβάσεις διαπραγμαζόμενων συναλλαγών (repos) με Πιστωτικά Ιδρύματα («Π.Ι.») του εξωτερικού και ανήλθε σε 0,1 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2023, ενώ χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας αξίας σε μετρητά ύψους €25,6 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας, με τους δείκτες ρευστότητας LCR και NSFR σε επίπεδα άνω του 100%.

Κεφαλαιακή Επάρκεια

Την 31 Δεκεμβρίου 2023, ο CET1 και ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε 17,8% και 20,2% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ποσοστού 14,57% για το 2023 και 14,32% για το 2024 (βλ. Σημείωση 4.6 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων).

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Ανατρέξτε στην ενότητα παραπάνω «Εξελίξεις που αφορούν το Μακροοικονομικό και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον - Εγχώρια Οικονομία», για τις επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας το 2023 και τις προοπτικές για το 2024.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Ενσώματα πάγια στοιχεία

Τον Φεβρουάριο του 2024, σύμφωνα με δεσμευτικό μνημόνιο συμφωνίας μεταξύ της Τράπεζας και της Prodea Investments A.E., η Τράπεζα αγόρασε ορισμένα ακίνητα έναντι €39 εκατ., τα οποία προηγουμένως μίσθωνε από την Prodea Investments A.E. Η αγορά αυτή είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της υποχρέωσης από μισθώσεις, που παρουσιάζεται στις Λοιπές υποχρεώσεις, καθώς και των δικαιωμάτων χρήσης επί περιουσιακών στοιχείων ("RoU assets"), που παρουσιάζονται στα Ενσώματα πάγια στοιχεία, ύψους €39 εκατ., για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα.

Frontier II

Στις 16 Φεβρουαρίου 2024, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων συμπεριλαμβανομένης της παροχής εγγύησης από το Ελληνικό Δημόσιο επί των ομολογιών υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας, ολοκληρώθηκε η συναλλαγή Frontier II.

Έκδοση ομολόγου υψηλής εξασφάλισης

Στις 22 Ιανουαρίου 2024, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την τοποθέτηση ομολόγου υψηλής εξασφάλισης στην αγορά, ύψους 600 εκατομμυρίων ευρώ, με απόδοση 4,5%. Το ομολόγο έχει πενταετή διάρκεια, με δυνατότητα ανάκλησης στα τέσσερα έτη.

Παράταση Προγράμματος Ανταμοιβής για Συνεπείς Δανειολήπτες Στεγαστικών Δανείων

Στις 6 Μαρτίου 2024, η Εθνική Τράπεζα ανακοίνωσε την επέκταση του Προγράμματος Ανταμοιβής για Συνεπείς Πελάτες Στεγαστικών Δανείων, που είχε ανακοινωθεί ίδιους 11 Απριλίου 2023 το οποίο παρατείνεται για ίδιους 12 μήνες, με ίδιους όρους.

Μερίσματα

Ο Ν. 4548/2018 ο οποίος είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019, επιβάλλει περιορισμούς όσον αφορά τη διανομή μερίσματος. Συγκεκριμένα, ορίζει ότι δεν μπορεί να γίνει οποιαδήποτε διανομή στους μετόχους εφόσον, κατά την ημερομηνία λήξης της

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

τελευταίας χρήσης, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας, είναι ή μετά από τη διανομή αυτή θα γίνει κατώτερο από το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου, προσαυξημένου με τα αποθεματικά για τα οποία η διανομή τους απαγορεύεται από το νόμο ή το καταστατικό, τα πιστωτικά κονδύλια της καθαρής θέσης η διανομή των οποίων δεν επιτρέπεται και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη της κατάστασης αποτελεσμάτων. Το ποσό αυτού του μετοχικού κεφαλαίου μειώνεται κατά το ποσό που δεν έχει ακόμη κληθεί να καταβληθεί.

Επιπλέον, ο νόμος ορίζει ότι το ποσό που διανέμεται στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των αποτελεσμάτων της τελευταίας χρήσης που έχει λήξει προσαυξημένο με τα κέρδη που προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις και τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από τη Γενική Συνέλευση η διανομή τους και μειωμένο κατά τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη, το ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων και τα ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό.

Λόγω των ανωτέρω περιορισμών δεν υπήρχαν διανεμόμενα κέρδη κατά τη λήξη του 2022 και για το λόγο αυτό η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, που έλαβε χώρα την 28 Ιουλίου 2023, αποφάσισε τη μη διανομή μερίσματος.

Σχετικά με τη διανομή μερίσματος από τα κέρδη της χρήσης 2023, το Διοικητικό Συμβούλιο θα εξετάσει την πρόταση που θα υποβάλει στην ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας το 2024, με βάση την έκβαση των συζητήσεων με τις εποπτικές αρχές.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το νόμο του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΕΤΧΣ») και σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του Πλαισίου Σύμβασης Συνεργασίας με το ΕΤΧΣ, ο εκπρόσωπος του ΕΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει δικαίωμα αρνησικυρίας επί της απόφασης για διανομή μερίσματος εφόσον ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων, όπως αυτός υπολογίζεται κατά το στοιχείο (ii) της περ. 7' της παρ. 2 του άρθρου 11 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/451, υπερβαίνει το 10%.

Πληροφορίες για τις τάσεις

Η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε ευνοϊκή θέση για να αντιμετωπίσει προκλήσεις όπως μία δυναμική αναζωπύρωση των εντάσεων στην αγορά ενέργειας και μία βραδύτερη του αναμενομένου υποχώρηση των πληθωριστικών πιέσεων παγκοσμίως και να συνεχίσει να υπεραποδίδει έναντι της Ευρωζώνης, αξιοποιώντας τους ανθεκτικούς αναπτυξιακούς καταλύτες αλλά και την ισχυρή δυναμική που καλλιεργήθηκε τα προηγούμενα χρόνια. Επιπλέον, η επιστροφή στην επενδυτική βαθμίδα και η ενδεχόμενη αναστροφή του κύκλου σύσφιξης της νομισματικής πολιτικής, αρχίζοντας από το 2024, θα μπορούσαν να υποστηρίξουν μία ταχύτερη βελτίωση των συνθηκών ρευστότητας καθώς και υψηλότερες αποτιμήσεις των ελληνικών περιουσιακών στοιχείων, προσελκύνοντας νέες εισροές ξένων επενδύσεων.

Οι χρηματοοικονομικές επιδόσεις του Ομίλου για το 2023 καταγράφουν σταθερά ισχυρή πορεία σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων της Τράπεζας: τα οργανικά λειτουργικά κέρδη, ενισχύθηκαν πάνω από 100% σε ετήσια βάση, η ποιότητα του ισολογισμού μας προσεγγίζει αυτή των ευρωπαϊκών τραπεζών, με τα ΜΕΑ μετά από προβλέψεις να διαμορφώνονται στα €0,2 δισ.

χωρίς ενδείξεις αύξησης του σχηματισμού νέων ΜΕΑ, ενώ ο CET1 και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκαν στις 31 Δεκεμβρίου 2023 σε 17,8% και 20,2%, αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τον Δείκτη Συνολικών Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ποσοστού 14,57% για το 2023 και 14,32% για το 2024.

Συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά την κερδοφορία, τα οργανικά λειτουργικά Κέρδη Ομίλου 2023 ανήλθαν στα €1.569 εκατ. αντικατοπτρίζοντας την αύξηση των καθαρών εσόδων από τόκους, την υψηλότερη απόδοση της υπερβάλλουσας ρευστότητας στην ΤτΕ και την αύξηση των εσόδων από τίτλους. Οι θετικοί αυτοί παράγοντες απορρόφησαν πλήρως την αύξηση του κόστους καταθέσεων καθώς και των εκδόσεων MREL. Επιπλέον, αντανάκλα την αύξηση των καθαρών εσόδων από προμήθειες, καθώς και την τάση ομαλοποίηση του κόστους πιστωτικού κινδύνου που ανήλθε σε 64 μ.β το 2023, έναντι των συγκρατημένων λειτουργικών δαπανών συνέπεια της ισχυρής συγκράτησης του κόστους παρά τις αυξημένες πληθωριστικές πιέσεις.

Όσον αφορά την ποιότητα του ενεργητικού, η μείωση των ΜΕΑ, συνεχίστηκε κατά το έτος 2023, κυρίως λόγω μη οργανικών ενεργειών, με τα ΜΕΑ στην Ελλάδα (domestic) να μειώνονται σε €1,2 δισ., έναντι €1,6 δισ. το 2022. Ο δείκτης ΜΕΑ στην Ελλάδα μειώθηκε κατά περίπου 140 μονάδες βάσεις («μ.β.»), σε 3,7% το 4ο τρίμηνο του 2023, με τον δείκτη κάλυψης ΜΕΑ από σωρευμένες προβλέψεις να ανέρχεται σε 87,2%. Το πιο σημαντικό είναι ότι ο οργανικός σχηματισμός των ΜΕΑ παραμένει αρνητικός, χωρίς σημάδια αύξησης του ποσοστού αθέτησης των πελατών μας στο παρελθόν βάσει προγραμμάτων στήριξης που χορηγούσε το κράτος ή η Τράπεζα ή η αύξηση του πληθωρισμού.

Τα κεφαλαιακά μας αποθέματα παραμένουν ισχυρά, με τους δείκτες CET1 και συνολικού κεφαλαίου στις 31 Δεκεμβρίου 2023 να διαμορφώνονται στο 17,8% και 20,2%, αντίστοιχα, επωφελοόμενα από την ισχυρή κερδοφορία που υπερβαίνει κατά πολύ την πιστωτική επέκταση RWA παρά την απότομη επιτάχυνσή τους.

Με το βλέμμα στραμμένο μέλλον, οι επιτυχίες του Προγράμματος Μετασχηματισμού, επιτρέπουν την επιτυχημένη υλοποίηση της στρατηγικής της Τράπεζας, ενώ ενισχύει σημαντικά το εμπορικό και λειτουργικό μας μοντέλο, συμπεριλαμβάνοντας την εμπειρία των πελατών και τις ψηφιακές μας υπηρεσίες.

Ωστόσο, τα επιτόκια νομισματικής πολιτικής ενδέχεται να παραμείνουν υψηλότερα για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από το αναμενόμενο, λόγω ενός επίμονα υψηλού πληθωρισμού, διακυβεύοντας την «ομαλή προσγείωση» της παγκόσμιας οικονομίας. Ο παρατεταμένος πόλεμος στην Ουκρανία παραμένει πηγή ανησυχίας, καθώς οποιαδήποτε κλιμάκωση διακινδυνεύει να διαταράξει τις ροές και τον εφοδιασμό των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με φυσικό αέριο, πλήττοντας αρχικά τον βιομηχανικό τομέα και ωθώντας υψηλότερα τις παγκόσμιες τιμές ενέργειας, ενισχύοντας περαιτέρω τον πληθωρισμό. Επιπλέον, οι συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή και την Ερυθρά Θάλασσα έχουν ενισχύσει τους γεωπολιτικούς κινδύνους με πιθανές αρνητικές συνέπειες για την παγκόσμια ανάπτυξη μέσω επιπτώσεων στις τιμές των εμπορευμάτων και στο διεθνές εμπόριο. Μία δυναμική αναζωπύρωση των εντάσεων στην αγορά ενέργειας, θα μπορούσε να οδηγήσει σε νέα εκτίναξη των τιμών ενέργειας θέτοντας την ελληνική οικονομία σε μειονεκτική θέση, αποδυναμώνοντας την οικονομική ανάκαμψη. Οι πληθωριστικές πιέσεις στο διαθέσιμο εισόδημα θα παραμείνουν σημαντικές,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

ιδιαίτερα για πληθυσμιακές ομάδες με χαμηλά εισοδήματα. Αντιστοίχως, μία βραδύτερη του αναμενόμενου υποχώρηση των πληθωριστικών πιέσεων παγκοσμίως, θα μπορούσε να οδηγήσει σε διατήρηση υψηλών επιτοκίων αποτελώντας έναυσμα ισχυρότερων υφειακών και χρηματοπιστωτικών προκλήσεων, επιβαρύνοντας τη δημοσιονομική ικανότητα της χώρας, αποδυναμώνοντας την ιδιωτική επενδυτική δαπάνη και μειώνοντας τη ζήτηση για δάνεια.

Όσον αφορά ενδεχόμενους θετικούς παράγοντες, μία ενδεχόμενη άμβλυνση της αβεβαιότητας που σχετίζεται με το πεδίο των πολιτικών και το διεθνές εμπόριο, θα μπορούσε να οδηγήσει σε βελτίωση του ρυθμού ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας, καθώς οι ισολογισμοί των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων εκτιμώνται πιο υγιείς, σε σύγκριση με τις μεγάλες ανισορροπίες, μεταξύ άλλων και της υψηλής μόχλευσης, που είχαν συσσωρευθεί οδεύοντας προς την Παγκόσμια Χρηματοπιστωτική Κρίση. Εν τω μεταξύ, οι Αρχές της Κίνας σχεδιάζουν να υποστηρίξουν την αγορά κατοικίας και τις χρηματοπιστωτικές αγορές, προκειμένου να ενισχύσουν την εγχώρια οικονομία. Οι μακροοικονομικές προοπτικές της Ελλάδας παραμένουν ισχυρές παρά τις επίμονες προκλήσεις λόγω: α) της σημαντικής επενδυτικής δραστηριότητας, ως αποτέλεσμα της ισχυρής ιδιωτικής επένδυσης και του αυξημένου αντίκτυπου των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας («ΤΑΑ»), β) των ευνοϊκών συνθηκών στην αγορά εργασίας, επιβραδυνόμενου πληθωρισμού καθώς και της αύξησης των μη-μισθολογικών εισοδημάτων, γ) του τουρισμού που οδεύει προς νέο ρεκόρ το 2024 και δ) της αναμενόμενης μικρής ανάκαμψης της Ευρωζώνης, που εκτιμάται ότι θα ενισχύσει τη ζήτηση για ελληνικές εξαγωγές το 2024. (βλ. «Κύριες εξελίξεις που αφορούν το Μακροοικονομικό και Χρηματοοικονομικό περιβάλλον - Εγχώρια Οικονομία»).

Απαιτήσεις MREL

Σύμφωνα με την Οδηγία 2014/59 (Οδηγία ανάκαμψης και εξυγίανσης τραπεζών ή ("BRRD"), όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/879 (BRRD II), οι τράπεζες στην Ευρωπαϊκή Ένωση υποχρεούνται να διατηρούν την ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις ("MREL"), η οποία εξασφαλίζει επαρκή ικανότητα απορρόφησης ζημιών κατά την εξυγίανση. Το "MREL" περιλαμβάνει μια διάσταση που βασίζεται στους κινδύνους που αναλαμβάνει το πιστωτικό ίδρυμα και μια στην μόχλευση που διατηρεί το πιστωτικό ίδρυμα. Ως εκ τούτου, το "MREL" εκφράζεται μέσω δύο δεικτών που πρέπει να πληρούνται και οι δύο: (i) ως ποσοστό επί του Συνολικού Ποσού Έκθεσης Κινδύνου ("TREA"), (το "MREL-TREA"), και (ii) ως ποσοστό επί της έκθεσης του δείκτη μόχλευσης ("LRE"), (το "MREL-LRE").

Τα επιλέξιμα μέσα που πληρούν τις προϋποθέσεις για το "MREL" είναι τα ίδια κεφάλαια (μέσα κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, πρόσθετα μέσα της κατηγορίας 1 και μέσα κατηγορίας 2), καθώς και ορισμένες επιλέξιμες υποχρεώσεις (κυρίως μη εξασφαλισμένα ομόλογα- με εξοφλητική προτεραιότητα). Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 877/2019 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, επιτρέπει στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης ("SRB") να ορίσει εκτός από την απαίτηση "MREL", και μια απαίτηση μειωμένης εξασφάλισης εντός του MREL, έναντι της οποίας υπολογίζονται μόνο οι υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης και τα ίδια κεφάλαια.

Στις 21 Δεκεμβρίου 2023, η Τράπεζα έλαβε από την Τράπεζα της Ελλάδος την απόφαση του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης ("SRB") ότι πρέπει να ικανοποιήσει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 τον στόχο MREL ο οποίος ανέρχεται σε ποσοστό 24,22% συν το CBR επί του TREA και σε ποσοστό 5,91% επί του LRE, σε ενοποιημένη βάση. Οι ενδιάμεσοι ετήσιοι στόχοι έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 είναι μη δεσμευτικοί και υπολογίζονται μέσω γραμμικής συσχέτισης μεταξύ των δύο δεσμευτικών στόχων της 1ης Ιανουαρίου 2022 και της 31ης Δεκεμβρίου 2025. Συνεπώς, οι ενδιάμεσοι μη δεσμευτικοί στόχοι MREL, ανέρχονται σε 22.73% συμπεριλαμβανομένου του CBR 3.57% επί του TREA από την 1/1/2024 και αυξάνεται σε 25.26% συμπεριλαμβανομένου του CBR 3,57% επί του TREA από την 1/1/2025. Τέλος, σύμφωνα με την απόφαση του SRB, για το 2023 δεν απαιτείται από την Τράπεζα η τήρηση απαίτησης μειωμένης εξασφάλισης.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2023 ο δείκτης MREL της Τράπεζας σε ενοποιημένο επίπεδο ανέρχεται στο 24,2% των "RWAs", ο οποίος είναι σημαντικά υψηλότερος από τον ενδιάμεσο μη δεσμευτικό στόχο MREL της 1/1/2024 και συνεχίζει να πληροί τον στόχο επί του LRE.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της υλοποίησης της στρατηγικής της Τράπεζας για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της με τις απαιτήσεις MREL, η Τράπεζα ολοκλήρωσε επιτυχώς τις παρακάτω εκδόσεις:

- Στις 26 Σεπτεμβρίου 2023, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την τοποθέτηση ομολόγων μειωμένης εξασφάλισης Κατηγορίας 2 στην αγορά, ύψους €500 εκατ., με απόδοση 8.0%. Το ομόλογο έχει διάρκεια 10,25 έτη, με δυνατότητα ανάκλησης στα 5,25 έτη.
- Στις 22 Ιανουαρίου 2024, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την τοποθέτηση ομολόγου υψηλής εξασφάλισης στην αγορά, ύψους €600 εκατ., με απόδοση 4,5%. Το ομόλογο έχει πενταετή διάρκεια, με δυνατότητα ανάκλησης στα τέσσερα έτη.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Επισκόπηση των δραστηριοτήτων

Οι κύριες δραστηριότητες του Ομίλου με μια ματιά:

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες:

Στην Ελλάδα

Λιανική τραπεζική
Εταιρική και επενδυτική τραπεζική
Διαχείριση MEA & Specialized Asset Solutions
Λοιπές Δραστηριότητες
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας
Συναλλακτική τραπεζική
Χρηματοδοτική μίσθωση
Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων
Χρηματοστηριακή μεσιτεία
Διαχείριση ενεργητικού πελατών

Εκτός Ελλάδας

Δύο θυγατρικές τράπεζες:
- Stopanska Banka A.D. — Σκόπια (Stopanska Banka) και
- Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) Ltd
Χρηματοδοτική μίσθωση
- Stopanska Leasing DOOEL Skorje

Μη συνεχιζόμενες Δραστηριότητες:

Στην Ελλάδα

Μια θυγατρική στις μισθώσεις (Leasing)
- Probank Leasing A.E.

Η Τράπεζα είναι η κύρια επιχειρησιακή εταιρεία του Ομίλου και αντιπροσωπεύει το 93,8% του ενεργητικού του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2023, εξαιρουμένων των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού προς πώληση. Οι υποχρεώσεις της Τράπεζας αναλογούν στο 96,6% των υποχρεώσεων του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2023, εξαιρουμένων των υποχρεώσεων που σχετίζονται με τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προς πώληση.

Δραστηριότητες στην Ελλάδα

Η Τράπεζα είναι μία από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες στην Ελλάδα και διατηρεί σημαντικό ρόλο στον τραπεζικό κλάδο της χώρας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, η Τράπεζα διέθετε συνολικά 327 Μονάδες (313 Καταστήματα, εκ των οποίων 18 Καταστήματα

Λιανικής i-Bank Tellerless και 14 Γραφεία Συναλλαγών). Επιπλέον, η Τράπεζα, μέσω των 1.462 ATM (580 σε καταστήματα και 882 εκτός καταστημάτων), προσέφερε εκτενή κάλυψη ακόμη και στις πιο απομονωμένες περιοχές της χώρας.

Οι τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες της Τράπεζας στην Ελλάδα, την Εθνική Leasing A.E. και την Εθνική Factors A.E. Οι τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα («εγχώριες δραστηριότητες») αντιστοιχούν σε 95,1% των συνολικών χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του (δάνεια προ προβλέψεων εγχώριας τραπεζικής) και σε 96,5% των καταθέσεων του (καταθέσεις εγχώριας τραπεζικής) κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023.

Λιανική Τραπεζική

Σημαντικότερες εξελίξεις το 2023

Ενισχύθηκαν, σε ετήσια βάση, τα καθαρά έσοδα από προμήθειες κυρίως λόγω των προμηθειών από προϊόντα και υπηρεσίες. Οι προμήθειες που σχετίζονται με τις πληρωμές και τις καταθέσεις διατήρησαν το ποσοστό τους στην ως άνω αύξηση, ενώ οι προμήθειες από επενδύσεις παρουσίασαν σημαντική αύξηση του ποσοστού ως αποτέλεσμα της στρατηγικής εστίασης στον αντίστοιχο επιχειρηματικό τομέα.

Η δυναμική αύξηση που σημειώθηκε στις χορηγήσεις στεγαστικών και καταναλωτικών δανείων είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση του μεριδίου της αγοράς για τα στεγαστικά δάνεια και μια ελαφρά άνοδο του μεριδίου της αγοράς για τα καταναλωτικά δάνεια.

Ενισχύθηκαν οι εκταμιεύσεις στεγαστικών δανείων από μεσίτες κατά +58.0% σε ετήσια βάση, λόγω της αναζήτησης και ενεργοποίησης υφιστάμενων συνεργασιών, καθώς και της σύναψης νέων.

Αύξηση σημειώθηκε στις χορηγήσεις καταναλωτικών δανείων αυτοκινήτων μέσω αντιπροσώπων κατά +67.0% σε ετήσια βάση, αγγίζοντας το 21% των χορηγήσεων την περίοδο Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου, λόγω της επέκτασης υφιστάμενων συνεργασιών και της επένδυσης σε νέες συνεργασίες.

Διατηρήθηκε η ηγετική θέση στις χορηγήσεις καταναλωτικών δανείων μέσω επιχειρήσεων λιανικού εμπορίου παρά τον αυξανόμενο ανταγωνισμό στο επιχειρηματικό περιβάλλον.

Αυξήθηκε σημαντικά ο όγκος των επενδυτικών προϊόντων κατά περισσότερο από €0.9 δισ., μέσω του συνεχούς εμπλουτισμού του χαρτοφυλακίου με νέα και καινοτόμα προϊόντα.

Διατηρήθηκε η ηγετική θέση της Τράπεζας στην εγχώρια αγορά καρτών με 6,5 εκατ. κάρτες σε κυκλοφορία, ενώ καταγράφηκε αξιοσημείωτη άνοδος στην έκδοση καρτών με ποσοστά αύξησης της τάξεως του 19.6%, 30.8% και 3.0%, σε ετήσια βάση, για τις χρεωστικές, πιστωτικές και προπληρωμένες κάρτες, αντίστοιχα.

Εκδόθηκαν 141 χιλ. πιστωτικές κάρτες, με αποτέλεσμα το συγκεντρωτικό σύνολο να ανέρχεται σε 506 χιλ. κάρτες.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Εμπλουτίστηκε το χαρτοφυλάκιο προϊόντων με την κυκλοφορία δύο νέων καινοτόμων καρτών, της Dual και της Flexy, παρέχοντας ευέλικτες λύσεις για τις εξελισσόμενες οικονομικές ανάγκες των πελατών.

Διατηρήθηκε η ισχυρή και χαμηλού κόστους καταθετική βάση και το αντίστοιχο ηγετικό μερίδιο της αγοράς.

Ενισχύθηκε η στρατηγική του Embedded Banking (στρατηγική ενσωμάτωσης τραπεζικών υπηρεσιών στην καθημερινή εμπορική, επιχειρηματική και καταναλωτική δραστηριότητα) μέσω νέων συνεργασιών και την επένδυση στην ενσωμάτωση τρίτων, με αποτέλεσμα να αυξηθεί το αποτύπωμα των εν λόγω καναλιών διανομής και η προσφορά χρηματοδοτικών λύσεων σε ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις.

Ενδυναμώθηκε η δραστηριότητα στα ψηφιακά δίκτυα αποδεικνύοντας έμπρακτα τη δυνατότητα της Τράπεζας να ηγηθεί των τάσεων που επικρατούν στον ψηφιακό χώρο: αύξηση των ενεργών χρηστών κατά 6,8% σε ετήσια βάση, τους τελευταίους 12 μήνες, σε συνδυασμό με την αξιοσημείωτη αύξηση κατά 20,4% στις λήψεις της εφαρμογής της Τράπεζας για κινητά τηλέφωνα και αύξηση κατά 24,9% στις συναλλαγές μέσω της εφαρμογής για κινητή τηλεφωνία (mobile banking).

Εμπλουτίστηκαν τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω Digital Banking με νέα προϊόντα (BNPL, προθεσμιακές καταθέσεις, αμοιβαία κεφάλαια, PayDay loan) και λειτουργικότητες, όπως video banking για επιχειρήσεις και πελάτες Premium Banking, λειτουργίες ασφαλείας (3FA για online συναλλαγές, αποκλεισμός χρήστη, ρυθμίσεις ασφαλείας λογαριασμού) και ανέπαφες πληρωμές μέσω των wearable συσκευών Xiaomi/Garmin. Με τον συγκεκριμένο εμπλουτισμό, ενισχύθηκε περαιτέρω η παρουσία μας στο ταξίδι του πελάτη, αλλά και αναβαθμίστηκε συνολικά η εμπειρία των πελατών μας.

Τέθηκε σε λειτουργία η ολοκληρωμένη ψηφιακή εγγραφή νέων πελατών για νέους αυτοαπασχολούμενους μέσω του NBG Mobile Banking.

Επιτεύχθηκε βελτίωση της παραγωγικότητας και αύξηση της λειτουργικής αποδοτικότητας των κέντρων πιστοδοτήσεων μικρών επιχειρήσεων με τη θέσπιση νέων ροών εργασίας και τον ανασχεδιασμό των οργανωτικών διαδικασιών, ενσωματώνοντας «διαδρομές αυτοματοποιημένης έγκρισης».

Αυξήθηκε η παραγωγικότητα των κέντρων πιστοδοτήσεων για δάνεια λιανικής, με τη βελτίωση των διαδικασιών τους και την αποτελεσματική διαχείριση αισθητά μεγαλύτερου αριθμού αιτήσεων (διψήφιο ποσοστό σε σχέση με πέρυσι).

Τομείς στρατηγικής σημασίας

Ο στρατηγικός στόχος της Λιανικής Τραπεζικής είναι η πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού ανάπτυξης της Τράπεζας για την επίτευξη βιώσιμων και βελτιωμένων αποτελεσμάτων σύμφωνα με τις στρατηγικές προτεραιότητές της. Οι βασικοί πυλώνες στρατηγικής για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι:

Η εκμετάλλευση των ευκαιριών της αγοράς καθώς και του αναξιοποίητου δυναμικού της υφιστάμενης πελατειακής βάσης της Τράπεζας για την προώθηση δανειακών και άλλων

προσοδοφόρων προϊόντων και υπηρεσιών στο πλαίσιο του πελατοκεντρικού μοντέλου ανάπτυξης,

Η συνέχιση της αναδιάρθρωσης, του εξορθολογισμού και της βελτιστοποίησης των υπηρεσιών του εκτεταμένου και εθνικής εμβέλειας δικτύου καταστημάτων της Τράπεζας,

Η ανάπτυξη νέων και καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και ο επανασχεδιασμός των υφιστάμενων, ώστε να μπορούν να ανταποκρίνονται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις των πελατών, επιτυγχάνοντας παράλληλα τους στόχους και τις δεσμεύσεις περιβαλλοντικής και κοινωνικής διακυβέρνησης (ESG) που έχει θέσει η Τράπεζα, και

Η αξιοποίηση της τεχνολογίας με στόχο τη διεύρυνση των ψηφιακών υπηρεσιών της Τράπεζας, ως μέσου παροχής εμπλουτισμένων υπηρεσιών στους υφιστάμενους πελάτες, επεκτείνοντας την απήχηση της Τράπεζας σε νέες δυναμικές πληθυσμιακές ομάδες, διευκολύνοντας περαιτέρω τη μετάπτωση των συναλλαγών στα ψηφιακά κανάλια και στους διαύλους του Embedded Banking και αποτελώντας κινητήρια δύναμη για ισχυρή ανάπτυξη στο μέλλον.

Δραστηριότητα

Το 2023 ήταν ακόμα μία απαιτητική και επιτυχημένη χρονιά για τη Λιανική Τραπεζική. Οι ανησυχίες που κληροδοτήθηκαν από το 2022 (π.χ. γεωπολιτική αβεβαιότητα, πληθωριστικές πιέσεις, αύξηση επιτοκίων) δεν μετατράπηκαν σε σημαντικά εμπόδια. Η Τράπεζα συνέχισε να αντιδρά μέσω της καινοτομίας και της εξωστρέφειας, προκειμένου να ξεπεράσει τα όποια εμπόδια, επιδεικνύοντας άμεσα ανταντακλαστικά και αποτελεσματική ηγεσία. Το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού συνεχίστηκε για πέμπτη συνεχή χρονιά, με ένα ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών στρατηγικής σημασίας. Ως εκ τούτου, το 2023 η Λιανική Τραπεζική συνέχισε τη σταθερή της ανάπτυξη, η οποία υποστηρίχθηκε με τη υλοποίηση των ακόλουθων βασικών πρωτοβουλιών:

Πελατοκεντρικό μοντέλο λειτουργίας: Το πελατοκεντρικό μοντέλο λειτουργίας στοχεύει στην ενδυνάμωση της σχέσης των πελατών με την Τράπεζα μέσω του αυξημένου ποσοστού διεϊσόδους στην πελατεία, της αύξησης της χρήσης προϊόντων και υπηρεσιών και των εξειδικευμένων υπευθύνων πελατείας για συγκεκριμένες κατηγορίες πελατών υψηλής αξίας. Το μοντέλο στελέχωσης επικαιροποιείται ανά διετία με βάση τα αποτελέσματα και σύμφωνα με τις στρατηγικές επιχειρηματικές ανάγκες, μέσω της συνεχούς βελτίωσης της πελατειακής εμπειρίας και της ακεραιότητας στις πωλήσεις. Επεκτάθηκε περαιτέρω ο νέος τύπος καταστημάτων χωρίς ταμεία που θεσπίστηκε το 2022. Δημιουργήθηκαν νέοι ρόλοι με σκοπό την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας για τη γενική πελατεία όσον αφορά στην απόκτηση προϊόντων και υπηρεσιών, στην πελατειακή εμπειρία και στη μακροπρόθεσμη οικοδόμηση σχέσεων.

Στεγαστικά δάνεια: Το 2023 ήταν μια πολύ επιτυχημένη χρονιά όσον αφορά στις εκταμιεύσεις στεγαστικών δανείων κατακτώντας ηγετική θέση στην αγορά.

Η υιοθέτηση διαφόρων στρατηγικών ενεργειών και τακτικών είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των εκταμιεύσεων και συγκεκριμένα:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	--------------------------------	--------------------------------

- Βελτιστοποιήθηκε η τιμολογιακή πολιτική για την ενίσχυση της προσφοράς προϊόντων.
- Αντιμετωπίστηκε το αυξημένο κόστος επιτοκίου της υφιστάμενης πελατειακής μας βάσης με την παροχή της δυνατότητας, σε πελάτες που πληρούσαν ορισμένα κριτήρια επιλεξιμότητας, να μετατρέπουν δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου σε δάνεια σταθερού επιτοκίου, με αρχική περίοδο σταθερού επιτοκίου πέντε ετών.
- Η Εθνική Τράπεζα ήταν η πρώτη συστημική τράπεζα στην Ελλάδα που ολοκλήρωσε με επιτυχία τις πρώτες εκταμιεύσεις δανείων του προγράμματος «Σπίτι μου», ενός επιδοτούμενου από την κυβέρνηση στεγαστικού προγράμματος για τη χορήγηση χαμηλότοκων ή άτοκων δανείων σε νέα άτομα ή ζευγάρια με σκοπό την απόκτηση πρώτης κατοικίας, κατακτώντας έτσι ηγετική θέση στην αγορά το 2023.
- Η διαδικασία πιστοδοτήσεων και η αποτελεσματική διαχείριση των αιτήσεων βελτιώθηκαν περαιτέρω, με αποτέλεσμα να επιτυγχάνεται χρόνος έγκρισης εντός δύο εργάσιμων ημερών για νέες αιτήσεις, παρά τον αυξημένο όγκο αιτήσεων.
- Η τεχνολογία οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων (Optical Character Recognition «OCR») ενσωματώθηκε στη διαδικασία υποβολής αιτήσεων στεγαστικών δανείων, μειώνοντας την ανάγκη για διπλές διαδικασίες και τις μη αυτοματοποιημένες εργασίες στα καταστήματα.

Όσον αφορά στα προϊόντα και στις πρωτοβουλίες ESG, η ΕΤΕ επανέφερε το πράσινο στεγαστικό δάνειο «ΕΣΤΙΑ ΠΡΑΣΙΝΗ» προσφέροντας προϊόντα με αρχική περίοδο σταθερού επιτοκίου και έκπτωση στο κυμαινόμενο επιτόκιο. Επίσης, οι έντυπες καταστάσεις στεγαστικών δανείων αντικαταστάθηκαν μαζικά με ψηφιακές.

Καταναλωτικά δάνεια: Το 2023 εκταμιεύθηκε ένας σημαντικός αριθμός καταναλωτικών δανείων σταθερής διάρκειας μέσω των καταστημάτων και των εφαρμογών Internet και Mobile Banking, με την προσέλκυση νέων πελατών και την αξιοποίηση κατηγοριών του υφιστάμενου πελατολογίου, ενώ το 35% εξ αυτών αφορούσε το δάνειο Express, το οποίο χορηγείται μέσω μιας πλήρους ψηφιοποιημένης και αυτοματοποιημένης διαδικασίας που προσφέρει άμεση έγκριση και εκταμίευση δανείου, χωρίς τη φυσική παρουσία του πελάτη στο Κατάστημα ή σε άλλο σημείο πώλησης.

Η υιοθέτηση διαφόρων στρατηγικών ενεργειών και τακτικών είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των εκταμιεύσεων και συγκεκριμένα:

- Διάθεση του PayDay loan, ενός καινοτόμου πιστωτικού ορίου, το οποίο διατίθεται αποκλειστικά μέσω Internet Banking και προσφέρει άτοκο πιστωτικό όριο έως €800 με χαμηλό κόστος χρήσης σε προεπιλεγμένους πελάτες με λογαριασμό μισθοδοσίας/σύνταξης.
- Σημαντική βελτίωση της συνολικής θέσης της Τράπεζας στον κλάδο της χρηματοδότησης αυτοκινήτων μέσω εμπόρων και τρίτων, εστιάζοντας επίσης στην αγορά μεταχειρισμένων οχημάτων.

Όσον αφορά στα προϊόντα και στις πρωτοβουλίες ESG, η ΕΤΕ άρχισε να λαμβάνει και να αξιολογεί αιτήσεις δανείων του προγράμματος «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ 2021». Επιπλέον, διαμόρφωσε νέες συνεργασίες με κορυφαίους εμπόρους της λιανικής αγοράς, ενώ παράλληλα ανέπτυξε τις υφιστάμενες βασικές συνεργασίες

και δρομολόγησε νέες συνεργασίες με κύριους παράγοντες στον τομέα της εμπορίας και του ενεργειακού εφοδιασμού για την προώθηση «πράσινων» προϊόντων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στα νοικοκυριά.

Δάνεια προς Μικρές Επιχειρήσεις: Το 2023, οι εκταμιεύσεις δανείων προς μικρές επιχειρήσεις παρουσίασαν μείωση σε σύγκριση με το 2022, λόγω της έλλειψης νέων εγγυημένων/συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων (σε αντίθεση με το 2022) και της αύξησης των επιτοκίων.

Η υιοθέτηση διαφόρων στρατηγικών ενεργειών και τακτικών είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των εκταμιεύσεων το τέταρτο τρίμηνο του 2023 και συγκεκριμένα:

- Η θέσπιση του προγράμματος Μικροχρηματοδοτήσεων έδωσε ώθηση στις εκταμιεύσεις του 2023, καθώς η ΕΤΕ ήταν η μόνη τράπεζα που πρόσφερε αυτό το εγγυημένο πρόγραμμα.
- Σε συνεργασία με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα, («ΕΑΤ») δρομολογήθηκαν τρία νέα προγράμματα συγχρηματοδότησης (δάνεια παροχής ρευστότητας, πράσινα δάνεια και δάνεια ψηφιακής αναβάθμισης). Το πρόγραμμα ρευστότητας απορροφήθηκε ταχέως από την αγορά.
- Η Τράπεζα συνέχισε να στηρίζει τις μικρές επιχειρήσεις και το 2023 μέσω προγραμμάτων σε συνεργασία με διάφορους φορείς, όπως η ΕΑΤ, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ) και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ).
- Προκειμένου να ενισχύσει περαιτέρω τις εκταμιεύσεις επιχειρηματικών δανείων, η Τράπεζα συνέχισε να επενδύει σε συνεργασίες με τρίτους, όπως λογιστικά γραφεία, συμβουλευτικές εταιρείες και άλλους.
- Σχεδιάστηκε νέο πλαίσιο απόκτησης ακινήτων προς εκμετάλλευση.
- Τυποποιήθηκαν τα συμβατικά έγγραφα, προκειμένου να απλοποιηθεί η διαδικασία κατάρτισης και συμπλήρωσης.
- Κεντροποίηση των δανείων ΜΜΕ (80% του χαρτοφυλακίου στο 2023, ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο 2024).

Το νέο λειτουργικό μοντέλο της διαδικασίας πιστοδοτήσεων που θεσπίστηκε τον Νοέμβριο του 2022, εφαρμόστηκε πλήρως εντός του 2023, βελτιώνοντας σημαντικά τη συνολική απόδοση των κέντρων πιστοδοτήσεων μικρών επιχειρήσεων. Ως αποτέλεσμα, στο 4ο τρίμηνο του 2023, σημειώθηκε αύξηση της παραγωγικότητας κατά +23% (έναντι του 4ου τριμήνου του 2022), ενώ το 21% των αποφάσεων διεκπεραιώθηκε μέσω «διαδρομής αυτοματοποιημένης έγκρισης». Επιπλέον, ενσωματώθηκαν περαιτέρω αυτοματισμοί και βελτιώσεις στη συλλογή δεδομένων και πληροφοριών για τους αιτούντες, στα απαιτούμενα έγγραφα που συνοδεύουν τις αιτήσεις, στη χρήση εφαρμογών τιμολόγησης, καθώς και σε ένα νέο μοντέλο πιστωτικού κινδύνου για μικρές επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα να μειωθεί ο συνολικός λειτουργικός κίνδυνος.

Κάρτες (issuing & acquiring): Το 2023 η Τράπεζα σημείωσε σημαντικά επιτεύγματα στον τομέα των καρτών, υπογραμμίζοντας τη συνεχή δέσμευση για καινοτομία και επιχειρησιακή αριστεία. Η προσφορά νέων πιστωτικών καρτών έλαβε θετική υποδοχή, με αποτέλεσμα να της απονεμηθεί ο τίτλος του «προϊόντος της χρονιάς» στην κατηγορία τραπεζικών

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

προϊόντων. Επιπλέον, προώθησε στην αγορά δύο καινοτόμες κάρτες: την Dual Card, η οποία συνδυάζει τη λειτουργία της χρεωστικής και της πιστωτικής σε μία κάρτα, και τη Flexy Card, η οποία προσφέρει αυτόματη μετατροπή για αγορές άνω των €50 σε τέσσερις ισόποσες δόσεις (υπηρεσία «Αγοράστε τώρα, πληρώστε αργότερα»).

Η προσήλωση στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών αποδεικνύεται από την υιοθέτηση μεθόδων χωρίς τη χρήση χαρτιού, την ενοποίηση συστημάτων και την εισαγωγή βελτιώσεων στις διαδικασίες επανέκδοσης πιστωτικών καρτών. Σε μια προσπάθεια αναβάθμισης της εμπειρίας του πελάτη, τέθηκε σε λειτουργία η υπηρεσία ταχυμεταφορών για την παράδοση πιστωτικών καρτών, μειώνοντας την εξάρτηση από τις παραδοσιακές διαδικασίες, ενώ η διαδικασία αίτησης πιστωτικής κάρτας απλοποιήθηκε με την κατάργηση των απαιτούμενων εγγράφων σε επιλεγμένες περιπτώσεις.

Τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα: Οι πωλήσεις διατήρησαν ανοδική τάση και το 2023. Όσον αφορά τα υφιστάμενα προϊόντα, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στη βελτίωση των χαρακτηριστικών τους προς την κατεύθυνση της μεγιστοποίησης των οφελών των πελατών, ενώ το φάσμα των προϊόντων ενισχύθηκε με δύο σημαντικές προσθήκες:

- «Business Accident Care», ένα ομαδικό ασφαλιστικό πρόγραμμα που προσφέρει ολοκληρωμένη κάλυψη κατά ατυχημάτων σε εργαζόμενους μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- «Full [Ομολογιακό 10]», ένα προϊόν 10ετούς διάρκειας βασιζόμενο σε ασφάλιση ζωής (Unit-linked) με ενιαίο ασφάλιστρο, το οποίο είναι συνδεδεμένο με ομολογιακό αμοιβαίο κεφάλαιο που δημιούργησε και διαχειρίζεται η NBG Asset Management Luxembourg S.A.

Όσον αφορά τη στρατηγική κατεύθυνση, η Τράπεζα επικεντρώνεται όλο και περισσότερο στην ασφάλιση ακινήτων, λόγω του σχετικά χαμηλού ποσοστού ασφαλισμένων ακινήτων στην ελληνική αγορά και των τελευταίων κρατικών κινήτρων που συνδέονται με τη μείωση του φόρου ακίνητης περιουσίας (ΕΝΦΙΑ) κατά 10%, καθώς και στην ασφάλιση υγείας, λόγω της αυξανόμενης ανάγκης της αγοράς για αξιόπιστες λύσεις υγείας.

Όσον αφορά στις διαδικασίες, το 2023 σηματοδότησε την έναρξη της σταδιακής ενσωμάτωσης των τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων στο πλαίσιο των διαδικασιών χωρίς τη χρήση χαρτιού, σύμφωνα με την προτεραιότητα της Τράπεζας για αύξηση της αποτελεσματικότητας και βελτιστοποίηση της εμπειρίας του πελάτη.

Επενδυτικά προϊόντα: Η Τράπεζα εισήγαγε στην αγορά νέα καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες, ενώ παράλληλα ενίσχυσε τα υφιστάμενα με υψηλότερες αποδόσεις από τα βασικά καταθετικά της προϊόντα, ενισχύοντας τα έσοδα από προμήθειες επενδύσεων. Ενδεικτικά, ένα από τα νέα προϊόντα που προώθησε ήταν το «Επενδυτικό Νέας Γενιάς» με απόδοση η οποία συνδέεται με διαφορετικούς δείκτες αναφοράς ανάλογα με την έκδοση, παρέχοντας μερική ή πλήρη εγγύηση κεφαλαίου πλέον μιας ελάχιστης εγγυημένης απόδοσης στη λήξη. Επίσης, ένα ευρύ φάσμα αμοιβαίων κεφαλαίων, συμπεριλαμβανομένου του αμοιβαίου κεφαλαίου σταθερής διάρκειας «Δήλος Extra Income», προσφέρουν ελκυστικά ετήσια μερίσματα και προοπτικές απόδοσης στη λήξη.

Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν σημαντικές βελτιώσεις στο τομέα των επενδυτικών προϊόντων, μέσω μιας πρωτοβουλίας

αναδιοργάνωσης στο πλαίσιο του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας, μείωση του χρόνου που απαιτείται για τις λειτουργίες και, κατά συνέπεια, αναβάθμιση της εμπειρίας των πελατών.

Επίσης, εμπλουτίστηκαν τα ψηφιακά προϊόντα με την προσθήκη αμοιβαίων κεφαλαίων στα προϊόντα που διατίθενται μέσω Internet Banking.

Όλες οι συναλλαγές και εργασίες των επενδυτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας επενδυτικού χαρτοφυλακίου, ενσωματώθηκαν σε μία διαδικασία χωρίς τη χρήση χαρτιού, βελτιώνοντας την εξυπηρέτηση των πελατών και μειώνοντας το οικολογικό αποτύπωμα.

Καταθέσεις: Η Τράπεζα επιδιώκει διαρκώς να ενισχύει την προσφορά καταθετικών προϊόντων για την κάλυψη των αναγκών των πελατών της. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

- Διάθεση νέας σειράς προγραμμάτων προθεσμιακών καταθέσεων που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες αποταμίευσης.
- Ανάπτυξη ελέγχων «Γνώρισε τον πελάτη σου» και θέσπιση ορίων στις ψηφιακές μεταφορές κεφαλαίων που αφορούν εταιρικούς πελάτες.
- Τέλος, εμπλουτισμός της προσφοράς ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών με την προσθήκη περισσότερων επιλογών διάρκειας στις προθεσμιακές καταθέσεις που διατίθενται μέσω Internet Banking.

Go4more: Σύμφωνα με τη στρατηγική της Τράπεζας, επεκτάθηκε το δίκτυο συνεργατών του προγράμματος πιστότητας Go4more με δύο νέες στρατηγικές συνεργασίες: με την AEGEAN Airlines και την ELPEDISON. Και οι δύο συνεργάτες, στους τομείς των ταξιδιών και της ενέργειας αντίστοιχα, συμβάλλουν στην ενίσχυση του χαρτοφυλακίου του προγράμματος, προσφέροντας στους πελάτες μας περισσότερες επιλογές εξαργύρωσης τόσο για τις καθημερινές συναλλαγές τους όσο και για την απόκτηση νέων εμπειριών.

Επιπλέον, ακολουθώντας την τάση ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου και με στόχο να συνεχίσει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μελών του προγράμματος, βελτιστοποιώντας παράλληλα την εμπειρία του πελάτη, ξεκίνησε η λειτουργία της online εξαργύρωσης πόντων.

Τέλος, σύμφωνα με τη δέσμευση της Τράπεζας για ένα περιβαλλοντικά πιο υπεύθυνο μέλλον και τη συνολική στρατηγική ESG, ενισχύθηκε περαιτέρω το πρόγραμμα επιβράβευσης ανακύκλωσης που θεσπίστηκε το 2022 μεταξύ του προγράμματος πιστότητας go4more και της «THE GREEN CITY», με προωθητικές ενέργειες και χορηγίες που έτυχαν σημαντικής αναγνώρισης από τα μέλη μας.

Business Banking: Το 2023, το Business Banking διεύρυνε σε μεγάλο βαθμό τις επιχειρηματικές δραστηριότητες στο πελατολόγιο, δίνοντας έμφαση στη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων και στη ροή εσόδων από συναλλαγές, στο πλαίσιο ενός έντονα ανταγωνιστικού περιβάλλοντος και διατάραξης των τιμών.

Λάνσαρε με επιτυχία τη νέα ταυτότητα και κουλτούρα του Business Banking με μια ευρεία εκστρατεία επικοινωνίας με τίτλο «Γνώρισε σήμερα τον δικό σου RM». Στόχος της τοποθέτησης αυτής ήταν η σύνδεση των επιχειρήσεων με μια σύγχρονη και ολοκληρωμένη δέσμη προϊόντων, η οποία επιτυγχάνεται μέσω

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

ενός πελατοκεντρικού και εξωστρεφούς μοντέλου εξυπηρέτησης, με την καθοδήγηση των εξειδικευμένων Επαγγελματικών Συμβούλων (Business Banking Relationship Managers – RMs). Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

- Για δεύτερη συνεχή χρονιά η ΕΤΕ κατέκτησε ηγετική θέση στην αγορά όσον αφορά τις εκταμιεύσεις νέων χρηματοδοτήσεων προς επιχειρήσεις.
- Αξιοποίησε τη στρατηγική κατηγοριοποίηση των πελατών με βάση την αξία, σε συνδυασμό με την ενίσχυση του εξωστρεφούς μοντέλου των Εξειδικευμένων Επαγγελματικών Συμβούλων, με στρατηγικό στόχο την προσέλκυση νέων συνεργασιών από ανταγωνιστές του κλάδου.
- Διεύρυνε την περίμετρο των πελατών Business Banking σε επιχειρήσεις με κύκλο εργασιών έως €5 εκατ. και συνολική δανειοδότηση ύψους €1.5 εκατ.
- Ενίσχυσε την ψηφιακή μετάβαση του χαρτοφυλακίου στο εντυπωσιακό ποσοστό του 97%, εξασφαλίζοντας στους Εξειδικευμένους Επαγγελματικούς Συμβούλους τον απαιτούμενο ποιοτικό χρόνο ώστε να αναπτύξουν τα χαρτοφυλακιά τους.
- Διοργάνωσε σειρά πανελλαδικών εκδηλώσεων και ενημερώσεων, ειδικά σχεδιασμένων για την κάλυψη της τοπικής επιχειρηματικότητας, τη διευκόλυνση της υλοποίησης των οικείων επενδυτικών σχεδίων και την ενίσχυση της ανταγωνιστικής θέσης τοπικών επιχειρήσεων.
- Καθιέρωσε επιχειρηματικά οικοσυστήματα και καλλιέργησε στρατηγικές συνεργασίες, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τις συνεργασίες με την EpsilonNet, το eBay και τη fedHATTA.

Private Banking: Το 2023 επιτεύχθηκε σημαντική αύξηση 9% των υπό διαχείριση στοιχείων ενεργητικού με την κατάκτηση μεριδίου από την αγορά, αντλώντας κυρίως οφέλη από την ικανοποίηση των πελατών του χαρτοφυλακίου μας και τις επιδόσεις της αγοράς. Η διάθεση ανάληψης κινδύνων των πελατών επηρεάστηκε σε μεγάλο βαθμό από τις αποδόσεις των εντόκων γραμματίων, με την αρνητική επίδρασή τους στην απόδοση του ενεργητικού (RoA) να αντισταθμίζεται εν μέρει από την αυξημένη δραστηριότητα σε ιδιωτικές και δημόσιες τοποθετήσεις, ιδίως κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους, καθώς και από τις πωλήσεις αμοιβαίων κεφαλαίων σταθερής διάρκειας. Οι πελάτες επωφελήθηκαν επίσης από τις ευκαιρίες υψηλής απόδοσης στην ελληνική αγορά που προσέκλυσαν ζήτηση και από διεθνείς επενδυτές, όπως για παράδειγμα την πώληση της συμμετοχής του ΤΧΣ στην ΕΤΕ.

Όσον αφορά στον μετασχηματισμό των δραστηριοτήτων του Private Banking, δρομολογήθηκε ένα στρατηγικό έργο με στόχο την πλήρη μεταρρύθμιση του τρόπου λειτουργίας του τομέα, με αποτέλεσμα να ενισχυθούν σημαντικά το μέγεθος και οι αποδόσεις του. Το 2024 αναμένεται να δρομολογηθεί η υλοποίηση τόσο εξατομικευμένων λύσεων με άμεσα αποτελέσματα όσο και μεσοπρόθεσμων πρωτοβουλιών, η οποία θα διαρκέσει για τα επόμενα τέσσερα έως πέντε έτη.

Premium Banking: Κατά τη διάρκεια του 2023, οι κάτοχοι μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων σχεδόν διπλασιάστηκαν και τα υπόλοιπα αμοιβαίων κεφαλαίων σχεδόν τριπλασιάστηκαν έναντι του 2022.

Το 2023 υλοποιήθηκε το πιλοτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα Investment Academy για επιλεγμένους συμβούλους πελατείας

Premium Banking, εστιάζοντας στην εξοικείωσή τους με τις επενδυτικές και οικονομικές αρχές. Επιπλέον, φέτος θεσπίστηκε το εργαλείο «Investment Idea» προκειμένου οι σύμβουλοι πελατείας Premium Banking να διαμορφώσουν μια εικόνα για τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες. Το εργαλείο αυτό ενσωματώθηκε στη νέα επενδυτική προσέγγιση τριών βημάτων που αποτελείται από τρία διακριτά εργαλεία (Wealth Map, Επενδυτική Ιδέα και Εργαλείο Επενδυτικών Πωλήσεων) και έχει ως στόχο να εκπαιδεύσει και να βοηθήσει τους συμβούλους πελατείας Premium Banking ώστε να ενημερώνουν αποτελεσματικά τους πελάτες τους.

Ιδιώτες Πελάτες: Υλοποιήθηκε με επιτυχία η πρώτη περίοδος του φιλόδοξου τριετούς Προγράμματος Μετασχηματισμού, με στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των πωλήσεων στη γενική πελατεία, σύμφωνα με τις ακόλουθες βασικές στρατηγικές συνιστώσες:

- Εστίαση σε πελάτες υψηλής δυνητικής αξίας, προσφέροντας ένα διαφοροποιημένο μοντέλο εξυπηρέτησης.
- Εστίαση του προσωπικού των Καταστημάτων στις πωλήσεις με i) απόσυρση όλων των δραστηριοτήτων εκτός των πωλήσεων από το Κατάστημα (αυτοματοποίηση, κεντροποίηση εργασιών), ii) αναδιοργάνωση των Καταστημάτων για την υλοποίηση ρόλων που αφορούν τις πωλήσεις, iii) εκπαίδευση σε δεξιότητες πωλήσεων και συμπεριφοράς.
- Βελτίωση της εμπειρίας εξυπηρέτησης πελατών αναβαθμίζοντας το σύστημα δέσμευσης ραντεβού και αριθμών προτεραιότητας.

Επίσης, σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν προωθητικές και ενημερωτικές εκστρατείες που απευθύνθηκαν σε πάνω από 3.5 εκατομμύρια πελάτες της ΕΤΕ. Οι προωθητικές μας ενέργειες ενημέρωναν σε όλα τα κανάλια της Τράπεζας για στοχευμένες και σύγχρονες εμπορικές προσφορές (π.χ. για επενδύσεις, τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα ή κάρτες) και σημαντικές πληροφορίες για την υποστήριξη των πελατών, αξιοποιώντας όλα τα διαθέσιμα μέσα της Τράπεζας (π.χ. εξερχόμενες κλήσεις από Καταστήματα, τηλεφωνικά κέντρα, email, SMS/Viber, διαφημίσεις στα μέσα ψηφιακής τραπεζικής κλπ.).

Embedded Banking: Το 2023 η Τράπεζα επένδυσε περαιτέρω στην ενίσχυση της στρατηγικής της στον τομέα της τραπεζικής ως υπηρεσίας, επεκτείνοντας τις στρατηγικές συνεργασίες για την προώθηση χρηματοδοτικών λύσεων για ιδιώτες και μικρές επιχειρήσεις μέσω υφιστάμενων και νέων συνεργασιών με α) μεγάλους εμπόρους λιανικής για την αγορά καταναλωτικών αγαθών, β) μεγάλους εισαγωγείς και αντιπροσώπους αυτοκινήτων για τη χρηματοδότηση αυτοκινήτων, γ) τις κύριες εταιρείες εμπορίας και ενεργειακού εφοδιασμού για τις ενεργειακές αναβαθμίσεις των νοικοκυριών, δ) μεγάλους κτηματομεσίτες και διαμεσολαβητές για στεγαστικά δάνεια, και ε) επιχειρήσεις του γεωργικού τομέα για εξειδικευμένες προσφορές.

Μέσω των λύσεων “Embedded Banking” της Τράπεζας, οι παραπάνω συνεργαζόμενες επιχειρήσεις ενσωματώνουν τραπεζικές λειτουργίες στα προϊόντα τους και τις εργασίες πωλήσεων, ώστε οι χρήστες να μπορούν να χρηματοδοτούν τις αγορές τους χωρίς να χρειάζεται να απευθυνθούν στα παραδοσιακά τραπεζικά κανάλια. Οι λύσεις αυτές παρέχονται σε ψηφιακές πλατφόρμες και εφαρμογές με προηγμένες λειτουργίες, σε συνδυασμό με αυτοματοποιημένες διαδικασίες,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	--------------------------------------	-----------------------------------

μειώνοντας έτσι τον χρόνο απόκρισης στο ελάχιστο. Ως αποτέλεσμα:

- Το σύνολο των προγραμμάτων χρηματοδότησης αυτοκινήτων της Τράπεζας προωθείται μέσω συνεργασιών με εισαγωγείς/αντιπροσώπους αυτοκινήτων.
- Πάνω από τα μισά καταναλωτικά δάνεια της Τράπεζας πραγματοποιούνται μέσω συνεργασιών με μεγάλους εμπόρους λιανικής της ελληνικής αγοράς.
- Σημαντικό ποσοστό των στεγαστικών δανείων της Τράπεζας διοχετεύεται μέσω μεσιτών/διαμεσολαβητών.
- Το 2023 προωθήθηκαν στην αγορά περαιτέρω καινοτόμες υπηρεσίες για την ενίσχυση της εμπειρίας των πελατών και των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων:
- Η ΕΤΕ ήταν η 1η ελληνική τράπεζα που χρηματοδότησε πελάτες εκτός ΕΤΕ μέσω ηλεκτρονικών καταστημάτων και αγορών.
- Ενισχύθηκαν οι διαδικασίες χωρίς τη χρήση χαρτιού με την αυτόματη ανάκτηση και εισαγωγή στοιχείων ταυτότητας στο έντυπο αιτήσεων μέσω της εφαρμογής Gov.gr Wallet.

Ψηφιακή Τραπεζική: Το 2023 τέθηκε σε λειτουργία η νέα εφαρμογή NBG Business Mobile Banking, η οποία έχει σχεδιαστεί αποκλειστικά για να καλύψει τις ανάγκες των επιχειρήσεων και των εταιρικών πελατών όσον αφορά στην απρόσκοπτη οικονομική παρακολούθηση και εύκολη έγκριση/ολοκλήρωση των συναλλαγών τους (π.χ. συναλλαγές συναλλάγματος, λειτουργίες διαχείρισης καρτών, άμεσες ειδοποιήσεις κλπ.). Επιπλέον, τέθηκε σε λειτουργία η ολοκληρωμένη ψηφιακή εγγραφή νέων πελατών για νέους αυτοαπασχολούμενους μέσω του NBG Mobile Banking.

Ανταποκρινόμενη στις εξελισσόμενες ανάγκες των επιχειρήσεων, η Τράπεζα ενίσχυσε τις λειτουργίες Ψηφιακής Τραπεζικής με την επανέκδοση επαγγελματικών χρεωστικών καρτών.

Επιπλέον, εφαρμόστηκε το σύστημα δέσμευσης ραντεβού μέσω Internet Banking, το οποίο επιτρέπει στους πελάτες να προγραμματίζουν συναντήσεις με εκπροσώπους της Τράπεζας μέσω της υπηρεσίας βιντεοκλήσης, τηλεφωνικά ή στο Κατάστημα. Επί του παρόντος, η υπηρεσία βιντεοκλήσης διατίθεται αποκλειστικά για επιχειρήσεις και πελάτες Premium Banking, παρέχοντάς τους ένα εξατομικευμένο και τεχνολογικά προηγμένο κανάλι επικοινωνίας με τα στελέχη της Τράπεζας.

Επίσης, ενεργοποιήθηκαν οι ανέπαφες πληρωμές μέσω των wearable συσκευών Garmin/Χiaomi (με δυνατότητα επέκτασης στις πιστωτικές κάρτες) και ενισχύθηκαν οι πωλήσεις με την προσθήκη νέων προϊόντων στο ψηφιακό χαρτοφυλάκιο προϊόντων της Τράπεζας: υπηρεσία «Αγοράστε τώρα, πληρώστε αργότερα», νέες προπληρωμένες κάρτες, προθεσμιακές καταθέσεις (από 1 έως 12 μήνες) και αμοιβαία κεφάλαια, καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα οικονομικών αναγκών. Η Τράπεζα εισήγαγε επίσης ένα νέο ψηφιακό προϊόν, το PayDay loan, το οποίο επιτρέπει σε επιλέξιμους πελάτες να έχουν πρόσβαση σε ένα ποσοστό του μισθού ή της σύνταξής τους εκ των προτέρων.

Στο πλαίσιο της δέσμευσής μας για την ασφάλεια των πελατών, εφαρμόστηκαν προηγμένα μέτρα ασφαλείας. Στις αξιολογούμενες βελτιώσεις περιλαμβάνεται η εισαγωγή των λειτουργιών ελέγχου ταυτότητας 3 παραγόντων και αποκλεισμού χρήστη, οι οποίες

παρέχουν ένα πρόσθετο επίπεδο προστασίας από απόπειρες απάτης.

Τέλος, κατά τη διάρκεια του 2023, η λειτουργία ανέπαφων συναλλαγών για όλους τους κατόχους καρτών της Τράπεζας επεκτάθηκε σε όλα τα ATM με δυνατότητα NFC, με αποτέλεσμα να αυξηθεί η διαθεσιμότητα των ATM και να βελτιωθεί η εμπειρία του πελάτη.

Δίκτυο καταστημάτων: Συνεχίστηκε η αναδιάρθρωση του δικτύου καταστημάτων και η μετάπτωση των συναλλαγών σε ATM/APS (επί του παρόντος, 118 on-site lobby ATM και 358 APS), με στοχευμένες συγχωνεύσεις μονάδων, με στόχο την εξοικονόμηση πόρων και τον εξορθολογισμό της λειτουργίας του. Ειδικότερα, το 2023 ολοκληρώθηκαν 19 συγχωνεύσεις καταστημάτων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, το δίκτυο της Τράπεζας περιλάμβανε 327 μονάδες (313 καταστήματα, συμπεριλαμβανομένων 18 καταστημάτων χωρίς ταμεία, και 14 γραφεία συναλλαγών).

Επιπλέον, ο εξοπλισμός του δικτύου καταστημάτων αναβαθμίστηκε με νέα τερματικά Η/Υ, ενώ επεκτάθηκε η δυνατότητα χρήσης της ψηφιακής υπογραφής. Όλοι οι εργαζόμενοι εκπαιδεύτηκαν σε θέματα πελατειακής εμπειρίας και πωλήσεων, και όλοι οι διευθυντές καταστημάτων εκπαιδεύτηκαν σε θέματα διαχείρισης πωλήσεων. Παράλληλα, συνεχίστηκε η αναδιοργάνωση βασικών επιχειρησιακών διαδικασιών, με στόχο την περαιτέρω βελτίωση της εμπειρίας των πελατών, επιτρέποντας στο εξειδικευμένο προσωπικό της Τράπεζας να αφιερώνει περισσότερο χρόνο και προσοχή σε άλλες δραστηριότητες εξυπηρέτησης πελατών και πωλήσεων. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

- αυτοματοποίηση ή/και επανασχεδιασμός του ελέγχου των συναλλαγών,
- κεντροποίηση της συλλογής εγγράφων για εισαγωγές/εξαγωγές μικρών επιχειρήσεων, καθώς και των διοικητικών δραστηριοτήτων για μεγάλες επιχειρήσεις και ΜΜΕ,
- ενεργοποίηση της υπηρεσίας «Γνώρισε τον πελάτη σου» (KYC) της πλατφόρμας eGov σε tablet των καταστημάτων, και
- εγκατάσταση νέου εξοπλισμού σάρωσης που είναι στη διάθεση του προσωπικού των καταστημάτων.

Επιπλέον, για τη ενίσχυση της αποδέσμευσης από εργασίες που δεν σχετίζονται με πωλήσεις, συστάθηκαν δύο Μονάδες Ειδικών Εργασιών σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, οι οποίες διενεργούν συγκεκριμένες μη ταμειακές πράξεις για επιλεγμένους πελάτες κεντροποιημένων καταστημάτων.

Προτεραιότητες για το 2024

Το 2024 η Λιανική Τραπεζική στοχεύει στη συνέχιση της επιτυχημένης υλοποίησης των στόχων που τίθενται στο Επιχειρηματικό Σχέδιο για την περίοδο 2024-2026, σε συνδυασμό με τους στόχους του Προγράμματος Μετασχηματισμού. Κύριοι στρατηγικοί τομείς της Τράπεζας εξακολουθούν να είναι η αύξηση του όγκου δραστηριοτήτων, η ενίσχυση των σχετικών μεριδίων αγοράς, η αύξηση των καθαρών εσόδων από τόκους και προμήθειες μέσω της βελτίωσης της παραγωγικότητας και της σχέσης αποδοτικότητας-κόστους, και η αξιοποίηση όλων των καναλιών για την επίτευξη αποτελεσμάτων, με παράλληλη δημιουργία και συσώρευση αξίας από την ισχυρή και πιστή πελατειακή της βάση. Οι υφιστάμενες συνεργασίες θα

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	--------------------------------------	-----------------------------------

ενισχυθούν, ενώ η ευρεία εξωστρέφεια θα οδηγήσει σε περαιτέρω διεύρυνσή τους σε νέους επιχειρηματικούς τομείς, ειδικά τον τομέα περιβαλλοντικής και κοινωνικής διακυβέρνησης (ESG) και το οικοσύστημα στέγασης. Τέλος, αμείωτη θα είναι η έμφαση στην διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού της Λιανικής Τραπεζικής, με την συνεχιζόμενη εκπαίδευση, τεχνική υποστήριξη και επιβράβευση της απόδοσης. Ειδικότερα, θα γίνουν προσπάθειες όσον αφορά τα εξής:

Διατήρηση της ηγετικής θέσης στην αγορά όσον αφορά στις εκταμιεύσεις στεγαστικών δανείων. Για την αύξηση της συνολικής εμπορικότητας των προϊόντων στεγαστικών δανείων, την ελαχιστοποίηση του χρόνου έγκρισης και τη βελτιστοποίηση/προσφορά νέων υπηρεσιών στους πελάτες, η ΕΤΕ θα συνεχίσει να επανεξετάζει και να ενισχύει την συνολική διαδικασία χορήγησης δανείων, αξιοποιώντας παράλληλα τα ψηφιακά κανάλια και τις τεχνολογικές δυνατότητες (π.χ. μεταφόρτωση εγγράφων, ενημερώσεις για την κατάσταση των αιτήσεων, λιγότερες έως και καμία επίσκεψη στο Κατάστημα, κεντροποίηση περισσότερων σταδίων της διαδικασίας, στενή παρακολούθηση του χρόνου σε κάθε βήμα της διαδικασίας).

Μετά την ανακοίνωση του νέου Προγράμματος «ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ – ΝΟΙΚΙΑΖΩ» που ξεκίνησε το Ελληνικό Δημόσιο, θα προσφερθεί στους πελάτες ως συμπληρωματική επιλογή χρηματοδότησης το πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΗ χωρίς την εφάπαξ προμήθεια διαχείρισης.

Αύξηση των συνεργασιών με μεγάλους μεσίτες της αγοράς και επέκταση της διείσδυσης καναλιών τρίτων στα στεγαστικά δάνεια. Ενίσχυση της στρατηγικής συμφωνίας με την EpsilonNet με την αξιοποίηση συνεργασιών για την προσέλκυση καταναλωτικών και στεγαστικών δανείων.

Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών στον τομέα των καταναλωτικών δανείων αξιοποιώντας την τεχνολογία οπτικής αναγνώρισης χαρακτήρων (OCR) που ενσωματώθηκε στη διαδικασία αίτησης στεγαστικού δανείου το 2023.

Ενίσχυση των πωλήσεων καταναλωτικών δανείων μέσω ψηφιακών καναλιών με επέκταση της προσφοράς ψηφιακών δανείων (PayDay loan, προεγκεκριμένο δάνειο EXPRESS/ΑΝΤΑΠΟΔΟΣΗ) μέσω του Mobile Banking, και παράλληλη εισαγωγή ενός νέου πλήρως ψηφιακού προσωπικού δανείου για μεγαλύτερα ποσά (€6χιλ.-€20χιλ.) μέσω Internet/Mobile Banking.

Ανατιμολόγηση του πράσινου καταναλωτικού δανείου και τοποθέτηση ενός νέου προϊόντος χρονομίσθωσης οχημάτων για όλους τους πελάτες σε συνεργασία με την NBG Leasing. Περαιτέρω επέκταση των πωλήσεων καταναλωτικών δανείων μέσω τρίτων το 2024.

Αύξηση των καταναλωτικών δανείων και των δανείων αυτοκινήτου μέσω της ενίσχυσης των υφιστάμενων συνεργασιών και της δημιουργίας νέων. Προσφορά νέας διαδικασίας για τη χρηματοδότηση δανείων αυτοκινήτων μέσω ιστοσελίδων αντιπροσώπων και περαιτέρω βελτίωση της υφιστάμενης ψηφιακής εμπειρίας (μέσω ηλεκτρονικών καταστημάτων/αγορών). Επέκταση της διαδικασίας χρηματοδότησης B2B μέσω συνεργασιών με εμπόρους λιανικής και ανάπτυξη λύσεων ενεργειακής αναβάθμισης για επιχειρήσεις.

Όσον αφορά τα προϊόντα και τις πρωτοβουλίες ESG, συνέχιση της συμμετοχής σε υφιστάμενα και νέα κρατικά προγράμματα που στοχεύουν στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων (ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ 2023 και ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ – ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ), καθώς και στο εγγυημένο πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη διάθεση πράσινων και φοιτητικών καταναλωτικών δανείων (Θεματική Βιωσιμότητα – Δεξιότητες και Εκπαίδευση). Προώθηση το πρώτο εξάμηνο του 2024 στην αγορά του προϊόντος ESG «Λύσεις για την ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών» με βασικούς παράγοντες στον τομέα της εμπορίας και του ενεργειακού εφοδιασμού. Τέλος, χρηματοδότηση περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων, με ευνοϊκούς όρους μέσω δανείων για Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (φωτοβολταϊκά πάρκα), είτε με ίδια κεφάλαια είτε σε συνεργασία με τρίτους (ΕΤΕπ, Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα, ΕΤαΕ).

Αύξηση του μεριδίου αγοράς των δανείων προς μικρές επιχειρήσεις και παροχή στήριξης στις μικρές επιχειρήσεις κυρίως μέσω προγραμμάτων που διατίθενται από κρατικά και ευρωπαϊκά όργανα. Προσφορά τριών νέων εγγυημένων προγραμμάτων το 2024, σε συνεργασία με το ΕΤαΕ (Ανταγωνιστικότητα, Βιωσιμότητα και Καινοτομία, και Ψηφιοποίηση) συνολικού προϋπολογισμού €1.4 δισ. (συνολικό ποσό για δάνεια προς μικρές επιχειρήσεις & εταιρικά δάνεια). Επίσης, θέσπιση εγγυημένων και συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων σε συνεργασία με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα. Επιπρόσθετες βελτιώσεις στα κέντρα πιστοδοτήσεων προς μικρές επιχειρήσεις για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας.

Ενίσχυση της προσφοράς προϊόντων προστιθέμενης αξίας για χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες με την εισαγωγή μιας νέας υπηρεσίας, η οποία θα επιτρέπει τη μετατροπή των εκκαθαρισμένων συναλλαγών σε δόσεις και θα διευκολύνει τις πληρωμές μέσω πιστωτικών υπολοίπων.

Αύξηση των πωλήσεων πιστωτικών καρτών με i) αξιοποίηση της υφιστάμενης πελατειακής βάσης της Τράπεζας, ii) διερεύνηση πρόσθετων καναλιών διανομής μέσω νέων συνεργασιών με μεγάλους εμπόρους λιανικής και iii) αξιοποίηση των λειτουργιών που προσφέρουν οι πρόσφατα εφαρμοζόμενες αυτοματοποιημένες διαδικασίες.

Επέκταση της λειτουργίας ανέπαφης ανάγνωσης καρτών σε όλες τις χρεωστικές, πιστωτικές, προπληρωμένες κάρτες, κάρτες με διπλή λειτουργικότητα (dual) και κάρτες έκδοσης ξένων ή εγχώριων τραπεζών που φέρουν tokens (αυξημένα επίπεδα ασφαλείας).

Διασφάλιση της ομαλής μετάβασης στο νέο σύστημα χορήγησης δανείων ξεκινώντας από τις κάρτες, ως βασική προτεραιότητα για τα κέντρα πιστοδοτήσεων.

Μετά την απόφαση για την αναδιοργάνωση της Μονάδας Εξειδικευμένων Λύσεων και την επακόλουθη μεταφορά της στη Λιανική Τραπεζική, περαιτέρω εντατικοποίηση των προσπαθειών για την εδραίωση της ΕΤΕ στην τοπική αγορά, όσον αφορά την παροχή καινοτόμων προϊόντων ιδιωτών και μικρών επιχειρήσεων με χρηματοδοτήσεις μέσω πλειστηριασμών. Επιπλέον, διευκόλυνση της φιλοδοξίας της ΕΤΕ να ηγηθεί της ιδιαίτερα εξελισσόμενης τοπικής αγοράς εξυπηρετούμενων δανείων με την υιοθέτηση του ρόλου διαχείρισης υποκείμενων έργων από τη Μονάδα Εξειδικευμένων Λύσεων Ανάπτυξης Ιδιωτών.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
Εμπλουτισμός της προσφοράς των τραπεζοασφαλιστικών προϊόντων για ΜΜΕ και ιδιώτες και περαιτέρω ανάπτυξη των πωλήσεων μέσω εναλλακτικών καναλιών.	Ενίσχυση των εσόδων προμηθειών μέσω της αυξημένης εστίασης σε προϊόντα με προμήθειες, όπως οι επενδύσεις και ανατιμολόγηση των καταθετικών προϊόντων και υπηρεσιών διαμεσολάβησης.	Περαιτέρω αύξηση της διείσδυσης των επενδυτικών προϊόντων εμπλουτίζοντας την προσφορά και βελτιώνοντας την εμπειρία πελάτη, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής προσφοράς και των δυνατοτήτων χωρίς τη χρήση χαρτιού.	όλες τις ανάγκες του πελάτη και την περαιτέρω ενίσχυση των δεξιοτήτων πωλήσεων μέσω της υλοποίησης ενός ενισχυμένου εκπαιδευτικού προγράμματος.	Διατήρησης της ηγετικής θέσης μας στο Internet και Mobile Banking, μέσω του συνεχούς εμπλουτισμού των προϊόντων και υπηρεσιών, εστιάζοντας στους ενεργούς χρήστες και στη διατήρηση της αφοσίωσης αυτών στην Τράπεζα, με τον ανασχεδιασμό της υπηρεσίας Internet Banking για επιχειρήσεις και εταιρικούς πελάτες και νέα αναβαθμισμένη εφαρμογή Mobile Banking για ιδιώτες.	Υιοθέτηση και εφαρμογή ενός πρωτοποριακού εργαλείου πληροφοριών και προώθησης, το οποίο θα είναι διαθέσιμο μέσω Internet και Business Mobile Banking το 1ο τρίμηνο του 2024. Το εργαλείο αυτό δίνει τη δυνατότητα στους εμπόρους να σχηματίζουν μια γενική εικόνα των πελατών, επιτρέποντάς τους να αποκτήσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και να υλοποιήσουν στοχευμένες προωθητικές ενέργειες με βάση διάφορα κριτήρια κατηγοριοποίησης. Επιπλέον, επεκτείνεται η υπηρεσία βιντεοκλήσεων για τους ιδιώτες πελάτες.
Αύξηση της διείσδυσης των επενδυτικών προϊόντων και ιδιαίτερα των πωλήσεων αμοιβαίων κεφαλαίων στο πελατολόγιο Premium Banking μέσω της εφαρμογής εκπαιδευτικών εργαλείων για την πώληση επενδύσεων, αναπτύσσοντας παράλληλα και παρέχοντας ένα φιλόδοξο διετές εκπαιδευτικό πρόγραμμα για συμβούλους πελατείας Premium Banking.	Περαιτέρω επέκταση του δικτύου συνεργατών του προγράμματος Go4more σύμφωνα με τη στρατηγική με σκοπό την προσέλκυση όχι μόνο των κλάδων που σχετίζονται με τις καθημερινές δαπάνες, αλλά και των κλάδων που προσφέρουν ψυχαγωγία και ταξιδιωτικές εμπειρίες. Για τη βελτίωση της πελατοκεντρικής προσέγγισης, σχεδιασμός εναλλακτικών μεθόδων ανταμοιβής και νέων λειτουργιών του προγράμματος. Και οι δύο στόχοι προβλέπεται να υποστηριχθούν από μια ολοκληρωμένη επικοινωνιακή στρατηγική, με στόχο την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σχετικά με το πρόγραμμα πιστότητας.	Αναδιοργάνωση του λειτουργικού μοντέλου του Business Banking για την εξυπηρέτηση του νέου τομέα που μεταφέρεται από την Εταιρική στη Λιανική Τραπεζική (πωλήσεις €2,5-€5 εκατ., έκθεση έως €1,5 εκατ.).	Με στόχο την προσέλκυση νεαρών πελατών (ηλικίας 18-30 ετών), τέθηκε σε λειτουργία μια νέα εφαρμογή, επεκτείνοντας την απήχηση της Ψηφιακής Τραπεζικής σε νέες πληθυσμιακές ομάδες.	Περαιτέρω αξιοποίηση του δικτύου καταστημάτων ως βασικού μοχλού/καναλιού επίτευξης αποτελεσμάτων, εστιάζοντας στη διαχείριση της αποδοτικότητας και στην παροχή βέλτιστων υπηρεσιών. Διεύρυνση της λειτουργίας των καταστημάτων χωρίς ταμεία και επέκταση του συστήματος διαχείρισης ραντεβού/αναμονής των πελατών. Επιπλέον, ιεράρχηση της εξυπηρέτησης πελατών κατόπιν ραντεβού και περαστικών/περιστασιακών πελατών με βάση τον πελάτη και την αξία του αιτήματος.	Βελτιστοποίηση του υφιστάμενου δικτύου ATM για αύξηση του μεριδίου αγοράς και βελτίωση της προσβασιμότητας των ATM. Αναβάθμιση του δικτύου ATM με ATM επόμενης γενιάς για βελτιωμένη εμπειρία πελάτη. Προς αυτή την κατεύθυνση, δίνεται η δυνατότητα εκτέλεσης συναλλαγών με barcode reader για πληρωμές και φωνητική καθοδήγηση για άτομα με προβλήματα όρασης, σε επιλεγμένα ATM.
Αύξηση των μεριδίων αγοράς όσον αφορά στις νέες χρηματοδοτήσεις και τα υπόλοιπα δανείων και την κερδοφορία του πελατολογίου Business Banking, με i) αξιοποίηση της επέκτασης του πελατολογίου για την ανάπτυξη συνεργασιών με νέους και υφιστάμενους πελάτες Εταιρικής Τραπεζικής, ii) περαιτέρω ενίσχυση του μοντέλου εξωστρέφειας της Τράπεζας, iii) αξιοποίηση νέων διαύλων πωλήσεων, συνδυαστικών πωλήσεων/μεισιτών για τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων, iv) περαιτέρω επέκταση των εταιρικών σχέσεων με νέες στρατηγικές συμμαχίες, v) ενεργό συμμετοχή σε όλα τα νέα διαθέσιμα χρηματοδοτικά προγράμματα.	Έναρξη της υλοποίησης του προτεινόμενου σχεδίου για την περαιτέρω βελτίωση της επιχειρηματικής θέσης και υποδομής του Private Banking, με στόχο την επίτευξη ηγετικής θέσης στην αγορά και επιπέδων απόδοσης εντός των επόμενων πέντε ετών.	Υλοποίηση της δεύτερης περιόδου του Προγράμματος Μετασηματισμού για τους Ιδιώτες πελάτες με στόχο την προσφορά προστιθέμενης αξίας με βάση το στάδιο και τις ανάγκες της φάσης ζωής των πελατών, την εφαρμογή εργαλείων πωλήσεων με τη βοήθεια της ανάλυσης δεδομένων, την αύξηση των σταυροειδών πωλήσεων με δυνατότητες υψηλής αξίας, την ψηφιακή κατανόηση των πελατών μέσω ενός ειδικού εργαλείου ψηφιακών πωλήσεων που θα καλύπτει	Σταδιακή ενσωμάτωση νέων εργασιών σε διαδικασίες χωρίς τη χρήση χαρτιού. Το έργο αυτό περιλαμβάνει την ψηφιακή υπογραφή και αποθήκευση όλων των εγγράφων, καθώς και εκπαίδευση των χρηστών του δικτύου στο νέο σύστημα, ώστε να υιοθετήσουν την αλλαγή.	Τέλος, η Διεύθυνση Λιανικής Τραπεζικής, μέσω του ανεξάρτητου Τομέα Διαχείρισης Κινδύνων & Ελέγχου, συνέχισε να ασχολείται με δράσεις σε ολόκληρη τη λειτουργία Λιανικής Τραπεζικής. Επιπρόσθετα ο ανεξάρτητος τομέας Segment Risk & Control της Λιανικής Τραπεζικής, συνέχισε να υλοποιεί ενέργειες σε όλες τις λειτουργίες της Λιανικής, όπως ενίσχυση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ευθυγράμμιση των δραστηριοτήτων της με τις δράσεις των μονάδων διαχείρισης Risk & Control και του Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου, επιτυγχάνοντας υψηλό βαθμό ετοιμότητας και συμμόρφωσης έναντι όλων των εποπτικών υποχρεώσεων καθώς και αυξημένης επίγνωσης κινδύνων και δικλείδων ασφαλείας.	

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική

Σημαντικότερες εξελίξεις στο 2023

Επιτυχής έναρξη λειτουργίας του Economic Value-Added Tool (EVA), ενσωμάτωση νέων modules στο Corporate Customer Relationship Management (CRM) και μετάπτωση των επιχειρηματικών δανειών στο νέο Core Banking σύστημα.

Εφαρμογή και υλοποίηση του νέου μοντέλου Κεντροποιημένης Εξυπηρέτησης Εταιρικών πελατών - Corporate Service Unit (CSU) με ενσωμάτωση των περισσότερων εταιρικών καταστημάτων.

Χρήση προτύπων για διαδικασία Εισήγησης Πιστοδοτήσεων μέσω του συστήματος Workflow και πραγματοποίηση σχετικής εκπαίδευσης Corporate Academy.

Επίτευξη πιστωτικής επέκτασης χαρτοφυλακίου για όλες τις Μονάδες Εταιρικής Τραπεζικής, με έμφαση στο Project/Object Financing.

Υλοποίηση χρηματοδοτήσεων στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (TAA) και λοιπών χρηματοδοτικών προγραμμάτων σε συνεργασία με ΕΤΕπ (ενδεικτικά Green Investments II και NBG loan for Entrepreneurship and Social Impact) και την EAT.

Ανάμεσα στις κορυφαίες ελληνικές Τράπεζες στην χρηματοδότηση έργων ΑΠΕ. Το τρέχον χαρτοφυλάκιο της Εθνικής Τράπεζας ανέρχεται στα περίπου €2,6 δισεκατομμύρια (εντός και εκτός ισολογισμού υπόλοιπα) με ισχύ 3.300 MWs η οποία ισοδυναμεί σχεδόν με το 30% της υφιστάμενης εγκατεστημένης ισχύς της Ελλάδας.

Συντονιστής, κύριος Διοργανωτής και Ανάδοχος (MLA) για την πρωτοποριακή συμφωνία χρηματοδοτικού πλαισίου ύψους έως και 766 εκατομμύρια ευρώ με την Helleniq Energy.

Τομείς στρατηγικής σημασίας

Το 2023, το παγκόσμιο οικονομικό τοπίο διαμορφώθηκε από σειρά προκλήσεων και γεωπολιτικών εντάσεων, που εξακολουθούν να επιβαρύνουν την οικονομική σταθερότητα. Οι συνεχιζόμενες πληθωριστικές πιέσεις και διαρκείς διακυμάνσεις των επιτοκίων, παρέμειναν κρίσιμοι παράγοντες διαμόρφωσης της οικονομικής ανάπτυξης. Παράλληλα, η ενίσχυση του ανταγωνισμού μέσω νέων χρηματοπιστωτικών τεχνολογιών (fintech), αποτελεί πρόκληση αλλά και ευκαιρία για τις παραδοσιακές τράπεζες, που καλούνται να προσαρμοστούν στον ταχύτατα εξελισσόμενο τραπεζικό τομέα.

Βασικός στόχος της Γενικής Διεύθυνσης Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής («ΓΔΕΕΤ») είναι να προσφέρει στους πελάτες λύσεις εξειδικευμένες και στοχευμένες στις ανάγκες τους, ώστε να αναδειχθεί ως η βασική τράπεζα συνεργασίας για την πραγματοποίηση των αναπτυξιακών τους σχεδίων και την κάλυψη των αναγκών τους σε δανειακά και άλλα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και υπηρεσίες, ενώ παράλληλα να δημιουργεί αξία και για τις δύο πλευρές της τραπεζικής συνεργασίας, εξασφαλίζοντας έτσι βιώσιμα έσοδα και κερδοφορία για την Τράπεζα.

Η Τράπεζα προσφέρει στους εταιρικούς πελάτες της μια ευρεία γκάμα προϊόντων και υπηρεσιών που καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως καταθετικούς λογαριασμούς, συμβουλευτικές υπηρεσίες, δάνεια εκφρασμένα σε Ευρώ όσο και σε άλλα νομίσματα, υπηρεσίες ανταλλαγής συναλλάγματος, ενέγγυες πιστώσεις, ασφαλιστικά προϊόντα, υπηρεσίες θεματοφυλακής και χρηματοδότησης του εμπορίου.

Δραστηριότητα

Η ΓΔΕΕΤ λαμβάνοντας υπόψιν τις δύσκολες συνθήκες που έχουν προκύψει από τα υψηλά επιτόκια βάσης στις διεθνείς αγορές, ως αποτέλεσμα των υψηλών πληθωριστικών πιέσεων, καθώς και τις επιπτώσεις από την κείμενη γεωπολιτική αβεβαιότητα, συνεχίζει να παρέχει υψηλού επιπέδου υποστήριξη στους πελάτες της, όπως έχει κάνει στο παρελθόν.

Η υπό εξέλιξη διαδικασία μετασχηματισμού συνεχίζεται με πολύ καλά αποτελέσματα στις τελευταίες περιόδους, εστιάζοντας στο να γίνουμε η «Τράπεζα Πρώτης Επιλογής», με υπεροχή σε προϊόντική κάλυψη, την εμπειρία του πελάτη και τις διαδικασίες. Η ανανέωση του μοντέλου κάλυψης και εξυπηρέτησης είναι μια διαδικασία σε εξέλιξη που θα προσφέρει μια μοναδική εμπειρία νέων ψηφιακών δυνατοτήτων και θα ενισχύσει τις δυνατότητες/εργαλεία για επιχειρηματικές πληροφορίες, προκειμένου να δημιουργήσει υπεραξία για τους πελάτες και τους μετόχους μας.

Το 2023, η «ΓΔΕΕΤ» επικεντρώθηκε στους ακόλουθους τομείς:

Περαιτέρω ανάπτυξη του τμήματος των MME σε στρατηγικούς τομείς με υψηλές προοπτικές,

Ενίσχυση των σταυροειδών πωλήσεων μέσω της Εταιρικής Συναλλακτικής Τραπεζικής (Corporate Transaction Banking CTB) συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών λύσεων /Application Programming Interface («APIs»),

Αξιοποίηση ευκαιριών διεύρυνσης στον αναπτυσσόμενο ναυτιλιακό τομέα χωρίς να υποβαθμίζεται η ποιότητα του χαρτοφυλακίου,

Κατοχή ηγετικού ρόλου σε μεγάλα έργα και εκδόσεις ομολόγων σε διάφορους τομείς, ενισχύοντας τη θέση μας ως βασικό παράγοντα στην αγορά εξειδικευμένων συναλλαγών,

Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε μια ευρεία γκάμα εταιρικών πελατών, με δραστηριότητα σε διάφορους κλάδους, καθώς και συμβουλευτικές υπηρεσίες underwriting

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

σε συναλλαγές στην Ελληνική Κεφαλαιαγορά (ECM & DCM) μέσω του Τομέα Επενδυτικής Τραπεζικής.

Ενσωμάτωση των κριτηρίων αξιολόγησης ESG στη διαδικασία χορήγησης δανειοδότησης (αξιολόγηση συναλλαγής και πιστούχου),

Αξιοποίηση των ευκαιριών που προσφέρονταν από το Μηχανισμό Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας ("RRF"), για επενδυτικά έργα με κατεύθυνση την Πράσινη Μετάβαση και τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό,

Προσέλκυση ειδικών προγραμμάτων για «Πράσινες Επενδύσεις» όπως το Green Investment Program II της ΕΤΕπ,

Αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων μέσω έγκαιρων πρωτοβουλιών, χρήσης τεχνολογίας και της εμπειρίας του προσωπικού της Διεύθυνσης.

Ειδικότερα για το 2023, επιτεύχθηκαν τα ακόλουθα:

Σημαντική αύξηση της κερδοφορίας με υπέρβαση του προϋπολογισμού εσόδων και πιστωτικής επέκτασης, με ταυτόχρονη εστίαση στη βιώσιμη ανάπτυξη του εταιρικού χαρτοφυλακίου,

Εφαρμογή και υλοποίηση του νέου μοντέλου Κεντροποιημένης Εξυπηρέτησης Εταιρικών πελατών με κεντροποίηση των περισσότερων εταιρικών καταστημάτων,

Υπογραφή Μνημονίου Συνεννόησης (MoU) με την Epsilon Net για μια μακροπρόθεσμη, αποκλειστική συνεργασία με σκοπό την κοινή ανάπτυξη τεχνολογικών εφαρμογών και προϊόντων για εταιρικούς πελάτες και την αξιοποίηση ευκαιριών από τον ψηφιακό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας,

Τροποποίηση κριτηρίων για την ένταξη πιστούχων στα χαρτοφυλάκια Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων Εταιρικής Τραπεζικής με αύξηση του ελάχιστου κύκλου εργασιών και εγκεκριμένων κινδύνων στα €5,0 εκατ. και €1,5 εκατ. αντίστοιχα· απόρροια αυτού και μεταφορά πελατών στο Business Banking, βελτιώνοντας την κατανομή πόρων στην αρμόδια για τις Μεσαίες Επιχειρήσεις Μονάδα.

Η Εταιρική Τραπεζική περιλαμβάνει τις κάτωθι Διευθύνσεις:

Μεγάλοι Όμιλοι και Επιχειρήσεις: Το εν λόγω χαρτοφυλάκιο διαχειρίζονται δύο ξεχωριστές διευθύνσεις με διακριτές δομές και πελατολόγιο. Η μία καλύπτει μεγάλους ομίλους και επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των €200 εκατ. (σε ενοποιημένη βάση). Η άλλη εστιάζει σε εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης (με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ €50 εκατ.

και €200 εκατ.) καθώς και σε άλλες ειδικές περιπτώσεις (όπως χρηματοδοτήσεις θυγατρικών του Ομίλου ΕΤΕ, φορείς άμεσα συνδεδεμένους με το Ελληνικό Δημόσιο κλπ).

Εξειδικευμένες πιστοδοτήσεις (Structured Financing): Μετά την αναδιάρθρωση των τελευταίων ετών η Μονάδα αποτελεί πλέον βασικό αναπτυξιακό σκέλος της «ΓΔΕΕΤ». Η Μονάδα εστιάζει στη χορήγηση, διαχείριση και εκτέλεση χρηματοδοτήσεων έργων που εμπιπτουν σε κάποιον από τους κάτωθι τέσσερις επιχειρηματικούς πυλώνες:

Ενέργεια	Ανάπτυξη & Εκμετάλλευση Ακινήτων
Υποδομές, Παραχωρήσεις, Έργα ΣΔΙΤ και Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών	Συγχωνεύσεις & Εξαγορές από εγχώριους και διεθνείς επενδυτές

Οι εν λόγω συναλλαγές εκτελούνται σε διμερές ή κοινοπρακτικό επίπεδο και ως επί το πλείστον δεν έχουν αναγωγή στους φορείς, κινητοποιώντας τις δυνατότητες εσωτερικής τοποθέτησης της ομάδας, όπως απαιτείται. Παράλληλα με την αναμενόμενη υποστήριξη που παρέχεται σε εγχώριους επενδυτές, το Structured Financing εστιάζει στη διευκόλυνση των άμεσων ξένων επενδύσεων από διεθνείς φορείς στην Ελλάδα σε όλους τους προαναφερθέντες πυλώνες.

Μεσαίες Επιχειρήσεις («ΜΜΕ»): Περιλαμβάνει επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ €5 εκατ. και €50 εκατ., ή με συνολικό άνοιγμα στην Τράπεζα μεγαλύτερο του €1,5 εκατ. ή με αρχική έγκριση από τη Διεύθυνση Τραπεζικής Μεσαίων Επιχειρήσεων.

Ναυτιλία: Η Ελλάδα αποτελεί ένα ναυτικό έθνος με μακρά παράδοση στην πλοιοκτησία και στο ναυτιλιακό κλάδο. Η ναυτιλία παραμένει ένας από τους πιο σημαντικούς τομείς δραστηριότητας της ελληνικής οικονομίας με την Εθνική Τράπεζα να επιτελεί καίριο χρηματοδότη της (μεταξύ εγχώριων και διεθνών οντοτήτων), μέσω της εξειδικευμένης μονάδας της στον Πειραιά. Η Τράπεζα διαχρονικά παρέχει μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις, ιδίως σε ναυτιλιακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταφορά χύδην και υγρού φορτίου. Ταυτόχρονα επεκτείνεται επιλεκτικά σε πιο εξειδικευμένες αγορές (όπως μεταφοράς αερίου, εμπορευματοκιβωτίων και αυτοκινητών), με διαρκή γνώμονα τη διαχείριση κινδύνου και ποιότητας του χαρτοφυλακίου και παράλληλα την ενίσχυση της κερδοφορίας αυτού.

Σημείωση για το περιβάλλον το 2023:

Το 2023 χαρακτηρίστηκε ευρέως από ακραίες καιρικές συνθήκες που διατάραξαν την κανονική λειτουργία των επιχειρήσεων, δημιουργώντας ανάγκες κατάλληλης στήριξης των. Έγκαιρες και στοχευμένες ενέργειες συνεργασίας με τους πελάτες, ήταν απαραίτητες από πλευράς των Μονάδων ώστε να τους βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν τη νέα οικονομική πρόκληση, διατηρώντας παράλληλα την εστίαση στην αξιοποίηση του δυναμικού της ελληνικής οικονομίας.

Σε αυτό το οικονομικό περιβάλλον, η μακροπρόθεσμη στρατηγική της Τράπεζας είναι να εξασφαλίσει σταθερή ροή ρευστότητας προς τις επιχειρήσεις που συνεχίζουν να επενδύουν στην ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, ενώ παράλληλα, η προώθηση της εξωστρέφειας αποτελεί ζήτημα υψίστης σημασίας

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

του Επιχειρησιακού Σχεδίου της Τράπεζας. Ταυτόχρονα, η Τράπεζα συμμετείχε σε αρκετά προγράμματα χρηματοδότησης επιχειρήσεων σε συνεργασία με Ευρωπαϊκούς οργανισμούς, όπως η ΕΤΕπ. και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων.

Αρκετά γεγονότα επηρέασαν το διεθνή ναυτιλιακό κλάδο, ανακατατάσσοντας κρίσιμους ναυτιλιακούς διαδρόμους και διαταράσσοντας τις αλυσίδες εφοδιασμού. Ο συνεχιζόμενος πόλεμος Ρωσίας-Ουκρανίας, η κρίση στην Ερυθρά Θάλασσα και η ξηρασία στον Κανάλι του Παναμά, οδήγησαν σε μεγαλύτερες διαδρομές και σε συμφόρηση λιμένων, ενώ παράλληλα, η παγκόσμια μετάβαση στην "πράσινη ναυτιλία", έχει δημιουργήσει έναν διαχειρίσιμο ρυθμό ανάπτυξης στην προσφορά πλοίων.

Σε ένα παγκόσμιο περιβάλλον υψηλών πληθωριστικών πιέσεων και επιτοκίων, η Εθνική Τράπεζα σταθερά διέυρνε την πελατειακή της βάση και τα δανειακά της υπόλοιπα, εκμεταλλευόμενη συνάμα και το υφιστάμενο - υψηλής ποιότητας - πελατολόγιό της.

Προτεραιότητες για το 2024

Αξιοποιώντας το ισχυρό ανθρώπινο κεφάλαιο της Τράπεζας και τις δυνατότητες διαμόρφωσης σύνθετων προϊόντων, καθώς και ένα αναθεωρημένο μοντέλο κάλυψης και εξυπηρέτησης, η Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική επικεντρώνεται:

- στην ισχυρή ανάπτυξη του τομέα των ΜΜΕ σε στρατηγικούς τομείς με αναπτυξιακή δυναμική,
- στη διατήρηση ηγετικής θέσης σε μεγάλες συναλλαγές εξειδικευμένων πιστοδοτήσεων (π.χ. Ενέργεια με έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, Αγορά Ακινήτων, Συγχωνεύσεις & Εξαγορές από εγχώριους και διεθνείς επενδυτές, Υποδομές),
- στη μεγιστοποίηση του μεριδίου της Τράπεζας όσον αφορά τα προϊόντα που διατίθενται σε μεγάλους ομίλους,
- στην ανάπτυξη σταυροειδών πωλήσεων και κατ' επέκταση στην ενίσχυση παραγωγής προμηθειικών εσόδων, αξιοποιώντας τη δομή της Εταιρικής Συναλλακτικής Τραπεζικής,
- στην προώθηση μιας πιο υποστηρικτικής και "μαζί με τον πελάτη" επιχειρηματικής προσέγγισης,
- στην ισχυρή ανάπτυξη του χαρτοφυλακίου σε επενδύσεις ενεργειακής αποδοτικότητας και έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας («ΑΠΕ»),
- περαιτέρω ενίσχυση της διαδικασίας πιστοδοτήσεων με τη βελτίωση της ροής εργασιών.

Στο πλαίσιο αυτό, βασικοί στόχοι για την Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική είναι:

- η αύξηση σταυροειδών πωλήσεων μέσω πρόσθετης επέκτασης και εμπάθυνας συνεργασιών σε όλο το φάσμα των προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρονται στους πελάτες μας, με ιδιαίτερη έμφαση στη συναλλακτική τραπεζική και σε πηγές εσόδων που δεν παρουσιάζουν υψηλή ένταση κεφαλαίου,
- η περαιτέρω ανάπτυξη του εταιρικού χαρτοφυλακίου, επιλεκτική ανάπτυξη της πελατειακής βάσης (ιδίως στο κομμάτι των ΜΜΕ) και εδραίωση μιας βιώσιμης αύξησης εσόδων και κερδοφορίας και μέσω της χρήσης διαφόρων χρηματοοικονομικών μέσων όπως: το πρόγραμμα του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), του Ταμείου Υποδομών, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων αλλά και τα προγράμματα Πράσινης Ανάπτυξης καθώς και Επιχειρηματικότητας & Κοινωνικής Επίπτωσης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων,
- η διατήρηση χρηματοδοτικής ενίσχυσης προς τις υγιείς Μεσαίες επιχειρήσεις που έχουν ως βασικό χαρακτηριστικό την εξωστρέφεια. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται σε κλάδους όπως ο τουρισμός, η ενέργεια, η μεταφορά και αποθήκευση προϊόντων και πρώτων υλών (Logistics), η παραγωγή φαρμάκων (ιδιαίτερα των γενόσημων), η αγροδιατροφή,
- η διατήρηση ηγετικού ρόλου σε μεγάλες συναλλαγές, υποστηρίζοντας παράλληλα τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη για τους πελάτες μας και τη χώρα συνολικά,
- η προσαρμογή στις πληθωριστικές πιέσεις και την αλλαγή των παγκόσμιων επιτοκίων αναφοράς,
- η διαρκής ενίσχυση των ομάδων εταιρικής κάλυψης, με σκοπό την εξοικονόμηση χρόνου για εστίαση στην παροχή υποστήριξης/συμβουλών στους πελάτες και την ανάπτυξη νέων εργασιών,
- η ολοκλήρωση του κύκλου εκπαίδευσης της ΓΔΕΕΤ σχετικά με τα νέα διαθέσιμα ηλεκτρονικά εργαλεία, η ένταξη της ΒΜΜ μεθοδολογίας στην καθημερινή νοοτροπία, καθώς και η ενίσχυση των δεξιοτήτων για τα στελέχη της πρώτης γραμμής,
- η ανάπτυξη και θέση σε λειτουργία νέων ενοτήτων στο CRM όπως το Dashboard και το Customer 360 view,
- η επιτυχής ολοκλήρωση και πλήρης ενσωμάτωση του νέου μοντέλου υπηρεσιών Κεντροποιημένης εξυπηρέτησης - CSU,
- η προσέλκυση και διατήρηση αξιόλογων στελεχών, με περαιτέρω ανάπτυξη του προσωπικού μας,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- η περαιτέρω βελτίωση της εμπειρίας των πελατών μας και η συγκράτηση του κόστους μέσω εξορθολογισμού των διαδικασιών πιστοδοτήσεων και προσέλκυσης πελατείας,
- η διατήρηση μιας υγιούς κουλτούρας διαχείρισης κινδύνου, υψίστου επιπέδου,
- η βελτίωση των δυνατοτήτων των ψηφιακών καναλιών και η εισαγωγή λειτουργιών αυτοεξυπηρέτησης,
- Υιοθέτηση και εφαρμογή των αρχών ESG στις χρηματοδοτικές μας δραστηριότητες,

• Διατήρηση κατεύθυνση προς την χρηματοδότηση έργων βιώσιμης ανάπτυξης, τόσο μέσω παραδοσιακών χρηματοδοτικών μέσων, όσο και με την αξιοποίηση των ειδικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων στήριξης έργων βιωσιμότητας της ΕΤΕπ καθώς και μέσω του TAA (Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας),

• η επέκταση του ναυτιλιακού χαρτοφυλακίου, διατηρώντας την ποιότητα των πελάτων και των εξασφαλίσεων, εφαρμόζοντας τα κατάλληλα επίπεδα τιμολόγησης και εξασφαλίσεων με στόχο να ενισχυθεί η κερδοφορία της, λαμβάνοντας πάντα υπόψιν τις εξελίξεις του κλάδου και τις μακροχρόνιες προοπτικές της αγοράς,

• η περαιτέρω ανάπτυξη των δραστηριοτήτων Επενδυτικής Τραπεζικής,

• η προσήλωση στην προώθηση του Προγράμματος Μετασχηματισμού, η ταχεία ανάπτυξη των σχετικών με αυτό ενεργειών και η επίτευξη των στρατηγικών στόχων,

• η ανάπτυξη και διάθεση νέων προϊόντων και υπηρεσιών, με σκοπό την ενίσχυση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε προγράμματα παροχής ρευστότητας με ευνοϊκούς όρους χρηματοδότησης και η προσφορά προσαρμοσμένων λύσεων για την ικανοποίηση των χρηματοοικονομικών τους αναγκών,

• Επιλεκτική αύξηση των εκτός συνόρων ανοιγμάτων μας μέσω διμερών και κοινοπρακτικών δανείων για διεθνή έργα.

Τέλος, η Γενική Διεύθυνση Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής μέσω του ανεξάρτητου Τομέα Segment Risk & Control, επιτάχυνε την ενίσχυση του συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου διασφαλίζοντας ότι οι κατάλληλοι έλεγχοι σχεδιάζονται για τις λειτουργίες των Μονάδων της. Η συνεχής ευθυγράμμιση των δραστηριοτήτων του Τομέα Segment Risk & Control με εκείνες των μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων και Δικλείδων Ασφαλείας, καθώς και η ενθάρρυνση των στελεχών της Διεύθυνσης Εταιρικής Τραπεζικής, διασφαλίζει την προώθηση της συνεχούς αντίληψης και κατανόησης του κινδύνου, ενώ καλλιεργείται η κουλτούρα εσωτερικού ελέγχου.

Διαχείριση MEA & Specialized Asset Solutions

Κυριότερα επιτεύγματα εντός του 2023

- Έναρξη έργου νέας τιτλοποίησης Frontier III για την ολοκλήρωση της εξυγίανσης του ισολογισμού.
- Επιτυχής διαχείριση των περιορισμών εισροών MEA και παράλληλη μείωση των υφιστάμενων υπολοίπων.
- Κατά τη διάρκεια του 2023, η Μονάδα Special Asset Solutions κατάφερε να ολοκληρώσει αρκετές συναλλαγές (περίπου €321 εκατ., νέες εκταμιεύσεις, συμπεριλαμβανομένων ομολογιών υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας- Senior Notes) και να δημιουργήσει ένα δυνητικό χαρτοφυλάκιο συναλλαγών υπό διαπραγμάτευση.

Στρατηγικές προτεραιότητες

Οι βασικοί στρατηγικοί στόχοι της Διεύθυνσης Διαχείρισης MEA & Specialized Asset Solutions είναι:

Ολοκλήρωση της προσπάθειας εξυγίανσης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας με στόχο τη διαμόρφωση του δείκτη MEA ως προς το συνολικό δανειακό χαρτοφυλάκιο σε επίπεδα χαμηλότερα του 3% έως το 2026.

Περαιτέρω αξιοποίηση των ευκαιριών ενίσχυσης εσόδων για την Εθνική Τράπεζα στην αναδυόμενη δευτερογενή αγορά ώστε να γίνει η «τράπεζα πρώτης επιλογής».

Διαχείριση MEA (Μονάδα Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής & Μονάδα Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης)

Η Τράπεζα, με σκοπό τη βέλτιστη διαχείριση των MEA, έχει προχωρήσει στη σύσταση δύο ανεξάρτητων δομών, της μονάδας Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής («ΔΑΛΤ» ή «Retail Collection ("RC")») για δάνεια λιανικής τραπεζικής και των Μονάδων Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («ΜΕΠΕΔ» ή «Special Assets Unit ("SAU")») για δάνεια επιχειρηματικής τραπεζικής. Οι δύο μονάδες έχουν την ολοκληρωτική ευθύνη για τη διαχείριση των εν λόγω προβληματικών ανοιγμάτων. Εποπτικά οι μονάδες αυτές αναφέρονται στο Γενικό Διευθυντή των MEA που αναφέρεται στον Οικονομικό Διευθυντή του Ομίλου. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα, με τη συμμετοχή εξειδικευμένων στελεχών της Γενικής Διεύθυνσης Ακίνητης Περιουσίας έχει υλοποιήσει μία σειρά από δράσεις, που αφορούν στη διαχείριση των αποκτηθέντων από την Τράπεζα ακινήτων μέσω πλειστηριασμών ή στο πλαίσιο οριστικής διευθέτησης MEA υπό την εποπτεία της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής.

Το συνολικό χαρτοφυλάκιο των MEA σε επίπεδο Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023 ανήλθε σε €1,3 δισ. σε σύγκριση με €1,8 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2022. Παράλληλα ο Δείκτης MEA ως προς τα συνολικά δάνεια σε επίπεδο ομίλου μειώθηκε στο 3,7% στις 31 Δεκεμβρίου 2023 σε σχέση με τον αντίστοιχο περυσινό δείκτη 5,2%

Μέσω των μονάδων διαχείρισης των MEA, η Τράπεζα είναι σε θέση να:

- ελέγχει τις εισροές MEA,
- να διατηρεί έναν υγιή ισολογισμό, και

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- να διερευνά τις ευκαιρίες που προκύπτουν στη δευτερογενή αγορά από τη διευθέτηση των χαρτοφυλακίων ΜΕΑ που έχουν εξέλθει από το τραπεζικό σύστημα.

Διαχείριση Εταιρικών Πιστοδοτήσεων

Μονάδες Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης (ΜΕΠΕΔ) | Οργανωτική Δομή

Οι Μονάδες Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («ΜΕΠΕΔ»), ιδρύθηκαν τον Ιούνιο του 2014 ως ανεξάρτητες κεντροποιημένες Μονάδες υπεύθυνες εφ' ολοκλήρου για τη διαχείριση ΜΕΑ επιχειρηματικών πιστοδοτήσεων Μεγάλων, Μεσαίων και Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων.

Μετά την ολοκλήρωση της αναδιοργάνωσης, οι ΜΕΠΕΔ αποτελούνται από τρεις Μονάδες οι οποίες επικεντρώνονται: I) στη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων οφειλών II) τη λειτουργική στήριξη του καταγγελλμένου χαρτοφυλακίου και III) την παρακολούθηση της στρατηγικής και της στοχοθεσίας των ΜΕΠΕΔ.

Οι οφειλέτες χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες με βάση συγκεκριμένα κριτήρια:

- Μεγάλες Επιχειρήσεις:** Οφειλέτες με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των €50 εκατ. ή οφειλέτες που έχουν μεταφερθεί από την Διεύθυνση Τραπεζικής Μεγάλων Επιχειρήσεων, καθώς και οφειλέτες με σύνθετες χρηματοδοτήσεις.
- Μεσαίες Επιχειρήσεις:** Οφειλέτες με ετήσιο κύκλο εργασιών μεταξύ €5 εκατ. και €50 εκατ. ή Μικρές επιχειρήσεις με συνολική έκθεση στην Τράπεζα μεγαλύτερη του €2,5 εκατ. ή οφειλέτες που έχουν μεταφερθεί από τη Διεύθυνση Τραπεζικής Μεσαίων Επιχειρήσεων.
- Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις:** Οφειλέτες με δραστηριότητες που σχετίζονται με τον ναυτιλιακό τομέα.

ΜΕΠΕΔ | Ενέργειες για την μείωση των ΜΕΑ

Τα τελευταία χρόνια έχει συντελεστεί σημαντική πρόοδος ως προς τη διαχείριση των εταιρικών ΜΕΑ προκειμένου να υποστηριχθεί η ανάκαμψη των επισφαλών, αλλά συνεργάσιμων και βιώσιμων δανειστών. Οι σημαντικότερες πρωτοβουλίες που έχουν ληφθεί μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

Παροχή εξατομικευμένων μακροπρόθεσμων λύσεων ρύθμισης, ούτως ώστε το ύψος των δανειακών οφειλών να διαμορφωθεί σε βιώσιμα επίπεδα.

Αξιολόγηση εναλλακτικών λύσεων για τη μείωση του τραπεζικού χρέους, χωρίς ωστόσο να απεμπολούνται πρόσθετες αποπληρωμές ως αποτέλεσμα μίας πιθανής θετικής μελλοντικής εξέλιξης στα οικονομικά μεγέθη της επιχείρησης που επιτυγχάνεται μέσω ρυθμίσεων ανταλλαγής του χρέους με μετοχές, μετατρέψιμα ομόλογα, εκδόσεις προνομιούχων μετοχών.

Ανταλλαγή χρέους με περιουσιακά στοιχεία ή πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων ως μέρος φιλικού διακανονισμού της οφειλής, η οποία αποσκοπεί στη μείωση του τραπεζικού δανεισμού μέσω των εσόδων από την πώληση περιουσιακών στοιχείων που κατά βάση δεν σχετίζονται με τη κύρια δραστηριότητα της εταιρείας. Συνήθως, τα παραπάνω αποτελούν μέρος μίας συνολικής λύσης της σχέσης του οφειλέτη με τις τράπεζες.

Περαιτέρω βελτίωση της διατραπεζικής συνεργασίας.

Οι ΜΕΠΕΔ χρησιμοποιούν μία ευρεία γκάμα λύσεων ρύθμισης ή οριστικής διευθέτησης των οφειλών, ακολουθώντας τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, προσαρμοσμένες στο τρέχον οικονομικό και νομικό περιβάλλον της Ελλάδας. Χρησιμοποιούνται επίσης τα κατάλληλα εργαλεία, πλήρως ενσωματωμένα στο περιβάλλον πληροφορικής της Τράπεζας, για την αξιολόγηση/μέτρηση της βιωσιμότητας των οφειλετών και του προσδιορισμού της καθαρής παρούσας αξίας των εναλλακτικών λύσεων ρυθμίσεων. Το 2023 η μείωση των ΜΕΑ βασίστηκε σε οργανικές και μη οργανικές δράσεις, έχοντας υπερβεί το στόχο μείωσης ΜΕΑ σε επίπεδο τράπεζας κατά περίπου €135 εκατ.

A. Συνεργασία με άλλες τράπεζες

Αναφορικά με τη διαχείριση των εταιρικών ΜΕΑ, οι ΜΕΠΕΔ συνεργάζονται με τις άλλες τράπεζες για οφειλέτες με κοινοπρακτικά ανοίγματα, ώστε να παρέχουν μια ολιστική πρόταση, διασφαλίζοντας την έγκαιρη διατραπεζική ευθυγράμμιση και συναίνεση για την εξεύρεση της κατάλληλης πρότασης αναδιάρθρωσης. Ειδικότερα, σε περίπλοκες περιπτώσεις, όπως η είσοδος ενός νέου στρατηγικού επενδυτή, ενδέχεται να ακολουθηθεί μια συμφωνία εξυγίανσης, διασφαλίζοντας έτσι τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της εταιρείας και τη βιωσιμότητα του αναδιρθρωμένου χρέους. Αντίστοιχα σε μεγάλες συναλλαγές, οι πιστώτριες τράπεζες συνήθως αναθέτουν σε Σύμβουλο Αναδιάρθρωσης (Chief Restructuring Officer) την παρακολούθηση της υλοποίησης της απόφασης αναδιάρθρωσης.

B. Διαχείριση του Καταγγελλμένου Χαρτοφυλακίου

Η Τράπεζα καταγγέλλει μια δανειακή σύμβαση όταν ο οφειλέτης αθετεί τις πληρωμές του και είναι μη-συνεργάσιμος ή/και μη βιώσιμος. Η καταγγελία της σύμβασης μπορεί επίσης να αποφασιστεί λόγω πτώχευσης ή λύσης της εταιρείας ή έναρξης νομικών ενεργειών από άλλους πιστωτές. Αν και η πρωταρχική στρατηγική για το καταγγελλόμενο χαρτοφυλάκιο είναι η είσπραξη του οφειλούμενου ποσού μέσω της ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων, ακόμη και μετά την καταγγελία, υπάρχουν δυνατότητες ρύθμισης της οφειλής μέσω συναινετικού και βιώσιμου διακανονισμού. Κατά τη διάρκεια του 2023, 165 πλειστηριασμοί επιστεύσθηκαν από τις ΜΕΠΕΔ.

Μη Οργανικές Ενέργειες για τη μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Η στρατηγική διαχείρισης ΜΕΑ περιλαμβάνει έργα που στοχεύουν στην ταχεία μείωσή τους μέσω μη οργανικών ενεργειών (πώληση χαρτοφυλακίων, συμπεριλαμβανομένων διμερών συμφωνιών που αφορούν κυρίως υποθέσεις Μεγάλων Επιχειρήσεων). Αναφορικά με τις ολοκληρωμένες τιτλοποιήσεις, η συναλλαγή Frontier II ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2024 καθώς και η μετάπτωση του χαρτοφυλακίου, ενώ η μετάπτωση

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

του χαρτοφυλακίου για το Solar αναμένεται να πραγματοποιηθεί εντός του α' τριμήνου 2024. Μια νέα τιτλοποίηση (Frontier III) έχει εγκριθεί από το ΔΣ. Η ολοκλήρωσή της συναλλαγής αναμένεται εντός του 2024.

Διαχείριση Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής

Η Μονάδα Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής ("ΔΑΛΤ") συστάθηκε την εποχή που ξεκίνησε η οικονομική κρίση το 2010. Αποτελεί μία ανεξάρτητη και κεντροποιημένη μονάδα, οι εργασίες της οποίας εστιάζονται στη διαχείριση δανείων Λιανικής Τραπεζικής που βρίσκονται σε προσωρινή καθυστέρηση, καθώς και απαιτήσεων από συμβάσεις που έχουν καταγγελθεί.

Η ΔΑΛΤ αποτελείται από τρεις Διευθύνσεις:

Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής, η οποία συντονίζει όλα τα διαθέσιμα κανάλια διαχείρισης.

Αξιολόγησης Αιτημάτων Διευθέτησης Οφειλών Λιανικής Τραπεζικής, η οποία αποφασίζει την ρύθμιση που θα προταθεί σε κάθε αιτούμενο πελάτη.

Στρατηγικού σχεδιασμού και Στήριξης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής, η οποία καθορίζει και συντονίζει στρατηγικές πρωτοβουλίες της ΔΑΛΤ και υποστηρίζει τις άλλες Διευθύνσεις.

Την 31 Δεκεμβρίου 2023, διαχειρίζεται €1,9 δισ. χαρτοφυλακίου στεγαστικών δανείων, καταναλωτικών δανείων, πιστωτικών καρτών και δανείων προς μικρές επιχειρήσεις (ιδιωτών). Αυτά είναι:

A. Σε καθυστέρηση 1+ ημερών.

B. Ενήμερα, ωστόσο έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία των ρυθμισμένων Ανοιγμάτων («FPE» & «FNPE»).

Η ΔΑΛΤ αξιοποιεί όλα τα διαθέσιμα κανάλια διαχείρισης πελατών προκειμένου να επικοινωνήσει μαζί τους και να τους διευκολύνει στην εύρεση βιώσιμων λύσεων.

Τα κανάλια αυτά αποτελούνται από:

Τηλεφωνικά Κέντρα Ενημέρωσης οφειλετών

(Εσωτερικό Κέντρο Ενημέρωσης Οφειλετών και Εξωτερικοί Συνεργάτες Εταιρείες Ενημέρωσης Οφειλετών)

Κέντρα Διευθέτησης Απαιτήσεων ΚΕ.Δ.Α. (NPL Hubs)

(Εξειδικευμένα Κέντρα Διευθέτησης Οφειλών μέσα στα Καταστήματα της Τράπεζας)

Καταστήματα Τράπεζας

Δικηγορικά γραφεία

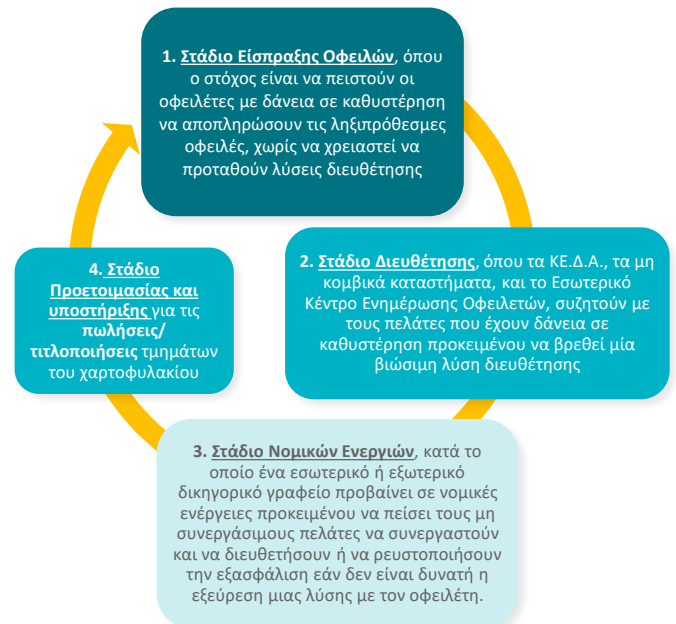
(Εσωτερικό Δικηγορικό Γραφείο και Γραφεία Εξωτερικών Συνεργατών)

Ταχυδρομεία

Εναλλακτικά δίκτυα

(γραπτά τηλεφωνικά μηνύματα, ιστοσελίδα, κλπ.)

Κατά τη διαχείριση δανείων σε καθυστέρηση, προσδιορίζονται τα ακόλουθα τέσσερα κύρια στάδια:

Βασικές Ενέργειες:

Μέτρα ενίσχυσης πληγέντων

Η Τράπεζα προχώρησε σε στοχευμένα μέτρα (π.χ αναστολές πληρωμών δόσεων, προσωρινή παύση επικοινωνιών και δικαστικών ενεργειών), για την προστασία δανειοληπτών που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές.

Μέτρα για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού & της αύξησης των επιτοκίων

Εφαρμόστηκε ανώτατο όριο στα κυμαινόμενα επιτόκια εξυπηρετούμενων στεγαστικών δανείων, προκειμένου οι δανειολήπτες να προστατευθούν από την αύξηση των επιτοκίων.

Προσφέρθηκε πρόγραμμα υποστήριξης και επιβράβευσης δανειοληπτών χαμηλού εισοδήματος (Γέφυρα 3), με παρεχόμενα κίνητρα ενημερότητας.

Νέα Προϊόντα

Κατά τη διάρκεια της χρονιάς σχεδιάστηκαν και έγιναν διαθέσιμα τα ακόλουθα προϊόντα αναδιάρθρωσης:

- Προϊόντα σταθερού επιτοκίου σε πελάτες στεγαστικών, καταναλωτικών και δανείων MME με εμπράγματες εξασφαλίσεις:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Restart 1: σταθερού επιτοκίου για τα 5 πρώτα έτη, σε συνδυασμό με ελάχιστη κλασματική δόση 80%

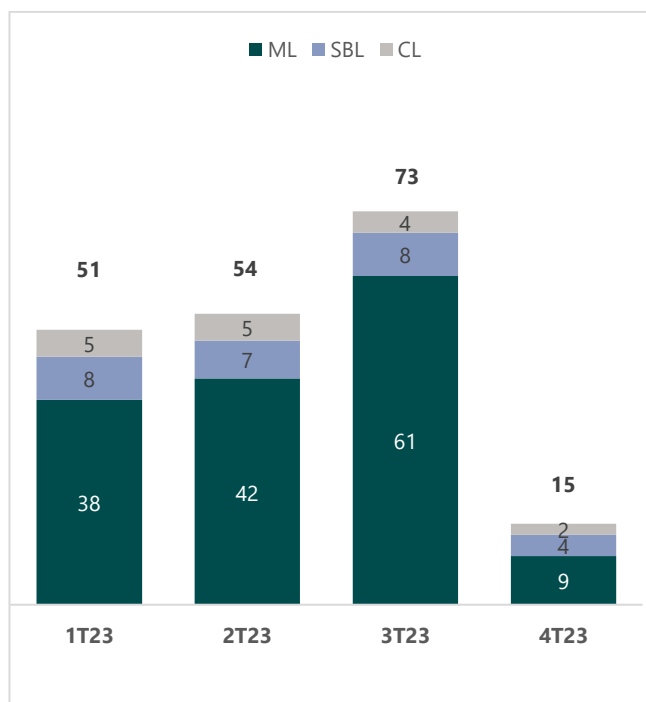
Split& Settle: με δυναμική διαγραφή οφειλής στη λήξη της ρύθμισης

Restart 3: με επιμήκυνση διάρκειας και ελάχιστη κλασματική δόση 80%, προσφέρθηκαν σε πελάτες στεγαστικών δανείων με χαμηλή καθυστέρηση.

Ρυθμίσεις

Οι ρυθμίσεις του χαρτοφυλακίου Λιανικής, έφτασαν τα €193 εκατ.

Ο τριμηνιαίος όγκος των ρυθμίσεων (σε € εκατ.) έχει ως εξής

Κατασχέσεις / Πλειστηριασμοί

Εντός του 2023, 112 πλειστηριασμοί πραγματοποιήθηκαν εκ των οποίων οι 43 ήταν επιτυχείς.

Εισαγωγή ενός νέου πτωχευτικού πλαισίου

Σχετικά με τον νέο πτωχευτικό πλαίσιο, το οποίο εισήχθη με τον Ν.4738/2020, έχουν υποβληθεί 3,868 αιτήσεις, στις οποίες περιλαμβάνεται δάνειο με οφειλέτη Εθνικής εκ των οποίων 675 (€43 εκατ.) μετά από την έγκριση των ρυθμίσεων από τους πιστωτές και την συμφωνία των δανειοληπτών με τους όρους της ρύθμισης.

Πωλήσεις / τιτλοποιήσεις χαρτοφυλακίων ΔΑΛΤ και ΜΕΠΕΔ 2023

Βλέπε ενότητα «Σημαντικότερες Εξελίξεις - Κύρια επιτεύγματα και σημαντικές εξελίξεις το έτος 2023 για τον Όμιλο ΕΤΕ - Πώληση χαρτοφυλακίων ΜΕΑ – Project “Frontier II & III”».

Specialized Asset Solutions

Δεδομένης της τελευταίας φάσης της απομόχλευσης των ΜΕΑ, η αποκατάσταση αυτών των χαρτοφυλακίων δημιουργεί μία ευκαιρία για την Τράπεζα που θα της επιτρέψει να

διαφοροποιηθεί και να διευρύνει τις πηγές των εσόδων της, εισερχόμενη σε αυτή την αγορά. Καθώς οι διαχειριστές αυτών των χαρτοφυλακίων καταβάλουν κάθε προσπάθεια για να εξυπηρετήσουν τα προσυμφωνημένα επιχειρηματικά σχέδια, η Τράπεζα στοχεύει να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που δημιουργούν οι αυξημένες ανάγκες διαχείρισης των πωληθέντων ή τιτλοποιημένων δανείων εκτός τραπεζικού συστήματος.

Για το σκοπό αυτό, το 2022, η Τράπεζα δημιούργησε τη Μονάδα Specialized Asset Solutions που είναι υπεύθυνη για την ολοκληρωμένη κάλυψη της αντίστοιχης αγοράς, προσφέροντας ένα πλήρες φάσμα χρηματοδοτικών λύσεων στο οικοσύστημα των διαχειριστών μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και των επενδυτικών κεφαλαίων.

Κατά τη διάρκεια του 2023, η Μονάδα Special Asset Solutions κατάφερε να ολοκληρώσει αρκετές συναλλαγές (περίπου €321 εκατ, νέες εκταμιεύσεις, συμπεριλαμβανομένων ομολογιών υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας- Senior Notes) και να δημιουργήσει ένα δυναμικό χαρτοφυλάκιο συναλλαγών υπό διαπραγμάτευση.

Συγκεκριμένα, η Εθνική Τράπεζα εστιάζει στις παρακάτω στρατηγικές με σκοπό να γίνει η τράπεζα πρώτης επιλογής σε αυτή την αναδυόμενη αγορά:

- Acquisition Financing: Επιλεκτική χρηματοδότηση **Επενδυτών σε χαρτοφυλάκια ΜΕΑ** στην πρωτογενή ή στη δευτερογενή αγορά
- REOCo financing: Χρηματοδότηση **Επενδυτών ΜΕΑ ή Χαρτοφυλακίων Ακινήτων** για την απόκτηση των εξασφαλίσεων σε ακίνητα (ώστε στη συνέχεια να μεταπωληθούν)
- Real Estate Financing: Χρηματοδότηση των **τελικών αγοραστών ακινήτων που λειτουργούσαν ως εξασφαλίσεις δανείων** (Ιδιώτες ή Επιχειρήσεις) μέσω δικτύου συστάσεων από επαγγελματίες του χώρου ή μεμονωμένες συναλλαγές.
- Reperforming** portfolio acquisition (Επαναγορά εξυγιασμένου χαρτοφυλακίου εκτός τραπεζικού συστήματος με βάση την ωριμότητα της αγοράς και τις οδηγίες των εποπτικών αρχών).

Εξελίξεις εντός του 2023

Κατά τη διάρκεια του 2023, επιτεύχθηκε η έναρξη λειτουργίας της πλατφόρμας παραπομπής και η χρηματοδότηση πριν από τη δημοπρασία για οικιστικά και εμπορικά περιουσιακά στοιχεία (1η τράπεζα που προσφέρει αυτό το εξειδικευμένο προϊόν).

Μέχρι τώρα, η SAS απέκτησε μερίδιο αγοράς μέσω νέων συμφωνιών: 8 μακροχρόνιες συμφωνίες συνεργασίας έχουν ήδη υπογραφεί με βασικούς παρόχους υπηρεσιών, επενδυτές και συμμετέχοντες στην αγορά.

Ως τελικό σκοπό η νέα Διεύθυνση Specialized Asset Solutions έχει, να επαναφέρει πίσω στο τραπεζικό σύστημα πελάτες και περιουσιακά στοιχεία που σήμερα εξυπηρετούνται από το οικοσύστημα των Διαχειριστών και των Επενδυτών. Με αυτό τον τρόπο υποστηρίζει ενεργά την αύξηση του πληθυσμού που θα έχει πρόσβαση στο τραπεζικό σύστημα μετά από χρόνια κρίσης και την απομόχλευση του ισολογισμού, συμβάλλοντας έτσι αποφασιστικά στην περαιτέρω ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Για λόγους επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας λήφθηκε μια νέα στρατηγική απόφαση στο 4ο τρίμηνο του 2023. Ο επιχειρηματικός τομέας εταιρικών συναλλαγών της SAS θα μεταφερθεί στη Διεύθυνση Εταιρικής Τραπεζικής της Εθνικής ενώ ο τομέας της πλατφόρμας, που σχετίζεται με την δημιουργία και την εξυπηρέτηση προϊόντων χρηματοδότησης Ιδιωτών και ΜΜΕ πελατών για απόκτηση ακινήτου μέσω πλειστηριασμού θα μεταφερθεί στη Διεύθυνση Λιανικής Τραπεζικής της Εθνικής. Παράλληλα θα μεταφερθεί επίσης στην Λιανική Τραπεζική και η διαχείριση έργων της άκρω εξελισσόμενης αγοράς επαναγοράς εξυγιασμένων δανείων, στην οποία η Εθνική φιλοδοξεί να αναλάβει στρατηγικό ρόλο. Η προαναφερθείσα αναδιοργάνωση έχει προγραμματιστεί να ολοκληρωθεί εντός του 1^ο τριμήνου του 2024.

Λοιπές Δραστηριότητες

Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας του Ομίλου

Η Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας του Ομίλου είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του συνόλου του χαρτοφυλακίου των ακινήτων του Ομίλου, όπως επίσης και για την παροχή ολοκληρωμένων εκτιμητικών και τεχνικών υπηρεσιών. Το χαρτοφυλάκιο ακινήτων αποτελείται από τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ή μισθωμένα ακίνητα που στεγάζουν τις δραστηριότητες του Ομίλου (Δίκτυο καταστημάτων, Γραφειαικοί Χώροι και κτίρια Διοίκησης), τα ακίνητα που έχουν ανακτηθεί μέσω πλειστηριασμών (REOs) καθώς και κάποια μεγάλα ακίνητα που κατέχονται μέσω εταιρειών ειδικού σκοπού.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, η Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας του Ομίλου έχει αναλάβει σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση της στρατηγικής της Τράπεζας, επεκτείνοντας τις δραστηριότητες της, πέραν της παραδοσιακής διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, και στους τομείς της ανάκτησης, ωρίμανσης και διάθεσης ακινήτων, συμβάλλοντας ενεργά στη στρατηγική της Τράπεζας για μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων καθώς και στην υλοποίηση των στόχων της πρωτοβουλίας «Υγιής Ισολογισμός» του προγράμματος Μετασχηματισμού.

Στρατηγικοί τομείς

REO business

Οι πωλήσεις ακινήτων το 2023 υπερέβησαν και πάλι τις προσδοκίες. Οι στόχοι για τη διάθεση ακινήτων του REO υπερκαλύφθηκαν επιτυχάνοντας ιστορικό υψηλό ετήσιας επίδοσης. Οι συνολικές συμβολαιοποιημένες πωλήσεις του Ομίλου ανήλθαν σε 445 ακίνητα αξίας €76 εκατ., αποφέροντας σημαντικά κέρδη.

Κύριοι άξονες της επιτυχίας του REO παρέμειναν η υιοθέτηση της νέας ολοκληρωμένης στρατηγικής διαχείρισης και αξιοποίησης όλων των διαθέσιμων μεθόδων προώθησης (διαδικτυακά κανάλια, μεσίτες, δίκτυο καταστημάτων), και η μετάβαση από το παραδοσιακό μοντέλο πλειοδοτικών δημοσίων διαγωνισμών σε ένα πιο ευέλικτο μοντέλο, προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική αξιοποίηση χαρτοφυλακίων ακινήτων με μεγάλη γεωγραφική διασπορά.

Πιο συγκεκριμένα για την προώθηση των REOs, καθώς και άλλων ακινήτων του Ομίλου, δημιουργήθηκε Μητρώο Μεσιτών με πανελλαδική κάλυψη και συγχρόνως αναβαθμίστηκε σημαντικά η διαδικτυακή πύλη (www.realestateonline.gr) ενσωματώνοντας το μηχανισμό ηλεκτρονικών διαγωνισμών, με σκοπό τη διασφάλιση

της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας καθώς και την ενίσχυση της ευελιξίας στις συναλλαγές ακίνητης περιουσίας.

Με ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2023, υπήρχαν αναρτημένα έτοιμα προς πώληση μέσω της διαδικτυακής πύλης 1.766 ακίνητα αξίας περίπου €209 εκατ. Εντός του 2024 αναμένεται να αναρτηθούν επιπλέον περίπου 850 ακίνητα αξίας περίπου €102 εκατ., ενώ 1.239 ακίνητα αξίας περίπου €134 εκατ. θα αναρτηθούν σε μεταγενέστερο χρόνο.

Property Management

Κατά το 2023, η Διεύθυνση Περιουσίας εντατικοποίησε περαιτέρω τις προσπάθειές της για την βελτιστοποίηση της χρήσης των ακινήτων που του Δικτύου Καταστημάτων και των Μονάδων Διοίκησης, στο πλαίσιο σχετικής Πρωτοβουλίας του Προγράμματος Μετασχηματισμού, με αποτέλεσμα τον περιορισμό του κόστους μέσω τερματισμού μισθώσεων ή/και υπομίσθωσης κενών χώρων σε τρίτους.

Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα προέβη σε Μνημόνιο Συναντίληψης με την εταιρεία Prodea Investments S.A για την αγορά 43 ακινήτων στα οποία η Τράπεζα ήταν μισθωτής. Η Τράπεζα, κατά το 2023, προχώρησε στην αγορά 23 εξ αυτών των ακινήτων, πλέον 2 πρόσθετων ακινήτων άλλου εκμισθωτή, έναντι συνολικού ποσού €248 εκατ. Τον Φεβρουάριο του 2024, η Τράπεζα, σύμφωνα με το Μνημόνιο Συναντίληψης, αγόρασε 18 ακίνητα από την Prodea Investments SA έναντι συνολικού ποσού €39 εκατ., ενώ η αγορά των τελευταίων 2 ακινήτων έναντι €4 εκατ. που περιλαμβάνονται στο Μνημόνιο Συναντίληψης αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του πρώτου εξαμήνου του 2024. Τα σύνολο των αγορών αυτών θα έχει ως αποτέλεσμα την εξοικονόμηση ετησίων μισθωμάτων ύψους €22 εκατ.

Δράσεις ESG

Στο πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Στρατηγικής της Τράπεζας, η Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας του Ομίλου ολοκλήρωσε αρκετά έργα ESG, αναφορικά με τα ακίνητα του Ομίλου. Τα πλέον αξια αναφοράς είναι:

- Η πιστοποίηση των κτιρίων χρήσης ΕΤΕ κατά Energy Management Standard ISO 50001, στο πλαίσιο του οποίου καταρτίστηκε συγκεκριμένο σχέδιο περαιτέρω ενεργειακής αναβάθμισης των κτιρίων, που θα παρακολουθείται από τον ανεξάρτητο Φορέα Πιστοποίησης Eurocert.
- Η επέκταση της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών πάνελ της θυγατρικής εταιρείας εμπορικών αποθηκών του Ομίλου, της ΠΑΕΓΑΕ στη Μαρούλα, αυξάνοντας τη δυναμικότητα από 1,8 MW σε 2,3MW. Η ενεργοποίηση της επέκτασης αναμένεται να γίνει εντός του α' εξαμήνου του 2024 από τον ΔΕΔΔΗΕ. Η κάλυψη της συνολικής ενεργειακής κατανάλωσης του συγκροτήματος από τα φωτοβολταϊκά θα ανέλθει στο 70% σε σύγκριση με το 50% της υφιστάμενης κατάστασης.
- Οι ενεργειακές αναβαθμίσεις Ηλεκτρομηχανολογικών Εγκαταστάσεων (π.χ. φωτισμός, ψύξη-θέρμανση) σε Καταστήματα & κτίρια, στο πλαίσιο γενικών διασκευών.
- Η συνέχιση και η επιτυχής ολοκλήρωση της ενεργειακής αναβάθμισης των κτιρίων του Ομίλου αποτελεί βασικό στόχο κατά τα προσεχή έτη, ώστε

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

να μειωθεί επιπρόσθετα το αποτύπωμα άνθρακα του Ομίλου. Στο πλαίσιο των δράσεων ESG και του Net Zero Targeting 2030, καταρτίστηκε πρόγραμμα κατάρτησης των λεβήτων σε 54 Καταστήματα και κτίρια με στόχο τη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος κατά 57% μέχρι το 2028.

Δραστηριότητες εντός του 2023

Εκτιμητικές και Συμβουλευτικές Υπηρεσίες

Η Γενική Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας καλύπτει όλες τις δραστηριότητες εκτίμησης και σχετικών συμβουλευτικών υπηρεσιών με τη Διεύθυνση Εκτιμήσεων και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών (ΔΕΣΥ). Η Μονάδα είναι υπεύθυνη για την εκπόνηση εκτιμήσεων όλων των κατηγοριών, τεχνικών αξιολογήσεων και εκτιμήσεων επενδυτικών σχεδίων (π.χ. ξενοδοχεία, εμπορικά κέντρα, εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, βιομηχανικές εγκαταστάσεις) για όλες τις κατηγορίες κινητών (εξοπλισμός, μηχανήματα, αεροσκάφη, άυλα στοιχεία, αγαθά και εμπορεύματα) & ακίνητων εμπράγματων εξασφαλίσεων. Επιπρόσθετα, παρέχει πολύπλευρες σχετικές υπηρεσίες και υποστήριξη σε όλες τις Επιχειρηματικές Μονάδες του Ομίλου ΕΤΕ (Επιχειρηματική, Λιανική, Ειδική Διαχείριση, Leasing, Περιουσία) και ανά περίπτωση υπηρεσίες εκτίμησης σε τρίτα μέρη. Η Μονάδα επανδρώνεται από 47 ειδικούς (μηχανικούς και οικονομολόγους) και διαχειρίζεται ένα δυναμικό δίκτυο περίπου 400 Εξωτερικών Εκτιμητών σε όλη την Επικράτεια.

Αναφορικά με τη βασική ομάδα υπηρεσιών της Μονάδας, το 2023 ήταν ένα παραγωγικό έτος, με περίπου 62.000 εκτιμήσεις συνολικής Αγοραίας Αξίας περί τα €25 δισ. Επιπρόσθετα, χάρη στην επαγγελματική της εξειδίκευση, η ΔΕΣΥ προσέφερε εκτιμητικές υπηρεσίες σε τρίτους, θεσμικούς πελάτες, με πιο αξιοσημείωτο το έργο επανεκτίμησης του χαρτοφυλακίου παγίων περιουσιακών στοιχείων της ΟΤΕ Estate.

Επιπλέον η ΔΕΣΥ συμμετέχει ενεργά και καθοδηγεί τις προσπάθειες της Τράπεζας στη συλλογή και διαχείριση πληροφορίας που σχετίζεται με Περιβαλλοντικά και Κλιματικά δεδομένα και στην επιτυχή ενσωμάτωση διαδικασιών και νέων τεχνολογιών σχετικές με αυτά, εξασφαλίζοντας τις επιχειρηματικές της αποφάσεις. Αποτελεί έτσι σημαντικό τμήμα στην αλυσίδα των τριών γραμμών άμυνας για την Τράπεζα, εξασφαλίζοντας της διαρκή και συνεχώς ενημερωμένη και εξειδικευμένη συμβουλευτική υποστήριξη, στο πλαίσιο των κανονιστικών υποχρεώσεων της, προς τις Εποπτικές Αρχές για ζητήματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Εταιρικής Διακυβέρνησης (ESG).

Τεχνικές Υπηρεσίες

Ο Τομέας Τεχνικών Υπηρεσιών (ΤΤΥ) προσφέρει ένα μεγάλο εύρος τεχνικών υπηρεσιών στον Όμιλο ΕΤΕ, ο οποίος εκτείνεται από υπηρεσίες διαχείρισης κτιριακών υποδομών των ακινήτων της Τράπεζας, επικεντρώνοντας κυρίως στην συντήρηση και ανακαίνιση των υποδομών και των εγκαταστάσεων του Ομίλου (1.204 σημεία), έως την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών και έργων, την έκδοση Πιστοποιητικών, τη διενέργεια τεχνικών αξιολογήσεων/κτιριακών ελέγχων και την εγκατάσταση προηγμένων Ηλεκτρομηχανολογικών Υποδομών (συστήματα ενεργειακής διαχείρισης, ασφαλείας, πυροπροστασίας κλπ). Εντός αυτού του πλαισίου, ο ΤΤΥ διασφαλίζει την πλήρη συμμόρφωση του Ομίλου με τις απαιτήσεις της κείμενης Τεχνικής Νομοθεσίας.

Εντός του 2023 ολοκληρώθηκαν έργα συνολικής δαπάνης 11 εκατ. περίπου, τα σημαντικότερα από τα οποία ήταν:

- Η αναδιάρθρωση και η ανακαίνιση του Δικτύου Καταστημάτων
- Η υλοποίηση της Α΄ Φάσης του Project Rebranding (96 Καταστήματα), που αναμένεται να συνεχιστεί και το 2024.

Επιπρόσθετα, ο ΤΤΥ παρείχε Τεχνική Στήριξη:

- στην υλοποίηση του Subinitiative Buildings Utilization Monitoring System, που στοχεύει στην βέλτιστη δυνατή αξιοποίηση των ακινήτων, με την ολοκλήρωση της εμβαδομέτρησης των χώρων των κτιρίων Διοίκησης/Καταστημάτων και την αντίστοιχη κατανομή των Μονάδων,
- στην εταιρεία εμπορικών αποθηκών του Ομίλου -ΠΑΕΓΑΕ – (έγκριση Masterplan επέκτασης των εγκαταστάσεων στη Μαγούλα, υλοποίηση τεχνικών έργων βελτίωσης υποδομών κλπ.) καθώς και τις λοιπές θυγατρικές εταιρείες εσωτερικού, η οποία θα συνεχιστεί και το 2024,
- στην κατασκευή του νέου κτιρίου για τη μεταστέγαση της Διοίκησης της Storanska Banka, στα Σκόπια, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2025,
- στο project επέκτασης του κτιρίου Διοίκησης της NBG Cyprus.

Η Δραστηριότητα της Διεύθυνσης Συναλλακτικής Τραπεζικής της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Διεύθυνση Συναλλακτικής Τραπεζικής της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΣΤΟ») της Εθνικής Τράπεζας εξυπηρετεί τις συναλλακτικές ανάγκες του διασυνοριακού εμπορίου των Μεγάλων Επιχειρήσεων, Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, Χρηματοοικονομικών Οργανισμών καθώς και των Μικρών Επιχειρήσεων και Ιδιωτών. Οι λύσεις και οι υπηρεσίες που προσφέρονται περιλαμβάνουν Πληρωμές, Αξίες Εισαγωγών και Εξαγωγών, Εγγυητικές Επιστολές, Ενέγγυες Πιστώσεις, Ενέγγυες Πιστώσεις σε Αναμονή, καθώς και δομημένες χρηματοδοτικές λύσεις που διευκολύνουν το διασυνοριακό εμπόριο και καλύπτουν ολόκληρη την εφοδιαστική αλυσίδα.

Ορόσημα κατά το 2023

Κατά την διάρκεια του 2023 η ΔΣΤΟ:

- πραγματοποίησε εκταμιεύσεις €550 εκατ. μέσω δομημένης χρηματοδότησης εμπορίου και διαχειρίστηκε χαρτοφυλάκιο Εγγυητικών Επιστολών (συμπεριλαμβανομένων των SBLC) ύψους €4,8 δισ. (υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 2023).
- διατήρησε το ηγετικό μερίδιο αγοράς στα εισαγωγικά και εξαγωγικά προϊόντα με βάση το Swift Traffic, όπως επίσης και στις εγχώριες πληρωμές.
- κέρδισε το βραβείο Global Finance «Best Trade Finance Bank» για 11η συνεχή χρονιά.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Τομείς στρατηγικής σημασίας

Στο πλαίσιο του στρατηγικού Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας που στοχεύει στη βελτίωση της λειτουργικής αποτελεσματικότητας και στην ανάπτυξη της τεχνογνωσίας της ΔΣΤΟ, η Τράπεζα επενδύει συνεχώς σε νέες τεχνολογίες, με έργα αιχμής που βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη, προσφέροντας στους πελάτες ολοκληρωμένες ροές και άμεση ενημέρωση.

Αξιοποιώντας τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της Εθνικής Τράπεζας, η ΔΣΤΟ αναπτύσσει περαιτέρω τη στενή συνεργασία και τον συντονισμό με τις επιχειρηματικές και λειτουργικές μονάδες της Τράπεζας, στοχεύοντας σε νέους Trade Finance πελάτες, σε περαιτέρω διεύρυνση στην υπάρχουσα πελατειακή βάση και τον σχεδιασμό/υλοποίηση καινοτόμων λύσεων που θα συμβάλουν στη περαιτέρω βελτίωση της κερδοφορίας και του λειτουργικού κόστους.

Επιπλέον, κατά τη μετά τον COVID-19 περίοδο, η ΔΣΤΟ κατάφερε να ανταποκριθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στα αιτήματα των πελατών της Τράπεζας, προσφέροντας υπηρεσίες κορυφαίας ποιότητας με αιχμή την εξειδίκευση σε θέματα Πληρωμών και λύσεων του Διασυνοριακού Εμπορίου. Στόχος μας παραμένει να υποστηρίξουμε με αποτελεσματικό και συνεπή τρόπο τα επιχειρηματικά σχέδια και την εξωστρέφεια των πελατών μας σε ένα παγκοσμιοποιημένο και ανταγωνιστικό περιβάλλον, προσφέροντας εξειδικευμένες υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, ευέλικτες λύσεις και γρήγορους χρόνους απόκρισης.

Ένας άλλος πυλώνας της ΔΣΤΟ είναι οι σχέσεις με συνεργαζόμενα Πιστωτικά Ιδρύματα. Η Τράπεζα διατηρεί ένα από τα μεγαλύτερα δίκτυα εγχώριων καταστημάτων και διεθνών ανταποκριτριών Τραπεζών, προσφέροντας μια πλήρη γκάμα τραπεζικών υπηρεσιών και συναλλαγών, κάτι που μας διακρίνει ως «Τράπεζα Πρώτης Επιλογής» και έμπιστο συνεργάτη για τα περισσότερα από τα κορυφαία χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στον κόσμο. Με συνέπεια, ανταποκρινόμαστε στις υψηλότερες απαιτήσεις για ποιοτικές, έγκαιρες και αποτελεσματικές τραπεζικές υπηρεσίες που υποστηρίζονται από ειδική ομάδα Εξυπηρέτησης Πελατών (ελληνόφωνους και αγγλόφωνους).

Δραστηριότητες κατά το έτος 2023

Στο Trade Finance, με βάση όλο το έτος, περίπου 55% των συναλλαγών Εισαγωγών και των Εγγυητικών Επιστολών διεξήχθησαν μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας i-bank Trade Finance.

Για την αντιμετώπιση των ρυθμιστικών απαιτήσεων και των κανονιστικών κινδύνων που έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, καθώς και για την περαιτέρω αυτοματοποίηση της επεξεργασίας των συναλλαγών Trade Finance, η ΔΣΤΟ υλοποίησε ένα σύστημα Οπτικής Αναγνώρισης Χαρακτήρων ("OCR")/Εξυπνης Αναγνώρισης Χαρακτήρων ("ICR") πλήρως ενσωματωμένο στην εφαρμογή Trade Finance. Η ενσωμάτωση της υπηρεσίας ελέγχου εγγράφων OCR/ICR είναι ένα μεγάλο πλεονέκτημα για την αντιμετώπιση των κανονιστικών κινδύνων, ενώ η αυτοματοποίηση στην επεξεργασία εμπορικών εγγράφων εξοικονομεί χρόνο και κόστος.

Τέλος, η ΔΣΤΟ αξιοποίησε τη δυνατότητα ψηφιακής υπογραφής για την υπογραφή εντύπων αιτήσεων και συμβάσεων Εγγυητικών Επιστολών, με στόχο την περαιτέρω βελτίωση της εμπειρίας των πελατών και την επίτευξη των διαδικασιών έκδοσης και εκτέλεσης. Η αξιοποίηση ψηφιακών υπογραφών στο υπόλοιπο χαρτοφυλάκιο προϊόντων Trade Finance βρίσκεται σε εξέλιξη.

Παράλληλα, η ΔΣΤΟ σχεδίασε εξειδικευμένες και εξατομικευμένες λύσεις, υποστηρίζοντας τους Έλληνες πελάτες μας στην επίτευξη των επιχειρηματικών τους σχεδίων, προσφέροντας πρόσβαση σε αγορές ενδιαφέροντος με το βέλτιστο κόστος. Επίσης, το γραφείο μας στην Κύπρο που εξειδικεύεται σε συναλλαγές, στελεχώνεται από ειδικούς σε θέματα, προσφέροντας συμβουλευτικές υπηρεσίες και τεχνογνωσία της αγοράς.

Παράλληλα, τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD), στα οποία συμμετέχει ενεργά η Εθνική Τράπεζα ως Εκδότρια Τράπεζα, παρέχουν πρόσβαση στις αγορές για τους πελάτες μας, αξιοποιώντας τη συνεργασία μας με διεθνείς και υπερεθνικούς οργανισμούς.

Στις Πληρωμές, η ΔΣΤΟ αναβάθμισε την πλατφόρμα Πληρωμών της και ήταν η πρώτη Τράπεζα στην Ελλάδα που εφάρμοσε τις Ευρωπαϊκές Άμεσες Πληρωμές. Επιπλέον, η ΔΣΤΟ έχει υιοθετήσει τη λειτουργία αρχείων Μαζικών Πληρωμών, προσφέροντας βελτιωμένη εμπειρία πληρωμών σε όλη την εταιρική πελατεία. Η ΔΣΤΟ αναβάθμισε επίσης τις υπηρεσίες για έρευνες και αιτήματα ακύρωσης πληρωμών μέσω e-banking, βελτιώνοντας την εμπειρία των πελατών.

Μισθώσεις (Leasing)

Η Τράπεζα ξεκίνησε τις δραστηριότητες μισθώσεων το 1990 μέσω της θυγατρικής της, Εθνική Leasing A.E. Η Εθνική Leasing A.E. δραστηριοποιείται στη μίσθωση γηπέδων και κτηριακών εγκαταστάσεων, μηχανολογικού και μεταφορικού εξοπλισμού, ενεργειακών πάρκων, επίπλωσης και συσκευών, υπολογιστών και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού.

Επιπλέον, το 2023 και για πέμπτη συνεχή χρονιά, η Εθνική Leasing A.E. παραμένει πρωτοπόρος στο τομέα των νέων επιχειρήσεων ύψους €250 εκατ.

Πιο συγκεκριμένα, οι νέες δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν το 2023 από όλες τις ελληνικές εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, ανήλθαν σε €636 εκατ. (πηγή: Σύνδεσμος Ελληνικών Εταιρειών Μίσθωσης, στατιστικά στοιχεία 2023), όπου το 39,3% καλύπτεται από την Εθνική Leasing A.E.

Πρακτορεία Επιχειρηματικών Απαιτήσεων

Η Τράπεζα παρέχει υπηρεσίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων από το 1994. Τον Μάιο του 2009, στο πλαίσιο της στρατηγικής απόφασης για την περαιτέρω ανάπτυξη των εργασιών Factoring στην Ελλάδα, ιδρύθηκε η Εθνική Factors Μονοπρόσωπη Α.Ε. με μοναδικό μέτοχο την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. Η Εθνική Factors Α.Ε. παρέχει πλήρεις υπηρεσίες εγχωρίου, εξαγωγικού και εισαγωγικού factoring, με ενσωματωμένες λύσεις χρηματοδότησης και εξατομικευμένες υπηρεσίες για τις ανάγκες των πελατών.

Χρηματοπιστηριακή Μεσιτεία

Η Εθνική Χρηματοπιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. («Εθνική Χρηματοπιστηριακή»), ιδρύθηκε το 1988 και αποτελεί τον χρηματοπιστηριακό βραχίονα του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας. Προσφέρει ένα ευρύ φάσμα ολοκληρωμένων και καινοτόμων επενδυτικών υπηρεσιών, σε θεσμικούς και ιδιώτες πελάτες με στόχο την παροχή εξατομικευμένων επενδυτικών υπηρεσιών και τη βέλτιστη εξυπηρέτηση των αναγκών τους.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Το 2023 ήταν μια χρονιά ορόσημο για την Ελληνική χρηματιστηριακή αγορά, με υψηλές αποδόσεις στους βασικούς δείκτες, αυξημένο όγκο συναλλαγών και σημαντικές πρωτογενείς και δευτερογενείς συναλλαγές στις οποίες η Εθνική Χρηματιστηριακή είχε σημαντική συμβολή.

Κατά συνέπεια η Εθνική Χρηματιστηριακή ενίσχυσε το μερίδιο της στην αγορά μετοχών του Χρηματιστηρίου Αθηνών στο 11,4% έναντι 10,2% το προηγούμενο έτος.

Διαχείριση ενεργητικού πελατών

Η Εθνική Asset Management ΑΕΔΑΚ («Εθνική Asset Management»), 100% θυγατρική του Ομίλου της Τράπεζας, είναι η πρώτη εταιρεία διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων που ιδρύθηκε στην Ελλάδα. Συστάθηκε το 1972 και διαχειρίζεται κεφάλαια ιδιωτών και θεσμικών πελατών, στα οποία οι πελάτες έχουν πρόσβαση μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων της Τράπεζας. Στόχος της Εθνικής Asset Management είναι να επιτύχει ελκυστικότερες αποδόσεις σε σχέση με τους εγχώριους και διεθνείς ανταγωνιστές.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, τα συνολικά κεφάλαια υπό διαχείριση ανέρχονταν σε €2,6 δισ., με την Εθνική Asset Management να διατηρεί στην εγχώρια αγορά αμοιβαίων κεφαλαίων μερίδιο ύψους 10,5% (πηγή: Ένωση Θεσμικών Επενδυτών – έκθεση στις 31 Δεκεμβρίου 2023). Ο συνολικός αριθμός πελατών που εξυπηρετούνται από την Εθνική Asset Management υπερβαίνει τις 50.000, 60 εκ των οποίων είναι θεσμικοί επενδυτές.

€ εκατ.	2023	2022
Αμοιβαία Κεφάλαια υπό διαχείριση	1.656	963
Χαρτοφυλάκια Εντολής υπό διαχείριση	907	740
Σύνολο Κεφαλαίων υπό διαχείριση	2.563	1.703
Μερίδιο Αγοράς	10,5%	8,9%

Τα 32 αμοιβαία κεφάλαια της Εθνικής Asset Management, εκ των οποίων πέντε στο Λουξεμβούργο, καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα επενδυτικών κατηγοριών (Μετοχικά, Ομολογιακά, Μικτά και Fund of Funds) στην Ελλάδα και στις Διεθνείς Αγορές. Κατά το τέλος του 2022 και κατά το 2023 η Εθνική Asset Management ΑΕΔΑΚ δημιούργησε μία νέα πρωτοποριακή σειρά αμοιβαίων κεφαλαίων με κύρια χαρακτηριστικά την ορισμένη διάρκεια, την επιδίωξη διασφάλισης του κεφαλαίου του και σε κάποιες περιπτώσεις την καταβολή ετησίου μερίσματος. Το εύρος αυτών των επενδυτικών προϊόντων προσφέρει μεγάλη ευελιξία στους επενδυτές που επιθυμούν να δημιουργήσουν το προσωπικό τους επενδυτικό πλάνο, σύμφωνα με το επενδυτικό τους προφίλ και στόχους, επενδύοντας σε χαρτοφυλάκια Αμοιβαίων Κεφαλαίων με υψηλό βαθμό διαφοροποίησης.

Εκτός από τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, η Εθνική Asset Management προσφέρει και τις ακόλουθες επενδυτικές υπηρεσίες σε ιδιώτες και θεσμικούς επενδυτές:

- Διαχείριση Χαρτοφυλακίων εντολής.
- Παροχή επενδυτικών συμβουλών.

Παρέχει επίσης, χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των:

- Ασφαλιστικών / Συνταξιοδοτικών Ταμείων.
- Ασφαλιστικών Εταιρειών.
- Επιχειρήσεων.

Η δραστηριότητα εκτός Ελλάδας

Το διεθνές δίκτυο της Τράπεζας στις 31 Δεκεμβρίου 2023, αποτελείται από δύο θυγατρικές εμπορικές τράπεζες στη Βόρεια Μακεδονία (59 καταστήματα) και την Κύπρο (2 καταστήματα). Το υποκατάστημα στο Λονδίνο και η θυγατρική τράπεζα στη Μάλτα έχουν τερματίσει τη λειτουργία τους, ενώ το υποκατάστημα στην Αίγυπτο μεταβίβασε την πελατειακή του βάση και είναι στην διαδικασία παράδοσης της τραπεζικής του άδειας.

Στις διεθνείς δραστηριότητες της Τράπεζας αντιστοιχούν €2,6 δισ. ή το 3,5% των συνολικών στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου, μη συμπεριλαμβανομένων των προοριζόμενων προς πώληση για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023. Την 31 Δεκεμβρίου 2023, τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών ανήλθαν σε €1,7 δισ., ενώ οι καταθέσεις «Υποχρεώσεις προς πελάτες» ανήλθαν σε €2,0 δισ.

Μη κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία και Ομάδες Περιουσιακών Στοιχείων ταξινομημένων ως Προοριζόμενων προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση την 31 Δεκεμβρίου 2023, αποτελούνται από την Probank Leasing A.E. (Project "Pronto"). Περιλαμβάνουν επίσης δανειακά χαρτοφυλάκια σχετιζόμενα κυρίως με τα Projects "Frontier II", "Frontier III", "Solar" και "Pronto". Η συναλλαγή για την πώληση του Frontier II ολοκληρώθηκε στις 16 Φεβρουαρίου 2024 κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	-----------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Σύμφωνα με το ισχύον εποπτικό πλαίσιο, πρέπει να αναφέρονται οι πάσης φύσεως συναλλαγές μεταξύ της Τράπεζας και του Ομίλου με τα συνδεδεμένα μέρη, όπως αυτά ορίζονται στο ΔΛΠ 24 «Συνδεδεμένα Μέρη», που πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια της 12-μηνιαίας περιόδου που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2023. Επίσης, απαιτείται από τα παραπάνω στοιχεία, να παρατίθενται διακριτά, οι συνολικές αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης, καθώς και οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις τους. Αναφορικά με τις συναλλαγές με το κυριότερο μέτοχο της Τράπεζας, το ΤΧΣ, εκτός από τις κοινές μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα και διακρατούνται από το ΤΧΣ και του εσόδου από προμήθειες που εισέπραξε ο Όμιλος από τη διαδικασία της αποεπένδυσης, δεν υπάρχουν άλλα σημαντικά υπόλοιπα ή άλλες συναλλαγές. Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται οι συναλλαγές της Τράπεζας με τις θυγατρικές της.

Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. Σημείωση 42 επί των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Θυγατρικές

(€ εκατ.)	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα	Τάξεως (Καθαρό υπόλοιπο)
Εθνική Χρηματοπιστηριακή Μονοπρόσωπη Α.Ε.Π.Ε.Υ.	1	59	4	1	35
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ	3	6	8	-	-
Εθνική Leasing Α.Ε.	747	30	33	1	148
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε.	-	1	-	-	-
Προνομιάχος Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	1	34	-	2	2
NBG Greek Fund Ltd	-	-	-	-	-
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) Ltd	68	15	2	2	91
National Securities Co (Cyprus) Ltd*	-	-	-	-	-
NBG Management Services Ltd	-	-	-	-	-
Stopanska Banka A.D.-Skopje	17	15	3	-	-
NBG International Ltd	-	26	-	-	-
NBGI Private Equity Ltd*	-	-	-	-	-
NBG Finance Plc	-	49	-	-	-
NBG Asset Management Luxembourg S.A.	-	-	-	-	-
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	-	2	-	-	-
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	-	-	-	-	-
Κτηματική Κατασκευαστική Μονοπρόσωπη Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	-	1	-	-	-
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	-	2	-	-	-
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	-	-	-	-	-
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε.	-	13	-	-	-
NBG International Holdings B.V.	-	237	-	-	-
NBG Leasing IFN S.A.	-	-	-	-	-
NBG Finance (Dollar) Plc*	-	1	-	-	-
NBG Finance (Sterling) Plc*	-	2	-	-	-
NBG Malta Ltd*	-	4	-	-	-
Εθνική Factors Α.Ε.	539	4	29	-	598
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	-	-	-	-	-
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	-	-	-	-	-
I-BANK DIRECT Α.Ε. **	-	-	-	-	-
Probank Leasing Α.Ε.**	33	7	2	-	-
Probank Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	-	2	-	-	-
Bankteco EOOD	-	-	-	1	-
Stopanska Leasing DOOEL Skopje	-	-	-	-	-
Total	1.409	510	81	7	874

* Εταιρείες υπό εκκαθάριση.

** Η i-Bank Direct Α.Ε. εκκαθαρίστηκε στις 10 Μαρτίου 2023.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	--	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

*** Η Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. έχει αναταξινομηθεί ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση» (βλ. Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές

Η Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου εξετάζει την ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων Ελεγκτών, καθώς επίσης και τη σχέση τους με τον Όμιλο, συμπεριλαμβανομένης της ανάθεσης μη ελεγκτικών εργασιών, καθώς και τις αμοιβές για ελεγκτικές και μη ελεγκτικές εργασίες. Επιπρόσθετα, βάσει των απαιτήσεων που θέτει η Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας, η Τράπεζα θα πρέπει να αλλάζει τους ελεγκτές της κάθε πέντε χρόνια. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 2 του Ν. 4701/2020, το ΤΧΣ και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που συμμετείχαν σε σχέδια ανακεφαλαιοποίησης ή τα δικαιούχα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που προέκυψαν από διάσπαση ή μερική απόσχιση κλάδου στο πλαίσιο εταιρικού μετασχηματισμού του Ν. 4601/2019 (εταιρικός νόμος περί μετασχηματισμού), μπορούν να αποφασίσουν να παρατείνουν τη θητεία των ελεγκτών τους για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα 10 έτη συνολικά, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 (L158) υπό την προϋπόθεση ότι η Γενική Συνέλευση του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος εγκρίνει τη σχετική αιτιολογημένη πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά από σύσταση της Επιτροπής Ελέγχου.

Ο διορισμός της PwC εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εθνικής Τράπεζας του 2017 στις 30 Ιουνίου 2017 όπου επιλέχθηκε για πρώτη φορά η PwC ως ορκωτός ελεγκτής της Τράπεζας και του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017. Μετά από θετική αξιολόγηση και πρόταση της Επιτροπής Ελέγχου και ακολούθως αιτιολογημένη πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εθνικής Τράπεζας στις 28 Ιουλίου 2023, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 2 του Ν. 4701/2020, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων διόρισε την PwC ως ορκωτό ελεγκτή της Τράπεζας και του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2023.

Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. Σημείωση 45 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπηση**Διαχείριση
Κινδύνων**Μη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Διαχείριση Κινδύνων

Το πλαίσιο Διακυβέρνησης της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου

Αξιολόγηση Προφίλ Κινδύνου

Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων («RAF»)

Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου («ICAAP»)

Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας («ILAAP»)

Πρόγραμμα Κουλτούρας Κινδύνων

Νέες εξελίξεις εντός του 2023 και προοπτικές 2024

Διαχείριση Κινδύνων

Λοιποί παράγοντες Κινδύνου

Ο Όμιλος, ως ένας διεθνής οργανισμός ο οποίος λειτουργεί σε ένα ταχέως αναπτυσσόμενο και μεταβαλλόμενο περιβάλλον, αναγνωρίζει την έκθεσή του στους κινδύνους και την ανάγκη να διαχειριστεί αποτελεσματικά αυτούς τους κινδύνους. Η διαχείριση και ο έλεγχος των κινδύνων αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της δέσμευσης του Ομίλου να διατηρήσει τις αναμενόμενες αποδόσεις στους μετόχους.

Η διαχείριση και ο έλεγχος κινδύνων διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο στη συνολική στρατηγική του Ομίλου, με σκοπό αφενός την ουσιαστική διαχείριση των κινδύνων για τον οργανισμό και αφετέρου την εναρμόνιση με τις νομικές και εποπτικές απαιτήσεις.

Ο Όμιλος στοχεύει στην υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών αναφορικά με τη διακυβέρνηση κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές οδηγίες και εποπτικές απαιτήσεις, όπως ορίζονται από την Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική

Εποπτεία, EBA, την ECB/ SSM, την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, καθώς και αποφάσεις των αρμόδιων αρχών που εποπτεύουν τις εταιρείες του Ομίλου.

Το Πλαίσιο Διακυβέρνησης της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου

(Ελεγμένη)

Η Διαχείριση Κινδύνων του Ομίλου λειτουργεί ανεξάρτητα, σύμφωνα με τις εσωτερικές πολιτικές, διαδικασίες, καθώς και το πλαίσιο μηχανισμών ελέγχου της Τράπεζας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο φέρει την τελική ευθύνη για τη θέση κινδύνου του Ομίλου. Δίνει την τελική έγκριση για τη στρατηγική και τη διάθεση ανάληψης κινδύνων και παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα της διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνων που προτείνονται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου ή τις άλλες εξειδικευμένες Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου, ανάλογα με την περίπτωση. Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή της Τράπεζας και άλλες Εκτελεστικές Επιτροπές είναι υπεύθυνες για τις καθημερινές διαχειριστικές ενέργειες και τον συντονισμό της επιχείρησης. Ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου είναι μέλος της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής. Ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων έχει άμεση πρόσβαση στο Διοικητικό Συμβούλιο, έχει εξουσιοδοτηθεί να λαμβάνει αποφάσεις για εκτελεστικά θέματα σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων και είναι επικεφαλής της λειτουργίας της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου. Βλ. «Εταιρική Διακυβέρνηση - Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου – Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων» και «Διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας – Εκτελεστικές Επιτροπές».

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------------------------	--------------------------------

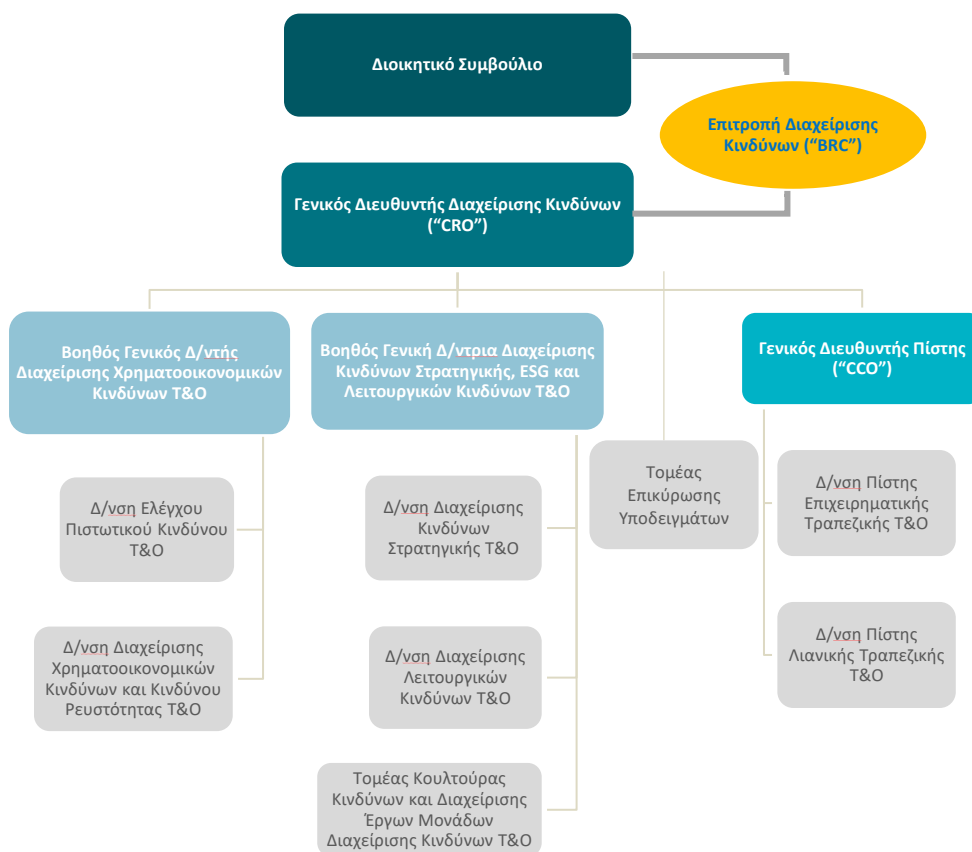
Η λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου περιλαμβάνει εξειδικευμένες μονάδες ανά τύπο κινδύνου. Οι μονάδες αυτές διεξάγουν καθημερινές δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων σύμφωνα με πολιτικές και διαδικασίες που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου, την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και άλλες Εκτελεστικές Επιτροπές. Το σχετικό πλαίσιο βασίζεται στο τυπικό κλαδικό μοντέλο των Τριών Γραμμών Άμυνας. Όλες οι δραστηριότητες των μονάδων διαχείρισης κινδύνων υποστηρίζονται από υποκείμενα συστήματα και υποδομές. Τέλος, η κουλτούρα κινδύνων θεωρείται ως βασική συνιστώσα της αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων, με το Διοικητικό Συμβούλιο και την

Διοίκηση να δίνουν τον παλμό και το παράδειγμα. Στόχος της Τράπεζας είναι να εδραιώσει μια ενιαία Κουλτούρα Κινδύνων σε ολόκληρο τον Οργανισμό.

Η Διαχείριση Κινδύνων του Ομίλου εκτείνεται σε τρία διαφορετικά επίπεδα, προκειμένου να δημιουργηθούν Τρεις Γραμμές Άμυνας. Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες όλων των παραπάνω γραμμών άμυνας ορίζονται και διακρίνονται με σαφήνεια, ενώ οι σχετικές Μονάδες διαθέτουν επαρκή ανεξαρτησία. Για τις Τρεις Γραμμές Άμυνας βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Ε. Κύρια Σημεία του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου».

Η λειτουργία της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου

- Το οργανόγραμμα και οι γραμμές διοικητικής αναφοράς της λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου απεικονίζονται στο παρακάτω σχήμα:

Ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων («CRO») αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο Βοηθός Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων T&O εποπτεύει τη ΔΕΠΚΤ&Ο και τη ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο και η Βοηθός Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής, ESG και Λειτουργικών Κινδύνων T&O εποπτεύει τη ΔΔΚΣΤ&Ο, τη ΔΔΛΚΤ&Ο και τον ΤΚΚΔΕΜΔΚΤ&Ο.

Ο Γενικός Διευθυντής Πίστης («CCO»), ο οποίος αναφέρεται στον CRO επιβλέπει τις δύο Διευθύνσεις Πίστης, όπως περιγράφονται στο παραπάνω διάγραμμα. Οι δύο Διευθύνσεις Πίστης συμμετέχουν στην εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής και τα χαρτοφυλάκια των θυγατρικών.

Διαχείριση Κινδύνων Ομίλου

Η Τράπεζα αναγνωρίζοντας την ανάγκη αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων έχει συστήσει τέσσερις εξειδικευμένες Διευθύνσεις και δύο Τομείς ως ακολούθως: τη ΔΕΠΚΤ&Ο, τη ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο, τη ΔΔΛΚΤ&Ο, τη ΔΔΚΣΤ&Ο, και τους ΤΚΚΔΕΜΔΚΤ&Ο και ΤΕΥ, προκειμένου να αναγνωρίζουν, να επιμετρούν, να αναλύουν, να διαχειρίζονται και να αναφέρουν τους κινδύνους που έχουν αναληφθεί από όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου. Οι Μονάδες αυτές εποπτεύουν τις αντίστοιχες μονάδες διαχείρισης κινδύνων των θυγατρικών.

Επιπλέον οι δύο Μονάδες Πίστης, οι οποίες είναι ανεξάρτητες από τις υπηρεσίες χορήγησης πιστώσεων των επιχειρηματικών δανείων, των προϊόντων λιανικής τραπεζικής και των θυγατρικών,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

συμμετέχουν στην εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων για τα ανωτέρω χαρτοφυλάκια. Εκτελούν ανεξάρτητη αξιολόγηση του αναλαμβανόμενου κινδύνου για κάθε χαρτοφυλάκιο και έχουν το δικαίωμα αρνησικυρίας (veto).

Σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας η αποστολή και η σύσταση των εξειδικευμένων Διευθύνσεων/Μονάδων περιγράφεται πιο κάτω:

Διεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΕΠΚΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΕΠΚΤ&Ο είναι να:

- σχεδιάζει, εξειδικεύει και υλοποιεί την πολιτική της Τράπεζας σε θέματα διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου (πρόβλεψη, ανανώριση, μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχος) και διασφάλισης της κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, με έμφαση στην ανάπτυξη συστημάτων διαβάθμισης/αξιολόγησης και παραμέτρων κινδύνου,
- καθορίζει κατευθύνσεις για την ανάπτυξη των μεθοδολογιών εκτίμησης της Αναμενόμενης Πιστωτικής Ζημιάς και των συστατικών της, ήτοι της Πιθανότητας Αθέτησης, της Ζημιάς σε Περίπτωση Αθέτησης και του Ανοίγματος σε Αθέτηση, για κάθε τομέα της εταιρικής και λιανικής τραπεζικής,
- πραγματοποιεί μία σειρά από σαφώς προσδιορισμένους και ανεξάρτητους ελέγχους σε υποδείγματα πιστωτικού κινδύνου οι οποίοι επιτρέπουν την αποτελεσματική εποπτεία κινδύνων που μπορεί να προκύψουν από πιστοδοτικές δραστηριότητες όλων των επιπέδων. Αυτοί οι έλεγχοι είναι καταγεγραμμένοι και τα αποτελέσματα τους επικοινωνούνται στις επιχειρηματικές μονάδες σε τριμηνιαία βάση. Η ΔΕΠΚΤ&Ο παρακολουθεί αυτούς τους ελέγχους σε τριμηνιαία βάση, διασφαλίζοντας πως λειτουργούν αποτελεσματικά και συνολικά είναι επαρκείς για το σκοπό για τον οποίο καθιερώθηκαν,
- επιβεβαιώνει, σε τακτική βάση, την επάρκεια των υποδειγμάτων, συμπληρώνοντας με αυτόν τον τρόπο την περιοδική παρακολούθηση καθώς και τους ελέγχους χρήσης των μοντέλων,
- αξιολογεί την επάρκεια των μεθόδων και συστημάτων που έχουν ως στόχο την ανάλυση, επιμέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αναφορά του πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνει η Τράπεζα και άλλα πιστωτικά ιδρύματα του Ομίλου,
- συντονίζει όλες τις εμπλεκόμενες μονάδες και τα ενδιαφερόμενα μέρη για τον υπολογισμό του εσωτερικού κεφαλαίου έναντι όλων των σημαντικών κινδύνων (ICAAP), εκτελεί αναλύσεις σεναρίων και ευαισθησίας πάνω στον Πιστωτικό Κίνδυνο, προετοιμάζει και αποστέλλει τα απαιτούμενα στοιχεία για την ICAAP στις εποπτικές αρχές,
- εκτιμά τα απαιτούμενα Εποπτικά Κεφάλαια σε ενοποιημένη βάση σε σχέση με τον πιστωτικό κίνδυνο, και προετοιμάζει σχετικές αναφορές για την Κεφαλαιακή Επάρκεια,

- εκπονεί αναφορές σχετικές με τον πιστωτικό κίνδυνο, σε συνεργασία, όποτε απαιτείται, με τις αρμόδιες κατά περίπτωση Μονάδες, για σκοπούς είτε εσωτερικής αξιολόγησης και διοικητικής πληροφόρησης της ανώτατης διοίκησης (π.χ. Εκτελεστική Επιτροπή, Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων) είτε εποπτικών διαδικασιών αξιολόγησης,
- συντονίζει όλες τις εμπλεκόμενες Μονάδες και τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά την επισκόπηση και επικαιροποίηση του Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων, παρέχει σημαντικά δεδομένα για τις διάφορες διαστάσεις της συγκεκριμένης Πολιτικής όπως μεθοδολογίες για τη βαθμονόμηση των δεικτών, πλαίσιο διακυβέρνησης και αρχές που διέπουν τη διάθεση ανάλυσης κινδύνων, ενημερώνει έγκαιρα τη Διοίκηση για τυχόν υπερβάσεις / παραβιάσεις του, και
- παρέχει συμβουλευτική υποστήριξη σε κάθε άλλη Μονάδα της Τράπεζας και του Ομίλου σε θέματα που αφορούν σε όλο το εύρος των αρμοδιοτήτων της, μέσω υποδειγμάτων, διαδικασιών και αναλύσεων.

Η ΔΕΠΚΤ&Ο απαρτίζεται από τον/τις:

- Τομέα Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου και Ανάπτυξης Υποδειγμάτων, ο οποίος αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου, την Υποδιεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου Χαρτοφυλακίου Λιανικής Τραπεζικής, την Υποδιεύθυνση Ανάπτυξης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου και την Υποδιεύθυνση Ανάπτυξης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου Χαρτοφυλακίου Λιανικής Τραπεζικής,
- Τομέα Αναφορών Πιστωτικού Κινδύνου (Εποπτικών & Εσωτερικών) και Παρακολούθησης Εποπτικού Πλαισίου, ο οποίος αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Εποπτικών Αναφορών Πιστωτικού Κινδύνου και την Υποδιεύθυνση Εσωτερικών Αναφορών Πιστωτικού Κινδύνου, και
- Υποδιεύθυνση Ανάλυσης Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP) και Ελέγχου Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων (Risk Appetite Framework).

Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας Τράπεζας και Ομίλου («ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο είναι:

- ο σχεδιασμός, η εξειδίκευση, η υλοποίηση και εισήγηση πολιτικών σχετικών με τη διαχείριση του κινδύνου αγοράς, του επιτοκιακού κινδύνου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο ("IRRBB"), του κινδύνου ρευστότητας καθώς και του κινδύνου αντισυμβαλλόμενου, στο πλαίσιο των κατευθυντήριων γραμμών από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας,
- η ανάπτυξη και εφαρμογή εσωτερικών υποδειγμάτων για σκοπούς αποτίμησης και επιμέτρησης των αναλαμβανόμενων κινδύνων,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

- η διεξαγωγή των απαραίτητων ελέγχων με σκοπό τη διασφάλιση της επαρκούς λειτουργίας των επιμέρους υποδειγμάτων, συμπληρωματικά της περιοδικής επικύρωσής τους,
- η αξιολόγηση της επάρκειας των μεθόδων και συστημάτων ανάλυσης, επιμέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου των παραπάνω κινδύνων που αναλαμβάνει η Τράπεζα και τα πιστωτικά ιδρύματα του Ομίλου,
- η διενέργεια ανεξάρτητων αποτιμήσεων χρηματοοικονομικών προϊόντων και λοιπών στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού της Τράπεζας και του Ομίλου,
- η εκτίμηση των Εποπτικών Κεφαλαίων που απαιτούνται έναντι των κινδύνων αγοράς και αντισυμβαλλομένου και τον υπολογισμό των εποπτικών δεικτών για τον κίνδυνο ρευστότητας και τον επιτοκιακό κίνδυνο στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, καθώς και την κατάρτιση σχετικών εξωτερικών και εσωτερικών αναφορών, και
- η παροχή έγκαιρης και ορθής πληροφόρησης στα ανώτερα όργανα της Τράπεζας (την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας - "BRC" και το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής - "ALCO") και τον Επόπτη (Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός - "SSM") σχετικά με το ύψος και την εξέλιξη των αναλαμβανομένων κινδύνων, καθώς και τον τακτικό χειρισμό θεμάτων συναφών με τους κινδύνους αρμοδιότητάς της, στο πλαίσιο των κατευθύνσεων και των ειδικών αποφάσεων της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, του Συμβουλίου Διαχειριστικής Πολιτικής και του Επόπτη.

Η ΔΔΛΚΤ&Ο απαρτίζεται από:

- τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου, ο οποίος αποτελείται από
 - την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς
 - την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου
 - την Υποδιεύθυνση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων Κινδύνου Αγοράς και Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου και παρακολούθησης πλαισίου ICAAP.
- τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας και Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο, ο οποίος αποτελείται από
 - την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο,
 - την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας,
 - την Υποδιεύθυνση παρακολούθησης πλαισίου Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP),
 - την Υποδιεύθυνση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο,
- την Υποδιεύθυνση Ανάπτυξης Υποδειγμάτων Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων.

Διεύθυνση Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΔΛΚΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΔΛΚΤ&Ο είναι να:

- σχεδιάσει, προτείνει, υποστηρίξει και κατά περιόδους επικυρώσει το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου, εξασφαλίζοντας πως είναι σύμφωνο με τις βέλτιστες πρακτικές, τις εποπτικές απαιτήσεις και τις κατευθυντήριες γραμμές από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας,
- διασφαλίσει την κατάρτιση πολιτικών, μεθόδων και συστημάτων για τον εντοπισμό, την επιμέτρηση και την παρακολούθηση των λειτουργικών κινδύνων και την περιοδική αξιολόγηση και επικύρωσή τους,
- σχεδιάσει και υλοποιήσει εκπαιδευτικά προγράμματα για τη Διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου, τη χρήση και την εφαρμογή προγραμμάτων, μεθόδων και συστημάτων καθώς επίσης και κάθε άλλη ενέργεια με στόχο τη διάχυση της γνώσης και την καθιέρωση κουλτούρας Λειτουργικού Κινδύνου σε ολόκληρο τον Όμιλο,
- χειρίζεται όλα τα θέματα λειτουργικού κινδύνου, σύμφωνα με τις υποδείξεις και αποφάσεις της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνου του Διοικητικού Συμβουλίου,
- παρακολουθεί σε συνεχή βάση και αναθεωρεί το επίπεδο λειτουργικού κινδύνου του Ομίλου και αναφέρεται στην ανώτερη διοίκηση και Εποπτικές Αρχές.

Η οργανωτική διάρθρωση της ΔΔΛΚΤ&Ο απαρτίζεται από:

- Τομέα Εφαρμογής Πλαισίου Λειτουργικών Κινδύνων, που περιλαμβάνει την Υποδιεύθυνση Εφαρμογής Προγραμμάτων Λειτουργικών Κινδύνων, την Υποδιεύθυνση Εποπτείας Κινδύνων Τεχνολογίας Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ICT) και την Υποδιεύθυνση Συλλογής και Παρακολούθησης Γεγονότων Λειτουργικών Κινδύνων,
- Υποδιεύθυνση Ανάπτυξης Πλαισίου Λειτουργικών Κινδύνων,
- Υποδιεύθυνση Αναφορών Λειτουργικών Κινδύνων, και
- Υποδιεύθυνση Επίγνωσης και Επιμόρφωσης επί Θεμάτων Λειτουργικών Κινδύνων.

Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΔΚΣΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΔΚΣΤ&Ο, όπως διαμορφώνεται λαμβάνοντας υπόψη το ευρύ φάσμα των κινδύνων που μπορεί να συσχετιστούν με τη Στρατηγική του Ομίλου, σε ευθυγράμμιση με τις επικρατούσες επιχειρηματικές ανάγκες είναι υπεύθυνη για:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<ul style="list-style-type: none"> • την παρακολούθηση, ανάλυση και αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με την επιχειρηματική Στρατηγική του Ομίλου και ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την κερδοφορία και τη δυναμική δομή του Ισολογισμού τόσο για την Τράπεζα όσο και για τον Όμιλο, • την ανάλυση των υποθέσεων και των παραδοχών που ενσωματώνονται στον Στρατηγικό Σχεδιασμό, τον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό (ανάλυση επιχειρηματικού μοντέλου) και τη Μελλοντική Κερδοφορία, • τη ανάλυση κινδύνων που συνδέονται με την εφαρμογή της Επιχειρηματικής Στρατηγικής, • την ανάλυση κινδύνων και τις πιθανές επιπτώσεις που επιμετρούνται μέσω των κατάλληλων «Βασικών Δεικτών Κινδύνου» («KRIs») και προκύπτουν από αποκλίσεις σε σχέση με τους εκπεφρασμένους στόχους που ορίζονται στην Επιχειρηματική Στρατηγική και τον Επιχειρηματικό Σχεδιασμό, • την ανάπτυξη σεναρίων και την εκτέλεση ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing), • την εκτέλεση αναλύσεων ευαισθησίας που σχετίζονται με τους κινδύνους που συνεπάγεται η δυναμική εξέλιξη της κερδοφορίας και της δομής του ισολογισμού, • την παρακολούθηση της διαμόρφωσης, εκτέλεσης και αναθεώρησης των οικονομικών στόχων που σχετίζονται με τη Στρατηγική των ΜΕΑ, • την επιλογή και χρήση κατάλληλων μέτρων απόδοσης τα οποία προσαρμόζονται με βάση τους κινδύνους (Επιχειρησιακού Μοντέλου & Προσαρμοσμένης για Κίνδυνο Αποδοτικότητας - RAPM) με στόχο την αξιολόγηση των Κινδύνων Στρατηγικής, • την εκτέλεση ασκήσεων Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων σύμφωνα με τις ρυθμιστικές απαιτήσεις και κατευθυντήριες γραμμές (EBA, SSM κ.λπ.) σε συνεργασία με τις εμπλεκόμενες μονάδες, • τη μοντελοποίηση, παρέχοντας αναλύσεις ευαισθησίας κάτω από διαφορετικά σενάρια, • την παρακολούθηση της εξέλιξης των ΜΕΑ, • την παρακολούθηση της δυναμικής εξέλιξης των στοιχείων Ενεργητικού & Παθητικού (Dynamic Asset Liability Management - ALM), και • την άσκηση ολιστικής εποπτείας στις δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων που σχετίζονται με το Κλίμα και το Περιβάλλον (C&E), αποτελώντας το κεντρικό σημείο αναφοράς για θέματα C&E και τον κύριο σύνδεσμο μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών από πλευράς Διαχείρισης Κινδύνων και Επιχειρηματικής Στρατηγικής για θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ΠΚΔ). Στοχεύει στην ευθυγράμμιση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων C&E με συμμετοχή των διαφόρων Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων (περιλαμβανομένων ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για κινδύνους που σχετίζονται με το Κλίμα και το Περιβάλλον). Η προσέγγιση αυτή είναι ευθυγραμμισμένη με την έννοια του Enterprise Risk Management (ERM) της Τράπεζας, που έχει εφαρμογή 			<p>και στην περιοχή των Κλιματικών και Περιβαλλοντικών κινδύνων.</p> <p>Η ΔΔΚΣΤ&Ο αποτελείται από:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τον Τομέα Παρακολούθησης Κινδύνων Επιχειρησιακής Στρατηγικής, ο οποίος με τη σειρά του αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Παρακολούθησης Κινδύνων Κερδοφορίας, την Υποδιεύθυνση Κινδύνων Επιχειρησιακού Μοντέλου & Προσαρμοσμένης για Κινδύνους Αποδοτικότητας (RAPM) και την Υποδιεύθυνση Αξιολόγησης Στρατηγικών Κινδύνων και Σχεδίων Δράσης, • τον Τομέα Σχεδιασμού και Ανάλυσης Σεναρίων, ο οποίος με τη σειρά του αποτελείται από την Υποδιεύθυνση Παρακολούθησης ΜΕΑ, την Υποδιεύθυνση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων & Ανάλυσης Σεναρίων Ευαισθησίας και την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Ενοποιημένης Πλατφόρμας & Εργαλείων Εκτίμησης Στρατηγικών Κινδύνων, • την Υποδιεύθυνση Μοντελοποίησης Δυναμικής Εξέλιξης Ενεργητικού & Παθητικού, • την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Κλιματικών και Περιβαλλοντικών Κινδύνων – ESG: έχει δημιουργηθεί μια ειδική μονάδα για την επίβλεψη και τον συντονισμό των δραστηριοτήτων διαχείρισης κινδύνων που σχετίζονται με το ESG, ώστε να παρέχεται μια ολιστική εικόνα τέτοιων κινδύνων, σε σχέση με τους πρωτογενείς τύπους κινδύνου. <p>Τομέας Κουλτούρας Κινδύνων και Διαχείρισης Έργων Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου («ΤΚΚΔΕΜΔΚΤ&Ο»)</p> <p>Η αποστολή του ΤΚΚΔΕΜΔΚΤ&Ο είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • η μέτρηση, η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η αναφορά προς τη Διοίκηση της Κουλτούρας Κινδύνων (Risk Culture) του Ομίλου, καθώς και η ανάπτυξη και ο συντονισμός, σε συνεργασία με τις εμπλεκόμενες Μονάδες, των δράσεων για την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα Κινδύνων για όλο τον Όμιλο, • ο συντονισμός του συνόλου των εργασιών που σχετίζονται με τη διαχείριση των έργων των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων, • η υποστήριξη των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας για ενέργειες αρμοδιότητας του SRCO. <p>Ο ΤΚΚΔΕΜΔΚΤ&Ο απαρτίζεται από:</p> <ul style="list-style-type: none"> • την Υποδιεύθυνση Κουλτούρας Κινδύνων (Risk Culture), • την Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Έργων Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων (Risk PMO), • την Υποδιεύθυνση Υποστήριξης Segment Risk & Control Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων. 		

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Τομέας Επικύρωσης Υποδειγμάτων («ΤΕΥ»)

Η αποστολή του ΤΕΥ είναι:

- η θέσπιση, διαχείριση και εφαρμογή της Πολιτικής Επικύρωσης Υποδειγμάτων, με βάση τις ισχύουσες εποπτικές οδηγίες και απαιτήσεις,
- η ανάπτυξη νέων και η βελτίωση των υφιστάμενων προτύπων διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων,
- η επικαιροποίηση της Πολιτικής Επικύρωσης Υποδειγμάτων, με βάση τις ισχύουσες εποπτικές οδηγίες και απαιτήσεις,
- η ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου, της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου, του CRO του Ομίλου και της Ανώτατης Διοίκησης, σχετικά με τα αποτελέσματα αξιολόγησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων,
- η ανεξάρτητη επικύρωση και έγκριση νέων και υφιστάμενων υποδειγμάτων βάσει του επιπέδου σημαντικότητάς τους,
- η τεκμηρίωση σημαντικών μεταβολών των υπό αξιολόγηση υποδειγμάτων στις αναφορές επικύρωσης και
- η επαναξιολόγηση των υποδειγμάτων σε τακτική βάση, ανάλογα με τη σημαντικότητά τους, καθώς και η επισκόπηση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας συνεχούς παρακολούθησής τους.

Ο ΤΕΥ απαρτίζεται από:

- την Υποδιεύθυνση Επικύρωσης Υποδειγμάτων Κινδύνου Αγοράς,
- την Υποδιεύθυνση Επικύρωσης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου Λιανικής Τραπεζικής, και
- την Υποδιεύθυνση Επικύρωσης Υποδειγμάτων Πιστωτικού Κινδύνου Επιχειρηματικής Τραπεζικής.

Διεύθυνση Πίστης Επιχειρηματικής Τραπεζικής της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΠΕΤΤ&Ο»)

Αποστολή της ΔΠΕΤΤ&Ο είναι να συμμετέχει στην ανεξάρτητη λειτουργία διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας, των θυγατρικών και Καταστημάτων Εξωτερικού. Οι κύριες αρμοδιότητες της ΔΠΕΤΤ&Ο είναι:

- η συμμετοχή στα Εγκριτικά Όργανα Πιστοδότησης για εταιρικούς πελάτες, με δικαίωμα αρνησικυρίας (veto),
- η επισκόπηση όλων των Εισηγητικών Σημειωμάτων του Εταιρικού Χαρτοφυλακίου (περιλαμβανομένης της μονάδας ΕΠΕΔ) που υποβάλλονται για αξιολόγηση και έγκριση στις αρμόδιες εγκριτικές επιτροπές,

- η επισκόπηση του αποτελέσματος των ανά περίπτωση αξιολογήσεων για εξατομικευμένη απομείωση των πιστοδοτικών ανοιγμάτων που πραγματοποιείται από τις Πιστοδοτικές Μονάδες για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας,
- η συμμετοχή στη σύνταξη/αναθεώρηση των Πιστωτικών Πολιτικών Εταιρικού Χαρτοφυλακίου, των Εγχειριδίων Πιστοδοτικών Διαδικασιών και άλλων σχετικών Κανονισμών,
- ο σχεδιασμός και η κοινοποίηση οδηγιών/κατευθυντήριων γραμμών για την αποτελεσματική εφαρμογή σχετικών Πολιτικών και Κανονισμών,
- η συμμετοχή στη διαδικασία κατηγοριοποίησης Πιστούχων,
- η παρακολούθηση της εφαρμογής και της έγκαιρης διαχείρισης του Συστήματος Έγκαιρων Προειδοποιήσεων για κάθε εταιρικό πελάτη της Τράπεζας, καθώς και της έκβασης των σχετικών ενεργειών,
- η παρακολούθηση, σε τριμηνιαία βάση, της ορθής χρήσης των μοντέλων διαβάθμισης των πιστούχων του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας, και
- η παρακολούθηση, σε μηνιαία βάση, της έγκαιρης ανανέωσης των διαβαθμίσεων και των πιστοδοτικών ορίων των εταιρικών πελατών της Τράπεζας.

Διεύθυνση Πίστης Λιανικής Τραπεζικής της Τράπεζας και Ομίλου («ΔΠΛΤΤ&Ο»)

Η αποστολή της ΔΠΛΤΤ&Ο είναι να πραγματοποιεί ανεξάρτητη αξιολόγηση των εγχώριων και διεθνών πιστοδοτήσεων λιανικής. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τα παρακάτω:

- διαχείριση της Πολιτικής Πιστοδοτήσεων Λιανικής σε συνεργασία με την ΔΕΠΚΤ&Ο,
- διαμόρφωση του σχετικού Κανονισμού Λιανικής Τραπεζικής,
- συμμετοχή στη διαμόρφωση προϊόντων Λιανικής σε όλα τα στάδια του πιστωτικού κύκλου (νέα χρηματοδότηση, αναθεώρηση, αναδιάρθρωση) και καθορισμός του Πλαισίου και των δυναμικών ελέγχων των σχετικών πιστοδοτικών κριτηρίων,
- λεπτομερής προσδιορισμός των κατάλληλων εγκριτικών διαδικασιών μέσα από τους σχετικούς κανονισμούς που αναφέρονται στις πολιτικές,
- συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων, σύμφωνα με τους πίνακες εγκριτικών ευχερειών, βάσει των εισηγητικών σημειωμάτων των αντίστοιχων Πιστοδοτικών Μονάδων, οι οποίες είναι αποκλειστικά υπεύθυνες για την ορθή παρουσίαση των ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων που εμπεριέχονται σε αυτά. Η ΔΠΛΤΤ&Ο αξιολογεί την ορθή εφαρμογή και αξιολόγηση της ορθής εφαρμογής της Πιστωτικής Πολιτικής και των Κανονισμών.

Η ΔΠΛΤΤ&Ο απαρτίζεται από τις:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Υποδιεύθυνση Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής Μονάδων Εσωτερικού,
- Υποδιεύθυνση Αξιολόγησης Πιστοδοτικών Αιτημάτων Λιανικής Τραπεζικής Μονάδων Εσωτερικού,
- Υποδιεύθυνση Ανάλυσης Χαρτοφυλακίων Λιανικής Μονάδων Εσωτερικού & Λιανικής Πίστης Θυγατρικών Εξωτερικού, και
- Υποδιεύθυνση Επισκόπησης Εφαρμογής Πιστωτικής Πολιτικής.

Κάθε Διεύθυνση/Τομέας έχει διακριτές αρμοδιότητες και καλύπτει συγκεκριμένες κατηγορίες κινδύνου. Όλες οι παραπάνω μονάδες αναφέρονται στον CRO.

Αξιολόγηση προφίλ κινδύνου

Ο Όμιλος με σκοπό να ενισχύσει την Ταξινόμηση Κινδύνων της έχει αναπτύξει ένα διακριτό Πλαίσιο Ταξινόμησης Κινδύνων προκειμένου να καθορίσει και να περιγράψει τους τύπους κινδύνου και να διασφαλίσει την πλήρη ευθυγράμμιση με την ICAAP και το RAF.

Ο Όμιλος αξιολογεί τη σημασία των κινδύνων με μια δυναμική προσέγγιση. Η διαδικασία λαμβάνει υπόψη πληροφορίες που συλλέγονται από διάφορες πηγές και εσωτερική τεχνογνωσία, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το πλήρες φάσμα των κινδύνων που ενδέχεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην κεφαλαιακή της θέση. Αυτές οι πηγές περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται σε, αναλύσεις κινδύνου, διαβουλεύσεις με εσωτερικά και εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη, ρυθμιστικές και εποπτικές αναλύσεις και δημοσιεύσεις και ευρήματα εκθέσεων ελέγχου. Όσον αφορά τη διαδικασία προσδιορισμού κινδύνου και αξιολόγησης σημαντικότητας, η Τράπεζα ακολουθεί την ακαθάριστη προσέγγιση, όπως προτείνει η ρυθμιστική αρχή, χρησιμοποιώντας έναν κοινό (εσωτερικό) ορισμό της σημαντικότητας σε όλες τις απασχολούμενες Επιχειρηματικές Μονάδες. Επιπλέον, έχουν καθοριστεί ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια. Πιο συγκεκριμένα, ένας τύπος κινδύνου κατηγοριοποιείται ως σημαντικός, σε περίπτωση που ικανοποιείται τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

- **Ποσοτικό:** εκτιμάται σημαντική επίδραση (συγκεκριμένο όριο) στο κεφάλαιο CET1, κατά την πραγματοποίηση αυτών των κινδύνων.
- **Ποιοτικό:** κάθε κίνδυνος που μπορεί να επηρεάσει τη μελλοντική κερδοφορία και την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας.

Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης σημαντικότητας χρησιμοποιείται στην άσκηση της ICAAP όπως περιγράφεται στην επόμενη ενότητα. Το Προφίλ Κινδύνου αξιολογείται επίσης μέσω του Πίνακα του RAF που παρουσιάζεται σε μηνιαία βάση στην Ανώτατη Διοίκηση, καθώς και στην Έκθεση της ICAAP όπου παρουσιάζεται η μελλοντική του διάσταση.

Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων («RAF»)

Ο Όμιλος έχει καθιερώσει ένα Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων. Στόχος του Πλαισίου αυτού είναι να καθορίσει το επίπεδο κινδύνου που ο Όμιλος είναι πρόθυμος να αναλάβει για την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων, καθώς και τις βασικές αρχές και κανόνες που διέπουν τη διάθεση ανάληψης κινδύνων. Το Πλαίσιο αυτό αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Στρατηγικής Κινδύνου και Κεφαλαίου του Ομίλου και του γενικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων. Το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων αναπτύχθηκε προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως βασικό εργαλείο διαχείρισης για την καλύτερη ευθυγράμμιση της επιχειρησιακής στρατηγικής, των οικονομικών στόχων και της διαχείρισης κινδύνων, καθώς και για την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ κινδύνου και απόδοσης. Θεωρείται σημείο αναφοράς για όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς της Τράπεζας, καθώς και για τα εποπτικά όργανα, όσον αφορά την αξιολόγηση του κατά πόσο τα επιχειρηματικά εγχειρήματα που έχουν αναληφθεί συνάδουν με την αντίστοιχη διάθεση ανάληψης κινδύνου.

Η ΕΤΕ διαθέτει ένα αποτελεσματικό Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων, το οποίο:

1. διαμορφώνεται από την κορυφή προς τη βάση με τις οδηγίες και την καθοδήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και από τη βάση προς την κορυφή με τη συμμετοχή ανώτερων στελεχών και άλλων ενδιαφερομένων, και γίνεται κατανοητό και εφαρμόζεται από όλα τα επίπεδα της Τράπεζας,
2. ενσωματώνει ποσοτικές μετρήσεις κινδύνου και ποιοτικές δηλώσεις Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων που είναι εύκολο να επικοινωνηθούν και να αφομοιωθούν,
3. υποστηρίζει την επιχειρηματική στρατηγική του Ομίλου διασφαλίζοντας ότι οι επιχειρηματικοί στόχοι επιδιώκονται σε περιβάλλον ελεγχόμενου κινδύνου που επιτρέπει τη διατήρηση της σταθερότητας των κερδών και την προστασία από απρόβλεπτες ζημιές,
4. αντικατοπτρίζει τους τύπους και το επίπεδο κινδύνων εντός των οποίων η Τράπεζα είναι πρόθυμη να λειτουργήσει, με βάση τη γενική της διάθεση ανάληψης κινδύνων και το προφίλ κινδύνου, καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, καθώς και το μέγιστο επίπεδο κινδύνου που έχει την ικανότητα να αναλάβει ο Όμιλος,
5. συμβάλλει στην προώθηση μιας κουλτούρας διαχείρισης κινδύνων σε επίπεδο Ομίλου,
6. ευθυγραμμίζεται με άλλες συναφείς βασικές διαδικασίες της Τράπεζας.

Με βάση τα παραπάνω, το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων:

1. ενισχύει την ικανότητα εντοπισμού, αξιολόγησης, διαχείρισης και μετριασμού των κινδύνων,
2. διευκολύνει την παρακολούθηση και την επικοινωνία του προφίλ κινδύνου της Τράπεζας γρήγορα και αποτελεσματικά.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (“ICAAP”)

Ο Όμιλος ΕΤΕ έχει αφιερώσει σημαντικούς πόρους στη διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας, τόσο σε θέματα διαχείρισης κινδύνων όσο και υπολογισμού κεφαλαίου. Η διαδικασία αναπτύσσεται και τυποποιείται διαρκώς προκειμένου να ενισχυθούν τα επιχειρηματικά οφέλη και να υποστηριχθούν οι στρατηγικές επιδιώξεις του Ομίλου.

Οι στόχοι της ICAAP είναι η:

- ορθή αναγνώριση, μέτρηση, παρακολούθηση και συνολική εκτίμηση των κινδύνων,
- ανάπτυξη κατάλληλων συστημάτων επιμέτρησης και διαχείρισης των κινδύνων αυτών,
- αξιολόγηση των κεφαλαίων που απαιτούνται για την κάλυψη των κινδύνων αυτών (του «εσωτερικού κεφαλαίου»).

Ο όρος «εσωτερικό κεφάλαιο» αναφέρεται στο ποσό ιδίων κεφαλαίων που επαρκεί για την κάλυψη ζημιών σε συγκεκριμένο διάστημα εμπιστοσύνης εντός συγκεκριμένου χρονικού ορίζοντα (και τα δύο οριζόμενα σύμφωνα με το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων).

Ο Όμιλος ΕΤΕ έχει δημιουργήσει αναλυτικό και τεκμηριωμένο πλαίσιο για την ετήσια εφαρμογή της ICAAP. Το πλαίσιο της ICAAP το οποίο περιγράφει λεπτομερώς τη διαδικασία τόσο σε επίπεδο Ομίλου όσο και Τράπεζας. Το Πλαίσιο περιλαμβάνει τα εξής:

- αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου του Ομίλου,
- μέτρηση του κινδύνου και αξιολόγηση της επάρκειας του εσωτερικού κεφαλαίου,
- κατάρτιση, ανάπτυξη και αξιολόγηση ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων,
- υποβολή έκθεσης ICAAP,
- κείμενα ICAAP.

Τόσο το Διοικητικό Συμβούλιο όσο και η Εκτελεστική Επιτροπή της Τράπεζας εμπλέκονται ενεργά στην ICAAP. Με συγκεκριμένους ρόλους και αρμοδιότητες, που περιγράφονται λεπτομερώς στο Πλαίσιο της ICAAP. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («ΕΔΚ») εγκρίνει το διάστημα εμπιστοσύνης για το «εσωτερικό κεφάλαιο», ελέγχει την ορθή χρήση των παραμέτρων κινδύνου ή/και των σεναρίων όπου χρειάζεται, και εξασφαλίζει ότι καλύπτονται αποτελεσματικά όλες οι μορφές κινδύνων, μέσω κατάλληλου συντονισμού και διενεργώντας τους κατάλληλους ελέγχους σε επίπεδο Ομίλου. Το ΔΣ φέρει και την τελική ευθύνη για την επάρκεια και την ορθή εκτέλεση της ICAAP.

Το Πλαίσιο σχεδιασμού και εφαρμογής της ICAAP αφορά όλους τους σημαντικούς κινδύνους του Ομίλου. Οι παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη είναι το μέγεθος της αντίστοιχης

Επιχειρηματικής Μονάδας/Θυγατρικής του Ομίλου, η έκθεση ανά τύπο κινδύνου και η προσέγγιση μεθοδολογίας και μέτρησης κινδύνου για κάθε τύπο κινδύνου.

Ο εντοπισμός, η αξιολόγηση και η χαρτογράφηση κινδύνων σε κάθε σχετική Επιχειρηματική Μονάδα/Θυγατρική του Ομίλου αποτελεί βασική διαδικασία της ICAAP. Η εκτίμηση της σημαντικότητας των κινδύνων πραγματοποιείται με βάση ορισμένα ποσοτικά (π.χ. έκθεση ως ποσοστό των σταθμισμένων με βάση τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου) και ποιοτικά κριτήρια (π.χ. καθιερωμένο πλαίσιο πολιτικών, διαδικασιών και συστημάτων διαχείρισης κινδύνων, πλαίσιο διακυβέρνησης και συγκεκριμένοι ρόλοι και αρμοδιότητες των σχετικών μονάδων, καθορισμός και εκτίμηση ορίων).

Σε συνέχεια της αξιολόγησης σημαντικότητας των κινδύνων, οι σημαντικοί τύποι απεικονίζονται παρακάτω:

Αξιολόγηση Σημαντικότητας Κινδύνων

Τύπος Κινδύνου (Επίπεδο 1)	Αποτέλεσμα Αξιολόγησης
Πιστωτικός Κίνδυνος	Υπολογισμός εσωτερικού κεφαλαίου/Αξιολόγηση ανά επιχειρηματική μονάδα/οντότητα
Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου	Υπολογισμός εσωτερικού κεφαλαίου
Κίνδυνος Αγοράς	Υπολογισμός εσωτερικού κεφαλαίου
Λειτουργικός Κίνδυνος	Υπολογισμός εσωτερικού κεφαλαίου/Ανάλυση Σεναρίων
Κίνδυνος Ρευστότητας	Αξιολόγηση μέσω της άσκησης ILAAP
Κίνδυνος Επιτοκίου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο	Υπολογισμός εσωτερικού κεφαλαίου
Κίνδυνος Πτώσης Τιμών Ακινήτων	Υπολογισμός εσωτερικού κεφαλαίου
Κίνδυνος Χώρας	Υπολογισμός εσωτερικού κεφαλαίου
Κίνδυνος Στρατηγικής/ Επιχειρηματικού Μοντέλου	Ανάλυση Σεναρίων/Αξιολόγηση δράσεων μετριασμού του κινδύνου
Κίνδυνος Τιτλοποιήσεων	Αξιολόγηση δράσεων μετριασμού του κινδύνου

Ο πιστωτικός κίνδυνος θεωρείται ως ο σημαντικότερος κίνδυνος για τα κεφάλαια, ενώ σημαντικοί είναι ο κίνδυνος αγοράς, ο λειτουργικός, οι κίνδυνοι Στρατηγικής/Επιχειρηματικού Μοντέλου και άλλοι τύποι κινδύνων.

Επιπλέον, η διαδικασία ICAAP περιλαμβάνει την αξιολόγηση του Στρατηγικού/Επιχειρηματικού Κινδύνου και από την άποψη της φερεγγυότητας, καθώς η ανάλυσή τους περιλαμβάνει σεναρία με μακροπρόθεσμο ορίζοντα, τα οποία σκοπεύουν κυρίως να ενημερώσουν τον στρατηγικό σχεδιασμό και τη λήψη αποφάσεων και να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση της Τράπεζας για πιθανές ευπάθειες σε σχέση με το Επιχειρηματικό μοντέλο/Στρατηγική και τη βιώσιμη κερδοφορία. Από την άποψη αυτή, συνάγεται το

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

συμπέρασμα ότι δεν απαιτείται η διακράτηση πρόσθετου κεφαλαίου έναντι του Στρατηγικού/Επιχειρηματικού κινδύνου.

Ο υπολογισμός του «Εσωτερικού Κεφαλαίου» του Ομίλου ΕΤΕ περιλαμβάνει δύο στάδια: στο πρώτο στάδιο υπολογίζεται το εσωτερικό κεφάλαιο ανά τύπο κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου. Ο Όμιλος ΕΤΕ έχει αναπτύξει μεθοδολογία που επιτρέπει τον υπολογισμό του απαιτούμενου εσωτερικού κεφαλαίου για ποσοτικά μετρήσιμους κινδύνους. Αυτοί επανεξετάζονται σε τακτική βάση και αναβαθμίζονται/επικαιροποιούνται σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές παγκοσμίως. Στο δεύτερο στάδιο, το εσωτερικό κεφάλαιο ανά τύπο κινδύνου αθροίζεται για να αποδώσει το «Εσωτερικό Κεφάλαιο» του Ομίλου ΕΤΕ.

Η κατανομή κεφαλαίου στοχεύει στη διανομή του "Εσωτερικού Κεφαλαίου" στις Επιχειρηματικές Μονάδες της Τράπεζας και στις θυγατρικές, έτσι ώστε να συνδέει η ICAAP τις επιχειρηματικές αποφάσεις και τη μέτρηση της αποδοτικότητας.

Για το 2023, η Τράπεζα εφάρμοσε την ICAAP εκτιμώντας το σχετικό εσωτερικό κεφάλαιο για όλους τους σημαντικούς τύπους κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου. Οι υπολογισμοί βασίστηκαν σε μεθοδολογίες που έχουν ήδη αναπτυχθεί στο Πλαίσιο της ICAAP. Επιπλέον, ο Όμιλος διεξήγαγε μια τραπεζική άσκηση μακροοικονομικής προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (macro Stress Test), η οποία αφορούσε την εξέλιξη των CET1 κεφαλαίων υπό δυσμενή σενάρια (ώστε να εξασφαλιστεί η συνάφεια και η επάρκεια του αποτελέσματος στο πλαίσιο μιας ρεαλιστικής και μη καταστροφικής προοπτικής θεώρησης μελλοντικών κινδύνων από ακραία γεγονότα).

Επιπλέον της τραπεζικής άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, διενεργήθηκε μια σειρά από ασκήσεις ευαισθησίας σε επίπεδο επιχειρηματικού κινδύνου και χαρτοφυλακίου, αντίστροφες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (reverse stress test) καθώς και εκτίμηση και ενσωμάτωση C&E στοιχείων στην ICAAP του 2023, με σκοπό να αυξηθεί η γνώση για πιθανές αδυναμίες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Τράπεζα εφαρμόζει, ελέγχει και χρησιμοποιεί την ICAAP, στοχεύοντας στην πλήρη συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές και τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και της ΕΚΤ αναφορικά με την ICAAP/ILAAP, τη Διαδικασία Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης (SREP) και τις Ασκήσεις Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (Stress Testing).

Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικής Ρευστότητας ("ILAAP")

Σκοπός της ILAAP είναι να αξιολογήσει εάν ο Όμιλος διαθέτει επαρκείς πηγές ρευστότητας, ώστε να αποφευχθεί η διατάραξη των επιχειρηματικών του δραστηριοτήτων, τόσο σε καθεστώς συνεχιζόμενης δραστηριότητας όσο και σε συνθήκες ακραίων καταστάσεων. Στο πλαίσιο της ILAAP, ο Όμιλος αξιολογεί τον κίνδυνο ρευστότητας και χρηματοδότησής του εντός ενός πλαισίου διαχείρισης καθιερωμένων πολιτικών, συστημάτων και διαδικασιών για τον προσδιορισμό, τη διαχείριση, τη μέτρηση και την παρακολούθησή τους.

Η ILAAP είναι μια ολοκληρωμένη διαδικασία, επομένως ευθυγραμμίζεται με το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου και λαμβάνει υπόψη το τρέχον περιβάλλον λειτουργίας του. Επιπλέον, εκτός από την περιγραφή της τρέχουσας κατάστασης ρευστότητας του Ομίλου, χρησιμεύει και ως αξιολόγηση των προοπτικών, απεικονίζοντας την αναμενόμενη κατάσταση

ρευστότητας κατά την εκτέλεση του Σχεδίου Χρηματοδότησης της Τράπεζας. Τέλος, η ILAAP εξετάζει τις πιθανές επιπτώσεις στη ρευστότητα της Τράπεζας από την υλοποίηση σεναρίων ακραίων καταστάσεων, διασφαλίζοντας ότι ο Όμιλος μπορεί να αντέξει σε τέτοιες σοβαρές κρίσεις και να συνεχίσει απρόσκοπτα τη λειτουργία του.

Πρόγραμμα Κουλτούρας Κινδύνων

Η Κουλτούρα Κινδύνων ορίζεται ως το σύνολο των προτύπων, αντιλήψεων και συμπεριφορών ενός οργανισμού που σχετίζονται με το επίπεδο γνώσης σε θέματα κινδύνου, την ανάληψη και τη διαχείριση κινδύνων, καθώς και τους μηχανισμούς ελέγχου που διαμορφώνουν τις αντίστοιχες αποφάσεις. Η Κουλτούρα Κινδύνων επηρεάζει τις αποφάσεις της Διοίκησης και των εργαζομένων κατά τις καθημερινές δραστηριότητες και έχει αντίκτυπο στους κινδύνους που αναλαμβάνουν.

Στόχος της ΕΤΕ είναι η εδραίωση μιας ισχυρής και συνεπούς Κουλτούρας Κινδύνων σε όλες τις Μονάδες, ανάλογη της κλίμακας, της πολυπλοκότητας και της φύσης των εργασιών της, σύμφωνα με τις κανονιστικές/εποπτικές απαιτήσεις και τις βέλτιστες επιχειρηματικές πρακτικές, βάσει σταθερών αξιών, όπως αυτές διατυπώνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας και την Ανώτερη Διοίκηση του Ομίλου.

Η Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων καθιέρωσε το Πλαίσιο Κουλτούρας Κινδύνων («ΠΚΚ»), με σκοπό να ορίσει και να καταγράψει τις αρχές, τις διαδικασίες και τις μεθοδολογίες που σχετίζονται με την αναγνώριση, τη μέτρηση, την παρακολούθηση και την αναφορά της Κουλτούρας Κινδύνων στην ΕΤΕ. Το Πλαίσιο Κουλτούρας Κινδύνων είναι ένα θεμελιώδες στοιχείο για την καθιέρωση μίας ισχυρής Κουλτούρας Κινδύνων στον Όμιλο και ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των Εποπτικών Αρχών για αποτελεσματική διακυβέρνηση των κινδύνων, βάσει κοινής αντίληψης πάνω σε θέματα κινδύνου.

Η ΕΤΕ διαθέτει ένα αποτελεσματικό Πλαίσιο Κουλτούρας Κινδύνων που:

1. Ευθυγραμμίζεται με τις βασικές αξίες της Τράπεζας,
2. Διαμορφώνεται τόσο μέσα από την καθοδήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ανώτερης Διοίκησης (top down approach) όσο και από τη συμμετοχή στη διαδικασία των διοικητικών Στελεχών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών (bottom up approach), και είναι κατανοητό και εφαρμόζεται από όλα τα επίπεδα στην Τράπεζα,
3. Ενσωματώνει Αρχές Κουλτούρας Κινδύνων που είναι εύκολο να επικοινωνηθούν και να αφομοιωθούν,
4. Περιγράφει τη διαδικασία για τον καθορισμό και την υλοποίηση πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα κινδύνων και της ανάλογης βελτίωσης συμπεριφοράς από την πλευρά του Προσωπικού,
5. Ενσωματώνει τις προσδοκίες αναφορικά με το προφίλ Κουλτούρας Κινδύνου του Ομίλου, μέσα από την καθιέρωση των αντίστοιχων Αρχών Κουλτούρας Κινδύνων,
6. Ορίζει τις αρχές διακυβέρνησης που αφορούν την επικαιροποίηση και παρακολούθησή του.

Σημαντικότερες
Εξελίξεις

Πρόγραμμα
Μετασχηματισμού

Οικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπηση

Διαχείριση
Κινδύνων

Μη
Χρηματοοικονομική
Κατάσταση

Δήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Κουλτούρα Κινδύνων: Θεμελιώδη Στοιχεία

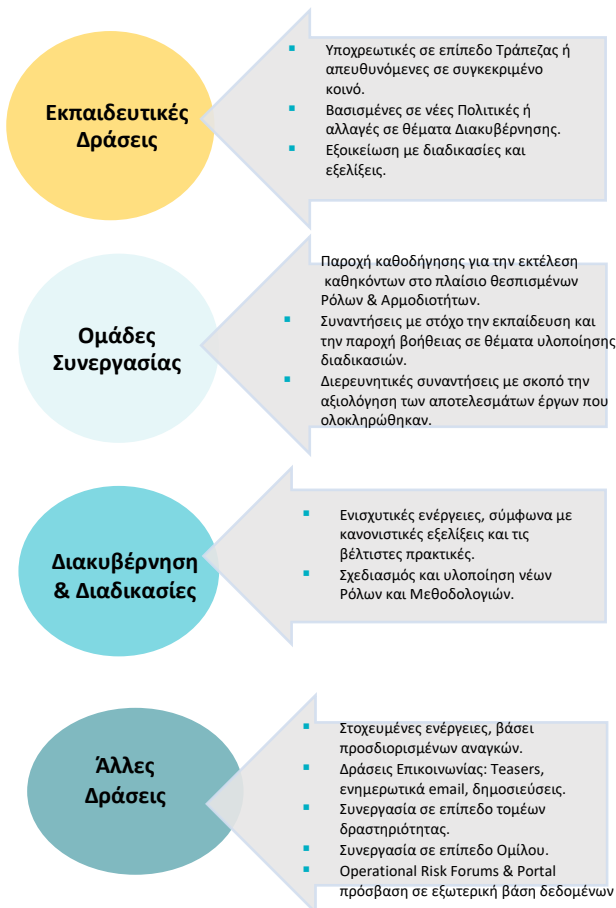
- Η Διοίκηση τίθεται επικεφαλής της Κουλτούρας Κινδύνων αποτελώντας πρότυπο.
- Αξιολόγηση εσωτερικών αξιών.
- Διασφάλιση κοινού επιπέδου κατανόησης & ενημέρωσης σε θέματα κινδύνων.
- Γνώση βασισμένη στην εμπειρία.

- Σαφής προσδιορισμός ρόλων και αρμοδιοτήτων αναφορικά με την ανάλυση και διαχείριση κινδύνων.
- Μηχανισμός παραπομπής θεμάτων διαχείρισης κινδύνων σε ανώτερα διοικητικά επίπεδα.
- Επίγνωση συνεπειών σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.

Κουλτούρα Κινδύνων: Βασικές Κατευθύνσεις

Πρόγραμμα Κουλτούρας Κινδύνων: Σύνοψη δράσεων για την ενίσχυση της Επίγνωσης σε θέματα Κινδύνων

Με δεδομένο το στόχο της ΕΤΕ να προωθήσει την επίγνωση σε θέματα κινδύνων και μηχανισμών ελέγχου αυτών, επιδιώκοντας το σύνολο του Προσωπικού να είναι πλήρως ενημερωμένο για τους κινδύνους που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της εργασίας του και να έχει επαρκείς δεξιότητες για τη διαχείρισή τους, καθώς και την καθιέρωση αποτελεσματικών μηχανισμών ελέγχου, οι Ομάδες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση της Κουλτούρας Κινδύνων αναπτύσσουν και υλοποιούν, σε ετήσια βάση, δράσεις για την ενίσχυση της επίγνωσης σε θέματα κινδύνων, όπως περιγράφονται παρακάτω:

- Διαφάνεια και ανοιχτός διάλογος σε όλες τις βαθμίδες της ιεραρχίας.
- Ανεξάρτητη λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων με συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων.

- Ενίσχυση συμπεριφορών προσανατολισμένων στη βέλτιστη σχέση ανταπόδοσης με αναλαμβανόμενο κίνδυνο.
- Ανάπτυξη των δεξιοτήτων του Προσωπικού αναφορικά με την αναγνώριση & διαχείριση κινδύνων.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

BCBS 239 - Αποτελεσματική συγκέντρωση δεδομένων που σχετίζονται με τους κινδύνους και τις αναφορές κινδύνων

Τον Ιούλιο του 2023, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) δημοσίευσε μια αρχική έκδοση της Οδηγίας που περιγράφει τις απαιτούμενες προδιαγραφές για την αποτελεσματική συγκέντρωση δεδομένων που σχετίζονται με τους κινδύνους και τις αναφορές κινδύνων (RDARR). Η Οδηγία αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής που έχει ως σκοπό να συνδράμει τις εποπτευόμενες τράπεζες, ώστε να ενισχύσουν τις ικανότητες αποτελεσματικής συγκέντρωσης δεδομένων καθώς και τις πρακτικές εσωτερικών αναφορών κινδύνων, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της διαχείρισης κινδύνων και των διαδικασιών λήψης αποφάσεων σε επίπεδο Ομίλου. Υπό αυτό το πρίσμα, η Οδηγία έχει ως σκοπό να ορίσει και να επεξηγήσει τις κανονιστικές απαιτήσεις σε αυτό το πεδίο, λαμβάνοντας υπόψη το πρότυπο της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία, αναφορικά με την αποτελεσματική συγκέντρωση δεδομένων που σχετίζονται με τους κινδύνους και τις αναφορές κινδύνων (BCBS 239). Πιο συγκεκριμένα, εντοπίζονται επτά βασικές ενότητες:

- οι αρμοδιότητες του διοικητικού οργάνου μιας τράπεζας,
- το πεδίο εφαρμογής του πλαισίου διακυβέρνησης δεδομένων,
- η αποτελεσματική πολιτική διακυβέρνησης δεδομένων,
- η εφαρμογή ενιαίας αρχιτεκτονικής για τα δεδομένα,
- η διαχείριση και διαβάθμιση της ποιότητας των δεδομένων σε επίπεδο Ομίλου,
- η έγκαιρη υποβολή αναφορών εσωτερικών κινδύνων,
- τα προγράμματα αποτελεσματικής ενίσχυσης του πλαισίου διακυβέρνησης δεδομένων.

Αν και η εν λόγω Οδηγία αναμένεται να οριστικοποιηθεί εντός του πρώτου εξαμήνου του 2024, η Τράπεζα έχει ήδη ξεκινήσει την ανάλυση αποκλίσεων σχετικά με τη συγκέντρωση δεδομένων που σχετίζονται με τους κινδύνους ώστε να εντοπιστούν οι περιοχές που χρήζουν βελτίωσης. Ως επόμενο βήμα, αναμένεται να εντοπιστούν οι εμπλεκόμενοι τομείς της Τράπεζας, οι οποίοι θα συμμετέχουν σε έργο με στόχο την πλήρη εφαρμογή της Οδηγίας.

Ταξινόμηση Κινδύνων

Προκειμένου να ενσωματώσει πρακτικές του Enterprise Risk Management (ERM) και να ενισχύσει το συνολικό πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων, ο Όμιλος έχει αναπτύξει από το 2022 Πλαίσιο Ταξινόμησης Κινδύνων (Risk Taxonomy Framework).

Το συγκεκριμένο Πλαίσιο έχει ως στόχο:

- τη θέσπιση κοινής ορολογίας η οποία θα επιτρέπει την αποτελεσματική κατηγοριοποίηση και κάλυψη όλου του φάσματος των κινδύνων που αντιμετωπίζει η ΕΤΕ,
- την περιγραφή του Πλαισίου Διακυβέρνησης και της διαδικασίας αναθεώρησης,

- την επικαιροποίηση και ανάδειξη των Κατηγοριών Κινδύνου στους οποίους έχει έκθεση ο Όμιλος, προκειμένου να χρησιμεύσει ως κεντρικό σημείο αναφοράς για όλες τις σχετικές διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου.

Η ΕΤΕ αναγνωρίζει ότι οι κίνδυνοι που σχετίζονται με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση δεν αποτελούν μεμονωμένες Κατηγορίες Κινδύνου αλλά διατρέχουν ολόκληρη την Τράπεζα και τους θεωρεί βασικούς παράγοντες των υφιστάμενων χρηματοοικονομικών, και μη χρηματοοικονομικών κινδύνων. Επιπλέον, οι εν λόγω κίνδυνοι, όσον αφορά τους Μη Χρηματοοικονομικούς Κινδύνους (Λειτουργικός και Κίνδυνος Στρατηγικής), αντιμετωπίζονται ως ξεχωριστά Risk Themes σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

Αντικειμενικοί στόχοι του Πλαισίου Ταξινόμησης Κινδύνων της ΕΤΕ είναι:

- η αναγνώριση του κινδύνου μέσω ενός σημείου αναφοράς για τον έγκαιρο προσδιορισμό των συγκεκριμένων κινδύνων που αντιμετωπίζει ο οργανισμός,
- η αξιολόγηση του κινδύνου παρέχοντας τη δυνατότητα για την συγκέντρωση και σύγκριση των σχετικών δεδομένων, επί μιας κοινής έγκριτης βάσης,
- η παρακολούθηση του κινδύνου μέσω ενός κοινού πλαισίου αναφοράς το οποίο διευκολύνει την ουσιαστική ανάλυση και εποπτεία των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από κάθε εργαλείο διαχείρισης κινδύνου,
- η παραγωγή αναφορών κινδύνου μέσω της συνεπούς περιγραφής τους, η οποία καθιστά εφικτή τη σύγκριση μεταξύ διαφορετικών επιχειρησιακών χώρων, επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και γεωγραφικών περιοχών.

Η Ταξινόμηση Κινδύνων της ΕΤΕ αποτελείται από Κατηγορίες Κινδύνου που επιτρέπουν μια πολυεπίπεδη κατηγοριοποίηση των κινδύνων και από Risk Themes τα οποία αποτελούν υποκατηγορίες Μη Χρηματοοικονομικών Κινδύνων, η ένταξη των οποίων συνιστά μια επιπλέον διάσταση για τη βελτίωση της συνολικής αποτύπωσης των κινδύνων. Επιπλέον, τα Risk Themes αξιοποιούνται για την συμμόρφωση με πρόσθετες κανονιστικές απαιτήσεις, καθώς και για την κάλυψη εσωτερικών αναγκών ανάλυσης κινδύνων και παραγωγής αναφορών.

Κατηγορίες Κινδύνων

Τύπος Κινδύνου επιπέδου 1	Τύπος Κινδύνου επιπέδου 2
Πιστωτικός Κίνδυνος	Κίνδυνος Συγκέντρωσης
	Υπολειμματικός Κίνδυνος
	Κίνδυνος Αναδοχής
Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου	Κίνδυνος προ-διακανονισμού
	Κίνδυνος Διακανονισμού
	Κίνδυνος προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης αντισυμβαλλομένου
	Κίνδυνος πιστοληπτικής ποιότητας του αντισυμβαλλομένου
	Κίνδυνος Συγκέντρωσης

Σημαντικότερες
Εξελίξεις

Πρόγραμμα
Μετασηματισμού

Οικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπηση

Διαχείριση
Κινδύνων

Μη
Χρηματοοικονομική
Κατάσταση

Δήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Τύπος Κινδύνου επιπέδου 1	Τύπος Κινδύνου επιπέδου 2
Κίνδυνος Αγοράς	Επιτοκιακός Κίνδυνος
	Μετοχικός Κίνδυνος
	Συναλλαγματικός Κίνδυνος
	Κίνδυνος Εμπορευμάτων
	Κίνδυνος Vega
	Κίνδυνος Ρευστότητας Αγοράς
	Κίνδυνος Πιστωτικών περιθωρίων
	Κίνδυνος Εκδότη
	Κίνδυνος Συγκέντρωσης
	Κίνδυνος Συσχέτισης
	Κίνδυνος Αναδοχής
Κίνδυνος Ρευστότητας	Κίνδυνος Άντλησης Ρευστότητας
	Κίνδυνος Σύστασης Βαρών επί των Στοιχείων Ενεργητικού
	Κίνδυνος Συγκέντρωσης
Επιτοκιακός Κίνδυνος Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου (IRRBB)	Κίνδυνος επιτοκιακού ανοίγματος
	Κίνδυνος βάσης
	Κίνδυνος Δικαιώματος προαίρεσης
	Κίνδυνος πιστωτικού περιθωρίου μη εμπορικού χαρτοφυλακίου
Κίνδυνος Ακίνητης Περιουσίας	
Κίνδυνος Συναξιοδότησης	
Κίνδυνος Χώρας	Κίνδυνος Κράτους
	Κίνδυνος μεταφοράς κεφαλαίων
	Κίνδυνος Συναλλαγματικής Μετατροπής Κεφαλαίων
Κίνδυνος Στρατηγικής/Επιχειρηματικού Μοντέλου	Κίνδυνος Στρατηγικής Τοποθέτησης
	Κίνδυνος Εκτέλεσης Στρατηγικής
Κίνδυνος Τιτλοποίησης	
Λειτουργικός κίνδυνος	Εσωτερική απάτη
	Εξωτερική απάτη
	Θέματα ασφάλειας εργατικού δυναμικού & εργασιακών πρακτικών
	Πελάτες, προϊόντα και επιχειρηματικές πρακτικές
	Βλάβη σε ενσώματα περιουσιακά στοιχεία
	Διακοπή δραστηριότητας & δυσλειτουργία συστημάτων
	Εκτέλεση, παράδοση & διαχείριση διαδικασιών

Risk Themes

• Νομικός Κίνδυνος
• Κίνδυνος Κανονιστικής Συμμόρφωσης
• Κίνδυνος Χρηματοοικονομικού Εγκλήματος (Financial Crime Risk)
• Κίνδυνος Καταχρηστικής Επιχειρηματικής Συμπεριφοράς
• Κίνδυνος Υποδειγμάτων
• Κίνδυνος Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ)
• Κίνδυνος αποτυχίας ΤΠΕ
• Κίνδυνος Κυβερνοεπιθέσεων (εσωτερικός & εξωτερικός)
• Κίνδυνος ποιότητας δεδομένων
• Κίνδυνος από αναθέσεις σε Προμηθευτές/Τρίτους
• Κίνδυνος Εξωτερικών Αναθέσεων
• Περιβαλλοντικός κίνδυνος
• Κοινωνικός κίνδυνος
• Κίνδυνος Επιχειρησιακής Συνέχειας
• Κίνδυνος Διαχείρισης Έργων
• Κίνδυνος Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων
• Κίνδυνος φήμης

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνωνΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Νέες εξελίξεις εντός του 2023 και προοπτικές στο 2024

Αναθεωρήσεις Βασιλείας III (Βασιλεία IV) και σχετικά Έργα

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, πρόκειται να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα του Ευρωπαϊκού Τραπεζικού Συστήματος και ως εκ τούτου να διασφαλίσουν την ικανότητα των Ευρωπαϊκών Τραπεζών να ανταπεξέλθουν σε μελλοντικές κρίσεις, ολοκληρώνοντας τις επικείμενες μεταρρυθμίσεις της Βασιλείας III (Βασιλεία IV) οι οποίες έχουν συμφωνηθεί σε παγκόσμιο επίπεδο. Με αυτό τον σκοπό, τον Δεκέμβριο 2023, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών εισήγαγε την επικαιροποιημένη έκδοση των κανόνων CRR / CRD, σημειώνοντας ότι η εφαρμογή τους θα τεθεί σε ισχύ από 1η Ιανουαρίου 2025.

Πιστωτικός κίνδυνος:

Εφαρμογή των επικαιροποιήσεων της Βασιλείας IV

Η Τράπεζα έχει ήδη εκτιμήσει την επίπτωση του ως άνω πλαισίου Βασιλείας IV στα κεφάλαιά της, μέσω των ασκήσεων ελέγχου της Βασιλείας III και έχει κάνει μια προκαταρκτική περιγραφή των επιχειρηματικών απαιτήσεων σε αναμονή της οριστικοποίησης της συμφωνίας για τη Βασιλεία IV στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τη συμμόρφωση των σχετικών τοπικών εποπτικών αρχών.

Επιπλέον, προκειμένου να είναι σε θέση η Τράπεζα να υιοθετήσει ορθά τους επικείμενους κανόνες της Βασιλείας IV στις διαδικασίες της, τα συστήματά της και τις πρακτικές της, έχει ήδη εισάγει το «Έργο για τη Βασιλεία IV» ως μέρος του Προγράμματος Μετασχηματισμού και έχει θέσει τους ακόλουθους κύριους στόχους για τον Πιστωτικό κίνδυνο:

- Ανάλυση αποκλίσεων για το νέο πλαίσιο Βασιλείας IV για τον Πιστωτικό Κίνδυνο.
- Ολοκλήρωση ανάλυσης επιχειρηματικών απαιτήσεων για το νέο πλαίσιο Βασιλείας IV για τον Πιστωτικό Κίνδυνο.
- Εμπλουτισμός των παραληφθέντων αρχείων διασύνδεσης των θυγατρικών της Τράπεζας με τα νέα απαιτούμενα πεδία υπό τη Βασιλεία IV, προκειμένου να υλοποιηθούν οι νέοι κανόνες για τα στοιχεία ενεργητικού των θυγατρικών.
- Υλοποίηση του νέου πλαισίου της Βασιλείας IV στα συστήματα της Τράπεζας για τον πιστωτικό κίνδυνο.
- Έλεγχος Αποδοχής Χρήστη (UAT) των παραπάνω αλλαγών στα συστήματα της Τράπεζας για τον πιστωτικό Κίνδυνο και εφαρμογή στην παραγωγή δεδομένων.

Νέο εργαλείο αναφορών πιστωτικού κινδύνου

Η υλοποίηση ενός νέου εργαλείου, εντός των συστημάτων της Τράπεζας, που θα εξυπηρετεί την ενοποίηση και το συνδυασμό

δεδομένων πιστωτικού κινδύνου βρίσκεται σε εξέλιξη. Το εργαλείο αυτό στοχεύει στην αυτοματοποίηση όλων των απαιτούμενων εποπτικών αναφορών πιστωτικού κινδύνου σύμφωνα με το υφιστάμενο πλαίσιο της Βασιλείας III ενώ θα επικαιροποιηθεί ανάλογα με τους νέους κανόνες της Βασιλείας IV, με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2025.

Ενίσχυση και αλλαγές Πληροφοριακών Υποδομών Θυγατρικών Εξωτερικού

Το 2023, η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων ξεκίνησε ένα έργο με σκοπό την ενίσχυση της ροής πληροφορίας από τις θυγατρικές εξωτερικού, αξιοποιώντας τις δυνατότητες του υπάρχοντος συστήματος αποθήκευσης δεδομένων της Τράπεζας (Enterprise Data Warehouse). Ο κύριος στόχος αυτής της διαδικασίας είναι να διευκολύνει τις βασικές διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων και στη συνέχεια να ευθυγραμμιστεί με τις απαιτήσεις του νέου εποπτικού πλαισίου (Βασιλεία IV).

Κίνδυνος Αγοράς

Το νέο πλαίσιο για τη ριζική αναθεώρηση του χαρτοφυλακίου συναλλαγών κατά την Βασιλεία III (Fundamental Review of the Trading Book-FRTB), περιλαμβάνει δυο προσεγγίσεις για τον υπολογισμό των αντίστοιχων κεφαλαιακών απαιτήσεων:

1. Η Τυποποιημένη Προσέγγιση (Standardized Approach, «SA-FRTB»), με τα ακόλουθα βασικά μέτρα κινδύνου:
 - Απαίτηση με τη μέθοδο βάσει ευαισθησιών (Sensitivity Based Risk Charge, «SBRC»).
 - Απαίτηση για τον Κίνδυνο Αθέτησης (Default Risk Charge, «DRC»).
 - Την προσαύξηση Υπολειπόμενου κινδύνου (Residual Risk Add-on, «RRAO»).
2. Η προσέγγιση εσωτερικού υποδείγματος (Internal Model Approach, «IMA-FRTB»), με τα ακόλουθα βασικά μέτρα κινδύνου:
 - Το Μέτρο Κινδύνου Αναμενομένης Ζημίας (Expected Shortfall, «ES»).
 - Την απαίτηση για τον Κίνδυνο Αθέτησης (Default Risk Charge, «DRC»).
 - Μη μοντελοποιήσιμοι παράγοντες κινδύνου (Non-Modellable Risk Factors, «NMRFs»).

Η SA-FRTB λειτουργεί ως συμπληρωματική προσέγγιση και ως σημείο αναφοράς για το αποτέλεσμα του εσωτερικού μοντέλου, για αυτό είναι υποχρεωτική για όλες τις τράπεζες.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Επίσης, η SA-FRTB τέθηκε σε εφαρμογή για σκοπούς οικονομικών αναφορών το τρίτο τρίμηνο του 2021.

Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου

Η Τράπεζα έχει εφαρμόσει πλήρως το αναθεωρημένο πλαίσιο για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου με βάση την Τυποποιημένη Προσέγγιση («SA-FRTB»), σχετικά με τη μονάδα του μηχανισμού κινδύνου αγοράς της Εθνικής Τράπεζας από το δεύτερο τρίμηνο του 2021.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Όλες οι υφιστάμενες προσεγγίσεις για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι Λειτουργικού Κινδύνου αντικαθίστανται από μία ενιαία, μη βασιζόμενη σε μοντέλα προσέγγιση, η οποία βασίζεται στις ακόλουθες συνιστώσες:

- **Επιχειρηματικός Δείκτης (Business Indicator):** Είναι ένας προσεγγιστικός δείκτης λειτουργικού κινδύνου, ο οποίος βασίζεται στις οικονομικές καταστάσεις ενός ιδρύματος και περιλαμβάνει τις ακόλουθες συνιστώσες: (i) τη συνιστώσα τόκων, μισθώσεων και μερισμάτων (interest, leases and dividend component), (ii) τη συνιστώσα υπηρεσιών (services component), και (iii) τη χρηματοπιστωτική συνιστώσα (financial component).
- **Συνιστώσα Επιχειρηματικού Δείκτη (Business Indicator Component):** υπολογίζεται ως το γινόμενο του Επιχειρηματικού Δείκτη με τους εποπτικά καθορισμένους οριακούς συντελεστές.
- **Συντελεστής Εσωτερικών Ζημιών Λειτουργικού Κινδύνου (Internal Loss multiplier):** Είναι ένας συντελεστής ο οποίος βασίζεται στον μέσο όρο των ιστορικών εσωτερικών ζημιών λειτουργικού κινδύνου ενός Ιδρύματος κατά τα τελευταία 10 έτη και στη συνιστώσα Επιχειρηματικού Δείκτη.

Κίνδυνοι ESG & Δημοσιοποιήσεις Πυλώνα 3

Τον Ιούνιο του 2021 η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) δημοσίευσε την Έκθεσή της σχετικά με την διαχείριση και εποπτεία των Περιβαλλοντικών και Κοινωνικών κινδύνων και των κινδύνων Διακυβέρνησης (ESG) με στόχο να παρέχει μια ολοκληρωμένη πρόταση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι παράγοντες ESG και οι κίνδυνοι ESG θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο κανονιστικό και εποπτικό πλαίσιο για τα πιστωτικά ιδρύματα και τις εταιρείες επενδύσεων. Η Έκθεση, εστιάζει στην ανθεκτικότητα των ιδρυμάτων στις πιθανές οικονομικές επιπτώσεις των κινδύνων ESG σε διαφορετικούς χρονικούς ορίζοντες και υπογραμμίζει τις επιπτώσεις των ESG παραγόντων, και ιδιαίτερα της κλιματικής αλλαγής, που μπορεί να έχουν οι αντισυμβαλλόμενοι ή τα επενδυμένα περιουσιακά στοιχεία, επηρεάζοντας τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, απεικονίζει τους διαθέσιμους δείκτες, τις μετρήσεις και τις μεθόδους αξιολόγησης που απαιτούνται για την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων ESG και εντοπίζει τα εναπομείνοντα κενά και προκλήσεις υπό αυτό το πρίσμα. Παρέχει επίσης, συστάσεις προς τα ιδρύματα να ενσωματώσουν ζητήματα που σχετίζονται με κινδύνους ESG σε στρατηγικές και στόχους, δομές διακυβέρνησης και να διαχειριστούν αυτούς τους παράγοντες χρηματοοικονομικών κινδύνων στο Πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων και στη Διαδικασία Εσωτερικής Κατανομής Κεφαλαίων (ICAAP), και ζητά μια σταδιακή ενσωμάτωση. Για αυτό τον σκοπό, η ΕΤΕ έχει ενσωματώσει τα σχετικά σημεία στις πολιτικές της

ICAAP και Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων ενώ επίσης, αξιολογεί τους κινδύνους ESG μέσω ιδιосуγκρασιακών αναλύσεων ευαισθησίας στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων της ICAAP.

Σε συνέχεια της δημόσιας διαβούλευσης η οποία ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2021, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) δημοσίευσε τον Ιανουάριο του 2022, δεσμευτικά Εκτελεστικά Τεχνικά Πρότυπα για τις δημοσιοποιήσεις βάσει Πυλώνα 3 σχετικά με τους περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς κινδύνους και κινδύνους διακυβέρνησης (ESG), προκειμένου να διατυπώσει συγκρίσιμες δημοσιοποιήσεις για όλους τους παραπάνω παράγοντες και τους δείκτες αυτών, συμπεριλαμβανομένου του δείκτη Green Asset Ratio (GAR), σχετικά με τα ανοίγματα που χρηματοδοτούν δραστηριότητες οι οποίες χαρακτηρίζονται από τον Κανονισμό Ταξινόμησης περιβαλλοντικά βιώσιμες, όπως εκείνες που συνάδουν με τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού μέσω σταδιακής τμηματικής εφαρμογής των προτύπων κατά τις περιόδους δημοσιοποίησης σε εξαμηνιαία βάση, αρχής γενομένης από τον Δεκέμβριο του 2022 μέχρι τον Ιούνιο του 2024, οπότε και θα έχουν υλοποιηθεί πλήρως τα Τεχνικά Πρότυπα και οι απαιτούμενες πληροφορίες (λ.χ. εκπομπές Τύπου 3 των ιδρυμάτων, δείκτης GAR και Δείκτης Ευθυγράμμισης Ταξινόμησης Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου («BTAR»)) θα δημοσιοποιηθούν στο σύνολό τους.

Η Τράπεζα, έχοντας μελετήσει διεξοδικά και αναλύσει τις οδηγίες, αφού εντόπισε τις αποκλίσεις στα δεδομένα και τους κατόχους αυτών, προέβη στον καθορισμό στόχων μέσω του Έργου για τις Δημοσιοποιήσεις κινδύνων ESG, ως μέρος του Προγράμματος Μετασχηματισμού, ολοκλήρωσε έγκαιρα τη φάση 1 και δημοσιοποίησε επισήμως πληροφορίες και μεγέθη για τους ESG κινδύνους, για πρώτη φορά τον Απρίλιο του 2023 μέσω της Έκθεσης Πυλώνα 3 της 31.12.2022. Επιπλέον, για να υποστηρίξει τη σταδιακή εσωτερική συστημική εφαρμογή όλων των απαιτούμενων πληροφοριών ESG και παραγωγής αυτών στα απαιτούμενα πρότυπα, η Τράπεζα έχει αναπτύξει Δέσμες Στοιχείων καθώς και ένα μοντέλο για την εκτίμηση της Κατανάλωσης Ενέργειας και των Πιστοποιητικών Ενεργειακής Κλάσης για ακίνητα που χρησιμεύουν ως εξασφαλίσεις για δάνεια ακίνητης περιουσίας. Η Τράπεζα εξέτασε επίσης και ενημέρωσε την Πολιτική Δημοσιοποιήσεων Πυλώνα 3 με την ενσωμάτωση όλου του νέου σχετικού πλαισίου γνωστοποιήσεων ESG.

Η δεύτερη επίσημη δημοσιοποίηση των στοιχείων ESG πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2023 και αφορούσε το λογιστικό της 30.06.2023.

Η Τράπεζα στοχεύει να εφαρμόσει έγκαιρα τις φάσεις 2 και 3 γνωστοποίησης ESG εντός του 2024, εμπλουτίζοντας τις δημοσιοποιήσεις Πυλώνα 3 με πληροφορίες για ESG κινδύνους με στοιχεία GAR, BTAR, εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και κινδύνου μετάβασης για την κλιματική αλλαγή σύμφωνα με τις απαιτήσεις σταδιακής εφαρμογής του πλαισίου. Επιπλέον, απώτερος στόχος είναι η σταδιακή ενσωμάτωση όλων των απαιτούμενων πληροφοριών σε συστήματα πληροφορικής που οδηγεί σε μια πλήρως αυτοματοποιημένη εσωτερική διαδικασία και ελέγχους προκειμένου να είναι σε θέση η Τράπεζα να παραδίδει έγκαιρα και αποτελεσματικά τη ζητούμενη πληροφορία στην ενδεδειγμένη μορφή.

Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων («RAF»)

Ένα αποτελεσματικό Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων είναι θεμελιώδες για ένα ισχυρό πλαίσιο διαχείρισης και

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

διακυβέρνησης κινδύνων. Το Πλαίσιο δεν είναι μόνο ένα σύστημα παρακολούθησης βασικών δεικτών επιδόσεων (KPI), αλλά αποτελεί έναν ουσιαστικό μηχανισμό που στηρίζει το Διοικητικό Συμβούλιο στην εποπτεία της εφαρμογής της στρατηγικής εντός των ορίων κινδύνου που ο Όμιλος είναι πρόθυμος να αναλάβει. Μέσω του Πλαισίου, το σύνολο των επιδιώξεων του Διοικητικού Συμβουλίου μεταφράζονται σε συγκεκριμένες διατυπώσεις και μετρήσεις κινδύνου, επιτρέποντας τον σχεδιασμό και την εκτέλεση, και ενισχύοντας τη συλλογική σκέψη. Το 2023 το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων επικαιροποιήθηκε έτσι ώστε να αντικατοπτρίζει τις τελευταίες εξελίξεις και να προσαρμοστεί στο νέο Επιχειρηματικό Πλάνο του Ομίλου.

Η αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου της Τράπεζας σε σχέση με το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων είναι μια συνεχής και επαναλαμβανόμενη διαδικασία. Όσον αφορά στο χρονοδιάγραμμα της επικαιροποίησης του Πλαισίου (ως μέρος της τακτικής ετήσιας διαδικασίας ενημέρωσης), λαμβάνεται υπόψη η αλληλεπίδραση με άλλες βασικές διαδικασίες της Τράπεζας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αλληλεπίδραση του Πλαισίου με το Επιχειρηματικό Σχέδιο, καθώς οι δύο διαδικασίες τροφοδοτούν η μία την άλλη: σε ορισμένες περιπτώσεις, η διάθεση ανάλυσης κινδύνου αναμένεται να λειτουργήσει ως ανασταλτικός / περιοριστικός παράγοντας στο Επιχειρηματικό Σχέδιο, ενώ σε άλλες περιπτώσεις το Επιχειρηματικό Σχέδιο παρέχει δεδομένα για τον καθορισμό των επιπέδων ανοχής στον κίνδυνο. Το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων συσχετίζεται επίσης με άλλες βασικές διεργασίες όπως ICAAP, ILAAP, Σχέδιο Αναδιάρθρωσης, Σχέδιο MEA.

Επιπρόσθετα, κατά το 2023 και συγκεκριμένα για τους δείκτες κινδύνου συγκέντρωσης, η ΕΤΕ έχει προχωρήσει σε αρκετές ενέργειες αναφορικά με την αναθεώρηση του ορισμού των Ομάδων Συνδεδεμένων Πελατών (GoCC), το πλαίσιο ορίων της Ονομαστικής καθώς και της Κλαδικής Συγκέντρωσης, ενώ διερεύνησε και επιχειρηματικές ενέργειες για να μετριάσει τον κίνδυνο συγκέντρωσης, όπως η ασφάλιση πιστώσεων.

Τιμολόγηση βάσει Κινδύνου, Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ) και Μοντέλα Πιστωτικού Κινδύνου

Τιμολόγηση βάσει Κινδύνου

Η Τράπεζα έχει δημιουργήσει ένα καλά καθορισμένο πλαίσιο τιμολόγησης με βάση τον κίνδυνο, το οποίο βασίζεται σε θεμελιώδεις αρχές τιμολόγησης και διέπεται από σχετικές πολιτικές, γενικά αποδεκτές μεθοδολογίες και εργαλεία τιμολόγησης.

Η Τράπεζα, το τελευταίο τρίμηνο του 2022, ξεκίνησε την αναθεώρηση και την επικαιροποίηση των συστατικών που συμμετέχουν στα εργαλεία τιμολόγησης με βάση τον κίνδυνο για το Επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο και τα χαρτοφυλάκια Λιανικής Τραπεζικής, ενσωματώνοντας τις τρέχουσες καμπύλες κόστους χρηματοδότησης, τα επικαιροποιημένα λειτουργικά κόστη και το κόστος πιστωτικού κινδύνου. Η επικαιροποίηση ολοκληρώθηκε μέσα στο 2023 και όλες οι αλλαγές θα ενσωματωθούν στους οικείους κανονισμούς τιμολόγησης, μέσα στο 2024.

Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ)

Επιπροσθέτως, η Τράπεζα από το 2018 εφαρμόζει ένα Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ) με σκοπό να εντοπίζει, να παρακολουθεί και να διαχειρίζεται πελάτες με δυνητική

υποβάθμιση της πιστοληπτικής τους ικανότητας σε πολύ αρχικά στάδια (ακόμα και στις 0 ημέρες καθυστέρησης).

Το 2023, η Τράπεζα ξεκίνησε το έργο αναβάθμισης του Πλαισίου Έγκαιρης Προειδοποίησης κυρίως για να βελτιώσει την ταχύτητα ανταπόκρισης του συστήματος σε δυσμενείς εξωγενείς παράγοντες (όπως η πανδημία Covid-19, η γεωπολιτική κρίση και οι μακροοικονομικές ανισορροπίες). Η αναβάθμιση του Πλαισίου Έγκαιρης Προειδοποίησης θα ολοκληρωθεί μέσα στο 2024 και στη συνέχεια, θα ακολουθήσει η φάση της υλοποίησης καθώς και της επικαιροποίησης των συνδεδεμένων με το Πλαίσιο διαδικασιών.

Μοντέλα Πιστωτικού Κινδύνου

Επίσης, η Τράπεζα σε μια συνεχή προσπάθεια να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, προσανατολίζεται προς την υιοθέτηση πιο εξελιγμένων μοντέλων μέτρησης του πιστωτικού κινδύνου για το χαρτοφυλάκιο της λιανικής τραπεζικής.

Έπειτα από την ανάπτυξη νέων application scores για όλα τα χαρτοφυλάκια ιδιωτών και την ανάπτυξη συμπεριφορικών σκορ σε επίπεδο πελάτη για το ίδιο πελατολόγιο, το 1^ο τρίμηνο του 2023 μια νέα ομάδα μοντέλων πιστωτικού κινδύνου (23 μοντέλα) για το χαρτοφυλάκιο των Μικρών Επιχειρήσεων (Small Business Lending) εφαρμόστηκε με επιτυχία στα συστήματα της Τράπεζας, ενώ το 4^ο τρίμηνο του 2023 τα μοντέλα κυκλοφόρησαν στην παραγωγή, μετά από μια εκτεταμένη δοκιμαστική περίοδο χρήσης. Τα νέα μοντέλα χρησιμοποιούν εκτεταμένη πληροφορία σχετικά με τις επιχειρήσεις και τους φορείς τους, δεδομένα συναλλαγών (π.χ. σε λογαριασμούς όψεως και πιστωτικές κάρτες), και νέα συστατικά όπως το οικοσύστημα των συνδεδεμένων επιχειρήσεων (network models). Το αποτέλεσμα των μοντέλων συνδυάζεται με το υφιστάμενο συμπεριφορικό μοντέλο για τις μικρές επιχειρήσεις και το συμπεριφορικό μοντέλο λιανικής για τους ιδιοκτήτες της επιχείρησης, με αποτέλεσμα τη βελτιωμένη διακριτική ικανότητα, και παράλληλα τη βελτιστοποίηση της χρήσης των μοντέλων για διάφορους σκοπούς: ενίσχυσης της εγκριτικής διαδικασίας, στοχευμένης προσφοράς προϊόντων σε μη χρηματοδοτούμενους πελάτες, παροχής δυνατότητας διενέργειας διασταυρούμενων πωλήσεων και ενεργειών μάρκετινγκ.

Όσον αφορά στις σκοροκάρτες των χαρτοφυλακίων ιδιωτών, ένα νέο έργο θα ξεκινήσει το πρώτο τρίμηνο του 2024, το οποίο θα περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της Τράπεζας και θα επικεντρώνεται στην ενίσχυση των σχετικών υποδειγμάτων μέσω της χρήσης δεδομένων συναλλαγών.

Σχετικά με το Επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, η Τράπεζα προχώρησε στη βελτιστοποίηση της σκορόκαρτας αξιολόγησης έργων Project Finance, ενσωματώνοντας τις εποπτικές οδηγίες καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς. Η υλοποίηση της νέας σκορόκαρτας στην πλατφόρμα αξιολόγησης της επιχειρηματικής πελατείας, Moody's Credit Lens, και η χρήση στο παραγωγικό περιβάλλον αναμένεται εντός του 2024.

Επίσης, το 2024, η Τράπεζα σχεδιάζει την ανάπτυξη μίας νέας σκορόκαρτας αποκλειστικά για το χαρτοφυλάκιο των χρηματοδοτήσεων Commercial Real Estate, το οποίο θα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου κλάδου.

ΔΠΧΑ 9 Επανεξέταση Υποδειγμάτων το 2023

ΔΠΧΑ 9 Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο και Χαρτοφυλάκιο Μικρών Επιχειρήσεων - Εκτίμηση υπολοίπου κατά την αθέτηση

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Κατά τη διάρκεια του 2023, η Τράπεζα ανέπτυξε δύο νέα υποδείγματα εκτίμησης υπολοίπου κατά την αθέτηση για το Επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο και το χαρτοφυλάκιο μικρών επιχειρήσεων (Corporate & SME Retail EAD). Τα μοντέλα περιλαμβάνουν διαφορετικές προσεγγίσεις για τις 3 κύριες κατηγορίες προϊόντων (Ανακυκλούμενοι λογαριασμοί κεφαλαίου κίνησης, λογαριασμοί υπεραναλήψεων, Εγγυητικές επιστολές και ενέγγυες πιστώσεις) και αντιμετωπίζουν αδυναμίες των προηγούμενων υποδειγμάτων. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκε η υλοποίησή τους και χρησιμοποιήθηκαν για πρώτη φορά για σκοπούς ΔΠΧΑ 9 στο τέταρτο τρίμηνο του 2023.

ΔΠΧΑ 9 Πιστωτικές Κάρτες – Πιθανότητα Αθέτησης

Εντός του 2023 αναπτύχθηκε ένα νέο μοντέλο εκτίμησης της πιθανότητας αθέτησης για το χαρτοφυλάκιο των πιστωτικών καρτών, το οποίο προγραμματίζεται να χρησιμοποιηθεί εντός του 2024 για σκοπούς υπολογισμού προβλέψεων σύμφωνα με το πρότυπο ΔΠΧΑ 9. Αυτό το πλήρως ανασχεδιασμένο μοντέλο εισάγει σημαντικές βελτιώσεις και αντιμετωπίζει διάφορα ζητήματα που υπήρχαν στην αρχική του έκδοση.

ΔΠΧΑ 9 Επανεξέταση Υποδειγμάτων το 2024

Στο πλαίσιο του έργου της επανεξέτασης των υποδειγμάτων που χρησιμοποιούνται για σκοπούς υπολογισμού προβλέψεων σύμφωνα με το πρότυπο ΔΠΧΑ 9, εντός του 2024 θα ξεκινήσει η ανάπτυξη νέων μοντέλων εκτίμησης της Ζημίας σε Περίπτωση Αθέτησης / Έκθεσης σε Κίνδυνο για το χαρτοφυλάκιο των πιστωτικών καρτών (δεδομένης της διαθεσιμότητας των συναλλαγών ανακτήσεων στις βάσεις δεδομένων του Credit Risk). Επιπρόσθετα, η οριστικοποίηση και η συστημική υλοποίηση του νέου ΔΠΧΑ 9 μοντέλου εκτίμησης πιθανότητας αθέτησης των πιστωτικών καρτών αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2024. Πρόκειται για το μόνο υπο-χαρτοφυλάκιο όπου εφαρμόζεται ακόμα η αρχική έκδοση των μοντέλων, και σκοπός του έργου είναι να διασφαλιστεί η ορθή υλοποίηση του προτύπου ΔΠΧΑ 9 και η εναρμόνιση της Τράπεζας με τις εποπτικές απαιτήσεις σε όλα τα δανειακά χαρτοφυλάκια.

Ανανέωση της Πολιτικής Ανάπτυξης Υποδειγμάτων μέτρησης Πιστωτικού Κινδύνου

Το 2024, η Τράπεζα θα οριστικοποιήσει και θα υποβάλλει προς έγκριση στις αρμόδιες επιτροπές την ανανεωμένη Πολιτική Ανάπτυξης Υποδειγμάτων μέτρησης πιστωτικού κινδύνου. Ο σκοπός της Πολιτικής είναι ο καθορισμός ενός πλαισίου συγκεκριμένων κανόνων που πρέπει να διέπουν την ανάπτυξη και τεκμηρίωση των υποδειγμάτων μέτρησης πιστωτικού κινδύνου παρέχοντας παράλληλα καθοδήγηση σχετικά με τον ποσοτικό έλεγχο τους. Η πολιτική θα έχει εφαρμογή σε όλα τα υποδείγματα μέτρησης πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των υποδειγμάτων που αφορούν χρηματοοικονομική πληροφόρηση και υπολογισμό προβλέψεων, εποπτικές απαιτήσεις, λήψη πιστοδοτικών αποφάσεων και υπολογισμού αποτελεσμάτων για σκοπούς ICAAP και Stress Tests. Η Πολιτική είναι πλήρως εναρμονισμένη με τις εποπτικές απαιτήσεις και τις βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζονται στον χρηματοπιστωτικό κλάδο και διασφαλίζει ότι τα υποδείγματα πιστωτικού κινδύνου έχουν την ικανότητα να παράγουν ακριβείς εκτιμήσεις σε σταθερή βάση.

Άλλες Εξελίξεις ανά Τύπο Κινδύνου

○ Κίνδυνος Αγοράς και Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου

Στο πλαίσιο της διαρκούς βελτίωσης και ενίσχυσης των διαδικασιών μέτρησης και παρακολούθησης των Κινδύνων Αγοράς και Αντισυμβαλλομένου και της συμμόρφωσης της Τράπεζας με τις αναθεωρημένες εποπτικές απαιτήσεις (Βασιλεία III), οι σημαντικότερες ενέργειες που έλαβαν χώρα το 2023 σε σχέση με τους εν λόγω κινδύνους συνοψίζονται ως εξής:

- Ένταξη του κινδύνου Vega στις εκτιμήσεις Μέγιστης Δυνητικής Ζημίας (ΜΔΖ) από τις 2 Ιανουαρίου 2023, βάσει της απόφασης που έλαβε η Τράπεζα από την ΕΚΤ.
- Επικαιροποίηση της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς, προκειμένου να αποτυπωθεί η ενσωμάτωση του κινδύνου Vega στο μοντέλο ΜΔΖ της Τράπεζας.
- Εφαρμογή της αναθεωρημένης διαδικασίας εκτίμησης των πιθανών μελλοντικών ανοιγμάτων (PFEs) από συναλλαγές σε παράγωγα εξωχρηματιστηριακά προϊόντα σε νέο σύστημα υπολογισμού, αξιοποιώντας την υποδομή που χρησιμοποιείται ήδη για τη μέτρηση των κινδύνων Αγοράς και Αντισυμβαλλομένου.

Επίσης, οι ακόλουθες ενέργειες είναι προγραμματισμένες για το 2024:

- Εφαρμογή της αναθεωρημένης τυποποιημένης προσέγγισης, όπως προβλέπεται από τη Βασιλεία III, για τον υπολογισμό της προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης (BA-CVA) και της αντίστοιχης τρέχουσας μεθοδολογίας στην πλατφόρμα μέτρησης των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου της Τράπεζας.
- Μετάβαση του υπολογισμού της καθαρής αποτίμησης πιστωτικού ισοδυνάμου (BCVA) που χρησιμοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας στο νέο σύστημα υπολογισμού, βασισμένο σε τεχνικές προσομοίωσης Monte Carlo, που αναπτύχθηκε, εντός του 2023, για σκοπούς μέτρησης Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου.

○ Επιτοκιακός Κίνδυνος στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRRBB)

Η ΕΚΤ συνέχισε την πολιτική αύξησης των βασικών της επιτοκίων μέσα στο 2023, ανακοινώνοντας συνολικά έξι αυξήσεις μέσα σε αυτό το διάστημα. Αυτή η τάση έχει επηρεάσει ανάλογα όλα τα κύρια επιτόκια αναφοράς της αγοράς, που όμως παρουσιάζουν σταθεροποίηση από το τέταρτο τρίμηνο του 2023, ενώ οι τρέχουσες καμπύλες επιτοκίων φαίνεται να προεξοφλούν σταδιακή εξομάλυνση και εν συνεχεία μείωση των παρεμβατικών επιτοκίων της ΕΚΤ μέσα στο 2024. Σε αυτό το χρηματοοικονομικό περιβάλλον, η Τράπεζα επανεξετάζει την ευαισθησία των καθαρών εσόδων από τόκους (NII) του ισολογισμού της σε σενάρια μείωσης των επιτοκίων και, προς αυτή την κατεύθυνση,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

το τμήμα ανάλυσης επιτοκιακού κινδύνου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο παρακολουθεί ενεργά τους δείκτες ευαισθησίας του NII και αξιολογεί μια σειρά από σχετικά σενάρια που βοηθούν τα διοικητικά όργανα της Τράπεζας στη λήψη αποφάσεων σε σχέση με κινήσεις αντιστάθμισης.

Επιπρόσθετα, η επικαιροποίηση του Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνου που πρόκειται να ολοκληρωθεί μέσα στο 1ο τρίμηνο του 2024, θα συμπεριλάβει σημαντικές αλλαγές στον ορισμό των ορίων ευαισθησίας του NII, με σκοπό να ευθυγραμμίσει τη διάθεση ανάλυσης επιτοκιακού κινδύνου της Τράπεζας με τις νέες Εποπτικές Απαιτήσεις σχετικά με την ευαισθησία του NII.

Παράλληλα, η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο επέκτεινε τον υπολογισμό και παρακολούθηση του Κινδύνου Πιστωτικού Περιθωρίου εκτός Χαρτοφυλακίου Συναλλαγών (CSRBB) σε όλα τα Ομόλογα που υπόκεινται σε αυτό το είδος κινδύνου, πέραν των κρατικών χρεογράφων.

Τέλος, η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο ανέπτυξε ένα σχέδιο μοντελοποίησης του Κινδύνου Βάσης, που αποτελεί συνιστώσα του IRRBB, ένα έργο που είναι προγραμματισμένο να ολοκληρωθεί μέσα στο 2024.

ο Κίνδυνος ρευστότητας

Με γνώμονα τη συνεχή βελτίωση του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας και την εφαρμογή των εποπτικών απαιτήσεων, η Τράπεζα προχώρησε στην υλοποίηση μέσα στο 2023 των παρακάτω ασκήσεων/βελτιώσεων:

- Αναδιάταξη και αναθεώρηση του Σχεδίου Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας (CFP).
- Επιτυχή υποβολή όλων των απαιτούμενων από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB), κειμένων για τη Ρευστότητα σε περίοδο εξυγίανσης.
- Υλοποίηση των νέων οδηγιών για τις εποπτικές αναφορές «Επιπρόσθετα στοιχεία παρακολούθησης ρευστότητας» (ALMM).
- Επιτυχή ολοκλήρωση της άσκησης «Joint SRB/ECB Liquidity exercise 2023», την οποία ακολούθησε η υποβολή του κειμένου της σχετικής «Αυτοαξιολόγησης» στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB).

Επιπλέον, οι παρακάτω βελτιώσεις και νέες πρωτοβουλίες προβλέπεται να υλοποιηθούν κατά τη διάρκεια του 2024. Πιο συγκεκριμένα:

- Αναθεώρηση της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας, σύμφωνα με τις εποπτικές απαιτήσεις.
- Συμμετοχή στην άσκηση «Joint SRB/ECB Liquidity exercise 2024» και υποβολή του σχετικού κειμένου της «Αυτοαξιολόγησης» στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (SRB).

ο Διαχείριση Λειτουργικού κινδύνου

Σε μια συνεχή προσπάθεια για την περαιτέρω βελτίωση της διαχείρισης του Λειτουργικού Κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου έλαβε χώρα μια σειρά δράσεων εντός του 2023.

Σημαντικό επίτευγμα αποτέλεσε η ανάπτυξη και υιοθέτηση νέων Βασικών Δεικτών Κινδύνου (KRI Dashboards) για τις σημαντικότερες θυγατρικές εσωτερικού (NBG Leasing S.A., NBG Factors S.A.) και εξωτερικού (NBG Cyprus Ltd, Storanska Banka A.D. Skorje). Παράλληλα ολοκληρώθηκε η αναθεώρηση και επικαιροποίηση του Πίνακα Βασικών Δεικτών Κινδύνου της ΕΤΕ προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συνάφεια και η επάρκειά τους ως προς το Προφίλ Κινδύνου της Τράπεζας, ενώ επιπλέον αξιολογήθηκαν και επαναπροσδιορίστηκαν όλα τα όρια παρακολούθησης.

Μια ακόμα σημαντική δράση ήταν η αναβάθμιση της διαδικασίας παρακολούθησης του κινδύνου των Εξωτερικών Αναθέσεων. Η ΔΔΛΚΤ&Ο συνεχίζει να παρακολουθεί συνεχώς τον κίνδυνο των εξωτερικών αναθέσεων, μέσω της επισκόπησης όλων των σχετικών Αξιολογήσεων Κινδύνου, της αξιολόγησης των συναφών Σχεδίων Εξόδου, της συμβολής στην επικαιροποίηση του Μητρώου Εξωτερικών Αναθέσεων της Τράπεζας, και της παραγωγής τακτικών αναφορών προς την Επιτροπή Εξωτερικών Αναθέσεων και το Δ.Σ. Επιπλέον η ΔΔΛΚΤ&Ο παρείχε οδηγίες και επέβλεψε ζητήματα που άπτονται των εξωτερικών αναθέσεων, κατά την διάρκεια του συναφούς εποπτικού ελέγχου (On-Site Inspection on Outsourcing) ο οποίος έλαβε χώρα το 4ο τρίμηνο του 2023.

Στο πλαίσιο του Έργου Διαχείρισης Επιχειρηματικού Κινδύνου (Enterprise Risk Management) το οποίο αποτελεί μέρος του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας, η ΔΔΛΚΤ&Ο ολοκλήρωσε την ανάλυση των Risk Themes που σχετίζονται με τους κινδύνους Εξωτερικών Αναθέσεων, Ανάθεσης σε Προμηθευτές/Τρίτους, καθώς και Κυβερνοεπιθέσεων (εσωτερικών/εξωτερικών). Το πεδίο εφαρμογής του Έργου περιελάμβανε την χαρτογράφηση των αρμοδίων εμπλεκόμενων σε RACI matrix, την αξιολόγηση της επάρκειας όλων των σχετικών εγγράφων, του σχεδιασμού και της επικαιροποίησης των διαδικασιών αναφορών και παρακολούθησης των κινδύνων.

Μια επιπλέον δράση που έλαβε χώρα σε επίπεδο Τράπεζας ήταν η πραγματοποίηση της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που αφορά σε Κυβερνοεπιθέσεις (Cyber Risk Stress Test). Το σενάριο αφορούσε σε πιθανές ζημιές λειτουργικού κινδύνου που θα μπορούσαν να προκύψουν σε χρονικό ορίζοντα 10 και 50 χρόνων (μακροπρόθεσμα), λόγω παραβιάσεων στην ασφάλεια των συστημάτων, συμπεριλαμβανομένης συστημικής διακοπής, απάτης στον κυβερνοχώρο και παραβίασης δεδομένων. Την άσκηση συντόνισαν οι Μονάδες Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων και Κυβερνοασφάλειας του Ομίλου με την υποστήριξη και συμμετοχή εξωτερικού συμβούλου, καθώς και με την αρωγή Μονάδων από την 1η & 2η Γραμμή Άμυνας της Τράπεζας.

Επιπλέον, η ΔΔΛΚΤ&Ο συμμετείχε στην άσκηση του Stress Test 2023 της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών καθώς και στον κύκλο του Business Plan (BP) 2024-26. Στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης του Ομίλου (Group Recovery Plan), η ΔΔΛΚΤ&Ο ανέπτυξε σχετικό δείκτη αναφοράς ζημιών που σχετίζονται με λειτουργικό κίνδυνο, οι οποίες ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στα Αποτελέσματα Χρήσης της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, περιπτώσεων σχετιζόμενων με αθέμιτες πρακτικές και αντιδεοντολογική συμπεριφορά (Conduct Risk), εσωτερικές και εξωτερικές απάτες (συμπεριλαμβανομένων των Κυβερνοεπιθέσεων), καθώς και άλλων γεγονότων.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Κατά τη διάρκεια του 2023, βελτιώθηκε η διαδικασία παρακολούθησης και υποβολής αναφορών λειτουργικού κινδύνου, μέσω:

- της έναρξης του έργου που αφορά στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη προτύπων αναφοράς μέσω του GRC, με τη χρήση των δυνατοτήτων του Power BI, έργο που αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2024.
- της παρουσίασης στην Εκτελεστική Επιτροπή μιας ενδεδειγμένης ανάλυσης ζημιολογικών γεγονότων που σχετίζονται με περιστατικά Phishing, Ληστείες ATM, καθώς και βλάβης σε ενσώματα περιουσιακά στοιχεία από φυσικές καταστροφές.
- του ορισμού επιπλέον ειδικών σημείων (Trap Points) για την συλλογή ζημιολογικών γεγονότων λειτουργικού κινδύνου, μέσω της σύστασης ενός αποτελεσματικού καναλιού επικοινωνίας με τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών.

Ένα άλλο σημαντικό έργο που ξεκίνησε εντός του 2023 στο πλαίσιο της υλοποίησης της Βασιλείας IV, ήταν ο επανέλεγχος της ποιότητας των γεγονότων λειτουργικού κινδύνου της εσωτερικής βάσης δεδομένων ζημιών σύμφωνα με τις κανονιστικές απαιτήσεις της νέας Τυποποιημένης Προσέγγισης για Λειτουργικό Κίνδυνο.

Άλλα έργα που ολοκληρώθηκαν το 2023 και σχετίζονται με την ενίσχυση της διαχείρισης του Λειτουργικού Κινδύνου είναι τα ακόλουθα:

- Στοχεύοντας στον εντοπισμό και τη μέτρηση πιθανών, σημαντικών Λειτουργικών Κινδύνων του Ομίλου, ολοκληρώθηκε για πέμπτη συνεχόμενη χρονιά η αξιολόγησή τους, με τη συμμετοχή στελεχών της Ανώτερης και Ανώτατης ιεραρχικά βαθμίδας της Τράπεζας με βάση τη Μεθοδολογία Ανάλυσης Σεναρίων που έχει αναπτύξει η ΔΔΛΚΤ&Ο.
- Η άσκηση της Αυτοαξιολόγησης Κινδύνων και Περιβάλλοντος Ελέγχου (RCSA), η οποία δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον συστηματικό εντοπισμό, τη μέτρηση και την επαρκή άμβλυνση της έκθεσης σε Λειτουργικό Κίνδυνο, ολοκληρώθηκε στο σύνολο των Μονάδων της Τράπεζας και των θυγατρικών του Ομίλου βάσει του προγραμματισμού.
- Η ΔΔΛΚΤ&Ο το 2023 προτεραιοποίησε την παροχή υποστήριξης και την παρακολούθηση των κινδύνων Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ICT Risks), συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων Κυβερνοασφάλειας και Συνέχειας Εργασιών, συμμετέχοντας σε ανάλογα έργα, προτάσεις και αξιολογήσεις των σχετικών κινδύνων. Επιπλέον, η Μονάδα παρείχε συμβουλευτική υποστήριξη σχετικά με υπηρεσίες που παρέχονται σε περιβάλλον Cloud, στην Επιτροπή Στρατηγικής Υπολογιστικού Νέφους, καθώς και στην παρακολούθηση υλοποίησης του Core Banking System (Cosmos Project).
- Επιπλέον, αναπτύχθηκαν και υλοποιήθηκαν δύο έργα στο πλαίσιο της Συντονιστικής Επιτροπής Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών (ICCC):
- Η ανάπτυξη κλίμακα χρηματοοικονομικών επιπτώσεων για την αξιολόγηση του κινδύνου των

<p>Θυγατρικών του Ομίλου, σε αναφορά του κειμένου «Κοινές Αρχές για την Αξιολόγηση του Λειτουργικού Κινδύνου και των Σημείων Ελέγχου του Ομίλου ΕΤΕ».</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η ανάπτυξη εκστρατείας ευαισθητοποίησης αναφορικά με τον ρόλο του Unit Risk and Control Officer μέσω σχετικής καμπάνιας, καθώς και η οργάνωση ενός Forum που περιγράφει τις συνέργειες Λειτουργικού Κινδύνου, Σημείων Ελέγχου (Δικλείδες Ασφαλείας) και της Εσωτερικής Επιθεώρησης. • Η ΔΔΛΚΤ&Ο, επισκόπησε και σχολίασε περισσότερα από 68 κείμενα Πολιτικών, καθώς και Προϊόντων & Υπηρεσιών που σχεδίασε ή αναθεώρησε η Τράπεζα.
--

Τέλος, προκειμένου να ενισχύσει την κουλτούρα διαχείρισης κινδύνων, η ΔΔΛΚΤ&Ο ανέπτυξε μια σειρά από πρωτοβουλίες παρέχοντας εκπαίδευση αναφορικά με τα Προγράμματα Λειτουργικού Κινδύνου σε όλο τον Όμιλο, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων εκπαίδευσης στη διαχείριση των Εξωτερικών Αναθέσεων, καθώς και στη διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου μέσω της νέας μηχανογραφικής πλατφόρμας GRC. Παράλληλα, η ΔΔΛΚΤ&Ο σχεδίασε και ανέπτυξε εκπαιδευτικά προγράμματα e-learning για το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου και των προγραμμάτων του (RCSA, Βασικοί Δείκτες Κινδύνων και Εσωτερικά Γεγονότα), η εφαρμογή των οποίων ξεκίνησε το Q4.23 μέσω της εκπαιδευτικής πλατφόρμας Success Factors LMS της Τράπεζας. Επιπλέον, συνεχίστηκαν οι τακτικές συναντήσεις των SRCOs/URCOs καθώς και εκπροσώπων θυγατρικών του Ομίλου μέσω των Forums Λειτουργικού Κινδύνου, ενώ συνεχίστηκε η αναβάθμιση του Operational Risk Portal ως κεντρικό σημείο πρόσβασης για όλο το σχετικό με τον Λειτουργικό Κίνδυνο υλικό.

Για το 2024 οι συναφείς με τον Λειτουργικό Κίνδυνο πρωτοβουλίες και βελτιωτικές ενέργειες που σχεδιάζονται είναι οι εξής:

Εφαρμογή του Πλαισίου Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου («ΠΔΛΚ»)

Η ΔΔΛΚΤ&Ο θα συνεχίσει να συντονίζει την εφαρμογή του ΠΔΛΚ μέσω των παρακάτω δράσεων:

- Εφαρμογή του ετήσιου κύκλου του RCSA με σκοπό τον εντοπισμό και την αξιολόγηση λειτουργικών κινδύνων καθώς και των σχετικών σημείων ελέγχου.
- Εντοπισμός, καταχώρηση, επιελέγχος, ενημέρωση και παρακολούθηση Ζημιολογικών Γεγονότων και Βασικών Δεικτών Κινδύνου.
- Ανασκόπηση και επικαιροποίηση του πίνακα Βασικών Δεικτών Κινδύνου της Τράπεζας.
- Εντοπισμός των σημαντικών λειτουργικών κινδύνων («ΚΚ») του Ομίλου μέσω της άσκησης Ανάλυσης Σεναρίων και καταγραφή των υφιστάμενων σημείων ελέγχου και των προγραμματισμένων μέτρων άμβλυνσης των πέντε σημαντικότερων από αυτούς.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Ανασκόπηση νέων/επικαιροποιημένων προϊόντων, υπηρεσιών, πολιτικών και διαδικασιών.
- Συνεχής εκπαίδευση και προγράμματα ευαισθητοποίησης αναφορικά με την κουλτούρα διαχείρισης του ΛΚ στον Όμιλο.

Συμμετοχή στο Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της Τράπεζας

- Συμμετοχή στην Ομάδα Έργου για τη μετάβαση στην Βασιλεία IV που περιλαμβάνει την εφαρμογή του νέου κανονιστικού πλαισίου, τη βελτιστοποίηση του Σταθμισμένου Ενεργητικού (RWAs) του Πυλώνα Ι καθώς και την ολοκλήρωση της ανασκόπησης της εσωτερικής βάσης δεδομένων ζημιών ΛΚ.
- Συμμετοχή σε επιπλέον πρωτοβουλίες που συνδέονται με την Διαχείριση Επιχειρηματικού Κινδύνου (Enterprise Risk Management).

Δυνατότητα παραγωγής αναφορών μέσω του GRC

- Η ΔΔΛΚΤ&Ο θα ολοκληρώσει το έργο της παραγωγής προτύπων αναφορών μέσω της εφαρμογής GRC χρησιμοποιώντας τις δυνατότητες του Power BI.

2024 Cyber Resilience Stress Test

- Η ΔΔΛΚΤ&Ο συμμετέχει και παρακολουθεί την άσκηση του Cyber Resilience Stress Test της ΕΚΤ, η οποία προγραμματίζεται να λάβει χώρα εντός του 2024, με σκοπό την αξιολόγηση της αντιμετώπισης και ανάκτησης δραστηριοτήτων των Πιστωτικών Ιδρυμάτων μετά από ένα περιστατικό κυβερνοεπίθεσης.

Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης και παρακολούθηση των κινδύνων Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ICT Risk) και Ανάθεση Εργασιών σε Τρίτους

- Η ΔΔΛΚΤ&Ο θα συνεχίσει να παρακολουθεί κινδύνους που συνδέονται με Τεχνολογία, Πληροφορίες και Επικοινωνία, παρέχοντας συμβουλευτική υποστήριξη σε έργα που σχετίζονται με θέματα Κυβερνοασφάλειας και Συνέχειας Εργασιών, καθώς και σε θέματα που σχετίζονται με την αξιολόγηση και τη διαχείριση του κινδύνου των Εξωτερικών Αναθέσεων. Επιπλέον, η ΔΔΛΚΤ&Ο θα δραστηριοποιηθεί ενεργά στο έργο της βελτίωσης της μεθοδολογίας αξιολόγησης του κινδύνου των εξωτερικών αναθέσεων, καθώς και στην επικαιροποίηση των κειμένων της Πολιτικής και των Διαδικασιών Εξωτερικής Ανάθεσης.

Εφαρμογή των απαιτήσεων της νέας Εποπτικής Οδηγίας για την Ψηφιακή Επιχειρησιακή Ανθεκτικότητα (Digital Operational Resilience Act - DORA).

- Η ΔΔΛΚΤ&Ο θα επιβλέπει την εφαρμογή των νέων ρυθμιστικών προαπαιτούμενων κανόνων με βάση τις απαιτήσεις του Νόμου για την Ψηφιακή Επιχειρησιακή Ανθεκτικότητα.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει την Τυποποιημένη Προσέγγιση για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι Λειτουργικών Κινδύνων τόσο σε επίπεδο Τράπεζας όσο και σε επίπεδο Ομίλου.

Διαχείριση Κινδύνων

Πιστωτικός Κίνδυνος (Ελεγμένη)

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας εξαιτίας αδυναμίας του αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε συμβατική του υποχρέωση. Προέρχεται από τις δανειοδοτικές δραστηριότητες, καθώς και άλλες λοιπές δραστηριότητες που δημιουργούν έκθεση σε κίνδυνο αθέτησης, όπως οι δραστηριότητες του Ομίλου σε χρηματιστηριακές αγορές, αγορές κεφαλαίου και εκκαθαρίσεις συναλλαγών. Ο Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών διενεργείται ξεχωριστά από την Τράπεζα και από κάθε μία από τις θυγατρικές της. Η εν λόγω διαδικασία που έχει θεσπιστεί από τις θυγατρικές συντονίζεται από τις Διευθύνσεις Πίστης και τη Διεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΕΠΚΤ&Ο») για θέματα που εμπíπτουν στην αρμοδιότητά τους.

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες του Ομίλου περιλαμβάνουν:

- κριτήρια πιστοδοτήσεων, τα οποία προσδιορίζονται ανάλογα με τη συγκεκριμένη αγορά που στοχοθετείται, τους δανειολήπτες ή αντισυμβαλλόμενους, καθώς και τον σκοπό, το είδος της χρηματοδότησης και της πηγής αποπληρωμής της,
- όρια πιστοδοτήσεων τα οποία επιτρέπουν την ομαδοποίηση και τη σύγκριση σε διάφορα επίπεδα, όλων των διαφορετικών μορφών έκθεσης σε κίνδυνο,
- θεσμοθετημένες και σαφώς οριοθετημένες διαδικασίες έγκρισης νέων πιστοδοτήσεων καθώς και αναδιάρθρωσης, ανανέωσης και αναχρηματοδότησης των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ο Όμιλος τηρεί διαδικασίες υποστήριξης, μέτρησης και παρακολούθησης των πιστοδοτήσεων σε συνεχή βάση, στις οποίες περιλαμβάνονται ειδικότερα:

- καταγεγραμμένες πολιτικές διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων,
- εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης κινδύνων,
- συστήματα πληροφορικής και αναλυτικές τεχνικές που εξασφαλίζουν τη μέτρηση των εγγενών πιστωτικών κινδύνων για όλες τις σχετικές δραστηριότητες.

Οι εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας του Ομίλου για τις διαδικασίες που αφορούν στην παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, περιλαμβάνουν:

- κατάλληλη διαχείριση των λειτουργιών πιστοδοτήσεων,
- τακτικές και έγκαιρες διορθωτικές ενέργειες για τη διαχείριση των προβληματικών πιστοδοτήσεων,
- ανεξάρτητο, περιοδικό έλεγχο των διαδικασιών διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, ειδικότερα όσον αφορά τα συστήματα / υποδείγματα που εφαρμόζονται στον Όμιλο.

Επιπλέον η ΔΕΠΚΤ&Ο αξιολογεί και παρακολουθεί τον πιστωτικό κίνδυνο σε διαρκή βάση μέσα από τις πιστωτικές πολιτικές, εσωτερικά συστήματα αξιολόγησης, καθώς και πληροφοριακά συστήματα και τεχνικές ανάλυσης που επιτρέπουν τη μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου που ενσωματώνεται σε όλες τις σχετικές δραστηριότητες. Ως αποτέλεσμα ο Όμιλος επιτυγχάνει την ενεργή διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου μέσω:

- της εφαρμογής κατάλληλων ορίων πιστωτικού ανοίγματος έναντι μεμονωμένων πιστούχων ή ομίλων πιστούχων,
- της χρήσης τεχνικών περιορισμού του πιστωτικού κινδύνου,
- της προσαρμογής της τιμολόγησης των διαφόρων προϊόντων και υπηρεσιών, αναλόγως τον κίνδυνο,
- τυποποιημένης διαδικασίας επικύρωσης, που περιλαμβάνει όλα τα υποδείγματα αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου και διενεργείται από τον ανεξάρτητο Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας (TEY).

Οι Πιστωτικές Πολιτικές για τα Επιχειρηματικά Χαρτοφυλάκια καθώς και τα Χαρτοφυλάκια Λιανικής της Τράπεζας και των θυγατρικών της ορίζουν τα ελάχιστα πιστωτικά κριτήρια, παρουσιάζουν τις θεμελιώδεις πολιτικές, διαδικασίες και κατευθυντήριες γραμμές για τον εντοπισμό, μέτρηση, έγκριση, παρακολούθηση και διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου που αφορά στο Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο και στο Χαρτοφυλάκιο Λιανικής τραπεζικής τόσο για την Τράπεζα όσο και για τον Όμιλο συνολικά.

Η Πιστωτική Πολιτική της Τράπεζας εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («ΕΔΚ»), κατόπιν

πρότασης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων («CRO») προς την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και την ΕΔΚ. Η Πιστωτική Πολιτική επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δύο χρόνια.

Η Πιστωτική Πολιτική κάθε Θυγατρικής εγκρίνεται από τα αρμόδια τοπικά Διοικητικά Συμβούλια/ Επιτροπές, ύστερα από εισήγηση των αρμόδιων Στελεχών ή Οργάνων των Θυγατρικών, σύμφωνα με τις αποφάσεις της Τράπεζας και τις διατάξεις των Πιστωτικών Πολιτικών. Κάθε πρόταση πρέπει να φέρει την εκ των προτέρων συγκατάθεση του Γενικού Διευθυντή Πίστης («CCO») ή του Επικεφαλής της Διεύθυνσης Πίστης Λιανικής Τραπεζικής του Ομίλου ανάλογα με το χαρτοφυλάκιο, σε συνεργασία με τον Επικεφαλής της ΔΕΠΚΤ&Ο για θέματα που εμπύπτουν στην αρμοδιότητά τους. Οι Πιστωτικές Πολιτικές των Θυγατρικών επισκοπούνται σε ετήσια βάση και αναθεωρούνται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δύο χρόνια.

Με την εφαρμογή της Πιστωτικής Πολιτικής για το Χαρτοφυλάκιο Λιανικής Τραπεζικής διενεργείται αποτελεσματικά η αξιολόγηση και εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου, τόσο για νέα όσο και για τα υφιστάμενα προϊόντα. Η Ανώτατη Διοίκηση της Τράπεζας ενημερώνεται τακτικά για όλες τις πτυχές της πιστωτικής πολιτικής. Όποτε κριθεί απαραίτητο, καθορίζονται διορθωτικές ενέργειες και σχέδιο δράσης προκειμένου να λυθούν τυχόν προβλήματα εντός του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων και του στρατηγικού προσανατολισμού της Τράπεζας. Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής της Τράπεζας εγκρίνεται και δύναται να τροποποιηθεί ή να αναθεωρηθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και υπόκειται σε περιοδική αναθεώρηση. Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δύο χρόνια. Όλες οι εγκεκριμένες αλλαγές, ενσωματώνονται και στο Εγχειρίδιο Πιστωτικής Πολιτικής.

Κίνδυνος Συγκέντρωσης

(Ελεγχόμενη)

Η Τράπεζα διαχειρίζεται την έκθεσή της σε πιστωτικό κίνδυνο και συμμορφώνεται με τους Εποπτικούς Κανόνες μέσω του συστήματος θέσπισης εσωτερικών ορίων συγκέντρωσης. Η Διεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου είναι υπεύθυνη για τη θέσπιση και παρακολούθηση των ορίων, καθώς και για την Εποπτική συμμόρφωση της Τράπεζας στο πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου συγκέντρωσης.

Βασικό μέσο ελέγχου του κινδύνου συγκέντρωσης του Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου, αποτελούν τα Ανώτατα Όρια Πιστούχου τα οποία εκφράζουν το ανώτατο επιτρεπτό επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο ανά πιστούχο, για δεδομένη αξιολογική βαθμίδα και τα Κλαδικά Όρια τα οποία καθορίζουν το μέγιστο επιτρεπτό όριο ανοίγματος ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, έτσι όπως ορίζονται οι κλάδοι από την Στατιστική Κωδικοποίηση Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ08). Τα κλαδικά όρια αποτελούν μέρος του Πλαισίου Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων της Τράπεζας, επικαιροποιούνται ετησίως και υπερβάσεις αυτών εγκρίνονται από το Συμβούλιο Διαχείρισης Κινδύνων κατόπιν πρότασης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer). Όλες οι υπερβάσεις επί των θεσπισθέντων Ανωτάτων Ορίων Πιστούχου, πρέπει να λάβουν έγκριση από ένα Εγκριτικό Όργανο υψηλότερου επιπέδου, σύμφωνα με τις καθορισμένες

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

εγκριτικές ευχέρειες, όπως αυτές ορίζονται στην Εταιρική Πιστωτική Πολιτική.

Ο πιστωτικός κίνδυνος συγκέντρωσης που απορρέει από σημαντική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο έναντι ενός αντισυμβαλλομένου ή ομάδας αντισυμβαλλομένων κοινού επιχειρηματικού ενδιαφέροντος, των οποίων η πιθανότητα αθέτησης εξαρτάται από κοινούς παράγοντες κινδύνου, παρακολουθείται σύμφωνα με το πλαίσιο αναφορών των Μεγάλων Χρηματοδοτικών Ανοιγμάτων («ΜΧΑ»).

Τέλος, στο πλαίσιο της Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP), η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μεθοδολογία για τον υπολογισμό του κινδύνου που προκύπτει από τη συγκέντρωση πιστοδοτικών ανοιγμάτων σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας (κλαδικός κίνδυνος συγκέντρωσης), όσο και από αυτή σε μεμονωμένες επιχειρήσεις (ονομαστική συγκέντρωση). Πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις υπολογίζονται, αν κριθεί απαραίτητο, και η κεφαλαιακή επάρκεια του Πυλώνα Ι προσαρμόζεται, ώστε να ληφθούν τελικά υπόψη οι εν λόγω κίνδυνοι συγκέντρωσης.

Κίνδυνος Αγοράς

(Ελεγχόμενη)

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω δυσμενών μεταβολών στα επιτόκια, στις τιμές μετοχών και εμπορευμάτων, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς και στη μεταβλητότητα αυτών. Η σημαντικότερη πηγή κινδύνου αγοράς για τον Όμιλο προέρχεται από το χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Για την ορθή εκτίμηση, παρακολούθηση και αποτελεσματική διαχείριση του αναλαμβανομένου κινδύνου, η Τράπεζα εφαρμόζει ένα πλαίσιο αρχών, διαδικασιών, μεθόδων μέτρησης και ορίων, το οποίο διέπει το σύνολο των συναλλαγών που διενεργούνται στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο και στο χαρτοφυλάκιο για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών και για ενδεχόμενη πώληση. Οι σημαντικότερες κατηγορίες κινδύνου αγοράς για την Τράπεζα είναι ο επιτοκιακός, ο μετοχικός, ο συναλλαγματικός κίνδυνος και ο κίνδυνος εμπορευμάτων.

Επιτοκιακός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημίας στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας λόγω μεταβολής των επιτοκίων και/ή της υποκείμενης μεταβλητότητάς τους. Ο επιτοκιακός κίνδυνος πηγάζει, κυρίως, από τις συναλλαγές σε παράγωγα επιτοκιακά προϊόντα, εξωχρηματιστηριακά και διαπραγματεύσιμα σε οργανωμένες αγορές, καθώς και από τα ομόλογα που διακρατούνται στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο και στο χαρτοφυλάκιο για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών και για ενδεχόμενη πώληση της Τράπεζας.

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα διατηρεί ένα σημαντικό χαρτοφυλάκιο επιτοκιακών παράγωγων προϊόντων, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου αποτελείται από συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων απλής δομής, και τα οποία εκκαθαρίζονται κυρίως μέσω κεντρικών αντισυμβαλλομένων ('CCPs') ή αφορούν σε διμερείς συναλλαγές που διέπονται από τυποποιημένες συμβάσεις κάλυψης πιστωτικού κινδύνου (ISDA/CSAs). Οι συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων χρησιμοποιούνται πρωτίστως για την αντιστάθμιση του επιτοκιακού κινδύνου των ομολόγων σταθερού επιτοκίου του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών και για ενδεχόμενη πώληση» και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών», καθώς και του επιτοκιακού κινδύνου άλλων

παράγωγων προϊόντων στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας.

Επιπλέον, η Τράπεζα διατηρεί ένα σημαντικό χαρτοφυλάκιο ομολόγων, κυρίως σε εκδόσεις Ελληνικού Δημοσίου και σε ομόλογα άλλων χωρών της περιφέρειας, τα οποία κατατάσσονται πρωτίστως στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο και συγκεκριμένα στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών». Επιπλέον, η Τράπεζα κατέχει θέσεις σε ομόλογα έκδοσης ελληνικών και διεθνών τραπεζών και περιορισμένες θέσεις σε εταιρικά ομόλογα.

Συνολικά, η Τράπεζα έχει περιορισμένη έκθεση σε επιτοκιακό κίνδυνο στο εμπορικό της χαρτοφυλάκιο, ενώ παράλληλα εισέρχεται σε σχέσεις λογιστικής και οικονομικής αντιστάθμισης, μέσω συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων προκειμένου να μειώσει τον επιτοκιακό κίνδυνο των ομολόγων που κατέχει στο επενδυτικό της χαρτοφυλάκιο.

Μετοχικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημίας στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας εξαιτίας μεταβολών στις τιμές μετοχών και μετοχικών δεικτών και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητά τους. Η Τράπεζα διατηρεί περιορισμένο χαρτοφυλάκιο μετοχών, η πλειοψηφία των οποίων διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Χ.Α.) και κατέχει περιορισμένη θέση σε παράγωγα προϊόντα επί μετοχών και μετοχικών δεικτών. Οι θέσεις σε μετοχές ταξινομούνται στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο (βραχυπρόθεσμα) και στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών και για ενδεχόμενη πώληση» (μακροπρόθεσμα). Το χαρτοφυλάκιο παράγωγων προϊόντων επί μετοχών και μετοχικών δεικτών χρησιμοποιείται κυρίως για την αντιστάθμιση του κινδύνου που προέρχεται από τη θέση του Ομίλου σε μετοχές, καθώς και από τα προϊόντα που διατίθενται στην πελατεία και είναι συνδεδεμένα με την απόδοση κάποιας μετοχής ή κάποιου μετοχικού δείκτη, και σε μικρότερο βαθμό για την αποκόμιση κερδών. Επιπλέον, η Τράπεζα κατέχει θέσεις σε αμοιβαία κεφάλαια, μέσω των δικαιωμάτων προαίρεσης που εμπεριέχονται σε δομημένες πελατειακές καταθέσεις, καθώς και των θέσεων που λαμβάνει για την αντιστάθμιση τους.

Συναλλαγματικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που αφορά στην ενδεχόμενη ζημία λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητα τους. Η Ανοικτή Συναλλαγματική Θέση της Τράπεζας προέρχεται κυρίως από τις τρέχουσες και προθεσμιακές συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, καθώς και την αποτίμηση των εξωχρηματιστηριακών παράγωγων προϊόντων σε ξένο νόμισμα, και διακρίνεται σε εμπορική και δομική. Η δομική ανοικτή συναλλαγματική θέση περιλαμβάνει όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της Τράπεζας σε ξένο νόμισμα (όπως δάνεια, καταθέσεις, κ.α.), καθώς και τις συναλλαγές σε συνάλλαγμα που διενεργεί η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων. Εκτός της Τράπεζας, ο συναλλαγματικός κίνδυνος τον οποίο αναλαμβάνουν οι λοιπές θυγατρικές είναι αμελητέος. Ο Όμιλος συναλλάσσεται σε όλα τα βασικά νομίσματα, διατηρώντας κυρίως βραχυπρόθεσμες τοποθετήσεις για αποκόμιση κερδών και για την εξυπηρέτηση των θεσμικών, εταιρικών, εγχώριων και διεθνών πελατών του.

Κίνδυνος Εμπορευμάτων είναι ο κίνδυνος πιθανής ζημίας στο χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας εξαιτίας μεταβολών στις τιμές εμπορευμάτων και δεικτών επί εμπορευμάτων και/ή στην υποκείμενη μεταβλητότητά τους. Η έκθεση της Τράπεζας στον εν λόγω κίνδυνο είναι περιορισμένη, καθώς οι θέσεις των πελατών σε παράγωγα προϊόντα επί εμπορευμάτων αντισταθμίζονται με

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Συμβόλαια Μελλοντικής Εκπλήρωσης, διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένες αγορές.

Μέγιστη Δυνητική Ζημιά («ΜΔΖ»). Η Τράπεζα, για την ορθή εκτίμηση και αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς, χρησιμοποιεί συγκεκριμένα μοντέλα και διαδικασίες, που βασίζονται σε διεθνώς αναγνωρισμένες μεθόδους και πρακτικές. Ειδικότερα, η Τράπεζα εκτιμά τη Μέγιστη Δυνητική Ζημιά («ΜΔΖ») του εμπορικού της χαρτοφυλακίου, καθώς και του χαρτοφυλακίου διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών και για ενδεχόμενη πώληση. Οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα, αφενός ως εργαλείο διαχείρισης του εν λόγω κινδύνου, όσο και για τον υπολογισμό των σχετικών κεφαλαιακών απαιτήσεων. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία του εσωτερικού υποδείγματος μέτρησης του κινδύνου αγοράς, η Τράπεζα εφαρμόζει καθημερινά πρόγραμμα δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (back-testing). Επιπλέον, καθώς οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ αναφέρονται σε «κανονικές συνθήκες» αγοράς, είναι απαραίτητη η συμπληρωματική ανάλυση για την εκτίμηση της ζημίας που ενδέχεται να υποστεί η Τράπεζα σε ακραίες και ασυνήθιστες συνθήκες στις χρηματοοικονομικές αγορές. Για το λόγο αυτό, διενεργείται σε εβδομαδιαία βάση άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing), επί του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας, βάσει συγκεκριμένων σεναρίων ανά κατηγορία κινδύνου (επιτοκιακός, μετοχικός, συναλλαγματικός). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το μοντέλο εκτίμησης ΜΔΖ, τα παραγόμενα αποτελέσματα, καθώς και για τις διαδικασίες του δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (back-testing) και της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing) αναφέρονται στη Σημείωση 4.3 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Για τον αποτελεσματικό έλεγχο και τη διαχείριση των αναλαμβανόμενων κινδύνων, η Τράπεζα έχει θεσπίσει πλαίσιο ορίων ΜΔΖ. Τα όρια καθορίστηκαν με γνώμονα το αποδεκτό επίπεδο ανάληψης κινδύνου της Τράπεζας, την αναμενόμενη κερδοφορία της Διεύθυνσης Διαχείρισης Διαθεσίμων, καθώς και το ύψος των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας, στο πλαίσιο της στρατηγικής του Ομίλου. Τα όρια αφορούν τόσο στους επιμέρους κινδύνους (επιτοκιακό, συναλλαγματικό, μετοχικό και κίνδυνο εμπορευμάτων), όσο και στο συνολικό κίνδυνο αγοράς του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του «χαρτοφυλακίου διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη τη διαφοροποίηση μεταξύ των χαρτοφυλακίων. Επιπρόσθετα, τα ίδια όρια χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση και διαχείριση των επιπέδων κινδύνου στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο, σε συνολικό επίπεδο και ανά κατηγορία κινδύνου, δεδομένου ότι το συνολικό επίπεδο είναι αναγκαίο για τον υπολογισμό των απαιτήσεων των ιδίων κεφαλαίων για τον κίνδυνο αγοράς βάσει εσωτερικού μοντέλου (Internal Model Approach – «IMA»).

Επίσης, έχουν καθοριστεί όρια ΜΔΖ και όρια ΜΔΖ υπό ακραίες συνθήκες στο Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου (Risk Appetite Framework – «RAF») της Τράπεζας, τα οποία παρακολουθούνται καθημερινά και αναφέρονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («BRC») σε μηνιαία βάση.

Οι αρχές και οι διαδικασίες που ακολουθούνται για την αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς της Τράπεζας,

περιγράφονται αναλυτικά στην Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς («Πολιτική»). Η Πολιτική υπόκειται σε συνεχή επικαιροποίηση, καθώς οι αλλαγές στις χρηματοοικονομικές συνθήκες, οι μεταβολές του εποπτικού πλαισίου ή άλλα γεγονότα ενδέχεται να επηρεάσουν τις ακολουθούμενες διαδικασίες και τους συναφείς ελέγχους. Η σύνταξη της Πολιτικής αποδεικνύει τη δέσμευση της Τράπεζας να αναπτύσσει και να εφαρμόζει τις καταλληλότερες μεθόδους για την αξιολόγηση, επιμέτρηση, διαχείριση και έλεγχο του κινδύνου αγοράς που απορρέει από τη συναλλακτική της δραστηριότητα, τόσο στο εμπορικό της χαρτοφυλάκιο όσο και στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών και για ενδεχόμενη πώληση». Επιπλέον, το μοντέλο εκτίμησης της ΜΔΖ και των μεθόδων που ακολουθούνται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο») για την επιμέτρηση και παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς περιγράφονται σε ξεχωριστό εγχειρίδιο, το οποίο είναι συμπληρωματικό της Πολιτικής Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς και επικαιροποιείται μαζί με την Πολιτική.

Η επάρκεια του πλαισίου διαχείρισης κινδύνου αγοράς, καθώς και η καταλληλότητα του μοντέλου εκτίμησης της ΜΔΖ, επαναξιολογήθηκαν επιτυχώς από κλιμάκιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού στο πλαίσιο της «Στοχευμένης Αξιολόγησης Εσωτερικών Υποδειγμάτων για τον Κίνδυνο Αγοράς» που εφάρμοσε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Η επιτυχής ολοκλήρωση του ανωτέρω ελέγχου επιβεβαίωσε τη χρήση του εσωτερικού υποδείγματος για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων, γεγονός που καταδεικνύει την πληρότητα και αξιοπιστία του μοντέλου ΜΔΖ της Τράπεζας. Επίσης, ο ανεξάρτητος Τομέας Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας αξιολογεί την εγκυρότητα του εσωτερικού υποδείγματος σε ετήσια βάση και η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου εξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα την πληρότητα και αποτελεσματικότητα των ελέγχων που διενεργούνται κατά τη διαδικασία εκτίμησης του κινδύνου αγοράς. Τέλος, η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και Ομίλου ολοκλήρωσε την εφαρμογή της αναθεωρημένης τυποποιημένης προσέγγισης για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του κινδύνου αγοράς σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο Βασιλεία III (SA-FRTB), η οποία τέθηκε σε ισχύ για σκοπούς παραγωγής αναφορών το τρίτο τρίμηνο του 2021.

Επιτοκιακός Κίνδυνος στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRRBB)

(Ελεγμένη)

Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο αναφέρεται στον υφιστάμενο ή μελλοντικό κίνδυνο για τα κέρδη και το κεφάλαιο της Τράπεζας, ο οποίος προκύπτει από δυσμενείς διακυμάνσεις των επιτοκίων που επηρεάζουν τα στοιχεία του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας. Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο πηγάζει κυρίως από τους παρακάτω παράγοντες:

- **Κίνδυνος επιτοκιακού ανοίγματος:** προκύπτει από ασυμμετρία στη χρονική στιγμή μεταβολής των επιτοκίων στα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, καθώς και εκτός ισολογισμού βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων θέσεων του Ομίλου,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<ul style="list-style-type: none"> • Κίνδυνος βάσης: προκύπτει από ατελή συσχέτιση στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων που εισπράττονται και καταβάλλονται σε διαφορετικά μέσα με, κατά τα άλλα, παρόμοια χαρακτηριστικά μεταβολής επιτοκίου, • Κίνδυνος δικαιώματος προαίρεσης: προκύπτει από δικαιώματα ενσωματωμένα σε προϊόντα χαρτοφυλακίου των στοιχείων του ενεργητικού, παθητικού και εκτός ισολογισμού του Ομίλου, • Κίνδυνος Πιστωτικού Περιθωρίου εκτός Χαρτοφυλακίου Συναλλαγών: Ο κίνδυνος που προκύπτει από αλλαγές στην αντίληψη της αγοράς σχετικά με την τιμολόγηση του πιστωτικού κινδύνου, την προσαύξηση λόγω κομίστρου ρευστότητας και ενδεχομένως άλλα στοιχεία μέσω των οποίων ενέχουν πιστωτικό κίνδυνο και μπορούν να προκαλέσουν διακυμάνσεις στην τιμολόγηση του πιστωτικού κινδύνου, ο οποίος δεν εξηγείται από τον IRRBB ή από αναμενόμενο πιστωτικό κίνδυνο ή (αιφνίδια απόκλιση σε) κίνδυνο αθέτησης υποχρέωσης. 			<ul style="list-style-type: none"> • διαδικασίες και πληροφοριακά συστήματα για την επιμέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αναφορά της έκθεσης σε επιτοκιακό κίνδυνο στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, και • καταγεγραμμένη πολιτική αναφορικά με τη διαχείριση του Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου. 		
<p>Οι διακυμάνσεις των επιτοκίων επηρεάζουν την οικονομική αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, καθώς και των στοιχείων εκτός ισολογισμού του Ομίλου, ως αποτέλεσμα αντίστοιχων αλλαγών στο επίπεδο ταμειακών ροών, καθώς και αλλαγών στα προεξοφλητικά επιτόκια και – συνεπώς – στην παρούσα αξία αυτών των στοιχείων. Οι αλλαγές των επιτοκίων επηρεάζουν επίσης τα κέρδη του Ομίλου, μέσω διακυμάνσεων των καθαρών εσόδων από τόκους («NII») καθώς και άλλων εσόδων και λειτουργικών εξόδων ευαίσθητων σε μεταβολές επιτοκίων. Είναι συνεπώς σημαντικό να αξιολογηθεί ο κίνδυνος επιτοκίου που προκύπτει από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο υπό αυτές τις δύο συμπληρωματικές οπτικές, ποσοτικοποιώντας την επίδραση των αλλαγών στα επιτόκια χρησιμοποιώντας την οικονομική αξία και τα κέρδη του Ομίλου.</p>			<p>Ο Κίνδυνος Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου επιμετρείται, παρακολουθείται και ελέγχεται από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου, βάσει του Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων του Ομίλου. Συγκεκριμένα, η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας της Τράπεζας και του Ομίλου χρησιμοποιεί μία σειρά από μετρήσεις με σκοπό την παρακολούθηση και τον έλεγχο του Κινδύνου Επιτοκίου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάλυση Ευαισθησίας των Καθαρών Εσόδων από Τόκους, μία μέτρηση της επίδρασης μεταβολών των επιτοκίων στα αναμενόμενα έσοδα από τόκους του Ομίλου. Η ανάλυση ευαισθησίας μετράει μεταβολές στα έσοδα από τόκους λαμβάνοντας υπόψη διαφορετικά σενάρια και σε ορίζοντα ενός έτους, με την υπόθεση ότι ο ισολογισμός παραμένει σταθερός. Κύριος σκοπός του είναι η μέτρηση της ευαισθησίας της κερδοφορίας του Ομίλου σε συνθήκες μεταβαλλόμενων επιτοκίων. • Ανάλυση Ευαισθησίας της Οικονομικής Αξίας Ιδίων Κεφαλαίων, μία μέτρηση της ευαισθησίας του Ισολογισμού της Τράπεζας σε μεταβολές των επιτοκίων. Η μέτρηση αντιπροσωπεύει τη μεταβολή στην καθαρή παρούσα αξία όλων των χρηματοροών στον ισολογισμό της Τράπεζας κάτω από διαφορετικά σενάρια επιτοκίων, με βάση την υπολειπόμενη διάρκεια του Εκκαθαρισμένου Ισολογισμού, δηλαδή υιοθετώντας την υπόθεση ότι τα στοιχεία του Ισολογισμού αποσβένονται και δεν αντικαθίστανται από νέα δραστηριότητα. 		
<p>Το τραπεζικό χαρτοφυλάκιο του Ομίλου αποτελείται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες, απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, χρεόγραφα που αποτιμώνται σε αποσβεσμένο κόστος καθώς και σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων (Fair Value through Other Comprehensive Income, «FVTOCI») (κυρίως ομόλογα ελληνικού δημοσίου και άλλα κρατικά ομόλογα χωρών ΕΕ, σταθερού επιτοκίου), υποχρεώσεις προς πελάτες και προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους, χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα και άλλα δανειακά κεφάλαια, αποτιμώμενα σε αποσβεσμένο κόστος. Ο Όμιλος διατηρεί επαρκείς λειτουργίες επιμέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου του Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο, που περιλαμβάνουν:</p>			<p>Και τα δύο είδη μετρήσεων χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των απαιτούμενων κεφαλαίων Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου του Ομίλου. Ο έλεγχος και αξιολόγηση των συστημάτων και διαδικασιών μέτρησης Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου πραγματοποιείται ετησίως από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου σε σχέση με τους υπολογισμούς κεφαλαιακών απαιτήσεων που γίνονται για την άσκηση Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου. Επιπλέον, ο ανεξάρτητος Τομέας Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας («TEY») έδωσε πλήρη έγκριση για το υπόδειγμα Επιτοκιακού Κινδύνου στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο και έχει συμπεριλάβει το υπόδειγμα στο μητρώο υποδειγμάτων του και στην αντίστοιχη ετήσια διαδικασία επανεπικύρωσης.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • συστήματα μέτρησης επιτοκιακού κινδύνου, τα οποία λαμβάνουν υπόψη όλες τις σημαντικές πηγές επιτοκιακού κινδύνου και τα οποία συνεκτιμούν τις επιπτώσεις από τις επιτοκιακές μεταβολές με τρόπο που συνάδει με το εύρος των δραστηριοτήτων του Ομίλου, • μέτρηση της ευπάθειας σε απώλειες κάτω από ακραίες συνθήκες αγοράς, 			<p>Μία σειρά από όρια Κινδύνου Επιτοκίου του Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου ορίζονται στο Πλαίσιο Ανάλυσης Κινδύνου του Ομίλου σε σχέση με τη μέτρηση ευαισθησίας της Οικονομικής Αξίας Ιδίων Κεφαλαίων καθώς και των Καθαρών Εσόδων από Τόκους (NII), σε συμφωνία με τα όρια που θεσπίζονται στην διαδικασία εποπτικών δοκιμών ακραίων τιμών των πιο πρόσφατων Εποπτικών Οδηγιών για τον Κίνδυνο Επιτοκίου του</p>		

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου. Τα καθορισμένα όρια παρακολουθούνται και αναφέρονται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («BRC») όπως και στο Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής («ALCO») σε μηνιαία βάση. Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε μέτρια επίπεδα Κινδύνου Επιτοκίου Τραπεζικού Χαρτοφυλακίου, που παραμένουν εντός των ορίων που προβλέπονται από τις σχετικές Εποπτικές Κατευθυντήριες Γραμμές.

Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου

(Ελεγχόμενη)

Ο Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου ('CCR' ή 'ΠΚΑ') έγκειται στην ενδεχόμενη αδυναμία του αντισυμβαλλομένου να τηρήσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις έως τον οριστικό διακανονισμό των χρηματοροών μιας συναλλαγής και απορρέει από τις συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα και από άλλες διατραπεζικές συναλλαγές χρηματοδότησης με ή χωρίς εξασφάλιση, καθώς και από εμπορικές συναλλαγές.

Επιπλέον, ο Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου περιλαμβάνει και τον κίνδυνο ζημίας από συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα λόγω επιδεινώσεως στην πιστοληπτική φερεγγυότητα του αντισυμβαλλομένου.

Ο Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου της Τράπεζας προέρχεται κυρίως από συναλλαγές σε εξωχρηματιστηριακά και χρηματιστηριακά παράγωγα προϊόντα και σε μικρότερο βαθμό από διατραπεζικές συναλλαγές χρηματοδότησης με ή χωρίς εξασφάλιση, καθώς και εμπορικές συναλλαγές στις οποίες η Τράπεζα έχει περιορισμένη έκθεση σε κίνδυνο.

Ο Όμιλος έχει καθορίσει και διατηρεί διαδικασίες για την αποτελεσματική μέτρηση, παρακολούθηση και διαχείριση του εν λόγω κινδύνου, οι οποίες περιλαμβάνουν τα εξής:

- Συστήματα και μεθοδολογίες μέτρησης, με σκοπό την αποτύπωση και ποσοτικοποίηση όλων των ουσιαστικών πηγών δημιουργίας του Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου, με συνέπεια και πληρότητα ως προς το εύρος και τη φύση των δραστηριοτήτων του Ομίλου.
- Τον υπολογισμό βασικών μεγεθών, όπως την αξία ανοίγματος σε αθέτηση (Exposure at Default - EAD), το ενδεχόμενο μελλοντικό άνοιγμα (Potential Future Exposure - PFE) και την Αποτίμηση πιστωτικού κινδύνου (Credit Valuation Adjustment - CVA) που σχετίζονται με τις προαναφερθείσες συναλλαγές. Τα μεγέθη αυτά χρησιμοποιούνται για σκοπούς διαχείρισης ορίων και εξασφαλίσεων κάλυψης του πιστωτικού κινδύνου, υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων καθώς και προσαρμογής των λογιστικών αποτιμήσεων.
- Διαδικασίες διεξαγωγής δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (back-testing), με σκοπό τη διασφάλιση της εγκυρότητας και αξιοπιστίας των μοντέλων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ενδεχόμενου μελλοντικού ανοίγματος που προκύπτει από τις συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα.
- Επαρκείς και αποτελεσματικές διαδικασίες και πληροφοριακά συστήματα σχετικά με τη μέτρηση, παρακολούθηση, διαχείριση και αποτύπωση της

έκθεσης του Ομίλου σε Πιστωτικό Κίνδυνο Αντισυμβαλλομένου.

- Πληροφοριακά συστήματα εξελιγμένης τεχνολογίας, επαρκώς αποτελεσματικά να διαχειριστούν την πολυπλοκότητα των συναλλακτικών δραστηριοτήτων του Ομίλου. Οι σχετικές αναφορές πρέπει να παρέχονται έγκαιρα στη Διοίκηση και τα αρμόδια όργανα της Τράπεζας, καθώς και στις Εποπτικές Αρχές.

Με γνώμονα την περαιτέρω μείωση του αναλαμβανόμενου κινδύνου, η Τράπεζα έχει υπογράψει τυποποιημένες συμβάσεις (International Swaps and Derivatives Association-«ISDA» και Global Master Repurchase Agreement-«GMRA»), οι οποίες περιλαμβάνουν όλους τους απαιτούμενους όρους σχετικά με τον συμψηφισμό των εκατέρωθεν απαιτήσεων και υποχρεώσεων και την παροχή των αναγκαίων εξασφαλίσεων μεταξύ των αντισυμβαλλομένων μερών. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα έχει υπογράψει με το σύνολο σχεδόν των Πιστωτικών Ιδρυμάτων με τα οποία διενεργεί συναλλαγές σε παράγωγα προϊόντα, συμβάσεις κάλυψης πιστωτικού κινδύνου (Credit Support Annexes-«CSAs»). Με τις συμβάσεις αυτές τίθενται οι όροι και διασφαλίζεται η αμοιβαία παροχή εξασφαλίσεων, κυρίως σε μετρητά ή χρεωστικούς τίτλους, σε ημερήσια βάση, σύμφωνα με την τρέχουσα αξία των συναλλαγών. Επιπλέον, η Τράπεζα πραγματοποιεί εξωχρηματιστηριακές συναλλαγές με κεντρικούς αντισυμβαλλομένους («CCPs»), είτε άμεσα είτε μέσω πιστοποιημένων χρηματοοικονομικών διαμεσολαβητών.

Επίσης, η Τράπεζα αποφεύγει να αναλαμβάνει θέσεις σε παράγωγα προϊόντα, των οποίων οι αξίες των υποκείμενων στοιχείων έχουν υψηλό βαθμό συσχέτισης με την πιστοληπτική ποιότητα του αντισυμβαλλομένου (wrong-way-risk).

Οι μεθοδολογίες και διαδικασίες που υιοθετούνται από την Τράπεζα αναφορικά με την εκτίμηση, μέτρηση και διαχείριση του Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου, τόσο για εσωτερικούς όσο και εποπτικούς σκοπούς, αναλύονται στο Πλαίσιο Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου Αντισυμβαλλομένου («Counterparty Credit Risk Framework»).

Κίνδυνος Χώρας

(Ελεγχόμενη)

Ο κίνδυνος χώρας είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω των γεγονότων που συντελούνται σε μια χώρα, τα οποία βρίσκονται, τουλάχιστον έως ένα βαθμό, υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, αλλά όχι υπό τον έλεγχο κάποιας εταιρείας ή ατόμου. Οι κύριες κατηγορίες του κινδύνου χώρας περιλαμβάνουν τον κίνδυνο στάσης πληρωμών (sovereign risk), τον κίνδυνο αδυναμίας μετατροπής του εγχώριου νομίσματος σε διεθνή βασικά νομίσματα αποθεμάτων (convertibility risk) και τον κίνδυνο μη αποπληρωμής υποχρεώσεων στο εξωτερικό (transfer risk). Ως εκ τούτου, στον κίνδυνο χώρας εμπίπτουν όλες οι μορφές διασυννοριακών χρηματοδοτήσεων σε μια χώρα, είτε αυτές αφορούν στην κεντρική κυβέρνηση, είτε σε Πιστωτικά Ιδρύματα (Π.Ι.), είτε σε επιχείρηση ή ιδιώτη.

Τα στοιχεία εντός και εκτός ισολογισμού τα οποία υπόκεινται σε κίνδυνο χώρας είναι τα παρακάτω:

- οι συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο θυγατρικών που εδρεύουν στο εξωτερικό,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- οι διαπραγματευτικές τοποθετήσεις, με ή χωρίς εξασφάλιση, καθώς και οι κίνδυνοι από συναλλαγές σε παράγωγα εξωχρηματιστηριακά προϊόντα, με Π.Ι. τα οποία εδρεύουν στο εξωτερικό,
- η χορήγηση δανείων προς επιχειρήσεις ή Π.Ι. που εδρεύουν στο εξωτερικό, η διακράτηση διεθνών εταιρικών ομολόγων, καθώς και η χρηματοδότηση μεγάλων διασυστοριακών έργων (project finance),
- οι εγχρήματες (funded) και μη-εγχρήματες (unfunded) εμπορικές συναλλαγές με αντισυμβαλλόμενους που έχουν έδρα στο εξωτερικό, και
- η διακράτηση κρατικών ομολόγων άλλων χωρών.

Στο πλαίσιο αυτό, η έκθεση της Τράπεζας σε Κίνδυνο Χώρας κυρίως πηγάζει από τις θυγατρικές του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό, τη διατήρηση κρατικών ομολόγων άλλων χωρών, καθώς και τις διασυστοριακές δραστηριότητες με τη μορφή διαπραγματευτικών συναλλαγών και εταιρικών πιστοδοτήσεων.

Η ΔΔΧΚΚΡΤ&Ο παρακολουθεί την έκθεση σε Κίνδυνο Χώρας, όπως ορίζεται παραπάνω, σε καθημερινή βάση, επικεντρώνοντας κυρίως στις χώρες όπου έχει παρουσία ο Όμιλος. Επί του παρόντος, η Τράπεζα έχει περιορισμένη έκθεση σε κίνδυνο χώρας, καθώς οι μόνες θυγατρικές που εδρεύουν στο εξωτερικό βρίσκονται στην Κύπρο και τη Βόρεια Μακεδονία.

Κίνδυνος Ρευστότητας

(Ελεγχμένη)

Ως κίνδυνος ρευστότητας ορίζεται ο κίνδυνος ο οποίος απορρέει από την αδυναμία του οργανισμού να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές καταστούν πληρωτέες, χωρίς να υποστεί σημαντικές ζημιές.

Αντικατοπτρίζει τον κίνδυνο που προκύπτει, από περιορισμένες ή από μακροπρόθεσμα λιγότερο σταθερές πηγές χρηματοδότησης (κίνδυνος χρηματοδότησης) ή από ανεπαρκή διαθέσιμα ενέχυρα για άντληση ρευστότητας από το Ευρωσύστημα ή από την διαπραγματευτική αγορά (repos) ή από τις αγορές κεφαλαίων (asset encumbrance risk) ή από τον κίνδυνο συγκέντρωσης στα μη βεβαρημένα στοιχεία ενεργητικού, μειώνοντας την ικανότητα της Τράπεζας να αντλήσει ρευστότητα σε περιόδους μειωμένης εμπορευσιμότητας για συγκεκριμένες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων (κίνδυνος συγκέντρωσης). Επομένως, ο Κίνδυνος Ρευστότητας περιλαμβάνει τον κίνδυνο να μην είναι δυνατή η ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της Τράπεζας έγκαιρα και με εύλογους όρους καθώς και τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης.

Τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της Διοίκησης έχουν την ευθύνη για την εφαρμογή της στρατηγικής κινδύνου ρευστότητας που εγκρίνεται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου («BRC»), καθώς και για τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών, μεθόδων και διαδικασιών για τον εντοπισμό, την επιμέτρηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο του κινδύνου ρευστότητας, που ανταποκρίνονται στη φύση και στην πολυπλοκότητα των εργασιών της Τράπεζας. Τα εκτελεστικά και ανώτατα στελέχη της Διοίκησης ενημερώνονται σε καθημερινή βάση για τα τρέχοντα επίπεδα έκθεσης σε κίνδυνο ρευστότητας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το προφίλ

κινδύνου ρευστότητας του Ομίλου παραμένει εντός των εγκεκριμένων ορίων.

Σε ημερήσια βάση, η ανώτατη Διοίκηση λαμβάνει την εσωτερική αναφορά ρευστότητας της Τράπεζας, η οποία παρουσιάζει λεπτομερή ανάλυση των πηγών χρηματοδότησης της Τράπεζας, του αποθέματος ρευστότητας, του κόστους χρηματοδότησης και άλλων μετρήσεων και δεικτών ρευστότητας σύμφωνα με το «Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων» («RAF»), το «Σχέδιο Ανάκαμψης» («RP») και το «Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας» («CFP»). Η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας έχει επίσης προχωρήσει στην παραγωγή αναφοράς σχετικά με τον Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας («LCR») και ενημερώνει την Διοίκηση σε ημερήσια βάση, αξιοποιώντας τις δυνατότητες της εσωτερικής πλατφόρμας ρευστότητας που έχει αναπτυχθεί. Επιπλέον, η Διεύθυνση Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων & Κινδύνου Ρευστότητας, ενημερώνει σε μηνιαία βάση το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής («ALCO»), για όλους τους εγκεκριμένους δείκτες και τις μετρήσεις για τη ρευστότητα, για τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, για διαφορές στις ημερομηνίες λήξης μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, καθώς και για την εξέλιξη του κόστους χρηματοδότησης.

Η μονάδα διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας στοχεύει να διασφαλίσει την ορθή μέτρηση του κινδύνου ρευστότητας της Τράπεζας και τη συχνή παραγωγή σχετικών αναφορών, προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι είναι εντός της καθορισμένης διάθεσης ανάλυσης κινδύνων και ότι η Διοίκηση ενημερώνεται έγκαιρα για τυχόν αναπτυσσόμενους κινδύνους. Επιπλέον, οι θυγατρικές του Ομίλου μετρούν, παρουσιάζουν σε σχετικές αναφορές και διαχειρίζονται τον δικό τους ατομικό κίνδυνο ρευστότητας, διασφαλίζοντας ότι είναι αυτάρκεις σε μια κρίση ρευστότητας (δηλαδή δεν εξαρτώνται από τη μητρική εταιρεία).

Τρέχουσες συνθήκες Ρευστότητας

Η θέση ρευστότητας της Τράπεζας παραμένει ισχυρή, επωφελούμενη από το ευνοϊκό οικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα, η οποία απέκτησε την επενδυτική βαθμίδα στο τέταρτο τρίμηνο του 2023, καθώς και από τη σταθερότητα των πηγών χρηματοδότησής της, σε συνδυασμό με το υψηλό επίπεδο του αποθέματος ρευστότητάς της, κάνοντάς την πολύ ανθεκτική σε ενδεχόμενη κρίση ρευστότητας.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, το ισχυρό προφίλ ρευστότητας της Τράπεζας είναι αντιπροσωπευτικό ενός υγιούς παθητικού του ισολογισμού. Η δομή χρηματοδότησής της έχει περαιτέρω βελτιωθεί από τις εισροές πελατειακών καταθέσεων, την έκδοση (MREL- επιλέξιμων) ομολόγων χωρίς εξασφάλιση και τη μείωση της εξάρτησής της από τη δημόσια χρηματοδότηση, ενώ η Τράπεζα διατηρεί πλήρη πρόσβαση στις αγορές διαπραγματευτικών συναλλαγών (repos). Επιπλέον, τόσο ο Δείκτης LCR και ο Δείκτης NSFR, όσο και το απόθεμα ρευστότητας (Liquidity Buffer) της Τράπεζας βρίσκονται σε πολύ υψηλότερα επίπεδα από τα εποπτικά και τα εσωτερικά όρια.

Πηγές Χρηματοδότησης και Βασικοί Δείκτες Ρευστότητας

Οι κύριες πηγές ρευστότητας της Τράπεζας είναι οι πελατειακές καταθέσεις, η μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση μέσω της έκδοσης (MREL- επιλέξιμων) ομολόγων, η χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα, η οποία βαθμιαία μειώνεται και οι συμφωνίες επαναγοράς τίτλων (repos) με Π.Ι. Η χρηματοδότηση από την ΕΚΤ

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

και οι συναλλαγές *per se* με Π.Ι. πραγματοποιούνται με την παραχώρηση εξασφαλίσεων κυρίως στοιχείων ενεργητικού υψηλής ρευστότητας και πιστωτικής ποιότητας, όπως ομολόγων έκδοσης κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και ομολόγων και Εντόκων Γραμματίων έκδοσης Ελληνικού Δημοσίου, αλλά και άλλων στοιχείων ενεργητικού, όπως εταιρικών δανείων υψηλής διαβάθμισης.

Κατά τη διάρκεια του 2023, η Τράπεζα βελτίωσε περαιτέρω το προφίλ ρευστότητάς της, καθώς οι πελατειακές καταθέσεις συνέχισαν την ανοδική τους πορεία και ανήλθαν σε €55,6 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2023, λόγω της αύξησης των προθεσμιακών καταθέσεων σε βάρος των καταθέσεων πρώτης ζήτησης, ως αποτέλεσμα της ανόδου των επιτοκίων.

Επιπλέον, τον Σεπτέμβριο του 2023, η Τράπεζα άντλησε επιτυχώς €500 εκατ. μέσω της έκδοσης MREL-επιλέξιμου ομολόγου χωρίς εξασφάλιση, που διακανονίστηκε στις 3 Οκτωβρίου 2023, βελτιώνοντας περαιτέρω τη δομή χρηματοδότησής της.

Επιπρόσθετα, η απομένουσα συμμετοχή της Τράπεζας στη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της ΕΚΤ (TLTROs III), που λήγει εντός του 2024, μειώθηκε σε €1,9 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2023 σε σύγκριση με €8,1 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου του 2022, μέσω ενός συνδυασμού προβλεπόμενων και πρόωρων λήξεων. Επίσης, οι συμφωνίες επαναγοράς τίτλων (*repos*) της Τράπεζας ανήλθαν σε €0,1 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2023.

Κατά συνέπεια, οι δείκτες LCR και NSFR της Τράπεζας ανήλθαν στα υψηλά ιστορικά επίπεδα του 257,8% (Όμιλος 262,2%) και 150,5% (Όμιλος 150,3%) αντιστοίχως στις 31 Δεκεμβρίου 2023, παρά τις αποπληρωμές των TLTROs III. Τέλος, ο δείκτης «Δάνεια προς Καταθέσεις» ανήλθε σε 57,3% και 58,2% στις 31 Δεκεμβρίου 2023 σε επίπεδο χώρας (Ελλάδα) και Ομίλου, αντιστοίχως.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2023 το κόστος χρηματοδότησης της Τράπεζας αυξήθηκε μετρίως σε 77 μ.β., από 30 μ.β. στις 31 Δεκεμβρίου 2022, λόγω του αυξανόμενου κόστους καταθέσεων, ενώ η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αύξησε τα επιτόκια κατά 200 μ.β. στο ίδιο διάστημα.

Τέλος, το ισχυρό απόθεμα ρευστότητας της Τράπεζας ανήλθε σε €25,6 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2023. Πιο συγκεκριμένα, το απόθεμα ρευστότητας αποτελείται από €8,5 δισ. σε μορφή ρευστών διαθεσίμων καταθεθειμένων στην Τράπεζα της Ελλάδος καθώς και άλλων διαθεσίμων που τηρούνται σε λογαριασμούς ανταποκριτών της (“*Nostro Accounts*”), από €13,8 δισ. που αφορούν σε εγγυήσεις αποδεκτές προς χρηματοδότηση από την ΕΚΤ και από €3,3 δισ. που αντιστοιχούν σε μη επιβαρυνμένες διαπραγματεύσιμες εξασφαλίσεις που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εγγυήσεις για χρηματοδότηση μέσω *per se* με Π.Ι.

Λειτουργικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος ορίζει τον Λειτουργικό Κίνδυνο ως τον κίνδυνο ζημίας που απορρέει εξαιτίας ανεπάρκειας ή αποτυχίας εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων, ανθρώπινου παράγοντα ή εξωτερικών γεγονότων. Ο συγκεκριμένος ορισμός περιλαμβάνει το νομικό κίνδυνο, ενώ εξαιρεί τον κίνδυνο στρατηγικής και τον επιχειρηματικό κίνδυνο, και λαμβάνει υπόψη του τυχόν επιπτώσεις φήμης.

Η ΔΔΛΚΤ&Ο είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη και την παρακολούθηση της αξιολόγησης των κινδύνων, παρέχοντας κατάλληλα εργαλεία και μεθοδολογίες, συντονίζοντας και

υποστηρίζοντας τις επιχειρηματικές μονάδες και προτείνοντας τα κατάλληλα μέτρα για την άμβλυση των κινδύνων.

Η Τράπεζα έχει θεσπίσει το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου («ΠΔΛΚ») με το οποίο τίθενται τα θεμέλια, οι αρχές και οι κανόνες διακυβέρνησης, για τον σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση, την αναθεώρηση και τη διαρκή ενίσχυση της διαχείρισης του Λειτουργικού Κινδύνου εντός του Ομίλου. Η ΔΔΛΚΤ&Ο, επανεξετάζει τακτικά το Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου του Ομίλου προκειμένου να διασφαλίσει ότι πληρούνται όλες οι σχετικές εποπτικές απαιτήσεις.

Ειδικότερα, μέσω αυτού του Πλαισίου η ΕΤΕ στοχεύει στην:

- 1) καθιέρωση σε επίπεδο Ομίλου μιας συνεπούς προσέγγισης στη διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου η οποία οδηγεί στην πρόληψη για την αποφυγή απρόβλεπτων γεγονότων, μειώνοντας τις ζημίες εξαιτίας Λειτουργικού Κινδύνου,
- 2) υποστήριξη της επιχειρηματικής στρατηγικής του Ομίλου διασφαλίζοντας την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων με ελεγχόμενο κίνδυνο,
- 3) βελτίωση της ποιότητας της πληροφορίας αναφορικά με το Λειτουργικό Κίνδυνο, ώστε να οδηγεί σε εμπειριστατωμένη λήψη αποφάσεων και βέλτιστη κατανομή των κεφαλαίων,
- 4) διασφάλιση της συνέπειας με τις βέλτιστες πρακτικές και τη συμμόρφωση με τις (ποσοτικές και ποιοτικές) εποπτικές απαιτήσεις,
- 5) καλλιέργεια αντίληψης και κουλτούρας λειτουργικού κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου, συνεισφέροντας περαιτέρω στην ενίσχυση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των δικλείδων ασφαλείας.

Η ΔΔΛΚΤ&Ο υποβάλλει αναφορές προς την Επιτροπή Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου («ΕΔΛΚ»), μια υπό-Επιτροπή της Ανώτατης Εκτελεστικής Επιτροπής. Η ΕΔΛΚ, η οποία εποπτεύει την εφαρμογή του ΠΔΛΚ συνεδριάζει τακτικά κάθε τρίμηνο, υποβάλλοντας εξαμηνιαία αναφορά στην Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή. Τον Ιανουάριο του 2022 συστάθηκε η Επιτροπή Εξωτερικής Ανάθεσης, η οποία λειτουργεί σύμφωνα με το ισχύον νομικό και εποπτικό πλαίσιο και είναι υπεύθυνη για την εποπτεία του κινδύνου Εξωτερικών Αναθέσεων για τον Όμιλο.

Η γενικότερη ευθύνη για τη διαχείριση του Λειτουργικού Κινδύνου ανήκει στις Επιχειρηματικές Μονάδες της Πρώτης Γραμμής Άμυνας (για τις Γραμμές Άμυνας βλ. επίσης την ενότητα “*Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης – Ε. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου*” της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023) οι οποίες είναι αρμόδιες και υπεύθυνες για την άμεση αναγνώριση, αξιολόγηση, αποτροπή και άμβλυση του Λειτουργικού Κινδύνου, στο πλαίσιο των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων σε συμμόρφωση με τις πολιτικές και τις διαδικασίες της Τράπεζας.

Η Διαχείριση Λειτουργικού Κινδύνου ενσωματώνεται στις καθημερινές δραστηριότητες, προσθέτοντας αξία στον οργανισμό εφαρμόζοντας μια προληπτική προσέγγιση. Μια σειρά τεχνικών και εργαλείων έχουν καθοριστεί από τον Όμιλο για τον εντοπισμό, τη μέτρηση και την αξιολόγηση του Λειτουργικού Κινδύνου. Οι σημαντικότεροι μηχανισμοί λειτουργικού κινδύνου που χρησιμοποιεί ο Όμιλος είναι οι ακόλουθοι:

- Η διαδικασία Αυτοαξιολόγησης Κινδύνων και Περιβάλλοντος Ελέγχου («*RCSA*»): Πρόκειται για

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

μια επαναλαμβανόμενη, προσανατολισμένη στο μέλλον διαδικασία η οποία πραγματοποιείται ετησίως και αποσκοπεί στον εντοπισμό και την αξιολόγηση των Λειτουργικών Κινδύνων που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Το πεδίο εφαρμογής της εκτείνεται σε όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, ως εκ τούτου σε όλο τον Όμιλο, στις επιχειρηματικές, υποστηρικτικές και τις εξειδικευμένες Μονάδες.

- Η διαδικασία συλλογής Εσωτερικών Γεγονότων.** Η ΕΤΕ επιζητά ακριβή και έγκαιρη ενημέρωση για τα εσωτερικά γεγονότα Λειτουργικού Κινδύνου και ως εκ τούτου έχει καθιερώσει μια κατάλληλη διαδικασία διαχείρισης που περιλαμβάνει τον κύκλο ζωής ενός γεγονότος, αποτελούμενη από τον εντοπισμό του, την κατηγοριοποίηση, την ανάλυση, την συνεχή διαχείρισή του, τις ενέργειες αποκατάστασης και την παραγωγή αναφορών.
- Ο ορισμός και η παρακολούθηση Βασικών Δεικτών Κινδύνου («KRIs»):** Η ΕΤΕ ορίζει ως Βασικό Δείκτη Κινδύνου («ΒΔΚ») κάθε απλή ή σύνθετη μεταβλητή δεδομένων, που επιτρέπει την αξιολόγηση μιας κατάστασης που εκθέτει την Τράπεζα σε Λειτουργικό Κίνδυνο, καθώς επίσης και την τάση της, μέσω της διαχρονικής παρακολούθησής ή σύγκρισής των τιμών. Για το λόγο αυτό οι ΒΔΚ είναι δείκτες που παρέχουν σημάδια έγκαιρης προειδοποίησης, προλαμβάνοντας ή εντοπίζοντας πιθανούς κινδύνους και αδυναμίες στις δραστηριότητες της Τράπεζας.
- Η διαδικασία Ανάλυσης Σεναρίων (Scenario Analysis):** Η ΕΤΕ ορίζει ως Σενάριο Κινδύνου τη δημιουργία ενός πιθανού γεγονότος ή της συνέπειας γεγονότων που εκθέτουν τον οργανισμό σε σημαντικούς λειτουργικούς κινδύνους και μπορεί να οδηγήσουν σε σημαντικές λειτουργικές ζημίες. Η Ανάλυση Σεναρίων είναι η διαδικασία της ανάδειξης κάθε μακροπρόθεσμης έκθεσης σε σημαντικούς και ασυνήθιστους λειτουργικούς κινδύνους, που μπορεί να έχουν ουσιαστικές αρνητικές επιπτώσεις στην κερδοφορία και τη φήμη του Οργανισμού.
- Δράσεις στο πλαίσιο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και ευαισθητοποίησης σε θέματα Κουλτούρας Κινδύνου (Training Initiatives and Risk Culture / Awareness):** Η ΔΔΛΚΤ&Ο σχεδιάζει και υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα για το Λειτουργικό Κίνδυνο και το ΠΔΛΚ, τη χρήση και την εφαρμογή προγραμμάτων, μεθόδων και συστημάτων καθώς επίσης δράσεις που αποσκοπούν στη διάχυση της γνώσης και στην καλλιέργεια κουλτούρας Λειτουργικού Κινδύνου σε ολόκληρο τον Όμιλο.

Κίνδυνος Υποδειγμάτων

Ο Κίνδυνος Υποδειγμάτων ορίζεται ως η δυνητική ζημία που ενδέχεται να προκληθεί στον Όμιλο σαν συνέπεια των αποφάσεων που θα μπορούσαν να βασίζονται κυρίως στις εκτιμήσεις των χρησιμοποιούμενων υποδειγμάτων λόγω

σφαλμάτων στην ανάπτυξη, υλοποίηση ή χρήση των υποδειγμάτων αυτών.

Ο Κίνδυνος Υποδειγμάτων προκύπτει κυρίως για δύο λόγους:

- Ένα υπόδειγμα δύναται να παράγει ανακριβή αποτελέσματα λόγω σφαλμάτων στον σχεδιασμό του, στη μεθοδολογία του, στα δεδομένα εισόδου που χρησιμοποιεί ή στην υλοποίησή του.
- Ένα υπόδειγμα δύναται να χρησιμοποιείται με εσφαλμένο ή μη ενδεδειγμένο τρόπο, που δε συμβαδίζει με τους περιορισμούς και τις παραδοχές σύμφωνα με τις οποίες αναπτύχθηκε.

Ο Κίνδυνος Υποδειγμάτων επιμετράται, παρακολουθείται και βρίσκεται υπό τη διαχείριση του Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων («ΤΕΥ»). Συγκεκριμένα, ο ΤΕΥ έχει αναπτύξει ένα σύνολο πολιτικών, κατευθυντήριων γραμμών, μεθοδολογιών και ελεγκτικών διαδικασιών που απαρτίζουν το πλαίσιο Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων («ΔΚΥ»). Η δέουσα εφαρμογή του πλαισίου ΔΚΥ έχοντας επίσης ως στόχευση την κατάλληλη κάλυψη των αναγκών του κύκλου ζωής υποδειγμάτων, δίνει στον ΤΕΥ τη δυνατότητα να υλοποιεί και να συμμετέχει σε μία σειρά διάφορων ελεγκτικών δραστηριοτήτων που αφορούν την απόδοση των υποδειγμάτων, ως μέρος της διαδικασίας επικύρωσής τους. Στην περίπτωση που εντοπιστούν ορισμένες ανεπάρκειες μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης ενός υποδείγματος μέσω της επικύρωσής του, ο ΤΕΥ διατυπώνει τις διαπιστώσεις και τα κρίσιμα συμπεράσματα ως Ευρήματα Υποχρεωτικής Ενέργειας για τα οποία υλοποιούνται οι απαιτούμενες ενέργειες αφού αυτά εγκριθούν αρμοδίως και τα οποία ενδέχεται να επιφέρουν ουσιαστικές τροποποιήσεις στα υποδείγματα.

Ο ΤΕΥ από το 2018, έχει οργανώσει τις ενέργειές του προς τις ακόλουθες κατευθύνσεις, με στόχο να εφαρμόσει πλήρως το προαναφερθέν Πλαίσιο Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων:

- Βασικά στοιχεία Πολιτικής και Διακυβέρνησης:** Ο ΤΕΥ επικαιροποιεί τακτικά την Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας και αναπτύσσει και εισαγάγει σταδιακά κατευθυντήριες οδηγίες και συμπληρωματικά κείμενα αυτής ώστε να βελτιώνει το πλαίσιο ΔΚΥ, όπως αυτό βρίσκεται σε ισχύ. Βάσει αυτών, έχουν σχεδιαστεί σχετικοί έλεγχοι και έχει θεσπιστεί από τον ΤΕΥ συγκεκριμένο σχήμα για τη διαχείριση των ευρημάτων και των προγραμματισμένων ενεργειών αντιμετώπισής τους. Ο ΤΕΥ έχει επεξεργαστεί ένα σύνολο από επιχειρηματικές διαδικασίες, με τη μορφή ρών εργασίας που χρησιμεύουν στη διαχείριση του κύκλου ζωής των υποδειγμάτων ενώ έχει επίσης αναπτύξει μια μεθοδολογία ποσοτικοποίησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων. Η τελευταία έχει εγκριθεί τον Απρίλιο του 2020 και χρησιμοποιείται για σκοπούς αναφοράς υπό τη Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (“ICAAP”).
- Εργαλεία και πλατφόρμα Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων:** Ο ΤΕΥ έχει θέσει σε ισχύ εργαλεία αυτοματοποίησης, έχει αναπτύξει εσωτερικές διαδικασίες και βιβλιοθήκες κώδικα ακολουθώντας βέλτιστες πρακτικές και κατάλληλα

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

τεχνικά πρότυπα μηχανικής λογισμικού ώστε να εκτελείται αποτελεσματικά το υπολογιστικό μέρος των ασκήσεων επικύρωσης και συμμετέχει επίσης στην ομάδα υλοποίησης της μηχανογραφικής πλατφόρμας που θα χρησιμοποιείται από τις Μονάδες Διακυβέρνησης, Διαχείρισης Κινδύνων και Συμμόρφωσης («ΔΚΣ»). Όλες οι απαραίτητες ενέργειες αναφορικά με την εγκατάσταση του δομικού στοιχείου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων της πλατφόρμας ΔΚΣ που θα υποστηρίζει κυρίως τις καθημερινές εργασίες της Μονάδας, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται η παραμετροποίηση της πλατφόρμας εντός των μηχανογραφικών συστημάτων και οι εκτενείς φάσεις Ελέγχου Αποδοχής Χρήστη που συνέβαλαν αποτελεσματικά στη μετάβαση της λειτουργίας του δομικού στοιχείου σε περιβάλλον παραγωγής τον Δεκέμβριο του 2020, έχουν δεόντως ολοκληρωθεί. Το εν λόγω δομικό στοιχείο έχει προσαρμοστεί σχολαστικά, ώστε να συμμορφώνεται με το υφιστάμενο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων, διευκολύνοντας έτσι την ενσωμάτωσή του στις ημερήσιες διαδικασίες της Μονάδας και της Τράπεζας. Έχει επίσης συνταχθεί ένα Εγχειρίδιο Εργασιών Χρήστη που αφορά το δομικό στοιχείο του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων και καλύπτει τις εκπαιδευτικές ανάγκες των καθορισμένων χρηστών της πλατφόρμας μέσω της συμπεριληφθείσας σε αυτό των διαφόρων λειτουργιών του στοιχείου. Επιπλέον, το ενσωματωμένο στο δομικό στοιχείο μητρώο υποδειγμάτων της Τράπεζας, ενημερώνεται διαρκώς με όλα τα υποδείγματα που έχουν αναπτυχθεί πρόσφατα σύμφωνα με την εκτίμηση της σημαντικότητάς τους.

Ο ΤΕΥ έχει αναλάβει επιπλέον πρωτοβουλίες προς τις ανωτέρω δύο κατευθύνσεις. Η επικαιροποίηση της Πολιτικής Επικύρωσης Υποδειγμάτων και των Παραρτημάτων της βρίσκεται επί του παρόντος σε εξέλιξη, εστιάζοντας κυρίως στην ευθυγράμμισή τους με τους μηχανισμούς Εσωτερικών Ελέγχων της Τράπεζας, στη βελτιωμένη ενσωμάτωση σε αυτά των πρόσφατων εξελίξεων του πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων και τη συμμόρφωσή τους με τις τελευταίες εποπτικές απαιτήσεις.

Επιπλέον, η χρήση του δομικού στοιχείου για τη Διαχείριση Κινδύνου Υποδειγμάτων προβλέπεται να επεκταθεί περαιτέρω με την ολοκλήρωση της διαδικασίας καταχώρησης, σύμφωνα με τις υποβληθείσες προτάσεις καταχώρησης νέων υποδειγμάτων από τις Μονάδες που έχουν την ευθύνη ανάπτυξης των υποδειγμάτων που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των κυριότερων τύπων κινδύνου, καθιστώντας το ένα ολοκληρωμένο αποθετήριο υποδειγμάτων της Τράπεζας που θα χρησιμεύει ως το μοναδικό σημείο αναφοράς για τα χαρακτηριστικά τους. Επιπλέον, ο ΤΕΥ σχεδιάζει να διαμορφώσει διαδικασίες που ικανοποιούν τις υφιστάμενες ανάγκες επικοινωνίας μεταξύ των εμπλεκόμενων Μονάδων, μέσω της έκδοσης συγκεκριμένων οδηγιών αναφορικά με την υιοθέτηση της χρήσης του δομικού στοιχείου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων και τη διευρυμένη εισαγωγή των ρών εργασιών που εξυπηρετούν τις ανάγκες του κύκλου ζωής υποδειγμάτων και την εκπαίδευση των εξουσιοδοτημένων χρηστών. Τέλος, η Μονάδα θα ασχοληθεί με την ενσωμάτωση των παραγόμενων, από τις διάφορες μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων

και Ελέγχου, ρών αναφορών στην πλατφόρμα ΔΚΣ, ολοκληρώνοντας τη συμπεριληφθείσας όλων εκείνων που σχετίζονται με τη διαδικασία Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων, όπως η τελευταία κωδικοποιείται στις δικλίδες ασφαλείας που έχουν αναπτυχθεί από τον ΤΕΥ, τα σχετικά κείμενα Πολιτικών και τα παραρτήματα τους.

Οι βασικές πτυχές του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων αφορούν:

- Πολιτικές και Διαδικασίες:** Για τη διασφάλιση μιας ακριβούς, έγκαιρης και ισχυρής διαδικασίας ποσοτικοποίησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων και για την ενίσχυση της αποτελεσματικής διαχείρισης του αναφερόμενου κινδύνου, έχει καταρτιστεί ένα περιεκτικό σύνολο από κατευθυντήριες οδηγίες σχετιζόμενες με τις αναγνωρισμένες ανάγκες του ισχύοντα κύκλου ζωής υποδειγμάτων καθώς και από συγκεκριμένα κείμενα Πολιτικών και μεθοδολογιών σχετικών με τη διακυβέρνηση, τη διαχείριση και την επικύρωση των υποδειγμάτων. Οι προαναφερθείσες οδηγίες συμπεριλαμβάνουν σαφείς και βελτιστοποιημένες ροές εργασίας και κείμενα μεθοδολογιών, που προκύπτουν από την τεχνογνωσία και την «εις βάθος» ανάλυση του Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων, τα οποία συνάδουν με τις ισχύουσες επιχειρηματικές διαδικασίες της Τράπεζας και το υφιστάμενο εποπτικό πλαίσιο.
- Διαβάθμιση Σημαντικότητας Υποδειγμάτων και Εκτίμηση Κινδύνου Υποδειγμάτων:** Σύμφωνα με τις εποπτικές απαιτήσεις, ο βαθμός αυστηρότητας με τον οποίο ένα υπόδειγμα επικυρώνεται, παρακολουθείται η απόδοση του και γίνεται η διαχείριση όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με τις αντίστοιχες λειτουργίες, είναι ανάλογος της σημαντικότητάς του. Ο ΤΕΥ έχει εισαγάγει μία διαδικασία διαβάθμισης των υποδειγμάτων με τη σαφή πρόθεση να επιβεβαιώνεται το επίπεδο σημαντικότητας και κρισιμότητας εκάστου εξ' αυτών για την Τράπεζα. Επιπλέον, το εξαγόμενο της προαναφερθείσας κατηγοριοποίησης και το αποτέλεσμα της επικύρωσης των υποδειγμάτων συνδυάζονται κατάλληλα μέσω μιας μεθοδολογίας που έχει αναπτυχθεί από τον ΤΕΥ, με αποκλειστικό σκοπό την ποσοτικοποίηση του Κινδύνου Υποδειγμάτων και την αποτίμησή του σε όρους εσωτερικού κεφαλαίου.
- Ευρήματα και Σχέδια Δράσης:** Ο ΤΕΥ έχει θεσμοθετήσει μία συγκεκριμένη διαδικασία ιχνηλάτησης ευρημάτων υλοποιημένη στη μηχανογραφική πλατφόρμα ΔΚΣ που αποτελεί το νέο σύστημα διαχείρισης ροής εργασιών της Τράπεζας, με σκοπό την ενημέρωση των Μονάδων στις οποίες ανήκουν τα υποδείγματα σχετικά με ευρήματα που αφορούν τη λειτουργία τους, την παρακολούθηση της τρέχουσας κατάστασης των διατυπωμένων ευρημάτων, την έγκριση σχεδίων σχετικά με τις διορθωτικές ενέργειες επίλυσης των αντίστοιχων διαπιστωμένων δυσλειτουργιών, την καταγραφή της πορείας τακτοποίησής τους και τέλος την ενημέρωση της Ανώτατης Εκτελεστικής

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	--------------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Επιτροπής και της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας για την ολοκλήρωση των απαιτούμενων ενεργειών. Η συγκεκριμένη πλειάδα διαδικασιών εξασφαλίζει ότι οι ασκήσεις επικύρωσης συμβάλλουν αποτελεσματικά στη διατήρηση της αποδοτικής λειτουργίας των υποδειγμάτων κρατώντας αμετάβλητη την καταλληλότητα χρήσης τους και συνδράμοντας συγχρόνως τη λειτουργία της ενεργής Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων, ενώ παράλληλα διασφαλίζουν ότι η επιχειρηματική ουσία της αξιολόγησης των υποδειγμάτων μέσω της επικύρωσής τους δεν περιορίζεται αποκλειστικά στην εκπλήρωση του σκοπού και των αναγκών παραγωγής αναφορών και μόνο.

- Μητρώο Υποδειγμάτων και Δομικό Στοιχείο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων:** Οι Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου, έχουν εργαστεί εκτενώς προς την κατεύθυνση υιοθέτησης του νέου συστήματος διαχείρισης ρωών εργασίας, που στοχεύει μεταξύ άλλων στην αυτοματοποίηση της πλειονότητας των διαδικασιών που σχετίζονται με τις απαιτήσεις του κύκλου ζωής των υποδειγμάτων. Η προσπάθεια αυτή θα ενισχυθεί περαιτέρω από τη συμμετοχή του δομικού στοιχείου Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων, που είναι τμήμα της μηχανογραφικής πλατφόρμας ΔΚΣ όπου φιλοξενείται, το οποίο ενσωματώνει επίσης ένα αυτόνομο μητρώο υποδειγμάτων της Τράπεζας και περιλαμβάνει ένα αυτοτελές σε όρους χαρακτηριστικών των υποδειγμάτων, αρχείο καταγραφής τους. Τα τελευταία, δύνανται να παρέχουν την απαιτούμενη υποστηρικτική πληροφόρηση για σκοπούς διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων, η οποία παραμένει διαθέσιμη εντός της υποδομής της πλατφόρμας. Επίσης, χρησιμοποιούνται – στην ολότητά τους ή μερικώς – ως μία δεξαμενή απαραίτητων δεδομένων για σκοπούς εκτίμησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων. Το μητρώο πρόκειται να διαδραματίσει έναν ουσιαστικό ρόλο στην κεντροποιημένη και ολιστική προσέγγιση της εκτίμησης του Κινδύνου Υποδειγμάτων.

Η δομή της διαδικασίας Διαχείρισης του Κινδύνου Υποδειγμάτων που ακολουθείται από τον ΤΕΥ, είναι βασισμένη σε ένα σύνολο διακριτών φάσεων.

Αρχικά, όταν έχει αποφασιστεί και εγκριθεί η ανάπτυξη ενός νέου υποδείγματος, το υπόδειγμα πρέπει να καταχωρηθεί στο Μητρώο Υποδειγμάτων της Τράπεζας από τη Μονάδα στην οποία ανήκει. Η αποτελεσματική Διαχείριση του Κινδύνου Υποδειγμάτων απαιτεί την τήρηση ενός πλήρους και τακτικά επικαιροποιούμενου μητρώου, έτσι ώστε η προτεραιοποίηση της διαδικασίας επικύρωσής τους ακολουθώντας πιστά τον καθορισμένο κύκλο επικύρωσης καθώς και εν συνεχεία η διαβάθμιση και η παρακολούθηση του απορρέοντος συναφούς κινδύνου, να μπορούν να εκπληρωθούν επαρκώς. Κατά τη διάρκεια της φάσης ανάπτυξης ενός υποδείγματος, ο ΤΕΥ ενημερώνεται αναφορικά με τις ολοκληρωμένες εργασίες και τη γενική κατάσταση προόδου της διαδικασίας. Μόλις ολοκληρωθεί η ανάπτυξη του υποδείγματος, το Μητρώο Υποδειγμάτων της Τράπεζας ενημερώνεται από την αρμόδια Μονάδα στην οποία

ανήκει το υπόδειγμα με το απαραίτητο υλικό που απαιτείται ώστε να οριστικοποιηθεί η διαβάθμιση σημαντικότητας του υποδείγματος, η αξιολόγηση του κινδύνου του, η λίστα σειριακών ελέγχων που αφορούν τη διαδικασία επισκόπησής του και τέλος να ολοκληρωθεί η πορεία επικύρωσής του στο σύνολό της.

Μετά την καταχώρηση ενός νέου υποδείγματος ακολουθεί η Αρχική του Επικύρωση, όπως απαιτείται. Η συγκεκριμένη διαδικασία είναι ένα βασικό συστατικό της πορείας ενεργειών που αφορούν τη Διαχείριση Κινδύνου Υποδειγμάτων, καθώς επιτρέπει την ακριβή εκτίμηση του αναφερόμενου Κινδύνου. Ως μέρος της Αρχικής του Επικύρωσης, το υπόδειγμα εξετάζεται μέσα από την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μίας σειράς ελέγχων, που καλύπτουν ένα πλήθος ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων και που έχουν κυρίως σχεδιαστεί ώστε να αμβλύνουν συγκεκριμένες περιοχές που έχουν αναγνωριστεί ως πιθανές πηγές Κινδύνου Υποδειγμάτων, όπως θέματα ποιότητας δεδομένων εισόδου, ανεπαρκειών στον σχεδιασμό του υποδείγματος, μη συμμόρφωσης με τις εσωτερικές ή/και τις εξωτερικές απαιτήσεις, ακατάλληλης χρήσης του υποδείγματος, εσφαλμένης υλοποίησης του υποδείγματος και ανεπαρκούς απόδοσής του. Οι έλεγχοι αυτοί εκτελούνται χρησιμοποιώντας ένα σύνολο από παραδοτέα, που καθίστανται διαθέσιμα από την αρμόδια Μονάδα στην οποία ανήκει το υπόδειγμα μέσω της μηχανογραφικής πλατφόρμας ΔΚΣ, στην οποία αναφορτώνονται και περιλαμβάνουν τις αναφορές ποιότητας δεδομένων, τις αναφορές ανάπτυξης υποδειγμάτων, τις αναφορές χρήσης τους κτλ. Αποτέλεσμα του εγχειρήματος επικύρωσης αποτελεί η συνδυασμένη αξιολόγηση της διαβάθμισης του κινδύνου που εμφανίζει το υπόδειγμα, η επιβεβαίωση του τύπου έγκρισής του και η κατάρτιση μίας προκύπτουσας λίστας από Ευρήματα Υποχρεωτικής Ενέργειας, εφόσον εντοπισθούν κρίσιμες ανεπάρκειες που αφορούν τις περιοχές αξιολόγησης του υποδείγματος και πρέπει να επιλυθούν.

Μετά την οριστικοποίηση της έγκρισης του υποδείγματος από το αρμόδιο διοικητικό επίπεδο ή επιτροπή της Τράπεζας, αυτό υλοποιείται στο κατάλληλο σύστημα της Τράπεζας. Η φάση της υλοποίησης, δυνητικά αποτελεί μία επιπλέον πηγή Κινδύνου Υποδειγμάτων. Ο ΤΕΥ διεξάγει την επισκόπηση της πορείας υλοποίησης ενός υποδείγματος, με την οποία εξετάζεται εάν η διαδικασία που ακολουθήθηκε και όλες οι διαθέσιμες αναφορές που καλύπτουν τις ενέργειες των Μονάδων Πληροφορικής καθώς και οι αναφορές αποδοχής χρήσης (UAT), εκτελέστηκαν και εγκρίθηκαν καταλλήλως, με στόχο να καθοριστεί εάν το υλοποιημένο υπόδειγμα είναι κατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό και λειτουργεί σύμφωνα με τον αναμενόμενο τρόπο. Τα υλοποιημένα υποδείγματα και η ορθή χρήση τους παρακολουθούνται τακτικά από τις Μονάδες στις οποίες ανήκουν και επίσης επισκοπούνται από τον ΤΕΥ μέσω της εκτέλεσης των ασκήσεων διαρκούς επικύρωσής τους (διενεργούνται ετησίως για την περίπτωση αυτών που παρουσιάζουν σημαντικό Κίνδυνο Υποδείγματος ή κάθε τρία χρόνια για τα υπόλοιπα υποδείγματα), εστιάζοντας κυρίως στην ποσοτική απόδοση των υποδειγμάτων που περιλαμβάνει την εκτίμηση της διακριτικής τους ικανότητας, την ακρίβεια και τη σταθερότητά τους. Κάθε άσκηση επικύρωσης θα μπορούσε να οδηγήσει στη διατύπωση Ευρημάτων Υποχρεωτικής Ενέργειας και ενδεχομένως να προκαλέσει την αναγκαιότητα ανάπτυξης μίας νέας έκδοσης του υποδείγματος, στην περίπτωση που απαιτούνται ουσιαστικές τροποποιήσεις του. Οι τελευταίες, θα μπορούσαν συνεπώς να προκαλέσουν την εκκίνηση ενός νέου συνόλου ενεργειών συντήρησης του υποδείγματος που περιέχεται στον κύκλο ζωής του, όπως περιγράφηκε προηγουμένως.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	--------------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Κίνδυνος Στρατηγικής/Επιχειρηματικού Μοντέλου

Ως κίνδυνοι Στρατηγικής/Επιχειρηματικού Μοντέλου ορίζονται οι υφιστάμενοι ή δυνητικοί κίνδυνοι που αφορούν τη βιωσιμότητα και την διατηρησιμότητα του Επιχειρηματικού Μοντέλου του Ομίλου, π.χ. ο κίνδυνος του να καταστεί το Επιχειρηματικό Μοντέλο παρωχημένο ή μη σχετικό και/ή να πάψει να παράγει αποτελέσματα ευθυγραμμισμένα με τους στρατηγικούς στόχους του Ομίλου και τις προσδοκίες των ενδιαφερόμενων μερών. Αυτού του τύπου οι κίνδυνοι σχετίζονται με αδυναμίες στην Στρατηγική τοποθέτηση ή/και στην εκτέλεση της Στρατηγικής ως αποτέλεσμα εξωγενών ή ενδογενών παραγόντων κινδύνου καθώς επίσης και λόγω πιθανής αδυναμίας αποτελεσματικής αντιμετώπισής τους. Η επίπτωση των Κινδύνων Στρατηγικής/Επιχειρηματικού Μοντέλου καθίσταται εμφανής μέσω:

- Της αποτυχίας παραγωγής των αναμενόμενων αποτελεσμάτων π.χ. σημαντικών αποκλίσεων από τους στόχους ενός καθορισμένου επιχειρηματικού σχεδίου σε όρους κερδοφορίας, κεφαλαιακής επάρκειας και/ή αντίληψης εταιρικής ταυτότητας, και
- Μακροχρόνιας φθίνουσας πορείας της ανταγωνιστικότητας (π.χ. της χειροτέρευσης της θέσης του οργανισμού σε στρατηγικά σημαντικές περιοχές σε σχέση με τους άμεσους ανταγωνιστές). Πηγές κινδύνου συνιστούν οι πιθανές αδυναμίες στον στρατηγικό σχεδιασμό, η απουσία διαφοροποίησης στις πηγές εσόδων, οι εξωτερικοί ανασταλτικοί παράγοντες (όπως η παρουσία νέων ανταγωνιστών) και η αδυναμία αποτελεσματικής και έγκαιρης προσαρμογής των συστατικών του Επιχειρηματικού μοντέλου στις συνθήκες της αγοράς.

Αναγνωρίζοντας την αυξανόμενη σημασία του κινδύνου βιωσιμότητας του Επιχειρηματικού Μοντέλου, η Τράπεζα εισήγαγε τη στρατηγική διάσταση εντός του οργανογράμματος της Διαχείρισης Κινδύνων (με την ίδρυση εξειδικευμένης Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής της Τράπεζας και του Ομίλου) και την ενεργό συμμετοχή στον Επιχειρησιακό και Κεφαλαιακό Σχεδιασμό, (συμπεριλαμβανομένης της γνωμοδότησης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων). Στόχος είναι να ενδυναμωθεί η διασύνδεση μεταξύ της διαχείρισης κινδύνων και της στρατηγικής, θεσπίζοντας την τακτική και ενεργή συμμετοχή της διαχείρισης κινδύνων στη διαμόρφωση στρατηγικής και στις διαδικασίες εκτέλεσης και παρέχοντας την οπτική της διαχείρισης κινδύνων κατά τον προσδιορισμό των πρωταρχικών επιχειρηματικών και στρατηγικών στόχων. Η ανάπτυξη του Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής είναι μέρος του Enterprise Risk Management (ERM) της Τράπεζας.

Οι στρατηγικοί στόχοι και οι προτεραιότητες της Τράπεζας προσδιορίζονται μέσω του Επιχειρησιακού και Κεφαλαιακού Σχεδίου και τις επιχειρηματικές στρατηγικές που καθορίζονται σε αυτό, προκειμένου να καταστήσουν εφικτή την υλοποίηση της Στρατηγικής του Ομίλου. Η διαδικασία της αναγνώρισης των κινδύνων και της αξιολόγησης της σημαντικότητάς τους διενεργείται συσχετίζοντας το υφιστάμενο επιχειρηματικό μοντέλο με την Επιχειρησιακή Στρατηγική και τις προοπτικές του εξωτερικού οικονομικού περιβάλλοντος στο μέλλον.

Οι διαστάσεις του επιχειρηματικού μοντέλου που λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία της αναγνώρισης των κινδύνων και της αξιολόγησης της σημαντικότητάς τους προσδιορίζονται και

αντιστοιχίζονται με συγκεκριμένους Βασικούς Δείκτες Απόδοσης (KPIs) που η Τράπεζα θεωρεί συναφείς και κατάλληλους για την διαμόρφωση του επιχειρηματικού προφίλ της (ως τρέχουσα κατάσταση και μελλοντική προοπτική). Η αναγνώριση των σημαντικών επιχειρηματικών κινδύνων αποτελεί την βάση για την ποσοτικοποίηση του αντικτύπου των εν λόγω κινδύνων, μέσω ανάλυσης σεναρίων και ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, καθώς και μέσω της ανάλυσης της επίδρασης μεμονωμένων παραγόντων κινδύνου. Η διαδικασία αυτή έχει ως στόχο να αξιολογήσει την ανθεκτικότητα της κύριας κερδοφορίας της Τράπεζας και τη δυνατότητα δημιουργίας κεφαλαίου, όπως επίσης να υποδείξει πιθανές αδυναμίες και κρίσιμες απειλές για το επιχειρηματικό μοντέλο της Τράπεζας στο μέλλον.

Κλιματικοί και Περιβαλλοντικοί Κίνδυνοι (Climate & Environmental ("C&E"))

Αναγνωρίζοντας τη σημασία και τη δυνητική επίπτωση των κινδύνων ΠΚΔ και ειδικότερα των Κλιματικών και Περιβαλλοντικών κινδύνων, η Τράπεζα προχώρησε στον εντοπισμό και την εκτίμηση της σημαντικότητάς τους, καθώς και στην ενσωμάτωσή τους στο συνολικό Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων και δεσμεύεται να παρακολουθεί, να αξιολογεί και να διαχειρίζεται τους εν λόγω κινδύνους εφεξής.

Ειδικότερα, η Τράπεζα έχει εφαρμόσει τις εξής δράσεις:

- Ενσωμάτωσε τους κινδύνους ΠΚΔ στο Πλαίσιο Ταξινόμησης Κινδύνων της ΕΤΕ και στις διαδικασίες εντοπισμού κινδύνων, αναγνωρίζοντάς τους ως εγκάρσιους κινδύνους και θεωρώντας ότι αποτελούν πηγή υφιστάμενων τύπων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών κινδύνων.
- Ανέθεσε με σαφήνεια την ευθύνη για τη διαχείριση των κινδύνων C&E σε ολόκληρη την οργανωτική δομή, διαχέοντας αυτήν μέσω των τριών γραμμών άμυνας, περιλαμβανομένων εξειδικευμένων Επιτροπών σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου και Διοίκησης (αντίστοιχα, την Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας και την Επιτροπή Διαχείρισης ΠΚΔ). Συγκεκριμένα ως προς τη λειτουργία της Διαχείρισης Κινδύνων:
 - Ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου είναι επιφορτισμένος με την εποπτεία των κινδύνων C&E και συνεργάζεται στενά με τον Γενικό Διευθυντή Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων και τον Γενικό Διευθυντή Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ομίλου για όλα τα σημαντικά θέματα C&E.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<ul style="list-style-type: none"> Οι κίνδυνοι C&E έχουν ενταχθεί στις υφιστάμενες διαδικασίες αναγνώρισης, μέτρησης και εκτίμησης κινδύνων για κάθε κύριο τύπο κινδύνου, συνεπώς κάθε Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων (Πιστωτικού Κινδύνου, Χρηματοοικονομικών Κινδύνων και Κινδύνου Ρευστότητας, Λειτουργικού Κινδύνου, Κινδύνων Στρατηγικής και Επιχειρηματικού μοντέλου): <ul style="list-style-type: none"> Προβαίνει σε επιμέτρηση, έλεγχο και παρακολούθηση των κινδύνων C&E και της επίπτωσής τους στους υφιστάμενους τύπους χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών κινδύνων Ενσωματώνει τους κινδύνους C&E στα εσωτερικά της πλαίσια, πολιτικές, διαδικασίες και αναφορές και υλοποιεί τυχόν απαιτούμενες βελτιώσεις. 			<ul style="list-style-type: none"> Ενσωμάτωσε τους κινδύνους ΠΚΔ στο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων και υλοποίησε βελτιώσεις στην περιοχή κάθε κύριου τύπου κινδύνου, ως εξής: <ul style="list-style-type: none"> Ανέπτυξε τη μεθοδολογική προσέγγιση για την αναγνώριση των κινδύνων C&E και την εκτίμηση της σημαντικότητάς τους, μέσω των ακόλουθων ενεργειών: <ul style="list-style-type: none"> Αποτύπωσε τη διακριτή χαρτογράφηση των κινδύνων C&E και των διαύλων μετάδοσής τους στους υφιστάμενους τύπους κινδύνων, Έλαβε υπόψη την επίπτωση των περιβαλλοντικών κινδύνων, πέραν των κλιματικών κινδύνων, Ενσωμάτωσε μελλοντικές εκτιμήσεις. 		
<ul style="list-style-type: none"> Ο Γενικός Διευθυντής Πίστης του Ομίλου και οι Διευθύνσεις Πίστης διασφαλίζουν την ενσωμάτωση των αξιολογήσεων ΠΚΔ στις πιστωτικές πολιτικές και διαδικασίες. Στη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής της Τράπεζας και του Ομίλου έχει ανατεθεί ο ρόλος της άσκησης ολιστικής εποπτείας στις δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων που σχετίζονται με το Κλίμα και το Περιβάλλον (C&E), αποτελώντας το κεντρικό σημείο αναφοράς για θέματα C&E και τον κύριο σύνδεσμο μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών από πλευράς Διαχείρισης Κινδύνων και Επιχειρηματικής Στρατηγικής για θέματα ΠΚΔ, εστιάζοντας κατά προτεραιότητα στους κινδύνους C&E. Στοχεύει στην ευθυγράμμιση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων C&E με συμμετοχή των διαφόρων Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων (περιλαμβανομένων ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για κινδύνους C&E). Αυτή η προσέγγιση είναι ευθυγραμμισμένη με την έννοια του Enterprise Risk Management (ERM) στην ΕΤΕ, που έχει εφαρμογή και στην περιοχή των κινδύνων C&E. Οι σχετικές διαδικασίες υποστηρίζονται ως προς τον συντονισμό από τον Τομέα Κουλτούρας Κινδύνων και Διαχείρισης Έργων Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου. 			<ul style="list-style-type: none"> Βελτίωσε την ενσωμάτωση κινδύνων ΠΚΔ στο Πλαίσιο Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου. Συνοπτικά, η ΕΤΕ: <ul style="list-style-type: none"> Έχει εμπλουτίσει το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων του 2024 με μετρικές σχετικές με τον πιστωτικό κίνδυνο, και εισήγαγε μια στοχευμένη λίστα εξαιρέσεων C&E και μια επικαιροποιημένη μεθοδολογία ορίων σε επίπεδο τομέα οικονομικής δραστηριότητας, ευθυγραμμίζοντας αντίστοιχα τη Διάθεση Ανάλυσης Κινδύνων. Η λίστα εξαιρέσεων λαμβάνει υπόψη στοιχεία πέραν του κλίματος (π.χ. σχετικά με τη Φύση και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας). Ανέλυσε διεξοδικά και ενέκρινε συγκεκριμένες ενέργειες πολιτικής που σχετίζονται με την αξιολόγηση πιστωτικού κινδύνου περιλαμβανομένων κινδύνων σχετιζόμενων με ΠΚΔ και την διαβάθμισή του, Εκτέλεσε μια πρότυπη ανάλυση εμβάθυνσης για να ενσωματώσει τους κινδύνους C&E στην πιστωτική διαβάθμιση, 		
			<ul style="list-style-type: none"> Βελτίωσε το πλαίσιο τιμολόγησης κινδύνων με την ενσωμάτωση κινδύνων C&E, Επανεξέτασε τις πολιτικές εξασφάλισης για να βελτιώσει τις ενέργειες άμβλυνσης των κινδύνων C&E, λαμβάνοντας υπόψη την πιο πρόσφατη διαδικασία εντοπισμού και εκτίμησης της σημαντικότητας κινδύνων C&E, 		
			<ul style="list-style-type: none"> Έδωσε έμφαση στην ανάπτυξη των δυνατοτήτων παρακολούθησης και αναφορών για το πιστωτικό χαρτοφυλάκιο, θεσπίζοντας ένα μεγάλο αριθμό από Βασικούς Δείκτες Κινδύνων (KRIs) που αφορούν στον πιστωτικό κίνδυνο, σε διάφορα επίπεδα (συνολικό, ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, ανά επιχειρηματική περιοχή / χαρτοφυλάκιο, κλπ), στο πλαίσιο ενός μηχανισμού αναφορών για ΠΚΔ για όλο τον οργανισμό. 		

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<ul style="list-style-type: none"> Εμπλούτισε τις μετρικές κινδύνων ΠΚΔ στο Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων, περιλαμβάνοντας 5 μετρικές με όριο και 8 Βασικούς Δείκτες Κινδύνων (KRIs) για σκοπούς παρακολούθησης, με σκοπό την ενισχυμένη εποπτεία των κινδύνων C&E, καλύπτοντας παράλληλα θέματα ΠΚΔ που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο και τους κινδύνους στρατηγικής. 	<ul style="list-style-type: none"> Ευθυγράμμισε την Ταξινόμηση Λειτουργικού Κινδύνου και τα προγράμματα διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων, με συμπερίληψη κινδύνων ΠΚΔ βάσει των απαιτήσεων που καθορίζονται από τις αρμόδιες αρχές. 		<p>Κινδύνων. Για το σκοπό αυτό, ένα αναλυτικό Σχέδιο Δράσης έχει διαμορφωθεί και περιλαμβάνεται κατά κύριο λόγο στο Πρόγραμμα Μετασχηματισμού, το οποίο παρακολουθείται από το Διοικητικό Συμβούλιο και την Επιτροπή Μετασχηματισμού, διασφαλίζοντας τη συντονισμένη και έγκαιρη ολοκλήρωσή του. Ειδικότερα, μια δομημένη προσέγγιση σχεδιασμού διασφαλίζει ότι όλες οι κύριες στρατηγικές ευκαιρίες, που απαιτούν σημαντικές επενδύσεις, διατομεακή συνεργασία και επίβλεψη από την ανώτατη Διοίκηση, διαμορφώνονται σε εξειδικευμένα και αναλυτικά σχέδια έργων, με δέσμευση ως προς τους στόχους, τα κρίσιμα ορόσημα, τους ρόλους και τους πόρους.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> Ενσωμάτωσε κινδύνους C&E στο πλαίσιο Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων, ώστε να αξιολογήσει πιθανές αδυναμίες που σχετίζονται με παράγοντες κλιματικού κινδύνου, μέσω της επιλογής και εξέτασης κατάλληλων κλιματικών σεναρίων ανά είδος ουσιώδους κινδύνου και εγκάρσια, στη βάση της εκτίμησης της σημαντικότητάς τους και της αρχής της αναλογικότητας. 			<p>Παράλληλα, τα έργα στο πλαίσιο του Προγράμματος Μετασχηματισμού συμπληρώνονται με τακτικές και διατραπεζικές πρωτοβουλίες, που συμβάλλουν στην ενσωμάτωση των κινδύνων C&E στις εγκαθιδρυμένες (business-as-usual) δραστηριότητες.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> Εκτέλεσε μια αξιολόγηση και ενσωμάτωση παραγόντων C&E στην κανονιστική και οικονομική προσέγγιση της Διαδικασίας Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP) για το 2023. 			<p>Σημαντικές δράσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη στην τρέχουσα χρονική περίοδο αφορούν στις ακόλουθες περιοχές:</p>	<ul style="list-style-type: none"> Υλοποίηση της Κατηγοριοποίησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EU Taxonomy) και λειτουργικής ενσωμάτωσης του Πλαισίου Βιώσιμων Πιστοδοτήσεων. Ενίσχυση των δυνατοτήτων Ανάλυσης Σεναρίων και Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων. Ενίσχυση της αναγνώρισης και εκτίμησης της σημαντικότητας των περιβαλλοντικών κινδύνων. Επέκταση των τακτικών διαδικασιών παρακολούθησης και αναφορών. 	
<ul style="list-style-type: none"> Εκκίνησε έργα σε σχέση με συνδυασμένα δεδομένα κινδύνων C&E και υποδομές ανάλυσης και παρακολούθησης, με σκοπό τη βελτίωση των δυνατοτήτων παρακολούθησης των κινδύνων C&E και των τακτικών διαδικασιών αναφορών. Ειδικότερα, ένα εκτεταμένο σύνολο κύριων μετρικών C&E έχει προσδιοριστεί για σκοπούς παρακολούθησης και αναφορών (επιπλέον εκείνων που έχουν ενταχθεί στο Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων), θεσπίζοντας μια εμπλουτισμένη και συνολική αναφορά κινδύνων C&E. 			<h2>Λοιποί παράγοντες Κινδύνου</h2>		
<ul style="list-style-type: none"> Δημοσίευσε ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες ΠΚΔ σύμφωνα με τη σταδιακή προσέγγιση που περιγράφεται στις σχετικές εποπτικές απαιτήσεις, μέσω των δημοσιοποιήσεων του Πυλώνα III σε ενοποιημένη βάση. Για το σκοπό αυτό, η Τράπεζα εγκατέστησε εσωτερικά εργαλεία στα κεντρικά πληροφοριακά συστήματά της, για την παραγωγή των ποσοτικοποιημένων πινάκων ΠΚΔ. 			<h2>Ασφάλεια στον κυβερνοχώρο</h2>		
<ul style="list-style-type: none"> Εφάρμοσε ένα συνολικό Σχέδιο Δράσης σε σχέση με τα θέματα ΠΚΔ, με σκοπό να επιταχύνει την προσαρμογή του επιχειρηματικού μοντέλου της και να διαχειριστεί επιτυχώς τους κινδύνους ΠΚΔ, εστιάζοντας κατά προτεραιότητα στους κινδύνους C&E, ενώ συγχρόνως ανταποκρίθηκε σε όλες τις συναφείς εποπτικές απαιτήσεις. 			<p>Η Τράπεζα εξαρτάται όλο και περισσότερο από τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών για να εκτελέσει την αποστολή της και τις καθημερινές λειτουργίες της. Η έγκαιρη και έγκυρη πληροφορία είναι απαραίτητη για την υλοστήριξη των επιχειρησιακών αποφάσεων της Τράπεζας. Οι πληροφορίες που διαχειρίζεται η Τράπεζα, αλλά και οι Εταιρείες του Ομίλου, είναι κρίσιμες για τη λειτουργία της και αποτελούν στρατηγικό περιουσιακό στοιχείο. Ως εκ τούτου έχει αναγνωριστεί πλήρως η ιδιαίτερη σημασία και βαρύτητα που έχει η προστασία και η διασφάλισή τους.</p>		
<p>Στο μέλλον, η Τράπεζα σχεδιάζει να ενισχύσει περαιτέρω την ενσωμάτωση των παραγόντων ΠΚΔ στο Πλαίσιο Διαχείρισης</p>			<p>Οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών είναι αντιμέτωπες με διαρκώς αυξανόμενες και σύνθετες απειλές, οι οποίες εκμεταλλεύονται γνωστές και άγνωστες ευπάθειες των συστημάτων με ενδεχόμενες σοβαρές επιπτώσεις στην επιχειρησιακή λειτουργία, στα πρόσωπα και στις κρίσιμες υποδομές λόγω της παραβίασης της εμπιστευτικότητας, ακεραιότητας και διαθεσιμότητας της πληροφορίας που τα συστήματα αυτά επεξεργάζονται, αποθηκεύουν ή μεταδίδουν.</p>	<p>Το ψηφιακό τοπίο είναι ευμετάβλητο και ταχέως εξελισσόμενο παγκοσμίως, έχοντας ως συνέπεια την αύξηση των κινδύνων ασφάλειας πληροφοριών στον τραπεζικό κλάδο:</p>	<ul style="list-style-type: none"> Η ραγδαία εξέλιξη σημαντικών τεχνολογικών επιτευγμάτων (π.χ. Cloud, Quantum computing,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<p>δίκτυα 5ης γενιάς, τεχνητή νοημοσύνη - AI, Internet of Things - IoT).</p> <ul style="list-style-type: none"> Οι απρόβλεπτες γεωπολιτικές εξελίξεις. Η αυξητική τάση στη χρήση νέων τεχνολογιών και ψηφιακών εφαρμογών για την εξυπηρέτηση πολιτών και επιχειρήσεων, που εκτοξεύθηκε κατά τη διάρκεια της πανδημίας (COVID - 19), και διατηρείται. 			<ul style="list-style-type: none"> Η Τράπεζα έχει αποκτήσει την πιστοποίηση PCI DSS. Η Τράπεζα ακολουθεί μια πολυεπίπεδη προσέγγιση για την προστασία των πληροφοριακών της αγαθών. Η προσέγγιση περιλαμβάνει μεταξύ άλλων προστασία από επιθέσεις άρνησης υπηρεσίας (DDoS), υπηρεσίες πληροφοριών (information intelligence services), περιμετρικά μέτρα ασφάλειας όπως firewalls, IDSs/IPs, Secure Email Gateways, Secure Web Gateways, προστασία συσκευών (Endpoint protection), λύση αποτροπής διαρροής πληροφοριών (DLP solution), λύση διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών και συμβάντων ασφάλειας (SIEM solution), 24X7 Security Operation Center ("SOC"), κ.λπ. Η Τράπεζα διενεργεί ένα σύγχρονο ενημερωτικό και εκπαιδευτικό πρόγραμμα ασφάλειας. Η Τράπεζα διενεργεί επισκοπήσεις ασφάλειας τακτικά και όποτε κρίνεται αναγκαίο σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές. Η Τράπεζα είναι απόλυτα εναρμονισμένη με το ελληνικό και ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο υπόκειται και διενεργούνται έλεγχοι κυβερνοασφάλειας τουλάχιστον ετησίως από ρυθμιστικές αρχές, την ανεξάρτητη λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου, εξωτερικούς ελεγκτές για τις πιστοποιήσεις με υψηλά πρότυπα Ασφάλειας Πληροφοριών που κατέχει. Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μια σειρά από βέλτιστες πρακτικές για να εξασφαλίσει την επιχειρησιακή συνέχεια του Ομίλου ενισχύοντας συνολικά την ανθεκτικότητά σε κυβερνοεπιθέσεις. Παρόλο που η Τράπεζα λαμβάνει και θέτει σε ισχύ όλα τα απαραίτητα μέτρα προστασίας, διατηρεί ασφαλιστικό συμβόλαιο για την εξαιρετικά σπάνια πιθανότητα επιτυχημένης κυβερνοεπίθεσης ή παραβίασης δεδομένων. 		
<p>Όσο περισσότερο στηρίζεται η κοινωνία και η οικονομία στην ψηφιοποίηση διαδικασιών και υπηρεσιών, τόσο αυξάνεται το εύρος των ευκαιριών (attack surface) για την πραγματοποίηση κακόβουλων ενεργειών. Οι εμπλεκόμενοι φορείς καλούνται πλέον για τον έγκαιρο σχεδιασμό μέτρων και την αποτελεσματική αντίδραση έναντι των κακόβουλων ενεργειών.</p> <p>Συνεπώς, η προστασία των πληροφοριών συνιστά καθοριστικό παράγοντα επιτυχίας της επιχειρησιακής δραστηριότητας της Τράπεζας. Η ανάγκη αυτή καθίσταται ιδιαίτερα επιτακτική στο σύγχρονο, σύνθετο και διασυνδεδεμένο επιχειρησιακό περιβάλλον.</p> <p>Ο Όμιλος αναλύει συνεχώς τις συνθήκες που διαμορφώνονται και το περιβάλλον κυβερνοαπειλών στο οποίο δραστηριοποιείται, ώστε να αναγνωρίσει τις σημαντικότερες απειλές που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την επίτευξη των επιχειρηματικών του στόχων.</p> <p>Ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν ως αντικειμενικό στόχο την μείωση των κινδύνων που προέρχονται από Κυβερνοεπιθέσεις (Cyber Risk) και την αύξηση της ανθεκτικότητας (Resilience) στις προκλήσεις του κυβερνοχώρου, έχει προχωρήσει στην εφαρμογή κατάλληλων μέτρων προστασίας.</p> <p>Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, μεταξύ άλλων, έχει συνεχή εποπτεία της Κυβερνοασφάλειας, με τον Chief Information Security Officer (Group CISO) να παρέχει τακτικές αναφορές ενημέρωσης στην εν λόγω Επιτροπή σχετικά με τα θέματα Κυβερνοασφάλειας της Τράπεζας και των θυγατρικών της.</p> <p>Στην συνέχεια συνοψίζονται τα πλέον βασικά, μεταξύ άλλων, μέτρα προστασίας προς αυτόν τον σκοπό:</p> <ul style="list-style-type: none"> Η θέσπιση του ρόλου του Group CISO σε επίπεδο Ομίλου Εθνικής Τράπεζας, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την εποπτεία της Ασφάλειας Πληροφοριών, καθώς και της Διεύθυνσης Κυβερνοασφάλειας Ομίλου. Βάση του Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών («ΣΔΑΠ»), αποτελεί η Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών της Τράπεζας και του Ομίλου, στην οποία αποτυπώνεται η δέσμευση της Διοίκησης, το μοντέλο διακυβέρνησης καθώς και οι αρχές Ασφάλειας Πληροφοριών / Κυβερνοασφάλειας. Η Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών εξειδικεύεται από ένα σύνολο Διαδικασιών και Οδηγιών Εργασίας Ασφάλειας Πληροφοριών (ΣΔΑΠ), και βασίζεται σε διεθνή πρότυπα, κανονιστικά πλαίσια και βέλτιστες πρακτικές. Η Τράπεζα είναι πιστοποιημένη κατά ISO 27001. 					
			<p>Τα συστήματα κυβερνοασφάλειας του Ομίλου συνεχίζουν να βελτιώνονται με την ενίσχυση των μηχανισμών ανίχνευσης, αντιμετώπισης και προστασίας, προκειμένου να διασφαλιστεί η παροχή υψηλού επιπέδου εξυπηρέτησης των πελατών, η προστασία των προσωπικών δεδομένων, η αύξηση της αποδοτικότητας των υπηρεσιών και η ασφάλεια της επιχειρηματικής δραστηριότητας.</p>		
			<p>Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις ως εποπτικά κεφάλαια ή ως στοιχείο ενεργητικού</p> <p>Κίνδυνος που σχετίζεται με την αναγνώριση σημαντικού μέρους των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ως εποπτικά κεφάλαια ή ως στοιχείο ενεργητικού</p> <p>Στον υπολογισμό των δεικτών κεφαλαίου και κεφαλαιακής επάρκειας, ο Όμιλος συμπεριλαμβάνει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις («ΑΦΑ»). Την 31 Δεκεμβρίου 2023, το ποσό των ΑΦΑ του Ομίλου ήταν €4,3 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €4,7 δισ.).</p>		

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Η Τράπεζα διενεργεί επανεκτίμηση της αξίας των ΑΦΑ σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, η οποία ενδέχεται να οδηγήσει σε μείωση της αξίας των ΑΦΑ στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της Τράπεζας και του Ομίλου και κατά συνέπεια σε μείωση της αξίας των ΑΦΑ που περιλαμβάνονται στα εμποτικά κεφάλαια του Ομίλου.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 προβλέπει ότι οι ΑΦΑ που αναγνωρίζονται για σκοπούς ΔΠΧΑ, στηρίζονται στην μελλοντική κερδοφορία και προκύπτουν από προσωρινές διαφορές ενός πιστωτικού ιδρύματος και εφόσον υπερβαίνουν συγκεκριμένα όρια πρέπει να αφαιρούνται από το CET1 του ιδρύματος.

Η αφαίρεση θα είχε σημαντική επίπτωση στα πιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένης και της Τράπεζας. Ωστόσο, ως μέτρο άμβλυνσης των συνεπειών της αφαίρεσης, το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, περί Αναβαλλόμενων Φορολογικών Πιστώσεων («ΑΦΠ» ή «Deferred Tax Credit»), επιτρέπει υπό προϋποθέσεις, στα Πιστωτικά Ιδρύματα από το 2017 και μετά, να μετατρέψουν τις ΑΦΑ προερχόμενες από: (α) τις ζημίες του Private Sector Initiative (“PSI”), (β) σωρευμένες προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που έχουν αναγνωριστεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, (γ) ζημίες από οριστικές διαγραφές ή από πωλήσεις δανείων και (δ) λογιστικές διαγραφές, οι οποίες τελικά θα οδηγήσουν σε οριστικές διαγραφές και ζημίες από πώληση, σε απαίτηση («Φορολογικές Πιστώσεις» ή “Tax Credit”) έναντι του Ελληνικού Δημόσιου. Οι κατηγορίες (γ) και (δ) ανωτέρω προστέθηκαν με τον Ν. 4465/2017, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαρτίου 2017. Ο Ν. 4465/2017 θεσπίζει ότι οι Φορολογικές Πιστώσεις που αφορούν στις περιπτώσεις (β) και (δ) δεν μπορούν να υπερβούν τον φόρο που αντιστοιχούσε στις σωρευμένες προβλέψεις που είχαν αναγνωριστεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, μείον: (α) κάθε οριστική και εκκαθαρισμένη Φορολογική Πίστωση σε περίπτωση που σε μία χρήση προέκυψε λογιστική ζημία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 27Α, και η οποία αφορά στην ανωτέρω σωρευμένη πρόβλεψη, (β) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε οποιαδήποτε μεταγενέστερες ειδικές φορολογικές προβλέψεις, οι οποίες αφορούν στις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις και (γ) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στην ετήσια απόσβεση της χρεωστικής διαφοράς η οποία αφορά στις ανωτέρω προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Επιπρόσθετα, ο Ν. 4465/2017 τροποποίησε το άρθρο 27 «Μεταφορά ζημιών», εισάγοντας περίοδο απόσβεσης 20 ετών για ζημίες που προέρχονται από διαγραφές δανείων ως συνέπεια διακανονισμού ή ρύθμισης και για οριστικές ζημίες που απορρέουν από πωλήσεις δανείων. Επιπλέον, το 2021 ο Ν. 4831 τροποποίησε περαιτέρω το άρθρο 27 του Ν. 4172/2013. Σύμφωνα με αυτή την τροποποίηση, η ετήσια απόσβεση / έκπτωση της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από ζημίες PSI αφαιρείται κατά προτεραιότητα έναντι της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από πραγματοποιηθείσες ζημίες ΜΕΔ. Το ποσό της ετήσιας έκπτωσης της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από πραγματοποιηθείσες ζημίες ΜΕΔ περιορίζεται στο ποσό των κερδών που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας όπως ίσχυε πριν από την αφαίρεση τέτοιων χρεωστικών διαφορών και μετά την αφαίρεση της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από απώλειες PSI. Το υπόλοιπο ποσό της ετήσιας έκπτωσης που δεν έχει συμψηφιστεί, μεταφέρεται για χρήση στις 20 επόμενες φορολογικές χρήσεις, στις οποίες θα υπάρχει επαρκές κέρδος μετά την αφαίρεση των παραπάνω χρεωστικών διαφορών (ζημίες PSI & ΜΕΔ) που αντιστοιχούν σε αυτά τα έτη. Κατά τη σειρά αφαίρεσης των

μεταφερθέντων (αχρησιμοποίητων) ποσών, τα παλαιότερα υπόλοιπα χρεωστικής διαφοράς έχουν προτεραιότητα έναντι των νεότερων υπολοίπων. Εάν στο τέλος της 20ετούς περιόδου απόσβεσης υπάρχουν υπόλοιπα που δεν έχουν συμψηφιστεί, αυτά χαρακτηρίζονται ως φορολογικές ζημίες που υπόκεινται στην πενταετή παραγραφή.

Την 31 Δεκεμβρίου 2023, οι επιλέξιμες ΑΦΑ του Ομίλου ανήλθαν σε €3,7 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €3,9 δισ.). Βασική προϋπόθεση για την μετατροπή των ΑΦΑ σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο είναι η ύπαρξη λογιστικής ζημίας, σε επίπεδο Τράπεζας, της αντίστοιχης χρήσης, ξεκινώντας από την οικονομική χρήση 2016 και μετά. Το ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης θα προσδιορίζεται διά του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού των ΑΦΑ με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική ζημία χρήσης, μετά από φόρους, στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσης. Η οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο θα μετατρέπεται σε ΑΦΑ την επόμενη χρήση σε σχέση με τη χρήση που εμφανίστηκαν οι λογιστικές ζημίες. Η απαίτηση μπορεί να συμψηφίζεται με τον φόρο εισοδήματος. Το μη συμψηφιζόμενο μέρος αναγνωρίζεται άμεσα ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα υποχρεούται στην έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου αξίας ίσης με το 100% του ποσού της αρχικής οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης από το Ελληνικό Δημόσιο και στο σχηματισμό ισόποσου ειδικού αποθεματικού προοριζόμενο αποκλειστικά για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι κοινοί μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα προτίμησης επί των ανωτέρω δικαιωμάτων μετατροπής. Το εν λόγω αποθεματικό θα κεφαλαιοποιηθεί και θα εκδοθούν κοινές μετοχές υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Ο νόμος επιτρέπει στα Πιστωτικά Ιδρύματα να αντιμετωπίζουν τις συγκεκριμένες ΑΦΑ ως «μη βασιζόμενες στη μελλοντική κερδοφορία» σύμφωνα με τις διατάξεις της CRD IV, με αποτέλεσμα να μην αφαιρούνται από τον CET1 και συνεπώς να βελτιώνουν την κεφαλαιακή τους θέση.

Στις 7 Νοεμβρίου 2014, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση αποφάσισε την ένταξη της Τράπεζας στις διατάξεις του ανωτέρω νόμου. Η έξοδος της Τράπεζας από τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου προϋποθέτει την έγκριση των εμποτικών αρχών και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Εάν οι κανονισμοί που διέπουν τη χρήση των ΑΦΠ, ως μέρος των εμποτικών κεφαλαίων του Ομίλου αλλάξουν, αυτό μπορεί να επηρεάσει την κεφαλαιακή βάση του Ομίλου και κατά συνέπεια και τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας. Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, το 55% του CET1 του Ομίλου αποτελούνταν από ΑΦΠ. Επιπροσθέτως, δεν είναι βέβαιο ότι οποιαδήποτε οριστική ερμηνεία των τροποποιήσεων που περιγράφονται παραπάνω δεν θα αλλάξει ή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν θα κρίνει τον χειρισμό των ΑΦΠ βάσει του ελληνικού νόμου παράνομο και κατά συνέπεια τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα δεν θα μπορέσουν να διατηρήσουν ορισμένες ΑΦΠ ως εμποτικά κεφάλαια. Εάν συντρέξει οποιοσδήποτε από τους παραπάνω κινδύνους, αυτό θα μπορούσε να έχει σημαντική δυσμενή επίπτωση στη δυνατότητα του Ομίλου να διατηρήσει επαρκή εμποτικά κεφάλαια, τα οποία με τη σειρά τους ενδεχομένως να καταστήσουν αναγκαία την έκδοση από τον Όμιλο επιπρόσθετων κεφαλαιακών μέσων που θα μπορέσουν να προσμετρηθούν στα εμποτικά κεφάλαια, τη ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων, τον περιορισμό της επιχειρηματικής δραστηριότητάς του ή την ανάληψη άλλων

<u>Σημαντικότερες Εξελίξεις</u>	<u>Πρόγραμμα Μετασχηματισμού</u>	<u>Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση</u>	<u>Διαχείριση Κινδύνων</u>	<u>Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση</u>	<u>Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης</u>
-------------------------------------	--------------------------------------	--	--------------------------------	---	---

δράσεων, που ενδεχομένως να έχουν ουσιώδη αρνητική επίδραση στα λειτουργικά αποτελέσματα, τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Ομίλου.

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
Κινδύνων**Μη
Χρηματοοικονομική
Κατάσταση**Δήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Μη χρηματοοικονομική Κατάσταση

2023 Σημαντικές εξελίξεις

Διακρίσεις & Βραβεύσεις

Συμμετοχές σε οργανισμούς και πρωτοβουλίες

ESG Δείκτες & Αξιολογήσεις

Κανονισμοί & πρότυπα αναφορών

Ανάλυση Επιδράσεων ESG

Στρατηγική ESG

Η προσέγγισή μας για την επίτευξη μηδενικού καθαρού ισοζυγίου εκπομπών άνθρακα (Net Zero)

Οι δημοσιοποιήσεις μας ανά πυλώνα ESG

Δημοσιοποιήσεις βάσει του Κανονισμού Ταξινόμιας της ΕΕ

Λοιπές δημοσιοποιήσεις:

- Πληρωμές σε δωρεές, χορηγίες και επιχορηγήσεις
- Αναφορά στοιχείων ανά χώρα
- Ετήσιες εκθέσεις ESG
- Επικοινωνία με τους μετόχους και την επενδυτική κοινότητα
- 2023 Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων

Η μετοχή της ΕΤΕ και η Μετοχική Σύνθεση

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

2023 Σημαντικές εξελίξεις

Περιβάλλον	<ul style="list-style-type: none"> Μέτρηση του αποτυπώματος εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για το 2022, ενισχύοντας τη μεθοδολογική προσέγγιση, την κάλυψη χαρτοφυλακίου και την ποιότητα δεδομένων. Ανάπτυξη επιστημονικά τεκμηριωμένων (science-based) στόχων για την ανθρακοποίηση και τη μετάβαση σε μηδενικό καθαρό ισοζύγιο εκπομπών άνθρακα (Net Zero), για επιλεγμένους κλάδους/χαρτοφυλάκια με σημαντικό αποτύπωμα. Συμμετοχή στη διεθνή σύμπραξη χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων Partnership for Carbon Accounting Financials («PCAF»). Συμμετοχή στην παγκόσμια πρωτοβουλία Net Zero Banking Alliance («NZBA»). Ενίσχυση των δημοσιοποιήσεων για το κλίμα και το περιβάλλον μέσω της παρακολούθησης των χρηματοδοτούμενων εκπομπών. Μέτρηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και καθορισμός στόχων. Επιδίωξη επιχειρηματικών ευκαιριών σε ευθυγράμμιση με τα κύρια ESG/Κλιματικά και Περιβαλλοντικά (C&E) στρατηγικά μας θέματα, εδραίωνοντας την ανταγωνιστική μας θέση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στη χρηματοδότηση της μετάβασης. Έκδοση του πρώτου Πλαισίου Έκδοσης Βιώσιμων Ομολόγων στην Ελλάδα (NBG Sustainable Bond Framework («SBF»)), με την παροχή θετικής Γνωμοδότησης (Second Party Opinion («SPO»)) από τη Sustainalytics. Έκδοση της 2^{ης} Έκθεσης Αυτοαξιολόγησης του UNEP FI, η οποία εμβαθύνει στην παρακολούθηση των επιδόσεων και στην ευαισθητοποίηση της Τράπεζας αναφορικά με τις έξι Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής (Principles for Responsible Banking («PRB»)). Δημοσίευση της Έκθεσης Τελικής Κατανομής και Επίδρασης του Πράσινου Ομολόγου της Τράπεζας (NBG’s Green Bond Final Allocation and Impact Report). Λήψη πιστοποίησης ISO 50001:2018 για τη διαχείριση ενέργειας. 		
	Κοινωνία	<ul style="list-style-type: none"> Επέκταση της επιλογής κωδικού μίας πληρωμής (single-payment code option), σε όλες τις διαθέσιμες συναλλαγές πληρωμής μέσω ATM (807 από 1.462 ATM έχουν αναβαθμιστεί). Αναβάθμιση Καταστημάτων μέσω ανακαίνισης, βελτιώσεων στην προώθηση ψηφιακών καναλιών και στην εξυπηρέτηση πελατών. Ολοκλήρωση του Πλάνου Διαδοχής της Τράπεζας για κρίσιμες θέσεις, στοχεύοντας στη βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας. Ενίσχυση των δεξιοτήτων στελεχών και εργαζομένων, μέσω εκτενών, εξειδικευμένων και πρακτικών εκπαιδεύσεων. UNEP FI Στόχος 2 (Χωρίς αποκλεισμούς, Υγιείς οικονομίες): 3 εκατ. ενεργοί χρήστες ψηφιακών καναλιών (12-μηνο) μέχρι το τέλος του 2024. Παροχή πρόσθετης έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης στους υπαλλήλους μας, ως μέτρο στήριξης, λόγω του αυξημένου κόστους διαβίωσης. Πρόγραμμα Ανταμοιβής για Συνεπείς Δανειολήπτες Στεγαστικών Δανείων, που οριοθετεί τα κυμαινόμενα επιτόκια για τους επόμενους 12 μήνες, προστατεύοντας έτσι τους δανειολήπτες από μελλοντικές αυξήσεις των επιτοκίων αναφοράς. Συμμετοχή στο συγχρηματοδοτούμενο στεγαστικό πρόγραμμα «Σπίτι μου», για τη χορήγηση χαμηλότοκων ή άτοκων δανείων σε νεαρά άτομα ή ζευγάρια, με σκοπό την απόκτηση πρώτης κατοικίας. Συνέχιση του προγράμματος χορηγιών, σύμφωνα με τους τρεις πυλώνες του Προγράμματος Εταιρικής Κοινωνικής Δράσης «ΕΥΘΥΝΗ»: Πολιτισμός - Κοινωνία – Περιβάλλον. 	
		Διακυβέρνηση	<ul style="list-style-type: none"> Περαιτέρω επικαιροποίηση των Καταστατικών των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, αναπτύσσοντας περισσότερες αρμοδιότητες σχετικά με θέματα ESG. Ενίσχυση των διαδικασιών άμεσης ανάκτησης δεδομένων (συμπεριλαμβανομένων των ερωτηματολογίων πελατών), ως μέρος του ελέγχου και της αναβάθμισης των αξιολογήσεων για σκοπούς ESG, σε επίπεδο πιστούχου και συναλλαγής. Επέκταση των δυνατοτήτων ανάλυσης σεναρίων που σχετίζονται με το Κλίμα και το Περιβάλλον και Ασκήσεων Προσομοίωσης Ακραίων καταστάσεων. Ενίσχυση των διαδικασιών Αναγνώρισης Κινδύνου και Αξιολόγησης Σημαντικότητας (Risk Identification and Materiality Assessment (RIMA)) σχετικά με τους Κλιματικούς και Περιβαλλοντικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης μακροπρόθεσμων προοπτικών. Ενίσχυση της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής, για την άσκηση ολιστικής εποπτείας στις δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων που σχετίζονται με το Κλίμα και το Περιβάλλον, στο πλαίσιο της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνων της 2^{ης} γραμμής άμυνας. Δημιουργία δύο νέων διακριτών διευθύνσεων, Διεύθυνση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης & Αναφορών ESG και τη Διεύθυνση Data Privacy, Technology & ESG Compliance Advisory, για την περαιτέρω ενδυνάμωση της διακυβέρνησης της ESG στρατηγικής και την αποτελεσματική αντιμετώπιση των επερχόμενων κανονιστικών απαιτήσεων.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Διακρίσεις & Βραβεύσεις

Η Τράπεζα, σε αναγνώριση της διαρκούς προσπάθειάς της να εξυπηρετεί τις ανάγκες των ενδιαφερόμενων μερών της και να παρέχει πλήρη και διαφανή πληροφόρηση για τις δράσεις βιώσιμης ανάπτυξης που υλοποιεί, το 2023, έλαβε σειρά σημαντικών βραβείων και διακρίσεων, στα οποία συμπεριλαμβάνονται:

<p>“CR-Index Award 2022-2023”</p> 	<p>Η Τράπεζα διακρίθηκε στην ανώτατη κατηγορία Diamond για το 2022-2023, για 5η συνεχόμενη χρονιά, ως επιβράβευση της συνολικής της συνεισφοράς στους τομείς της Εταιρικής Υπευθυνότητας και της Βιώσιμης Ανάπτυξης, στο πλαίσιο του Δείκτη Corporate Responsibility («CR») Index 2022-2023 του Ινστιτούτου Εταιρικής Ευθύνης.</p>
<p>“Best Corporate Governance- Greece” award from CFI</p> 	<p>Η Τράπεζα, για ακόμη μια χρονιά, βραβεύθηκε ως “Best Corporate Governance – Greece” για το 2023, από τον διεθνή οργανισμό Capital Finance International («CFI»), για τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει. Το CFI έχει την υποστήριξη διεθνών φορέων και οργανισμών, όπως ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («ΟΟΣΑ»), η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης («ΕΤΑΑ») και η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη («UNCTAD»).</p>
<p>“Βραβείο καλύτερης τράπεζας 2023”-Επιχειρηματικά Βραβεία ΧΡΗΜΑ 2023</p> 	<p>Η Τράπεζα απέσπασε το δεύτερο «Βραβείο καλύτερης τράπεζας 2023», στο πλαίσιο των Επιχειρηματικών Βραβείων ΧΡΗΜΑ 2023.</p>
<p>“Global Retail Banking Innovation Awards 2023”</p> 	<p>Η Τράπεζα απέσπασε το βραβείο «Best Digital Bank – Greece», στο πλαίσιο του The Digital Banker Magazine’s international awards «Global Retail Banking Innovation Awards 2023».</p>
<p>“e-volution Awards 2023”</p> 	<p>Η Τράπεζα βραβεύτηκε με Bronze βραβείο στην κατηγορία «Best SEO for an e-Business», που διοργανώθηκε από την Boussias Communications.</p>
<p>“Digital CX Awards 2023”</p> 	<p>Η Τράπεζα απέσπασε το βραβείο «Best Retail Bank for Digital CX – Greece», στο πλαίσιο των διεθνών βραβείων «Digital CX Awards 2023» του περιοδικού The Digital Banker Magazine.</p>
<p>"Global Finance Awards 2023"</p> 	<p>Η Τράπεζα απέσπασε τρία βραβεία για τις παρακάτω κατηγορίες, στο πλαίσιο των διεθνών βραβείων του Global Finance Magazine «Global Finance Awards 2023»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Best Consumer Mobile Banking App-Greece • Best Digital Bank for Online Treasury Services-Greece • Best Digital Bank for Online Treasury Services-Western Europe.
<p>“Loyalty Awards 2023”</p> 	<p>Το go4more, το πρόγραμμα πιστότητας και επιβράβευσης πελατών της Τράπεζας, για μια ακόμη χρονιά, πρωταγωνίστησε στα Loyalty Awards με τις διακρίσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Best in Banking, Insurance & Financial Services” (Gold) • “Best Initiative During Crisis” (Gold) • “Best CSR Initiative” (Silver).
<p>“Most Sustainable Companies in Greece 2023”</p> 	<p>Η Τράπεζα, συμπεριλήφθηκε στη λίστα των 36 «Most Sustainable Companies in Greece 2023», κατόπιν αξιολόγησης των επιδόσεων της στη βιώσιμη ανάπτυξη, του «Sustainable Performance Directory», βάσει κριτηρίων ESG, που έγινε με πρωτοβουλία του «QualityNet Foundation».</p>
<p>“Digital Finance Awards 2023”</p> 	<p>Η Τράπεζα απέσπασε τέσσερα βραβεία στις παρακάτω κατηγορίες, στο πλαίσιο των «Digital Finance Awards 2023», που διοργανώθηκε από την Boussias Communications:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Best Payments Project” για την υπηρεσία NBG QuickPay (Gold) • “Best Consumer/SME Lending Digital Initiative” για την υπηρεσία B2B Merchant Portal (Silver) • “Ecosystem” για την υπηρεσία NBG Merchants Insights/Best Digital Platform (Silver) • “Ecosystem” για την υπηρεσία Best Embedded Finance & BaaS Solutions (Silver).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Συμμετοχές σε οργανισμούς και πρωτοβουλίες

Οι συμμετοχές της Τράπεζας σε οργανισμούς και πρωτοβουλίες καταγράφονται παρακάτω:

UN Global Compact:	Από τον Ιούνιο του 2018, η Τράπεζα συμμετέχει στην εθελοντική πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών, UN Global Compact, ως Μέλος. Το UN Global Compact, αποτελεί μια πρόκληση προς τους συμμετέχοντες, να ευθυγραμμίσουν τις στρατηγικές και τις δραστηριότητές τους, με 10 παγκοσμίως αποδεκτές Αρχές στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της εργασίας, του περιβάλλοντος και της καταπολέμησης της διαφθοράς και να αναλάβουν στρατηγικές δράσεις για την προώθηση ευρύτερων κοινωνικών στόχων, όπως οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ (UN Sustainable Development Goals, «SDGs»), με έμφαση στη συνεργασία και την καινοτομία.
United Nations Environment Programme Finance Initiative (UNEP-FI):	Τον Σεπτέμβριο του 2020, η Τράπεζα αναγνωρίζοντας τη σημασία των υπεύθυνων πρακτικών για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της λειτουργίας της, μακροπρόθεσμα, καθώς και της δημιουργίας αξίας για τους μετόχους, τους πελάτες, τους ανθρώπους της και της κοινωνίας γενικότερα, προσυπέγραψε τις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής της πρωτοβουλίας United Nations Environment Programme Finance Initiative («UNEP FI»).
Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη:	Από τον Δεκέμβριο του 2008, η Τράπεζα αποτελεί κύριο μέλος του Ελληνικού Δικτύου για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη («CSR Hellas»). Στόχος του CSR Hellas είναι η συνεργασία για την προώθηση νέων ιδεών και επιχειρηματικών πρακτικών που συμβάλλουν στην αναδιאμόρφωση του οικονομικού μοντέλου και στην ενίσχυση της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, με άξονα τη βιωσιμότητα και την υγιή κερδοφορία.
Global Compact Network HELLAS:	Από τον Ιούνιο του 2018, η Τράπεζα είναι μέλος του τοπικού δικτύου του Οικουμενικού Συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών («UN Global Compact»), Global Compact Network Hellas («GCNH»). Ο ρόλος του είναι να υποστηρίζει τα ελληνικά μέλη του δικτύου, στην υλοποίηση των 10 Αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου («UN Global Compact») και να δημιουργεί ευκαιρίες για συνεργασία και κοινές δράσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη.
Climate Action in Financial Institutions Initiative:	Η Τράπεζα ήταν η πρώτη ελληνική τράπεζα που εντάχθηκε στην Πρωτοβουλία των Τραπεζικών Ιδρυμάτων για την Κλιματική Δράση (Climate Action in Financial Institutions Initiative («CAFI»)), τον Απρίλιο του 2020. Ως υποστηρικτής/μέλος της πρωτοβουλίας, η Τράπεζα δεσμεύεται να προχωρήσει στην ενσωμάτωση κλιματικών παραγόντων και στην ευθυγράμμιση με τη Συμφωνία του Παρισιού για το Κλίμα και ως εκ τούτου συμμετέχει σε εκδηλώσεις που διοργανώνει το CAFI. Στις εκδηλώσεις αυτές, εκπρόσωποι από άλλες αναγνωρισμένες πρωτοβουλίες ή οργανισμούς, μοιράζονται την τεχνογνωσία και την εμπειρία τους, ώστε να διευκολύνουν και να προωθήσουν τη διαδικασία ευθυγράμμισης με τη Συμφωνία του Παρισιού.
Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Κλίμα (European Climate Pact):	Τον Δεκέμβριο του 2021, η Τράπεζα εντάχθηκε στο Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Κλίμα, δημοσιοποιώντας τις σημαντικές της δράσεις για το κλίμα και το περιβάλλον, μέσω του Carbon Disclosure Project («CDP»). Το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Κλίμα στοχεύει στη συνεργασία με διαφορετικά ενδιαφερόμενα μέρη και την κοινωνία των πολιτών και στην εξασφάλιση της δέσμευσής τους για ανάληψη δράσης για το κλίμα και για τη διαμόρφωση πιο βιώσιμης συμπεριφοράς. Το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για το Κλίμα, αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και βοηθά την ΕΕ να επιτύχει το στόχο της ώστε να γίνει η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος στον κόσμο.
Ελληνική Ένωση Τραπεζών:	Η Τράπεζα είναι ένα βασικό μέλος της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών («ΕΕΤ»), που αποτελεί τον φορέα εκπροσώπησης των ελληνικών και ξένων πιστωτικών ιδρυμάτων, που λειτουργούν στην Ελλάδα. Σε ό,τι αφορά στις δράσεις για την βιώσιμη ανάπτυξη, η ΕΕΤ έχει συστήσει διατραπεζική Επιτροπή, στην οποία συμμετέχει ενεργά και η Τράπεζα.
Partnership for Carbon Accounting Financials:	Τον Οκτώβριο του 2023, η Τράπεζα έγινε η πρώτη συστημική τράπεζα στην Ελλάδα που συμμετείχε στη διεθνή σύμπραξη χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων Partnership for Carbon Accounting Financials («PCAF»), μια πρωτοβουλία του χρηματοπιστωτικού κλάδου, μέσω της οποίας δίνεται η δυνατότητα στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να μετρούν και να δημοσιοποιούν με συνέπεια τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, που προέρχονται από τα δάνεια και τις επενδύσεις τους. Η PCAF αναγνωρίζεται ως παγκόσμιο πρότυπο για τη μέτρηση και δημοσιοποίηση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, προσδίδοντας στη διαφάνεια κατά την υποβολή εκθέσεων και υποστηρίζοντας συστηματικά στρατηγικές μηδενικού καθαρού ισοζυγίου εκπομπών άνθρακα και απανθρακοποίησης. Με τη συμμετοχή της στην PCAF, η Τράπεζα επιδιώκει να αξιοποιήσει την παγκοσμίως καταξιωμένη μεθοδολογία, που διευκολύνει την παροχή συγκρίσιμων και διαφανών δημοσιοποιήσεων, σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, καθώς και την παρακολούθηση της πορείας των πελατών της προς την απεμπλοκή τους από εκπομπές άνθρακα.
Net Zero Banking Alliance:	Επιδεικνύοντας προσηλωση στον περιβαλλοντικό της στόχο για επιτάχυνση της μετάβασης σε μια βιώσιμη οικονομία, η Τράπεζα συμμετέχει, από τον Οκτώβριο του 2023, στην κορυφαία πρωτοβουλία για τη θέσπιση δεσμεύσεων για μηδενικό καθαρό ισοζύγιο εκπομπών από τραπεζικά ιδρύματα. Η Net Zero Banking Alliance («NZBA»), είναι μια συμμαχία τραπεζών παγκοσμίως που έγινε με πρωτοβουλία των Ηνωμένων Εθνών, της οποίας τα μέλη δεσμεύονται να ευθυγραμμίσουν τα χρηματοδοτικά και επενδυτικά χαρτοφυλάκιά τους με την επίτευξη μηδενικού καθαρού ισοζυγίου εκπομπών άνθρακα, όπως ορίστηκε στη Συμφωνία του Παρισιού για το Κλίμα. Στο πλαίσιο αυτής της δέσμευσης, η Τράπεζα προχώρησε στη δημοσιοποίηση ενός συνόλου ενδιάμεσων (για το 2030) στόχων απανθρακοποίησης, με προτεραιότητα σε τομείς υψηλής έντασης εκπομπών άνθρακα, λαμβάνοντας υπόψη τις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές προβλέψεις (science-based pathways). Σύμφωνα με το όραμά της για μηδενικό καθαρό ισοζύγιο εκπομπών έως το 2050, η Τράπεζα θα συνεχίσει να εντείνει τις προσπάθειές της για την προώθηση της μετάβασης της Ελλάδας, σε ένα μέλλον χωρίς εκπομπές άνθρακα, μέσω της παροχής βιώσιμης χρηματοδότησης σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

ESG Δείκτες & Αξιολογήσεις

Η Τράπεζα αξιολογείται από Διεθνείς Φορείς Αξιολόγησης και συμμετέχει σε Δείκτες που παρατίθενται παρακάτω:

Φορέας		2023	2022	Δ	
MSCI ⁽¹⁾ Το 2023 ο δείκτης MSCI Research αναβάθμισε την ESG αξιολόγηση της Τράπεζας στο επίπεδο «Α». Η Τράπεζα αξιολογήθηκε από τον MSCI για 10η συνεχή χρονιά.	Αξιολόγηση ESG	A ²⁶	BBB	▲	
ISS ESG Scores ⁽²⁾ Το 2023, η ISS Corporate Solutions, αξιολόγησε την Τράπεζα αναφορικά με την ποιότητα δημοσιοποιήσεων της στους πυλώνες «Περιβάλλον», «Κοινωνία» και «Διακυβέρνηση». Η Τράπεζα κατατάχθηκε στην ανώτατη Κατηγορία 1 για τους πυλώνες «Περιβάλλον» και «Κοινωνία» και στην ανώτερη Κατηγορία 2 για τον πυλώνα «Διακυβέρνηση». Η Τράπεζα αξιολογήθηκε από τον δείκτη ISS για 6η συνεχή χρονιά.	Περιβάλλον	1 ²⁷	1	=	
	Κοινωνία	1 ²	2	▲	
	Διακυβέρνηση	2 ²	2	=	
Morningstar/Sustainalytics ⁽³⁾ Σε συνέχεια της συμμετοχής στην ενδεδειγμένη διαδικασία ESG αξιολόγησης και βαθμολόγησης της Morningstar/Sustainalytics, η Τράπεζα αξιολογήθηκε θετικά για την ESG απόδοσή της και η βαθμολογία της, για τους κινδύνους ESG, αναβαθμίστηκε από Μέτριο σε Χαμηλό Κίνδυνο.	Αξιολόγηση ESG	16.4 ²⁸ (Χαμηλός Κίνδυνος)	25.8 (Μέτριος Κίνδυνος)	▲	
Carbon Disclosure Project ("CDP") ⁽⁴⁾ Η Τράπεζα, δημοσίευσε για 17η συνεχή χρονιά, πληροφορίες και δεδομένα αναφορικά με τη στρατηγική, την πολιτική και τις δράσεις της για τη βιωσιμότητα και την κλιματική αλλαγή, μέσω του Carbon Disclosure Project, του παγκόσμιου μη κερδοσκοπικού οργανισμού, που διαχειρίζεται την παγκοσμίως πρωτοποριακή πλατφόρμα περιβαλλοντικών δημοσιοποιήσεων και διαθέτει τη μεγαλύτερη βάση δεδομένων πρωτογενών εταιρικών πληροφοριών για την κλιματική αλλαγή.	Βαθμολογία CDP	C ²⁹	C	=	
FTSE4Good Index Series ⁽⁵⁾ Η Τράπεζα αξιολογήθηκε θετικά για 18η συνεχή χρονιά, για την κοινωνική και περιβαλλοντική της επίδοση από ανεξάρτητους αναλυτές, με αποτέλεσμα να παραμείνει μέλος στον χρηματιστηριακό δείκτη αειφορίας FTSE4Good Index.	ESG Index	✓ ³⁰	✓	=	
Bloomberg Gender Equality Index 2023 Η Τράπεζα συμπεριλήφθηκε για 7η συνεχή χρονιά στο σύνολο των εταιρειών διεθνώς, που απαρτίζουν τον Δείκτη Bloomberg Gender Equality Index 2023. Αυτή τη στιγμή ο δείκτης αποτελείται από 484 εταιρείες από 45 χώρες που δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς.	Gender Equality Index	✓ ³¹	✓	=	
ATHEX ESG Index Η Τράπεζα συμπεριλήφθηκε για 4η συνεχή χρονιά στον ATHEX ESG Index.	ESG Index	✓ ³²	✓	=	

Σημειώσεις:

- Οι αξιολογήσεις MSCI ESG στοχεύουν στο να εκτιμήσουν το πώς μια εταιρεία διαχειρίζεται τους χρηματοοικονομικούς σχετικούς ESG κινδύνους και ευκαιρίες, καθώς και την ανθεκτικότητά της σε μακροπρόθεσμους ESG κινδύνους. Οι αξιολογήσεις MSCI ESG εφαρμόζουν μια μεθοδολογία που βασίζεται σε κανόνες για να αναγνωρίσουν τις εταιρείες-ηγέτες ή εταιρείες που παρουσιάζουν υστερήσεις στον κλάδο δραστηριότητάς τους, ανάλογα με την έκθεσή τους σε κινδύνους ESG και με το πόσο καλά διαχειρίζονται τους κινδύνους αυτούς σε σχέση με τον ανταγωνισμό. Οι εταιρείες βαθμολογούνται στα πιο σχετικά βασικά θέματα, ανά κλάδο δραστηριότητας, σε μια κλίμακα από CCC έως AAA (CCC, B, BB, BBB, A, AA, και AAA), με βάση και το επιχειρηματικό τους μοντέλο. Η βαθμολογία «Α» καταδεικνύει ότι, στη διαχείριση των σημαντικότερων ESG κινδύνων και ευκαιριών, η απόδοση της εταιρείας είναι καλύτερη από τον μέσο όρο σε σχέση με τις ομότιμες εταιρείες, στον ίδιο κλάδο δραστηριότητας.
- Το ISS Governance Quality Score παρέχει μια κλίμακα μέτρησης των κινδύνων, της απόδοσης, των δημοσιοποιήσεων και της διαφάνειας στην Διακυβέρνηση, ειδικότερα σε τομείς όπως η δομή του Διοικητικού Συμβουλίου, τα προγράμματα αμοιβών, τα δικαιώματα των μετόχων και η επίβλεψη των κινδύνων και του ελέγχου. Το Environmental και Social Disclosure Quality Score παρέχει μια κλίμακα μέτρησης για τις πρακτικές εταιρικών δημοσιοποιήσεων και τον βαθμό διαφάνειας προς τους μετόχους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, σχετικά με περιβαλλοντικά και κοινωνικά θέματα και δείκτες. Το ISS ESG Quality Score,

²⁶ Source: <https://www.msci.com/zh/esg-ratings/issuer/national-bank-of-greece-sa/ID000000002140784>.

²⁷ Source: ICS Monthly Rating Notification, Ιανουάριος 2024

²⁸ Source: <https://www.sustainalytics.com/esg-rating/national-bank-of-greece-sa/1008286353>

²⁹ Source: <https://www.cdp.net/en/responses/12781/National-Bank-Of-Greece?>

³⁰ Source: Πιστοποιητικό Μέλους FTSE4Good Certificate of Membership, που πιστοποιεί ότι η Τράπεζα είναι μέλος του χρηματιστηριακού δείκτη αειφορίας that National Bank of Greece is a constituent of the FTSE4Good Index Series, μετά την αξιολόγηση του Ιουνίου του 2023 following the FTSE4Good Index Series based on June 2023 review.

³¹ Source: <https://www.bloomberg.com/company/press/bloomberg-2023-gei/>

³² Source: <https://www.athexgroup.gr/company-profile/-/select-company/57>.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- χρησιμοποιεί μια σκοροκάρτα με εύρος από το 10 (χειρότερο) έως το 1 (καλύτερο). Μια «Περιβαλλοντική» και «Κοινωνική» βαθμολογία «1» καταδεικνύει ένα άριστο ESG Data Quality Score. Μια βαθμολογία «2» στη «Διακυβέρνηση» καταδεικνύει ένα σχεδόν άριστο ESG Data Quality Score.
- (3) Οι κορυφαίες εταιρείες και τράπεζες παγκοσμίως, βασίζονται στις ESG αξιολογήσεις κινδύνου της Morningstar/Sustainalytics, ώστε να εντοπίσουν και να κατανοήσουν, τα οικονομικά ουσιαστικά ESG ζητήματα (material ESG issues («MEIs»)) που ενδέχεται να επηρεάσουν μακροπρόθεσμα την απόδοση του οργανισμού τους. Η βαθμολογία προσφέρει ξεκάθαρη πληροφόρηση για τους ESG κινδύνους, σε επίπεδο εταιρείας, μετρώντας το μέγεθος των μη-διαχειριζόμενων ESG κινδύνων του οργανισμού και βαθμολογεί την ESG απόδοσή του, σε μια κλίμακα Αμελητέου (0-10), Χαμηλού (10-20), Μεσαίου (20-30), Υψηλού (30-40) έως Εξαιρετικά Σοβαρού κινδύνου (40+). Αποτελείται από τρία κεντρικά δομικά στοιχεία: εταιρική διακυβέρνηση, MEIs και ιδιосуγκρασιακά ζητήματα (black swans) και εξετάζει μόνο ζητήματα που έχουν δυναμικά ουσιαστική επίδραση στην οικονομική αξία της εταιρείας.
- (4) Η βαθμολογία του CDP παρέχει μια εικόνα για τις, σχετικές με το περιβάλλον και το κλίμα, δημοσιοποιήσεις της εταιρείας και την απόδοσή της. Το CDP χρησιμοποιεί μια μεθοδολογία βαθμολόγησης, ώστε να δώσει κίνητρο στις εταιρείες να μετρήσουν και να διαχειριστούν τον περιβαλλοντικό και κλιματικό τους αντίκτυπο, μέσω της συμπλήρωσης ενός ή περισσότερων από τα ερωτηματολόγια (Κλιματική Αλλαγή, Δάση, Ασφάλεια Υδάτων). Οι βαθμολογίες έχουν εύρος από το D- έως το A (χειρότερο έως καλύτερο). Η βαθμολογία «C» για την «ευαισθητοποίηση» υποδηλώνει ότι η εταιρεία έχει αποδεδειγμένη αναγνώριση και γνώση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη λειτουργία της, καθώς και των επιπτώσεων της δικής της λειτουργίας στο κλίμα και το περιβάλλον. Σημειώνεται ότι, η βαθμολογία από το CDP βασίστηκε σε στοιχεία μέχρι και τον Ιούλιο του 2023, κατά συνέπεια δεν έχουν ληφθεί υπόψη οι ενισχυμένες γνωστοποιήσεις από την Έκθεση ESG 2022, που δημοσιεύτηκε την 31 Οκτωβρίου 2023.
- (5) Η FTSE4Good Index Series, έχει σχεδιαστεί ώστε να εντοπίζει τις εταιρείες που εφαρμόζουν ισχυρές πρακτικές διαχείρισης στους τομείς Περιβάλλον, Κοινωνία και Διακυβέρνηση, που μετρώνται σε συνάρτηση με διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα.

Κανονισμοί & πρότυπα αναφορών

Σύμφωνα με τα άρθρα 151 και 154 του Ν. 4548/2018, όπως ισχύει, η Τράπεζα περιλαμβάνει στην Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου μια Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση με στόχο την κατανόηση της ανάπτυξης, των επιδόσεων, της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων της Τράπεζας και του Ομίλου. Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, η εν λόγω Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση περιλαμβάνει τις ακόλουθες υπο-ενότητες ανά πυλώνα ESG, «Περιβάλλον», «Κοινωνία» και «Διακυβέρνηση», με βάση τα εννέα στρατηγικά μας θέματα:

Περιβάλλον

- Ηγούμαστε της αγοράς στη χρηματοδότηση βιώσιμης ενέργειας
- Επιταχύνουμε τη μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία
- Επιδεικνύουμε περιβαλλοντικά υπεύθυνες πρακτικές - πρότυπα

Κοινωνία

- Πρωτοστατούμε στη διαφορετικότητα & στη συμπερίληψη
- Προάγουμε τη δημόσια υγεία & ευημερία
- Υποστηρίζουμε την ευημερία μέσω της μάθησης & του ψηφιακού αλφαριθμητισμού
- Προωθούμε την Ελληνική κληρονομιά, τον πολιτισμό & τη δημιουργικότητα
- Ενισχύουμε την επιχειρηματικότητα & την καινοτομία

Διακυβέρνηση

- Τηρούμε τα υψηλότερα πρότυπα διακυβέρνησης

Στο πλαίσιο των απαιτήσεων για δημοσιοποίηση των μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών, η Τράπεζα έλαβε υπόψη διεθνείς πρακτικές και πρότυπα, όπως οι Οδηγίες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («ΟΟΣΑ») για τις Πολυεθνικές Επιχειρήσεις (2011), τα Global Reporting Initiative («GRI») πρότυπα, τα Sustainability Accounting Standards Board («SASB») Standards, τα World Economic Forum («WEF») standards, τον δείκτη ATHEX ESG Index, τα κριτήρια του δείκτη Bloomberg GEI για την ισότητα των φύλων, και τις Οδηγίες της ΕΕ για τη δημοσιοποίηση μη- χρηματοοικονομικών αναφορών: Συμπληρωματικές αναφορές για πληροφορίες σχετιζόμενες με το κλίμα.

Οι αναφορές που απαιτούνται σχετικά με το επιχειρηματικό μοντέλο της Τράπεζας περιλαμβάνονται στην ενότητα «Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση - Επισκόπηση των δραστηριοτήτων».

Επιπλέον, η Τράπεζα αναγνωρίζοντας τη σημασία και την πιθανή επίδραση των κινδύνων που απορρέουν από κλιματικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες και σε ευθυγράμμιση με τις αντίστοιχες κανονιστικές οδηγίες:

- τους έχει ενσωματώσει στο Πλαίσιο Ταξινόμησης Κινδύνων της και στις Διαδικασίες Αναγνώρισης κινδύνων, αναγνωρίζοντάς τους ως εγκάρσιους (παρά ως μεμονωμένους) κινδύνους και θεωρώντας τους ως κινητήριους παράγοντες των ήδη υπάρχοντων χρηματοοικονομικών και μη-χρηματοοικονομικών κινδύνων,
- έχει αναθέσει σαφείς αρμοδιότητες για τη διαχείριση των Κλιματικών και Περιβαλλοντικών κινδύνων (C&E risks) σε όλο το εύρος της οργανωτικής της δομής, διαχέοντάς τις μέσω των τριών γραμμών άμυνας, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών Επιτροπών σε επίπεδο

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<p>Διοικητικού Συμβουλίου και διοίκησης (Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG («Επιτροπή ESG»), αντίστοιχα).</p> <ul style="list-style-type: none"> έχει βελτιώσει τις διαδικασίες αξιολόγησης ουσιαστικότητας που σχετίζονται με Κλιματικούς και Περιβαλλοντικούς κινδύνους (C&E risks), συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης μακροπρόθεσμων προοπτικών, και έχει ενσωματώσει τους κινδύνους ESG στο Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων και έχει υλοποιήσει βελτιώσεις ανά τομέα πρωτογενούς κινδύνου, ως εξής: <ul style="list-style-type: none"> ανέπτυξε τη μεθοδολογική προσέγγιση για τον εντοπισμό των Κλιματικών και Περιβαλλοντικών κινδύνων (C&E risks) και την αξιολόγηση της σημαντικότητάς τους, ενσωμάτωσε την αξιολόγηση των κινδύνων ESG στη διαδικασία χορήγησης και παρακολούθησης πιστοδοτήσεων του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της, εισήγαγε ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες μέτρησης κινδύνων που σχετίζονται με ESG στο Πλαίσιο Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων της Τράπεζας (Risk Appetite Framework), ευθυγράμμισε την Ταξινόμηση Λειτουργικών Κινδύνων και τα λοιπά Προγράμματα Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων, συμπεριλαμβάνοντας τους κινδύνους ESG, βάσει των απαιτήσεων που καθορίζονται από τις αρμόδιες αρχές, ενσωμάτωσε την άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων Κλιματικού Κινδύνου στο πλαίσιο Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων της Τράπεζας, αξιοποίησε τις υφιστάμενες διαδικασίες και υποδομές Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων και συμμορφώθηκε πλήρως και εμπρόθεσμα με τις υποχρεώσεις υποβολής της Πανευρωπαϊκής Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων Κλιματικού κινδύνου. 					

Επιπλέον, η Τράπεζα έχει δρομολογήσει πολλαπλές δράσεις για την ενσωμάτωση των κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων στο συνολικό Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων και δεσμεύεται για την παρακολούθηση, αξιολόγηση και διαχείριση των συγκεκριμένων κινδύνων στο μέλλον, σύμφωνα με τις εποπτικές προσδοκίες. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. ενότητα «Διαχείριση Κινδύνου - Εκτίμηση και Διαχείριση Κινδύνων - Κλιματικοί & Περιβαλλοντικοί (Climate & Environmental (C&E)) κίνδυνοι».

Αυτή η ενότητα καλύπτει κυρίως την απόδοση ESG της Τράπεζας, καθώς η Τράπεζα είναι η κύρια επιχειρησιακή εταιρεία του Ομίλου, αντιπροσωπεύοντας το 93,8% του ενεργητικού του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2023, εξαιρουμένων των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού προς πώληση. Οι δραστηριότητες των θυγατρικών της ΕΤΕ δεν καλύπτονται αναλυτικά σε αυτή την ενότητα.

Τα στοιχεία που εμφανίζονται σχετικά με τις χρηματοδοτούμενες και λειτουργικές εκπομπές αερίων που προκύπτουν από τη λειτουργία μας είναι τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα, ήτοι με ημερομηνία 31 Δεκεμβρίου 2022. Η επικαιροποίηση των εν λόγω στοιχείων με ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2023, θα συμπεριληφθεί στις δημοσιοποιήσεις της Έκθεσης ESG 2023 που αναμένεται να δημοσιευθεί το 3ο τρίμηνο του 2024.

Πιστοποίηση Έκθεσης ESG

Από το 2010 και μετά, η Έκθεση ESG της Τράπεζας πιστοποιείται ετησίως από ανεξάρτητο Οργανισμό Διασφάλισης και περιλαμβάνει βασικούς δείκτες απόδοσης (Key Performance Indicators (KPIs)) για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και την Εταιρική Υπευθυνότητα.

Προσέγγιση εστιασμένη στα ενδιαφερόμενα μέρη

Η Τράπεζα δημοσιεύει την Έκθεση ESG σε ετήσια βάση, η οποία παρέχει πληροφορίες και αξιολογείται από τρίτα μέρη και διάφορους Οίκους Αξιολόγησης, σχετικά με τις δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης που υλοποιεί. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι, η Τράπεζα, με σκοπό να συμπεριλάβει τα ενδιαφερόμενα μέρη της στη διαδικασία προσδιορισμού, κατανόησης και ανταπόκρισης σε ζητήματα ESG, εφαρμόζει το πρότυπο AA1000 Accountability Principles Standard («AA1000 APS») 2018. Το πρότυπο AA1000 APS και οι Κατευθυντήριες Οδηγίες των Προτύπων GRI, αποτελούν τη βάση για την Έκθεση ESG της Τράπεζας.

Ενδιαφερόμενα μέρη

Τα ενδιαφερόμενα μέρη της Τράπεζας περιλαμβάνουν φυσικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που επηρεάζουν και επηρεάζονται ή ενδέχεται να επηρεαστούν από τις επιχειρηματικές αποφάσεις και δραστηριότητές της.

Η Τράπεζα εφαρμόζει συγκεκριμένες διαδικασίες για τον εντοπισμό των ενδιαφερόμενων μερών της. Ως εκ τούτου, αναγνωρίζει τις ακόλουθες βασικές ομάδες ως ενδιαφερόμενα μέρη:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Η Τράπεζα επικοινωνεί σε τακτική βάση, με κάθε ομάδα ενδιαφερομένων μερών, κατανοώντας τη σημασία αυτής της επικοινωνίας για τη λήψη των απαραίτητων πληροφοριών για τη βελτίωση των δράσεών της.

Η συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών αποσκοπεί στον εντοπισμό των βασικών θεμάτων και των αμοιβαία αποδεκτών λύσεων, με αμοιβαία οφέλη, μέσω ορθών επιχειρηματικών πρακτικών. Οι προσδοκίες των ενδιαφερομένων μερών, καθώς και το επιχειρηματικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται η Τράπεζα, εξελίσσονται διαρκώς. Η αξιολόγηση των βασικών θεμάτων μας βοηθά να εντοπίσουμε και να ιεραρχήσουμε τα περιβαλλοντικά, κοινωνικοοικονομικά και τα θέματα διακυβέρνησης, που απασχολούν περισσότερο τα ενδιαφερόμενα μέρη και την Τράπεζα. Η διαδικασία αυτή πραγματοποιείται ετησίως, ή το αργότερο, κάθε δύο χρόνια και ολοκληρώθηκε τελευταία φορά τον Μάιο του 2023. Οι κύριοι δίαυλοι επικοινωνίας και η συχνότητα επικοινωνίας, όπως καταγράφονται και αξιολογούνται από την Τράπεζα στο πλαίσιο της εφαρμογής του προτύπου AA1000APS.v3, είναι τα εξής:

Κύριες ομάδες ενδιαφερομένων	Δίαυλοι επικοινωνίας και συμμετοχής	Συχνότητα επικοινωνίας και συμμετοχής				
		Καθημερινά	Τριμηνιαία	Ετήσια	Σε συνεχή βάση	Ad hoc/ Κατά περίπτωση
Επενδυτές και Μέτοχοι	Παρουσίαση Οικονομικών Αποτελεσμάτων	○	●	○	○	○
	Ετήσια και Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Έκθεση, τριμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις	○	●	●	○	○
	Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων	○	○	●	○	○
Πελάτες	Έρευνες ικανοποίησης	○	○	●	○	○
	Κέντρο επικοινωνίας	●	○	○	○	○
	Τομέας Διακυβέρνησης Θεμάτων Πελατών (παραπόνων)	●	○	○	○	○
Προμηθευτές και συνεργάτες	Διαδικασία αξιολόγησης	○	○	○	●	○
	Διαδικτυακή συμμετοχή σε διαγωνισμούς	○	○	○	○	●
	Σχέσεις με προμηθευτές/διαχείριση παραπόνων	●	○	○	○	○
Επιχειρηματική Κοινότητα (Επιχειρηματικές Ενώσεις, Ομότιμες επιχειρήσεις, Οίκοι Αξιολόγησης/Αναλυτές κ.λπ.)	Συναντήσεις	○	○	○	○	●
	Συνέδρια	○	○	○	○	●
	Επιχειρηματικές οργανώσεις	○	○	○	○	●
Εργαζόμενοι	Εσωτερικοί δίαυλοι επικοινωνίας με την Τράπεζα	●	○	○	○	○
	Συναντήσεις και επικοινωνία μεταξύ των σωματείων εργαζομένων και της διοίκησης της ΕΤΕ	○	○	○	○	●

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

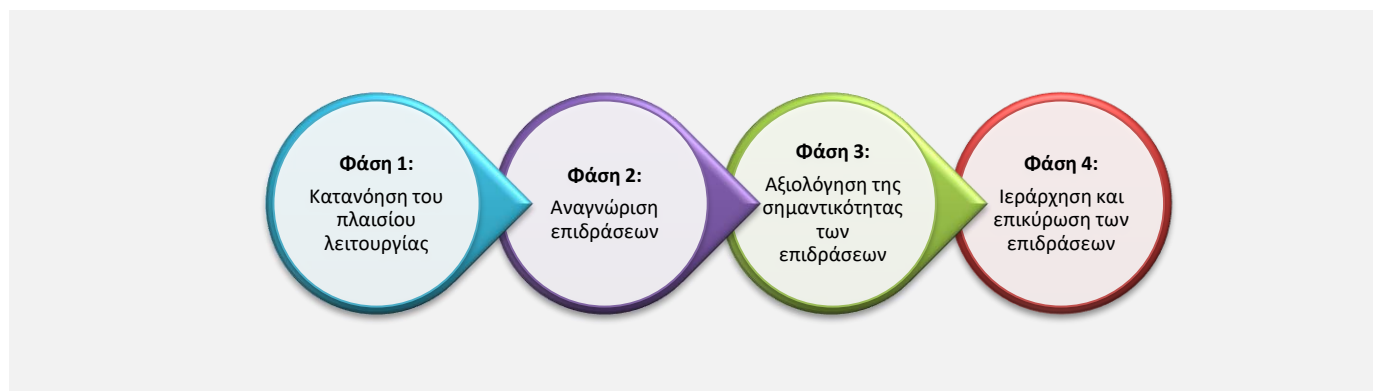
Κύριες ομάδες ενδιαφερομένων	Δίαυλοι επικοινωνίας και συμμετοχής	Συχνότητα επικοινωνίας και συμμετοχής				Ad hoc/ Κατά περίπτωση
		Καθημερινά	Τριμηνιαία	Ετήσια	Σε συνεχή βάση	
	Αξιολόγηση προσωπικού μέσω του Συστήματος Διαχείρισης Απόδοσης (Performance Management System)	○	○	●	○	○
Κράτος και Ρυθμιστικές Αρχές (όπως Υπουργεία, κρατικοί φορείς, Ρυθμιστικές Αρχές, διακυβερνητικοί οργανισμοί)	Συνεργασία και διαβούλευση με θεσμικούς εκπροσώπους του Κράτους, της Τράπεζας της Ελλάδος και Ρυθμιστικών Αρχών	○	○	○	○	●
Κοινωνία – Κοινότητες	Διαβούλευση με τοπικούς εκπροσώπους	○	○	○	○	●
	Συνεργασία με τις τοπικές αρχές	○	○	○	○	●
	Χορηγίες	○	○	○	●	○
	Δωρεές αγαθών	○	○	○	●	○

Ανάλυση Επιδράσεων ESG

Η διαδικασία μας για τον καθορισμό των ουσιαστικών θεμάτων

Η ανάλυση ουσιαστικότητας του προτύπου GRI (Global Reporting Initiative), είναι μια θεμελιώδης διαδικασία για τη διαμόρφωση, τόσο της ESG Έκθεσής μας, όσο και για την βέλτιστη προσαρμογή της ESG στρατηγικής μας, εξετάζοντας τις επιδράσεις των δραστηριοτήτων της Τράπεζας στα θέματα ESG. Η ανάλυση βασίζεται στην έννοια της διερεύνησης και κατανόησης των επιδράσεων των δραστηριοτήτων της ΕΤΕ στο κοινωνικοοικονομικό της περιβάλλον.

Το 2023, η Τράπεζα διεξήγαγε ένα νέο κύκλο ανάλυσης ουσιαστικότητας GRI, υιοθετώντας την επικαιροποιημένη μεθοδολογία του προτύπου GRI Standards (2021), προκειμένου να εντοπίσει και να ιεραρχήσει τις θετικές και αρνητικές επιδράσεις που έχει ή μπορεί να έχει η Τράπεζα (υφιστάμενες και δυνητικές) στο περιβάλλον, τους ανθρώπους και την οικονομία, όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Φάση 1 – Κατανόηση του πλαισίου λειτουργίας

Εξετάζουμε, σε υψηλό επίπεδο, τις πτυχές των δραστηριοτήτων και της λειτουργίας μας ως χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, συμπεριλαμβανομένης της βιωσιμότητας, στο πλαίσιο του ελληνικού τραπεζικού τομέα, των χρηματοδοτικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων μας, του επιχειρηματικού μοντέλου και των σχέσεων μας, καθώς και των ενδιαφερόμενων μερών μας και των προσδοκιών τους.

Επιπλέον, λαμβάνουμε υπόψη μια σειρά θεμάτων που εμπίπτουν στο πεδίο ενδιαφέροντός μας και καθοδηγούνται από τις προσδοκίες και τις απαιτήσεις των Οργανισμών Αξιολόγησης ESG, τα ερωτήματα των Επενδυτών και των Αναλυτών, τη φωνή των εργαζομένων μας, τις εξελισσόμενες ανάγκες των πελατών μας, καθώς και τις πολιτικές, νομικές και κανονιστικές εξελίξεις.

Φάση 2 – Αναγνώριση επιδράσεων

Η Τράπεζα, αναγνώρισε τόσο τις αρνητικές όσο και τις θετικές επιδράσεις (υφιστάμενες και δυνητικές) ως προς το περιβάλλον, τους ανθρώπους και την οικονομία που προκύπτουν από τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της, καθώς και από την αλυσίδα εφοδιασμού και τις δραστηριότητές της, βασιζόμενη στην επισκόπηση του οργανωτικού πλαισίου της Τράπεζας και στην Ανάλυση Επιδράσεων σύμφωνα με τις PRB (ειδικά για τις οικονομικές επιδράσεις που προκύπτουν από το χαρτοφυλάκιο Εταιρικής, Επιχειρηματικής και Λιανικής Τραπεζικής). Αρχικά, χρησιμοποιήθηκαν τα αποτελέσματα του προηγούμενου κύκλου της άσκησης Ανάλυσης Επιδράσεων σύμφωνα με τις PRB, ενώ

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

παράλληλα, μετά την ολοκλήρωση της 2^{ης} Έκθεσης Αυτό-αξιολόγησης & Προόδου σύμφωνα με το UNEP FI PRB και την επικαιροποίηση της ανάλυσης επιδράσεων PRB με τη χρήση της τελευταίας έκδοσης (v3) του εργαλείου ανάλυσης επιδράσεων του UNEP FI, η Τράπεζα επανεξέτασε τα αποτελέσματα των χρηματοδοτούμενων επιδράσεων που προσδιορίστηκαν αρχικά, με σκοπό την επικύρωση και την ανάλογη προσαρμογή τους. Τα αποτελέσματα της τελευταίας έκδοσης (v3) του εργαλείου ανάλυσης επιδράσεων ήταν σε στενή ευθυγράμμιση με τα αποτελέσματα της αρχικής προσέγγισης της Τράπεζας. Συγκεκριμένα, οι κορυφαίες περιοχές επίδρασης που εντοπίστηκαν, παρέμειναν σε μεγάλο βαθμό οι ίδιες, μεταξύ του προηγούμενου και του τελευταίου κύκλου ανάλυσης επιδράσεων σύμφωνα με τις PRB.

Φάση 3 – Αξιολόγηση της σημαντικότητας των επιδράσεων

Για την αξιολόγηση της σημαντικότητας των εντοπισμένων επιδράσεων, διεξήχθη διαδικτυακή έρευνα, η οποία συμπληρώθηκε εσωτερικά από εξειδικευμένα στελέχη και εκπροσώπους διαφόρων ομάδων εξωτερικών ενδιαφερομένων μερών.

Τα κριτήρια για την αξιολόγηση των θετικών επιδράσεων ήταν η κλίμακα, το εύρος και η πιθανότητα εμφάνισής τους (σε περίπτωση θετικών δυνητικών επιδράσεων) και τα κριτήρια για την αξιολόγηση των αρνητικών επιπτώσεων ήταν η κλίμακα, το εύρος, ο βαθμός αναστρεψιμότητας και η πιθανότητα εμφάνισής τους (σε περίπτωση αρνητικών δυνητικών επιδράσεων).

Φάση 4 – Ιεράρχηση και επικύρωση των επιδράσεων

Μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης, αναλύθηκαν οι απαντήσεις που συγκεντρώθηκαν από την έρευνα και οι επιδράσεις ιεραρχήθηκαν και επικυρώθηκαν από εξειδικευμένα στελέχη της Τράπεζας (επιλεγμένα μέλη της Επιτροπής ESG) με στενή εμπλοκή ή/και αρμοδιότητα για τα θέματα ESG, με την υποστήριξη εξωτερικού συμβούλου με εμπειρία στην ανάλυση ουσιαστικότητας των θεμάτων ESG. Τέλος, τα αποτελέσματα γνωστοποιήθηκαν στα ενδιαφερόμενα μέρη και κάθε προβληματισμός που διατυπώθηκε από αυτά ελήφθη υπόψη.

Για περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την Ανάλυση Επιδράσεων ESG, βλ. Ενότητα 2.4 της Έκθεσης ESG 2022 της Τράπεζας.

Τα 7 ουσιαστικά θέματα

Οι ιεραρχημένες θετικές και αρνητικές επιδράσεις αντιστοιχίστηκαν με τα αποτελέσματα της Ανάλυσης Επιδράσεων σύμφωνα με τις PRB και οι τελικές επιδράσεις ομαδοποιήθηκαν σε θέματα για τους σκοπούς της παρούσας Έκθεσης, όπως παρουσιάζονται παρακάτω:

Ουσιαστικά θέματα ESG και επιδράσεις

Ουσιαστικά θέματα ESG	# 1	# 2	# 3	# 4	# 5	# 6	# 7
	Κλίμα	Κυκλική οικονομία	Ασφάλεια δεδομένων	Χρηματοδότηση	Κοινωνικο-οικονομικές επιδράσεις	Κοινωνικές επιδράσεις	Βιοποικιλότητα
Επίδραση	<ul style="list-style-type: none"> Κλιματική σταθερότητα/ Αέρας Ενέργεια 	<ul style="list-style-type: none"> Απόβλητα Ένταση πόρων 	<ul style="list-style-type: none"> Ασφάλεια δεδομένων 	<ul style="list-style-type: none"> Χρηματοδότηση 	<ul style="list-style-type: none"> Κοινωνικοοικονομική σύγκλιση Κινητικότητα /Υποδομές Υγιείς οικονομίες 	<ul style="list-style-type: none"> Στέγαση Υγεία και Ασφάλεια Απασχόληση 	<ul style="list-style-type: none"> Έδαφος Υδάτινες μάζες Είδη/Οικότοποι

Στρατηγική ESG

Σύνοψη στρατηγικής ESG της ΕΤΕ

Οι εξελίξεις σε θέματα περιβάλλοντος, κοινωνίας και διακυβέρνησης, είναι τόσο ραγδαίες που αναπόφευκτα έχουν καταστεί κεντρικός άξονας στον στρατηγικό προγραμματισμό των τραπεζών. Στο πλαίσιο αυτό, οι τράπεζες αναγνωρίζουν τον ρόλο τους, στην επιτάχυνση της μετάβασης σε έναν κόσμο χαμηλών εκπομπών άνθρακα, υποστηρίζοντας την κατανομή κεφαλαίων σε «πράσινες» δραστηριότητες, ενώ παράλληλα χρηματοδοτούν τη μετάβαση επιχειρήσεων και νοικοκυριών, σε πιο βιώσιμα μοντέλα. Η Τράπεζα ανταποκρίνεται σε αυτή την επιτακτική ανάγκη με αυξημένο αίσθημα ευθύνης.

Από το 2021, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μια ολιστική προσέγγιση στα θέματα ESG, χαράσσοντας, την ESG στρατηγική της σε τρεις στρατηγικούς πυλώνες, όπως ορίζονται στον παρακάτω πίνακα. Οι τρεις στρατηγικοί πυλώνες είναι στενά ευθυγραμμισμένοι με τον σκοπό της Τράπεζας να δημιουργήσει ένα πιο ευημερούν και βιώσιμο μέλλον, μαζί με τους πελάτες, τους ανθρώπους της και τους μετόχους. Για το σκοπό αυτό, διατυπώσαμε την «Ε», «Σ» και «G» στρατηγική μας (Περιβάλλον, Κοινωνία και Διακυβέρνηση) μέσα από εννέα θέματα. Αυτά τα θέματα, που πηγάζουν και αντικατοπτρίζουν το πρόσφατα ανανεωμένο σύστημα αξιών μας, ευθυγραμμίζονται με επιλεγμένους

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) του ΟΗΕ και συμπληρώνουν τη συνολική επιχειρηματική στρατηγική και το μετασχηματισμό της Τράπεζας, καθώς και το όραμά μας να γίνουμε η αδιαμφισβήτητη **Τράπεζα Πρώτης Επιλογής** στην Ελλάδα.

Τα περιβαλλοντικά μας θέματα ενσωματώνουν τις δράσεις μας για την κλιματική αλλαγή, τη στρατηγική μας για απαλλαγή του χαρτοφυλακίου μας και των λειτουργιών μας από τις εκπομπές άνθρακα, τα οποία συνεχίζουμε να τα εξελίσσουμε, να τα αναλύουμε διεξοδικά, να τα παρακολουθούμε και να προσαρμοζόμαστε συνεχώς.

Τα στρατηγικά μας θέματα ESG παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Πυλώνες ESG	Στρατηγικά Θέματα ESG	Δεσμεύσεις ESG	Οι Αξίες μας	Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs)
Περιβάλλον	Ηγούμαστε της αγοράς στη χρηματοδότηση βιώσιμης ενέργειας	Ηγετική θέση στην ανάπτυξη του τομέα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας Πρωτοπόρος στην έκδοση βιώσιμων ομολόγων στην ελληνική αγορά	Αποτελεσματική Αναπτυξιακή	
	Επιταχύνουμε τη μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία	Υποστήριξη της πράσινης μετάβασης των επιχειρήσεων Ηγετική θέση στην πράσινη χρηματοδότηση των πελατών λιανικής και στις βιώσιμες επενδύσεις		
	Επιδεικνύουμε περιβαλλοντικά υπεύθυνες πρακτικές - πρότυπα	Επίτευξη ουδέτερου αποτυπώματος άνθρακα Προστασία της βιοποικιλότητας και της υγείας των οικοσυστημάτων		
Κοινωνία	Πρωτοστατούμε στη διαφορετικότητα & στη συμπεριληψη	Καθιέρωση ισότητας στον χώρο εργασίας Πρωώθηση της συμπεριληψης στην κοινωνία	Ανθρώπινη	
	Προάγουμε τη δημόσια υγεία & ευημερία	Προστασία της υγείας και της οικογενειακής ζωής των ανθρώπων μας Ενίσχυση της δημόσιας υγείας, της ευημερίας και του αθλητισμού		
	Πρωθούμε την Ελληνική κληρονομιά, τον πολιτισμό & τη δημιουργικότητα	Πρωτοπόρος στη διατήρηση της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς Πρωώθηση του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού και της δημιουργικότητας		
	Ενισχύουμε την επιχειρηματικότητα & την καινοτομία	Πρωώθηση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας Ενθάρρυνση της δημόσιας συνεισφοράς σε νέα έργα		
	Υποστηρίζουμε την ευημερία μέσω της μάθησης & του ψηφιακού αλφαριθμητισμού	Πρωώθηση της δια βίου μάθησης εντός και εκτός του χώρου εργασίας Προαγωγή του ψηφιακού αλφαριθμητισμού σε όλες τις ηλικιακές ομάδες		
	Διακυβέρνηση	Τηρούμε τα υψηλότερα πρότυπα διακυβέρνησης		

Αρχή της πρόληψης

Η Τράπεζα λαμβάνει υπόψη την αρχή της πρόληψης στον επιχειρησιακό της σχεδιασμό, στην ανάπτυξη νέων προϊόντων και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων χρηματοδότησης. Επίσης, η Τράπεζα λαμβάνει προληπτικά μέτρα, υιοθετώντας τις βασικές αρχές του ισχύοντος νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου, με δέσμευση στη μείωση τυχόν αρνητικών επιδράσεων στο περιβάλλον που προκύπτουν κυρίως από τις χρηματοδοτικές και επενδυτικές της δραστηριότητες, καθώς και από την λειτουργία της. Η Τράπεζα έχει καθιερώσει την Επιτροπή ESG, η οποία συνδράμει στη διακυβέρνηση πολλαπλών πτυχών της ESG στρατηγικής και της εφαρμογής της. Σκοπός της Επιτροπής ESG είναι η συνεχής προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και η διασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης των θεμάτων ESG και των πρωτοβουλιών βιώσιμης χρηματοδότησης, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις βέλτιστες πρακτικές σύμφωνα με διεθνείς συνθήκες και εξελίξεις. Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την Επιτροπή ESG, βλ. ενότητα «**Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης – Διοικητικά**,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας – Εκτελεστικές Επιτροπές – Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης (Επιτροπή ESG)».

Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου

Τελευταία αναθεώρηση:	2021
Διαθέσιμη στην ιστοσελίδα μας:	https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/perivallon/politiki-viwsimis-anaptiksis

Η Τράπεζα επιδιώκει διαρκώς να διασφαλίζει, ότι με την συνεισφορά της επηρεάζει ουσιαστικά και θετικά την ελληνική οικονομία και την κοινωνία. Η Τράπεζα, στοχεύει στη δημιουργία θετικών οικονομικών και κοινωνικών επιδράσεων για τα ενδιαφερόμενα μέρη της και ευρύτερα για τις οικονομίες και τις κοινωνίες εντός των οποίων λειτουργεί, μέσω των δραστηριοτήτων της (όπως η παροχή χρηματοδότησης, προϊόντων και υπηρεσιών), του ρόλου της ως εργοδότη, καθώς και της ανάπτυξης δράσεων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης («ΕΚΕ»).

Προς αυτή την κατεύθυνση, έχουμε υιοθετήσει την Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου («Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης»), η οποία καθορίζει τις δράσεις μας και συμβάλλει στη βέλτιστη διαχείριση των οικονομικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικών και επιδράσεων διακυβέρνησης, της Τράπεζας και του Ομίλου.

Η Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης, είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του υφιστάμενου νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου, καθώς και με διεθνείς πρακτικές που συμπεριλαμβάνονται σε διεθνείς συνθήκες και πρωτοβουλίες, με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική κοινωνική ευθύνη και την επιχειρηματική ηθική.

Ειδικότερα η Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης βασίζεται:

1	Στην ισχύουσα νομοθεσία για θέματα βιώσιμης ανάπτυξης, βιώσιμης και υπεύθυνης χρηματοδότησης/επενδύσεων, διαχείρισης περιβαλλοντικών, κοινωνικών και κινδύνων διακυβέρνησης, βιώσιμης διακυβέρνησης και διαφάνειας.
2	Στις σχετικές συστάσεις και αποφάσεις ευρωπαϊκών και διεθνών θεσμών.
3	Στους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (Sustainable Development Goals («SDGs»)) των Ηνωμένων Εθνών.
4	Στις Αρχές Υπεύθυνης Τραπεζικής του UNEP FI.
5	Στην Αρχή της Προφύλαξης, όπως αυτή διαμορφώθηκε από τον ΟΗΕ σύμφωνα με τη Διακήρυξη της Αρχής του Ρίο για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (Αρχή της Προφύλαξης – Αρχή 15 της Διακήρυξης του Ρίο για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη).
6	Στην Αρχή της Ουσιαστικότητας, όπως αυτή ορίζεται σύμφωνα με τα Πρότυπα GRI, μέσω της οποίας ο Όμιλος δεσμεύεται να ιεραρχεί, με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών του, τουλάχιστον ανά διετία τις σημαντικότερες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιδράσεις που δημιουργεί, καθώς και τις λοιπές αρχές του GRI για τον προσδιορισμό του περιεχομένου και της ποιότητας των εκθέσεων βιώσιμης ανάπτυξης.
7	Στις 10 Αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ (United Nations Global Compact).
8	Στις συστάσεις του Task Force on Climate Related Financial Disclosures («TCFD»).

Κατανοώντας πλήρως τη σημασία της συνεισφοράς μας στη βιώσιμη ανάπτυξη, θέτουμε ως σκοπό της Πολιτικής Βιώσιμης Ανάπτυξης, τη θέσπιση του πλαισίου για την ανάπτυξη δράσεων που συνδράμουν στη διαχείριση των οικονομικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικών και επιδράσεων διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, και οδηγούν κυρίως:

i	Στη μείωση και, όπου είναι εφικτό, στην αντιστάθμιση των περιβαλλοντικών μας επιδράσεων (συμπεριλαμβανομένων και αυτών που σχετίζονται με τα φαινόμενα κλιματικής αλλαγής), όπως αυτές προκύπτουν από τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων των πελατών μας, καθώς και από την λειτουργία μας (συμπεριλαμβανομένης της κατανάλωσης ενέργειας των κτιρίων).
ii	Στη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας για τα Ενδιαφερόμενα Μέρη μας, ευρύτερα για την οικονομία και για τις κοινωνίες εντός των οποίων δραστηριοποιούνται οι εταιρείες του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
iii	Στην ανάληψη πρωτοβουλιών και καινοτόμων δράσεων στους τομείς της Εταιρικής Διακυβέρνησης, της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και της Επιχειρηματικής Ηθικής, επιπλέον της συμμόρφωσης με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο για τα θέματα αυτά, συνεισφέροντας στο όραμά μας να είναι η ΕΤΕ η Τράπεζα Πρώτης Επιλογής.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

iv	Στην προστασία της φήμης και της αξιοπιστίας του Ομίλου και στην καλλιέργεια/ενδυνάμωση του ανανεωμένου συστήματος αξιών μας.
----	---

Η Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης γνωστοποιείται στους εργαζομένους, στο πλαίσιο διαφόρων ανακοινώσεων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης μέσω του εσωτερικού δικτύου/ιστοσελίδας της Τράπεζας.

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας.

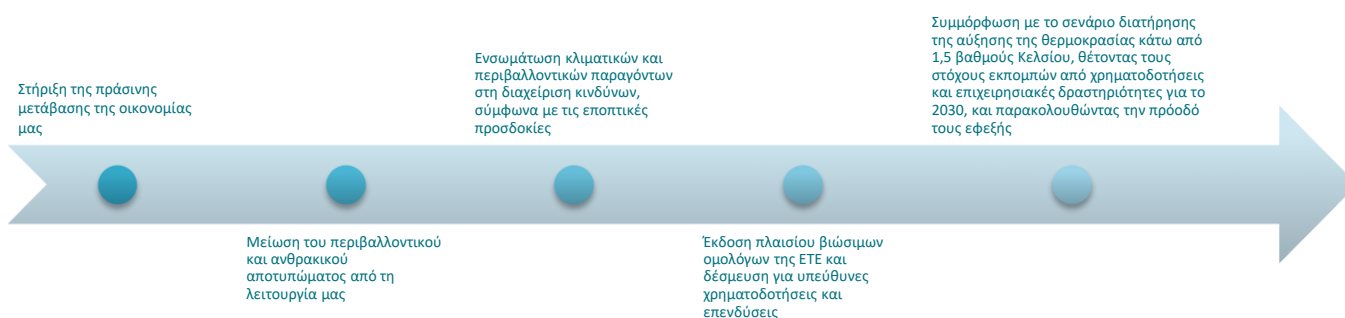
Η προσέγγισή μας για την επίτευξη μηδενικού καθαρού ισοζυγίου εκπομπών άνθρακα (Net Zero)

Κλιματική αλλαγή

Βασική αρχή στη φιλοσοφία της Τράπεζας, είναι η αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής, προς όφελος των ενδιαφερομένων μερών, οι οποίοι εμπιστεύονται το όνομα και τη φήμη της. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα προωθεί την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης και της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, αναλαμβάνει σημαντικές πρωτοβουλίες και ολοκληρώνει έργα με θετική περιβαλλοντική επίδραση.

Αναγνωρίζοντας την κλιματική αλλαγή ως μια από τις σημαντικότερες περιβαλλοντικές προκλήσεις της εποχής μας, η Τράπεζα έχει δεσμευτεί στον εντοπισμό και στη μείωση τυχόν δυσμενών επιδράσεων στο περιβάλλον που προκύπτουν πρωτίστως από τις χρηματοδοτικές της δραστηριότητες, αλλά και από τη λειτουργία και τις υποδομές της.

Ταυτόχρονα, η Τράπεζα στοχεύει στην προώθηση της κυκλικής οικονομίας, στη μείωση της εξάρτησης από φυσικούς πόρους και στη στήριξη περιβαλλοντικά βιώσιμων πρακτικών. Με αυτό το στόχο, η Τράπεζα δεσμεύεται να αντιμετωπίσει την κλιματική αλλαγή και να επιφέρει θετική περιβαλλοντική επίδραση με τους ακόλουθους τρόπους:

Η πορεία μας προς την επίτευξη μηδενικού καθαρού ισοζυγίου εκπομπών άνθρακα (Net Zero)

Αναγνωρίζουμε ότι το σημαντικότερο μέρος της επίδρασης μας προς στο κλίμα, προκύπτει από τις χρηματοδοτήσεις που παρέχουμε στους πελάτες μας. Ως εκ τούτου, σε συνέχεια της άσκησης για τον καθορισμό τιμών βάσης (baselining) που πραγματοποιήθηκε το 2022 –της πληρέστερης και πιο περιεκτικής, από πλευράς κάλυψης χαρτοφυλακίου, μέτρησης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που έχουμε πραγματοποιήσει μέχρι σήμερα– κάνουμε τώρα το επόμενο βήμα με τη δημοσιοποίηση του πρώτου συνόλου στόχων μας προς ένα μηδενικό καθαρό ισοζύγιο εκπομπών άνθρακα (Net Zero). Με αυτόν τον τρόπο, στοχεύουμε να υποστηρίξουμε ενεργά την ατζέντα της απανθρακοποίησης και να διαδραματίσουμε καθοριστικό ρόλο στη διοχέτευση κεφαλαίων προς διευκόλυνση της μετάβασης βασικών τομέων της ελληνικής οικονομίας βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Συγκεκριμένα, προσδιορίσαμε και δημοσιοποιήσαμε τους στόχους μας για μηδενικό καθαρό ισοζύγιο εκπομπών άνθρακα (Net Zero) για το 2030, με βάση το Πλαίσιο της NZBA, για συγκεκριμένους τομείς και χαρτοφυλάκια με την υψηλότερη ένταση εκπομπών άνθρακα και, ως εκ τούτου, τη μεγαλύτερη επίδραση και προτεραιοποίηση. Προσεγγίζουμε τη διαδικασία καθορισμού των στόχων μας ανά τομέα/χαρτοφυλάκιο, προκειμένου να λάβουμε υπόψη συγκεκριμένα στοιχεία της κλιματικής μετάβασης, και εφαρμόζουμε δοκιμασμένα κλαδικά πρότυπα (π.χ. NZBA, PCAF) και αναγνωρισμένα επιστημονικά σενάρια απανθρακοποίησης (decarbonization pathways), σε συθυγράμμιση με τον στόχο του περιορισμού της αύξησης της θερμοκρασίας κάτω από 1,5 βαθμούς Κελσίου έως το 2050. Αξίζει να σημειωθεί ότι από τον Οκτώβριο του 2023, η Τράπεζα είναι μέλος της NZBA, και συμμετέχει στην πρωτοβουλία αυτή με περισσότερες από 140 τράπεζες παγκοσμίως, οι οποίες έχουν ήδη δεσμευτεί να επιτύχουν μηδενικό καθαρό ισοζύγιο εκπομπών άνθρακα έως το 2050, μια κοινή υπόσχεση της NZBA. Η δέσμευση στην NZBA αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό βήμα στην προσπάθεια της Τράπεζας να προωθήσει τη βιώσιμη χρηματοδότηση και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, στηρίζοντας την πραγματική οικονομία στη μετάβασή της προς ένα καθεστώς μηδενικού καθαρού ισοζυγίου εκπομπών άνθρακα.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ταυτόχρονα, η Τράπεζα επιδιώκει ενεργά την υιοθέτηση περιβαλλοντικά υπεύθυνων πρακτικών, συμπεριλαμβανομένης της σταδιακής απανθρακοποίησης της λειτουργίας της, ακολουθώντας μια προσέγγιση που επικυρώνεται από τη διεθνή πρωτοβουλία Science Based Targets (SBTi) για τον καθορισμό στόχων.

Οι στόχοι που έχουμε θέσει αναφορικά με τις χρηματοδοτούμενες εκπομπές και τις ίδιες εκπομπές είναι ευθυγραμμισμένοι και αντανακλούν τις τρεις περιβαλλοντικές στρατηγικές θεματικές της Τράπεζας (χρηματοδότηση βιώσιμης ενέργειας, μετάβαση στη βιώσιμη οικονομία, υπεύθυνες πρακτικές στη δική μας λειτουργία) και η επιδίωξή τους θα είναι καθοριστική για την υλοποίηση της συνολικής στρατηγικής και του επιχειρηματικού μας σχεδίου, ενώ η υποχρέωση παρακολούθησής τους και γνωστοποίησής τους σχετικής προόδου μας καθιστά υπόλογους για την επίτευξή τους.

Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την προσέγγιση της Τράπεζας όσον αφορά τον καθορισμό, την τεκμηρίωση και τη δημοσιοποίηση των στόχων για μηδενικό καθαρό ισοζύγιο εκπομπών άνθρακα (Net Zero), βλ. Έκθεση ESG 2022 της Τράπεζας στη διεύθυνση https://www.nbg.gr/-/jssmedia/Files/Group/esg/ESG_Annual_Reports/nbg-esg-report-2022-en.pdf. Συγκεκριμένα, στις σελίδες 108 - 116 παρέχονται λεπτομέρειες σχετικά με τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν (συμπεριλαμβανομένων κλαδικών επιστημονικά τεκμηριωμένων σεναρίων/sectoral science-based pathways) και τις υποθέσεις που έγιναν κατά τη διαδικασία θέσπισης κάθε στόχου, καθώς επίσης και για την περίμετρο των καλυπτόμενων δραστηριοτήτων και των οντοτήτων που εκτελούν τέτοιες δραστηριότητες, σε κάθε τομέα ενδιαφέροντος. Η Τράπεζα έχει σκοπίμως επιλέξει να εντάξει, τόσο τις δικές της επιχειρησιακές δραστηριότητες, όσο και την αλυσίδα δημιουργίας αξίας στη στοχοθεσία της.

Μηδενικό καθαρό ισοζύγιο εκπομπών άνθρακα, ενδιάμεσοι στόχοι για το 2030:

Οι στόχοι μας για τις χρηματοδοτούμενες εκπομπές

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται οι στόχοι για τις χρηματοδοτούμενες εκπομπές μας έως το 2030, μαζί με βασικές παραμέτρους και μεθοδολογικές επιλογές που έγιναν για τον καθορισμό τους, ανά τομέα.

	Παραγωγή ενέργειας	Πετρέλαιο & φυσικό αέριο	Τσιμέντο	Αλουμίνιο	Εμπορικά ακίνητα	Οικιστικά ακίνητα
Έκθεση χαρτοφυλακίου που μετρήθηκε (εκατ. €)	1.483	1.029	50	43	1.441	6.298
Πεδίο Εφαρμογής (Scope)	Scope 1, 2	Scope 1, 2	Scope 1, 2	Scope 1, 2	Scope 1, 2	Scope 1, 2
Μονάδα μέτρησης	kgCO ₂ /MWh	δείκτης, tCO ₂ για το 2022 = 100	tCO ₂ /t τσιμέντου	tCO ₂ /t αλουμινίου	kgCO ₂ e/m ² Σενάριο CRREM 1,5°C για την Ελλάδα	kgCO ₂ e/m ² Σενάριο CRREM 1,5°C για την Ελλάδα
Σενάριο αναφοράς	IEA NZE 2050	IEA NZE 2050	IEA NZE 2050	MPP	Ελλάδα	Ελλάδα
Έτος βάσης	2022	2022	2022	2022	2022	2022
Τιμή βάσης	169	100	0,71	11,2	83	29
Στόχος 2030	120	70	0,52	3,9	30	16
2030 έναντι τιμής βάσης Δ	-29%	-30%	-27%	-65%	-64%	-45%

Από την φύση τους, οι συγκεκριμένοι στόχοι είναι μετρήσιμοι και χρονικά ορισμένοι, ακόμα και αν η ακριβής πορεία για την επίτευξή τους ενδέχεται να μην είναι γραμμική. Επιπλέον, οι στόχοι αυτοί αντανακλούν την δέσμευση της Τράπεζας να μετράσει τον κλιματικό κίνδυνο μετάβασης, ενώ ταυτόχρονα, για να τους καταστήσει επιτεύξιμους, η Τράπεζα θα χρειαστεί να κινητοποιήσει τους εσωτερικούς της πόρους αλλά και τους πελάτες της, ώστε να προβούν σε δράσεις μετασχηματισμού (π.χ. προσαρμόζοντας επιχειρηματικά μοντέλα, διαδικασίες παραγωγής, προϊόντικές προτάσεις κλπ.), οι οποίες αναμένεται να έχουν θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία και στο περιβάλλον.

Οι στόχοι μας για τις εκπομπές άνθρακα που προκύπτουν από τη λειτουργία μας

Περιοχή	Πεδίο Εφαρμογής (Scope)	Μονάδα μέτρησης	Μεθοδολογία και εργαλείο που χρησιμοποιήθηκαν	Έτος βάσης	Τιμή βάσης	Στόχος 2030	Δ 2030 έναντι τιμής βάσης
Επιχειρησιακές δραστηριότητες της Τράπεζας, άμεσος έλεγχος	Scope 1, 2	Απόλυτες εκπομπές, tCO ₂ e	Γραμμική προσέγγιση περιορισμού απόλυτων εκπομπών της SBTi και εργαλείο καθορισμού στόχων (Scores 1 & 2)	2021	2.605 tCO ₂ e	1.381 tCO ₂ e	-47%

Εφαρμόζοντας τη γραμμική προσέγγιση περιορισμού των απόλυτων εκπομπών άνθρακα της πρωτοβουλίας SBTi (straight-line absolute contraction approach), καλούμαστε να ανταποκριθούμε στην απαίτηση μείωσης των ιδίων εκπομπών μας Πεδίου Εφαρμογής 1 και 2

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

(άμεσες και έμμεσες ενεργειακές εκπομπές) κατά 1.224 tCO₂e έναντι της τιμής βάσης του 2021. Είμαστε σε θέση να καλύψουμε αυτή τη διαφορά συνδυάζοντας διάφορες δράσεις, όπως το βραχυπρόθεσμο σχέδιο βελτιστοποίησης του κτιριακού μας χαρτοφυλακίου, τη χρήση πιο φιλικών προς το περιβάλλον ψυκτικών υλικών, και σημαντικές αναβαθμίσεις στα συστήματα θέρμανσης και ψύξης των κτιρίων μας. Επιπρόσθετα, είμαστε στη διαδικασία μετάβασης του στόλου των εταιρικών μας οχημάτων σε υβριδικά και σε ηλεκτρικά μοντέλα. Σημειώνεται ότι, η Τράπεζα προμηθεύεται το 100% της καταναλωθείσας ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας («ΑΠΕ»), βάσει των Εγγυήσεων Προέλευσης (Guarantees of Origin (GOs)) από τον κύριο πάροχο ηλεκτρικής ενέργειας. Ως αποτέλεσμα, εφαρμόζοντας την προσέγγιση βάσει αγοράς, οι έμμεσες ενεργειακές εκπομπές Score 2 έχουν ήδη μειωθεί στο μηδέν, συνεπώς ο στόχος μείωσης αφορά ουσιαστικά στις άμεσες εκπομπές Score 1. Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες που θα απαιτηθούν για την υλοποίηση των αναβαθμίσεων στα κτίρια προέρχονται κυρίως από παρεμβάσεις μεγάλης κλίμακας και εκτιμώνται να ανέλθουν σε ύψος €2-3 εκατ. (το τελικό ύψος εξαρτάται από τον συνδυασμό των συγκεκριμένων παρεμβάσεων και από τις οικονομίες κλίμακας που θα επιτευχθούν από πλευράς εργολάβων – σχετικοί διαγωνισμοί εν εξελίξει), ενώ έχουν ενσωματωθεί στο τριετές Επιχειρηματικό μας Σχέδιο.

Η πορεία μας στο μέλλον

Καθώς αυξάνεται η ζήτηση για «πράσινη» χρηματοδότηση, η επενδυτική κοινότητα σε παγκόσμιο επίπεδο εξακολουθεί να αποδίδει αυξημένο ενδιαφέρον σε κλιματικά και περιβαλλοντικά ζητήματα. Τα ενδιαφερόμενα μέρη συνειδητοποιούν ότι οι επιδόσεις ως προς τη βιωσιμότητα αποτελούν καθοριστικό παράγοντα και κινητήρια δύναμη των οικονομικών επιδόσεων των εταιρειών και αναγνωρίζουν ότι οι κίνδυνοι μετάβασης που συνδέονται με το κλίμα για την κάθε εταιρεία θα διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο στην οικονομική σταθερότητα των εταιρειών στο μέλλον. Ανταποκρινόμενη στις αυξημένες απαιτήσεις για διαφάνεια και λογοδοσία, η Τράπεζα επιδιώκει να ικανοποιήσει τις προσδοκίες αυτές, ενισχύοντας τον μηχανισμό αναφορών της και επικοινωνώντας τις πρακτικές και τις πρωτοβουλίες ESG στα ενδιαφερόμενα μέρη της.

Στην Ελλάδα, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα βρίσκονται σε μοναδική θέση ώστε να συνδράμουν στην προσπάθεια της χώρας να επιτύχει μηδενικό καθαρό ισοζύγιο εκπομπών άνθρακα έως το 2050, διοχετεύοντας χρηματοδότηση σε «πράσινες» δραστηριότητες και σε επιχειρήσεις που βρίσκονται σε διαδικασία απαλλαγής από τις εκπομπές άνθρακα. Η Τράπεζα ανταποκρίνεται σε αυτήν την επιτακτική ανάγκη με αυξημένο αίσθημα ευθύνης, αναλαμβάνοντας πλήθος πρωτοβουλιών για την ενσωμάτωση των παραγόντων ESG στις εμπορικές της δραστηριότητες, στο λειτουργικό της μοντέλο, στη διαχείριση κινδύνων και στο πλαίσιο ελέγχων της, για παράδειγμα με την ενίσχυση των δανειοδοτικών πολιτικών της, ώστε να λαμβάνονται περαιτέρω υπόψη οι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι και να αποφεύγεται η χρηματοδότηση έργων που έχουν σημαντικές αρνητικές επιδράσεις στο κλίμα, τη βιοποικιλότητα ή τις τοπικές κοινωνίες, ενώ ταυτόχρονα διερευνά επιχειρηματικές ευκαιρίες στους τομείς του κλίματος και του περιβάλλοντος, όπως η ανάπτυξη καινοτόμων χρηματοδοτικών λύσεων ή/και συνεργασιών-οικοσυστημάτων, για τη στήριξη της μετάβασης των νοικοκυριών και των μικρών επιχειρήσεων σε πιο βιώσιμα μοντέλα.

Μετά τη δημοσιοποίηση των επιστημονικά τεκμηριωμένων στόχων για τις χρηματοδοτούμενες εκπομπές για έξι από τα χαρτοφυλάκια με τη μεγαλύτερη ένταση εκπομπών άνθρακα, η Τράπεζα έχει δρομολογήσει μια πορεία μετασχηματισμού που θα οδηγήσει στην επίτευξη των φιλόδοξων ενδιάμεσων στόχων μηδενικού καθαρού ισοζυγίου εκπομπών για το 2030. Αυτή η πορεία θα απαιτήσει σειρά πρωτοβουλιών και στοχευμένων παρεμβάσεων στα εμπλεκόμενα χαρτοφυλάκια, οι οποίες θα αποτυπωθούν με επαρκή λεπτομέρεια και θα υποβληθούν στην Net Zero Banking Alliance κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2024, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της Τράπεζας ως μέλος της Συμμαχίας με δημοσιευμένους στόχους. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα δεσμεύεται να παρακολουθεί στενά και να παρέχει ετήσιες ενημερώσεις σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί, στις οποίες θα αποτυπώνονται τυχόν ουσιώδεις αλλαγές στα υποκείμενα στοιχεία, στις μεθοδολογίες εκτίμησης και τις πιθανές πορείες απανθρακοποίησης. Από πλευράς διαχείρισης κινδύνων, και σχετικά με την ανάγκη συνεχούς παρακολούθησης, η Τράπεζα έχει ενισχύσει το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων (Risk Appetite Framework) (βλ. ενότητα «Διαχείριση Κινδύνου - Εκτίμηση και Διαχείριση Κινδύνων - Κλιματικοί & Περιβαλλοντικοί (Climate & Environmental (C&E)) κίνδυνοι») συμπεριλαμβάνοντας ένα σημαντικό αριθμό δεικτών με τα αντίστοιχα όρια (limits) για την αντιμετώπιση ESG / Κλιματικών & Περιβαλλοντικών κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη και στρατηγικές παραμέτρους. Επιπροσθέτως, έχει θεσπίσει δείκτες παρακολούθησης για μία πιο ολοκληρωμένη εικόνα των Κλιματικών & Περιβαλλοντικών κινδύνων και παραγόντων που τους επηρεάζουν.

Εφεξής, η Τράπεζα στοχεύει να ενισχύσει τις μελλοντικές αναφορές και δημοσιοποιήσεις της, θέτοντας στόχους μηδενικού καθαρού ισοζυγίου εκπομπών άνθρακα και για τους υπόλοιπους βασικούς τομείς των δανειοδοτικών και επενδυτικών χαρτοφυλακίων της και ευθυγραμμίζοντας τους στόχους αυτούς με παγκόσμιες πρωτοβουλίες, όπως η NZBA. Τοποθετώντας το κλίμα και το περιβάλλον στο επίκεντρο της στρατηγικής της, η Τράπεζα θα συνεχίσει και θα εμβαθύνει την ενσωμάτωση των παραγόντων ESG, σε κάθε πτυχή του επιχειρηματικού της μοντέλου, με σκοπό να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των μετόχων της και να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στην προσπάθεια της Ελλάδας για έναν κόσμο με χαμηλό ανθρακικό αποτύπωμα.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Οι δημοσιοποιήσεις μας ανά πυλώνα ESG

Περιβάλλον

Περιβαλλοντική επίδραση και η προσέγγισή μας

Βασική αρχή της φιλοσοφίας του Ομίλου είναι να λειτουργεί αποτελεσματικά, έγκαιρα και αποφασιστικά, εστιάζοντας στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και ανάπτυξη, διασφαλίζοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω καινοτόμων ιδεών και πρωτοποριακών λύσεων, συμβάλλοντας παράλληλα στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής, προς όφελος όλων των ενδιαφερόμενων μερών που εμπιστεύονται το όνομα και τη φήμη του.

Ταυτόχρονα, η Τράπεζα στοχεύει στην προώθηση της κυκλικής οικονομίας, στη μείωση της εξάρτησης από τους φυσικούς πόρους και στην υποστήριξη περιβαλλοντικά βιώσιμων πρακτικών.

Περιβαλλοντικές επιδράσεις χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων

Το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της Τράπεζας προέρχεται κυρίως από τη διευκόλυνση δραστηριοτήτων, μέσω της παροχής χρηματοδότησης. Οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από την Τράπεζα, ενδέχεται να οδηγήσουν σε αρνητικές επιδράσεις, όπως αυξημένες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου (GHG), εξάντληση φυσικών πόρων, απώλεια βιοποικιλότητας, ρύπανση κ.λπ. ή σε θετικές επιδράσεις όπως υποστήριξη του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, μειωμένη και πιο αποδοτική κατανάλωση ενέργειας και μείωση/εξάλειψη των ατμοσφαιρικών ρύπων κ.λπ.

Σε ευθυγράμμιση με τα τρία Περιβαλλοντικά στρατηγικά μας θέματα για να ηγούμαστε στη χρηματοδότηση βιώσιμης ενέργειας, να επιταχύνουμε τη βιώσιμη μετάβαση και να εφαρμόζουμε περιβαλλοντικά υπεύθυνες πρακτικές/πρότυπα:

- εστιάζουμε στην εφαρμογή της συνολικής μας στρατηγικής για το κλίμα και το περιβάλλον (ως αναπόσπαστο μέρος της συνολικής ESG στρατηγικής μας), προωθώντας τη βιώσιμη χρηματοδότηση, επενδύσεις, καθώς και «πράσινες» τραπεζικές λύσεις, και προσφέροντας προϊόντα και υπηρεσίες που μετριαζουν την κλιματική αλλαγή και συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στη βιώσιμη ανάπτυξη,
- ενισχύουμε τις δανειοδοτικές μας πολιτικές και διαδικασίες, ενσωματώνοντας περιβαλλοντικούς κινδύνους (συμπεριλαμβανομένης της κλιματικής αλλαγής), κοινωνικούς κινδύνους και κινδύνους διακυβέρνησης στην πιστοληπτική αξιολόγηση των εταιρικών πελατών, τόσο σε επίπεδο οφειλέτη όσο και σε επίπεδο συναλλαγών, οι οποίες εκτελούνται με βάση τα Κριτήρια Βιώσιμης Δανειοδότησης της Τράπεζας που είναι ευθυγραμμισμένα με τα ως τώρα διαθέσιμα, τεχνικά κριτήρια ελέγχου για τους δύο πρώτους περιβαλλοντικούς στόχους του Κανονισμού Ταξινόμησης της ΕΕ, και τις Αρχές συνδεδεμένων με τη Βιωσιμότητα Δανείων (Sustainability-Linked Loan Principles, (SLLP)),
- εστιάζουμε στην ενσωμάτωση περιβαλλοντικών παραγόντων που σχετίζονται με το κλίμα, όπως ορίζονται από τις σχετικές κανονιστικές απαιτήσεις και τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς, στη διαχείριση κινδύνων μας, στο πλαίσιο

δημοσιοποιήσεων και στο μοντέλο διακυβέρνησής μας, ενισχύοντας τον εντοπισμό, την παρακολούθηση και την άμβλυνση των κλιματικών και περιβαλλοντικών ζητημάτων.

Περιβαλλοντικές επιδράσεις εσωτερικής λειτουργίας και ιδίων υποδομών

Η Τράπεζα δεσμεύεται για τον περιορισμό του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος και των σχετικών επιδράσεων (συμπεριλαμβανομένων των επιδράσεων σε κλίμα, νερό, αέρα, γη, βιοποικιλότητα, χρήση πόρων) που προέρχονται από τη λειτουργία και τη διαχείριση των υποδομών της. Σε αυτό το πλαίσιο, οι προτεραιότητες είναι:

- Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων της.
- Εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων.
- Προμήθεια ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.
- Αποτελεσματική διαχείριση του χαρτιού και των στέρεων αποβλήτων.
- Εξορθολογισμός των επαγγελματικών μετακινήσεων και ενθάρρυνση της χρήσης των μέσων μαζικής μεταφοράς.
- Ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης του προσωπικού.
- Συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία.
- Εφαρμογή περιβαλλοντικών προτύπων στη διαδικασία προμηθειών (συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, πιο ενδεδειγμένης αξιολόγησης προμηθευτών).

Ενέργειες που έγιναν και πρόοδος

Το 2023 η Τράπεζα ανέλαβε σημαντικές πρωτοβουλίες και υλοποίησε έργα με υφιστάμενες και δυνητικές θετικές επιδράσεις.

Συγκεκριμένα, οι ενέργειες που έγιναν με βάση τη στρατηγική μας σε θέματα που αφορούν το «Περιβάλλον», είναι:

Ηγούμαστε της αγοράς στη χρηματοδότηση βιώσιμης ενέργειας

Σημαντικότερες Εξελίξεις το 2023:

- **€1.981 εκατ.** ανεξόφλητο υπόλοιπο στη χρηματοδότηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας («ΑΠΕ») την 31 Δεκεμβρίου 2023
- **€1.239 εκατ.** σε πιστοδοτικές εγκρίσεις για συμμετοχή σε χρηματοδότηση επενδύσεων ΑΠΕ μέχρι το 2023
- **58 έργα ΑΠΕ** που χρηματοδοτήθηκαν μέσω του πρώτου Πράσινου Ομολόγου Υψηλής Εξασφάλισης της Τράπεζας που εκδόθηκε το 2020 (€500 εκατ.), επιτυγχάνοντας την πλήρη κατανομή των αντληθέντων κεφαλαίων
- Ενήργησε ως Συντονιστής, Διοργανωτής & Ανάδοχος για μια πρωτοποριακή χρηματοδοτική

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

συμφωνία-πλαίσιο ύψους έως €766 εκατ. με την Helleniq Energy

- Έκδοση του πρώτου Πλαισίου Έκδοσης Βιώσιμων Ομολόγων στην Ελλάδα, με την παροχή θετικής Γνωμοδότησης (Second Party Opinion "SPO") από τη Sustainalytics.

Στήριξη του τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

Υλοποιώντας με επιτυχία τη στρατηγική της κατεύθυνση για την Εταιρική και Επενδυτική της Τραπεζική, ώστε να είναι η «Τράπεζα Πρώτης Επιλογής» στον τομέα της ενέργειας και ηγέτης στη χρηματοδότηση ΑΠΕ στην Ελλάδα, η Τράπεζα συνέβαλε για ακόμη μια χρονιά στην προσπάθεια της χώρας να βελτιώσει το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα, μέσω της χρηματοδότησης έργων ΑΠΕ.

Για το 2023, η δραστηριότητά μας σχετικά με τη συμμετοχή στη χρηματοδότηση επενδύσεων ΑΠΕ έχει ως εξής:

Πιστοδοτικές εγκρίσεις για συμμετοχή σε χρηματοδότηση επενδύσεων ΑΠΕ (€ εκατ.)		
Κατηγορία έργου	2022	2023
Αιολικά πάρκα	484	634
Φωτοβολταϊκά έργα	373	585
Υδροηλεκτρικά έργα	8	20
Λοιπά (ανά κατηγορία, π.χ., Βιομάζα, Βιοαέριο, Γεωθερμία κλπ.)	2 ¹	-
Σύνολο	867	1.239

¹ Για το 2022, η τιμή στην κατηγορία «Λοιπά» αφορά βιοαέριο.

Οι εγκρίσεις και εκταμιεύσεις πιστοδοτήσεων για συμμετοχή σε χρηματοδότηση επενδύσεων ΑΠΕ έχουν επικουρηθεί από τη δημοτικότητα και τα ευνοϊκά χαρακτηριστικά του Μηχανισμού Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας (Recovery & Resilience Facility, «πρόγραμμα RRF»), στο πλαίσιο του οποίου οι επενδύσεις ΑΠΕ είναι πλήρως επιλέξιμες υπό τον πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση». Κατά τη διάρκεια του 2023, αρκετοί επενδυτές ΑΠΕ επωφελήθηκαν από το πρόγραμμα RRF, και επέλεξαν να συνδυάσουν ένα σταθερό και χαμηλότοκο δάνειο RRF με ένα δάνειο της Τράπεζας με εμπορικούς όρους, για τη χρηματοδότηση των επενδυτικών τους σχεδίων σε ΑΠΕ.

Όπως αναφέρεται ανωτέρω, η Τράπεζα ως προσυπογράφουσα την πρωτοβουλία UNEP FI PRB και την σχετική στοχοθεσία, έχει δεσμευτεί από το 2021 για εκταμιεύσεις ΑΠΕ, €600 εκατ. για την περίοδο 2022-2025. Η Τράπεζα βρίσκεται σταθερά εντός του συγκεκριμένου στόχου.

Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα, με ηγετική θέση στην Ελλάδα στο franchise σε έργα ΑΠΕ, τον Ιούλιο του 2023, ενήργησε ως Συντονιστής, Διοργανωτής & Ανάδοχος για μια πρωτοποριακή χρηματοδοτική συμφωνία-πλαίσιο ύψους έως €766 εκατ. με την Helleniq Energy, για την υλοποίηση πολλών επιμέρους χρηματοδοτήσεων σε υπάρχοντα και νέα έργα (Project Finance), για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ (φωτοβολταϊκά και αιολικά πάρκα).

Πράσινο Ομόλογο ΕΤΕ

Το πρώτο Πράσινο Ομόλογο Υψηλής Εξασφάλισης της Τράπεζας, ύψους €500 εκατ., που εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2020, ήταν το

πρώτο Πράσινο Ομόλογο Υψηλής Εξασφάλισης από ελληνική τράπεζα. Η εν λόγω έκδοση προσέλκυσε το ενδιαφέρον μεγάλου μέρους και υψηλής ποιότητας επενδυτών, με το 30% περίπου της κατανομής των εσόδων να τοποθετείται από επενδυτές με υψηλή δέσμευση σε υπεύθυνες επενδύσεις.

Το 2022, ολοκληρώθηκε η επιλογή μεταξύ των επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων για την τελική κατανομή των αντληθέντων κεφαλαίων (που αντιπροσώπευαν υπόλοιπο €153 εκατ. ή το 30,6% των συνολικών κεφαλαίων των €500 εκατ.), επιτυγχάνοντας την πλήρη αξιοποίησή τους, μέσω της χρηματοδότησης συνολικά 58 έργων ΑΠΕ σε όλη τη χώρα.

Όλα τα αντληθέντα κεφάλαια διατέθηκαν για τη χρηματοδότηση ή αναχρηματοδότηση επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων, νέων ή υφιστάμενων δανείων ή/και επενδύσεων σε εξοπλισμό, ανάπτυξη, μεταποίηση, κατασκευή, λειτουργία, διανομή και συντήρηση ΑΠΕ («Επιλέξιμα περιουσιακά στοιχεία») ανά πηγή παραγωγής και συγκεκριμένα: χερσαία αιολική ενέργεια, ηλιακή θερμική ενέργεια και μικρά υδροηλεκτρικά έργα (<20 MW).

Η αρμόδια Επιτροπή Πλαισίου Πράσινων Ομολόγων της Τράπεζας διασφαλίζει την ορθή εφαρμογή της αξιολόγησης, επικύρωσης και παρακολούθησης των επιλέξιμων περιουσιακών στοιχείων, εξετάζοντας και εγκρίνοντας την καταλληλότητά τους και παρακολουθώντας την κατάσταση και τον αντίκτυπό τους, καθ' όλη τη διάρκεια του Πράσινου Ομολόγου.

Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. τη σχετική Έκθεση της Τράπεζας που εκδόθηκε τον Ιούλιο του 2023 για την τελική κατανομή και επίδραση των Πράσινων Ομολόγων της Τράπεζας (Green Bond Final Allocation & Impact report), και η οποία είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (<https://www.nbg.gr/-/jssmedia/Files/Group/enhmerwsh-ependutwn/national-bank-of-greece-green-bond-final-allocation-and-impact-report.pdf?rev=73aae8f76e644380b54fec414cd8e4f2>).

Δείκτης Πράσινων Ομολόγων που συνδέονται με το κλίμα: 40,2%

Πλαίσιο Έκδοσης Βιώσιμων Ομολόγων (Sustainable Bond Framework)

Μετά την τελική κατανομή των αντληθέντων κεφαλαίων από το Πράσινο Ομόλογο, η Τράπεζα ανέπτυξε Πλαίσιο Έκδοσης Βιώσιμων Ομολόγων, το οποίο θα χρησιμοποιείται ως το κύριο πλαίσιο διακυβέρνησης για κάθε μελλοντική έκδοση πράσινων, κοινωνικών και άλλων βιώσιμων προϊόντων ή χρηματοδοτικών μέσων. Το εν λόγω Πλαίσιο Έκδοσης Βιώσιμων Ομολόγων βασίζεται στα κριτήρια επιλεξιμότητας που εφαρμόζονταν και παλαιότερα, υπό το Πλαίσιο Πράσινων Ομολόγων της ΕΤΕ, επεκτείνει τη δυνατότητα εφαρμογής του σε πρόσθετες πράσινες και νέες, κοινωνικές επιλέξιμες κατηγορίες, και ευθυγραμμίζεται περαιτέρω με τις πιο πρόσφατες βέλτιστες πρακτικές της αγοράς, στον ταχώς εξελισσόμενο τομέα των βιώσιμων χρηματοδοτήσεων και επενδύσεων.

Στόχος της Τράπεζας είναι η περαιτέρω προώθηση της ενεργειακής χρηματοδότησης με ηγετική θέση σε περιφερειακά έργα ΑΠΕ, προσφορά βιώσιμων λύσεων σε μικρές επιχειρήσεις μέσω καινοτόμων προϊόντων που θα διευκολύνουν την ενεργειακή μετάβαση, καθώς και με τη διοχέτευση κεφαλαίων σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Επιταχύνουμε τη μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία

Σημαντικότερες Εξελίξεις το 2023:

- Συνέχιση της **υπεύθυνης χρηματοδότησης των επιχειρήσεων** με ανεξόφλητα υπόλοιπα την 31 Δεκεμβρίου 2023:
 - **€918 εκατ.** σε δάνεια RRF, εκ των οποίων €527 εκατ. υπό τον Πράσινο Πυλώνα
- Συνέχιση της **υπεύθυνης χρηματοδότησης των πελατών λιανικής τραπεζικής και των μικρών επιχειρήσεων** με ανεξόφλητα υπόλοιπα την 31 Δεκεμβρίου 2023:
 - **€76 εκατ.** σε πράσινα δάνεια μικρών επιχειρήσεων
 - **€66 εκατ.** σε πράσινα στεγαστικά δάνεια
 - **€27 εκατ.** στη χρηματοδότηση αγοράς αυτοκινήτων νέας υβριδικής τεχνολογίας και ηλεκτρικών οχημάτων.
- Μέτρηση των **χρηματοδοτούμενων εκπομπών** το 2022 (ως έτος βάσης) για τους κλάδους: Παραγωγή Ενέργειας, Πετρέλαιο και Φυσικό Αέριο, Τσιμέντο, Αλουμίνιο, Εμπορικά Ακίνητα, Οικιστικά Ακίνητα.
- Μέτρηση των **χρηματοδοτούμενων εκπομπών**, σε πλήρη ευθυγράμμιση με τη μεθοδολογία του προτύπου PCAF.
- Πρώτη δημοσιοποίηση στόχων **για μηδενικό καθαρό ισοζύγιο εκπομπών** (για το 2030).

Η Τράπεζα προωθεί ηθικές και βιώσιμες τραπεζικές λύσεις χρηματοδοτώντας φιλικές προς το περιβάλλον δραστηριότητες ή εταιρείες των οποίων οι δραστηριότητες επιδεικνύουν περιβαλλοντική και κοινωνική συνείδηση.

Η Τράπεζα δεν χρηματοδοτεί δραστηριότητες που απαγορεύονται από τους κανονισμούς της ΕΕ, όπως το εμπόριο προστατευόμενης άγριας πανίδας, η παραγωγή και εμπορία ραδιενεργών υλικών και χημικών ουσιών που έχουν απαγορευτεί από διεθνή πρωτόκολλα, η μεταφορά και απελευθέρωση γενετικά τροποποιημένων προϊόντων στο φυσικό περιβάλλον κ.λπ. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα έχει ενσωματώσει την αξιολόγηση των κινδύνων ESG στη Διαδικασία Χορήγησης & Παρακολούθησης Πιστώσεων του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της. Ως εκ τούτου, έχουν αναπτυχθεί κείμενα τεκμηρίωσης και εργαλεία (π.χ. Κατευθυντήριες Οδηγίες Διαδικασιών ESG, Εγχειρίδια Χρηστών, Μεθοδολογίες Βαθμολόγησης ESG, Ειδικές ESG Σκοροκάρτες) που χρησιμοποιούνται από τους χορηγητές επιχειρηματικών δανείων προκειμένου να αξιολογήσουν και να ταξινομήσουν πιστούχους και συναλλαγές, από πλευράς κινδύνων ESG και πιστοδοτικών κριτηρίων βιωσιμότητας. Αναφορικά με την ενσωμάτωση των κινδύνων ESG στο Πλαίσιο Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου, παρακαλούμε βλ. την ενότητα «*Διαχείριση Κινδύνου – Εκτίμηση και Διαχείριση Κινδύνων* -

Κλιματικοί & Περιβαλλοντικοί (Climate & Environmental (C&E)) κίνδυνοι.

Η Τράπεζα, λαμβάνει επίσης υπόψη εκτιμήσεις και μελέτες αρχών και ανεξάρτητων φορέων που ειδικεύονται στην αξιολόγηση και εποπτεία των περιβαλλοντικών κινδύνων.

Στήριξη της πράσινης μετάβασης των επιχειρήσεων

Έργα στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility (RRF))

Στο πλαίσιο της στήριξης της μετάβασης σε μία βιώσιμη οικονομία, η Τράπεζα έχει δημιουργήσει το Πρόγραμμα «Εθνική 2.0», σε ευθυγράμμιση με το Πρόγραμμα «Ελλάδα 2.0», το οποίο περιλαμβάνει χρηματοδότηση πράσινων ευκαιριών μετάβασης.

Η χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ελλάδα 2.0» πραγματοποιείται μέσω των πόρων του RRF, ύψους άνω των €31 δισ., οι οποίοι διοχετεύονται μέσω επιχορηγήσεων ή δανείων με ευνοϊκούς όρους, που ισχύουν για επιλέξιμα επενδυτικά σχέδια. Το δανειοδοτικό πρόγραμμα του RRF διαθέτει πόρους ύψους €12,7 δισ. που θα διατεθούν μέσω του εγχώριου χρηματοπιστωτικού συστήματος και των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Η Τράπεζα στηρίζει ενεργά το Πρόγραμμα «Ελλάδα 2.0» και συνεργάζεται με το Ταμείο για τη διάθεση δανείων RRF σε επιλέξιμα επενδυτικά σχέδια. Τουλάχιστον το 30% του συνολικού επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου θα συγχρηματοδοτηθεί από την Τράπεζα.

Τα επιλέξιμα επενδυτικά σχέδια απαιτείται να πληρούν τα κριτήρια τουλάχιστον ενός από τους 5 Πυλώνες του δανειακού προγράμματος RRF: (α) Πράσινη Μετάβαση, (β) Ψηφιακός Μετασχηματισμός, (γ) Καινοτομία, Έρευνα & Ανάπτυξη, (δ) Ανάπτυξη οικονομιών κλίμακας μέσω συνεργασιών, εξαγωγών και συγχωνεύσεων και (ε) Προσανατολισμός στις εξαγωγές. Επιπλέον, όλα τα έργα που χρηματοδοτούνται από το RRF, υποβάλλονται σε αξιολόγηση «Μη Πρόκλησης Σημαντικής Βλάβης» (Do No Significant Harm, «DNSH»), ώστε να διασφαλίζεται ότι η υλοποίησή τους δεν επηρεάζει αρνητικά τους περιβαλλοντικούς στόχους της ΕΕ.

Το RRF ορίζει αυστηρά κριτήρια για την κατάταξη ορισμένων δαπανών που περιλαμβάνονται σε ένα επενδυτικό σχέδιο σε έναν από τους πέντε πυλώνες του δανειακού προγράμματος RRF. Ως εκ τούτου, τα επενδυτικά σχέδια μπορεί να συνεισφέρουν στους εν λόγω Πυλώνες σε διαφορετικά ποσοστά (% του συνολικού επενδυτικού σχεδίου). Αρκετές από τις συμφωνίες που έχουν ήδη υπογραφεί, συμβάλλουν πλήρως στον Πυλώνα «Πράσινη Μετάβαση» του RRF, όπως ενδεικτικά αρκετά έργα ηλιακής και αιολικής ενέργειας από ΑΠΕ, τόσο μικρού (κάτω του 1 MW) όσο και μεγάλου μεγέθους, ή μερικώς, ενδεικτικά έργα χρηματοδότησης για την ανάπτυξη υποδομών χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης σε καταστήματα λιανεμπορίου με σημαντική παρουσία.

Μέχρι το τέλος του 2023, η Τράπεζα κατείχε σημαντικό μερίδιο ύψους περίπου €0,9 δισ. σε δάνεια RRF, εκ των οποίων πάνω από τα μισά υπό τον Πυλώνα της «Πράσινης Μετάβασης».

Βιώσιμες επενδύσεις

Η Τράπεζα στο πλαίσιο της ενίσχυσης της οικονομικής στήριξης επενδύσεων που στοχεύουν στην επίτευξη των στόχων της κλιματικής δράσης, ενεργοποίησης, σε συνεργασία με την

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (European Investment Bank («ΕΙΒ») ή «ΕΤΕπ»), το πρόγραμμα «NBG Loan for Green Investments II» συνολικού προϋπολογισμού €300 εκατ., για την οικονομική στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («SMEs»), καθώς και εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης («MidCaps») που βρίσκονται στην Ελλάδα και συμβάλλουν στην επίτευξη πράσινων στόχων και προωθούν την απασχόληση των νέων, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Απασχόληση για νέους» («Jobs for Youth») της ΕΤΕπ, παρέχοντας χρηματοδότηση έως και €12,5 εκατ. με ευνοϊκούς όρους.

Το πρόγραμμα «NBG Loan for Green Investments II» είναι το τέταρτο πρόγραμμα που ενεργοποιεί η Τράπεζα τα τελευταία δύο χρόνια, σε συνεργασία με την ΕΤΕπ, προσφέροντας συνολικά €550 εκατ. για τη χρηματοδότηση πράσινων επενδύσεων, όπως η παραγωγή ηλιακής ή αιολικής ενέργειας, η παραγωγή βιομάζας, βιοαερίου ή άλλων μορφών ΑΠΕ, για την ανάπτυξη νέων πράσινων έργων.

Επίσης, η Τράπεζα σε συνεργασία με την ΕΤΕπ ενεργοποίησε τη διάθεση του προγράμματος «NBG Loan for Entrepreneurship & Social Impact», συνολικού προϋπολογισμού ύψους €400 εκατ. για τη χρηματοδοτική στήριξη των ελληνικών μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (SMEs) και επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης (Mid-Caps), δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη χρηματοδοτική στήριξη των επιχειρήσεων που προάγουν τη νεανική απασχόληση στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Δεξιότητες και Θέσεις Απασχόλησης - Επενδύσεις για τους νέους (Απασχόληση για Νέους) (Skills and Jobs - Investing for Youth (Jobs for Youth))» της ΕΤΕπ, καθώς και επιχειρήσεων που υποστηρίζουν την ενδυνάμωση των γυναικών στον χώρο εργασίας, σύμφωνα με τη στρατηγική του ομίλου της ΕΤΕπ για την Ισότητα των Φύλων και την Οικονομική Ενδυνάμωση των Γυναικών, παρέχοντας χρηματοδότηση έως και €12,5 εκατ. με ευνοϊκούς όρους.

Χρηματοδότηση ναυτιλίας

Όπως αναφέρεται στην ενότητα «Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση – Επισκόπηση των δραστηριοτήτων – Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική – Ναυτιλία», η Τράπεζα, διαχρονικά και για περισσότερα από 60 χρόνια, παρέχει μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση σε ναυτιλιακές εταιρείες που δραστηριοποιούνται κυρίως στη μεταφορά ξηρού και υγρού χύδην φορτίου, ενώ σταδιακά επεκτείνεται σε επιλεκτική βάση σε πιο εξειδικευμένες αγορές (όπως πλοία μεταφοράς φυσικού αερίου, πλοία μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων, πλοία μεταφοράς αυτοκινήτων), με γνώμονα στην ποιότητα του ενεργητικού, τη διαχείριση κινδύνων και την ενίσχυση της κερδοφορίας του χαρτοφυλακίου.

Το 2023, ήταν μια συνολικά ανθεκτική και θετική χρονιά, καθώς αρκετά γεγονότα επηρέασαν τις διεθνείς ναυτιλιακές δραστηριότητες, επαναχαράσσοντας βασικές ναυτικές διαδρομές και διαταράσσοντας τις αλυσίδες εφοδιασμού. Ο συνεχιζόμενος πόλεμος Ρωσίας-Ουκρανίας, η κρίση στην Ερυθρά Θάλασσα και η ξηρασία στη Διώρυγα του Παναμά, οδήγησαν σε μεγαλύτερες εμπορικές διαδρομές και συμφόρηση στα λιμάνια. Παράλληλα, η παγκόσμια μετάβαση στην «πιο πράσινη ναυτιλία» (μέσω κανονισμών που προέρχονται από τον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό (International Maritime Organization («ΙΜΟ») και την ΕΕ), έχει επιφέρει έναν διαχειριστικό ρυθμό αύξησης της προσφοράς των πλοίων. Σε ένα παγκόσμιο περιβάλλον υψηλού πληθωρισμού και υψηλών επιτοκίων, η Τράπεζα διέφυγε σταθερά την πελατειακή της βάση και τα υπόλοιπά της, ενώ

αξιοποίησε περαιτέρω τις δυνατότητες του υφιστάμενου, υψηλής ποιότητας πελατολογίου της. Η Τράπεζα παρακολουθεί στενά τις περιβαλλοντικές πτυχές και τις σχετικές τεχνολογικές εξελίξεις, παρέχοντας σχετικά προϊόντα για την εξυπηρέτηση των αναγκών των πελατών για τη μετάβαση στη βιώσιμη ναυτιλία.

Πράσινα τραπεζικά προϊόντα για πελάτες λιανικής τραπεζικής και μικρές επιχειρήσεις

Δανειακά προϊόντα επικεντρωμένα σε ESG κριτήρια

Η Τράπεζα συνέχισε και το 2023 να προσφέρει «πράσινα» τραπεζικά προϊόντα, τα οποία έχουν κερδίσει το ενδιαφέρον των πελατών, καθώς οι λύσεις ενεργειακής απόδοσης και οι σχετικές ενεργειακές αναβαθμίσεις κατοικιών βρίσκονται σήμερα στο επίκεντρο της ζήτησης, συμβάλλοντας στην προστασία του περιβάλλοντος:

Ιδιώτες:

- Προγράμματα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ – ΑΥΤΟΝΟΜΩ» & «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ 2021» με συμμετοχή κρατικών φορέων:
- Δάνεια για βελτιώσεις ενεργειακής απόδοσης κατοικιών με 100% επιδότηση επιτοκίου και μηδενικά έξοδα. Το ανεξόφλητο υπόλοιπο όλων των προγραμμάτων «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» στις 31 Δεκεμβρίου 2023, ανήλθε σε €45 εκατ.

Στεγαστικό Δάνειο «Εστία Πράσινη»:

Δάνειο για την αγορά, επισκευή ή ανέγερση ενεργειακά αναβαθμισμένων κατοικιών, με Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης («ΠΕΑ») κατηγορίας τουλάχιστον Β. Το ανεξόφλητο υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2023, ανήλθε σε €21 εκατ.

Καταναλωτικά δάνεια για:

- εργασίες ενεργειακής αναβάθμισης κατοικίας ή αγορά προϊόντων εξοικονόμησης ενέργειας με προνομιακούς όρους χρηματοδότησης. Το ανεξόφλητο υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2023, ανήλθε σε €1 εκατ. (συμπεριλαμβανομένων των φωτοβολταϊκών).
- χρηματοδότηση αγοράς αυτοκινήτων νέας υβριδικής τεχνολογίας και ηλεκτρικών οχημάτων, με προνομιακούς όρους και προϋποθέσεις. Το υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2023, ανήλθε σε €27 εκατ.

Προτεραιότητες για το 2024:

- Προγράμματα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ 2023» & «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ» με συμμετοχή κρατικών φορέων:
- Η Τράπεζα συμμετέχει στο νέο επιδοτούμενο πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ 2023», καθώς και στο νέο επιδοτούμενο/συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΩ», που αφορούν εργασίες ενεργειακής αναβάθμισης κατοικιών καθώς και εργασιών ανακαίνισης. Οι χορηγήσεις των εν λόγω δανείων αναμένεται να ξεκινήσουν το 2024.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (European Investment Fund («EIF») ή «ΕΤαΕ») – Βιώσιμη Χρηματοδότηση (Sustainability Loans):

Η Τράπεζα θα συμμετέχει στο εγγυοδοτικό χρηματοδοτικό σχήμα του ΕΤαΕ για τη διάθεση πράσινων καταναλωτικών δανείων με προνομιακούς όρους, με στόχο τη χρηματοδότηση εργασιών ενεργειακής αναβάθμισης κατοικιών ή την αγορά ηλεκτρικών οχημάτων.

Μικρές επιχειρήσεις:

Εγκατάσταση Φωτοβολταϊκών Συστημάτων:

- η Τράπεζα προσφέρει ειδικά προϊόντα για την εγκατάσταση ηλιακών συλλεκτών (solar panels) για παραγωγή πράσινης ενέργειας, με προνομιακό επιτόκιο και μειωμένα έξοδα.

Λοιπά «πράσινα προϊόντα» σε συνεργασία με Κρατικούς και Ευρωπαϊκούς φορείς:

- Πρόγραμμα “Green co-Financing” (συγχρηματοδοτούμενα Πράσινα Δάνεια (π.χ. Δάνεια Πράσινης Κινητικότητας, Δάνεια για Ενεργειακή Αναβάθμιση Κτιρίων, Δάνεια για Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας)): Δάνεια επενδυτικού σκοπού με ευνοϊκούς όρους για επενδυτικά σχέδια σε έργα πράσινης μετάβασης. Με τη συγχρηματοδότηση από την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε. («ΕΑΤ») και τη συμμετοχή της ΕΤΕπ στο πρόγραμμα αυτό, προσφέρεται σημαντικά χαμηλότερο επιτόκιο στον πελάτη. Επιπλέον όφελος είναι η επιδότηση του επιτοκίου για τα κεφάλαια που χρηματοδοτούνται από την Τράπεζα κατά 3% για τα 2 πρώτα χρόνια του δανείου.
- Πρόγραμμα “Green Investments II” σε συνεργασία με την ΕΤΕπ: Χρηματοδοτικό πρόγραμμα για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, μέσω του οποίου προσφέρεται στους πελάτες οικονομικό κίνητρο μειωμένο επιτόκιο κατά 0,25% (25 μονάδες βάσης) σε σύγκριση με το αντίστοιχο που ισχύει για παρόμοια δάνεια χωρίς τη συμμετοχή της ΕΤΕπ. Επιπλέον, εάν ο δικαιούχος πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας για συμμετοχή στην πρωτοβουλία «Jobs for Youth initiative», προσφέρεται πρόσθετο οικονομικό κίνητρο, στη μορφή μειωμένου επιτοκίου κατά 0,20% (20 μονάδων βάσης) σε σύγκριση με το αντίστοιχο που ισχύει για παρόμοια δάνεια χωρίς τη συμμετοχή της ΕΤΕπ.

Προτεραιότητες για το 2024:

- Δάνεια μικρών επιχειρήσεων με ESG κριτήρια:
- Στις 22 Δεκεμβρίου 2023, η Τράπεζα υπέγραψε συμφωνία με το ΕΤαΕ για τη χορήγηση δανείων με ευνοϊκούς όρους εγγυημένους από το ΕΤαΕ, μέσω προϊόντων βιωσιμότητας του INVESTEU (παρέχεται, είτε σε επιχειρήσεις που πληρούν το κριτήριο της Βιώσιμης Επιχείρησης, είτε για

επιχειρήσεις που υλοποιούν Πράσινες Επενδύσεις (π.χ. ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, κτίρια ενεργειακής απόδοσης, κινητικότητα μηδενικών εκπομπών κ.λπ.).

ESG αμοιβαία κεφάλαια:

Η Τράπεζα περιλαμβάνει στην επενδυτική της προσφορά επενδυτικές επιλογές ESG, οι οποίες αποτελούνται, μεταξύ άλλων, από δύο ίδια αμοιβαία κεφάλαια της Εθνικής Τράπεζας ΔΗΛΟΣ (Best Yellow ESG και Best Red ESG) και Αμοιβαία Κεφάλαια Τρίτων (Οργανισμός Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ)).

Επιδεικνύουμε περιβαλλοντικά υπεύθυνες πρακτικές - πρότυπα

Σημαντικότερες Εξελίξεις το 2023:

- Στόχοι μηδενικών εκπομπών, με συνεχή μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και του λειτουργικού ανθρακικού αποτύπωματος.

Κατανάλωση και διαχείριση ενέργειας

Η αποτελεσματική διαχείριση και η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στα κτίριά μας, αποτελούν βασικά συστατικά των δράσεων μας, όπως αντικατοπτρίζονται στην Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης του Ομίλου και στο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης που εφαρμόζουμε. Για τον σκοπό αυτό, κατά το 2023, συνεχίσαμε να βελτιώνουμε την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, των συστημάτων θέρμανσης/ψύξης, του φωτισμού και του εξοπλισμού.

Επιπρόσθετα, πρωταρχικός στόχος της Τράπεζας, είναι η συνεχής μείωση του περιβαλλοντικού αποτύπωματος (λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις άμεσες όσο και τις έμμεσες εκπομπές CO₂) σε όλες τις λειτουργικές της υποδομές. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της επιμελούς εφαρμογής ενός ποικίλου φάσματος δράσεων που εστιάζουν στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε όλες τις εγκαταστάσεις της. Τα τελευταία 8 χρόνια, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές και έχει εγκαταστήσει καινοτόμες, «πράσινες» τεχνολογίες για σκοπούς φωτισμού και θέρμανσης/ψύξης. Οι ενέργειες αυτές περιλαμβάνουν -μεταξύ άλλων- την αντικατάσταση των λεβήτων υψηλής κατανάλωσης με ενεργειακά αποδοτικές αντλίες θερμότητας, τη χρήση φωτιστικών LED στα κτίριά της (σε όλους τους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους) και την απόκτηση πιστοποίησης "LEED" για το κτιριακό συγκρότημα στον Γέρακα Αττικής. Επιπλέον, η Τράπεζα έχει εγκαταστήσει μετρητές ενέργειας σε 49 κτίριά της, ενώ παράλληλα υλοποιεί ενεργειακές αναβαθμίσεις στο σύνολο του χαρτοφυλακίου ακινήτων της.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Τράπεζα έχει εγκαταστήσει ηλιακούς συλλέκτες για χρήση net metering σε 3 κτίριά της, ενώ το 2021 προχώρησε στην εγκατάσταση συστήματος ηλιακών συλλεκτών στο κέντρο Logistics «Προνομιούχος Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.» («ΠΑΕΓΑΕ»), στη Μαγούλα Αττικής. Η εν λόγω εγκατάσταση ξεκίνησε τη λειτουργία στις αρχές του 2022.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Το 2022, η Τράπεζα απέφυγε 1.054 τόνους εκπομπών CO₂³³, μέσω παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ηλιακούς συλλέκτες, εγκατεστημένους σε 4 από τα κτίριά της (οι οποίοι αντιστοιχούν σε 2.510.619 kWh που πωλήθηκαν στο δίκτυο μέσω net metering).

Εξαιτίας μιας σειράς μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας, το 2022, η συνολική κατανάλωση³⁴ ενέργειας της Τράπεζας ανήλθε σε 185.252.598 MJ, μειωμένη κατά 7,9% σε σύγκριση με το 2021 (201.175.135 MJ) και σε 5,3% το 2021 σε σύγκριση με το 2020 (212.498.242 MJ). Αξίζει να σημειωθεί ότι η Τράπεζα σημείωσε μείωση της κατανάλωσης ενέργειας κατά 25% από το 2018 έως το 2021. Στο πλαίσιο της στοχοθεσίας για το 2030 (Net Zero Targeting 2030) για μηδενικό καθαρό ισοζύγιο εκπομπών, έχει τεθεί στόχος για τη μείωση των εκπομπών CO₂ κατά 57% έως το τέλος του 2028, με έτος βάσης το 2021.

Δράσεις ενεργειακής απόδοσης για το 2023

Το 2023, η Τράπεζα συνέχισε την προσπάθειά της για μείωση της άμεσης και έμμεσης κατανάλωσης ενέργειας και των εκπομπών CO₂, και προχώρησε στις ακόλουθες ενέργειες και μέτρα:

Κτίρια:

- Πιστοποίηση εγκαταστάσεων της Τράπεζας, σύμφωνα με το Πρότυπο Ενεργειακής Διαχείρισης ISO 50001:2018.
- Μείωση ωρών λειτουργίας κλιματισμού (θέρμανση-ψύξη-αερισμός) στα κτίρια διοίκησης, ανάλογα με τη χρήση του κτιρίου.
- Ορθολογική χρήση φυσικού αερισμού, ιδιαίτερα τις μέρες που οι καιρικές συνθήκες δεν είναι ευνοϊκές (υπερβολικό κρύο ή ζέστη).
- Υλοποίηση του έργου «Εγκατάσταση Συστήματος Ενεργειακής Διαχείρισης Κτιρίων («BeMS») στο Μέγαρο Καρατζά».
- Περαιτέρω πρόοδος για την πιστοποίηση LEED του Μεγάρου Καρατζά.
- Μελέτη για την «Υλοποίηση προτάσεων Ενεργειακής Απόδοσης στο κτιριακό συγκρότημα της οδού Αιόλου 86».
- Υλοποίηση του έργου «Επέκταση των εγκατεστημένων ηλιακών συλλεκτών στο Κέντρο Logistics ΠΑΕΓΑΕ, στη Μαγούλα Αττικής για χρήση Net Metering» (εκτιμώμενη παραγόμενη ενέργεια 0,5MWp, 0,77GWh/ετησίως). Η σύνδεση με το δίκτυο του ΔΕΔΔΗΕ (Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ενέργειας) αναμένεται εντός του πρώτου εξαμήνου του 2024. Η φωτοβολταϊκή εγκατάσταση θα καλύψει το 70% της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας της ΠΑΕΓΑΕ, έναντι 50% σήμερα.
- Πρόσκληση υποβολής προσφορών για το έργο «Αντικατάσταση λεβήτων με αντλίες θερμότητας σε κτίρια της Τράπεζας».

Σημαντικά έργα σε εξέλιξη:

<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτη σκοπιμότητας έργου αναβάθμισης ενεργειακής απόδοσης μεγάλης κλίμακας.
Φωτισμός:
<ul style="list-style-type: none"> • Εγκατάσταση πρόσθετου εξοπλισμού εξοικονόμησης ενέργειας όπως αισθητήρες φωτισμού, κ.λπ. • Τροποποίηση λειτουργίας εξωτερικού και εσωτερικού φωτισμού κατά τη διάρκεια της νύχτας. Ειδικότερα: Τροποποίηση της λειτουργίας του φωτισμού κατά τις νυχτερινές ώρες, τόσο στα κτίρια Διοίκησης όσο και στα Καταστήματα. • Ορθολογική χρήση του τεχνητού φωτισμού και απενεργοποίησή του μετά το πέρας των εργασιών και την αποχώρηση των εργαζομένων.
Εξοπλισμός/Λοιπά:
<ul style="list-style-type: none"> • Απόκτηση νέου και αναβάθμιση υφιστάμενου εξοπλισμού. • Εξορθολογισμός των επαγγελματικών ταξιδιών. • Η Τράπεζα έλαβε Εγγυήσεις Προέλευσης, βάσει των οποίων πιστοποιήθηκε ότι το 100% της ηλεκτρικής ενέργειας που της παρείχε ο κύριος πάροχός της για το 2023, προήλθε από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. • Σε συνέχεια της εγκατάστασης σημείων φόρτισης ηλεκτρικών αυτοκινήτων σε 7 κεντρικά κτίρια, (Γέρακας, Λεωφ. Αθηνών, Πειραιώς 74, Συγγρού 174, Συγγρού 377, Ακαδημίας 68, Αιόλου 86) εγκαταστάθηκαν, εντός του 2023, σημεία φόρτισης σε 2 επιπλέον κτίρια (Θεσσαλονίκης 125, Κηφισίας 178).
Εταιρικά αυτοκίνητα:
<p>Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, η Τράπεζα διέθετε 309 εταιρικά αυτοκίνητα (ντίζελ και βενζίνης), εκ των οποίων τα 150 ήταν ηλεκτρικά/υβριδικά plug-in αυτοκίνητα. Κατά τη διάρκεια του έτους, η Τράπεζα προχώρησε στην ανανέωσή του στόλου της με οχήματα τελευταίας/ φιλικής προς το περιβάλλον τεχνολογίας κατά 41,5%. Στο τέλος Ιανουαρίου 2024, η Τράπεζα πέτυχε τον στόχο της για ανανέωση περίπου 50% του στόλου της με ηλεκτρικά/plug-in υβριδικά αυτοκίνητα (49,8%).</p>

Στρατηγική Διαχείριση Ενέργειας

Η ενεργειακή απόδοση των κτιρίων αποτελεί σημαντικό μέρος της περιβαλλοντικής πολιτικής και της στρατηγικής βιώσιμης ανάπτυξης της Τράπεζας. Στόχος της Τράπεζας είναι να προωθήσει την αποδοτικότητα ενέργειας και φυσικών πόρων, και τη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, για να γίνει ο ηγέτης στην ενεργειακή απόδοση του τραπεζικού τομέα στην Ελλάδα.

Το 2021, η Τράπεζα ανέπτυξε Στρατηγική Ενεργειακής Διαχείρισης και σχέδιο δράσης για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και τη μείωση των εκπομπών άνθρακα. Με αυτές τις ενέργειες και δράσεις, η Τράπεζα, όχι μόνο θα βελτιώσει την ενεργειακή και περιβαλλοντική της επίδοση, αλλά θα θέσει και τα απαραίτητα θεμέλια για την δημοσιοποίηση στοιχείων

³³ Υπολογίστηκε με βάση τον σχετικό συντελεστή εκπομπών, που προέρχεται από την Εθνική Έκθεση Απογραφής (NIR) για το 2022.

³⁴ Η συνολική κατανάλωση ενέργειας που παρουσιάζεται περιλαμβάνει την κατανάλωση εντός και εκτός του οργανισμού (από ATM/Κιόσκια εκτός των καταστημάτων).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

κατανάλωσης ενέργειας, τη βελτίωση της διαφάνειας και τον καθορισμό βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων, καθώς και την ευθυγράμμιση της εσωτερικής της λειτουργίας με τους ευρύτερους στόχους του ΟΗΕ, της ΕΕ και της συμφωνίας του Παρισιού.

Πιστοποίηση Ενεργειακής Διαχείρισης κατά το πρότυπο ISO 50001:2018 για την Τράπεζα

Το 2023, η Τράπεζα ολοκλήρωσε με επιτυχία τη διαδικασία πιστοποίησης των εγκαταστάσεων της κατά το διεθνές πρότυπο ISO 50001:2018, με τριετή διάρκεια.

Το διεθνές πρότυπο διαχείρισης ενέργειας ISO 50001:2018, προσφέρει στην Τράπεζα ουσιαστικά οφέλη, βοηθώντας, τόσο στη μείωση των ενεργειακών δαπανών της, όσο και γενικότερα στη βιώσιμη ενεργειακή διαχείρισή της. Αποτελεί έτσι, βασικό εργαλείο για την επίτευξη των γενικότερων στόχων μείωσης εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που έχει θέσει, ενσωματώνοντας την ενεργειακή αποδοτικότητα στην επιχειρησιακή της στρατηγική. Επίσης, για τους πελάτες και το ανθρώπινο δυναμικό της Τράπεζας, η υιοθέτηση του ISO 50001:2018, συμβάλλει στην αύξηση της ευαισθητοποίησης στο πλαίσιο της μείωσης του αποτυπώματος άνθρακα, καθώς και στην ανάπτυξη περιβαλλοντικά υπεύθυνων δράσεων και υπηρεσιών, όπως η μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και η χρήση ΑΠΕ.

Η συγκεκριμένη πιστοποίηση συνδέεται στενά και με την εφαρμογή νόμων και πρωτοβουλιών όπως ο Εθνικός Κλιματικός Νόμος (Ν.4936/ ΦΕΚ Α105/27.5.2022), η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία - Ευρωπαϊκή Επιτροπή (europa.eu)) και ο στόχος Net Zero 2050, και βοηθά την Τράπεζα να προσαρμοστεί στις αυξανόμενες απαιτήσεις για βιώσιμη και υπεύθυνη λειτουργία.

Διαχείριση υλικών και στερεών αποβλήτων

Ο Διαχείριση χαρτιού

Η Τράπεζα, ως χρηματοπιστωτικός οργανισμός, προμηθεύεται και χρησιμοποιεί κυρίως είδη εξοπλισμού και αναλώσιμα υλικά γραφείου. Οι κυριότερες προμήθειες της Τράπεζας σε υλικά είναι: γραφική ύλη, λαμπτήρες, UPS (Uninterruptible Power Supply – Αδιάλειπτη Παροχή Ενέργειας), μπαταρίες, αναλώσιμα είδη γραφείου (συμπεριλαμβανομένων μελανοδοχείων (toner) και εκτυπωτικών μελανιών), χαρτί, ηλεκτρονικοί υπολογιστές και λοιπές ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές. Οι δράσεις της Τράπεζας για τη μείωση της κατανάλωσης χαρτιού παρουσιάζονται παρακάτω:

- Από το 2011 η διαχείριση της αλληλογραφίας της Τράπεζας (εσωτερικής και προς τρίτους) διεξάγεται πλήρως από το Σύστημα Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Αλληλογραφίας, με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση των εκτυπώσεων και της κατανάλωσης χαρτιού.
- Το 2023, 395.223 έγγραφα διακινήθηκαν μέσω του Συστήματος Ηλεκτρονικής Διακίνησης Αλληλογραφίας, εξοικονομώντας περίπου 988.000 σελίδες εκτυπώσεων.
- Η χρήση της εφαρμογής ηλεκτρονικής υπογραφής, (e-signature), συνέβαλε επίσης στον περιορισμό

της κατανάλωσης χαρτιού (εξοικονόμηση περίπου 7,5 εκατ. σελίδων το 2023).

- Στο πλαίσιο του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας, ξεκίνησε η πρωτοβουλία paperless, η οποία εισάγει τις ακόλουθες τεχνολογικές βελτιώσεις:
 - Εφαρμογή Διαχείρισης Ηλεκτρονικής Υπογραφής:** Ψηφιακή υπογραφή που πραγματοποιείται εντός καταστήματος (μέσω tablet) ή εξ αποστάσεως (μέσω Internet/Mobile Banking).
 - Εφαρμογή Ψηφιοποίησης Εγγράφων:** Ψηφιοποίηση εγγράφων εντός καταστήματος, που πραγματοποιείται από υπαλλήλους με τη χρήση tablet.
 - Σύνδεση με την εφαρμογή ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (eGov):** Χρήση του eGov για επικαιροποίηση στοιχείων πελατών στο κατάστημα (μέσω tablet) ή εξ αποστάσεως (Internet/Mobile Banking).
 - Ψηφιακό Σύστημα Αρχείων:** Κατηγοριοποίηση σε ψηφιακούς φακέλους κατά την αποθήκευση και σταδιακή αντικατάσταση των φυσικών αρχείων.
 - Ανάρτηση Εγγράφων στο Internet/Mobile Banking:** Δυνατότητα υποβολής εγγράφων από τους πελάτες, μέσω Digital Banking κατόπιν αιτήματος της Τράπεζας.
 - Ψηφιοποίηση εγγράφων μέσω Mobile Banking:** Δυνατότητα ψηφιοποίησης εγγράφων από τους πελάτες, μέσω της πλατφόρμας Mobile Banking.
- Ο συνολικός αριθμός των ηλεκτρονικά υπογεγραμμένων εγγράφων μέσω της Εφαρμογής Διαχείρισης Ηλεκτρονικής Υπογραφής (μέσω Internet Banking και tablet) για το έτος 2023, ανήλθε σε 2,2 εκατ.

Ο Διαχείριση λοιπών στερεών αποβλήτων

Προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την απόρριψη μελανοδοχείων (toner) και λοιπού εξοπλισμού (υπολογιστών, λοιπών επίπλων και συσκευών), η Τράπεζα προχωρά στην ανακύκλωση ή δωρεά τους. Η Τράπεζα ανακυκλώνει συστηματικά, μέσω συνεργαζόμενων εταιρειών, συσσωρευτές, μικρές μπαταρίες, λαμπτήρες χαμηλής κατανάλωσης, καθώς και ηλεκτρικό/ηλεκτρονικό εξοπλισμό. Όλα αυτά τα προγράμματα ανακύκλωσης υλοποιούνται σε συνεργασία με αδειοδοτημένους φορείς. Οι εν λόγω συνεργαζόμενες εταιρείες που αναλαμβάνουν τη διαδικασία ανακύκλωσης, τηρούν τις συμβατικές και νομοθετικές υποχρεώσεις.

Επιπρόσθετα, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι κατά την εκτέλεση των τεχνικών έργων (εργολάβοι, εργασίες συντήρησης) η συλλογή, μεταφορά και διαχείριση των υλικών που αποσυναρμολογούνται/αντικαθίστανται γίνεται από αδειοδοτημένο φορέα, υπό την επίβλεψη των εργολάβων.

Διαχείριση Toner:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- η Τράπεζα έχει συμφωνήσει από το 2014 την εξωτερική ανάθεση της Υπηρεσίας Διαχείρισης Εκτυπώσεων (Managed Print Services (MPS)) για την κάλυψη εκτυπωτικών αναγκών των Κεντρικών Υπηρεσιών της που φιλοξενούνται σε κεντρικά κτίρια και του Δικτύου Καταστημάτων της. Η φιλική προς το περιβάλλον διαχείριση των αποβλήτων που προέρχονται από τα αναλώσιμα συσκευών αποτελεί επίσης μέρος της εν λόγω συμφωνίας εξωτερικής ανάθεσης. Αυτό το πρόγραμμα οδήγηε στη μείωση των εκτυπώσεων και, κατά συνέπεια, στη μείωση της κατανάλωσης χαρτιού και γραφίτη. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου έργου εφαρμόζεται η κεντρική διαχείριση των αναγκών εκτύπωσης. Ο αριθμός των σημερινών χρηστών του συστήματος ανέρχεται σε περίπου 6.637 άτομα. Το 2023, τα toner των οποίων η προμήθεια πραγματοποιήθηκε μέσω του MPS ανήλθαν συνολικά σε 5.261 τεμάχια, ενώ 3.039 τεμάχια ανακυκλώθηκαν μέσω των 2.419 μονάδων MPS. Αναμένεται ότι το μελλοντικό όφελος για την Τράπεζα θα είναι η μείωση του κόστους εκτύπωσης κατά 25% - 35%.

Κάδοι ανακύκλωσης (χαρτί/πλαστικό/αλουμίνιο):

- το 2021, η Τράπεζα ξεκίνησε ένα πιλοτικό πρόγραμμα ανακύκλωσης σε 10 κτίρια, με την εγκατάσταση 94 κάδων για τη συλλογή και ανακύκλωση πλαστικού, αλουμινίου και χαρτιού. Το 2023, μέσω αυτού του προγράμματος, συλλέχθηκαν (και ανακυκλώθηκαν κατάλληλα) 4.300 κιλά μη διαβαθμισμένου χαρτιού και 334 κιλά πλαστικού/αλουμινίου.

Λοιπά προγράμματα ανακύκλωσης που πραγματοποιήθηκαν με τη συμμετοχή των εργαζομένων:

- το 2023, ανακυκλώθηκαν 447 τόνοι χαρτιού, 1.490 κιλά μικρών και μεγάλων μπαταριών και περίπου 29 τόνοι ηλεκτρονικού και ηλεκτρικού εξοπλισμού. Επιπλέον, ανακυκλώθηκαν – 1.028 κιλά λαμπτήρων χαμηλής τάσης και εξοπλισμός φωτισμού.

Επαναχρησιμοποίηση ή δωρεά:

- η Τράπεζα επαναχρησιμοποιεί ή δωρίζει (σε περίπτωση απόσβεσης ή αντικατάστασης) τον εξοπλισμό της, σε διάφορους οργανισμούς και δημόσιες υπηρεσίες που χρειάζονται υποστήριξη σε είδος, προκειμένου να μειώσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της και να ενισχύσει τις πρωτοβουλίες κυκλικής οικονομίας. Για το 2023, η Τράπεζα έλαβε 150 αιτήματα και προχώρησε σε 77 δωρεές, 1.974 τεμαχίων επίπλων γραφείου και ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

Αποτελεσματική διαχείριση νερού

Το σύνολο της κατανάλωσης νερού στην Τράπεζα προέρχεται από το δημόσιο δίκτυο ύδρευσης. Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων της Τράπεζας, η κύρια χρήση νερού αφορά στους χώρους υγιεινής και στην καθαριότητα των χώρων εργασίας, ενώ η χρήση υδρόψυκτων κλιματιστικών συστημάτων

είναι περιορισμένη στο ελάχιστο. Η διαχείριση του νερού που απορρίπτεται από τα κτίρια της Τράπεζας πραγματοποιείται μέσω των τοπικών δικτύων αποχέτευσης. Ως αποτέλεσμα, οι ενέργειες της Τράπεζας, για τη διαχείριση της κατανάλωσης νερού, επικεντρώθηκαν κυρίως στην πρόληψη και στην αποφυγή διαρροών μέσω τακτικών ελέγχων-συντηρήσεων των δικτύων ύδρευσης.

Άλλες δράσεις μείωσης άμεσων και έμμεσων εκπομπών

Πέραν των ανωτέρω, η Τράπεζα συνέχισε και το 2023 την προσπάθειά της για μείωση των άμεσων και έμμεσων εκπομπών CO₂, λαμβάνοντας πρόσθετα μέτρα, όπως:

- δημιουργία της υπηρεσίας i-bank statements**, ώστε οι πελάτες της να λαμβάνουν ηλεκτρονικά ειδοποίηση για την έκδοση των λογαριασμών τους για τις πιστωτικές κάρτες, τα στεγαστικά ή καταναλωτικά τους δάνεια και τους καταθετικούς τους λογαριασμούς, διακόπτοντας την αποστολή έντυπων λογαριασμών. Παράλληλα, η Τράπεζα εμπλουτίζει συνεχώς τα ψηφιακά της κανάλια, εισάγοντας νέες υπηρεσίες και διευρύνοντας τις δυνατότητες συναλλαγών, επιτρέποντας στους πελάτες της να πραγματοποιούν τις συναλλαγές τους από το σπίτι ή το κινητό τους, 24 ώρες το 24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα. Το 2023, η Τράπεζα σημείωσε σημαντική αύξηση στην υιοθέτηση των υπηρεσιών Internet/Mobile Banking, με εγγεγραμμένους πάνω από 270.000 νέους χρήστες. Επιπλέον, οι συναλλαγές μέσω ψηφιακών καναλιών σημείωσαν σημαντική αύξηση, περισσότερο από 9,5% σε ετήσια βάση,
- συνεργασία με προμηθευτές** με σκοπό την άσκηση έμμεσης πίεσης προς αυτούς, για τη βελτίωση των διαδικασιών τους, με στόχο τη μείωση των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων,
- συνέχιση αντικατάστασης των υπαρχόντων υλικών καθαρισμού** με 100% οικολογικά, κατά το 2023 αποφεύχθηκε η χρήση επιβλαβών καθαριστικών (υπολογίζονται σε 25.500 lt ετησίως),
- εξορθολογισμός των εκτυπώσεων και εξοικονόμηση φυσικών πόρων (χαρτί)** με την ανάπτυξη διαδικασιών/συναλλαγών που στοχεύουν στην αποτελεσματικότερη διαχείριση χαρτιού,
- διακοπή χρήσης πλαστικών από τα κυκλεία της,
- μείωση ωρών λειτουργίας κλιματισμού (Ψύξης-Θέρμανσης-Εξαερισμού) στα κτίρια διοίκησης, ανάλογα με τη χρήση του κτιρίου,
- προσαρμογή των θερμοστατών**, σε θερμοκρασία όχι υψηλότερη των 19°C κατά τη διάρκεια του χειμώνα και όχι χαμηλότερη των 26°C κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού,
- απενεργοποίηση του κλιματισμού** μετά το πέρας των εργασιών και την αποχώρηση των

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
	<p>εργαζομένων, καθώς και όταν το επιτρέπει η εξωτερική θερμοκρασία,</p> <ul style="list-style-type: none"> ορθολογική χρήση φυσικού εξαιρισμού, ειδικά κατά τις ημέρες όπου οι καιρικές συνθήκες δεν είναι ευνοϊκές (υπερβολικό κρύο ή ζέστη), περιορισμός των ταξιδιών των στελεχών και διευκόλυνση των ομαδικών συναντήσεων και παρουσιάσεων. Η Τράπεζα προχώρησε στην εγκατάσταση 17 συστημάτων τηλεδιάσκεψης (VC), 21 οθονών συνεργασίας IDEAHUB σε κτίριά της και 31 MTR (Meeting Teams Rooms), ενοικίαση λεωφορείων για τη μεταφορά των εργαζομένων της από και προς τον χώρο εργασίας για ορισμένες εγκαταστάσεις που βρίσκονται εκτός του κέντρου της Αθήνας. Ειδικότερα, κατά το 2023 πραγματοποιήθηκαν 5.170 δρομολόγια, μεταφέροντας συνολικά 450 εργαζόμενους, σε καθημερινή βάση, προσφορά ευκαιριών μάθησης, όπου είναι εφικτό, κυρίως μέσω του ασύγχρονου και σύγχρονου τρόπου εκπαίδευσης με εξ αποστάσεως μαθήματα. Αυτή η στρατηγική προσέγγιση απέφερε σημαντικά οφέλη από την εξοικονόμηση χαρτιού. Η αξιοποίηση της παραδοσιακής εκπαίδευσης στην αίθουσα διδασκαλίας παραμένει ιδιαίτερα επιλεκτική, εξυπηρετώντας κυρίως τον σκοπό της επίτευξης βιωματικών μαθησιακών στόχων. 				

Επένδυση στην κοινωνία και περιβαλλοντικά υπεύθυνες δράσεις

Το 2023, η Τράπεζα χρηματοδότησε τα ακόλουθα έργα/προγράμματα με στόχο την ανάδειξη ιδεών που προάγουν την περιβαλλοντική συνείδηση και την καινοτομία σε σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος.

Επιπλέον, μια σημαντική απόδειξη της δέσμευσής μας σε αυτές τις αρχές, είναι η χρηματοδότηση των ακόλουθων έργων:

Έργα αποκατάστασης και ανάπτυξης νέων υποδομών στην περιοχή της Θεσσαλίας

Οι πρωτοφανείς βροχοπτώσεις από την καταιγίδα «Daniel», η οποία χαρακτηρίστηκε ως καιρικό φαινόμενο με πιθανότητα εμφάνισης 1 φορά στα 200 χρόνια για την Ελλάδα, σύμφωνα με το «World Weather Attribution», οδήγησαν σε μια καταστροφική πλημμύρα στην Κεντρική Ελλάδα στις αρχές Σεπτεμβρίου. Παρόλο που τα νερά της καταιγίδας σταδιακά υποχώρησαν, στο πέρασμά της, εκτός από ανθρώπινες απώλειες, προκάλεσε και σημαντικές ζημιές στις υποδομές και στις γεωργικές εκτάσεις.

Το μέγεθος της καταστροφής στην Θεσσαλία (Κεντρική Ελλάδα), εγείρει εύλογες ανησυχίες, αναφορικά με τις επιπτώσεις στην περιφερειακή και στην πανελλαδική οικονομική δραστηριότητα, καθώς η πληγείσα περιοχή διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εγχώρια πρωτογενή παραγωγή και επίσης, αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό ποσοστό της βιομηχανικής παραγωγής της χώρας.

Το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού της ανοικοδόμησης της περιοχής θα καλυφθεί από τον Δημόσιο Τομέα, μέσω χρηματοδότησης από την ΕΕ, καθώς και από ασφαλιστικές

αποζημιώσεις και δωρεές του ιδιωτικού τομέα. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα αποφάσισε να διαθέσει το ποσό των €12,5 εκατ., για έργα αποκατάστασης και ανάπτυξης νέων υποδομών στην περιοχή της Θεσσαλίας μετά την καταστροφική καταιγίδα «Daniel» στο πλαίσιο της στήριξης ύψους €50 εκατ. που παρέχουν συνολικά οι τέσσερις ελληνικές συστημικές τράπεζες, με πρωτοβουλία της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών.

Ανασυγκρότηση των πυρόπληκτων περιοχών της Νότιας Ρόδου

Η Νότια Ρόδος υπέστη σοβαρές καταστροφές από τις πυρκαγιές το καλοκαίρι του 2023 με αποτέλεσμα να καούν μεγάλες δασικές και γεωργικές εκτάσεις, να καταστραφούν σπίτια και ξενοδοχειακές μονάδες να υποστούν ζημιές.

Για όλες τις πληγείσες περιοχές, υπήρξε άμεση και επιτακτική ανάγκη να ξεκινήσουν έργα για την αντιπλημμυρική προστασία και έργα αποκατάστασης. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα παρείχε οικονομική βοήθεια για την εκπόνηση της μελέτης των απαραίτητων για την αντιπλημμυρική και αντικατολισθητική προστασία των πυρόπληκτων αυτών περιοχών και κάλυψε μέρος του συνολικού κόστους αναφορικά με τα έργα αναδάσωσης, περιμετρικά των ξενοδοχειακών μονάδων.

Ολοκλήρωση της μελέτης Στρατηγικού Σχεδιασμού (Master Plan) για την ανασυγκρότηση των πυρόπληκτων περιοχών της Βόρειας Εύβοιας

Η Τράπεζα χρηματοδότησε τη μελέτη Στρατηγικού Σχεδιασμού για την ανοικοδόμηση της περιοχής της Βόρειας Εύβοιας, μετά τις σοβαρές καταστροφές που προκάλεσαν οι πυρκαγιές του Αυγούστου του 2021. Η μελέτη Στρατηγικού Σχεδιασμού βασίστηκε στους κύριους άξονες των σχετικών Ευρωπαϊκών στρατηγικών (έξυπνη, πράσινη, βασισμένη στην τοποθεσία) για μια ήπια ανάπτυξη που χρησιμοποιεί όλες τις σύγχρονες τεχνολογίες, προωθεί την κοινωνική συνοχή και βασίζεται στην εδαφικότητα και την τοπική συμμετοχή, όσον αφορά στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση των δράσεων. Η μελέτη του Στρατηγικού Σχεδιασμού ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε στο Ελληνικό Δημόσιο στις 16 Ιανουαρίου 2023.

Υποστήριξη Εθελοντικών Ομάδων Πυρόσβεσης

Η Τράπεζα, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Αθηνά Ι. Μαρτίνου και το Κοινωνικό Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση, συμμετείχε στο πρόγραμμα που υλοποιείται μέσω της συνεργασίας του Μη Κερδοσκοπικού Σωματίου Δεσμός, του WWF Ελλάς και του HIGGS (Higher Incubator Giving Growth and Sustainability), προσφέροντας στήριξη στις εθελοντικές ομάδες δασοπροστασίας, σε εθνικό επίπεδο μέχρι το 2024. Η πρωτοβουλία επικεντρώθηκε στις δύο βασικές δράσεις:

- Στην υλική υποστήριξη 50 εθελοντικών ομάδων σε όλη τη χώρα με εξοπλισμό, που επιλέγεται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων αξιολόγησης.
- Στην εκπαίδευση των ομάδων δασοπυρόσβεσης, μέσω εξειδικευμένων εργαστηρίων. Το εν λόγω εκπαιδευτικό πρόγραμμα αφορά και τις 100 εθελοντικές ομάδες δασοπροστασίας που λειτουργούν και στις 13 περιφέρειες της χώρας, δίνοντας έμφαση σε συγκεκριμένες περιοχές με ιστορικό πυρκαγιών και έντονη παρουσία εθελοντικών ομάδων, υλοποιούμενο από εξειδικευμένα στελέχη με πολυετή εμπειρία στον τομέα αυτόν.

Λοιπές περιβαλλοντικά υπεύθυνες δράσεις

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Το 2023, η Τράπεζα υποστήριξε έργα/προγράμματα, στο πλαίσιο της στρατηγικής της για την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον. Αυτά περιλαμβάνουν χορηγική στήριξη των παρακάτω:

- το Μη Κερδοσκοπικό Σωματείο «Δεσμός», για την περαιτέρω ενίσχυση Εθελοντικών Ομάδων Δασοφυλάξης, που συμμετείχαν στην αντιμετώπιση των πυρκαγιών στη Ρόδο, με σκοπό την αγορά σωλήνων πυρόσβεσης,
- την WWF, σε συγχρηματοδότηση με το Ίδρυμα Μποδοσάκη, με σκοπό την περιβαλλοντική εκπαίδευση, μέσω της δημιουργίας εκπαιδευτικών ταινιών και συνοδευτικού υλικού,
- το Institute of Finance and Financial Regulation (IFFR) για τη διοργάνωση του διεθνούς διαδικτυακού συνεδρίου «ESG for Banks, Firms and Institutional Investors: Advances and Challenges»,
- την Ελληνική Εταιρεία Ενεργειακής Οικονομίας, για τη διοργάνωση του 8^{ου} «HAEE Energy Transition Symposium» και της Ετήσιας Ανάλυσης του Ενεργειακού Τομέα (Energy Report),
- το Ελληνοαμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο για τη διοργάνωση του 7^{ου} «Southeast Europe Energy Forum»,
- την B & P IKE, για τη διοργάνωση του 5^{ου} «Renewable & Storage Forum», για τις Ανανεώσιμες Πηγές και την Αποθήκευση Ενέργειας,
- τον Σύλλογο Προστασίας και Περιθάλαψης Άγριας Ζωής «ANIMA», για την κάλυψη πάγιων εξόδων του Σταθμού Α΄ Βοηθειών,
- το πρωτοποριακό πρόγραμμα ανακύκλωσης «GREEN CITY» που υλοποιούν η Περιφέρεια Αττικής, ο ΕΔΣΝΑ (Ειδικός Διαβαθμιδικός Σύνδεσμος Νομού Αττικής) και όλοι οι Δήμοι της Αττικής.

Πρόγραμμα επιβράβευσης ανακύκλωσης THE GREEN CITY στους συνεργάτες go4more

Το 2022, η Τράπεζα με στόχο την ενίσχυση του κοινωνικού και περιβαλλοντικού της προφίλ, πρόσθεσε το πρόγραμμα επιβράβευσης ανακύκλωσης «THE GREEN CITY», στο δίκτυο συνεργατών του προγράμματος go4more (πρόγραμμα επιβράβευσης/πιστότητας της ΕΤΕ). Τα μέλη του THE GREEN CITY ανακυκλώνουν απόβλητα, διαχωρισμένα ανά είδος υλικού (χαρτί, πλαστικό, γυαλί κ.λπ.), στα καθορισμένα THE GREEN CITY Κινητά Πράσινα Σημεία (βαν), κερδίζοντας πόντους που μπορούν να εξαργυρώσουν σε συνεργαζόμενες επιχειρήσεις. Τα μέλη και των δύο προγραμμάτων μπορούν να μετατρέψουν τους πόντους που συλλέγουν από την ανακύκλωση, σε πόντους go4more. Κατά τη διάρκεια του 2023, περισσότερα από 6.000 κουπόνια (περίπου €12.000) διανεμήθηκαν σε μέλη του go4more, εκ των οποίων το 90% περίπου έχει ήδη εξαργυρωθεί. Επιπρόσθετα, την Παγκόσμια Ημέρα της Γης, υιοθετήθηκε μια εποχική πρωτοβουλία, επιβραβεύοντας τα μέλη με επιπλέον πόντους για την ανακύκλωση κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης εβδομάδας. Επίσης, από τον Μάιο έως τον Σεπτέμβριο του 2023, κουπόνια αξίας άνω των €10.000, χορηγήθηκαν μέσω του go4more app, ως επιβράβευση για την ανακύκλωση μπαταριών, στο πλαίσιο της συνεργασίας του THE GREEN CITY και της ΑΦΗΣ.

Τέλος, με στόχο να ενισχύσει και να ενθαρρύνει την υιοθέτηση φιλικών προς το περιβάλλον συνθηκών από τα μέλη της κοινότητας go4more, η Τράπεζα ξεκίνησε ένα χορηγικό

πρόγραμμα σε συνεργασία με το THE GREEN CITY, που περιλαμβάνει την προβολή της σχετικής πρωτοβουλίας μέσω των ψηφιακών μέσων κοινωνικής δικτύωσης και τη χρήση του λογοτύπου του go4more σε όλα τα φυσικά σημεία, συμπεριλαμβανομένων των βαν και των Έξυπνων Γωνιών Ανακύκλωσης (Smart Recycling Corners).

Συμμόρφωση με την περιβαλλοντική νομοθεσία

Η Τράπεζα καταβάλλει πάντοτε κάθε δυνατή προσπάθεια συμμόρφωσης με τους σχετικούς κανονισμούς και την υφιστάμενη νομοθεσία.

Ωστόσο, κατά τη διάρκεια του 2023 υποβλήθηκαν 3 παράπονα σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της Τράπεζας, τα οποία και διευθετήθηκαν εντός του έτους. Τα εν λόγω παράπονα αφορούσαν τα εξής θέματα: κατάσταση εξωτερικών χώρων/προσώπων Καταστημάτων, επισκευή ζημιών και την ποιότητα του αέρα ή την καθαριότητα εντός των Καταστημάτων. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα προχώρησε στη λήψη όλων των ενδεδειγμένων μέτρων.

Κατά το έτος 2023, η Τράπεζα δεν εντόπισε κάποιο περιστατικό μη συμμόρφωσης με περιβαλλοντικούς νόμους ή/και κανονισμούς και δεν της επιβλήθηκε κανένα πρόστιμο σχετικά με το περιβάλλον.

Βιοποικιλότητα και οικοσυστήματα

Η Τράπεζα δεσμεύεται να συμμορφώνεται με την περιβαλλοντική νομοθεσία

Η φύση και η βιοποικιλότητα αποτελούν κινητήρια δύναμη της οικονομίας μας. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο όσον αφορά στην προώθηση θετικών αλλαγών, ανακατευθύνοντας τη χρηματοδότηση και τις επενδύσεις τους μακριά από δραστηριότητες που βλάπτουν τη φύση και προς δραστηριότητες φιλικές σε αυτή.

Η Τράπεζα, μέσω της Πολιτικής Βιώσιμης Ανάπτυξης, προβαίνει σε ολοκληρωμένη ανάλυση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών κινδύνων που ενέχουν οι επενδυτικές και πιστωτικές της διαδικασίες. Όπως αναφέρεται ρητά στην Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας, η Τράπεζα δεσμεύεται να συμμορφώνεται πλήρως με τη σχετική περιβαλλοντική νομοθεσία, απορρίπτοντας αιτήσεις για χρηματοδότηση επενδύσεων σε προστατευόμενες περιοχές. Ως εκ τούτου, όσον αφορά στις δικές της δραστηριότητες, η Τράπεζα δεν κατέχει, μισθώνει ή διαχειρίζεται επιχειρησιακές εγκαταστάσεις, εντός ή πλησίον προστατευόμενων περιοχών, αλλά και περιοχών με υψηλή αξία βιοποικιλότητας, που βρίσκονται εκτός προστατευόμενων περιοχών.

Επιπλέον, βασιζόμενη στη μακροχρόνια προσήλωσή της σε θέματα κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευθύνης, η Τράπεζα διαθέτει κεφάλαια για την υποστήριξη της προστασίας και της βιώσιμης διαχείρισης, ορισμένων από τους πιο ζωτικούς βίτοπους της χώρας (βλ. ανωτέρω υποενότητα «Επένδυση στην κοινωνία και περιβαλλοντικά υπεύθυνες δράσεις»).

Το ανθρακικό μας αποτύπωμα

Εκπομπές από τη λειτουργία μας

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Επισκόπηση των μη χρηματοδοτούμενων εκπομπών της Τράπεζας

Μη χρηματοδοτούμενες εκπομπές της Τράπεζας	Μονάδα	2021	2022
Πεδίο Εφαρμογής 1 – Άμεσες εκπομπές (Scope 1)	tCO ₂ e	2.381	3.056 ⁴
Πεδίο Εφαρμογής 2 – Έμμεσες ενεργειακές εκπομπές (Scope 2), βάσει αγοράς (market-based)	tCO ₂ e	224	0 ⁴
Πεδίο Εφαρμογής 3 – Άλλες έμμεσες εκπομπές (Scope 3), εξαιρουμένης της κατηγορίας 15	tCO ₂ e	49.296 ¹	43.690
Συνολικές μη χρηματοδοτούμενες εκπομπές (market-based)	tCO ₂ e	51.901	46.746
Εντάσεις εκπομπών σε επίπεδο Τράπεζας			
Ένταση του Scope 1 ανά εργαζόμενο	tCO ₂ e/εργαζόμενο	0,32	0,45 ⁴
Ένταση του Scope 2 (market-based) ανά εργαζόμενο	tCO ₂ e/εργαζόμενο	0,03	0,00
Ένταση του Scope 3 εξαιρουμένης της κατηγορίας 15 επί των οργανικών εσόδων ²	tCO ₂ e/€ εκατ.	37 ³	28

¹ Ο επαναυπολογισμός των δεδομένων του 2021, πραγματοποιήθηκε έτσι ώστε να είναι συγκρίσιμα με την μέτρηση του 2022. Οι εκπομπές Scope 3 εξαιρουμένης της κατηγορίας 15 πριν από τον επαναυπολογισμό ήταν για το 2021: 30.558 tCO₂e.

² Οργανικά έσοδα είναι τα καθαρά έσοδα από τόκους και τα καθαρά έσοδα από προμήθειες.

³ Ο επαναυπολογισμός του δείκτη έντασης για το 2021 πραγματοποιήθηκε έτσι ώστε να είναι συγκρίσιμος με τον δείκτη του 2022 (συγκρίσιμες μη χρηματοδοτούμενες εκπομπές Scope 3 στον αριθμητή, και καθαρά κύρια έσοδα της Τράπεζας στον παρονομαστή).

⁴ Οι εκπομπές της κατηγορίας 1 και 2 έχουν αναδιατυπωθεί σε σχέση με τις δημοσιευμένες στην Έκθεση ESG της Τράπεζας για το 2022, σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλε η Τράπεζα στον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Δεκέμβριος 2023) βάσει του Εθνικού Κλιματικού Νόμου, και περιλαμβάνουν αποκλίσεις, οι οποίες προέκυψαν από τη διαδικασία επαλήθευσης και την προβλεπόμενη μεθοδολογία υπολογισμού και συντελεστές του Υπουργείου.

Πεδίο Εφαρμογής 1 – Άμεσες εκπομπές (Scope 1)

Οι άμεσες εκπομπές CO₂ (Scope 1) προέρχονται από πηγές που ανήκουν ή ελέγχονται από την Τράπεζα (π.χ. ιδιότητα και μισθωμένα κτίρια, ιδιότητα και μισθωμένα οχήματα κ.λπ.) και προκύπτουν από τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Κατανάλωση καυσίμων στα κτίριά μας για σκοπούς θέρμανσης και ψύξης
- Κατανάλωση καυσίμων από τον εταιρικό στόλο αυτοκινήτων μας
- Χρήση ψυκτικών μέσων σε συσκευές κλιματισμού και αντλίες θερμότητας.

Οι άμεσες εκπομπές Scope 1 της Τράπεζας παρουσιάζουν αύξηση 28% σε σύγκριση με το 2021. Η αύξηση που παρατηρείται, αποδίδεται κυρίως στην υψηλότερη κατανάλωση πετρελαίου για σκοπούς θέρμανσης, η οποία μπορεί να εξηγηθεί από το χαμηλότερο ποσοστό εξ αποστάσεως εργασίας στα κτίρια των μονάδων διοίκησης το 2022 σε σύγκριση με το 2021, καθώς τα μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 χαλάρωσαν σταδιακά. Η αύξηση της κατανάλωσης ψυκτικών μέσων αποδίδεται κυρίως στην ανακαίνιση και βελτιστοποίηση των υποδομών θέρμανσης, εξαερισμού και κλιματισμού σε συγκεκριμένα κτίρια.

Πεδίο Εφαρμογής 2 – Έμμεσες ενεργειακές εκπομπές (Scope 2)

Οι έμμεσες ενεργειακές εκπομπές CO₂ (Scope 2) προκύπτουν από την ηλεκτρική ενέργεια που καταναλώνεται σε όλες τις εγκαταστάσεις που ανήκουν ή ελέγχονται από την Τράπεζα (π.χ. ιδιότητα και μισθωμένα κτίρια κ.λπ.). Ακολουθώντας τις σχετικές απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων, υπολογίζουμε τις έμμεσες ενεργειακές εκπομπές Scope 2, τόσο με την προσέγγιση βάσει αγοράς (market-based), όσο και με την προσέγγιση βάσει τοποθεσίας (location-based):

- Η προσέγγιση βάσει της αγοράς αντικατοπτρίζει τις εκπομπές από την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας που έχει επιλέξει σκόπιμα η Τράπεζα, χρησιμοποιώντας συντελεστές εκπομπών ανά πηγή για την προμηθευόμενη ηλεκτρική ενέργεια.
- Η προσέγγιση βάσει τοποθεσίας αντικατοπτρίζει τη μέση ένταση εκπομπών της χώρας, χρησιμοποιώντας τους μέσους συντελεστές εκπομπών του εθνικού δικτύου. Για τους σκοπούς της συγκεκριμένης αναφοράς, επιλέξαμε να επικεντρωθούμε στην προσέγγιση βάσει αγοράς – βλ. λεπτομέρειες παρακάτω – ως πιο αντιπροσωπευτικής για την Τράπεζα, στη βάση υπάρχουσας συμβατικής συμφωνίας με τον πάροχο ηλεκτρικής ενέργειας.

Το 2022, η Τράπεζα προμηθεύτηκε το 100% της καταναλωθείσας ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ με βάση τις Εγγυήσεις Προέλευσης (Guarantees of Origin (GOs)) που έλαβε από τον κύριο πάροχο ηλεκτρικής ενέργειας. Ως αποτέλεσμα, εφαρμόζοντας την προσέγγιση βάσει αγοράς, οι έμμεσες ενεργειακές εκπομπές Scope 2 για το 2022 μειώθηκαν στο μηδέν.

Πεδίο Εφαρμογής 3 – Άλλες έμμεσες εκπομπές - μη χρηματοδοτούμενες (Scope 3 – non financed)

Το 2022, η Τράπεζα υπολόγισε τις Scope 3 μη χρηματοδοτούμενες εκπομπές της (non-financed emissions (NFEs)) που προκύπτουν από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- Αγορά αγαθών και υπηρεσιών (Κατηγορία 1)
- Καύσιμα και ενεργειακοί πόροι (Κατηγορία 3)
- Μεταφορά και διανομή από προμηθευτές (Κατηγορία 4)
- Παραγωγή αποβλήτων (Κατηγορία 5)
- Επαγγελματικά ταξίδια (Κατηγορία 6)
- Μετακινήσεις εργαζομένων (Κατηγορία 7)

Οι κατηγορίες που περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής βασίζονται στο πρότυπο του GHG Protocol και είναι οι πλέον σχετικές με τις δραστηριότητες της Τράπεζας και τις πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις μας.

Οι άλλες έμμεσες μη χρηματοδοτούμενες εκπομπές Scope 3 που μετρήθηκαν για το 2022 ανήλθαν σε 43.690 tCO₂e, μειωμένες κατά 11% σε σύγκριση με το 2021. Ο λόγος για τη μείωση αυτή αποδίδεται κυρίως στην Κατηγορία 1 (Αγορά αγαθών και υπηρεσιών), όπου οι εκπομπές μειώθηκαν ως αποτέλεσμα των χαμηλότερων υποκείμενων λειτουργικών και κεφαλαιουχικών δαπανών, και στην Κατηγορία 3 (Δραστηριότητες που σχετίζονται με καύσιμα και ενέργεια) που οφείλεται στην αλλαγή στην προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας που προέρχεται σχεδόν εξ ολοκλήρου από ΑΠΕ. Τα επαγγελματικά ταξίδια (Κατηγορία 6)

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνων	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

αυξήθηκαν καθώς τα μέτρα COVID-19 χαλάρωσαν σταδιακά και αποτελούν μια πιο αντιπροσωπευτική μέτρηση σε σύγκριση με την περίοδο 2021.

Οι χρηματοδοτούμενες εκπομπές μας

Η μέτρηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου βασίζεται στη μεθοδολογία που έχει καθιερωθεί από το πρότυπο PCAF, όπως αυτή ορίζεται στην τελευταία έκδοση του Παγκόσμιου Προτύπου Λογιστικής και Αναφοράς GHG (Global GHG Accounting and Reporting Standard) για τον Χρηματοπιστωτικό Κλάδο (εφεξής «το Πρότυπο»), το οποίο επικαιροποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2022. Η εφαρμογή της εν λόγω μεθοδολογίας επέβαλε μια ευρεία και σε βάθος αξιολόγηση τόσο των δανειοδοτικών όσο και των επενδυτικών μας δραστηριοτήτων, και το αποτέλεσμα της παρέχει μια ολιστική εικόνα των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο τέλος του 2022. Οι εν λόγω εκπομπές κατηγοριοποιούνται σε επτά κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων (asset classes) βάσει PCAF:

1. Εισηγμένες μετοχές και εταιρικά ομόλογα
2. Επιχειρηματικά δάνεια και μη εισηγμένες μετοχές
3. Χρηματοδότηση έργων (Project finance)
4. Εμπορικά ακίνητα
5. Στεγαστικά δάνεια
6. Δάνεια για αγορά οχημάτων
7. Κρατικά ομόλογα

Από τον Οκτώβριο του 2023, η Τράπεζα έγινε μέλος του PCAF και το γεγονός αυτό σηματοδοτεί την είσοδό της σε ένα δίκτυο με περισσότερες από 230 εμπορικές τράπεζες. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Τράπεζα έχει διακριθεί ως η πρώτη ελληνική συστημική τράπεζα που εντάχθηκε στο PCAF, καταθέτοντας επιστολή δέσμευσης που επιβεβαιώνει την αφοσίωσή της στην προσπάθεια απαλλαγής από τις εκπομπές άνθρακα.

Σημαντική πρόοδος στην απογραφή των χρηματοδοτούμενων εκπομπών: κάλυψη, ποιότητα, περίμετροι

Κατά την πιο πρόσφατη μέτρηση για το 2022, η Τράπεζα πέτυχε κάλυψη 94% του συνόλου των δραστηριοτήτων που κρίθηκαν ως

Επισκόπηση των χρηματοδοτούμενων εκπομπών 2022 ανά κατηγορία περιουσιακών στοιχείων βάσει PCAF

Η πλήρης επισκόπηση των χρηματοδοτούμενων εκπομπών της Τράπεζας, κατανεμημένων ανά κατηγορία περιουσιακών στοιχείων βάσει PCAF, απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα:

Χρηματοδοτούμενες εκπομπές της Τράπεζας ανά κατηγορία περιουσιακών στοιχείων PCAF							
Κατηγορία περιουσιακών στοιχείων (PCAF Asset class)	Έκθεση χαρτοφυλακίου (εκατ. €)	Χαρτοφυλάκιο που μετρήθηκε (εκατ. €)	Κάλυψη μέτρησης (%)	Score 1,2 χρηματοδοτούμενες εκπομπές (tCO ₂ e)	Score 3 χρηματοδοτούμενες εκπομπές (tCO ₂ e)	Ένταση εκπομπών (tCO ₂ e / εκατ. €) ¹	Βαθμολογία ποιότητας δεδομένων PCAF
Επιχειρηματικά δάνεια και μη εισηγμένες μετοχές	12.468	11.667	94%	3.638.156	3.137.574	581	3,5
Χρηματοδότηση έργων	4.468	4.031	90%	536.746	70.984	151	3,4
Εμπορικά ακίνητα	1.680	1.441	86%	115.469	0	80	4,0
Στεγαστικά δάνεια	7.287	6.298	86%	141.706	0	23	4,0
Εισηγμένες μετοχές και εταιρικά ομόλογα	901	901	100%	285.504	150.770	484	1,8
Κρατικά ομόλογα	11.919	11.919	100%	2.570.920	1.419.814	335	1,0
Δάνεια για αγορά οχημάτων	80	80	100%	3.329	0	42	5,0
Συνολικό χαρτοφυλάκιο στο πεδίο εφαρμογής του PCAF	38.803	36.337	94%	7.291.831	4.779.143	332	2,7

¹ Ένταση όπως παρουσιάζεται: Score 1 + 2 + 3 χρηματοδοτούμενες εκπομπές προς τη μετρηθείσα έκθεση.

επιλέξιμες σύμφωνα με τη μεθοδολογία PCAF, με τις εκπομπές να ανέρχονται συνολικά σε 12,1 εκατ. tCO₂e, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτούμενων εκπομπών Score 1 & 2 (7,3 εκατ. tCO₂e), καθώς και των χρηματοδοτούμενων εκπομπών Score 3 (4,8 εκατ. tCO₂e) των δανειοληπτών και των επενδυτών της Τράπεζας (βλ. παρακάτω πίνακα «Επισκόπηση των χρηματοδοτούμενων εκπομπών της Τράπεζας για το 2022 ανά κατηγορία περιουσιακών στοιχείων PCAF»). Το υψηλό επίπεδο κάλυψης οφείλεται στις συνεχείς προσπάθειές μας για τη βελτίωση της ποιότητας των υποκείμενων δεδομένων και παραδοχών, που οδήγησαν στην εξαίρεση περιορισμένου μόνο τμήματος της επιλέξιμης βάσει PCAF περιμέτρου από τη μέτρηση των χρηματοδοτούμενων εκπομπών μας.

Επιπλέον, η συλλογή των δημοσιευμένων απόλυτων εκπομπών των δανειοληπτών και των επενδυτών για ένα σημαντικό μέρος του χαρτοφυλακίου μας συνέβαλε σημαντικά στην ακριβέστερη εκτίμηση των χρηματοδοτούμενων εκπομπών. Η χρήση δημοσιευμένων στοιχείων σχετικά με τις εκπομπές αντικατοπτρίζεται εμφανώς στη βαθμολογία ποιότητας των δεδομένων βάσει PCAF. Η μεθοδολογία PCAF παρέχει λεπτομερή καθοδήγηση σχετικά με τη βαθμολόγηση της ποιότητας των δεδομένων, με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας, την ενθάρρυνση της βελτίωσης της ποιότητας των δεδομένων που χρησιμοποιούνται στους υπολογισμούς και τον περιορισμό του επιπέδου αβεβαιότητας που χαρακτηρίζει τις εκτιμήσεις. Σύμφωνα με την μεθοδολογία PCAF, η βαθμολογία 1, δηλαδή η υψηλότερη ποιότητα δεδομένων, αποδίδει τον υψηλότερο βαθμό βεβαιότητας, ενώ η βαθμολογία 5, δηλαδή η χαμηλότερη ποιότητα δεδομένων, υποδηλώνει μια πιο αβέβαιη εκτίμηση. Για τις κατηγορίες στοιχείων του ενεργητικού μας «Στεγαστικά δάνεια» και «Εμπορικά ακίνητα», υπάρχει περαιτέρω δυνατότητα βελτίωσης της ακρίβειας των δεδομένων, η οποία αναμένεται να επιτευχθεί μέσω της ενσωμάτωσης λεπτομερέστερων και ευρύτερα διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων που χρηματοδοτούμε, π.χ. πιστοποιημένη ενεργειακή απόδοση και ενεργειακή κλάση όπως καταγράφεται στα Πιστοποιητικά Ενεργειακής Απόδοσης («ΠΕΑ»).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Στο πνεύμα βελτίωσης των δημοσιοποιήσεων μας για το κλίμα και το περιβάλλον (C&E) όσον αφορά τον κίνδυνο μετάβασης, είμαστε επίσης σε θέση να υπολογίσουμε το ανθρακικό μας αποτύπωμα από χρηματοδοτήσεις καταμετρημένο ανά κλάδο, παρουσιάζοντας στον παρακάτω πίνακα μετρήσεις για τους βασικούς κλάδους που συμβάλλουν στις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων του PCAF: Επιχειρηματικά δάνεια, Χρηματοδότηση έργων, Εμπορικά ακίνητα και Δάνεια για την αγορά οχημάτων σε εταιρικούς και μικρούς επιχειρηματικούς πελάτες:

Κατανομή των χρηματοδοτούμενων εκπομπών της Τράπεζας για το 2022 ανά κλάδο για επιλεγμένες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων¹

Χρηματοδοτούμενες εκπομπές της Τράπεζας ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας						
Κλάδος	Έκθεση χαρτοφυλακίου (€ εκατ.)	Score 1,2 χρηματοδοτούμενες εκπομπές (tCO ₂ e)	Score 3 χρηματοδοτούμενες εκπομπές (tCO ₂ e)	Ποσοστό δημοσιευμένων εκπομπών	Βαθμολογία ποιότητας δεδομένων PCAF	Ένταση εκπομπών (tCO ₂ e/€εκατ.) ²
G46 - Χονδρικό εμπόριο ³	1.957	497.623	846.683	19%	3,8	687
C19 - Παραγωγή οπτάνθρακα (coke) και προϊόντων δύλισης πετρελαίου	795	468.899	668.905	78%	2,1	1.431
D35 - Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	2.252	590.557	295.334	75%	2,7	393
C10 - Βιομηχανία τροφίμων	1.007	346.211	332.577	2%	3,9	674
H50 - Πλωτές μεταφορές (Ναυτιλία)	2.067	495.407	6.102	0%	3,4	243
C23 - Παραγωγή μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	122	349.548	46.888	0%	4,0	3.249
A01 - Φυτική και ζωική παραγωγή	241	309.691	80.329	0%	4,0	1.620
G47 - Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών	734	138.946	202.714	17%	3,9	466
C24 - Παραγωγή βασικών μετάλλων	364	207.420	99.808	33%	3,2	845
E38 - Συλλογή, επεξεργασία και διάθεση απορριμμάτων	38	168.701	20.036	0%	4,0	4.924
Άλλοι Κλάδοι	6.612	713.075	604.427	13%	3,7	199
Σύνολο	16.189	4.286.079	3.203.803	29%	3,5	463

¹ Ο πίνακας περιλαμβάνει τα Επιχειρηματικά δάνεια, τη Χρηματοδότηση έργων, τα Εμπορικά ακίνητα και τα Δάνεια για την αγορά οχημάτων σε εταιρικούς και μικρούς επιχειρηματικούς πελάτες.

² Ένταση όπως παρουσιάζεται: Score 1 + 2 + 3 χρηματοδοτούμενες εκπομπές προς τη μετρηθείσα έκθεση.

³ Ο κωδικός NACE G46 ενσωματώνει επίσης δραστηριότητες εμπορίας προϊόντων πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Ο παρακάτω πίνακας περιέχει επισκόπηση της περιμέτρου που εξετάστηκε για τον καθορισμό των στόχων μας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του UNEP FI για τον καθορισμό στόχων σε συμφωνία με την πρωτοβουλία για την Κλιματική Ουδετερότητα στον Τραπεζικό κλάδο (NZBA):

Κατανομή της έκθεσης της Τράπεζας για το 2022 και των χρηματοδοτούμενων εκπομπών της ανά κλάδο προτεραιότητας της NZBA

Χρηματοδοτούμενες εκπομπές της Τράπεζας στους τομείς προτεραιότητας της NZBA						
Κλάδος	Έκθεση χαρτοφυλακίου που μετρήθηκε (€ εκατ.)	Score 1,2 χρηματοδοτούμενες εκπομπές (tCO ₂ e)	Score 3 χρηματοδοτούμενες εκπομπές (tCO ₂ e)	Ποσοστό δημοσιευμένων εκπομπών	Βαθμολογία ποιότητας δεδομένων PCAF	Ένταση εκπομπών (tCO ₂ e/€εκατ.) ³
Πετρέλαιο & φυσικό αέριο	1.029	596.716	979.388	83%	2,1	1.532
Παραγωγή ενέργειας	1.483	524.163	201.419	85%	2,5	489
Τσιμέντο	50	253.987	38.547	77%	1,4	5.851
Οικιστικά ακίνητα	6.298	141.706	0	0%	4,0	23
Εμπορικά ακίνητα	1.441	115.469	0	0%	4,0	80
Αλουμίνιο	43	17.999	24.857	100%	1,8	997
Άλλοι κλάδοι προτεραιότητας της NZBA	2.196	605.486	27.934	37%	3,4	288
Σύνολο	12.540	2.255.526	1.272.145	24%	3,6	281

Τα επόμενα βήματά μας

Στο μέλλον, στοχεύουμε να συνεχίσουμε την καταγραφή των αερίων του θερμοκηπίου (GHG inventory), να παρακολουθούμε τις μεθοδολογικές παραδοχές που χρησιμοποιούμε για να ενσωματώνουμε τυχόν επικαιροποιήσεις των σχετικών προτύπων, καθώς και να ενισχύουμε τις εσωτερικές βάσεις δεδομένων που διαθέτουμε, καταγράφοντας συστηματικά τα κλιματικά και περιβαλλοντικά (C&E) δεδομένα των πελατών μας, στο πλαίσιο της διαδικασίας δανειοδότησης και των τακτικών πιστοληπτικών αξιολογήσεων του χαρτοφυλακίου μας.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να ανατρέξετε στο 2022 ESG Report της Τράπεζας στο https://www.nbg.gr/-/jssmedia/Files/Group/esg/ESG_Annual_Reports/nbg-esg-report-2022-en.pdf

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Κοινωνία

Κοινωνικοοικονομικές επιδράσεις

Η Τράπεζα δημιουργεί πραγματικές και δυνητικά θετικές κοινωνικοοικονομικές επιδράσεις (συμπεριλαμβανομένων των επιδράσεων στην κοινωνικοοικονομική σύγκλιση και την κινητικότητα/υποδομές) μέσω:

- συγκεκριμένων χρηματοοικονομικών προϊόντων/υπηρεσιών που ενισχύουν τη χρηματοοικονομική ένταξη και την ικανότητα, σε επίπεδο χώρας, να μειώσει τις ανισότητες σε ατομικό και πληθυσμιακό επίπεδο, και
- χρηματοδότησης μέσω συγκεκριμένων χρηματοοικονομικών προϊόντων/υπηρεσιών και επιχειρησιακών πρωτοβουλιών που βελτιώνουν την προσβασιμότητα στη χρήση χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών τόσο για ιδιώτες, όσο και για επιχειρήσεις.

Η Τράπεζα δημιουργεί επίσης πραγματικές και δυνητικές θετικές οικονομικές και κοινωνικές επιδράσεις για τα ενδιαφερόμενα μέρη της και ευρύτερα στις οικονομίες και τις κοινωνίες στις οποίες δραστηριοποιείται, μέσω του ρόλου της ως εργοδότη, αλλά και της ανάπτυξης συγκεκριμένων προγραμμάτων για δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης («ΕΚΕ»).

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα δεσμεύεται να συμβάλει στη δημιουργία θετικών οικονομικών και κοινωνικών επιδράσεων, μέσω: Συνεισφοράς στην προώθηση της απασχόλησης, της αξιοπρεπούς εργασίας, της οικονομικής ανάπτυξης, της επιχειρηματικότητας, της στέγασης, της κινητικότητας, της καινοτομίας, της καλής υγείας, της εκπαίδευσης, της ισότητας των φύλων, αλλά και της προστασίας και διαφύλαξης της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, ως ακολούθως:

- διανομή οικονομικής αξίας στα ενδιαφερόμενα μέρη, που περιλαμβάνει τη μισθοδοσία, τα λειτουργικά κόστη, τις επενδύσεις σε δράσεις ΕΚΕ, τις πληρωμές σε προμηθευτές και τους φόρους,
- διάθεση κεφαλαίων, παροχή των κατάλληλων προϊόντων και υπηρεσιών για τις ανάγκες των πελατών, με τα ίδια πρότυπα ποιότητας, πληρότητας και συμπεριφοράς, και παροχή ορθής και επαρκούς πληροφόρησης. Σημειώνεται, ότι η Τράπεζα δημοσίευσε το Πλαίσιο Έκδοσης Βιώσιμων Ομολόγων (Sustainable Bond Framework), το οποίο ενσωματώνει επιλέξιμες κοινωνικές δραστηριότητες, για την κατανομή εσόδων από μελλοντικές εκδόσεις βιώσιμων ομολόγων,
- προστασία των χρηματοοικονομικών αποφάσεων των πελατών, του απορρήτου των δεδομένων τους, της πληροφόρησης που τους αφορά, αλλά και των συμφερόντων τους εν γένει,
- παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και προϊόντων με ισότιμη μεταχείριση και χωρίς αποκλεισμούς,
- πρόσβαση σε χρηματοδότηση χωρίς διακρίσεις ή αποκλεισμούς,

- πρόγραμμα εταιρικής υπευθυνότητας «Ευθύνη» με δράσεις στήριξης προγραμμάτων κοινωνικής ευημερίας, ενίσχυσης ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων, υγείας, υποστήριξης των τεχνών, του πολιτισμού και της παιδείας,
- δράσεις του Μορφωτικού Ιδρύματος της Τράπεζας (MIET), και του Ιστορικού Αρχείου της.

Η ανάπτυξη και η διατήρηση υψηλά καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα της Τράπεζας, καθώς κατανοεί ότι η επιτυχία της βασίζεται στους ανθρώπους της. Οι σχετικές δεσμεύσεις της Τράπεζας σε αυτό τον τομέα καλύπτουν τα παρακάτω θέματα:

- Προγράμματα Ανάπτυξης και Εκπαίδευσης
- Υγεία, ασφάλεια και ευημερία στην εργασία
- Αξιοπρέπεια και Ισότητα: Σεβασμός της Διαφορετικότητας
- Κανενός είδους Διάκριση, Προσβλητική Συμπεριφορά, ή Κοινωνικό Αποκλεισμό
- Σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Προάσπιση της ισορροπίας μεταξύ εργασίας και προσωπικής ζωής (work-life balance).

Ενέργειες που έγιναν και επίδοση

Το 2023, η Τράπεζα ανέλαβε σημαντικές πρωτοβουλίες και υλοποίησε έργα με υφιστάμενες και δυνητικές θετικές επιδράσεις.

Συγκεκριμένα, οι ενέργειες που έγιναν με βάση τη στρατηγική μας σε θέματα που αφορούν την «Κοινωνία», είναι:

Πρωτοστατούμε στη διαφορετικότητα & στη συμπερίληψη

Σημαντικότερες Εξελίξεις το 2023:

Ισότητα στην εργασία

- **54%** του **συνολικού εργατικού δυναμικού** της Τράπεζας είναι γυναίκες
- **Γυναίκες σε διευθυντικές θέσεις:**
 - **32%** σε ανώτερες διοικητικές θέσεις (αφορά σε Γενικούς και Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές, Ανώτατους Ανώτερους Διευθυντές και Διευθυντές)
 - **44%** σε μεσαίες διευθυντικές θέσεις (αφορά σε τρία ή περισσότερα επίπεδα από την εκτελεστική διοίκηση)
 - **45%** συνολικά σε διευθυντικές θέσεις (αφορά σε ευθύνη εποπτείας ανώτερων, μεσαίων ή χαμηλότερων επιπέδων)
- **Νέες προσλήψεις και αποχωρήσεις γυναικών:**
 - **49%** νέες προσλήψεις

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- 41% αποχωρήσεις
- 56% των γυναικών βρίσκονται σε μη διευθυντικές θέσεις
- 55% των γυναικών εργαζομένων έλαβαν προαγωγή (έναντι συνολικής προαγωγής υπαλλήλων)
- 36% του συνόλου των εργαζομένων με αρμοδιότητες στον τομέα της πληροφορικής ή/και μηχανικής, είναι γυναίκες
- 39% εκ του 10% των υψηλότερα αμειβόμενων υπαλλήλων είναι γυναίκες
- Συμμετοχή στον διεθνή Δείκτη **Bloomberg Gender-Equality Index (GEI)**.

Η Τράπεζα έχει θεσπίσει Πολιτικές, Κανονισμούς και Διαδικασίες για την αντιμετώπιση θεμάτων των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των ωρών εργασίας, των αδειών, των υπερωριών, των αμοιβών και άλλων θεμάτων που σχετίζονται με την εν γένει εργασιακή κατάσταση των εργαζομένων της Τράπεζας, σε συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.

Ισότητα στην εργασία

Η Τράπεζα αντιτίθεται σθεναρά σε κάθε μορφή διάκρισης και παραμένει σε ετοιμότητα προκειμένου να διασφαλίσει ότι δεν υπάρχουν διακρίσεις όσον αφορά τις αμοιβές ή άλλα θέματα αναφορικά με το φύλο, την ηλικία, την εθνικότητα, τη θρησκεία, το εκπαιδευτικό υπόβαθρο, την εμπειρία και την εξειδίκευση.

Καθώς η Τράπεζα δεν ανέχεται κανενός είδους κοινωνικό αποκλεισμό, στηρίζει σταθερά τα ευάλωτα μέλη του πληθυσμού, όπως αποδεικνύεται από το γεγονός ότι απασχολεί άτομα με αναπηρία. Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, το ποσοστό των ανθρώπων μας με αναπηρία, σε επίπεδο Τράπεζας, ήταν 1,1 %.

Ισότητα των φύλων

Προκειμένου να επιτύχουμε ουσιαστική ισότητα ανάμεσα στις γυναίκες και στους άντρες σε όλες τις βαθμίδες, έχουν τεθεί σε ισχύ πολλαπλές πρωτοβουλίες.

Η παροχή ίσων εργασιακών ευκαιριών αποτελεί προτεραιότητα για την Τράπεζα. Ο αριθμός των εργαζομένων ανά γυναίκες και άντρες σε επίπεδο Τράπεζας (εξαιρουμένων των υπαλλήλων που ήταν σε καθεστώς sabbatical) και η κατανομή ανά εύρος ηλικίας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022 και 2023 αναλύεται ως εξής:

	2022		2023	
	Αριθμός εργαζομένων	%	Αριθμός εργαζομένων	%
Γυναίκες	3.663	53%	3.586	54%
Άντρες	3.194	47%	3.047	46%
18-29 έτη	180	3%	181	3%
30-44 έτη	3.150	46%	2.847	43%
45-59 έτη	3.398	50%	3.464	52%
60+ έτη	129	2%	141	2%

Κινητήρια δύναμή μας, οι άνθρωποί μας

Καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας της Τράπεζας, η προσοχή μας ήταν εστιασμένη στο μέλλον. Με τους ανθρώπους μας στην πρώτη γραμμή, αγωνιζόμαστε για την ανάπτυξη και την πρόοδο. Δίνοντας ύψιστη σημασία στο ανθρώπινο δυναμικό μας, δεσμευόμαστε να παρέχουμε ένα θετικό εργασιακό περιβάλλον που εκτιμά και τιμά κάθε εργαζόμενο χωρίς εξαιρέσεις.

Ο συνολικός αριθμός των ενεργών³⁵ εργαζομένων της Τράπεζας την 31 Δεκεμβρίου 2023 ήταν 6.633 εργαζόμενοι, μειωμένος κατά 3,3% σε σύγκριση με 6.857 εν ενεργεία εργαζομένων στις 31 Δεκεμβρίου 2022, κυρίως λόγω της εφαρμογής του Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου που πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο 2023. Σε επίπεδο Ομίλου, ο συνολικός αριθμός εργαζομένων στις 31 Δεκεμβρίου 2023 ήταν 8.005, μειωμένος κατά 3,0% σε σύγκριση με 8.254 εργαζομένους, κυρίως λόγω της εφαρμογής του Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου και της μείωσης του προσωπικού στο κατάστημα της Τράπεζας στην Αίγυπτο.

Αριθμός προσωπικού ανά γεωγραφική περιοχή

Ο αριθμός των ενεργών εργαζομένων ανά γεωγραφική περιοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες σε επίπεδο Ομίλου αναλύεται ως εξής:

Αριθμός ενεργού προσωπικού στις 31 Δεκεμβρίου

Χώρα	2022	2023
Ελλάδα	7.058	6.841
Βόρεια Μακεδονία	947	947
Κύπρος	119	124
Αίγυπτος	80	52
Βουλγαρία	32	27
Ρουμανία	14	10
Λουξεμβούργο	4	4
Σύνολο	8.254	8.005

Επιλογή & ανάπτυξη στελεχών

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης των πρωτοβουλιών που προάγουν την ανάπτυξη των ανθρώπων μας, εμπλουτίζουμε τις δράσεις μας για εκπαίδευση και τεχνική κατάρτιση, αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα της ανάπτυξης των στελεχών και την ανάγκη συνεχούς ενημέρωσης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων στην Τράπεζα στο διαρκώς μεταβαλλόμενο σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον.

Οι προσπάθειές μας το 2023 επικεντρώθηκαν στη στοχευμένη ανάπτυξη, στήριξη και δέσμευση των εργαζομένων με εξειδικευμένη γνώση και δεξιότητες στον οργανισμό, καθώς και των εργαζομένων με μοναδική και κρίσιμη για την Τράπεζα τεχνογνωσία. Ο στρατηγικός μας σχεδιασμός αξιοποίησε τα αποτελέσματα του έργου της αναγνώρισης αυτών των ομάδων εργαζομένων την προηγούμενη περίοδο, εφαρμόζοντας ενιαία, εξειδικευμένη και διεθνώς αναγνωρισμένη μεθοδολογία και εργαλεία σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση του Πλάνου Διαδοχής της Τράπεζας για κρίσιμους ρόλους, με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και τη διασφάλιση της βιωσιμότητας.

Σημαντικές πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση αποτέλεσαν ο σχεδιασμός προσωπικών πλάνων ανάπτυξης καθώς και η συμμετοχή αυτών των ομάδων εργαζομένων σε

³⁵ Εξαιρουμένων των υπαλλήλων που ήταν σε καθεστώς sabbatical

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

πρόγραμμα Mentoring, επιπλέον της πρόσβασής τους σε ειδικά διαμορφωμένα εκπαιδευτικά προγράμματα μέσω της πλατφόρμας Massive Open Online Course («MOOC») στοχεύοντας στην περαιτέρω ενδυνάμωση των ηγετικών τους δεξιοτήτων.

Επιπρόσθετα, ενισχύσαμε το ανθρώπινο δυναμικό μας με τον εντοπισμό και την προσέλκυση ταλέντων από την αγορά εργασίας, αξιοποιώντας εργαλεία αναζήτησης μέσω επαγγελματικών κοινωνικών δικτύων και φορέων, καθώς επίσης μέσω στρατηγικών συνεργασιών με εξειδικευμένες συμβουλευτικές εταιρείες. Στο πλαίσιο της προώθησης των επωφελών ενδοεταιρικών μετακινήσεων, ώστε να ευθυγραμμίζουμε συνεχώς το προφίλ του ανθρώπινου δυναμικού μας στις ανταγωνιστικές απαιτήσεις της αγοράς, υλοποιήθηκε με επιτυχία η στελέχωση νέων Μονάδων της Τράπεζας με στόχο τη στρατηγική κεντροποίηση βασικών εργασιών, όπως το Νέο Μοντέλο Εξυπηρέτησης Επιχειρηματικών Πελατών. Αυτή η προσέγγιση, τοποθετώντας τον κατάλληλο άνθρωπο στην κατάλληλη θέση, αύξησε την κινητικότητα των ανθρώπων μας, ενισχύοντας τις ευκαιρίες μετακίνησης μέσω εσωτερικών προκηρύξεων ανοιχτών θέσεων.

Για τον σκοπό αυτό, η Τράπεζα αξιολογεί σχολαστικά τα προσόντα, τις δεξιότητες και τις επαγγελματικές ικανότητες των εσωτερικών και εξωτερικών υποψηφίων για την αποτελεσματική κάλυψη των προδιαγραφών για συγκεκριμένες ανοιχτές θέσεις στον οργανισμό. Στο πλαίσιο αυτών των προσπαθειών, ολοκληρώθηκαν συνολικά 51 προγράμματα επιλογής και διαχείρισης ταλέντων, συμπεριλαμβανομένων 975 δομημένων συνεντεύξεων, 666 τεστ γνωστικών ικανοτήτων και προφίλ προσωπικότητας. Ιδιαίτερης σημασίας αποτελεί η ενίσχυση της Τράπεζας με 40 νέους μαθητευόμενους στο πλαίσιο του προγράμματος **Internship i-work@nbg** για να ενταχθούν σε θέσεις υψηλής εξειδίκευσης σε Μονάδες της Διοίκησης. Παράλληλα, προχωρήσαμε σε ενδυνάμωση του Δικτύου Καταστημάτων με στελέχη προσανατολισμένα στην προσφορά καλύτερης εμπειρίας πελάτη και με ανεπτυγμένες δεξιότητες πωλήσεων.

Επιπλέον, δόθηκε έμφαση στην παροχή συμβουλευτικής/ καθοδήγησης σε στοχευμένες ομάδες εργαζομένων, μέσω εξατομικευμένων συνεδριών ανατροφοδότησης και coaching από εξειδικευμένα στελέχη της Τράπεζας.

Η προσέλκυση, ικανών στελεχών σε όλο τον οργανισμό παραμένει ακόμα μια βασική προτεραιότητά μας, καθώς επεκτείνουμε τις προσπάθειες του μετασχηματισμού. Σε αυτή την κατεύθυνση, η Τράπεζα συνέχισε να συμμετέχει σε Πανεπιστημιακές εκδηλώσεις και διοργανώσεις καριέρας ενώ ταυτόχρονα ενίσχυσε την εξωστρέφειά της διευρύνοντας τη συνεργασία της με διακεκριμένους Πανεπιστημιακούς φορείς, φορείς διεθνών επαγγελματικών πιστοποιήσεων και ενίσχυσης της νεανικής απασχόλησης. Η δέσμευσή μας σε αυτές τις πρωτοβουλίες υπογραμμίζει την αφοσίωσή μας στην ενίσχυση ενός δυναμικού και ικανού εργατικού δυναμικού, έτοιμου για συνεχή επιτυχία σε ένα ανταγωνιστικό τοπίο.

Πολιτική αποδοχών

Η αναλογία του τακτικού πρώτου μισθού της Τράπεζας, σύμφωνα με την τελευταία Επιχειρησιακή Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, προς τον νόμιμο κατώτατο μισθό, όπως ισχύει βάσει της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, κυμαίνεται μεταξύ 113%

και 141% ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας και γεωγραφικής περιοχής (Ελλάδα).

Σύμφωνα με την τελευταία Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, ο νόμιμος κατώτατος μισθός ανέρχεται σε €780 από την 1^η Απριλίου 2023. Στην Τράπεζα, επί του παρόντος, ο κατώτατος μισθός για τους εργαζόμενους ανέρχεται σε €1.100, για το βοηθητικό προσωπικό σε €923 και για τους υπαλλήλους καθαριότητας σε €882.

Επιπλέον, οι ασκούμενοι αμείβονται με το 80% του νόμιμου κατώτατου μισθού προσαυξημένο κατά 20% με βάση τα 25 ασφαλιστικά ημερομίσθια, χωρίς διακρίσεις ηλικίας.

Σε κάθε άλλη περίπτωση, τα θέματα αποδοχών καθορίζονται από την Πολιτική Αποδοχών της Τράπεζας σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.

Χάσμα αμοιβών μεταξύ των φύλων (Gender pay gap) % (2023:10,7, 2022:10,6)

Το χάσμα αμοιβών μεταξύ των φύλων μετρά τις διαφορές στις αποδοχές μεταξύ γυναικών και ανδρών εντός ενός οργανισμού, ανεξάρτητα από το επίπεδο της θέσης.

Υπολογίζουμε το χάσμα αμοιβών (Gender pay gap) μεταξύ των φύλων ως τη διαφορά στις μέσες ετήσιες αποδοχές ανδρών και γυναικών εργαζομένων, πλήρους απασχόλησης, σε σχέση με τις ετήσιες αποδοχές ανδρών, εργαζομένων πλήρους απασχόλησης. Οι συνολικές αποδοχές περιλαμβάνουν τον τακτικό μισθό και τις μεταβλητές αποδοχές (βραχυπρόθεσμο κίνητρο (Short-Term Incentive (STI)), αλλά δεν ενσωματώνει παροχές/επιδόματα σε είδος.

Το χάσμα αμοιβών (Gender pay gap %) αποδίδεται κυρίως στον υψηλότερο αριθμό γυναικών, εργαζομένων πλήρους απασχόλησης (καθώς επηρεάζει τον παρονομαστή του λόγου των μέσων ετήσιων αποδοχών των γυναικών, πλήρους απασχόλησης) και πολύ λιγότερο στη μικρή διαφορά των συνολικών ετήσιων τακτικών μισθών (αριθμητής του κλάσματος) μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Σωματεία Εργαζομένων – Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας

Η Τράπεζα σέβεται και προωθεί το αδιαμφισβήτητο συνταγματικό δικαίωμα των εργαζομένων στην ελευθερία του «συνεταιρίζεσθαι», δηλαδή να ιδρύουν και να συμμετέχουν σε ενώσεις και σωματεία. Επί του παρόντος, υπάρχουν έξι σωματεία που λειτουργούν στο πλαίσιο της εκπροσώπησης των εργαζομένων της Τράπεζας.

Το 2023, πάνω από το 82% των εργαζομένων της Τράπεζας ήταν μέλη σωματείου εργαζομένων και πάνω από το 83% των εργαζομένων καλύπτονταν από Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας («ΣΣΕ»). Η τελευταία επιχειρηματική ΣΣΕ υπεγράφη το 2022 και ισχύει για την περίοδο από την 1 Απριλίου 2022 έως τις 31 Μαρτίου 2025.

Οι υπόλοιποι εργαζόμενοι απασχολούνται ως Ειδικοί Συνεργάτες (εργαζόμενοι ορισμένου ή αορίστου χρόνου), των οποίων οι όροι εργασίας καθορίζονται συμπληρωματικά των διατάξεων του εργατικού δικαίου με σχετική ιδιωτική σύμβαση εργασίας που συμφωνείται οικειοθελώς μεταξύ της Τράπεζας και του εργαζομένου.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Προγράμματα πρακτικής άσκησης & ενίσχυσης νεανικής απασχόλησης

Η υλοποίηση στοχευμένων και δομημένων προγραμμάτων πρακτικής άσκησης εντάσσεται στη στρατηγική της Τράπεζας για την προσφορά ευκαιριών απασχόλησης και εξέλιξης σε νέους, την επιβράβευση της αριστείας βάσει αξιοκρατικών και διαφανών κριτηρίων και τη δημιουργία αποτελεσματικής σύνδεσης μεταξύ των ακαδημαϊκών σπουδών με την αγορά εργασίας στην Ελλάδα.

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, η Τράπεζα προσέλαβε ασκούμενους τελειόφοιτους φοιτητές από Ελληνικά Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα («ΑΕΙ») και Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα («ΑΤΕΙ»). Συνολικά το 2023 προσλήφθηκαν 337 ασκούμενοι, εκ των οποίων οι 201 προέρχονται από ΑΕΙ (σε συνεργασία με 15 πανεπιστήμια και 54 διαφορετικά τμήματα) και οι 136 από ΑΤΕΙ (σε συνεργασία με 10 πανεπιστήμια και 27 διαφορετικά τμήματα).

Επιπλέον, η Τράπεζα συμμετέχει στο ακόλουθο πρόγραμμα:

- Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης "i-work@nbg"

Η Τράπεζα συνέχισε να υλοποιεί το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης «i-work@nbg», προσφέροντας την ευκαιρία σε κατόχους πτυχίων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών, να αποκτήσουν επαγγελματική εμπειρία μέσω αμειβόμενης πρακτικής άσκησης πλήρους απασχόλησης. Συγκεκριμένα, το 2023 έκλεισε ο κύκλος του i-work@nbg 2021-2022 προσφέροντας εργασία πλήρους απασχόλησης σε 25 συμμετέχοντες που ολοκλήρωσαν επιτυχώς το εν λόγω πρόγραμμα.

Επιπρόσθετα, στελέχη της Εθνικής Τράπεζας συμμετείχαν σε Ημέρες Καριέρας, πραγματοποιώντας συνεντεύξεις με υποψηφίους και παρουσιάζοντας τα προγράμματα απασχόλησης νέων που προσφέρει η Τράπεζα.

Επίσης, η Τράπεζα επέκτεινε τη συνεργασία της με διεθνείς επαγγελματικούς φορείς (π.χ. CFA, ACCA, HIIA), καθώς και με πανεπιστήμια και άλλους οργανισμούς που στοχεύουν στην ενίσχυση της καινοτομίας και της απασχόλησης των νέων (π.χ. business games, διαλέξεις επισκεπτών και θέσεις πρακτικής άσκησης).

Τέλος, η Τράπεζα συμμετείχε για 4^η φορά στο Πρόγραμμα Mastercard "Live a Legacy", προσφέροντας δύο θέσεις εξάμηνης αμειβόμενης πρακτικής άσκησης στον χώρο της Λιανικής Τραπεζικής και συγκεκριμένα στη Διεύθυνση Καρτών της Τράπεζας και στον Τομέα Διαχείρισης Προγραμμάτων Πιστότητας, αποκλειστικά για νέες γυναίκες. Στόχος της πρωτοβουλίας αυτής είναι η ενίσχυση της ένταξης των γυναικών στην αγορά εργασίας, καθώς και η ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας.

Πρώθηση της συμπερίληψης στην κοινωνία με τη στήριξη υγιών οικονομιών χωρίς αποκλεισμούς

- παρουσία σε παραμεθόριες περιοχές και σε μικρά νησιά με πληθυσμό κάτω των 5.000 κατοίκων

- 235 καταστήματα (72% από τα 327 καταστήματα) σε όλη τη χώρα, είναι προσβάσιμα σήμερα σε πελάτες με αναπηρία (στοιχεία Ιανουαρίου 2024).

Δίκτυο εξυπηρέτησης πελατών

Την 31 Δεκεμβρίου 2023, η Τράπεζα διέθετε συνολικά 327 Μονάδες (συμπεριλαμβανομένων 18 καταστημάτων Tellerless, και 14 Γραφεία Συναλλαγών), με ευρεία γεωγραφική κάλυψη, περίπου του 23% του συνολικού αριθμού των καταστημάτων του τραπεζικού τομέα στη χώρα.

Η Τράπεζα μέσω του δικτύου της έχει φυσική παρουσία μέσω 27 καταστημάτων σε 13 νομούς στην Ελλάδα, που χαρακτηρίζονται ως οικονομικά ασθενέστεροι.

Στήριξη απομακρυσμένων περιοχών και νησιωτών

Η Τράπεζα διατηρεί παρουσία σε παραμεθόριες περιοχές και σε μικρά νησιά με πληθυσμό κάτω των 5.000 κατοίκων και είναι η μόνη τράπεζα με παρουσία σε συγκεκριμένα νησιά (όπως Καστελλόριζο (Μεγίστη), Οινούσες, Αλόνησος, Σκύρος, Σκόπελος, Αντίπαρος, Πάτος και Σίφνος). Στις αραιοκατοικημένες αυτές περιοχές³⁶, στις 31 Δεκεμβρίου 2023, το δίκτυο της Τράπεζας περιλάμβανε 15 καταστήματα (χωρίς μεταβολή από το 2022). Η Τράπεζα διατηρεί σε 72 σημεία στις προαναφερθείσες αυτές περιοχές ATMs εκτός καταστημάτων.

Κατά τη διάρκεια του 2023, η Τράπεζα, εφάρμοσε μηδενικές χρεώσεις στις συναλλαγές που πραγματοποιούνται μέσω του δικτύου ATM των άλλων τραπεζών, καλύπτοντας τις αντίστοιχες χρεώσεις ΔΙΑΣ, σε 26 μικρά νησιά ή/και σε αραιοκατοικημένες απομακρυσμένες περιοχές όπου δεν έχει φυσική παρουσία.

Καθιστούμε τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της Τράπεζας προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία

ATMs: Η Τράπεζα επενδύει σε νέες τεχνολογίες και υποδομές που απευθύνονται σε άτομα με αναπηρία. Πιο συγκεκριμένα, όλα τα ATMs του δικτύου της (1.462 (580 σε καταστήματα και 882 εκτός καταστημάτων)) στις 31 Δεκεμβρίου 2023, πληρούσαν τις τεχνικές προδιαγραφές για φωνητικές οδηγίες και σύστημα ανάγνωσης πληκτρολογίου και βρίσκονται σε διαδικασία ενεργοποίησης των δυνατοτήτων που σχετίζονται με τις φωνητικές οδηγίες.

Ψηφιακά κανάλια: Η Τράπεζα τα τελευταία χρόνια μεριμνά, ώστε όλα τα ψηφιακά της κανάλια να γίνουν προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία.

Απώτερος στόχος μας είναι να μπορούν όλοι οι χρήστες μας να χρησιμοποιούν τις ιστοσελίδες και τις εφαρμογές μας κατά τρόπο ουσιαστικό και ισοδύναμο. Τα ψηφιακά μας κανάλια πρέπει να είναι εύληπτα, λειτουργικά, κατανοητά και άρτια, ανεξάρτητα από την ομάδα ανθρώπων που τα χρησιμοποιεί.

Τα ψηφιακά μας κανάλια (Internet και Mobile banking για ιδιώτες και επιχειρήσεις) έχουν σχεδιαστεί λαμβάνοντας υπόψη τις Οδηγίες Προσβασιμότητας Περιεχομένου Ιστού 2.1 AA (WCAG 2.1 Level AA), όσον αφορά τη συνέπεια στη διάταξη, την πλοήγηση και τα στοιχεία διεπαφής χρήστη.

Τον περασμένο χρόνο, η Τράπεζα εφάρμοσε αλλαγές που αφορούν τον προσβάσιμο σχεδιασμό (χρήση χρώματος, αναλογία

³⁶ Η Τράπεζα θεωρεί ως μη προνομιούχες πληθυσμιακές ομάδες, εκείνες που κατοικούν σε αραιοκατοικημένες απομακρυσμένες περιοχές.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

αντίθεσης, περιοχές αφή), προκειμένου να συμμορφωθεί περαιτέρω με τις προδιαγραφές του WCAG 2.1 Level AA. Επιπλέον, η νέα υπηρεσία Video Banking έχει υλοποιηθεί στο Digital Banking, προκειμένου να εξυπηρετήσει τους πελάτες που δεν μπορούν να μεταβούν σε Κατάστημα (π.χ. πελάτες με κινητικά προβλήματα). Το Video Banking είναι μια εναλλακτική λύση για το ραντεβού σε Κατάστημα, έτσι ώστε η φυσική παρουσία του πελάτη να μην απαιτείται πλέον σε αρκετές συναλλαγές.

Το 2024, προτεραιότητά μας είναι να εντείνουμε τις προσπάθειές μας ώστε τα κανάλια μας να γίνουν ακόμα περισσότερο προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία, όχι μόνο όσον αφορά τη διεπαφή χρήστη αλλά βελτιώνοντας και προσθέτοντας νέες λειτουργίες, όπως:

- Φωνητική πλοήγηση:** Είμαστε αποφασισμένοι να επιτύχουμε το επίπεδο AA στις αξιολογήσεις προσβασιμότητας όσον αφορά τη φωνητική πλοήγηση, με βάση τις οδηγίες WCAG για το Business Mobile Banking και το επανασχεδιαζόμενο μας Mobile Banking για τους ιδιώτες. Η φωνητική πλοήγηση βοηθά τους πελάτες με προβλήματα όρασης να χρησιμοποιούν την ιστοσελίδα ή την εφαρμογή, παρέχοντας λεκτικές υποδείξεις. Κάθε στοιχείο στην οθόνη «μεταφράζεται» σε μια λέξη ή πρόταση και ο χρήστης μπορεί να αλληλεπιδράσει με την ιστοσελίδα/εφαρμογή. Στο πλαίσιο αυτό, θα εφαρμόσουμε μετατροπές και θα επιλύσουμε θέματα, έτσι ώστε η φωνητική πλοήγηση να έχει νόημα σε όλο το Business Mobile Banking και το επανασχεδιασμένο Mobile Banking για ιδιώτες.
- Chat στο Mobile Banking για ιδιώτες:** Θα υλοποιήσουμε μια υπηρεσία chat στο Mobile Banking, προκειμένου να καλύψουμε τις ανάγκες των πελατών με προβλήματα ακοής. Η υπηρεσία chat είναι ήδη διαθέσιμη στο Digital Banking, ενώ στόχος μας είναι να παρέχουμε την υπηρεσία και στο Mobile Banking. Με την εν λόγω λειτουργία, οι πελάτες μας με προβλήματα ακοής θα μπορούν να επικοινωνούν με εκπρόσωπο της Τράπεζας, χωρίς να χρειάζεται να επισκεφθούν κάποιο Κατάστημα, ως εναλλακτική επιλογή της κλήσης στο τηλεφωνικό κέντρο.
- Video Banking:** Θα ενισχύσουμε την υπηρεσία video banking ώστε να υποστηρίζει τη νοηματική γλώσσα και τον αυτόματο υποτιτλισμό. Οι πελάτες μας θα έχουν την επιλογή να ενεργοποιήσουν τον αυτόματο υποτιτλισμό, εάν χρειάζεται, ή να επιλέξουν να πραγματοποιήσουν βιντεοκλήση με εκπρόσωπο στη νοηματική γλώσσα.

Πρόσβαση στη χρηματοδότηση μέσω προσφοράς χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών στην κοινωνία

Στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων και επαγγελματιών

Η Τράπεζα στο πλαίσιο της δέσμευσής της για την ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανθεκτικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και μικρών επιχειρήσεων (με κύκλο εργασιών έως €5 εκατ.) και των επαγγελματιών, συνέχισε και το 2023 να λαμβάνει πρωτοβουλίες, με στόχο την ενίσχυση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και της επιχειρηματικότητας.

Πιο συγκεκριμένα, η Τράπεζα συμμετείχε στις ακόλουθες πρωτοβουλίες και προγράμματα:

Σε συνεργασία με το ΕΤαΕ:

- συμμετείχε στο Πρόγραμμα «Microfinance» με την εγγύηση του Ταμείου INVESTEU, σε συνεργασία με το ΕΤαΕ για τη χρηματοδότηση αποκλειστικά πολύ μικρών επιχειρήσεων, με σκοπό τη στήριξη της επιχειρηματικότητάς τους. Το εν λόγω Πρόγραμμα προσφέρει εγγύηση 80% για κάθε δάνειο,
- συμμετείχε στο Ταμείο Εγγυοδοσίας Επενδύσεων (Investment Guarantee Fund), μέσω του Προγράμματος ESIF ERDF Greece Guarantee Fund (“EEGGF”), για τη χρηματοδότηση επενδυτικών και επιχειρηματικών σχεδίων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Η εγγύηση του ΕΤαΕ ανέρχεται σε ποσοστό 80% για κάθε δάνειο. Μέσω του Ταμείου Εγγυοδοσίας Επενδύσεων παρέχονται δάνεια σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με σκοπό την επένδυση σε πάγια και άυλα περιουσιακά στοιχεία, καθώς και σε κεφάλαιο κίνησης για την ανάπτυξή τους, με ευνοϊκούς όρους,
- συνέχισε την παροχή χρηματοδότησης, μέσω του Προγράμματος ESIF EAFRD του Ταμείου Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης, διευκολύνοντας την πρόσβαση σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον αγροτικό και αγροδιατροφικό τομέα. Η εγγύηση του ΕΤαΕ ανέρχεται σε ποσοστό 80% για κάθε δάνειο και παρέχεται για διάστημα έως 15 ετών από την ημερομηνία υπογραφής της δανειακής σύμβασης.

Σε συνεργασία με την ΕΑΤ:

- Επενδυτικά δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, μέσω του Υποπρογράμματος 1 του Ταμείου Επιχειρηματικότητας II («TEPIX II»). Τα δάνεια αφορούν σε χρηματοδότηση με μειωμένο διαχειριστικό κόστος και ευνοϊκά επιτόκια, δεδομένου ότι το 40% του δανείου χορηγείται από την ΕΑΤ, με μηδενικό επιτόκιο.
- Κεφάλαιο κίνησης που εξασφαλίζεται μέσω του προγράμματος του Ταμείου Εγγυοδοσίας EAT-TMEDE σε ποσοστό 80%, για τη χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του κατασκευαστικού και μελετητικού/σχεδιαστικού κλάδου, που προτίθενται να εκτελέσουν ή έχουν ήδη εκτελέσει έργα ή/και μελέτες δημοσίου συμφέροντος, ανεξάρτητα από τη φάση ολοκλήρωσης των εν λόγω έργων ή/και μελετών και οι οποίες δραστηριοποιούνται σε επιλέξιμους τομείς.
- Συγχρηματοδοτούμενο Κεφάλαιο Κίνησης για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, μέσω του Ταμείου «Business Growth Fund» για τη συγχρηματοδότηση δανείων για Ρευστότητα (Liquidity Co-Financing Loans), προκειμένου να ανταποκριθούν στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και να υποστηριχθεί η ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας και η ενίσχυση των θέσεων εργασίας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Συγχρηματοδοτούμενα επενδυτικά δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, μέσω του προγράμματος Πράσινα Συγχρηματοδοτούμενα δάνεια του Ταμείου «Business Growth Fund» για τη στήριξη της πράσινης ανάπτυξης. Το ταμείο παρέχει χρηματοδότηση για την υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου για ένα από τα παρακάτω Υποπρογράμματα:

- Υποπρόγραμμα 1 - Δάνεια Πράσινης Κινητικότητας (Green Mobility loans),
- Υποπρόγραμμα 2 - Δάνεια για Ενεργειακή Αναβάθμιση Κτιρίων (Loans For Energy Upgrade),
- Υποπρόγραμμα 3 - Δάνεια για Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Green Renewable Energy).

- Συγχρηματοδοτούμενα επενδυτικά δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, μέσω του προγράμματος «Δάνεια Ψηφιακής Αναβάθμισης» (Digitalization Co-Financing Loans) του ταμείου «Business Growth Fund», για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων με στόχο την ψηφιοποίηση και ψηφιακή αναβάθμιση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, την αύξηση της παραγωγικότητάς τους, την ανάπτυξή τους και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Σε συνεργασία με την ΕΤΕπ:

- *NBG Loan for Entrepreneurship & Social Impact:* η Τράπεζα συμμετείχε στο Πρόγραμμα για την Επιχειρηματικότητα και τον Κοινωνικό Αντίκτυπο σε συνεργασία με την ΕΤΕπ, προκειμένου να διευκολύνει την πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση, με έμφαση στην οικονομική στήριξη επιχειρήσεων που προωθούν την απασχόληση των νέων στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Employment for Youth» της ΕΤΕπ, καθώς και επιχειρήσεων που ενθαρρύνουν την υποστήριξη της ενδυνάμωσης των γυναικών στον εργασιακό χώρο, σύμφωνα με τη στρατηγική του ομίλου ΕΤΕπ για την ισότητα των φύλων.
- *NBG Loan for Green Investments II:* στο πλαίσιο της ενίσχυσης της οικονομικής στήριξης για επενδύσεις που στοχεύουν στην επίτευξη των στόχων της κλιματικής δράσης, η Τράπεζα συμμετείχε στο πρόγραμμα Green Investments II.

Για περαιτέρω πληροφορίες βλ. υποενότητα ανωτέρω «Επιταχύνουμε τη μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία - Βιώσιμες επενδύσεις».

Οι λοιπές πρωτοβουλίες στο πλαίσιο των προϊόντων της Τράπεζας περιλαμβάνουν:

Δάνειο Business Express:

- το προϊόν αυτό παρέχει χρηματοδότηση με τη μορφή ορίου υπερανάληψης, ύψους από €6.000 έως €35.000, αποκλειστικά μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας της Τράπεζας. Παρέχεται εξ ολοκλήρου ψηφιακά, από την αίτηση έως και την εκταμίευση, και απευθύνεται σε νομικά πρόσωπα και ατομικές επιχειρήσεις/ελεύθερους

επαγγελματίες, με τουλάχιστον ένα ολοκληρωμένο οικονομικό έτος επιχειρηματικής δραστηριότητας.

POS Financing:

- το προϊόν αυτό απευθύνεται σε επιχειρήσεις που συνεργάζονται ήδη με την Τράπεζα και δέχονται τις πιστωτικές/χρεωστικές/προπληρωμένες κάρτες για πληρωμές μέσω τερματικού POS της Εθνικής Τράπεζας. Το προϊόν περιλαμβάνει όριο υπερανάληψης που συνδέεται με τον λογαριασμό όψεως της εταιρείας, μέσω του οποίου πραγματοποιούνται οι επιχειρηματικές συναλλαγές.

Φωτοβολταϊκά συστήματα:

- η Τράπεζα χρηματοδοτεί επενδυτικά σχέδια παραγωγής πράσινης ενέργειας, μέσω δανειακών προϊόντων για απόκτηση παγίων στοιχείων με ευνοϊκούς όρους για την υλοποίηση φωτοβολταϊκών πάρκων.

«Κάρτα του Αγρότη»:

- Η Τράπεζα συμμετέχει από το 2017 στην πρωτοβουλία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προωθώντας τη διάθεση του προϊόντος «Κάρτα του Αγρότη» σε αγρότες/κτηνοτρόφους. Μέσω του προϊόντος, παρέχεται σε δικαιούχους αγροτικών ενισχύσεων άμεση ρευστότητα, με ευνοϊκούς όρους, για τη χρηματοδότηση των γεωργικών και κτηνοτροφικών αναγκών τους.

Πρόγραμμα χρηματοδότησης Συμβολαιακής Γεωργίας/Κτηνοτροφίας (Contract Farming financing programme):

- η Τράπεζα συνέχισε και το 2023 την υλοποίηση του προγράμματος χρηματοδότησης της «Συμβολαιακής Γεωργίας/Κτηνοτροφίας», μέσω του οποίου η Τράπεζα χρηματοδοτεί αγρότες και κτηνοτρόφους, που συνεργάζονται με επιλεγμένες εμπορικές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα, για την παραγωγή προϊόντων που θα αγοραστούν από αυτές βάσει συμβολαίου αγοραπωλησίας. Με τον τρόπο αυτό εκσυγχρονίζεται ολόκληρο το παραγωγικό και συναλλακτικό κύκλωμα αγοραστών και προμηθευτών αγροτικών προϊόντων, και παρέχονται σημαντικά οφέλη και για τα δύο μέρη (μείωση κόστους παραγωγής, καλύτερος προγραμματισμός αποθεμάτων). Κατά την παραγωγική περίοδο 2023 εντάχθηκαν στο πρόγραμμα περισσότεροι από 380 παραγωγοί.

Νέα προγράμματα για το 2024:

Στις 22 Δεκεμβρίου 2023, υπογράφηκε η επιχειρησιακή συμφωνία με το ΕΤαΕ για την παροχή τριών εγγυημένων προγραμμάτων - Ανταγωνιστικότητας, Βιωσιμότητας & Καινοτομίας και Ψηφιοποίησης, τα οποία θα είναι διαθέσιμα στους πελάτες μας στο εγγύς μέλλον.

Επιπλέον, το πρώτο τρίμηνο του 2024 αναμένεται να παρασχεθούν εγγυημένα και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα σε συνεργασία με την ΕΑΤ.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Στηρίζοντας την ιδιότητα κατοικία

Η Τράπεζα δημιουργεί θετικό αντίκτυπο στην αγορά κατοικίας μέσω εξειδικευμένων προϊόντων/υπηρεσιών που βελτιώνουν την πρόσβαση των ενδιαφερόμενων αγοραστών σε επαρκείς, ασφαλείς και οικονομικά προσιτές κατοικίες.

Για την Τράπεζα, η παροχή βιώσιμων στεγαστικών δανείων είναι κομβικής σημασίας για τη δημιουργία θετικού αντίκτυπου και δυνατότητας πρόσβασης στην αγορά κατοικίας για όλους. Οι στεγαστικές λύσεις είναι επίσης ιδανικές για την επισκευή ή ανακαίνιση κατοικιών, προκειμένου οι καταναλωτές να βελτιώσουν την ποιότητα της κατοικίας τους, όπως επίσης και για την αγορά οικοπέδου. Επιπρόσθετα, τα στεγαστικά προϊόντα μπορούν να συμπεριλάβουν οικολογικές (πράσινες) αναβαθμίσεις, στοχεύοντας στην βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας, τη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα των κατοικιών, σε σχέση με την κλιματική αλλαγή, για κάθε φυσικό πρόσωπο, βελτιώνοντας με αυτό τον τρόπο τις συνθήκες ζωής του.

Ειδικότερα, η Τράπεζα προσφέρει στους πελάτες τα ακόλουθα πέντε τραπεζικά προϊόντα:

ΕΣΤΙΑ Σταθερό/Μικτό:

- Ευέλικτο στεγαστικό δάνειο με χαμηλή μηνιαία σταθερή δόση και δυνατότητα επιλογής σταθερού επιτοκίου για όλη τη διάρκεια του δανείου ή για συγκεκριμένη αρχική περίοδο.

ΕΣΤΙΑ Ανακαίνιση:

- Στεγαστικό δάνειο χαμηλού επιτοκίου για επισκευές και ανακαινίσεις κατοικιών, με δυνατότητα χορήγησης προκαταβολής έως και 100% κάλυψη του κόστους ανακαίνισης (μέχρι του ποσού των €20.000).

ΕΣΤΙΑ Πράσινη:

- Στεγαστικό δάνειο με προνομακούς όρους χρηματοδότησης για νέες κατοικίες ενεργειακής κατηγορίας Β (ΠΕΑ) και άνω. Παράλληλα με την αναπροσαρμογή του κυμαινόμενου επιτοκίου, προσφέρθηκε και η δυνατότητα επιλογής μικτού επιτοκίου, δηλαδή σταθερό επιτόκιο για αρχική περίοδο και κυμαινόμενο επιτόκιο για την υπολειπόμενη διάρκεια του δανείου.

ΕΣΤΙΑ Προνόμιο:

- Ευέλικτο στεγαστικό δάνειο με χαμηλή μηνιαία δόση και διάρκεια αποπληρωμής μέχρι και 40 έτη, για την κάλυψη αναγκών αγοράς, ανέγερσης/αποπεράτωσης ή επισκευής κατοικίας.

Πρόγραμμα «ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ»:

- Νέο συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα για τη χορήγηση χαμηλότοκων ή άτοκων στεγαστικών δανείων σε νέους ή νέα ζευγάρια για την απόκτηση πρώτης κατοικίας, με τη συμμετοχή στη

χρηματοδότηση της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ)³⁷.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα χρηματοδοτικά προϊόντα επικεντρωμένα σε ESG κριτήρια, βλ. ανωτέρω υποενότητα «Επιταχύνουμε τη μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία - Πράσινα τραπεζικά προϊόντα για πελάτες λιανικής τραπεζικής και μικρές επιχειρήσεις».

- Ρύθμιση δανείων Λιανικής Τραπεζικής (δάνεια ιδιωτών και ΜΜΕ)

Με σκοπό τη βελτιστοποίηση του χειρισμού δανείων και προκαταβολών σε πελάτες που απαιτούν ειδική διαχείριση και παρέχοντας πραγματική υποστήριξη σε ελληνικές επιχειρήσεις και στην οικονομία γενικότερα, η Τράπεζα έχει δημιουργήσει δύο ειδικές και ανεξάρτητες εσωτερικές μονάδες, μία υπεύθυνη για τη διαχείριση απαιτήσεων λιανικής τραπεζικής της Τράπεζας (Μονάδα Λιανικής Συλλογής («RCU»)) και μία άλλη για τις εταιρικές πιστοδοτήσεις ειδικής διαχείρισης της Τράπεζας (Μονάδα Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («SAU»)).

Οι εν λόγω Μονάδες μεριμνούν για την υλοποίηση εξατομικευμένων προγραμμάτων αναδιάρθρωσης και εξυγίανσης, ικανών να συμβάλουν σε μείωση των απαιτήσεων αποπληρωμής δανείων των επιχειρήσεων σε βιώσιμα επίπεδα. Βλ. επίσης την ενότητα «Οικονομική και Χρηματοοικονομική Επισκόπηση - Επισκόπηση των δραστηριοτήτων - Διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων & Specialized Asset Solutions».

³⁷ Σύμφωνα με το Ν. 5006/2022, ΦΕΚ 239/Α/22.12.2022 και την Κοινή Υπουργική Απόφαση 189/2023ΦΕΚ 1180/Β/2023.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Προάγουμε τη δημόσια υγεία & ευημερία

Σημαντικότερες Εξελίξεις το 2023:

- **0,36** ο δείκτης συχνότητας ατυχημάτων (“Incidence Rate”)
- **34%** των υπαλλήλων στις μονάδες διοίκησης εργάζεται από το σπίτι («work from home» («WFH»))
- Διενέργεια **εκπαιδύσεων** και **διαβούλευση** με τους εργαζομένους
- **€0,5 εκατ.** σε χορηγίες για την υγεία και τον αθλητισμό.

Υγεία και Ασφάλεια

Η υγεία και ασφάλεια στους χώρους εργασίας και η πρόληψη τυχόν συναφών κινδύνων είναι προτεραιότητα για την Τράπεζα και για τις εταιρείες του Ομίλου, διασφαλίζοντας ένα ασφαλές εργασιακό περιβάλλον, ενισχύοντας την ποιότητα της εργασιακής εμπειρίας των εργαζομένων, και διασφαλίζοντας παράλληλα την απρόσκοπτη εξυπηρέτηση των πελατών μας και άλλων ενδιαφερόμενων μερών της Τράπεζας και του Ομίλου.

Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα διενεργεί τακτικές επιθεωρήσεις για τη διασφάλιση της καταλληλότητας και επάρκειας των υφιστάμενων προτύπων υγείας και ασφάλειας στους χώρους εργασίας, μεριμνά για την κατάλληλη εκπαίδευση και διαβούλευση με τους εργαζομένους στα θέματα αυτά, ενώ έχει εκπονήσει σχέδια έκτακτης ανάγκης με στόχο την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων και την υποστήριξη των εργαζομένων, σε περιπτώσεις βίαιων περιστατικών (ληστείες και λεκτική/σωματική βία).

Οι σημαντικότερες **δράσεις** που αναλήφθηκαν σωρευτικά το 2023 όσον αφορά την εκπαίδευση και την ετοιμότητα σε θέματα ασφάλειας παρατίθενται παρακάτω:

- Συμμετοχή 4.944 υπαλλήλων της Τράπεζας σε ασκήσεις προσομοίωσης έκτακτου συμβάντος, στο πλαίσιο των ενδοτραπεζικών μέτρων πυροπροστασίας.
- Εκπαιδευτικά σεμινάρια 341 υπαλλήλων της Τράπεζας σε θέματα πυρασφάλειας από τις κατά τόπους αρμόδιες Πυροσβεστικές Αρχές.
- Εκπόνηση Σχεδίων Έκτακτης Ανάγκης και Εκκένωσης (N. 3850/2010) κατά των κινδύνων πυρκαγιάς και σεισμού καθώς και 350 ασκήσεις εκκένωσης.
- Περαιτέρω προετοιμασία σχεδίων διάσωσης και διαφυγής έκτακτης ανάγκης (N. 3850/2010), με σκοπό την υπόδειξη οδών και εξόδων διαφυγής σε 375 κτίρια/υποκαταστήματα της Τράπεζας.
- Τα υποχρεωτικά μαθήματα e-learning «Κανονισμός Φυσικής Ασφάλειας της Τράπεζας σε 60'» και «Φυσική Ασφάλεια των Καταστημάτων» ήταν επίσης διαθέσιμα το 2023 σε όλο το προσωπικό της Τράπεζας.
- Το 2023 σχεδιάστηκε και προσφέρθηκε ένα βιωματικό σεμινάριο Πρώτων Βοηθειών, με την ευγενική υποστήριξη και συνδρομή της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας του Νοσοκομείου Ευαγγελισμός, με στόχο να προσφέρει πρακτικές βασικές γνώσεις και δεξιότητες αναφορικά με την παροχή Πρώτων Βοηθειών στο χώρο εργασίας αλλά και καρδιοπνευμονικής αναζωογόνησης (ΚΑΡΠΑ) σε 267 Στελέχη, που έχουν οριστεί

υπεύθυνα για θέματα υγιεινής και ασφάλειας του Προσωπικού των Μονάδων τους (1.335 ανθρωπόωρες εκπαίδευσης).

Επιπλέον, **λειτουργικά μέτρα** για τη διασφάλιση της υγείας, της ασφάλειας και της ευημερίας των ανθρώπων, των συνεργατών και των πελατών μας περιλαμβάνουν:

- Υποστήριξη της ασφάλειας εργαζομένων και πελατών με συνεχή αναβάθμιση των ρολών των κτιρίων και καταστημάτων της Τράπεζας, των ATMs με τεχνικές παρεμβάσεις (ρολά ασφαλείας, οχύρωση κεντρικών χρηματοκιβωτίων, θυρίδες, ATMs κ.λπ.).
- Εγκατάσταση θυρίδων αποτροπής στα Καταστήματα.
- Παρουσία φυλάκων ασφαλείας σε επιλεγμένα καταστήματα και εγκατάσταση συστήματος ελεγχόμενης πρόσβασης σε επιλεγμένα κτίρια διοίκησης.

Η Τράπεζα, σε εφαρμογή του Ν. 3850/2010, θέτει σε ισχύ τον Κανονισμό Προστασίας της Υγείας και Ασφάλειας των εργαζομένων της Τράπεζας και τους ενημερώνει με κάθε μέσο που διαθέτει, προκειμένου να εξαλείψει τους κινδύνους που σχετίζονται με την υγεία και την ασφάλειά τους. Το Πλαίσιο Υγείας και Ασφάλειας της Τράπεζας (π.χ. κανονισμοί, διαδικασίες και μέτρα) καλύπτει όλο το προσωπικό που έχει σχέση εργασίας με την Τράπεζα, καθώς και όλες τις εγκαταστάσεις της.

Σχετικά με θέματα υγιεινής και ασφάλειας, η Τράπεζα έχει συστήσει την Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας, η οποία αποτελείται από εκλεγμένους εκπροσώπους των εργαζομένων, καθώς και έναν εκπρόσωπο της Τράπεζας, και συνεδριάζει σε τριμηνιαία βάση. Η εν λόγω επιτροπή αποσκοπεί στη βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος και της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας και είναι αρμόδια για:

- Εξέταση των συνθηκών εργασίας στην Τράπεζα και ιδιαίτερα σε κάθε κτίριο που στεγάζει τους εργαζόμενους της Τράπεζας.
- Εισήγηση μέτρων για τη βελτίωση του εργασιακού περιβάλλοντος, παρακολούθηση της τήρησης των μέτρων υγείας και ασφάλειας και συμβολή στην εφαρμογή τους.
- Συλλογή δεδομένων σχετικά με τα εργατικά ατυχήματα και τις ημέρες ασθένειας που συμβαίνουν στο χώρο εργασίας.
- Υποβολή προτάσεων στις αρμόδιες διοικητικές μονάδες της Τράπεζας, ενώ σε περιπτώσεις σοβαρών εργατικών ατυχημάτων ή παρόμοιων συμβάντων, η επιτροπή μεριμνά για τη λήψη των κατάλληλων μέτρων για την αποφυγή επανάληψής τους.
- Επισήμανση στις αρμόδιες διοικητικές μονάδες της Τράπεζας, σχετικά με τους κινδύνους στους χώρους εργασίας και εισήγηση μέτρων πρόληψης, συμμετέχοντας έτσι στη διαμόρφωση του Κανονισμού Προστασίας Υγείας και Ασφάλειας Προσωπικού της Τράπεζας για την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων.
- Ενημέρωση για την ενσωμάτωση στις λειτουργίες των Μονάδων της Τράπεζας νέων παραγωγικών διαδικασιών, μηχανημάτων, εξοπλισμού και υλικών, για τη λειτουργία των εγκαταστάσεων και για το πώς όλα τα παραπάνω μπορούν να επηρεάσουν τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<ul style="list-style-type: none"> Ενημέρωση της εκτελεστικής διοίκησης της Τράπεζας σε περίπτωση άμεσου και σημαντικού κινδύνου, προκειμένου να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα, χωρίς να αποκλείεται ακόμη και η διακοπή λειτουργίας ενός μηχανήματος, εγκατάστασης ή παραγωγικής διαδικασίας. Εφόσον το κρίνει σκόπιμο, η επιτροπή μπορεί να ζητήσει τη γνώμη εμπειρογνομόνων σε θέματα υγείας και ασφάλειας στο χώρο εργασίας, μετά από έγκριση της εκτελεστικής διοίκησης της Τράπεζας. 				<ul style="list-style-type: none"> Εγκατάσταση προθαλάμων ελέγχου πρόσβασης στα Καταστήματα. Παρουσία φυλάκων ασφαλείας σε επιλεγμένα καταστήματα και διοικητικά κτίρια και/ή εγκατάσταση συστήματος ελέγχου πρόσβασης σε άλλα κτίρια. Έκδοση σύντομων οδηγιών για: <ul style="list-style-type: none"> Πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών ληστείας. Ενέργειες και συμπεριφορά σε περίπτωση ληστείας. Ενέργειες μετά τη ληστεία. Πρόγραμμα ψυχολογικής υποστήριξης των εργαζομένων που αντιμετώπισαν βίαια περιστατικά. 	

Σε αυτό το πλαίσιο, κάθε εργαζόμενος έχει το δικαίωμα να εκφράσει τις ανησυχίες του σχετικά με την ασφάλεια μιας εργασίας και έχει το δικαίωμα να αρνηθεί εργασίες που θεωρούνται μη ασφαλείς. Υπάρχει επίσης διαθέσιμος μηχανισμός για την υποβολή σχετικών καταγγελιών από τους εργαζόμενους. Τα παράπονα μπορεί να είναι είτε ανεπίσημα (υποβάλλονται προφορικά), είτε επίσημα (υποβάλλονται μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, μέσω της πλατφόρμας παραπόνων της Τράπεζας). Η αναλυτική διαδικασία περιγράφεται στη σχετική Πολιτική Διαχείρισης Παραπόνων.

Επιπλέον, η Τράπεζα αξιολογεί τους επαγγελματικούς κινδύνους μέσω προγραμματισμένων επισκέψεων Ιατρών Εργασίας και Τεχνικών Ασφάλειας από Εξωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης. Σημειώνεται ότι η Τράπεζα διαθέτει τεκμηριωμένη Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου για όλα τα κτίριά της.

Σύμφωνα με τις παρατηρήσεις-εισηγήσεις των Ιατρών Εργασίας και Τεχνικών Ασφάλειας της Τράπεζας για το 2023 (με 765 συνολικές επισκέψεις Ιατρών Εργασίας, 804 συνολικές επισκέψεις Τεχνικών Ασφάλειας σε 379 κτίρια), δεν υπάρχει καταγραφή μυοσκελετικών παθήσεων ή άλλων παρόμοιων παθήσεων στις μονάδες της Τράπεζας.

Η Τράπεζα έχει επίσης υιοθετήσει τον Κανονισμό Ασφαλείας ο οποίος καθορίζει τους ρόλους, τις ευθύνες και τις ενέργειες/διαδικασίες των εμπλεκόμενων στελεχών της Τράπεζας για την πρόληψη και αντιμετώπιση πυρκαγιών, καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και φυσικών καταστροφών.

Το 2023, ο Δείκτης Συχνότητας Ατυχημάτων ("Incidence Rate", ("IR")) ανήλθε σε 0,36 (IR = (Συνολικός αριθμός ατυχημάτων / (Συνολικές ώρες εργασίας) x 200.000) (2022: 0,31)

Παροχή υπηρεσιών υγείας μέσω του Ταμείου Υγείας Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας (ΤΥΠΕΤ)

Η Τράπεζα παρέχει στους εργαζόμενους της ιατρική περίθαλψη, η οποία περιλαμβάνει και κλινική με δυνατότητα νοσηλείας, με όλες τις ιατρικές ειδικότητες, μονάδα εντατικής θεραπείας («ΜΕΘ»), οδοντιατρική κλινική και φυσιοθεραπεία, καθώς και εξωτερική τηλεφωνική γραμμή έκτακτης ανάγκης για θέματα ψυχικής υγείας.

Υποστήριξη εργαζομένων που αντιμετώπισαν περιστατικά βίας

Η Τράπεζα διαθέτει διαδικασίες, προγράμματα και δράσεις για την υποστήριξη εργαζομένων που έχουν βιώσει τραυματική εμπειρία από βίαια περιστατικά (όπως ληστείες τραπεζών και λεκτική ή σωματική βία από πελάτες), συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων:

Πρόγραμμα Ψυχολογικής Υποστήριξης Εργαζομένων

Η Τράπεζα προσφέρει από τον Αύγουστο του 2021, ως παροχή, την υπηρεσία Προγράμματος Υποστήριξης Εργαζομένων. Η εν λόγω υπηρεσία απευθύνεται σε όλους τους εργαζόμενους και τις οικογένειές τους, 24 ώρες το 24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα, λειτουργώντας ουσιαστικά ως γραμμή βοήθειας και παρέχεται από τον αναγνωρισμένο οργανισμό ψυχικής υγείας Hellas Employee Assistance Programmes ("Hellas EAP").

Το πρόγραμμα ανανεώθηκε τον Αύγουστο του 2023 σε μια προσπάθεια προώθησης της ευημερίας των ανθρώπων μας, υπό τις συνεχείς/επίμονες συνθήκες πρωτοφανούς άγχους στον εργασιακό χώρο και εκτός αυτού. Επιπλέον, συνεργαζόμαστε με ψυχολόγους και συμβούλους του Hellas EAP σε πολλαπλά διαδικτυακά εργαστήρια σχεδιασμένα (μεταξύ άλλων) πάνω σε θέματα ψυχικής υγείας, ευημερίας, διαχείρισης άγχους υπό την ομπρέλα του "NBG Talks".

Στήριξη των εργαζομένων και των οικογενειών τους

Η Τράπεζα αναγνωρίζει ότι η ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην απόδοση και την παραγωγικότητα των εργαζομένων. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα έχει θεσπίσει και εφαρμόζει σειρά παροχών και συναφών σχεδίων για τους εργαζόμενους και τις οικογένειές τους, ως ακολούθως:

- Άδεια για συναντήσεις γονέων-εκπαιδευτικών:** Η Τράπεζα παρέχει άδεια στους εργαζόμενους που είναι γονείς, ώστε να παραβρεθούν σε συναντήσεις με τους εκπαιδευτικούς. Το 2023, 2.676 εργαζόμενοι (1.782 γυναίκες και 894 άνδρες) δικαιούνταν τέτοια άδεια, εκ των οποίων τη χρησιμοποίησαν 2.449 εργαζόμενοι (1.704 γυναίκες και 745 άνδρες).
- Άδεια για γονείς παιδιών ηλικίας έως 4 ετών:** Η Τράπεζα παρέχει στους εν λόγω εργαζόμενους-γονείς επιπλέον ειδική άδεια 2 ημερών, μετ' αποδοχών, ανεξαρτήτως αριθμού παιδιών. Το 2023, 776 εργαζόμενοι (385 γυναίκες και 391 άνδρες) δικαιούνταν τέτοια άδεια, εκ των οποίων τη χρησιμοποίησαν 704 εργαζόμενοι (356 γυναίκες και 348 άνδρες).
- Άδεια μητρότητας/πατρότητας:** Η Τράπεζα παρέχει άδεια μητρότητας/πατρότητας στους εργαζόμενους πλήρους

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

απασχόλησης στην Ελλάδα. Το 2023, 106³⁸ γυναίκες που εργάζονταν στην Τράπεζα, δικαιούνταν και έλαβαν άδεια μητρότητας³⁹. Κατά το προαναφερθέν έτος, 87 άνδρες χρησιμοποίησαν την παροχή της άδειας πατρότητας⁴⁰.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του 2023, 160 εργαζόμενοι (76 γυναίκες και 84 άνδρες) έγιναν δικαιούχοι για σωρευτικό μειωμένο ωράριο εργασίας, ενώ 189⁴¹ εργαζόμενοι (152 γυναίκες και 37 άνδρες) έκαναν χρήση της σωρευτικής άδειας.

- Οι **λοιπές παροχές** περιλαμβάνουν:
 - δυνατότητα ευέλικτου ωραρίου για τους εργαζομένους,
 - παροχή φροντίδας στα παιδιά των εργαζομένων κατά τη διάρκεια του ωραρίου εργασίας,
 - γενικό επίδομα φροντίδας τέκνου στους εργαζομένους,
 - οικονομική βοήθεια για νηπιαγωγείο/παιδικό σταθμό και εφεδρικές υπηρεσίες παιδικής φροντίδας,
 - οικονομικά βραβεία στα παιδιά των εργαζομένων για εξαιρετικές σχολικές επιδόσεις,
 - εφάπαξ οικονομική παροχή στους εν ενεργεία και συνταξιούχους υπαλλήλους της, των οποίων τα τέκνα γίνονται δεκτά σε πανεπιστήμιο, με την επιτυχή ολοκλήρωση των σχετικών εισαγωγικών εξετάσεων, σε διαφορετική πόλη από τον τόπο κατοικίας τους,
 - εφάπαξ παροχή (προικοδότηση) στα τέκνα,⁴²
 - ειδική ετήσια άδεια, μετ' αποδοχών, 10 εργάσιμων ημερών, εκτός από τις κανονικές ημέρες άδειας, σε εργαζόμενους κάτω από ειδικές οικογενειακές συνθήκες (π.χ. σε γονείς παιδιών με αναπηρία),
 - σε περίπτωση νοσηλείας των γονέων τους, 4 εργάσιμες μέρες άδεια, ενώ για νοσηλεία τέκνου ή συζύγου, 6 εργάσιμες μέρες άδεια,
 - πρόσληψη τέκνου αποθανόντος εν ενεργεία εργαζομένου,
 - πρόσθετη ασφαλιστική κάλυψη σε περίπτωση θανάτου ή ατυχήματος (μερική ή ολική ανικανότητα, πέραν της υποχρεωτικής ασφάλισης σε ΤΥΠΕΤ, ΕΦΚΑ κ.λπ.),
 - πρόσθετες παροχές που διατίθενται στους εργαζομένους της Τράπεζας μέσω του ΤΥΠΕΤ και περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
 - οικονομική ενίσχυση/επίδομα σε βαριά ασθενείς. Το 2023 καταβλήθηκε το ποσό των €106 χιλ. για υποστήριξη βαρέως νοσούντων εργαζομένων,
 - καταβολή πρόσθετης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ύψους €4 χιλ. σε δύο εργαζομένους,

- προγράμματα θερινών κατασκηνώσεων για παιδιά εργαζομένων, επιδοτούμενα με το ποσό των €750 χιλ.

Στήριξη των οικογενειών των εργαζομένων (εκατ. €)		
	2022	2023
Επιδόματα παιδικής μέριμνας (βρεφονηπιακοί σταθμοί, νηπιαγωγεία)	3	3
Επίδομα επιμέλειας τέκνου που καταβλήθηκε μέσω μισθοδοσίας	4	4

Ευέλικτη Εργασία

Το Πλαίσιο της Τηλεργασίας (Work From Home («WFH»)) ανταποκρίνεται στις αυξημένες ανάγκες των εργαζομένων μας για εργασία από το σπίτι, καθώς και στις επιχειρηματικές ανάγκες στη μετά COVID-19 εποχή. Το Πλαίσιο WFH εφαρμόστηκε στις αρχές του 2023 και προωθεί την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής των εργαζομένων μας, μέσω της ευέλικτης εργασίας, παρέχοντας την επιλογή για εργασία από το σπίτι 5, 10 ή 15 ημέρες το μήνα. Το 34% των υπαλλήλων στις μονάδες διοίκησης εργάζονται από το σπίτι με αυτές τις τρεις επιλογές.

Επιπλέον, σχεδιάζουμε την υλοποίηση νέων πλάνων γραφείων για την υποστήριξη του «υβριδικού» τρόπου λειτουργίας της Τράπεζας, δηλαδή της συνεργασίας των μελών των ομάδων, τόσο από το γραφείο, όσο και από το σπίτι, παρέχοντας καλύτερο εργασιακό περιβάλλον και βελτιστοποιώντας το κόστος στέγασης της Τράπεζας.

Αξιολόγηση εργαζομένων μέσω του Συστήματος Αξιολόγησης και Ανάπτυξης (Performance Management System)

Όσον αφορά το Σύστημα Αξιολόγησης και Ανάπτυξης (Performance Management System, ("PMS")), που εισήχθη το 2021, συνεχίσαμε να εστιάζουμε στην προώθηση δίκαιων και αξιοκρατικών αξιολογήσεων απόδοσης, σε όλες τις φάσεις, εντός του έτους αξιολόγησης. Οι φάσεις αυτές περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Καθορισμός στόχων για το έτος 2023 για όλους τους εργαζόμενους της Τράπεζας, μέσω μιας κλιμακωτής διαδικασίας που δίνει έμφαση στην ευθυγράμμιση με τους στρατηγικούς στόχους της Τράπεζας.
- Συζητήσεις Ενδιάμεσης Αξιολόγησης για το έτος 2023, για όλους τους εργαζόμενους της Τράπεζας, εστιάζοντας στην εποικοδομητική ανατροφοδότηση και σε πιθανές δράσεις βελτίωσης για το υπόλοιπο του έτους.
- Ετήσια αξιολόγηση για το έτος 2022, για περίπου 6.400 υπαλλήλους της Τράπεζας, εστιάζοντας στην εποικοδομητική ανατροφοδότηση, με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη του εργαζομένου και βελτίωση της απόδοσής του.
- Επιπρόσθετα, η Επιτροπή Αναθέωσης Απόδοσης συνέχισε να εξετάζει περιπτώσεις ακραίων βαθμολογιών (πολύ υψηλών ή πολύ χαμηλών), με σκοπό να διασφαλιστεί η

³⁸ Περιλαμβάνονται επίσης οι εργαζόμενοι που έκαναν χρήση του δικαιώματος το 2023 από το 2022.

³⁹ Κάθε μητέρα δικαιούται 134 συνεχόμενες ημερολογιακές ημέρες (19,1 εβδομάδες).

⁴⁰ Κάθε πατέρας δικαιούται 14 εργάσιμες ημέρες.

⁴¹ Περιλαμβάνει όλους τους εργαζόμενους που έκαναν χρήση της παροχής, ανεξάρτητα από το πότε έγιναν επιλέξιμοι.

⁴² Αφορά τους εργαζόμενους που ήταν μέλη του πρώην Κύριου Ταμείου Συντάξεων της Τράπεζας (ΤΣΠΕΤΕ).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

αξιοκρατία και η αμεροληψία στη διαδικασία αξιολόγησης της απόδοσης.

Πώς ακούμε και επικοινωνούμε με τους Ανθρώπους μας

Στο πλαίσιο υιοθέτησης μίας κοινής κουλτούρας σε όλον τον οργανισμό, για τη βελτίωση της επικοινωνίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ εργαζομένων και διοίκησης, και για την ενίσχυση της ενότητας μεταξύ ομάδων και ανθρώπων, η Τράπεζα έχει αναπτύξει νέους ή/και ενισχύσει υφιστάμενους διαύλους επικοινωνίας, όπως:

1. Δίαυλοι επικοινωνίας

NBG intranet

Ως μέρος του Προγράμματος Μετασχηματισμού και της ευρύτερης βελτιστοποίησης των συστημάτων και εφαρμογών της Τράπεζας, προχωρήσαμε στην αναβάθμιση του NBG Intranet (εσωτερικό δίκτυο – προσβάσιμο από όλους τους εργαζομένους των Μονάδων Διοίκησης και του Δικτύου Καταστημάτων από τον επιτραπέζιο/φορητό υπολογιστή εργασίας τους), χρησιμοποιώντας τεχνολογίες αιχμής, όπως το Azure Cloud και το SharePoint Online. Η εξέλιξη αυτή προσφέρει νέες δυνατότητες και λειτουργική αναβάθμιση, όπως:

- πιο ευέλικτη διαχείριση περιεχομένου,
- σύνθεση εξατομικευμένης περιοχής προσθέτοντας ως «αγαπημένες» εφαρμογές και υπερ-συνδέσμους που χρησιμοποιούμε καθημερινά,
- πρόσβαση εκτός του δικτύου της Τράπεζας, μέσω του διαδικτύου,
- πιο φιλικό προς τον χρήστη και μοντέρνο σχεδιασμό,
- ενίσχυση της ψηφιακής εμπειρίας των εργαζομένων.

Το intranet της Τράπεζας είναι ένα κεντρικό σημείο, όπου οι χρήστες μπορούν να αντλούν πληροφορίες, όπως κανονισμούς, χρήσιμους οδηγούς, λίστες εφαρμογών και συστημάτων, καθώς και ανακοινώσεις κάθε χώρου, με εύκολη πρόσβαση σε υφιστάμενους εσωτερικούς συνδέσμους, οι οποίοι συνδέονται σε ένα κεντρικό σημείο.

HR intranet (intranet Ανθρώπινου Δυναμικού)

Το HR intranet, που τέθηκε σε λειτουργία το 2021, είναι ένας SharePoint cloud ιστότοπος, που ανανεώνεται καθημερινά, με στόχο την επικοινωνία όλων των νέων της Τράπεζας (ανακοινώσεις, δελτία τύπου, πληροφορίες για πρωτοβουλίες και προϊόντα της Τράπεζας κ.λπ.), θεμάτων σχετικά με το ανθρώπινο δυναμικό, θεσμικών εγγράφων και χρήσιμων πληροφοριών, γύρω από όλους τους τομείς που σχετίζονται με το ανθρώπινο δυναμικό και πρέπει να γνωρίζουν οι εργαζόμενοι. Όλες οι πληροφορίες σχετικά με την Ενσωμάτωση, τη Διαχείριση Απόδοσης, την Πρόσληψη, την Εκπαίδευση, τις ανοιχτές θέσεις εργασίας, τα ηλεκτρονικά έντυπα κ.λπ. δημοσιεύονται και στο HR Intranet και είναι προσβάσιμες σε όλους τους εργαζόμενους. Δεδομένου ότι πρόκειται για τεχνολογία SharePoint, όλοι οι εργαζόμενοι της

Τράπεζας έχουν πρόσβαση, είτε από τον επιτραπέζιο/φορητό υπολογιστή εργασίας τους, είτε από την προσωπική τους ηλεκτρονική συσκευή.

Λογαριασμός ηλεκτρονικού ταχυδρομείου HR

Μέσω του λογαριασμού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου HR, οι ανακοινώσεις και οι οδηγίες διαβιβάζονται στο προσωπικό της Τράπεζας έγκαιρα και αποτελεσματικά. Το περιεχόμενο, που κοινοποιείται μέσω του λογαριασμού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου HR σχετίζεται με επιστολές του Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου και του CEO, ανακοινώσεις της Τράπεζας, οικονομικά αποτελέσματα ανά τρίμηνο, ανακοινώσεις επιχειρηματικών μονάδων για την προώθηση ειδήσεων, που σχετίζονται με προϊόντα και υπηρεσίες, νέες εξελίξεις στον τομέα της πληροφορικής, Flash News και ενημερωτικά δελτία, εσωτερικές καμπάνιες, ή οποιαδήποτε άλλη ad hoc είδηση (εκτός από ανακοινώσεις), που σχετίζονται με πρωτοβουλίες της Τράπεζας, οι οποίες πρέπει να γνωστοποιούνται στους εργαζόμενους.

Κινητοποίηση εργαζομένων & Καμπάνιες

Κάθε χρόνο στοχεύουμε να συμπεριλαμβάνουμε τους ανθρώπους μας σε συγκεκριμένες ενέργειες, κάθε είδους, που καλλιεργούν ένα θετικό κλίμα, προάγουν την ενότητα και ενισχύουν τη σύνδεση.

Το 2023, διοργανώσαμε μια Εσωτερική Ψηφιακή Εκδήλωση με 7.000 εργαζόμενους σε όλη την Ελλάδα, ταυτόχρονα συνδεδεμένους, παρουσιάζοντας, πρώτα στους ανθρώπους μας, τη νέα εικόνα της Τράπεζας (Rebranding).

Επίσης, τον Οκτώβριο του 2023 εγκαινιάσαμε την «Εβδομάδα Ψυχικής Υγείας 2023 @ NBG», με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ψυχικής Υγείας. Αυτή η ημέρα ήταν μια ευκαιρία για την Τράπεζα να ενισχύσει την ευαισθητοποίηση των εργαζομένων, να εξετάσει τις προκλήσεις που επηρεάζουν συνειδητά ή ασυνείδητα τις ζωές μας, να συμβάλει στη μείωση του «στιγματισμού» και των προκαταλήψεων, που συχνά εμποδίζουν την αποδοχή ή την αναζήτηση υποστήριξης ή την κοινωνική ένταξη, ή ακόμα και την χωρίς αποκλεισμούς πρόσβαση σε κοινωνικές ομάδες, εργασιακά περιβάλλοντα και στην κατάλληλη φροντίδα ψυχικής υγείας.

Δημιουργήσαμε μια ειδική σελίδα στο HR Intranet, με πρωτογενές περιεχόμενο, που σχετίζεται με την «ψυχική υγεία», βίντεο, άρθρα και έρευνες. Επίσης, δημιουργήσαμε ειδικό NBG Infographic με συμβουλές ψυχικής υγείας και φιλοξενήσαμε σχετικές ομιλίες ειδικών.

Επιπλέον, πραγματοποιούνται σημαντικές εσωτερικές καμπάνιες, γύρω από βασικά θέματα που διευκολύνουν τη στρατηγική μας. Το 2023, κάναμε μια σύντομη εσωτερική καμπάνια ευαισθητοποίησης σε θέματα ESG με teasers και βίντεο, που απευθύνονταν εσωτερικά σε όλους τους ανθρώπους μας, με πρωταγωνιστές τη Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου και τον Γενικό Διευθυντή Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων, αναδεικνύοντας τη σημασία των θεμάτων ESG, σε όλα τα επίπεδα. Η καμπάνια σχεδιάστηκε παράλληλα με τα αντίστοιχα εκπαιδευτικά προγράμματα ESG για να μεγιστοποιηθεί η επίδρασή τους εσωτερικά.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Έρευνα Εργασιακής Εμπειρίας

Υλοποιούμε, κάθε 12-18 μήνες περίπου, την Έρευνα Εργασιακής Εμπειρίας, με στόχο, τη δημιουργία κλίματος αμφίδρομης και ανοιχτής επικοινωνίας, και τη συν-δημιουργία με τη συμμετοχή των ανθρώπων μας, ενός ισότιμου και συμπεριληπτικού εργασιακού περιβάλλοντος, χωρίς αποκλεισμούς, που ενδυναμώνει και υποστηρίζει. Η περίοδος της έρευνας ακολουθείται από ομάδες εργασίας, όπου συζητούνται τα αποτελέσματα και η κατάρτιση πλάνων δράσης. Η 2η Έρευνα Εργασιακής Εμπειρίας ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2022.

«ASK HR»

Το "ASK HR" ενεργοποιήθηκε από τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού το 2021 και παραμένει το βασικό κανάλι επικοινωνίας των ερωτημάτων των εργαζομένων, σε καθημερινή βάση. Οι εργαζόμενοι μπορούν να επικοινωνούν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τηλεφώνου ή ηλεκτρονικής φόρμας, καθώς και μέσω του ιστότοπου ASK HR Intranet, όπου έχουν αναρτηθεί χρήσιμες/συχνές ερωτήσεις για διάφορα θέματα. Κατά τη διάρκεια του 2023, το ASK HR έλαβε 18.444 ερωτήσεις (11.516 τηλεφωνικές κλήσεις, 6.677 email και 251 φόρμες), εκ των οποίων το 97% απαντήθηκε την ίδια ημέρα.

Με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και της ανοιχτής επικοινωνίας και τη διάχυση της στρατηγικής μας και της ανθρωποκεντρικότητας, καταρτίστηκε ένας χάρτης (roadmap) για την επικοινωνία με τη διοίκηση, βάσει του οποίου πραγματοποιήθηκαν διάφορες δράσεις, όπως:

2. Πρωτοβουλίες και δράσεις κατά το 2023 με τη συμμετοχή ανώτερων στελεχών

- Επισκέψεις της διοικητικής ομάδας στο Δίκτυο Καταστημάτων και επαφές με πελάτες.
- Συναντήσεις, σε επίπεδο ομάδων Γενικής Διεύθυνσης ή/και Διεύθυνσης.
- Roadshows με τα ανώτερα διοικητικά στελέχη.

3. Ετήσια Συνάντηση Δικτύου Καταστημάτων

Πρόκειται για μια εκδήλωση συνάντηση της Τράπεζας που πραγματοποιείται εντός του πρώτου τριμήνου κάθε έτους, με τη συμμετοχή διευθυντών από το Δίκτυο Καταστημάτων και ανώτερων διοικητικών στελεχών. Σκοπός της συνάντησης αυτής, είναι η ανασκόπηση των στόχων που επιτεύχθηκαν κατά το προηγούμενο έτος και η παροχή πληροφόρησης και η ευθυγράμμιση με τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί για το επόμενο έτος. Ξεχωριστή στιγμή αποτελεί η τελετή βράβευσης σε αναγνώριση των προσπαθειών του Δικτύου Καταστημάτων.

4. NBG Flash News

Τα NBG Flash News φιλοξενούν νέα και ειδικά θέματα επικαιρότητας, όπως καμπάνιες, παρουσία ανώτερων στελεχών σε συνέδρια και σημαντικές παρουσιάσεις, χορηγίες και βραβεία/διακρίσεις κατά τη διάρκεια του έτους. Στοχεύουν

στη διάδοση ειδήσεων, που δεν εντάσσονται στο πλαίσιο των ανακοινώσεων της Τράπεζας, με δυναμικό και άμεσο τρόπο.

5. Αναφορά δυσλειτουργιών (whistleblowing) μέσω internet and intranet

Σκοπός αυτών των διαύλων επικοινωνίας/καναλιών είναι να δίνεται η δυνατότητα στους εργαζομένους στην Τράπεζα, στις εταιρείες του Ομίλου και στα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, να αναφέρουν ζητήματα που υποδηλώνουν πιθανή εμφάνιση σοβαρής παρατυπίας (whistleblowing).

6. «NBG Talks»

Το «NBG Talks» είναι μια πλατφόρμα live ομιλιών όπου φιλοξενούνται κεντρικοί ομιλητές από την Τράπεζα ή ειδικοί από την αγορά και απευθύνεται σε όλους. Οι ομιλίες επικεντρώνονται σε θέματα όπως:

- Αποτελεσματικότητα στο περιβάλλον εργασίας.
- Καλλιέργεια δεξιοτήτων και νοοτροπίας στη «νέα εποχή».
- Θέματα ευημερίας, γονικής μέριμνας κ.λπ.

Κατά τη διάρκεια του 2023, πραγματοποιήθηκαν δύο NBG Talks (για εργαζόμενους και διευθυντικά στελέχη) με θέμα την «Εβδομάδα Ψυχικής Υγείας 2023 @NBG».

7. NBG Online πλατφόρμα για phygital εκδηλώσεις

Το 2023, πραγματοποιήθηκαν εκδηλώσεις, στο πλαίσιο του Προγράμματος Μετασχηματισμού, καθώς και άλλες επιχειρηματικές εκδηλώσεις, μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας εκδηλώσεων, η οποία υποστηρίζει την υλοποίηση, τόσο ζωντανών εκδηλώσεων χωρίς φυσική παρουσία όσο και υβριδικών ζωντανών εκδηλώσεων για τους εργαζόμενους και τους πελάτες της Τράπεζας.

8. Αναφορά καταγγελιών βίας και παρενόχλησης

Η Τράπεζα έχει θέσει σε εφαρμογή, ειδικό πλαίσιο πολιτικής για την πρόληψη και τον περιορισμό όλων των μορφών βίας και παρενόχλησης στην εργασία, είτε σχετίζονται με εργασιακά θέματα, είτε απορρέουν από αυτά, συμπεριλαμβανομένης της έμφυλης βίας, καθώς και της σεξουαλικής παρενόχλησης. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα έχει εφαρμόσει την Πολιτική κατά της Βίας και της Παρενόχλησης στην Εργασία του Ομίλου, καθώς και την Πολιτική Διαχείρισης Εσωτερικών Καταγγελιών Περιστατικών Βίας και Παρενόχλησης του Ομίλου (βλ. ενότητα «Διακυβέρνηση – Ενεργώντας με ακεραιότητα: Οι βασικές μας Πολιτικές, Κώδικες και Πρακτικές» για τις σχετικές πολιτικές) σχετικά με περιστατικά βίας και παρενόχλησης, παρέχοντας έτσι ένα πλαίσιο και συνολική καθοδήγηση για την καλύτερη καταγγελία τυχόν περιστατικών βίας και παρενόχλησης στην εργασία. Οι καταγγελίες μπορούν να υποβάλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, συστημένης, εμπιστευτικής επιστολής ή μέσω του HR intranet.

Όλες οι καταγγελίες λαμβάνονται σοβαρά υπόψη και διερευνώνται με πλήρη αμεροληψία και ανεξαρτησία. Η Τράπεζα διαβεβαιώνει ότι όσοι υποβάλλουν παράπονα θα προστατεύονται από αντίποινα και ότι τα προσωπικά

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

δεδομένα όλων των εμπλεκόμενων μερών θα προστατεύονται μέσω της εφαρμογής των απαραίτητων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφαλείας.

Ακούγοντας τις ανάγκες των πελατών μας

Το 2023, η Τράπεζα συνέχισε να διεξάγει έρευνες με στόχο την καλύτερη κατανόηση των αναγκών των πελατών της και την υλοποίηση σχεδίων δράσης με βάση τις προσδοκίες τους. Στο πλαίσιο αυτό, κατά το 2023 σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν περισσότερα από 35 προγράμματα έρευνας καταναλωτών, τα οποία περιλάμβαναν, τόσο ποιοτικές (ομαδικές συζητήσεις και εις βάθος συνεντεύξεις), όσο και ποσοτικές τεχνικές (συνεντεύξεις μέσω email, τηλεφώνου ή διαδικτυακά). Οι έρευνες καταναλωτών διεξήχθησαν από εξωτερικούς συνεργάτες (εταιρίες έρευνας αγοράς) ή εσωτερικούς μηχανισμούς συλλογής δεδομένων.

Το πρόγραμμα έρευνας καταναλωτών περιελάμβανε έργα βασισμένα σε τέσσερις διαφορετικούς πυλώνες, με στόχο την άντληση ευρημάτων σχετικά με:

- **Εμπειρία πελατών:** βελτιστοποίηση της εμπειρίας που προσφέρεται σε διαφορετικά κανάλια επαφής και «διαδρομές» του πελάτη.
- **Κατηγορίες πελατείας:** διερεύνηση των αναγκών και κινήτρων ανά κατηγορία πελατών της Τράπεζας.
- **Τάσεις της αγοράς & ελληνικές τράπεζες:** κατανόηση των κοινωνικών και χρηματοοικονομικών αναγκών των καταναλωτών, και καταγραφή των αντιλήψεων που σχετίζονται με την εικόνα, τις παροχές, καθώς και τη θέση των ελληνικών τραπεζών.
- **Προϊόντα & υπηρεσίες:** σχεδιασμός νέων προτάσεων & βελτιστοποίηση των υφιστάμενων προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρονται από τα διαφορετικά κανάλια της Τράπεζας.

Χορηγίες για την υγεία και τον αθλητισμό

Υγεία

Επιδεικνύοντας ισχυρή δέσμευση, τόσο προς το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, όσο και προς το ανθρώπινο δυναμικό της, η Τράπεζα έχει αναλάβει τη στήριξη ελληνικών νοσοκομείων, παρέχοντας τον πιο πρόσφατο και καινοτόμο ιατρικό εξοπλισμό, αναβαθμίζοντας τις υπηρεσίες υγείας, κυρίως στον τομέα της προληπτικής ιατρικής.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της πρόληψης και της καταπολέμησης του COVID-19, η Τράπεζα επέκτεινε το 2023 την υποστήριξή της προς το ΤΥΠΕΤ, παρέχοντας τεστ PCR, μια πρωτοβουλία που στοχεύει στη διασφάλιση της υγείας και της ευημερίας των εργαζομένων μας.

Βλ. επίσης υποενότητα «Πρόβλεψη για παροχή υπηρεσιών υγείας μέσω του Ταμείου Υγείας Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας (ΤΥΠΕΤ)», ανωτέρω.

Αθλητισμός

Η Τράπεζα, συνέχισε τις χορηγίες της σε αθλητικούς οργανισμούς και σε διακεκριμένους αθλητές, για τη συμμετοχή τους σε διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις. Συγκεκριμένα, καθ' όλη τη διάρκεια του 2023, η Τράπεζα συνέχισε να στηρίζει τον Μίλτο Τεντόγλου, τη Μαρία Σάκκαρη, τον Μιχάλη Σείτη, τον Κρίστιαν Γκολομέβ, τη Σπυριδούλα Καρύδη, την Ελίνα Τζένγκο και τον Χρήστο Φραντζεσκάκη.

Η Τράπεζα στέκεται δίπλα σε αυτούς τους αθλητές και στην προσπάθειά τους να αναδείξουν την Ελλάδα στον χάρτη του παγκόσμιου αθλητισμού. Στόχος μας είναι να ενισχύσουμε αυτή τη νέα γενιά αθλητών, ώστε να συνεχίζουν απερίσπαστοι τη σημαντική τους προσπάθεια για διακρίσεις σε κορυφαίες αθλητικές διοργανώσεις. Ο πρωταθλητισμός είναι ιδιαίτερα απαιτητικός σωματικά, ψυχικά, αλλά και οικονομικά. Μέσα από τους αγώνες και τις διακρίσεις τους, οι νεαροί μας αθλητές τιμούν διεθνώς τη χώρα και προβάλλουν τα πρότυπα του «ευ αγωνίζεσθαι», του αθλητικού πνεύματος και της προσήλωσης στον στόχο και στη διάκριση.

Υποστηρίζουμε την ευημερία μέσω της μάθησης & του ψηφιακού αλφαριθμητισμού

Σημαντικότερες Εξελίξεις το 2023:

- Επενδύσεις ύψους €2 εκατ. σε εσωτερικά και εξωτερικά προγράμματα εκπαίδευσης
- 184.609 ανθρωποώρες σε εκπαιδευτικά προγράμματα
- 2,9 εκατ. ενεργοί χρήστες ψηφιακών μέσων, στο πλαίσιο του σταδίου «Engage» της ψηφιακής στρατηγικής της Τράπεζας

Εκπαίδευση & Ανάπτυξη

Η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου, κατά το έτος 2023, ενίσχυσε περαιτέρω τις προσπάθειές της για την ανάπτυξη των στελεχών μέσα στον οργανισμό, προάγοντας τη συνολική απόδοση, την παραγωγικότητα αλλά και την αποτελεσματικότητα, προσφέροντας μία μεγάλη ποικιλία ευκαιριών εκπαίδευσης, πλήρως ευθυγραμμισμένων με τις στρατηγικές προτεραιότητές της Τράπεζας, στοχεύοντας στην ενίσχυση της δέσμευσης, αλλά και την απελευθέρωση της δυναμικής των εργαζομένων της.

Ακαδημίες & στοχευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα βάσει ρόλου

Μια νέα προσέγγιση βασισμένη στις κρίσιμες δεξιότητες που πρέπει να διαθέτει κάθε στέλεχος, προκειμένου να ανταποκριθεί με επιτυχία στις απαιτήσεις και προσδοκίες του ρόλου του, τρέχουσες και μελλοντικές, έχει συστηματικά υιοθετηθεί τα τελευταία χρόνια. Ως επόμενο βήμα, σχεδιάζονται σχετικές εκπαιδεύσεις, με σκοπό να διαμορφωθούν ολοκληρωμένα εκπαιδευτικά μονοπάτια (Learning Paths) ή Ακαδημίες, με στόχο την ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων, διασφαλίζοντας επαρκή τεχνογνωσία και την απαιτούμενη εξειδίκευση στο παρόν και στο μέλλον, καθώς και την άσκηση αποτελεσματικής ηγεσίας που θα εμπνέει, να παρακινεί και να οδηγεί τις ομάδες προς τους κοινούς τους στόχους.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Στο πλαίσιο αυτό, και μέσω της εξειδικευμένης Ακαδημίας («**Corporate Academy**»), που στοχεύει στην κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών των ρόλων Credit Analyst και Relationship Manager Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής, σχεδιάστηκε και προσφέρθηκε, σε περίπου 170 Στελέχη του συγκεκριμένου επιχειρηματικού χώρου, ένα τετραήμερο σεμινάριο (περίπου 5.500 ανθρωπόωρες συνολικής εκπαίδευσης), με σκοπό να καλύψει ένα κρίσιμο κενό δεξιοτήτων, σχετικά με την προετοιμασία και τη σύνταξη αποτελεσματικών Εισηγητικών Σημειωμάτων, που υποβάλλονται προς τα αρμόδια εγκριτικά όργανα, με στόχο την έγκριση πιστώσεων και δανείων σε εταιρικούς πελάτες. Στόχος του μαθήματος ήταν η ανάπτυξη των σχετικών δεξιοτήτων, προκειμένου τα Εισηγητικά Σημειώματα να καταστούν σαφή, συνοπτικά, συνεκτικά, εστιασμένα στις ταμειακές ροές και να υποστηρίζονται από δεδομένα, συμπεριλαμβάνοντας κρίσιμες πληροφορίες, όπως τον εντοπισμό των στρατηγικών δυνατών και αδύναμων στοιχείων της επιχείρησης, αποτυπώνοντας εύληπτα τους κινδύνους που καλείται να αναλάβει η Τράπεζα, καθώς και τρόπους μετριασμού τους. Αξιοποιώντας πλήθος μεθόδων και εργαλείων, όπως πρακτικές ομαδικές ασκήσεις, εργασίες, μελέτες περίπτωσης και με την πολύτιμη ανατροφοδότηση από τους ειδικούς στο θέμα εκπαιδευτές, το μάθημα στόχευσε καίρια στη συνοπτική και εύστοχη αποτύπωση των συμπερασμάτων της ανάλυσης ως προς την εκτίμηση της μελλοντικής πορείας της εξεταζόμενης επιχείρησης.

Πέραν της Ακαδημίας, σχεδιάστηκαν ολοκληρωμένα και εξειδικευμένα learning paths, για την κάλυψη των αναγκών εκπαίδευσης και ανάπτυξης βασικών ρόλων σε κρίσιμους τομείς και λειτουργίες της Τράπεζας, όπως αυτοί του Internal Control, Segment Risk & Control Officers και Technology.

Για μία επιπλέον χρονιά, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση σε εκπαιδεύσεις μεγάλης κλίμακας με στόχο την ενίσχυση των Προγραμματιστών μας σε δεξιότητες αιχμής, όπως Γλώσσες Προγραμματισμού, Cloud Engineering and Computing, Software and Applications Engineering, Data management and Business Intelligence (συμπεριλαμβανομένων big data) μέσω των εξειδικευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων (Learning Paths) που προσφέρονται στο πλαίσιο του **IT Academy**, προκειμένου να υποστηριχθεί και να επιταχυνθεί περαιτέρω ο ψηφιακός μετασχηματισμός της Τράπεζας, να βελτιωθεί η εμπειρία των πελατών μας, να διευκολυνθεί η λήψη τεκμηριωμένων και βασισμένων σε δεδομένα αποφάσεων και η δημιουργία αποτελεσματικότερης στρατηγικής και ο εξορθολογισμός των διαδικασιών μας (5 Learning Paths, με περίπου 200 συμμετέχοντες και συνολικά 9.000 ανθρωπόωρες εκπαίδευσης).

Επιπλέον, ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε, για μία ακόμα χρονιά, στην ανάπτυξη πελατοκεντρικής κουλτούρας και πωλήσεων των **Relationship Managers του Δικτύου Καταστημάτων**, καθώς και των σχετικών δεξιοτήτων, με στόχο την αποτελεσματική υποστήριξη της μετάβασής τους στο νέο συμβουλευτικό τους ρόλο, την τόνωση της αυτοπεποίθησής τους και κατά συνέπεια την ενίσχυση των επιδόσεων και της αποτελεσματικότητάς τους. Οι θεμελιώδεις αρχές βάσει των οποίων σχεδιάστηκαν τα στοχευμένα στις ανάγκες τους Learning Paths, συνοψίζονται στην εξασφάλιση επάρκειας τεχνικών γνώσεων και της απαιτούμενης εξειδίκευσής, αναφορικά με προϊόντα, υπηρεσίες και σχετικές διαδικασίες, στην υιοθέτηση πελατοκεντρικής προσέγγισης και επιχειρηματικού προσανατολισμού, στην προώθηση της αριστείας στην εξυπηρέτηση και την εμπειρία πελάτη, καθώς και

στην ικανότητα αποτελεσματικής επικοινωνίας και οικοδόμησης σχέσεων εμπιστοσύνης και αμοιβαίας αξίας.

Συγκεκριμένα, καθ' όλη τη διάρκεια του 2023, διενεργήθηκε λεπτομερής χαρτογράφηση των ρόλων του τμήματος Ιδιωτών Πελατών του Δικτύου Καταστημάτων, εντοπίστηκαν οι κρίσιμες δεξιότητες που θα υποστηρίξουν τη μετάβαση των Στελεχών στις νέες απαιτήσεις του ρόλου τους, πραγματοποιήθηκε εκτεταμένη ανάλυση κενών δεξιοτήτων σε περίπου 1.800 εργαζόμενους και Managers του συγκεκριμένου τμήματος Πελατείας, ενώ σχεδιάστηκαν νέα εξατομικευμένα learning paths, αξιοποιώντας εκτός από παραδοσιακά εκπαιδευτικά εργαλεία, μεθόδους social learning και on-the-job training, με στόχο την απόκτηση εμπειρίας, την ενίσχυση της ομαδικής συνεργασίας και την ανταλλαγή εμπειρίας.

Αντιστοίχως, ένα μικρότερης κλίμακας πλάνο εκπαίδευσης υιοθετήθηκε για τον ρόλο του Premium Customer Segment's Relationship Managers στο Δίκτυο Καταστημάτων, σχεδιασμός που σταδιακά θα επεκταθεί για να καλύψει τις ανάγκες του αντίστοιχου ρόλου στο τμήμα πελατείας Business Banking.

Με βάση τα παραπάνω, περισσότερες από 8.000 συμμετοχές Relationship Manager Δικτύου Καταστημάτων, σε τέτοιες εκπαιδευτικές δράσεις καταγράφηκαν όλο το 2023 (συνολικά περίπου 97.000 ανθρωπόωρες εκπαίδευσης).

Ειδικότερα, το 2023, υλοποιήθηκαν τα ακόλουθα προγράμματα εκπαίδευσης για τα Στελέχη Δικτύου Καταστημάτων:

- Ανάπτυξη Δεξιοτήτων Πωλήσεων (Integrity Selling): τριήμερο σεμινάριο, το οποίο παρακολούθησαν συνολικά 870 Στελέχη Δικτύου, συνδυάζοντας ζωντανή εκπαίδευση στην τάξη και ζωντανά διαδικτυακά βιωματικά διαδικτυακά σεμινάρια.
- Αριστεία στην Εξυπηρέτηση Πελατών, πρόκειται για διακριτά βιωματικά σεμινάρια, που απευθύνονται, τόσο σε υπαλλήλους, όσο και σε Team Leaders και τα οποία παρακολούθησαν συνολικά, 300 Στελέχη.
- Προγράμματα Εισαγωγής και Προσανατολισμού στο ρόλο, για περίπου 100 Relationship Managers.
- Πρόγραμμα «Investments Academy»: σχεδιασμένο για να παρέχει προηγμένες τραπεζικές και επενδυτικές γνώσεις και τεχνογνωσία σε 60 επιλεγμένους Premium Banking Relationship Managers και να αναπτύσσει περαιτέρω τις δεξιότητές τους στη διαχείριση επενδύσεων και επενδυτικών λύσεων και εργαλείων (καλύπτοντας θέματα ευρύτερου οικονομικού περιβάλλοντος, επενδυτικά προϊόντα, βασικές αρχές επενδύσεων, δεξιότητες πωλήσεων και βέλτιστες πρακτικές).
- Video Banking, Ψηφιακή Τραπεζική.
- Εκπαιδεύσεις σε προϊόντα (π.χ. Bancassurance, Dual Card, κ.λπ.).

Επιπρόσθετα, και με στόχο την ενίσχυση των Διευθυντών Δικτύου Καταστημάτων, ώστε να ανταποκριθούν επιτυχώς στην ενεργοποίηση των ικανοτήτων πωλήσεων των Relationship Managers υπό την εποπτεία τους, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη των βασικών τους ηγετικών δεξιοτήτων, με σκοπό την ενίσχυση των δεξιοτήτων διαχείρισης, καθοδήγησης και επιρροής, ώστε να μπορούν να καθοδηγούν αποτελεσματικά τις ομάδες τους, να ξεπεράσουν τις προκλήσεις και να επιτύχουν τα

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

καλύτερα δυνατά αποτελέσματα (περίπου 200 Διευθυντές Δικτύου Καταστημάτων με 7.700 ανθρωποώρες εκπαίδευσης).

ESG & Βιωσιμότητα

Οι επιπτώσεις της συνεχιζόμενης κλιματικής μετάβασης αποτελούν πρόκληση για όλες τις εταιρείες και φυσικά για τις τράπεζες. Στην Τράπεζα, πιστεύουμε ακράδαντα ότι, πέρα από τις προσδοκίες της ΕΚΤ, σχετικά με την ετοιμότητα του τραπεζικού τομέα να διαχειριστεί τους αναδυόμενους κλιματικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους, αποτελεί ηθική υποχρέωση, αλλά και μείζονα στρατηγική προτεραιότητα, πλήρως εναρμονισμένη με το Σκοπό και τις Αξίες μας, η ευαισθητοποίηση σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον πλανήτη, την Τράπεζα και τους πελάτες μας, η οποία θα αποτελέσει έναυσμα για την εκκίνηση ενός φιλόδοξου βιώσιμου μετασχηματισμού, σε συνδυασμό με μια επιτυχημένη αλλαγή κουλτούρας σε θέματα ESG. Στο πλαίσιο αυτό, το 2023, ξεκίνησε και υλοποιήθηκε Πρόγραμμα Ευαισθητοποίησης σε θέματα ESG. Το εν λόγω Πρόγραμμα, συμπεριλήφθηκε και στο Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της Τράπεζάς μας. Για πρώτη φορά, 28 μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής (Διευθύνων Σύμβουλος, Γενικοί και Βοηθοί Γενικοί Διευθυντές), 100 ανώτερα διοικητικά στελέχη και διοικητικά στελέχη Επιχειρηματικών Μονάδων και 190 μεσαία διοικητικά στελέχη από τις επιχειρηματικές μονάδες και μονάδες διαχείρισης κινδύνων και κανονιστικής συμμόρφωσης, εκπαιδεύτηκαν παράλληλα, και μερικές φορές από κοινού, σε μικτές ομάδες (προσέγγιση top-down), μέσω ποικίλων μεθόδων εκπαίδευσης (δια ζώσης εκπαίδευσεις, διαδικτυακά on-line σεμινάρια, workshops και e-learning) με έμφαση στην:

- ενημέρωση σχετικά με το υφιστάμενο ρυθμιστικό/κανονιστικό πλαίσιο, που επηρεάζει την τράπεζα και οικοδόμηση τεχνογνωσίας, αναφορικά με τις θεμελιώδεις αρχές, τους κινδύνους και τις ευκαιρίες που σχετίζονται με την κλιματική μετάβαση,
- κατάκτηση ηγετικής θέσης στη χρηματοδότηση βιώσιμης ενέργειας,
- επιτάχυνση της μετάβασης σε μια βιώσιμη οικονομία,
- διαμόρφωση και υιοθέτηση περιβαλλοντικά υπεύθυνων πρακτικών.

Επιλεγμένες ομάδες από τις επιχειρηματικές μονάδες, τις μονάδες διαχείρισης κινδύνων και τις μονάδες κανονιστικής συμμόρφωσης της Τράπεζας ενημερώθηκαν για τις βασικές έννοιες, τους κανονισμούς και το θεσμικό πλαίσιο, που πρέπει να ενσωματωθεί στη στρατηγική βιωσιμότητας των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, ενώ εμβάθυναν σε συγκεκριμένους κλάδους (σχετικά με περιουσιακά στοιχεία σχετικά με τη μετάβαση και τις προσεγγίσεις για την απαλλαγή από εκπομπές άνθρακα ανά τομέα) με στόχο τη διευκόλυνση διαμόρφωσης σχετικών επιχειρηματικών αποφάσεων. Όλες οι ομάδες συμμετείχαν ενεργά στις προκλήσεις, που σχετίζονται με τα θέματα της βιωσιμότητας και της κλιματικής αλλαγής, μέσω ανταλλαγής ιδεών και ομαδικών εργασιών. Εντοπίστηκαν και ιεραρχήθηκαν οι επιχειρηματικές ευκαιρίες, σε θέματα που αφορούν το κλίμα και το περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης νέων επενδύσεων και πελατών και της προώθησης νέων προϊόντων.

Ταυτόχρονα, προσφέρθηκε σε όλο το προσωπικό του Ομίλου ένα νέο e-learning σεμινάριο υποχρεωτικής παρακολούθησης,

προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ολόκληρος ο οργανισμός κινείται ενιαία προς την ίδια κατεύθυνση, ενισχύοντας την συλλογική ευαισθητοποίηση, σχετικά με τις μεγάλες περιβαλλοντικές προκλήσεις και την επίπτωσή τους στον πλανήτη, στους ίδιους, στον Όμιλο και στους πελάτες του.

Συνολικά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, με περισσότερες από 2.500 συμμετοχές (περίπου 7.000 ανθρωποώρες εκπαίδευσης), υποστηρίχθηκε από μια στοχευμένη καμπάνια επικοινωνίας, με σκοπό την ενίσχυση της δέσμευσης των συμμετεχόντων.

Εκτός από την προαναφερθείσα μεγάλη κλίμακας εκπαιδευτική πρωτοβουλία, προσφέρθηκαν πολλά άλλα προγράμματα στο προσωπικό των διαφόρων Επιχειρηματικών Μονάδων (συμπεριλαμβανομένου του ειδικά σχεδιασμένου προγράμματος για τις ανάγκες του Εσωτερικού Ελέγχου) με στόχο την ενίσχυση της ευαισθητοποίησής τους σε θέματα ESG, καθώς και την οικοδόμηση της απαραίτητης τεχνογνωσίας, σε όλες τις διαστάσεις του ESG, όπως ενδεικτικά, η ανάπτυξη δεξιοτήτων factor analysis, ενσωμάτωσης και αναφορών, προσεγγίσεις μοντέλων αναφορικά με C&E κινδύνους.

Άλλες Εκπαιδευτικές και Αναπτυξιακές δράσεις

Επιπρόσθετα, αναπτυξιακές δράσεις μεγάλης κλίμακας και υψηλής προτεραιότητας για συγκεκριμένες ομάδες έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του έτους, υποστηρίζοντας το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού της Τράπεζας.

Στο πλαίσιο αυτό, σημαντική βαρύτητα δόθηκε και αυτή την χρονιά, στην ανάπτυξη δεξιοτήτων Project Management σε περίπου 330 στελέχη από διάφορα επίπεδα ιεραρχίας, με βασικό ρόλο σε προγράμματα Μετασχηματισμού της Τράπεζάς μας ή στην προώθηση άλλων σημαντικών έργων, με απώτερο στόχο τη δημιουργία μιας «κοινότητας» που αλληλεπιδρά και λειτουργεί βάσει κοινής προσέγγισης και μεθοδολογίας, σύμφωνης με τις σύγχρονες αρχές Διαχείρισης Έργων (περίπου 7.000 ανθρωποώρες εκπαίδευσης).

Η περαιτέρω ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων του προσωπικού μας συνεχίζει να αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα. Κατ'επέκταση, περισσότερες από 1.400 ανθρωποώρες εκπαίδευσης αφιερώθηκαν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων Data Engineering & Business Intelligence (συμπεριλαμβανομένου δεξιοτήτων σε Power BI), καθώς και στην παρακολούθηση των τάσεων στην ψηφιακή καινοτομία.

Η ανάπτυξη των ηγετικών ικανοτήτων είναι ζωτικής σημασίας για την εξέλιξη της Τράπεζας προς μια δυναμική, προσαρμοστική και πελατοκεντρική τράπεζα και τη βελτίωση της συνολικής επιχειρηματικής απόδοσης. Περισσότερες από 1.700 ώρες εκπαίδευσης αφιερώθηκαν για να βοηθήσουν τους εργαζομένους από διάφορες ιεραρχικές βαθμίδες και τις ομάδες τους να ανταποκριθούν με αυτοπεποίθηση μέσα σε ένα μεταβαλλόμενο και γεμάτο προκλήσεις περιβάλλον (περίπου 160 συμμετέχοντες).

Παράλληλα, οι εκπαιδεύσεις μέσω διαφόρων μεθόδων (ασύγχρονα μαθήματα μέσω βίντεο, ζωντανά διαδικτυακά σεμινάρια και δια ζώσης εκπαίδευση) έδωσαν τη δυνατότητα σε περίπου 1.450 συμμετέχοντες στο Δίκτυο Καταστημάτων και στις Κεντρικές Λειτουργικές Μονάδες να εξοικειωθούν με το Cosmos, το νέο σύστημα Core Banking, το οποίο υποστηρίζει και διαχειρίζεται τα επιχειρηματικά δάνεια και τις λουιτές πιστοδοτικές γραμμές, και να υιοθετήσουν με επιτυχία αυτή τη σημαντική συστημική αλλαγή (περίπου 4.650 ώρες εκπαίδευσης).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Επιπλέον, προτεραιότητα δόθηκε σε εκπαιδύσεις που απευθύνονται σε επιλεγμένα στελέχη, τα οποία ασχολούνται με το σχεδιασμό προϊόντων και διαδικασιών, σχετικά με τις βασικές αρχές της διαχείρισης της εμπειρίας του πελάτη, τη βελτίωση των επιχειρηματικών διαδικασιών, την απόδοση και τη διασφάλιση ποιότητας, με στόχο την αύξηση του βαθμού ανταπόκρισης του οργανισμού μας στις ανάγκες των πελατών μας, και συνεπώς του βαθμού ικανοποίησης από την αλληλεπίδραση στα διάφορα σημεία εξυπηρέτησης.

Προστέθηκαν, επίσης, νέα προγράμματα για την ανάπτυξη δεξιοτήτων, στο Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου (βασικοί δείκτες κινδύνου (key risk indicators (KRIs), σύστημα αυτοαξιολόγησης κινδύνων και ελέγχου (Risk and Control Self-Assessment (RCSA)), GRC Platform, κ.λπ.) σε στοχευμένους ρόλους, οι οποίοι συμβάλλουν στον αποτελεσματικό εντοπισμό και μετριασμό διαφόρων λειτουργικών κινδύνων.

Τέλος, διατέθηκαν νέα υποχρεωτικά προγράμματα e-learning σχετικά με τις αρχές της Κυβερνοασφάλειας και της Επιχειρησιακής Συνέχειας (Business Continuity), ενώ άλλα προγράμματα e-learning σχετικά με την ηθική στην εργασία, την πολιτική αναφοράς δυσλειτουργιών και τον εσωτερικό έλεγχο, συνέχισαν να είναι διαθέσιμα σε όλο το προσωπικό του Ομίλου, στηρίζοντας σημαντικά τις προσπάθειές μας για τη διαμόρφωση της σχετικής κουλτούρας μεταξύ των ανθρώπων μας.

Εκπαιδευτικά προγράμματα βάσει διεθνών επαγγελματικών πιστοποιήσεων

Η Τράπεζα παρέχει οικονομική ενίσχυση στους εργαζομένους της, προκειμένου να ενθαρρύνει τη συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα που οδηγούν σε διεθνείς επαγγελματικές πιστοποιήσεις, όπως οι Association of Chartered Certified Accountants (ACCA), Chartered Financial Analyst (CFA), Certified Internal Auditor (CIA), Committee of Sponsoring Organisations-Internal Control Certificate (COSO-ICC), Certified Anti-Money Laundering Specialist (CAMS) κ.α. Το 2023, είχαμε 45 συμμετοχές σε προγράμματα επαγγελματικής πιστοποίησης. Αυτές περιελάμβαναν κυρίως: Project Management Professional (PMP), Certified Anti-Money Laundering Specialist (CAMS), Committee of Sponsoring Organisations-Enterprise Risk Management (COSO-ERM), Certified Information Privacy Professional - Europe (CIPPS/E), Information Technology Infrastructure Library (ITIL).

Επαγγελματικές πιστοποιήσεις επιβεβλημένες από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο

Η Τράπεζα, σε συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο, παρέχει στο προσωπικό της, την κατάλληλη εκπαίδευση προκειμένου να αποκτήσουν ή/και να ανανεώσουν πιστοποιήσεις επαγγελματικής επάρκειας. Οι πιστοποιήσεις αυτές τους επιτρέπουν να παρέχουν υπηρεσίες επιχειρηματικής τραπεζικής, ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, επενδυτικών προϊόντων και υπηρεσιών, κ.λπ.

Το 2023, 378 εργαζόμενοι της Τράπεζας συμμετείχαν στις εξετάσεις πιστοποίησης καταλληλότητας παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και απέκτησαν 300 σχετικά πιστοποιητικά, ενώ 179 εργαζόμενοι συμμετείχαν σε (επαν)εξετάσεις πιστοποίησης γνώσεων ασφαλιστικής διαμεσολάβησης, με ποσοστό επιτυχίας 53%.

Σύμφωνα με το σχετικό νομικό πλαίσιο για την επαναπιστοποίηση των ήδη διαπιστευμένων φυσικών προσώπων σε επενδυτικές

υπηρεσίες, το 2023 ανανεώθηκαν συνολικά 288 πιστοποιητικά (τύπου Α1-Δ) που κατείχαν εργαζόμενοι της Τράπεζας, μέσω επιτυχούς συμμετοχής τους στο αντίστοιχο διαδικτυακό σεμινάριο επιμόρφωσης του Ελληνικού Τραπεζικού Ινστιτούτου της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών.

Επιπλέον, με στόχο την επικαιροποίηση της επαγγελματικής επάρκειας των πιστοποιημένων ασφαλιστικών διαμεσολαβητών σε ετήσια βάση, διατέθηκαν δύο νέα ηλεκτρονικά σεμινάρια («Ασφαλιστικά προϊόντα» και «Προσυμβατική Ενημέρωση και Επενδυτικά Προϊόντα Συνδεδεμένα με Ασφάλιση»). Με την επιτυχή ολοκλήρωση των ανωτέρων προγραμμάτων συνολικής διάρκειας 15 ωρών για τον καθένα, 2.812 ασφαλιστικοί διαμεσολαβητές ανανέωσαν τη διαπίστευσή τους εντός του 2023.

Δεδομένα εκπαίδευσεων		
	2022	2023
Αριθμός μαθημάτων	1.329 ^A	682 ^A
Συμμετοχές σε ενδο-επιχειρησιακά προγράμματα κατάρτισης	46.398	28.025
Συμμετοχές σε σεμινάρια εξωτερικής ανάθεσης	4.976	7.200
Σύνολο συμμετοχών σε εκπαιδευτικά προγράμματα	51.374^B	35.225^A
Ανθρωπόωρες εκπαίδευσης	211.058 ^B	184.609 ^A
Μέσος όρος ωρών εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο ^Γ	30,78 ^B	27,83 ^A
Ποσό που δαπανήθηκε για εκπαίδευση (εκατ. €)	2	2
Σημείωση:		
^A Ο αριθμός για το 2022 αφορά στις συνολικές διοργανώσεις εκπαιδευτικών προγραμμάτων (συμπεριλαμβανομένων 75 διαθέσιμων e-Learning), ενώ για το 2023 αφορά στα συνολικά διακριτά εκπαιδευτικά προγράμματα.		
^B Δεν ελήφθησαν υπόψη 14.530 ανθρωπόωρες εκπαίδευσης (4.516 συμμετοχές) που αφορούν λοιπούς εργαζομένους – συνεργάτες. Οι μεμονωμένες συμμετοχές ανήλθαν σε 8.017.		
^Γ Η ανάλυση του υπολογισμού έχει ως εξής: Συνολικές ώρες κατάρτισης (ανθρωπόωρες) εργαζομένων στην Ελλάδα/συνολικός αριθμός εργαζομένων στην Ελλάδα.		
^Δ Δεν ελήφθησαν υπόψη 8.382 ανθρωπόωρες εκπαίδευσης (1.930 συμμετοχές) που αφορούν λοιπούς εργαζομένους – συνεργάτες. Οι μεμονωμένες συμμετοχές ανήλθαν σε 6.801.		

Υποστήριξη της ψηφιοποίησης και του ψηφιακού αλφαριθμητισμού

Η Τράπεζα προσφέρει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών στο σύνολο της ψηφιακής εμπειρίας των πελατών, από την εγγραφή των πελατών στο Digital Banking, τις ψηφιακές υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας και τα εργαλεία που ενισχύουν τη δέσμευση των πελατών, έως τα ψηφιακά προϊόντα που ανταποκρίνονται στις εξατομικευμένες ανάγκες των πελατών.

Το 2023, η Τράπεζα συνέχισε να ενισχύει την ψηφιακή τραπεζική της, με νέα προϊόντα και λειτουργίες, όπως, νέες πιστωτικές κάρτες με ανανεωμένη εμφάνιση, απλοποιημένη εμπειρία για τον πελάτη, νέα prepaid κάρτα, καθώς επίσης και τη νέα Flexy virtual πιστωτική, με δυνατότητες Buy Now-Pay Later. Επιπλέον, το δάνειο Payday loan, προσφέρει τη δυνατότητα στους πελάτες να λάβουν προκαταβολικά μέρος του μισθού ή της σύνταξής τους, τη στιγμή που το χρειάζονται, καλύπτοντας έτσι κάθε ανάγκη για ρευστότητα.

Η Τράπεζα, εμπλουτίζει, επίσης, τις λύσεις που διαθέτει σε επενδυτικά προϊόντα, προσφέροντας ψηφιακά, τη δυνατότητα

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

για απόκτηση Αμοιβαίων Κεφαλαίων και προθεσμιακών καταθέσεων με 1, 3, 6 και 12 μήνες διάρκεια.

Σε συνδυασμό με την προσήλωσή, επίσης, στην ασφάλεια των πελατών, η Τράπεζα εφάρμοσε προηγμένα μέτρα ασφάλειας. Στις αξιοσημείωτες βελτιώσεις περιλαμβάνονται οι λειτουργίες Ταυτοποίησης Τριών Παραγόντων (Three-Factor Authentication) και κλειδώματος χρήστη, που παρέχουν ένα επιπλέον επίπεδο προστασίας απέναντι σε απόπειρες απάτης. Οι πελάτες έχουν, επίσης, στη διάθεσή τους προηγμένες δυνατότητες διαχείρισης καρτών («πάγνυμα» της κάρτας ή συγκεκριμένων συναλλαγών) και ρυθμίσεις ασφαλείας λογαριασμών («μπλοκάρισμα» μεταφορών από τους λογαριασμούς τους).

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα εγκαίνιασε ένα σύστημα κλεισίματος ραντεβού μέσω του Internet Banking, με στόχο την ενίσχυση και τη συνολική αναβάθμιση της ψηφιακής εμπειρίας των πελατών, επιτρέποντάς τους να προγραμματίζουν συναντήσεις με τους εκπροσώπους της Τράπεζας μέσω Video Banking, τηλεφωνικά ή στο Κατάστημα. Προς το παρόν, η υπηρεσία Video Banking είναι διαθέσιμη αποκλειστικά για τους πελάτες επιχειρηματικής και Premium τραπεζικής, προσφέροντάς τους έναν προσωποποιημένο και τεχνολογικά εξελιγμένο διάλογο επικοινωνίας με τους εκπροσώπους της Τράπεζας.

Το 2023, η Τράπεζα διέθεσε μία νέα εφαρμογή, το NBG Business Mobile Banking, σχεδιασμένη αποκλειστικά για την αντιμετώπιση των αναγκών των επιχειρηματικών πελατών της, αναφορικά με την απρόσκοπτη παρακολούθηση των οικονομικών τους και την εύκολη έγκριση/ολοκλήρωση των συναλλαγών τους (όπως συναλλαγές FX, λειτουργίες διαχείρισης καρτών, άμεσες ειδοποιήσεις κ.λπ.). Επιπλέον, η Τράπεζα ενεργοποίησε τη δυνατότητα, για νέους αυτοαπασχολούμενους πελάτες, να ξεκινήσουν τη συνεργασία τους με την Τράπεζα, ψηφιακά, μέσω του NBG Mobile Banking.

Στο μέλλον, η Τράπεζα σκοπεύει να διατηρήσει την ηγετική της θέση στην αγορά, αναφορικά με το digital banking, μέσω του συνεχούς εμπλουτισμού των παρεχόμενων ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών, εστιάζοντας στους ενεργούς χρήστες και στη διατήρηση της σχέσης τους με την Τράπεζα. Η Τράπεζα σκοπεύει να επιτύχει αυτόν τον στόχο με τον ανασχεδιασμό της πλατφόρμας internet banking για επιχειρήσεις, ενισχύοντας τις λειτουργίες και τα προϊόντα που προσφέρονται μέσω της νέας εφαρμογής Business Mobile Banking και προσφέροντας μια καινούργια εφαρμογή mobile banking για πελάτες Λιανικής, καθώς και με το λανσάρισμα μιας νέας εφαρμογής που θα στοχεύει στην προσέλκυση του νεανικού κοινού (18-30 ετών).

Η χρήση του Internet και Mobile Banking συνέχισε να αυξάνεται ραγδαία και το 2023. Ο αριθμός των εγγεγραμμένων χρηστών στα ψηφιακά κανάλια της Τράπεζας (Internet και Mobile Banking) ξεπέρασε τα 3,9 εκατ. (+7,4% σε ετήσια βάση), οι ενεργοί χρήστες ανήλθαν σε 2,9 εκατ. (+6,8% σε ετήσια βάση), ενώ οι συναλλαγές μέσω ψηφιακών καναλιών αυξήθηκαν κατά 9,6% σε ετήσια βάση. Σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο της δέσμευσής για την οικονομική ευρωστία και τη συμπερίληψη στο πλαίσιο των Αρχών Υπεύθυνης Τραπεζικής του UNEP-FI, ο Όμιλος έχει θέσει ως στόχο να ανέλθει τα 3 εκατ. ψηφιακούς ενεργούς χρήστες⁴³ μέχρι το τέλος του 2024, στόχος ο οποίος έχει σχεδόν επιτευχθεί.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού και τις νέες ψηφιακές λειτουργίες, βλ. στην ενότητα «Σημαντικότερες Εξελίξεις»

Πρωθούμε την Ελληνική κληρονομιά, τον πολιτισμό και τη δημιουργικότητα

Σημαντικότερες Εξελίξεις το 2023:

- Άνω των **€4,2 εκατ.** σε πρόγραμμα χορηγιών για τον Πολιτισμό, την Κοινωνία και το Περιβάλλον (συμπεριλαμβανομένου και του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τράπεζας (MIET))
- **€12,5 εκατ.** για την αποκατάσταση των πυρόπληκτων και των πλημμυροπαθών περιοχών της Θεσσαλίας.

Η Τράπεζα, πιστή στη δέσμευσή της για τη στήριξη της κοινωνίας, κατά τη διάρκεια του 2023, συνέχισε το πρόγραμμα χορηγιών της, σε ευθυγράμμιση με τους τρεις πυλώνες του Προγράμματος Εταιρικής Κοινωνικής Δράσης «ΕΥΘΥΝΗ»: **Πολιτισμός - Κοινωνία – Περιβάλλον.**

Το συνολικό ποσό που εκταμιεύθηκε από τον Όμιλο για χορηγίες το 2023, συμπεριλαμβανομένης της ολοκλήρωσης έργων του προηγούμενου έτους, ανήλθε σε €4,2 εκατ. (καθαρή αξία), εκ των οποίων €2,3 εκατ. αφορούν στην ετήσια ενίσχυση δράσεων του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τράπεζας («MIET»).

Το εφάπαξ ποσό των €12,5 εκατ., αφορά κυρίως σε έργα αποκατάστασης και ανάπτυξης νέων υποδομών στην περιοχή της Θεσσαλίας μετά τα καταστροφικά αποτελέσματα της καταιγίδας «Daniel», στο πλαίσιο της στήριξης ύψους €50 εκατ. που παρέχουν συνολικά οι τέσσερις ελληνικές συστημικές τράπεζες, με πρωτοβουλία της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών (βλ. ανωτέρω υποενότητα «Επένδυση στην κοινωνία και περιβαλλοντικά υπεύθυνες δράσεις - Έργα αποκατάστασης και ανάπτυξης νέων υποδομών στη Θεσσαλία»).

Πολιτισμός

Πρωτοβουλίες για τον Πολιτισμό

Στην Τράπεζα, στηρίζουμε τις δραστηριότητες που αναδεικνύουν την εθνική κληρονομιά και προάγουν τον πολιτισμό, ενισχύοντας και προβάλλοντας δράσεις και προσπάθειες που προάγουν την ιστορία, τις τέχνες και την πνευματική δημιουργία. Σεβόμενοι το παρελθόν, συμβάλλουμε στη διαφύλαξη της γνώσης και στη μεταφορά της στις επόμενες γενιές. Στα αρχεία και τις συλλογές του Ιστορικού μας Αρχείου και του Μορφωτικού μας Ιδρύματος (MIET) ανήκουν πολύτιμα τεκμήρια της Τράπεζάς μας και άλλων εταιρειών, φορέων και προσωπικοτήτων, προσβάσιμα στη μαθητική και ακαδημαϊκή κοινότητα, καθώς και στο ευρύ κοινό.

Το 2023, η Τράπεζα υποστήριξε τις ακόλουθες πρωτοβουλίες στον τομέα του πολιτισμού:

- το **Sani Festival** και το **Sani Gourmet**, που πραγματοποιήθηκαν το καλοκαίρι του 2023, στο ξενοδοχείο Sani,
- το 9ο **Διεθνές Φεστιβάλ Μουσικής Μολύβου**, με θέμα τη «ΣΥΜΒΙΩΣΗ», που πραγματοποιήθηκε το καλοκαίρι του 2023, στον Μόλυβο,

⁴³ Με αναφορά στη 12μηνη περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2024.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- τον μη κερδοσκοπικό οργανισμό «**ΔΙΑΖΩΜΑ**», για την ενίσχυση της λειτουργίας του και την υποστήριξη της υλοποίησης των δραστηριοτήτων του, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας και προώθησης αρχαίων χώρων παραστάσεων (θεάτρα, συναυλιακοί χώροι, στάδια, αμφιθέατρα),
- το 8ο Διεθνές **Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Καστελόριζου** με θέμα «Πέρα από τα σύνορα», που πραγματοποιήθηκε το καλοκαίρι του 2023, στο Καστελόριζο, υπό την αιγίδα της Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας,
- το 2ο διεθνές **Φεστιβάλ Μουσικής Δωματίου Πάτμου**, που πραγματοποιήθηκε το καλοκαίρι του 2023 στην Πάτμο,
- τη **Θεατρική παράσταση** με τίτλο «**Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΙΤΩΣ**», του Χριστόφορου Χριστοφή.

Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τράπεζας (MIET)

Το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τράπεζας (MIET) συνέχισε να έχει αξιοσημείωτη ενεργή δράση στον τομέα των εκδόσεων, των συλλογών και των πολιτιστικών εκδηλώσεων, μέσα από μια σειρά σημαντικών εκθέσεων και εκδόσεων.

Το MIET, με τις διακεκριμένες δράσεις του, διεκδικεί επάξια πρωταγωνιστικό ρόλο στην πολιτιστική ζωή της Ελλάδας.

Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας

Αξιοσημείωτο είναι το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας, ένα σημαντικό κέντρο τεκμηρίωσης για την οικονομική, πολιτική, πολιτιστική και κοινωνική ιστορία της χώρας, που συγκεντρώνει ένα πλήρες ιστορικό αρχείο, με χρονικά όρια σχεδόν ταυτόσημα με την ύπαρξη του σύγχρονου Ελληνικού Κράτους. Σήμερα, το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής είναι ενεργό στους τομείς των αρχειακών, ιστορικών, ερευνητικών, εκδοτικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, πρωτοπορώντας στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών διαχείρισης του αρχειακού του υλικού.

Καλλιτεχνική Συλλογή της Εθνικής Τράπεζας

Η Τράπεζα, στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, στηρίζει συστηματικά τις τέχνες, συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στην ανάδειξη και στην προστασία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, ενώ παράλληλα φροντίζει να καθιστά τη συλλογή της προσβάσιμη στο κοινό, με τη συμμετοχή της σε εκθέσεις, εκδόσεις, καλλιτεχνικές δημοσιεύσεις και τηλεοπτικές παραγωγές.

- Προγράμματα Κοινωνικής Στήριξης

Κοινωνία/ευάλωτες κοινωνικές ομάδες

Η Τράπεζα, συνέχισε την κοινωνική της πολιτική, με δράσεις που στοχεύουν στην αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας, στην ανάπτυξη προγραμμάτων κοινωνικής αλληλεγγύης, καθώς και στη συνεισφορά σε φορείς και οργανισμούς με διακεκριμένη παρουσία στην αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων και την υποστήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και ατόμων. Μεταξύ των φορέων και των οργανισμών που υποστηρίχθηκαν από την Τράπεζα κατά το έτος 2023, περιλαμβάνονται και οι εξής:

- η Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «**Αποστολή**», της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, για την παροχή γευμάτων σε άστεγους,

- το **Ίδρυμα Υποστηρίξεως του Οικουμενικού Πατριαρχείου**, οι ενέργειες του οποίου στοχεύουν, μεταξύ άλλων, στην προώθηση της υγείας, της δημόσιας ευημερίας, της εκπαίδευσης και της ενίσχυσης της κοινωνίας των πολιτών,
- η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση "**Flower Power**", για την υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης των ανθρώπων με αναπηρίες,
- ο **Σύλλογος Φίλων της Πατριαρχικής Μεγάλης Σχολής** και το ορφανοτροφείο θηλέων «**Μέλισσα**», για τη φιλοξενία παιδιών στις κατασκηνώσεις του ΤΥΠΕΤ, κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου,
- ο αθλητικός αγώνας «**LADIES RUN**»,
- το ειδικό Κέντρο «**Η ΧΑΡΑ**», που φιλοξενεί άτομα με βαριά νοητική υστέρηση, αυτισμό και εγκεφαλική παράλυση,
- η «**Τράπεζα Χρώματος**» της Vitex, αναφορικά με τον σχεδιασμό της 2ης «χρωμοδοσίας» με σκοπό την παροχή χρωμάτων για την άμεση αποκατάσταση σχολικών κτιρίων που επλήγησαν από τις πλημμύρες στη Θεσσαλία.

Εκπαίδευση, έρευνα, καινοτομία και επιστημονική αριστεία

Στην Τράπεζα, αναγνωρίζουμε ότι η επιστήμη, η έρευνα και η καινοτομία αποτελούν τους βασικούς μοχλούς της οικονομικής ανάπτυξης και ευημερίας, καθώς και αφετηρία του μετασχηματισμού. Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα υποστηρίζει προγράμματα και πρωτοβουλίες που προάγουν την καινοτομία, την τεχνολογική ανάπτυξη και την επιχειρηματικότητα, μέσω:

- στοχευμένων προγραμμάτων υποτροφιών για προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό,
- διαφόρων εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων,
- βραβείων και στήριξης καινοτόμων ιδεών,
- επιστημονικών συναντήσεων (συνέδρια, εργαστήρια), που καλύπτουν ένα ευρύ επιστημονικό φάσμα,
- δημοσιεύσεων, συνεδρίων και άλλων εκδηλώσεων, με αντικείμενο σχετικό με επενδυτικά και οικονομικά θέματα.

Οι παρακάτω δράσεις, είναι ενδεικτικά ορισμένα προγράμματα και πρωτοβουλίες, που υποστήριξε η Τράπεζα το 2023, όπως:

- η μακροχρόνια στήριξη του Μη Κερδοσκοπικού Οργανισμού «**ExcellenSeas**», για δύο υποτροφίες σε φοιτητές από ακριτικά νησιά, για την κάλυψη των εξόδων των σπουδών τους,
- το Πρόγραμμα Υποτροφιών «**Fulbright**»,
- το «**Finance Club**» του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για τη διοργάνωση φοιτητικού διαγωνισμού επιχειρηματικότητας,
- η τελετή απονομής βραβείων του Πανεπιστημίου Πατρών, κατά την οποία τιμήθηκαν οι αριστούχοι φοιτητές του,
- το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, για την επιστημονική έκδοση 350 αντιτύπων (τόμων), με θέμα την Ελληνική Επανάσταση,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, για τη διοργάνωση του διήμερου συνεδρίου επιχειρηματικότητας «THINKBIZZ Academy».

Επιπλέον, η Τράπεζα υποστήριξε διάφορες εκδηλώσεις, μεταξύ άλλων, τις παρακάτω:

- τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Εξαγωγών, για τη διοργάνωση του ετήσιου συνεδρίου του με θέμα: Επανασχεδιασμός του Χάρτη των Ελληνικών Εξαγωγών, οι Χώρες-Στόχοι των Ελληνικών Εξαγωγών,
- το Urfront-Diversity & Inclusivity Conference με θέμα την Ισότητα, τη Συμπερίληψη, την Ποικιλομορφία και την Ορατότητα στον εργασιακό χώρο,
- το 8^ο Οικονομικό Forum των Δελφών,
- τον Σύνδεσμο Εξαγωγέων, για τη διοργάνωση του υβριδικού συνεδρίου «Export Summit IX - Greek Exporters Hall of Fame, Honouring our Partners»,
- το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, για τη διοργάνωση του ετήσιου συνεδρίου στα Οικονομικά με τίτλο «Conference on Research on Economic Theory and Econometrics»,
- το Πανεπιστήμιο Πειραιώς, για τη διοργάνωση του διεθνούς συνεδρίου «Rethinking Economic Theory. An International Workshop»,
- το 16^ο ετήσιο RED Business Forum,
- το «Great Place to Work», για την τελετή απονομής των βραβείων Best Workplaces 2023,
- το 10^ο Technology Forum,
- το 10^ο Digital Banking Forum,
- το Athens Democracy Forum 2023,
- το Fin Forum και το PRODEXPO 2023,
- το Propeller Club, για τη διοργάνωση του πρώτου ετήσιου ελληνοαμερικανικού ναυτιλιακού gala,
- το 27^ο Annual Government Roundtable by «The Economist»,
- το 25^ο Annual Capital Link Invest in Greece New York Forum,
- το 6^ο Athens Investment Forum, με θέμα «Το όραμα της βιώσιμης ανάπτυξης και οι προκλήσεις για την ελληνική οικονομία».

Χορηγίες για την υγεία και τον αθλητισμό

Βλ. ανωτέρω την υποενότητα «Προάγουμε τη δημόσια υγεία & ευημερία».

Προστασία του Περιβάλλοντος

Στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, η Τράπεζα δεσμεύεται να συνεχίσει και να ενισχύσει περαιτέρω τις δράσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον και την κοινωνία συνολικά, επιβεβαιώνοντας τον κομβικό της ρόλο στην πορεία της χώρας μας προς ένα καλύτερο και πιο βιώσιμο μέλλον.

Επιπλέον της στρατηγικής της Τράπεζας και των δράσεών της για την υποστήριξη της μετάβασης της ελληνικής οικονομίας στη βιωσιμότητα, η Τράπεζα χορηγεί και υποστηρίζει πρωτοβουλίες, που έχουν ουσιαστική θετική επίδραση, σε σχέση με το κλίμα και το περιβάλλον. Το 2023, τέτοιες πρωτοβουλίες περιλάμβαναν:

- προγράμματα και συνέδρια, που αναδεικνύουν τα οφέλη της βιώσιμης ανάπτυξης και των φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών,
- παραγωγή εκδόσεων και ψηφιακού περιεχομένου, με σκοπό την ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης και τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής,
- συνδρομή σε δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος και βιώσιμης ανάπτυξης άλλων, μη κερδοσκοπικών οργανισμών.

Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. υποενότητα: «Επιδεικνύουμε περιβαλλοντικά υπεύθυνες πρακτικές-πρότυπα».

Ενισχύουμε την επιχειρηματικότητα & την καινοτομία

Σημαντικότερες Εξελίξεις το 2023:

- €5,6 εκατ.** σε νεοφυείς επιχειρήσεις (start-ups) μέσω του NBG Business Seeds

Το NBG Business Seeds είναι ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα, που σχεδιάστηκε ώστε να στηρίζει την καινοτομία και εξωστρεφή επιχειρηματικότητα, με έμφαση σε θέματα Fintech και ESG. Ταυτόχρονα, αναδεικνύει πρωτοποριακές ιδέες και νέα έργα, μέσω του ετήσιου διαγωνισμού Καινοτομίας & Τεχνολογίας, εκπαιδεύει και καθοδηγεί τις ομάδες που συμμετέχουν στο διαγωνισμό, και παρέχει υποδομές, δικτύωση και χρηματοδότηση σε startups.

Όλοι οι συμμετέχοντες στο διαγωνισμό λαμβάνουν πληροφόρηση και καθοδήγηση από στελέχη της Τράπεζας, καθώς και από στελέχη συνεργαζόμενων φορέων. Επίσης, στις ομάδες που συμμετέχουν, δίνεται η δυνατότητα να παρουσιάσουν την ιδέα τους, να γνωρίσουν τους υπόλοιπους συμμετέχοντες, και να μάθουν περισσότερα για τα προγράμματα στήριξης καινοτομίας που παρέχονται από τους συνεργάτες μας. Εκτός της διαγωνιστικής φάσης και της βράβευσης των προτάσεων, μέσω του ετήσιου διαγωνισμού Καινοτομίας & Τεχνολογίας, δίνεται έμφαση στην υποστήριξη επιλεγμένων προτάσεων που έχουν διακριθεί.

Κατά τη διάρκεια των 13 ετών λειτουργίας του NBG Business Seeds και έως το 2023, έχει εγκριθεί η συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο έντεκα εταιρειών, ύψους €2,5 εκατ., και έχουν χορηγηθεί δάνεια σε επτά εταιρείες, ύψους €3,1 εκατ.

Τέλος, έως σήμερα έχουν καταβληθεί €0,6 εκατ. στις 130 νικήτριες ομάδες και εταιρείες, του διαγωνισμού Καινοτομίας & Τεχνολογίας.

Διακυβέρνηση

Η Τράπεζα αναγνωρίζει τον κομβικό ρόλο της, για τη μετάβαση σε μια πιο πράσινη και βιώσιμη οικονομία, χρηματοδοτώντας ή/και επενδύοντας σε πράσινα, κοινωνικά και βιώσιμα έργα. Ο ρόλος της αυτός παρέχει ευκαιρίες, αλλά και κινδύνους, που μπορεί να έχουν αντίκτυπο στις δραστηριότητές της. Η ισχυρή δομή διακυβέρνησης και οι διαδικασίες αποτελούν βασικό θεμέλιο για την μακροπρόθεσμη δημιουργία αξίας και για τη διασφάλιση των συμφερόντων των επενδυτών της. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει πλαίσιο διακυβέρνησης ESG, προσαρμοσμένο στο τρέχον προφίλ κινδύνου, στο επιχειρηματικό μοντέλο και το μέγεθός της, στην εσωτερική οργανωτική δομή, καθώς και στη φύση και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων της.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ενέργειες που υλοποιήθηκαν και η πρόοδος μας

Σύμφωνα με το στρατηγικό μας θέμα στον τομέα της Διακυβέρνησης για τήρηση των υψηλότερων σχετικών προτύπων, έχουν γίνει σημαντικά βήματα για την ενίσχυση των εσωτερικών διαδικασιών της Τράπεζας (π.χ., αναφορών και διακυβέρνησης), για τη διαχείριση Κλιματικών και Περιβαλλοντικών θεμάτων και κινδύνων και την υιοθέτηση εποπτικών απαιτήσεων και συστάσεων (βλ. ενότητα «Διαχείριση Κινδύνου - Εκτίμηση και Διαχείριση Κινδύνων - Κλιματικοί και Περιβαλλοντικοί (Climate & Environmental (C&E)) κίνδυνοι»).

Συγκεκριμένα, οι ενέργειες που έγιναν με βάση τη στρατηγική μας σε θέματα που αφορούν τη «Διακυβέρνηση», είναι:

Τηρούμε τα υψηλότερα πρότυπα διακυβέρνησης

Σημαντικότερες Εξελίξεις το 2023:

- 69% των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά
- 31% των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι γυναίκες
- 80% των μελών των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά
- 71% των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου προεδρεύει ή/και συμπροεδρεύει γυναίκα
- «Best Corporate Governance Greece», σύμφωνα με το CFI.

Ο Όμιλος τηρεί υψηλά πρότυπα εταιρικής διακυβέρνησης, ακολουθώντας τις διατάξεις/προβλέψεις των νομικών και εποπτικών πλαισίων της εταιρικής διακυβέρνησης και των βέλτιστων πρακτικών, όπως ισχύουν. Η Τράπεζα, το 2023 έλαβε ξανά το βραβείο «Best Corporate Governance Greece» από τον διεθνή οργανισμό Capital Finance International (CFI)⁴⁴, για τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει.

Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο διακρίνεται για την ποικιλομορφία του, όσον αφορά το φύλο, την ηλικία, την εθνικότητα, το εκπαιδευτικό υπόβαθρο, την εξειδίκευση και την εμπειρία του, ενώ διατηρεί μεγαλύτερο ποσοστό ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών Διοικητικού Συμβουλίου, από αυτό που απαιτείται από το ισχύον εποπτικό πλαίσιο του Ν. 4706/2020 για την εταιρική διακυβέρνηση των ανωνύμων εταιρειών. Πιο συγκεκριμένα, το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από 13 μέλη, και η σύνθεση του σε ό,τι αφορά την εκπροσώπηση των φύλων, την ηλικία, την εθνικότητα και τις θέσεις τους, έχει ως ακολούθως:

	# Μελών	%
Φύλο		
Γυναίκες	4	31%*
Άνδρες	9	69%
Ηλικία		
Κάτω των 50 ετών	1	8%
50 έως 70 ετών	11	84%
Άνω των 70 ετών	1	8%
Εθνικότητα		
Ελληνική	7	53%
Βελγική	1	8%
Ολλανδική	1	8%
Γαλλική	2	15%
Βρετανική	1	8%
Ρουμανική	1	8%

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου		
Πρόεδρος (Μη Εκτελεστικό Μέλος)	1	8%
Εκτελεστικά Μέλη	2	15%
Ανεξάρτητα μη εκτελεστικά Μέλη	9	69%
Μη Εκτελεστικό Μέλος/ Εκπρόσωπος του ΤΧΣ	1	8%
Σύνολο Μη Εκτελεστικών Μελών	11	85%

* Ένα Εκτελεστικό Μέλος και τρία Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι γυναίκες.

Για το Διορισμό και την Αξιολόγηση της Καταλληλότητας και της Ανεξαρτησίας των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης – Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα». Αναφορικά με τη σύνθεση των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, η πλειοψηφία των μελών είναι Ανεξάρτητα μη εκτελεστικά Μέλη σε ποσοστό 80% (βλ. παρακάτω πίνακα). Επιπλέον, το ποσοστό των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, στις οποίες προεδρεύει ή/και συμπροεδρεύει γυναίκα, ανέρχεται σε 71% (βλ. παρακάτω πίνακα).

Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου	του	# Μελών	Εκ των οποίων		
			Ανεξάρτητα μη εκτελεστικά Μέλη	Γυναίκες	Εκ των οποίων Πρόεδρος Αντι-πρόεδρος
Επιτροπή Ελέγχου		5	4	-	-
Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων		4	3	1	-
Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων		5	4	-	-
Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών		5	4	2	1
Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού		5	4	1	-
Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας		4	3	2	1
Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας		5	4	2	-
Σύνολο %:					71%

⁴⁴ Ο CFI έχει την υποστήριξη διεθνών φορέων και οργανισμών όπως ο ΟΟΣΑ, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης και η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Αξιζει να σημειωθεί ότι, σε κάθε περίπτωση, σκοπός της Τράπεζας είναι, να διασφαλίσει ότι καλύπτονται οι γνωστικοί τομείς και η εμπειρία που απαιτείται στην άσκηση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας, όντας παράλληλα, σε εναρμόνιση με τις διατάξεις του ισχύοντος νομοθετικού και εποπτικού πλαισίου.

Για περαιτέρω πληροφορίες, σχετικά με την οργανωτική δομή της Τράπεζας, τις άλλες σημαντικές θέσεις/δεσμεύσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τη διάρκεια της θητείας τους, βλ. τις ακόλουθες πηγές:

- Ιστοσελίδα της Τράπεζας (Διοικητικό Συμβούλιο), <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/dioikitiko-sumvoulia>.
- Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης (https://www.nbg.gr/-/jssmedia/Files/Group/esg/plaisio-etairikh-diakubernhshs/en/CORPORATE-GOVERNANCE-CODE_2023_.pdf?rev=4c7abfba51ce4279b4c662758879da77&hash=7907E6E55C61362D4B463C9EB3704C0F&_gl=1*_1xtqk*_up*MQ..*_ga*MjYxNjQ2OTk5LjE3MDYxNjc0ODM.*_ga_44Y14P97V7*MTcwNjE2NzQ4Mj4xLjAuMTcwNjE2NzQ4Mj4wLjAuMA).
- Στην ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης – Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα» και «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης – Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου».

Πλαίσιο Διακυβέρνησης ESG

Μέσω του Πλαισίου Διακυβέρνησης ESG στην Τράπεζα, ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου στη διασφάλιση των υψηλότερων προτύπων εποπτείας κινδύνων, αναδεικνύεται στην προσπάθεια της Τράπεζας, να εξασκήσει διαφανή και αποτελεσματική εποπτεία σε θέματα ESG, ενώ η διοίκηση είναι επιφορτισμένη με την καθημερινή λειτουργία της Τράπεζας, τον επιχειρηματικό και το μακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό, υπό την εποπτεία του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το τρέχον Πλαίσιο Διακυβέρνησης ESG απεικονίζεται στο παρακάτω οργανόγραμμα:

Διοικητικό Σώμα		Εκτελεστικές Επιτροπές Διοίκησης
Διοικητικό Συμβούλιο και Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου	Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου	
Διοικητικό Συμβούλιο	Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου	
	Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας	Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή
	Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων	Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)
	Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας	Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO)
	Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού	Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων
	Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων	Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων
	Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών	
	Επιτροπή Ελέγχου	

Οργανωτική Δομή			
1η Γραμμή Άμυνας	2η Γραμμή Άμυνας – Διαχείριση κινδύνων	2η Γραμμή Άμυνας – Συμμόρφωση	3η Γραμμή Άμυνας
Μετασχηματισμός & Στρατηγική Διεύθυνση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης & Αναφορών ESG	Λειτουργίες Διαχείρισης κινδύνων Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής	Data Privacy, Technology & ESG Compliance Advisory	Εσωτερικός Έλεγχος
Επιχειρηματικές Μονάδες (Εταιρική και Επενδυτική Τραπεζική, Λιανική Τραπεζική)			
Λοιπές Λειτουργίες στην 1η Γραμμή Άμυνας (Ακίνητη Περιουσία, Οικονομικές Υπηρεσίες/Προμήθειες, IT/Οργάνωση, HR, κ.τ.λ.)			

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου ασκεί την απαραίτητη εποπτεία όλων των θεμάτων ESG. Στο πλαίσιο αυτό, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει καταθέσει ρητά καθήκοντα και ρόλους, που σχετίζονται με τους ESG κινδύνους, μεταξύ των επτά Επιτροπών του (βλ. παραπάνω) για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης και της εφαρμογής ενός υγιούς εσωτερικού πλαισίου διακυβέρνησης ESG, με έμφαση στην επίβλεψη και διαχείριση των Κλιματικών και Περιβαλλοντικών (C&E) κινδύνων. Εντός του 2023, η Τράπεζα επικαιροποίησε τα Καταστατικά των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, αναπτύσσοντας περισσότερες αρμοδιότητες σχετικά με θέματα ESG.

Η Επιτροπή Καινοτομίας & Βιωσιμότητας του Διοικητικού Συμβουλίου τέθηκε σε ισχύ τον Φεβρουάριο του 2022, για να επιβλέπει τη μεσοπρόθεσμη και τη μακροπρόθεσμη ESG στρατηγική του Ομίλου, ενώ η Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού του Διοικητικού Συμβουλίου επιβλέπει την πρόοδο των σχετικών πρωτοβουλιών του Προγράμματος Μετασχηματισμού και η Επιτροπή Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου επιβλέπει τη διαχείριση κλιματικών και περιβαλλοντικών (C&E) παραγόντων, σε όλους τους τύπους κινδύνων.

Για περισσότερες πληροφορίες, σχετικά με τις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και τις κύριες εργασίες τους κατά το 2023, βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου».

Η Επιτροπή ESG, υπό την προεδρία του Διευθύνοντος Συμβούλου, όρισε την κατεύθυνση, όσον αφορά στη στρατηγική και στους στόχους ESG, και επέβλεψε τις βασικές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και κινδύνους που σχετίζονται με τα ESG θέματα. Για περισσότερες πληροφορίες, σχετικά με τις κύριες εργασίες της Επιτροπής ESG κατά το 2023, βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα της Τράπεζας – Εκτελεστικές Επιτροπές».

Πολύ σημαντικό είναι ότι ενισχύσαμε τις δυνατότητες και τις δεξιότητές μας, αναφορικά με θέματα ESG, με τον καθορισμό συγκεκριμένων ρόλων και αρμοδιοτήτων, εντός των υφιστάμενων οργανικών μονάδων, καθώς και με τη δημιουργία νέων ομάδων που σχετίζονται με το ESG. Στο πλαίσιο αυτό, ένας νέος ανεξάρτητος τομέας, ο Τομέας Κλιματικής και Περιβαλλοντικής Στρατηγικής της Τράπεζας και του Ομίλου, συστάθηκε το Δεκέμβριο του 2022, για τον καθορισμό, τον συντονισμό και την

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

παρακολούθηση της εφαρμογής της Κλιματικής και Περιβαλλοντικής Στρατηγικής από τις επιχειρηματικές μονάδες και τις λειτουργίες της πρώτης γραμμής, συμπεριλαμβανομένης της Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής, της Λιανικής Τραπεζικής, της Διαχείρισης Ακίνητης Περιουσίας, των Προμηθειών, του Ανθρώπινου Δυναμικού, του Marketing και των Οικονομικών Υπηρεσιών.

Επίσης, μια εξειδικευμένη ομάδα συστάθηκε το 2022, εντός της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής της Τράπεζας και του Ομίλου («ΔΔΚΣΤ&Ο»), υπό τον Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (CRO), για την παρακολούθηση και διαχείριση των Κλιματικών και Περιβαλλοντικών (C&E) παραγόντων, σε όλους τους τύπους κινδύνων.

Το Δεκέμβριο του 2023, η Τράπεζα προέβη σε οργανωτικές αλλαγές για να ενδυναμώσει περαιτέρω τη διακυβέρνηση της ESG στρατηγικής της και για να αντιμετωπίσει πιο αποτελεσματικά τις επερχόμενες εποπτικές απαιτήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, η υπάρχουσα Διεύθυνση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης & Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας & του Ομίλου, επιμερίστηκε σε δύο νέες Διευθύνσεις: τη Διεύθυνση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης & Αναφορών ESG και τη Διεύθυνση Data Privacy, Technology & ESG Compliance Advisory. Η δημιουργία των διακριτών διευθύνσεων, με έμφαση σε συγκεκριμένους τομείς εξειδίκευσης, και παράλληλα, με τους σαφώς καθορισμένους ρόλους και αρμοδιότητες, θα οδηγήσει σε πιο αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία στο πλαίσιο του ESG.

Η Διεύθυνση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης & Αναφορών ESG της Τράπεζας & του Ομίλου, τελεί υπό την εποπτεία του Γενικού Διευθυντή Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων. Οι κύριες αρμοδιότητές της περιλαμβάνουν τις εκθέσεις βιωσιμότητας, τις αξιολογήσεις και την επικοινωνία με τους φορείς για θέματα ESG (ESG raters), τη διαμόρφωση και εκτέλεση της Κοινωνικής Στρατηγικής του Ομίλου, την ανάπτυξη προγραμμάτων ΕΚΕ, καθώς και τον συντονισμό των επιχειρηματικών μονάδων και λειτουργιών πρώτης γραμμής άμυνας για τα θέματα αυτά. Επιπρόσθετα, η Διεύθυνση αυτή, συνεργάζεται στενά με τον Τομέα Κλιματικής και Περιβαλλοντικής Στρατηγικής, με στόχο τον καλύτερο συντονισμό και μια ολιστική προσέγγιση της Στρατηγικής ESG, υπό την ευθύνη του ίδιου Γενικού Διευθυντή.

Η Διεύθυνση Data Privacy, Technology & ESG Compliance Advisory της Τράπεζας & του Ομίλου, εντάσσεται στη λειτουργία της Κανονιστικής Συμμόρφωσης του Ομίλου, υπό την εποπτεία του Γενικού Διευθυντή Κανονιστικής Συμμόρφωσης & Εταιρικής Διακυβέρνησης Τράπεζας και Ομίλου. Στόχος της νέας αυτής Διεύθυνσης, εκτός από την παρακολούθηση θεμάτων σχετικών με τα προσωπικά δεδομένα και την τεχνητή νοημοσύνη, είναι η ενίσχυση της παρακολούθησης του σχετικού εποπτικού πλαισίου και η παροχή συστάσεων αναφορικά με την εφαρμογή του, η επίβλεψη και αξιολόγηση των κινδύνων συμμόρφωσης και φήμης που σχετίζονται με θέματα ESG, καθώς και η διενέργεια ειδικών ελέγχων (due diligence) ESG για τους παρόχους υπηρεσιών/προμηθευτές).

Τέλος, η Λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου, ελέγχει τις διαδικασίες και τις πρακτικές, αναφορικά με τα θέματα ESG στην πρώτη και τη δεύτερη γραμμή άμυνας.

Ενεργώντας με ακεραιότητα: Οι βασικές Πολιτικές, οι Κώδικες και οι Πρακτικές μας

Η Τράπεζα διασφαλίζει ότι οι ηθικοί παράγοντες ενσωματώνονται σωστά κατά την άσκηση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό, τηρούμε διάφορες πολιτικές και εσωτερικές διαδικασίες, ενσωματώνοντας το ισχύον ελληνικό και ευρωπαϊκό εποπτικό και κανονιστικό πλαίσιο και τις βέλτιστες πρακτικές στη λειτουργία του Ομίλου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας είναι υπεύθυνο για την έγκριση των πολιτικών και των στρατηγικών της Τράπεζας και την εποπτεία της εφαρμογής τους, συμπεριλαμβανομένης της Πολιτικής Βιώσιμης Ανάπτυξης και της ESG στρατηγικής μας (βλ. αντίστοιχες ενότητες ανωτέρω «Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης του Ομίλου» και «Στρατηγική ESG»).

Εκτός από τις πολιτικές που περιλαμβάνονται στην ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Α. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης - Β. Βασικές Πολιτικές και Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας», οι βασικές πολιτικές και οι διαδικασίες που υποστηρίζουν τις υπεύθυνες τραπεζικές πρακτικές μας και μετριάζουν τους κοινωνικούς κινδύνους, τους κινδύνους διακυβέρνησης και τους κινδύνους φήμης είναι:

ι) Υπεύθυνη συμπεριφορά

Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου

Τελευταία αναθεώρηση:	2023
Διαθέσιμη στην ιστοσελίδα μας:	https://www.nbg.gr/-/jssmedia/Files/Group/esg/plaisio-etairikhs-diakubernhshs/gr/NBG-CODE-OF-ETHICS-V-2023-GR-10-2023.pdf?rev=3bbc6f8087fa4934992b4ee7dff3d2ae&hash=C1660D4787083AA95021D6D520DC1CA7

Όπως ορίζεται και εντός του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου, διαρκής στόχος της Τράπεζας είναι η ίση μεταχείριση κάθε μέλους του ανθρώπινου δυναμικού. Η Τράπεζα:

- Αναπτύσσει αξιολογικό σύστημα αξιολόγησης απόδοσης, προαγωγών και αμοιβών του ανθρώπινου δυναμικού.
- Σχεδιάζει και υλοποιεί δράσεις, συστήματα ανάπτυξης και κινήτρων με στόχο την προσέλκυση, επιλογή και περαιτέρω αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.
- Υποστηρίζει τη συνεχή βελτίωση των δεξιοτήτων του προσωπικού, διεξάγοντας σημαντικά προγράμματα κατάρτισης και εκπαίδευσης για την επαγγελματική τους ανάπτυξη.

Η φιλοσοφία της Τράπεζας και των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, έχει ως βασικό άξονα το σεβασμό της προσωπικότητας κάθε εργαζομένου. Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα και οι εταιρείες του Ομίλου, εκφράζουν τη δέσμευσή τους να τηρούν και να προωθούν αξίες όπως η ακεραιότητα, η υπευθυνότητα, η

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

τιμότητα, η διαφάνεια, η εμπιστοσύνη, η ισότητα και τα υψηλά ηθικά πρότυπα σε όλες τις λειτουργίες. Για τον σκοπό αυτό, ο Όμιλος:

- Χωρίς να περιορίζει την ανεξαρτησία των εργαζομένων, προάγει την ισότητα, τη διαφορετικότητα, το σεβασμό και το ομαδικό πνεύμα, σε ένα θετικό και ικανοποιητικό εργασιακό περιβάλλον.
- Δεν ανέχεται κανενός είδους διάκριση ή προσβλητική/επιθετική συμπεριφορά έναντι της προσωπικότητας κάποιου (για παράδειγμα, ηθική, σεξουαλική ή άλλης μορφής παρενόχληση, εκφοβισμό, δίωξη κ.ά.) ή κοινωνικό αποκλεισμό ή άνιση μεταχείριση λόγω εθνικότητας, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής καταγωγής, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσιακής κατάστασης, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, φύλου, γενετικών χαρακτηριστικών, οικογενειακής κατάστασης, θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων ή σωματικών αναπηριών, καθεστώτος βετεράνου, ιθαγένειας, έγγαμης κατάστασης ή εγκυμοσύνης.
- Εκτιμά ιδιαίτερα τις ιδέες και την οπτική των εργαζομένων με διαφορετικό υπόβαθρο που διαθέτουν ποικίλα ταλέντα και χαρακτηριστικά, τα οποία συμβάλλουν στην ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας, και διασφαλίζει ότι παρέχονται ίσες ευκαιρίες στους εργαζόμενους.
- Στοχεύει στην εφαρμογή μέτρων, που διασφαλίζουν ίσες ευκαιρίες για όλα τα φύλα, συμπεριλαμβανομένων των προοπτικών σταδιοδρομίας και της βελτίωσης της εκπροσώπησης του φύλου που υποεκπροσωπείται στις διοικητικές θέσεις.

Η Τράπεζα εκτιμά ιδιαίτερα τη σημασία της ηθικής δεοντολογίας και συμπεριφοράς. Ως εκ τούτου, τα σχετικά θέματα κλιμακώνονται έως το επίπεδο του Διοικητικού Συμβουλίου. Συγκεκριμένα, όπως περιγράφεται στο καταστατικό της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας του Διοικητικού Συμβουλίου, σκοπός της είναι να συνδράμει το Διοικητικό Συμβούλιο στην εκτέλεση των καθηκόντων του, όσον αφορά την ενίσχυση της εσωτερικής κουλτούρας ηθικής δεοντολογίας και επιχειρηματικής ακεραιότητας:

- διασφαλίζοντας ότι τα υψηλότερα πρότυπα ηθικής και ακεραιότητας εφαρμόζονται σε όλες τις δραστηριότητες της Τράπεζας, σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, και
- επιβλέποντας τις προσπάθειες των ανώτερων διευθυντικών στελεχών να καλλιεργήσουν μια κουλτούρα ηθικής δεοντολογίας και συμμόρφωσης εντός της Τράπεζας και του Ομίλου, ώστε να ενισχύσουν την εσωτερική κουλτούρα ηθικής και επιχειρηματικής ακεραιότητας και να αποθαρρύνουν την ανήθικη συμπεριφορά.

Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου αναθεωρείται περιοδικά, ενσωματώνοντας νέες αρχές, το πλαίσió του ενημερώνεται και εμπλουτίζεται και η

μορφή του επανασχεδιάζεται, ώστε να διευκολύνεται η καλύτερη κατανόηση των κανόνων συμπεριφοράς και των υποχρεώσεων που απορρέουν από το κανονιστικό πλαίσιο. Έτσι, συγκεκριμένες ενότητες του Κώδικα, ήτοι για τις Προσωπικές Συναλλαγές και την Αναφορά Δυσλειτουργιών (Whistleblowing), επικαιροποιήθηκαν το 2022 και το 2023, αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι, καθ' όλη τη διάρκεια του 2023, δεν υπήρξαν ολοκληρωμένες νομικές ενέργειες αναφορικά με αντι-ανταγωνιστική συμπεριφορά και δεν υπήρξαν παραβιάσεις σχετικά με την αντιμονοπωλιακή νομοθεσία (anti-trust and monopoly legislation) ή χρηματικές απώλειες, ως αποτέλεσμα παραβιάσεων της επιχειρηματικής ηθικής δεοντολογίας. Επιπλέον, δεν διατυπώθηκαν, ούτε κοινοποιήθηκαν στο Διοικητικό Συμβούλιο κρίσιμες ανησυχίες.

Σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Ο Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας θέτει με σαφήνεια τις ηθικές αρχές και αξίες, καθώς και τους κανόνες συμπεριφοράς που υιοθετούνται από την Τράπεζα και τον Όμιλο. Για τον σκοπό αυτό, η Τράπεζα, έχει επίγνωση της ευθύνης της ως προς τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ως προς την αποφυγή παραβίασής τους, την αντιμετώπιση των επιδράσεων τέτοιων περιστατικών, όπου συμβαίνουν και επιδεικνύει μηδενική ανοχή στην καταναγκαστική και στην παιδική εργασία.

Απόδειξη της σταθερής προσήλωσης της Τράπεζας στα θέματα ESG, καθώς και της δέσμευσής της για τη συνέχιση και την ενίσχυση των πρωτοβουλιών σε θέματα ισότητας των φύλων, και της εξάλειψης κάθε είδους διάκρισης, αποτελεί η συμμετοχή της για 7η συνεχή χρονιά στον διεθνή Δείκτη Bloomberg Gender Equality Index (GEI) (βλ. ανωτέρω ενότητα «ESG Δείκτες & Αξιολογήσεις»).

Για την ένταξη της Τράπεζας στο δείκτη, αξιολογήθηκαν οι πολιτικές της στα θέματα ισότητας των φύλων, αποφυγής κάθε είδους διακρίσεων (όπως μισθολογικών, εκπαίδευσης και ανάπτυξης, παροχών κ.ά.), καθώς και η εταιρική της κουλτούρα, αναφορικά με τις ίσες ευκαιρίες στο εργασιακό περιβάλλον.

Σημειώνεται ότι, δεν έχουν καταγραφεί ή αναφερθεί περιστατικά διακρίσεων στο σύνολο του προσωπικού της Τράπεζας και δεν έχουν υποβληθεί καταγγελίες για περιστατικά διακρίσεων από υπαλλήλους ή τρίτα μέρη.

Κώδικας Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών

Ο Κώδικας Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, καθορίζει τις βασικές δεοντολογικές υποχρεώσεις και πρότυπα συμπεριφοράς των προσώπων, τα οποία εμπλέκονται στις διαδικασίες προετοιμασίας, κατάρτισης και υποβολής των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και οποιωνδήποτε άλλων χρηματοοικονομικών γνωστοποιήσεων της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Κύριος στόχος του Κώδικα είναι η προώθηση της ηθικής συμπεριφοράς, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης των περιπτώσεων όπου υπάρχει πραγματική ή δυνητική σύγκρουση συμφερόντων, η προαγωγή της διαφάνειας και της ηθικής συμπεριφοράς των καλυπτόμενων προσώπων, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, η συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, η διασφάλιση της πλήρους και ακριβούς σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και χρηματοοικονομικών γνωστοποιήσεων, η έγκαιρη υποβολή εσωτερικών αναφορών, σε περίπτωση παραβίασης του Κώδικα, και η δέσμευση των καλυπτόμενων προσώπων για την τήρηση των διατάξεων του Κώδικα, καθώς και των κανόνων ηθικής δεοντολογίας, που υπαγορεύονται από το κανονιστικό πλαίσιο και δεσμεύουν την Τράπεζα ή/και τις εταιρείες του Ομίλου.

Πολιτικές για την Αποτροπή Σύγκρουσης Συμφερόντων (Conflict of Interest Policies)

Η Τράπεζα και οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου, προσδίδουν ιδιαίτερη σημασία και λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, για τη διαχείριση περιπτώσεων, που συνιστούν ή ενδέχεται να οδηγήσουν σε σύγκρουση συμφερόντων, στο πλαίσιο των παρεχόμενων από αυτές υπηρεσιών. Με σκοπό την πρόληψη πραγματικών ή δυνητικών περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων, η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν υιοθετήσει τις εξής Πολιτικές:

- Πολιτική Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα Ανώτατα Διευθυντικά Στελέχη και τα Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη της ΕΤΕ (τελευταία αναθεώρηση το 2023, μη αναρτημένη στην ιστοσελίδα μας).
- Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων που καθορίζει το πλαίσιο για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διαχείριση συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ της Τράπεζας, του Ομίλου και των πελατών της, καθώς και μεταξύ των ιδίων των πελατών κατά την παροχή επενδυτικών και παρεπόμενων υπηρεσιών. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. παρακάτω «Πολιτικές για την ορθή παροχή Επενδυτικών και Ασφαλιστικών Υπηρεσιών».
- Πολιτική για τους Συνδεδεμένους Πιστούχους (Connected Borrowers) της Τράπεζας και του Ομίλου στην Ελλάδα, η οποία καθορίζει τους βασικούς κανόνες που ισχύουν για τη χορήγηση πιστώσεων και την αντιμετώπιση αιτημάτων ρύθμισης και αναδιάρθρωσης δανείων Συνδεδεμένων Πιστούχων (αναθεώρηση το 2023, μη αναρτημένη στην ιστοσελίδα μας).

Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τους Κώδικες και τις Πολιτικές της Τράπεζας, τις συναλλαγές συνδεδεμένων μερών και τις γνωστοποιήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016 σχετικά με τη διαφάνεια στις σχέσεις μεταξύ τραπεζών, εταιρειών μέσω ενημέρωσης και χορηγούμενων προσώπων περιλαμβάνονται στην «Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016» της παρούσας Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης.

Πολιτική Αναφοράς Δυσλειουργιών (Whistleblowing)

Τελευταία αναθεώρηση:	2023
Διαθέσιμη στην ιστοσελίδα μας:	https://www.nbg.gr/-/jssmedia/Files/Group/esg/NBG-GROUP-WHISTLEBLOWING-POLICY-GR.pdf?rev=74c094170b594e4282966571da9473d2&hash=5B47C1D9D2947DDF58CC571DA3EBB0C0

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει την Πολιτική Αναφοράς Δυσλειουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου, μέσω της οποίας θεσπίζονται διαδικασίες για την υποβολή, επώνυμα ή ανώνυμα, εμπιστευτικών αναφορών ή παρατηρήσεων, από κάθε ενδιαφερόμενο, αναφορικά με τη συμπεριφορά στελεχών της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου, οι οποίες ενδέχεται να υποδηλώνουν την ύπαρξη παραβίασης της ηθικής δεοντολογίας, σοβαρής παρατυπίας ή παράβασης του ελληνικού και ευρωπαϊκού δικαίου, καθώς και των εσωτερικών Πολιτικών και Διαδικασιών της Τράπεζας. Το 2023, η Πολιτική Αναφοράς Δυσλειουργιών, αναθεωρήθηκε με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση των υφιστάμενων διαδικασιών για την υποβολή αναφορών δυσλειουργιών/παραβιάσεων νομοθεσίας και την προστασία των προσώπων που υποβάλουν αναφορά, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4990/2022, για την «Προστασία προσώπων που αναφέρουν παραβάσεις ενωσιακού δικαίου». Περαιτέρω, σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του ως άνω Νόμου, ο/η Επικεφαλής της Διεύθυνσης Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, ορίστηκε ως Υπεύθυνος/η Παραλαβής και Παρακολούθησης Αναφορών (εφεξής «ΥΠΠΑ») για την Τράπεζα.

Η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα»), έχει την ευθύνη για την εδραίωση και τη διαρκή παρακολούθηση της εφαρμογής των διαδικασιών αυτών, οι οποίες διασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα και το απόρρητο των αναφορών ή των παρατηρήσεων που λαμβάνονται.

Κατά τη διάρκεια του 2023, ελήφθησαν μέσω των διαθέσιμων διαύλων υποβολής αναφοράς δυσλειουργιών της Τράπεζας, συνολικά 11 ουσιώδεις αναφορές πιθανής παράβασης της ηθικής δεοντολογίας, καταστρατήγησής της ή σοβαρής παρατυπίας, οι οποίες διερευνήθηκαν περαιτέρω από τον/την ΥΠΠΑ και τις αρμόδιες Μονάδες της Τράπεζας και, όπου απαιτήθηκε, εξετάστηκαν και από τον Εσωτερικό Έλεγχο. Θα πρέπει να τονιστεί, ότι δεν εντοπίστηκαν στοιχεία που να επαλήθευσαν την ύπαρξη περιστατικού παράτυπης δραστηριότητας, ωστόσο σε ορισμένες περιπτώσεις, ελήφθησαν βελτιωτικά/διορθωτικά μέτρα από την Τράπεζα.

Τα στοιχεία επικοινωνίας για την υποβολή αναφορών δυσλειουργιών είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/whistleblowing>).

Πολιτική κατά της Βίας και της Παρενόχλησης στην Εργασία του Ομίλου

Τελευταία αναθεώρηση:	2021
Διαθέσιμη στην ιστοσελίδα μας:	Μη δημοσιευμένη

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Η διαμόρφωση ενός εργασιακού περιβάλλοντος το οποίο σέβεται, διασφαλίζει και προωθεί το δικαίωμα κάθε προσώπου, να εργάζεται χωρίς βία και παρενόχληση, αποτελεί δέσμευση και προτεραιότητα για τον Όμιλο Εταιρειών της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Στο πλαίσιο αυτό, σκοπός της Πολιτικής είναι η δημιουργία ενός εξειδικευμένου πλαισίου πρόληψης και καταπολέμησης κάθε μορφής βίας και παρενόχλησης που ενδέχεται να εκδηλωθεί κατά την εργασία, είτε συνδέεται, είτε προκύπτει από αυτήν, συμπεριλαμβανομένης της βίας και παρενόχλησης λόγω φύλου, καθώς και της σεξουαλικής παρενόχλησης.

Σημειώνεται, ότι η Πολιτική είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της υπ' αριθ. 190 της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και της παρενόχλησης στον κόσμο της εργασίας, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 4808/2021, καθώς και με τις διατάξεις των άρθρων 2 επ. του Ν. 4808/2021.

Πολιτική Διαχείρισης Εσωτερικών Καταγγελιών Περιστατικών Βίας και Παρενόχλησης του Ομίλου

Τελευταία αναθεώρηση:	2022
Διαθέσιμη στην ιστοσελίδα μας:	Μη δημοσιευμένη

Προς την ίδια κατεύθυνση και, προκειμένου να υλοποιηθεί κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο η δέσμευση του Ομίλου για την αντιμετώπιση και – τελικά – την εξάλειψη της βίας και της παρενόχλησης στον χώρο εργασίας, η Τράπεζα εφαρμόζει την Πολιτική Διαχείρισης Εσωτερικών Καταγγελιών Περιστατικών Βίας και Παρενόχλησης, με την οποία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την καλόπιστη αναφορά περιστατικού ή περιστατικών βίας και παρενόχλησης στην εργασία.

Γενικότερα, η Τράπεζα ενθαρρύνει όλους όσους περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Πολιτικής, να αναφέρουν κάθε μορφής βία και παρενόχληση, που εκδηλώνεται κατά τη διάρκεια της εργασίας, ή συνδέεται με αυτή, συμπεριλαμβανομένης της βίας και της παρενόχλησης λόγω φύλου και της σεξουαλικής παρενόχλησης, αμέσως μόλις υποπέσει στην αντίληψή τους. Οι εν λόγω αναφορές μπορούν να γίνονται επώνυμα ή ανώνυμα, μέσω των θεσπισθέντων διαύλων Αναφορών Δυσλειτουργιών.

Αντίστοιχα, η Τράπεζα δεσμεύεται, τόσο μέσα από την παρούσα Πολιτική, όσο και μέσω των λοιπών διαδικασιών της, στη διασφάλιση της πλήρους εμπιστευτικότητας και της προστασίας του καταγγέλλοντος. Όλες οι καταγγελίες θα λαμβάνονται σοβαρά υπόψη και θα διερευνώνται με πλήρη αντικειμενικότητα και ανεξαρτησία. Η Τράπεζα διαβεβαιώνει ότι, όσοι προβαίνουν σε καταγγελίες, θα προστατεύονται από τυχόν αντίποινα, καθώς και ότι τα προσωπικά δεδομένα όλων των εμπλεκόμενων μερών θα προστατεύονται, μέσω της εφαρμογής των απαραίτητων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων ασφαλείας.

- Εκπαιδευτικά Προγράμματα για θέματα Ηθικής και Εταιρικής Κουλτούρας

Υποχρεωτικά εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με τον ισχύοντα Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου, ο οποίος εστιάζει, μεταξύ άλλων, σε θέματα δωροδοκίας, διαφθοράς και στην Πολιτική Αναφοράς

Δυσλειτουργιών (Whistleblowing), παρέχονται σε όλο το προσωπικό της Τράπεζας.

Το σύνολο του προσωπικού έχει πρόσβαση στο εσωτερικό δίκτυο επικοινωνίας της Τράπεζας (intranet), μέσω του οποίου λαμβάνει έγκαιρη και πλήρη ενημέρωση, σχετικά με όλα τα σημαντικά θέματα που αφορούν τις εξελίξεις και τη λειτουργία του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών ανακοινώσεων, των εγκυκλίων, και των πολιτικών που εφαρμόζει η Τράπεζα κ.λπ. Συγκεκριμένα, τα σχετικά εκπαιδευτικά προγράμματα περιλαμβάνουν:

- Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας:

Το πρόγραμμα e-learning του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, διασφαλίζει την ορθή κατανόηση και εφαρμογή των αρχών και των απαιτήσεων του Κώδικα από το προσωπικό της Τράπεζας, και ενσωματώνει τις τελευταίες διατάξεις του Κώδικα, καθώς και τον Σκοπό και τις Αξίες της Τράπεζας, καθώς και την εφαρμογή υψηλών προτύπων δεοντολογίας σε όλες τις λειτουργίες της Τράπεζας.

Το ανανεωμένο πρόγραμμα e-learning «Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας» διατίθεται προς υποχρεωτική παρακολούθηση σε όλους τους εργαζόμενους της Τράπεζας, από το 2021, και είναι διαθέσιμο σε όλο το προσωπικό του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των νεοπροσληθθέντων. Το σεμινάριο αυτό παρέχει ένα σαφές πλαίσιο για όλους τους εργαζόμενους του Ομίλου, οι οποίοι αναμένεται να συμπεριφέρονται και να εργάζονται, με τρόπο που διασφαλίζει τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των εσωτερικών και εξωτερικών πελατών (π.χ. προσωπικά δεδομένα, φυλετικές ή άλλες διακρίσεις κ.λπ.). Το πρόγραμμα προβλέπει, ότι η ασυνείδητη προκατάληψη, δεν είναι αποδεκτή στην Τράπεζα, και για το λόγο αυτό, περιλαμβάνει, ειδική ενότητα για την αύξηση της ευαισθητοποίησης. Από το 2021, περισσότεροι από 6.840 συμμετέχοντες εκπαιδεύτηκαν ήδη και το πρόγραμμα είναι πάντα διαθέσιμο για οποιονδήποτε επιθυμεί να το παρακολουθήσει εκ νέου.

Η μηδενική ανοχή της Εθνικής Τράπεζας στη σεξουαλική παρενόχληση ενσωματώνεται επίσης, στο πρόγραμμα e-learning για τον «Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας».

- Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών της Τράπεζας και του Ομίλου

Το πρόγραμμα e-learning για την Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών της Τράπεζας και του Ομίλου διατίθεται για υποχρεωτική παρακολούθηση σε όλους τους εργαζόμενους από το 2021.

Μετά την πρόσφατη επικαιροποίηση της Πολιτικής Αναφοράς Δυσλειτουργιών της Τράπεζας και του Ομίλου σε συμμόρφωση με Ν. 4990/2022, όπως αναφέρεται και στη σχετική ενότητα παραπάνω, το πρόγραμμα e-learning βρίσκεται επί του παρόντος υπό αναθεώρηση ώστε να εναρμονιστεί με τις αλλαγές στην Πολιτική. Το περιεχόμενο του προγράμματος e-learning αναμένεται να οριστικοποιηθεί εντός του δεύτερου τριμήνου του 2024.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Αντιμετώπιση της Απάτης, καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες/ξεπλύματος χρήματος και κανονιστική συμμόρφωση

Το 2023, η Τράπεζα συνέχισε τις προσπάθειές της για την ενίσχυση της κουλτούρας καταπολέμησης της απάτης και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, ενώ τα θέματα κανονιστικής συμμόρφωσης αποτέλεσαν και πάλι προτεραιότητα, μέσω διαφόρων εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών.

Σημαντικά παραδείγματα τέτοιων πρωτοβουλιών είναι τα εξειδικευμένα υποχρεωτικά μαθήματα e-learning, σχετικά με τις πολιτικές για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες/ξεπλύματος χρήματος («ΞΧ») και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας («ΧΤ») και είναι διαθέσιμα σε όλο το προσωπικό του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, καθώς και στους νεοπροσληφθέντες. Επιπλέον, η Τράπεζα φιλοξένησε πλήθος εσωτερικών, στοχευμένων εκπαιδευτικών δράσεων, σχετικά με την ενίσχυση της κουλτούρας κανονιστικής συμμόρφωσης, σε ολόκληρο τον οργανισμό.

Κατά τη διάρκεια του 2023, εκπαιδεύτηκαν περισσότεροι από 1.600 συμμετέχοντες, πάνω στην προαναφερθείσα ατζέντα.

ii) Καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος

Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου κατά της Δωροδοκίας & της Διαφθοράς (Anti-bribery & Anti-Corruption Policy)

Τελευταία αναθεώρηση:	2021
Διαθέσιμη στην ιστοσελίδα μας:	Η πολιτική είναι μη δημοσιευμένη. Δημοσιευμένη είναι η σχετική δήλωση: https://www.nbg.gr/el/footer/kanonistikhs-symmorfwsis-stin-trapeza-stis-etairies-tou-omilou/katapolemisi-oikonomikou-egklimatos/politiki-gia-to-oikonomiko-egklima/politiki-katapolemisi-dwrodokias-diafthoras

Με στόχο την περαιτέρω ενδυνάμωση της δέσμευσης στις ηθικές αξίες και την αξιοπιστία της Τράπεζας και του Ομίλου, και αναγνωρίζοντας τις αρνητικές επιπτώσεις από ενδεχόμενη εμπλοκή της σε περιστατικά δωροδοκίας ή διαφθοράς, που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο, τη φήμη, και τα συμφέροντά της, η Τράπεζα έθεσε σε ισχύ την αναθεωρημένη Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου κατά της Δωροδοκίας & της Διαφθοράς (Anti-bribery & Anti-Corruption Policy). Το Διοικητικό Συμβούλιο, είναι αρμόδιο για την έγκριση της σχετικής πολιτικής, καθώς και για την εποπτεία της εφαρμογής και της περιοδικής αξιολόγησής της.

Η Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την καταπολέμηση της Δωροδοκίας & της Διαφθοράς, έχει οριστεί, σύμφωνα με τις σχετικές προϋποθέσεις του νομικού πλαισίου, τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και τις οδηγίες διεθνών οργανισμών και φορέων για την πρόληψη και καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος (OECD, Financial Action Task Force - FATF, Wolfsberg Group, κλπ).

Η αναθεωρημένη Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την καταπολέμηση της Δωροδοκίας & της Διαφθοράς, γνωστοποιήθηκε εσωτερικά στην Τράπεζα τον Ιούνιο 2021, και αντίστοιχα στις εταιρείες του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, για τις δικές τους ενέργειες.

Η Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την καταπολέμηση της Δωροδοκίας & της Διαφθοράς, ισχύει για όλες τις δραστηριότητες και λειτουργίες του Ομίλου, ανεξαρτήτως δικαιοδοσίας, χώρας ή επιχειρηματικής δραστηριότητας, συμπεριλαμβάνοντας όλες τις δραστηριότητες που εκτελούνται από οποιαδήποτε Μονάδα της Τράπεζας, θυγατρική του Ομίλου ή συνδεδεμένη εταιρεία, καθώς και τους αντιπροσώπους, συμβούλους ή άλλους που ενεργούν για λογαριασμό του Ομίλου ή σε συνεργασία μαζί του. Πιο συγκεκριμένα, η Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την καταπολέμηση της Δωροδοκίας & της Διαφθοράς:

- Καθιερώνει τις βασικές αρχές της Τράπεζας και των Εταιριών του Ομίλου σχετικά με την πρόληψη και καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς.
- Δεσμεύει όλα τα τρίτα μέρη, που παρέχουν υπηρεσίες για τον Όμιλο ή για λογαριασμό του.
- Εφαρμόζεται οπουδήποτε δραστηριοποιείται επιχειρηματικά ο Όμιλος.
- Στοχεύει στη διαχείριση, παρακολούθηση και αντιμετώπιση όλων των περιστατικών δωροδοκίας που μπορούν να συμβούν στο πλαίσιο των εργασιών της Τράπεζας (π.χ. Προμήθειες, Δάνεια, Καταστήματα, πληρωμές, εκταμιεύσεις κ.λπ.).
- Αποσκοπεί στο να ενσωματωθεί στην κουλτούρα του Ομίλου ΕΤΕ και στη συμπεριφορά και στάση των ανθρώπων του.

Πέραν των ανωτέρω, η Διεύθυνση Διακυβέρνησης και Παρακολούθησης Κινδύνων Συμμόρφωσης (Compliance Risk Governance & Monitoring) κατά το 2023, παρακολούθησε 3 δείκτες κινδύνου, που στοχεύουν στην καταπολέμηση της δωροδοκίας και αξιολόγησε τον κίνδυνο δωροδοκίας και διαφθοράς. Τα αποτελέσματα αυτών των ασκήσεων δεν εντόπισαν ουσιώδη ζητήματα.

Τέλος, η Τράπεζα είναι πιστοποιημένη με το διεθνές πρότυπο ISO 37001:2016 (σε διαδικασία ανανέωσης) για το σύστημα διαχείρισης κατά της δωροδοκίας που εφαρμόζει.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι, το 2023, δεν εντοπίστηκαν περιπτώσεις διαφθοράς εργαζομένων.

Πολιτική για την Αντιμετώπιση της Απάτης

Τελευταία αναθεώρηση:	2017
Διαθέσιμη στην ιστοσελίδα μας:	Μη δημοσιευμένη

Η Τράπεζα, όπως και κάθε πιστωτικό ίδρυμα, είναι εκτεθειμένη σε κινδύνους απάτης και παράνομων δραστηριοτήτων κάθε τύπου, οι οποίοι, αν δεν αντιμετωπιστούν εγκαίρως και με αποτελεσματικό τρόπο, θα μπορούσαν να επιφέρουν αρνητικές συνέπειες στην επιχειρηματική της δραστηριότητα, στην οικονομική της κατάσταση, στα αποτελέσματα των

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

δραστηριοτήτων και στις προοπτικές επιτυχίας της. Μέσω της Πολιτικής της Τράπεζας και του Ομίλου για την Αντιμετώπιση της Απάτης, και λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το θεσμικό, νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, η Τράπεζα επιδιώκει:

- τον καθορισμό συγκεκριμένων αρχών και κανόνων για την πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης και τη διαμόρφωση ενιαίας επιχειρησιακής συμπεριφοράς για την αντιμετώπιση της,
- την αύξηση της ευαισθητοποίησης και της επαγρύπνησης του προσωπικού του Ομίλου, στην αναγνώριση και στην αποφυγή ενέργειων που συνδέονται με απάτη,
- την ενθάρρυνση υποβολής εμπιστευτικών αναφορών σε περίπτωση υποψίας απάτης, μέσω των κατάλληλων διαύλων επικοινωνίας, που διασφαλίζουν την προστασία των ατόμων και την κατάλληλη διερεύνηση του αναφερόμενου συμβάντος,
- την ανάπτυξη συστημάτων, διαδικασιών και ελεγκτικών μηχανισμών που βοηθούν στην πρόληψη και καταπολέμηση της απάτης.

Πολιτικές σχετικά με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Η Τράπεζα και οι εταιρείες του Ομίλου αποδίδουν πρωτεύουσα σημασία στην πρόληψη και καταπολέμηση φαινομένων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (ξεπλύματος χρήματος) και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (εφεξής «ΞΧ/ΧΤ»), μέσω της χρήσης των προϊόντων και υπηρεσιών τους. Οι πράξεις αυτές, είναι αντίθετες προς τις θεμελιώδεις αξίες και αρχές που διέπουν την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας του Ομίλου και επιφέρουν ή θα μπορούσαν να επιφέρουν ανεπιθύμητες συνέπειες, με σοβαρό αντίκτυπο στη φήμη της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου, αλλά και στα συμφέροντα των πελατών, των μετόχων και των εργαζομένων τους, εκθέτοντας έτσι τον Όμιλο σε μη αποδεκτά επίπεδα συναφών κινδύνων.

Για το λόγο αυτό, και σε συμμόρφωση με τις ισχύουσες κανονιστικές απαιτήσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση φαινομένων ΞΧ/ΧΤ, ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τις εξής Πολιτικές:

- Πολιτική του Ομίλου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, που ενσωματώνει την Πολιτική Αποδοχής Πελατών

Η Πολιτική του Ομίλου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και η Πολιτική Αποδοχής Νέων Πελατών βρίσκεται αυτήν την στιγμή σε διαδικασία επισκόπησης και επικαιροποίησης με σκοπό την αποτελεσματική ενσωμάτωση των τρεχουσών εξελίξεων στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο, τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και τη συμπερίληψη διαδικασιών που έχουν ήδη υιοθετηθεί από την Τράπεζα, ειδικά αναφορικά με τη χρήση ψηφιακών καναλιών για τη θέσπιση νέων

επιχειρηματικών σχέσεων, όλων των σημαντικών διεθνών τάσεων αναφορικά με την αξιολόγηση των κινδύνων ΞΧ/ΧΤ καθώς και ειδικών προβλέψεων σχετικά με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

- Πολιτική του Ομίλου για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στις διασυνοριακές σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης

Η Πολιτική ΞΧ/ΧΤ ορίζει το πλαίσιο, τις βασικές αρχές και τους κανόνες για την προστασία της Εθνικής Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου, σε συμμόρφωση με τις ισχύουσες κανονιστικές απαιτήσεις για την πρόληψη και καταπολέμηση φαινομένων ΞΧ/ΧΤ κατά τη σύναψη και κατά τη διάρκεια των διασυνοριακών σχέσεων ανταπόκρισης με τράπεζες του εξωτερικού.

Κύριοι στόχοι της ΞΧ/ΧΤ Πολιτικής μας στις διασυνοριακές σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης είναι οι ακόλουθοι:

- Να διαμορφώσουμε ένα επαρκές, εναρμονισμένο και αποτελεσματικό πλαίσιο, μέσω του οποίου καθορίζονται, και παράλληλα γνωστοποιούνται στον Όμιλο, οι αρχές, οι κανόνες και τα πρότυπα που διέπουν τις διασυνοριακές μας σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης.
- Να διασφαλίσουμε τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των εποπτικών αρχών αναφορικά με την καταπολέμηση του ΞΧ/ΧΤ, στο πλαίσιο των σχέσεων μας με τις ανταποκρίτριες τράπεζες.
- Να αποτρέψουμε την επιβολή προστίμων και ποινικών ή/και διοικητικών κυρώσεων σε βάρος μας, εξαιτίας άμεσης ή έμμεσης εμπλοκής μας σε υποθέσεις ΞΧ/ΧΤ.
- Να αναγνωρίσουμε και να διαχειριστούμε αποτελεσματικά τους κινδύνους που ενδεχομένως να προκύψουν από τη διασυνοριακή σχέση μας με άλλο πιστωτικό ίδρυμα, καθώς και να λάβουμε έγκαιρα τα κατάλληλα μέτρα για να αποτρέψουμε τη χρήση των υπηρεσιών μας για σκοπούς ΞΧ/ΧΤ, με απώτερο στόχο τη διασφάλιση της φήμης μας.

Σε μια προσπάθεια ενίσχυσης της κανονιστικής συμμόρφωσης και της ευθυγράμμισης με τις συνεχείς εξελίξεις της αγοράς, η Πολιτική ΞΧ/ΧΤ του Ομίλου σχετικά με τις διασυνοριακές σχέσεις τραπεζικής ανταπόκρισης, επικαιροποιήθηκε κατά τη διάρκεια του 2023, προκειμένου να ενσωματώσει όλο το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΒΑ, τις νέες αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων Διευθύνσεων της Τράπεζας, τα σημεία συναγερμού για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με βάση την ευαισθησία κινδύνου και τα επικαιροποιημένα μέτρα αυξημένης δέουσας επιμέλειας, σχετικά με τη διαχείριση των σχέσεων με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υψηλότερου κινδύνου.

- Πολιτική του Ομίλου για τη συμμόρφωση με τις Διεθνείς Οικονομικές Κυρώσεις

Η Πολιτική του Ομίλου για τη συμμόρφωση με τις Διεθνείς Οικονομικές Κυρώσεις, αποτελεί ένα ακόμη εμφανές βήμα της δέσμευσης του Ομίλου να συμμορφώνεται με όλους τους νόμους, κανονισμούς και αποφάσεις που σχετίζονται με

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

διεθνείς οικονομικές κυρώσεις. Η Πολιτική, περιγράφει τα απαιτούμενα κριτήρια και τα συστημικά κριτήρια ελέγχου, που ο Όμιλος ήδη υιοθετεί και εφαρμόζει, ώστε να διαχειρίζεται τις διεθνείς οικονομικές κυρώσεις και περιοριστικά μέτρα αποτελεσματικά και αποδοτικά.

- Πολιτική του Ομίλου για τα Εικονικά Περιουσιακά Στοιχεία

Η Πολιτική του Ομίλου για τα Εικονικά Περιουσιακά Στοιχεία, που ενσωματώνει όλες τις, προς το παρόν, ισχύουσες εθνικές και διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές και νομοθεσία, συμπληρώνει την Πολιτική ΞΧ/ΧΤ του Ομίλου και έχει ως στόχο τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και την αποτελεσματική διαχείριση, μέσω ανάλογων μέτρων, του κινδύνου ΞΧ/ΧΤ, που συνδέεται με τα Εικονικά Περιουσιακά Στοιχεία.

Η υιοθέτηση των ως άνω Πολιτικών, διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις ισχύουσες κανονιστικές απαιτήσεις των Εποπτικών Αρχών αναφορικά με την καταπολέμηση φαινομένων ΞΧ/ΧΤ, συμβάλλει στην αποφυγή επιβολής ποινικών ή/και διοικητικών κυρώσεων σε βάρος της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου, εξαιτίας της άμεσης ή και έμμεσης εμπλοκής τους σε θέματα ΞΧ/ΧΤ και διαφυλάσσει την καλή φήμη του Ομίλου, με την έγκαιρη λήψη των κατάλληλων μέτρων, τα οποία θα αποτρέπουν τη χρήση των υπηρεσιών του Ομίλου, για σκοπούς ΞΧ/ΧΤ. Οι εν λόγω Πολιτικές συνοδεύονται από διαδικασίες, κατευθυντήριες γραμμές και υλοποιήσεις συστημάτων και υποστηρίζονται από κατάλληλα πληροφοριακά συστήματα, τα οποία αποβλέπουν στη συνεχή παρακολούθηση και εντοπισμό ύποπτων ή ασυνήθων συναλλαγών ή δραστηριοτήτων, με σκοπό τη μείωση των κινδύνων ΞΧ/ΧΤ που προκύπτουν για τη Τράπεζα.

Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών, Φιλανθρωπικών Συνεισφορών και λοιπών Δράσεων του Ομίλου

Τελευταία αναθεώρηση:	2016
Διαθέσιμη στην ιστοσελίδα μας:	Μη δημοσιευμένη

Ο Όμιλος έχει αναπτύξει και εφαρμόζει, από τον Μάιο του 2016, την «Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών, Φιλανθρωπικών Συνεισφορών και λοιπών Δράσεων του Ομίλου». Η εν λόγω Πολιτική έχει ως στόχο, μεταξύ άλλων, τον καθορισμό συγκεκριμένων αρχών και κανόνων για την πραγματοποίηση δράσεων αναφορικά με δωρεές, χορηγίες, φιλανθρωπικές συνεισφορές, υποτροφίες και λοιπές σχετικές δράσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο της Πολιτικής, τη διασφάλιση της διατήρησης υψηλού επιπέδου ηθικής συμπεριφοράς κατά την ανάληψη δράσεων προσφοράς, τη συμμόρφωση με το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, αναφορικά με δράσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο της Πολιτικής (π.χ. διαφάνεια) καθώς και την υιοθέτηση διαδικασιών που προάγουν τη διαφάνεια κατά την ανάληψη δράσεων δωρεών από τον Όμιλο. Σύμφωνα με την Πολιτική, ο Όμιλος της ΕΤΕ δεν αναλαμβάνει ή/και δεν συμμετέχει σε δράσεις που υποστηρίζουν πολιτικές οργανώσεις, πολιτικά κόμματα ή πολιτικά κινήματα.

Η εν λόγω Πολιτική παράλληλα εφαρμόζει, συμπληρώνει και συμπληρώνεται από τις διατάξεις που ορίζονται σε άλλες Πολιτικές του Ομίλου, όπως η Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων για Ανώτατα Στελέχη και η Πολιτική κατά της Δωροδοκίας.

Επιπλέον, στο πλαίσιο διεθνώς βέλτιστων πρακτικών που σχετίζονται με δωρεές, χορηγίες και λοιπές σχετικές πράξεις και σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016 αναφορικά με τη διαφάνεια στις σχέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων με επιχειρήσεις μέσω ενημέρωσης και επιχορηγούμενα πρόσωπα, η Τράπεζα δημοσιεύει πληροφορίες για όλες τις πληρωμές που διενεργήθηκαν εντός της αντίστοιχης οικονομικής χρήσης/έτους, προς επιχειρήσεις μέσω ενημέρωσης και επιχορηγούμενα πρόσωπα.

iii) Ενεργώντας με υπευθυνότητα απέναντι στους πελάτες

Προστασία καταναλωτή & Πρακτικές marketing

Η Τράπεζα, επιδιώκοντας τη διαρκή συμμόρφωσή της με τις νομικές και κανονιστικές υποχρεώσεις της, δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην παροχή έγκυρης πληροφόρησης στους πελάτες και διασφαλίζει, μέσω του προσωπικού και των διαδικασιών της, τη διαφάνεια και την αντικειμενικότητα.

Υπεύθυνες πρακτικές για ενημερωτικές/προωθητικές ενέργειες

Η Τράπεζα ακολουθεί συγκεκριμένες διαδικασίες ελέγχου, πριν από την υλοποίηση οποιωνδήποτε ενημερωτικών/προωθητικών ενεργειών που αφορούν υφιστάμενα ή/και νέα προϊόντα ή/και υπηρεσίες, οι οποίες παρέχουν την απαραίτητη πληροφόρηση στους πελάτες. Στο πλαίσιο αυτό, εντός του 2023 εξετάστηκαν όλες οι προωθητικές και διαφημιστικές ενέργειες της Τράπεζας, από τις Διευθύνσεις Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Νομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας, ως προς το περιεχόμενο, την παρουσίαση και τους αποδέκτες τους, σύμφωνα με το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο σχετικά με την προστασία των καταναλωτών, τη διαφάνεια των συναλλαγών και την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Επιπλέον, η Τράπεζα μερίμνησε ώστε το επικοινωνιακό και προωθητικό υλικό της να συνάδει με τα προβλεπόμενα από το υφιστάμενο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, και ιδίως τον Κώδικα Διαφήμισης-Επικοινωνίας, καθώς και τις διατάξεις περί αθέμιτου ανταγωνισμού.

Πρωώθηση νέων προϊόντων & υπηρεσιών και επικαιροποίηση/αναπροσαρμογή υφισταμένων

Η Τράπεζα, στην προσπάθειά της να διασφαλίσει την πλήρη τήρηση των νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων ανά πάσα στιγμή, εφαρμόζει διαδικασία ελέγχου νέων προϊόντων και υπηρεσιών, σύμφωνα με τον κανονισμό για την εισαγωγή, την τροποποίηση, την απόσυρση των προϊόντων και των υπηρεσιών της. Στο πλαίσιο αυτό ελέγχονται τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με το κανονιστικό πλαίσιο, ενώ επικαιροποιείται το περιεχόμενο των συμβάσεων, καθώς και οι όροι χρήσης και τα έντυπα προσυμβατικής ενημέρωσης που διατίθενται στο πλαίσιο σύναψης συμβατικών σχέσεων μεταξύ της Τράπεζας και των πελατών της (βάσει των ισχυουσών κατευθυντήριων γραμμών, της νομοθεσίας και των προαιρετικών κανόνων επικοινωνίας και μάρκετινγκ, ή σχετικών επιχειρηματικών αποφάσεων) από τις Νομικές Υπηρεσίες της Τράπεζας και τη Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Τράπεζας και του Ομίλου, με στόχο την

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

πλήρη και έγκυρη ενημέρωση των πελατών, σχετικά με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων και υπηρεσιών μας.

Επιπλέον, η Επιτροπή Νέων Προϊόντων συστάθηκε το 2013 και λειτουργεί με σκοπό τη διασφάλιση της πλήρους συμμόρφωσης κάθε νέου προϊόντος και υπηρεσίας, με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, καθώς και τη συμβατότητα των νέων προϊόντων και υπηρεσιών με το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίου και ρευστότητας της Τράπεζας.

Προσυμβατική ενημέρωση

Τα έγγραφα γενικής πληροφόρησης για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες δανείων λιανικής της Τράπεζας, είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα της Τράπεζας, ώστε να είναι εύκολα και άμεσα προσβάσιμα σε κάθε ενδιαφερόμενο για ενημέρωση πριν από την υπογραφή οποιασδήποτε σύμβασης.

Επιπλέον, μέσω των εντύπων προσυμβατικής ενημέρωσης που διανέμονται στους πελάτες σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο για την παροχή προσυμβατικής ενημέρωσης, οι πελάτες ενημερώνονται για τα επιμέρους χαρακτηριστικά των προσφερόμενων προϊόντων, καθώς και για τους όρους και τις προϋποθέσεις βάσει των οποίων μπορούν να προμηθευτούν τα προϊόντα αυτά.

Επιτροπή Στρατηγικής Επικοινωνίας

Με σκοπό την προώθηση της εταιρικής ταυτότητας της Τράπεζας και το συντονισμό των απαιτούμενων ενεργειών, η Τράπεζα έχει συστήσει την Επιτροπή Στρατηγικής Επικοινωνίας. Στα καθήκοντα της Επιτροπής περιλαμβάνεται η έγκριση προγραμμάτων προώθησης της εταιρικής εικόνας, των προϊόντων και των υπηρεσιών της Τράπεζας, καθώς και η αξιολόγηση προτάσεων για την καλύτερη ανάπτυξη της ιστοσελίδας, των εναλλακτικών και ψηφιακών καναλιών της Τράπεζας ως μέσο προώθησης των προϊόντων και υπηρεσιών της.

Διαχείριση παραπόνων πελατείας της Τράπεζας

Αδιαμφισβήτητη δέσμευση της Τράπεζας είναι η συνεχής ενίσχυση της συνεργασίας με τους πελάτες της και η παροχή άριστων υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό και προκειμένου να διευκολυνθεί η υποβολή παραπόνων, σχολίων ή υποδείξεων των πελατών, η Τράπεζα παρέχει την εν λόγω δυνατότητα 24 ώρες το 24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα και έχει θέσει στη διάθεση των πελατών της πληθώρα καναλιών, όπως:

- ηλεκτρονική φόρμα υποβολής σχολίων, υποδείξεων ή παραπόνων, προσβάσιμη μέσω της ιστοσελίδας της Τράπεζας,
- έντυπη φόρμα υποβολής παραπόνου, διαθέσιμη σε όλα τα Καταστήματα της Τράπεζας, καθώς, και
- τη δυνατότητα επικοινωνίας μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας (e-mail) ή μέσω επιστολής.

Επιπλέον, η Τράπεζα διασφαλίζει ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται στη διαδικασία διαχείρισης παραπόνων, συμμετέχουν σε τακτικές συναντήσεις με στόχο

τη βελτίωση και την ενίσχυση του συστήματος Case Management Tool ("CMT").

Πολιτική Διαχείρισης Παραπόνων της Τράπεζας και του Ομίλου

Τελευταία αναθεώρηση:	2021
Διαθέσιμη στην ιστοσελίδα μας:	Μη δημοσιευμένη

Με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση των παραπόνων πελατείας, η Τράπεζα έχει θεσπίσει την Πολιτική Διαχείρισης Παραπόνων της Τράπεζας και του Ομίλου, η οποία ρυθμίζει τους βασικούς κανόνες και τις αρχές που διέπουν τη διαχείριση των παραπόνων αναφορικά με τα παρεχόμενα προϊόντα και υπηρεσίες. Επιπλέον, ο εξειδικευμένος Τομέας Client Conduct, που υπάγεται στη Διεύθυνση Business Regulatory Compliance and Client Conduct της Τράπεζας και του Ομίλου, με στόχο την εφαρμογή της Πολιτικής Διαχείρισης Παραπόνων, διασφαλίζει τη διερεύνηση των παραπόνων/καταγγελιών που υποβάλλονται, είτε απευθείας από την πελατεία της Τράπεζας, είτε μέσω Φορέων/ Εποπτικών και λουτών Αρχών, ώστε η διαχείριση τους να γίνεται με αμερόληπτο τρόπο, καθώς και την επίλυση αυτών με ελαχιστοποίηση πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων και εντός των προθεσμιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου.

Δεδομένης της σημασίας του κατάλληλου χειρισμού των παραπόνων, η Τράπεζα έχει δημιουργήσει μια γραμμή αναφοράς σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής & Κουλτούρας:

- είναι υπεύθυνη για τη διαρκή παρακολούθηση της εφαρμογής της Πολιτικής και των διαδικασιών που θεσπίζονται στο πλαίσιο αυτής,
- αξιολογεί ανά τακτά χρονικά διαστήματα την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της Πολιτικής και είναι αρμόδια για την υποβολή εισήγησης προς το Διοικητικό Συμβούλιο αναφορικά με την αναθεώρησή της, μετά από πρόταση της Διεύθυνσης Business Regulatory Compliance and Client Conduct της Τράπεζας και του Ομίλου, όποτε αυτό κρίνεται απαραίτητο, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο,
- προβαίνει στην περαιτέρω αξιολόγηση της ανάλυσης των πληροφοριών που προκύπτουν από τη διαχείριση των παραπόνων, ιδίως όσον αφορά στους σημαντικούς κινδύνους οι οποίοι σχετίζονται ή ανακύπτουν μέσω της διαχείρισης παραπόνων και στη λήψη τυχόν απαιτούμενων μέτρων ή και διορθωτικών ενεργειών, κατόπιν σχετικής εισήγησης από τη Διεύθυνση Business Regulatory Compliance and Client Conduct της Τράπεζας και του Ομίλου.

Πολιτικές για την ορθή παροχή Επενδυτικών και Ασφαλιστικών Υπηρεσιών

Η Τράπεζα αναγνωρίζει την ανάγκη να καταρτίζει και να εφαρμόζει αποτελεσματικές οργανωτικές και διοικητικές ρυθμίσεις ώστε να ενεργεί με εντιμότητα, αμεροληψία και επαγγελματισμό κατά την παροχή επενδυτικών ή, κατά περίπτωση, παρεπόμενων υπηρεσιών και κατά τη δραστηριότητα διανομής ασφαλιστικών προϊόντων σε

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

πελάτες, ώστε να εξυπηρετεί με τον καλύτερο τρόπο τα συμφέροντα των πελατών της.

Η Τράπεζα παρέχει επενδυτικές υπηρεσίες λήψης/διαβίβασης και/ή εκτέλεσης εντολών για λογαριασμό πελατών σε χρηματοπιστωτικά μέσα/επενδυτικά προϊόντα, και όχι, επενδυτικές υπηρεσίες διαχείρισης χαρτοφυλακίου και παροχής επενδυτικών συμβουλών.

Η Τράπεζα, προκειμένου να διασφαλίσει τη συμμόρφωσή της με τις απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ για τις αγορές σε χρηματοπιστωτικά μέσα (Οδηγία 2014/65/ΕΕ για τις αγορές σε χρηματοπιστωτικά μέσα/ MiFID II, όπως αυτή ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το Ν.4514/2018) και για τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων (Οδηγία 2016/97/ΕΕ για τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων, όπως αυτή ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το Ν.4583/2018), έχει θεσπίσει ένα σύνολο Πολιτικών, μεταξύ άλλων, την «Πολιτική Βέλτιστης Εκτέλεσης Εντολών επί Χρηματοπιστωτικών Μέσων», την «Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων», την «Πολιτική Ελέγχου Διαφήμισης Χρηματοπιστωτικών Μέσων και Ασφαλιστικών Προϊόντων», την «Πολιτική Παρακολούθησης Χρηματοπιστωτικών Μέσων και Ασφαλιστικών Προϊόντων» και την «Πολιτική Καταλληλότητας Επενδυτικών Προϊόντων Βασιζόμενων σε Ασφάλιση».

Πολιτική Βέλτιστης Εκτέλεσης Εντολών Επί Χρηματοπιστωτικών Μέσων

Η Τράπεζα εφαρμόζει την Πολιτική Βέλτιστης Εκτέλεσης Εντολών επί Χρηματοπιστωτικών Μέσων, μέσω της οποίας τίθενται οι βασικές αρχές που διέπουν τη λήψη και διαβίβαση εντολών σε τρίτους και την εκτέλεση εντολών για λογαριασμό πελατών. Η Τράπεζα παρακολουθεί συστηματικά την εφαρμογή της πολιτικής αυτής και αξιολογεί την αποτελεσματικότητά της. Με την πολιτική αυτή είναι σε θέση να αποδεικνύει, όποτε της ζητηθεί, ότι λαμβάνει όλα τα επαρκή και προβλεπόμενα από τη σχετική νομοθεσία μέτρα για την επίτευξη της βέλτιστης εκτέλεσης εντολών για όλα τα χρηματοπιστωτικά μέσα, είτε αυτά διαπραγματεύονται σε τόπους διαπραγμάτευσης, είτε εξωχρηματιστηριακά. Η παρούσα Πολιτική εφαρμόζεται σύμφωνα με το Ν.4514/2018 για όλες τις συναλλαγές, κατά τις οποίες η Τράπεζα λαμβάνει ή/και διαβιβάζει εντολές σε τρίτους ή εκτελεί εντολές σε χρηματοπιστωτικά μέσα για λογαριασμό των πελατών της, οι οποίοι έχουν κατηγοριοποιηθεί ως «Ιδιώτες» ή «Επαγγελματίες», σύμφωνα με το κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο της MiFID II.

Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων

Στο πλαίσιο της ορθής, ασφαλούς, διαφανούς και αποτελεσματικής παροχής επενδυτικών ή/και παρεπόμενων υπηρεσιών και δραστηριότητας διανομής ασφαλιστικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών βασιζόμενων σε ασφάλιση προϊόντων, για λογαριασμό των πελατών του, ο Όμιλος έχει θεσπίσει, εφαρμόσει και διατηρήσει γραπτώς την Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων, σχετικά με τον εντοπισμό και τη διαχείριση περιστάσεων που συνιστούν, ή θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ της Τράπεζας, του Ομίλου και των πελατών, αλλά και μεταξύ των ίδιων των πελατών.

Η Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων αποσκοπεί αφενός στην παροχή υψηλής ποιότητας επενδυτικών, παρεπόμενων υπηρεσιών και δραστηριοτήτων διανομής ασφαλιστικών προϊόντων, στους πελάτες και αφετέρου στην πρόληψη ή διαχείριση περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων.

Πολιτική Ελέγχου Διαφήμισης Χρηματοπιστωτικών Μέσων και Ασφαλιστικών Προϊόντων

Η Τράπεζα εφαρμόζει την Πολιτική αυτή σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, με σκοπό να διασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο των διαφημιστικών ανακοινώσεων που αφορούν σε χρηματοπιστωτικά μέσα, στις προσφερόμενες επενδυτικές υπηρεσίες ή/και στις παρεπόμενες υπηρεσίες προς τους υφιστάμενους και νέους πελάτες της καθώς και στα ασφαλιστικά προϊόντα, προς υφιστάμενους ή δυνητικούς πελάτες. Η Τράπεζα διασφαλίζει ότι η επικοινωνία μάρκετινγκ είναι ακριβής, αμερόληπτη, ευπρεπής, σαφής, κατανοητή, αληθής και μη παραπλανητική.

Πολιτική Παρακολούθησης Χρηματοπιστωτικών Μέσων και Ασφαλιστικών Προϊόντων

Η Πολιτική Παρακολούθησης Χρηματοπιστωτικών Μέσων και Ασφαλιστικών Προϊόντων θέτει τις βασικές αρχές παρακολούθησης προϊόντων για εκδότες και διανομείς χρηματοπιστωτικών μέσων και ασφαλιστικών προϊόντων, τις οποίες η Τράπεζα οφείλει να ακολουθεί όταν λειτουργεί ως εκδότης και διανομέας επενδυτικών προϊόντων και ως διανομέας ασφαλιστικών προϊόντων.

Η Τράπεζα διασφαλίζει ότι το αρμόδιο προσωπικό που συμμετέχει στη διανομή χρηματοπιστωτικών μέσων και ασφαλιστικών προϊόντων διαθέτει την απαραίτητη τεχνογνωσία για να κατανοεί τα χαρακτηριστικά και τους κινδύνους των προς διάθεση προϊόντων και των παρεπόμενων υπηρεσιών, καθώς επίσης και τις ανάγκες, τα χαρακτηριστικά και τους σκοπούς της προσδιορισμένης αγοράς-στόχου. Η Τράπεζα, ως διανομέας διαθέτει τις κατάλληλες οργανωτικές ρυθμίσεις για να λαμβάνει από τους κατασκευαστές των προϊόντων όλες τις σχετικές πληροφορίες και να κατανοεί τα χαρακτηριστικά και την προσδιορισμένη αγορά-στόχο για κάθε προϊόν.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Πολιτική Καταλληλότητας Επενδυτικών Προϊόντων Βασισμένων σε Ασφάλιση

Στο πλαίσιο διανομής Επενδυτικών Προϊόντων βασισμένων σε Ασφάλιση, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει την Πολιτική Καταλληλότητας Επενδυτικών Προϊόντων βασισμένων σε Ασφάλιση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ισχύοντος κανονιστικού και νομοθετικού πλαισίου και ειδικά με τις διατάξεις του Ν. 4583/2018 για τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων.

Η Τράπεζα, κατά τη δραστηριότητα διανομής Επενδυτικών βασισμένων σε ασφάλιση Προϊόντων, πραγματοποιεί αξιολόγηση καταλληλότητας και παρέχει συμβουλές, οι οποίες αποτυπώνονται στη δήλωση αξιολόγησης καταλληλότητας. Η Τράπεζα κατά την αξιολόγηση καταλληλότητας λαμβάνει από τον πελάτη ή το δυνητικό πελάτη τις αναγκαίες πληροφορίες, βάσει των οποίων, κατανοώντας τα ουσιαστικά στοιχεία, αποκτά τη δυνατότητα να προσδιορίζει εύλογα αν η συμβουλή (προσωπική σύσταση) προς τον πελάτη συνάδει με τις πληροφορίες αυτές. Οι εν λόγω πληροφορίες σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική κατάσταση του πελάτη, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητάς του να υποστεί ζημιές, τη γνώση και την προηγούμενη εμπειρία του ως επενδυτής σε προϊόν βασισμένο σε ασφάλιση, τους επενδυτικούς του στόχους συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου ανοχής του σε κίνδυνο και τυχόν προτιμήσεων βιωσιμότητας.

Η Τράπεζα λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίσει τη συνέπεια, την αξιοπιστία και την ορθότητα των πληροφοριών που λαμβάνει από τους πελάτες. Στο πλαίσιο αυτό, οι πελάτες ενθαρρύνονται να παρέχουν την απαιτούμενη πληροφόρηση για την αξιολόγηση της καταλληλότητας.

iv) Υπεύθυνη προσέγγιση για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την ασφάλεια των δεδομένων

Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών της Τράπεζας και του Ομίλου

Τελευταία αναθεώρηση:	2022
Διαθέσιμη στην ιστοσελίδα μας:	Μη δημοσιευμένη

Η Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών της Τράπεζας και του Ομίλου συμπληρώνεται από ένα εκτεταμένο σύνολο Διαδικασιών και Κατευθυντήριων Γραμμών Ασφάλειας Πληροφοριών (Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών), βάσει διεθνών προτύπων, κανονισμών κανονιστικής συμμόρφωσης και βέλτιστων πρακτικών.

Σημειώνεται ότι η Τράπεζα έχει πιστοποιηθεί με το διεθνώς αναγνωρισμένο πρότυπο ISO/IEC 27001:2013 για τη διαχείριση της ασφάλειας των πληροφοριών, το οποίο περιλαμβάνει απαιτήσεις για την καθιέρωση, την εφαρμογή, τη διατήρηση και τη συνεχή βελτίωση ενός συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας των πληροφοριών (information security management system (ISMS)) με σκοπό τον εντοπισμό πιθανών απειλών, την

αξιολόγηση των επιπτώσεών τους και την ανάπτυξη κατάλληλων στρατηγικών μετριασμού. Το πεδίο εφαρμογής της πιστοποίησης κατά ISO 27001:2013 είναι οι υποδομές και οι υπηρεσίες πληροφορικής της Τράπεζας και του Ομίλου. Βλ. επίσης «Διαχείριση Κινδύνου - Λοιποί παράγοντες Κινδύνου - Ασφάλεια στον κυβερνοχώρο».

Διαχείριση Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Η Τράπεζα αναγνωρίζει και δίνει πρωταρχική σημασία στην υποχρέωση συμμόρφωσης της ίδιας και των Εταιρειών του Ομίλου της με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, όσον αφορά στην εν γένει προστασία φυσικών προσώπων από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η Τράπεζα και οι Εταιρείες του Ομίλου συλλέγουν και διαχειρίζονται συγκεκριμένες πληροφορίες, οι οποίες αφορούν στους υπαλλήλους, στους μετόχους, στους πελάτες με τους οποίους διατηρούν οποιασδήποτε μορφής επιχειρηματική/ συναλλακτική σχέση, καθώς και σε πρόσωπα με τα οποία διατηρούν σχέση συνεργασίας και σε τρίτους στο πλαίσιο οποιασδήποτε άλλης σχέσης πέραν των ανωτέρω αναφερόμενων. Η διαχείριση των εν λόγω πληροφοριών, οι οποίες περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιείται με νόμιμο τρόπο ανεξαρτήτως του μέσου συλλογής ή αποθήκευσής τους, διασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και τις διατάξεις περί εμπιστευτικότητας.

Πολιτική Διαχείρισης Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Τράπεζας και του Ομίλου

Τελευταία αναθεώρηση:	2022
Διαθέσιμη στην ιστοσελίδα μας:	Μη δημοσιευμένη

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει την Πολιτική Διαχείρισης Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Τράπεζας και του Ομίλου, η οποία επικαιροποιήθηκε το 2022 και εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Με την εν λόγω Πολιτική επιδιώκεται:

- η συμμόρφωση της Τράπεζας και των Εταιρειών του Ομίλου της με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο αναφορικά με τη διαχείριση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- η ενίσχυση του συστήματος διακυβέρνησης της πληροφορίας σε επίπεδο Ομίλου και η διασφάλιση ότι η διαχείριση της πληροφόρησης που εμπεριέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος τοπικού νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου, στις χώρες όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος,
- η διασφάλιση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο ενοποίησης της λειτουργίας των συστημάτων του Ομίλου,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- ο σαφής καθορισμός των αρχών και των κανόνων που διέπουν την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται σε γνώση της Τράπεζας και των Εταιρειών του Ομίλου κατά τη διάρκεια επιχειρηματικής ή άλλης σχέσης συνεργασίας, με σκοπό την προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και ιδιαίτερα της ιδιωτικής τους ζωής,
- η ευαισθητοποίηση και η παροχή κατευθυντήριων γραμμών στο προσωπικό για την αποφυγή ενεργειών που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην επιβολή διοικητικών, αστικών ή ποινικών κυρώσεων για παραβίαση των διατάξεων του Εθνικού και Ευρωπαϊκού νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου αναφορικά με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- η διαφύλαξη της φήμης και της αξιοπιστίας της Τράπεζας και του Ομίλου.

Η Πολιτική Διαχείρισης Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα της Τράπεζας και του Ομίλου:

- δεσμεύει την Τράπεζα και τις εταιρείες του Ομίλου καθώς θεσπίζει τις βασικές αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- δεσμεύει όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα ανώτατα διευθυντικά στελέχη, τους εργαζόμενους της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου, και εν γένει όλα τα πρόσωπα που απασχολούνται στον Όμιλο είτε με σύμβαση εργασίας είτε άλλως (π.χ. Σύμβουλοι Διοίκησης, Ειδικοί Συνεργάτες, Προσωπικό συνεργαζόμενων εταιρειών με την Τράπεζα ή τις εταιρείες του Ομίλου),
- δεσμεύει όλα τα τρίτα μέρη που παρέχουν υπηρεσίες για τον Όμιλο ή στο όνομα και για λογαριασμό αυτού (συμπεριλαμβανομένων συνεργατών, διαμεσολαβητών, πρακτόρων, και οποιωνδήποτε άλλων προσώπων με τα οποία ο Όμιλος συνεργάζεται στο πλαίσιο συμβάσεων εξωτερικής ανάθεσης (outsourcing) ή άλλου είδους συμφωνιών),
- καλύπτει όλες τις δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, περιλαμβάνοντας όλες τις εργασίες που διεξάγονται από οποιαδήποτε Μονάδα της Τράπεζας, από θυγατρική ή συνδεδεμένη εταιρεία, πράκτορα, σύμβουλο ή τρίτο μέρος που ενεργεί για λογαριασμό ή σε συνεργασία με τον Όμιλο,
- καλύπτει όλες τις μορφές επεξεργασίας που διενεργούνται για την εξυπηρέτηση των εργασιών της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου και οι οποίες αφορούν στην τήρηση είτε φυσικού είτε ηλεκτρονικού αρχείου.

Εκπαιδευτικά Προγράμματα σχετικά με την Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Για την εκπαίδευση και την εξοικείωση του προσωπικού της Τράπεζας σε θέματα προστασίας δεδομένων και την ευαισθητοποίησή του, έχει αναπτυχθεί ειδικό πρόγραμμα e-learning, το οποίο επαναξιολογείται περιοδικά, ενώ ειδική αναφορά σε θέματα προστασίας δεδομένων περιλαμβάνεται σε σεμινάρια που απευθύνονται στο προσωπικό της Τράπεζας σχετικά με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της Τράπεζας.

ν) Υπεύθυνη διαχείριση εφοδιαστικής αλυσίδας

Πολιτική Εξωτερικής Ανάθεσης

Τελευταία αναθεώρηση:	2022
Διαθέσιμη στην ιστοσελίδα μας:	Μη δημοσιευμένη

Η Τράπεζα διατηρεί τη στρατηγική επιλογή να αναθέτει ορισμένες από τις λειτουργίες /δραστηριότητές της (μερικώς ή ολικώς) σε Παρόχους Υπηρεσιών ή/και να παρέχει προϊόντα και υπηρεσίες μέσω τρίτων. Οι περιπτώσεις αυτές διέπονται από τις διατάξεις της Πολιτικής Εξωτερικής Ανάθεσης και των σχετικών Διαδικασιών Εξωτερικής Ανάθεσης. Η Πολιτική Εξωτερικής Ανάθεσης, καθορίζει και εξειδικεύει τη συμμετοχή των Μονάδων της Τράπεζας, σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής των συμβάσεων εξωτερικής ανάθεσης, από το σχεδιασμό των συμβάσεων εξωτερικής ανάθεσης, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και τη διαχείρισή τους, την τεκμηρίωση και άλλα θέματα. Μέσω της υιοθέτησης και εφαρμογής της Πολιτικής Εξωτερικής Ανάθεσης, η Τράπεζα μεταξύ άλλων:

- Συμμορφώνεται με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο.
- Επιτυγχάνει αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη διαχείριση των δραστηριοτήτων που ανατίθενται σε εξωτερικούς συνεργάτες.
- Επιτυγχάνει αποδοτικότερο και αποτελεσματικότερο εντοπισμό, αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων που απορρέουν και συνδέονται με τις δραστηριότητες που ανατίθενται σε τρίτους (συμφωνίες εξωτερικής ανάθεσης τρίτων προμηθευτών).
- Εφαρμόζει αποδοτικούς και αποτελεσματικούς ελέγχους και επιτρέπει την άμεση έναρξη δράσεων μετριασμού του κινδύνου.
- Καθιερώνει και διατηρεί την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους της εξωτερικής ανάθεσης, εντοπίζοντας σημαντική έκθεση σε τέτοιους κινδύνους εντός του Ομίλου.

Η Πολιτική Εξωτερικής Ανάθεσης, μεταξύ άλλων ελέγχων, έχει θεσπίσει ειδικό ερωτηματολόγιο για την αξιολόγηση των κινδύνων ESG των Παρόχων Υπηρεσιών/Τρίτων Μερών και διεξάγονται σχετικές αξιολογήσεις.

Διαδικασίες εξωτερικής ανάθεσης

Στηρίζοντας τη μακροχρόνια δέσμευσή της για υπεύθυνη λειτουργία, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει πολιτικές, κανονισμούς και διαδικασίες, που καθορίζονται επίσημα στους σχετικούς Κώδικες Δεοντολογίας, διασφαλίζοντας διαφάνεια και αμεροληψία, καθώς και στην αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων στις προμήθειες και στην υλοποίηση τεχνικών

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

έργων. Η Τράπεζα χρησιμοποιεί Σύστημα Διαχείρισης Σχέσεων Προμηθευτών (SRM-SAP), το οποίο διευκολύνει τη συνεργασία με τους προμηθευτές της, που εκπροσωπούν τους περισσότερους επιχειρηματικούς τομείς. Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, όλα τα μέρη που εμπλέκονται σε προμήθειες και τεχνικά έργα, πρέπει να γνωρίζουν και να συμμορφώνονται με τον Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου, ο οποίος ισχύει επίσης για την αγορά και τα τεχνικά έργα. Η Τράπεζα εξετάζει και αξιολογεί τους προμηθευτές της (όσον αφορά στην ποιότητα, στις πιστοποιήσεις, στον σεβασμό στα ανθρώπινα/εργασιακά δικαιώματα κ.λπ.), σε συνεχή βάση. Η Τράπεζα, επίσης, διενεργεί τακτικούς δειγματολογικούς (ποιοτικούς και ποσοτικούς) ελέγχους στις παραγγελίες και στις παραλαβές ειδών/παγίων κ.λπ.

Κατά το 2023, δεν υπήρξαν επιβεβαιωμένα περιστατικά στα οποία καταγγέλλθηκαν ή δεν ανανεώθηκαν συμβάσεις με επιχειρηματικούς εταίρους, λόγω παραβιάσεων που σχετίζονται με τη διαφθορά. Όλοι οι υποψήφιοι προμηθευτές έχουν την υποχρέωση να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, όπως αυτές υπαγορεύονται από τις σχετικές Κοινωνικές Διατάξεις (αποστέλλοντας και σχετικό υποστηρικτικό υλικό) σε ζητήματα όπως:

- Προστασία του περιβάλλοντος.
- Παιδική εργασία.
- Υγεία και ασφάλεια στην εργασία.
- Κοινωνική ισότητα/αλληλεγγύη.

Όλοι οι προμηθευτές της Τράπεζας, που προκύπτουν από τις διαγωνιστικές διαδικασίες, συμμορφώνονται με αυτή την υποχρέωση. Βάσει των παραπάνω, εκτιμάται ότι περίπου το 97% των προμηθευτών που συνεργάζονται με την Τράπεζα, έχουν αξιολογηθεί και σε σχέση με περιβαλλοντικά κριτήρια.

Επιπλέον, η Τράπεζα έχει αναπτύξει:

- i. Αξιολόγηση κινδύνου δωροδοκίας προμηθευτή, μέσω ειδικά σχεδιασμένου ερωτηματολογίου, όπου η Τράπεζα αξιολογεί τον κίνδυνο δωροδοκίας/διαφθοράς που πιθανώς να θέτουν στην Τράπεζα Τρίτα Μέρη, και
- ii. Πολιτική Εξωτερικής Ανάθεσης της Τράπεζας και του Ομίλου, όπου μεταξύ άλλων, θεσπίζεται το ESG ερωτηματολόγιο για τους παρόχους υπηρεσιών/τρίτα μέρη.

vi) Υπεύθυνη φορολογική προσέγγιση

Η αποτελεσματική είσπραξη των φόρων αποτελεί βασική συνιστώσα μιας καλά διοικούμενης κρατικής λειτουργίας, με τη δίκαιη κατανομή των φορολογικών βαρών να αποτελεί μία από τις κύριες συνεισφορές του κράτους στην κοινωνία. Ο Όμιλος της ΕΤΕ υπόκειται σε φόρο εισοδήματος, ο οποίος καταβάλλεται κανονικά και εμπρόθεσμα.

Βασικές αρχές του Ομίλου της ΕΤΕ σχετικά με τη φορολογική συμμόρφωση είναι:

- ο χειρισμός φορολογικών θεμάτων σύμφωνα με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, τις κατευθυντήριες γραμμές (συμπεριλαμβανομένων των κατευθυντήριων γραμμών του OECD περί Transfer Pricing) και την Ευρωπαϊκή νομοθεσία (οδηγίες της ΕΕ),
- να ενεργούν με διαφάνεια,
- να αποδίδουν φόρους με υπεύθυνο και αποτελεσματικό τρόπο,
- να διατηρούν καλές σχέσεις συνεργασίας με τις Φορολογικές Αρχές με βάση τις αρχές της διαφάνειας και της αμοιβαίας εμπιστοσύνης,
- να υιοθετούν ασφαλή χειρισμό σε φορολογικά θέματα, ιδίως αποφεύγοντας τον καταχρηστικό φορολογικό σχεδιασμό, απορρίπτοντας συναλλαγές που δεν έχουν οικονομική ή εμπορική ουσία,
- να αποφεύγουν τη δημιουργία αδιαφανών εταιρικών οργανωτικών δομών,
- να μην προωθούν ούτε καν να ενθαρρύνουν τη φοροαποφυγή, τόσο για τις δικές τους συναλλαγές όσο και για τις συναλλαγές των πελατών τους,
- να μην παρέχουν φορολογικές συμβουλές στους πελάτες τους.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Πληροφορίες βάσει του Άρθρου 8 του Κανονισμού Ταξινόμησης της ΕΕ

Γνωστοποιήσεις Ταξινόμιας της ΕΕ

Ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2178 της Επιτροπής, της 6ης Ιουλίου 2021, ως συμπληρωματικός του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, καθορίζει το περιεχόμενο και την παρουσίαση των πληροφοριών προς γνωστοποίηση από τις οντότητες που εμπίπτουν στο Άρθρο 19α ή 29α της Οδηγίας (ΕΕ) 2013/34, σχετικά με τις περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες και επίσης, καθορίζει τη μεθοδολογία για την συμμόρφωση αυτών στην υποχρέωση γνωστοποιήσεων. Πιο συγκεκριμένα, καθορίζει τα κριτήρια για τον προσδιορισμό εάν μια οικονομική δραστηριότητα πληροί τα κριτήρια περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και ενσωματώνει την υποχρέωση που έχουν οι οντότητες που υπόκεινται στην Οδηγία για Μη Χρηματοοικονομικές Αναφορές («NFRD»), συμπεριλαμβανομένων των χρηματοπιστωτικών οντοτήτων, να γνωστοποιούν πώς η δραστηριότητα τους είναι σύμφωνη με την εν λόγω Ταξινόμια.

Ο Κανονισμός για την Ταξινόμηση είναι ένα κύριο συστατικό του σχεδίου δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ανακατεύθυνση των ροών κεφαλαίων προς μια πιο βιώσιμη οικονομία. Ο βασικός στόχος της Ταξινόμησης είναι να βοηθήσει τους επενδυτές να αναγνωρίζουν περιβαλλοντικά βιώσιμες επενδύσεις.

Βάσει του Κανονισμού Ταξινόμησης της ΕΕ, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να γνωστοποιούν πληροφορίες και σχετικούς Βασικούς Δείκτες Επίδοσης (ΒΔΕ) αναφορικά με το βαθμό στον οποίο οι χρηματοδοτήσεις και οι επενδύσεις της συμβάλλουν στους περιβαλλοντικούς στόχους, το βαθμό ευθυγράμμισης με την ΕΕ Ταξινόμια, καθώς και τις κύριες αρνητικές επιπτώσεις των επενδυτικών αποφάσεων στους παράγοντες βιωσιμότητας. Η ενιαία εφαρμογή των συγκεκριμένων προτύπων γνωστοποιήσεων αποσκοπεί στην ενίσχυση της διαφάνειας, ενώ διευκολύνει και τη λήψη ενημερωμένων αποφάσεων από επενδυτές και χρήστες των Οικονομικών Καταστάσεων.

Πιο συγκεκριμένα, από την 1η Ιανουαρίου 2024, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν τον δείκτη Πράσινων Περιουσιακών Στοιχείων (Green Asset Ratio (GAR)) και ΒΔΕ για ανοίγματα εκτός ισολογισμού που αφορούν σε χρηματοοικονομικές εγγυήσεις είτε προς χρηματοπιστωτικές ή προς μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις καθώς και σε στοιχεία ενεργητικού υπό διαχείριση, σύμφωνα με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό 2021/2178. Επιπρόσθετα, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να αξιολογήσουν ανοίγματα προς οικονομικές δραστηριότητες σχετικές με τα ορυκτά αέρια και την πυρηνική ενέργεια, βάσει του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού 2022/1214.

Ο δείκτης GAR αποτυπώνει το ποσοστό των στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου που αφορούν σε χρηματοδότηση ή επένδυση προς οικονομικές δραστηριότητες ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια επί των συνολικών στοιχείων ενεργητικού του Ομίλου εξαιρώντας ανοίγματα σε Κεντρικές Κυβερνήσεις, κεντρικές τράπεζες, καθώς και το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.

Το GAR του Ομίλου για το 2023 είναι 1.8% και 3.4% με βάση τον κύκλο εργασιών και τις κεφαλαιουχικές δαπάνες, αντιστοίχως. Τόσο για τον υπολογισμό του δείκτη επιλεξιμότητας όσο και του δείκτη ευθυγράμμισης, ο Όμιλος αξιολόγησε τα τεχνικά κριτήρια της Ταξινόμιας για τους δύο περιβαλλοντικούς στόχους που αφορούν στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής (CCM) και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (CCA). Το ποσό ευθυγραμμισμένων επενδύσεων ή χρηματοδοτήσεων που συμπεριλήφθηκε στον αριθμητή του GAR σχετίζεται με ανοίγματα σε χρηματοπιστωτικές και μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις υποκείμενες στην NFRD, όπως επίσης και με υπόλοιπα στεγαστικών δανείων και περιουσιακά στοιχεία ανακτημένα μέσω πλειστηριασμών. Για την αξιολόγηση των επιλέξιμων και ευθυγραμμισμένων ανοιγμάτων σε χρηματοπιστωτικές και μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, αντλήθηκε δημοσιευμένη πληροφόρηση σχετικά με τους γνωστοποιημένους ΒΔΕ της Ταξινόμιας, τον αριθμό των υπαλλήλων καθώς και για το εάν πρόκειται για εισηγμένες επιχειρήσεις, ώστε να προσδιοριστεί η περίμετρος NFRD.

Τέλος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την 21η Δεκεμβρίου, επιπρόσθετη ανακοίνωση αναφορικά με την νομική ερμηνεία και εφαρμογή των προβλέψεων που καλύπτουν τα τεχνικά κριτήρια ελέγχου των ευθυγραμμισμένων με την Ταξινόμια οικονομικών δραστηριοτήτων, όπως παρατίθενται στον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό. Οι εν λόγω πρόσθετες οδηγίες λήφθηκαν υπόψη στους σχετικούς υπολογισμούς και γνωστοποιήσεις στο βαθμό που ήταν εφικτό.

Ο δείκτης επιλεξιμότητας για τους υπόλοιπους τέσσερις περιβαλλοντικούς στόχους, με βάση τους κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμούς (κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2485 και κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2486) που δημοσιεύθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιούλιο του 2023, δεν έχει υπολογιστεί λόγω της έλλειψης δεδομένων.

Το παράρτημα Α περιλαμβάνει λεπτομερή ανάλυση των ανοιγμάτων και των υπολογισμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις γνωστοποιήσεων της Ταξινόμιας.

Παρατηρήσεις

Το ύψος του GAR επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες και παραδοχές οι οποίες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον καθορισμό του τελικού δείκτη, όπως αναφέρονται παρακάτω:

- Δεδομένου του χρονισμού των απαιτήσεων γνωστοποίησης, οι υπολογισμοί για το GAR έχουν βασιστεί σε δημοσιευμένους δείκτες επιλεξιμότητας και ευθυγράμμισης των αντισυμβαλλόμενων για την οικονομική χρήση του 2022, τα οποία αντικατοπτρίζουν στις περισσότερες περιπτώσεις τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία. Οι χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις είχαν υποχρέωση δημοσίευσης μόνο δεικτών επιλεξιμότητας για το 2022 και επομένως αυτοί χρησιμοποιήθηκαν στην αξιολόγηση του Ομίλου σύμφωνα με την Ταξινόμια της ΕΕ.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

- Η NFRD περίμετρος είναι περιορισμένη σε σύγκριση με το συνολικό χαρτοφυλάκιο του Ομίλου, δεδομένου ότι στην Ελληνική οικονομία περιλαμβάνεται μεγάλο πλήθος μη εισηγμένων εταιρειών και ΜΜΕ, οι οποίες είναι εκτός της περιμέτρου αξιολόγησης σύμφωνα με την Ταξινόμια. Επιπρόσθετα, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις υποκείμενες στην NFRD έχουν δημοσιευμένους μόνο δείκτες επιλεξιμότητας, ως αποτέλεσμα της δυσκολίας εφαρμογής των κριτηρίων της Ταξινόμιας.
- Επί του παρόντος, δεν υπάρχει δημόσια διαθέσιμο μητρώο στην Ελλάδα, αναφορικά με πληροφόρηση για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, το οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί, από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ως πηγή για την αξιολόγηση της ευθυγράμμισης του στεγαστικού χαρτοφυλακίου. Επιπλέον, υπάρχει έλλειψη πραγματικών Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ), καθώς η έκδοσή τους απαιτείται μόνο κατά τη συναλλαγή, σύμφωνα με τις προβλέψεις των σχετικών Οδηγιών ΕΕ (Οδηγία 2010/31/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και Οδηγία 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση).
- Σημαντική πρόκληση παραμένει και η συλλογή σχετικών και επαρκών τεκμηρίων για την αξιολόγηση της ευθυγράμμισης χρηματοδοτήσεων ειδικού σκοπού και πιο συγκεκριμένα για την διεξαγωγή έρευνας δέουσας επιμέλειας για τα τεχνικά κριτήρια ελέγχου σημαντικής συμβολής μιας δραστηριότητας σε έναν από τους περιβαλλοντικούς στόχους και «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» στους υπόλοιπους, καθώς επίσης και για τον έλεγχο συμμόρφωσης με τις ελάχιστες κοινωνικές διασφαλίσεις.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Λοιπές Δημοσιοποιήσεις

Πληρωμές σε δωρεές, χορηγίες και επιχορηγήσεις

Βάσει του Ν. 4374/2016, άρθρο 6, παρ. 2, απαιτείται η αναφορά για τις πληρωμές λόγω δωρεάς, χορηγίας και επιχορήγησης. Κατά συνέπεια το καθαρό ποσό πληρωμών για το έτος και ανά επωνυμία επιχείρησης/ δικαιούχου/ φυσικού προσώπου περιλαμβάνεται στην «Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016 – Πίνακας 2» της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Αναφορά στοιχείων ανά χώρα

Βάσει του Ν. 4261/2014, άρθρο 81, απαιτείται η αναφορά οικονομικών και λοιπών στοιχείων ανά χώρα όπου δραστηριοποιείται η Τράπεζα. Κατά συνέπεια ο κύκλος εργασιών, τα καθαρά αποτελέσματα προ φόρων, φόρος εισοδήματος, αριθμός εργαζομένων και επιδοτήσεις ανά χώρα περιλαμβάνονται στις «Γνωστοποιήσεις Ν. 4261/2014» της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Ετήσιες εκθέσεις ESG

Οι ετήσιες εκθέσεις ESG του Ομίλου καλύπτουν τις επιχειρηματικές του δραστηριότητες στην Ελλάδα και παρουσιάζουν τις βασικές δράσεις που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα που υλοποιήθηκαν, την επίδρασή τους, καθώς και τους στόχους και τις δεσμεύσεις του Ομίλου για τα επόμενα έτη. Η Ετήσια Έκθεση ESG συντάσσεται σύμφωνα με ισχύοντα πρότυπα και απευθύνονται σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη του Ομίλου, με στόχο την κάλυψη των αναγκών τους, σε σχέση με τις δημοσιοποιήσεις, αναφορικά με τη συμβολή του Ομίλου στη βιώσιμη ανάπτυξη. Η Ετήσια Έκθεση ESG υπόκεινται σε ανεξάρτητη, εξωτερική διασφάλιση. Η τελευταία έκθεση ESG του Ομίλου (διαθέσιμη στη διεύθυνση https://www.nbg.gr/-/jssmedia/Files/Group/esg/ESG_Annual_Reports/nbg-esg-report-2022-en.pdf) καλύπτει την περίοδο από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2022, και δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο του 2023.

Η ετήσια αναφορά ESG για το έτος 2023 αναμένεται να δημοσιευθεί το 3^ο τρίμηνο του 2024.

Σχέσεις με τους μετόχους και τη χρηματοπιστωτική κοινότητα

Η Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων διατηρεί ενεργό διάλογο με τη χρηματοπιστωτική κοινότητα μέσω τηλεδιασκέψεων, ψηφιακών και δια ζώσης συναντήσεων, καθώς και μέσω της συμμετοχής σε επενδυτικά συνέδρια καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Η συνεργασία επεκτείνεται σε θεσμικούς επενδυτές, επενδυτικά ταμεία που επενδύουν σε ομολογιακές εκδόσεις, χρηματοοικονομικούς αναλυτές και οίκους αξιολόγησης της πιστοληπτικής διαβάθμισης της Τράπεζας, προκειμένου να επικοινωνηθούν αποδοτικά και αποτελεσματικά οι οικονομικές προοπτικές της χώρας, καθώς και τα οικονομικά αποτελέσματα και η επιχειρηματική στρατηγική του Ομίλου, διασφαλίζοντας ισότιμη και δίκαιη μεταχείριση μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών.

Συμμετοχή σε σημαντικά οικονομικά συνέδρια και εκδηλώσεις

Στο πλαίσιο της ενεργής επικοινωνίας της με την αγορά, η Τράπεζα, εκπροσωπούμενη από την ανώτατη διοίκηση, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών και τον Ανώτερο Διευθυντή Επενδυτικών Σχέσεων του Ομίλου, συμμετέχει σε ένα ευρύ φάσμα οικονομικών συνεδρίων, εκδηλώσεων και προωθητικών παρουσιάσεων (roadshows) που διοργανώνονται σε μεγάλα χρηματοοικονομικά κέντρα στις ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο και την ηπειρωτική Ευρώπη.

Συναντήσεις με επενδυτές

Η Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων επικοινωνεί με θεσμικούς μετόχους και επενδυτές και για την ενημέρωσή τους σχετικά με τις προσπάθειες της Τράπεζας να μειώσει το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα, να υποστηρίξει τη βιώσιμη ενεργειακή μετάβαση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών στην Ελλάδα, ώστε να είναι η «Τράπεζα Πρώτης Επιλογής» στη χρηματοδότηση έργων ΑΠΕ.

Το 2023, η Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων πραγματοποίησε περίπου 350 συναντήσεις με επενδυτές μετοχών και ομολόγων, δια ζώσης και διαδικτυακά.

Επιπλέον, η Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων είχε σημαντικό ρόλο στη διάθεση ποσοστού 22% του ΤΧΣ σε θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές (για λεπτομέρειες βλ. «Σημαντικότερες Εξελίξεις»), ιδίως όσον αφορά στη στόχευση επενδυτών, στην προετοιμασία του απαιτούμενου υλικού προσφοράς και στην επικοινωνία με τους μετόχους και τους νέους επενδυτές, μέσω «non deal» και «deal roadshows» στο Ηνωμένο Βασίλειο, στην Ηπειρωτική Ευρώπη και στις ΗΠΑ.

Επικοινωνία με αναλυτές

Η Διεύθυνση Επενδυτικών Σχέσεων βρίσκεται σε συνεχή επαφή με χρηματοοικονομικούς αναλυτές, εγχώριους και διεθνείς, επικοινωνώντας τα οικονομικά αποτελέσματα και τους επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας. Το 2023, συνολικά 17 επενδυτικές τράπεζες και χρηματιστηριακές εταιρίες κάλυψαν την Τράπεζα, εκ των οποίων 16 έδωσαν σύσταση «Αγοράς» (Overweight) για τη μετοχή, αναγνωρίζοντας τις σταθερές και εντυπωσιακές οικονομικές μας επιδόσεις, συμπεριλαμβανομένης της αξιοσημείωτης προόδου που έχουμε επιτύχει τα τελευταία χρόνια όσον αφορά στην ενίσχυση του ισολογισμού και της κεφαλαιακής μας επάρκειας, καθώς και τη βελτίωση της κερδοφορίας και των αποδόσεων προς τους μετόχους της Τράπεζας, παρά τις δύσκολες συνθήκες σε παγκόσμιο επίπεδο.

Διοργάνωση ετήσιων συναντήσεων με οίκους αξιολόγησης της πιστοληπτικής διαβάθμισης της Τράπεζας

Πραγματοποιούμε συναντήσεις κάθε χρόνο με όλους τους μεγάλους οίκους αξιολόγησης της πιστοληπτικής διαβάθμισης της Τράπεζας, καλύπτοντας λεπτομερώς τις επιδόσεις και τις προοπτικές της Τράπεζας, συζητώντας τις βασικές τραπεζικές μας εργασίες και δραστηριότητες, τα χρηματοοικονομικά μεγέθη, τη στρατηγική, τα θέματα ESG, καθώς και τις μακροοικονομικές προοπτικές της χώρας. Το 2023, ο οίκος Moody's αναβάθμισε την Τράπεζα σε «Ba1» και οι οίκους S&P και Fitch σε «BB», διαβλέποντας θετικές προοπτικές.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Παρουσιάσεις τριμηνιαίων οικονομικών αποτελεσμάτων και δελτία τύπου

Μετά το τέλος κάθε οικονομικού τριμήνου, ο Όμιλος ανακοινώνει τα αποτελέσματά του μέσω της έκδοσης αναλυτικής παρουσίασης και δελτίου τύπου που αναρτώνται στον εταιρικό μας ιστότοπο. Κατά την ημερομηνία δημοσίευσης των αποτελεσμάτων, ως είθισται, πραγματοποιείται τηλεδιάσκεψη, με οικοδεσπότες τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών και τον Ανώτερο Διευθυντή Επενδυτικών Σχέσεων, προκειμένου να παρουσιαστούν τα αποτελέσματα και να συζητηθούν μέσω ερωταπαντήσεων με την κοινότητα των επενδυτών και των αναλυτών.

Ανακοινώσεις αποτελεσμάτων 2023	Ημερομηνίες
4ο τρίμηνο (2022)	14 Μαρτίου 2023
1ο τρίμηνο	23 Μαΐου 2023
2ο τρίμηνο	1 Αυγούστου 2023
3ο τρίμηνο	7 Νοεμβρίου 2023

Όλα τα οικονομικά στοιχεία αναρτώνται στη συνέχεια στην ιστοσελίδα μας (<https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi-ependutwn>).

Η ιστοσελίδα μας περιέχει μεταξύ άλλων δελτία τύπου, παρουσιάσεις, Ετήσιες και Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Εκθέσεις, τριμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις, οπτικοακουστικά αρχεία, Εκθέσεις του Πυλώνα III και Ενημερωτικά Δελτία.

2023 Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων

Στις 28 Ιουλίου 2023, πραγματοποιήθηκε η Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων εξ' αποστάσεως, σε πραγματικό χρόνο μέσω τηλεδιάσκεψης.

Επιτευχθείσα απαρτία

Η επιτευχθείσα απαρτία ήταν 79,67%, εκπροσωπώντας 728.723.178 κοινές μετά ψήφου μετοχές, επί συνόλου 914.715.153 κοινών, μετά δικαιώματος ψήφου, μετοχών, (την προηγούμενη χρονιά: 75,65%).

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα αποτελέσματα ψηφοφορίας ανά θέμα της Ημερήσιας Διάταξης, λαμβάνοντας τις παρακάτω αποφάσεις:

Θέματα #	Αποτελέσματα ψηφοφορίας (%)			
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Αποχή	Απαρτία
Θέμα 1^Α: Υποβολή έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου για τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου, που αφορούν την εταιρική χρήση 2022, καθώς και της αντίστοιχης Έκθεσης των Ελεγκτών.	99,33	0,00	0,67	79,67
Θέμα 2^Α: Υποβολή προς έγκριση των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για την εταιρική χρήση 2022.	99,33	0,00	0,67	79,67
Θέμα 3^Β: Υποβολή της ετήσιας Έκθεσης πεπραγμένων της Επιτροπής Ελέγχου σχετικά με τις δράσεις της το έτος 2022 σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 περ. θ) του Ν. 4449/2017	<i>Δεν τίθεται σε ψηφοφορία</i>			
Θέμα 4^Γ: Έγκριση της συνολικής διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 108 του Ν. 4548/2018 και απαλλαγή των Ελεγκτών της Τράπεζας για την εταιρική χρήση 2022, σύμφωνα με το άρθρο 117 παρ. 1 περ. (γ) του Ν. 4548/2018.	99,04	0,24	0,72	79,67
Θέμα 5: Εκλογή τακτικών και αναπληρωματικών Ορκωτών Ελεγκτών για τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου για τη χρήση 2023 και καθορισμός της αμοιβής τους.	99,80	0,19	0,01	79,67
Θέμα 6: Υποβολή της Έκθεσης των Ανεξάρτητων Μη Εκτελεστικών Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 5 του Ν. 4706/2020.	<i>Δεν τίθεται σε ψηφοφορία</i>			
Θέμα 7^Γ: Έγκριση της αναθεωρημένης Πολιτικής Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών σύμφωνα με το Ν. 4548/2018.	86,99	12,97	0,04	79,67
Θέμα 8: Έγκριση των αμοιβών των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας για την εταιρική χρήση 2022 και προσδιορισμός των αμοιβών του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση του 2024, σύμφωνα με το άρθρο 109 του Ν. 4548/2018.	99,83	0,13	0,04	79,67
Θέμα 9 : Υποβολή προς συζήτηση και παροχή συμβουλευτικής ψήφου επί της Έκθεσης Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έτους 2022 σύμφωνα με το άρθρο 112 του Ν. 4548/2018.	94,02	5,94	0,04	79,67
Θέμα 10: Έγκριση προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών σύμφωνα με το άρθρο 49 Ν. 4548/2018, όπως ισχύει και παροχή εξουσιοδοτήσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο.	99,76	0,20	0,04	79,67
Θέμα 11: Θέσπιση προγράμματος δωρεάν διάθεσης μετοχών της Τράπεζας σε στελέχη ή/και το προσωπικό της Τράπεζας και των συνδεδεμένων με αυτή εταιρειών κατά την έννοια του άρθρου 32 του Ν. 4308/2014, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 114 του Ν. 4548/2018 (stock awards). Παροχή στο Διοικητικό Συμβούλιο σχετικών εξουσιοδοτήσεων.	74,27	25,69	0,04	79,67

Σημειώσεις:

^Α Υποβολή για έγκριση

^Β Υποβολή

^Γ Έγκριση

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Για περισσότερες πληροφορίες βλ. στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (<https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi-ependutwn/reports/taktiki-geniki-syneleusi-tis-28-07-2023>).

Η μετοχή της ΕΤΕ και η Μετοχική Σύνθεση

Η μετοχή της ΕΤΕ

Το 2023 η θετική πορεία της Ελληνικής οικονομίας, η πολιτική σταθερότητα και η αναβάθμιση σε Επενδυτική Βαθμίδα ωφέλησε την χρηματιστηριακή αποτίμηση της πλειοψηφίας των εισηγμένων εταιρειών, οι οποίες σημείωσαν σημαντικά κέρδη, ξεπερνώντας τους διεθνείς ομολόγους τους. Ο τραπεζικός κλάδος ωφελήθηκε περαιτέρω από την σημαντική πρόοδο που σημειώθηκε ως προς τη βελτίωση της υγείας του ισολογισμού, τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και την πολύ καλή πορεία της κερδοφορίας του, εν μέρει λόγω των αυξημένων επιτοκίων.

Σε αυτό το κλίμα, ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου Αθηνών κινήθηκε ανοδικά κατά 39,08% σε ετήσια βάση, με τον βιομηχανικό κλάδο να ηγείται της ανόδου, καταγράφοντας κέρδη 68,92% σε ετήσια βάση, και τον τραπεζικό κλάδο να ακολουθεί με κέρδη 65,73%. Την ίδια περίοδο παρατηρήθηκε αύξηση στη συναλλακτική δραστηριότητα, με την μέση ημερήσια αξία συναλλαγών να διαμορφώνεται στο Χρηματιστήριο Αθηνών στα €111,04 εκατ. το 2023 έναντι €73,72 εκατ. το 2022.

Ακολουθώντας την ανοδική τροχιά της αγοράς, η τιμή της μετοχής της ΕΤΕ αυξήθηκε από τα €3,782 στις 2 Ιανουαρίου 2023 (χαμηλό έτους) στα €6,480 στις 22 Αυγούστου 2023 (υψηλό έτους), κλείνοντας στα €6,290 στις 29 Δεκεμβρίου 2023. Η κεφαλαιοποίηση της ΕΤΕ στις 29 Δεκεμβρίου 2023 ανήλθε σε €5,76 δισ. από €3,43 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2022. Η ετήσια αξία συναλλαγών στην μετοχή της ΕΤΕ ανήλθε σε €4,04 δισ. το 2023, αυξημένη κατά 86,69% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Χρηματιστηριακά στοιχεία μετοχής ΕΤΕ	2023	2022
Τιμή τέλους έτους (€)	6,29	3,75
Μέγιστη τιμή έτους (€)	6,48	4,06
Ελάχιστη τιμή έτους (€)	3,78	2,66
Ετήσια τυπική απόκλιση ημερησίων αποδόσεων ΕΤΕ (%)	2,38	2,73
Ετήσια τυπική απόκλιση ημερησίων αποδόσεων κλάδου (%)	2,46	2,80
Χρηματιστηριακή αξία μετοχής τέλους έτους (σε δισ. €)	5,76	3,43
Συνολική αξία συναλλαγών μετοχής (σε δισ. €)	4,04	2,16
Λόγος συνολικής ετήσιας αξίας συναλλαγών μετοχής/ΧΑ (%)	15,11	12,29

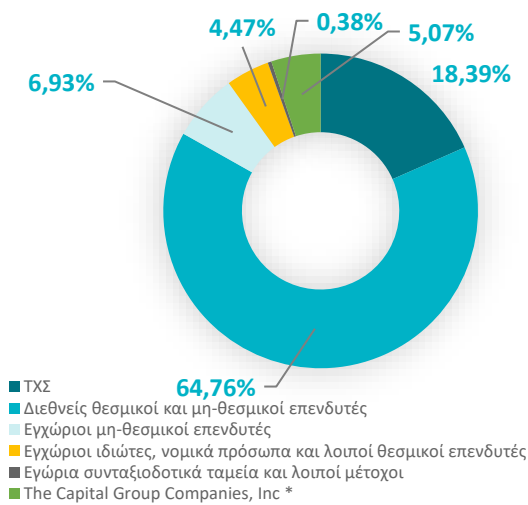
Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Μετοχική Σύνθεση

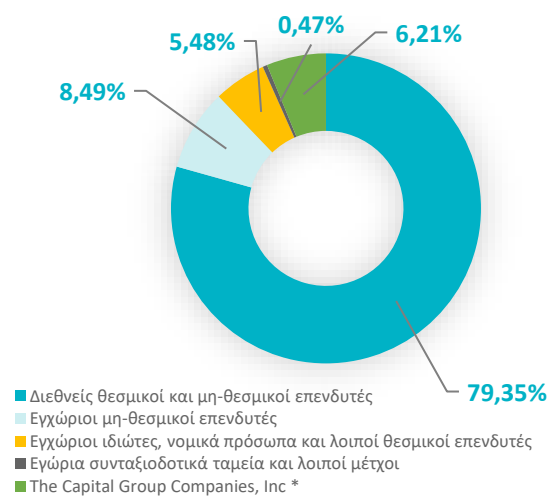
Το μετοχικό κεφάλαιο της ΕΤΕ την 31 Δεκεμβρίου 2023, ήταν διαιρεμένο σε 914.715.153 κοινές μετοχές, ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία. Την 31 Δεκεμβρίου 2023 το μετοχικό κεφάλαιο χαρακτηρίζεται από ευρεία διασπορά, καθώς περιλάμβανε περίπου 97.650 θεσμικούς και ιδιώτες μετόχους, από το οποίο το ΤΧΣ κατείχε το 18,39%, το 5,07% κατέχεται από το The Capital Group Companies Inc*, ενώ το 64,76% ήταν κατανεμημένο σε άλλους θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές του εξωτερικού και το 6,93% σε ιδιώτες επενδυτές εσωτερικού.

*Εμμεση κατοχή, από λογαριασμούς υπό τη διακριτική διαχείριση επενδύσεων μιας ή περισσότερων από τις εταιρείες διαχείρισης επενδύσεων του Ομίλου της.

Μετοχική Σύνθεση ΕΤΕ
31 Δεκεμβρίου 2023

Μετοχική Σύνθεση ΕΤΕ (εκτός ΤΧΣ)
31 Δεκεμβρίου 2023

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 152 του Ν. 4548/2018 περί Αωνυύμων Εταιριών, όπως ισχύει, η Τράπεζα υποχρεούται να συμπεριλαμβάνει ως ειδικό τμήμα της ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, τη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης. Σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο, η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες, στις οποίες περιλαμβάνεται επίσης συμπληρωματική πληροφόρηση που προβλέπεται από λοιπό εφαρμοστέο πλαίσιο, π.χ. τον Ν. 4706/2020 «Εταιρική διακυβέρνηση αωνύμων εταιριών, σύγχρονη αγορά κεφαλαίου, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, μέτρα προς εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1131 και άλλες διατάξεις»:

A. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

B. Βασικές Πολιτικές και Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας

Γ. Γενική Συνέλευση και Δικαιώματα των Μετόχων

Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα

Ε. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου

Σημειώνεται ότι τα λοιπά πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται από το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2004/25/ΕΚ, βάσει της παρ. 1 δ) του Άρθρου 152 του Ν. 4548/2018, περιλαμβάνονται στην Επεξηγηματική Έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, που αποτελεί ξεχωριστό τμήμα της ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

A. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Τράπεζα ευθυγραμμίζεται με τις διατάξεις της Ελληνικής και Ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την εταιρική διακυβέρνηση, στις οποίες περιλαμβάνονται οι αποφάσεις και πράξεις της Τράπεζας της Ελλάδος, οι Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, οι κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών, καθώς και οι αποφάσεις και οδηγίες της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Περαιτέρω εφαρμόζονται οι διατάξεις που ορίζει η Συμφωνία Πλαισίου Συνεργασίας (Relationship Framework Agreement – RFA) μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, όπως εκάστοτε ισχύει.

Τον Φεβρουάριο του 2006, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας υιοθέτησε κατευθυντήριο πλαίσιο που περιγράφει τη δομή και την πολιτική που ακολουθεί η Τράπεζα σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, ενώ με την πάροδο των ετών, αυτό το πλαίσιο έχει αναθεωρηθεί όπως έχει κριθεί αναγκαίο, σε εναρμόνιση προς τις κανονιστικές διατάξεις, τις κατευθυντήριες γραμμές, τις βέλτιστες πρακτικές και τις εξελίξεις στις εσωτερικές ρυθμίσεις διακυβέρνησης της Τράπεζας. Από τον Ιούνιο του 2021, σύμφωνα με το Άρθρο 17 του Ν. 4706/2020, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει και συμμορφώνεται με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος αποτελεί τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης για εταιρείες με κινητές αξίες εισηγμένες σε χρηματιστήριο, σύμφωνα με το Άρθρο 17 του Ν. 4706/2020 και το Άρθρο 4 της Απόφασης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (Απόφαση 2/905/3.3.2021 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς). Περαιτέρω, ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας περιλαμβάνει επιπλέον διατάξεις σε συμμόρφωση με το ειδικότερο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης που διέπει τα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και διατάξεις που αφορούν εσωτερικές ρυθμίσεις και διαδικασίες που εφαρμόζει η Τράπεζα σε συμμόρφωση με το σχετικό νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Η Τράπεζα παρακολουθεί τις εξελίξεις στο ισχύον πλαίσιο και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές στον τομέα της εταιρικής διακυβέρνησης και προβαίνει στις ενέργειες που κρίνει κατάλληλες προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές. Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

τροποποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2023, προκειμένου να εναρμονιστεί με τις εξελίξεις στο κανονιστικό πλαίσιο και ιδίως με τις διατάξεις που αφορούν τη νέα Συμφωνία Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ και τον Νόμο του ΤΧΣ (όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 4941/2022), τους αναθεωρημένους Κανονισμούς των Επιτροπών του ΔΣ, και τις τροποποιήσεις σε εσωτερικές Πολιτικές της Τράπεζας.

Ο καθορισμός των εξουσιών και αρμοδιοτήτων των διοικητικών οργάνων της Τράπεζας και η ανάθεση αρμοδιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου στα στελέχη της Τράπεζας πραγματοποιούνται σύμφωνα με το Καταστατικό της Τράπεζας και την ισχύουσα νομοθεσία, όπως ενσωματώνονται στο εσωτερικό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας.

Το εσωτερικό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένου του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Τράπεζας: www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis>).

B. Βασικές Πολιτικές και Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας

Η Τράπεζα παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις στο εφαρμοστέο πλαίσιο και τις σχετικές οδηγίες και βέλτιστες πρακτικές και προβαίνει στις κατάλληλες ενέργειες προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές που ακολουθούνται είναι εναρμονισμένες με το εκάστοτε εφαρμοστέο κανονιστικό πλαίσιο και τις σχετικές οδηγίες:

Πολιτική Διακυβέρνησης Ομίλου (B.1)	Περιλαμβάνει τις βασικές αρχές εταιρικής διακυβέρνησης σε επίπεδο Ομίλου και διατάξεις αναφορικά με τα διοικητικά όργανα των εταιρειών του Ομίλου, τη συνεργασία με την ΕΤΕ, το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και τις κανονιστικές απαιτήσεις, θεσπίζοντας ένα ενοποιημένο Πλαίσιο Εταιρικής Διακυβέρνησης για τον Όμιλο.
Πολιτική Αποδοχών του Ομίλου (B.2)	Θεσπίζει το γενικό πλαίσιο για την παροχή αμοιβών σε επίπεδο Ομίλου και καθορίζει τις αρχές, σύμφωνα με τις οποίες ο Όμιλος προσεγγίζει θέματα σχετικά με αμοιβές που καταβάλλονται σε στελέχη και υπαλλήλους.
Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ (B.3)	Καθορίζει το γενικότερο πλαίσιο προσδιορισμού των αποδοχών των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ (Γενικών Διευθυντών και Βοηθών Γενικών Διευθυντών), σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές και κανονιστικές διατάξεις και σε εναρμόνιση με τις αρχές που περιγράφονται στην Πολιτική Αποδοχών του Ομίλου της ΕΤΕ, και καλύπτει τις συνολικές αποδοχές που παρέχονται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Εκτελεστικά

και Μη Εκτελεστικά), ήτοι σταθερές και μεταβλητές αποδοχές, συμπεριλαμβανομένων των παροχών και τυχόν άλλες αποζημιώσεις, καθώς και το σύνολο των αποδοχών που παρέχονται σε όλα τα Ανώτατα Στελέχη της ΕΤΕ (ήτοι, Γενικούς Διευθυντές και Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές).

Πολιτική για την εισαγωγική κατάρτιση και Εκπαίδευση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του

Θεσπίζει διαδικασίες με σκοπό την εισαγωγική κατάρτιση και τη διαρκή εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για τη διασφάλιση της καταλληλότητάς τους αρχικά αλλά και σε συνεχή βάση.

Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην Ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Συνεχής επιμόρφωση και εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου».

Πολιτική Αξιολόγησης Διοικητικού Συμβουλίου

Καθορίζει τις διαδικασίες αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, με σκοπό την διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου.

Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην Ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του».

Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (B.4)

Ορίζει το πλαίσιο και περιγράφει τη διαδικασία για την ανάδειξη των υποψηφίων στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΕ, καθώς και τον εκ νέου ορισμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ περιλαμβάνει και διατάξεις για το επιθυμητό προφίλ του Διοικητικού Συμβουλίου.

Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου (B.5)

Καθορίζει τα κριτήρια που θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, (αρχικής και σε συνεχή βάση), συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων καταλληλότητας που προβλέπονται στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, και περιγράφει πιο λεπτομερειακά τις πολιτικές, πρακτικές

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	και διαδικασίες που εφαρμόζει η Τράπεζα κατά την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.	Καθορίζει την προσέγγιση της Τράπεζας ως προς την επίτευξη της επιθυμητής διαφοροποίησης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της, με σκοπό την εξασφάλιση πλήθους απόψεων, εμπειριών και αντιλήψεων που διευκολύνουν την ανεξαρτησία των απόψεων και την ορθή λήψη αποφάσεων εντός του Διοικητικού Συμβουλίου. Περισσότερες πληροφορίες για την εν λόγω Πολιτική περιλαμβάνονται στην Ενότητα «B.9 Πολιτική ποικιλομορφίας όσον αφορά τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας».			<ul style="list-style-type: none"> • Επιπρόσθετα, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες κύριες πρακτικές και πολιτικές, οι οποίες περιγράφονται αναλυτικά στην ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση – Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη»: <ul style="list-style-type: none"> – Κώδικας Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας του Ομίλου. – Κώδικας Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου. – Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας. – Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) της Τράπεζας και του Ομίλου. – Πολιτική της Τράπεζας και του Ομίλου για την Αντιμετώπιση της Απάτης. – Πολιτική Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα Ανώτατα Στελέχη και τα λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη της ΕΤΕ. – Πολιτική για τους Συνδεδεμένους Πιστούχους (Connected Borrowers) της Τράπεζας και του Ομίλου στην Ελλάδα. – Πολιτική Δωρεών, Χορηγιών, Φιλανθρωπικών Συνεισφορών και Λοιπών Σχετικών Δράσεων της Τράπεζας και του Ομίλου. – Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου. • Περαιτέρω, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει πολιτικές που εξασφαλίζουν ότι το Διοικητικό Συμβούλιο διαθέτει επαρκή πληροφόρηση αναφορικά με συναλλαγές που αφορούν συνδεδεμένα μέρη, περιλαμβανομένων της Πολιτικής Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα Ανώτατα Στελέχη και τα λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη της ΕΤΕ και της Πολιτικής για της Συνδεδεμένους Πιστούχους (Connected Borrowers) της Τράπεζας και του Ομίλου, οι οποίες αναφέρονται ανωτέρω.
Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων και Αξιολόγησης της Καταλληλότητας των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ (B.6)	Καθορίζει τις αρχές και τη διαδικασία για την ανάδειξη υποψηφιοτήτων και την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών της Ανώτατης Διοίκησης με τις υψηλότερες επαγγελματικές και προσωπικές δεξιότητες και ήθος, σε συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, τους εσωτερικούς κανονισμούς της Τράπεζας και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.				
Ασφαλιστική Κάλυψη Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και Στελεχών των Εταιρειών του Ομίλου (B.7)	Αφορά στην κάλυψη της αστικής ευθύνης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Διοικητικών Στελεχών της Τράπεζας και των θυγατρικών του Ομίλου από αμέλεια, λάθη ή παραλείψεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, Διοικητικών Στελεχών και υπαλλήλων και στην κάλυψη ζημιών από απάτες, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών απατών και των παραβιάσεων ασφάλειας στον κυβερνοχώρο.				
Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας ΕΤΕ (B.8)	Περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με το Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του, την οργανωτική δομή της Τράπεζας, τα ανώτατα διευθυντικά στελέχη, το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, τις διαδικασίες συμμόρφωσης και γνωστοποιήσεων, τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη και τις πολιτικές της Τράπεζας. Ο Κανονισμός λειτουργεί συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του Καταστατικού και του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.				<p>(B.1) Πολιτική Διακυβέρνησης Ομίλου:</p> <p>Η Πολιτική Διακυβέρνησης Ομίλου υιοθετήθηκε αρχικά από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Ιανουάριο του 2018 και αναθεωρήθηκε τον Απρίλιο του 2020, στο πλαίσιο της περαιτέρω ενίσχυσης του ενοποιημένου πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης του Ομίλου της ΕΤΕ και της περαιτέρω βελτιστοποίησης της συνεργασίας μεταξύ της ΕΤΕ και των εταιρειών του Ομίλου της. Μία από τις κύριες καινοτομίες της Πολιτικής ήταν η εισαγωγή του Πολυεπίπεδου Μοντέλου Διακυβέρνησης των θυγατρικών, σύμφωνα με το οποίο το επίπεδο εφαρμογής του πλαισίου διακυβέρνησης καθορίζεται με βάση την κατηγοριοποίηση των εταιρειών του Ομίλου, καθιερώνοντας έτσι τις κατάλληλες πρακτικές και δομές διακυβέρνησης και αναφοράς για κάθε θυγατρική.</p> <p>Στο πλαίσιο της Πολιτικής Διακυβέρνησης του Ομίλου, η Τράπεζα ως μητρική εταιρεία στοχεύει να εξισορροπήσει κατάλληλα τον βαθμό ελέγχου που πρέπει να ασκεί η μητρική εταιρεία επί των θυγατρικών του Ομίλου, και τον βαθμό ανεξαρτησίας που πρέπει να παρέχεται στις θυγατρικές. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι ο Όμιλος εφαρμόζει συστήματα και διαδικασίες που θα διαβεβαιώνουν το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, ότι η διακυβέρνηση των θυγατρικών αντικατοπτρίζει</p>

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

αποτελεσματικά τις ίδιες αξίες, ηθικές, ελέγχους και διαδικασίες με αυτές της μητρικής εταιρείας.

(B.2) Πολιτική Αποδοχών του Ομίλου:

Οι πρακτικές αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου συνάδουν με τις διατάξεις του Ν.4261/2014 (που ενσωμάτωσε την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (CRD IV)), όπως ισχύει, του Ν. 4548/2018, του Ν.3864/2010 («Νόμος ΤΧΣ»), όπως ισχύει, των Κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών σχετικά με τις ορθές πολιτικές αποδοχών, της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, όπως τροποποιήθηκε με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής 158/10.5.2019 και ισχύει, και τη Συμφωνία Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Η Πολιτική Αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου αναθεωρήθηκε το 2023. Η αναθεώρηση περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, περαιτέρω αναφορές στην Πολιτική σχετικά με στρατηγικές επιδιώξεις σε θέματα αναφορικά με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση (ESG), και προσθήκες σε σχέση με τις μη-σταθερές αποδοχές.

(B.3) Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ:

Σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2017/828, όπως αυτή έχει ενσωματωθεί (μερικώς) στην Ελληνική νομοθεσία με τον Νόμο 4548/2018 περί Ανωτύμων Εταιρειών, οι εισηγμένες εταιρείες απαιτείται, μεταξύ άλλων, να θεσπίσουν πολιτική αποδοχών για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι Μέτοχοι έχουν το δικαίωμα να ψηφίσουν την πολιτική αποδοχών στη Γενική Συνέλευση. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 110 παρ. 1 Ν. 4548/2018, η Πολιτική, με καταστατική διάταξη, μπορεί να περιλαμβάνει επίσης στο πεδίο εφαρμογής της και τα βασικά διοικητικά στελέχη, όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24 παράγραφος 9.

Η Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ εγκρίθηκε αρχικά από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων, η οποία έλαβε χώρα την 31 Ιουλίου 2019 και η τελευταία της αναθεώρηση πραγματοποιήθηκε το 2023 από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων η οποία έλαβε χώρα στις 28 Ιουλίου 2023, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου, με τη συνδρομή της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών.

Οι κύριες τροποποιήσεις της αναθεωρημένης Πολιτικής περιλαμβάνουν ιδίως προσαρμογές σε εναρμόνιση με τις διατάξεις του Νόμου 4941/2022 που τροποποιεί τον Νόμο ΤΧΣ (Νόμος 3864/2010), την επιτυχή ολοκλήρωση του Σχεδίου Αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, περαιτέρω αναφορές στην Πολιτική σχετικά με στρατηγικές επιδιώξεις σε θέματα αναφορικά με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση (ESG), προσθήκη αναφοράς σε Πρόγραμμα Δωρεάν Διάθεσης Μετοχών (Stock Award) του άρθρου 114 του Ν.4548/2018 και περαιτέρω περιγραφή των διαφορετικών δυνατών συνιστωσών των αμοιβών. Περισσότερες πληροφορίες περιλαμβάνονται στα *Σχέδια Αποφάσεων/Σχόλια Διοικητικού Συμβουλίου επί θεμάτων ημερήσιας διάταξης της Γενικής Συνέλευσης* (<https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi-ependutwn/reports/taktiki-geniki-syneleusi-tis-28-07-2023>).

Η Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών θα ισχύει για περίοδο τεσσάρων ετών, εκτός εάν αναθεωρηθεί νωρίτερα ή σε περιπτώσεις προσωρινών παρεκκλίσεων, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις.

Η αναθεωρημένη Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουλίου 2023 με ποσοστό 86,99% θετικών ψήφων και δεν απαιτήθηκαν τροποποιήσεις για την ενσωμάτωση ψήφων/απόψεων των μετόχων επί της Πολιτικής.

Η Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis>).

(B.4) Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών Διοικητικού Συμβουλίου:

Η Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών Διοικητικού Συμβουλίου συμπληρώνει το πλαίσιο διακυβέρνησης της Τράπεζας για την ανάδειξη υποψηφίων στο Διοικητικό Συμβούλιο και διαβάζεται και ερμηνεύεται σε συνδυασμό ιδίως με την Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και την Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς επίσης και με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και τον Εσωτερικό Κανονισμό της Τράπεζας.

Η Πολιτική εφαρμόζεται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας που εκλέγονται από τα σχετικά συλλογικά όργανα (Γενική Συνέλευση ή Διοικητικό Συμβούλιο, κατά τα προβλεπόμενα στο Καταστατικό της ΕΤΕ), εξαιρουμένου του εκπροσώπου του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, για τον ορισμό του οποίου εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

Η Πολιτική στοχεύει μεταξύ άλλων στην καθιέρωση μιας διαφανούς, αποτελεσματικής και από πλευράς χρόνου αποδοτικής διαδικασίας ανάδειξης υποψηφιοτήτων, και στη διασφάλιση ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας είναι ένα ισορροπημένο, ποικιλόμορφο και ικανό Διοικητικό Συμβούλιο και ότι η σύνθεσή του πληροί τις υψηλότερες προδιαγραφές και απαιτήσεις ατομικής και συλλογικής καταλληλότητας σε επίπεδο ηθικής συμπεριφοράς και δεξιοτήτων και βρίσκεται σε πλήρη συμμόρφωση με το εκάστοτε ισχύον κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την Τράπεζα.

Η Πολιτική αναθεωρήθηκε τελευταία τον Νοέμβριο του 2022 από το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, ώστε να ευθυγραμμιστεί μεταξύ άλλων με την Πολιτική Καταλληλότητας Διοικητικού Συμβουλίου και με αλλαγές στο σχετικό κανονιστικό πλαίσιο (π.χ. νέος Νόμος για το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας).

Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην Ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Ανάδειξη Υποψηφιοτήτων των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου & Αξιολόγηση Καταλληλότητας».

Σημαντικότερες Εξελιξίσεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-------------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

(B.5) Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου:

Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων της Τράπεζας σε σχέση με την (αρχική και σε συνεχή βάση) αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και της συλλογικής καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα έχει υιοθετήσει από τον Σεπτέμβριο του 2020 την Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Πολιτική υιοθετήθηκε αρχικά από το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, ενώ στις 30 Ιουλίου 2021, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4706/2020, η Πολιτική εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, όπως υποβλήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων.

Στις 28 Ιουλίου 2022 η Πολιτική αναθεωρήθηκε περαιτέρω από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου μετά από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, με στόχο την εναρμόνισή της με τις αλλαγές στο ισχύον σχετικό κανονιστικό πλαίσιο (π.χ. επικαιροποιημένο Οδηγό της ΕΚΤ για τις αξιολογήσεις της καταλληλότητας, την πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 205/1/18.5.2022, τον Ν. 4941/2022 που τροποποιεί τον Νόμο 3864/2010, τα οποία περιλαμβάνουν σημαντικές διατάξεις σχετικά με τα κριτήρια καταλληλότητας/επιλεξιμότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου). Η επικαιροποιημένη Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουλίου 2022 με ποσοστό 100% θετικών ψήφων. Περισσότερες πληροφορίες περιλαμβάνονται στα *Σχέδια Αποφάσεων/Σχόλια Διοικητικού Συμβουλίου επί θεμάτων ημερήσιας διάταξης της Γενικής Συνέλευσης* (<https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi-ependutwn/reports/taktiki-geniki-syneleusi-tis-28-07-2022>).

Η Πολιτική στοχεύει στην ενίσχυση της εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της καταλληλότητας και έχει ενσωματώσει τις σχετικές υποχρεώσεις σε ευθυγράμμιση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο (ιδίως τους Ν. 4706/2020, 4261/2014 και 3864/2010, καθώς και τις σχετικές εγκυκλίους της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, τον Οδηγό για τις αξιολογήσεις της καταλληλότητας της ΕΚΤ/SSM, τις Κοινές Κατευθυντήριες Γραμμές EBA-ESMA σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις, την Πράξη 142/11.6.2018 της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος, όπως ισχύει), προκειμένου να διασφαλιστεί η συνετή και αποτελεσματική διαχείριση της Τράπεζας.

Η Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης της Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis>).

Περισσότερες πληροφορίες για την Πολιτική περιλαμβάνονται στην ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα/ Ανάδειξη Υποψηφιοτήτων των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου & Αξιολόγηση Καταλληλότητας».

(B.6) Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων και Αξιολόγησης της Καταλληλότητας των Ανωτάτων Στελεχών:

Στο πλαίσιο ενίσχυσης της διαδικασίας ορισμού των Ανωτάτων Στελεχών της Τράπεζας, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις υποχρεώσεις της Τράπεζας σε σχέση με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις, τον Ιανουάριο του 2021 το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, ενέκρινε την Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων και Αξιολόγησης της Καταλληλότητας των Ανωτάτων Στελεχών. Η Πολιτική καθορίζει τις αρχές και τη διαδικασία επιλογής Ανωτάτων Στελεχών/θέσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της, σε εναρμόνιση με τις κανονιστικές διατάξεις και λαμβάνοντας επίσης υπόψη διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Μεταξύ των βασικών στόχων της Πολιτικής είναι η καθιέρωση μιας διαφανούς, αποτελεσματικής και αποδοτικής από πλευράς χρόνου διαδικασίας υποψηφιοτήτων και αξιολόγησης καταλληλότητας να διασφαλίσει ότι η δομή της Ανώτερης Διοίκησης της Τράπεζας πληροί τις υψηλότερες απαιτήσεις καταλληλότητας όσον αφορά ηθικά πρότυπα και δεξιότητες και ότι είναι πλήρως εναρμονισμένη με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την Τράπεζα, και να διασφαλίσει την αποτελεσματική και συνετή διαχείριση της Τράπεζας, με αποτελεσματικές και συνετές πρακτικές διακυβέρνησης, με στόχο την προστασία των συμφερόντων και της φήμης της Τράπεζας και του Ομίλου της.

(B.7) Ασφαλιστική Κάλυψη Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και Στελεχών των Εταιρειών του Ομίλου:

Σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, η Τράπεζα έχει συνάψει πολυασφαλιστήριο συμβόλαιο για την κάλυψη της αστικής ευθύνης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Διοικητικών Στελεχών όλων των εταιρειών του Ομίλου, για την κάλυψη της αστικής ευθύνης της Τράπεζας και των θυγατρικών της από αμέλεια, λάθη ή παραλείψεις από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, Διοικητικά Στελέχη και υπαλλήλους και για την κάλυψη ζημιών από απάτες, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών απατών, και παραβιάσεων ασφάλειας στον κυβερνοχώρο. Τα συμβόλαια Ασφαλιστικής Κάλυψης υπόκεινται σε ετήσιο έλεγχο και ανανέωση.

(B.8) Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας ΕΤΕ

Ο Κανονισμός Λειτουργίας έχει καταρτιστεί στο πλαίσιο του Ν. 4706/2020 για την εταιρική διακυβέρνηση ανωνύμων εταιρειών, κι έχει λάβει υπόψη τις σχετικές διατάξεις του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου (ιδίως Ν. 4548/2018, Ν. 4514/2018, Ν. 4261/2014, Ν. 3864/2010 («Νόμος ΤΧΣ»), όπως ισχύουν, αποφάσεις, πράξεις και διευκρινίσεις/ερωτήσεις/απαντήσεις εκδοθείσες από την Τράπεζα της Ελλάδος, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, όπως επίσης και τις υποχρεώσεις της Τράπεζας όπως αυτές ορίζονται από τη Συμφωνία Πλαισίου Συνεργασίας με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας - ΤΧΣ, όπως εκάστοτε ισχύει και τις σχετικές Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ο Κανονισμός περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με το Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του, την οργάνωση της Τράπεζας, τα ανώτατα διευθυντικά στελέχη, το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, τις διαδικασίες συμμόρφωσης και γνωστοποιήσεων, τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη και τις πολιτικές της Τράπεζας.

Ο Κανονισμός λειτουργεί συμπληρωματικά προς τις διατάξεις του Καταστατικού και του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης που έχει υιοθετηθεί από την Τράπεζα.

Περίληψη του κανονισμού λειτουργίας δημοσιοποιείται αμελλητί στο διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis>).

Το Διοικητικό Συμβούλιο επανεξετάζει τον Κανονισμό οποτεδήποτε απαιτηθεί, προκειμένου να διασφαλίζεται η καταλληλότητά του αναφορικά με τις αρχές που υιοθετεί και τους κανόνες που εφαρμόζει ο Όμιλος, καθώς και με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές. Η Τράπεζα μεριμνά για την κατάρτιση Κανονισμού Λειτουργίας των σημαντικών θυγατρικών της.

Ο Κανονισμός Λειτουργίας υιοθετήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 30 Ιουνίου 2021. Η τελευταία αναθεώρηση του Κανονισμού Λειτουργίας πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2023, με στόχο να εναρμονιστεί με τις εξελίξεις στο κανονιστικό πλαίσιο και ιδίως με τις διατάξεις της νέας Συμφωνίας Πλαισίου Συνεργασίας της Τράπεζας με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και τον Νόμο ΤΧΣ (όπως τροποποιήθηκε από τον Ν.4941/2022), τους αναθεωρημένους Κανονισμούς των Επιτροπών του ΔΣ, και τις τροποποιήσεις σε εσωτερικές Πολιτικές της Τράπεζας.

(B.9) Πολιτική ποικιλομορφίας όσον αφορά τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας

Σύμφωνα με τον Ν. 4261/2014, όπως ισχύει, με τον οποίο ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2013/36/ΕΕ, τον Ν. 4706/2020 και τις ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές (υπ' αριθ. 60 Εγκύκλιος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, Κοινές Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT) και της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών (EAKAA) σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις), καθώς και τους Στόχους και τα Πρότυπα Εταιρικής Διακυβέρνησης του ΤΧΣ και την Πολιτική Ψηφοφορίας του ΤΧΣ, η Τράπεζα πρέπει να εξασφαλίζει ευρύ φάσμα προσόντων και δεξιοτήτων κατά την πρόσληψη μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο και να εφαρμόζουν, ως προς αυτό το σκοπό, μια πολιτική προώθησης της ποικιλομορφίας στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Τράπεζα ακολουθεί πρακτικές και πολιτικές που ενθαρρύνουν την ποικιλομορφία τόσο σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου όσο και σε επίπεδο στελεχών, προκειμένου τα στελέχη των εποπτικών και διοικητικών της οργάνων να επιλέγονται από μια ομάδα με ποικίλα χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα επιδιώκει να προσλαμβάνει μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτατα στελέχη που να αντιπροσωπεύουν ένα ευρύ φάσμα ποιοτικών χαρακτηριστικών και ικανοτήτων, προκειμένου να εξασφαλίζει

ποικιλία απόψεων και εμπειρίας και να διευκολύνει τη λήψη ορθών αποφάσεων. Συνολικά, τα στελέχη διαθέτουν τις κατάλληλες δεξιότητες και την εμπειρία που απαιτούνται για την αποτελεσματική λειτουργία των εποπτικών και διοικητικών οργάνων της Τράπεζας, στοχεύοντας στην συλλογική καταλληλότητα τους, ενώ το Διοικητικό Συμβούλιο, ως σύνολο, διαθέτει τις δεξιότητες που χρειάζονται για να παρουσιάζει τις απόψεις του και να επηρεάζει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων εντός του ανώτατου διοικητικού οργάνου.

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα δίνει έμφαση στη διασφάλιση της ποικιλομορφίας και όσον αφορά το φύλο, την ηλικία, την εθνικότητα, το εκπαιδευτικό υπόβαθρο, την εξειδίκευση και την πείρα. Ειδικότερα αναφορικά με τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με την Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας για την επιλογή και τον διορισμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης (σε συλλογικό και ατομικό επίπεδο) της καταλληλότητας και του προγραμματισμού διαδοχής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας λαμβάνει υπόψη τις προαναφερθείσες πτυχές διαφοροποίησης, ενώ εξετάζει επίσης ειδικές διατάξεις σχετικά με τα κριτήρια επιλεξιμότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου στα οποία υπόκειται η Τράπεζα, περιλαμβανομένων των κριτηρίων που προβλέπονται στο Άρθρο 10 του Ν. 3864/2010, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, ως η αρμόδια για την εποπτεία της εφαρμογής και την επισκόπηση της Πολιτικής Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των σχετικών διαδικασιών, εξετάζει και αξιολογεί, τόσο ετησίως όσο και κατά περίπτωση, τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, και με βάση τις προαναφερόμενες πτυχές διαφοροποίησης, και προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο τυχόν αλλαγές που απαιτούνται για να διασφαλιστεί ότι αντικατοπτρίζει ένα ικανοποιητικό φάσμα και μία ισορροπία δεξιοτήτων, πείρας και υπόβαθρου.

Όσον αφορά στην εκπροσώπηση των φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο, η Τράπεζα, σύμφωνα με την Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, έχει ήδη επιτύχει και σκοπεύει να διατηρήσει μία επαρκή εκπροσώπηση τουλάχιστον 30% των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και από τα δύο φύλα, και σε κάθε περίπτωση όχι λιγότερο από το 25% επί του συνόλου των μελών του (με στρογγυλοποίηση στον προηγούμενο ακέραιο αριθμό). Ειδικότερα, επί του παρόντος οι γυναίκες αποτελούν το 31% των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (ένα Εκτελεστικό Μέλος και τρία Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη είναι γυναίκες).

Περαιτέρω, σε επίπεδο Γενικών Διευθυντών και Βοηθών Γενικών Διευθυντών, 12 γυναίκες κατέχουν τις ακόλουθες θέσεις: Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής και Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου, Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ Ομίλου, Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Group Chief Control Officer, Βοηθός Γενική Διευθύντρια Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου, Βοηθός Γενική Διευθύντρια Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης, Βοηθός Γενική Διευθύντρια Δικτύου, Βοηθός Γενική Διευθύντρια Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας & του Ομίλου, Βοηθός Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής, ESG και

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Λειτουργικών Κινδύνων της Τράπεζας & του Ομίλου, Βοηθός Γενική Διευθύντρια Χρηματοοικονομικού Σχεδιασμού, Ανάλυσης & Διαχείρισης Απόδοσης της Τράπεζας & του Ομίλου, Βοηθός Γενική Διευθύντρια Στρατηγικής & Βιώσιμης Ανάπτυξης, Βοηθός Γενική Διευθύντρια Ειδικών Πιστοδοτήσεων & Επενδυτικής Τραπεζικής.

Επιπρόσθετα, στην Τράπεζα 33 γυναίκες κατέχουν θέσεις Διευθυντή και Επικεφαλής Ανεξάρτητων Τομέων.

Όσον αφορά την ηλικία, οι ηλικίες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου κυμαίνονται μεταξύ των 50 και 70 ετών, εκτός δύο Συμβούλων άνω των 70, ενώ στα Ανώτατα Στελέχη κυμαίνονται κυρίως από 40 έως 60 ετών, εκτός επτά Ανωτάτων Στελεχών άνω των 60.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας είναι πολυεθνική και περιλαμβάνει έξι διαφορετικές εθνικότητες/υπηκοότητες, με μέλη του να έχουν Ελληνική, Ολλανδική, Γαλλική, Βρετανική, Βελγική και Ρουμάνικη εθνικότητα/υπηκοότητα και προηγούμενη διεθνή εμπειρία ως μέλη Διοικητικού Συμβουλίου ή Ανώτατα Στελέχη σε διάφορες χώρες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένου του Ηνωμένου Βασιλείου, των ΗΠΑ, της Γαλλίας, της Κίνας, της Ολλανδίας και της Ρουμανίας.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα Ανώτατα Στελέχη της Τράπεζας διαθέτουν πλούσια ακαδημαϊκή και εργασιακή εμπειρία, όπως ενδεικτικά σπουδές στα Οικονομικά, στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, πιστοποιήσεις και προϋπηρεσία στη Λογιστική, στον Έλεγχο και στη Διαχείριση Κινδύνων, εκτενή εμπειρία σε Τραπεζικά θέματα και Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες, στην εταιρική διακυβέρνηση και νομικό υπόβαθρο, προϋπηρεσία στην ανάπτυξη στρατηγικής μετασχηματισμού, λιανικής και προηγούμενη εμπορική εμπειρία, όπως επίσης εμπειρία σε θέματα ανθρώπινου δυναμικού και κουλτούρας καθώς και στους τομείς της ψηφιακής τραπεζικής, πληροφορικής και λειτουργιών. Σε κάθε περίπτωση, ο σκοπός της Τράπεζας είναι να διασφαλίσει αφενός ότι καλύπτονται οι γνωστικοί τομείς και η εμπειρία που απαιτούνται στην άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητάς της και αφετέρου ότι πληρούνται οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και το κανονιστικό πλαίσιο που εφαρμόζεται, όπως π.χ., τα προαναφερθέντα κριτήρια καταλληλότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας [www.nbg.gr \(https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis\)](https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis).

Γ. Γενική Συνέλευση και Δικαιώματα των Μετόχων

Το Καταστατικό της Τράπεζας (άρθρα 7-16 και 30-35) περιγράφει τον τρόπο λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, τις βασικές αρμοδιότητες και τις εξουσίες της, καθώς και τα δικαιώματα των Μετόχων, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τις διατάξεις του Ν. 4548/2018, του Ν.3864/2010 και του πλαισίου συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Το Καταστατικό της Τράπεζας είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Τράπεζας [www.nbg.gr \(https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis\)](https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisis).

1. Αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι το ανώτατο, συλλογικό όργανο της Τράπεζας. Οι αποφάσεις της είναι υποχρεωτικές για όλους τους Μετόχους, ακόμη και για τους απόντες ή εκείνους που διαφωνούν. Όλοι οι Μέτοχοι της Τράπεζας δικαιούνται να συμμετάσχουν στη Γενική Συνέλευση. Οι Μέτοχοι μπορούν να αντιπροσωπευθούν σε αυτή από άλλο, κατάλληλα εξουσιοδοτημένο πρόσωπο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας. Κάθε μετοχή παρέχει δικαίωμα μίας ψήφου, όπως ορίζει ο νόμος. Πριν από την τροποποίηση του Ν. 3864/2010 με τον Ελληνικό Ν. 4941/2022, ίσχυαν περιορισμοί στις κοινές μετοχές που κατείχε το ΤΧΣ που υπάγονταν στις διατάξεις του άρθρου 7α παρ. 2 του Ν. 3864/2010. Σύμφωνα με τον Ν. 4941/2022, ο οποίος τροποποίησε τον Ν. 3864/2010, από τις 16 Ιουλίου 2022, το ΤΧΣ, σύμφωνα με το άρθρο 7α του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4941/2022 και ισχύει, ασκεί πλήρως τα δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν στο σύνολο των μετοχών που κατέχει, δηλαδή σε 168.231.441 μετοχές, όπως περιγράφονται αναλυτικά στην Ενότητα Ε («Περιορισμοί δικαιωμάτων ψήφου») της Επεξηγηματικής Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Τράπεζα διασφαλίζει την ίση μεταχείριση των Μετόχων που βρίσκονται στην ίδια θέση.

Η Γενική Συνέλευση είναι το μόνο συλλογικό όργανο αρμόδιο να αποφασίζει για:

- τις τροποποιήσεις του Καταστατικού της Τράπεζας. Αυτές περιλαμβάνουν τις αυξήσεις (τακτικές ή έκτακτες) ή μειώσεις του μετοχικού κεφαλαίου,
- την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών,
- τον προσδιορισμό του τύπου της Επιτροπής Ελέγχου, της θητείας, του αριθμού και των ιδιοτήτων των μελών της, σύμφωνα με το άρθρο 44 του Ν. 4449/2017,
- την έγκριση της συνολικής διαχείρισης κατά το άρθρο 108 του Ν. 4548/2018 και την απαλλαγή των ελεγκτών,
- την έγκριση της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης της Τράπεζας και του Ομίλου (συμπεριλαμβανομένων των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου),
- τη διάθεση των ετήσιων κερδών,
- την έγκριση παροχής αμοιβών ή προκαταβολής αμοιβών κατά το άρθρο 109 του Ν. 4548/2018,
- την έγκριση της πολιτικής αποδοχών σύμφωνα με το άρθρο 110, η οποία μπορεί να εφαρμόζεται και στα ανώτερα διευθυντικά στελέχη κατόπιν σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που εγκρίνει την πολιτική, καθώς και της έκθεσης αποδοχών σύμφωνα με το άρθρο 112 του Ν. 4548/2018,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- την έγκριση της πολιτικής καταλληλότητας για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 4706/2020,
- τη συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της Τράπεζας,
- το διορισμό εκκαθαριστών, και
- κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται από τη νομοθεσία.

Στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν υπάγονται τα θέματα που περιλαμβάνονται στο άρθρο 117 παρ. 2 του Ν. 4548/2018, καθώς και άλλα θέματα που προβλέπονται στο νόμο και το ισχύον Καταστατικό.

2. Λειτουργία της Γενικής Συνέλευσης

2.1. Σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης

α) Τακτική

Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει επί κάθε πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβανομένης στην Ημερησία Διάταξη. Συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, ή ως άλλως ο νόμος προβλέπει και συνέρχεται υποχρεωτικά στην έδρα της Εταιρείας ή στην περιφέρεια άλλου δήμου εντός της περιφέρειας της έδρας, τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, το αργότερο έως τη δέκατη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη κάθε εταιρικής χρήσης, προκειμένου να αποφασίσει για την έγκριση των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και για την εκλογή ελεγκτών (τακτική γενική συνέλευση). Η τακτική Γενική Συνέλευση μπορεί να αποφασίσει και για οποιοδήποτε άλλο θέμα αρμοδιότητας της.

β) Έκτακτη

- Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 121 του Ν. 4548/2018, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση σε έκτακτη συνεδρίαση, όταν κρίνει τούτο σκόπιμο.
- Ύστερα από αίτημα των ανεξάρτητων ελεγκτών, το Διοικητικό Συμβούλιο οφείλει να συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, μέσα σε δέκα ημέρες από την επίδοση της αίτησης στον Πρόεδρό του, ορίζοντας την Ημερησία Διάταξη, σύμφωνα με την προαναφερθείσα αίτηση.
- Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 4 του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε από τους Ν. 4340/2015 και Ν. 4346/2015, η προθεσμία για τη σύγκληση Γενικής Συνέλευσης ορίζεται σε επτά (7) ημέρες και η προθεσμία για τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης που θα αποφασίσει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου για την έκδοση των κοινών μετοχών, μετατρέψιμων ομολογιών ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων, ορίζεται σε δέκα (10) ημερολογιακές ημέρες. Η προθεσμία για τη σύγκληση οποιασδήποτε επαναληπτικής ή εξ αναβολής συνέλευσης, μειώνεται στο ένα τρίτο των προθεσμιών που προβλέπονται στον Ν. 4548/2018, όπως ισχύει. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται σε κάθε Γενική Συνέλευση που

συγκαλείται στο πλαίσιο του Ν. 3864/2010 ή σχετίζεται με αυτόν.

2.2 Πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης και σχετικές ανακοινώσεις

α) Πρόσκληση

Η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης, με εξαίρεση τις επαναληπτικές συνελεύσεις και εκείνες που εξομοιώνονται με αυτές, πρέπει να δημοσιεύεται είκοσι τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την οριζόμενη ημέρα για τη συνεδρίασή της. Η ημέρα δημοσίευσης της πρόσκλησης της Γενικής Συνέλευσης και η ημέρα της διεξαγωγής της δεν υπολογίζονται.

Η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης πρέπει να περιλαμβάνει τα εκάστοτε σύμφωνα με το νόμο οριζόμενα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, του οικήματος, όπου η Γενική Συνέλευση θα λάβει χώρα με την ακριβή διεύθυνση, την ημερομηνία και την ώρα της συνεδρίασης, των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, διατυπωμένων με σαφήνεια, των μετόχων που έχουν δικαίωμα συμμετοχής καθώς και ακριβείς οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι θα μπορέσουν να συμμετάσχουν στη Συνέλευση και να ασκήσουν τα δικαιώματά τους αυτοπροσώπως ή δια νομίμως εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου ή, ενδεχομένως, και εξ αποστάσεως.

Η πρόσκληση δημοσιεύεται, εντός της ως άνω προθεσμίας των 20 ημερών, με την καταχώρισή της στη Μερίδα της Τράπεζας στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο («ΓΕΜΗ»), σύμφωνα με όσα ορίζει η νομοθεσία, αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας και δημοσιοποιείται μέσα στην ίδια προθεσμία, με τρόπο που να διασφαλίζει την ταχεία και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση σε αυτήν, με μέσα που κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου θεωρούνται ευλόγως αξιόπιστα, για την αποτελεσματική μετάδοση των πληροφοριών στο επενδυτικό κοινό, όπως ιδίως με έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα με εθνική και πανευρωπαϊκή εμβέλεια.

Στις περιπτώσεις επαναληπτικών Γενικών Συνελεύσεων, ισχύουν τα ειδικώς προβλεπόμενα στο υφιστάμενο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.

β) Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση

Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση επισκοπεί και εγκρίνει την Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση. Η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση, εκλέγει έναν τουλάχιστον ορκωτό ελεγκτή-λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 32 του Καταστατικού.

Η Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση είναι διαθέσιμη στους Μετόχους τουλάχιστον δέκα ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση και σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο περιλαμβάνει: α) τις Δηλώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, β) την Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, γ) την Επεξηγηματική Έκθεση, δ) την Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου, ε) την Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή, στ) τις ενοποιημένες και ατομικές Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και τις Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, ζ) Γνωστοποιήσεις του Ν. 4261/2014 αρ. 81 και αρ. 82 και Γνωστοποιήσεις του Ν. 4374/2016 αρ. 6, η) την Ετήσια Έκθεση για τη διανομή κεφαλαίου της αντίστοιχης χρήσης, εφόσον αυτή δεν έχει οριστικοποιηθεί ή οριστικοποιήθηκε κατά το δεύτερο εξάμηνο και αντλήθηκε από

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

αύξηση μετοχικού κεφαλαίου τοις μετρητοίς ή με έκδοση ομολογιακού δανείου, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο αντίστοιχο Ενημερωτικό Δελτίο της έκδοσης και θ) αναφορά στην ιστοσελίδα όπου αναρτάται η Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi/ependutwn/oikonomikes-katastaseis-etisies-endiameses/oikonomikes-katastaseis>) και οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για τις ενοποιημένες μη εισηγμένες εταιρείες www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/drasthriothtes/etairies>) που αντιπροσωπεύουν πάνω από το 3% του ενοποιημένου κύκλου εργασιών ή των ενοποιημένων στοιχείων ενεργητικού ή των ενοποιημένων αποτελεσμάτων μετά την αφαίρεση του αντίστοιχου τμήματος που αφορά στους μετόχους μειοψηφίας.

2.3. Δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου

α) Γενικές Διατάξεις

Δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση (αρχική συνεδρίαση και επαναληπτική), είτε είναι αυτοπροσώπως είτε μέσω νομίμως εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου, έχει όποιος έχει τη μετοχική ιδιότητα κατά τα ειδικώς οριζόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 124 του Ν. 4548/2018 σύμφωνα με τα αρχεία του οργανισμού που διαχειρίζεται τις μετοχές της εταιρείας.

Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας μπορεί να γίνει με κάθε νόμιμο μέσο και πάντως βάσει της ενημέρωσης που λαμβάνει η Τράπεζα από το κεντρικό αποθετήριο τίτλων, εφόσον παρέχει υπηρεσίες μητρώου, ή μέσω των συμμετεχόντων και εγγεγραμμένων διαμεσολαβητών στο κεντρικό αποθετήριο τίτλων σε κάθε περίπτωση.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 127 του Ν. 4548/2018, στη Γενική Συνέλευση δικαιούνται να παρίστανται και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και οι ανεξάρτητοι ελεγκτές. Επιπλέον, ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης μπορεί με ευθύνη του να επιτρέψει την παρουσία στη συνέλευση και άλλων προσώπων, που δεν έχουν μετοχική ιδιότητα ή δεν είναι εκπρόσωποι μετόχων, στο μέτρο που τούτο δεν αντιτίθεται στο εταιρικό συμφέρον. Τα πρόσωπα αυτά δεν θεωρείται ότι μετέχουν στη Συνέλευση μόνο για το λόγο ότι έλαβαν το λόγο για λογαριασμό παριστάμενου μετόχου ή ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Η συμμετοχή των ως άνω προσώπων στη Γενική Συνέλευση μπορεί να γίνει και με ηλεκτρονικά μέσα, αν η πρόσκληση της Γενικής Συνέλευσης το προβλέπει.

Σε περίπτωση που η Γενική Συνέλευση αποφασίσει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου για την έκδοση των κοινών μετόχων, μετατρέψιμων ομολογιών ή άλλων χρηματοοικονομικών μέσων, καθώς και κάθε Γενική Συνέλευση που συγκαλείται στο πλαίσιο του Ν.3864/2010 ή σχετίζεται με αυτόν, θα εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 3864/2010.

Το ΤΧΣ ασκεί το δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7α του Ν.3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Η διαδικασία και η προθεσμία για την κατάθεση των εγγράφων νομιμοποιήσεως των εκπροσώπων ή αντιπροσώπων των Μετόχων ορίζονται κατά τις παρ. 3 έως 5 του άρθρου 128 του Ν. 4548/2018. Η κοινοποίηση του διορισμού και της ανάκλησης ή της αντικατάστασης αντιπροσώπου μπορεί να γίνει εγγράφως ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ηλεκτρονική διεύθυνση που θα δημοσιεύεται στην πρόσκληση των Μετόχων της Γενικής Συνέλευσης. Μέτοχοι που δεν συμμορφώθηκαν προς τις ανωτέρω

διατάξεις μετέχουν στη Γενική Συνέλευση, εκτός εάν η Γενική Συνέλευση αρνηθεί τη συμμετοχή αυτών για σπουδαίο λόγο.

Κατόπιν σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου οι Μέτοχοι δύνανται να συμμετάσχουν στη Γενική Συνέλευση με ηλεκτρονικά μέσα, χωρίς να παρίστανται στη Γενική Συνέλευση με φυσική παρουσία στον τόπο διεξαγωγής. Η Γενική Συνέλευση μπορεί να πραγματοποιηθεί με τον ίδιο τρόπο, σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο. Επιπλέον, κατόπιν σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου, οι μέτοχοι δύνανται να συμμετάσχουν στην ψηφοφορία της Γενικής Συνέλευσης εξ αποστάσεως, είτε με την άσκηση του δικαιώματος ψήφου με ηλεκτρονικά μέσα, είτε με ψηφοφορία δια αλληλογραφίας, διεξαγόμενης πριν από τη συνέλευση, σύμφωνα με τα εκάστοτε οριζόμενα από το νόμο. Σε αυτήν την περίπτωση διεξαγωγής, οι Μέτοχοι ενημερώνονται ειδικώς για τη διαδικασία μέσω της εκάστοτε προσκλήσεως της Γενικής Συνέλευσης.

Παραιτέρω, με σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Γενική Συνέλευση μπορεί να μη συνέλθει σε κάποιο τόπο, αλλά μπορεί να συνέλθει εξ ολοκλήρου με τη συμμετοχή των μετόχων από απόσταση με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τις διατάξεις και τους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας (ήτοι Ν. 4548/2018).

β) Έγκριση της συνολικής διαχείρισης/Απαλλαγή των ελεγκτών

Μετά την έγκριση της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης, η Ετήσια Γενική Συνέλευση μπορεί να εγκρίνει τη συνολική διαχείριση που έλαβε χώρα κατά την αντίστοιχη χρήση, καθώς και την απαλλαγή των ανεξάρτητων ελεγκτών από κάθε υποχρέωση, με απόφαση που λαμβάνεται με φανερή ψηφοφορία και σύμφωνα με το Καταστατικό της Τράπεζας.

Στην εν λόγω ψηφοφορία περί έγκρισης της συνολικής διαχείρισης δικαιούνται να μετάσχουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μόνο με μετοχές, των οποίων είναι κύριοι ή ως αντιπρόσωποι άλλων μετόχων, εφόσον έχουν λάβει σχετική εξουσιοδότηση με ρητές και συγκεκριμένες οδηγίες ψήφου. Το ίδιο ισχύει και για τους υπαλλήλους της Τράπεζας.

Παραίτηση της Τράπεζας από αξιώσεις της κατά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλων προσώπων ή συμβιβασμός της Τράπεζας με αυτούς μπορεί να λάβει χώρα μόνο υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 7 του άρθρου 102 του Ν. 4548/2018.

2.4. Προεδρείο της Γενικής Συνέλευσης

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου προεδρεύει προσωρινά στη Γενική Συνέλευση. Εάν ο/η Πρόεδρος κωλύεται να παρευρεθεί στη Γενική Συνέλευση, αντικαθίσταται από τον κατά το άρθρο 20 παράγραφος 3 του Καταστατικού αναπληρωτή του, ή από τον/την Διευθύνοντα Σύμβουλο. Εάν και αυτός κωλύεται, προεδρεύει προσωρινά ο Μέτοχος ή εκπρόσωπος Μετόχου με το μεγαλύτερο αριθμό μετοχών. Καθήκοντα γραμματέα της Γενικής Συνέλευσης ασκούν προσωρινά πρόσωπα που ορίζει ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του. Στη συνέχεια, η Γενική Συνέλευση εκλέγει αμέσως το οριστικό Προεδρείο, το οποίο συγκροτείται από τον Πρόεδρο και δύο Γραμματείς, που εκτελούν και χρέη ψηφολεκτών.

2.5. Απαρτία και πλειοψηφία που απαιτούνται για τη λήψη αποφάσεων

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως για τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν Μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου.

Αν η απαρτία αυτή δε συντελεστεί, η Γενική Συνέλευση συνέρχεται πάλι μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη χρονολογία της συνεδρίασης που ματαιώθηκε, προσκαλούμενη πριν από δέκα (10) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες, και βρίσκεται κατά την επαναληπτική αυτή συνεδρίαση σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως για τα θέματα της αρχικής Ημερησίας Διάταξης, οποιοδήποτε και αν είναι το εκπροσωπούμενο σε αυτήν τμήμα του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου.

Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, εάν στην αρχική πρόσκληση ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος των επαναληπτικών εκ του νόμου προβλεπόμενων συνεδριάσεων, εάν δεν επιτευχθεί απαρτία, υπό την προϋπόθεση ότι μεσολαβούν τουλάχιστον πέντε ημέρες ανάμεσα στη ματαιωθείσα συνεδρίαση και στην επαναληπτική.

Εξαιρετικά, προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν σε:

- μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας,
- μεταβολή της εταιρικής δραστηριότητας,
- επαύξηση των υποχρεώσεων των Μετόχων,
- τακτική αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός εάν επιβάλλεται από το νόμο ή γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών,
- μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός εάν γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 21 ή την παράγραφο 6 του άρθρου 49 του Ν. 4548/2018,
- μεταβολή του τρόπου διάθεσης των κερδών,
- συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της Τράπεζας,
- παροχή ή ανανέωση της εξουσίας προς το Διοικητικό Συμβούλιο για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 1 του Ν. 4548/2018,
- έκδοση ομολογιακού δανείου με μετατρέψιμες ομολογίες, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 71 του Ν. 4548/2018,
- έκδοση τίτλων κτήσης μετοχών σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 56 του Ν. 4548/2018,
- έγκριση αποκλίσεων στη χρήση κεφαλαίου που αντλούνται σύμφωνα με το Άρθρο 22 του Ν. 4706/2020, τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το Άρθρο 23 του Ν. 4706/2020, και
- κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται στο νόμο.

Η Γενική Συνέλευση ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της Ημερήσιας Διάταξης, όταν

παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται κατ' αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα δεύτερο του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Αν δεν συντελεστεί η απαρτία αυτή στην πρώτη συνεδρίαση, εντός είκοσι (20) ημερών από αυτή τη συνεδρίαση και ύστερα από πρόσκληση πριν από τουλάχιστον δέκα (10) πλήρεις ημέρες, συνέρχεται επαναληπτική συνέλευση, η οποία ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της αρχικής Ημερησίας Διάταξης, όταν σε αυτή εκπροσωπείται τουλάχιστον το ένα πέμπτο του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται, εάν στην αρχική πρόσκληση ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος των επαναληπτικών συνεδριάσεων, που προβλέπονται από το νόμο, εάν δεν επιτευχθεί απαρτία, υπό την προϋπόθεση ότι μεσολαβούν τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες ανάμεσα στη ματαιωθείσα συνεδρίαση και την επαναληπτική.

Οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Γενική Συνέλευση. Κατ' εξαίρεση, οι αποφάσεις στα θέματα που απαιτούν αυξημένη απαρτία λαμβάνονται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Γενική Συνέλευση. Για τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας ισχύουν τα εκάστοτε προβλεπόμενα στο νόμο.

Ειδικά για τις αποφάσεις για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του Ν.3864/2010, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων περί έκδοσης υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολογιών ή άλλων μετατρέψιμων χρηματοοικονομικών μέσων, λαμβάνονται από τη Γενική Συνέλευση, με την απαρτία 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και με απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται στη Γενική Συνέλευση. Αν η απαρτία αυτή δεν συντελεστεί, εφαρμόζεται η παράγραφος 2 του άρθρου 130 του Ν. 4548/2018.

2.6. Τροποποίηση του Καταστατικού

Η Γενική Συνέλευση είναι το μόνο συλλογικό όργανο αρμόδιο να αποφασίζει για τις τροποποιήσεις του Καταστατικού, σύμφωνα με το άρθρο 117 του Ν. 4548/2018 και του άρθρου 9 του Καταστατικού της Τράπεζας. Η Γενική Συνέλευση που συγκαλείται για να τροποποιήσει το καταστατικό ή να λάβει αποφάσεις, για τις οποίες απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία (καταστατική Γενική Συνέλευση), μπορεί να είναι τακτική ή έκτακτη.

3. Δικαιώματα των Μετόχων Μειοψηφίας

Τα δικαιώματα μετόχων μειοψηφίας εφαρμόζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018 όπως ισχύει και τα σχετικά άρθρα του Καταστατικού της Τράπεζας. Συγκεκριμένα:

Δικαιώματα σχετικά με τη Γενική Συνέλευση

- Με αίτηση Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλεί έκτακτη Γενική Συνέλευση, ορίζοντας ημέρα συνεδρίασης αυτής, η οποία δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από σαράντα πέντε ημέρες (45) από την ημερομηνία επίδοσης της αίτησης στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Η αίτηση περιέχει το αντικείμενο της Ημερησίας Διάταξης.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<ul style="list-style-type: none"> Με αίτηση Μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να εγγράψει στην Ημερήσια Διάταξη Γενικής Συνέλευσης, που έχει ήδη συγκληθεί, πρόσθετα θέματα, εάν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Διοικητικό Συμβούλιο δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση και είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις της παρ. 2 του άρθρου 30 του Καταστατικού. 					<p>Διάταξης της Γενικής Συνέλευσης θα πρέπει να ενεργείται με φανερό ψηφοφορία.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, δικαιούνται να υποβάλλουν σχέδια αποφάσεων οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 123 του Ν. 4548/2018 για θέματα που έχουν περιληφθεί στην αρχική ή την αναθεωρημένη ημερήσια διάταξη, αν η σχετική αίτηση περιέλθει στο Διοικητικό Συμβούλιο επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης. Τα σχέδια δε αποφάσεων τίθενται στη διάθεση των Μετόχων κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 123 του Ν. 4548/2018, έξι (6) τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης. Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν είναι υποχρεωμένο να προβεί στην ως άνω ενέργεια αν το περιεχόμενο της σχετικής αίτησης των Μετόχων έρχεται προφανώς σε αντίθεση με το νόμο και τα χρηστά ήθη. Ειδικά για τις Γενικές Συνελεύσεις οι οποίες συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010, οι ως άνω προθεσμίες μειώνονται σε τέσσερις (4) και τρεις (3) ημέρες αντίστοιχα. 			<ul style="list-style-type: none"> Ειδικά για τις Γενικές Συνελεύσεις οι οποίες συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010, η ως άνω προθεσμία μειώνεται σε τρεις (3) ημέρες. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να απαντήσει ενιαία σε αιτήσεις Μετόχων με το ίδιο περιεχόμενο. Υποχρέωση παροχής πληροφοριών δεν υφίσταται όταν οι σχετικές πληροφορίες διατίθενται ήδη στην ιστοσελίδα της εταιρείας, ιδίως με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων. Επίσης, με αίτηση Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να ανακοινώνει στη Γενική Συνέλευση, εφ' όσον είναι τακτική, τα ποσά που, κατά την τελευταία διετία, καταβλήθηκαν σε κάθε Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή τους Διευθυντές της Τράπεζας, καθώς και κάθε παροχή προς τα πρόσωπα αυτά από οποιαδήποτε αιτία ή σύμβαση της Τράπεζας με αυτούς. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα Πρακτικά. Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων Μετόχων στο Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τα άρθρα 79 ή 80 του Ν. 4548/2018. 		
<ul style="list-style-type: none"> Ύστερα από αίτηση των Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, κατά τα οριζόμενα της παρ. 3 του άρθρου 123 του Ν. 4548/2018, ο/η Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης οφείλει να αναβάλλει μία μόνο φορά τη λήψη αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης, τακτικής ή έκτακτης, για όλα ή ορισμένα θέματα, ορίζοντας ημέρα συνέχισης της συνεδρίασης για τη λήψη των αποφάσεων αυτών εκείνη που ορίζεται στην αίτηση των Μετόχων και που δεν μπορεί, πάντως, να απέχει περισσότερο από είκοσι (20) ημέρες από την ημερομηνία αναβολής. Ειδικά για τις Γενικές Συνελεύσεις οι οποίες συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010, η ως άνω προθεσμία μειώνεται σε τρεις (3) ημέρες. Η μετ' αναβολή Γενική Συνέλευση αποτελεί συνέχιση της προηγούμενης και δεν απαιτείται η επανάληψη των διατυπώσεων δημοσίευσης της πρόσκλησης των Μετόχων. Σε αυτή μπορούν να μετάσχουν και νέοι Μέτοχοι, τηρουμένων των διατυπώσεων συμμετοχής. 					<ul style="list-style-type: none"> Μετά από αίτηση Μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα δέκατο (1/10) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η οποία υποβάλλεται στην Τράπεζα πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της Τράπεζας. Για τις Γενικές Συνελεύσεις που συγκαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν.3864/2010 η ως άνω προθεσμία μειώνεται σε τρεις (3) ημέρες. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα Πρακτικά. Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων Μετόχων στο Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με τα άρθρα 79 ή 80 του Ν. 4548/2018, υπό την προϋπόθεση ότι τα αντίστοιχα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν λάβει τις σχετικές πληροφορίες με επαρκή τρόπο.
<ul style="list-style-type: none"> Ύστερα από αίτηση Μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η λήψη αποφάσεων πάνω στα θέματα της Ημερησίας 					<p>Στις περιπτώσεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 30 του Καταστατικού της Τράπεζας, τυχόν αμφισβήτηση ως προς το βάσιμο ή μη της αιτιολογίας άρνησης παροχής των πληροφοριών</p>

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

προς τους Μετόχους επιλύεται από το αρμόδιο δικαστήριο της έδρας της Τράπεζας, με απόφασή του. Με την ίδια απόφαση, το δικαστήριο υποχρεώνει την Τράπεζα να παράσχει τις πληροφορίες που αρνήθηκε. Η απόφαση δεν προσβάλλεται με ένδικα μέσα.

Σε όλες τις περιπτώσεις, οι αιτούντες Μέτοχοι οφείλουν να αποδείξουν τη μετοχική τους ιδιότητα και, εκτός από τις περιπτώσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 30 του Καταστατικού, τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν κατά την άσκηση του σχετικού δικαιώματος. Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας μπορεί να γίνει με κάθε νόμιμο μέσο και πάντως βάσει της ενημέρωσης που λαμβάνει η Τράπεζα από το κεντρικό αποθετήριο τίτλων, εφόσον παρέχει υπηρεσίες μητρώου, ή μέσω των συμμετεχόντων και εγγεγραμμένων διαμεσολαβητών στο κεντρικό αποθετήριο τίτλων σε κάθε περίπτωση.

Δικαιώματα σχετικά με τον έκτακτο έλεγχο

- Μέτοχοι της Τράπεζας που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από το αρμόδιο Δικαστήριο έκτακτο έλεγχο της Τράπεζας, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει ο νόμος. Ο έλεγχος διατάσσεται, εάν πιθανολογούνται πράξεις που παραβιάζουν διατάξεις των νόμων ή του Καταστατικού της Τράπεζας ή αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση ελέγχου πρέπει να υποβάλλεται εντός τριών (3) ετών από την έγκριση των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της χρήσης, εντός της οποίας τελέστηκαν οι καταγγελλόμενες πράξεις.

- Μέτοχοι της Τράπεζας, οι οποίοι εκπροσωπούν το ένα πέμπτο (1/5) του καταβεβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου, δικαιούνται να ζητήσουν από το αρμόδιο Δικαστήριο τον έκτακτο έλεγχο της Τράπεζας, εφ' όσον από την όλη πορεία αυτής καθίσταται πιστευτό ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται, όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση.

Οι αιτούντες τον έλεγχο Μέτοχοι οφείλουν να αποδείξουν στο δικαστήριο ότι κατέχουν τις μετοχές που τους δίνουν το δικαίωμα να ζητήσουν τον έλεγχο της Τράπεζας.

4. Άλλα δικαιώματα των Μετόχων

Επιπλέον πληροφοριακά στοιχεία αναφορικά με τα δικαιώματα των Μετόχων της Τράπεζας και τον τρόπο άσκησής τους περιλαμβάνονται στην Επεξηγηματική Έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.3556/2007 και αποτελεί ειδικό τμήμα της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης της Τράπεζας.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα

Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας

Η Τράπεζα διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο είναι υπεύθυνο για τη χάραξη στρατηγικής κατεύθυνσης, την εποπτεία της Διοίκησης και τον επαρκή έλεγχο της Τράπεζας, με απώτερο στόχο τη μεγιστοποίηση της μακροπρόθεσμης αξίας της Τράπεζας και την προάσπιση του γενικότερου εταιρικού συμφέροντος, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, περιλαμβανομένων και των διατάξεων του Πλαισίου Συνεργασίας της Τράπεζας με το ΤΧΣ, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας είναι η κάτωθι:

Γκίκας Χαρδούβελης
Πρόεδρος Διοικητικού
Συμβουλίου
Μη Εκτελεστικό Μέλος

Αριθμός κοινών μετοχών*
28.300

Ο Ομότιμος Καθηγητής Γκίκας Α. Χαρδούβελης είναι ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας από τον Ιούλιο 2021, ενώ την προηγούμενη διετία, ήταν ήδη μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ, κατέχοντας τη θέση του Senior Independent Director. Είναι, επίσης, Πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών (ΕΕΤ), Ομότιμος Καθηγητής στο Τμήμα Τραπεζικής και Χρηματοοικονομικής Διοικητικής του Πανεπιστημίου Πειραιώς και Ερευνητικός Εταίρος στο Centre for Economic Policy Research του Λονδίνου.

Σήμερα ο κ. Χαρδούβελης είναι ενεργό μέλος σε μια σειρά από μη κερδο-σκοπικούς οργανισμούς. Συγκεκριμένα, είναι Α΄ Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του IOBE, μέλος των Εφόρων (Trustee) του Κολλεγίου Ανατόλια στη Θεσσαλονίκη, και Πρόεδρος του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης (ΜΙΕΤ) για την στήριξη των κλασικών σπουδών, Καλών Τεχνών και Επιστημών.

Ο κ. Χαρδούβελης είναι κάτοχος Διδακτορικού Διπλώματος στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο Berkeley της Καλιφόρνιας (1985), καθώς και Bachelor of Arts (με έπαινο Magna Cum Laude) και Master of Science στα Εφαρμοσμένα Μαθηματικά από το Πανεπιστήμιο Harvard της Μασαχουσέτης (αμφότερα το 1978). Δίδαξε στα Πανεπιστήμια Columbia και Rutgers των Η.Π.Α. Το επιστημονικό του έργο στους τομείς των Χρηματοοικονομικών και Μακροοικονομικών έχει δημοσιευτεί σε διεθνή ακαδημαϊκά περιοδικά κύρους και υψηλότατης ποιοτικής κατάταξης.

Ο κ. Χαρδούβελης διετέλεσε επί σειρά ετών (1987-1993) Ερευνητικός Σύμβουλος και Ανώτερος Οικονομολόγος στην Ομοσπονδιακή Τράπεζα της Νέας Υόρκης (μέλος της Κεντρικής Τράπεζας των Ηνωμένων Πολιτειών), και στη συνέχεια Σύμβουλος στην Τράπεζα της Ελλάδος (1994-1995), όπου υπήρξε και Αναπληρωτής του Διοικητή στο Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (ΕΝΙ) - τον πρόδρομο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ).

Στον ιδιωτικό χρηματοοικονομικό τομέα, υπήρξε στέλεχος του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας (1996-2004), καθώς και της Eurobank (2005-2014). Υπήρξε ιδρυτικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Χρηματιστηρίου Παραγώγων (1997-2000), σήμερα συγχωνευμένο με το Χρηματιστήριο Αθηνών. Επί σειρά ετών, ήταν ο εκπρόσωπος της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών (ΕΕΤ) στην Επιτροπή Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, καθώς και Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου της ΕΕΤ.

Η μακρόχρονη ακαδημαϊκή και τραπεζική του καριέρα συνοδεύτηκε και με διαστήματα εργασίας σε ανώτερες κυβερνητικές θέσεις. Συγκεκριμένα, ο κ. Χαρδούβελης διετέλεσε Υπουργός Οικονομικών της Ελληνικής Δημοκρατίας από τον Ιούνιο του 2014 έως τον Ιανουάριο του 2015. Πριν γίνει Υπουργός Οικονομικών, είχε ήδη υπηρετήσει δύο φορές από τη θέση του Διευθυντή του Οικονομικού Γραφείου του Έλληνα Πρωθυπουργού (πρώτη φορά κατά την τετραετία Μαΐου 2000 - Μαρτίου 2004 και δεύτερη φορά στη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, από τον Νοέμβριο 2011 έως τον Μάιο 2012).

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Παύλος Μυλωνάς
Εκτελεστικό Μέλος
Διοικητικού Συμβουλίου
Διευθύνων Σύμβουλος

**Αριθμός κοινών
μετοχών***
56.776

Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής, της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων, του Συμβουλίου Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO) και της Επιτροπής Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων

Ο κ. Παύλος Μυλωνάς ορίστηκε Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2018. Εντάχθηκε στην Εθνική Τράπεζα το 2000 και υπηρέτησε, μεταξύ άλλων, ως Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος, Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων, και Επικεφαλής Στρατηγικής.

Εργάστηκε ως οικονομολόγος στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («ΟΟΣΑ») από το 1995 έως το 2000 καθώς και στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο από το 1987 έως το 1995. Από το 1985 έως το 1987, ήταν Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Οικονομικών του Πανεπιστημίου της Βοστώνης.

Είναι κάτοχος πτυχίου στα Εφαρμοσμένα Μαθηματικά-Οικονομικά (Magna cum Laude and Phi Beta Kappa) από το Πανεπιστήμιο Brown, καθώς και μεταπτυχιακού και διδακτορικού στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο του Princeton.

Χριστίνα Θεοφιλίδη
Εκτελεστικό Μέλος
Διοικητικού Συμβουλίου
Γενική Διευθύντρια Λιανικής
Τραπεζικής

Αριθμός κοινών μετοχών*
35.212

Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής και του Συμβουλίου Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO)

Η κ. Χριστίνα Θεοφιλίδη εξελέγη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Εντάχθηκε στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας τον Δεκέμβριο του 2018 οπότε και ορίστηκε Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής καθώς και Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής. Επίσης διατελεί Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Ασφαλιστικής και του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τραπέζης.

Ξεκίνησε την καριέρα της στον τραπεζικό χώρο το 1988, στην Τράπεζα Societe Generale και στη Citibank σε θέσεις στο Μάρκετινγκ και στο Δίκτυο Καταστημάτων. Από το 1997 εργάστηκε στον όμιλο Eurobank και υπηρέτησε σε διευθυντικές θέσεις στην Λιανική Τραπεζική, ως Εμπορική Διευθύντρια στη θυγατρική Eurobank Cards A.E., ως Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια Διεθνών Δραστηριοτήτων και Γενική Διευθύντρια Risk στην Eurobank Household Lending A.E. και το 2013 ως Διευθύνουσα Σύμβουλος στην Eurobank Household Lending A.E. Το 2014 ανέλαβε στην Eurobank, στη νεοσύστατη Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων, τη θέση της Γενικής Διευθύντριας Προβληματικών Δανείων Ιδιωτών. Από τον Σεπτέμβριο του 2016 έως τον Δεκέμβριο του 2018, διετέλεσε Γενική Διευθύντρια Ιδιωτών Πελατών και Προϊόντων Λιανικής.

Η κ. Θεοφιλίδη είναι κάτοχος πτυχίου Διοίκησης Επιχειρήσεων (MBA) από το INSEAD (Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Διοίκησης Επιχειρήσεων) και πτυχίου Bachelor σε Οικονομικά και Ψυχολογία του Πανεπιστημίου Swarthmore των ΗΠΑ.

Αβραάμ Γούναρης
Ανώτερος Ανεξάρτητος
Σύμβουλος

Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Ο κ. Αβραάμ Γούναρης ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019. Στις 22 Δεκεμβρίου 2021 εκλέχθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος.

Ο κ. Γούναρης κατέχει εκτεταμένη διοικητική εμπειρία, κυρίως όσον αφορά σε θέματα αναδιάρθρωσης και διαχείρισης αλλαγής και είναι εξειδικευμένος σε θέματα διαχείρισης πολλαπλών ενδιαφερομένων μερών.

Στο παρελθόν, ο κ. Γούναρης έχει διατελέσει σε σημαντικό αριθμό ανώτατων θέσεων τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, μεταξύ άλλων, ως μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Euroconsultants, εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ECUSA, και Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Επενδυτικής Τράπεζας Ελλάδος.

Ο κ. Γούναρης παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στην εταιρεία Octane Management Consultants.

Είναι κάτοχος πτυχίων Bachelor of Science στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (Οικονομικά) και Master στη Διοίκηση Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου της Νεβάδα, Reno.

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Claude Piret
Ανεξάρτητο Μη
Εκτελεστικό Μέλος
Διοικητικού Συμβουλίου
Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

**Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου
Μέλος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού**

Ο κ. Claude Piret είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ΕΤΕ από το Νοέμβριο του 2016, ενώ την περίοδο Απριλίου-Δεκεμβρίου 2021 διετέλεσε προσωρινά Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος.

Κατέχει εκτεταμένη εμπειρία στο διεθνή χρηματοπιστωτικό τομέα, έχοντας μία καριέρα άνω των 35 ετών σε διεθνείς τραπεζικούς οργανισμούς. Έχει διατελέσει σε υψηλόβαθμες θέσεις επί σειρά ετών στον Όμιλο Dexia, και διαθέτει εκτενή εμπειρία μεταξύ άλλων σε θέματα ελεγκτικής και στους τομείς της διαχείρισης κινδύνων και της διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων. Ο κ. Piret είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του νοσοκομείου Saint-Pierre στο Βέλγιο.

Κατέχει δίπλωμα Πολιτικού Μηχανικού από το Πανεπιστήμιο "Catholique De Louvain (Belgium)" και μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στη Διοίκηση – Χρηματοοικονομικά από το Πανεπιστήμιο "Libre de Bruxelles (ULB) -Solvay Institute".

Wietze Reehoorn
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό
Μέλος Διοικητικού
Συμβουλίου
Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

**Πρόεδρος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και της Επιτροπής
Στρατηγικής και Μετασχηματισμού**

Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων

Ο κ. Wietze Reehoorn ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Ο κ. Reehoorn είναι έμπειρο ανώτατο τραπεζικό στέλεχος, έχοντας διατελέσει σε σειρά ανώτατων διευθυντικών θέσεων σε διεθνή τράπεζα με ηγετική θέση στην αγορά. Η ευρεία εμπειρία του περιλαμβάνει δεξιότητες σε σχέση με θέματα διαχείρισης κινδύνων, στρατηγικής και εταιρικής διακυβέρνησης, καθώς και εμπορική, εταιρική και ευρεία τραπεζική εμπειρία.

Στο παρελθόν, ο κ. Reehoorn ήταν μέλος της ABN AMRO για πάνω από 30 χρόνια, όπου κατείχε μεταξύ άλλων τη θέση του Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου για τα τελευταία 8 έτη (2010-2017), τη θέση του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων και του Γενικού Διευθυντή Στρατηγικής/ Εταιρικής Ανάπτυξης/Σχέσεων με τους Επενδυτές/ Οικονομικών Υποθέσεων. Ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ήταν συλλογικά υπεύθυνος για την ενοποίηση της ABN AMRO με τη Fortis και την εισαγωγή της ABN AMRO στο χρηματιστήριο το 2015. Επιπλέον, κατείχε τη θέση του Προέδρου του Εποπτικού Συμβουλίου του Ομίλου IFN.

Σήμερα, είναι Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου της MUFGBank (Europe) N.V. (MBE) και της MUFGB Securities (Europe) N.V. και μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου της Anthos Private Wealth Management B.V.

Ο κ. Reehoorn είναι Πρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου της Stichting Topsport Community, μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου του Μουσείου Frans Hals, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ABE Bonnema Stichting, και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen.

Ο κ. Reehoorn είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στη νομική, από το Rijksuniversiteit Groningen.

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Anne Marion-Bouchacourt
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό
Μέλος Διοικητικού
Συμβουλίου
Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Η κα. Anne Marion-Bouchacourt ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Απρίλιο του 2020.

Κατά τη διάρκεια της μακρόχρονης σταδιοδρομίας της έχει υπηρετήσει σε διάφορες θέσεις, αποκτώντας εκτεταμένη εμπειρία στους τομείς του Ανθρώπινου Δυναμικού, Κουλτούρας, ESG, στον Τραπεζικό τομέα, σε έργα Μετασχηματισμού, ενώ κατέχει επίσης σημαντική εμπειρία σε θέματα λογιστικών και χρηματοοικονομικών ελέγχων, στρατηγικής, και οργάνωσης.

Η κα. Anne Marion-Bouchacourt διαθέτει σημαντική εμπειρία στον τραπεζικό τομέα και έχει υπηρετήσει σε υψηλόβαθμες θέσεις σε διεθνείς χρηματοοικονομικούς οργανισμούς και εταιρείες.

Μεταξύ άλλων, υπηρέτησε ως ανώτατο στέλεχος του ομίλου Societe Generale με μια καριέρα άνω των 15 ετών, ειδικότερα, ως Group Chief Country Officer για την Κίνα (2012 - 2018), ως Senior Executive Vice President, Corporate Human Resources (2006-2012) και έχει επίσης εργαστεί ως ελεγκτής (1981 - 1986) και ως σύμβουλος (1986 - 1999) στην PricewaterhouseCoopers (PwC), έχοντας διοριστεί Διευθύντρια στον τομέα των Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών της PwC, ενώ είχε επίσης υπάρξει σύμβουλος στρατηγικής και οργάνωσης στη Solving International (2002 - 2004) και στη Gemini Consulting (1999 - 2002).

Στο πρόσφατο παρελθόν, είχε υπηρετήσει ως Πρόεδρος της Societe Generale Private Banking Switzerland, Group Country Head της Societe Generale για την Ελβετία και CEO της Societe Generale Zurich, Αντιπρόεδρος του Association of Foreign Banks in Switzerland, καθώς και Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Swiss Bankers Association.

Είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος και Πρόεδρος της Επιτροπής Υποψηφιοτήτων και Αμοιβών στην Ipsos. Επιπλέον, υπηρετεί ως Πρόεδρος των 'Conseillers du Commerce extérieur de la France (Suisse)' και ως Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Swiss Sustainable Finance.

Η κα. Marion-Bouchacourt αποφοίτησε από το École Supérieure de Commerce de Paris (ESCP), είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος Χρηματοοικονομικών από το Πανεπιστήμιο Paris Dauphine και είναι ορκωτός ελεγκτής.

Matthieu Kiss
Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό
Μέλος Διοικητικού
Συμβουλίου
Αριθμός κοινών μετοχών*
Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου

Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού
Μέλος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων

Ο κ. Matthieu Kiss διορίστηκε ως Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Δεκέμβριο του 2020.

Ο κ. Kiss διαθέτει εκτεταμένη εμπειρία στον τραπεζικό τομέα, έχοντας υπηρετήσει σε επιφανείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, καθώς και εξειδίκευση στον τομέα της ελεγκτικής.

Στο παρελθόν είχε υπηρετήσει ως Global CFO, Retail Banking & Wealth Management στον Όμιλο της HSBC, καθώς και ως CFO της HSBC France & Continental Europe. Επιπλέον, έχει διατελέσει μέλος Διοικητικών Συμβουλίων και Επιτροπών Ελέγχου σε διάφορους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των CCF-Charterhouse και Elysées-bourse (θυγατρική της CCF), Aurel-Leven και Charterhouse bank. Ο κ. Kiss υπήρξε Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της HSBC Asset Management France από το 2009 έως το 2022, ενώ μέχρι πρόσφατα ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου της HSBC Insurance France.

Ο κ. Kiss είναι Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Europe Arab Bank S.A. (EAB) και προεδρεύει εθελοντικά στην Οικονομική Επιτροπή του παραρτήματος του Στρατού της Σωτηρίας στη Γαλλία.

Είναι κάτοχος πτυχίου Νομικής από το Πανεπιστήμιο Paris II, MBA από το Ινστιτούτο Πολιτικών Επιστημών των Παρισίων (Institut d' Etudes Politiques de Paris) και διπλώματος Δημόσιας Διοίκησης από την Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης της Γαλλίας (Ecole Nationale d' Administration - ENA).

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης**Elena Ana Cernat**Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό
Μέλος Διοικητικού
Συμβουλίου**Αριθμός κοινών μετοχών***
Μηδέν

Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών και της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Η κα. Elena Ana Cernat ορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Η κα. Cernat είναι ιδιαίτερα έμπειρη τραπεζικός, έχοντας διατελέσει κατά τη διάρκεια της καριέρας της σε σειρά ανώτατων εκτελεστικών και μη εκτελεστικών θέσεων, με έμφαση σε θέματα ανάπτυξης επιχειρήσεων και καινοτομίας. Κατέχει σημαντική εμπειρία στη λιανική τραπεζική, στην ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων καθώς και στις στρατηγικές ψηφιακών και πολυκαναλικών μέσων.

Η κα. Cernat, στο παρελθόν, μεταξύ άλλων, κατείχε τη θέση Εκτελεστικού Αντιπροέδρου της Idea Bank, CEO της Alior Bank Warsaw – Bucharest branch, καθώς και τη θέση μέλους Διοικητικού Συμβουλίου της Euroline Retail Services (μέλος του Eurobank Group).

Επίσης η κα. Cernat είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Tirana Bank Sh.A, καθώς και του Cooperativadeenergie.ro (συνεταιρισμού ανανεώσιμων πηγών ενέργειας) σε εθελοντικό επίπεδο.

Είναι κάτοχος πτυχίου στη Φιλολογία, Εφαρμοσμένες Σύγχρονες Γλώσσες από το Πανεπιστήμιο Babes-Bolyai της Ρουμανίας, κάτοχος MBA, Romanian-Canadian MBA Program, πιστοποιητικού από το University of Octava and HEC Montreal, καθώς και διαφόρων πιστοποιήσεων συμπεριλαμβανομένης της Πιστοποίησης σε Banking Marketing. Επιπλέον, η κα. Cernat είναι εξουσιοδοτημένο στέλεχος της Κεντρικής Τράπεζας της Ρουμανίας (BNR), της KNF Poland και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Η κα Cernat έχει επίσης εγγραφεί σε executive master's degree στη Διαχείριση Μετάβασης στη Βιωσιμότητα στο Bologna Business School.

Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων

Μέλος της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Αικατερίνη ΜπερίτσηΑνεξάρτητο Μη Εκτελεστικό
Μέλος Διοικητικού
Συμβουλίου**Αριθμός κοινών μετοχών***
Μηδέν

Η κα. Αικατερίνη Μπερίτση ορίστηκε Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019. Τον Ιούλιο του 2021, η κα. Μπερίτση διορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η κα. Μπερίτση φέρει σημαντική εμπειρία στον Ελληνικό τραπεζικό τομέα, την οποία έχει αποκτήσει έχοντας διατελέσει σε ανώτατες θέσεις σε μεγάλες συστημικές τράπεζες. Επιπρόσθετα, η κα. Μπερίτση είναι ειδική σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, σε συνέχεια των θέσεων που κατείχε σε Διοικητικά Συμβούλια τριών Ελληνικών τραπεζών (δύο εκ των οποίων συστημικές), όπου κατείχε ηγετικό ρόλο στην εισαγωγή βέλτιστων πρακτικών και στη διαχείριση σημαντικών ζητημάτων εσωτερικού ελέγχου.

Στο πρόσφατο παρελθόν, η κα. Μπερίτση διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και των καταστατικών επιτροπών της Τράπεζας Πειραιώς και της Eurobank, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Νέας Proton Bank και της Proton Bank AE, καθώς επίσης και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ομίλου Credit Agricole /Θυγατρικών της Εμπορικής Τράπεζας στη ΝΑ Ευρώπη.

Η κα. Μπερίτση, μέχρι πρόσφατα, υπηρετούσε ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Διοικητικού Συμβουλίου και ως Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Αποδοχών και Υποψηφιοτήτων της ΕΥΔΑΠ.

Η κα. Μπερίτση είναι πτυχιούχος του Τμήματος Οικονομικών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει ολοκληρώσει το πρόγραμμα Modern Governance in Banking του INSEAD, ενώ συμμετείχε σε πολυάριθμα χρηματοοικονομικά σεμινάρια και προγράμματα κατάρτισης διευθυντικών στελεχών.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

JP Rangaswami

Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό
Μέλος Διοικητικού
Συμβουλίου

Number of shares*

Μηδέν

Πρόεδρος της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας**Μέλος της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών**

Ο κ. JP Rangaswami διορίστηκε ως Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Οκτώβριο του 2020. Τον Ιούλιο του 2021, ο κ. Rangaswami διορίστηκε Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο κ. JP Rangaswami διαθέτει εκτεταμένη εμπειρία άνω των 35 ετών στον τομέα της πληροφορικής και έχει υπηρετήσει σε ανώτερες θέσεις σε πολυεθνικούς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Μεταξύ άλλων, έχει διατελέσει Chief Data Officer και Group Head of Innovation στην Deutsche Bank, καθώς και Global Chief Information Officer στην Dresdner Kleinwort Wasserstein.

Ο κ. JP Rangaswami κατέχει τη θέση Ανεξάρτητου Μη Εκτελεστικού Μέλους στον Admiral Group Plc, στην Allfunds Bank SA, και στη Daily Mail and General Trust (DMGT) plc, είναι Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Webscience Trust, είναι μέλος του Trust Board στο Cumberland Lodge, ενώ είναι επίσης Επίκουρος Καθηγητής Ηλεκτρονικής και Επιστήμης Υπολογιστών στο Πανεπιστήμιο του Southampton.

Είναι κάτοχος πτυχίου Οικονομικών από το Πανεπιστήμιο της Καλκούτας, ενώ έχει επεκτείνει την εκπαίδευσή του έχοντας συμμετάσχει σε εκπαιδευτικά προγράμματα υψηλού επιπέδου.

Μέλος της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών και της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Ο κ. Αθανάσιος Ζαρκαλής διορίστηκε ως Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2022.

Με περισσότερα από 30 χρόνια σε ποικίλα και άκρως ανταγωνιστικά επιχειρηματικά περιβάλλοντα, 20 εκ των οποίων στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, ο κ. Ζαρκαλής διαθέτει μεγάλη εμπειρία έχοντας υπηρετήσει σε θέσεις αυξημένης ευθύνης, με αποκορύφωμα τον πιο πρόσφατο ρόλο του ως Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος στην WIND Ελλάς Τηλεπικοινωνίες Α.Ε. (2009-2022). Ο κ. Ζαρκαλής ξεκίνησε την καριέρα του στον κλάδο των ταχέως κινούμενων καταναλωτικών αγαθών (FMCG) (Procter & Gamble, Tasty Goods, Fort James Corporation), όπου παρέμεινε μέχρι το 1999, οπότε και μεταπήδησε στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών. Στην 20ετή καριέρα του στις τηλεπικοινωνίες, ανέλαβε θέσεις αυξημένης ευθύνης, αρχικά στον εμπορικό τομέα της Vodafone Ελλάδας και στη συνέχεια (2007) στην Hellas Online (HOL) ως Διευθύνων Σύμβουλος.

Ο κ. Ζαρκαλής υπηρετεί ως Μη Εκτελεστικός Πρόεδρος της Εθνικής Ασφαλιστικής από την 1^η Οκτωβρίου 2023.

Ο κ. Ζαρκαλής είναι κάτοχος πτυχίου Χημικού Μηχανικού από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (Ελλάδα), καθώς και Μεταπτυχιακού Διπλώματος (MSc) Χημικού Μηχανικού από το Πανεπιστήμιο Delaware (ΗΠΑ) και MBA από το Henley Business School (Ηνωμένο Βασίλειο).

Αθανάσιος Ζαρκαλής

Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό
Μέλος Διοικητικού
Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*

Μηδέν

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Periklis Drougkas

Εκπρόσωπος του ΤΧΣ

Μη Εκτελεστικό Μέλος
Διοικητικού Συμβουλίου

Αριθμός κοινών μετοχών*

Μηδέν

Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο κ. Περικλής Δρούγκας ορίστηκε Εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2018.

Έχει εκτεταμένη επαγγελματική εμπειρία έχοντας υπηρετήσει σε ανώτερες εκτελεστικές θέσεις σε κορυφαίους περιφερειακούς και πολυεθνικούς τραπεζικούς και χρηματοοικονομικούς οργανισμούς.

Ο κ. Δρούγκας κατείχε εκτελεστικές θέσεις στη Citibank. Από το 1994 μέχρι το 2004 διετέλεσε Βοηθός Γενικός Διευθυντής, Επικεφαλής Λιανικής Τραπεζικής στην ING BANK NV, Γενικός Διευθυντής, Επικεφαλής Λιανικής Τραπεζικής στην Egnatia Bank S.A., ενώ έχει διατελέσει Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Managing Director της Egnatia Fin S.A. και Γενικός Διευθυντής της Egnatia Insurance Broker Co. Ltd. Το 2004, ο κ. Δρούγκας εντάχθηκε στον Όμιλο EFG Eurobank ως Γενικός Διευθυντής στην Open24 S.A., ενώ η σταδιοδρομία του στην Alpha Bank ξεκίνησε το 2008 όταν διορίστηκε στην Alpha Bank Serbia AD ως Αναπληρωτής Πρόεδρος του Executive Board, Επικεφαλής της Επιχειρηματικής Μονάδας Λιανικής Τραπεζικής. Το 2012, ορίστηκε Διευθύνων Σύμβουλος και Πρόεδρος του Management Board της Alpha Bank Albania SHA.

Κατά τη διάρκεια της καριέρας του κατείχε μια σειρά θέσεων ως σύμβουλος και έχει διατελέσει Πρόεδρος της Ένωσης Τραπεζών της Αλβανίας και Πρόεδρος της Ένωσης Ελληνικών Επιχειρήσεων Αλβανίας. Ο κ. Δρούγκας είναι επίσης Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Ελέγχου περιφερειακής τράπεζας (Tirana Bank SH).

Είναι πτυχιούχος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ έχει συμμετάσχει σε υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικά προγράμματα διευρύνοντας την κατάρτισή του.

Παναγιώτης Δασμάνογλου

Γραμματέας Διοικητικού
Συμβουλίου και των
Επιτροπών του

Γενικός Διευθυντής
Κανονιστικής Συμμόρφωσης
και Εταιρικής
Διακυβέρνησης Τράπεζας
και Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*

26.706

Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου

Ο κ. Παναγιώτης Δασμάνογλου είναι Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης & Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας από το 2016. Παράλληλα εκλέχθηκε ως Γενικός Εταιρικός Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας και των Επιτροπών του.

Κατά την τελευταία εικοσαετία έχει διατελέσει ανώτατο στέλεχος του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας σε διάφορες ανώτατες διοικητικές θέσεις, στους τομείς Διεθνών και Εταιρικών Νομικών Υποθέσεων, Κανονιστικής Συμμόρφωσης και ξεπλύματος χρήματος, Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού και Εταιρικής Διακυβέρνησης, ενώ από τον Ιούλιο 2018 έως τον Ιούλιο 2019 διετέλεσε Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Είναι Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Χρηματοπιστωτικής και από το 2016 μέχρι το 2022 διετέλεσε Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Ασφαλιστικής καθώς και Αντιπρόεδρος της Εθνικής Asset Management. Συμμετέχει ενεργά επί σειρά ετών στις εργασίες της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας στην Επιτροπή International Affairs. Από τον Σεπτέμβριο του 2022 ανέλαβε Αντιπρόεδρος της νέας Συντονιστικής Επιτροπής "Banking Regulation, Compliance & Consumers" της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, ενώ παράλληλα συμμετέχει ως μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο του Μεσολαβητή Τραπεζικών & Επενδυτικών Υπηρεσιών.

Είναι κάτοχος πτυχίου από τη Νομική Σχολή Αθηνών και μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο (Master's in European Law) από το Πανεπιστήμιο Βρυξελλών. Έχει λάβει μεταπτυχιακές διεθνείς πιστοποιήσεις από το INSEAD Business School σε θέματα σύγχρονης εταιρικής διακυβέρνησης και τραπεζικής διοίκησης καθώς και σε θέματα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και διεθνούς χρηματοπιστωτικού δικαίου από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης.

*Αριθμός κοινών μετοχών στις 31 Δεκεμβρίου 2023.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου αντικατοπτρίζει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και την πείρα που απαιτούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, σύμφωνα με την Πολιτική Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, τη στρατηγική της και το επιχειρηματικό της μοντέλο.

Οι αρμοδιότητες, οι βασικές ευθύνες και εξουσίες του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας ρυθμίζονται ιδίως από τον Ν. 4548/2018, τον Ν.4261/2014, τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 468/2014, τον Ν. 4706/2020, τον Ν.3864/2010, το Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, όλα όπως εκάστοτε ισχύουν, τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης και το εσωτερικό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας, ήτοι το Καταστατικό της Τράπεζας και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, τα οποία είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/plaisio-etairikis-diakubernisi>).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Διορισμός Μελών και Λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη και λήγει κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους, στο οποίο συμπληρώνεται η προβλεπόμενη διάρκειά της. Δύνата να προβλεφθούν άνισες χρονικά θητείες για κάθε μέλος του Συμβουλίου, εφόσον αυτό επιτρέπεται από το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο. Όλα τα μέλη μπορούν να επανεκλεγούν, με την επιφύλαξη της πλήρωσης των προϋποθέσεων του εφαρμοστέου νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου. Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων καθορίζει κάθε φορά τον ακριβή αριθμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αποτελείται κατ' ελάχιστον από επτά (7), με ανώτατο όριο τα δεκαπέντε (15) μέλη) και προσδιορίζει τα ανεξάρτητα μέλη του.

Εκπρόσωπος του ΤΧΣ

Στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας συμμετέχει ως μέλος ένας εκπρόσωπος του ΤΧΣ, σε εφαρμογή του Ν. 3864/2010 και του πλαισίου συνεργασίας μεταξύ Τράπεζας και ΤΧΣ, όπως ισχύει. Σύμφωνα με το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ Τράπεζας και ΤΧΣ, όπως ισχύει, το ΤΧΣ έχει το δικαίωμα να διορίσει έναν παρατηρητή (Παρατηρητής του ΤΧΣ - χωρίς δικαίωμα ψήφου) στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας και σε όλες τις Επιτροπές του. Επί του παρόντος, ο κ. Χριστόφορος Κουφαλιάς είναι ο Παρατηρητής του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Ανάκληση και Αντικατάσταση Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να ανακληθούν οποτεδήποτε από τη Γενική Συνέλευση. Σε περίπτωση που κάποιο μέλος του ΔΣ, παύσει να μετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο, λόγω παραίτησης, θανάτου, ασθένειας ή έχοντας παραιτηθεί από το αξίωμά τους για οποιονδήποτε λόγο, και εφόσον η αναπλήρωσή του δεν είναι εφικτή από αναπληρωματικά μέλη, που έχουν τυχόν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση, τα υπόλοιπα μέλη μπορούν είτε να εκλέξουν προσωρινά άλλο μέλος για να καλύψει την κενή θέση για τον υπόλοιπο χρόνο ως τη λήξη της θητείας του μέλους που αντικαταστάθηκε, είτε να συνεχίζουν τη διαχείριση και εκπροσώπηση της Τράπεζας χωρίς αντικατάσταση των ελλειπόντων μελών, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των υπολοίπων μελών παραμένει εντός του ορίου που προβλέπεται από το Καταστατικό της Τράπεζας (επί του παρόντος τουλάχιστον επτά), το οποίο είναι σε συμφωνία με το εφαρμοστέο πλαίσιο.

Σε περίπτωση προσωρινής εκλογής νέου μέλους, η εκλογή ισχύει για το υπόλοιπο της θητείας του μέλους που αντικαθίσταται και η κάλυψη της θέσης ανακοινώνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο στην αμέσως προσεχή Γενική Συνέλευση, η οποία μπορεί να αντικαταστήσει τους εκλεγέντες ακόμη και αν δεν έχει αναγραφεί σχετικά θέμα στην Ημερήσια Διάταξη. Σε κάθε περίπτωση, τα εναπομείναντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ανεξάρτητα από τον αριθμό τους, μπορούν να προβούν σε σύγκληση Γενικής Συνέλευσης με αποκλειστικό σκοπό την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Εκλογή Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει από τα μέλη του, με απόλυτη πλειοψηφία, τον Πρόεδρό του και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας, ο οποίος διευθύνει τις εργασίες αυτής, και αποφασίζει τον ορισμό εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Ακόμη, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εκλέγει από τα μέλη του Αντιπρόεδρο ή Αντιπροέδρους. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει τον ορισμό και τα καθήκοντα του Αναπληρωτή ή Αναπληρωτών Διευθύνοντων Συμβούλων.

Η Τράπεζα, σε συνεχή βάση, παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης στοχεύοντας στην υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης. Στο πλαίσιο αυτό καθώς και της συνεχούς διαδικασίας επικαιροποίησης του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης, αλλά και σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, διαχωρίζει τον ρόλο του Προέδρου από αυτόν του Διευθύνοντος Συμβούλου.

Λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου

i) Συγκρότηση σε Σώμα

Η συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου σε σώμα γίνεται στην πρώτη συνεδρίασή του, η οποία συγκαλείται μετά από κάθε εκλογή μελών από τη Γενική Συνέλευση, καθώς και σε κάθε περίπτωση κενώσεως της θέσης του Προέδρου ή του Διευθύνοντος Συμβούλου για οποιονδήποτε λόγο. Μέχρι της εκλογής νέου Προέδρου ή Διευθύνοντος Συμβούλου από το Διοικητικό Συμβούλιο, τα σχετικά καθήκοντα ασκούνται από τον Αναπληρωτή του. Επιπρόσθετα, το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να συγκροτηθεί σε σώμα οποτεδήποτε, κατόπιν σχετικής κατά πλειοψηφία απόφασής του, ορίζοντας εκ νέου τα εκτελεστικά και μη εκτελεστικά μέλη αυτού.

ii) Σύγκληση

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει όπως προβλέπεται από την Ελληνική νομοθεσία, το Καταστατικό της Τράπεζας και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, καθώς επίσης και από τις διατάξεις της Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, όπως ισχύει, και συγκαλείται από τον Πρόεδρο:

- με πρόσκληση που κοινοποιείται από τον Γραμματέα Διοικητικού Συμβουλίου στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τουλάχιστον τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση. Στην πρόσκληση πρέπει να αναγράφονται, απαραίτητα και με σαφήνεια, τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης, διαφορετικά αποφάσεις δεν δύναται να ληφθούν στη συνεδρίαση, εκτός αν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και κανένα μέλος δεν αντιλέγει στη λήψη αποφάσεων ή
- κατόπιν αίτησης από δύο (2) τουλάχιστον μέλη, εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή της έγγραφης αίτησης και περιλαμβάνοντας με σαφήνεια όλα τα προτεινόμενα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης ή

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- κατόπιν γραπτής αίτησης του Εκπροσώπου του ΤΧΣ εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή της αίτησης προς τον Πρόεδρο. Η σχετική αίτηση περιλαμβάνει τα προτεινόμενα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Στην περίπτωση που ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν προβεί στη σύγκληση του Συμβουλίου κατόπιν αίτησης δύο (2) τουλάχιστον μελών ή του εκπροσώπου του ΤΧΣ εντός της ανωτέρω προθεσμίας, ή δεν συμπεριλάβει όλα τα θέματα που προτείνονται στην πρόσκληση, τότε τα προαναφερθέντα μέλη ή ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ αντίστοιχα δύνανται να συγκαλέσουν το Διοικητικό Συμβούλιο εντός πέντε (5) ημερών από τη λήξη της ως άνω επταήμερης προθεσμίας. Η εν λόγω πρόσκληση πρέπει να κοινοποιείται σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στον Παρατηρητή του ΤΧΣ.

iii) Προσθήκη θεμάτων στην Ημερήσια Διάταξη

- Οποιοδήποτε μέλος μπορεί να ζητήσει από τον Πρόεδρο να συμπεριλάβει ένα ή περισσότερα θέματα στην ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Δύο (2) ή περισσότερα μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τον Πρόεδρο να συμπεριλάβει ένα ή περισσότερα θέματα στην ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.

iv) Λήψη Αποφάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, αν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτό το ήμισυ πλέον ενός των μελών. Ουδέποτε όμως ο αριθμός των παρόντων μελών μπορεί να είναι μικρότερος από πέντε (5). Σε περίπτωση συνεδριάσεων σχετικά με τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας ή ζητήματα για τα οποία απαιτείται έγκριση της Γενικής Συνέλευσης με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία σύμφωνα με τον Ν. 4548/2018, το Διοικητικό Συμβούλιο θα σχηματίζει απαρτία όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παρ. 3 του Ν. 4706/2020. Στο Καταστατικό της Τράπεζας ορίζονται οι προϋποθέσεις για την αντιπροσώπευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για την επίτευξη της εγκυρότητας των αποφάσεων.

v) Εφαρμογή για την υποστήριξη της λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει από το 2016 ειδική εφαρμογή με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση και υποστήριξη της αποτελεσματικής λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του. Με την εν λόγω εφαρμογή παρέχονται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου η κατάλληλη πληροφόρηση και γνωστοποιήσεις, και η εξ αποστάσεως πρόσβαση στο υλικό του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του. Επιπρόσθετα με την εν λόγω εφαρμογή διευκολύνεται η ανταλλαγή απόψεων και ο σχολιασμός ζητημάτων που τίθενται υπόψη του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, η υπογραφή πρακτικών συνεδριάσεων καθώς και η καλύτερη παρακολούθηση των θεμάτων που εξετάζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του.

Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι, μεταξύ άλλων, αρμόδιο για την:

- εξέταση και έγκριση της στρατηγικής κατεύθυνσης της Τράπεζας και του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένου και του τριετούς επιχειρησιακού σχεδίου, του ετήσιου προϋπολογισμού και των κύριων στρατηγικών αποφάσεων, και την παροχή σχετικής καθοδήγησης στη Διοίκηση της Τράπεζας και του Ομίλου
- εξέταση της εταιρικής/οργανωτικής δομής του Ομίλου, την παρακολούθηση τυχόν κινδύνων που απορρέουν από τη δομή αυτή και διασφάλιση της συνεκτικότητας και αποτελεσματικότητας του συστήματος της εταιρικής διακυβέρνησης του Ομίλου
- συμμετοχή της Τράπεζας σε άλλες τράπεζες στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό ή εκποίηση συμμετοχών της σε αυτές
- ίδρυση Υποκαταστημάτων, Πρακτορείων και Γραφείων Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα και το εξωτερικό
- σύσταση σωματείων και ιδρυμάτων του άρθρου 108 ΑΚ και συμμετοχή σε εταιρείες του άρθρου 784 ΑΚ
- έγκριση του Κανονισμού Εργασίας της Τράπεζας
- διορισμό των Γενικών Διευθυντών/Βοηθών Γενικών Διευθυντών της Τράπεζας, κατόπιν πρότασης των αρμόδιων οργάνων της Τράπεζας, σύμφωνα με τα όσα κατά περίπτωση προβλέπονται από το ισχύον πλαίσιο
- εξέταση και έγκριση της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης και της εξαμηνιαίας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και των ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου
- έκδοση Ομολογιακών Δανείων πάσης φύσεως, εκτός εκείνων για τα οποία ορίζεται αποκλειστικά αρμόδια από το νόμο η Γενική Συνέλευση
- έγκριση και ανασκόπηση του Κώδικα Δεοντολογίας για τους υπαλλήλους της Τράπεζας και του Ομίλου και του Κώδικα Δεοντολογίας της Διοίκησης και των Οικονομικών Υπηρεσιών
- έγκριση των Πολιτικών της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων Πολιτικών για θέματα βιωσιμότητας και Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης Ομίλου και
- έγκριση και επισκόπηση της Πολιτικής Αποδοχών της Τράπεζας και του Ομίλου, κατόπιν απόφασης των μη εκτελεστικών Μελών του, ύστερα από

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

εισήγηση της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, κατά τον καθορισμό στρατηγικής, το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να επικεντρώνεται στη βιωσιμότητα και να λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον κατά την ανάπτυξη της συνολικής επιχειρηματικής στρατηγικής, στόχων και Πλαισίου Διαχείρισης Κινδύνων και να ασκεί αποτελεσματική εποπτεία των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον. Σε αυτό το πλαίσιο, το Διοικητικό Συμβούλιο πρέπει να διασφαλίζει ότι οι ουσιώδεις περιβαλλοντικοί και κοινωνικοί παράγοντες ενσωματώνονται στη στρατηγική, το επιχειρηματικό μοντέλο και το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και αναφέρονται στις δημόσιες γνωστοποιήσεις της.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3864/2010 («Νόμος ΤΧΣ»), όπως ισχύει, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ έχει τα παρακάτω δικαιώματα αρνησικυρίας:

- (i) σχετικά με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών και επιδομάτων που αφορούν τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και όποιον ασκεί τις εξουσίες γενικού διευθυντή και τους αναπληρωτές τους για τυχόν πιστωτικά ιδρύματα των οποίων η αναλογία των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με το εδάφιο ζ(ii), της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/451 της Επιτροπής, υπερβαίνει το 10%. Το ΤΧΣ για να μπορέσει να αξιολογήσει εάν η παραπάνω αναλογία των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων υπερβαίνει ή είναι κάτω του 10%, θα βασίζεται σε πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στο κοινό.
- (ii) σχετικά με απόφαση τροποποίησης του Καταστατικού της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης κεφαλαίου ή χρήσης σχετικής εξουσίας στο Διοικητικό Συμβούλιο, συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, επέκταση ή διάλυση της εταιρείας, μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικής ή για οποιοδήποτε άλλο θέμα για το οποίο απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018 και η οποία απόφαση ενδέχεται να επηρεάσει σημαντικά τη συμμετοχή του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας.

Διορισμός και Αξιολόγηση Καταλληλότητας και Ανεξαρτησίας Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με τους Ν. 4548/2018 και 4706/2020 για την εταιρική διακυβέρνηση και την υπ' αριθμ. 224/21.12.2023 Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος αναφορικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας για την ανάληψη θέσης μέλους Διοικητικού Συμβουλίου και Επικεφαλής Κρίσιμων Λειτουργιών, καθώς και το άρθρο 9 του Καταστατικού της Τράπεζας, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για την εκλογή των μελών του

Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και για τον καθορισμό των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών, ενώ ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010, όπως ισχύει. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, το Διοικητικό Συμβούλιο, σε συνεργασία με την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου, προτείνει στη Γενική Συνέλευση τους υποψηφίους για συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο με βάση την Πολιτική και Διαδικασία για την Αξιολόγηση Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία συμπληρώνεται ειδικά από την Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο, το οποίο απαιτεί τα υποψήφια μέλη να πληρούν τις προδιαγραφές καταλληλότητας (fit and proper criteria) και να μην έχουν καμία συστηματική σύγκρουση συμφερόντων με την Τράπεζα. Κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 παρ. 3 του Καταστατικού της Τράπεζας και του άρθρου 82 του Ν. 4548/2018, σε περίπτωση κατά την οποία λόγω παραίτησης, θανάτου ή ποινής, για οποιοδήποτε λόγο, ένα μέλος παύσει να μετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο και εφόσον η αναπλήρωσή του δεν είναι εφικτή από αναπληρωματικά μέλη που έχουν τυχόν εκλεγεί από τη Γενική Συνέλευση, τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν είτε να εκλέγουν προσωρινά άλλον για να καλύψει την κενή θέση για τον υπόλοιπο χρόνο ως τη λήξη της θητείας του μέλους που αντικαταστάθηκε, είτε να συνεχίσουν τη διαχείριση και εκπροσώπηση της Τράπεζας χωρίς αντικατάσταση των ελλειπόντων μελών, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των υπόλοιπων μελών είναι εντός του προβλεπόμενου από Καταστατικό της Τράπεζας ορίου (επί του παρόντος τουλάχιστον επτά), το οποίο είναι σε συμφωνία με το εφαρμοστέο πλαίσιο. Επίσης, ειδικότερα όσον αφορά τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παράγραφος 4 του Ν. 4706/2020, σε περίπτωση παραίτησης ή θανάτου ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο απώλειας της ιδιότητας ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους, που έχει ως συνέπεια ο αριθμός των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών να υπολείπεται του ελάχιστου εκ του νόμου απαιτούμενου αριθμού, το Διοικητικό Συμβούλιο ορίζει ως ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος μέχρι την επόμενη Γενική Συνέλευση, είτε αναπληρωματικό μέλος, σε περίπτωση που υφίσταται βάσει του άρθρου 81 του Ν. 4548/2018, είτε υφιστάμενο μη εκτελεστικό μέλος ή νέο μέλος που εκλέγει σε αντικατάσταση, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια της παρ. 1 του άρθρου 9 του Ν. 4706/2020. Όπου με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της Εταιρείας προβλέπεται αριθμός ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών μεγαλύτερος του προβλεπόμενου στην παρ. 2 του άρθρου 5 του Ν. 4706/2020, και, μετά από την αντικατάσταση, ο αριθμός των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου υπολείπεται του προβλεπόμενου ως άνω αριθμού, αναρτάται σχετική ανακοίνωση στην ιστοσελίδα της Τράπεζας, η οποία και διατηρείται αναρτημένη μέχρι την αμέσως επόμενη Γενική Συνέλευση.

Σε κάθε περίπτωση, η εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου τελεί υπό τον διαρκή έλεγχο και την έγκριση του SSM της ΕΚΤ.

Η ανάδειξη υποψηφιοτήτων για το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας διενεργείται σύμφωνα με τη λεπτομερή Πολιτική Ανάδειξης Υποψηφιοτήτων Μελών Διοικητικού Συμβουλίου, την

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Πολιτική και Διαδικασία για την Αξιολόγηση Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, την Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, τις διατάξεις του Καταστατικού της Τράπεζας, του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και του Κανονισμού Λειτουργίας της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, τις διατάξεις του σχετικού κανονιστικού πλαισίου (ιδίως, των νόμων 4706/2020, 4548/2018, 4261/2014 και 3864/2010 και της Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος 224/1/21.12.2023 αναφορικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας για την ανάληψη θέσης μέλους Διοικητικού Συμβουλίου και Επικεφαλής Κρίσιμων Λειτουργιών, όλα όπως ισχύουν), καθώς και τις σχετικές Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, λαμβάνοντας υπόψη και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Ο κάθε προτεινόμενος υποψήφιος πληροί κριτήρια μέσω των οποίων εξασφαλίζεται εν γένει η βέλτιστη διακυβέρνηση και καθοδήγηση της στρατηγικής της Τράπεζας σε οικονομικά, επιχειρηματικά και θέματα πολιτικής προκειμένου να διασφαλίσει την απαιτούμενη έγκριση των αρμόδιων εποπτικών αρχών σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Μετά από κάθε εκλογή Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, καθώς και υπό οποιοσδήποτε συνθήκες, όταν η θέση του Προέδρου ή του Διευθύνοντος Συμβούλου κενωθεί για οποιονδήποτε λόγο, το Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτείται σε σώμα στην πρώτη συνεδρίασή του και εκλέγει από τα μέλη του, με απόλυτη πλειοψηφία, τον Πρόεδρο και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, ο οποίος διευθύνει τις εργασίες της Τράπεζας. Σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, η Τράπεζα διαχωρίζει αυτούς τους δύο ρόλους. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εκλέγει Αντιπρόεδρο/Αντιπροέδρους και να αποφασίζει τον ορισμό και τα καθήκοντα του Αναπληρωτή Διευθύνοντα Συμβούλου/Συμβούλων, ενώ μπορεί επίσης να εκλέγει μεταξύ των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του, Ανώτερο Ανεξάρτητο Σύμβουλο.

Το εσωτερικό πλαίσιο της Τράπεζας για την Εταιρική Διακυβέρνηση (ιδίως ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης, καθώς και η Πολιτική και Διαδικασία Αξιολόγησης Καταλληλότητας Διοικητικού Συμβουλίου) περιγράφει συγκεκριμένα κριτήρια καταλληλότητας που πρέπει να πληρούν οι υποψήφιοι ως προς την αρχική και διαρκή καταλληλότητά τους, επαγγελματικές ικανότητες που δεν είναι συμβατές με τη θέση Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, κριτήρια ανεξαρτησίας μη εκτελεστικών μελών, συμμετοχή υποψηφίων σε άλλα διοικητικά συμβούλια, καθώς και άλλες περιπτώσεις ασυμβίβαστες με τη θέση του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Τράπεζα στοχεύει να διασφαλίσει την καλύτερη σύνθεση για το Διοικητικό Συμβούλιο και ότι, σε κάθε περίπτωση και ανά πάσα στιγμή, όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της είναι ατομικά κατάλληλα για τους αντίστοιχους ρόλους τους και ότι το Διοικητικό Συμβούλιο διαθέτει συλλογικά επαρκείς γνώσεις, δεξιότητες και εμπειρία ώστε να είναι σε θέση να κατανοήσει τις δραστηριότητες της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των βασικών κινδύνων.

Για να θεωρούνται κατάλληλοι, οι υποψήφιοι θα πρέπει τουλάχιστον: α) να πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο, τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής

Διακυβέρνησης, που αποτελεί τον Ελληνικό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης για Εταιρίες με μετοχές εισηγμένες στο χρηματιστήριο, ο οποίος έχει υιοθετηθεί από την Τράπεζα, τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, ο οποίος περιλαμβάνει πρόσθετες διατάξεις σε συμμόρφωση με το πιο συγκεκριμένο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζεται στα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς επίσης και διατάξεις των εσωτερικών ρυθμίσεων και διαδικασιών που εφαρμόζει η Τράπεζα, και εσωτερικές πολιτικές συμπεριλαμβανομένων αναφορικά με τα κριτήρια καταλληλότητας για μέλος Διοικητικού Συμβουλίου, ασυμβίβαστο μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, και κριτήρια ανεξαρτησίας (όπου είναι απαραίτητο), β) να πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια επιλεξιμότητας του Ν. 3864/2010 (Νόμος ΤΧΣ), όπως ισχύει, γ) να πληρούν τα ελάχιστα κριτήρια καταλληλότητας που ορίζει το άρθρο 91 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ (CRD), όπως ισχύει, ιδίως όσον αφορά: i) την εμπειρία, ii) τη φήμη, iii) τις συγκρούσεις συμφερόντων και την ανεξαρτησία βούλησης, iv) τη διάθεση επαρκούς χρόνου, και v) τη συλλογική καταλληλότητα (όπως περιγράφεται αναλυτικά στο Παράρτημα Ι της Πολιτικής και Διαδικασίας για την Αξιολόγηση Καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου), δ) να μην έχουν συστηματική σύγκρουση συμφερόντων με την Τράπεζα σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και το εσωτερικό πλαίσιο (συμπεριλαμβανομένου του Καταστατικού της Τράπεζας, του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας της Τράπεζας και του Ομίλου και της Πολιτικής Αποτροπής Σύγκρουσης Συμφερόντων για τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, Ανώτατα Διευθυντικά Στελέχη και άλλα Συνδεδεμένα Μέρη της ΕΤΕ), ε) να πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια όπως εκάστοτε καθορίζονται για τον ρόλο και τα καθήκοντα της συγκεκριμένης θέσης.

Κατά την επιλογή και πρόταση προς τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων των υποψηφίων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ή κατά τον διορισμό νέων μελών κατ' αντικατάσταση αποχωρησάντων, για οποιονδήποτε λόγο, μελών του, το Διοικητικό Συμβούλιο επιδιώκει να προτείνει υποψηφίους των οποίων η εκλογή διασφαλίζει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο, ως συλλογικό όργανο, έχει κυρίως τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- γνωρίζει ενδελεχώς το χρηματοπιστωτικό σύστημα και περιλαμβάνει στη σύνθεσή του μέλη που υπηρετούν ή έχουν υπηρετήσει σε γητικές θέσεις σε χρηματοοικονομικούς οργανισμούς. Ειδικότερα, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου διαθέτουν κατάλληλο μίγμα και εμπειρία σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες ή σε θέματα εμπορικής τραπεζικής και επαρκή χρόνο ώστε να ασκούν αποτελεσματικά την εποπτεία των λειτουργιών της Τράπεζας ως ομίλου που προσφέρει ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και δραστηριοποιείται σε διεθνές επίπεδο. Ορισμένα από τα μέλη του διαθέτουν σημαντική μακροχρόνια εμπειρία στη χρηματοοικονομική διοίκηση, λογιστική και σε θέματα ελέγχου, διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαίου. Επίσης, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν επίγνωση των νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων του τραπεζικού κλάδου.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- διαθέτει ουσιαστική εμπειρία στον επιχειρηματικό και επαγγελματικό κόσμο, περιλαμβάνοντας μεταξύ των μελών του στελέχη που διατελούν ή έχουν διατελέσει Πρόεδροι, Διευθύνοντες Σύμβουλοι ή ανώτατα διοικητικά στελέχη σε μεγάλους οργανισμούς, που δραστηριοποιούνται στους τομείς της τραπεζικής, της ελεγκτικής, της διαχείρισης κινδύνων ή των επισφαλών περιουσιακών στοιχείων, και των οποίων η ικανότητα να λαμβάνουν αποφάσεις επί σημαντικών και λεπτών θεμάτων, επί των οποίων το Διοικητικό Συμβούλιο καλείται να λάβει αποφάσεις, είναι ευρέως αναγνωρισμένη
- έχει πλήρη κατανόηση της δομής και της δυναμικής της πελατείας της Τράπεζας, καθώς και των κύριων αγορών στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος σήμερα
- διαθέτει ουσιαστική διεθνή εμπειρία και είναι σε θέση να συμβάλλει στις αναπτυξιακές προοπτικές της Τράπεζας στην συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή δραστηριοποίησής της
- εξασφαλίζει, κατά το δυνατόν, επαρκή εκπροσώπηση των δύο φύλων, σύμφωνα με τις αντίστοιχες νομικές διατάξεις και την Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- αντανακλά το επιχειρηματικό μοντέλο και τη χρηματοοικονομική κατάσταση της Τράπεζας
- η αρχή της διαφοροποίησης τηρείται κατά την επιλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τις αντίστοιχες νομικές διατάξεις και την Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Η διαφοροποίηση είναι παράγοντας που μπορεί να βελτιώσει τη λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς αντιμετωπίζει το φαινόμενο της αγελαίας σκέψης (group think) και προάγει την ανεξάρτητη γνώμη και την εποικοδομητική αμφισβήτηση κατά τη λήψη αποφάσεων.

Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων παρακολουθεί σε συνεχή βάση την καταλληλότητα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου προκειμένου να εντοπίζει, βάσει οποιουδήποτε σχετικού νέου γεγονότος, καταστάσεις στις οποίες θα πρέπει να διενεργείται επαναξιολόγηση της καταλληλότητάς τους, ενώ σε κάθε περίπτωση η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων διενεργεί περιοδική επαναξιολόγηση καταλληλότητας τουλάχιστον σε ετήσια βάση.

Ιδιαίτερα σε περίπτωση που ένα μέλος αναλάβει πρόσθετη θέση μέλους Διοικητικού Συμβουλίου ή αρχίσει να ασκεί νέες συναφείς δραστηριότητες, η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων θα παρέχει έγκριση για την ανάληψη της νέας θέσης, εκτιμώντας, μεταξύ άλλων, ότι το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι σε θέση να αφιερώσει επαρκή χρόνο για την εκτέλεση των καθηκόντων του στην Τράπεζα και εάν τηρείται ή όχι ο περιορισμός των θέσεων σε άλλα Διοικητικά

Συμβούλια. σύμφωνα με το άρθρο 91 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, όπως ισχύει κάθε φορά, με στόχο να διασφαλιστεί ότι η Τράπεζα λειτουργεί σε πλήρη συμμόρφωση με τα προβλεπόμενα κανονιστικά όρια και να αποφεύγεται κάθε κίνδυνος υπερβολικής ανάληψης θέσεων σε άλλα Διοικητικά Συμβούλια.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα, σύμφωνα και με τις διατάξεις του Ν. 4706/2020 και της υπ' αριθμ. 224/21.12.2023 Πράξης της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος αναφορικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας για την ανάληψη θέσης μέλους Διοικητικού Συμβουλίου και Επικεφαλής Κρίσιμων Λειτουργιών, βεβαιώνει σε ετήσια βάση την πλήρωση των κριτηρίων ανεξαρτησίας που τίθενται από το ανωτέρω ισχύον πλαίσιο, από τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα προέβη σε ελέγχους για την επιβεβαίωση της πλήρωσης των απαιτήσεων ανεξαρτησίας από τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, όπως αυτές ορίζονται στο ισχύον πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων ανεξαρτησίας του άρθρου 9 του Ν. 4706/2020, πριν από τη δημοσίευση της παρούσας Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης. Επιπλέον, σημειώνεται ότι ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου πληροί επίσης ουσιαστικά τις απαιτήσεις ανεξαρτησίας που ορίζονται στο ισχύον πλαίσιο, ωστόσο η Τράπεζα θεωρεί ότι η θέση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου χαρακτηρίζεται ως μη εκτελεστική, δεδομένου ότι για τη θέση του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου υφίσταται σύμβαση παροχής υπηρεσιών.

Η Τράπεζα παρακολουθεί τις εξελίξεις στο εφαρμοστέο πλαίσιο και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές και τις βέλτιστες πρακτικές και προβαίνει στις ενέργειες που κρίνονται κατάλληλες για να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές που ακολουθούνται ευθυγραμμίζονται με το εκάστοτε εφαρμοστέο κανονιστικό πλαίσιο και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές.

Αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του

Σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και την Πολιτική και τις Διαδικασίες για την ετήσια αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου (Πολιτική Αξιολόγησης Δ.Σ.), το Διοικητικό Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, διενεργεί ετήσια αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των εργασιών αυτού και των Επιτροπών του, ως συλλογικά όργανα, καθώς και της ατομικής συνεισφοράς κάθε μέλους, βάσει μεθόδου που έχει διαμορφωθεί από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το εφαρμοστέο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και βέλτιστες πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης. Η αξιολόγηση λαμβάνει χώρα κάθε τρία (3) χρόνια από εξωτερικό σύμβουλο, υπό την εποπτεία της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων.

Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων καθορίζει το χρονοδιάγραμμα για την έναρξη της ετήσιας αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του και την αξιολόγηση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σε ατομική βάση, καθώς και το χρονοδιάγραμμα αξιολόγησης και τη μεθοδολογία που θα εφαρμοστεί, και εποπτεύει τη

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

διαδικασία αξιολόγησης. Η αυτοαξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω ερωτηματολογίων που συμπληρώνουν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ τα ερωτηματολόγια που αφορούν τις επιδόσεις κάθε Επιτροπής Διοικητικού Συμβουλίου συμπληρώνονται μόνο από τα μέλη της αντίστοιχης Επιτροπής. Το περιεχόμενο των ερωτηματολογίων επανεξετάζεται από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, πριν από τη διενέργεια της εκάστοτε αξιολόγησης, σε συνεργασία με τον εξωτερικό σύμβουλο, εφόσον έχει διοριστεί, προκειμένου να διαπιστωθεί ότι τα ερωτηματολόγια συνεχίζουν να αντιστοιχούν στις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των προτεραιοτήτων της Τράπεζας, του ισχύοντος κανονιστικού πλαισίου και των βέλτιστων πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης. Τα αποτελέσματα της συνολικής αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, καθώς και ανώνυμα στατιστικά στοιχεία σχετικά με την αξιολόγηση των μελών σε ατομική βάση παρουσιάζονται και συζητούνται σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ τα αποτελέσματα της ατομικής αξιολόγησης εκάστου μέλους συζητούνται σε ατομικές συναντήσεις, όπως κρίνεται κατάλληλο.

Το 2023, στο πλαίσιο έναρξης μιας σειράς σημαντικών έργων διακυβέρνησης για την Τράπεζα και εταιρείες του Ομίλου, και ακολουθώντας μια εκτενή διαδικασία πρόσκλησης υποβολής προσφορών (RFP), η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων ανέθεσε στην εταιρεία Egon Zehnder τη διενέργεια της αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου, σε συνδυασμό επίσης με την αξιολόγηση της ετοιμότητας του Διοικητικού Συμβουλίου σε θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG). Στην εν λόγω άσκηση συμμετείχαν όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (δηλαδή, όλα τα εκτελεστικά και μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου). Η διαδικασία περιελάμβανε τη συμπλήρωση διαδικτυακών ανώνυμων ερωτηματολογίων που αφορούσαν τόσο στη συλλογική αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, όσο και στην ατομική αξιολόγηση του κάθε μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου από τα υπόλοιπα μέλη (peer-to-peer), ακολουθούμενη σε δεύτερο στάδιο από εις βάθος συνεντεύξεις της Egon Zehnder με κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι περιοχές συλλογικής αξιολόγησης που καλύπτονταν στα ερωτηματολόγια περιελάμβαναν ιδίως τα εξής: Στρατηγική και Απόδοση της Εθνικής Τράπεζας, Δομή και Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου, Δυναμική και Σχέσεις Διοικητικού Συμβουλίου (Ρόλος Προέδρου, Διευθύνοντος Συμβούλου, Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου, Γραμματέα Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπών του), Διαδικασίες Διοικητικού Συμβουλίου & Ροή πληροφοριών, Διορισμός μελών Διοικητικού Συμβουλίου & Ενσωμάτωση, Σχεδιασμός διαδοχής Διευθύνοντος Συμβούλου, Ετοιμότητα σε θέματα ESG, Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ οι περιοχές ατομικής αξιολόγησης (peer-to-peer) περιελάμβαναν ιδίως τα εξής: Προσανατολισμός στα αποτελέσματα του Διοικητικού Συμβουλίου, Στρατηγικός Προσανατολισμός Διοικητικού Συμβουλίου, Συνεργασία και Επιρροή, Συμμετοχή και Δέσμευση, Ανεξαρτησία και Ακεραιότητα, Δεξιότητες και Αξιοπιστία στην αγορά. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του Διοικητικού Συμβουλίου/της ετοιμότητας ESG του Διοικητικού Συμβουλίου παρουσιάστηκαν στην Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και στο Διοικητικό Συμβούλιο τον Ιανουάριο του 2024. Μεταξύ άλλων, τονίστηκε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικό και ενεργό, αφοσιωμένο, έμπειρο και

επαγγελματικό. Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι διαφοροποιημένη, με εμπειρίες και δεξιότητες που συμπληρώνουν η μια την άλλη και προσφέρουν ποικιλία απόψεων και υποστηρίζονται από ένα πολύ υψηλό επίπεδο εμπιστοσύνης που επιτρέπει στο Διοικητικό Συμβούλιο να είναι εποικοδομητικό και αποτελεσματικό. Το επίπεδο αποτελεσματικότητας στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου είναι πολύ υψηλό (με σταθερή παρουσία, καλή προετοιμασία, καλή ροή πληροφοριών, με μηχανισμούς που διασφαλίζουν τη χρηστή διακυβέρνηση). Οι Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου διοικούνται καλά και είναι αποτελεσματικές στην εκτέλεση των αντίστοιχων καθηκόντων τους. Έχει επιτευχθεί καλή πρόοδος όσον αφορά την ετοιμότητα σε θέματα ESG. Το Διοικητικό Συμβούλιο σημείωσε τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και θα εξετάσει περαιτέρω τομείς ενίσχυσης, στο πλαίσιο της διασφάλισης της συνεχούς τήρησης των βέλτιστων πρακτικών και της αποτελεσματικής λειτουργίας.

Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του 2023 το Διοικητικό Συμβούλιο, με τη βοήθεια της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων (από κοινού με την Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού όπου ενδείκνυται) αναθέωρησε το πλαίσιο για την αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου για το έτος 2023. Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια του 2023, το Διοικητικό Συμβούλιο διεξήγαγε την αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου για το 2022, με τη συνδρομή της εταιρείας Egon Zehnder. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του Διευθύνοντος Συμβούλου παρουσιάστηκαν στο Διοικητικό Συμβούλιο τον Σεπτέμβριο του 2023.

Αποδοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Οι αποδοχές των μελών Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζονται από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου (μη εκτελεστικά μέλη), ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Τα εκτελεστικά μέλη δεν συμμετέχουν και δεν παρίστανται στις συνεδριάσεις της Επιτροπής όταν οι αποδοχές τους τίθενται ως αντικείμενο συζήτησης και απόφασης. Πριν την υποβολή της στην Ετήσια Γενική Συνέλευση, η πρόταση αποδοχών αποτελεί αντικείμενο διαβούλευσης με τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με το εφαρμοστέο νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο διακυβέρνησης, όπως ισχύει. Η πρόταση διαμορφώνεται σύμφωνα με το νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο υπόκειται η Τράπεζα, καθώς και το εσωτερικό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας (ειδικότερα την Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ και τον Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου), λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, τους γενικότερους όρους απασχόλησης και μισθοδοσίας που ισχύουν για το σύνολο του προσωπικού της Τράπεζας, επιδιώκοντας τη διασφάλιση συνέπειας, ενώ επίσης λαμβάνονται υπόψη και οι διαφορές όσον αφορά τις ευθύνες και την ικανότητα επιρροής κάθε θέσης στο Διοικητικό Συμβούλιο, και τις βέλτιστες πρακτικές του κλάδου, με τρόπο ώστε να αντανακλά επαρκώς το χρόνο και την προσπάθεια που αναμένεται από τα μέλη να καταβάλουν στις εργασίες του Διοικητικού Συμβουλίου,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

προάγοντας ταυτόχρονα την αποτελεσματικότητα των λειτουργιών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σύμφωνα με το Άρθρο 10 του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ μπορεί, μεταξύ άλλων, να ασκήσει το δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών και πρόσθετων απολαβών (bonus) για τα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου, για τα πιστωτικά ιδρύματα των οποίων ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων, όπως αυτός υπολογίζεται κατά το στοιχείο (ii) της περ. ζ' της παρ. 2 του άρθρου 11 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/451 υπερβαίνει το 10%. Για το χρονικό διάστημα που το πιστωτικό ίδρυμα υπόκειται στις διατάξεις του Ν. 3864/2010 (άρθρο 10 παρ. 3, όπως ισχύει και για όσο διάστημα παραμένει σε ισχύ), για όσο διάστημα ο ως άνω δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%), οι σταθερές αποδοχές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορούν να υπερβαίνουν το σύνολο των αποδοχών του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Οι πάσης φύσης μεταβλητές απολαβές (bonus) των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καταργούνται για όσο διάστημα ο ως άνω δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%). Ομοίως, για το χρονικό διάστημα συμμετοχής του πιστωτικού ιδρύματος στο πρόγραμμα κεφαλαιακής ενίσχυσης του άρθρου 7 του Ν. 3864/2010, οι μεταβλητές απολαβές μπορούν να λαμβάνουν μόνο τη μορφή μετοχών ή δικαιωμάτων προαίρεσης (stock options) ή άλλων μέσων κατά την έννοια των άρθρων 52 ή 63 του Κανονισμού 575/2013, σύμφωνα με το άρθρο 86 του ν. 4261/2014 (Α' 107). Σε αυτό το πλαίσιο δεν δόθηκε μεταβλητή αμοιβή στα Μη Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κατά το 2023.

Όσον αφορά στα Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, η αμοιβή τους καθορίζεται σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της αγοράς και αποσκοπεί στην παροχή ανταγωνιστικού επιπέδου αμοιβής που αντανακλά τις δεξιότητες, την εμπειρία και τη δέσμευση χρόνου, ενώ σημειώνεται ότι τα Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν λαμβάνουν επιπρόσθετη αμοιβή για τη συμμετοχή τους ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Δωρεάν Διάθεσης Μετοχών (Stock Award Program) το οποίο θεσπίστηκε από την Τράπεζα κατόπιν σχετικής απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της Τράπεζας της 28 Ιουλίου 2023.

Στις 28 Ιουλίου 2023, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τακτική Γενική Συνέλευση ενέκρινε τις αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας για την εταιρική χρήση 2022, και προσδιόρισε τις αμοιβές τους μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση του έτους 2024 σύμφωνα με το άρθρο 109 του Ν. 4548/2018.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 112 του Ν. 4548/2018 για τις Ανώνυμες Εταιρίες, οι εισηγμένες εταιρείες υποχρεούνται, μεταξύ άλλων, να συντάξουν μια Έκθεση Αποδοχών, παρέχοντας μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των αμοιβών των μεμονωμένων διευθυντών, συμπεριλαμβανομένων των νεοεκλεγέντων όσο και

των παλαιότερων μελών, κατά το τελευταίο οικονομικό έτος, σύμφωνα με την πολιτική αποδοχών, κατά το άρθρο 110 του Ν. 4548/2018. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας, που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουλίου 2023, μετά από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου, επικουρούμενη από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, έδωσε θετική ψήφο για την Έκθεση Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ για το οικονομικό έτος 2022, σύμφωνα με τις σχετικές ισχύουσες διατάξεις.

Περαιτέρω πληροφορίες και η Έκθεση Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/enimerwsi-ependutwn/genikes-suneleuseis>).

Εισαγωγικό πρόγραμμα, συνεχής επιμόρφωση και εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Τράπεζα προσφέρει στα νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εισαγωγικό πρόγραμμα ενημέρωσης, το οποίο καλύπτει μεταξύ άλλων θέματα που αφορούν στο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης και οργάνωσης της Τράπεζας και περιλαμβάνει συναντήσεις με βασικά στελέχη. Στο πλαίσιο του εισαγωγικού προγράμματος, τα νέα μέλη ενημερώνονται για θέματα διακυβέρνησης και κανονιστικής συμμόρφωσης, βασικές εξελίξεις σε επίπεδο Ομίλου, τον εσωτερικό έλεγχο και οικονομικά και λογιστικά ζητήματα. Κατά τον διορισμό τους, λαμβάνουν ακόμη λεπτομερές υλικό που περιλαμβάνει Εγχειρίδιο με περιγραφή των βασικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τις βασικές πολιτικές της Τράπεζας, καθώς και άλλες κανονιστικές διατάξεις ή έγγραφα που αφορούν π.χ. τις υποχρεώσεις της Τράπεζας που απορρέουν από το Πλαίσιο Συνεργασίας με το ΤΧΣ. Επιπρόσθετα, πραγματοποιούνται επιμορφωτικές και θεματικές συνεδριάσεις ανά Επιτροπή, επικεντρωμένες στα συγκεκριμένα θέματα που εμπύπτουν στην αρμοδιότητα κάθε Επιτροπής.

Περαιτέρω, η Τράπεζα έχει θεσπίσει Πολιτική για την Εισαγωγική Κατάρτιση και Εκπαίδευση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, η τελευταία αναθεώρηση της οποίας πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2024, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην εισαγωγική κατάρτιση και συνεχή εκπαίδευση των Μελών, καθώς είναι βασικά για τη διασφάλιση της καταλληλότητάς τους αρχικά και σε συνεχή βάση. Η Πολιτική εναρμονίζεται με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και ιδίως με τις διατάξεις του Ν. 4261/2014 ο οποίος ενσωματώνει στην ελληνική νομοθεσία την Οδηγία 2013/36/ΕΕ, την υπ' αριθμ. 224/1/21.12.2023 Πράξη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος και τις Κοινές Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών σχετικά με την αξιολόγηση της καταλληλότητας των μελών του διοικητικού οργάνου και των προσώπων που κατέχουν καίριες θέσεις. Η Πολιτική θεσπίζει τους στόχους της εισαγωγικής κατάρτισης και εκπαίδευσης και τη διαμόρφωση του Ετήσιου Προγράμματος Εκπαίδευσης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, τους πόρους που διατίθενται από την Τράπεζα

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

για την εισαγωγική κατάρτιση και την εκπαίδευση και τις διαδικασίες οργάνωσης επιμορφωτικών/εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Σε αυτό το πλαίσιο, αρμόδια στελέχη της Τράπεζας μπορούν να ενημερώνουν το Διοικητικό Συμβούλιο συνοπτικά και μέσω πραγματοποίησης θεματικών συνεδριάσεων για θέματα που θα έπρεπε να γνωρίζουν, ενώ μπορεί να πραγματοποιούνται και εξωτερικά εκπαιδευτικά προγράμματα, εφόσον κρίνεται σκόπιμο. Κατά το 2023 πραγματοποιήθηκαν εκτεταμένα εξωτερικά εκπαιδευτικά προγράμματα, τα οποία συμπεριλάμβαναν σημαντικά θέματα, όπως Μακροπρόθεσμη στρατηγική, Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και Ψηφιακά Περιουσιακά Στοιχεία, Κυβερνοασφάλεια, Μεθοδολογία βασισμένη σε Αξία ("Value Based Methodology - VBM"). Σε επίπεδο Επιτροπών, πραγματοποιήθηκαν εξωτερικές εκπαιδεύσεις που περιλάμβαναν ενημερώσεις για τις Εταιρικές Αναφορές ΔΠΧΑ και σχετιζόμενες με τα μη χρηματοοικονομικά θέματα για το κλίμα, καθώς και για την Οδηγία Αναφορών Εταιρικής Βιωσιμότητας (Corporate Sustainability Reporting Directive-CSRD). Περαιτέρω, τα εσωτερικά εκπαιδευτικά προγράμματα του Διοικητικού Συμβουλίου περιλάμβαναν θέματα όπως, Partnerships, Περιβάλλον, Κοινωνία και Διακυβέρνηση (ESG), Αειφορία, AI/ChatGPT, ICAAP, εσωτερικές ενημερωτικές παρουσιάσεις για τις επιχειρήσεις Corporate and Investment Banking (CIB) business και Deep dive στο Corporate Transaction Banking (CTB), ενώ σε επίπεδο Επιτροπών διεξήχθη εσωτερική εκπαίδευση συμπεριλαμβανομένων θεμάτων όπως, Δεδομένα και Τεχνητή Νοημοσύνη και επισκόπηση της Πράξης για την Ψηφιακή Επιχειρησιακή Ανθεκτικότητα - DORA: Προκαταρκτικά ζητήματα συμμόρφωσης. Τέλος, πραγματοποιήθηκαν ενημερώσεις σχετικά με θέματα Κανονιστικής Συμμόρφωσης και καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (π.χ. σχετικά με τη Μεθοδολογία Εκτίμησης Κινδύνου Συμμόρφωσης), τακτικές παρουσιάσεις/πληροφορίες σχετικά με τον Πιστωτικό Κίνδυνο, τον Κίνδυνο Αγοράς, ενημερώσεις σχετικά με τα stress test και τα σενάρια που εξετάζονται, καθώς και για τις πρωτοβουλίες Συμμόρφωσης/Κουλτούρας Συμπεριφοράς.

Δομή του Διοικητικού Συμβουλίου

Εκπρόσωπος του ΤΧΣ

Σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010 και το Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, όπως ισχύουν, το ΤΧΣ συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω διορισμένου εκπροσώπου του. Όπως γνωστοποιήθηκε στην Τράπεζα βάσει της από 23 Ιουλίου 2018 επιστολής του ΤΧΣ, καθήκοντα Εκπροσώπου του ΤΧΣ στο πλαίσιο του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, ασκούνται από τον κ. Περικλή Δρούγκα. Ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ έχει δικαίωμα να συμμετέχει στις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και έχει τα δικαιώματα και τις εξουσίες που ορίζονται στο Ν. 3864/2010, και στο Πλαίσιο Συνεργασίας μεταξύ της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και του ΤΧΣ, όπως εκάστοτε ισχύουν. Ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ μπορεί να ζητήσει αναβολή οποιασδήποτε συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας για έως τρεις (3) εργάσιμες ημέρες, προκειμένου να δοθούν οδηγίες από το ΤΧΣ. Επιπλέον, το Πλαίσιο Συνεργασίας, όπως ισχύει, προβλέπει το διορισμό ενός Παρατηρητή του ΤΧΣ (χωρίς δικαίωμα ψήφου) στο Διοικητικό Συμβούλιο και σε όλες τις Επιτροπές

Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος

Περαιτέρω, από τον Ιούλιο 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο καθιέρωσε τον ρόλο του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου, ο οποίος επιλέγεται μεταξύ των ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του. Τα καθήκοντα του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου προβλέπονται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και περιλαμβάνουν ενδεικτικά: να λειτουργεί ως διάυλος έκφρασης απόψεων προς τον Πρόεδρο και ως μεσολαβητής για τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να αποτελεί, μαζί με τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, βασικό σημείο επικοινωνίας για τους μετόχους, κανονιστικές αρχές και λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη, να συντονίζει τα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και να συζητά με τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου θέματα ως προς τα οποία ο Πρόεδρος ενδέχεται να έχει σύγκρουση συμφερόντων και να λειτουργεί ως μεσολαβητής μεταξύ των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Προέδρου, εάν απαιτείται να ενεργεί ως διαμεσολαβητής, για να διευκολύνει και να βελτιώνει τις σχέσεις με τους μετόχους και να βοηθά στην επίλυση συγκρούσεων σε περίπτωση κρίσης ή σε περίπτωση διαφωνίας, όπως για παράδειγμα: i) εάν υπάρχει διαφωνία μεταξύ του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Διευθύνοντος Συμβούλου, ii) εάν μέτοχοι ή μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν εκφράσει ανησυχίες οι οποίες δεν εξετάζονται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου ή τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, iii) η σχέση μεταξύ του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Διευθύνοντος Συμβούλου είναι ιδιαίτερα στενή και να ηγείται της ετήσιας αξιολόγησης του Προέδρου σύμφωνα με την Πολιτική Αξιολόγησης των Μελών Διοικητικού Συμβουλίου.

Το αναλυτικό προφίλ για τον ρόλο του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου, έχει διαμορφωθεί υπό την επίβλεψη της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, με βάση κανονιστικές διατάξεις, διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές του ΤΧΣ (προδιαγραφή ρόλου). Το προφίλ του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου προσδιορίζει τον ρόλο του και τις επιθυμητές δεξιότητες και ιδιότητες δεδομένων των βασικών ευθυνών της θέσης, καθώς και της επιλεξιμότητας σύμφωνα με το ισχύον κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, ενώ προβλέπει επίσης διατάξεις σχετικά με τον χρόνο που καλείται να αφιερώνει και τη συμμετοχή σε Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Το προφίλ περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, λεπτομερείς διατάξεις όσον αφορά τον ρόλο του ως συνδέσμου μεταξύ των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Προέδρου του, και ως διαύλου έκφρασης απόψεων του Διοικητικού Συμβουλίου προς τον Πρόεδρό του, όπως προτείνεται από τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές την προώθηση ενός πλασιού ανοιχτού διαλόγου και εποικοδομητικής υποβολής παρατηρήσεων, καθώς και την προώθηση σταθερής και συνεχούς αλληλεπίδρασης με μετόχους και ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. ρυθμιστικές αρχές, εργαζόμενους, πελάτες κ.λπ.) και την επενδυτική κοινότητα (υφιστάμενους και δυνητικούς μετόχους). Η επιλογή του Ανώτερου Ανεξάρτητου Συμβούλου διενεργείται σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει καθοριστεί από την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές βέλτιστες διεθνείς πρακτικές.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την παρούσα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας:

Θέση στο Διοικητικό Συμβούλιο Ονοματεπώνυμο	Ημερομηνία Εκλογής*	Λήξη Θητείας	Επάγγελμα/ Κύρια Εξειδίκευση, Εμπειρία
Μη Εκτελεστικός Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου			
Γκίκας Χαρδούβελης	30 Ιουλίου 2021	2024	Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου / Καθηγητής/ Οικονομολόγος/ Εμπειρία στη Διαχείριση Κινδύνων, Στρατηγική & Εταιρική Διακυβέρνηση
(Πρόεδρος Μη Εκτελεστικό Μέλος)			
Εκτελεστικά Μέλη			
Πάυλος Μυλωνάς (Διευθύνων Σύμβουλος)	30 Ιουλίου 2021	2024	Διευθύνων Σύμβουλος
Χριστίνα Θεοφιλίδη	30 Ιουλίου 2021	2024	Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής
Ανεξάρτητα μη εκτελεστικά Μέλη			
Αβραάμ Γούναρης (Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος από τον Δεκέμβριο 2021)	30 Ιουλίου 2021	2024	Οικονομολόγος / Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Anne Marion-Bouchacourt	30 Ιουλίου 2021	2024	Ανθρώπινο Δυναμικό/ Κουλτούρα / ESG / Τραπεζική / Έργα Μετασχηματισμού
Claude Piret	30 Ιουλίου 2021	2024	Διαχείριση Κινδύνων / Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Wietze Reehoorn	30 Ιουλίου 2021	2024	Διαχείριση Κινδύνων, Στρατηγική, Εταιρική Διακυβέρνηση και Εμπορική / Εταιρική / Ευρεία Τραπεζική
Matthieu Kiss	30 Ιουλίου 2021	2024	Επενδυτική Τραπεζική/ Λιανική Τραπεζική/ Στρατηγική/ Οικονομικός Διευθυντής Τράπεζας/ Ελεγκτική Εμπειρία
Elena Ana Cernat	30 Ιουλίου 2021	2024	Τραπεζική/Ψηφιακή Τραπεζική
Αικατερίνη Μπερίση	30 Ιουλίου 2021	2024	Εταιρική Διακυβέρνηση / Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
JP Rangaswami	30 Ιουλίου 2021	2024	IT/ Ψηφιακός Μετασχηματισμός
Αθανάσιος Ζαρκαλής	28 Ιουλίου 2022	2024	Εμπορική, Λιανική, Στρατηγική
Μη Εκτελεστικός Εκπρόσωπος του ΤΧΣ (Ν. 3864/2010)			
Περικλής Δρούγκας	30 Ιουλίου 2021	2024	Οικονομολόγος / Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών			
Παναγιώτης Δασμάνογλου	30 Ιουλίου 2021	2024	Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης Τράπεζας & Ομίλου.

*Ημερομηνία εκλογής των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων του 2021 και 2022.

- Κατά τη διάρκεια του 2023 το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας συνεδρίασε συνολικά 25 φορές.
- Κατά τη διάρκεια του 2023 οι Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας συνεδρίασαν συνολικά 79 φορές.
- 31% (4 από 13) των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας είναι γυναίκες.
- Για το Διοικητικό Συμβούλιο υφίσταται προϋπολογισμός.
- Κατά τη διάρκεια του 2023, διεθνής εταιρείες συμβούλων συνέδραμαν το Διοικητικό Συμβούλιο σε έργα εταιρικής διακυβέρνησης.

Δραστηριότητες του Διοικητικού Συμβουλίου κατά τη διάρκεια του 2023

Κατά τη διάρκεια του 2023, το Διοικητικό Συμβούλιο επικεντρώθηκε σε μια σειρά βασικών περιοχών, συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικά των δραστηριοτήτων που περιγράφονται κατωτέρω, λαμβάνοντας υπόψη στις συζητήσεις και τη λήψη αποφάσεων τα συμφέροντα των σημαντικών ενδιαφερομένων μερών.

Ενδεικτικά, το Διοικητικό Συμβούλιο:

- συνέχισε να επικεντρώνεται στη βιώσιμη ανάπτυξη και την υψηλή επίδοση της Τράπεζας, διατηρώντας παράλληλα υψηλά πρότυπα στην εταιρική της διακυβέρνηση και τις ρυθμίσεις δεοντολογίας της.
- στο πλαίσιο της αποεπένδυσης του ΤΧΣ επισκόπησε και ενέκρινε το Ενημερωτικό Δελτίο για τη διάθεση μετοχών της Εθνικής Τράπεζας, ενημερώθηκε όπως απαιτείται και επέβλεψε όλες τις απαραίτητες σχετικές διαδικασίες.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<ul style="list-style-type: none"> ολοκλήρωσε, πριν από την Τακτική Γενική Συνέλευση, την ετήσια αξιολόγηση καταλληλότητας σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο και την αξιολόγηση της πλήρωσης των κριτηρίων ανεξαρτησίας από τα ανεξάρτητα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ως μέρος τακτικών ασκήσεων εταιρικής διακυβέρνησης βάσει βέλτιστων πρακτικών. ξεκίνησε εκτεταμένα έργα εταιρικής διακυβέρνησης, σε συνεργασία με εξειδικευμένους συμβούλους, συμπεριλαμβανομένου ενός ευρύτερου πεδίου που καλύπτει, μεταξύ άλλων, την ετοιμότητα του Διοικητικού Συμβουλίου σε θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG), την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της Εκτελεστικής Επιτροπής και των οργάνων διακυβέρνησης των Εταιρειών του Ομίλου. διεξήγαγε την ετήσια εκτός έδρας Ημερίδα Στρατηγικής του Διοικητικού Συμβουλίου και εκτεταμένα προγράμματα εκπαίδευσης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, που περιλάμβαναν σημαντικά θέματα, όπως οι Ευρωπαϊκές τραπεζικές τάσεις, στρατηγικές συνεργασίες, βιωσιμότητα σε θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG), Τεχνητή Νοημοσύνη, Διαχείριση Δεδομένων,, Κυβερνοασφάλεια, κλπ. παρακολούθησε τις εξελίξεις αναφορικά με μεταβαλλόμενες συνθήκες, π.χ. μακροοικονομικό περιβάλλον, γεωπολιτικοί παράγοντες, πληθωριστική πίεση, καθώς και αναφορικά με την επιτυχή υλοποίηση του Επιχειρηματικού Σχεδίου και Προϋπολογισμού της Τράπεζας. έλαβε σε μηνιαία βάση, τον μηνιαίο έλεγχο όσον αφορά τις επιχειρηματικές αποδόσεις των προκαταρκτικών αποτελεσμάτων της Τράπεζας, με σημεία αναφοράς τους στόχους του Προϋπολογισμού για το 2023 και τα πραγματικά Αποτελέσματα του 2022, καθώς και τακτική ενημέρωση αναφορικά με την εξέλιξη των Δεικτών Εποπτικών Κεφαλαίων του Ομίλου. επισκόπησε και ενέκρινε το Επιχειρησιακό Σχέδιο 2024-2026 (συμπεριλαμβανομένων των σεναρίων ακραίων καταστάσεων και των σημαντικών γεγονότων αναφορικά με το Σχέδιο Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων και το Σχέδιο Κεφαλαιακών Ενεργειών), καθώς και τον Ετήσιο Προϋπολογισμό του 2024. παρακολούθησε τις πρωτοβουλίες της Τράπεζας στο πλαίσιο του Προγράμματος Μετασχηματισμού της, π.χ. για την ψηφιοποίηση και εξέλιξη των συστημάτων που χρησιμοποιούνται, τις πρωτοβουλίες αναφορικά με τον Σκοπό και Αξίες και την Κουλτούρα της Τράπεζας. επέβλεψε βασικούς κινδύνους, περιλαμβανομένων για παράδειγμα του πιστωτικού κινδύνου, του κινδύνου τεχνολογίας πληροφοριών (IT risk) /κυβερνοχώρου, του κινδύνου εξωτερικής ανάθεσης. παρακολούθησε την αποτελεσματική υλοποίηση σημαντικών έργων και συναλλαγών της Τράπεζας. επισκόπησε και ενέκρινε την Ετήσια Έκθεση Αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου. επισκόπησε τακτικές/ετήσιες υποβολές, όπως της Εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) και της Εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της επάρκειας ρευστότητας (ILAAP), των Ετήσιων Εκθέσεων προς τις Εποπτικές Αρχές (π.χ. των Ετήσιων Εκθέσεων Κανονιστικής Συμμόρφωσης και ΞΧ/ΧΤ), των δημοσιοποιήσεων Πυλώνα III. ενέκρινε την έναρξη εφαρμογής του Προγράμματος επαναγοράς ιδίων μετοχών, καθώς και τον Κανονισμό για τους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις εφαρμογής του Προγράμματος Δωρεάν Διάθεσης Μετοχών (Stock Award Program) και την αντίστοιχη λίστα δικαιούχων, κατόπιν των αντίστοιχων αποφάσεων της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουλίου 2023 (βλ. Σημειώσεις 36 και 46 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων). 					

Επίσης, κατά τη διάρκεια του 2023, το Διοικητικό Συμβούλιο επικεντρώθηκε σε θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG) και Βιωσιμότητας. Στο πλαίσιο αυτό, κατά τη διάρκεια της εκτός έδρας Ημερίδας Στρατηγικής του Διοικητικού Συμβουλίου έγινε στο Διοικητικό Συμβούλιο παρουσίαση και συζήτηση αναφορικά με θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG) και Βιωσιμότητας. Επιπροσθέτως, το Διοικητικό Συμβούλιο επισκόπησε τις πρωτοβουλίες της Τράπεζας στο πλαίσιο της Στρατηγικής σε θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG) και τις σχετικές με τον κλιματικό κίνδυνο πρωτοβουλίες.

Ειδικότερα, το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Καινοτομίας και Βιωσιμότητας, της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και της Επιτροπής Στρατηγικής και Μετασχηματισμού επισκόπησε και διεξήγαγε συζητήσεις αναφορικά με την Κλιματική και Περιβαλλοντική Στρατηγική της Τράπεζας, με ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα της μέτρησης εκπομπών και καθορισμού στόχων (Καθαροί Μηδενικοί στόχοι για χρηματοδοτούμενες και μη χρηματοδοτούμενες εκπομπές), διακυβέρνησης κλίματος και περιβάλλοντος (C&E), διαχείρισης κινδύνων αναφορικά με το κλίμα και το περιβάλλον (C&E) και δεδομένων, συστημάτων και αναφορών, και αντίστοιχων γνωστοποιήσεων σε θέματα αναφορικά με το κλίμα και το περιβάλλον (C&E).

Η Κλιματική και Περιβαλλοντική Στρατηγική της Τράπεζας ενσωματώθηκε και στον Ετήσιο Προϋπολογισμό του 2024 και το Επιχειρησιακό Σχέδιο 2024-26, τα οποία επισκοπήθηκαν και εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο το 2023.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου

Επτά επιτροπές λειτουργούν σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας:

- Επιτροπή Ελέγχου
- Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων
- Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων
- Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών
- Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού
- Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας
- Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Στο πλαίσιο της ετήσιας επισκόπησης των Κανονισμών Λειτουργίας των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, τον Μάιο του 2023, επισκοπήθηκαν όλοι οι Κανονισμοί Λειτουργίας των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, με έναρξη ισχύος την 26^η Οκτωβρίου 2023, με σκοπό την ενσωμάτωση ορισμένων εξελίξεων στις εσωτερικές Πολιτικές/αρχές που εφαρμόζει η Τράπεζα και την ευθυγράμμιση τους με τις κανονιστικές εξελίξεις (κυρίως τον νέο Νόμο του ΤΧΣ και τη νέα Συμφωνία Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ).

Οι Κανονισμοί Λειτουργίας των Επιτροπών έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (<https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitiko-sumvouliou>).

Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου συστάθηκε το 1999 και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις της Πράξης Διοικήτη της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, και του Ν. 4449/2017 (άρθρο 44), όπως ισχύει.

Κατά τη διάρκεια του 2023, η Επιτροπή Ελέγχου συνεδρίασε δεκαενέα φορές.

Τα μέλη της Επιτροπής ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο ή από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με το Νόμο 4449/2017, όπως ισχύει, η δομή της Επιτροπής Ελέγχου, καθώς και ο αριθμός και η ιδιότητα των μελών της, θα αποφασίζονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής θα ορίζονται από τα μέλη της.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής, η Επιτροπή θα αποτελείται από τουλάχιστον τρία (3) μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος θα είναι ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Επιπλέον τα μέλη της Επιτροπής δεν θα υπερβαίνουν το 40% (στρογγυλοποιημένο στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (μη συμπεριλαμβανομένου του εκπροσώπου του ΤΧΣ). Όλα τα μέλη της Επιτροπής θα είναι μη εκτελεστικά μέλη Διοικητικού Συμβουλίου, ενώ το 75% αυτών (στρογγυλοποιημένο στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό) θα είναι ανεξάρτητα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (μη συμπεριλαμβανομένου του Εκπροσώπου του ΤΧΣ), συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νομικού και κανονιστικού πλαισίου. Τουλάχιστον ένα μέλος της Επιτροπής, το οποίο είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος, θα πρέπει να έχει επαρκή γνώση και εμπειρία στην ελεγκτική ή τη λογιστική.

Η Επιτροπή αποτελείται επί του παρόντος από πέντε μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τέσσερα είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν παύσουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ, ενώ σύμφωνα με το Νόμο 4449/2017, όπως ισχύει, η θητεία τους αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Στο πλαίσιο αυτό και σύμφωνα με την απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 28ης Ιουλίου 2022, η θητεία των μελών της Επιτροπής που ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του Ν. 4449/2017 θα είναι όπως έχει καθοριστεί από την Τακτική Γενική Συνέλευση της 30ης Ιουλίου 2021, ήτοι θα ακολουθεί τη θητεία τους ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ήτοι μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση του 2024 και, σε κάθε περίπτωση, λήγει αυτομάτως όταν παύσουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Στην Επιτροπή μετέχει εξειδικευμένος σύμβουλος, ο οποίος αναφέρεται απευθείας στον Πρόεδρο της Επιτροπής. Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον έξι φορές ετησίως ή και έκτακτα, όποτε παρίσταται ανάγκη, τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της και υποβάλλει αναφορές στο Διοικητικό Συμβούλιο ανά τρίμηνο ή και σε μικρότερο χρονικό διάστημα, εφόσον κρίνεται αναγκαίο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Ελέγχου

Πρόεδρος	Matthieu Kiss
Αντιπρόεδρος	Claude Piret
Μέλη	Αβραάμ Γούναρης (Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος)
	JP Rangaswami
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας (όπως τελευταία αναθεωρήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 26 Μαΐου 2023, με έναρξη ισχύος την 26η Οκτωβρίου 2023) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairikidiakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumvouliou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Έλεγχος και έγκριση των ετήσιων και ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και γνωστοποιήσεων.
- Παρακολούθηση και αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας επί της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.
- Παρακολούθηση και αξιολόγηση του περιβάλλοντος εσωτερικού ελέγχου και κανονιστικής συμμόρφωσης.
- Συστάσεις για το διορισμό και την αμοιβή της ανεξάρτητης ελεγκτικής εταιρείας που διενεργεί τον υποχρεωτικό έλεγχο.
- Εξέταση και παρακολούθηση της ανεξαρτησίας των οικονομικών ελεγκτών ή των ελεγκτικών εταιρειών.
- Εξέταση της αποτελεσματικότητας της Λειτουργίας του Εσωτερικού Ελέγχου.
- Επανεξέταση των εξελίξεων στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο.
- Κατάρτιση της Ετήσιας Έκθεσης της Επιτροπής, η οποία υποβάλλεται στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 περίπτωση ι) του Ν. 4449/2017.
- Επισκόπηση και έγκριση Πολιτικών.

Η Επιτροπή Ελέγχου έχει λάβει και επισκοπήσει την Ετήσια Έκθεση Αξιολόγησης του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου της από την Λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου Ομίλου και τις πολιτικές και τις διαδικασίες προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, τα οποία υποβάλλονται στην Τράπεζα της Ελλάδος μέσω της Επιτροπής Ελέγχου.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής Ελέγχου κατά το 2023, παρουσιάζονται αναλυτικά στην «Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου προς τους Μετόχους για τις εργασίες της κατά το 2023». (βλ. ξεχωριστή ενότητα «Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου»).

Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1308/20.7.2006) βάσει των διατάξεων της Πράξης Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/9.3.2006.

Κατά τη διάρκεια του 2023, η Επιτροπή συνεδρίασε δώδεκα φορές.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής, η Επιτροπή θα αποτελείται αποκλειστικά από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος θα είναι ο

εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της Επιτροπής θα είναι τουλάχιστον τρία σε αριθμό, εκ των οποίων η πλειοψηφία, (μη συμπεριλαμβανομένου του Εκπροσώπου του ΤΧΣ), συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νομικού και κανονιστικού πλαισίου. Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από τέσσερα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τρία είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία των μελών της Επιτροπής είναι ετήσια και ανανεώνεται αυτόματα για ένα επιπλέον συναπτό έτος, εκτός εάν ληφθεί διαφορετική απόφαση. Σε κάθε περίπτωση, η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν πάψουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον σε μηνιαία βάση, και εκτάκτως, όποτε κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρο αυτής. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεων της και αναφέρεται τακτικά στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Πρόεδρος **Claude Piret**

Αντιπρόεδρος **Wietze Reehoorn**

Elena Ana Cernat

Μέλη

Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 26η Μαΐου 2023, με έναρξη ισχύος την 26^η Οκτωβρίου 2023) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα: <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairikidiakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumvouliou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Διασφάλιση ότι η Τράπεζα διαθέτει σαφώς και επαρκώς διατυπωμένη διάθεση ανάληψης κινδύνων και στρατηγική του Ομίλου διασφαλίζοντας ότι το Διοικητικό Συμβούλιο είναι επαρκώς ενήμερο σχετικά με όλα τα ζητήματα που αφορούν τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων της ΕΤΕ, την ανάληψη κινδύνων και το προφίλ κινδύνου της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Διασφάλιση της καθιέρωσης κουλτούρας διαχείρισης κινδύνων ως βασικής συνιστώσας της αποτελεσματικής διαχείρισης κινδύνων.
- Επίβλεψη της συνολικής αποτελεσματικότητας της διακυβέρνησης και διαχείρισης των κινδύνων,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

καθώς επίσης και θέματα αναφορικά με Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια/Ανοίγματα.

- Έγκριση των στρατηγικών, των πλαισίων και των πολιτικών κινδύνου.
- Επίβλεψη της διαχείρισης κεφαλαίου και ρευστότητας.
- Επίβλεψη της λειτουργίας διαχείρισης κινδύνων.
- Επισκόπηση και έγκριση Πολιτικών που εμπύπτουν στις αρμοδιότητες της.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2023, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Ετήσια επισκόπηση και επικαιροποίηση της Εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) και της Εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της επάρκειας ρευστότητας (ILAAP) και επικαιροποίηση του Πλαισίου ICAAP/άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, του Πλαισίου Διάθεσης Ανάλυσης Κινδύνων με προσθήκες, μεταξύ άλλων, σε θέματα Εμπορικών Ακινήτων και Κλίματος και Περιβάλλοντος (C&E).
- Βελτιώσεις στις αναφορές κινδύνων (π.χ. γνωστοποίηση ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων αναφορικά με το κλίμα και το περιβάλλον (C&E) στις εκθέσεις του Πυλώνα III).
- Συνεχής-μηνιαία ενημέρωση για θέματα Διαχείρισης Κινδύνων και ad hoc ενημέρωση για εξελίξεις.
- Επισκόπηση του Πίνακα Βασικών Δεικτών Λειτουργικού Κινδύνου Τράπεζας, της διαδικασίας αυτό-αξιολόγησης των ρίσκων και των ελέγχων (RCSA), της δραστηριότητας εκπαίδευσης σε θέματα Λειτουργικού Κινδύνου.
- Υποβολή της έκθεσης σχετικά με την Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) και την Εσωτερική διαδικασία αξιολόγησης της επάρκειας ρευστότητας (ILAAP), CASt, τη Στρατηγική σχετικά με Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα και εφαρμογής της στρατηγικής σχετικά με Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα και του Σχεδίου Ανάκαμψης
- Επισκόπηση κανονιστικών εκθέσεων και γνωστοποιήσεων (Δημοσιοποιήσεις Πυλώνα III, Ετήσια Έκθεση προς την Τράπεζα της Ελλάδος για τη Δραστηριότητα της Λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων, Ετήσια Έκθεση Λειτουργικού Κινδύνου).
- Επισκόπηση και Έγκριση Πολιτικών που εμπύπτουν στις αρμοδιότητες της.
- Τακτικές αναφορές σε θέματα ασφάλειας.
- Έλεγχος των χρησιμοποιούμενων υποδειγμάτων πιστωτικού κινδύνου (IFRS 9 Term Loans LGD, ICAAP Corporate Rating Model).

- Εισαγωγή ετήσιου πλάνου για τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress-tests), ενημερώσεις και παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (EU-wide EBA Solvency Stress Test και Stress Test σε θέματα εσωτερικής κυβερνοασφάλειας).
- Έλεγχος σεναρίων ακραίων καταστάσεων και αναλύσεων ευαισθησίας, στο πλαίσιο της έγκρισης του Επιχειρησιακού Σχεδίου, συμπεριλαμβανομένης της έγκρισης του Προϋπολογισμού για το 2024 και την γνωμοδότηση του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου για το Επιχειρησιακό Σχέδιο 2024-26.
- Επισκόπηση της διακυβέρνησης του σχεδίου χρηματοδότησης έκτακτης ανάγκης, της στρατηγικής αντιστάθμισης NII, του χαρτοφυλακίου AAA CLO της Τράπεζας, της ανάλυσης των κεφαλαιακών επιπτώσεων για τη Βασιλεία IV.
- Επισκόπηση της αξιολόγησης της σημαντικότητας κινδύνου για θέματα κλίματος και περιβάλλοντος (C&E), της θεματικής επισκόπησης της ΕΚΤ για θέματα κλίματος και περιβάλλοντος (C&E).
- Ενημέρωση σχετικά με τις ρυθμίσεις εξωτερικής ανάθεσης του Ομίλου και την κατάσταση συμμόρφωσής τους (από κοινού με την Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας).
- Επισκόπηση Κρίσιμων Λογιστικών Κρίσεων και Εκτιμήσεων (από κοινού με την Επιτροπή Ελέγχου).

Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων

Η Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1259/5.5.2005).

Κατά τη διάρκεια του 2023, η Επιτροπή συνεδρίασε δώδεκα φορές.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της, η Επιτροπή θα αποτελείται από τουλάχιστον τρία μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος θα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, κατόπιν εισήγησης του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, σε διαβούλευση με τον Πρόεδρο της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων και τον Ανώτερο Ανεξάρτητο Σύμβουλο. Όλα τα μέλη της Επιτροπής θα είναι μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, και στην πλειοψηφία τους (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, εξαιρουμένου του εκπροσώπου του ΤΧΣ) ανεξάρτητα μη εκτελεστικά, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και σε κάθε περίπτωση

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νομικού και κανονιστικού πλαισίου. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από πέντε μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τέσσερα είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία των μελών της Επιτροπής είναι ετήσια με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης για διαδοχικές μονοετείς θητείες, εκτός αντίθετης απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, οι θητείες των μελών της Επιτροπής λήγουν αυτόματα εάν παύσουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Η θητεία των μελών της Επιτροπής δεν δύναται να υπερβαίνει συνολικά τα εννέα έτη. Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον τρεις φορές ετησίως και τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της και αναφέρεται τακτικά στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων

Πρόεδρος	Wietze Reehoorn
Αντιπρόεδρος	Αικατερίνη Μπερίτσι
	Matthieu Kiss
Μέλη	Anne Marion-Bouchacourt
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 26η Μαΐου 2023, με έναρξη ισχύος την 26η Οκτωβρίου 2023) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα: <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumvouliou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Αναθεώρηση της σύνθεσης και της δομής του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Εποπτεία της ανάπτυξης και εφαρμογής ενός υγιούς πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης σε επίπεδο ομίλου.
- Ανάπτυξη και αναθεώρηση του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας, πολιτικές σε σχέση με τον διορισμό και την αξιολόγηση καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ανώτατης Διοίκησης, την αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, τον σχεδιασμό διαδοχής και τις αποδοχές, και άλλων πολιτικών εταιρικής διακυβέρνησης.
- Ανασκόπηση του οργανογράμματος της Τράπεζας και της ανάθεσης αρμοδιοτήτων.
- Υποβολή προτάσεων σχετικά με τα προγράμματα εισαγωγής και συνεχούς επιμόρφωσης των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Αξιολόγηση καταλληλότητας των γνώσεων, δεξιοτήτων, εμπειρίας και ανεξαρτησίας ατομικά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς

και συνολικά του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και της Ανώτατης Διοίκησης.

- Ανάδειξη υποψηφιοτήτων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και ανώτερων στελεχών, καθώς και αξιολόγηση καταλληλότητας υποψηφίων σε Διοικητικά Συμβούλια θυγατρικών.
- Ανασκόπηση και παρακολούθηση των σχετικών πολιτικών και πρακτικών.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2023, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- **Πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης - Πολιτικές:** Αναθεώρηση του Πλαισίου Εσωτερικής Διακυβέρνησης της ΕΤΕ, σε εναρμόνιση με τις εξελίξεις στο κανονιστικό πλαίσιο και τις παγκόσμιες τάσεις στην εταιρική διακυβέρνηση, καθώς και τις αλλαγές στο εσωτερικό πλαίσιο της Τράπεζας, μεταξύ άλλων:
 - αναθεώρηση του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης;
 - αναθεώρηση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας της Τράπεζας;
 - αναθεώρηση της Πολιτικής Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών;
 - υιοθέτηση ενός νέου πλαισίου αναφορικά με τις θέσεις σε Διοικητικά Συμβούλια/Εξωτερικές Δραστηριότητες Στελεχών της Τράπεζας;
 - αναθεώρηση των Κανονισμών Λειτουργίας των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου;
 - προσαρμογές στη Μεθοδολογία για την Αναθεώρηση των Συνθέσεων των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου;
 - αναθεώρηση της Πολιτικής Αξιολόγησης του ΔΣ και των ερωτηματολογίων, σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές;
 - υιοθέτηση αρχών αναφορικά με την επικοινωνία του ΔΣ;
 - υιοθέτηση νέου Πλαισίου Συγχωνεύσεων, Εξαγορών και Συνεργασιών (από κοινού με την Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού);
 - Επισκόπηση και Έγκριση Πολιτικών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της.
- **Έργα εταιρικής διακυβέρνησης:**
 - διεξαγωγή εκτεταμένης διαδικασίας για την επιλογή ανεξάρτητων διεθνών συμβούλων για τη διεξαγωγή μίας σειράς σημαντικών έργων σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης στην Τράπεζα και θυγατρικές του Ομίλου;
 - έναρξη εκτεταμένων έργων διακυβέρνησης, που περιλαμβάνουν ένα ευρύ πεδίο το οποίο μεταξύ άλλων καλύπτει την ετοιμότητα σε θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας, Διακυβέρνησης, την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Εκτελεστικής Επιτροπής και των Οργάνων Διακυβέρνησης των εταιρειών του Ομίλου, σε συνεργασία με επιλεγμένους εξειδικευμένους συμβούλους;

- επικαιροποίηση του Πλαισίου Αξιολόγησης του Διευθύνοντος Συμβούλου για το έτος 2023 και αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου για το έτος 2022;
- ετήσια επισκόπηση της εκπλήρωσης των κριτηρίων ανεξαρτησίας για τα Ανεξάρτητα Μέλη του ΔΣ, πριν από τη δημοσίευση των Ετήσιων Αποτελεσμάτων της Τράπεζας και του Ομίλου;
- έναρξη της αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του ΔΣ
- **Θέματα Διακυβέρνησης:**
 - Προτάσεις για τοποθετήσεις σε Ανώτατες Διευθυντικές θέσεις
 - Ετήσιος Προϋπολογισμός του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2024
 - Πρόταση για αναθεώρηση των αμοιβών των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου [Νοέμβριος 2023]
 - Ενημέρωση για θέσεις Ανώτερων Στελεχών της Τράπεζας σε άλλες θέσεις ΔΣ
- **Τακτική Γενική Συνέλευση:** Αναθεώρηση και έγκριση (όπου ενδείκνυται) του υλικού της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης, συμπεριλαμβανομένης της Ατζέντας/Πρόσκλησης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης, της πρότασης για τις αμοιβές των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και της Έκθεσης Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- **Συνεχής παρακολούθηση:** των εξελίξεων στο κανονιστικό πλαίσιο και των βέλτιστων πρακτικών
- **Πλαίσιο διακυβέρνησης και εποπτείας Ομίλου:** έναρξη έργων διακυβέρνησης του ομίλου (συγκεκριμένα, επισκόπηση της αποτελεσματικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, αξιολόγηση της καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου) με τη βοήθεια εξωτερικών συμβούλων; Υποψηφιότητες σε Διοικητικά Συμβούλια θυγατρικών της Τράπεζας, αξιολόγηση δέουσας επιμέλειας/καταλληλότητας προτεινόμενων μελών; Ετήσιες Εκθέσεις Εταιρειών του Ομίλου που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Έκθεση Κανονιστικής Συμμόρφωσης;
- **Συνεχής εκπαίδευση και ανάπτυξη:** Ετήσιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2023, συνεχής επιμόρφωση και εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, μέσω εκπαιδεύσεων σε επίπεδο ΔΣ/Επιτροπών ΔΣ.

Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1259/5.5.2005).

Κατά τη διάρκεια του 2023, η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών συνεδρίασε δέκα φορές.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της, η Επιτροπή θα αποτελείται αποκλειστικά από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία θα είναι τουλάχιστον τρία σε αριθμό. Ένα μέλος θα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της Επιτροπής στην πλειοψηφία τους (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, εξαιρουμένου του Εκπροσώπου του ΤΧΣ) θα είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νομικού και κανονιστικού πλαισίου. Η Επιτροπή θα περιλαμβάνει ανάμεσα στα μέλη της άτομα που έχουν εμπειρία στον χρηματοοικονομικό τομέα, ενώ ένα τουλάχιστον μέλος της Επιτροπής θα διαθέτει επαρκή εξειδίκευση, κατάρτιση και επαγγελματική εμπειρία στη διαχείριση κινδύνων και στις ελεγκτικές δραστηριότητες, και κυρίως στην εναρμόνιση της Πολιτικής αποδοχών με το προφίλ κινδύνου και κεφαλαίου της Τράπεζας.

Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Τα μέλη της Επιτροπής επιλέγονται βάσει των ικανοτήτων και της εμπειρίας τους. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από πέντε μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τέσσερα είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία τους είναι ετήσια με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης για διαδοχικές μονοετείς θητείες, εκτός αντίθετης απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν πάψουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Η θητεία των μελών της Επιτροπής δεν δύναται να υπερβεί συνολικά τα εννέα έτη. Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον τέσσερις φορές ετησίως και τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της και αναφέρεται τακτικά στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Πρόεδρος	Anne Marion - Bouchacourt
Αντιπρόεδρος	Elena Ana Cernat
	JP Rangaswami
Μέλη	Αθανάσιος Ζαρκαλής
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 26η Μαΐου 2023, με έναρξη ισχύος την 26η Οκτωβρίου 2023) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα: <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairikidiakuvurnisi/epitropes-dioikitikou-sumvouliou>).

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Κύριες αρμοδιότητες

- Ανασκόπηση και παρακολούθηση των πολιτικών και πρακτικών Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου.
- Επίβλεψη της Πολιτικής Αποδοχών του Ομίλου και των σχετικών διαδικασιών.
- Ανάπτυξη πλαισίου δίκαιης αξιολόγησης και ανταμοιβής της απόδοσης. Ανάπτυξη και τήρηση συνεκτικού συστήματος αξιών και κινήτρων για το προσωπικό σε ολόκληρο των Όμιλο της ΕΤΕ.
- Προτάσεις αναφορικά με όρους συμβάσεων και αμοιβής στελεχών.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2023, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Παρακολούθηση της εφαρμογής του Συστήματος Αξιολόγησης και Ανάπτυξης (ολοκλήρωση ανασκόπησης του κύκλου Αξιολόγησης και Ανάπτυξης για το 2022, στοχοθεσία για το 2023).
- Επισκόπηση της Πολιτικής Αποδοχών του Ομίλου και της Πολιτικής Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ, σύμφωνα με τον Νόμο 4548/2018.
- Συνεχής επίβλεψη/παρακολούθηση του γενικού σχεδίου Ανθρώπινου Δυναμικού.
- Επισκόπηση του συνταξιοδοτικού προγράμματος καθορισμένων εισφορών των Ανωτάτων Στελεχών.
- Επισκόπηση του κύκλου μεταβλητών αποδοχών (πρόγραμμα για το έτος 2022 στη Διοίκηση, πρόγραμμα μακροπρόθεσμων κινήτρων με σκοπό τη διακράτηση Ανώτερων Στελεχών, καθώς και πρόγραμμα για διευθυντές βάσει απόδοσης, πρόγραμμα δωρεάν διάθεσης μετοχών (stock awards) καθώς και σχετικός κανονισμός και λίστα δικαιούχων),
- Έναρξη του Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου για το 2023 – Ενημέρωση για τα αποτελέσματα του Προγράμματος Εθελούσιας Εξόδου για το 2023.
- Επισκόπηση προτάσεων για αναπροσαρμογές όρων σχετικά με αμοιβές Στελεχών.
- Επισκόπηση του συνολικού πλαισίου / προγράμματος αμοιβών των Ανώτερων Στελεχών.
- Ενημέρωση για τον Σχεδιασμό Διαδοχής για Ανώτερες Ηγετικές Θέσεις (από κοινού με την Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων).
- Επισκόπηση και Έγκριση Πολιτικών που εμπíπτουν στις αρμοδιότητες της.
- Επισκόπηση και επικύρωση της λίστας μελών του προσωπικού, των οποίων η επαγγελματική δραστηριότητα έχει ουσιώδη αντίκτυπο στο

προφίλ κινδύνου της Τράπεζας, σύμφωνα με τα κριτήρια του κατ'έξουσιοδότηση Κανονισμού 923/2021.

- Ενημέρωση για πρωτοβουλίες Μάθησης, επισκόπηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών για την αναβάθμιση/επαναπροσαρμογή των δεξιοτήτων του προσωπικού.

Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Η Επιτροπή Στρατηγικής συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1387/29.9.2009), ενώ μετονομάστηκε σε «Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού» με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1622/26.7.2018).

Κατά τη διάρκεια του 2023, η Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού συνεδρίασε δεκατρείς φορές.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της, η Επιτροπή θα αποτελείται αποκλειστικά από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ο συνολικός αριθμός των οποίων θα καθορίζεται κάθε φορά σύμφωνα με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος θα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τουλάχιστον τρία μέλη της Επιτροπής (μη συμπεριλαμβανομένου του Εκπροσώπου του ΤΧΣ), συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας όπως ορίζεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της ΕΤΕ και, σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νομικού και του κανονιστικού πλαισίου.

Τα μέλη της (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου της) εκλέγονται από το Διοικητικό Συμβούλιο βάσει πρότασης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Τα μέλη της επιλέγονται βάσει της ικανότητάς τους και της εμπειρίας τους και η θητεία τους είναι ετήσια με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης για διαδοχικές μονοετείς θητείες, εκτός αντίθετης απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν πάψουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από πέντε μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τέσσερα είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή συνεδριάζει τουλάχιστον τρεις φορές ετησίως, τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της και υποβάλλει τακτικά αναφορές στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού

Πρόεδρος	Wietze Reehoorn
Αντιπρόεδρος	Matthieu Kiss
	Claude Piret
Μέλη	Αικατερίνη Μπερίτση
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 26η Μαΐου 2023, με έναρξη ισχύος την 26η Οκτωβρίου 2023) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα: <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumvouliou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Έγκριση και ανασκόπηση της στρατηγικής κατεύθυνσης της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Ανασκόπηση όλων των σημαντικών ενεργειών που αφορούν την εταιρική δομή και τη δομή του Ομίλου.
- Παρακολούθηση των πρωτοβουλιών της Τράπεζας στο πλαίσιο του στρατηγικού και Εταιρικού Μετασχηματισμού της.
- Προτάσεις αναφορικά με το Επιχειρησιακό Σχέδιο της Τράπεζας και του Ομίλου και παρακολούθηση της εφαρμογής του.
- Ανασκόπηση και παρακολούθηση του Ετήσιου Προϋπολογισμού της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Ανασκόπηση και παρακολούθηση των σχετικών πολιτικών και πρακτικών.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2023, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Εκτενείς συζητήσεις για σημαντικά θέματα Στρατηγικής σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου, στο πλαίσιο της Ετήσιας Ημερίδας Στρατηγικής του Διοικητικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, συζητήσεων αναφορικά με την Μακροπρόθεσμη Στρατηγική της Τράπεζας, τη στρατηγική της Τράπεζας αναφορικά με Συνεργασίες, το Κλίμα και το Περιβάλλον (C&E), βέλτιστες πρακτικές για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση (ESG).
- Επίβλεψη/παρακολούθηση της εφαρμογής των Πρωτοβουλιών του Προγράμματος Μετασχηματισμού της Τράπεζας.
- Ανασκόπηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου 2024-2026.
- Ενημέρωση αναφορικά με το αποτύπωμα και τη βελτιστοποίηση Κόστους της Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας, τη Στρατηγική της Τράπεζας για Διεθνείς Οργανικές ενέργειες, την Κεφαλαιακή θέση και Ρευστότητα της Τράπεζας και τη στοχοθεσία για μηδενικές εκπομπές (Net Zero).
- Υιοθέτηση νέου Πλαισίου Συγκωνεύσεων, Εξαγορών και Συνεργασιών (από κοινού με την ΕΕΔΥ).
- Επίβλεψη των Στρατηγικών Συναλλαγών της Τράπεζας.

Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής & Κουλτούρας

Η Επιτροπή Ηθικής & Κουλτούρας συστάθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1622/26.07.2018). Τον Νοέμβριο του 2020, η Επιτροπή μετονομάστηκε σε Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας, και ο Κανονισμός Λειτουργίας της αναθεωρήθηκε, με στόχο την ενίσχυση της ολιστικής εποπτείας συμμόρφωσης σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου.

Κατά τη διάρκεια του 2023, η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής & Κουλτούρας συνεδρίασε δέκα φορές.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της, η Επιτροπή θα αποτελείται από τρία τουλάχιστον μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Ένα μέλος θα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Όλα τα μέλη της Επιτροπής θα είναι μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, στην πλειοψηφία τους (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, εξαιρουμένου του αντιπροσώπου του ΤΧΣ) ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νομικού και κανονιστικού πλαισίου. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής & Κουλτούρας θα πρέπει να είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος Διοικητικού Συμβουλίου, διαθέτοντας βαθιά γνώση σε ζητήματα Δεοντολογίας & Κανονιστικής Συμμόρφωσης και καλή κατανόηση των Κοινωνικών και Περιβαλλοντικών θεμάτων. Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του αντιπροέδρου) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν πρότασης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από τέσσερα μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τρία είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της επιτροπής διορίζονται για θητεία ενός έτους, η οποία ανανεώνεται αυτόματα για διαδοχικές ανανεώσεις ενός έτους, εκτός εάν αποφασιστεί διαφορετικά. Σε κάθε περίπτωση, οι θητείες των μελών της Επιτροπής λήγουν αυτόματα εάν παύσουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά και τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεων της και αναφέρεται τακτικά στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας

Πρόεδρος	Αικατερίνη Μπερίτση Elena Ana Cernat
Μέλη	Αβραάμ Γούναρης (Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος) Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 26η Μαΐου 2023, με έναρξη ισχύος την 26η Οκτωβρίου 2023) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα: <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumvouliou>).

Σημαντικότερες
Εξελίξεις

Πρόγραμμα
Μετασχηματισμού

Οικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπηση

Διαχείριση
Κινδύνου

Μη
Χρηματοοικονομική
Κατάσταση

Δήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Κύριες αρμοδιότητες

- Παρακολούθηση και αξιολόγηση του κανονιστικού περιβάλλοντος και του περιβάλλοντος συμμόρφωσης.
- Εποπτεία ζητημάτων κανονιστικής συμμόρφωσης και της λειτουργίας κανονιστικής συμμόρφωσης.
- Προώθηση των υψηλότερων προτύπων ηθικής και ακεραιότητας σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.
- Εποπτεία των πρωτοβουλιών ηθικής και κουλτούρας της ανώτατης διοίκησης.
- Αναθεώρηση των Κωδίκων Ηθικής του Ομίλου.
- Αναθεώρηση των Κωδίκων Ηθικής για τους χρηματοοικονομικούς επαγγελματίες.
- Αναθεώρηση της Πολιτικής για τα Πολιτικά Εκτεθειμένα Πρόσωπα.
- Αρμοδιότητα επί υποθέσεων ανάρμοστης συμπεριφοράς και κάθε άλλου ηθικού ζητήματος.
- Αναθεώρηση των πολιτικών Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της Τράπεζας.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2023, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Τακτικές ενημερώσεις και διεξοδικές συζητήσεις σχετικά με τις εξελίξεις στο πλαίσιο κανονιστικής συμμόρφωσης καθώς και για θέματα αναφορικά με επικοινωνία με τις Εποπτικές Αρχές.
- Ενημέρωση αναφορικά με τις κανονιστικές εξελίξεις αναφορικά με τον νόμο για Ψηφιακή Επιχειρησιακή Ανθεκτικότητα (DORA).

- Έλεγχος των εκθέσεων κανονιστικής συμμόρφωσης (όπως η Ετήσια Έκθεση και Πλάνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης, η Ετήσια Έκθεση και Πλάνο σχετικά με θέματα ξεπλύματος χρήματος και καταπολέμησης της τρομοκρατίας, Ετήσια Έκθεση Διαφάνειας Συναλλαγών που υποβλήθηκε στην ΤτΕ, Έκθεση για την καταλληλότητα των μέτρων που έλαβε η Τράπεζα όσον αφορά τη διασφάλιση χρηματοοικονομικών μέσων και κεφαλαίων πελατών καθώς και τη χρήση χρηματοοικονομικών μέσων πελατών - MiFID II), έκθεση και στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα παράπονα και ενημερώσεις για θέματα αναφοράς δυσλειτουργιών/παραβιάσεων νομοθεσίας (whistleblowing), συναλλαγές συνδεδεμένων μερών.
- Επισκόπηση της Μεθοδολογίας Αξιολόγησης Επιχειρηματικού Κινδύνου για θέματα ξεπλύματος χρήματος και καταπολέμησης της τρομοκρατίας.
- Εποπτεία της κανονιστικής συμμόρφωσης / στρατηγικών έργων Anti Money Laundering (AML).
- Επίβλεψη του πλαισίου ηθικής συμπεριφοράς και των πρωτοβουλιών της Τράπεζας για την ευαισθητοποίηση σχετικά με ανάρμοστες συμπεριφορές (π.χ. εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την υποβολή ανώνυμων καταγγελιών, έργο παρακολούθησης Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας).
- Επισκόπηση και Έγκριση Πολιτικών που emπίπτουν στις αρμοδιότητες της.
- Επίβλεψη πίνακα ελέγχου για τον συνεχή έλεγχο των βασικών δεικτών κινδύνου συμμόρφωσης και συμπεριφοράς.
- Επίβλεψη του προγράμματος παρακολούθησης της κανονιστικής συμμόρφωσης.
- Ενημέρωση σχετικά με τις ρυθμίσεις εξωτερικής ανάθεσης του Ομίλου και την κατάσταση συμμόρφωσής τους (από κοινού με την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων).
- Ενημερώσεις/ανάλυση πληροφοριών και ενέργειες αναφορικά με τους δείκτες μέτρησης κινδύνου για θέματα KYC.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Η Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας συστάθηκε, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνεδρίαση υπ' αριθ. 1718/24.2.2022), ως αποτέλεσμα της αναβάθμισης του Συμβουλευτικού Συμβουλίου Πληροφορικής & Καινοτομίας (που συστάθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Ιανουάριο του 2021) σε Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου και την ενίσχυση των καθηκόντων της.

Κατά τη διάρκεια του 2023, η Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας συνεδρίασε τρεις φορές.

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό Λειτουργίας της, η σύνθεση της Επιτροπής καθορίζεται κάθε φορά από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από πρόταση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Ένα μέλος θα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Τα μέλη της Επιτροπής (συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου και του Αντιπροέδρου) ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατόπιν εισήγησης της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής θα είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που περιλαμβάνεται στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος νομικού και κανονιστικού πλαισίου. Η Επιτροπή απαρτίζεται επί του παρόντος από πέντε μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκ των οποίων τέσσερα είναι ανεξάρτητα και ένα είναι ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η θητεία τους είναι ετήσια με δυνατότητα αυτόματης ανανέωσης για διαδοχικές μονοετείς θητείες, εκτός αντίθετης απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, η θητεία των μελών της Επιτροπής λήγει αυτόματα όταν πάψουν να είναι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΤΕ. Η Επιτροπή μπορεί να συνεδριάζει κατ' εκτίμηση σε τριμηνιαία βάση και τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεών της.

Η Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας

Πρόεδρος	JP Rangaswami
Αντιπρόεδρος	Elena Ana Cernat Anne Marion-Bouchacourt
Μέλη	Αθανάσιος Ζαρκαλής Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Αναλυτικές πληροφορίες για τις αρμοδιότητες, σύνθεση και λειτουργία της Επιτροπής περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Λειτουργίας (όπως τελευταία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο την 26η Μαΐου 2023, με έναρξη ισχύος την 26η Οκτωβρίου 2023) που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.nbg.gr (ενότητα <https://www.nbg.gr/el/omilos/esg/etairiki-diakubernisi/epitropes-dioikitikou-sumvoulou>).

Κύριες αρμοδιότητες

- Υποστήριξη του Διοικητικού Συμβουλίου για τη διασφάλιση της συνεχούς παρακολούθησης και

του εντοπισμού σημαντικών εξελίξεων και μακροπρόθεσμων τάσεων στον τομέα της Καινοτομίας, της Βιωσιμότητας, της τεχνολογίας της πληροφορίας, στον περιβαλλοντικό, κοινωνικό και σχετικό με τη διακυβέρνηση τομέα και στον τραπεζικό κλάδο.

- Να ενεργεί με ευρύ τρόπο σκέψης ως φορέας διερεύνησης και ανάδειξης καινοτόμων ιδεών και πρακτικών, και να συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο ή/και τις Επιτροπές του, όπως κρίνει σκόπιμο.

Οι βασικές εργασίες της Επιτροπής κατά το 2023, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν

- Επισκόπηση της Στρατηγικής της Τράπεζας για θέματα σχετικά με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση (ESG), καθώς και το αντίστοιχο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.
- Επισκόπηση της Ψηφιακής Τραπεζικής Στρατηγικής, καθώς και των πρωτοβουλιών σχετικά με τη χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης και Διαχείρισης Δεδομένων.
- Ενημέρωση αναφορικά με τις κανονιστικές εξελίξεις για Ψηφιακά θέματα (Ψηφιακή Επιχειρησιακή Ανθεκτικότητα – DORA) και για θέματα καταπολέμησης απάτης (π.χ. για νόμους αναφορικά με το phishing).
- Διαμόρφωση Προτάσεων/συντονισμός εκπαιδεύσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, αναφορικά με θέματα για το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση (ESG) (Net Zero Lessons) και Digital.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Συμμετοχές μελών Διοικητικού Συμβουλίου σε συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών Διοικητικού Συμβουλίου (ποσοστό) το 2023 και οι αμοιβές τους

Στον παρακάτω πίνακα αναφέρεται η συχνότητα παράστασης/ποσοστό συμμετοχής κάθε μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και στις Επιτροπές στις οποίες συμμετείχε κάθε μέλος κατά τη διάρκεια του 2023, ως εξής:

Αριθμός Συνεδριάσεων	25	19	12	10	12	13	10	3
Όνομα	Διοικητικό Συμβούλιο	Επιτροπή Ελέγχου	Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων	Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών	Επιτροπή Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων	Επιτροπή Στρατηγικής και Μετασχηματισμού	Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ηθικής και Κουλτούρας	Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας
Πρόεδρος (Μη εκτελεστικό μέλος)								
Γίκας Χαρδούβελης	100% (25/25)	-	-	-	-	-	-	-
Εκτελεστικά Μέλη								
Παύλος Μυλωνάς	100% (25/25)	-	-	-	-	-	-	-
Χριστίνα Θεοφιλίδη	100% (25/25)	-	-	-	-	-	-	-
Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη								
Αικατερίνη Μπερίτση	100% (25/25)	-	-	-	100% (12/12)	100% (13/13)	100% (10/10)	-
JP Rangaswami	96% (24/25)	84% (16/19)	-	90% (9/10)	-	-	-	100% (3/3)
Claude Piret ¹	100% (25/25)	100% (19/19)	100% (12/12)	-	-	100% (13/13)	-	-
Αβραάμ Γούναρης	100% (25/25)	100% (19/19)	-	-	-	-	100% (10/10)	-
Wietze Reehoorn	80% (20/25)	-	92% (11/12)	-	92% (11/12)	85% (11/13)	-	-
Elena Ana Cernat	100% (25/25)	-	100% (12/12)	100% (10/10)	-	-	100% (10/10)	100% (3/3)
Anne Marion-Bouchacourt	96% (24/25)	-	-	100% (10/10)	100% (12/12)	-	-	100% (3/3)
Matthieu Kiss	100% (25/25)	100% (19/19)	-	-	100% (12/12)	100% (13/13)	-	-
Αθανάσιος Ζαρκαλής	100% (25/25)	-	-	100% (10/10)	-	-	-	100% (3/3)
Μη Εκτελεστικό Μέλος/ Εκπρόσωπος ΤΧΣ								
Περικλής Δρούγκας	100% (25/25)	100% (19/19)	100% (12/12)	100% (10/10)	100% (12/12)	100% (13/13)	100% (10/10)	100% (3/3)

Ως αποτέλεσμα της σχέσης με την Τράπεζα, το 2023, ο Πρόεδρος, τα Εκτελεστικά Μέλη και τα Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έλαβαν αποζημίωση (μικτά ποσά), ως εξής:

Όνοματεπώνυμο	Αμοιβή Μέλους Διοικητικού Συμβουλίου (σε €)	Αμοιβή Ανώτερου Ανεξάρτητου Μη Εκτελεστικού Συμβούλου (σε €)	Αμοιβή Εκπροσώπου ΤΧΣ (σε €)	Αμοιβή Προέδρου Επιτροπής (κανονιστικά ρυθμιζόμενες Επιτροπές) (σε €)	Αμοιβή Προέδρου Επιτροπής (μη κανονιστικά ρυθμιζόμενες Επιτροπές) (σε €)	Μικτές ετήσιες αμοιβές εξαρτημένης εργασίας (σε €)
Πρόεδρος (Μη εκτελεστικό μέλος)						
Γίκας Χαρδούβελης	-	-	-	-	-	295.000,00
Εκτελεστικά Μέλη						
Παύλος Μυλωνάς	-	-	-	-	-	590.000,00
Χριστίνα Θεοφιλίδη	-	-	-	-	-	360.000,00
Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη						
Αικατερίνη Μπερίτση	-	-	-	-	135.000,00	-
JP Rangaswami	-	-	-	-	135.000,00	-
Claude Piret	-	-	-	144.999,96	-	-
Αβραάμ Γούναρης	-	135.000,00	-	-	-	-
Wietze Reehoorn	-	-	-	144.999,96	-	-
Elena Ana Cernat	124.999,92	-	-	-	-	-
Anne Marion Bouchacourt	-	-	-	144.999,96	-	-
Matthieu Kiss	-	-	-	144.999,96	-	-
Αθανάσιος Ζαρκαλής ¹	124.999,92	-	-	-	-	-
Μη Εκτελεστικό μέλος/Εκπρόσωπος ΤΧΣ						
Περικλής Δρούγκας	-	-	139.999,92	-	-	-

Επιπλέον, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις της Πολιτικής Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανώτατων Στελεχών της ΕΤΕ, τα Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου συμμετέχουν σε προγράμματα σύνταξης τα οποία αναλαμβάνονται

<u>Σημαντικότερες Εξελίξεις</u>	<u>Πρόγραμμα Μετασχηματισμού</u>	<u>Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση</u>	<u>Διαχείριση Κινδύνου</u>	<u>Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση</u>	<u>Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης</u>
-------------------------------------	--------------------------------------	--	--------------------------------	---	---

από την Τράπεζα, καθώς και σε πρόγραμμα δωρεάν διάθεσης μετοχών (Stock Award Program) το οποίο θεσπίστηκε από την Τράπεζα κατόπιν σχετικής απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της Τράπεζας της 28 Ιουλίου 2023.

Σημειώνεται επίσης ότι περισσότερες λεπτομέρειες για τις αμοιβές που καταβλήθηκαν στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εντός του 2023 θα συμπεριληφθούν στην Έκθεση Αποδοχών των Μελών Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση 2023. Η Έκθεση Αποδοχών των Μελών Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση 2022 είχε δημοσιευθεί μαζί με τα υπόλοιπα έγγραφα επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 28 Ιουλίου 2023, εντός της προθεσμίας του Ν. 4548/2018. Η Έκθεση Αποδοχών των Μελών Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση 2023 θα δημοσιευθεί αντίστοιχα, μαζί με τα υπόλοιπα έγγραφα επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης του 2024.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Διοίκηση

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά της ανώτερης διοίκησης της Τράπεζας (πέραν των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου που περιγράφονται στην ενότητα Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα ως άνω), οι οποίοι είναι μέλη στις βασικές εκτελεστικές επιτροπές της Τράπεζας, όπως περιγράφεται στην υπο-ενότητα «Διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας – Εκτελεστικές Επιτροπές»:

Χρήστος Χριστοδούλου
Γενικός Διευθυντής
Οικονομικών
Υπηρεσιών της
Τράπεζας και του
Ομίλου (Group Chief
Financial Officer)

Αριθμός κοινών μετοχών*:
30.430

Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής, της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων, της ALCO και της Επιτροπής Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Ο κ. Χρήστος Χριστοδούλου ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών (Group Chief Financial Officer, «CFO») και Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΤΕ τον Ιούλιο του 2019.

Πριν την επανένταξή του στο δυναμικό της Τράπεζας, κατείχε τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου και Εκτελεστικού μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου), καθώς και CFO της United Bulgaria Bank (UBB), πρώην θυγατρικής του Ομίλου της ΕΤΕ.

Διατελεί επίσης Μη Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Stopanska Banka A.D., της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου) Ltd καθώς και της Εθνικής Ασφαλιστικής (Κύπρου) Ltd.

Είναι κάτοχος πτυχίου Οικονομικών από το University College London (BSc Honors degree) και είναι Ορκωτός Λογιστής (FCA), μέλος του Ινστιτούτου Ορκωτών Λογιστών της Αγγλίας και Ουαλίας (ICAEW).

Ιωάννης Βαγιονίτης
Γενικός Διευθυντής
Διαχείρισης Κινδύνων
της Τράπεζας και του
Ομίλου (Chief Risk
Officer)

Αριθμός κοινών μετοχών*:
27.469

Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής, της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων, της ALCO, της Επιτροπής Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Ο κ. Ιωάννης Βαγιονίτης ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer) τον Σεπτέμβριο του 2017. Από τον Απρίλιο του 2017 ήταν Γενικός Διευθυντής Chief Credit Officer ενώ προηγουμένως, τον Ιούλιο του 2015, είχε οριστεί Βοηθός Γενικός Διευθυντής-Chief Credit Officer.

Ήταν μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Finansbank από τον Ιανουάριο του 2014 μέχρι τον Ιούνιο του 2016 καθώς επίσης υπήρξε μέλος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Πιστοδοτήσεων της ίδιας Τράπεζας.

Από τον Οκτώβριο του 2010 μέχρι τον Νοέμβριο του 2013 ήταν Διευθυντής της Διεύθυνσης Πιστοδοτήσεων Μεγάλων Επιχειρήσεων της ΕΤΕ.

Από τον Μάιο 2008 έως τον Οκτώβριο 2010 ήταν Διευθυντής των Διευθύνσεων Πίστης και Διεθνούς Πίστης του Ομίλου της ΕΤΕ, ενώ από τον Οκτώβριο 2006 έως τον Μάιο 2008 ήταν Διευθυντής της Διεύθυνσης Πίστης της ΕΤΕ. Εντάχθηκε στο δυναμικό της Τράπεζας το 2004 στην Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου. Έχει επίσης εργασθεί στην Τράπεζα HSBC περισσότερο από 10 χρόνια (1992-2003). Επίσης κατείχε θέσεις ευθύνης στο πεδίο της εταιρικής τραπεζικής στην Τράπεζα Κύπρου (2003-2004).

Είναι κάτοχος Bachelor of Science και Master of Science in Mechanical Engineering από το University of Manchester Institute of Science and Technology (UMIST) και κάτοχος MBA από το Manchester Business School.

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Βασίλης Καραμούζης
Γενικός Διευθυντής
Εταιρικής και
Επενδυτικής
Τραπεζικής

Αριθμός κοινών μετοχών*:
41.130

Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων, της ALCO και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Ο κ. Βασίλης Καραμούζης ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής τον Φεβρουάριο του 2020. Στην Τράπεζα εντάχθηκε τον Σεπτέμβριο του 2017, όπου κατείχε τη θέση του Βοηθού Γενικού Διευθυντή Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής.

Εργάστηκε για οκτώ χρόνια (2009-2017) στην HSBC σε διάφορες διοικητικές θέσεις, ξεκινώντας από την HSBC Ελλάδα ως Head of Global Market Sales and Debt Capital Markets στην Ελλάδα και Κύπρο. Στη συνέχεια, στην HSBC Λονδίνου, ανέλαβε τη θέση του Head of Structured Finance Origination for Southern Europe and Capital Financing Ελλάδα και Κύπρο. Τέλος, διετέλεσε Managing Director, Member of EMEA Financing Management and Head of Investment Banking στην Ελλάδα και Κύπρο.

Ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία το 2001 στη Deutsche Bank Λονδίνου, όπου παρέμεινε έως και τα μέσα του 2009. Αρχικά εργάστηκε στο χώρο των Hedge Fund Sales, ενώ κατά την περίοδο 2006-2009 κατείχε τη θέση του Head of FX and Commodities Sales για την Ελλάδα και τη Μέση Ανατολή.

Ο Βασίλης Καραμούζης είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου (MSc) in Finance από το Birkbeck College, University of London και πτυχίου Οικονομικών από το Πανεπιστήμιο Πειραιά.

Ερνέστος Παναγιώτου
Γενικός Διευθυντής
Μετασχηματισμού,
Στρατηγικής &
Διεθνών
Δραστηριοτήτων

Αριθμός κοινών μετοχών*:
30.443

Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής, της ALCO και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Ο κ. Ερνέστος Παναγιώτου ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής και Διεθνών Δραστηριοτήτων τον Σεπτέμβριο του 2020, ενώ στην Τράπεζα εντάχθηκε τον Μάιο του 2019, ως Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού και Επιχειρησιακής Στρατηγικής.

Πριν την επανένταξή του στο δυναμικό της Τράπεζας το 2019, κατείχε τη θέση του Εταίρου (Partner) στη συμβουλευτική εταιρεία McKinsey & Company, όπου εργάστηκε κατά τα έτη 2001-2005 και 2012-2018. Στη McKinsey & Company συνεργάστηκε κυρίως με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα, την Κύπρο, τις ΗΠΑ και τη Μέση Ανατολή, σε θέματα στρατηγικής, μετασχηματισμού και διαχείρισης κινδύνων. Κατά την περίοδο 2006 – 2011, εργάστηκε στον Όμιλο της Εθνικής Τράπεζας ως σύμβουλος στρατηγικής.

Είναι κάτοχος πτυχίου Φιλοσοφίας, Πολιτικών & Οικονομικών Επιστημών (First Class Honours) από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης καθώς και μεταπτυχιακού σε Δημόσια Διοίκηση & Διεθνή Ανάπτυξη από το Kennedy School of Government του Πανεπιστημίου του Harvard.

Βασίλειος Κάβαλος
Γενικός Διευθυντής
Διαχείρισης
Διαθεσίμων και
Χρηματαγοράς

Αριθμός κοινών μετοχών*:
27.470

Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής και της ALCO

Ο κ. Βασίλειος Κάβαλος ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς τον Ιούλιο του 2019. Τον Ιούνιο του 2015 ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς (Group Treasurer).

Εντάχθηκε στην Τράπεζα το 1981 και από το 2011 έως το 2015 διετέλεσε Διευθυντής της Διεύθυνσης Χρηματοδότησης Ομίλου με κύριο αντικείμενο τη διασφάλιση της ρευστότητας και την κατανομή της εντός του Ομίλου.

Είναι πτυχιούχος του Deree College του Αμερικάνικου Κολλεγίου Αθηνών με BSc in Business Administration και πιστοποιημένος Διαχειριστής Χαρτοφυλακίου από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Στράτος Μολυβιάτης
Γενικός Διευθυντής
Λειτουργικής Στήριξης
της Τράπεζας και του
Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*:
28.317

Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Ο κ. Στράτος Μολυβιάτης ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας του Ομίλου (Group Chief Operating Officer («Group COO»)) τον Οκτώβριο του 2020, με την εποπτεία των Πληροφοριακών Συστημάτων και των Λειτουργιών της Τράπεζας και του Ομίλου. Στην Τράπεζα εντάχθηκε τον Αύγουστο του 2018, ως Βοηθός Γενικός Διευθυντής Πληροφορικής (Group Chief Information Officer).

Ξεκίνησε την επαγγελματική του καριέρα το 1998 ως σύμβουλος στην Andersen Consulting και έπειτα στη διάδοχη εταιρεία Accenture, όπου παρέμεινε για 15 χρόνια. Κατά την περίοδο αυτή, εργάστηκε σε υλοποιήσεις μεγάλων βασικών τραπεζικών (Core Banking) έργων, σε στρατηγικά έργα πληροφορικής, σε έργα ολοκληρωμένων συστημάτων, αλλά και σε συγχωνεύσεις, στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και στη Μέση Ανατολή. Το 2011, ανέλαβε επικεφαλής των Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών του γραφείου της Accenture στην Ελλάδα.

Τέλη του 2012, ανέλαβε CIO της First Data στην Ελλάδα, το 2013 ανέλαβε την Πολωνία και τις Βαλτικές Χώρες, ενώ το 2015 προήχθη σε VP Technology Europe. Το 2017, ανέλαβε CIO της First Data για την Κεντρική, την Ανατολική και την Νοτιοανατολική Ευρώπη.

Είναι κάτοχος πτυχίου στα Μαθηματικά από το Εθνικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και κάτοχος μεταπτυχιακού (MSc) σε Informatics και Cybernetics, από το Πανεπιστήμιο του Reading στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Εύη Χατζηγιάννου
Γενική Διευθύντρια
Ανθρώπινου
Δυναμικού της
Τράπεζας και του
Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*:
25.356

Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Η κ. Εύη Χατζηγιάννου κατέχει τη θέση της Γενικής Διευθύντριας Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, στην οποία εντάχθηκε το Φεβρουάριο του 2019.

Πριν την ένταξή της στην Τράπεζα, εργάστηκε στην Barilla Group από το 2008 έως το 2019 καλύπτοντας καίριες θέσεις στον τομέα του Ανθρώπινου Δυναμικού: Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού Ελλάδας, Ανώτερος Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού Ανατολικής Ευρώπης, Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού Ευρώπης και Διευθύντρια Οργανισμού ομίλου. Την περίοδο 2003 έως 2008 εργάστηκε στην Elais Unilever Hellas S.A., όπου από το 2005 κατείχε τη θέση της Διευθύντριας Ανθρώπινου Δυναμικού.

Είναι απόφοιτη του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού και Εργασιακών Σχέσεων από το Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ.

Γεώργιος Τριανταφυλλάκης
Γενικός Διευθυντής
Νομικών Υπηρεσιών
της Τράπεζας & του
Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*:
28.369

Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής χωρίς δικαίωμα ψήφου

Ο κ. Γεώργιος Τριανταφυλλάκης ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών τον Απρίλιο του 2017.

Ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών τον Ιούνιο του 2015, με αρμοδιότητα την εποπτεία και το συντονισμό των δραστηριοτήτων της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών και των συνεργαζόμενων δικηγόρων της Τράπεζας.

Από το 2017 είναι Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών, ενώ από το 2022 είναι μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής και Πρόεδρος της Συντονιστικής Επιτροπής Νομικών Θεμάτων της ΕΕΤ. Από το 1992 είναι Δικηγόρος στον Άρειο Πάγο.

Ο κ. Γεώργιος Τριανταφυλλάκης είναι Καθηγητής Νομικής Σχολής Δ.Π.Θ. και διετέλεσε Καθηγητής στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών. Υπήρξε μέλος της Επιτροπής Ανταγωνισμού (επί 10-ετία) και μέλος πολλών νομοπαρασκευαστικών επιτροπών και επιστημονικών ενώσεων. Είναι αντιπρόεδρος του επιστημονικού σωματείου του Συνδέσμου Ελλήνων Εμπορικών Λειτουργών. Διετέλεσε Πρόεδρος της Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής κατά την Ελληνική Προεδρία στις Βρυξέλλες για την τροποποίηση του Κανονισμού για την Διεθνή Αφερεγγυότητα.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Είναι απόφοιτος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (Άριστα) και κάτοχος διδακτορικού τίτλου σπουδών στο εμπορικό δίκαιο από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Tübingen Γερμανίας.

**Ιωάννης
Κυριακόπουλος**
Γενικός Διευθυντής
Ακίνητης Περιουσίας
της Τράπεζας και του
Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*:
36.805

Μέλος της Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής και της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Ο κ. Ιωάννης Κυριακόπουλος ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου τον Ιούλιο του 2019, ενώ κατά την περίοδο από τον Σεπτέμβριο του 2015 έως τον Ιούλιο του 2019, διετέλεσε Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου.

Εντάχθηκε στην Τράπεζα το 1977 και κατά τη διάρκεια της θητείας του διετέλεσε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Δραστηριοτήτων Εξωτερικού (Απρίλιος 2011 – Ιανουάριος 2012), Βοηθός Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών (Απρίλιος 2009 – Απρίλιος 2011) καθώς και Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας (Αύγουστος 2002 – Απρίλιος 2009). Κατά την περίοδο από τον Φεβρουάριο του 2012 έως τον Ιούνιο του 2015, εργάστηκε στο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας ως Οικονομικός και Διοικητικός Διευθυντής.

Είναι πτυχιούχος του Μαθηματικού καθώς και του Οικονομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου (MSc in Statistics and Operational Research) του Πανεπιστημίου Loughborough της Αγγλίας.

Χαρά Νταλέκου
Γενική Διευθύντρια
Μάρκετινγκ Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*:
16.054

Μέλος της Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής, της Επιτροπής Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Η κ. Χαρά Νταλέκου ορίστηκε Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ του Ομίλου το Μάρτιο του 2019.

Η κ. Χαρά Νταλέκου διαθέτει 27 χρόνια εμπειρίας σε Εμπορικούς ρόλους, σε Πολυεθνικές και Ελληνικές εταιρείες. Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία της το 1996 στη Unilever, στον κλάδο των Ταχέως Κινούμενων Καταναλωτικών Αγαθών (Fast-Moving Consumer Goods (FMCG)) όπου και εργάστηκε αρχικά στις Πωλήσεις και στη συνέχεια σε Διευθυντικές θέσεις στο Marketing, σε διάφορες κατηγορίες τροφίμων. Το 2004 ορίστηκε Εμπορική Διευθύντρια των Ελληνικών Ψυχαγωγικών Πάρκων και το 2008 μεταπήδησε στη Sony Ericsson όπου ανέλαβε την Διεύθυνση Marketing αρχικά της Ελλάδας, Κύπρου και Βαλκανίων και στη συνέχεια της ευρύτερης περιοχής της Νοτιοανατολικής Μεσογείου και Τουρκίας (εποπτεύοντας 13 χώρες). Η επαγγελματική της πορεία συνεχίστηκε στην AEGEAN ως επικεφαλής της Διεύθυνσης Marketing της αεροπορικής εταιρείας για οκτώ χρόνια για την Ελλάδα και το εξωτερικό (δίκτυο 45 χωρών). Τα χρόνια αυτά εργάστηκε παράλληλα και συστηματικά για την ανάπτυξη του ελληνικού τουριστικού προϊόντος ως μέλος Διοικητικών του Διοικητικού Συμβουλίου της Marketing Greece και του This is Athens and Partners.

Η κ. Χαρά Νταλέκου είναι μέλος της Women in Business Committee του Ελληνοαμερικανικού Επιμελητηρίου.

Διαθέτει πτυχίο στην Διοίκηση Επιχειρήσεων από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΟΠΑ), Μεταπτυχιακό Τίτλο σπουδών στο Marketing από το Πανεπιστήμιο του Stirling στη Σκωτία και πιστοποιητικό Γαλλικών Εμπορικών και Οικονομικών Σπουδών από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο του Παρισιού.

Μέλος της Διευρυμένης Εκτελεστικής Επιτροπής

Η κ. Μπεάτε Ράντουλφ ορίστηκε Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Group Chief Control Officer τον Απρίλιο του 2019, έχοντας ήδη υπηρετήσει τον Όμιλο Εθνικής Τράπεζας ως εξωτερικός ελεγκτής του Ομίλου Εθνικής Τράπεζας, κατά την περίοδο 2007-2014.

Πριν από την ένταξή της στο δυναμικό του Ομίλου της ΕΤΕ, ήταν Διευθύντρια του γραφείου του Γενικού Οικονομικού Διευθυντή της Τράπεζας Πειραιώς (Νοέμβριος 2017 Μάρτιος 2019). Έχει 26 χρόνια εμπειρίας ως Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής, την περίοδο 1991 - 2017 με την Deloitte Ελλάδος, της οποίας υπήρξε Μέτοχος και Εταίρος από το 2006. Κατά την περίοδο 2007 έως 2014 διετέλεσε εξωτερικός συνεργάτης ελέγχου του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας.

Beate Randulf

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Chief Control Officer Ομίλου

Αριθμός κοινών μετοχών*: 16.100

Η κ. Ράντουλφ είναι Fellow Certified Chartered Accountant (FCCA), μέλος του Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) και Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής στην Ελλάδα, κάτοχος της επαγγελματικής πιστοποίησης CICA (Certified Internal Control Auditor) και μέλος του Ινστιτούτου Εσωτερικών Δικλείδων Ασφάλειας. Είναι Νορβηγικής καταγωγής και κάτοχος πτυχίου Διοίκησης Επιχειρήσεων, με κατεύθυνση στη Λογιστική και Χρηματοοικονομικά, από το Αμερικανικό Κολλέγιο της Ελλάδος (Deree College).

Μέλος της Ανώτατης Επιτροπής Πιστοδοτήσεων

**Κωνσταντίνος Βόσικας
Γενικός Διευθυντής Πίστης του Ομίλου**

Αριθμός κοινών μετοχών*: 16.967

Ο κ. Κωνσταντίνος Βόσικας ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Πίστης του Ομίλου τον Μάιο του 2019.

Εντάχθηκε στο δυναμικό της Εθνικής Τράπεζας το 2005, αρχικά στη θέση του Συμβούλου Διοικήσεως για θέματα Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου και στη συνέχεια στη θέση του Συμβούλου Διοικήσεως για θέματα Πιστοδοτήσεων του Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου της ΕΤΕ. Από το 2010 ήταν Διευθυντής Διεθνούς Πίστης του Ομίλου της ΕΤΕ και το 2013 ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής και Chief Credit Risk Officer. Τον Ιούλιο του 2015, ορίστηκε Βοηθός Γενικός Διευθυντής Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης, ενώ τον Απρίλιο του 2017, ορίστηκε Γενικός Διευθυντής Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης.

Πριν ενταχθεί στην Εθνική Τράπεζα, κατά το χρονικό διάστημα 1994-2005, απασχολήθηκε σε θέσεις ευθύνης στο χώρο της εταιρικής τραπεζικής, αρχικά στην τράπεζα Midland και κατόπιν στην Εγνατία Τράπεζα, όπου είχε την ευθύνη διαχείρισης σχέσεων με μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις και επενδυτικής τραπεζικής. Κατά το χρονικό διάστημα 1990 έως 1994 απασχολήθηκε στο χώρο της λογιστικής-ελεγκτικής στις εταιρείες Moore Stephens και Arthur Andersen. Το αντικείμενο εργασίας του αφορούσε οικονομικούς ελέγχους εταιριών από διάφορους κλάδους της ελληνικής οικονομίας, εσωτερικούς ελέγχους, αποτιμήσεις, μελέτες σκοπιμότητας κ.λπ.

Είναι Ορκωτός Λογιστής Ελεγκτής (CPA), μέλος του Institute of Certified Public Accountants in Ireland και κάτοχος πτυχίου (B.Sc.) Λογιστικής και Χρηματοοικονομικών από το Deree College.

*Αριθμός μετοχών στις 31 Δεκεμβρίου 2023.

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας – Εκτελεστικές Επιτροπές

Στα εποπτικά, διοικητικά και διαχειριστικά όργανα της Τράπεζας περιλαμβάνονται οι ακόλουθες Εκτελεστικές Επιτροπές, όντας οι κύριες Εκτελεστικές Επιτροπές που έχουν, εκτός από στρατηγικά και εκτελεστικά καθήκοντα, και δικαιοδοσία έγκρισης: 1) η Εκτελεστική Επιτροπή και η Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή, 2) το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO), 3) η Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων, 4) η Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων, 5) η Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG). Οι επιτροπές αποτελούνται από εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, Γενικούς Διευθυντές και Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές της Τράπεζας.

Εκτελεστική Επιτροπή

Η Εκτελεστική Επιτροπή συστάθηκε το 2004 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας. Είναι το ανώτατο εκτελεστικό όργανο που στηρίζει τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας στο έργο του. Η Εκτελεστική Επιτροπή έχει, αφενός μεν στρατηγικές και εκτελεστικές αρμοδιότητες που αφορούν στην αποτελεσματικότερη λειτουργία του Ομίλου και στην παρακολούθηση της εκτέλεσης του επιχειρησιακού σχεδίου της Τράπεζας, αφετέρου δε εγκριτικές αρμοδιότητες, οι οποίες δεν εκχωρούνται ατομικά σε Στελέχη της Διοίκησης ή σε άλλα Συλλογικά Όργανα της Τράπεζας, ενώ ασκεί και εποπτικές εξουσίες σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων σύμφωνα με τις αποφάσεις που λαμβάνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Εκτελεστική Επιτροπή αποφασίζει για θέματα αρμοδιότητας της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Κινδύνου Φήμης, όποτε αυτό κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Κινδύνου Φήμης ή τον Αναπληρωτή του.

Η Εκτελεστική Επιτροπή απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Πάυλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Μέλη	Χριστίνα Θεοφιλίδη	Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου – Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής
	Βασίλειος Καραμούζης	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Βασίλειος Κάβαλος	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς
	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)
	Χρίστος Χριστοδούλου	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer)
	Ευστράτιος Μολυβιάτης	Γενικός Διευθυντής Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Operations Officer)
	Ερνέστος Παναγιώτου	Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων
	Εύη Χατζηγιάννου	Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου
Μέλη χωρίς δικαίωμα ψήφου	Παναγιώτης Δασμάνογλου	Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου
	Γεώργιος Τριανταφυλλάκης	Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της και συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον δύο (2) φορές κάθε ημερολογιακό μήνα και έκτακτα όποτε αυτό κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρό της.

Μετά από πρόσκληση του Προέδρου, στις συνεδριάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής είναι δυνατό να παρίστανται (Βοηθοί) Γενικοί Διευθυντές καθώς και άλλα Στελέχη της Τράπεζας, η παρουσία των οποίων κρίνεται απαραίτητη.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Επίσης, λειτουργεί Διευρυμένη Εκτελεστική Επιτροπή η οποία, επιπλέον των ανωτέρω μελών, απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Μέλη	Ιωάννης Κυριακόπουλος	Γενικός Διευθυντής Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου
	Χαρά Νταλέκου	Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ της Τράπεζας και του Ομίλου
	Μπεάτε Ράντουλφ	Βοηθός Γενική Διευθύντρια - Chief Control Officer της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της και συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον μία (1) φορά κάθε ημερολογιακό μήνα και έκτακτα όποτε αυτό κρίνεται σκόπιμο από τον Πρόεδρό της.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτή.

Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής

Το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO) συστάθηκε το 1993 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας. Σκοπός του εν λόγω Συμβουλίου είναι η διαμόρφωση της στρατηγικής και της πολιτικής της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στο χρηματοπιστωτικό τομέα για θέματα διάρθρωσης και διαχείρισης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού (Asset - Liability Management), λαμβάνοντας υπόψη το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, τις τρέχουσες συνθήκες στις αγορές χρήματος και κεφαλαίου καθώς και τα όρια κινδύνου που η Τράπεζα έχει ορίσει.

Το Συμβούλιο Διαχειριστικής Πολιτικής (ALCO) απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Πάυλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Αναπληρωτής Προέδρου και Μέλος	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)
Μέλη	Χριστίνα Θεοφιλίδη	Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου – Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής
	Χρίστος Χριστοδούλου	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer)
	Βασίλειος Καραμούζης	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Βασίλειος Κάβαλος	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Διαθεσίμων και Χρηματαγοράς
	Ερνέστος Παναγιώτου	Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων και Specialized Assets Solutions*
	Ερνέστος Παναγιώτου	Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων

*Η κα. Φωτεινή Ιωάννου ήταν Γενική Διευθύντρια Διαχείρισης Απαιτήσεων και Specialized Assets Solutions και μέλος της Επιτροπής έως 09.06.2023.

Το Συμβούλιο συνέρχεται τακτικά μία φορά το μήνα ή σε έκτακτες συνεδριάσεις μετά από πρόσκληση του Προέδρου του.

Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου είναι δυνατόν να συμμετέχουν και άλλα στελέχη της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του.

Τα μέλη του Συμβουλίου δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτό.

Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων

Η Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων συστάθηκε το 2008 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας με σκοπό τη βελτιστοποίηση και την εύρυθμη λειτουργία των ορίων ανάληψης κινδύνων.

Η Ανώτατη Επιτροπή Πιστοδοτήσεων απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Πάυλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
	Βασίλειος Καραμούζης	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
Μέλη	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)
	Κωνσταντίνος Βόσικας	Γενικός Διευθυντής Πίστης του Ομίλου

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

* Στις συνεδριάσεις που συζητούνται θέματα εταιρικών πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης, συμμετέχει ο κ. Δημήτριος Παπαδόπουλος, Βοηθός Γενικός Διευθυντής Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης.

** Σε περίπτωση κωλύματος ή απουσίας του Γενικού Διευθυντή Εταιρικής & Επενδυτικής Τραπεζικής, τον αναπληρώνει ο Γενικός Διευθυντής Μικρομεσαίων, Μεσαίων και Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων, κ. Γεώργιος Κουτσουδάκης.

Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον δύο φορές κάθε ημερολογιακό μήνα και έκτακτα όποτε το κρίνει αναγκαίο ο Πρόεδρος αυτής.

Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής καλείται και παρίσταται ο Γενικός Διευθυντής Νομικών Υπηρεσιών του Ομίλου.

Ο Πρόεδρος δύναται να προσκαλεί κατά την κρίση του οποιοδήποτε άλλο Στέλεχος της Τράπεζας ή του Ομίλου.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτή.

Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων

Η Επιτροπή συστάθηκε το 2010 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας. Η αποστολή της είναι η λήψη αποφάσεων για τη δημιουργία προβλέψεων και τη διενέργεια διαγραφών έναντι πάσης φύσης απαιτήσεων του Ομίλου, που κρίνονται από την Επιτροπή ότι υπόκεινται σε εκτίμηση απομείωσης της αξίας τους σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα «Πολιτική διενέργειας προβλέψεων και διαγραφών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων» του Ομίλου.

Η Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Πάυλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Μέλη	Χρίστος Χριστοδούλου	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer)
	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)

Η Επιτροπή συγκαλείται κατόπιν πρόσκλησης του Προέδρου της.

Ο Πρόεδρος δύναται να προσκαλεί κατά την κρίση του οποιοδήποτε άλλο Στέλεχος της Τράπεζας ή του Ομίλου.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν αμείβονται για τη συμμετοχή τους σε αυτή.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
-----------------------------	------------------------------	---	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)

Η Επιτροπή συστάθηκε το 2021 και λειτουργεί δυνάμει ειδικού Κανονισμού Λειτουργίας. Αποστολή της είναι να συνδράμει στη διακυβέρνηση πολλαπλών πτυχών στρατηγικής και εφαρμογής ESG, στο πλαίσιο της στρατηγικής προσέγγισης και δέσμευσης της Τράπεζας για συνεχή προώθηση των θεμάτων βιώσιμης ανάπτυξης και υπεύθυνης επιχειρηματικότητας, και με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και ζητημάτων διακυβέρνησης, αλλά και των θεμάτων βιωσιμότητας και βιώσιμης χρηματοδότησης σε εναρμόνιση με τις απαιτήσεις του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου, καθώς και λαμβάνοντας υπόψη τις βέλτιστες πρακτικές που συμπεριλαμβάνονται σε διεθνείς συνθήκες και πρωτοβουλίες.

Η Επιτροπή ESG απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Πάυλος Μυλωνάς	Διευθύνων Σύμβουλος
Μέλη	Χριστίνα Θεοφιλίδη	Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου – Γενική Διευθύντρια Λιανικής Τραπεζικής
	Παναγιώτης Δασμάνογλου	Γενικός Διευθυντής Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου
	Ιωάννης Βαγιονίτης	Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Risk Officer)
	Βασίλειος Καραμούζης	Γενικός Διευθυντής Εταιρικής και Επενδυτικής Τραπεζικής
	Ερνέστος Παναγιώτου	Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων
	Χρίστος Χριστοδούλου	Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου (Group Chief Financial Officer)
	Ευστράτιος Μολυβιάτης	Γενικός Διευθυντής Λειτουργικής Στήριξης της Τράπεζας και του Ομίλου (Chief Operations Officer)
	Εύη Χατζηϊωάννου	Γενική Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της Τράπεζας και του Ομίλου
	Χαρά Νταλέκου	Γενική Διευθύντρια Μάρκετινγκ Ομίλου
	Ιωάννης Κυριακόπουλος	Γενικός Διευθυντής Ακίνητης Περιουσίας της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της και συνεδριάζει τακτικά μια φορά κάθε ημερολογιακό μήνα και έκτακτα όποτε το κρίνουν αναγκαίο τα μέλη αυτής.

Μετά από πρόσκληση του Προέδρου στις συνεδριάσεις της Επιτροπής ESG είναι δυνατό να παρίστανται και άλλοι (Βοηθοί) Γενικοί Διευθυντές και Στελέχη της Τράπεζας, η παρουσία των οποίων κρίνεται απαραίτητη.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Ε. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου

Στόχοι του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου

Με στόχο τη διαφύλαξη της φήμης και της αξιοπιστίας της Τράπεζας και του Ομίλου προς τους μετόχους, τους πελάτες, τους επενδυτές και τις εποπτικές και άλλες ανεξάρτητες αρχές, το Διοικητικό Συμβούλιο προσβλέπει στη συνεχή ενίσχυση, σε επίπεδο Ομίλου, του **Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου («ΣΕΕ»)**.

Το ΣΕΕ είναι σχεδιασμένο με τέτοιο τρόπο, ώστε να διασφαλίζει αποτελεσματικές και αποδοτικές λειτουργίες, επαρκή αναγνώριση, επιμέτρηση και αντιμετώπιση κινδύνων, μέσω του σχεδιασμού και της εφαρμογής επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας, συνετή διεξαγωγή των εργασιών, ισχυρές διαδικασίες για τη διεξαγωγή διαχειριστικών και λογιστικών εργασιών, αξιόπιστη χρηματοοικονομική και μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που γνωστοποιούνται ή αναφέρονται (τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά) και συμμόρφωση με Νόμους, Κανονισμούς, Εποπτικές Απαιτήσεις αλλά και με τις εσωτερικές Πολιτικές, Διαδικασίες και τους Κανονισμούς που εφαρμόζονται στον Όμιλο της ΕΤΕ.

Η “εσωτερική δικλείδα ασφαλείας” είναι μία διεργασία που τίθεται σε εφαρμογή από το Διοικητικό Συμβούλιο, την Ανώτατη Διοίκηση, τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας και από το υπόλοιπο προσωπικό του Οργανισμού, ώστε να παρέχεται εύλογη διασφάλιση σχετικά με την επίτευξη των στόχων που σχετίζονται με τις λειτουργίες, την υποβολή αναφορών και την κανονιστική συμμόρφωση. Η Τράπεζα χρησιμοποιεί σαν σημείο αναφοράς το COSO 2013 Internal Control Integrated Framework («COSO 2013»), βάσει του οποίου το ΣΕΕ βασίζεται σε πέντε κύριες συνιστώσες: **το Περιβάλλον Ελέγχου, την Αξιολόγηση Κινδύνων, τις Ενέργειες Δικλείδων Ασφαλείας, την Πληροφόρηση και Επικοινωνία και τις Ενέργειες Παρακολούθησης**. Το ΣΕΕ έχει ως στόχο να δημιουργήσει τις βάσεις έτσι ώστε ολόκληρος ο Οργανισμός να συνεισφέρει στην αποτελεσματικότητα και υψηλή ποιότητα των εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας ενδεικτικά μέσω σαφών ορισμών, αναθέσεων ρόλων και αρμοδιοτήτων, μεθοδολογιών, εργαλείων και διαδικασιών.

Το ΣΕΕ στοχεύει να επιτύχει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους βασικούς στόχους:

- Τη συνεπή εφαρμογή της επιχειρηματικής στρατηγικής του Ομίλου μέσω της αποδοτικής χρήσης των διαθέσιμων πόρων,
- Τη λήψη αποφάσεων βάσει της αξιολόγησης των κινδύνων,
- Τον προσδιορισμό του πλαισίου διαδικασιών του Ομίλου,
- Τον εντοπισμό και τη διαχείριση όλων των αναλαμβανόμενων κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών κινδύνων,

- Τη συμμόρφωση με το εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τις λειτουργίες της Τράπεζας και του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών κανονισμών, των πληροφοριακών συστημάτων και του Κώδικα Δεοντολογίας,
- Τον επαρκή και αποδοτικό σχεδιασμό δικλείδων ασφαλείας καθώς και την αποτελεσματική λειτουργία τους,
- Την πληρότητα, την ακρίβεια και την αξιοπιστία των δεδομένων και των πληροφοριών που είναι απαραίτητα για την ακριβή, την έγκαιρη προετοιμασία και την εύλογη παρουσίαση των ατομικών και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και της χρηματοοικονομικής επίδοσης της Τράπεζας και του Ομίλου,
- Την υιοθέτηση των διεθνών βέλτιστων πρακτικών Εταιρικής Διακυβέρνησης, και
- Την αποτροπή και τον εντοπισμό και τη διόρθωση τυχόν σφαλμάτων και παρατυπιών που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο τη φήμη και την αξιοπιστία της Τράπεζας και του Ομίλου προς τους μετόχους, τους πελάτες, τους επενδυτές και τις εποπτικές και άλλες ανεξάρτητες αρχές.

Στο πλαίσιο της διαμόρφωσης της επιχειρηματικής στρατηγικής και της αναγνώρισης των κύριων επιχειρηματικών κινδύνων το **Διοικητικό Συμβούλιο**, με την υποστήριξη των Επιτροπών του, υιοθετεί κατάλληλες πολιτικές, διαδικασίες και κανονισμούς στοχεύοντας στη διασφάλιση ενός επαρκούς και αποτελεσματικού ΣΕΕ για την Τράπεζα και τον Όμιλο.

Η **Διοίκηση** είναι υπεύθυνη για:

- τον αποτελεσματικό σχεδιασμό, την εφαρμογή καθώς και την αποτελεσματική λειτουργία επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας που απορρέουν από επαρκείς και αποδοτικές διαδικασίες, κατάλληλα προσαρμοσμένων στο εύρος, στους κινδύνους και στη φύση των δραστηριοτήτων που αναλαμβάνει η Τράπεζα και ο Όμιλος,
- την αναγνώριση και αξιολόγηση τυχόν αδυναμιών του ΣΕΕ, και
- τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών ενεργειών μέσω της κατάρτισης κατάλληλων και έγκαιρων σχεδίων δράσης.

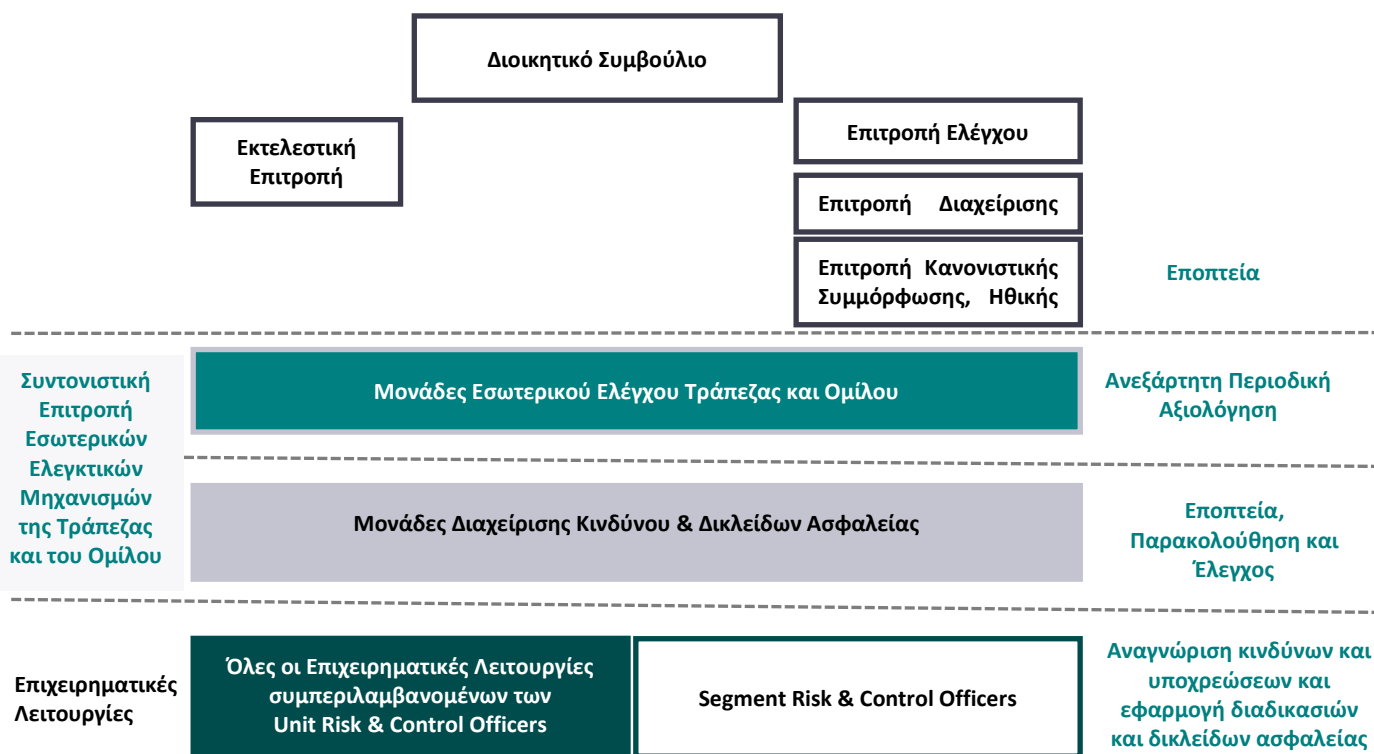
Συγκεκριμένα οι δραστηριότητες σχετικές με το ΣΕΕ και τη Διαχείριση Κινδύνου εκτελούνται από τους ρόλους Πρώτης και Δεύτερης Γραμμής Άμυνας. Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες σε σχέση με τη Διαχείριση Κινδύνων χωρίζονται σε ρόλους Τριών Γραμμών Άμυνας, ως εξής:

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

- Ρόλοι 1^{ης} Γραμμής Άμυνας**, περιλαμβάνουν τις Επιχειρηματικές και Υποστηρικτικές Μονάδες, οι οποίες είναι υπεύθυνες για την αναγνώριση, την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων και των κανονιστικών υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν, θεσπίζοντας και εφαρμόζοντας επαρκείς και αποδοτικές δικλίδες ασφαλείας καθώς και παρακολουθώντας την αποτελεσματική λειτουργία τους σε συνεχή βάση.
- Ρόλοι 2^{ης} Γραμμής Άμυνας**, περιλαμβάνουν τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Εσωτερικών Δικλίδων Ασφαλείας, που επιβλέπουν την αποτελεσματικότητα της διαχείρισης των κινδύνων, τη συμμόρφωση με τις κανονιστικές υποχρεώσεις και τον επαρκή και αποδοτικό σχεδιασμό των δικλίδων ασφαλείας, καθώς και την αποτελεσματική λειτουργία τους.

- Ρόλοι 3^{ης} Γραμμής Άμυνας**, περιλαμβάνουν τον Εσωτερικό Έλεγχο της Τράπεζας και του Ομίλου, ο οποίος πραγματοποιεί περιοδική αξιολόγηση σχετικά με την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του πλαισίου διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, της διαχείρισης κινδύνου και των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας, που σχεδιάζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και τη Διοίκηση. Ο επικεφαλής του Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, το οποίο και ενημερώνει, τακτικά αλλά και όποτε κριθεί απαραίτητο, σχετικά με τις δραστηριότητες του Εσωτερικού Ελέγχου.

Ρόλοι & Αρμοδιότητες του ΣΣΕ

Το Διοικητικό Συμβούλιο και η Ανώτατη Διοίκηση στοχεύουν στη συνεχή ενίσχυση του ΣΣΕ προκειμένου να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι μέσω της δημιουργίας επαρκών και αποδοτικών δικλίδων ασφαλείας και διασφαλίζοντας την αποτελεσματική λειτουργία τους. Η Συντονιστική Επιτροπή Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών της Τράπεζας & του Ομίλου (ΣΣΕΕΜ) αποτελείται από τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου καθώς και τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλίδων Ασφαλείας και υποστηρίζει τη συνεχή ενίσχυση του ΣΣΕ.

Συντονιστική Επιτροπή Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών

Η ΣΣΕΕΜ προωθώντας τον αποδοτικότερο συντονισμό και τη συνεργασία των διαφόρων Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλίδων Ασφαλείας, έχει ως κύριους στόχους τους εξής:

- τη βελτίωση των συνεργειών μεταξύ των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου, Διαχείρισης Κινδύνου και Εσωτερικών Δικλίδων Ασφαλείας της Τράπεζας και του Ομίλου στις Τρεις Γραμμές Άμυνας,
- την υιοθέτηση ενιαίου πλαισίου μεθοδολογίας,
- την παρακολούθηση και αναφορά αναδυόμενων κινδύνων,
- την παρακολούθηση και αναφορά της αποτελεσματικότητας του ΣΣΕ.

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
<p>κινδύνου, της κανονιστικής συμμόρφωσης, των ενεργειών εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας, και των διαδικασιών Εσωτερικού Ελέγχου, η Τράπεζα επέλεξε μια κοινή μηχανογραφική εφαρμογή GRC, η οποία θα χρησιμοποιηθεί από τις Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλίδων Ασφαλείας της Τράπεζας και του Ομίλου (Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου, Internal Control Function, Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Κυβερνοασφάλειας, Επικύρωσης Υποδειγμάτων, Εποπτικών Θεμάτων και Σχέσεων με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας) και τις Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου. Με την υλοποίηση της συγκεκριμένης εφαρμογής η Τράπεζα θα βελτιώσει περαιτέρω τη διαχείριση των λειτουργικών της κινδύνων, θα ενισχύσει το πλαίσιο εποπτείας του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης και θα μπορέσει να χρησιμοποιήσει ένα ομοιογενές και ενιαίο εργαλείο αναφορών, συνεισφέροντας στη διαμόρφωση συνολικής εικόνας για το ΣΕΕ στην Τράπεζα και στον Όμιλο. Λόγω της πολυπλοκότητας και του αριθμού των εμπλεκόμενων Μονάδων, η υλοποίηση της εφαρμογής πραγματοποιείται σε φάσεις. Κάθε φάση υποστηρίζεται και παρακολουθείται στενά από μια Συντονιστική Επιτροπή που περιλαμβάνει εξειδικευμένα στελέχη από όλες τις προαναφερθείσες Μονάδες. Η Συντονιστική Επιτροπή έχει θεσπίσει ένα Γραφείο Διαχείρισης Έργων για τη διασφάλιση της επιτυχούς υλοποίησης. Η 1^η φάση της λειτουργικής μονάδας του συστήματος (module) για την Επικύρωση Υποδειγμάτων υλοποιήθηκε επιτυχώς το Δεκέμβριο του 2020. Η 2^η φάση, του module της Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου και η 3^η φάση, του module του Εσωτερικού Ελέγχου, ολοκληρώθηκαν με επιτυχία τον Μάρτιο και τον Αύγουστο του 2022, αντίστοιχα. Η 4^η φάση, που περιλαμβάνει το σχεδιασμό και την υλοποίηση του κοινού module για την Κανονιστική Συμμόρφωση, το Internal Control Function και την Κυβερνοασφάλεια ξεκίνησε το 4^ο τρίμηνο 2023 και προγραμματίζεται να ολοκληρωθεί μέχρι το 3^ο τρίμηνο 2024.</p>			<p>της αποτελεσματικής λειτουργίας τους, καθώς και της προόδου εφαρμογής των εκκρεμών σχεδίων δράσης αποκατάστασης αδυναμιών στις δικλίδες ασφαλείας, που εντοπίστηκαν, ώστε να διασφαλίζεται η έγκαιρη και κατάλληλη εκτέλεσή τους.</p>		
			<p>(δ) Την παροχή εκπαίδευσης και υποστήριξης στις Μονάδες της Τράπεζας και τους SRCOs/ Ομάδες των SRCOs/ URCOs/ Ομάδες των URCOs ως προς την εφαρμογή της εγκεκριμένης Μεθοδολογίας IC της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και για την παροχή εξειδικευμένων γνώσεων σχετικά με τις δικλίδες ασφαλείας.</p>		
			<p>(ε) Τη συνεργασία με τις Εταιρείες του Ομίλου και τη μέριμνα για τη στήριξη του έργου τους κατά την εφαρμογή της Μεθοδολογίας IC της Τράπεζας και του Ομίλου.</p>		
<p>Το ICF της Τράπεζας και του Ομίλου αποτελείται από:</p>					
<ul style="list-style-type: none"> • Τον Ανεξάρτητο Τομέα Internal Control Λιανικής Τραπεζικής, Δικτύου Καταστημάτων και Υποστηρικτικών Λειτουργιών της Τράπεζας και του Ομίλου. • Τον Ανεξάρτητο Τομέα Internal Control Εταιρικής Τραπεζικής, Οικονομικών Υπηρεσιών και Υποστηρικτικών Λειτουργιών της Τράπεζας και του Ομίλου. • Τον Ανεξάρτητο Τομέα Internal Control Πληροφοριακών Συστημάτων της Τράπεζας και του Ομίλου. • Τον Ανεξάρτητο Τομέα Internal Control Διασφάλισης Ποιότητας και Διαχείρισης Έργων της Τράπεζας και του Ομίλου. 					
<p>Την 31 Δεκεμβρίου 2023, το ICF της Τράπεζας και του Ομίλου απασχολούσε 19 στελέχη με εκτεταμένη γνώση και εμπειρία στον τραπεζικό τομέα και στις εσωτερικές δικλίδες ασφαλείας. Τα στελέχη αυτά συνεχώς προσαρμόζονται στη χρήση νέας τεχνολογίας και βελτιώνουν τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους μέσα από εκπαιδεύσεις και διεθνείς επαγγελματικές πιστοποιήσεις.</p>					
<p>Κατά τη διάρκεια του 2023, το ICF της Τράπεζας και του Ομίλου κατόρθωσε τα παρακάτω:</p>					
<ul style="list-style-type: none"> • Επιτυχή εκτέλεση του Πλάνου Δραστηριοτήτων 2023-2024 του ICF της Τράπεζας και του Ομίλου, το οποίο περιλάμβανε μεταξύ άλλων: <ul style="list-style-type: none"> – Τη συμβουλευτική υποστήριξη στην καταγραφή και το σχεδιασμό επαρκών και αποδοτικών δικλίδων ασφαλείας σε διαδικασίες πολύ υψηλής προτεραιότητας, όπως αυτές προσδιορίστηκαν από τους ΓΔ/ ΒΓΔ, καθώς και στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδιασμού τους, σε στενή συνεργασία με τους SRCOs, – την παρακολούθηση της προόδου των εκκρεμών σχεδίων δράσης αποκατάστασης που σχετίζονται με αδυναμίες που εντοπίστηκαν στις δικλίδες ασφαλείας, – την επισκόπηση και την παροχή σχολίων σε θέματα που αφορούν στις δικλίδες ασφαλείας σε περισσότερα από 					

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

100 θεσμικά κείμενα της Τράπεζας (Πολιτικές, Πλαίσια, Διαδικασίες, Εγκυκλίους, κτλ.),

- τη συμμετοχή σε ομάδες έργου που σχετίζονται με κρίσιμα έργα για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα που αφορούν στις δικλείδες ασφαλείας.
- Διεξαγωγή τριμηνιαίων συνεδρίων (forums), για τη περαιτέρω ενίσχυση της γνώσης σε θέματα δικλείδων ασφαλείας και της συνεργασίας με τους SRCOs.
- Βελτίωση της καταγραφής δικλείδων ασφαλείας μέσω της αξιοποίησης του Πλαισίου Διαδικασιών της Τράπεζας («NBSG Process Framework») για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και των συνεργειών εντός της Τράπεζας.

Για το 2024-2025, το πλάνο δραστηριοτήτων του ICF της Τράπεζας και του Ομίλου θα επικεντρωθεί στα ακόλουθα:

- Συμβουλευτική υποστήριξη στην καταγραφή επαρκών και αποδοτικών δικλείδων ασφαλείας και στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του σχεδιασμού τους σε διαδικασίες πολύ υψηλής και υψηλής προτεραιότητας, βάσει της Μεθοδολογίας IC της Τράπεζας και του Ομίλου, σε στενή συνεργασία με τους SRCOs.
- Συμβουλευτική υποστήριξη στην αξιολόγηση της αποτελεσματικής λειτουργίας των δικλείδων ασφαλείας που έχουν προτεραιοποιηθεί και περιορίζουν πολύ υψηλούς και υψηλούς εγγενείς κινδύνους, βάσει της Μεθοδολογίας IC της Τράπεζας και του Ομίλου, σε στενή συνεργασία με τους SRCOs.
- Υλοποίηση του κοινού module της μηχανογραφικής εφαρμογής Governance, Risk and Compliance (GRC) για την Κανονιστική Συμμόρφωση, το Internal Control Function και την Κυβερνοασφάλεια.
- Συνεχή παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα που σχετίζονται με δικλείδες ασφαλείας.
- Ανάπτυξη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, για τη περαιτέρω ενίσχυση της γνώσης σε θέματα δικλείδων ασφαλείας, εστιάζοντας κυρίως στην αξιολόγηση της αποτελεσματικής λειτουργίας τους.

Διαχείριση Κινδύνων σχετικών με τις εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας που αφορούν στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση

Η Επιτροπή Ελέγχου, βάσει των απαιτήσεων του Ν.4449/2017, άρθρο 44, παρ. 3β, είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση των **Δικλείδων Ασφαλείας επί της Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Internal Controls over Financial Reporting ("ICFR"))** και υποβάλλει προτάσεις βελτίωσης για την εξασφάλιση της ακεραιότητάς τους στο Διοικητικό Συμβούλιο. Επιπλέον η Επιτροπή Ελέγχου παρακολουθεί την πρόοδο υλοποίησης των διορθωτικών ενεργειών στο πλαίσιο του ΣΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ICFR.

Η **Διοίκηση** είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία και την εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»), καθώς και για τις **ICFR**, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται

δυνατή η κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με τρόπο που να διασφαλίζεται ότι αυτές είναι απαλλαγμένες από ουσιώδεις ανακρίβειες, που μπορεί να οφείλονται είτε σε απάτη ή σε λάθος.

Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες είναι προσδιορισμένες με σαφήνεια στο λειτουργικό μοντέλο της Εθνική Τράπεζας, βάσει του οποίου η ευθύνη για την αναγνώριση των κινδύνων επί της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης καθώς και η εφαρμογή διαδικασιών και εσωτερικών δικλείδων ασφαλείας για την αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων ανήκει στις **Επιχειρηματικές και Υποστηρικτικές Μονάδες**, ενώ οι **Μονάδες Διαχείρισης Κινδύνων και Δικλείδων Ασφαλείας** εποπτεύουν, παρακολουθούν και ελέγχουν τους κινδύνους επί της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και τις εσωτερικές δικλείδες ασφαλείας που σχετίζονται με την διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας και του Ομίλου

Ο Εσωτερικός Έλεγχος είναι μία ανεξάρτητη λειτουργία της Τράπεζας και του Ομίλου της ΕΤΕ που βοηθά τον Όμιλο να επιτυγχάνει τους στρατηγικούς στόχους του, να ενισχύει και διαφυλάσσει την αξία του οργανισμού, παρέχοντας αντικειμενική διασφάλιση βάσει ανάλυσης κινδύνων και συμβουλευτικές υπηρεσίες, και λειτουργώντας με διαφανή και διαδοχική. Εκπληρώνοντας το ρόλο του ως τρίτη γραμμή άμυνας, ο Εσωτερικός Έλεγχος παρέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο και την Επιτροπή Ελέγχου, κατά τρόπο ανεξάρτητο, διασφάλιση σχετικά με την ποιότητα, την επάρκεια και αποτελεσματικότητα του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου καθώς και των συναφών διαδικασιών. Ο Γενικός Επιθεωρητής Ελέγχου αναφέρεται, λειτουργικά, στην Επιτροπή Ελέγχου και, διοικητικά, στον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας και έχει απρόσκοπτη πρόσβαση σε:

α) όλα τα συστήματα, αρχεία, δεδομένα, φυσικά περιουσιακά στοιχεία και σε όλες τις Μονάδες της Τράπεζας και τις εταιρείες του Ομίλου, τα Στελέχη και το Προσωπικό της Τράπεζας και του Ομίλου,

β) όλες τις πολιτικές, διαδικασίες, όλα τα συστήματα, αρχεία, δεδομένα και το Προσωπικό, που χρησιμοποιούν εξωτερικοί

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

πάροχοι – τρίτες εταιρείες (outsourcers) στο πλαίσιο των συμβάσεων εξωτερικής ανάθεσης δραστηριοτήτων της Τράπεζας ή εταιρείας του Ομίλου.

Επιπλέον, ο Γενικός Επιθεωρητής έχει άμεση και απρόσκοπτη πρόσβαση στην Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας και δύναται να παρίσταται στις συνεδριάσεις των Επιτροπών Ελέγχου των εταιρειών του Ομίλου.

Ο Γενικός Επιθεωρητής ή ανώτατα στελέχη του Εσωτερικού Ελέγχου, εξουσιοδοτημένα από εκείνον, δύναται να παρίσταται ως παρατηρητές στις συνεδριάσεις των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου, της Εκτελεστικής Επιτροπής και άλλων Επιτροπών της Τράπεζας ή των θυγατρικών αυτής, είτε κατόπιν σχετικής πρόσκλησης από τον Πρόεδρο του αντίστοιχου Οργάνου του Διοικητικού Συμβουλίου είτε κατόπιν αιτήματος του Γενικού Επιθεωρητή προς αυτόν, όταν κρίνεται απαραίτητο στο πλαίσιο της λειτουργίας του Εσωτερικού Ελέγχου.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος, βάσει ανάλυσης κινδύνων (risk-based approach) καλύπτει όλες τις Εταιρείες και δραστηριότητες του Ομίλου της ΕΤΕ. Αξιολογεί την έκθεση σε κινδύνους σε σχέση, μεταξύ άλλων, με:

- την επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Ομίλου,
- τη συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις εποπτικές απαιτήσεις,
- την τήρηση των διαδικασιών, πολιτικών και συμβάσεων,
- την αξιοπιστία των χρηματοοικονομικών και διοικητικών πληροφοριών,
- την υλοποίηση πληροφοριακών συστημάτων και έργων,
- τη διενέργεια λειτουργικών δραστηριοτήτων, και
 - την προστασία των περιουσιακών στοιχείων.

Η Ανώτατη Διοίκηση έχει την ευθύνη να διασφαλίζει ότι τα ευρήματα που εντοπίζει ο Εσωτερικός Έλεγχος διευθετούνται εντός του προσηκόντος και συμφωνηθέντος χρονοδιαγράμματος.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος χρησιμοποιεί:

- μεθοδολογία ελέγχου η οποία είναι εναρμονισμένη με το διεθνώς αναγνωρισμένο πλαίσιο COSO 2013 (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission 2013), και τα Διεθνή Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA),
- μεθοδολογία ελέγχου πληροφοριακών συστημάτων βασισμένη στο πλαίσιο «Στόχοι Ελέγχου για Πληροφοριακά συστήματα και Σχετικές Τεχνολογίες» (Control Objectives for Information and Related Technology («COBIT») του Οργανισμού Ελέγχου Συστημάτων Πληροφορικής («ISACA»),
- διαδικτυακή πλατφόρμα η οποία επιτρέπει την αποτελεσματική διαχείριση και καταγραφή των δραστηριοτήτων Εσωτερικού Ελέγχου καθώς και: (i) την παρακολούθηση, σε πραγματικό χρόνο, των δραστηριοτήτων Εσωτερικού Ελέγχου σε όλες τις θυγατρικές, (ii) την ανταλλαγή πληροφοριών και γνώσεων μεταξύ των εσωτερικών ελεγκτών του

Ομίλου και (iii) την τυποποίηση της ελεγκτικής μεθοδολογίας. Επιπρόσθετα, η αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα του Εσωτερικού Ελέγχου παρακολουθούνται μέσω καθιερωμένων δεικτών απόδοσης και εσωτερικών ποιοτικών αξιολογήσεων.

- Λογισμικό βασισμένο σε τεχνητή νοημοσύνη που παρέχει σε, σχεδόν, πραγματικό χρόνο αξιολόγηση κινδύνων σε επιλεγμένες περιοχές και αυτοματοποιημένους ελέγχους επιλεγμένων δικλιδών ασφαλείας. Το ίδιο λογισμικό χρησιμοποιείται για τον εντοπισμό και την πρόληψη εσωτερικής απάτης.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, ο Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας απασχολούσε 73 εσωτερικούς ελεγκτές με ενδεδειγμένες γνώσεις και εμπειρία σε τραπεζικά θέματα και θέματα ελέγχου, οι οποίοι είναι ανεξάρτητοι από τις υπό έλεγχο δραστηριότητες και δεν εμπλέκονται στο σχεδιασμό, την επιλογή, την υλοποίηση ή εφαρμογή των εσωτερικών ελεγκτικών μηχανισμών του Ομίλου. Οι εσωτερικοί ελεγκτές ενισχύουν συνεχώς τις γνώσεις και ικανότητές τους, μέσω της εκπαίδευσης και απόκτησης διεθνών επαγγελματικών πιστοποιήσεων, εστιάζοντας στην προσαρμογή τους στις τελευταίες εξελίξεις και στη χρήση νέας τεχνολογίας.

Κάθε χρόνο, ο Εσωτερικός Έλεγχος, βασιζόμενος σε μια διαδικασία αξιολόγησης κινδύνων πολλαπλών παραγόντων, καταρτίζει ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων, σε επίπεδο Ομίλου, εξασφαλίζοντας συνέργειες κι επαρκή κάλυψη των επιχειρηματικών περιοχών. Το πρόγραμμα ελέγχων για το 2023 κάλυψε κινδύνους που σχετίζονται, μεταξύ άλλων, με, τη λιανική και εταιρική Τραπεζική, τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, τη διαχείριση κινδύνων και το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων, τις διαδικασίες στρατηγικού σχεδιασμού και μετασχηματισμού λαμβάνοντας υπόψη και κριτήρια ESG, την ψηφιακή / ηλεκτρονική τραπεζική, την κυβερνοασφάλεια, τη λειτουργία του Enterprise Data Warehouse, τη διακυβέρνηση πληροφοριακών συστημάτων, τα δίκτυα και τις τηλεπικοινωνίες, τις διαδικασίες διεθνούς εμπορίου, τις διαδικασίες διεθνών αγορών και διαχείρισης του ίδιου χαρτοφυλακίου της Τράπεζας, τις διαδικασίες συμμόρφωσης με το κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο περί πρόληψης & καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, τις διαδικασίες διαχείρισης τρίτων / προμηθευτών λαμβάνοντας υπόψη και κριτήρια ESG, τις διαδικασίες λογιστικού σχεδιασμού και λογιστικών εργασιών, τις Νομικές Υπηρεσίες, και τις διαδικασίες Φορολογίας. Επιπρόσθετα, ο Εσωτερικός Έλεγχος διενήργησε ελέγχους σε καταστήματα και θυγατρικές, ελέγχους για την καταπολέμηση της απάτης, αυτοματοποιημένους συνεχείς ελέγχους, συμβουλευτικά έργα και παρακολούθησε την εξέλιξη επίλυσης των ανοικτών ελεγκτικών ευρημάτων. Για το 2024, το πρόγραμμα ελέγχων θα καλύψει, μεταξύ άλλων, τις παρακάτω περιοχές:

Διαδικασίες αξιολόγησης της επάρκειας εσωτερικού κεφαλαίου και ρευστότητας

Υλοποίηση της στρατηγικής διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων & Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης καθώς και την εξέλιξη των δανειακών χαρτοφυλακίων σε συνέχεια της πώλησής τους

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

Λιανική και Εταιρική Τραπεζική, συμπεριλαμβανομένης της Ιδιωτικής Τραπεζικής και της εξυπηρέτησης των πελατών Εταιρικής Τραπεζικής, αντίστοιχα

Προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σε επίπεδο Ομίλου και Τράπεζας

Διαχείριση πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου

Διαχείριση λειτουργικού κινδύνου

Παρακολούθηση του κινδύνου μη συμμόρφωσης με το κανονιστικό πλαίσιο και διαδικασίες πρόληψης και καταπολέμησης του ξεπλύματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας

Διαδικασίες Εταιρικής Διακυβέρνησης – Παρακολούθηση της εφαρμογής βασικών πολιτικών

Διαδικασίες Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού

Ετοιμότητα της Τράπεζας ως προς τη συμμόρφωσή της με το κανονιστικό πλαίσιο και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την υιοθέτηση κριτηρίων ESG

Εκτιμήσεις αξίας περιουσιακών στοιχείων (ακινήτων) και τεχνικές υπηρεσίες

Βασικό τραπεζικό σύστημα για τους πελάτες Εταιρικής Τραπεζικής

Κυβερνοασφάλεια

Διακυβέρνηση δεδομένων

Συνεργασία με την “NBS Pay”

Ανάπτυξη και ανάλυση σεναρίων για την καταπολέμηση της απάτης και τη διενέργεια αυτοματοποιημένων συνεχών ελέγχων

Παρακολούθηση των ανοικτών ελεγκτικών ευρημάτων συμπεριλαμβανομένων αυτών που εντοπίστηκαν από την Εποπτική Αρχή («JST»).

Διενέργεια συμβουλευτικών έργων που θα συμπεριλαμβάνουν την αξιολόγηση της ετοιμότητας της Τράπεζας ως προς τη συμμόρφωσή της με την «Πράξη για την Ψηφιακή Επιχειρησιακή Ανθεκτικότητα» (“DORA”).

Η χρήση τεχνολογιών ανάλυσης δεδομένων και αυτοματοποιημένων συνεχών ελέγχων αποτελούν έναν συνεχή στρατηγικό στόχο για τον Εσωτερικό Έλεγχο της Τράπεζας και του Ομίλου. Σε αυτό το πλαίσιο, κατά τη διάρκεια του 2023, ο Εσωτερικός Έλεγχος επικεντρώθηκε, μεταξύ άλλων, στην ανάπτυξη και ανάλυση σεναρίων με σκοπό τη διενέργεια αυτοματοποιημένων συνεχών ελέγχων και την καταπολέμηση της απάτης, που αφορούν προϊόντα και επιχειρηματικούς χώρους της Τράπεζας.

Το 2023, η Συντονιστική Επιτροπή Εσωτερικών Ελεγκτικών Μηχανισμών της Τράπεζας και του Ομίλου, υπό τον συντονισμό του Εσωτερικού Ελέγχου, συνέχισε την αποστολή της για την ενίσχυση των συνεργειών και της συνεργασίας μεταξύ των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου και των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας.

Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνου

Βλ. ενότητα «Διαχείριση Κινδύνου».

Κανονιστική Συμμόρφωση και Εταιρική Διακυβέρνηση

Στο πλαίσιο της δέουσας ενσωμάτωσης του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου που ισχύει σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση και των βέλτιστων πρακτικών στη λειτουργία του Ομίλου, οι Λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου επιβλέπουν όλα τα σχετικά θέματα, σύμφωνα με το ισχύον ελληνικό και ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο και τις αποφάσεις των εποπτικών αρχών, καθώς και όλες τις δραστηριότητες της Εταιρικής Διακυβέρνησης και των Μετόχων. Συγκεκριμένα, οι Λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου περιλαμβάνουν επιμέρους Διευθύνσεις, που είναι αρμόδιες για την Εταιρική Διακυβέρνηση, την Κανονιστική Συμμόρφωση/Συμμόρφωση με τις επιχειρηματικές κανονιστικές ρυθμίσεις και τη συμπεριφορά πελατών, την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, τη Διακυβέρνηση και παρακολούθηση Κινδύνων Συμμόρφωσης, καθώς και την Προστασία Προσωπικών Δεδομένων και τη Συμμόρφωση με θέματα αναφορικά με την Τεχνολογία και τα θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας, Διακυβέρνησης (ESG). Σημειώνεται ότι τον Δεκέμβριο του 2023 ιδρύθηκε μια νέα Διεύθυνση, και συγκεκριμένα η Διεύθυνση «Group Data Privacy, Technology & ESG Compliance Advisory», με αρμοδιότητες, μεταξύ άλλων, σε θέματα σχετικά με τη συμμόρφωση με ICT & cloud outsourcing, ESG & Κουλτούρας, σε θέματα αναφορικά με πληρωμές και ψηφιακές υπηρεσίες καθώς και συμμόρφωσης σε σχέση με θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και τεχνολογίας.

Οι Λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, καθεμία στον τομέα αρμοδιότητάς της, παρακολουθούν σε συνεχή βάση τις εξελίξεις στο ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις βέλτιστες πρακτικές και παρέχουν οδηγίες και υποστήριξη στις μονάδες της Τράπεζας και τις εταιρείες του Ομίλου, ενώ παρακολουθούν και την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι Λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου το 2023 συνέχισαν να δίνουν έμφαση στην καθιέρωση κατάλληλου και αποτελεσματικού πλαισίου συμμόρφωσης, προκειμένου να διαφυλάξουν τη φήμη και την αξιοπιστία της Τράπεζας και του Ομίλου έναντι όλων των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων μετόχων, πελατών, Εποπτικών και άλλων Αρχών.

Επιπλέον, οι Λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου καθ' όλη τη διάρκεια του 2023, στο πλαίσιο του παραδοσιακού τους ρόλου ως βασικού συμβούλου και συνεργάτη της επιχείρησης,

Σημαντικότερες Εξελίξεις	Πρόγραμμα Μετασχηματισμού	Οικονομική και χρηματοοικονομική επισκόπηση	Διαχείριση Κινδύνου	Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση	Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης
--------------------------	---------------------------	---	---------------------	--------------------------------	--------------------------------

συνέχισαν να διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο παρέχοντας συνεχή υποστήριξη και καθοδήγηση στα όργανα διακυβέρνησης της Τράπεζας, τη Διοίκηση και τις Μονάδες της Τράπεζας. Με σκοπό τη συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, η Τράπεζα έχει θεσπίσει πολιτικές και διαδικασίες. Μεταξύ άλλων εποπτεύονται οι ακόλουθοι τομείς: Εταιρική Διακυβέρνηση, Πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, Αιτήματα Φορολογικών και άλλων Δημοσίων Αρχών, Προστασία Καταναλωτή, Τραπεζικό Απόρρητο, Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, κτλ.

Δεδομένης της έμφασης που δίνει ο Όμιλος στην εξασφάλιση της διαρκούς βελτίωσης του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης και των πρακτικών που εφαρμόζονται, το 2023 η Διεύθυνση Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου συνέχισε να παρακολουθεί αδιαλείπτως όλες τις κανονιστικές εξελίξεις και τις βέλτιστες πρακτικές και προχώρησε στην ενσωμάτωσή τους στις πολιτικές εταιρικής διακυβέρνησης, συμφωνίες και πρακτικές (για περαιτέρω πληροφορίες βλ. ενότητες «Α. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης» και «Β. Βασικές Πολιτικές και Πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης της Τράπεζας» ανωτέρω). Στο πλαίσιο αυτό, η Διεύθυνση Εταιρικής Διακυβέρνησης Ομίλου παρείχε συνεχή στήριξη στο Διοικητικό Συμβούλιο και τις Επιτροπές του σε μια σειρά πρωτοβουλιών, όπως: σε έργα σε θέματα διακυβέρνησης στην Τράπεζα και τον Όμιλο, με μεγάλο εύρος, καλύπτοντας μεταξύ άλλων την ετοιμότητα σε θέματα Περιβάλλοντος, Κοινωνίας, Διακυβέρνησης (ESG), την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της Εκτελεστικής Επιτροπής και των οργάνων διακυβέρνησης των εταιρειών του Ομίλου, σε συνεργασία με εξειδικευμένους εξωτερικούς συμβούλους; στην αναθεώρηση των Κανονισμών Λειτουργίας των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου; στη διαμόρφωση του Ετήσιου Προϋπολογισμού του Διοικητικού Συμβουλίου, στην κατάρτιση των Ετήσιων Εκθέσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του; και στην κατάρτιση του Ετήσιου Προγράμματος Εκπαίδευσης του Διοικητικού Συμβουλίου. Επιπλέον, έχει επίσης μεριμνήσει για την αποτελεσματική προσαρμογή του Εσωτερικού Πλαισίου Διακυβέρνησης της Τράπεζας στις νέες νομικές και κανονιστικές διατάξεις (π.χ. τη νέα Συμφωνία Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ).

Η Διεύθυνση Εταιρικής Διακυβέρνησης προχώρησε επίσης στην ενημέρωση της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης & Υποψηφιοτήτων, την Επιτροπή Ελέγχου και την Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας, σχετικά με τις εξελίξεις στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και τις τελευταίες τάσεις και πρακτικές στην εταιρική διακυβέρνηση, κατά περίπτωση, ενώ παράλληλα ενημέρωσε συνοπτικά την αρμόδια Επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου για συναλλαγές συνδεδεμένων προσώπων.

Επιπρόσθετα, οι Λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης παρείχαν υποστήριξη, συμβουλές και καθοδήγηση στις Μονάδες της Τράπεζας, προκειμένου να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση και η συμμόρφωση της Τράπεζας με το νέο νομοθετικό πλαίσιο και προχώρησαν σε ενέργειες για την τροποποίηση πολιτικών και διαδικασιών, καθώς και τη συμμόρφωση με την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία. Επιπρόσθετα, οι Λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης συνέχισαν να υποστηρίζουν τη μετάβαση της Τράπεζας σε μια νέα εποχή και την περαιτέρω ανάπτυξη της Τράπεζας σύμφωνα με τις εξελίξεις στον τραπεζικό τομέα, τις νέες τάσεις και συνήθειες των πελατών, διασφαλίζοντας ότι υπάρχουν οι κατάλληλοι μηχανισμοί ελέγχου συμμόρφωσης για την προστασία και τη διασφάλιση της λειτουργίας της σύμφωνα με υψηλά πρότυπα συμπεριφοράς και συμμόρφωσης, προστατεύοντας ταυτόχρονα τα συμφέροντα των ενδιαφερόμενων μερών και συμβάλλοντας στην αποτελεσματική ανταπόκριση της Τράπεζας στις ανάγκες και τους τομείς προτεραιότητας τους. Στο πλαίσιο αυτό, οι Λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης συνέχισαν να συνδράμουν όλους τους επιχειρηματικούς χώρους στο να ενσωματώσουν το όραμα, τη στρατηγική και τις αρχές συμμόρφωσης στην κουλτούρα και την καθημερινή λειτουργία και τις δραστηριότητες της Τράπεζας, ενισχύοντας τη λογοδοσία τους ως πρόσωπα που αναλαμβάνουν κίνδυνο και χρησιμοποιώντας τη χρηστή συμμόρφωση ως επιχειρηματικό εργαλείο. Τέλος, οι Λειτουργίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης συνέχισαν να παρακολουθούν συστηματικά τις εξελίξεις και τη συμμόρφωση με το ισχύον πλαίσιο, ασχολήθηκαν, συμμετείχαν και συνέβαλαν στην επιτυχή υλοποίηση μιας σειράς μεγάλων έργων της Τράπεζας, παρείχαν συνεχή υποστήριξη και συμβουλές στις αρμόδιες Μονάδες σε θέματα αρμοδιότητάς τους, ενώ παράλληλα ασχολούνται με την υποβολή τακτικών και ad hoc εκθέσεων σε εποπτικές Αρχές και αποτελούν το σημείο επαφής και διασύνδεσης μεταξύ των Αρχών και της Τράπεζας.

Αμοιβές για μη ελεγκτικές εργασίες το 2023

Οι αμοιβές του ανεξάρτητου ελεγκτή της PwC για μη ελεγκτικές εργασίες το 2023 ανήλθαν σε €0,9 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα, χωρίς καμία επίπτωση στην αντικειμενικότητα και την ανεξαρτησία του ελεγκτή. Για την παρακολούθηση των αμοιβών των ελεγκτών, βλ. «Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου – Επιτροπή Ελέγχου – Κύριες αρμοδιότητες».

Σημαντικότερες
ΕξελίξειςΠρόγραμμα
ΜετασχηματισμούΟικονομική και
χρηματοοικονομική
επισκόπησηΔιαχείριση
ΚινδύνουΜη
Χρηματοοικονομική
ΚατάστασηΔήλωση Εταιρικής
Διακυβέρνησης

Πληροφοριακά στοιχεία της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

Τα πληροφοριακά στοιχεία της Οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που απαιτούνται δυνάμει του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018 περί Ανωνύμων Εταιριών, περιλαμβάνονται στην Επεξηγηματική Έκθεση προς την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων, η οποία αποτελεί διακριτό τμήμα της Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης.

Αθήνα, 11 Μαρτίου 2024

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

Σημαντικές πληροφορίες

Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (European Securities and Markets Authority, «ESMA») Εναλλακτικές Μέθοδοι Μέτρησης Απόδοσης, ορισμός των χρηματοοικονομικών δεδομένων και δεικτών που χρησιμοποιήθηκαν

Η παρούσα Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει χρηματοοικονομικές αναφορές και μεγέθη όπως προέρχονται από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023 και 2022, οι οποίες έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ»). Επίσης, περιλαμβάνει χρηματοοικονομικές πληροφορίες οι οποίες αντλούνται από την κανονική ροή των συστημάτων χρηματοοικονομικής και διοικητικής πληροφόρησης. Για παράδειγμα, οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες κατηγοριοποιούνται σε ξένες και εγχώριες δραστηριότητες βάσει της χώρας προέλευσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου.

Επιπρόσθετα, περιλαμβάνει αναφορές σε συγκεκριμένα μεγέθη τα οποία δεν ορίζονται από τα ΔΠΧΑ, όπως τα «οργανικά κέρδη προ προβλέψεων», το «καθαρό επιτοκιακό περιθώριο» και άλλα ποσά, όπως διατυπώνονται παρακάτω. Τα κονδύλια αυτά είναι μη οριζόμενα από τα ΔΠΧΑ. Ένα μη οριζόμενο από τα ΔΠΧΑ κονδύλι μετρά την ιστορική ή μελλοντική χρηματοοικονομική επίδοση, χρηματοοικονομική θέση ή τις ταμειακές ροές, και περιλαμβάνει ή εξαιρεί ποσά τα οποία δεν προβλέπονται από τα ΔΠΧΑ. Ο Όμιλος πιστεύει ότι τα μη οριζόμενα από τα ΔΠΧΑ κονδύλια παρουσιάζουν μια πιο ουσιαστική ανάλυση της χρηματοοικονομικής του κατάστασης και των αποτελεσμάτων των εργασιών του. Ωστόσο, τα μη οριζόμενα από τα ΔΠΧΑ κονδύλια δεν αποτελούν υποκατάστατο των κονδυλίων ΔΠΧΑ.

Όνομασία	Συντομ/φία	Περιγραφή
Αποσβέσεις		Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων, λογισμικού και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων.
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και λοιπά έσοδα		Το άθροισμα (i) Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου («έσοδα ή κέρδη (έξοδα ή ζημιές) από χρηματοοικονομικές πράξεις»), (ii) έσοδα ή κέρδη (έξοδα ή ζημιές) από την παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων επιμετρούμενων στο αποσβεσμένο κόστος, (iii) καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα) («λοιπά έσοδα (έξοδα)»), (iv) αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, εξαιρουμένου του κέρδους από τη πώληση του 51,00% της NBG Pay M.A.E. και λοιπών μη επαναλαμβανόμενων εξόδων. Πιο συγκεκριμένα, τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023, τα Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και λοιπά έσοδα εξαιρούν καθαρό έσοδο ποσού €21 εκατ. Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, τα καθαρά λοιπά έσοδα εξαιρούν το κέρδος από τη πώληση του 51,00% της NBG Pay M.A.E. ποσού €297 εκατ.
Δάνεια προ προβλέψεων		Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών («ΑΠΖ»), πλέον δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών επιμετρούμενων υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων («ΕΑΜΑ»).
Δαπάνες προσωπικού / έξοδα προσωπικού		Δαπάνες προσωπικού εξαιρουμένης της ασφαλιστικής εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ, και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα. Συγκεκριμένα, για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023, οι δαπάνες προσωπικού εξαιρούν εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ ποσού €35 εκατ. και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €5 εκατ. Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, οι δαπάνες προσωπικού εξαιρούν εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ ποσού €35 εκατ. και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €7 εκατ.
Δείκτης Δάνεια προς Καταθέσεις		Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών μετά από προβλέψεις προς καταθέσεις, τέλος περιόδου/τέλος χρήσης εξαιρουμένης της σύμβασης αγοράς & επαναπώλησης χρεογράφων σύντομης διάρκειας ύψους €1,0 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2023 και €3,2 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2022.
Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης	Δείκτης NSFR	Ο Δείκτης Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης αναφέρεται στο ποσό των υποχρεώσεων και του κεφαλαίου που αναμένεται να διατηρείται στον χρονικό ορίζοντα που έχει οριστεί από το NSFR προς του ποσού της σταθερής χρηματοδότησης που πρέπει να διανεμηθεί στα διάφορα

		περιουσιακά στοιχεία ανάλογα με τα χαρακτηριστικά ρευστότητας και τις υπολειπόμενες διάρκειες τους.
Δείκτης Κάλυψης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων	Δείκτης κάλυψης ΜΕΑ	Προβλέψεις ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προς Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, τέλος περιόδου/χρήσης.
Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας («Liquidity Coverage Ratio»)	Δείκτης LCR	Ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας αφορά το απόθεμα ρευστότητας των ρευστοποιήσιμων περιουσιακών στοιχείων υψηλής ποιότητας (High Quality Liquid Assets “HQLAs”) που διακρατά ένα πιστωτικό ίδρυμα με σκοπό να καλύπτει τις καθαρές εκροές ρευστότητάς του κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ακραίων συνθηκών 30 ημερολογιακών ημερών, βάσει κανονισμού (ΕΥ) 2015/61.
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 («Common Equity Tier 1», «CET1»)	Δείκτης CET1	Μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1, με εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΥ) 575/2013 και των εποπτικών μεταβατικών ρυθμίσεων για την επίδραση του ΔΠΧΑ 9, αναφορικά με τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού.
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 με πλήρη εφαρμογή του ΔΠΧΑ9 (“CET1 fully loaded”)	Δείκτης CET1 FL	Μέσα κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1, με εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΥ) 575/2013, χωρίς την εφαρμογή των εποπτικών μεταβατικών ρυθμίσεων για την επίδραση του ΔΠΧΑ 9, αναφορικά με τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού.
Δείκτης Κόστους προς Λειτουργικά Έσοδα		Προσαρμοσμένα λειτουργικά έξοδα προς Προσαρμοσμένα καθαρά λειτουργικά έσοδα.
Δείκτης Κόστους προς Οργανικά Έσοδα		Προσαρμοσμένα λειτουργικά έξοδα προς Οργανικά Έσοδα.
Δείκτης Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων	Δείκτης ΜΕΑ	Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα προς δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ και δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών επιμετρούμενων υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ, τέλος χρήσης/περιόδου, εξαιρουμένης της σύμβασης αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας ύψους €1,0 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2023 και €3,2 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2022.
Διεθνείς δραστηριότητες		Οι διεθνείς δραστηριότητες αναφέρονται στις τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου στη Βόρεια Μακεδονία (Storanska, Storanska Leasing), και Κύπρο (ETE Κύπρου).
Εκταμιεύσεις δανείων		Εκταμιεύσεις δανείων για την περίοδο/χρήση, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι αποπληρωμές ανακυκλούμενων κεφαλαίων κίνησης και η αύξηση αχρησιμοποίητων πιστωτικών ορίων.
Ενσώματα Ίδια Κεφάλαια/ Λογιστική Αξία		Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας μείον υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία.
Ισολογισμός		Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.
Καθαρή Ταμειακή Θέση		Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες + Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, εξαιρουμένων των Υποχρεώσεων προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο επί του μέσου όρου των στοιχείων ενεργητικού		Καθαρά έσοδα από τόκους προς το μέσο όρο των στοιχείων ενεργητικού. Το Καθαρό Επιτοκιακό Περιθώριο ισούται με το καθαρό εισόδημα από τόκους διαιρούμενο με το μέσο όρο του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού σε μηνιαία βάση.
Καταθέσεις		Αφορά στις υποχρεώσεις προς πελάτες.
Κέρδη προ Προβλέψεων		Προσαρμοσμένα καθαρά λειτουργικά έσοδα μείον προσαρμοσμένα λειτουργικά έξοδα και πριν τις προσαρμοσμένες προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ και λοιπές προβλέψεις.
Κόστος πιστωτικού κινδύνου	Cost of Risk (CoR)	Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου της περιόδου/χρήσης προς το μέσο όρο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, εξαιρουμένης της σύμβασης αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας ύψους €1,0 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2023 και €3,2 δισ. την 31 Δεκεμβρίου 2022.
Κόστος χρηματοδότησης/ Κόστος Άντλησης Ρευστότητας		Ο σταθμισμένος μέσος όρος του κόστους καταθέσεων, αναχρηματοδότησης από την ΕΚΤ και των συναλλαγών σε repos, καλυμμένων ομολογιών και τιτλοποιήσεων.

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023

Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (Non-Performing Exposures – NPEs)	ΜΕΑ	Σύμφωνα με τους ορισμούς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EBA, ITS Technical Standards) ως Μη Εξυπηρετούμενα ορίζονται τα Ανοίγματα που πληρούν μία ή και τις δύο κάτωθι προϋποθέσεις: α) Σημαντικά ανοίγματα με καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών β) Ανοίγματα αβέβαιης πλήρους είσπραξης χωρίς τη ρευστοποίηση εξασφάλισης, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη ποσού σε καθυστέρηση ή ημερών καθυστέρησης.
Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια	ΜΕΔ	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβεσμένο κόστος σε καθυστέρηση άνω των 90 ημερών.
Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα μετά από προβλέψεις Οργανικά κέρδη μετά φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες Οργανικά έσοδα		Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (ΜΕΑ) μείον προβλέψεις ΑΠΖ για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος. Οργανικά λειτουργικά κέρδη μείον Προσαρμοσμένοι Φόροι. Το άθροισμα (i) Καθαρά έσοδα από τόκους και (ii) Καθαρά έσοδα από προμήθειες.
Οργανικά λειτουργικά κέρδη / (ζημίες)		Οργανικά έσοδα μείον προσαρμοσμένα λειτουργικά έξοδα προσαρμοσμένες προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ και λοιπές προβλέψεις.
Οργανικά λειτουργικά κέρδη / (ζημίες) προ προβλέψεων		Οργανικά έσοδα μείον προσαρμοσμένα λειτουργικά έξοδα.
Οργανική απόδοση Ενσώματων Ιδίων Κεφαλαίων		Οργανικά λειτουργικά κέρδη / (ζημίες) + Προσαρμοσμένοι Φόροι, προς ομαλοποιημένα ενσώματα ίδια κεφάλαια.
Οργανική Αύξηση / (Μείωση) Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων		Οργανική μεταβολή Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, εξαιρουμένων των πωλήσεων και των διαγραφών.
Προβλέψεις δανείων		Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων, όπου στο 2023 εξαιρούνται προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων ποσού €61 εκατ. για το Project Frontier III.
Προσαρμοσμένα καθαρά λειτουργικά έσοδα		Το άθροισμα (i) Οργανικά έσοδα και (ii) Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και λοιπά έσοδα.
Προσαρμοσμένα λειτουργικά έξοδα		Το άθροισμα (i) Δαπάνες προσωπικού, (ii) διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα, (iii) αποσβέσεις ακίνητων επενδύσεων, αποσβέσεις ενσώματων παγίων, λογισμικού και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων, εξαιρουμένης της ασφαλιστικής εισφοράς του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ, και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα . Συγκεκριμένα, για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023, τα προσαρμοσμένα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €35 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €58 εκατ. Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, τα προσαρμοσμένα λειτουργικά έξοδα εξαιρούν τις δαπάνες προσωπικού ποσού €35 εκατ. που σχετίζονται με εισφορές του ΛΕΠΕΤΕ στον e-ΕΦΚΑ και λοιπά μη επαναλαμβανόμενα έξοδα ποσού €15 εκατ.
Προσαρμοσμένες προβλέψεις δανείων και λοιπές προβλέψεις		Το άθροισμα (i) Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων και (ii) Λοιπές προβλέψεις, όπου στο 2023 εξαιρούνται προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων ποσού €61 εκατ. για το Project Frontier III και λοιπές μη επαναλαμβανόμενες προβλέψεις ποσού €23 εκατ.
Προσαρμοσμένοι Φόροι		Αναφέρεται στο φορολογικό όφελος / (έξοδο) εξαιρουμένων των μη επαναλαμβανόμενων φόρων ποσού €106 εκατ. για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022.
Ρυθμός Δημιουργίας Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων		Καθαρή αύξηση / (μείωση) Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, προ διαγραφών.
Σταθμισμένα Στοιχεία Ενεργητικού		Στοιχεία Ενεργητικού και στοιχεία εκτός Ισολογισμού, προσδιορισμένα βάσει σταθμισμένου κινδύνου, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013.
Συνολικός Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας		Συνολικά εποπτικά κεφάλαια, με εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 και εποπτικών μεταβατικών ρυθμίσεων για την επίδραση του ΔΠΧΑ 9, αναφορικά με τα σταθμισμένα στοιχεία Ενεργητικού.
Τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα		Αναφέρονται στις τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα και περιλαμβάνουν τη λιανική, επιχειρηματική και επενδυτική τραπεζική. Οι δραστηριότητες του Ομίλου στην Ελλάδα περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες της Τράπεζας στην Ελλάδα, την Εθνική Leasing A.E. και την Εθνική Factors A.E.

Αποποίηση ευθύνης

Οι πληροφορίες, οι δηλώσεις και οι γνώμες που παρατίθενται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (η «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου») έχουν παρασχεθεί από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας Α.Ε. (η «Τράπεζα») (μαζί με τις ενοποιούμενες θυγατρικές της (ο «Όμιλος»). Εξυπηρετούν αποκλειστικά ενημερωτικούς σκοπούς και δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως συμβουλή ή σύσταση προς τους επενδυτές ή τους δυνητικούς επενδυτές σε σχέση με την κατοχή, την αγορά ή την πώληση κινητών αξιών ή άλλων χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή μέσων, και δεν λαμβάνουν υπόψη συγκεκριμένους επενδυτικούς στόχους, οικονομική κατάσταση ή ανάγκες. Δεν συνιστούν έρευνα στον τομέα των επενδύσεων, επιβεβαίωση συναλλαγής ή για προσφορά ή πρόσκληση για αγορά/πώληση οποιωνδήποτε χρηματοπιστωτικών μέσων.

Ακρίβεια Πληροφοριών και Περιορισμός Ευθύνης

Μολονότι έχει ληφθεί εύλογη επιμέλεια για να διασφαλιστεί ότι το περιεχόμενο της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου είναι αληθές και ακριβές, δεν παρέχονται δηλώσεις ή εγγυήσεις, ρητές ή σιωπηρές, όσον αφορά την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου. Στον μέγιστο βαθμό που επιτρέπεται από το νόμο, σε καμία περίπτωση η Τράπεζα, ή οποιαδήποτε από τις θυγατρικές της, οι μέτοχοι, οι συνδεδεμένες εταιρείες, οι εκπρόσωποι, οι διευθυντές, τα στελέχη, οι υπάλληλοι, οι σύμβουλοι ή οι αντιπρόσωποι δεν ευθύνονται για οποιαδήποτε άμεση, έμμεση ή επακόλουθη ζημία ή διαφυγόν κέρδος που τυχόν θα προκύψει από τη χρήση της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, το περιεχόμενο της (συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών οικονομικών μοντέλων), τις παραλείψεις της, την εξάρτηση από τις πληροφορίες που περιέχονται σε αυτή, ή τις απόψεις που διατυπώνονται σε σχέση με αυτή ή άλλως που προκύπτουν σε σχέση με αυτή.

Οι παραλήπτες της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου δεν θα πρέπει να ερμηνεύσουν το περιεχόμενό της, ή οποιαδήποτε προηγούμενη ή μεταγενέστερη επικοινωνία από ή με την Τράπεζα ή τους εκπροσώπους της, ως χρηματοοικονομική, επενδυτική, νομική, φορολογική, επιχειρηματική ή άλλη επαγγελματική συμβουλή. Επιπρόσθετα, η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου δεν θεωρείται ότι είναι εξαντλητική ή περιέχει όλες τις πληροφορίες που ενδεχομένως απαιτούνται για την πλήρη ανάλυση της Τράπεζας. Οι παραλήπτες της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου θα πρέπει να απευθύνονται στους δικούς τους συμβούλους καθώς και να πραγματοποιούν έκαστος τις δικές τους αξιολογήσεις σε σχέση με την Τράπεζα και την καταλληλότητα και την επάρκεια των πληροφοριών.

Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει αναφορές σε συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μεγέθη, τα οποία δεν ορίζονται από τα ΔΠΧΑ. Τα εν λόγω μεγέθη παρουσιάζονται στην ενότητα «*Εναλλακτικές Μέθοδοι Μέτρησης Απόδοσης, ορισμός των χρηματοοικονομικών δεδομένων και δεικτών που χρησιμοποιήθηκαν*» και ενδέχεται να μην είναι συγκρίσιμα με εκείνα έτερων πιστωτικών ιδρυμάτων. Η αναφορά στα εν λόγω μεγέθη, τα οποία δεν ορίζονται από τα ΔΠΧΑ, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη και τα χρηματοοικονομικά μεγέθη κατά τα ΔΠΧΑ, χωρίς να θεωρείται ωστόσο ότι υποκαθιστούν καθ' οιονδήποτε τρόπο τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ. Λόγω στρωγγυλοποίησης, τα σύνολα των αριθμών που παρουσιάζονται στο σύνολο της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου ενδέχεται να μην αθροίζονται στο ακέραιο και τα ποσοστά ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζουν με ακρίβεια τις απόλυτες τιμές.

Δηλώσεις σχετικά με το μέλλον (Forward Looking Statements)

Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περιέχει δηλώσεις σχετικά με το μέλλον (forward-looking statements) που αφορούν την πρόθεση της Διοίκησης, τις πεποιθήσεις ή τις σημερινές προσδοκίες σχετικά, μεταξύ άλλων, με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες της Τράπεζας, τις συνθήκες της αγοράς, τα αποτελέσματα της λειτουργίας και τη χρηματοοικονομική κατάσταση, την κεφαλαιακή επάρκεια, τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνων, τη ρευστότητα, τις προοπτικές, την ανάπτυξη και τις στρατηγικές («δηλώσεις σχετικά με το μέλλον»). Οι δηλώσεις σχετικά με το μέλλον αφορούν μελλοντικές περιστάσεις και αποτελέσματα και άλλες δηλώσεις που δεν αποτελούν ιστορικά γεγονότα και ορισμένες φορές προσδιορίζονται από τους όρους «ενδεχομένως», «θα», «πιστεύει», «αναμένει», «προβλέπει», «σκοπεύει», «προβάλλει», «σχεδιάζει», «εκτιμά», «στοχεύει», «διαβλέπει», «προσδοκά», «στοχοθετεί», «θα επιθυμούσε», «θα μπορούσε» ή παρόμοιες εκφράσεις ή τα αρνητικά αυτών.

Οι δηλώσεις σχετικά με το μέλλον αντικατοπτρίζουν τις γνώσεις και τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία της σύνταξης της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και υπόκεινται σε εγγενείς αβεβαιότητες και σε ποικίλες παραδοχές, είτε αυτές αναφέρονται ρητά στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είτε όχι. Μολονότι οι δηλώσεις σχετικά με το μέλλον που περιλαμβάνονται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου βασίζονται σε, κατά την πεποίθηση της Διοίκησης της Τράπεζας, λογικές παραδοχές, δεδομένου ότι οι παραδοχές αυτές υπόκεινται σε σημαντικές αβεβαιότητες και αλληλεξαρτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων που απορρέουν από τις συνεχιζόμενες πληθωριστικές πιέσεις και τις αυξημένες γεωπολιτικές εντάσεις που είναι δύσκολο ή αδύνατο να προβλεφθούν και κείνται εκτός του ελέγχου της Τράπεζας δεν μπορεί να παρασχεθεί διαβεβαίωση ότι η Τράπεζα θα επιτύχει ή θα εκπληρώσει αυτές τις προσδοκίες, πεποιθήσεις ή προβλέψεις. Οι ενεργειακοί κίνδυνοι και μια νέα έξαρση των πληθωριστικών πιέσεων, σε περίπτωση νέας κλιμάκωσης της κρίσης στην Ουκρανία ή η ισχυρότερη από το αναμενόμενο ενίσχυση της παγκόσμιας ζήτησης ή/και αναζωπύρωση του κινδύνου διακοπών της τροφοδοσίας ενέργειας από τους διεθνείς προμηθευτές, αποτελούν τους κυριότερους παράγοντες κινδύνου, δεδομένων και των περιορισμένων περιθωρίων για νέες δημοσιονομικές παρεμβάσεις. Ο αρνητικός αντίκτυπος στην οικονομική δραστηριότητα και τις χρηματοοικονομικές συνθήκες από τη συνεχιζόμενη αυστηροποίηση της νομισματικής πολιτικής είναι πιθανό να αποτυπωθεί με χρονική υστέρηση και θα μπορούσε επίσης να επηρεάσει την επιχειρηματική και χρηματοοικονομική δραστηριότητα. Οι συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή και την Ερυθρά Θάλασσα θα μπορούσαν να έχουν αρνητικές συνέπειες στην παγκόσμια ανάπτυξη μέσω επιπτώσεων στις τιμές των εμπορευμάτων και στο διεθνές εμπόριο. Επιπρόσθετα, αβεβαιότητα υφίσταται σχετικά με το εύρος των ενεργειών που δύναται να απαιτηθούν από εμάς, τις κυβερνήσεις και άλλους για την επίτευξη στόχων που σχετίζονται με κλιματικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα, καθώς και την εξελισσόμενη φύση των υποκείμενων επιστημονικών, κλαδικών και κυβερνητικών προτύπων και κανονισμών. Ως εκ τούτου, τα εν λόγω γεγονότα αποτελούν επιπλέον παράγοντες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των πραγματικών αποτελεσμάτων

και εκείνων που περιλαμβάνονται στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον. Οι δηλώσεις σχετικά με το μέλλον παρέχονται μόνο για επεξηγηματικούς σκοπούς και δεν προορίζονται και δεν πρέπει να θεωρούνται ως εγγύηση, διαβεβαίωση, πρόβλεψη ή οριστική δήλωση πραγματικών γεγονότων ή πιθανοτήτων. Τα πραγματικά αποτελέσματα της Τράπεζας ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά από τα αναφερόμενα στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον. Ορισμένοι σημαντικοί παράγοντες που θα μπορούσαν να διαφοροποιήσουν τα πραγματικά αποτελέσματα από τα αναφερόμενα στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, αλλαγές στις εγχώριες και ξένες επιχειρήσεις, στην αγορά, σε χρηματοοικονομικές, πολιτικές και νομικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμιστικών αλλαγών του κλάδου, δυσμενείς αποφάσεις από εγχώριες ή διεθνείς ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές, τον αντίκτυπο της μείωσης του μεγέθους της αγοράς, την ικανότητα διατήρησης των αξιολογήσεων πιστοληπτικής ικανότητας, τους κεφαλαιακούς πόρους και τις κεφαλαιακές δαπάνες, τις δυσμενείς δικαστικές εκβάσεις, και την επίδραση τούτων στη χρηματοοικονομική κατάσταση του Ομίλου. Δεν μπορεί να υπάρξει διαβεβαίωση ότι οποιοσδήποτε δηλώσεις σχετικά με το μέλλον θα πραγματοποιηθούν, και η Τράπεζα ρητά αποποιείται οποιαδήποτε υποχρέωση ή δέσμευση για την επικαιροποίηση ή αναθεώρηση πληροφοριών σε οποιαδήποτε δήλωση σχετικά με το μέλλον ώστε να αντικατοπτρίζει τυχόν αλλαγές στις προσδοκίες της Τράπεζας σε σχέση με αυτές ή τυχόν αλλαγές στα γεγονότα, τις συνθήκες ή τις περιστάσεις στις οποίες βασίζεται οποιαδήποτε δήλωση σχετικά με το μέλλον. Ως εκ τούτου, εφιστάται η προσοχή του αναγνώστη να μη βασίζεται υπέρ το δέον στις δηλώσεις σχετικά με το μέλλον.

Μη επικαιροποίηση

Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, όλες οι πληροφορίες στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου φέρουν ημερομηνία αναφοράς την ημερομηνία σύνταξης της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου. Ούτε η παράδοση της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, ούτε οποιαδήποτε άλλη επικοινωνία με τους παραλήπτες του, υπό οποιαδήποτε συνθήκη, θα πρέπει να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν έχει υπάρξει καμία αλλαγή στα θέματα της Τράπεζας από την ημερομηνία αυτή. Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά στο παρόν, η Τράπεζα δεν σκοπεύει, ούτε θα αναλάβει υποχρέωση, να επικαιροποιήσει την Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου ή οποιαδήποτε από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε αυτήν. Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου υπόκειται στο ελληνικό δίκαιο, και κάθε διαφορά που ανακύπτει σε σχέση με την Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου υπόκειται στην αποκλειστική δικαιοδοσία των Δικαστηρίων της Αθήνας.

Παράρτημα Α – Δημοσιοποιήσεις Παραρτημάτων VI και XII του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2178

0. Σύνοψη των ΒΔΕ που πρέπει να γνωστοποιούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού για την ταξινόμια

		Σύνολο περιβαλλοντικά βιώσιμων στοιχείων ενεργητικού ('Εσοδα)	Σύνολο περιβαλλοντικά βιώσιμων στοιχείων ενεργητικού (Κεφαλαιουχικές δαπάνες)	ΒΔΕ Κύκλου Εργασιών ⁽¹⁾	ΒΔΕ Κεφαλαιουχικών Δαπανών ⁽²⁾	% κάλυψη (επί του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού) ⁽³⁾	% στοιχείων ενεργητικού που εξαιρούνται από τον αριθμητή του GAR (άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3 και τμήμα 1.1.2. του παραρτήματος V)	% στοιχείων ενεργητικού που εξαιρούνται από τον παρονομαστή του GAR (άρθρο 7 παράγραφος 1 και τμήμα 1.2.4. του παραρτήματος V)
Βασικός ΒΔΕ	Δείκτης πράσινων στοιχείων ενεργητικού (GAR) αποθέματος	862	1.666	1,8%	3,4%	65,0%	42,8%	35,0%
Πρόσθετοι ΒΔΕ	GAR (ροή)	357	823	10,4%	23,9%	-	-	-
	Χαρτοφυλάκιο συναλλαγών ⁽⁴⁾	-	-	-	-	-	-	-
	Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις	198	711	8,3%	29,9%	-	-	-
	Στοιχεία ενεργητικού υπό διαχείριση	42	123	3,6%	10,8%	-	-	-
	Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες ⁽⁴⁾	-	-	-	-	-	-	-

(1) βάσει του ΒΔΕ κύκλου εργασιών του αντισυμβαλλομένου

(2) βάσει του ΒΔΕ κεφαλαιουχικών δαπανών του αντισυμβαλλομένου, με εξαίρεση τις δραστηριότητες δανειοδότησης όπου για τη γενική δανειοδότηση χρησιμοποιείται ο ΒΔΕ κύκλου εργασιών

(3) % των στοιχείων ενεργητικού που καλύπτονται από τον ΒΔΕ επί του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού

(4) Οι ΒΔΕ εσόδων από αμοιβές και προμήθειες εφαρμόζονται μόνο από το 2026

1. Στοιχεία ενεργητικού για τον υπολογισμό του GAR με βάση τον Κύκλο Εργασιών

		2023															
		Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)						Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)				Σύνολο (CCM + CCA)					
		Εκ των οποίων δραστηριότητες προς τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)						Εκ των οποίων δραστηριότητες προς τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Εκ των οποίων δραστηριότητες προς τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)					
		Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)						Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)				Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)					
		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες μετάβασης		Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων		Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες μετάβασης		Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες	
κατ. €	Συνολική Ακαθάριστη Λογιστική Αξία																
GAR - Καλυπτόμενα στοιχεία ενεργητικού στον αριθμητή και στον παρονομαστή																	
1	Δάνεια και προκαταβολές, χρεωστικοί τίτλοι και μετοχικοί τίτλοι, μη διακρατούμενοι για διαπραγμάτευση, επιλέξιμοι για τον υπολογισμό του GAR	16.773	9.563	846	714	0	41	453	16	-	-	10.016	862	714	0	41	
2	Χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	2.137	406	-	-	-	-	-	-	-	-	406	-	-	-	-	
3	Πιστωτικά ιδρύματα	1.397	277	-	-	-	-	-	-	-	-	277	-	-	-	-	
4	Δάνεια και προκαταβολές	719	118	-	-	-	-	-	-	-	-	118	-	-	-	-	
5	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	666	159	-	-	-	-	-	-	-	-	159	-	-	-	-	
6	Μετοχικοί τίτλοι	12	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	
7	Άλλες χρηματοπιστωτικές εταιρείες	740	129	-	-	-	-	-	-	-	-	129	-	-	-	-	
8	εκ των οποίων επιχειρήσεις επενδύσεων	565	122	-	-	-	-	-	-	-	-	122	-	-	-	-	
9	Δάνεια και προκαταβολές	104	104	-	-	-	-	-	-	-	-	104	-	-	-	-	
10	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	460	18	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	
11	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12	εκ των οποίων εταιρείες διαχείρισης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
13	Δάνεια και προκαταβολές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
16	εκ των οποίων ασφαλιστικές επιχειρήσεις	175	7	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	
17	Δάνεια και προκαταβολές	175	7	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	
18	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
20	Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	4.757	1.555	833	701	0	41	453	16	-	-	2.008	848	701	0	41	
21	Δάνεια και προκαταβολές	4.470	1.486	828	701	0	41	400	8	-	-	1.886	837	701	0	41	
22	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	248	30	4	-	0	0	54	7	-	-	84	12	-	0	0	
23	Μετοχικοί τίτλοι	39	39	-	-	-	-	-	-	-	-	39	-	-	-	-	
24	Νοικοκυριά	9.342	7.065	14	14	-	-	-	-	-	-	7.065	14	14	-	-	
25	εκ των οποίων δάνεια εξασφαλισμένα με ακίνητα κατοικίας	6.066	5.568	14	14	-	-	-	-	-	-	5.568	14	14	-	-	
26	εκ των οποίων δάνεια ανακαίνισης κτιρίων	1.020	1.020	-	-	-	-	-	-	-	-	1.020	-	-	-	-	
27	εκ των οποίων δάνεια αγοράς μηχανοκίνητου οχήματος	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-	-	-	
28	Χρηματοδότηση τοπικής αυτοδιοίκησης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
29	Χρηματοδότηση στέγασης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
30	Άλλη χρηματοδότηση τοπικής αυτοδιοίκησης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
31	Εξασφαλίσεις που λαμβάνονται με απόκτηση: ακίνητα κατοικίας και εμπορικά ακίνητα	537	537	-	-	-	-	-	-	-	-	537	-	-	-	-	
32	Στοιχεία ενεργητικού που εξαιρούνται από τον αριθμητή για τον υπολογισμό του GAR (καλυπτόμενα στον παρονομαστή)	32.356															
33	Χρηματοπιστωτικές και μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	22.306															
34	MME και ΜΧΕ (πλην ΜΜΕ) που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD	12.807															
35	Δάνεια και προκαταβολές	12.787															
36	εκ των οποίων δάνεια εξασφαλισμένα με εμπορικά ακίνητα	3.769															
37	εκ των οποίων δάνεια ανακαίνισης κτιρίων	32															
38	Χρεωστικοί τίτλοι	10															
39	Μετοχικοί τίτλοι	10															

1. Στοιχεία ενεργητικού για τον υπολογισμό του GAR με βάση τον Κύκλο Εργασιών

		2023														
		Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)					Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)				Σύνολο (CCM + CCA)					
		Εκ των οποίων δραστηριότητες προς τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)					Εκ των οποίων δραστηριότητες προς τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Εκ των οποίων δραστηριότητες προς τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)					
		Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)					Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)				Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)					
		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες μετάβασης		Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων		Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες μετάβασης		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων		Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		
κατ. €	Συνολική Ακαθάριστη Λογιστική Αξία															
40	Αντισυμβαλλόμενοι τρίτων χωρών που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD	3.327														
41	Δάνεια και προκαταβολές	3.321														
42	Χρεωστικοί τίτλοι	0														
43	Μετοχικοί τίτλοι	6														
44	Παράγωγα	99														
45	Διατραπεζικά δάνεια σε πρώτη ζήτηση	336														
46	Μετρητά και στοιχεία ενεργητικού σχετικά με μετρητά	874														
47	Άλλες κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού (π.χ. υπεραξία, εμπορεύματα κ.λπ.)	8.742														
48	Σύνολο στοιχείων ενεργητικού GAR	49.129	9.563	846	714	0	41	453	16	-	-	10.016	862	714	0	41
49	Στοιχεία ενεργητικού που δεν καλύπτονται για τον υπολογισμό του GAR	26.483														
50	Κεντρικές κυβερνήσεις και υπερεθνικοί εκδότες	15.981														
51	Ανοίγματα σε κεντρικές τράπεζες	8.141														
52	Χαρτοφυλάκιο συναλλαγών	2.361														
53	Σύνολο στοιχείων ενεργητικού Ανοίγματα εκτός ισολογισμού - επιχειρήσεις που υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD	75.612	9.563	846	714	0	41	453	16	-	-	10.016	862	714	0	41
54	Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις	2.379	661	185	-	0	42	50	13	-	-	711	198	-	0	42
55	Στοιχεία ενεργητικού υπό διαχείριση	1.143	159	34	0	0	5	27	8	0	-	186	42	0	0	5
56	Εκ των οποίων χρεωστικοί τίτλοι	604	85	5	-	0	0	14	2	-	-	98	7	-	0	0
57	Εκ των οποίων μετοχικοί τίτλοι	539	75	29	0	0	5	14	6	0	-	88	35	0	0	5

1. Στοιχεία ενεργητικού για τον υπολογισμό του GAR με βάση τις Κεφαλαιουχικές Δαπάνες

κατ. €		Συνολική Ακαθάριστη Λογιστική Αξία		2023												
				Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)				Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)				Σύνολο (CCM + CCA)				
				Εκ των οποίων δραστηριότητες προς τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Εκ των οποίων δραστηριότητες προς τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Εκ των οποίων δραστηριότητες προς τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				
				Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)				Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)				Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)				
				Εκ των οποίων χρήση των εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες μετάβασης		Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες μετάβασης		Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		
GAR - Καλυπτόμενα στοιχεία ενεργητικού στον αριθμητή και στον παρονομαστή																
Δάνεια και προκαταβολές, χρεωστικοί τίτλοι και μετοχικοί τίτλοι, μη διακρατούμενοι για διαπραγμάτευση, επιλέξιμοι για τον υπολογισμό του GAR																
1		16.773	10.947	1.651	714	5	54	398	14	-	-	11.345	1.666	714	5	54
2	Χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	2.137	407	-	-	-	-	-	-	-	-	407	-	-	-	-
3	Πιστωτικά ιδρύματα	1.397	278	-	-	-	-	-	-	-	-	278	-	-	-	-
4	Δάνεια και προκαταβολές	719	118	-	-	-	-	-	-	-	-	118	-	-	-	-
5	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	666	160	-	-	-	-	-	-	-	-	160	-	-	-	-
6	Μετοχικοί τίτλοι	12	0	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-
7	Άλλες χρηματοπιστωτικές εταιρείες	740	129	-	-	-	-	-	-	-	-	129	-	-	-	-
8	εκ των οποίων επιχειρήσεις επενδύσεων	565	123	-	-	-	-	-	-	-	-	123	-	-	-	-
9	Δάνεια και προκαταβολές	104	104	-	-	-	-	-	-	-	-	104	-	-	-	-
10	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	460	18	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-
11	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	εκ των οποίων εταιρείες διαχείρισης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Δάνεια και προκαταβολές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	εκ των οποίων ασφαλιστικές επιχειρήσεις	175	7	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-
17	Δάνεια και προκαταβολές	175	7	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-
18	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	4.757	2.938	1.638	701	5	54	398	14	-	-	3.336	1.652	701	5	54
21	Δάνεια και προκαταβολές	4.470	2.742	1.560	701	2	53	397	14	-	-	3.140	1.574	701	2	53
22	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	248	157	78	-	2	2	1	0	-	-	158	78	-	2	2
23	Μετοχικοί τίτλοι	39	39	-	-	-	-	-	-	-	-	39	-	-	-	-
24	Νοικοκυριά	9.342	7.065	14	14	-	-	-	-	-	-	7.065	14	14	-	-
25	εκ των οποίων δάνεια εξασφαλισμένα με ακίνητα κατοικίας	6.066	5.568	14	14	-	-	-	-	-	-	5.568	14	14	-	-
26	εκ των οποίων δάνεια ανακαίνισης κτιρίων	1.020	1.020	-	-	-	-	-	-	-	-	1.020	-	-	-	-
27	εκ των οποίων δάνεια αγοράς μηχανοκίνητου οχήματος	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-	-	-
28	Χρηματοδότηση τοπικής αυτοδιοίκησης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Χρηματοδότηση στέγασης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Άλλη χρηματοδότηση τοπικής αυτοδιοίκησης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Εξασφαλίσεις που λαμβάνονται με απόκτηση: ακίνητα κατοικίας και εμπορικά ακίνητα	537	537	-	-	-	-	-	-	-	-	537	-	-	-	-
32	Στοιχεία ενεργητικού που εξαιρούνται από τον αριθμητή για τον υπολογισμό του GAR (καλυπτόμενα στον παρονομαστή)	32.356														
33	Χρηματοπιστωτικές και μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	22.306														
34	MME και MXE (πλην MME) που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD	12.807														
35	Δάνεια και προκαταβολές	12.787														
36	εκ των οποίων δάνεια εξασφαλισμένα με εμπορικά ακίνητα	3.769														
37	εκ των οποίων δάνεια ανακαίνισης κτιρίων	32														
38	Χρεωστικοί τίτλοι	10														
39	Μετοχικοί τίτλοι	10														

1. Στοιχεία ενεργητικού για τον υπολογισμό του GAR με βάση τις Κεφαλαιουχικές Δαπάνες

κατ. €		Συνολική Ακαθάριστη Λογιστική Αξία		2023															
				Μειτριάσμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)				Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)				Σύνολο (CCM + CCA)							
				Εκ των οποίων δραστηριότητες προς τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Εκ των οποίων δραστηριότητες προς τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Εκ των οποίων δραστηριότητες προς τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)							
Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)				Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)				Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες δραστηριότητες (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)											
				Εκ των οποίων χρήση των εσόδων			Εκ των οποίων δραστηριότητες μετάβασης			Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες			Εκ των οποίων χρήση των εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες μετάβασης		Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		
40	Αντισυμβαλλόμενοι τρίτων χωρών που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD	3.327																	
41	Δάνεια και προκαταβολές	3.321																	
42	Χρεωστικοί τίτλοι	0																	
43	Μετοχικοί τίτλοι	6																	
44	Παράγωγα	99																	
45	Διαπραγματευτικά δάνεια σε πρώτη ζήτηση	336																	
46	Μετρητά και στοιχεία ενεργητικού σχετικά με μετρητά	874																	
47	Άλλες κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού (π.χ. υπεραξία, εμπορεύματα κ.λπ.)	8.742																	
48	Σύνολο στοιχείων ενεργητικού GAR	49.129	10.947	1.651	714	5	54	398	14	-	-	11.345	1.666	714	5	54			
49	Στοιχεία ενεργητικού που δεν καλύπτονται για τον υπολογισμό του GAR	26.483																	
50	Κεντρικές κυβερνήσεις και υπερεθνικοί εκδότες	15.981																	
51	Ανοίγματα σε κεντρικές τράπεζες	8.141																	
52	Χαρτοφυλάκιο συναλλαγών	2.361																	
53	Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	75.612	10.947	1.651	714	5	54	398	14	-	-	11.345	1.666	714	5	54			
Ανοίγματα εκτός ισολογισμού - επιχειρήσεις που υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD																			
54	Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις	2.379	1.202	680	-	53	2	25	31	-	-	1.227	711	-	53	2			
55	Στοιχεία ενεργητικού υπό διαχείριση	1.143	285	117	0	1	0	7	6	0	-	292	123	0	1	0			
56	Εκ των οποίων χρεωστικοί τίτλοι	604	133	37	-	1	0	0	0	-	-	133	37	-	1	0			
57	Εκ των οποίων μετοχικοί τίτλοι	539	152	80	0	1	0	7	6	0	-	159	87	0	1	0			

2. GAR — Πληροφορίες σχετικά με τους τομείς με βάση τον Κύκλο Εργασιών

	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)				Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)				Σύνολο (CCM + CCA)			
	Μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες (που υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD)		ΜΜΕ και άλλες ΜΧΕ που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD		Μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες (που υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD)		ΜΜΕ και άλλες ΜΧΕ που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD		Μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες (που υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD)		ΜΜΕ και άλλες ΜΧΕ που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD	
	Κατανομή ανά τομέα - τετραψήφιο επίπεδο NACE (κωδικός και ετικέτα)		Ακαθάριστη Λογιστική Αξία		Ακαθάριστη Λογιστική Αξία		Ακαθάριστη Λογιστική Αξία		Ακαθάριστη Λογιστική Αξία		Ακαθάριστη Λογιστική Αξία	
	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCM)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCM)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCA)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCA)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCM + CCA)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCM + CCA)
1	G13.93 Κατασκευή χαλιών και κλιμινών	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
2	G13.95 Κατασκευή μη υφασμένων ειδών και προϊόντων από μη υφασμένα είδη, εκτός από τα ενδύματα	-	-	-	11	4	-	-	11	4	-	-
3	F18.12 Άλλες εκτυπωτικές δραστηριότητες	2	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-
4	F18.20 Αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων	39	-	-	-	-	-	-	39	-	-	-
5	F19.20 Παραγωγή προϊόντων διύλισης πετρελαίου	856	5	-	-	-	-	-	856	5	-	-
6	F20.42 Παραγωγή αρωμάτων και παρασκευασμάτων καλλωπισμού	17	-	-	17	-	-	-	17	-	-	-
7	F20.59 Παραγωγή άλλων χημικών προϊόντων π.δ.κ.α.	7	0	-	-	-	-	-	7	0	-	-
8	F22.11 Κατασκευή επισώτρων (ελαστικά οχημάτων) και σωλήνων από καουτσούκ· αναγόμωση και ανακατασκευή επισώτρων (ελαστικά οχημάτων) από καουτσούκ	0	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-
9	F22.22 Κατασκευή πλαστικών ειδών συσκευασίας	-	-	-	11	4	-	-	11	4	-	-
10	F23.42 Κατασκευή κεραμικών ειδών υγιεινής	2	0	-	-	-	-	-	2	0	-	-
11	F23.51 Παραγωγή τσιμέντου	87	-	-	87	7	-	-	87	7	-	-
12	F24.10 Παραγωγή βασικού σιδήρου και χάλυβα και σιδηροκραμάτων	40	17	-	-	-	-	-	40	17	-	-
13	F24.20 Κατασκευή χαλύβδινων σωλήνων, αγωγών, κοίλων ειδών με καθορισμένη μορφή και συναφών εξαρτημάτων	79	40	-	-	-	-	-	79	40	-	-
14	F24.42 Παραγωγή αλουμινίου (αργιλίου)	15	1	-	-	-	-	-	15	1	-	-
15	F24.44 Παραγωγή χαλκού	158	-	-	-	-	-	-	158	-	-	-
16	F24.51 Χύτευση σιδήρου	53	5	-	-	-	-	-	53	5	-	-
17	F25.11 Κατασκευή μεταλλικών σκελετών και μερών μεταλλικών σκελετών	6	0	-	-	-	-	-	6	0	-	-
18	F27.20 Κατασκευή ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών	170	-	-	170	-	-	-	170	-	-	-
19	F27.32 Κατασκευή άλλων ηλεκτρονικών και ηλεκτρικών συρμάτων και καλωδίων	52	26	-	-	-	-	-	52	26	-	-
20	Δ35.11 Παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος	1.150	723	-	50	-	-	-	1.150	723	-	-
21	Δ35.13 Διανομή ηλεκτρικού ρεύματος	124	-	-	-	-	-	-	124	-	-	-
22	Δ35.14 Εμπόριο ηλεκτρικού ρεύματος	378	0	-	0	-	-	-	378	0	-	-
23	Δ35.22 Διανομή αέριων καυσίμων μέσω αγωγών	0	0	-	-	-	-	-	0	0	-	-
24	E38.11 Συλλογή μη επικίνδυνων αποβλήτων	1	0	-	-	-	-	-	1	0	-	-
25	E38.32 Ανάκτηση διαλεγμένου υλικού	2	0	-	-	-	-	-	2	0	-	-
26	ΣΤ41.20 Κατασκευή κτιρίων για κατοικίες και μη	56	0	-	-	-	-	-	56	0	-	-
27	ΣΤ42.11 Κατασκευή δρόμων και αυτοκινητοδρόμων	28	3	-	24	-	-	-	28	3	-	-
28	ΣΤ42.21 Κατασκευή κοινωφελών έργων σχετικών με υγρά	2	0	-	-	-	-	-	2	0	-	-
29	ΣΤ42.99 Κατασκευή άλλων έργων πολιτικού μηχανικού π.δ.κ.α.	41	4	-	41	-	-	-	41	4	-	-
30	Z45.31 Χονδρικό εμπόριο μερών και εξαρτημάτων μηχανοκίνητων οχημάτων	1	0	-	1	0	-	-	1	0	-	-
31	Z46.43 Χονδρικό εμπόριο ηλεκτρικών οικιακών συσκευών	9	0	-	-	-	-	-	9	0	-	-
32	Z46.47 Χονδρικό εμπόριο επίπλων, χαλιών και φωτιστικών	12	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-
33	Z46.51 Χονδρικό εμπόριο ηλεκτρονικών υπολογιστών, περιφερειακού εξοπλισμού υπολογιστών και λογισμικού	15	0	-	3	-	-	-	15	0	-	-
34	Z46.52 Χονδρικό εμπόριο ηλεκτρονικού και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού και εξαρτημάτων	22	-	-	-	-	-	-	22	-	-	-
35	Z46.69 Χονδρικό εμπόριο άλλων μηχανημάτων και εξοπλισμού	2	0	-	-	-	-	-	2	0	-	-
36	Z46.71 Χονδρικό εμπόριο στερεών, υγρών και αερίων καυσίμων και συναφών προϊόντων	174	2	-	-	-	-	-	174	2	-	-
37	Z46.77 Χονδρικό εμπόριο απορριμμάτων και υπολειμμάτων	9	1	-	-	-	-	-	9	1	-	-
38	Z46.90 Μη ειδικευμένο χονδρικό εμπόριο	1	0	-	-	-	-	-	1	0	-	-
39	Z47.64 Λιανικό εμπόριο αθλητικού εξοπλισμού σε ειδικευμένα καταστήματα	10	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-

2. GAR — Πληροφορίες σχετικά με τους τομείς με βάση τον Κύκλο Εργασιών

	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)				Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)				Σύνολο (CCM + CCA)			
	Μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες (που υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD)		ΜΜΕ και άλλες ΜΧΕ που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD		Μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες (που υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD)		ΜΜΕ και άλλες ΜΧΕ που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD		Μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες (που υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD)		ΜΜΕ και άλλες ΜΧΕ που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD	
	Ακαθάριστη Λογιστική Αξία		Ακαθάριστη Λογιστική Αξία		Ακαθάριστη Λογιστική Αξία		Ακαθάριστη Λογιστική Αξία		Ακαθάριστη Λογιστική Αξία		Ακαθάριστη Λογιστική Αξία	
Κατανομή ανά τομέα - τετραψήφιο επίπεδο NACE (κωδικός και ετικέτα)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCM)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCM)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCA)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCA)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCM + CCA)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCM + CCA)
40 H50.10 Θαλάσσιες και ακτοπλοϊκές μεταφορές επιβατών	45	-			-	-			45	-		
41 H52.10 Αποθήκευση	64	0			4	-			64	0		
42 H52.21 Δραστηριότητες συναφείς με τις χερσαίες μεταφορές	-	-			283	-			283	-		
43 H52.22 Δραστηριότητες συναφείς με τις πλωτές μεταφορές	9	-			9	-			9	-		
44 H52.23 Δραστηριότητες συναφείς με τις αεροπορικές μεταφορές	265	2			99	-			364	2		
45 H52.29 Άλλες υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες	1	-			1	-			1	-		
46 055.10 Ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα	19	-			19	-			19	-		
47 I58.29 Έκδοση άλλου λογισμικού	5	-			-	-			5	-		
48 I61.20 Ασύρματες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες	32	-			-	-			32	-		
49 I61.90 Άλλες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες	30	-			-	-			30	-		
50 I62.01 Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών συστημάτων	18	0			-	-			18	0		
51 I62.02 Δραστηριότητες παροχής συμβουλών σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές	1	0			-	-			1	0		
52 I62.03 Υπηρεσίες διαχείρισης ηλεκτρονικών συστημάτων	2	0			2	-			2	0		
53 I63.91 Δραστηριότητες πρακτορείων ειδήσεων	12	0			-	-			12	0		
54 K64.19 Άλλοι οργανισμοί νομισματικής διαμεσολάβησης	0	-			-	-			0	-		
55 K65.12 Ασφάλειες εκτός από τις ασφάλειες ζωής	2	-			-	-			2	-		
56 L68.20 Εκμίσθωση και διαχείριση ιδιόκτητων ή μισθωμένων ακινήτων	77	0			2	-			77	0		
57 M70.22 Δραστηριότητες παροχής επιχειρηματικών συμβουλών και άλλων συμβουλών διαχείρισης	3	-			3	-			3	-		
58 M73.11 Διαφημιστικά γραφεία	0	-			-	-			0	-		
59 N77.11 Ενοίκιαση και εκμίσθωση αυτοκινήτων και ελαφρών μηχανοκίνητων οχημάτων	65	3			65	0			65	3		
60 P86.10 Νοσοκομειακές δραστηριότητες	37	-			37	-			37	-		
61 P92.00 Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα	14	-			1	-			14	-		
62 S96.01 Πλύσιμο και (στεγνό) καθάρισμα κλωστοϋφαντουργικών και γούνινων προϊόντων	31	-			-	-			31	-		

Σημείωση: Οι εκθέσεις στο βιβλίο τραπεζικών εργασιών προς μη χρηματοοικονομικές εταιρείες που υπόκεινται στην NFRD περίμετρο βασίζονται στην κύρια δραστηριότητα του αντισυμβαλλομένου.

2. GAR — Πληροφορίες σχετικά με τους τομείς με βάση τις Κεφαλαιουχικές Δαπάνες

	Κατανομή ανά τομέα - τετραψήφιο επίπεδο NACE (κωδικός και ετικέτα)	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)		Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)				Σύνολο (CCM + CCA)					
		Μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες (που υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD)		ΜΜΕ και άλλες ΜΧΕ που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD		Μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες (που υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD)		ΜΜΕ και άλλες ΜΧΕ που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD		Μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες (που υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD)		ΜΜΕ και άλλες ΜΧΕ που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD	
		Ακαθάριστη Λογιστική Αξία	Ακαθάριστη Λογιστική Αξία	Ακαθάριστη Λογιστική Αξία	Ακαθάριστη Λογιστική Αξία	Ακαθάριστη Λογιστική Αξία	Ακαθάριστη Λογιστική Αξία	Ακαθάριστη Λογιστική Αξία	Ακαθάριστη Λογιστική Αξία	Ακαθάριστη Λογιστική Αξία	Ακαθάριστη Λογιστική Αξία	Ακαθάριστη Λογιστική Αξία	Ακαθάριστη Λογιστική Αξία
		εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCM)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCM)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCA)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCA)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCM + CCA)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCM + CCA)
1	G13.93 Κατασκευή χαλιών και κιλιμιών	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
2	G13.95 Κατασκευή μη υφασμένων ειδών και προϊόντων από μη υφασμένα είδη, εκτός από τα ενδύματα	-	-	-	-	11	6	11	6	-	-	-	-
3	G18.12 Άλλες εκτυπωτικές δραστηριότητες	2	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-
4	G18.20 Αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων	39	-	-	-	-	-	39	-	-	-	-	-
5	G19.20 Παραγωγή προϊόντων διύλισης πετρελαίου	856	453	-	-	-	-	856	453	-	-	-	-
6	G20.42 Παραγωγή αρωμάτων και παρασκευασμάτων καλλωπισμού	17	-	-	-	17	-	17	-	-	-	-	-
7	G20.59 Παραγωγή άλλων χημικών προϊόντων π.δ.κ.α.	7	6	-	-	-	-	7	6	-	-	-	-
8	G22.11 Κατασκευή επισώτρων (ελαστικά οχημάτων) και σωλήνων από καουτσούκ: αναγόμωση και ανακατασκευή επισώτρων (ελαστικά οχημάτων) από καουτσούκ	0	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-
9	G22.22 Κατασκευή πλαστικών ειδών συσκευασίας	-	-	-	-	11	6	11	6	-	-	-	-
10	G23.42 Κατασκευή κεραμικών ειδών υγιεινής	2	0	-	-	-	-	2	0	-	-	-	-
11	G23.51 Παραγωγή τσιμέντου	87	14	-	-	87	-	87	14	-	-	-	-
12	G24.10 Παραγωγή βασικού σιδήρου και χάλυβα και σιδηροκραμάτων	40	16	-	-	-	-	40	16	-	-	-	-
13	G24.20 Κατασκευή χαλύβδινων σωλήνων, αγωγών, κοίλων ειδών με καθορισμένη μορφή και συναφών εξαρτημάτων	79	37	-	-	-	-	79	37	-	-	-	-
14	G24.42 Παραγωγή αλουμινίου (αργιού)	15	5	-	-	-	-	15	5	-	-	-	-
15	G24.44 Παραγωγή χαλκού	158	-	-	-	-	-	158	-	-	-	-	-
16	G24.51 Χύτευση σιδήρου	53	6	-	-	-	-	53	6	-	-	-	-
17	G25.11 Κατασκευή μεταλλικών σκελετών και μερών μεταλλικών σκελετών	6	0	-	-	-	-	6	0	-	-	-	-
18	G27.20 Κατασκευή ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών	170	-	-	-	170	-	170	-	-	-	-	-
19	G27.32 Κατασκευή άλλων ηλεκτρονικών και ηλεκτρικών συρμάτων και καλωδίων	52	25	-	-	-	-	52	25	-	-	-	-
20	Δ35.11 Παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος	1.150	835	-	-	50	1	1.150	836	-	-	-	-
21	Δ35.13 Διανομή ηλεκτρικού ρεύματος	124	-	-	-	-	-	124	-	-	-	-	-
22	Δ35.14 Εμπόριο ηλεκτρικού ρεύματος	378	0	-	-	0	0	378	0	-	-	-	-
23	Δ35.22 Διανομή αέριων καυσίμων μέσω αγωγών	0	0	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-
24	E38.11 Συλλογή μη επικίνδυνων αποβλήτων	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
25	E38.32 Ανάκτηση διαλεγμένου υλικού	2	0	-	-	-	-	2	0	-	-	-	-
26	ΣΤ41.20 Κατασκευή κτιρίων για κατοικίες και μη	56	0	-	-	-	-	56	0	-	-	-	-
27	ΣΤ42.11 Κατασκευή δρόμων και αυτοκινητοδρόμων	28	16	24	0	-	-	28	16	-	-	-	-
28	ΣΤ42.21 Κατασκευή κοινωφελών έργων σχετικών με υγρά	2	2	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-
29	ΣΤ42.99 Κατασκευή άλλων έργων πολιτικού μηχανικού π.δ.κ.α.	41	24	41	1	-	-	41	25	-	-	-	-
30	Z45.31 Χονδρικό εμπόριο μερών και εξαρτημάτων μηχανοκίνητων οχημάτων	1	0	1	0	-	-	1	0	-	-	-	-
31	Z46.43 Χονδρικό εμπόριο ηλεκτρικών οικιακών συσκευών	9	2	-	-	-	-	9	2	-	-	-	-
32	Z46.47 Χονδρικό εμπόριο επίπλων, χαλιών και φωτιστικών	12	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-
33	Z46.51 Χονδρικό εμπόριο ηλεκτρονικών υπολογιστών, περιφερειακού εξοπλισμού υπολογιστών και λογισμικού	15	2	3	-	-	-	15	2	-	-	-	-
34	Z46.52 Χονδρικό εμπόριο ηλεκτρονικού και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού και εξαρτημάτων	22	-	-	-	-	-	22	-	-	-	-	-
35	Z46.69 Χονδρικό εμπόριο άλλων μηχανημάτων και εξοπλισμού	2	0	-	-	-	-	2	0	-	-	-	-
36	Z46.71 Χονδρικό εμπόριο στερεών, υγρών και αερίων καυσίμων και συναφών προϊόντων	174	128	-	-	-	-	174	128	-	-	-	-
37	Z46.77 Χονδρικό εμπόριο απορριμμάτων και υπολειμμάτων	9	1	-	-	-	-	9	1	-	-	-	-
38	Z46.90 Μη ειδικευμένο χονδρικό εμπόριο	1	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-

2. GAR — Πληροφορίες σχετικά με τους τομείς με βάση τις Κεφαλαιουχικές Δαπάνες

		Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)		Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)		Σύνολο (CCM + CCA)	
		Μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες (που υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD)	MME και άλλες ΜΧΕ που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD	Μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες (που υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD)	MME και άλλες ΜΧΕ που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD	Μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες (που υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD)	MME και άλλες ΜΧΕ που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις δημοσιοποίησης της NFRD
Κατανομή ανά τομέα - τετραψήφιο επίπεδο NACE (κωδικός και ετικέτα)		Ακαθάριστη Λογιστική Αξία		Ακαθάριστη Λογιστική Αξία		Ακαθάριστη Λογιστική Αξία	
		εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCM)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCA)	εκατ. EUR	Εκ των οποίων περιβαλλοντικά βιώσιμες (CCM + CCA)
39	Z47.64 Λιανικό εμπόριο αθλητικού εξοπλισμού σε ειδικευμένα καταστήματα	10	-	-	-	10	-
40	H50.10 Θαλάσσιες και ακτοπλοϊκές μεταφορές επιβατών	45	-	-	-	45	-
41	H52.10 Αποθήκευση	64	22	4	-	64	22
42	H52.21 Δραστηριότητες συναφείς με τις χερσαίες μεταφορές	-	-	283	-	283	-
43	H52.22 Δραστηριότητες συναφείς με τις πλωτές μεταφορές	9	-	9	-	9	-
44	H52.23 Δραστηριότητες συναφείς με τις αεροπορικές μεταφορές	265	33	99	-	364	33
45	H52.29 Άλλες υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες	1	-	1	-	1	-
46	Θ55.10 Ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα	19	-	19	-	19	-
47	I58.29 Έκδοση άλλου λογισμικού	5	-	-	-	5	-
48	I61.20 Ασύρματες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες	32	-	-	-	32	-
49	I61.90 Άλλες τηλεπικοινωνιακές δραστηριότητες	30	-	-	-	30	-
50	I62.01 Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών συστημάτων	18	0	-	-	18	0
51	I62.02 Δραστηριότητες παροχής συμβουλών σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές	1	0	-	-	1	0
52	I62.03 Υπηρεσίες διαχείρισης ηλεκτρονικών συστημάτων	2	1	2	0	2	1
53	I63.91 Δραστηριότητες πρακτορείων ειδήσεων	12	2	-	-	12	2
54	K64.19 Άλλοι οργανισμοί νομισματικής διαμεσολάβησης	0	-	-	-	0	-
55	K65.12 Ασφάλειες εκτός από τις ασφάλειες ζωής	2	-	-	-	2	-
56	L68.20 Εκμίσθωση και διαχείριση ιδιόκτητων ή μισθωμένων ακινήτων	77	0	2	-	77	0
57	M70.22 Δραστηριότητες παροχής επιχειρηματικών συμβουλών και άλλων συμβουλών διαχείρισης	3	-	3	-	3	-
58	M73.11 Διαφημιστικά γραφεία	0	-	-	-	0	-
59	N77.11 Ενοίκιαση και εκμίσθωση αυτοκινήτων και ελαφρών μηχανοκίνητων οχημάτων	65	7	65	0	65	7
60	P86.10 Νοσοκομειακές δραστηριότητες	37	-	37	-	37	-
61	P92.00 Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα	14	-	1	-	14	-
62	S96.01 Πλύσιμο και (στεγνό) καθάρισμα κλωστοϋφαντουργικών και γούνινων προϊόντων	31	-	-	-	31	-

Σημείωση: Οι εκθέσεις στο βιβλίο τραπεζικών εργασιών προς μη χρηματοοικονομικές εταιρείες που υπόκεινται στην NFRD περίμετρο βασίζονται στην κύρια δραστηριότητα του αντισυμβαλλομένου.

3. ΒΔΕ GAR αποθέματος με βάση τον Κύκλο Εργασιών

	2023															
	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)					Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)					Σύνολο (CCM + CCA)					
	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)					
	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)					
% (σε σύγκριση με το σύνολο των καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού στον παρονομαστή)	Εκ των οποίων χρήση των εσόδων			Εκ των οποίων δραστηριότητες μετάβασης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες	Εκ των οποίων χρήση των εσόδων			Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες	Εκ των οποίων χρήση των εσόδων			Εκ των οποίων δραστηριότητες μετάβασης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες	Ποσοστό του συνόλου των καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού	
GAR - Καλυπτόμενα στοιχεία ενεργητικού στον αριθμητή και στον παρονομαστή																
1	Δάνεια και προκαταβολές, χρεωστικοί τίτλοι και μετοχικοί τίτλοι, μη διακρατούμενοι για διαπραγμάτευση, επιλέξιμοι για τον υπολογισμό του GAR	57,0%	5,0%	4,3%	0,0%	0,2%	2,7%	0,1%	-	-	59,7%	5,1%	4,3%	0,0%	0,2%	34,1%
2	Χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	19,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	19,0%	-	-	-	-	4,3%
3	Πιστωτικά ιδρύματα	19,8%	-	-	-	-	-	-	-	-	19,8%	-	-	-	-	2,8%
4	Δάνεια και προκαταβολές	16,4%	-	-	-	-	-	-	-	-	16,4%	-	-	-	-	1,5%
5	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	23,9%	-	-	-	-	-	-	-	-	23,9%	-	-	-	-	1,4%
6	Μετοχικοί τίτλοι	0,5%	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5%	-	-	-	-	0,0%
7	Άλλες χρηματοπιστωτικές εταιρείες	17,4%	-	-	-	-	-	-	-	-	17,4%	-	-	-	-	1,5%
8	εκ των οποίων επιχειρήσεις επενδύσεων	21,7%	-	-	-	-	-	-	-	-	21,7%	-	-	-	-	1,1%
9	Δάνεια και προκαταβολές	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	0,2%
10	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	3,9%	-	-	-	-	-	-	-	-	3,9%	-	-	-	-	0,9%
11	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	εκ των οποίων εταιρείες διαχείρισης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Δάνεια και προκαταβολές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	εκ των οποίων ασφαλιστικές επιχειρήσεις	3,8%	-	-	-	-	-	-	-	-	3,8%	-	-	-	-	0,4%
17	Δάνεια και προκαταβολές	3,8%	-	-	-	-	-	-	-	-	3,8%	-	-	-	-	0,4%
18	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	32,7%	17,5%	14,7%	0,0%	0,9%	9,5%	0,3%	-	-	42,2%	17,8%	14,7%	0,0%	0,9%	9,7%
21	Δάνεια και προκαταβολές	33,2%	18,5%	15,7%	0,0%	0,9%	8,9%	0,2%	-	-	42,2%	18,7%	15,7%	0,0%	0,9%	9,1%
22	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	12,2%	1,8%	-	0,0%	0,0%	21,6%	3,0%	-	-	33,8%	4,8%	-	0,0%	0,0%	0,5%
23	Μετοχικοί τίτλοι	99,5%	-	-	-	-	-	-	-	-	99,5%	-	-	-	-	0,1%
24	Νοικοκυριά	75,6%	0,1%	0,1%	-	-	-	-	-	-	75,6%	0,1%	0,1%	-	-	19,0%
25	εκ των οποίων δάνεια εξασφαλισμένα με ακίνητα κατοικίας	91,8%	0,2%	0,2%	-	-	-	-	-	-	91,8%	0,2%	0,2%	-	-	12,3%
26	εκ των οποίων δάνεια ανακαίνισης κτιρίων	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	2,1%
27	εκ των οποίων δάνεια αγοράς μηχανοκίνητου οχήματος	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	0,2%
28	Χρηματοδότηση τοπικής αυτοδιοίκησης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Χρηματοδότηση στέγασης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Άλλη χρηματοδότηση τοπικής αυτοδιοίκησης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Εξασφαλίσεις που λαμβάνονται με απόκτηση: ακίνητα κατοικίας και εμπορικά ακίνητα	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	1,1%

3. ΒΔΕ GAR αποθέματος με βάση τον Κύκλο Εργασιών

		2023															
		Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)					Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)					Σύνολο (CCM + CCA)					
		Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)					
% (σε σύγκριση με το σύνολο των καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού στον παρονομαστή)		Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)					Ποσοστό του συνόλου των καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού
		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες			Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες			Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες				
32	Σύνολο στοιχείων ενεργητικού GAR	19,5%	1,7%	1,5%	0,0%	0,1%	0,9%	0,0%	-	-	20,4%	1,8%	1,5%	0,0%	0,1%	34,1%	

3. ΒΔΕ GAR αποθέματος με βάση τις Κεφαλαιουχικές Δαπάνες

	2023															
	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)					Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)					Σύνολο (CCM + CCA)					Ποσοστό του συνόλου των καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού
	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)					
	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)					
Εκ των οποίων χρήση των εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης		Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων		Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης		Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		
GAR - Καλυπτόμενα στοιχεία ενεργητικού στον αριθμητή και στον παρονομαστή																
1	Δάνεια και προκαταβολές, χρεωστικοί τίτλοι και μετοχικοί τίτλοι, μη διακρατούμενοι για διαπραγμάτευση, επιλέξιμοι για τον υπολογισμό του GAR															
	65,3%	9,8%	4,3%	0,0%	0,3%	2,4%	0,1%	-	-	67,6%	9,9%	4,3%	0,0%	0,3%	34,1%	
2	Χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις															
	19,1%	-	-	-	-	-	-	-	-	19,1%	-	-	-	-	4,3%	
3	Πιστωτικά ιδρύματα															
	19,9%	-	-	-	-	-	-	-	-	19,9%	-	-	-	-	2,8%	
4	Δάνεια και προκαταβολές															
	16,4%	-	-	-	-	-	-	-	-	16,4%	-	-	-	-	1,5%	
5	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων															
	24,1%	-	-	-	-	-	-	-	-	24,1%	-	-	-	-	1,4%	
6	Μετοχικοί τίτλοι															
	0,5%	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5%	-	-	-	-	0,0%	
7	Άλλες χρηματοπιστωτικές εταιρείες															
	17,5%	-	-	-	-	-	-	-	-	17,5%	-	-	-	-	1,5%	
8	εκ των οποίων επιχειρήσεις επενδύσεων															
	21,7%	-	-	-	-	-	-	-	-	21,7%	-	-	-	-	1,1%	
9	Δάνεια και προκαταβολές															
	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	0,2%	
10	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων															
	4,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	4,0%	-	-	-	-	0,9%	
11	Μετοχικοί τίτλοι															
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12	εκ των οποίων εταιρείες διαχείρισης															
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
13	Δάνεια και προκαταβολές															
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων															
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15	Μετοχικοί τίτλοι															
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
16	εκ των οποίων ασφαλιστικές επιχειρήσεις															
	3,8%	-	-	-	-	-	-	-	-	3,8%	-	-	-	-	0,4%	
17	Δάνεια και προκαταβολές															
	3,8%	-	-	-	-	-	-	-	-	3,8%	-	-	-	-	0,4%	
18	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων															
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19	Μετοχικοί τίτλοι															
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
20	Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις															
	61,8%	34,4%	14,7%	0,1%	1,1%	8,4%	0,3%	-	-	70,1%	34,7%	14,7%	0,1%	1,1%	9,7%	
21	Δάνεια και προκαταβολές															
	61,3%	34,9%	15,7%	0,1%	1,2%	8,9%	0,3%	-	-	70,2%	35,2%	15,7%	0,1%	1,2%	9,1%	
22	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων															
	63,4%	31,5%	-	1,0%	0,6%	0,3%	0,2%	-	-	63,7%	31,7%	-	1,0%	0,6%	0,5%	
23	Μετοχικοί τίτλοι															
	99,5%	-	-	-	-	-	-	-	-	99,5%	-	-	-	-	0,1%	
24	Νοικοκυριά															
	75,6%	0,1%	0,1%	-	-	-	-	-	-	75,6%	0,1%	0,1%	-	-	19,0%	
25	εκ των οποίων δάνεια εξασφαλισμένα με ακίνητα κατοικίας															
	91,8%	0,2%	0,2%	-	-	-	-	-	-	91,8%	0,2%	0,2%	-	-	12,3%	
26	εκ των οποίων δάνεια ανακαίνισης κτιρίων															
	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	2,1%	
27	εκ των οποίων δάνεια αγοράς μηχανοκίνητου οχήματος															
	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	0,2%	
28	Χρηματοδότηση τοπικής αυτοδιοίκησης															
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
29	Χρηματοδότηση στέγασης															
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
30	Άλλη χρηματοδότηση τοπικής αυτοδιοίκησης															
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
31	Εξασφαλίσεις που λαμβάνονται με απόκτηση: ακίνητα κατοικίας και εμπορικά ακίνητα															
	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	1,1%	
32	Σύνολο στοιχείων ενεργητικού GAR															
	22,3%	3,4%	1,5%	0,0%	0,1%	0,8%	0,0%	-	-	23,1%	3,4%	1,5%	0,0%	0,1%	34,1%	

4. ΒΔΕ GAR ροής με βάση τον Κύκλο Εργασιών

	2023																Ποσοστό του συνόλου των καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού
	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)					Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)					Σύνολο (CCM + CCA)						
	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)						
	% (σε σύγκριση με τη ροή των συνολικών επιλέξιμων στοιχείων ενεργητικού)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)					Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)						
	Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		
GAR - Καλυπτόμενα στοιχεία ενεργητικού στον αριθμητή και στον παρονομαστή																	
1	Δάνεια και προκαταβολές, χρεωστικοί τίτλοι και μετοχικοί τίτλοι, μη διακρατούμενοι για διαπραγμάτευση, επιλέξιμοι για τον υπολογισμό του GAR	43,5%	10,2%	9,2%	0,0%	0,2%	1,4%	0,2%	-	-	45,0%	10,4%	9,2%	0,0%	0,2%	100,0%	
2	Χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	29,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	29,0%	-	-	-	-	15,4%	
3	Πιστωτικά ιδρύματα	23,6%	-	-	-	-	-	-	-	-	23,6%	-	-	-	-	4,9%	
4	Δάνεια και προκαταβολές	31,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	31,0%	-	-	-	-	0,4%	
5	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	23,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	23,0%	-	-	-	-	4,5%	
6	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
7	Άλλες χρηματοπιστωτικές εταιρείες	31,5%	-	-	-	-	-	-	-	-	31,5%	-	-	-	-	10,5%	
8	εκ των οποίων επιχειρήσεις επενδύσεων	31,5%	-	-	-	-	-	-	-	-	31,5%	-	-	-	-	10,5%	
9	Δάνεια και προκαταβολές	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	3,0%	
10	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	3,9%	-	-	-	-	-	-	-	-	3,9%	-	-	-	-	7,5%	
11	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12	εκ των οποίων εταιρείες διαχείρισης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
13	Δάνεια και προκαταβολές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
16	εκ των οποίων ασφαλιστικές επιχειρήσεις	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
17	Δάνεια και προκαταβολές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
18	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
20	Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	34,3%	16,8%	15,0%	0,0%	0,3%	2,5%	0,3%	-	-	36,8%	17,1%	15,0%	0,0%	0,3%	59,1%	
21	Δάνεια και προκαταβολές	35,2%	17,2%	15,4%	0,0%	0,3%	1,2%	0,1%	-	-	36,3%	17,3%	15,4%	0,0%	0,3%	57,7%	
22	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	-	-	-	-	-	55,8%	8,1%	-	-	55,8%	8,1%	-	-	-	1,4%	
23	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
24	Νοικοκυριά	73,1%	1,1%	1,1%	-	-	-	-	-	-	73,1%	1,1%	1,1%	-	-	25,0%	
25	εκ των οποίων δάνεια εξασφαλισμένα με ακίνητα κατοικίας	100,0%	1,9%	1,9%	-	-	-	-	-	-	100,0%	1,9%	1,9%	-	-	15,0%	
26	εκ των οποίων δάνεια ανακαίνισης κτιρίων	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	1,5%	
27	εκ των οποίων δάνεια αγοράς μηχανοκίνητου οχήματος	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	1,4%	
28	Χρηματοδότηση τοπικής αυτοδιοίκησης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
29	Χρηματοδότηση στέγασης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
30	Άλλη χρηματοδότηση τοπικής αυτοδιοίκησης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
31	Εξασφαλίσεις που λαμβάνονται με απόκτηση: ακίνητα κατοικίας και εμπορικά ακίνητα	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	0,5%	
32	Σύνολο στοιχείων ενεργητικού GAR	43,5%	10,2%	9,2%	0,0%	0,2%	1,4%	0,2%	-	-	45,0%	10,4%	9,2%	0,0%	0,2%	100,0%	

4. ΒΔΕ GAR ροής με βάση τον Κύκλο Εργασιών

	2023												Ποσοστό του συνόλου των καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού
	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)				Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)				Σύνολο (CCM + CCA)				
	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				
% (σε σύγκριση με τη ροή των συνολικών επιλέξιμων στοιχείων ενεργητικού)	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				
	Εκ των οποίων χρήση εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης		Εκ των οποίων χρήση εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες		Εκ των οποίων χρήση εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης		

Σημείωση: Ο υπολογισμός του ΒΔΕ GAR ροής γίνεται βάσει της Συνολικής ακαθάριστης λογιστική αξίας σε σύγκριση με το σύνολο των καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού στον παρονομαστή.

4. ΒΔΕ GAR ροής με βάση τις Κεφαλαιουχικές Δαπάνες

	2023												Ποσοστό του συνόλου των καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού
	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)				Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)				Σύνολο (CCM + CCA)				
	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				
% (σε σύγκριση με τη ροή των συνολικών επιλέξιμων στοιχείων ενεργητικού)	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				
	Εκ των οποίων χρήση εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης		Εκ των οποίων χρήση εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες		Εκ των οποίων χρήση εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης		

GAR - Καλυπτόμενα στοιχεία ενεργητικού στον αριθμητή και στον παρονομαστή																
1	Δάνεια και προκαταβολές, χρεωστικοί τίτλοι και μετοχικοί τίτλοι, μη διακρατούμενοι για διαπραγμάτευση, επιλέξιμοι για τον υπολογισμό του GAR	64,9%	23,8%	9,2%	0,1%	0,6%	0,7%	0,1%	-	-	65,6%	23,9%	9,2%	0,1%	0,6%	100,0%
2	Χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	29,1%	-	-	-	-	-	-	-	-	29,1%	-	-	-	-	15,4%
3	Πιστωτικά ιδρύματα	23,8%	-	-	-	-	-	-	-	-	23,8%	-	-	-	-	4,9%
4	Δάνεια και προκαταβολές	31,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	31,0%	-	-	-	-	0,4%
5	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	23,2%	-	-	-	-	-	-	-	-	23,2%	-	-	-	-	4,5%
6	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Άλλες χρηματοπιστωτικές εταιρείες	31,6%	-	-	-	-	-	-	-	-	31,6%	-	-	-	-	10,5%
8	εκ των οποίων επιχειρήσεις επενδύσεων	31,6%	-	-	-	-	-	-	-	-	31,6%	-	-	-	-	10,5%
9	Δάνεια και προκαταβολές	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	3,0%
10	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	4,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	4,0%	-	-	-	-	7,5%
11	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	εκ των οποίων εταιρείες διαχείρισης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Δάνεια και προκαταβολές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	εκ των οποίων ασφαλιστικές επιχειρήσεις	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Δάνεια και προκαταβολές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

4. ΒΔΕ GAR ροής με βάση τον Κύκλο Εργασιών

		2023														
		Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)				Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)				Σύνολο (CCM + CCA)						
		Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Ποσοστό του συνόλου των καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού		
% (σε σύγκριση με τη ροή των συνολικών επιλέξιμων στοιχείων ενεργητικού)		Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)						
		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων		Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης				
18	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
19	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
20	Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	70,5%	39,8%	15,0%	0,1%	1,0%	1,1%	0,2%	-	-	71,6%	40,0%	15,0%	0,1%	1,0%	59,1%
21	Δάνεια και προκαταβολές	70,9%	40,4%	15,4%	0,1%	1,0%	1,1%	0,2%	-	-	72,1%	40,6%	15,4%	0,1%	1,0%	57,7%
22	Χρεωστικοί τίτλοι, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των εσόδων	52,8%	15,1%	-	2,4%	-	-	-	-	-	52,8%	15,1%	-	2,4%	-	1,4%
23	Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	Νοικοκυριά	73,1%	1,1%	1,1%	-	-	-	-	-	-	73,1%	1,1%	1,1%	-	-	25,0%
25	εκ των οποίων δάνεια εξασφαλισμένα με ακίνητα κατοικίας	100,0%	1,9%	1,9%	-	-	-	-	-	-	100,0%	1,9%	1,9%	-	-	15,0%
26	εκ των οποίων δάνεια ανακαίνισης κτιρίων	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	1,5%
27	εκ των οποίων δάνεια αγοράς μηχανοκίνητου οχήματος	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	1,4%
28	Χρηματοδότηση τοπικής αυτοδιοίκησης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Χρηματοδότηση στέγασης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30	Άλλη χρηματοδότηση τοπικής αυτοδιοίκησης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Εξασφαλίσεις που λαμβάνονται με απόκτηση: ακίνητα κατοικίας και εμπορικά ακίνητα	100,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0%	-	-	-	-	0,5%
32	Σύνολο στοιχείων ενεργητικού GAR	64,9%	23,8%	9,2%	0,1%	0,6%	0,7%	0,1%	-	-	65,6%	23,9%	9,2%	0,1%	0,6%	100,0%

Σημείωση: Ο υπολογισμός του ΒΔΕ GAR ροής γίνεται βάσει της Συνολικής ακαθάριστης λογιστική αξίας σε σύγκριση με το σύνολο των καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού στον παρονομαστή

5. ΒΔΕ ανοιγμάτων εκτός ισολογισμού (Κύκλος Εργασιών)

	2023													
	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)			Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)				Σύνολο (CCM + CCA)						
	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)			Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)						
% (σε σύγκριση με το σύνολο των επιλέξιμων στοιχείων ενεργητικού εκτός ισολογισμού)	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)			Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)						
		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες			Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		
1 Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις (ΒΔΕ FinGuar)	27,8%	7,8%	-	0,0%	1,8%	2,1%	0,6%	-	-	29,9%	8,3%	-	0,0%	1,8%
2 Στοιχεία ενεργητικού υπό διαχείριση (ΒΔΕ στοιχείων ενεργητικού υπό διαχείριση)	13,9%	3,0%	0,0%	0,0%	0,5%	2,4%	0,7%	0,0%	-	16,3%	3,6%	0,0%	0,0%	0,5%

5. ΒΔΕ ανοιγμάτων εκτός ισολογισμού (Κεφαλαιουχικές Δαπάνες)

	2023													
	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)			Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)				Σύνολο (CCM + CCA)						
	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)			Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)						
% (σε σύγκριση με το σύνολο των επιλέξιμων στοιχείων ενεργητικού εκτός ισολογισμού)	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)			Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)				Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)						
		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες			Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μεταβάσης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες		
1 Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις (ΒΔΕ FinGuar)	50,5%	28,6%	-	2,2%	0,1%	1,0%	1,3%	-	-	51,6%	29,9%	-	2,2%	0,1%
2 Στοιχεία ενεργητικού υπό διαχείριση (ΒΔΕ στοιχείων ενεργητικού υπό διαχείριση)	24,9%	10,2%	0,0%	0,1%	0,0%	0,6%	0,6%	0,0%	-	25,5%	10,8%	0,0%	0,1%	0,0%

5. ΒΔΕ ανοιγμάτων εκτός ισολογισμού (Ροή Κύκλου Εργασιών)

	2023													
	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)			Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)			Σύνολο (CCM + CCA)							
	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)			Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)			Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)							
	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)			Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)			Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)							
% (σε σύγκριση με το σύνολο των επιλέξιμων στοιχείων ενεργητικού εκτός ισολογισμού)	Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μετάβασης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες	Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες	Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μετάβασης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες	Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μετάβασης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες			
	1 Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις (ΒΔΕ FinGuar)	17,4%	6,2%	-	0,0%	1,7%	0,8%	0,1%	-	-	18,2%	6,3%	-	0,0%
2 Στοιχεία ενεργητικού υπό διαχείριση (ΒΔΕ στοιχείων ενεργητικού υπό διαχείριση)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Σημείωση: Ο ΒΔΕ ανοιγμάτων εκτός ισολογισμού ροής για χρηματοοικονομικές εγγυήσεις δεν έχει καταγραφεί λόγω μη διαθεσιμότητας της απαραίτητης πληροφορίας.

5. ΒΔΕ ανοιγμάτων εκτός ισολογισμού (Ροή Κεφαλαιουχικών Δαπανών)

	2023													
	Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής (CCM)			Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (CCA)			Σύνολο (CCM + CCA)							
	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)			Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)			Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (επιλέξιμες για την Ταξινόμια)							
	Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)			Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)			Ποσοστό των συνολικών καλυπτόμενων στοιχείων ενεργητικού που χρηματοδοτούν τομείς συναφείς με την Ταξινόμια (ευθυγραμμισμένες με την Ταξινόμια)							
% (σε σύγκριση με το σύνολο των επιλέξιμων στοιχείων ενεργητικού εκτός ισολογισμού)	Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μετάβασης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες	Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες	Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μετάβασης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες	Εκ των οποίων χρήση των εσόδων	Εκ των οποίων δραστηριότητες μετάβασης	Εκ των οποίων ευνοϊκές δραστηριότητες			
	1 Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις (ΒΔΕ FinGuar)	47,2%	21,9%	-	0,1%	2,2%	0,3%	0,5%	-	-	47,5%	22,3%	-	0,1%
2 Στοιχεία ενεργητικού υπό διαχείριση (ΒΔΕ στοιχείων ενεργητικού υπό διαχείριση)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Σημείωση: Ο ΒΔΕ ανοιγμάτων εκτός ισολογισμού ροής για χρηματοοικονομικές εγγυήσεις δεν έχει καταγραφεί λόγω μη διαθεσιμότητας της απαραίτητης πληροφορίας.

Δημοσιοποιήσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Παραρτήματος XII για δραστηριότητες σχετικές με την πυρηνική ενέργεια και τα ορυκτά αέρια

6.1 Δραστηριότητες σχετικές με την πυρηνική ενέργεια και τα ορυκτά αέρια

Δραστηριότητες σχετικές με την πυρηνική ενέργεια		
1	Η επιχείρηση διεξάγει, χρηματοδοτεί ή έχει ανοίγματα στην έρευνα, την ανάπτυξη, την επίδειξη και την αξιοποίηση καινοτόμων εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που παράγουν ενέργεια από πυρηνικές διεργασίες με ελάχιστα απόβλητα από τον κύκλο καυσίμων.	OXI
2	Η επιχείρηση αναλαμβάνει, χρηματοδοτεί ή έχει ανοίγματα στην κατασκευή και ασφαλή λειτουργία νέων πυρηνικών εγκαταστάσεων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ή βιομηχανικής θερμότητας, μεταξύ άλλων για σκοπούς τηλεθέρμανσης ή για βιομηχανικές διεργασίες, όπως η παραγωγή υδρογόνου, καθώς και αναβαθμίσεις της ασφάλειάς τους, χρησιμοποιώντας τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνολογίες.	OXI
3	Η επιχείρηση αναλαμβάνει, χρηματοδοτεί ή έχει ανοίγματα στην ασφαλή λειτουργία υφιστάμενων πυρηνικών εγκαταστάσεων που παράγουν ηλεκτρική ενέργεια ή βιομηχανική θερμότητα, μεταξύ άλλων για σκοπούς τηλεθέρμανσης ή για βιομηχανικές διεργασίες, όπως η παραγωγή υδρογόνου από πυρηνική ενέργεια, καθώς και αναβαθμίσεις της ασφάλειάς τους.	OXI
Δραστηριότητες σχετικές με τα ορυκτά αέρια		
4	Η επιχείρηση αναλαμβάνει, χρηματοδοτεί ή έχει ανοίγματα στην κατασκευή και λειτουργία εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρισμού, οι οποίες παράγουν θερμότητα/ψύξη με τη χρήση ορυκτών αέριων καυσίμων.	NAI
5	Η επιχείρηση αναλαμβάνει, χρηματοδοτεί ή έχει ανοίγματα στην κατασκευή, ανακαίνιση και λειτουργία εγκαταστάσεων συνδυασμένης παραγωγής θερμότητας/ψύξης και ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση ορυκτών αέριων καυσίμων.	NAI
6	Η επιχείρηση αναλαμβάνει, χρηματοδοτεί ή έχει ανοίγματα στην κατασκευή, ανακαίνιση και λειτουργία εγκαταστάσεων παραγωγής θερμότητας, οι οποίες παράγουν θερμότητα/ψύξη με τη χρήση ορυκτών αέριων καυσίμων.	OXI

6.2 Δραστηριότητες σχετικές με την πυρηνική ενέργεια και τα ορυκτά αέρια:

Ευθυγραμμισμένες με την ταξινόμηση οικονομικές δραστηριότητες (παρονομαστές) - Κύκλος Εργασιών

Οικονομικές δραστηριότητες βάσει Κύκλου Εργασιών	CCM + CCA		CCM		CCA	
	Ποσό	Ποσοστό %	Ποσό	Ποσοστό %	Ποσό	Ποσοστό %
1 Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμηση οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.26 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον παρονομαστή του εφαρμοστέου ΒΔΕ	-	-	-	-	-	-
2 Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμηση οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.27 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον παρονομαστή του εφαρμοστέου ΒΔΕ	-	-	-	-	-	-
3 Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμηση οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.28 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον παρονομαστή του εφαρμοστέου ΒΔΕ	-	-	-	-	-	-
4 Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμηση οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.29 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον παρονομαστή του εφαρμοστέου ΒΔΕ	5	0,0%	5	0,0%	-	-
5 Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμηση οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.30 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον παρονομαστή του εφαρμοστέου ΒΔΕ	0	0,0%	0	0,0%	-	-
6 Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμηση οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.31 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον παρονομαστή του εφαρμοστέου ΒΔΕ	-	-	-	-	-	-
7 Ποσό και ποσοστό άλλων ευθυγραμμισμένων με την ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων που δεν αναφέρονται στις ανωτέρω γραμμές 1 έως 6 στον παρονομαστή του εφαρμοστέου ΒΔΕ	857	1,7%	842	1,7%	16	0,0%
8 Σύνολο εφαρμοστέου ΒΔΕ	862	1,8%	846	1,7%	16	0,0%

6.2 Δραστηριότητες σχετικές με την πυρηνική ενέργεια και τα ορυκτά αέρια:

Ευθυγραμμισμένες με την ταξινόμηση οικονομικές δραστηριότητες (παρονομαστές) - Κεφαλαιουχικές Δαπάνες

Οικονομικές δραστηριότητες βάσει Κεφαλαιουχικών Δαπανών	CCM + CCA		CCM		CCA	
	Ποσό	Ποσοστό %	Ποσό	Ποσοστό %	Ποσό	Ποσοστό %
1 Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμηση οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.26 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον παρονομαστή του εφαρμοστέου ΒΔΕ	-	-	-	-	-	-
2 Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμηση οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.27 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον παρονομαστή του εφαρμοστέου ΒΔΕ	-	-	-	-	-	-
3 Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμηση οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.28 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον παρονομαστή του εφαρμοστέου ΒΔΕ	-	-	-	-	-	-
4 Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμηση οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.29 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον παρονομαστή του εφαρμοστέου ΒΔΕ	31	0,1%	30	0,1%	1	0,0%
5 Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμηση οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.30 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον παρονομαστή του εφαρμοστέου ΒΔΕ	0	0,0%	0	0,0%	-	-
6 Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμηση οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.31 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον παρονομαστή του εφαρμοστέου ΒΔΕ	-	-	-	-	-	-
7 Ποσό και ποσοστό άλλων ευθυγραμμισμένων με την ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων που δεν αναφέρονται στις ανωτέρω γραμμές 1 έως 6 στον παρονομαστή του εφαρμοστέου ΒΔΕ	1.635	3,3%	1.622	3,3%	14	0,0%
8 Σύνολο εφαρμοστέου ΒΔΕ	1.666	3,4%	1.651	3,4%	14	0,0%

6.3 Δραστηριότητες σχετικές με την πυρηνική ενέργεια και τα ορυκτά αέρια:

Ευθυγραμμισμένες με την ταξινόμια οικονομικές δραστηριότητες (αριθμητής) - Κύκλος Εργασιών

	CCM + CCA		CCM		CCA	
	Ποσό	Ποσοστό %	Ποσό	Ποσοστό %	Ποσό	Ποσοστό %
Οικονομικές δραστηριότητες βάσει Κύκλου Εργασιών						
1	Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμια οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.26 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον αριθμητή του εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	-	-	-	-	-	-
2	Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμια οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.27 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον αριθμητή του εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	-	-	-	-	-	-
3	Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμια οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.28 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον αριθμητή του εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	-	-	-	-	-	-
4	Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμια οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.29 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον αριθμητή του εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	5	0,0%	5	0,0%	-	-
5	Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμια οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.30 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον αριθμητή του εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	0	0,0%	0	0,0%	-	-
6	Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμια οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.31 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον αριθμητή του εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	-	-	-	-	-	-
7	Ποσό και ποσοστό άλλων ευθυγραμμισμένων με την ταξινόμια οικονομικών δραστηριοτήτων που δεν αναφέρονται στις ανωτέρω γραμμές 1 έως 6 στον αριθμητή του εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	10.011	100,0%	9.558	95,4%	453	4,5%
8	Σύνολο εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	10.016	100,0%	9.563	95,5%	453	4,5%

6.3 Δραστηριότητες σχετικές με την πυρηνική ενέργεια και τα ορυκτά αέρια:

Ευθυγραμμισμένες με την ταξινόμια οικονομικές δραστηριότητες (αριθμητής) - Κεφαλαιουχικές Δαπάνες

	CCM + CCA		CCM		CCA	
	Ποσό	Ποσοστό %	Ποσό	Ποσοστό %	Ποσό	Ποσοστό %
Οικονομικές δραστηριότητες βάσει Κεφαλαιουχικών Δαπανών						
1	Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμια οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.26 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον αριθμητή του εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	-	-	-	-	-	-
2	Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμια οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.27 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον αριθμητή του εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	-	-	-	-	-	-
3	Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμια οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.28 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον αριθμητή του εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	-	-	-	-	-	-
4	Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμια οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.29 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον αριθμητή του εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	31	0,3%	30	0,3%	1	0,0%
5	Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμια οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.30 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον αριθμητή του εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	0	0,0%	0	0,0%	-	-
6	Ποσό και ποσοστό της ευθυγραμμισμένης με την ταξινόμια οικονομικής δραστηριότητας που αναφέρεται στο τμήμα 4.31 των παραρτημάτων I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2021/2139 στον αριθμητή του εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	-	-	-	-	-	-
7	Ποσό και ποσοστό άλλων ευθυγραμμισμένων με την ταξινόμια οικονομικών δραστηριοτήτων που δεν αναφέρονται στις ανωτέρω γραμμές 1 έως 6 στον αριθμητή του εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	11.315	99,7%	10.918	96,2%	397	3,5%
8	Σύνολο εφαρμοστέου ΒΔΕ					
	11.345	100,0%	10.947	96,5%	398	3,5%

Επεξηγηματική Έκθεση

επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2023

Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της

Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007, οι εταιρείες των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο υποχρεούνται να υποβάλουν Επεξηγηματική Έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων τους, παρέχοντας αναλυτικές πληροφορίες σε συγκεκριμένα θέματα. Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων περιέχει τις απαιτούμενες αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τα ζητήματα αυτά.

A) Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου

B) Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας

Γ) Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Ν. 3556/2007

Δ) Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

E) Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

ΣΤ) Συμφωνίες μετόχων της Τράπεζας

Z) Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης Καταστατικού

H) Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών

Θ) Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης

I) Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή το προσωπικό της Τράπεζας

A) Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου

Σε συνέχεια της απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της 26ης Ιουλίου 2018, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανερχόταν σε €2.744.145.459 διαιρούμενο σε 914.715.153 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας €3,00 η κάθε μία.

Δυνάμει της απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της Τράπεζας της 30ης Ιουλίου 2021, αποφασίστηκε η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά του ποσού του €1.829.430.306, με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής από €3,00 σε €1,00, με σκοπό τον συμψηφισμό ισόποσων σωρευμένων λογιστικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων στο πλαίσιο θέσπισης Προγράμματος Διάθεσης Μετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 113 παρ. 4 του Ν. 4548/2018, όπως αναλυτικά περιγράφεται στην Ενότητα Η κατωτέρω («Η Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών» – «Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών»). Μετά την ως άνω μείωση, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας θα ανερχόταν στο ποσό των €914.715.153,00 διαιρούμενο σε 914.715.153 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία.

Μετά την ως άνω απόφαση και τη λήψη των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις αρμόδιες αρχές, στις 18 Νοεμβρίου 2021 η Τράπεζα ανακοίνωσε την προαναφερθείσα μείωση μετοχικού κεφαλαίου με μείωση της ονομαστικής αξίας της μετοχής της, ορίζοντας τις 22 Νοεμβρίου 2021 ως την ημερομηνία μεταβολής της ονομαστικής αξίας της μετοχής της Τράπεζας σε €1,00.

Κατόπιν των ανωτέρω, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας την 31η Δεκεμβρίου 2023 ανερχόταν στο ποσό των €914.715.153,00 διαιρούμενο σε 914.715.153 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία.

Οι μετοχές της Τράπεζας είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ»).

Τα δικαιώματα των μετόχων της Τράπεζας που πηγάζουν από κάθε μία μετοχή, είναι ανάλογα με το ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου στο οποίο αντιστοιχούν. Κάθε μετοχή ενσωματώνει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο Νόμος και το Καταστατικό. Ειδικότερα, την 31 Δεκεμβρίου 2023, τα κάτωθι δικαιώματα απορρέαν από τις 914.715.153 κοινές μετοχές (που αντιστοιχούν σε ποσό ύψους €914.715.153 ή 100% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου) εκ των οποίων 168.231.441 κατέχει το ΤΧΣ (που αντιστοιχούν σε ποσό ύψους €168.231.441 ή 18,39% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας), ενώ 46.375.701 κατείχε έμμεσα η εταιρεία “The Capital Group Companies, Inc.” (που αντιστοιχούν σε ποσό ύψους €46.375.701 ή 5,07% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας):

- Το δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.
- Το δικαίωμα μερίσματος από τα ετήσια καθαρά κέρδη της Τράπεζας, μετά από αφαίρεση των ποσών όπως προσδιορίζονται στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, όποτε η Τράπεζα αποφασίζει τη διανομή του. Η τελική απόφαση για τη διανομή κεφαλαίου (συμπεριλαμβανομένης της διανομής πρόσθετου μερίσματος) ανατίθεται στη Γενική

Συνέλευση των μετόχων, με την εξαίρεση της δυνατότητας διανομής προσωρινού μερίσματος σύμφωνα με την παρ. 1 και 2 του άρθρου 162 του Ν. 4548/2018, η οποία μπορεί να αποφασιστεί από το Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς και της δυνατότητας διανομής κερδών ή προαιρετικών αποθεματικών εντός της τρέχουσας χρήσης σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 162, η οποία μπορεί να αποφασιστεί από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων ή από το Διοικητικό Συμβούλιο. Μέρισμα δικαιούται κάθε μέτοχος, ο οποίος αναφέρεται στο τηρούμενο από την Τράπεζα μητρώο μετόχων κατά την ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων μερίσματος, ενώ το μέρισμα κάθε μετοχής καταβάλλεται στο μέτοχο εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων που ενέκρινε τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου, όπως περιλαμβάνονται στην Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση. Ο τρόπος και ο τόπος καταβολής του μερίσματος ανακοινώνεται κατά τα προβλεπόμενα στο εφαρμοστέο πλαίσιο. Το δικαίωμα είσπραξης του μερίσματος παραγράφεται και το αντίστοιχο ποσό περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο μετά την παρέλευση πέντε (5) ετών από το τέλος του έτους, κατά το οποίο ενέκρινε τη διανομή του η Γενική Συνέλευση. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 149Α παρ. 1 του Ν. 4261/2014, καθώς και σύμφωνα με το Άρθρο 35 του Καταστατικού της Τράπεζας, κατά παρέκκλιση του στοιχείου γ' της παρ. 2 του άρθρου 160, καθώς και από την παρ. 2 του άρθρου 161 του Ν. 4548/2018, η Τράπεζα δεν υπόκειται σε υποχρέωση διανομής ελάχιστου μερίσματος. Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 149Α του Ν. 4261/2014 και το άρθρο 35 του Καταστατικού της Τράπεζας, σε περίπτωση διανομής μερίσματος σε είδος, κατ' εφαρμογή των παρ. 4 και 5 του άρθρου 161 του Ν. 4548/2018 και/ή διανομής σε είδος για πρόσθετα μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 1 και μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 2, απαιτείται προηγούμενη έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος.

- Πέραν των γενικών εφαρμοστέων περιορισμών στη διανομή μερισμάτων σύμφωνα με τον Ν. 4548/2018 και τον Ν. 4261/2014, όπως ισχύουν, σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010 («Νόμος του ΤΧΣ») και τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας, όπως ισχύουν, ο εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας μπορεί να ασκήσει δικαίωμα αρνησικυρίας σε οποιαδήποτε απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου σε σχέση, μεταξύ άλλων, με τη διανομή μερισμάτων, εάν ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων, όπως αυτός υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 2, στοιχείο ζ(ι) του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/451 της Επιτροπής, υπερβαίνει το 10%. Με την επιφύλαξη των ανωτέρω περιορισμών, σύμφωνα με την Πολιτική Διανομής Κεφαλαίου της Τράπεζας, ο στοχευμένος δείκτης καταβολής μερίσματος (είτε σε μετρητά είτε σε είδος) ορίζεται σε ποσοστό έως 30% των καθαρών κερδών της Τράπεζας για την εκάστοτε χρήση. Το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται, ανά πάσα στιγμή, να τροποποιήσει την πολιτική και τον δείκτη καταβολής μερίσματος ανάλογα με τα αποτελέσματα των εργασιών και τα μελλοντικά έργα και σχέδια του Ομίλου, μεταξύ άλλων παραγόντων. Ο δείκτης καταβολής υπόκειται σε ετήσια

επαναξιολόγηση βάσει γεγονότων και περιστάσεων που επικρατούν κατά την ημερομηνία της επαναξιολόγησης. Κατά τον καθορισμό του δείκτη καταβολής μερισμάτων, εφόσον υφίστανται, η Τράπεζα λαμβάνει υπόψη, πέραν των ανωτέρω λειτουργικών, νομικών και κανονιστικών περιορισμών, τα όρια που τίθενται σε επίπεδο Ομίλου στο πλαίσιο της εσωτερικής διαδικασίας αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP)/Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνου όσον αφορά στην κεφαλαιακή επάρκεια, την επάρκεια ρευστότητας και τους δείκτες χρηματοοικονομικής απόδοσης, διασφαλίζοντας την ισχυρή και αποτελεσματική διαχείριση των κεφαλαιακών πόρων της. Επιπλέον, η Τράπεζα υποχρεούται να λαμβάνει όλες τις σχετικές εποπτικές εγκρίσεις πριν προβεί σε οποιαδήποτε διανομή μερίσματος στους Μετόχους της. Ξεκινώντας από τη χρήση που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2023, ο δείκτης-στόχος για την καταβολή μερίσματος (είτε σε μετρητά είτε σε είδος) κυμαίνεται μεταξύ 20% και 30% των καθαρών κερδών της Τράπεζας για τη χρήση. Σε κάθε περίπτωση, όπως προαναφέρθηκε, κάθε τελική πρόταση θα διαμορφώνεται και θα υπόκειται σε εγκρίσεις σύμφωνα με τις διατάξεις της Πολιτικής Διανομής Κεφαλαίου και το ισχύον νομικό και εποπτικό πλαίσιο.

- Το δικαίωμα προτίμησης σε κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με μετρητά και την έκδοση νέων μετοχών.
- Το δικαίωμα πρόσβασης στην Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση της Τράπεζας, η οποία περιλαμβάνει: α) τις Δηλώσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, β) την Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, γ) την Επεξηγηματική Έκθεση, δ) την Ετήσια Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου, ε) την Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή, στ) τις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, που περιλαμβάνουν τις ατομικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και σημειώσεις επί αυτών, ζ) την Ετήσια Έκθεση διανομής κεφαλαίου του οικονομικού έτους που αφορά μέσω του διαδικτυακού τόπου της Τράπεζας δέκα (10) ημέρες πριν από κάθε Τακτική Γενική Συνέλευση.
- Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας διατηρεί όλα τα δικαιώματά της κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης (σύμφωνα με το άρθρο 37 του Καταστατικού της).

Περαιτέρω, συμπληρωματικά προς τα δικαιώματα που έχει το ΤΧΣ σύμφωνα με το γενικό δίκαιο των εταιρειών (Ν. 4548/2018, και κάθε άλλη σχετική διάταξη), όλες οι κοινές μετοχές που κατέχει το ΤΧΣ παρέχουν στον εκπρόσωπο του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας τα εξής ειδικά δικαιώματα σύμφωνα με τον Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, τα οποία θα ασκούνται λαμβάνοντας υπόψη την επιχειρηματική αυτονομία της Τράπεζας:

- Το δικαίωμα αρνησικυρίας στη λήψη οποιασδήποτε απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας:
 - i. Σχετικής με τη διανομή μερισμάτων και την πολιτική παροχών και πρόσθετων απολαβών (bonus) προς τον Πρόεδρο, τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα λοιπά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και για όσους έχουν τη θέση ή εκτελούν καθήκοντα Γενικού Διευθυντή και τους αναπληρωτές τους, για τα πιστωτικά ιδρύματα των οποίων ο δείκτης των μη

εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων, όπως αυτός υπολογίζεται κατά το στοιχείο (ii) της περ. ζ' της παρ. 2 του Άρθρου 11 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2021/451 της Επιτροπής, υπερβαίνει το 10% ή

- ii. Αναφορικά με την απόφαση τροποποίησης του καταστατικού, περιλαμβανομένης της αύξησης ή μείωσης κεφαλαίου ή της παροχής σχετικής εξουσιοδότησης στο Διοικητικό Συμβούλιο του πιστωτικού ιδρύματος, συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυσης της εταιρείας, μεταβίβασης στοιχείων του ενεργητικού, περιλαμβανομένης της πώλησης θυγατρικών ή για όποιο άλλο θέμα απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία κατά τα προβλεπόμενα στο Ν. 4548/2018 και η οποία απόφαση δύναται να επηρεάσει σημαντικά τη συμμετοχή του ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο του πιστωτικού ιδρύματος.

- Το δικαίωμα να ζητεί την αναβολή επί τρεις (3) εργάσιμες ημέρες της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, προκειμένου να λάβει οδηγίες από το Διευθύνοντα Σύμβουλο του ΤΧΣ. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί έως το πέρας της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Το δικαίωμα να ζητεί τη σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Για τον σκοπό της αποτελεσματικής διάθεσης των μετοχών της Τράπεζας ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων που κατέχει, το ΤΧΣ έχει ελεύθερη πρόσβαση στα βιβλία και στοιχεία της Τράπεζας, με στελέχη ή συμβούλους της επιλογής του.

B) Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας

Το Καταστατικό της Τράπεζας δεν επιβάλλει περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας. Η μεταβίβαση μετοχών της Τράπεζας που κατέχει το ΤΧΣ υπόκειται στις προβλέψεις του άρθρου 8 του Νόμου του ΤΧΣ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, δηλαδή με βάση στρατηγική αποεπένδυσης (περιληψη της οποίας είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του ΤΧΣ: https://hfsf.gr/wp-content/uploads/2023/01/Divestment-Strategy-23_25-GR.pdf) με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα οριστικής και πλήρους εφαρμογής, ο οποίος προσδιορίζεται σύμφωνα με το Άρθρο 8, και κατ' αρχήν δεν εκτείνεται πέραν της λήξης λειτουργίας του ΤΧΣ, ήτοι της 31 Δεκεμβρίου 2025.

Γ) Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια του Ν. 3556/2007

Όσον αφορά τους Μετόχους της Τράπεζας που κατά την 31η Δεκεμβρίου 2023 κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, τουλάχιστον 5% του συνόλου των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της Τράπεζας, σημειώνονται τα εξής:

- από τις 17 Νοεμβρίου 2023 το ΤΧΣ κατέχει 168.231.441 δικαιώματα ψήφου που απορρέουν από ισάριθμες κοινές, ονομαστικές, μετά ψήφου, άυλες μετοχές που αντιστοιχούν σε ποσοστό 18,39% επί του συνόλου των

δικαιωμάτων ψήφου της Τράπεζας, έναντι ποσοστού 40,39% που κατείχε πριν τις 17 Νοεμβρίου 2023.

- Στις 17 Νοεμβρίου 2023 η εταιρεία «The Capital Group Companies, Inc.» κατείχε έμμεσα δικαιώματα ψήφου, τα οποία αντιστοιχούν σε ισάριθμες κοινές, ονομαστικές, μετά ψήφου, άυλες μετοχές, σε ποσοστό άνω του ορίου του 5% επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Τράπεζας. Συγκεκριμένα, κατείχε έμμεσα 46.275.763 δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούσαν σε ποσοστό 5,06% επί του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Τράπεζας.
- Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, η «The Capital Group Companies, Inc.» κατείχε έμμεσα 46.375.701 δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν σε ποσό €46.375.701 ή ποσοστό 5,07% επί του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας.

Σημειώνεται ότι η «The Capital Group Companies, Inc.» («CGC») είναι η μητρική εταιρεία των Capital Research and Management Company («CRMC») και Capital Bank & Trust Company («CB&T»). Η CRMC είναι εταιρεία διαχείρισης επενδύσεων με έδρα τις Η.Π.Α. που λειτουργεί ως διαχειριστής επενδύσεων για την οικογένεια αμοιβαίων κεφαλαίων American Funds, για άλλα συλλογικά επενδυτικά οχήματα, καθώς και για ιδιώτες και θεσμικούς πελάτες. Η CRMC και οι συνδεδεμένες εταιρείες της - διαχειριστές επενδύσεων διαχειρίζονται μετοχικά περιουσιακά στοιχεία για διάφορες εταιρείες επενδύσεων μέσω τριών τμημάτων: Capital Research Global Investors, Capital International Investors και Capital World Investors. Η CRMC είναι η μητρική εταιρεία της Capital Group International, Inc. («CGII»), η οποία με τη σειρά της είναι η μητρική εταιρεία έξι εταιρειών διαχείρισης επενδύσεων («εταιρείες διαχείρισης CGII»): Capital International, Inc., Capital International Limited, Capital International Sàrl, Capital International K.K., Capital Group Private Client Services Inc και Capital Group Investment Management Private Limited. Οι εταιρείες διαχείρισης CGII λειτουργούν κυρίως ως διαχειριστές επενδύσεων για θεσμικούς και πελάτες υψηλής οικονομικής επιφάνειας. Η CB&T συνιστά εγγεγραμμένο σύμβουλο επενδύσεων και μία συνδεδεμένη ομοσπονδιακή πιστοποιημένη τράπεζα.

Ούτε η CGC ούτε οι θυγατρικές της κατέχουν μετοχές της Τράπεζας για ίδιο λογαριασμό. Αντίθετα, οι εν λόγω μετοχές κατέχονται από λογαριασμούς που βρίσκονται υπό καθεστώς επενδυτικής διαχείρισης διακριτικής ευχέρειας (discretionary investment management) από μία ή περισσότερες από τις εταιρείες διαχείρισης επενδύσεων που αναφέρονται ανωτέρω.

Δ) Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου με τις κατωτέρω εξαιρέσεις.

Δυνάμει των προβλέψεων του άρθρου 10 παρ.2 Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και είναι σε ισχύ, το ΤΧΣ διατηρεί από τις 11 Ιουνίου 2012 έναν εκπρόσωπο στο Διοικητικό Συμβούλιο της

⁴⁵ Η συμφωνία αυτή υπεγράφη στις 19 Αυγούστου 2015 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας («ΕΜΣ» ή «ESM»), της Ελληνικής Κυβέρνησης, της Τράπεζας της Ελλάδος και του ΤΧΣ.

Τράπεζας ο οποίος έχει τα παραπάνω αναφερθέντα από τον Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, δικαιώματα.

Ειδικότερα, σκοπός του ΤΧΣ, σύμφωνα με το Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, είναι (α) η συνεισφορά στη διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, προς χάριν του δημοσίου συμφέροντος και (β) η αποτελεσματική διάθεση των μετοχών ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων που το ΤΧΣ κατέχει σε πιστωτικά ιδρύματα, η οποία συντελείται βάσει στρατηγικής αποεπένδυσης με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα οριστικής και πλήρους υλοποίησης, ο οποίος προσδιορίζεται κατά τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 8 του Νόμου του ΤΧΣ, και κατ' αρχήν δεν εκτείνεται πέραν της λήξεως της λειτουργίας του ΤΧΣ, ήτοι της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2025.

Κατά την επιδίωξη του στόχου του, το ΤΧΣ θα πρέπει, μεταξύ άλλων (i) να ασκήσει τα μετοχικά του δικαιώματα, σε συμμόρφωση με κανόνες που υπηρετούν τη χρηστή διαχείριση της περιουσίας του και με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις και τον ανταγωνισμό, (ii) να διασφαλίσει ότι η Τράπεζα λειτουργεί με τους όρους της αγοράς και (iii) ότι σε εύθετο χρόνο η Τράπεζα θα επανέλθει σε ιδιωτικό ιδιοκτησιακό καθεστώς με ανοιχτό και διαφανή τρόπο.

Για την επίτευξη των στόχων που προβλέπονταν στο Ν. 3864/2010 όπως ίσχυε, η Τράπεζα και το ΤΧΣ συνομολόγησαν την από 10 Ιουλίου 2013 Σύμβαση Πλαίσιο Συνεργασίας («Relationship Framework Agreement») (εφεξής «Σύμβαση-Πλαίσιο»), (αρχική Σύμβαση-Πλαίσιο). Επιπρόσθετα, ως αποτέλεσμα χορήγησης κεφαλαιακής ενίσχυσης από το ΤΧΣ στην Τράπεζα, στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης που ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2015 και προκειμένου το ΤΧΣ να εκπληρώσει τους σκοπούς του σύμφωνα με το Ν. 3864/2010, όπως ίσχυε, να ασκήσει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του και να συμμορφωθεί με τις αναληφθείσες μέσω της Συμφωνίας Χρηματοοικονομικής Στήριξης⁴⁵ («Financial Assistance Facility Agreement» – «FFA») και του Μνημονίου Συμφωνίας Χρηματοδοτικής Στήριξης⁴⁶ («Memorandum Of Understanding» ή «MoU») δεσμεύσεις, το ΤΧΣ και η Τράπεζα προέβησαν στις 3 Δεκεμβρίου 2015 στην υπογραφή της νέας Συμφωνίας Πλαίσιο, το οποίο αναθεώρησε την αρχική Συμφωνία – Πλαίσιο («Σύμβαση Πλαίσιο Συνεργασίας»).

Όπως ανακοινώθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού τον Ιούνιο του 2022, η Τράπεζα εξήλθε από το Αναθεωρημένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του 2019 και η περίοδος αναδιάρθρωσης έληξε. Δεδομένης της ολοκλήρωσης του Αναθεωρημένου Σχεδίου Αναδιάρθρωσης του 2019 και σε συνέχεια της τροποποίησης τον Ιούνιο του 2022 του Νόμου του ΤΧΣ δυνάμει του Ν. 4941/2022, το ΤΧΣ και η Τράπεζα σύναψαν νέα Σύμβαση Πλαίσιο Συνεργασίας στις 26 Οκτωβρίου 2023, η οποία αντικατέστησε τη Σύμβαση Πλαίσιο Συνεργασίας του 2015 («η Σύμβαση-Πλαίσιο του 2023»), προκειμένου να περιγραφούν, μεταξύ άλλων, τα νέα περιορισμένα δικαιώματα του ΤΧΣ, όπως προβλέπονται στο τροποποιημένο άρθρο 10 του Νόμου του ΤΧΣ.

Η Σύμβαση-Πλαίσιο του 2023 προβλέπει κυρίως (α) ένα πλαίσιο συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ του ΤΧΣ και της Τράπεζας, σε συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις

⁴⁶ Νοείται το μνημόνιο που υπεγράφη στις 19 Αυγούστου 2015 μεταξύ του ΕSM, εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Τράπεζας της Ελλάδος.

που απορρέουν από τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κατάχρηση αγοράς (Κανονισμός 596/2014), σε σχέση με την υποχρέωση του ΤΧΣ για έγκαιρη εφαρμογή της αποεπένδυσης, όπως προβλέπεται στη Στρατηγική Αποεπένδυσης του ΤΧΣ σύμφωνα με τον Νόμο του ΤΧΣ, (β) τα ειδικά δικαιώματα του εκπροσώπου του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, επαναλαμβάνοντας τα ειδικά δικαιώματα που προβλέπονται στο άρθρο 10 του Νόμου του ΤΧΣ, καθώς και τα δικαιώματα του ως μέλος των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Σύμφωνα με της διατάξεις της Σύμβασης-Πλαισίου του 2023, πέραν της συμμετοχής του στο Διοικητικό Συμβούλιο, ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ θα διορίζεται ως μέλος των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, με παρόμοια διαδικαστικά δικαιώματα ως προς την αναβολή και σύγκληση συνεδριάσεων με εκείνα που προβλέπονται σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου.

Εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του ΤΧΣ να διορίσει Παρατηρητή χωρίς δικαίωμα ψήφου, προκειμένου να συνδράμει τον Εκπρόσωπο του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις Επιτροπές της Τράπεζας.

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους, το ΤΧΣ, ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ και ο Παρατηρητής του ΤΧΣ θα σέβονται την επιχειρηματική αυτονομία και ανεξαρτησία της Τράπεζας στη λήψη αποφάσεων και θα ενεργούν σύμφωνα με τους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας και της Σύμβασης-Πλαισίου Συνεργασίας, όπως ισχύουν.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση-Πλαίσιο Συνεργασίας, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Ν. 3864/2010, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει τα ακόλουθα δικαιώματα (επιπλέον των δικαιωμάτων που αναφέρονται στην Ενότητα «Α) Διάθρωση μετοχικού κεφαλαίου» ανωτέρω):

- Να ζητά τη σύγκληση του Διοικητικού Συμβουλίου εντός επτά (7) ημερολογιακών ημερών από την σχετική έγγραφη αίτησή του προς τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου. Το σχετικό αίτημα υποβάλλεται εγγράφως στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου και περιλαμβάνει και τα προτεινόμενα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Στην περίπτωση που ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο εντός της παραπάνω προθεσμίας ή αν δεν συμπεριλάβει όλα τα προτεινόμενα θέματα στην πρόσκληση, τότε ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ θα έχει δικαίωμα να συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο εντός περιόδου πέντε ημερολογιακών (5) ημερών από την εκπνοή της παραπάνω επταήμερης περιόδου. Αυτή η πρόσκληση θα πρέπει να επικοινωνηθεί σε όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στον Παρατηρητή του ΤΧΣ.
- Να ζητά τη σύγκληση της Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου εντός επτά (7) ημερολογιακών ημερών από σχετική έγγραφη αίτησή του προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής. Το σχετικό αίτημα θα περιλαμβάνει τα προτεινόμενα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Αν ο Πρόεδρος της Επιτροπής δεν την συγκαλέσει εντός της παραπάνω προθεσμίας ή αν δεν συμπεριλάβει όλα τα προτεινόμενα θέματα στην πρόσκληση, τότε ο Εκπρόσωπος του ΤΧΣ θα έχει δικαίωμα να συγκαλέσει την Επιτροπή εντός περιόδου πέντε (5) ημερολογιακών

ημερών από την εκπνοή της παραπάνω επταήμερης (7) προθεσμίας. Αυτή η πρόσκληση θα πρέπει να επικοινωνηθεί σε όλα τα μέλη της Επιτροπής και στον Παρατηρητή του ΤΧΣ.

Ε) Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται περιορισμοί του δικαιώματος ψήφου που απορρέουν από τις κοινές μετοχές της Τράπεζας.

Πριν από την τροποποίηση του Ν. 3864/2010 από τον Ν. 4941/2022, ίσχυαν περιορισμοί στις κοινές μετοχές του ΤΧΣ, οι οποίες ήταν υποκείμενες στις διατάξεις του Άρθρου 7α παρ. 2 του Ν. 3864/2010, όπως προαναφέρθηκε.

Σύμφωνα με το Ν. 4941/2022, που τροποποίησε τον Ν. 3864/2010 από τις 16 Ιουλίου 2022, το ΤΧΣ, σύμφωνα με το Άρθρο 7α του Ν. 3864/2010, όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 4941/2022 και ισχύει, ασκεί πλήρως τα δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν στις συνολικές μετοχές που κατέχει, ήτοι σε 168.231.441 μετοχές.

ΣΤ) Συμφωνίες μετόχων της Τράπεζας

Δεν έχουν γνωστοποιηθεί στην Τράπεζα συμφωνίες μεταξύ μετόχων που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου. Οι μόνοι περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών αφορούν μετοχές που κατέχει το ΤΧΣ, όπως αναφέρθηκε στην Ενότητα Β ανωτέρω, σχετικά με το πλαίσιο διάθεσης των μετοχών της Τράπεζας που κατέχει το ΤΧΣ («Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Τράπεζας»).

Ζ) Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Τράπεζας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της, καθώς και για την τροποποίηση των διατάξεων του ευθυγραμμίζονται με τα προβλεπόμενα στο κανονιστικό πλαίσιο (π.χ. τις διατάξεις των Ν. 4706/2020 και Ν. 4548/2018), όπως ισχύει.

Σχετικές προβλέψεις αναφορικά με το διορισμό και την αντικατάσταση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου περιέχει:

- ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ελληνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης, του Ιουνίου 2021, που υιοθέτησε και εφαρμόζει η Τράπεζα,
- ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας,
- ο Κανονισμός Λειτουργίας της Επιτροπής Εταιρικής Διακυβέρνησης και Υποψηφιοτήτων,
- η Πολιτική και Διαδικασία αξιολόγησης της καταλληλότητας του Διοικητικού Συμβουλίου και η Πολιτική Διαφοροποίησης των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου,

για τα οποία πιο αναλυτική αναφορά γίνεται στις Ενότητες «Α. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης» και «Β. Βασικές Πολιτικές

και Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας» της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Η τελευταία τροποποίηση του Καταστατικού της Τράπεζας έλαβε χώρα στην Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων στις 28 Ιουλίου 2022, με τον αριθμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου να αυξάνεται κατά ένα (1), στα δεκατρία (13) συνολικά.

Στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3864/2010, όπως ισχύει, το ΤΧΣ διορίζει έναν Εκπρόσωπό του στο Διοικητικό Συμβούλιο, ο οποίος έχει τα προβλεπόμενα από τον Ν. 3864/2010, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και τους όρους της νέας Σύμβασης Πλαισίου Συνεργασίας, όπως εκάστοτε ισχύει, δικαιώματα (αναλυτικότερα ανωτέρω στην Ενότητα Δ. «Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου»).

H) Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών

Έκδοση νέων μετοχών

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 24 του Ν. 4548/2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει το δικαίωμα, κατόπιν σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης που υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας των άρθρων 12 και 13 του Ν. 4548/2018, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας με την έκδοση νέων μετοχών, με απόφασή του που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του. Στην περίπτωση αυτή, και σύμφωνα με το άρθρο 5 του Καταστατικού της Τράπεζας, το μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να αυξάνεται μέχρι το τριπλάσιο ποσό του κεφαλαίου που υπάρχει κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο η παραπάνω εξουσία (έκτακτη αύξηση). Η ως άνω εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την πενταετία για κάθε ανανέωση.

Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 113 του Ν. 4548/2018, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να θεσπισθεί πρόγραμμα διάθεσης μετοχών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό της Τράπεζας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών, με τη μορφή δικαιώματος προαίρεσης αγοράς μετοχών κατά τους ειδικότερους όρους της απόφασης αυτής. Η Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης ορίζει με ποιο τρόπο θα τεθεί σε εφαρμογή το πρόγραμμα (με αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ή με τη χρήση ιδίων μετοχών που έχουν αγοραστεί ή πρόκειται να αγοραστούν μέσω προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών), τον ανώτατο αριθμό μετοχών που μπορεί να εκδοθούν εάν οι δικαιούχοι ασκήσουν το δικαίωμα προαίρεσης για απόκτηση μετοχών, η συνολική ονομαστική αξία των οποίων δεν μπορεί βάσει νόμου να υπερβαίνει το 1/10 του υφιστάμενου μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, την τιμή αγοράς αυτών των μετοχών ή τη μέθοδο υπολογισμού της, τους όρους διάθεσης των μετοχών στους δικαιούχους, τους δικαιούχους ή τις κατηγορίες τους, σύμφωνα με το άρθρο 35, παρ. 2 του Ν. 4548/2018, τη διάρκεια του προγράμματος, καθώς και άλλους σχετικούς όρους. Επιπλέον, η Γενική Συνέλευση των μετόχων δύναται να εξουσιοδοτήσει το Διοικητικό Συμβούλιο της

Τράπεζας να δρομολογήσει παρόμοιο πρόγραμμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του εκάστοτε νομικού και κανονιστικού πλαισίου. Η παραπάνω εξουσιοδότηση έχει πενταετή ισχύ από την ημερομηνία έγκρισης της Γενικής Συνέλευσης.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας της 30^{ης} Ιουλίου 2021 ενέκρινε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας με μείωση της ονομαστικής αξίας εκάστης κοινής ονομαστικής μετοχής από €3,00 σε €1,00 (χωρίς μεταβολή του συνολικού αριθμού των κοινών ονομαστικών μετοχών) με σκοπό τον συμψηφισμό ισόποσων σωρευμένων λογιστικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων, στο πλαίσιο θέσπισης Προγράμματος Διάθεσης Μετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 113 παρ. 4 του Ν. 4548/2018 (βλ. επίσης Ενότητα Α «Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου» ανωτέρω). Επιπρόσθετα, αποφάσισε τη σχετική τροποποίηση του άρθρου 4 του Καταστατικού της Τράπεζας και την παροχή των σχετικών εξουσιοδοτήσεων. Περαιτέρω, η Τακτική Γενική Συνέλευση παρέιχε εξουσιοδότηση προς το Διοικητικό Συμβούλιο για θέσπιση πενταετούς προγράμματος διάθεσης μετοχών («Πρόγραμμα διάθεσης μετοχών») με τη μορφή δικαιωμάτων προαίρεσης για απόκτηση μετοχών (stock options), κατ' άρθρο 113 παρ. 4 του Ν. 4548/2018, στα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου, σε στελέχη της Διοίκησης και το προσωπικό της Τράπεζας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών κατά την έννοια του άρθρου 32 του Ν. 4308/2014, υπό την αίρεση των περιορισμών που επιβάλλονται από το άρθρο 10 παρ.3 του Ν. 3864/2010 (για όσο διάστημα παραμένουν σε ισχύ) αναφορικά με την παροχή οποιουδήποτε είδους πρόσθετων απολαβών (bonus) σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και σε Ανώτατα Διευθυντικά στελέχη. Για την ικανοποίηση τυχόν δικαιωμάτων προαίρεσης που ασκούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος Διάθεσης Μετοχών, η Τράπεζα θα προχωρούσε σε αντίστοιχη αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και έκδοση νέων κοινών μετοχών σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Η μέγιστη συνολική ονομαστική αξία των κοινών μετοχών που θα ήταν διαθέσιμες μέσω του Προγράμματος ανέρχεται σε 1,5% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί μετά την εκτέλεση της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου για μείωση του μετοχικού κεφαλαίου.

Στις 25 Νοεμβρίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την Εισήγηση σχετικά με το Πρόγραμμα Διάθεσης Μετοχών, για τη συμπλήρωση και εφαρμογή των υφιστάμενων διατάξεων της Πολιτικής Μεταβλητών Αποδοχών του Ομίλου μέσω της χορήγησης (έκδοσης και διάθεσης) δικαιωμάτων προαίρεσης για απόκτηση μετοχών της Τράπεζας (stock options) ως μακροπρόθεσμων κινήτρων, καθώς και σχετικά με την παροχή εξουσιοδότησης στον Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ομίλου να υπογράψει οποιοδήποτε και το σύνολο των σχετικών απαιτούμενων εγγράφων, για την τροποποίηση των λειτουργικών όρων του προγράμματος.

Εντούτοις, το εν λόγω Πρόγραμμα Διάθεσης Μετοχών δεν έχει ακόμη τεθεί σε λειτουργία.

Αγορά ιδίων μετοχών

Τα άρθρα 49 και 50 του Ν. 4548/2018, καθορίζουν τους όρους για την απόκτηση ιδίων μετοχών, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Περαιτέρω, (i) βάσει των περιορισμών που τίθενται από το άρθρο 16Γ του Ν. 3864/2010,

όπως ισχύει, κατά το χρονικό διάστημα της συμμετοχής του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας στο κεφάλαιο της Τράπεζας, δεν επιτρέπεται η αγορά ιδίων μετοχών χωρίς την έγκριση του Ταμείου και (iii) σύμφωνα με τις ισχύουσες ειδικές κανονιστικές διατάξεις, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 77 του Κανονισμού περί Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (ΚΚΑ), η Τράπεζα, προκειμένου να αγοράσει ίδιες μετοχές, οφείλει να έχει λάβει την προηγούμενη άδεια του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ).

Η Τακτική Γενική Συνέλευση της Τράπεζας της 28ης Ιουλίου 2023 ενέκρινε πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών σύμφωνα με το άρθρο 49 του Ν. 4548/2018, όπως ισχύει, για περίοδο 24 μηνών από την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης (δηλαδή έως τις 28/07/2025) και χορήγησε σχετικές εξουσιοδοτήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο («το Πρόγραμμα Αγοράς Ιδίων Μετοχών»). Το προτεινόμενο ανώτατο όριο αγοράς ιδίων κοινών μετοχών είναι μέχρι το 1,5% του συνόλου των υφιστάμενων κοινών μετοχών, δηλαδή μέχρι 13.720.727 κοινές μετοχές, η απόκτηση των οποίων θα λάβει χώρα σε μία περίοδο 24 μηνών από την ημέρα της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης (δηλαδή έως τις 28 Ιουλίου 2025). Το εύρος τιμών που εγκρίθηκε για την αγορά ιδίων κοινών μετοχών κυμαίνεται από €1,00 έως €15,00 και το συνολικό κόστος των ιδίων μετοχών δεν θα ξεπεράσει το ποσό των €30.000.000. Η απόφαση αυτή έχει λάβει επίσης την έγκριση του ΕΕΜ, η οποία δόθηκε με ημερομηνία 24 Αυγούστου 2023 και παραμένει σε ισχύ για ένα έτος, δηλαδή έως τις 23 Αυγούστου 2024, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες ειδικές κανονιστικές διατάξεις, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 77 του ΚΚΑ. Σημειώνεται ότι το πρόγραμμα εγκρίθηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση για περίοδο 24 μηνών από την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης, δηλαδή έως τις 28 Ιουλίου 2025, ενώ, σε περίπτωση που η διάρκεια του Προγράμματος υπερβεί την 23^η Αυγούστου 2024, τότε το Πρόγραμμα τελεί υπό την ανανέωση της έγκρισης του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού. Σημειώνεται ότι οποιαδήποτε παράταση πέραν της αρχικής περιόδου των 24 μηνών (που καλύπτεται από την αντίστοιχη έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης) υπόκειται σε περαιτέρω συγκαταθέσεις και εγκρίσεις (συμπεριλαμβανομένης της συγκατάθεσης του ΤΧΣ εφόσον ο Νόμος του ΤΧΣ βρίσκεται ακόμη σε ισχύ). Σε συνέχεια της ανωτέρω απόφασης της Γενικής Συνέλευσης και σύμφωνα με την από 21 Σεπτεμβρίου 2023 απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου, η Τράπεζα ανακοίνωσε στις 22 Σεπτεμβρίου 2023 στο επενδυτικό κοινό την πρόθεσή της για την έναρξη εφαρμογής του ως άνω προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών.

Οι ίδιες μετοχές που αγοράζονται στο πλαίσιο του προαναφερόμενου Προγράμματος Αγοράς Ιδίων Μετοχών θα προσφερθούν στο πλαίσιο Προγράμματος δωρεάν διάθεσης μετοχών (Stock Awards) σε στελέχη ή/και προσωπικό της Τράπεζας ή/και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιρειών που θεσπίστηκε από την Τακτική Γενική Συνέλευση της 28ης Ιουλίου 2023.

Σε συνέχεια της από 22 Σεπτεμβρίου 2023 ανακοίνωσής της σχετικά με την πρόθεσή της για την έναρξη εφαρμογής προγράμματος αγοράς ιδίων μετοχών, στις 19 Δεκεμβρίου 2023 η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι κατά την περίοδο από τις 11 Δεκεμβρίου 2023 έως και τις 18 Δεκεμβρίου 2023 είχε αγοράσει συνολικά 1.200.000 κοινές μετοχές της Τράπεζας («ίδιες μετοχές») που διαπραγματεύονταν στο Χρηματιστήριο

Αθηνών με μέση σταθμισμένη τιμή €6,1775 ανά μετοχή και συνολικό κόστος €7.412.997,32. Σε συνέχεια των ανωτέρω, στις 19 Δεκεμβρίου η Τράπεζα κατείχε άμεσα 1.200.000 ίδιες μετοχές της, οι οποίες αντιστοιχούσαν στο 0,13% του μετοχικού της κεφαλαίου.

Στις 22 Δεκεμβρίου 2023, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι 882.576 ίδιες, κοινές, ονομαστικές μετοχές της Τράπεζας με δικαιώματα ψήφου (μέσα κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1) διατέθηκαν δωρεάν στον πρώτο κύκλο δικαιούχων του Προγράμματος για τη δωρεάν διάθεση μετοχών. Μετά την παραπάνω διάθεση, στις 22 Δεκεμβρίου 2023 η Τράπεζα κατείχε άμεσα 317.424 ίδιες μετοχές της, οι οποίες αντιστοιχούσαν στο 0,035% του μετοχικού της κεφαλαίου.

Επιπλέον, στις 11 Ιανουαρίου 2024 η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι κατά την περίοδο από τις 3 Ιανουαρίου 2024 έως και τις 10 Ιανουαρίου 2024 απέκτησε συνολικά 1.102.506 ίδιες μετοχές που διαπραγματεύονταν στο Χρηματιστήριο Αθηνών με μέση σταθμισμένη τιμή €6,5038 ανά μετοχή και συνολικό κόστος €7.170.480,87. Σε συνέχεια των ανωτέρω συναλλαγών στις 11 Ιανουαρίου 2024 η Τράπεζα κατείχε άμεσα 1.419.930 ίδιες μετοχές της, οι οποίες αντιστοιχούσαν στο 0,16% του μετοχικού της κεφαλαίου.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης 2023, η Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. (η θυγατρική της Τράπεζας που διενεργεί συναλλαγές σε ίδιες μετοχές για τους σκοπούς της δραστηριότητάς της) απέκτησε 3.062.601 μετοχές της Τράπεζας συνολικής αξίας €17 εκατ. και διέθεσε 2.699.378 μετοχές αντί ποσού €15 εκατ. Την 31 Δεκεμβρίου 2023, η Τράπεζα και η Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. κατείχαν 317.424 και 45.799 ίδιες μετοχές, αντίστοιχα.

Θ) Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής ελέγχου κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υφίστανται σημαντικές συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Τράπεζας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

Ι) Συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή το προσωπικό της Τράπεζας που προβλέπουν αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησης τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης

Η Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα καταγγελίας των συμβάσεων του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και των Ανωτάτων στελεχών (Γενικών Διευθυντών και Βοηθών Γενικών Διευθυντών) για λόγους που ελευθέρως εκείνη κρίνει, ακόμη και αν αυτοί δεν

Επεξηγηματική Έκθεση

επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2023

συνιστούν σπουδαίο λόγο, καταβάλλοντας όμως ως αποζημίωση ποσό, όπως προσδιορίζεται στη σύμβαση. Ειδικά ως προς τα Εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα Ανώτατα Στελέχη (Γενικούς Διευθυντές και Βοηθούς Γενικούς Διευθυντές), η αποζημίωση καθορίζεται σύμφωνα με την εγκεκριμένη από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων στις 28 Ιουλίου 2023 Πολιτική Αποδοχών των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ανωτάτων Στελεχών της ΕΤΕ.

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Τράπεζας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα Ανώτατα στελέχη της (Γενικοί Διευθυντές και Βοηθοί Γενικοί Διευθυντές) ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησης τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

Αθήνα, 11 Μαρτίου 2024

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου προς τους μετόχους αναφορικά με τις δράσεις της το 2023

Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου

«Αγαπητοί Μέτοχοι,

Με την ιδιότητά μου ως Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου της Εθνικής Τράπεζας είμαι στην ευχάριστη θέση να σας υποβάλω εκ μέρους της Επιτροπής Ελέγχου την Έκθεση των πεπραγμένων της για το 2023, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, ιδίως το άρθρο 44 του Ν. 4449/2017, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Κατά τη διάρκεια του 2023, η Επιτροπή Ελέγχου εργάστηκε συστηματικά προκειμένου να επιτύχει τον σκοπό της, δηλαδή να συνδράμει το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την εκπλήρωση των εποπτικών αρμοδιοτήτων του, που σχετίζονται με α) την ακεραιότητα της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς, β) την ανεξαρτησία, αντικειμενικότητα και αποτελεσματικότητα της διαδικασίας εξωτερικού ελέγχου, γ) την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, και δ) την απόδοση της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις εξελίξεις και τα αναδυόμενα πεδία ενδιαφέροντος στο γεωπολιτικό και οικονομικό περιβάλλον, τις κανονιστικές εξελίξεις στους τομείς χρηματοοικονομικής αναφοράς και γνωστοποιήσεων, καθώς και την επίδρασή τους στη λειτουργία του Ομίλου και της Τράπεζας.

Η Επιτροπή αφιέρωσε σημαντικό χρόνο σε επαφές και στη λήψη ενημερώσεων από τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, τον Γενικό Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, τον Γενικό Διευθυντή Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, τη Βοηθό Γενική Διευθύντρια Chief Control Officer της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και τους Ανεξάρτητους Ελεγκτές αναφορικά με την πρόοδο και τα αποτελέσματα των θεμάτων που σχετίζονται με τον τομέα ευθύνης τους. Η Επιτροπή αξιολόγησε επίσης την αποτελεσματικότητα, την αντικειμενικότητα και την ανεξαρτησία των Ανεξάρτητων Ελεγκτών και συναντήθηκε μαζί τους για να συζητήσει θέματα που προέκυψαν από τον έλεγχο. Περαιτέρω, στο ίδιο πλαίσιο ενίσχυσης της ανοιχτής επικοινωνίας, η Επιτροπή είχε συναντήσεις κατά τη διάρκεια του έτους με τον Γενικό Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου για να συζητήσει θέματα αρμοδιότητάς του.

Η συνεργασία της Επιτροπής με το Διοικητικό Συμβούλιο είναι πολύ αποτελεσματική και εποικοδομητική. Η επικοινωνία με τις Επιτροπές Ελέγχου των θυγατρικών κρίνεται επίσης ικανοποιητική. Η Επιτροπή, στο πλαίσιο της αυτοαξιολόγησής της για το 2023, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι λειτουργεί με αποτελεσματικό τρόπο και εκτελεί πλήρως τα καθήκοντά της.

Κατά τη διάρκεια του 2023, συνεχίστηκε και ενισχύθηκε περαιτέρω η συστηματική επικοινωνία με τις Επιτροπές Ελέγχου των θυγατρικών, σύμφωνα με το Πλαίσιο Επικοινωνίας της Επιτροπής Ελέγχου που θεσπίστηκε το 2022.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλα τα μέλη της Επιτροπής για την πολύτιμη συμβολή και τη δέσμευσή τους στην επίτευξη των στόχων της

και την αντιμετώπιση των συνεχώς αναδυόμενων μακροοικονομικών και κανονιστικών προκλήσεων. Επίσης, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στα Στελέχη της Τράπεζας, καθώς και τους Ανεξάρτητους Ελεγκτές που παρείχαν στην Επιτροπή Ελέγχου υψίστης ποιότητας πληροφορίες, επιτρέποντάς της να έχει ξεκάθαρη εικόνα της χρηματοοικονομικής κατάστασης του Ομίλου και της Τράπεζας, του συστήματος ελέγχου και όλων των θεμάτων υπό την εποπτεία της Επιτροπής Ελέγχου.»

Αθήνα, 11 Μαρτίου 2024

Matthieu Kiss

Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου (η «Επιτροπή») απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

Πρόεδρος	Matthieu Kiss
Αντιπρόεδρος	Claude Piret
	Αβραάμ Γούναρης
Μέλη	JP Rangaswami
	Περικλής Δρούγκας (εκπρόσωπος ΤΧΣ)

Στο έργο της Επιτροπής συνέδραμαν ο Γραμματέας της και ο εξωτερικός της σύμβουλος.

Η Επιτροπή συνεδρίασε 19 φορές εντός του 2023. Σε μερικές περιπτώσεις πραγματοποιήθηκαν κοινές συνεδριάσεις με άλλες Επιτροπές του ΔΣ. Οι περισσότερες συνεδριάσεις έλαβαν χώρα μέσω τηλεδιάσκεψης. Για τη συχνότητα των συνεδριάσεων της Επιτροπής, καθώς και για τις κύριες αρμοδιότητές της, βλ. την ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης – Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου – Επιτροπή Ελέγχου» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Διακυβέρνηση της Επιτροπής

Η Επιτροπή ενημέρωσε το Διοικητικό Συμβούλιο σχετικά με τις δραστηριότητές της μέσω τριμηνιαίων αναφορών που περιλάμβαναν τα σχόλια και τις προτάσεις της για τη διευθέτηση των υφιστάμενων ζητημάτων, καλύπτοντας τις δράσεις που περιλαμβάνονται στο Ετήσιο Πλάνο Εργασιών. Στο τέλος του έτους, η Επιτροπή υπέβαλε στο Διοικητικό Συμβούλιο εμπειριστατωμένη αυτοαξιολόγηση των δραστηριοτήτων της και της συμμόρφωσής της με το Ετήσιο Πλάνο Εργασιών της.

Στις συνεδριάσεις συμμετείχαν επίσης ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Γενικός Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και οι Ανεξάρτητοι Ελεγκτές. Ο Διευθύνων Σύμβουλος και άλλα μέλη της Διοίκησης προσκλήθηκαν επίσης να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις ανάλογα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, προκειμένου να ενημερωθεί η Επιτροπή για θέματα που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της, δίνοντας

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023

προτεραιότητα σε τομείς όπως οι Οικονομικές Υπηρεσίες, ο Εσωτερικός Έλεγχος, η Κανονιστική Συμμόρφωση και η Διαχείριση των Κινδύνων αρμοδιότητάς της.

Οι συνεδριάσεις της Επιτροπής πραγματοποιήθηκαν με τέτοιο τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η τακτική και λεπτομερής ενημέρωση των μελών της. Η παρουσία και η συμμετοχή των μελών της στις συνεδριάσεις κρίνεται πολύ ικανοποιητική. Η συμμετοχή τους ήταν ενεργή και συνέβαλε στην ελεύθερη διατύπωση απόψεων σε πνεύμα εποικοδομητικού διαλόγου, ενώ η συζήτηση περιλάμβανε εποικοδομητικές διερευνητικές ερωτήσεις. Η Επιτροπή συμμορφώθηκε με τους όρους του εγκεκριμένου από το ΔΣ Κανονισμού Λειτουργίας της και ολοκλήρωσε με επιτυχία το Ετήσιο Πλάνο Εργασιών της για το έτος 2023.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής είχε τακτική επικοινωνία με την Ανώτερη Διοίκηση, τον Γενικό Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, τον Γενικό Διευθυντή Κανονιστικής Συμμόρφωσης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας και του Ομίλου, την Βοηθό Γενική Διευθύντρια Group Chief Control Officer της Τράπεζας και του Ομίλου, και τους ανεξάρτητους ελεγκτές σχετικά με τον προγραμματισμό της ημερήσιας διάταξης και τη συζήτηση συγκεκριμένων θεμάτων που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του έτους εκτός του πλαισίου της επίσημης διαδικασίας της Επιτροπής. Με αυτό τον τρόπο διασφάλισε την έγκαιρη ανάδειξη των θεμάτων που έπρεπε να συζητηθούν στην Επιτροπή.

Κατά τη διάρκεια του έτους η Επιτροπή, μέσω του Προέδρου της, επικοινωνήσε με τους Προέδρους των Επιτροπών Ελέγχου των θυγατρικών της Τράπεζας, ώστε να προωθήσουν μία κοινή προσέγγιση, σε επίπεδο Ομίλου, σχετικά με τη διευθέτηση διάφορων υπό συζήτηση θεμάτων. Ακολουθήθηκε το επίσημο πλαίσιο για την επικοινωνία/ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Επιτροπής Ελέγχου και των Επιτροπών Ελέγχου των θυγατρικών.

Η συνεργασία της Επιτροπής με το Διοικητικό Συμβούλιο, τη Διοίκηση, τα Ανώτερα Στελέχη της Τράπεζας και του Ομίλου, τον Γενικό Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου και τους ανεξάρτητους ελεγκτές κρίνεται πολύ ικανοποιητική και δεν προέκυψαν εμπόδια στη λειτουργία της. Της παρασχέθηκαν όλα τα στοιχεία και οι πληροφορίες που ζητήθηκαν, καθώς και όλα τα απαραίτητα μέσα για να επιτελέσει το έργο της.

Ο Γραμματέας της Επιτροπής, καθώς και ο εξωτερικός σύμβουλος, συναντήθηκαν σε τακτά χρονικά διαστήματα με τον Πρόεδρο προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η Επιτροπή εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις διακυβέρνησής της και να εξετάσουν τη συμβολή των ενδιαφερόμενων μερών κατά την οριστικοποίηση των ημερήσιων διατάξεων των συνεδριάσεων, την παρακολούθηση της προόδου των δράσεων και των προτεραιοτήτων της.

Συμμόρφωση με τις κανονιστικές απαιτήσεις

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει επιβεβαιώσει ότι κάθε μέλος της Επιτροπής είναι ανεξάρτητο, σύμφωνα με τον ορισμό της ανεξαρτησίας που καθορίζεται στο σχετικό πλαίσιο, και ότι η Επιτροπή συνεχίζει να διαθέτει επάρκεια στον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής πληροί τις απαιτήσεις του «ειδικού στα χρηματοοικονομικά» για τους σκοπούς του Κανονισμού ΕΕ 537/2017 όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν. 4449/2017. Η Επιτροπή παρακολούθησε επίσης το νομικό και κανονιστικό περιβάλλον που σχετίζεται με τις αρμοδιότητές της.

Πώς η Επιτροπή εκτέλεσε τις αρμοδιότητές της

Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

Η Επιτροπή παρακολούθησε την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου χωρίς να επηρεαστεί η ανεξαρτησία της.

Κατά το 2023 συνέχισε να αφιερώνει σημαντικό χρόνο στην επίβλεψη της προσέγγισης της Διοίκησης για τη βελτίωση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στο περιβάλλον ελέγχου που υποστηρίζει τη χρηματοοικονομική, καθώς και εποπτική πληροφόρηση, ώστε να ανταποκριθεί στις εξελισσόμενες προσδοκίες των εποπτικών αρχών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών.

Η Επιτροπή λάμβανε τακτικές ενημερώσεις και επιβεβαιώσεις ότι η Διοίκηση είχε προβεί ή θα προέβαινε στις κατάλληλες ενέργειες για την έγκαιρη και κατάλληλη αποκατάσταση τυχόν αδυναμιών σε δικλείδες ασφαλείας που εντοπίστηκαν από τις Μονάδες Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου και Δικλείδων Ασφαλείας, τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και από τους ανεξάρτητους Ελεγκτές και τις εποπτικές αρχές. Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το Διοικητικό Συμβούλιο εξέτασε την αποτελεσματικότητα των βασικών σημείων του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης – Ε. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνου» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την επισκόπηση των χρηματοοικονομικών αναφορών του Ομίλου καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, συμπεριλαμβανομένων των ετήσιων και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, καθώς και των τριμηνιαίων δελτίων τύπου. Στο πλαίσιο της εκτέλεσης των αρμοδιοτήτων της, η Επιτροπή:

- εξέτασε και ενέκρινε τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου για το 2022, καθώς και τις ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του 2023, και εισηγήθηκε θετικά στο Διοικητικό Συμβούλιο ως προς την έγκρισή τους
- είχε συναντήσεις με τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου αναφορικά με την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών κατάρτισης των ετήσιων και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου
- έλαβε μηνιαίες επισκοπήσεις από τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου σχετικά με τις χρηματοοικονομικές επιδόσεις της Τράπεζας και του Ομίλου
- ενημερώθηκε σχετικά με την εφαρμογή νέων ή τροποποιημένων Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»)
- ενημερώθηκε για την εφαρμογή του νέου μηχανισμού τραπεζικής λογιστικής της Τράπεζας
- ενημερώθηκε για τις εργασίες της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου
- αξιολόγησε την επάρκεια των πόρων της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023

Ακριβής, εύλογη, πλήρης & κατανοητή πληροφόρηση

Σε συνέχεια της επισκόπησης και της υποβολής διερευνητικών ερωτήσεων επί των ετήσιων και ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών γνωστοποιήσεων, η Επιτροπή ενημέρωσε το Διοικητικό Συμβούλιο ότι κατά την κρίση της οι ετήσιες και ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ήταν στο σύνολό τους ακριβείς και εύλογες, πλήρεις και κατανοητές. Οι ετήσιες και ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρείχαν στους μετόχους τις απαραίτητες πληροφορίες για την αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής θέσης και επιδόσεων, του επιχειρηματικού μοντέλου, της στρατηγικής και των κινδύνων του Ομίλου και της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των απαραίτητων γνωστοποιήσεων αναφορικά με τα αυξανόμενης σημασίας θέματα στο πλαίσιο του ESG.

Ειδικότερα κατά τη διάρκεια του 2023, η Επιτροπή επισκόπησε την Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση της Τράπεζας και του Ομίλου για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022, καθώς και τις Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας για την περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023, και τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου για την περίοδο που έληξε στις 31 Μαρτίου 2023 και στις 30 Σεπτεμβρίου 2023, αντίστοιχα. Έτσι, η Επιτροπή ήταν σε θέση να παράσχει εύλογη θετική διαβεβαίωση στο Διοικητικό Συμβούλιο και να το συνδράμει στην κατάρτιση της δήλωσης που απαιτείται σύμφωνα με τον Ν. 3556/2007.

Χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Οι λογιστικές πολιτικές βάσει των οποίων καταρτίστηκαν οι ετήσιες και ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του 2023 παρέμειναν ουσιαστικά αμετάβλητες συγκριτικά με εκείνες του προηγούμενου έτους. Στο σύνολό τους είναι σύμφωνες με τα ΔΠΧΑ, όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ προϋποθέτει τη χρήση εκτιμήσεων και κρίσεων από τη Διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν όχι μόνο το υπόλοιπο των λογαριασμών ενεργητικού και παθητικού αλλά και τα έσοδα και τα έξοδα που αποτυπώνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου ενημέρωνε σε τακτά χρονικά διαστήματα την Επιτροπή σχετικά με τις κρίσιμες λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης. Η Διοίκηση πιστεύει ότι οι εκτιμήσεις που έγιναν και οι παραδοχές που υιοθετήθηκαν για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων αποτυπώνουν σωστά τα γεγονότα και τις συνθήκες που επικρατούσαν το 2023, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2023.

Κατά τη διάρκεια του 2023, η Επιτροπή άσκησε εποικοδομητική κριτική σε κρίσιμες εκτιμήσεις και παραδοχές όπως αυτές ορίζονται στη Σημείωση 3 «Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών» των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, καθώς και σε θέματα σχετικά με το προσωπικό, την αναβάθμιση των πληροφοριακών εφαρμογών της Τράπεζας κτλ. Επισκόπησε επίσης σημαντικές και ασυνήθιστες συναλλαγές που είχαν σημαντική επίδραση στις ετήσιες και ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και στις σχετικές γνωστοποιήσεις.

Η Επιτροπή είχε μία σειρά συναντήσεων με τους ανεξάρτητους ελεγκτές της Τράπεζας και ενημερωνόταν σε τακτά χρονικά διαστήματα για την κατάρτιση και εκτέλεση του προγράμματος

ελέγχου τους σχετικά με τον έλεγχο των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων 2023 του Ομίλου και της Τράπεζας, και των ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών καταστάσεων του εξαμήνου και του εννεαμήνου που έληξαν στις 30 Ιουνίου 2023 και 30 Σεπτεμβρίου 2023 αντίστοιχα, καθώς και την πρόοδο του ελέγχου και τυχόν σημαντικά ελεγκτικά και λογιστικά ζητήματα που εντόπισαν.

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας, ο Εσωτερικός Έλεγχος και οι Ανεξάρτητοι Ελεγκτές, σε συνέχεια των εργασιών τους, επιβεβαίωσαν στην Επιτροπή ότι δεν εντόπισαν εκκρεμή ζητήματα, τα οποία μέχρι την ημερομηνία της έγκρισής τους από το ΔΣ θα είχαν ουσιαστική αντίκτυπο στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας για το έτος 2023.

Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη την τρέχουσα θέση του Ομίλου και της Τράπεζας, καθώς επίσης και τους αναδυόμενους κινδύνους, προέβη σε αυστηρή αξιολόγηση των προοπτικών του Ομίλου και της Τράπεζας, προτού εισηγηθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο την εφαρμογή της αρχής της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του Ομίλου για την κατάρτιση των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων για το 2023. Βλέπε επίσης Σημείωση 2 «Βάση παρουσίασης και λογιστικές αρχές – Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας» των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας και του Ομίλου

Ο Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας και του Ομίλου είναι μια ανεξάρτητη και αντικειμενική δραστηριότητα διασφάλισης και συμβουλευτικής, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τη λειτουργική αποτελεσματικότητα του Ομίλου και να προστατεύει τα περιουσιακά του στοιχεία και τη φήμη του. Επικουρεί τον Όμιλο στην επίτευξη των στόχων του, συμβάλλοντας στην τακτική, συστηματική αξιολόγηση και βελτίωση του πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και του συστήματος εσωτερικού ελέγχου του Ομίλου.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας και του Ομίλου είναι ανεξάρτητος από τις ελεγχόμενες δραστηριότητες και δεν εμπλέκεται στον σχεδιασμό, την επιλογή, την εφαρμογή ή τη λειτουργία συγκεκριμένων δικλείδων ασφαλείας. Εκτελεί τις αναθέσεις του με δική του πρωτοβουλία, αμερόληπτα, σε όλους τους τομείς και τις δραστηριότητες του Ομίλου.

Ο Εσωτερικός Έλεγχος της Τράπεζας και του Ομίλου τηρεί τις υποχρεωτικές οδηγίες του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών. Ο Γενικός Διευθυντής Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου αναφέρεται στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Ελέγχου, ενώ πραγματοποιούνται μεταξύ τους συχνές και τακτικές συναντήσεις.

Η ετήσια αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου του Ομίλου σύμφωνα με την Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006 υποβλήθηκε στην Επιτροπή Ελέγχου, η οποία εξέδωσε και τη δική της αξιολόγηση της έκθεσης. Οι τακτικές αναφορές που υποβάλλονται στην Επιτροπή από τον Εσωτερικό Έλεγχο της Τράπεζας και του Ομίλου περιλαμβάνουν τα κύρια σημεία της δραστηριότητας εσωτερικού ελέγχου του Ομίλου και τα σημαντικά ζητήματα εσωτερικού ελέγχου που εντοπίστηκαν, καθώς και την πρόοδο των σχετικών σχεδίων αποκατάστασης. Το Ετήσιο Πλάνο Εσωτερικού Ελέγχου βάσει κινδύνου για το 2023 και οι αναθεωρήσεις του, με βάση τους αναδυόμενους κινδύνους, εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Ελέγχου. Το Ετήσιο Πλάνο

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023

Εσωτερικού Ελέγχου για το 2023 περιλάμβανε τον προϋπολογισμό του Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και τον προγραμματισμό αναφορικά με το ανθρώπινο δυναμικό τους.

Βάσει των αρμοδιοτήτων της, κατά το έτος 2023, η Επιτροπή επόπτευσε τη λειτουργία του Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, παρακολούθησε την ολοκλήρωση του εγκεκριμένου Ετήσιου Πλάνου Εσωτερικού Ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης των εκκρεμών ζητημάτων εσωτερικού ελέγχου. Ενημερώθηκε επίσης σχετικά με την εφαρμογή τεχνολογιών αιχμής από τον Εσωτερικό Έλεγχο της Τράπεζας και του Ομίλου. Περαιτέρω, η Επιτροπή αξιολόγησε τον Εσωτερικό Έλεγχο της Τράπεζας και του Ομίλου βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων και μεθοδολογίας που λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, τις κατευθυντήριες γραμμές του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA), καθώς και άλλες διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.

Η Επιτροπή προχώρησε, επίσης, στην επισκόπηση της αναθεώρησης των Κανονισμών Λειτουργίας και της οργανωτικής δομής των Μονάδων Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.

Επιπλέον, η Επιτροπή παρουσίασε αναφορές στο Διοικητικό Συμβούλιο, συνοψίζοντας τις τριμηνιαίες αναφορές της δραστηριότητας του Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και τις τριμηνιαίες αναφορές για τις εξελίξεις σε σχέση με τα ζητήματα εσωτερικού ελέγχου που είχαν εντοπιστεί. Η Επιτροπή αναφέρει ότι η διαδικασία για τον μετριασμό και την θεραπεία των ζητημάτων εσωτερικού ελέγχου έχει βελτιωθεί σημαντικά, με αποτέλεσμα τη δραστική μείωση των ζητημάτων εσωτερικού ελέγχου με καθυστερημένη αποκατάσταση.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η Επιτροπή συναντήθηκε με τον Γενικό Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου χωρίς την παρουσία της Ανώτατης Διοίκησης για να συζητήσουν θέματα σχετικά με την λειτουργία Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου. Επίσης, διεξήγαγε την ετήσια αξιολόγηση της επίδοσης του Γενικού Διευθυντή Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.

Λειτουργία Κανονιστικής Συμμόρφωσης

Σύμφωνα με την Πράξη Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος 2577/2006, η Επιτροπή αξιολόγησε επίσης τις εκθέσεις τις οποίες η Λειτουργία Κανονιστικής Συμμόρφωσης παρουσίασε στο Διοικητικό Συμβούλιο προς έγκριση και υποβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης σχετικά με θέματα που αφορούν στο ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Η Επιτροπή ενημερώθηκε επίσης για τις ρυθμιστικές εξελίξεις και τις βασικές αλληλεπιδράσεις με τις ρυθμιστικές αρχές, μέσω της λήψης σχετικών αναφορών από τη Λειτουργία Κανονιστικής Συμμόρφωσης.

Λειτουργία Internal Control της Τράπεζας και του Ομίλου

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση του έργου της Λειτουργίας Internal Control της Τράπεζας και του Ομίλου (Internal Control Function - ICF) μέσω τακτικών συνεδριάσεων, όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό λειτουργίας του ICF. Στο πλαίσιο της εκτέλεσης των αρμοδιοτήτων της, η Επιτροπή:

- ενέκρινε το Ετήσιο Πλάνο Δραστηριοτήτων του ICF για το 2023

- έλαβε τριμηνιαίες αναφορές για την πρόοδο και τα αποτελέσματα του εγκεκριμένου Ετήσιου Πλάνου Δραστηριοτήτων του ICF για το 2023 - 2024 που περιλάμβαναν:
 - την πρόοδο της τεκμηρίωσης για τις διαδικασίες ύψιστης προτεραιότητας όπως περιλαμβάνονται στο Ετήσιο Πλάνο Δραστηριοτήτων ICF του Ομίλου για το 2023 - 2024, σύμφωνα με τη Μεθοδολογία Internal Control του Ομίλου για την Αναγνώριση και Αξιολόγηση Δικλειδών Ασφαλείας.
 - την πρόοδο της αποκατάστασης τυχόν αδυναμιών στο σχεδιασμό των δικλειδών ασφαλείας, καθώς και την πρόοδο και τα αποτελέσματα των πρόσθετων δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονταν στο Ετήσιο Πλάνο Δραστηριοτήτων του ICF για το 2023.

Ανεξάρτητοι Ελεγκτές

Η Επιτροπή έχει την κύρια ευθύνη για την επίβλεψη της σχέσης με τον ανεξάρτητο ελεγκτή του Ομίλου, την PwC.

Η Επιτροπή, κατόπιν έγκρισης από το ΤΧΣ, εισηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο τον επαναδιορισμό της PwC ως ανεξάρτητου ελεγκτή για το έτος 2023, ώστε το ΔΣ να υποβάλει σχετική πρόταση στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Η PwC ολοκλήρωσε τον έλεγχό των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του 2023, υποβάλλοντας κατάλληλες διερευνητικές ερωτήσεις στη Διοίκηση και παρέχοντας αξιόπιστες ανεξάρτητες συμβουλές στην Επιτροπή αναφορικά με συγκεκριμένες κρίσεις και εκτιμήσεις επί των χρηματοοικονομικών αναφορών και του πλαισίου ελέγχου. Τον έλεγχο υπογράφει ο κ. Ανδρέας Ριχής (ΣΟΕΛ Καν. Νο 65601). Η Επιτροπή εξέτασε την προσέγγιση και τη στρατηγική του ανεξάρτητου ελεγκτή για τον ετήσιο έλεγχο και λάμβανε τακτικές ενημερώσεις για την πρόοδο του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων παρατηρήσεων για το περιβάλλον ελέγχου. Τα κύρια θέματα ελέγχου που συζητήθηκαν με την PwC παρατίθενται στην Έκθεση του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή.

Επιπρόσθετα, η PwC διενήργησε τον Έλεγχο για το Φορολογικό Πιστοποιητικό της Τράπεζας και των ελληνικών θυγατρικών της, που υπόκεινται στο εύρος του εν λόγω ελέγχου, για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, κατόπιν του οποίου εκδόθηκαν φορολογικά πιστοποιητικά για την Τράπεζα, καθώς και για τις εν λόγω θυγατρικές χωρίς καμία επιφύλαξη ή θέματα έμφασης («καθαρές» γνώμες).

Η Επιτροπή πραγματοποίησε συναντήσεις με τους ανεξάρτητους ελεγκτές κατά τον σχεδιασμό, την εκτέλεση και την ολοκλήρωση του ελέγχου για να συζητήσει τις λογιστικές πολιτικές και πρακτικές, σημαντικά θέματα και την επικοινωνία με τη Διοίκηση και επίσης συναντήθηκε με τους ανεξάρτητους ελεγκτές χωρίς την παρουσία της Ανώτατης Διοίκησης για να συζητήσουν όλα τα ζητήματα που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου.

Πλάνο εξωτερικού ελέγχου

Η Επιτροπή εξέτασε την προσέγγιση του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων του επιπέδου σημαντικότητας, της αξιολόγησης του κινδύνου και του εύρους του ελέγχου.

Αποτελεσματικότητα της διαδικασίας εξωτερικού ελέγχου

Η Επιτροπή αξιολόγησε την αποτελεσματικότητα όσον αφορά στην ποιότητα και στα αποτελέσματα του ελέγχου της PwC ως ανεξάρτητου ελεγκτή του Ομίλου. Η PwC επεσήμανε τις ενέργειες στις οποίες προέβη ανταποκρινόμενη στην αξιολόγηση αυτή,

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023

συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης δεικτών ποιότητας ελέγχου, οι οποίοι θα παρείχαν μια ισορροπημένη βαθμολογία και διαφάνεια στην υποβολή αναφοράς στην Επιτροπή Ελέγχου. Η αξιολόγηση επικεντρώθηκε στους ακόλουθους τομείς:

- **Ποιότητα υπηρεσιών και ανταπόκρισης:** Η ποιότητα των υπηρεσιών που παρείχε η ελεγκτική εταιρεία καθ' όλη τη διάρκεια του 2023 ευθυγραμμιζόταν με τα συμφωνημένα πρότυπα απόδοσης, όσον αφορά στην απαιτούμενη αποτελεσματικότητα και ανταπόκριση του ελεγκτή για την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου εντός των καθορισμένων αυστηρών προθεσμιών. Επιπλέον, το ελεγκτικό έργο που διενεργήθηκε και οι ώρες που δαπανήθηκαν ήταν επαρκείς για το μέγεθος, την πολυπλοκότητα και τους κινδύνους του Ομίλου.
- **Δεξιότητες, τεχνογνωσία και πόροι της ομάδας ελέγχου:** Η ελεγκτική εταιρεία διαθέτει την ανάλογη τεχνογνωσία, τη γεωγραφική εμβέλεια, επαρκείς πόρους δικτύου και εξειδικευμένα στελέχη που απαιτούνται για να συνεχίσει να προσφέρει τις σχετικές υπηρεσίες στον Όμιλο. Η PwC έχει αποδείξει ότι διαθέτει τον απαραίτητο συνδυασμό εμπειρίας, δεξιοτήτων και γνώσης των συγκεκριμένων επιχειρηματικών κινδύνων, των διαδικασιών, των συστημάτων και των λειτουργιών της Τράπεζας και του Ομίλου, προκειμένου να αντιμετωπίσει τους κινδύνους τυχόν ουσιωδών ανακρίβειών. Από αυτή την άποψη, τυχόν πολύπλοκα λογιστικά και ελεγκτικά ζητήματα αντιμετωπίζονται από ειδικούς της ελεγκτικής εταιρείας έγκαιρα και αποτελεσματικά.
- **Επικοινωνία και αλληλεπίδραση με τη Διοίκηση της Τράπεζας:** Οι επικεφαλής καθώς και η ομάδα ελέγχου διατήρησαν έναν επαγγελματικό και ανοιχτό διάλογο με τη Διοίκηση της Τράπεζας, εξηγώντας λογιστικά και ελεγκτικά ζητήματα ή προβληματισμούς με κατανοητό τρόπο και παρέχοντας οποιαδήποτε πρόσθετη πληροφορία ζητήθηκε από τον Όμιλο. Δεν υπήρχαν σημαντικές διαφορές απόψεων μεταξύ της Διοίκησης και του ανεξάρτητου ελεγκτή.

Η Επιτροπή έλαβε τακτικές ενημερώσεις από την PwC και τη Διοίκηση σχετικά με την πρόοδο του πλάνου εξωτερικού ελέγχου και την επίδοση της PwC στους δείκτες ποιότητας του ελέγχου.

Η Επιτροπή παρακολούθησε την πολιτική για την πρόσληψη υπαλλήλων ή πρώην υπαλλήλων του ανεξάρτητου ελεγκτή και δεν επισημάνθηκαν παραβάσεις της αντίστοιχης Πολιτικής της Τράπεζας κατά τη διάρκεια του έτους.

Η Επιτροπή κοινοποίησε στο Διοικητικό Συμβούλιο τα αποτελέσματα του εξωτερικού ελέγχου και ανέλυσε τον ρόλο του εξωτερικού ελέγχου και της Επιτροπής σε σχέση με την ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς.

Οι ανεξάρτητοι ελεγκτές παρείχαν στην Επιτροπή την ειδική έκθεσή τους για τον έλεγχο επί των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων του 2023, όπως απαιτείται από την ευρωπαϊκή και ελληνική νομοθεσία.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο της αποεπένδυσης μέρους της συμμετοχής του ΤΧΣ στην Εθνική Τράπεζα και της έγκρισης του σχετικού Ενημερωτικού Δελτίου για τη διάθεση Μετοχών της Εθνικής Τράπεζας, ο Ανεξάρτητος Ελεγκτής επισκόπησε και τις Ενδιάμεσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για το εννεάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2023.

Ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα

Η Επιτροπή αξιολόγησε πιθανές απειλές κατά της ανεξαρτησίας που εντόπισε η ίδια ή αναφέρθηκαν από την PwC. Η Επιτροπή θεώρησε ότι η PwC είναι ανεξάρτητη και η τελευταία, σύμφωνα με τα επαγγελματικά πρότυπα δεοντολογίας και τους ισχύοντες κανόνες και κανονισμούς, παρείχε στην Επιτροπή γραπτή επιβεβαίωση της ανεξαρτησίας της κατά τη διάρκεια του ελέγχου της χρήσης 2023.

Ο διορισμός της PwC εγκρίθηκε από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εθνικής Τράπεζας που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 2017, οπότε της ανατέθηκε για πρώτη φορά ο έλεγχος των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για το 2017 και η επισκόπηση των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για την εξάμηνη περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2017. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της ΕΤΕ που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουλίου 2023 ανέθεσε εκ νέου στην PwC τον έλεγχο των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για το 2023 και την επισκόπηση των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για την εξάμηνη περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2023. Σύμφωνα με τη Σύμβαση Πλαισίου Συνεργασίας μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, όπως τροποποιήθηκε το 2023, η Τράπεζα οφείλει να αλλάζει ελεγκτική εταιρεία κάθε πέντε έτη. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν. 4701/2020, που επιτρέπει την παράταση των υπηρεσιών υποχρεωτικού ελέγχου πέραν της πενταετίας για περίοδο έως και 10 ετών, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 για πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει κεφαλαιακή στήριξη από το ΤΧΣ, μετά από θετική αξιολόγηση και εισήγηση της Επιτροπής και επακόλουθη σχετική αιτιολογημένη πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων, ο διορισμός της PwC ως Ανεξάρτητου Ελεγκτή είναι δυνατός για περίοδο έως και 10 ετών συνολικά.

Μη ελεγκτικές υπηρεσίες

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για τον καθορισμό, την επισκόπηση και την παρακολούθηση της καταλληλότητας της παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών από τον ανεξάρτητο ελεγκτή. Εφαρμόζει επίσης την Πολιτική του Ομίλου σχετικά με τις μη ελεγκτικές υπηρεσίες που ανατίθενται στον ανεξάρτητο ελεγκτή. Οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες παρέχονται σύμφωνα με την πολιτική για την ανεξαρτησία του ανεξάρτητου ελεγκτή, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι δεν προκύπτει σύγκρουση συμφερόντων. Όλες οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες εγκρίνονται είτε από την Επιτροπή είτε από τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου όταν ενεργεί εντός των ορίων και των κριτηρίων που ορίζει η Επιτροπή.

Κατά τη διάρκεια της χρήσης η PwC δεν παρείχε μη επιτρεπόμενες μη υποχρεωτικές ελεγκτικές υπηρεσίες. Οι μη υποχρεωτικές ελεγκτικές υπηρεσίες που παρασχεθήκαν από την PwC περιελάμβαναν υπηρεσίες που εγκρίθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου, ως εκπρόσωπος της Επιτροπής, έκρινε ότι ήταν προς το συμφέρον του Ομίλου να χρησιμοποιήσει την PwC για αυτές τις υπηρεσίες, διότι ήταν:

- εργασίες συναφείς με τον υποχρεωτικό έλεγχο, που πραγματοποιήθηκαν σε μεγάλο βαθμό από μέλη της ομάδας ελέγχου, με το αντικείμενο εργασίας να συνδέεται στενά με την εργασία που εκτελέστηκε στο πλαίσιο του ελέγχου
- εργασίες καλυπτόμενες από άλλες υπηρεσίες διασφάλισης που απαιτούν την απόκτηση κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων για τη διατύπωση συμπερασμάτων, τα οποία αποσκοπούν στην

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023

ενίσχυση του βαθμού εμπιστοσύνης των προβλεπόμενων χρηστών, εκτός του υπεύθυνου μέρους, σχετικά με την υποκείμενη πληροφορία ή

- άλλες επιτρεπόμενες υπηρεσίες για συμβουλευτικές εκθέσεις πιστοποίησης των εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας ενός οργανισμού παροχής υπηρεσιών που έχουν καταρτιστεί κυρίως για χρήση από τρίτους τελικούς χρήστες.

Για την αμοιβή της PwC βλ. Σημείωση 45 των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Πολιτική Αναφοράς Δυσλειτουργιών (Whistleblowing) σχετικά με θέματα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και ελέγχου

Όπως ορίζεται στην ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Διοικητικά, Διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, η Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας του ΔΣ της Τράπεζας είναι υπεύθυνη για τη θέσπιση και τη συνεχή παρακολούθηση της εφαρμογής αυτών των διαδικασιών, οι οποίες διασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα και το απόρρητο των αναφορών ή των σχολίων που λαμβάνονται.

Η Επιτροπή ενημερώνεται από την Επιτροπή Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Ηθικής και Κουλτούρας σχετικά με τυχόν αναφορές δυσλειτουργιών που σχετίζονται με θέματα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και ελέγχου.

Σημειώνεται ότι κατά το 2023 δεν υπήρξε καμία περίπτωση αναφοράς δυσλειτουργιών αναφορικά με θέματα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και/ή ελέγχου.

Λοιπές δραστηριότητες της Επιτροπής

Η Επιτροπή ενέκρινε τυχόν νέες ή επικαιροποιημένες πολιτικές που καταρτίστηκαν από τη Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης, τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και τη Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και του Ομίλου για θέματα που εμπíπτουν στη δικαιοδοσία της Επιτροπής.

Επίσης, ενημερώθηκε για εκκρεμείς νομικές υποθέσεις με έμφαση σε υποθέσεις, η έκβαση των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Επιπλέον, η Επιτροπή παρακολουθεί στενά την αποκατάσταση τυχόν ευρημάτων του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ)/της Μεικτής Εποπτικής Ομάδας που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα της.

Τέλος, κατά τη διάρκεια του έτους ο Πρόεδρος της Επιτροπής συναντήθηκε με εκπροσώπους του ΕΕΜ στο πλαίσιο της τακτικής ετήσιας συνάντησής τους.

Αξιολόγηση και αποτελεσματικότητα της Επιτροπής

Σχετικά με την αξιολόγηση και την αποτελεσματικότητα της Επιτροπής βλ. ενότητα «Δ. Διοικητικό Συμβούλιο και Λοιπά Διοικητικά, Διαχειριστικά και Εποπτικά Όργανα - Αξιολόγηση του Διευθύνοντος Συμβούλου, του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του». Το συνολικό αποτέλεσμα ήταν θετικό, υποδεικνύοντας ότι υπάρχει μια αποτελεσματική Επιτροπή που εκτελεί πλήρως τα καθήκοντά της.

Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου

Το 2021, η Επιτροπή ενέκρινε την Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου (βλ. ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση - Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου» στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου), η οποία

καθορίζει τις ενέργειές μας και συμβάλλει βέλτιστη διαχείριση των οικονομικών, περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διοικητικών επιπτώσεων της Τράπεζας και του Ομίλου.

Η Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης τηρεί τις απαιτήσεις του ισχύοντος νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου, καθώς και τις διεθνείς πρακτικές που περιλαμβάνονται σε διεθνείς συμβάσεις και πρωτοβουλίες και στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική κοινωνική ευθύνη και την επιχειρηματική ηθική.

Σκοπός της Πολιτικής είναι να θέσει το πλαίσιο για την ανάπτυξη δράσεων που βοηθούν στη διαχείριση των οικονομικών, κοινωνικών, διοικητικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων της Τράπεζας και του Ομίλου Εταιρειών της.

Βασική αρχή της φιλοσοφίας του Ομίλου ΕΤΕ είναι να λειτουργεί αποτελεσματικά, έγκαιρα και αποφασιστικά, εστιάζοντας στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και ανάπτυξή του, διασφαλίζοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω καινοτόμων ιδεών και πρωτοποριακών λύσεων, συμβάλλοντας παράλληλα στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής προς όφελος όλων των Ενδιαφερόμενων μερών που εμπιστεύονται το εμπορικό σήμα και τη φήμη του.

Η Διοίκηση της ΕΤΕ έχει δεσμευτεί για τη συνέχιση της κοινωνικής δράσης της ΕΤΕ, δηλώνοντας το σεβασμό της για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και κατανοώντας τα χαρακτηριστικά, τις προσδοκίες και τις ανάγκες τους, μέσω της επικοινωνίας της αλληλεπίδρασης μαζί τους, για την αντιμετώπιση των ουσιωδών θεμάτων που τους απασχολούν.

Για το σκοπό αυτό, ενισχύσαμε περαιτέρω τη διακυβέρνηση ESG σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου και διοίκησης:

- Η Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας του Διοικητικού Συμβουλίου (βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου - Επιτροπή Καινοτομίας και Βιωσιμότητας» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου) ιδρύθηκε τον Φεβρουάριο του 2022 για να επιβλέπει τη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη στρατηγική ESG και καινοτομίας του Ομίλου.
- Η Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG) (βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Διοικητικά, Διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Τράπεζας - Εκτελεστικές Επιτροπές - Επιτροπή Διαχείρισης Περιβαλλοντικών, Κοινωνικών και Θεμάτων Διακυβέρνησης ESG (Επιτροπή ESG)» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου), υπό την προεδρία του Διευθύνοντος Συμβούλου, έθεσε την κατεύθυνση όσον αφορά τη στρατηγική και τους στόχους ESG και επόπτευσε βασικές επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και κινδύνους που σχετίζονται με θέματα ESG.
- Ειδικές ομάδες στην Πρώτη και Δεύτερη Γραμμή Άμυνας του Ομίλου με ενισχυμένες ικανότητες και δεξιότητες σε θέματα ESG, Ένας ανεξάρτητος τομέας, ο Τομέας Στρατηγικής για το Κλίμα και το Περιβάλλον, έχει συσταθεί για τον καθορισμό, τον συντονισμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής της Στρατηγικής για το Κλίμα και το Περιβάλλον σε όλη την πρώτη γραμμή. Επιπλέον, συστάθηκε ειδική ομάδα στη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων Στρατηγικής της Τράπεζας και του Ομίλου υπό τον Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων για την παρακολούθηση και τη διαχείριση κλιματικών και περιβαλλοντικών παραγόντων σε όλους τους τύπους κινδύνου. Επιπλέον, εντός του τέταρτου τριμήνου του 2023, η Τράπεζα

Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023

προχώρησε σε οργανωτικές αλλαγές για περαιτέρω βελτίωση της διακυβέρνησης της στρατηγικής της για θέματα ESG. Στο πλαίσιο αυτό, η Διεύθυνση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και Βιώσιμης Ανάπτυξης της Τράπεζας και του Ομίλου χωρίστηκε σε δύο νέες Διευθύνσεις: τη Διεύθυνση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης & Αναφορών ESG και τη Διεύθυνση Data Privacy, Technology & ESG Compliance Advisory.

Για τις Τρεις Γραμμές Άμυνας, βλ. ενότητα «Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης - Ε. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείριση Κινδύνων» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τέλος, το 2023, η Τράπεζα ανέλαβε σημαντικές πρωτοβουλίες, υλοποίησε έργα με θετικές πραγματικές και δυνητικές επιπτώσεις και ενίσχυσε περαιτέρω τις γνωστοποιήσεις ESG. Οι δράσεις που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο των πυλώνων στρατηγικής ESG της Τράπεζας [Περιβάλλον («Ε»), Κοινωνία («S») και Διακυβέρνηση («G»)], περιγράφονται στην ενότητα «Μη Χρηματοοικονομική Κατάσταση» της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, ανά πυλώνα. Για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων και των εσωτερικών λειτουργιών

και υποδομών, βλ. υποενότητα «Γνωστοποιήσεις ESG-Περιβάλλον-Περιβαλλοντικές επιπτώσεις και η προσέγγισή μας». Για τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις, βλ. υποενότητα «Γνωστοποιήσεις ESG-Κοινωνία- Κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις».

Οι βασικές μελλοντικές δραστηριότητες

Στην αρχή κάθε έτους, η Επιτροπή συζητά τις βασικές προτεραιότητές της για το επόμενο έτος. Το 2024 η Επιτροπή θα συνεχίσει να δίνει έμφαση στην αποτελεσματική εκτέλεση του Ετήσιου Πλάνου Εργασιών της για το 2024. Μια από τις βασικές προτεραιότητές της είναι η στενή παρακολούθηση των κρίσιμων εκτιμήσεων και κρίσεων στο πλαίσιο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η παρακολούθηση των εξελίξεων στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που σχετίζεται με λογιστικά και ελεγκτικά ζητήματα, η επικαιροποίηση των αντίστοιχων εσωτερικών πολιτικών, καθώς και η επίβλεψη των πρόσθετων γνωστοποιήσεων ως μέρος των Ετήσιων και Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα υποβολής αναφορών ESG/Βιωσιμότητας.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Έκθεση ελέγχου επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. (Τράπεζα ή/και Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2023, τις καταστάσεις αποτελεσμάτων, συνολικών εσόδων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις¹ επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν ουσιώδεις πληροφορίες λογιστικής πολιτικής.

Κατά τη γνώμη μας, οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας και του Ομίλου κατά την 31η Δεκεμβρίου 2023, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Ν. 4548/2018.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων».

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ανεξαρτησία του Ελεγκτή

Καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας έχουμε παραμείνει ανεξάρτητοι από την Τράπεζα και τον Όμιλο, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ) που έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017 και του Κανονισμού ΕΕ 537/2014, που σχετίζονται με τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017, τον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ.

Δηλώνουμε ότι οι μη ελεγκτικές μας υπηρεσίες προς την Τράπεζα και τις θυγατρικές της παρασχέθηκαν σύμφωνα με τους προαναφερόμενους όρους της ισχύουσας νομοθεσίας και ότι δεν έχουμε παράσχει μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται από το άρθρο 5 παρ. (1) του Κανονισμού ΕΕ 537/2014.

¹ Ορισμένες γνωστοποιήσεις έχουν παρουσιαστεί σε διάφορα σημεία της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου, αντί στις σημειώσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Οι γνωστοποιήσεις αυτές, στις οποίες παραπέμπουν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, επισημαίνονται ως ελεγμένες.

ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΙΕΡΣ Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία, ΓΕΜΗ: 001520401000, Τ: +30 210 6874400, www.pwc.gr

Αθήνα: Λεωφ. Κηφισίας 260 & Λεωφ. Κηφισίας 270, 152 32 Χαλάνδρι | Τ: +30 210 6874400

Θεσσαλονίκη: Αγίας Αναστασίας & Λαέρτου, 55535 Πυλαία | Τ: +30 2310 488880

Ιωάννινα: Πλατεία Πάρρης 2, 1ος όροφος, 45332 | Τ: +30 2651 313376

Πάτρα: 28ης Οκτωβρίου 2Α & Όθωνος Αμαλίας 11, 26223 | Τ: +30 2616 009208

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2023

Οι μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα και στις θυγατρικές της, κατά τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023, γνωστοποιούνται στη Σημείωση 45 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κύρια θέματα ελέγχου

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών, και δεν εκφέρομε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Κύριο θέμα ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε από τον έλεγχό μας το κύριο θέμα ελέγχου
Προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9	
<p>Το υπόλοιπο των προ προβλέψεων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος, εξαιρουμένων των προς πώληση, ανερχόταν σε 32,8 δις ευρώ για την Τράπεζα και 34,9 δις ευρώ για τον Όμιλο, με συνολικές προβλέψεις αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών («ΑΠΖ») 1,0 δις ευρώ και 1,1 δις ευρώ αντίστοιχα.</p> <p>Ο υπολογισμός των ΑΠΖ απαιτεί από τη Διοίκηση την άσκηση σημαντικής κρίσης και τη διενέργεια παραδοχών που εμπεριέχουν υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το τρέχον αβέβαιο μακροοικονομικό περιβάλλον.</p> <p>Λόγω του ύψους των ΑΠΖ, αλλά και του σημαντικού βαθμού κρίσης που απαιτείται από τη διοίκηση στους υπολογισμούς απομείωσης, η σχετική πρόβλεψη απομείωσης έχει κριθεί ιδιαίτερα σημαντική για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου για την τρέχουσα χρήση.</p> <p>Οι σημαντικές λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών που σχετίζονται με τη διαχείριση και επιμέτρηση του πιστωτικού κινδύνου από την Τράπεζα και τον Όμιλο, και με την πρόβλεψη απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, συμπεριλαμβάνονται στην σημείωση 3.6 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.</p> <p>Αυτές περιελάμβαναν:</p> <ul style="list-style-type: none">• Την ανάπτυξη από την Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης του Ομίλου ενός αριθμού μελλοντικών μακροοικονομικών σεναρίων και των σχετικών πιθανοτήτων πραγματοποίησής τους, τα οποία ενσωματώνονται στη διαδικασία κατάταξης σε Στάδια και στον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.• Τις σημαντικές παραδοχές για το αν οι χορηγήσεις, που υπόκεινται σε ατομική αξιολόγηση, έχουν υποστεί απομείωση, καθώς και την εκτίμηση της ΑΠΖ τους, με βάση τις αναμενόμενες ταμειακές ροές από πληρωμές και ρευστοποίηση εξασφαλίσεων, καθώς και το χρόνο είσπραξής τους.• Τις μεθοδολογίες των στατιστικών μοντέλων απομείωσης που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της πιθανότητας αθέτησης (ΠΑ), του ανοίγματος σε αθέτηση (ΑΣΑ) και της ζημίας σε περίπτωση αθέτησης (ΖΠΑ), για τις χορηγήσεις οι οποίες αξιολογούνται συλλογικά, για τις οποίες οι προβλέψεις ΑΠΖ υπολογίζονται σε συλλογική βάση ανά τύπο χαρτοφυλακίου, καθώς και την επικύρωση της απόδοσής των εν λόγω μοντέλων.• Τις επιπλέον προσαρμογές που εφαρμόζει η διοίκηση, όπου αξιολογεί πως οι υπολογισθείσες ζημιές δεν είναι κατάλληλες, είτε λόγω περιορισμών των μοντέλων, ή όταν δεν αποτυπώνονται οι αναδυόμενοι κίνδυνοι ή οι υφιστάμενες συνθήκες.	<p>Η εργασία μας περιέλαβε την κατανόηση της διαδικασίας της διοίκησης και την αξιολόγηση του σχεδιασμού διακυβέρνησης και των δικλίδων ασφαλείας αναφορικά με τον προσδιορισμό της πρόβλεψης απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών.</p> <p>Κατανοήσαμε την διαδικασία της εκτίμησης απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους και αξιολογήσαμε τη σχεδίαση, εφαρμογή και λειτουργία των βασικών εσωτερικών δικλίδων ασφαλείας αναφορικά με: (i) τον προσδιορισμό των μακροοικονομικών σεναρίων που χρησιμοποιήθηκαν και των σταθμίσεων που εφαρμόστηκαν σε αυτά με βάση την πιθανότητα να υλοποιηθούν, (ii) την παρακολούθηση και την επικύρωση των μοντέλων απομείωσης, και (iii) τη ροή της βασικής πληροφόρησης από τα συστήματα παραγωγής στα μοντέλα που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των ΑΠΖ.</p> <p>Πραγματοποιήσαμε τις ακόλουθες διαδικασίες, με την υποστήριξη, όπου κρίθηκε αναγκαίο, των εξειδικευμένων στελεχών μας:</p> <ul style="list-style-type: none">• Για την παραγωγή, επιλογή και τη στάθμιση που εφαρμόστηκε στα μακροοικονομικά σεναρία: (i) αξιολογήσαμε την καταλληλότητα της επιλογής και χρήσης των εξωτερικών δεδομένων, (ii) αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε για την κατάρτιση των μακροοικονομικών σεναρίων που χρησιμοποιήθηκαν και για τον προσδιορισμό των σταθμίσεων που εφαρμόστηκαν σε αυτά με βάση την πιθανότητα να υλοποιηθούν, και (iii) αξιολογήσαμε τον κίνδυνο μεροληψίας στις προγνώσεις, καθώς και την ύπαρξη αντίθετων ενδείξεων.• Στις περιπτώσεις στις οποίες οι προβλέψεις απομείωσης υπολογίστηκαν σε συλλογική βάση: (i) εξετάσαμε την πληρότητα και την ακρίβεια των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν στα μοντέλα απομείωσης, συμφωνώντας τα στοιχεία αυτά με τα συστήματα από τα οποία προήλθαν, (ii) αξιολογήσαμε τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μοντέλων, συμπεριλαμβανομένων των σημαντικών παραδοχών και της ποιότητας των παρατηρήσιμων δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για τη διαμόρφωση των παραμέτρων των εν λόγω μοντέλων, και (iii) αξιολογήσαμε το εύλογο της μεθοδολογίας του μοντέλου απομείωσης που εφαρμόσε η διοίκηση και των κύριων κρίσεων που υιοθετήθηκαν στα μοντέλα για να προσδιοριστούν οι παραμετροί πιστωτικού κινδύνου για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας. <p>Πρόσθετα, η εργασία μας περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διαδικασίες ελέγχου ουσιώδους εξασφάλισης:</p>

<ul style="list-style-type: none">• Τις εκτιμήσεις της διοίκησης αναφορικά με την επιμέτρηση των δανείων που κατηγοριοποιούνται ως διακρατούμενα προς πώληση, είτε μέσω άμεσων πωλήσεων ή τιτλοποιήσεων.	<ul style="list-style-type: none">• Για ένα δείγμα δανείων για τα οποία έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη σε ατομική βάση, επανυπολογίσαμε την απομείωση και εξετάσαμε βασικές παραμέτρους συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων ταμειακών εισροών, του εκτιμώμενου χρόνου της είσπραξής τους, των προεξοφλητικών επιτοκίων που έχουν χρησιμοποιηθεί και της αποτίμησης των ληφθεισών εξασφαλίσεων που συμπεριλήφθηκαν στις αναμενόμενες ταμειακές ροές.• Για το παραπάνω δείγμα εξετάσαμε τις σχετικές συμβάσεις και λοιπά υποστηρικτικά έγγραφα ώστε να επιβεβαιώσουμε την ύπαρξη και το νόμιμο δικαίωμα στις εξασφαλίσεις. Αξιολογήσαμε τις τεχνικές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση των εξασφαλίσεων, συγκρίνοντας αυτές με τις πολιτικές της Τράπεζας και του Ομίλου, καθώς και με τα εκτιμητικά πρότυπα.• Αξιολογήσαμε την καταλληλότητα των αναπροσαρμογών που πραγματοποίησε η διοίκηση λαμβάνοντας υπόψη τις πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις και περιστάσεις.• Για τα διακρατούμενα προς πώληση δάνεια, είτε μέσω άμεσων πωλήσεων ή τιτλοποιήσεων, εξετάσαμε τις σχετικές προσφορές ή/και συμφωνίες και αξιολογήσαμε τους υπολογισμούς της διοίκησης για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας τους. <p>Με βάση τα τεκμήρια που αποκτήσαμε, κρίναμε ότι οι μεθοδολογίες, οι παραδοχές των μοντέλων απομείωσης, οι κρίσεις της διοίκησης τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση της απομείωσης, καθώς και οι σχετικές γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ήταν κατάλληλες και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9.</p>
--	--

Ανακτησιμότητα Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων («ΑΦΑ»)	
<p>Η Τράπεζα και ο Όμιλος, όπως αναφέρεται στην σημείωση 27 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, αναγνώρισαν ΑΦΑ ύψους 4,3 δις ευρώ σε σχέση με φορολογικά εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές.</p> <p>Η αναγνώριση και η επιμέτρηση του ΑΦΑ θεωρήθηκε σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς εμπεριέχει σημαντικές λογιστικές παραδοχές και εκτιμήσεις της Διοίκησης και υψηλό βαθμό κρίσης σχετικά με την ικανότητα ύπαρξης επαρκών μελλοντικών φορολογητέων κερδών. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις σημαντικές λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις μπορείτε να ανατρέξετε στη σημείωση 3.2 των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.</p> <p>Η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν αναγνωρίσει ΑΦΑ για εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές στον βαθμό που θεωρούν ότι είναι ανακτήσιμες. Οι διαφορές αυτές αφορούν κυρίως:</p> <ul style="list-style-type: none">• Τις ζημιές που προέκυψαν από τη συμμετοχή του Ομίλου στο πρόγραμμα ανταλλαγής ομολόγων Ελληνικού Δημοσίου (PSI+) και στο πρόγραμμα επαναγοράς του ελληνικού χρέους το 2012, οι οποίες υπόκεινται σε φορολογική απόσβεση για 30 έτη ξεκινώντας από το 2012, και• Τις ζημιές που προκύπτουν από απομείωση δανείων οι οποίες μπορούν να συμψηφιστούν έναντι μελλοντικών φορολογητέων κερδών σύμφωνα με την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία.. <p>Η ανακτησιμότητα των αναγνωρισμένων ΑΦΑ εξαρτάται από την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να παράγουν</p>	<p>Έχουμε αξιολογήσει το εύλογο των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση του επιχειρηματικού πλάνου, το οποίο εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας και του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που σχετίζονται με την υλοποίησή του και την αβεβαιότητα που πηγάζει από το μακροοικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα:</p> <ul style="list-style-type: none">• Συγκρίναμε τις εν λόγω παραδοχές με τις δικές μας προσδοκίες που βασίζονται στη γνώση του κλάδου και την κατανόηση που έχουμε αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας,• Πραγματοποιήσαμε μια ανάλυση ευαισθησίας για να προσδιορίσουμε την επίδραση ενδεχόμενων μεταβολών στις παραδοχές και τον τρόπο με τον οποίο η αβεβαιότητα της εκτίμησης μπορεί να επηρεάσει την προβλεπόμενη κερδοφορία της Τράπεζας και του Ομίλου. <p>Για τους σκοπούς της αξιολόγησης ανακτησιμότητας που διενεργήσαμε, επισκοπήσαμε την καταλληλότητα των αναπροσαρμογών που πραγματοποιήθηκαν για τη μετατροπή των λογιστικών κερδών σε φορολογητέα κέρδη και αξιολογήσαμε τις προβλέψεις της διοίκησης πέρα από τον χρονικό ορίζοντα του επιχειρηματικού πλάνου. Επίσης, οι διαδικασίες μας περιλάμβαναν και αξιολόγηση της οριζοντίων της ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας από τη διοίκηση σε σχέση με τις λογιστικές διαγραφές και τη σταδιακή απόσβεση της οριστικής φορολογικής ζημιάς από</p>

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2023

<p>επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη που θα καλύπτουν τις εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές όταν οι εν λόγω διαφορές οριστικοποιηθούν για φορολογικούς σκοπούς.</p> <p>Η αξιολόγηση της διοίκησης αναφορικά με την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να παράγουν μελλοντικά φορολογητέα κέρδη απαιτεί τις ακόλουθες σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις:</p> <ul style="list-style-type: none">• παραδοχές στις οποίες στηρίζεται το επιχειρηματικό πλάνο της Τράπεζας και του Ομίλου, τα οποία ενδέχεται να επηρεαστούν από τους κινδύνους και την αβεβαιότητα που πηγάζουν από το μακροοικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας,• προβλέψεις που πρέπει να καλύπτουν τον χρονικό ορίζοντα έως τη νομική εκπνοή της περιόδου εντός της οποίας μπορεί να ανακτηθεί η ΑΦΑ, και• προσαρμογές που απαιτούνται για την εκτίμηση των φορολογητέων κερδών από τα προβλεπόμενα λογιστικά κέρδη για να συνάγεται το ποσό της ΑΦΑ που θα μπορεί να ανακτηθεί σε μελλοντικές χρήσεις.	<p>πωλήσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων και διακανονισμούς άφεσης χρέους.</p> <p>Με βάση τα τεκμήρια που αποκτήσαμε, κρίναμε ότι οι παραδοχές και οι κρίσεις της διοίκησης, τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των ΑΦΑ, καθώς και οι σχετικές γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ήταν κατάλληλες και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 12.</p>
Πληροφοριακά συστήματα	
<p>Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε πληροφορίες που παράγονται, γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας και παρουσιάζονται από τα πληροφοριακά συστήματα της Τράπεζας και του Ομίλου και τις αυτοματοποιημένες διαδικασίες και δικλίδες ασφαλείας που έχουν υλοποιηθεί στα συστήματα αυτά.</p> <p>Η Τράπεζα και ο Όμιλος έχουν εφαρμόσει ένα πλαίσιο διακυβέρνησης, δικλίδων ασφαλείας και εφαρμογών πληροφορικής για να αντιμετωπιστούν ρίσκα σχετικά με τη διαχείριση των προσβάσεων, την ανάπτυξη εφαρμογών και την αδιάλειπτη ορθή λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων, καθώς και την επεξεργασία και ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.</p> <p>Θεωρήσαμε ότι τα πληροφοριακά συστήματα είναι μια σημαντική περιοχή του ελέγχου μας εξαιτίας της πολυπλοκότητας, του υψηλού αριθμού των συναλλαγών και της σημασίας τους σε σχέση με την λειτουργία και τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση της Τράπεζας και του Ομίλου καθώς και την υλοποίηση του νέου συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών κατά τη διάρκεια του έτους.</p>	<p>Εμπλέξαμε ειδικούς για την αξιολόγηση γενικών δικλίδων ασφαλείας των πληροφοριακών συστημάτων που υποστηρίζουν σημαντικές για τον οικονομικό έλεγχο εφαρμογές, υποκείμενες υποδομές και εξαρτήσεις πληροφορικής που σχετίζονται με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Οι τομείς ελέγχου των γενικών δικλίδων ασφαλείας των πληροφοριακών συστημάτων που αξιολογήθηκαν περιελάμβαναν πρόσβαση σε προγράμματα και δεδομένα, λειτουργίες πληροφορικής, ανάπτυξη προγραμμάτων και διαχείριση αλλαγών.</p> <p>Σε ό,τι αφορά τη σταδιακή ανάπτυξη του νέου συστήματος Βασικών Τραπεζικών Εργασιών, εξετάσαμε, σε δειγματοληπτική βάση, την επάρκεια συγκεκριμένων ελέγχων ανάπτυξης προγραμμάτων. Επιπλέον, πραγματοποιήσαμε διαδικασίες ουσιαστικής επαλήθευσης για την πληρότητα και ακρίβεια της μετάπτωσης δεδομένων και διαδικασίας μετατροπής τους, καθώς και της ορθής λογιστικής απεικόνισής τους.</p> <p>Επίσης, εξετάσαμε, σε δειγματοληπτική βάση, τις αυτοματοποιημένες και μη αυτοματοποιημένες δικλίδες ασφαλείας, που ήταν βασικές για τον έλεγχό μας ώστε να αξιολογήσουμε την πληρότητα και την ακρίβεια συγκεκριμένων συστημικών υπολογισμών, την παραγωγή συγκεκριμένων αναφορών, και όπου ήταν εφαρμόσιμο, πραγματοποιήσαμε επιπρόσθετες διαδικασίες ουσιαστικής επαλήθευσης.</p>

Άλλες Πληροφορίες

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υπεύθυνα για τις Άλλες Πληροφορίες. Οι Άλλες Πληροφορίες, που περιέχονται στην προβλεπόμενη από το Ν. 3556/2007 Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση, είναι οι Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου, οι Γνωστοποιήσεις του Ν.4261/2014, Αρ. 81, οι Γνωστοποιήσεις του Ν.4261/2014, Αρ. 82 και η Πληροφόρηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016 (αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών), τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή.

Η γνώμη μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις Άλλες Πληροφορίες και, εκτός των όσων ρητά αναφέρουμε στο παρόν τμήμα της Έκθεσής μας, δεν εκφράζουμε γνώμη ελέγχου ή άλλης διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις Άλλες Πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό να εξετάσουμε εάν οι Άλλες Πληροφορίες είναι ουσιαστικά ασυνεπείς με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιαστικά εσφαλμένες.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2023

Εξετάσαμε εάν η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις γνωστοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από το Ν. 4548/2018, και ότι έχει συνταχθεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 152 του Ν. 4548/2018 Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Με βάση τις εργασίες που εκτελέσαμε κατά τον έλεγχο μας, κατά τη γνώμη μας:

- Τα πληροφοριακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 αντιστοιχούν στις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις,
- Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150,151,153 και 154 του Ν. 4548/2018,
- Η Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018.

Επιπλέον, με βάση τη γνώση και κατανόηση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας για την Τράπεζα και τον Όμιλο και το περιβάλλον τους, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε εάν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου και στις Άλλες Πληροφορίες τις οποίες λάβαμε πριν από την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης ελεγκτή. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις απαιτήσεις του Ν. 4548/2018, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τις δραστηριότητες τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Τράπεζα και τον Όμιλο ή να διακόψει τις δραστηριότητες τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση έχουν την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2023

γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Τράπεζας και του Ομίλου. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως και ως εκ τούτου αποτελούν τα κύρια θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή.

Έκθεση επί άλλων νομικών και κανονιστικών απαιτήσεων

1. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με την προβλεπόμενη από το άρθρο 11 του Κανονισμού ΕΕ 537/2014 Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας.

2. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 30 Ιουνίου 2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί, καλύπτοντας μια συνολική περίοδο ελέγχου 7 ετών, με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

3. Κανονισμός Λειτουργίας

Η Τράπεζα διαθέτει Κανονισμό Λειτουργίας σύμφωνα με το περιεχόμενο που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 14 του Ν. 4706/2020.

4. Έκθεση Διασφάλισης επί του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Ηλεκτρονικού Μορφότυπου Αναφοράς

Εξετάσαμε τα ψηφιακά αρχεία της Τράπεζας και του Ομίλου, τα οποία καταρτίστηκαν σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Ενιαίο Ηλεκτρονικό Μορφότυπο (ESEF) που ορίζεται από τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) 2019/815, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2020/1989 (εφεξής "Κανονισμός ESEF"), και τα οποία περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023, σε μορφή XHTML 5UMCZOEYKCVFAW8ZLO05-2023-12-31-el.html, καθώς και το προβλεπόμενο αρχείο XBRL 5UMCZOEYKCVFAW8ZLO05-2023-12-31-el.zip με την κατάλληλη σήμανση, επί των προαναφερόμενων χρηματοοικονομικών καταστάσεων συμπεριλαμβανομένων και των λοιπών επεξηγηματικών πληροφοριών (Σημειώσεις επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων).

Κανονιστικό πλαίσιο

Τα ψηφιακά αρχεία του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Ηλεκτρονικού Μορφότυπου καταρτίζονται σύμφωνα με τον Κανονισμό ESEF και την 2020/C 379/01 Ερμηνευτική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2020, όπως προβλέπεται από το Ν. 3556/2007 και τις σχετικές ανακοινώσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και του Χρηματιστηρίου Αθηνών (εφεξής "Κανονιστικό Πλαίσιο ESEF").

Συνοπτικά το Πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- Όλες οι ετήσιες οικονομικές εκθέσεις θα πρέπει να συντάσσονται σε μορφότυπο XHTML.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων 31 Δεκεμβρίου 2023

- Όσον αφορά τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις βάσει των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, η χρηματοοικονομική πληροφόρηση, που περιλαμβάνεται στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων, στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, στην Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών, καθώς επίσης και η χρηματοοικονομική πληροφόρηση που περιλαμβάνεται στις λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες, θα πρέπει να επισημαίνεται με ετικέτες XBRL (XBRL 'tags' και 'block tag'), σύμφωνα με την Ταξινόμια του ESEF (ESEF Taxonomy), όπως ισχύει. Οι τεχνικές προδιαγραφές για τον ESEF, συμπεριλαμβανομένης και της σχετικής ταξινόμιας, παρατίθενται στα Ρυθμιστικά Τεχνικά Πρότυπα (Regulatory Technical Standards) του ESEF.

Οι απαιτήσεις που ορίζονται από το ισχύον Κανονιστικό Πλαίσιο ESEF αποτελούν κατάλληλα κριτήρια για να εκφράσουμε συμπέρασμα που παρέχει εύλογη διασφάλιση.

Ευθύνες της Διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και υποβολή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας και του Ομίλου, για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται από το Κανονιστικό Πλαίσιο ESEF, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των ψηφιακών αρχείων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνες του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι ο σχεδιασμός και η διενέργεια αυτής της εργασίας διασφάλισης, σύμφωνα με την υπ' αρ. 214/4/11.02.2022 Απόφαση του Δ.Σ. της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) και τις "Κατευθυντήριες οδηγίες σε σχέση με την εργασία και την έκθεση διασφάλισης των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών επί του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Ηλεκτρονικού Μορφότυπου Αναφοράς (ESEF) των εκδοτών με κινητές αξίες εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά στην Ελλάδα", όπως εκδόθηκαν από το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών την 14/02/2022 (εφεξής "Κατευθυντήριες Οδηγίες ESEF"), έτσι ώστε να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου που καταρτίστηκαν από τη διοίκηση σύμφωνα με τον ESEF συμμορφώνονται από κάθε ουσιώδη άποψη με το ισχύον Κανονιστικό Πλαίσιο ESEF.

Η εργασία μας διενεργήθηκε σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ), όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και επιπλέον έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές υποχρεώσεις ανεξαρτησίας, σύμφωνα με το Ν. 4449/2017 και τον Κανονισμό (ΕΕ) 537/2014.

Η εργασία διασφάλισης που διενεργήσαμε καλύπτει περιοριστικά τα αντικείμενα που περιλαμβάνονται στις Κατευθυντήριες Οδηγίες ESEF και διενεργήθηκε σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Εργασιών Διασφάλισης 3000, "Έργα Διασφάλισης Πέραν Ελέγχου ή Επισκόπησης Ιστορικής Οικονομικής Πληροφόρησης". Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι η εργασία αυτή θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα αναφορικά με μη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του κανονισμού ESEF.

Συμπέρασμα

Με βάση τη διενεργηθείσα εργασία και τα τεκμήρια που αποκτήθηκαν, διατυπώνουμε το συμπέρασμα ότι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και του Ομίλου, για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023, σε μορφή αρχείου XHTML 5UMCZOEYKCVFAW8ZLO05-2023-12-31-el.html, καθώς και το προβλεπόμενο αρχείο XBRL 5UMCZOEYKCVFAW8ZLO05-2023-12-31-el.zip με την κατάλληλη σήμανση, επί των προαναφερόμενων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των λοιπών επεξηγηματικών πληροφοριών, έχουν καταρτιστεί, από κάθε ουσιώδη άποψη, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Κανονιστικού Πλαισίου ESEF.

ΠράξγουωτερχαουςΚούπερς
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Λεωφ. Κηφισίας 260, Χαλάνδρι 152 32
Αρ. Μ. ΣΟΕΛ 113

Αθήνα, 13 Μαρτίου 2024
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Ανδρέας Ριής
Αρ. Μ. ΣΟΕΛ 65601

Όμιλος και Τράπεζα Χρηματοοικονομικές καταστάσεις

2023

Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

31 Δεκεμβρίου 2023

ΕΚΑΤ. €	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	17	9.015	14.226	8.615	13.957
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	18	2.793	2.900	2.779	2.854
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	19	707	395	643	375
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	20	2.074	1.962	2.074	1.962
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	21	34.223	35.561	32.219	33.782
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	22	16.494	13.190	16.170	12.905
Ακίνητα επενδύσεων	23	60	71	1	2
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		220	208	220	205
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	27	4.346	4.705	4.335	4.692
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	24	175	175	171	172
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	43	-	-	779	759
Ενσώματα πάγια στοιχεία	26	1.339	1.565	1.105	1.164
Λογισμικό	25	524	431	516	424
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	28	1.919	2.229	1.804	2.122
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	29	695	495	638	441
Σύνολο ενεργητικού		74.584	78.113	72.069	75.816
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	30	3.800	9.811	3.832	10.027
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	20	1.414	1.923	1.413	1.923
Υποχρεώσεις προς πελάτες	31	57.126	55.192	55.582	53.704
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	32	2.323	1.731	2.323	1.731
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	33	96	63	-	-
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος		6	2	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	27	15	16	-	-
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	11	248	248	246	246
Λοιπά στοιχεία παθητικού	34	1.876	2.627	1.702	2.302
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	29	28	25	-	-
Σύνολο παθητικού		66.932	71.638	65.098	69.933
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	36	915	915	915	915
Ίδιες μετοχές	36	(2)	-	(2)	-
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	36	3.542	3.542	3.539	3.539
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέον	38	3.171	1.995	2.519	1.429
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας		7.626	6.452	6.971	5.883
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	39	26	23	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		7.652	6.475	6.971	5.883
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων		74.584	78.113	72.069	75.816

Αθήνα, 11 Μαρτίου 2024

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Αποτελεσμάτων για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023

εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1.1 έως 31.12.2023	31.12.2022	Από 1.1 έως 31.12.2023	31.12.2022
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
		2.785	1.521	2.640	1.412
		(522)	(152)	(523)	(162)
		2.263	1.369	2.117	1.250
	6				
		462	464	407	414
		(80)	(117)	(64)	(103)
	7	382	347	343	311
	8	14	346	11	339
	8	49	60	49	60
	9	52	233	34	220
		2.760	2.355	2.554	2.180
	10	(485)	(475)	(448)	(439)
	12	(255)	(208)	(227)	(178)
	23, 25, 26	(188)	(172)	(172)	(155)
	13	(268)	(217)	(251)	(185)
	13	(57)	(63)	(51)	(67)
	14	(28)	(67)	(28)	(67)
		-	2	-	-
		1.479	1.155	1.377	1.089
	15	(370)	(263)	(357)	(263)
		1.109	892	1.020	826
Διακοπείσες δραστηριότητες					
	29	-	230	-	(13)
		1.109	1.122	1.020	813
Αναλογούντα σε:					
		3	2	-	-
		1.106	1.120	1.020	813
	16	€1,21	€0,97	€1,12	€0,90
	16	€1,21	€1,22	€1,12	€0,89

Αθήνα, 11 Μαρτίου 2024

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023

εκατ. €	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1.1 έως 31.12.2023	31.12.2022	Από 1.1 έως 31.12.2023	31.12.2022
Κέρδη περιόδου		1.109	1.122	1.020	813
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα):					
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:					
Αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση, μετά από φόρους		-	(246)	-	-
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους επιμετρούμενες στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων ("ΕΑΜΛΣΕ"), μετά από φόρους		78	(212)	77	(211)
Συναλλαγματικές διαφορές, μετά από φόρους		(21)	(125)	(8)	(13)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών, μετά από φόρους		3	18	3	18
Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης, μετά από φόρους		-	110	-	-
Ποσά που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα		60	(455)	72	(206)
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:					
Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους επιμετρούμενες στην ΕΑΜΛΣΕ, μετά από φόρους		6	(10)	5	(11)
Επανεκτίμηση της καθαρής υποχρέωσης / περιουσιακού στοιχείου από παροχές στο προσωπικό, μετά από φόρους		(12)	44	(13)	35
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα		(6)	34	(8)	24
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου, μετά από φόρους	37	54	(421)	64	(182)
Συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου		1.163	701	1.084	631
Αναλογούντα σε:					
Μετόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών		3	2	-	-
Μετόχους της Τράπεζας		1.160	699	1.084	631

Αθήνα, 11 Μαρτίου 2024

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚΙΚΑΣ Α. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ Κ. ΜΥΛΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Όμιλος για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023

εκατ. €	Αναλογούνται σε μετόχους της Τράπεζας											Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο
	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Ίδιες μετοχές	Αποθεματικό αξιογράφων στην ΕΑΜΛΣΕ	Αποθεματικό συναλ/κών διαφορών	Αποθεματικό αντιστάθμισης καθαρής επένδυσης	Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά	Αποτ/ματα εις νέον	Σύνολο		
	Κοινές μετοχές	Κοινές μετοχές											
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2021 & την 1 Ιανουαρίου 2022	915	13.866	-	195	69	(111)	(18)	(199)	6.189	(15.156)	5.750	22	5.772
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(457)	(125)	110	18	44	-	(9)	(419)	-	(419)
Κέρδη/ (ζημίες) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	-	(11)	-	-	-	-	-	11	-	-	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.120	1.120	2	1.122
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου (Σημείωση 37)	-	-	-	(468)	(125)	110	18	44	-	1.122	701	2	703
Συμφηφισμός ζημιών με διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και αποθεματικών (Σημείωση 36)	-	(10.324)	-	-	-	-	-	-	(5.014)	15.338	-	-	-
Εξαγορές / πωλήσεις & συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου θυγατρικών & συνδεδεμένων επιχειρήσεων	-	-	-	-	-	-	-	-	12	(11)	1	(1)	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2022 και την 1 Ιανουαρίου 2023	915	3.542	-	(273)	(56)	(1)	-	(155)	1.187	1.293	6.452	23	6.475
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	90	(21)	-	3	(12)	-	11	71	-	71
Κέρδη/ (ζημίες) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	-	(6)	-	-	-	-	-	6	-	-	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.106	1.106	3	1.109
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου (Σημείωση 37)	-	-	-	84	(21)	-	3	(12)	-	1.123	1.177	3	1.180
Εξαγορές / πωλήσεις & συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου θυγατρικών & συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	-	-	-	-	-	-	3	(4)	(1)	-	(1)
(Αγορές) / πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	(2)	-	-	-	-	-	-	-	(2)	-	(2)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2023	915	3.542	(2)	(189)	(77)	(1)	3	(167)	1.190	2.412	7.626	26	7.652

Οι σημειώσεις στις σελίδες 276 μέχρι 404 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων - Τράπεζα για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023

Εκατ. €	Μετοχικό Κεφάλαιο Κοινές μετοχές	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο Κοινές μετοχές	Ίδιες μετοχές	Αποθεματικό αξιογράφων στην ΕΑΜΛΣΕ	Αποθεματικό συναλ/κών διαφορών	Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμιακών ροών	Προγράμματα καθορισμένων παροχών	Λοιπά αποθεματικά	Αποστ/ματα εις νέον	Σύνολο
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2021 & την 1 Ιανουαρίου 2022	915	13.863	-	(59)	(51)	(18)	(189)	6.119	(15.339)	5.241
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	(211)	(13)	18	35	-	-	(171)
Κέρδη/ (ζημίες) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	-	(11)	-	-	-	-	11	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	813	813
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου (Σημείωση 37)	-	-	-	(222)	(13)	18	35	-	824	642
Συμψηφισμός ζημιών με διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και αποθεματικών (Σημείωση 36)	-	(10.324)	-	-	-	-	-	(5.014)	15.338	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2022 & την 1 Ιανουαρίου 2023	915	3.539	-	(281)	(64)	-	(154)	1.105	823	5.883
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	-	-	-	88	(8)	3	(13)	-	-	70
Κέρδη/ (ζημίες) από αξιόγραφα στην ΕΑΜΛΣΕ επαναταξινομούμενα στα αποτελέσματα εις νέο	-	-	-	(6)	-	-	-	-	6	-
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	-	-	-	1.020	1.020
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου (Σημείωση 37)	-	-	-	82	(8)	3	(13)	-	1.026	1.090
(Αγορές)/Πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	(2)	-	-	-	-	-	-	(2)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2023	915	3.539	(2)	(199)	(72)	3	(167)	1.105	1.849	6.971

Οι σημειώσεις στις σελίδες 276 μέχρι 404 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Κατάσταση Ταμειακών Ροών για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023

ΕΚΑΤ. €	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως 31.12.2023	31.12.2022	Από 1.1 έως 31.12.2023	31.12.2022
Ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων				
Κέρδη προ φόρων	1.479	1.392	1.377	1.074
Προσαρμογές για:				
Μη ταμειακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων & λοιπές προσαρμογές:	429	341	394	494
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων και λογισμικού (βλ.σημείωση 23, 25 & 26)	188	172	172	155
Αποσβέσεις διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο επενδυτικού χαρτοφυλακίου, υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	(12)	65	(22)	72
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	356	104	343	188
Προβλέψεις για παροχές προσωπικού	11	15	11	8
Αναλογία (κερδών) / ζημιών από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	(2)	-	-
Αποτέλεσμα από αντιστάθμιση κινδύνου εύλογης αξίας και ταμειακών ροών	(3)	(1)	(3)	(1)
Έσοδα από μερίσματα αξιογράφων επενδύσεων	(3)	(3)	(3)	(3)
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων & ακινήτων επενδύσεων	(22)	(21)	-	-
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση θυγατρικών	-	(30)	-	-
Καθαρό (κέρδος) / ζημία από πώληση αξιογράφων επενδύσεων	(75)	27	(75)	24
Δεδουλευμένοι τόκοι χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων και αποτελέσματα από επαναγορά πιστωτικών τίτλων	11	6	22	(2)
Δεδουλευμένοι τόκοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου	(42)	(6)	(42)	(7)
Προσαρμογές αποτίμησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(1)	4	(1)	4
Λοιπές μη ταμειακές λειτουργικές ροές	21	11	(8)	56
Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:	(1.496)	3.324	(1.248)	4.116
Υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	(67)	21	(10)	(13)
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	45	2.621	(25)	3.179
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	(288)	(72)	(276)	(68)
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ενεργητικού	(141)	2.492	(141)	2.492
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(1.332)	(2.180)	(1.097)	(2.043)
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	287	442	301	569
Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:	(5.081)	(3.148)	(5.263)	(3.649)
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(6.010)	(4.950)	(6.196)	(4.873)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.880	1.696	1.825	1.472
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα παθητικού	(530)	(661)	(530)	(661)
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	(23)	(10)	(23)	3
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	-	329	-	-
Φόρος εισοδήματος που (καταβλήθηκε) / εισπράχθηκε	(19)	21	1	54
Λοιπά στοιχεία παθητικού	(379)	427	(340)	356
Καθαρές ταμειακές ροές από/(για) λειτουργικές δραστηριότητες	(4.669)	1.909	(4.740)	2.035
Ταμειακές ροές επενδυτικών δραστηριοτήτων				
Απόκτηση θυγατρικών, εκτός ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων που αποκτήθηκαν	-	-	-	(2)
Συμμετοχή στην (αύξηση)/μείωση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών	-	-	(36)	(53)
Πωλήσεις θυγατρικών εταιρειών, εκτός ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων που πωλήθηκαν	-	214	3	623
(Απόκτηση)/πώληση συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	1	(155)	1	(155)
Εισπραχθέντα μερίσματα από χαρτοφυλάκιο επενδύσεων και συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	3	3	3	4
Απόκτηση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων και λογισμικού	(516)	(193)	(480)	(176)
Εισπράξεις από διάθεση ενσώματων παγίων στοιχείων και ακινήτων επενδύσεων	57	51	9	10
Απόκτηση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	(8.339)	(7.942)	(7.928)	(7.321)
Εισπράξεις από πώληση και εξόφληση χαρτοφυλακίου επενδύσεων	5.556	6.940	5.241	5.908
Καθαρές ταμειακές ροές (για)/από επενδυτικές δραστηριότητες	(3.238)	(1.082)	(3.187)	(1.162)
Ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων				
Εισπράξεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	540	907	522	883
Αποπληρωμή πιστωτικών τίτλων, λοιπών δανειακών υποχρεώσεων και προνομιούχων τίτλων	14	(62)	(3)	(22)
Αποπληρωμή κεφαλαίου στις καταβολές μισθωμάτων	(62)	(61)	(54)	(50)
Εισπράξεις από πώληση ιδίων μετοχών	15	15	-	-
Αγορά ιδίων μετοχών	(17)	(14)	(2)	-
Καθαρές ταμειακές ροές από/(για) χρηματοδοτικές δραστηριότητες	490	785	463	811
Επίπτωση συναλλαγματικών διαφορών στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα	(7)	(8)	(9)	-
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδύναμων	(7.424)	1.604	(7.473)	1.684
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα έναρξης περιόδου	17.212	15.608	16.997	15.313
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου (βλ. Σημείωση 41)	9.788	17.212	9.524	16.997

Οι σημειώσεις στις σελίδες 276 μέχρι 404 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1 Γενικές πληροφορίες

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής «ΕΤΕ» ή «Τράπεζα») ιδρύθηκε το 1841 και οι μετοχές της εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών («ΧΑ») το 1880. Η Τράπεζα έχει την έδρα της στην οδό Αιόλου 86, 10559 Αθήνα, Ελλάδα (αριθμ. Γ.Ε.ΜΗ 237901000), τηλ.: (+30) 210 334 1000, www.nbg.gr. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει καταστήματα, πρακτορεία και γραφεία αντιπροσωπείας οπουδήποτε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η Τράπεζα κατά τη διάρκεια των 183 ετών λειτουργίας της, έχει επεκτείνει το φάσμα των τραπεζικών υπηρεσιών που προσφέρει και καλύπτει όλα τα σύγχρονα τραπεζικά προϊόντα. Η Τράπεζα μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») παρέχουν ένα ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει κυρίως λιανική, εταιρική και επενδυτική τραπεζική, διαχείριση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, συναλλακτική τραπεζική, χρηματοδοτική μίσθωση, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, χρηματοπιστηριακή μεσιτεία, διαχείριση ενεργητικού πελατών, διαχείριση ακίνητης περιουσίας και ασφαλιστικές υπηρεσίες. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα, καθώς και στο εξωτερικό μέσω του υποκαταστήματος στην Κύπρο και των θυγατρικών του στη Βόρεια Μακεδονία, στη Ρουμανία, στη Βουλγαρία, στην Κύπρο, στο Λουξεμβούργο, στην Ολλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Σε συνέχεια της σχετικής απόφασης της Τράπεζας το 2021, ο Όμιλος τερμάτισε τη δραστηριότητά του στην Αίγυπτο, στη Μάλτα και στο υποκατάστημα στο Λονδίνο και συνεπώς τα υποκαταστήματα στην Αίγυπτο και στο Λονδίνο και οι θυγατρικές NBG Malta Ltd (προηγούμενη επωνυμία NBG Bank Malta Ltd) και NBG Malta Holdings Ltd τέθηκαν σε εκκαθάριση.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η εξής:

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου (Μη Εκτελεστικό Μέλος)

Γκίκας Χαρδούβελης

Εκτελεστικά Μέλη

Παύλος Μυλωνάς
Χριστίνα Θεοφιλίδη

Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη

Αβραάμ Γούναρης - Ανώτερος Ανεξάρτητος Σύμβουλος
Anne Clementine Marcelle Marion-Bouchacourt
Claude Edgard Louis Ghislain Piret
Wietze Reehoorn
Matthieu Joseph Kiss
Elena Ana Cernat
Αικατερίνη Μπερίτση
Jayaprakasa (JP) Rangaswami
Αθανάσιος Ζαρκαλής

Μη Εκτελεστικό Μέλος - Εκπρόσωπος του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (N3864/2010)

Περικλής Δρούγκας

Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών

Παναγιώτης Δασμάνογλου

Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, για περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη και με δυνατότητα επανεκλογής. Η θητεία των παραπάνω μελών λήγει κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων το 2024.

Οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις υπόκεινται στην έγκριση της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας

Οι παρούσες Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν εγκριθεί για έκδοση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 11 Μαρτίου 2024.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2 Βάση παρουσίασης και ουσιώδεις λογιστικές αρχές

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και οι ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2023 (οι «Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «ΔΠΧΑ»), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (η «Ε.Ε.»).

Οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένων των συμβολαίων παραγώγων), τα οποία έχουν επιμετρηθεί στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Οι λογιστικές αξίες των αναγνωρισθέντων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, που έχουν καθορισθεί ως αντισταθμισμένα στοιχεία σε αντισταθμίσεις εύλογης

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

αξίας, οι οποίες σε διαφορετική περίπτωση θα είχαν αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος, προσαρμόζονται έτσι ώστε να καταγράφουν τις μεταβολές της εύλογης αξίας που αποδίδονται στους αντισταθμισμένους κινδύνους. Σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις που προβλέπονται από το ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν επιλέξει να συνεχίσουν να λογιστικοποιούν τις συναλλαγές αντιστάθμισης κινδύνου σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, όπως αυτό έχει υιοθετηθεί από την Ε.Ε., συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που σχετίζονται με τη λογιστική αντιστάθμισης εύλογης αξίας χαρτοφυλακίου σε μακροοικονομικό επίπεδο (ΔΛΠ 39 “carve-out”). Συγκεκριμένες διατάξεις του ΔΛΠ 39, όσον αφορά τη λογιστική αντιστάθμισης, έχουν εξαιρεθεί (βλ. Σημείωση 2.7.6 «Αντισταθμίσεις Χαρτοφυλακίου (Αντιστάθμιση Μακροοικονομικού κινδύνου)»).

Οι λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν για την προετοιμασία των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, έχουν εφαρμοσθεί με συνέπεια για τα έτη 2023 και 2022, αφού ελήφθησαν υπόψη οι τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ, όπως αυτές περιγράφονται κατωτέρω στη Σημείωση 2.3 «Νέα και Τροποποιημένα Πρότυπα και Διερμηνείες». Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα συγκριτικά στοιχεία αναμορφώθηκαν προκειμένου να συνάδουν με αλλαγές στην παρουσίαση κατά την τρέχουσα περίοδο.

Η σύνταξη των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και η άσκηση κρίσης, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων στις ακόλουθες περιοχές: προβλέψεις απομείωσης αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων, αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων μη διαπραγματεύσιμων σε ενεργές αγορές συμπεριλαμβανομένων παραγώγων μη διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένη αγορά και συγκεκριμένων χρεωστικών τίτλων, απομείωση αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων, έλεγχος απομείωσης των άυλων περιουσιακών στοιχείων, αξιολόγηση της δυνατότητας ανάκτησης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, εκτίμηση των υποχρεώσεων από παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία, υποχρεώσεις από εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις. Παρόλο που αυτές οι εκτιμήσεις στηρίζονται στις βέλτιστες γνώσεις της Διοίκησης για τα σημερινά γεγονότα και εξελίξεις, τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται, τελικώς, να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις.

Οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν καταρτισθεί στη βάση της συνεχιζόμενης δραστηριότητας («going concern») για τον Όμιλο (βλ. Σημείωση 2.2 «Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας»).

Οι περιοχές που εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό εκτιμήσεων, πολυπλοκότητας, ή περιοχές όπου οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις έχουν σημαντική επίπτωση στις Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, παρουσιάζονται στη Σημείωση 3 «Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών».

Το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου είναι το Ευρώ (€), το οποίο αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της μητρικής εταιρίας. Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, οι χρηματοοικονομικές πληροφορίες που παρουσιάζονται σε Ευρώ έχουν στρογγυλοποιηθεί στο πλησιέστερο εκατομμύριο.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Συμπέρασμα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Λαμβάνοντας υπόψη (α) την σημαντική και επαναλαμβανόμενη κερδοφορία του Ομίλου, (β) τα σημαντικά ποσά διαθέσιμων ενεχύρων, καθώς και τους Δείκτες Κάλυψης Ρευστότητας («LCR») και Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης («NSFR»), οι οποίοι είναι αρκετά πάνω από το ελάχιστο εποπτικό όριο του 100%, (γ) τον δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 («CET1») του Ομίλου και της Τράπεζας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023, ο οποίος υπερέβη τον ελάχιστο δείκτη Συνολικών Κεφαλαίων Απαιτήσεων («OCR»), (δ) την αυξανόμενη υποστήριξη από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (“RRF”), (ε) τα δημοσιονομικά μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεπειών του πληθωρισμού και (στ) την αμελητέα έκθεση του Ομίλου και της Τράπεζας στη Ρωσία και Ουκρανία, την αμελητέα έκθεση της Τράπεζας από τις πλημμύρες στη Θεσσαλία και τις ενέργειες της Διοίκησης στην αντιμετώπιση των κρίσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για τον Όμιλο και την Τράπεζα, η εφαρμογή της αρχής της συνέχισης της επιχειρηματικής του δραστηριότητας για την κατάρτιση αυτών των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων είναι κατάλληλη.

Κερδοφορία

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2023, τα κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε €1.109 εκατ. και €1.020 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα, ενώ τα κέρδη ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες ανήλθαν σε €1,21 και €1,12 για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα.

Ρευστότητα

Την 31 Δεκεμβρίου 2023 τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της Τράπεζας αξίας σε μετρητά ύψους €25,6 δισ. ήταν διαθέσιμα για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητας, με τους δείκτες ρευστότητας LCR και NSFR να ανέρχονται σε επίπεδα άνω του 100%.

Κεφαλαιακή επάρκεια

Την 31 Δεκεμβρίου 2023, ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 («CET1») και ο Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε 17,8% and 20,2% αντίστοιχα, υπερβαίνοντας τις συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις (“OCR”) 9,76% για το CET1 και 14,57% για το Συνολικό Κεφάλαιο για το 2023 (βλ. Σημείωση 4.6 «Κεφαλαιακή επάρκεια»).

Εξελίξεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον

Η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα επιβραδύνθηκε, συνεχίζοντας όμως την ανοδική της πορεία το εννιάμηνο του 2023 (σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία εθνικών λογαριασμών που δημοσιεύθηκαν στις 6 Δεκεμβρίου 2023), με το ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 2,2% σε ετήσια βάση υπερβαίνοντας σημαντικά – για τρίτο συνεχές έτος – το μέσο όρο της ευρωζώνης.

Η επιβράδυνση του ΑΕΠ το εννιάμηνο του 2023, σε σχέση με την ισχυρότατη αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας κατά το 2022 (+5,7% σε ετήσια βάση), αντικατοπτρίζει κυρίως την υποχώρηση των έκτακτων ευνοϊκών επιδράσεων, σε ετήσια βάση, στην πορεία της ιδιωτικής κατανάλωσης και του τουρισμού, έως και τους πρώτους μήνες του 2023, από την αναπτυξιακή ώθηση λόγω εξάλειψης των επιδράσεων της πανδημίας του COVID-19, καθώς και την αξιοσημείωτη δημοσιονομική στήριξη, για την αντιμετώπιση των πληθωριστικών και ενεργειακών πιέσεων.

Οι παραπάνω τάσεις οδήγησαν στην επιβράδυνση της επιχειρηματικής κερδοφορίας στο ακόμα ισχυρό +6,1% σε ετήσια βάση στο εννιάμηνο του 2023, από +21,0% στο εννιάμηνο του 2022 (+20,5% για το 2022), καθώς τα περιθώρια κέρδους επανέρχονται σε πιο διατηρήσιμα επίπεδα, ενώ τα έκτακτα κέρδη, που προήλθαν από τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την τομέα της ενέργειας, υποχωρούν.

Οι αμοιβές των εργαζομένων στο σύνολο της οικονομίας αυξήθηκαν κατά 5,5% σε ετήσια βάση το εννιάμηνο του 2023, αντανakλώντας την ενίσχυση της απασχόλησης κατά 1,9% κατά μέσο όρο την ίδια περίοδο, σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού, σε συνδυασμό με τους αυξημένους πραγματικούς μισθούς. Επιπλέον, το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε σε χαμηλό 14 ετών 9,2% το Δεκέμβριο (10,6% το 2023), με τα δεδομένα πρόσφατων ερευνών συγκυρίας για την απασχόληση να εμφανίζουν αυξητική τάση στις προσλήψεις κατά το 4ο τρίμηνο του 2023 (+2,1% σε ετήσια βάση σε σύγκριση με το +0,9% στο 3Q.2023).

Οι καθαρές εξαγωγές είχαν σχεδόν μηδενική συνεισφορά στην οικονομική μεγέθυνση το εννιάμηνο του 2023, καθώς η θετική επίδραση από την ισχυρή τουριστική δραστηριότητα (+15,8% σε ετήσια βάση στο εννιάμηνο του 2023 τα τουριστικά έσοδα) και τις μειωμένες τιμές ενέργειας αντισταθμίστηκε από την αποδυναμωμένη ζήτηση αγαθών και λουπών υπηρεσιών από το εξωτερικό, και – κυρίως – από την ανθεκτική ζήτηση για εισαγωγές, εξαιτίας την ενίσχυσης της εσωτερικής ζήτησης.

Οι δείκτες συγκυρίας και οι πρόδρομοι δείκτες δραστηριότητας παρέμειναν πάνω από το μέσο όρο της ευρωζώνης και σε ανοδική τροχιά για το έτος 2023, με ενδείξεις ενίσχυσης σε ορισμένους από αυτούς το 4^ο τρίμηνο του 2023 (ειδικά το Δεκέμβριο), όπως αποδεικνύεται από την αύξηση της εμπιστοσύνης στο λιανικό εμπόριο, στις υπηρεσίες και στις κατασκευές, καθώς και από την σημαντική ενίσχυση της μεταποιητικής παραγωγής το διάστημα Οκτωβρίου – Νοεμβρίου (+6,0% σε ετήσια βάση). Επιπρόσθετα, οι συνθήκες στην αγορά εργασίας και οι προοπτικές απασχόλησης δείχνουν σημάδια περαιτέρω βελτίωσης σε τριμηνιαία βάση για το 4^ο τρίμηνο του 2023. Η τουριστική δραστηριότητα ξεπέρασε το ρεκόρ του 2019, τόσο σε όρους εισπράξεων όσο και αφίξεων, με τις προοπτικές να παραμένουν ευνοϊκές για το 2024.

Οι ευνοϊκές συνθήκες κυκλικής ανάκαμψης της οικονομίας και η συνεχής αύξηση της αποτελεσματικότητας ενίσχυσαν τις δημοσιονομικές επιδόσεις, με τον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2024 να εκτιμά πρωτογενές πλεόνασμα Γενικής Κυβέρνησης ύψους 1,1% του ΑΕΠ για το 2023 και 2,1% για το 2024. Σημαντικότερα, το χρέος της Γενικής Κυβέρνησης αναμένεται (με βάση τον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2024) να μειωθεί περαιτέρω, στο 160,3% του ΑΕΠ το 2023 και στο 152,3% για το 2024, καταγράφοντας μία πρωτοφανή σωρευτική μείωση που φθάνει σχεδόν τις 50 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ κατά τα τρία τελευταία έτη.

Μεταξύ Ιουλίου και Δεκεμβρίου του 2023, το ελληνικό αξιόχρεο επανάκτησε την επενδυτική βαθμίδα από τους οίκους αξιολόγησης R&I, Score, DBRS, S&P, and Fitch, ενώ στα μέσα Σεπτεμβρίου η Moody's αναβάθμισε το αξιόχρεο της χώρας σε «Ba1», μόλις ένα επίπεδο πιο κάτω από την επενδυτική βαθμίδα.

Η επιθετική σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής, αντικατοπτριζόμενη στην αύξηση των επιτοκίων αναφοράς κατά 450 μονάδες βάσης από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μεταξύ Ιουλίου 2022 και Σεπτεμβρίου 2023, είχε αντίκτυπο στο ρυθμό αύξησης των τραπεζικών χορηγήσεων, σε σχέση με το 2022, ο οποίος όμως συνέχισε να υπερβαίνει το μέσο όρο της ευρωζώνης. Οι συνολικές πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα ενισχύθηκαν το Δεκέμβριο του 2023 κατά 3,6% σε ετήσια βάση και προς τις μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις κατά 5,9%, σε σχέση με την αύξηση κατά +6,3% και +11,8% σε ετήσια βάση το Δεκέμβριο του 2022, αντιστοίχως. Οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα παρέμειναν κοντά σε υψηλό 13 ετών το Δεκέμβριο (€201,6 δισ.), υποστηριζόμενες από την αξιοσημείωτη ανάκαμψη στις προθεσμιακές καταθέσεις που ευνοήθηκε από την αύξηση των επιτοκίων.

Οι συνδυαστικές επιδράσεις των προαναφερθέντων υποστηρικτικών παραγόντων εκτιμάται ότι συνέβαλλαν στην ανθεκτική οικονομική ανάπτυξη το 2023, με την οικονομική δραστηριότητα του εννιαμήνου του 2023 και τα δεδομένα των σχετικών μηνιαίων δεικτών να προοιωνίζουν ετήσια αύξηση του ΑΕΠ κατά περίπου 2,3% σε ετήσια βάση το 2023 και 2,2% σε ετήσια βάση το 2024, σύμφωνα με το μέσο όρο των τελευταίων διαθέσιμων προβλέψεων του επίσημου και του ιδιωτικού τομέα, με σημαντική πιθανότητα ακόμη ισχυρότερων επιδόσεων κατά το 2024, κυρίως λόγω μετάθεσης επενδυτικών δαπανών από το 2023.

Οι αναπτυξιακές επιδόσεις της Ελλάδας το τρέχον έτος, αλλά και μεσοπρόθεσμα, αναμένεται να υποστηριχθούν από τους ακόλουθους παράγοντες, οι οποίοι συνιστούν τη βάση για τη διατήρηση της σημαντικής αναπτυξιακής διαφοράς έναντι του μέσου όρου ανάπτυξης της Ευρωζώνης:

- Την ισχυρή επενδυτική δραστηριότητα, λόγω της ενίσχυσης των ιδιωτικών επενδύσεων και της αυξανόμενης θετικής επίδρασης από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας («TAA»). Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου αναμένεται να αυξηθεί με διψήφιο ρυθμό, υποστηριζόμενος από τις θετικές προοπτικές ζήτησης, τα υψηλά ποσοστά αξιοποίησης του παραγωγικού δυναμικού και την ανθεκτική κερδοφορία.
- Επιπλέον, ο θετικός αντίκτυπος από την τελική επενδυτική δαπάνη που σχετίζεται με το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας («RRP») αναμένεται να γίνει ακόμη ισχυρότερος, από το 2024 και μετά, λόγω χρονικών υστερήσεων μεταξύ της απορρόφησης των πόρων του Ταμείου και της υλοποίησης των τελικών επενδυτικών δαπανών.

- Ο τουρισμός οδεύει προς νέο ρεκόρ το 2024, σύμφωνα με τις προκρατήσεις και τις παρούσες εκτιμήσεις σημαντικών ταξιδιωτικών πρακτορείων ανά τον κόσμο.
- Η αναμενόμενη μικρή ανάκαμψη της Ευρωζώνης, με επίκεντρο τη Γερμανία – τη σημαντικότερη εξαγωγική αγορά της Ελλάδας – εκτιμάται ότι θα ενισχύσει τη ζήτηση για ελληνικές εξαγωγές το 2024.
- Οι καταστροφές στην αγροτική παραγωγή που προκλήθηκαν από την καταιγίδα «Ντάνιελ», η οποία έπληξε την Κεντρική Ελλάδα στις αρχές Σεπτεμβρίου και οδήγησε σε καταστροφικές πλημμύρες στη Θεσσαλία, φαίνεται να έχουν μάλλον μικρό αρνητικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη του ΑΕΠ για το σύνολο της οικονομίας το 3^ο, καθώς και το 4^ο τρίμηνο του 2023, όμως συνέβαλαν στην παρατηρούμενη αδράνεια του πληθωρισμού των τροφίμων. Ωστόσο, αναμένεται ότι οι πρόσθετες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου για έργα ανακατασκευής θα ενισχύσουν την ανάπτυξη το 2024-2025, υπερκαλύπτοντας τις συνεχείς απώλειες στην παραγωγή.
- Ωστόσο, οι παραπάνω εκτιμήσεις υπόκεινται σε μερικούς σημαντικούς κινδύνους, όπως:
- Μία δυνητική αναζωπύρωση των εντάσεων στην αγορά ενέργειας – που θα οδηγούσε σε νέα εκτίναξη των τιμών ενέργειας εξαιτίας γεωπολιτικών τριβών (Ουκρανία, Μέση Ανατολή, Ερυθρά Θάλασσα) ή και λόγω μεσοπρόθεσμων προκλήσεων σχετικά με την εφαρμογή της φιλόδοξης ατζέντας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κλιματική αλλαγή και την επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης – θα μπορούσε να φέρει την ελληνική οικονομία σε μειονεκτική θέση. Οι εν λόγω εξελίξεις θα αποδυναμώσουν την οικονομική ανάπτυξη, δεδομένης της μειούμενης δυνατότητας για ευρείας κλίμακας δημοσιονομικές παρεμβάσεις αλλά και του σχετικά υψηλού κόστους ενέργειας και εισαγόμενων προϊόντων που χρησιμοποιούνται ως εισροές από τις επιχειρήσεις, καθώς και για την αγροτική παραγωγή, σε σύγκριση με τους βασικούς ανταγωνιστές.
- Οι πληθωριστικές πιέσεις στο διαθέσιμο εισόδημα (συμπεριλαμβανομένων και επιδράσεων με χρονική υστέρηση από το 2023) θα παραμείνουν σημαντικές, ιδιαίτερα για πληθυσμιακές ομάδες με χαμηλά εισοδήματα – κυρίως λόγω του εμμένοντος δομικού πληθωρισμού και των σημαντικών αυξήσεων στις τιμές των τροφίμων – παρά τις τάσεις σταθεροποίησης του γενικού πληθωρισμού, γεγονός που ενδέχεται να επιβαρύνει την ιδιωτική κατανάλωση.
- Αντιστοίχως, μία βραδύτερη του αναμενομένου αποκλιμάκωση των πληθωριστικών πιέσεων παγκοσμίως, θα μπορούσε να οδηγήσει σε πιο παρατεταμένη περίοδο υψηλών επιτοκίων, θέτοντας προκλήσεις για την οικονομική ανάπτυξη και τις χρηματοπιστωτικές συνθήκες, επιβαρύνοντας τις δημοσιονομικές επιδόσεις της χώρας, αποδυναμώνοντας την ιδιωτική επενδυτική δαπάνη και μειώνοντας τη ζήτηση για δάνεια.

Συνολικά, η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε ευνοϊκή θέση για να αντιμετωπίσει τις παραπάνω προκλήσεις και να συνεχίσει να υπεραποδίδει έναντι της Ευρωζώνης, αξιοποιώντας τους προαναφερόμενους αναπτυξιακούς καταλύτες και την ισχυρή κεκτημένη αναπτυξιακή δυναμική από τα προηγούμενα χρόνια. Επιπλέον, η επιστροφή στην επενδυτική βαθμίδα και η ενδεχόμενη αναστροφή του κύκλου σύσφιξης της νομισματικής πολιτικής, σύμφωνα με εκτιμήσεις των χρηματοπιστωτικών αγορών και του ιδιωτικού τομέα, θα μπορούσαν να υποστηρίξουν ταχύτερη βελτίωση των συνθηκών ρευστότητας καθώς και υψηλότερες αποτιμήσεις των ελληνικών περιουσιακών στοιχείων, προσελκύοντας νέες εισροές ξένων επενδύσεων.

2.3 Νέα και Τροποποιημένα Πρότυπα και Διερμηνείες

Νέα πρότυπα που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2023

-ΔΠΧΑ 17 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια και Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 17 (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Το ΔΠΧΑ 17, το οποίο εκδόθηκε τον Μάιο του 2017, συμπεριλαμβάνει τροποποιήσεις που εκδόθηκαν τον Ιούνιο του 2020 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Το ΔΠΧΑ 17 ορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση καθώς και τις γνωστοποιήσεις των ασφαλιστήριων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω προτύπου και σκοπός του είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες που απεικονίζουν ακριβοδίκαια τα συμβόλαια αυτά. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4, καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με συνεπή τρόπο. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο έχει εγκριθεί από την Ε.Ε.

Λόγω της πώλησης της θυγατρικής ασφαλιστικής εταιρείας της Τράπεζας, Εθνική Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών («Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.»), την 31 Μαρτίου 2022, δεν υπήρξε σημαντική επίπτωση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 17.

Τροποποιήσεις σε υπάρχοντα πρότυπα που τέθηκαν σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2023

- Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια (Τροποποίηση του ΔΠΧΑ 4). Η τροποποίηση, η οποία έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ, εισάγει δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο θα: α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα αντί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, πριν από την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια (δηλ. τη διαφορά μεταξύ των ποσών που θα αναγνωρίζονταν στα αποτελέσματα σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 και των ποσών που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σύμφωνα με το ΔΛΠ 39) – «μέθοδος επικάλυψης», και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως στον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 – «μέθοδος αναβολής». Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39.

Η τροποποίηση «Παράταση της Προσωρινής Εξαίρεσης από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9» (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2021 και μετά) επέκτεινε την ημερομηνία λήξης της παράτασης που περιγράφεται παραπάνω από την 1 Ιανουαρίου 2021 έως την 1 Ιανουαρίου 2023.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Την 31 Μαρτίου 2022, ο Όμιλος εκποίησε την ασφαλιστική θυγατρική του, Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.. Η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. εφάρμοσε την τροποποίηση αυτή, κάνοντας χρήση της «μεθόδου αναβολής» μέχρι την ημερομηνία της πώλησης.

- **ΔΛΠ 1 και Οδηγία Εφαρμογής των ΔΠΧΑ Αρ. 2 (Τροποποιήσεις): Γνωστοποίηση Λογιστικών Πολιτικών** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Οι τροποποιήσεις αντικαθιστούν την απαίτηση γνωστοποίησης «σημαντικών» λογιστικών πολιτικών με την απαίτηση γνωστοποίησης «ουσιωδών» λογιστικών πολιτικών. Ο Όμιλος και η Τράπεζα γνωστοποιούν, επί του παρόντος, τις ουσιώδεις λογιστικές πολιτικές τους, ανατρέχτε παρακάτω για τις ουσιώδεις λογιστικές πολιτικές (Σημείωση 2.4-2.34).

- **ΔΛΠ 8 (Τροποποίηση): Ορισμός των Λογιστικών Εκτιμήσεων** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Η τροποποίηση αντικαθιστά τον ορισμό της αλλαγής σε λογιστικές εκτιμήσεις με τον ορισμό των λογιστικών εκτιμήσεων. Σύμφωνα με τον νέο ορισμό οι λογιστικές εκτιμήσεις αποτελούν «νομισματικά ποσά στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις που υπόκεινται σε αβεβαιότητα επιμέτρησης». Λογιστικές εκτιμήσεις χρησιμοποιούνται σε περιπτώσεις που οι λογιστικές πολιτικές απαιτούν, για στοιχεία των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, τρόπο επιμέτρησης που υπόκειται σε αβεβαιότητα επιμέτρησης. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι αλλαγές σε λογιστικές εκτιμήσεις που προέρχονται από νέες πληροφορίες ή νέες εξελίξεις δεν αποτελούν διόρθωση σφάλματος. Δεν υπήρξε επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την υιοθέτηση της τροποποίησης.

- **ΔΛΠ 12 (Τροποποιήσεις): Αναβαλλόμενος φόρος που σχετίζεται με περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που προκύπτουν από μία ενιαία συναλλαγή** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Οι εν λόγω τροποποιήσεις διευκρινίζουν και περιορίζουν το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης που παρέχεται από το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» και επιτρέπει στα ιδρύματα να μην αναγνωρίζουν αναβαλλόμενο φόρο κατά την αρχική αναγνώριση ενός περιουσιακού στοιχείου και μιας υποχρέωσης. Σχετικά με τις μισθώσεις και τις υποχρεώσεις αποκατάστασης, καθώς αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της ανωτέρω εξαίρεσης, οι εταιρίες πλέον θα πρέπει να αναγνωρίζουν αναβαλλόμενους φόρους, όταν προβαίνουν σε αναγνώριση τόσο ενός περιουσιακού στοιχείου όσο και μιας υποχρέωσης. Από την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις», ο Όμιλος έχει θεωρήσει το δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με μισθώσεις ως μια ενιαία συναλλαγή. Κατά συνέπεια, κατά την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης, το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης συμψηφίζει το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης. Οι καθαρές προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από μετέπειτα μεταβολές του δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων από μισθώσεις, καταλήγουν μεταγενέστερα σε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση την 1 Ιανουαρίου 2023, η οποία υπόκειται στα κριτήρια ανακτησιμότητας που θέτει το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος». Δεν υπήρξε επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την υιοθέτηση αυτών των τροποποιήσεων.

- **ΔΛΠ 12 (Τροποποιήσεις): Διεθνής φορολογική μεταρρύθμιση – Πρότυποι κανόνες του δεύτερου πυλώνα** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Οι τροποποιήσεις εισάγουν μια υποχρεωτική προσωρινή εξαίρεση από τη λογιστικοποίηση των αναβαλλόμενων φόρων που προκύπτουν από τη διεθνή φορολογική μεταρρύθμιση του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («ΟΟΣΑ»). Οι τροποποιήσεις εισάγουν επίσης στοχευμένες απαιτήσεις γνωστοποίησης. Η προσωρινή εξαίρεση ισχύει άμεσα και αναδρομικά, σύμφωνα με το ΔΛΠ 8, ενώ οι στοχευμένες απαιτήσεις γνωστοποίησης, θα ισχύουν για ετήσιες περιόδους αναφοράς που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2023. Δεδομένου ότι οι σχετικές διατάξεις του μοντέλου Pillar 2 του ΟΟΣΑ δεν έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία, η υιοθέτηση της παραπάνω τροποποίησης δεν είχε καμία επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας και συνεπώς ο Όμιλος και η Τράπεζα δεν εφάρμοσαν την τροποποίηση αυτή. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. Σημείωση 15 «Φόροι».

- **ΔΠΧΑ 17 (Τροποποιήσεις): Αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 17 ΚΑΙ ΔΠΧΑ 9- Συγκριτική πληροφόρηση** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2023 και μετά). Η τροποποίηση είναι μια μεταβατική επιλογή, που σχετίζεται με συγκριτικές πληροφορίες σχετικά με χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που παρουσιάζονται κατά την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 17. Η τροποποίηση αποσκοπεί στο να βοηθήσει τις οικονομικές οντότητες να αποφύγουν προσωρινές λογιστικές αναντιστοιχίες μεταξύ χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ασφαλιστικών συμβολαίων, και ως εκ τούτου να βελτιώσει τη χρησιμότητα της συγκριτικής πληροφόρησης για τους χρήστες των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Λόγω της πώλησης της θυγατρικής ασφαλιστικής εταιρείας της Τράπεζας, Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α., την 31 Μαρτίου του 2022, δεν υπήρξε σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την υιοθέτηση της τροποποίησης.

Οι τροποποιήσεις των υφιστάμενων προτύπων που ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2023 εγκρίθηκαν από την ΕΕ.

Τροποποιήσεις σε υφιστάμενα πρότυπα που τέθηκαν σε ισχύ μετά το 2023

- **ΔΛΠ 1 (Τροποποιήσεις): Ταξινόμηση υποχρεώσεων ως βραχυπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2024 και μετά). Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι υποχρεώσεις ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες ανάλογα με τα δικαιώματα που υπάρχουν στο τέλος της περιόδου αναφοράς. Οι τροποποιήσεις, επίσης, διευκρινίζουν ότι η ταξινόμηση δεν επηρεάζεται από τις προσδοκίες της οντότητας για το αν θα εξασκήσει το δικαίωμά της να αναβάλλει το διακανονισμό μιας υποχρέωσης και ότι ο διακανονισμός αναφέρεται σε μεταφορά στον αντισυμβαλλόμενο χρημάτων, μετοχικών τίτλων, άλλων περιουσιακών στοιχείων ή υπηρεσιών. Δεν υπήρξε σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την υιοθέτηση των τροποποιήσεων.

- **ΔΛΠ 1 (Τροποποιήσεις): Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις με ρήτρες** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2024 και μετά). Οι νέες τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι εάν το δικαίωμα αναβολής διακανονισμού υπόκειται στη συμμόρφωση της οικονομικής οντότητας με καθορισμένους όρους (ρήτρες), αυτή η τροποποίηση θα ισχύει μόνο για συνθήκες που υφίστανται όταν η συμμόρφωση εξετάζεται κατά ή πριν από την ημερομηνία αναφοράς. Επιπροσθέτως, οι τροποποιήσεις αποσκοπούν στη βελτίωση των πληροφοριών που παρέχει μια οικονομική οντότητα όταν το δικαίωμά της να αναβάλλει τον διακανονισμό μιας υποχρέωσης υπόκειται σε συμμόρφωση με ρήτρες εντός δώδεκα μηνών από την περίοδο αναφοράς. Δεν υπήρξε σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την υιοθέτηση των τροποποιήσεων.

- **ΔΠΧΑ 16 (Τροποποίηση): Υποχρέωση Μίσθωσης σε Πώληση και Επαναμίσθωση** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2024 και μετά). Η τροποποίηση διευκρινίζει πώς μια οικονομική οντότητα λογιστικοποιεί μια πώληση και επαναμίσθωση μετά την ημερομηνία της συναλλαγής.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Οι συναλλαγές πώλησης και επαναμίσθωσης όπου ορισμένες ή όλες οι πληρωμές μισθωμάτων είναι μεταβλητές πληρωμές που δεν εξαρτώνται από δείκτη ή επιτόκιο είναι πιο πιθανό να επηρεαστούν. Οι απαιτήσεις εφαρμόζονται αναδρομικά σε συναλλαγές πώλησης και επαναμίσθωσης που συνήφθησαν μετά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16. Δεν υπήρξε σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την υιοθέτηση της τροποποίησης.

- **ΔΛΠ 7 και ΔΠΧΑ 7 (Τροποποιήσεις) - Γνωστοποιήσεις: Χρηματοοικονομικές Συμφωνίες Προμηθευτών** (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2024 και μετά). Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις εταιρείες να γνωστοποιούν πληροφορίες σχετικά με τις Χρηματοοικονομικές Συμφωνίες τους με Προμηθευτές (Supplier Finance Arrangements), όπως όρους και προϋποθέσεις, λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που αποτελούν μέρος τέτοιων συμφωνιών, εύρος ημερομηνιών λήξης πληρωμών και πληροφορίες κινδύνου ρευστότητας. Ο Όμιλος και η Τράπεζα δεν αναμένουν κάποια σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την υιοθέτηση των τροποποιήσεων.

- **ΔΛΠ 21 (Τροποποιήσεις): Οι επιπτώσεις των Μεταβολών στις Συναλλαγματικές Ισοτιμίες - Έλλειψη Ανταλλαξιμότητας** (ισχύει για χρήσεις με έναρξη από την 1η Ιανουαρίου 2025 και μετά). Οι τροποποιήσεις προσδιορίζουν πότε ένα νόμισμα είναι ανταλλάξιμο σε άλλο νόμισμα και πότε δεν είναι και διευκρινίζουν πώς μια οικονομική οντότητα καθορίζει τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα εφαρμόζεται όταν ένα νόμισμα δεν είναι ανταλλάξιμο. Ένα νόμισμα δεν είναι ανταλλάξιμο σε ένα άλλο νόμισμα, εάν μια οικονομική οντότητα μπορεί να αποκτήσει μόνο ένα ασήμαντο ποσό του άλλου νομίσματος. Όταν ένα νόμισμα δεν είναι ανταλλάξιμο κατά την ημερομηνία επιμέτρησης, μια οικονομική οντότητα εκτιμά την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία ως την ισοτιμία που θα ίσχυε σε μια εύρυθμη συναλλαγή μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά κατά την ημερομηνία επιμέτρησης και που θα αντικατόπτριζε πιστά τις οικονομικές συνθήκες που επικρατούν. Επιπλέον, οι τροποποιήσεις απαιτούν τη γνωστοποίηση πληροφοριών που επιτρέπουν στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να κατανοήσουν τον αντίκτυπο της μη ανταλλαξιμότητας ενός νομίσματος. Ο Όμιλος και η Τράπεζα δεν αναμένουν κάποια σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την υιοθέτηση των τροποποιήσεων.

Οι τροποποιήσεις των υφιστάμενων προτύπων έχουν εγκριθεί από την ΕΕ, εκτός από τις τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7 ΚΑΙ ΔΠΧΑ 7 «Γνωστοποιήσεις: Χρηματοοικονομικές Συμφωνίες Προμηθευτών» και τις τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 21 «Οι επιπτώσεις των Μεταβολών στις Συναλλαγματικές Ισοτιμίες - Έλλειψη Ανταλλαξιμότητας», οι οποίες δεν έχουν, ακόμη, εγκριθεί από την ΕΕ.

2.4 Ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις

2.4.1 Αρχές ενοποίησης

Οι Ετήσιες ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τις ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και των θυγατρικών της (συμπεριλαμβανομένων των δομημένων εταιρειών), οι οποίες ελέγχονται από την Τράπεζα. Ο έλεγχος υφίσταται όταν και μόνο όταν, η Τράπεζα α) ασκεί εξουσία επί των θυγατρικών της β) διαθέτει τοποθετήσεις ή δικαιώματα με μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή της στις θυγατρικές και γ) έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την εξουσία της επί των θυγατρικών για να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών της.

Τα έσοδα και οι δαπάνες καθώς και τα λοιπά συνολικά έσοδα των θυγατρικών που αποκτώνται ή πωλούνται μέσα στη χρήση ενσωματώνονται στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων αντίστοιχα, από την ημερομηνία απόκτησης των θυγατρικών έως την ημερομηνία πώλησής τους, σε κάθε περίπτωση.

Στην περίπτωση που οι θυγατρικές εφαρμόζουν διαφορετικές λογιστικές αρχές από εκείνες του Ομίλου, γίνονται οι αναγκαίες προσαρμογές στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις τους, προκειμένου να υπάρχει ομοιομορφία με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Όλες οι διεταιρικές συναλλαγές, τα διεταιρικά υπόλοιπα και τα διεταιρικά έσοδα και έξοδα απαλείφονται κατά την ενοποίηση.

2.4.2 Μη ελέγχουσες συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές αναγνωρίζονται αρχικά είτε στην εύλογη αξία είτε στο αναλογικό ποσοστό τους επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της αποκτώμενης θυγατρικής. Η επιλογή της βάσης επιμέτρησης γίνεται ανά συναλλαγή. Μετά την εξαγορά, η λογιστική αξία των μη ελεγχουσών συμμετοχών είναι η αξία αυτών κατά την αρχική αναγνώριση προσαυξημένες με το μερίδιο των μη ελεγχουσών συμμετοχών στις μετέπειτα μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων. Τα συγκεντρωτικά Συνολικά έσοδα / (έξοδα) επιμερίζονται στις μη ελέγχουσες συμμετοχές ακόμα και εάν αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προκύπτει αρνητικό υπόλοιπο μη ελεγχουσών συμμετοχών.

2.4.3 Μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου σε θυγατρικές οι οποίες δεν οδηγούν σε απώλεια του ελέγχου

Μεταβολές του ποσοστού συμμετοχής σε θυγατρική οι οποίες δεν επιφέρουν απώλεια του ελέγχου της, καταχωρούνται ως συναλλαγές μεταξύ των μετόχων. Οι λογιστικές αξίες των ιδίων κεφαλαίων των μετόχων της Τράπεζας και των μη ελεγχουσών συμμετοχών αναπροσαρμόζονται, προκειμένου να απεικονιστούν οι μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής των παραπάνω μετόχων επί της θυγατρικής. Τυχόν διαφορά μεταξύ του ποσού αναπροσαρμογής των μη ελεγχουσών συμμετοχών και της εύλογης αξίας του τιμήματος που καταβλήθηκε ή εισπράχθηκε, αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας.

2.4.4 Απώλεια ελέγχου

Σε περίπτωση απώλειας του ελέγχου της θυγατρικής, το κέρδος ή η ζημία από την πώληση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ (i) του αθροίσματος της εύλογης αξίας του τιμήματος που εισπράχθηκε και της εύλογης αξίας του ποσοστού συμμετοχής που εξακολούθει να υφίσταται στη θυγατρική και (ii) της λογιστικής αξίας, πριν από την πώληση, των περιουσιακών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας), των υποχρεώσεων και των

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

μη ελεγχουσών συμμετοχών. Τα μη πραγματοποιημένα κέρδη ή ζημίες που είχαν αναγνωρισθεί στα λοιπά συνολικά έσοδα και που προκύπτουν από την αποτίμηση στην εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής, λογιστικοποιούνται όπως εάν η Τράπεζα είχε πωλήσει απευθείας τα περιουσιακά αυτά στοιχεία (αναταξινόμηση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων ή απευθείας μεταφορά στα κέρδη εις νέον, σύμφωνα με τα ισχύοντα ΔΠΧΑ). Η εύλογη αξία τυχόν συμμετοχής στη θυγατρική που εξακολουθεί να υφίσταται μετά την ημερομηνία της απώλειας του ελέγχου της, θεωρείται ως η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα ή, όπου αυτό έχει εφαρμογή, ως το κόστος κατά την αρχική αναγνώριση μιας επένδυσης σε συγγενή εταιρεία ή από κοινού ελεγχόμενη οντότητα. Σε περίπτωση απώλειας της ουσιώδους επιρροής επί της συγγενούς εταιρείας ή του κοινού ελέγχου επί του σχήματος υπό κοινό έλεγχο, ο Όμιλος επιμετρά και αναγνωρίζει τυχόν εναπομείνουσα συμμετοχή στην εύλογη αξία της. Κατόπιν της απώλειας της ουσιώδους επιρροής ή του κοινού ελέγχου, τυχόν διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της συγγενούς εταιρείας ή της κοινοπραξίας και της εύλογης αξίας της τυχόν εναπομείνουσας συμμετοχής, καθώς και των εσόδων από την πώληση, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.4.5 Συγγενείς εταιρείες

Συγγενείς νοούνται οι εταιρείες επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά δεν ελέγχει. Εάν ο Όμιλος κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, 20% ή περισσότερο των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας στην οποία έχει επενδύσει, θεωρείται ότι ασκεί ουσιώδη επιρροή, εκτός εάν σαφώς μπορεί να αποδειχθεί ότι αυτό δεν ισχύει. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες ενσωματώνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους. Η υπεραξία που προκύπτει κατά την απόκτηση μιας συγγενούς εταιρείας συμπεριλαμβάνεται στη λογιστική αξία της επένδυσης (μετά από οποιοσδήποτε σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης). Η λογιστική αξία της επένδυσης αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες της συγγενούς εταιρείας μετά την εξαγορά (αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου) και από τις κινήσεις στα αποθεματικά (αναγνωρίζονται στα αποθεματικά του Ομίλου). Το ποσό των μερισμάτων που εισπράχθηκαν από τη συγγενή εταιρεία κατά τη διάρκεια της χρήσης μειώνει τη λογιστική αξία της συγκεκριμένης επένδυσης. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών εταιρειών, απαλείφονται σε ποσοστό που αφορά τη συμμετοχή του Ομίλου στις εταιρείες αυτές. Τυχόν τέτοιες ζημίες, που επίσης απαλείφονται, αποτελούν ένδειξη απομείωσης της αξίας του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα οικονομικά στοιχεία των συγγενών επιχειρήσεων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης τροποποιήθηκαν προκειμένου να διασφαλισθεί η συνέπειά τους με τις λογιστικές αρχές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

2.4.6 Κοινοπραξίες

Στην περίπτωση συμμετοχής του Ομίλου σε κοινοπραξία, η οποία αποτελεί ένα σχήμα υπό κοινό έλεγχο όπου τα μέρη που έχουν κοινό έλεγχο επί του σχήματος διαθέτουν δικαιώματα στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία αυτού, ο Όμιλος αναγνωρίζει τη συμμετοχή του ως επένδυση και λογιστικοποιεί την εν λόγω επένδυση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, βάσει των όσων προβλέπει το ΔΛΠ 28 «Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες» (βλ. παραπάνω Σημείωση 2.4.5 «Συγγενείς εταιρείες»).

2.4.7 Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας οι θυγατρικές, οι συγγενείς και οι κοινοπραξίες καταχωρούνται στο κόστος κτήσης μείον τις προβλέψεις απομείωσης.

2.4.8 Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Ο Όμιλος και η Τράπεζα ελέγχουν σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, εάν υπάρχει ένδειξη ότι μία επένδυση σε θυγατρική, συγγενή ή κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση. Εάν υπάρχει τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της επένδυσης. Όταν η λογιστική αξία μίας επένδυσης υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία, τότε η λογιστική αξία απομειώνεται άμεσα στην ανακτήσιμη αξία.

2.5 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία που περιέχουν οι ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις των εταιρειών του Ομίλου καταχωρούνται στο νόμισμα εκείνο που αποδίδει καλύτερα την οικονομική πραγματικότητα των υποκείμενων γεγονότων και συνθηκών που αφορούν την κάθε εταιρεία («λειτουργικό νόμισμα»). Οι ενοποιημένες και ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου παρουσιάζονται σε εκατομμύρια Ευρώ (€), που είναι το λειτουργικό νόμισμα της Τράπεζας.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν την ημερομηνία διενέργειας της εκάστοτε συναλλαγής. Τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από την εκκαθάριση αυτών των συναλλαγών και από τη μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων από ξένο νόμισμα καταχωρούνται στα αποτελέσματα, εκτός εάν αναγνωρίζονται στα Λοιπά συνολικά έσοδα ως κέρδη ή ζημίες από αποτελεσματική αντιστάθμιση ταμειακών ροών ή καθαρής επένδυσης. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των χρεωστικών τίτλων και άλλων νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες καταχωρούνται στο λογαριασμό «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτελούν συστατικό στοιχείο της μεταβολής της εύλογης αξίας τους και καταχωρούνται είτε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων (π.χ. μετοχές του εμπορικού

χαρτοφυλακίου) είτε στα Λοιπά συνολικά έσοδα (π.χ. μετοχές σε εύλογη αξία μέσω Λοιπών συνολικών εσόδων). Μη νομισματικά στοιχεία που καταχωρούνται στο ιστορικό κόστος σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται χρησιμοποιώντας την συναλλαγματική ισοτιμία την ημερομηνία της συναλλαγής.

Κατά την σύνταξη των ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των οικονομικών μονάδων της αλλοδαπής μετατρέπονται σε Ευρώ χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, ενώ τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με βάση τις μέσες συναλλαγματικές ισοτιμίες της περιόδου. Οι προκύπτουσες διαφορές από τη χρήση των συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και των μέσων ισοτιμιών της περιόδου καθώς και από την επανεκτίμηση των εκ μεταφοράς ιδίων κεφαλαίων της οικονομικής οντότητας με την ισοτιμία της ημερομηνίας σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, καταχωρούνται στην ενοποιημένη Κατάσταση Λοιπών Συνολικών Εσόδων στο λογαριασμό «συναλλαγματικές διαφορές».

Στην περίπτωση που ένα νομισματικό στοιχείο, αποτελεί μέρος της καθαρής επένδυσης της Τράπεζας στο εξωτερικό και είναι σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμα του Ομίλου ή της οντότητας στο εξωτερικό, οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις και των δύο εταιρειών, αναγνωρίζονται κατά την ενοποίηση στα Λοιπά συνολικά έσοδα. Κατά την πώληση μιας τέτοιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού, οι εν λόγω συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στην ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Η τυχόν υπεραξία και οι αναπροσαρμογές σε εύλογες αξίες που προκύπτουν κατά την εξαγορά μιας οικονομικής οντότητας εξωτερικού αντιμετωπίζονται λογιστικά όπως όλα τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της οντότητας εξωτερικού και μετατρέπονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία της ημερομηνίας σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

2.6 Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Χρηματοοικονομικών μέσων

2.6.1 Ταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τις ακόλουθες κατηγορίες επιμέτρησης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία:

- Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος.
- Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων («ΕΑΜΛΣΕ»), όπου τα σωρευτικά κέρδη/ζημίες αναταξινομούνται στα αποτελέσματα κατά την παύση αναγνώρισης.
- Συμμετοχικοί τίτλοι επιμετρούμενοι σε ΕΑΜΛΣΕ, όπου τα κέρδη/ζημίες παραμένουν στα λοιπά συνολικά έσοδα και δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα κατά την παύση αναγνώρισης.
- Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα, παράγωγα, επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους και αμοιβαία κεφάλαια σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων («ΕΑΜΑ»).

Με εξαίρεση τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που προσδιορίζονται ως επιμετρούμενα σε ΕΑΜΑ κατά την αρχική τους αναγνώριση ή αναγνωρίζονται σε ΕΑΜΑ υποχρεωτικά, τα περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται ως αποτιμώμενα σε αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ με βάση:

- α) το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου βάσει του οποίου γίνεται η διαχείριση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, και
- β) τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Το ΔΠΧΑ 9 απαγορεύει το διαχωρισμό τυχόν ενσωματωμένων παραγώγων από μια υβριδική σύμβαση όταν το κύριο συμβόλαιο αποτελεί χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο εντός του πεδίου εφαρμογής του προτύπου. Στις περιπτώσεις αυτές, το σύνολο του υβριδικού χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ταξινομείται σε μία από τις παραπάνω κατηγορίες. Ο Όμιλος συνεχίζει να αναγνωρίζει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατά την ημερομηνία συναλλαγής.

2.6.2 Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου

Τα επιχειρηματικά μοντέλα αντικατοπτρίζουν τον τρόπο με τον οποίο ο Όμιλος διαχειρίζεται τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα για τη δημιουργία ταμειακών ροών. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται βάσει σεναρίων τα οποία ο Όμιλος ευλόγως αναμένει να πραγματοποιηθούν και βασίζεται σε όλες τις σχετικές και αντικειμενικές πληροφορίες που είναι διαθέσιμες κατά το χρόνο αξιολόγησης των επιχειρηματικών μοντέλων. Αναφορικά με τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα, ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει τα ακόλουθα επιχειρηματικά μοντέλα:

- **Διακρατούμενα για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών:** Ο σκοπός του Ομίλου είναι η διακράτηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και η είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου δημιουργούν ταμειακές ροές σε καθορισμένες ημερομηνίες, οι οποίες συνίστανται αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του εκάστοτε ανεξόφλητου κεφαλαίου (solely payments of principal and interest – SPPI). Τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται σε αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος. Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία ενδεχομένως να πουληθούν. Οι πωλήσεις αυτές συνάδουν με τον σκοπό του επιχειρηματικού μοντέλου μόνο αν είναι σποραδικές (ακόμα και αν είναι σημαντικής αξίας) ή μη σημαντικής αξίας τόσο μεμονωμένα όσο και συνολικά (ακόμη και αν είναι συχνές). Σε περιπτώσεις μη σποραδικών ή σημαντικής αξίας (τόσο μεμονωμένα όσο και συνολικά) πωλήσεων, ο Όμιλος αξιολογεί εάν και με ποιόν τρόπο αυτές οι πωλήσεις συνάδουν με το επιχειρηματικό μοντέλο είσπραξης συμβατικών ταμειακών ροών.

- Διακρατούμενα για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών καθώς και για ενδεχόμενη πώληση: Ο σκοπός του επιχειρηματικού αυτού μοντέλου είναι η διαχείριση των καθημερινών αναγκών ρευστότητας, ο οποίος επιτυγχάνεται τόσο με την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρεωστικών χρηματοοικονομικών μέσων. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτής της κατηγορίας δεν πωλούνται με σκοπό τη βραχυπρόθεσμη κερδοφορία, ωστόσο ενδέχεται να πραγματοποιηθούν συχνές πωλήσεις οι οποίες μπορεί να έχουν σημαντική αξία. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI. Τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ.
- Διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς: Στα πλαίσια αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου, ο Όμιλος διαχειρίζεται ενεργά τα χρηματοοικονομικά μέσα ώστε να πραγματοποιεί κέρδη από μεταβολές στην εύλογη αξία που προκύπτουν λόγω αλλαγών στα πιστωτικά περιθώρια και στις καμπύλες αποδόσεων. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ.
- Διακρατούμενα προς διαχείριση, η απόδοση των οποίων αξιολογείται βάσει της εύλογης αξίας: Αφορά σε περιουσιακά στοιχεία τα οποία ο Όμιλος διαχειρίζεται βάσει της εύλογης αξίας τους, χωρίς να προτίθεται να τα πουλήσει στο άμεσο μέλλον. Τα περιουσιακά στοιχεία αυτού του επιχειρηματικού μοντέλου επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ.

2.6.3 Χαρακτηριστικά συμβατικών ταμειακών ροών

Ο Όμιλος αξιολογεί τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση, προκειμένου να διαπιστώσει αν οι ταμειακές ροές είναι SPPI. Αυτό αναφέρεται ως «αξιολόγηση SPPI». Το ποσό των τόκων σε μια τυπική δανειακή σύμβαση, αποτελείται συνήθως από το αντάλλαγμα για τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και για τον πιστωτικό κίνδυνο που αναλαμβάνεται. Το ποσό των τόκων μπορεί επίσης να περιλαμβάνει αντάλλαγμα για άλλους βασικούς κινδύνους, όπως τον κίνδυνο ρευστότητας, λοιπά κόστη δανεισμού (π.χ. διαχείριση που σχετίζεται με τη διατήρηση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο), καθώς και ένα περιθώριο κέρδους.

Συμβατικά καθορισμένες αλλαγές στις ταμειακές ροές

Ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσο συμβατικά καθορισμένες μεταβολές στις ταμειακές ροές μετά την επέλευση (ή μη) οποιουδήποτε ενδεχόμενου γεγονότος θα οδηγούσαν σε ταμειακές ροές που είναι αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του εκάστοτε ανεξόφλητου κεφαλαίου. Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται ανεξάρτητα από την πιθανότητα επέλευσης του ενδεχόμενου γεγονότος (εκτός από τους μη γνήσιους συμβατικούς όρους). Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται ανεξάρτητα από την πιθανότητα επέλευσης του ενδεχόμενου γεγονότος (εκτός από τους μη γνήσιους συμβατικούς όρους). Προκειμένου μια μεταβολή των συμβατικών ταμειακών ροών να είναι συνεπής με μια βασική δανειοδοτική συμφωνία, η επέλευση (ή μη) του ενδεχόμενου γεγονότος πρέπει να είναι εξειδικευμένη στον οφειλέτη. Η επέλευση ενός ενδεχόμενου γεγονότος είναι εξειδικευμένη στον οφειλέτη, εάν εξαρτάται από την επίτευξη, από πλευράς του οφειλέτη, ενός συμβατικά καθορισμένου στόχου, ακόμη και αν ο ίδιος στόχος περιλαμβάνεται σε άλλες συμβάσεις για άλλους οφειλέτες. Ωστόσο, οι προκύπτουσες συμβατικές ταμειακές ροές δεν πρέπει να αντιπροσωπεύουν ούτε μια επένδυση στον οφειλέτη ούτε μια έκθεση στην απόδοση συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων.

2.6.4 Δάνεια με χαρακτηριστικά μη αναγωγής

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο έχει χαρακτηριστικά μη αναγωγής εάν το συμβατικό δικαίωμα του Ομίλου να λαμβάνει ταμειακές ροές περιορίζεται στις ταμειακές ροές που δημιουργούνται από συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία τόσο κατά τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και σε περίπτωση αθέτησης της υποχρέωσης. Ωστόσο, εάν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο έχει χαρακτηριστικά μη αναγωγής το γεγονός αυτό, από μόνο του, δεν αποκλείει αναγκαστικά το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο από το να επιτύχει στην αξιολόγηση SPPI.

Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον οι συμβατικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου με χαρακτηριστικά μη αναγωγής συμμορφώνονται με την αξιολόγηση SPPI, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη παράγοντες όπως η νομική και κεφαλαιακή διάρθρωση του οφειλέτη, συμπεριλαμβανομένου, μεταξύ άλλων, του βαθμού στον οποίο:

- οι ταμειακές ροές που δημιουργούνται από τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία αναμένεται να υπερβαίνουν τις συμβατικές ταμειακές ροές επί του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που ταξινομείται και
- τυχόν έλλειμμα ταμειακών ροών που δημιουργείται από τα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία, αναμένεται να απορροφηθεί από χρεωστικούς τίτλους μειωμένης εξασφάλισης ή από συμμετοχικούς τίτλους που εκδίδει ο οφειλέτης.

Προκειμένου να επιτύχει στην αξιολόγηση SPPI, το δάνειο θα πρέπει να διαθέτει ένα επαρκές περιθώριο ασφαλείας για την απορρόφηση πιστωτικών ζημιών και, ως εκ τούτου, να μην αποτελεί επένδυση στα υποκείμενα περιουσιακά στοιχεία.

Συμβατικά συνδεδεμένα μέσα

Ένας εκδότης μπορεί να δώσει προτεραιότητα στους κατόχους χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, όσον αφορά τις πληρωμές, χρησιμοποιώντας πολλαπλά συμβατικά συνδεδεμένα μέσα (τμήματα τιτλοποίησης). Κάθε τμήμα τιτλοποίησης διαθέτει μια κατάταξη μειωμένης εξασφάλισης που καθορίζει τη σειρά με την οποία κατανέμονται στο τμήμα τυχόν ταμειακές ροές που δημιουργούνται από τον εκδότη. Η ιεράρχηση των πληρωμών προς τους κατόχους αυτών των τμημάτων καθορίζεται μέσω μιας δομής πληρωμών από πάνω προς τα κάτω, δομή πληρωμών «καταρράκτη» (“waterfall payment structure”). Αυτή η δομή πληρωμών δημιουργεί συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου και οδηγεί σε δυσανάλογο επιμερισμό των ζημιών μεταξύ των κατόχων διαφορετικών τμημάτων τιτλοποίησης. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι κάτοχοι ενός τμήματος τιτλοποίησης έχουν δικαίωμα στην καταβολή πληρωμών κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου μόνο εάν ο εκδότης δημιουργεί επαρκείς ταμειακές

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ροές για την κάλυψη τμημάτων τιτλοποίησης υψηλότερης κατάταξης, γεγονός που σημαίνει ότι τα τμήματα τιτλοποίησης έχουν χαρακτηριστικά μη αναγωγής.

Ένα τμήμα τιτλοποίησης έχει χαρακτηριστικά ταμειακών ροών που είναι πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του εκάστοτε ανεξόφλητου κεφαλαίου μόνο εάν:

- οι συμβατικοί όροι του τμήματος τιτλοποίησης που αξιολογείται για ταξινόμηση (χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η υποκείμενη ομάδα χρηματοπιστωτικών μέσων) δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του εκάστοτε ανεξόφλητου κεφαλαίου.
- η υποκείμενη ομάδα χρηματοπιστωτικών μέσων έχει τα χαρακτηριστικά ταμειακών ροών που συμμορφώνονται με την αξιολόγηση SPPI και
- η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στην υποκείμενη ομάδα χρηματοπιστωτικών μέσων που είναι εγγενής στο τμήμα τιτλοποίησης είναι ίση ή χαμηλότερη από την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο της υποκείμενης ομάδας χρηματοπιστωτικών μέσων.

Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον οι συμβατικές ταμειακές ροές είναι SPPI ή όχι, ο Όμιλος αναλύει τους συμβατικούς όρους, καθώς και τον πιστωτικό κίνδυνο κάθε τμήματος τιτλοποίησης και την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο στην υποκείμενη ομάδα χρηματοοικονομικών μέσων. Κρίση εφαρμόζεται και στις δύο περιπτώσεις, όταν προσδιορίζεται εάν ορισμένα συμβατικά χαρακτηριστικά επηρεάζουν σημαντικά τις μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

2.6.5 Συμμετοχικοί τίτλοι προσδιορισμένοι ως επιμετρούμενοι σε ΕΑΜΛΣΕ

Ο Όμιλος μπορεί να αποκτήσει μια επένδυση σε συμμετοχικό τίτλο που δε διακρατείται για εμπορικούς σκοπούς ούτε αποτελεί ενδεχόμενο τίμημα που αναγνωρίζεται από τον αποκτώντα σε συνένωση επιχειρήσεων όπου έχει εφαρμογή το ΔΠΧΑ 3. Κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος έχει την ευχέρεια να επιλέξει αμετάκλητα την απεικόνιση των μεταγενέστερων μεταβολών στην εύλογη αξία της επένδυσης, στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, με εξαίρεση τους συμμετοχικούς τίτλους που δίνουν στον επενδυτή ουσιαστική επιρροή επί της επένδυσης, οι οποίοι αντιμετωπίζονται λογιστικά σύμφωνα με το ΔΛΠ 28 *Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες*.

Η επιλογή προσδιορισμού μιας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο σε ΕΑΜΛΣΕ γίνεται για κάθε χρηματοοικονομικό μέσο ξεχωριστά. Οι επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια δεν προσδιορίζονται ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ καθώς δεν πληρούν τον ορισμό της επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο βάσει του ΔΛΠ 32, κατά συνέπεια επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ. Οι εν λόγω συμμετοχικοί τίτλοι, δεν υπόκεινται σε αξιολόγηση απομείωσης.

2.6.6 Επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος

Ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετράται σε αποσβεσμένο κόστος εάν κατέχεται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών και οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνουν κυρίως τα παρακάτω περιουσιακά στοιχεία:

- Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες.
- Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
- Συμβάσεις αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων.
- Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου.
- Λοιπές απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.
- Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος.
- Χρεωστικοί τίτλοι (επενδυτικά χρεόγραφα επιμετρώμενα σε αποσβεσμένο κόστος).
- Λοιπές απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στα «λοιπά στοιχεία ενεργητικού»

Μετά την αρχική αναγνώριση, το χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετράται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου για την κατανομή και αναγνώριση των εσόδων από τόκους στο κονδύλι "τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα" της κατάστασης αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου. Το αποσβεσμένο κόστος είναι το ποσό στο οποίο επιμετράται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κατά την αρχική αναγνώριση, μείον τυχόν αποπληρωμές κεφαλαίου, συν ή μείον τη σωρευμένη απόσβεση τυχόν διαφοράς ανάμεσα στο εν λόγω αρχικό ποσό και το αντίστοιχο ποσό στη λήξη, με τη χρήση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου, αναπροσαρμοσμένο για τυχόν προβλέψεις απομείωσης. Η λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης είναι το αποσβεσμένο κόστος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, πριν από την αναπροσαρμογή για τυχόν προβλέψεις απομείωσης. Το έσοδο από τόκους για τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν ταξινομηθεί στο Στάδιο 1 ή Στάδιο 2, υπολογίζεται βάσει της λογιστικής αξίας προ προβλέψεων απομείωσης. Όταν ένα χρεωστικό περιουσιακό στοιχείο γίνει απομειωμένο λόγω πιστωτικού κινδύνου (έχει ταξινομηθεί στο Στάδιο 3), το έσοδο από τόκους υπολογίζεται επί του αποσβεσμένου κόστους (δηλαδή βάσει της λογιστικής αξίας μετά από προβλέψεις απομείωσης).

Το πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί με ακρίβεια τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εισροές κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στην λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης του στοιχείου. Κατά τον υπολογισμό του

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

πραγματικού επιτοκίου, ο Όμιλος εκτιμά τις αναμενόμενες ταμειακές ροές λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού μέσου (π.χ. προπληρωμή, παράταση, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς και παρόμοια δικαιώματα). Στον υπολογισμό περιλαμβάνονται όλες οι αμοιβές και οι μονάδες επιτοκίου που καταβλήθηκαν ή εισπράχθηκαν μεταξύ των συμβαλλομένων που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου, το κόστος συναλλαγών καθώς και κάθε διαφορά υπέρ ή υπό το άρτιο. Οι αμοιβές που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου ενός χρηματοοικονομικού μέσου αντιμετωπίζονται λογιστικά ως προσαρμογή στο πραγματικό επιτόκιο.

Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ

Ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό μέσο επιμετράται σε ΕΑΜΛΣΕ εάν κατέχεται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου που αποσκοπεί στην είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ροών και σε πώληση του μέσου αυτού, και οι συμβατικοί όροι του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου δημιουργούν ταμειακές ροές που είναι SPPI.

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώνται στην εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (χωρίς αφαίρεση του κόστους πώλησης ή διάθεσης) και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη και ζημίες από την εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα, μετά από φόρους εισοδήματος, μέχρι την παύση αναγνώρισης των επενδύσεων αυτών (πώληση ή είσπραξη). Κατά την παύση αναγνώρισης, τα σωρευμένα κέρδη ή ζημίες που είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα αναταξινομούνται από τα Ίδια Κεφάλαια στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου» ως προσαρμογή από αναταξινόμηση.

Για τα χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ, αναγνωρίζονται τα εξής στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων:

- Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ που αναγνωρίζονται στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».
- Συναλλαγματικά κέρδη και ζημίες, που υπολογίζονται βάσει του αποσβεσμένου κόστους του μέσου, αναγνωρίζονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».
- Τα έσοδα από τόκους υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και αναγνωρίζονται στο κονδύλι «Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα».
- Τα κέρδη ή οι ζημίες από τροποποίηση αναγνωρίζονται στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».

Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που έχουν προσδιοριστεί ως επιμετρούμενες σε ΕΑΜΛΣΕ επιμετρώνται στην εύλογη αξία, χωρίς να αφαιρούνται τα έξοδα πώλησης ή διάθεσης. Με εξαίρεση τα εισπραχθέντα μερίσματα, τα σχετικά κέρδη και ζημίες (συμπεριλαμβανομένης τυχόν σχετικής συναλλαγματικής διαφοράς), αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Τα ποσά που έχουν παρουσιαστεί στα λοιπά συνολικά έσοδα δεν αναταξινομούνται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα, αντ' αυτού το σωρευμένο κέρδος ή ζημιά μεταφέρεται εντός της καθαρής θέσης από το αποθεματικό λοιπών συνολικών εσόδων στα αποτελέσματα εις νέον.

Τα μερίσματα αναγνωρίζονται στα «Καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα)» της κατάστασης αποτελεσμάτων όταν πληρούνται όλα τα παρακάτω κριτήρια:

- Έχει εδραιωθεί το δικαίωμα του Ομίλου να εισπράξει το μέρισμα.
- Είναι πιθανό ότι τα οικονομικά οφέλη που συνδέονται με το μέρισμα θα εισρεύσουν στον Όμιλο.
- Το ποσό του μερίσματος μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.
- Το μέρισμα σαφώς δεν αντιπροσωπεύει ανάκτηση μέρους του κόστους της επένδυσης.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρώνται σε ΕΑΜΑ

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που έχουν ταξινομηθεί σε ΕΑΜΑ, επιμετρώνται στην εύλογη αξία, χωρίς να αφαιρούνται τα έξοδα πώλησης ή διάθεσης. Τα κέρδη ή οι ζημίες που προκύπτουν από τον επαναπροσδιορισμό της εύλογης αξίας αναγνωρίζονται εξ' ολοκλήρου στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στο κονδύλι «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Οι μεταβολές της εύλογης αξίας λόγω κινδύνου αγοράς μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που επιμετράται σε ΕΑΜΑ αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, ενώ οι μεταβολές που οφείλονται στον πιστωτικό κίνδυνο του Ομίλου αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Το ποσό που παρουσιάζεται στα λοιπά συνολικά έσοδα δεν μεταφέρεται μεταγενέστερα στα αποτελέσματα, ακόμη και όταν η υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται και το σχετικό ποσό θεωρείται πραγματοποιηθέν. Τα σωρευμένα κέρδη ή οι ζημίες αναταξινομούνται εντός της καθαρής θέσης από το αποθεματικό λοιπών συνολικών εσόδων στα αποτελέσματα εις νέον.

2.6.7 Προβλέψεις Απομείωσης - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες

Οι ΑΠΖ αναγνωρίζονται για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος, χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ, απαιτήσεις από μισθώματα, συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης και

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

συγκεκριμένες δανειακές δεσμεύσεις. Οι ΑΠΖ αντιπροσωπεύουν τη διαφορά ανάμεσα στις συμβατικές ταμειακές ροές και στις ταμειακές ροές που ο Όμιλος αναμένει να εισπράξει, προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Για τις δανειακές δεσμεύσεις και τις λουπές πιστωτικές διευκολύνσεις για τις οποίες υπολογίζονται ΑΠΖ, οι αναμενόμενες υστερήσεις ταμειακών ροών καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις μελλοντικές εκταμιεύσεις.

Αναγνώριση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Κατά την αρχική αναγνώριση, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης για ΑΠΖ από γεγονότα αθέτησης που είναι πιθανό να επέλθουν εντός των επόμενων 12 μηνών (ΑΠΖ 12 μηνών), σταθμισμένης με τον κίνδυνο να γίνει αθέτηση. Τα μέσα της κατηγορίας αυτής αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 1. Για μέσα με υπολειπόμενη διάρκεια ζωής μικρότερη των 12 μηνών, οι ΑΠΖ υπολογίζονται για τη συντομότερη αυτή περίοδο.

Σε περίπτωση που ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου έχει αυξηθεί σημαντικά, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης ΑΠΖ, που αντιπροσωπεύει υστερήσεις ταμειακών ροών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του μέσου που θα προέκυπταν από όλα τα πιθανά γεγονότα αθέτησης κατά την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του εν λόγω χρηματοοικονομικού μέσου (ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής), σταθμισμένης με τον κίνδυνο να γίνει αθέτηση. Τα μέσα της κατηγορίας αυτής αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 2.

ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής αναγνωρίζονται πάντα για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, ούτως ώστε να θεωρούνται ότι είναι σε αθέτηση, ή αλλιώς απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου. Τα μέσα αυτά αναφέρονται ως μέσα που βρίσκονται στο Στάδιο 3.

Τα POCI κατατάσσονται ως απομειωμένα λόγω πιστωτικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση. Ένα μέσο είναι POCI εάν έχει αγοραστεί με σημαντικά μειωμένη τιμή σε σχέση με την ονομαστική του αξία (deep discount), που αντιπροσωπεύει τις πραγματοποιηθείσες πιστωτικές ζημιές.

Για τα POCI, ο Όμιλος αναγνωρίζει τις δυσμενείς μεταβολές στις ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής από την αρχική τους αναγνώριση ως πρόβλεψη ζημίας, με αναγνώριση των μεταβολών στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Τα POCI αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους με τα έσοδα από τόκους να αναγνωρίζονται μεταγενέστερα βάσει του πραγματικού επιτοκίου προσαρμοσμένου στον πιστωτικό κίνδυνο. Τα POCI μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν νέα χρηματοοικονομικά μέσα που αναγνωρίζονται μετά από ουσιαστική τροποποίηση και παραμένουν σε ξεχωριστή κατηγορία μέχρι τη λήξη. Τυχόν ευνοϊκές μεταβολές για τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία αποτελούν κέρδη από αντιλογισμό απομείωσης ΑΠΖ, ακόμη και αν οι αναμενόμενες ταμειακές ροές που προκύπτουν υπερβαίνουν τις εκτιμώμενες ταμειακές ροές κατά την αρχική τους αναγνώριση.

Ο Όμιλος δεν εφαρμόζει την πρακτική διευκόλυνση χαμηλού πιστωτικού κινδύνου, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η αναγνώριση ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής για τις απαιτήσεις από μισθώματα, ανεξάρτητα από το εάν έχει σημειωθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου. Αντ' αυτού, ακολουθείται η τυπική μεθοδολογία υπολογισμού ΑΠΖ για όλες αυτές τις απαιτήσεις.

Οι προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με αντίστοιχη αναγνώριση της πρόβλεψης ΑΠΖ στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης ως μείωση της λογιστικής αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος. Για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ, η λογιστική τους αξία δε μειώνεται, αλλά αναγνωρίζεται πρόβλεψη ΑΠΖ στα λοιπά συνολικά έσοδα. Αναφορικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός ισολογισμού, η πρόβλεψη ΑΠΖ παρουσιάζεται ως πρόβλεψη στις «λουπές υποχρεώσεις». Οι προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».

Διαγραφές

Διαγραφή διενεργείται όταν ο Όμιλος δεν έχει εύλογη προσδοκία να ανακτήσει το σύνολο ή μέρος του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Οι διαγραφές μειώνουν το ποσό του κεφαλαίου μιας απαιτήσης και αναγνωρίζονται έναντι προβλέψεων για πιστωτικές ζημιές που έχουν σχηματιστεί προγενέστερα. Οι ανακτήσεις, εν όλω ή εν μέρει, ποσών που έχουν προηγουμένως διαγραφεί καταχωρούνται γενικά σε πίστωση του λογαριασμού αποτελεσμάτων «προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων». Οι διαγραφές και οι μερικές διαγραφές αντιπροσωπεύουν γεγονότα παύσης αναγνώρισης ή μερικής παύσης αναγνώρισης.

Ορισμός Αθέτησης

Ο Όμιλος έχει εναρμονίσει τον ορισμό της αθέτησης για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς με τον ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (Non Performing Exposures – NPE) για εποπτικούς σκοπούς, όπως αυτός ορίζεται από τα Εκτελεστικά Τεχνικά Πρότυπα της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής (European Banking Authority – EBA) αναφορικά με τα Μη Εξυπηρετούμενα και υπό Ρύθμιση ανοίγματα, όπως υιοθετήθηκαν από τον Εκτελεστικό Κανονισμό της ΕΕ 2015/227 της 9ης Ιανουαρίου 2015, που τροποποιεί τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 680/2014 της Επιτροπής για τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά στην υποβολή εποπτικών αναφορών από τα ιδρύματα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («EBA ITS»). Κατόπιν της χρηματοοικονομικής κρίσης, η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή θέσπισε αυστηρότερα πρότυπα, σχετικά με τον ορισμό της αθέτησης (άρθρο 178 CRR) για την επίτευξη μεγαλύτερης ευθυγράμμισης μεταξύ των τραπεζών και των δικαιοδοσιών που εφαρμόζονται από την 1η Ιανουαρίου 2021. Ο ορισμός της αθέτησης για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς είναι συνεπής με αυτόν που χρησιμοποιείται για σκοπούς εσωτερικής διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου.

Περαισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον ορισμό της αθέτησης περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.2.6. «Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ».

Επιμέτρηση Αναμενόμενων Πιστωτικών Ζημιών

Ο Όμιλος αξιολογεί σε μακροπρόθεσμη βάση τις ΑΠΖ που αφορούν σε όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απομείωση βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος αναγνωρίζει πρόβλεψη ΑΠΖ για τις ζημίες αυτές σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Η επιμέτρηση των ΑΠΖ αντιπροσωπεύει:

- Ένα αμερόληπτα καθορισμένο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων ποσό, το οποίο καθορίζεται μέσω της αξιολόγησης ενός εύρους πιθανών εκβάσεων. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τρία μακροοικονομικά σενάρια και εκτιμά τις ΑΠΖ που θα προέκυπταν σε κάθε ένα από αυτά. Σε κάθε σενάριο αντιστοιχίζεται ένας συντελεστής στάθμισης, έτσι ώστε οι σταθμισμένες πιθανότητες και των τριών σεναρίων να ισοδυναμούν με τη μονάδα. Η κατανομή των πιθανών ΑΠΖ ενδέχεται να μην είναι γραμμική, συνεπώς πραγματοποιούνται τρεις ξεχωριστοί υπολογισμοί, όπου οι σχετικές ΑΠΖ πολλαπλασιάζονται με το συντελεστή στάθμισης που αντιστοιχεί σε κάθε σενάριο. Το άθροισμα των τριών σταθμισμένων υπολογισμών ΑΠΖ αντιπροσωπεύει τις σταθμισμένες βάσει πιθανοτήτων ΑΠΖ.
- Τη διαχρονική αξία του χρήματος.
- Λογικές και βάσιμες πληροφορίες, οι οποίες είναι διαθέσιμες χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια κατά την ημερομηνία αναφοράς και αφορούν παρελθόντα γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις των μελλοντικών οικονομικών συνθηκών.

Για τους σκοπούς επιμέτρησης των ΑΠΖ, η εκτίμηση των αναμενόμενων υστερήσεων ταμειακών ροών αντανακλά τις εισπράξεις που αναμένονται από τη ρευστοποίηση τυχόν εξασφαλίσεων και λοιπών τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου, που αποτελούν μέρος των συμβατικών όρων και δεν αναγνωρίζονται ξεχωριστά από τον Όμιλο. Η εκτίμηση των αναμενόμενων υστερήσεων ταμειακών ροών για ένα εξασφαλισμένο δανειακό άνοιγμα αντανακλά τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν σχετικά με το ποσό και το χρονοδιάγραμμα των ταμειακών ροών που αναμένονται από την κατάσχεση της εξασφάλισης, μείον το κόστος απόκτησης και πώλησης της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από το εάν είναι πιθανή η κατάσχεση.

Οι υπολογισμοί ΑΠΖ βασίζονται στις ακόλουθες παραμέτρους:

- **Άνοιγμα σε αθέτηση (Exposure at Default - EAD):** Εκτίμηση του ανοίγματος σε μελλοντική ημερομηνία αθέτησης, λαμβάνοντας υπόψη τις αναμενόμενες μεταβολές του ανοίγματος μετά την ημερομηνία αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των αποπληρωμών του κεφαλαίου και των τόκων, καθώς και των αναμενόμενων εκταμιεύσεων επί δανειακών δεσμεύσεων.
- **Πιθανότητα αθέτησης (Probability of Default - PD):** Αντιπροσωπεύει την πιθανότητα ο πιστούχος/εκδότης να αθετήσει την χρηματοοικονομική υποχρέωσή του, η οποία αξιολογείται βάσει των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν κατά την ημερομηνία αναφοράς, προσαρμοσμένη να λαμβάνει υπόψη εκτιμήσεις για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες που ενδέχεται να επηρεάσουν τον κίνδυνο αθέτησης για τους επόμενους 12 μήνες για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Σταδίου 1, ή για την υπόλοιπη διάρκεια ζωής της υποχρέωσης, για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Σταδίου 2.
- **Ζημία σε περίπτωση αθέτησης (Loss given default - LGD):** Αντιπροσωπεύει την εκτίμηση του Ομίλου για την έκταση της ζημίας από ανοίγματα που βρίσκονται σε αθέτηση. Το LGD διαφέρει ανάλογα με τον τύπο του αντισυμβαλλομένου, το είδος και την εξοφλητική προτεραιότητα της απαίτησης καθώς και τη διαθεσιμότητα εξασφάλισης ή άλλων τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου. Ο προσδιορισμός του LGD λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες ταμειακές ροές από τις εξασφαλίσεις και στοιχεία πιστωτικών βελτιώσεων εφόσον υπάρχουν, ή τις αναμενόμενες εισπράξεις/αποπληρωμές από διαδικασίες πτώχευσης για μη εξασφαλισμένες απαιτήσεις, την χρονική περίοδο μέχρι την ρευστοποίηση των εξασφαλίσεων καθώς και την προτεραιότητα εξόφλησης των απαιτήσεων. Το LGD εκφράζεται ως ποσοστό ζημίας ανά μονάδα ανοίγματος σε αθέτηση (EAD).
- **Επιτόκιο προεξόφλησης:** Ο τεκμαρτός συντελεστής προεξόφλησης βάσει του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή μια προσέγγιση αυτού.

Το PD και το LGD καθορίζονται για τρία διαφορετικά σενάρια ενώ η προβολή για το EAD στο μέλλον καθορίζεται ανεξάρτητα από τα σενάρια.

Οι ΑΠΖ καθορίζονται από την προβολή των PD, LGD και EAD στο μέλλον, ανά χρονική περίοδο που μεσολαβεί μεταξύ των ημερομηνιών ταμειακών ροών για κάθε άνοιγμα ή σύνολο ανοιγμάτων που έχουν ομαδοποιηθεί, ξεχωριστά. Αυτά τα τρία στοιχεία πολλαπλασιάζονται μεταξύ τους και προσαρμόζονται για την πιθανότητα επιβίωσης, εάν απαιτείται. Με αυτόν τον τρόπο υπολογίζονται οι ΑΠΖ για κάθε μελλοντική περίοδο, οι οποίες στη συνέχεια προεξοφλούνται στην ημερομηνία αναφοράς και αθροίζονται.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει πρόβλεψη ΑΠΖ σε μη ανακλητές δεσμεύσεις για επέκταση πιστώσεων, χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και εγγυητικές επιστολές, κατά την ημερομηνία που παρέχεται η μη ανακλητή δέσμευση. Δεν αναγνωρίζονται προβλέψεις ΑΠΖ σε ανακλητές δεσμεύσεις, καθώς αυτές οι δεσμεύσεις, δεν πληρούν τον ορισμό του χρηματοοικονομικού μέσου. Για τα ανακυκλούμενα δανειακά ανοίγματα (δηλ. τα ανοίγματα που περιέχουν ένα δάνειο και μία ανακλητή μη χρησιμοποιούμενη δέσμευση), το EAD αντιπροσωπεύει το αναμενόμενο υπόλοιπο σε περίπτωση αθέτησης, λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη χρήση του ορίου, σύμφωνα με την εμπειρία του Ομίλου, βάσει ιστορικών δεδομένων. Οι ΑΠΖ σε χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και εγγυητικές επιστολές βασίζονται στον Συντελεστή Μετατροπής των εκτός Ισολογισμού στοιχείων σε ανοίγματα («CCF») ο οποίος μετατρέπει τα ποσά των στοιχείων εκτός Ισολογισμού σε EAD.

Η Τράπεζα έχει ξεκινήσει διαδικασίες ενίσχυσης της αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου, ενσωματώνοντας κλιματικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες με σκοπό την αξιολόγηση του κινδύνου αθέτησης των δανειοληπτών και τον υπολογισμό των ΑΠΖ. Αναγνωρίζοντας τη σημασία και την πιθανή επίδραση των κινδύνων που σχετίζονται με το Περιβάλλον, την Κοινωνία και τη Διακυβέρνηση («Environment, Social and Governance» ή «ESG»), η Τράπεζα έχει προχωρήσει σε διαδικασίες εντοπισμού και αξιολόγησης της σημαντικότητας των σχετικών κινδύνων και ενσωμάτωσής τους στο συνολικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων, και έχει δεσμευτεί για την παρακολούθηση, αξιολόγηση και διαχείριση των συγκεκριμένων κινδύνων στο μέλλον.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Πιο συγκεκριμένα, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές εποπτικές προσδοκίες για την ταξινόμηση των κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων και ειδικότερα, την προσδοκία χρήσης αναλυτικών πληροφοριών, αξιολόγησης και ποσοτικοποίησης του τρόπου με τον οποίο οι κλιματικοί κίνδυνοι επηρεάζουν τον πιστωτικό κίνδυνο (και κατ' επέκταση τις ΑΠΖ), καθώς επίσης και τις βέλτιστες πρακτικές, όπως εκφράζονται στο κείμενο της ΕΚΤ «Good Practices for climate-related and environmental Risk Management», η Τράπεζα:

- i. έχει αναπτύξει και εφαρμόζει στην εγκριτική διαδικασία ειδικά ερωτηματολόγια αξιολόγησης οφειλετών έναντι των Κινδύνων Περιβάλλοντος Κοινωνίας και Διακυβέρνησης (ESG σκορόκαρτες), προκειμένου να αξιολογήσει την απόδοση της εταιρικής πελατείας της σε παράγοντες ESG, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά του κλάδου και τη σημασία που έχουν οι παράγοντες ESG για μεμονωμένες εταιρείες ανάλογα με την οικονομική τους δραστηριότητα, και
- ii. βρίσκεται σε διαδικασία διερεύνησης της ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών και κλιματικών κινδύνων στην πιστοληπτική αξιολόγηση, συνδυάζοντας το αποτέλεσμα των ESG σκοροκαρτών με την εσωτερική πιστοληπτική διαβάθμιση του οφειλέτη. Οι σχετικές αναλύσεις βρίσκονται σε εξέλιξη και αναμένεται να ενισχυθούν περαιτέρω, καθώς θα είναι διαθέσιμα περισσότερα ιστορικά δεδομένα και θα ωριμάσουν οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις.

Επιπλέον, η Τράπεζα έχει ήδη ενσωματώσει την επίπτωση των φυσικών κινδύνων και των κινδύνων μετάβασης στην αποτίμηση των εξασφαλίσεων που πραγματοποιείται μέσω της διαδικασίας εκτίμησης των ακινήτων. Η επακόλουθη χρήση αυτών των αποτιμήσεων κατά την εκτίμηση παραμέτρων όπως το LGD και το LTV επηρεάζει πρακτικά τον υπολογισμό των ΑΠΖ για τα ανοίγματα με εξασφάλιση ακινήτων.

Προσαρμογές στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές

Οι προσαρμογές στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές ενδέχεται να διενεργηθούν κατά την κρίση της διοίκησης ώστε να ληφθούν υπόψη συγκεκριμένες συνθήκες και περιστάσεις κατά την ημερομηνία αναφοράς, οι οποίες δεν αποτυπώνονται πλήρως στα υποδείγματα επιμέτρησης ΑΠΖ. Οι εν λόγω προσαρμογές αποτελούν επικαλύψεις που εφαρμόζονται στα αποτελέσματα των υποδειγμάτων επιμέτρησης ΑΠΖ (post-model adjustments), οι οποίες υπολογίζονται και κατανέμονται σε αναλυτικό επίπεδο μετά από σχετική αξιολόγηση κινδύνου και ανάλυση και έχουν ως αποτέλεσμα είτε την αύξηση είτε τη μείωση της συνολικής πρόβλεψης ΑΠΖ, και επικαλύψεις που εφαρμόζονται στα δεδομένα με τα οποία τροφοδοτούνται τα υποδείγματα επιμέτρησης ΑΠΖ (in-model adjustments). Περαιτέρω πληροφορίες για τις προσαρμογές που εφαρμόστηκαν περιγράφονται στη Σημείωση 4.2.6 «Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ».

Εκτιμήσεις μελλοντικών οικονομικών συνθηκών

Οι πληροφορίες σχετικά με το μέλλον («Forward Looking Information» ή «FLI») ενσωματώνονται στην επιμέτρηση των ΑΠΖ για δάνεια και χρεωστικούς τίτλους που αξιολογούνται συλλογικά, μέσω των μοντέλων PD και LGD. Οι αναμενόμενες ανακτήσεις (μέσω ταμειακών ροών ή ρευστοποίησης των εξασφαλίσεων) που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό ΑΠΖ των επιχειρηματικών δανείων που αξιολογούνται ατομικά, λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες σχετικά με το μέλλον βάσει των εκτιμήσεων της Διοίκησης για την εξέλιξη των σχετικών μακροοικονομικών παραγόντων.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τρία μακροοικονομικά σενάρια (βασικό, αισιόδοξο, δυσμενές), τα οποία καθορίζονται από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Τράπεζας. Τα μακροοικονομικά σενάρια που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ είναι τα ίδια με εκείνα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου.

Οι βασικές μακροοικονομικές μεταβλητές που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο και επηρεάζουν το επίπεδο των ΑΠΖ είναι οι παρακάτω:

- Ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ
- Δείκτης Τιμών Οικιστικών Ακινήτων («ΔΤΟΑ») («House Price Index» ή «HPI»)

Σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κατατάσσεται στο Στάδιο 2, όταν έχει υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την ημέρα της αρχικής αναγνώρισης και όταν δεν πληρείται ο ορισμός για ταξινόμηση στο Στάδιο 3. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος αξιολογεί σε επίπεδο χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου κατά πόσον ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά από την αρχική αναγνώριση, συγκρίνοντας τον κίνδυνο αθέτησης που παρατηρείται καθ' όλη την υπολειπόμενη αναμενόμενη διάρκεια ζωής του ανοίγματος με τον αναμενόμενο κίνδυνο αθέτησης που προσδιορίστηκε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης.

Η διαδικασία του Ομίλου για την παραπάνω αξιολόγηση αποτελείται κυρίως από τρεις συνιστώσες:

- **Ποσοτικά κριτήρια**, που αφορούν στην ποσοτική σύγκριση της πιθανότητας αθέτησης ή της πιστοληπτικής διαβάθμισης κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη ένδειξη πιστωτικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση,
- Ποιοτικά κριτήρια, δηλ. όλα τα ρυθμισμένα εξυπηρετούμενα ανοίγματα («Forborne Performing Exposures» ή «FPE») σύμφωνα με τα EBA ITS, και εταιρικοί οφειλέτες που έχουν συμπεριληφθεί στην εσωτερική λίστα παρακολούθησης, και
- Δείκτες «ασφαλείας»: Ο Όμιλος εφαρμόζει σε όλα τα δανειακά ανοίγματα το τεκμήριο που θέτει το ΔΠΧΑ 9, σύμφωνα με το οποίο ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου θεωρείται ότι έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση όταν οι συμβατικές πληρωμές εμφανίζουν καθυστέρηση για διάστημα άνω των 30 ημερών. Επιπρόσθετα, για τα δανειακά ανοίγματα εφαρμόζεται ο δείκτης «ασφαλείας» της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής αναφορικά με την τριπλάσια αύξηση της πιθανότητας αθέτησης ως κριτήριο ταξινόμησης στο Στάδιο 2.

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.2.6. «Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ».

2.7 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και μέσα αντιστάθμισης

2.7.1 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, τα οποία περιλαμβάνουν συμβόλαια επί συναλλαγματικών ισοτιμιών, προθεσμιακά συμβόλαια, συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, δικαιώματα προαίρεσης επί επιτοκίων και συναλλάγματος (πωληθέντα και αγορασθέντα) και άλλα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, καταχωρούνται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης αρχικά και μεταγενέστερα στην εύλογη αξία τους. Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα εμφανίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν είναι προς όφελος του Ομίλου ή ως υποχρεώσεις όταν είναι προς όφελος των αντισυμβαλλομένων. Τα πραγματοποιηθέντα καθώς και τα εξ' αποτιμήσεως κέρδη και ζημίες των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

Ένα παράγωγο μπορεί να είναι ενσωματωμένο σε ένα άλλο χρηματοοικονομικό μέσο, το οποίο ονομάζεται «κύριο συμβόλαιο». Εάν το κύριο συμβόλαιο είναι ένα συμβόλαιο εκτός από ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, το ενσωματωμένο παράγωγο διχοτομείται από το κύριο συμβόλαιο και αντιμετωπίζεται ως ένα ξεχωριστό παράγωγο υπό την προϋπόθεση ότι ο κίνδυνος και τα οικονομικά του χαρακτηριστικά δεν είναι στενά συνδεδεμένα με αυτά του κύριου συμβολαίου, το ενσωματωμένο παράγωγο πληροί τον λογιστικό ορισμό ενός παραγώγου και το κύριο συμβόλαιο δεν αποτιμάται στην εύλογη αξία με τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες να παρουσιάζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Εάν το κύριο συμβόλαιο είναι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, το ΔΠΧΑ 9 αποκλείει το διαχωρισμό τυχόν ενσωματωμένων παραγώγων από ένα υβριδικό συμβόλαιο, το οποίο είναι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στο πεδίο εφαρμογής του. Αντιθέτως, το υβριδικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετρώνται στην εύλογη αξία στο σύνολό του.

2.7.2 Συνέχιση των απαιτήσεων του ΔΛΠ 39 για την λογιστική αντιστάθμισης

Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει ως επιλογή λογιστικής πολιτικής, την συνέχιση εφαρμογής των απαιτήσεων του ΔΛΠ 39 αναφορικά με την λογιστική αντιστάθμιση, την οποία ο Όμιλος έχει επιλέξει να εξασκήσει και θα συμμορφωθεί με τις αναθεωρημένες απαιτήσεις γνωστοποιήσεων για την λογιστική αντιστάθμιση που απαιτούνται από το ΔΠΧΑ 7 *Γνωστοποιήσεις*. Βλ. Σημείωση 20 «Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα».

2.7.3 Λογιστική Αντιστάθμισης

Η διενέργεια συναλλαγών σε συγκεκριμένα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για σκοπούς αποτελεσματικής οικονομικής αντιστάθμισης κινδύνων σύμφωνα με τις απόψεις της Διοίκησης του Ομίλου και δεν εμπύπτει στην λογιστική αντιστάθμιση συμβατή με τους συγκεκριμένους κανόνες του Δ.Λ.Π. 39. Κατά συνέπεια, οι συγκεκριμένες πράξεις αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως τα παράγωγα μέσα του εμπορικού χαρτοφυλακίου.

Ο Όμιλος επίσης χρησιμοποιεί παράγωγα μέσα ως μέρος των δραστηριοτήτων διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με σκοπό τη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από διακυμάνσεις επιτοκίων, συναλλαγματικών ισοτιμιών, πιστοληπτικής ικανότητας και προθεσμιακών συναλλαγών. Ο Όμιλος εφαρμόζει αντιστάθμιση εύλογης αξίας, ταμειακών ροών, ή καθαρής επένδυσης, όταν οι συναλλαγές αυτές πληρούν τα συγκεκριμένα κριτήρια λογιστικής αντιστάθμισης. Τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να καταχωρήσει ο Όμιλος ένα παράγωγο χρηματοπιστωτικό μέσο ως κατεχόμενο για σκοπούς αντιστάθμισης περιλαμβάνουν:

1. Την ύπαρξη κατά την έναρξη της σχέσης αντιστάθμισης επίσημης καταγραφής του μέσου αντιστάθμισης, του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, του σκοπού και της στρατηγικής αντιστάθμισης και της αντισταθμιστικής σχέσης,
2. Η αντιστάθμιση να τεκμηριώνεται εφόσον καταδεικνύεται ότι είναι άκρως αποτελεσματική ως προς το συμψηφισμό των κινδύνων που απορρέουν από το αντισταθμιζόμενο στοιχείο καθ' όλη τη διάρκεια της αντισταθμιστικής σχέσης. Μία αντιστάθμιση κρίνεται ως άκρως αποτελεσματική όταν επιτυγχάνεται ο συμψηφισμός των μεταβολών της εύλογης αξίας που απορρέουν από τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο σε ποσοστό μεταξύ 80% και 125% και
3. Η αντιστάθμιση να είναι αποτελεσματική σε συνεχή βάση.

2.7.4 Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Για να αναγνωρισθούν συναλλαγές αντιστάθμισης εύλογης αξίας, η μεταβολή της εύλογης αξίας του μέσου αντιστάθμισης καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων μαζί με την αντίστοιχη μεταβολή της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου που αποδίδεται στο συγκεκριμένο ανταποδοτικό κίνδυνο. Στην περίπτωση όπου, η σχέση αντιστάθμισης διακόπτεται για λόγους διαφορετικούς από εκείνους που επιβάλλουν τη διαγραφή ενός αντισταθμιζόμενου στοιχείου ή ανακαλείται η αντισταθμιστική χρήση, ή η συνολική προσαρμογή της λογιστικής αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, για τα τοκοφόρα στοιχεία, αποσβένεται στα αποτελέσματα στην υπολειπόμενη διάρκεια του αρχικού αντισταθμιζόμενου στοιχείου. Αντίθετα, στη περίπτωση ενός άτοκου αντισταθμιζόμενου στοιχείου, η ανωτέρω διαφορά μεταφέρεται εξ' ολοκλήρου στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση, όπου το αντισταθμιζόμενο στοιχείο διαγράφεται, π.χ. λόγω πωλήσεως ή αποπληρωμής, το αναπόσβεστο ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας μεταφέρεται άμεσα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

2.7.5 Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών

Τα κέρδη ή ζημιές που σχετίζονται με μεταβολές στην εύλογη αξία και αφορούν στο αποτελεσματικό μέρος μιας αντιστάθμισης ταμειακών ροών, αναγνωρίζονται αρχικά στα Λοιπά συνολικά έσοδα. Όταν καταβληθούν οι ταμειακές ροές τις οποίες αντισταθμίζει το παράγωγο χρηματοπιστωτικό μέσο (στις οποίες περιλαμβάνονται και ταμειακές ροές από συναλλαγές που είχαν προβλεφθεί κατά το χρόνο δημιουργίας της αντισταθμιστικής σχέσης) και προκύπτουν κέρδη ή ζημιές, τότε τα κέρδη ή ζημιές που σχετίζονται με το παράγωγο αντιστάθμισης μεταφέρονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων από τα Λοιπά συνολικά έσοδα.

Όταν η σχέση αντιστάθμισης των ταμειακών ροών μιας συναλλαγής, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο μέλλον, δεν θεωρείται πλέον αποτελεσματική ή διακόπτεται, τότε τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που αφορούν το μέσο αντιστάθμισης παραμένουν στα Λοιπά συνολικά έσοδα έως ότου η ανωτέρω συναλλαγή πραγματοποιηθεί, ακόμη κι εάν δεν είναι πλέον πιθανό, οπότε και μεταφέρονται από τα λοιπά συνολικά έσοδα στα αποτελέσματα, ακόμη κι εάν δεν είναι πλέον πιθανό η συναλλαγή να πραγματοποιηθεί. Εάν η προσδοκώμενη μελλοντική συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, τότε το σωρευτικό κέρδος ή ζημία μεταφέρεται απευθείας στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος μιας πολύ πιθανής διεταιρικής συναλλαγής μπορεί να αποτελεί αντισταθμιζόμενο στοιχείο στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, υπό τις εξής προϋποθέσεις: α) η συναλλαγή να είναι εκφρασμένη σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα λειτουργίας της εταιρείας που πραγματοποιεί την συναλλαγή και β) ο συναλλαγματικός κίνδυνος να επηρεάζει την Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου.

2.7.6 Αντισταθμίσεις Χαρτοφυλακίου (Αντιστάθμιση Μακροοικονομικού κινδύνου)

Ο Όμιλος και η Τράπεζα εφαρμόζουν αντιστάθμιση εύλογης αξίας χαρτοφυλακίου σε μακροοικονομικό επίπεδο στις καταθέσεις άμεσης ζήτησης, σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, όπως υιοθετήθηκε από την Ε.Ε. (ΔΛΠ 39 «carve-out»). Τα αντισταθμισμένα στοιχεία καθορίζονται με τον προσδιορισμό χαρτοφυλακίων ομοιογενών καταθέσεων άμεσης ζήτησης, βάσει των συμβατικών επιτοκίων, της αναμενόμενης ληκτότητας και άλλων χαρακτηριστικών κινδύνου. Οι καταθέσεις εντός των προσδιοριζόμενων χαρτοφυλακίων κατανέμονται σε χρονικές κατηγορίες ανατιμολόγησης, βάσει των αναμενόμενων και όχι των συμβατικών ημερομηνιών ανατιμολόγησης. Τα μέσα αντιστάθμισης (συμφωνίες ανταλλαγής επιτοκίων με καταβολή κυμαινόμενου και είσπραξη σταθερού επιτοκίου) καθορίζονται κατάλληλα στις εν λόγω χρονικές κατηγορίες ανατιμολόγησης. Η αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης μετράται συγκρίνοντας τις κινήσεις εύλογης αξίας του καθορισμένου ποσοστού των ομαδοποιημένων καταθέσεων λόγω του κινδύνου αντιστάθμισης, έναντι των κινήσεων εύλογης αξίας των παραγώγων, ώστε να διασφαλίζεται ότι βρίσκονται εντός εύρους 80% έως 125%.

Η λογιστική μεταχείριση των χρηματοοικονομικών παραγώγων που καθορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας μακροοικονομικού κινδύνου χαρτοφυλακίου είναι παρόμοια με εκείνη άλλων μέσων αντιστάθμισης εύλογης αξίας. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία του χαρτοφυλακίου αντισταθμισμένων μέσων σε αντισταθμίσεις μακροοικονομικού κινδύνου αναφέρονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και συγκεκριμένα στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

Για λεπτομέρειες σχετικά με τη στρατηγική αντιστάθμισης κινδύνου του Ομίλου και της Τράπεζας σε σχέση με τις αντισταθμίσεις εύλογης αξίας χαρτοφυλακίου σε μακροοικονομικό επίπεδο δείτε Σημείωση 20 «Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα».

2.7.7 Έλεγχος αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης

Προκειμένου να πληρούνται τα κριτήρια λογιστικής αντιστάθμισης, ο Όμιλος απαιτεί κατά τη σύναψη μιας αντισταθμιστικής σχέσης και καθ' όλη τη διάρκειά αυτής, να καταδεικνύεται η αποτελεσματικότητά της (έλεγχος προοπτικής) και να επιδεικνύεται η πραγματική αποτελεσματικότητα της (αναδρομικός έλεγχος), σε συνεχή βάση.

Η τεκμηρίωση κάθε αντισταθμιστικής σχέσης καθορίζει πόσο αποτελεσματικά αξιολογείται η αντιστάθμιση. Η μέθοδος την οποία υιοθετεί ο Όμιλος για να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα μιας αντισταθμιστικής σχέσης εξαρτάται από τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου.

Ο Όμιλος εφαρμόζει μια σειρά διευκολύνσεων που έχουν εφαρμογή σε όλες τις σχέσεις αντιστάθμισης που επηρεάζονται άμεσα από την αναμόρφωση των επιτοκίων αναφοράς (Τροποποιήσεις για την Αναμόρφωση επιτοκίων αναφοράς, Φάση 1). Οι διευκολύνσεις ισχύουν κατά τη διάρκεια μιας περιόδου αβεβαιότητας πριν από την αντικατάσταση του υφιστάμενου επιτοκίου αναφοράς με ένα εναλλακτικό επιτόκιο αναφοράς μηδενικού κινδύνου. Μία σχέση αντιστάθμισης επηρεάζεται εάν η αναμόρφωση των επιτοκίων αναφοράς δημιουργεί αβεβαιότητα σχετικά με το χρόνο ή/και το ποσό των ταμειακών ροών του αντισταθμιζόμενου στοιχείου ή του μέσου αντιστάθμισης που βασίζονται στο επιτόκιο αναφοράς. Οι διευκολύνσεις αυτές παύουν να έχουν εφαρμογή όταν πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Μια από αυτές είναι όταν έχει παύσει η αβεβαιότητα που προκύπτει από την αναμόρφωση του επιτοκίου αναφοράς σχετικά με το χρόνο και το ποσό των ταμειακών ροών του

αντισταθμιζόμενου στοιχείου, εάν η σχέση αντιστάθμισης διακόπτεται ή όταν αποδεσμεύονται ποσά στο αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών.

Το μη αποτελεσματικό μέρος μιας σχέσης αντιστάθμισης αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, και συγκεκριμένα στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

2.8 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος υπολογίζει την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων βάσει ενός πλαισίου υπολογισμού της εύλογης αξίας που κατατάσσει τα χρηματοοικονομικά μέσα σε μια ιεραρχία τριών επιπέδων των δεδομένων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, όπως περιγράφεται κατωτέρω.

Επίπεδο 1: Μη προσαρμοσμένες χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργές αγορές πανομοιότυπων χρηματοοικονομικών μέσων. Στο Επίπεδο 1 περιλαμβάνονται χρεόγραφα, μετοχές και παράγωγα που διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά. Ενεργή αγορά, είναι η αγορά στην οποία οι συναλλαγές Περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων έχουν επαρκή συχνότητα και όγκο έτσι ώστε η πληροφόρηση σχετικά με τιμές να παρέχεται σε συνεχή βάση και επιπλέον χαρακτηρίζεται από χαμηλά περιθώρια κέρδους.

Επίπεδο 2: Παρατηρήσιμα δεδομένα εκτός από τιμές του Επιπέδου 1, όπως χρηματιστηριακές τιμές παρόμοιων μέσων, στις οποίες η ΕΤΕ έχει πρόσβαση κατά την ημερομηνία επιμέτρησης, τιμές από αγορές που δεν είναι ενεργές, ή άλλα δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα ή μπορούν να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα δεδομένα (για παράδειγμα που προκύπτουν από τιμές) για σχεδόν το σύνολο της διάρκειας του μέσου. Στο Επίπεδο 2 περιλαμβάνονται χρεωστικοί τίτλοι για τους οποίους υπάρχουν προσφερόμενες τιμές, όμως παρουσιάζουν μικρότερη συχνότητα αγοραπωλησιών σε σχέση με άλλα χρηματοοικονομικά μέσα που διαπραγματεύονται σε χρηματιστηριακές αγορές, καθώς και χρεωστικοί τίτλοι χωρίς προσφερόμενες τιμές, καθώς και παράγωγα των οποίων οι αξίες υπολογίζονται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, με δεδομένα που είναι παρατηρήσιμα στην αγορά ή μπορούν να υπολογιστούν ή να επιβεβαιωθούν από παρατηρήσιμα στοιχεία από την αγορά. Αυτή η κατηγορία γενικά περιλαμβάνει κρατικά και εταιρικά ομόλογα με τιμές σε αγορές που δεν είναι ενεργές και κάποια εξωχρηματιστηριακά παράγωγα.

Επίπεδο 3: Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που υποστηρίζονται από λίγες ή καθόλου συναλλαγές σε ενεργή αγορά και επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία. Εάν η αποτίμηση ενός στοιχείου χρησιμοποιεί παρατηρήσιμα δεδομένα που απαιτούν σημαντικές προσαρμογές βασισμένες σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, αυτό το μέσο κατατάσσεται στο Επίπεδο 3. Σε αυτό το επίπεδο περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η αξία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης, προεξόφληση ταμειακών ροών ή παρόμοιες τεχνικές, καθώς και μέσα για τα οποία ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας απαιτεί σημαντική κρίση ή εκτίμηση από τη Διοίκηση.

Το επίπεδο στην ιεραρχία εύλογης αξίας στο οποίο κατατάσσεται ένας υπολογισμός εύλογης αξίας προσδιορίζεται με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που έχουν σημαντική επίδραση στον υπολογισμό της εύλογης αξίας. Για το σκοπό αυτό η σημαντικότητα ενός δεδομένου αξιολογείται σε σχέση με τη συνολική επιμέτρηση της εύλογης αξίας.

2.9 Παύση αναγνώρισης

2.9.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή κατά περίπτωση, μέρος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ομάδα παρόμοιων τέτοιων στοιχείων) παύει να αναγνωρίζεται όταν:

- εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου,
- ο Όμιλος διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση να καταβάλλει τις ταμειακές ροές σε έναν ή περισσότερους παραλήπτες ("pass-through" διακανονισμός). Σύμφωνα με έναν "pass-through" διακανονισμό ο Όμιλος δεν έχει καμία υποχρέωση να καταβάλλει ποσά στον τελικό παραλήπτη, εκτός κι αν εισπράξει ισότιμα ποσά από το αρχικό περιουσιακό στοιχείο, ο Όμιλος απαγορεύεται από τους όρους της σύμβασης μεταβίβασης να πωλήσει ή να ενεχυριάσει το αρχικό περιουσιακό στοιχείο παρά μόνον ως εξασφάλιση της δέσμευσης καταβολής των ταμειακών ροών στον τελικό παραλήπτη και ο Όμιλος έχει δέσμευση να εμβάσει κάθε ταμειακή ροή που εισπράττει για λογαριασμό του τελικού παραλήπτη χωρίς ουσιαστική καθυστέρηση. Επιπροσθέτως, ο Όμιλος δεν επιτρέπεται να επανεπενδύσει τέτοιες ταμειακές ροές, παρά μόνον για επενδύσεις σε μετρητά ή ταμειακά ισοδύναμα κατά τη διάρκεια μιας σύντομης περιόδου διακανονισμού και ο τόκος που λαμβάνεται από αυτές τις επενδύσεις μεταβιβάζεται στους τελικούς παραλήπτες, ή
- ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, ή (β) δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε ουσιαστικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο αυτού. Ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο, όταν ο εκδοχέας έχει την πρακτική δυνατότητα να πωλήσει ολόκληρο το περιουσιακό στοιχείο σε μη συνδεδεμένο τρίτο μέρος και να ασκήσει το δικαίωμα αυτό μονομερώς και χωρίς να απαιτείται να επιβάλλει επιπρόσθετους περιορισμούς στη μεταβίβαση.

Όταν ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και δεν έχει ούτε μεταβιβάσει, ούτε ουσιαστικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, ούτε έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στο βαθμό της συνεχούς ανάμειξης του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο. Η συνεχής ανάμειξη με τη μορφή της εγγύησης επί του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου επιμετράται στο χαμηλότερο μεταξύ της αρχικής λογιστικής αξίας του και του μέγιστου εκτιμώμενου ποσού που μπορεί ο Όμιλος να κληθεί να πληρώσει.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ως μέρος των εργασιών του, ο Όμιλος τιτλοποιεί συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, κυρίως με την πώληση αυτών των περιουσιακών στοιχείων σε εταιρείες ειδικού σκοπού, οι οποίες εκδίδουν χρεόγραφα τα οποία είναι πλήρως εξασφαλισμένα από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία.

Στην περίπτωση που ο Όμιλος πωλήσει τα χρεόγραφα αυτά σε τρίτους, τα μεταφερόμενα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να πληρούν τις προϋποθέσεις πλήρους ή μερικής παύσης αναγνώρισης. Κέρδη ή ζημιές από μεταβίβαση δικαιωμάτων που πληρούν τις προϋποθέσεις παύσης αναγνώρισης βασίζονται στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποαναγνωρίζονται και το μερίδιο που παραμένει στον Όμιλο, υπολογισμένο με βάση τις σχετικές εύλογες αξίες κατά την ημερομηνία μεταβίβασης.

Τροποποίηση όρων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ενδέχεται επίσης να αποαναγνωριστεί εάν, κατά την επαναδιαπραγμάτευση των συμβατικών όρων του δανείου, η τροποποίηση των όρων είναι τόσο σημαντική ώστε να συνιστά λήξη των συμβατικών δικαιωμάτων είσπραξης των ταμειακών ροών του αρχικού μέσου, στην οποία περίπτωση αναγνωρίζεται ένα νέο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο βάσει των αναθεωρημένων συμβατικών όρων. Το νέο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία τροποποίησης και η διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας του νέου αυτού μέσου και της λογιστικής αξίας μετά από προβλέψεις του αρχικού χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων ως κέρδος ή ζημία από την παύση αναγνώρισης.

Όταν η τροποποίηση δε θεωρείται σημαντική ώστε να οδηγήσει σε παύση αναγνώρισης, το κέρδος ή η ζημία που προέρχεται από την τροποποίηση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της παρούσας αξίας των νέων ταμειακών ροών (δηλ. με βάση τους τροποποιημένους όρους) χρησιμοποιώντας ως προεξοφλητικό επιτόκιο το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου και της λογιστικής αξίας του δανείου μετά την διαγραφή (εφόσον υπάρχει). Περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με την τροποποίηση όρων που δεν οδηγεί σε παύση αναγνώρισης περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.2.11 «Ρυθμίσεις».

2.9.2 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται όταν ακυρώνεται, λήγει ή δεν υφίσταται πλέον.

Όταν μια υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μια άλλη από τον ίδιο δανειστή με σημαντικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η αλλαγή ή τροποποίηση θεωρείται ως παύση αναγνώρισης της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της υποχρέωσης που παύει να υφίσταται ή μεταφέρεται και του ποσού που έχει καταβληθεί, συμπεριλαμβανομένων τυχόν μη ταμειακών περιουσιακών στοιχείων που έχουν μεταφερθεί ή υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί, αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, ο Όμιλος θεωρεί ότι μια τροποποίηση είναι σημαντική με βάση ποιοτικούς παράγοντες και εάν έχει ως αποτέλεσμα μια διαφορά μεταξύ της προσαρμοσμένης προεξοφλημένης παρούσας αξίας και της λογιστικής αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης κατά, ή μεγαλύτερη από, 10 τοις εκατό.

2.10 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων

Χρεόγραφα τα οποία πωλούνται στα πλαίσια μιας σύμβασης πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων σε μια προσυμφωνημένη τιμή («Repos») εξακολουθούν να καταχωρούνται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, ενώ η αντίστοιχη υποχρέωση απεικονίζεται ως Υποχρέωση προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, Υποχρέωση προς πελάτες ή Λουπές καταθέσεις, οι οποίες κατατάσσονται στις Υποχρεώσεις προς πελάτες στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, κατά περίπτωση. Χρεόγραφα τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια μιας σύμβασης αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων («Reverse Repos») καταχωρούνται ως Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, κατά περίπτωση. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς (ή της τιμής αγοράς και επαναπώλησης) καταχωρείται στο λογαριασμό τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα (ή τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα) και αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της σύμβασης Repos (ή Reverse Repos), με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Σύμφωνα με την πολιτική του Ομίλου παρακολουθείται η αγοραία αξία του κεφαλαίου υπό δανεισμό με σύμβαση επαναπώλησης και λαμβάνεται ή αποδίδεται η εξασφάλιση που έχει παραχωρηθεί από/στον αντισυμβαλλόμενο, και επομένως αυτού του είδους οι συμβάσεις δεν ενέχουν σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο.

2.11 Δανεισμός χρεογράφων

Χρεόγραφα που δανείζονται από ή σε τρίτους έχουν ως εξασφάλιση, συνήθως, χρεόγραφα ή μετρητά. Μετρητά που έχουν δοθεί ή ληφθεί ως εξασφάλιση καταχωρούνται ως στοιχεία ενεργητικού ή παθητικού.

Χρεόγραφα που δανείζονται από τρίτους δεν καταχωρούνται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, εκτός και αν πωληθούν σε τρίτους. Σε αυτήν την περίπτωση αναγνωρίζεται η υποχρέωση επιστροφής του χρεογράφου στην εύλογη αξία ως υποχρέωση συναλλαγών και τυχόν κέρδη ή ζημιές καταχωρούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων ως «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων εμπορικού χαρτοφυλακίου».

Ο Όμιλος παρακολουθεί σε τακτική βάση την αγοραία αξία των χρεογράφων που δανείζεται από ή δανείζει σε τρίτους και παρέχει ή απαιτεί πρόσθετες εξασφαλίσεις σε αντιστοιχία με τις υποκείμενες συμφωνίες. Οι αμοιβές και οι τόκοι που λαμβάνονται ή πληρώνονται καταχωρούνται ως έσοδα ή έξοδα από τόκους αντίστοιχα, σταδιακά όταν καταστούν δεδουλευμένα.

2.12 Αγορές και πωλήσεις κανονικής παράδοσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Ο Όμιλος καταχωρεί όλες τις συναλλαγές αγοράς και πώλησης «κανονικής παράδοσης» χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (δηλαδή εκείνων για τις οποίες απαιτείται παράδοση μέσα στα χρονικά όρια που ορίζει η νομοθεσία ή η αγορά) την ημερομηνία διακανονισμού («settlement date») με εξαίρεση τις συναλλαγές που αφορούν σε τίτλους αξιογράφων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών και του χαρτοφυλακίου επενδύσεων, καθώς και σε όλα τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, τα οποία καταχωρούνται κατά την ημερομηνία συναλλαγής («trade date»), η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Άλλες αγορές και πωλήσεις σε τίτλους αξιογράφων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, αντιμετωπίζονται ως παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα έως την ημερομηνία διακανονισμού τους («settlement date»).

2.13 Συμφηφισμός

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση συμφηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, όταν ο Όμιλος έχει ένα νομικά εκτελεστό δικαίωμα να συμφηφίσει τα αναγνωρισμένα ποσά και σκοπεύει είτε να διακανονίσει το περιουσιακό στοιχείο και την υποχρέωση σε καθαρή βάση, είτε να ρευστοποιήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νομικό δικαίωμα συμφηφισμού των αναγνωρισμένων ποσών πρέπει να είναι εκτελεστό σε όλες τις περιστάσεις, τόσο κατά τη συνήθη πορεία των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, όσο και σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων ενός εκ των αντισυμβαλλομένων. Για περισσότερες πληροφορίες, απευθυνθείτε στη Σημείωση 4.8 «Συμφηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων».

2.14 Διαπραγματευτής-μεσολαβητής εμπορευμάτων

Η Τράπεζα ενεργεί ως μεσολαβητής-διαπραγματευτής σε σχέση με τα δικαιώματα εκπομπών και επιμετρά αυτά τα δικαιώματα εκπομπών, που δεν πληρούν τον ορισμό του παράγωγου χρηματοπιστωτικού μέσου, ως εμπόρευμα, στην εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης. Αυτά τα δικαιώματα εκπομπών παρουσιάζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού» και οι μεταβολές στην εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατά την περίοδο της μεταβολής και παρουσιάζονται στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου».

2.15 Αναγνώριση Εσόδων

Έσοδα αναγνωρίζονται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι ο Όμιλος θα αποκομίσει οικονομικά οφέλη και αυτά μπορούν να επιμετρηθούν αξιόπιστα. Έσοδα τα οποία είναι συνδεδεμένα με την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται σε σχέση με το στάδιο ολοκλήρωσης των συναλλαγών κατά το τέλος της κάθε περιόδου αναφοράς.

2.15.1 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα

Τόκοι έσοδα και έξοδα από τοκοφόρα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού και παθητικού, αναγνωρίζονται ως Καθαρά έσοδα από τόκους με την μέθοδο του πραγματικού επιτόκιου ("EIR"). Πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί τις μελλοντικές εισροές κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου στην λογιστική του αξία προ απομείωσης. Στον υπολογισμό λαμβάνεται υπόψη το συμβατικό επιτόκιο, καθώς και αμοιβές ή άμεσα έξοδα του μέσου και όλες οι άλλες διαφορές υπέρ ή υπό το άρτιο.

2.15.2 Αμοιβές και Έσοδα από Προμήθειες

Οι αμοιβές και έσοδα από προμήθειες περιλαμβάνουν έσοδα από αμοιβές διαχείρισης ενεργητικού, προμήθειες, αμοιβές επενδυτικής τραπεζικής καθώς και έσοδα από πιστωτικές κάρτες. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα έσοδα από αμοιβές διαχείρισης ενεργητικού σύμφωνα με τον χρόνο που έχει περάσει, το οποίο αντικατοπτρίζει το στάδιο παροχής επενδυτικών υπηρεσιών προς τον πελάτη.

Έσοδα από προμήθειες περιλαμβάνουν πωλήσεις, αμοιβές διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων και προμήθειες χρηματοπιστωτικών εργασιών. Οι πωλήσεις και οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών εργασιών γενικά αναγνωρίζονται κατά την στιγμή εκτέλεσης της συναλλαγής. Οι αμοιβές διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων αναγνωρίζονται σταδιακά μέσα στον χρόνο και υπολογίζονται γενικά, με βάση την μέση ημερήσια καθαρή αξία ενεργητικού του αμοιβαίου κεφαλαίου για την περίοδο.

Οι αμοιβές επενδυτικών υπηρεσιών περιλαμβάνουν αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες και προμήθειες αναδοχής και γενικά αναγνωρίζονται κατά την στιγμή επιτυχούς ολοκλήρωσης των επενδυτικών υπηρεσιών.

2.16 Ενσώματα πάγια στοιχεία, περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία περιλαμβάνουν γήπεδα και ακίνητα, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, μεταφορικά μέσα και εξοπλισμό, τα οποία κατέχονται από τον Όμιλο με σκοπό τη λειτουργική χρήση τους, αλλά και για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που απαιτούνται προκειμένου ένα πάγιο να τεθεί σε κατάσταση λειτουργίας. Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης παρουσιάζονται μαζί με τα ενσώματα πάγια στοιχεία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, και αναλύονται στη Σημείωση 26 «Ενσώματα Πάγια Στοιχεία». Για περισσότερες πληροφορίες, όσον αφορά το λογιστικό χειρισμό των περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης, βλ. Σημείωση 2.21 «Μισθώσεις».

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μεταγενέστερα της απόκτησης ενός παγίου που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό «Ενσώματα πάγια στοιχεία», κεφαλαιοποιούνται μόνο στην περίπτωση όπου θεωρείται πιθανό ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο, πέρα από εκείνα τα οποία αναμένονταν αρχικά κατά την απόκτηση του παγίου. Σε διαφορετική περίπτωση, οι συγκεκριμένες δαπάνες μεταφέρονται απευθείας στα αποτελέσματα κατά το χρόνο πραγματοποίησης τους.

Η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου αρχίζει με την έναρξη χρήσης του και διακόπτεται μόνο με την πώληση ή μεταβίβαση του ενσώματος παγίου στοιχείου. Κατά συνέπεια, η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου το οποίο παύει να χρησιμοποιείται δε διακόπτεται, εκτός εάν έχει πλήρως αποσβεσθεί, αλλά επανεκτιμάται η ωφέλιμη ζωή του. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους ως εξής:

Γήπεδα	Δεν αποσβένονται
Κτήρια	Έως 50 έτη
Βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων	Κατά την υπολειπόμενη διάρκεια της μίσθωσης, μη υπερβαίνουσα ωστόσο τα 12 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Έως 12 έτη
Μεταφορικά μέσα	Έως 10 έτη
Ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	Έως 5 έτη
Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης	Σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της μίσθωσης

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν υπάρχει ένδειξη ότι κάποιο ενσώματο πάγιο στοιχείο ή περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης έχει υποστεί απομείωση της αξίας του. Αν υπάρχει μια τέτοια ένδειξη, ο Όμιλος υπολογίζει το ανακτήσιμο ποσό του ενσώματος παγίου στοιχείου. Όταν η λογιστική αξία ενός ενσώματος παγίου στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ο Όμιλος σχηματίζει ανάλογη πρόβλεψη απομείωσης, η οποία απεικονίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στο λογαριασμό «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων», προκειμένου η λογιστική αξία του παγίου να απεικονίζει την ανακτήσιμη αξία του. Τα κέρδη και ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων προσδιορίζονται βάσει της λογιστικής αξίας τους και απεικονίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στα «Καθαρά λουπά έσοδα/(έξοδα)».

Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς καταχωρούνται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης στα «Λουπά στοιχεία ενεργητικού» κατά την πραγματοποίηση του πλειστηριασμού ή όταν αποκτάται η εξασφάλιση μέσω συμφωνίας ή δικαστικής απόφασης. Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς προκύπτουν όταν ο Όμιλος ξεκινά νομικές ενέργειες για την είσπραξη της εξασφάλισης όταν δεν θεωρείται πλέον ότι μπορεί να επιτευχθεί η αποπληρωμή ή ρύθμιση της οφειλής. Σε περίπτωση που οι οφειλές εξασφαλίζονται με περιουσιακά στοιχεία, οι νομικές ενέργειες περιλαμβάνουν την έναρξη διαδικασίας πλειστηριασμού με στόχο την αποπληρωμή των οφειλών μέσω της ρευστοποίησης της αξίας της εξασφάλισης. Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία μείον τα εκτιμώμενα έξοδα πώλησης. Πριν τον πλειστηριασμό του περιουσιακού στοιχείου, τυχόν απομειώσεις καταχωρούνται στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη λουπών κινδύνων», στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Τα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την πώληση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς και ζημιές ή κέρδη μέχρι το ποσό των προηγούμενων απομειώσεων που τυχόν προκύπτουν από την περιοδική επανεκτίμηση της αξίας τους περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στα «Καθαρά λουπά έσοδα/(έξοδα)» και στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη λουπών κινδύνων», αντίστοιχα. Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς τα οποία κατέχονται με σκοπό την απόκτηση κεφαλαιακών κερδών ή την είσπραξη μισθωμάτων εμφανίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης ως «Ακίνητα επενδύσεων».

2.17 Ακίνητα επενδύσεων

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γήπεδα και κτήρια που είναι ιδιότητα (ή έχουν περιέλθει στη κατοχή του Ομίλου στα πλαίσια μίας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης), τα οποία κατέχονται με σκοπό την είσπραξη μισθωμάτων ή / και την αποκόμιση κεφαλαιακών κερδών. Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει και τις δαπάνες συναλλαγής.

Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισής τους, οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στην αξία κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία δε διαφέρει σημαντικά από την ωφέλιμη ζωή αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Ενσώματα πάγια στοιχεία». Οι επενδύσεις σε ακίνητα εξετάζονται προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους όταν υπάρχει ένδειξη απομείωσης ή τουλάχιστον σε ετήσια βάση.

2.18 Λογισμικό

Η αξία κτήσης του λογισμικού περιλαμβάνει δαπάνες οι οποίες συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα και διακριτά προϊόντα λογισμικού που ελέγχει ο Όμιλος και από τα οποία αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οφέλη που θα υπερβαίνουν τα σχετικά με αυτά έξοδα κτήσης για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν τη λειτουργία των λογισμικών προγραμμάτων πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, κεφαλαιοποιούνται και προστίθενται στην αρχική αξία κτήσης τους.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Το λογισμικό αποσβένεται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής, σε περίοδο, όμως η οποία δε δύναται να υπερβαίνει τα 20 έτη.

Ειδικότερα, τα **εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού** αναγνωρίζονται αρχικά σε αξία ίση με το σύνολο των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία που το άυλο στοιχείο ικανοποιεί τα κριτήρια αναγνώρισης. Όταν δεν μπορεί να αναγνωριστεί άυλο περιουσιακό στοιχείο, τα έξοδα ανάπτυξης αναγνωρίζονται την περίοδο που πραγματοποιήθηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Τα έξοδα έρευνας καταχωρούνται ως έξοδο όταν πραγματοποιούνται. Εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό που προκύπτει από έξοδα ανάπτυξης που έχουν πραγματοποιηθεί σε μεμονωμένο έργο, αναγνωρίζονται μόνο όταν ο Όμιλος μπορεί να αποδείξει:

- ότι διαθέτει την τεχνολογική δυνατότητα να ολοκληρώσει το εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό ώστε να καταστεί διαθέσιμο για χρήση,
- την πρόθεσή του να το ολοκληρώσει και να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- την ικανότητά του να χρησιμοποιήσει το στοιχείο,
- πως το στοιχείο θα αποφέρει μελλοντικά οικονομικά οφέλη,
- ότι διαθέτει επαρκείς τεχνολογικούς, οικονομικούς και άλλους πόρους για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και τη χρήσης του στοιχείου και
- την ικανότητα να επιμετρά αξιόπιστα τα έξοδα κατά την ανάπτυξη του στοιχείου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού, καταχωρούνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Δαπάνες όπως, οι δαπάνες ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης επιχειρησιακών μονάδων ή υποκαταστημάτων, δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού, δαπάνες διαφήμισης και προβολής και δαπάνες μετεγκατάστασης και αναδιοργάνωσης τμήματος ή όλου του Ομίλου, αναγνωρίζονται ως έξοδα κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

2.19 Απομείωση Λογισμικού

Ο Όμιλος αξιολογεί σε ετήσια βάση, ή συχνότερα, τη λογιστική αξία του λογισμικού προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται περίπτωση απομείωσης της αξίας του. Εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, ο Όμιλος διενεργεί ανάλυση προκειμένου να διαπιστώσει εάν η λογιστική αξία του λογισμικού μπορεί πλήρως να ανακτηθεί. Όταν η λογιστική αξία του λογισμικού υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, τότε διενεργείται ανάλογη πρόβλεψη για απομείωση, η οποία αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και λοιπών κινδύνων».

2.20 Ασφαλιστικές δραστηριότητες

Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια»: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια», που υιοθετήθηκε από την ΕΕ στις 3 Νοεμβρίου 2017, παρέχει στις οντότητες των οποίων οι δραστηριότητες αφορούν κυρίως στον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για αναβολή της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 έως την 1 Ιανουαρίου 2023. Το αποτέλεσμα αυτής της αναβολής είναι ότι αυτές οι οντότητες έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν την προετοιμασία των χρηματοοικονομικών τους καταστάσεων με βάση το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39.

Η προσωρινή απαλλαγή από το ΔΠΧΑ 9, η οποία περιορίστηκε στους ομίλους που κατά κύριο λόγο αναλαμβάνουν ασφαλιστικές δραστηριότητες σύμφωνα με την τροποποίηση του IASB, επεκτάθηκε στον ασφαλιστικό τομέα των χρηματοπιστωτικών ομίλων όπως ορίζονται στην οδηγία 2002/87/ΕΚ όπως υιοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο Όμιλος εφάρμοσε αυτήν την τροποποίηση στην Εθνική Ανώνυμη Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών (Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.), την ασφαλιστική της εταιρία που συνέχιζε να εφαρμόζει το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση» μέχρι την ημερομηνία πώλησής της, την 31 Μαρτίου του 2022.

2.21 Μισθώσεις

Ο Όμιλος εξετάζει κατά την έναρξη μιας σύμβασης εάν η σύμβαση αποτελεί ή περιλαμβάνει μίσθωση εξετάζοντας εάν έχει το δικαίωμα να ελέγχει τη χρήση ενός αναγνωρισμένου περιουσιακού στοιχείου για μια χρονική περίοδο λαμβάνοντας όλα τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου με αντάλλαγμα μία αμοιβή.

2.21.1 Ο Όμιλος ως μισθωτής

Ο Όμιλος εφαρμόζει ενιαίο λογιστικό χειρισμό για την αναγνώριση και επιμέτρηση όλων των συμβάσεων μίσθωσης, με εξαίρεση τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις χαμηλής αξίας, των οποίων οι πληρωμές μισθωμάτων αναγνωρίζονται ως λειτουργικά έξοδα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Κατά την έναρξη της μίσθωσης ο Όμιλος:

- Αναγνωρίζει το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης που αντιπροσωπεύει το δικαίωμα του Ομίλου να χρησιμοποιήσει το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

- Αναγνωρίζει υποχρέωση από μίσθωση που αντιπροσωπεύει την παρούσα αξία των μισθωμάτων που θα καταβληθούν κατά τη χρονική διάρκεια της μισθωτικής περιόδου στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.
- Αναγνωρίζει αποσβέσεις του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης.
- Εξετάζει εάν υπάρχει ένδειξη απομείωσης του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης, όταν γεγονότα ή περιστάσεις υποδεικνύουν ότι η λογιστική αξία ενδέχεται να μην είναι ανακτήσιμη. Οι ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.
- Αναγνωρίζει έξοδα τόκων στις υποχρεώσεις από μίσθωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.
- Διαχωρίζει τις ταμειακές εκροές που αφορούν αποπληρωμή κεφαλαίου στις ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων και τις ταμειακές εκροές που αφορούν πληρωμή τόκων στις ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων.

2.21.2 Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ο Όμιλος αναγνωρίζει το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου (δηλ. την ημέρα που το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο καθίσταται διαθέσιμο προς χρήση). Το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης επιμετρύεται στο κόστος, μειωμένο κατά τις σωρευμένες αποσβέσεις και ζημιές απομείωσης, προσαρμοσμένο κατά την τυχόν επανεπιμέτρηση της υποχρέωσης από τη μίσθωση. Το κόστος του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης αποτελείται από το ποσό της αρχικής επιμέτρησης της υποχρέωσης από τη μίσθωση, τις αρχικές άμεσες δαπάνες, το κόστος αποκατάστασης του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου σε συγκεκριμένη κατάσταση και τα μισθώματα τα οποία καταβλήθηκαν κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης ή προγενέστερα, μείον τυχόν εισπρακτέα κίνητρα μίσθωσης. Το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης αποσβένεται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της μίσθωσης.

Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης παρουσιάζονται στα «Ενσώματα πάγια στοιχεία».

2.21.3 Υποχρεώσεις μίσθωσης

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις από μίσθωση οι οποίες επιμετρύονται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων που θα καταβληθούν κατά τη χρονική διάρκεια της μισθωτικής περιόδου, χρησιμοποιώντας το τεκμαρτό προεξοφλητικό επιτόκιο της σύμβασης ή στην περίπτωση που το επιτόκιο αυτό δεν μπορεί να προσδιοριστεί, χρησιμοποιώντας το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού (IBR) του μισθωτή. Το IBR είναι το επιτόκιο που θα κατέβαλλε ο Όμιλος προκειμένου να δανειστεί το ποσό που θα χρειαζόταν να καταβάλει ώστε να αποκτήσει περιουσιακό στοιχείο αντίστοιχο με το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης, για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα, με αντίστοιχες εξασφαλίσεις, σε αντίστοιχο οικονομικό περιβάλλον.

Τα μισθώματα αποτελούνται από τα σταθερά μισθώματα (μειωμένα κατά τα τυχόν εισπρακτέα κίνητρα μίσθωσης), τα κυμαινόμενα μισθώματα που εξαρτώνται από έναν δείκτη ή ένα επιτόκιο και από τα ποσά που αναμένεται να καταβάλλει ο μισθωτής βάσει των εγγυήσεων υπολειμματικής αξίας. Τα μισθώματα επίσης περιλαμβάνουν την τιμή άσκησης του δικαιώματος αγοράς που είναι εύλογα βέβαιο ότι θα ασκηθεί από τον Όμιλο, καθώς και τις τυχόν καταβολές ποινής για καταγγελία της μίσθωσης, εάν η διάρκεια μίσθωσης αποτυπώνει την άσκηση δικαιώματος καταγγελίας από τον Όμιλο.

Τα κυμαινόμενα μισθώματα που δεν εξαρτώνται από έναν δείκτη ή ένα επιτόκιο αναγνωρίζονται ως έξοδα στη χρονική περίοδο κατά την οποία προέκυψε το γεγονός ή η κατάσταση που οδήγησε στην πληρωμή. Η υποχρέωση μίσθωσης επανεπιμετρύεται όταν υπάρχει μεταβολή στις μελλοντικές πληρωμές μισθωμάτων που προκύπτει από μεταβολή σε δείκτη ή επιτόκιο, εάν υπάρχει μεταβολή στην εκτίμηση του Ομίλου για τα ποσά που αναμένεται να καταβληθούν ως εγγύηση υπολειμματικής αξίας ή εάν υπάρξει αλλαγή στην εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με το αν θα ασκήσει ένα δικαίωμα αγοράς, παράτασης ή τερματισμού της μίσθωσης. Όταν η υποχρέωση μίσθωσης επανεπιμετρύεται κατ' αυτόν τον τρόπο, πραγματοποιείται αντίστοιχη προσαρμογή στη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης ή καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων εάν η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου με δικαίωμα χρήσης έχει μειωθεί στο μηδέν.

2.21.4 Βραχυπρόθεσμες μισθώσεις ή μισθώσεις περιουσιακών στοιχείων χαμηλής αξίας

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να μην αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και υποχρεώσεις μίσθωσης για βραχυπρόθεσμες μισθώσεις με διάρκεια ίση ή μικρότερη των 12 μηνών καθώς και μισθώσεις περιουσιακών στοιχείων χαμηλής αξίας (μικρότερη των €5.000). Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις πληρωμές μισθωμάτων που σχετίζονται με τις εν λόγω μισθώσεις ως έξοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη σταθερή μέθοδο (βλ. Σημείωση 12 "Διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα").

2.21.5 Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Όταν τα ενσώματα πάγια στοιχεία έχουν μισθωθεί με χρηματοδοτική μίσθωση, η παρούσα αξία των ελάχιστων καταβαλλόμενων μισθωμάτων απεικονίζεται ως απαίτηση. Τα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη μέθοδο της καθαρής επένδυσης (προ φόρων), η οποία αντικατοπτρίζει ένα σταθερό συντελεστή απόδοσης. Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις περιλαμβάνονται στα «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών».

Λειτουργικές μισθώσεις: Μισθώσεις, στις οποίες ο Όμιλος δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα ενός υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου, κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που εκμισθώνονται στα πλαίσια συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης, απεικονίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης ανάλογα με τη λειτουργική φύση τους. Τα εκμισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία θα πρέπει να συμπίπτει με την ωφέλιμη ζωή ομοειδών ενσώματων παγίων στοιχείων. Τα έσοδα από μισθώματα (μείον την αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται στον μισθωτή) αναγνωρίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.22 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Για τους σκοπούς σύνταξης της Κατάστασης Ταμειακών Ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «ταμείο», «μη δεσμευμένα χρηματικά διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες», «απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων» και τα υψηλής ρευστότητας χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διάρκειας μικρότερης των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους όπως, έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα, αξιόγραφα του επενδυτικού και εμπορικού χαρτοφυλακίου, των οποίων ο κίνδυνος μεταβολής της εύλογης αξίας τους είναι ασήμαντος και τα οποία χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για την εξυπηρέτηση των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του.

2.23 Προβλέψεις

Ο Όμιλος διενεργεί προβλέψεις όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, μεγάλη πιθανότητα εκροής πόρων που εμπεριέχουν οικονομικά οφέλη για το διακανονισμό της υποχρέωσης και είναι εφικτό να εκτιμηθεί αξιόπιστα το ποσό της υποχρέωσης.

2.24 Συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων

Συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης είναι το συμβόλαιο βάσει του οποίου ο εκδότης δεσμεύεται να πραγματοποιήσει καθορισμένες πληρωμές προκειμένου να αποζημιώσει τον κάτοχο, για ζημιές λόγω εκπροθέσμων πληρωμών από τον οφειλέτη, βάσει των αρχικών ή των τροποποιημένων όρων ενός χρεωστικού μέσου.

Τα συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης, εκτός αυτών που έχουν χαρακτηριστεί ως ασφαλιστήρια συμβόλαια, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην υψηλότερη από: (α) την αξία του αναπόσβεστου υπολοίπου των εισπραχθέντων αμοιβών και των αμοιβών επομένων περιόδων και (β) το ποσό των προβλέψεων απομείωσης ΑΠΖ όπως καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 9.

2.25 Παροχές προς εργαζομένους

Οι εταιρείες του Ομίλου καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με τις συνθήκες και τις πρακτικές που επικρατούν στην κάθε χώρα. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

2.25.1 Συνταξιοδοτικά προγράμματα

α. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται ένα πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση οικονομικές και δημογραφικές παραδοχές. Οι πιο σημαντικές παραδοχές, μεταξύ άλλων, είναι η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, οι δείκτες προσδόκιμης ζωής, το επιτόκιο προεξόφλησης, ο ρυθμός αύξησης αποδοχών και συντάξεων. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών και το σχετικό έξοδο εκτιμάται ετησίως κατά την ημερομηνία σύνταξης των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων από ανεξάρτητους αναλογιστές με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται προεξοφλώντας τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές με το επιτόκιο υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων ή κρατικών ομολόγων στο ίδιο νόμισμα με εκείνο της υποχρέωσης και με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης, ή για νομίσματα για τα οποία η συχνότητα των συναλλαγών της αγοράς σε τέτοια εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας, είναι μικρή, χρησιμοποιούνται οι αποδόσεις της αγοράς (κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς) κρατικών ομολόγων που έχουν εκδοθεί στο νόμισμα αυτό. Το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος υπολογίζεται με το συντελεστή προεξόφλησης στην αρχή της περιόδου προς την καθαρή υποχρέωση/(απαίτηση). Το κόστος υπηρεσίας (τρέχουσας και προϋπηρεσίας) συμπεριλαμβανομένων των περικοπών και τα κέρδη ή οι ζημιές που προκύπτουν από διακανονισμούς και το καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) των καθορισμένων παροχών αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στις Δαπάνες προσωπικού. Η καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών (μετά την αφαίρεση των περιουσιακών στοιχείων) αναγνωρίζεται στην κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, με τις μεταβολές που προκύπτουν από την επαναμέτρηση (περιλαμβανομένων των αναλογιστικών κερδών και ζημιών, την επίδραση της μεταβολής του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου των περιουσιακών στοιχείων (αν υφίσταται) και της αναμενόμενης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων (εξαιρουμένου του επιτοκίου)), να αναγνωρίζονται άμεσα στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, χωρίς να επιτρέπεται μεταγενέστερα η ανατινάζοσή της στην κατάσταση αποτελεσμάτων, προκειμένου να αντικατοπτρίζεται πλήρως η αξία του ελλείμματος ή πλεονάσματος του προγράμματος.

β. Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται το πρόγραμμα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία, σύμφωνα με το οποίο ο εργοδότης καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο χωρίς καμία άλλη νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση για περαιτέρω εισφορές στην περίπτωση που το Ταμείο δεν έχει τα απαιτούμενα περιουσιακά στοιχεία ώστε να πληρώσει τις παροχές των ασφαλισμένων που αφορούν στην τρέχουσα και στις προηγούμενες περιόδους. Οι εισφορές του Ομίλου στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που αφορούν και περιλαμβάνονται στις δαπάνες προσωπικού.

2.25.2 Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών

Η Τράπεζα έχει εγκρίνει πρόγραμμα δωρεάν διάθεσης μετοχών σύμφωνα με το οποίο χορηγούνται δωρεάν μετοχές σε πιστοποιημένους υπαλλήλους (βλέπε Σημείωση 46 «Πρόγραμμα Δωρεάν Διάθεσης Μετοχών»). Το πρόγραμμα αποτελεί μια παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών, διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους, επιμετρύεται στην εύλογη αξία των συμμετοχικών τίτλων κατά την ημερομηνία χορήγησης και αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

2.25.3 Παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Η υποχρέωση για την παροχή εξόδου από την υπηρεσία αναγνωρίζεται το νωρίτερο μεταξύ του πότε ο Όμιλος και η Τράπεζα δεν μπορούν να αποσύρουν μία προσφορά για παροχές εξόδου από την υπηρεσία και του πότε αναγνωρίζουν οποιοσδήποτε σχετικές δαπάνες αναδιάρθρωσης.

2.26 Φόροι εισοδήματος

Η βάση υπολογισμού του πληρωτέου φόρου εισοδήματος είναι τα φορολογητέα κέρδη της χρήσης. Τα φορολογητέα κέρδη διαφέρουν από τα κέρδη προ φόρων που εμφανίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω της εξαιρέσης εσόδων ή δαπανών τα οποία θα φορολογηθούν ή θα εκπέσουν φορολογικά σε επόμενες χρήσεις. Και επίσης εξαιρούνται τα αφορολόγητα έσοδα και οι δαπάνες οι οποίες δεν αναγνωρίζονται φορολογικά προς έκπτωση. Ο πληρωτέος φόρος εισοδήματος του Ομίλου υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που είναι σε ισχύ ή ουσιαστικά σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Ο αναβαλλόμενος φόρος είναι ο φόρος που αναμένεται να πληρωθεί ή να ανακτηθεί ο οποίος υπολογίζεται επί της διαφοράς μεταξύ της λογιστικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και της αντίστοιχης φορολογικής βάσης αυτών, η οποία χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών και υπολογίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης.

Οι σημαντικότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων χρεογράφων και παραγώγων, από τα ασφαλιστικά αποθέματα και τις προβλέψεις για παροχές για έξοδο από την υπηρεσία, από τη ζημιά λόγω του Private Sector Initiative ("PSI") και τα πάγια περιουσιακά στοιχεία. Τα φορολογικά οφέλη τα οποία δύνανται να προκύψουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για το συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι αναμένεται ότι θα ισχύουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή θα διακανονισθεί η υποχρέωση και οι οποίοι βασίζονται σε νόμους που είναι σε ισχύ ή ουσιαστικά σε ισχύ κατά την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται εάν οι προσωρινές διαφορές προκύπτουν κατά την αρχική αναγνώριση υπεραξίας, ή κατά την αρχική αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (εκτός από συνένωση επιχειρήσεων), σε συναλλαγή που δεν επηρεάζει ούτε τα φορολογητέα ούτε τα λογιστικά κέρδη.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων βασίζεται στη βέλτιστη εκτίμηση της Διοίκησης πως είναι περισσότερο πιθανό παρά όχι ότι φορολογικά οφέλη που συνδέονται με προσωρινές διαφορές, όπως, φορολογικές ζημίες μεταφερόμενες σε επόμενες χρήσεις και φορολογικές απαιτήσεις είναι πιθανό να πραγματοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε εξαμηνιαία βάση και μειώνεται στο βαθμό που δε θεωρείται πλέον πιθανό ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη για την ανάκτηση όλου ή μέρους αυτής. Προκειμένου, ο Όμιλος και η Τράπεζα, να πάρουν την απόφαση να αναγνωρίσουν αυτές τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εξετάζουν όλα τα διαθέσιμα, θετικά και αρνητικά, στοιχεία, περιλαμβανομένης της πραγματοποίησης: των ήδη υπαρκτών φορολογικών προσωρινών διαφορών, των προβλεπόμενων μελλοντικών φορολογικών κερδών και των πρόσφατων οικονομικών αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που ο Όμιλος και η Τράπεζα διαπιστώσουν ότι στο μέλλον είναι πιθανό να ανακτήσουν αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις πέραν αυτών που έχουν ήδη αναγνωρίσει, τότε προβαίνουν σε αύξηση της λογιστικής αξίας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Οι τρέχουσες και οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται υπό την προϋπόθεση ότι οι φορολογικές αρχές παρέχουν το δικαίωμα συμψηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή και η διοίκηση προτίθεται να διακανονίσει το καθαρό ποσό που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται σε προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες, συγγενείς και κοινοπραξίες εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η χρονική στιγμή της αντιστροφής της προσωρινής διαφοράς μπορεί να ελεγχθεί από τον Όμιλο και υπάρχει σημαντική πιθανότητα ότι η διαφορά δεν θα αντιστραφεί στο προσεχές μέλλον.

Οι απαιτήσεις ή υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους που σχετίζονται με μεταβολές της εύλογης αξίας των επενδυτικών τίτλων που επιμετρύονται σε ΕΑΜΛΣΕ και αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, οι οποίες καταχωρούνται σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων, καταχωρούνται επίσης σε χρέωση ή πίστωση των Λοιπών συνολικών εσόδων και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, όταν μεταφερθούν στα αποτελέσματα και τα σχετικά κέρδη ή ζημίες.

Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται σε συναλλαγές που, κατά την αρχική αναγνώριση, οδηγούν σε ίσα ποσά φορολογητέων και εκπεστέων προσωρινών διαφορών, όπως είναι οι μισθώσεις και οι υποχρεώσεις αποκατάστασης. Ο Όμιλος έχει θεωρήσει το δικαίωμα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με μισθώσεις ως μια ενιαία συναλλαγή, συνεπώς, κατά την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης, το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης συμψηφίζει το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης. Οι καθαρές προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από μετέπειτα μεταβολές του δικαιώματος χρήσης περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων από μισθώσεις, καταλήγουν μεταγενέστερα σε αναβαλλόμενο φορολογικό περιουσιακό στοιχείο ή αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση. Εάν πρόκειται για αναβαλλόμενο φορολογικό περιουσιακό στοιχείο, υπόκειται στα κριτήρια ανακτησιμότητας που θέτει το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος».

2.27 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία των κεφαλαίων που λαμβάνονται, μετά την αφαίρεση των πραγματοποιηθέντων εξόδων που αφορούν την έκδοσή τους. Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος (εκτός εάν έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων) και η οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των καθαρών εσόδων από την έκδοση των πιστωτικών τίτλων και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις και του ποσού που απαιτείται για την αποπληρωμή τους, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια των τίτλων με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.28 Μετοχικό κεφάλαιο, ίδιες μετοχές και λοιποί εκδοθέντες μετοχικοί τίτλοι

Έξοδα εκδόσεως μετοχικού κεφαλαίου και λοιπών μετοχικών τίτλων: Τα έξοδα που πραγματοποιούνται για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός από τις περιπτώσεις συνένωσης επιχειρήσεων, απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων μειωμένα κατά το φόρο εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά.

Μερίσματα επί κοινών μετοχών και προνομιούχων μετοχών και προνομιούχων τίτλων: Τα μερίσματα που αναλογούν στις κοινές μετοχές, αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο στην οποία εγκρίνονται από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας. Μερίσματα επί προνομιούχων μετοχών και προνομιούχων τίτλων καταχωρημένων στα ίδια κεφάλαια αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο που ο Όμιλος δεσμεύεται να καταβάλλει το μέρισμα.

Ίδιες μετοχές: Οι μετοχές της Τράπεζας που κατέχονται από τον Όμιλο, καταχωρούνται στην αξία κτήσης τους, περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «ίδιες μετοχές» και απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου έως ότου ακυρωθούν, επανεκδοθούν ή επαναπωληθούν. Η αξία κτήσης των ιδίων μετοχών περιλαμβάνει και δαπάνες συναλλαγών, μετά την αφαίρεση του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά. Ο αριθμός των ιδίων μετοχών που κατέχονται από τον Όμιλο δεν μειώνει τον αριθμό των μετοχών που έχουν εκδοθεί, ωστόσο επηρεάζει τον αριθμό των μετοχών που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή. Οι ίδιες μετοχές που κατέχονται από την Τράπεζα δεν ενσωματώνουν δικαίωμα είσπραξης μερίσματος. Η διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης και του οριστικού τιμήματος από την επαναπώληση (ή επανέκδοση) των ιδίων μετοχών, καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια και δεν περιλαμβάνεται στο αποτέλεσμα της χρήσης.

2.29 Τομείς δραστηριότητας

Οι τομείς δραστηριότητας στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται με τρόπο αντίστοιχο με τους τομείς δραστηριότητας στις εσωτερικές αναφορές οι οποίες χρησιμοποιούνται από τον αρμόδιο επικεφαλής ή το αρμόδιο όργανο για την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Ο αρμόδιος επικεφαλής ή το αρμόδιο όργανο είναι υπεύθυνο για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τον καταμερισμό των πόρων ανά τομέα δραστηριότητας και την αξιολόγηση της απόδοσής του. Ο Όμιλος όρισε ως αρμόδιο όργανο για την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, την Εκτελεστική Επιτροπή.

Όλες οι συναλλαγές μεταξύ των τομέων δραστηριότητας διεξάγονται με όρους αγοράς, ενώ τα έσοδα και τα έξοδα των συναλλαγών μεταξύ τομέων απαλείφονται. Τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με τον κάθε τομέα λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση της απόδοσής του.

Οι γεωγραφικοί τομείς περιλαμβάνουν έσοδα από περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται ή η διαχείρισή τους γίνεται στην αντίστοιχη γεωγραφική περιοχή.

2.30 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση και διακοπέισης δραστηριότητες

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ή ομάδες στοιχείων) των οποίων η λογιστική αξία πρόκειται να ανακτηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος της μέσω πώλησης παρά μέσω συνεχόμενης χρήσης τους, καταχωρούνται ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση. Για να ταξινομηθούν ως τέτοια, τα περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες στοιχείων) πρέπει να είναι διαθέσιμα για άμεση πώληση στην τρέχουσα κατάστασή τους και η πώλησή τους πρέπει να είναι πολύ πιθανή. Η Διοίκηση πρέπει να έχει δεσμευτεί για την πώληση, η οποία θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημερομηνία ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων (ή ομάδων στοιχείων) ως στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση, υπό τις εξαιρέσεις του ΔΠΧΑ 5 και οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να υποδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανό να γίνουν σημαντικές μεταβολές στο πρόγραμμα ή το πρόγραμμα να ανακληθεί.

Κατά την αρχική καταχώρησή τους ως μη κυκλοφορούντα στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση, η αξία τους προσδιορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και εύλογης αξίας αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης και απεικονίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ξεχωριστά από τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία.

Κατά την αρχική καταχώρηση των προοριζόμενων προς πώληση περιουσιακών στοιχείων, οποιαδήποτε απομείωση της αξίας τους περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, ακόμα και στην περίπτωση της αναπροσαρμογής. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση κερδών ή ζημιών που προκύπτουν από μεταγενέστερες επανεπιμετρήσεις.

Αν ο Όμιλος έχει κατατάξει περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδα στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση, αλλά δεν πληρούνται πλέον τα κριτήρια για την ταξινόμηση ως τέτοιο, ο Όμιλος παύει να ταξινομεί το περιουσιακό στοιχείο (ή την ομάδα στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση. Ο Όμιλος επιμετρά το μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο που παύει να ταξινομείται ως προοριζόμενο προς πώληση (ή που παύει να συμπεριλαμβάνεται σε ομάδα στοιχείων που προορίζεται προς πώληση) στην χαμηλότερη αξία μεταξύ:

- της λογιστικής αξίας πριν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση, προσαρμοσμένη με τυχόν αποσβέσεις ή αναπροσαρμογές που θα είχαν αναγνωριστεί αν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) δεν είχε ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση και

- του ανακτήσιμου ποσού του κατά την ημερομηνία της μεταγενέστερης απόφασης να μην πωληθεί.

Μία διακοπή δραστηριότητα αποτελεί μέρος της δραστηριότητας του Ομίλου και αντιπροσωπεύει μία κύρια ξεχωριστή δραστηριότητα ή γεωγραφική περιοχή λειτουργίας, η οποία είτε έχει πωληθεί είτε έχει καταχωρηθεί ως στοιχείο προοριζόμενο προς πώληση, είτε αποτελεί μία θυγατρική η οποία αποκτήθηκε με σκοπό τη μεταπώλησή της. Ο χαρακτηρισμός μίας δραστηριότητας ως διακοπείσας γίνεται κατά τη πώληση ή όταν η εν λόγω δραστηριότητα πληροί τα κριτήρια των στοιχείων που προορίζονται προς πώληση.

Τα αποτελέσματα από τις διακοπείσες δραστηριότητες απεικονίζονται ως ένα ποσό στη κατάσταση αποτελεσμάτων, το οποίο αποτελείται από τα κέρδη ή ζημίες μετά από φόρους από τη λειτουργία των διακοπείσων δραστηριοτήτων και από τα κέρδη ή ζημίες μετά από φόρους τα οποία αναγνωρίζονται είτε λόγω επιμέτρησης αυτών στην εύλογη αξία αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης ή λόγω πώλησης των διακοπείσων δραστηριοτήτων.

2.31 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους. Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, μεταφέρονται και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν.

Ο Όμιλος καταχωρεί την πιθανή μείωση επιτοκίου δανεισμού λόγω του Προγράμματος Στοχευμένων Συναλλαγών Μακροχρόνιας Αναχρηματοδότησης III (TLTRO III) ως κρατική επιχορήγηση σύμφωνα με το ΔΛΠ 20. Το έσοδο από τη κρατική επιχορήγηση παρουσιάζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στα Καθαρά έσοδα από τόκους και αναγνωρίζεται όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι ο Όμιλος θα πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις και θα λάβει την επιχορήγηση.

2.32 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στα συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνονται επιχειρήσεις, στις οποίες η Τράπεζα διατηρεί τον έλεγχο ή ασκεί ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Επίσης, ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα μέλη των (Διευρυμένων) Εκτελεστικών Επιτροπών της Τράπεζας, άλλους Γενικούς Διευθυντές με εξουσία λήψης αποφάσεων, τα βασικά στελέχη των εταιριών του Ομίλου, στενά συγγενικά με αυτά πρόσωπα, καθώς και εταιρείες που ελέγχονται από τα πρόσωπα αυτά ή στις οποίες ασκείται από κοινού έλεγχος, ή ουσιώδης επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους.

2.33 Θεματοφυλακή και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων τρίτων

Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες θεματοφυλακής και διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, κατά τις οποίες φυλάσσει, διαχειρίζεται και επενδύει τα κεφάλαια τρίτων σε διάφορα χρηματοοικονομικά προϊόντα κατόπιν υποδείξεων των κατόχων τους. Για τη παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών ο Όμιλος εισπράττει προμήθεια. Τα ανωτέρω περιουσιακά στοιχεία δεν αποτελούν ιδιοκτησία του Ομίλου και ως εκ τούτου δεν απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Ο Όμιλος δεν παρέχει καμία εγγύηση στους κατόχους των περιουσιακών στοιχείων για την απόδοση των τοποθετήσεων που πραγματοποιεί για λογαριασμό τους και συνεπώς δεν διατρέχει κανένα πιστωτικό κίνδυνο αναφορικά με τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία διαχειρίζεται.

2.34 Κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή

Ο δείκτης των βασικών κερδών ανά μετοχή (EPS) υπολογίζεται διαιρώντας το καθαρό κέρδος ή τη ζημία της περιόδου που αναλογεί στους κοινούς μετόχους με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου, αφαιρουμένων των μετοχών που αποκτήθηκαν από τον Όμιλο και κατέχονται ως ίδιες μετοχές.

Ο δείκτης των «προσαρμοσμένων» κερδών ανά μετοχή υπολογίζεται με την ίδια μέθοδο όπως και του δείκτη των βασικών κερδών ανά μετοχή, ωστόσο τα κέρδη και ο αριθμός των μετοχών προσαρμόζονται ανάλογα, προκειμένου να απεικονίσουν την ενδεχόμενη μείωση των κερδών ανά μετοχή που θα μπορούσε να επιφέρει η μετατροπή τυχόν μετατρέψιμων ομολογιών ή η εξάσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών ή άλλων συναφών συμβολαίων, σε κοινές μετοχές.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Η σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων, κρίσεων και παραδοχών από τη διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν τόσο τις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τα έσοδα και έξοδα που αναγνωρίστηκαν στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας και τις σημειώσεις που τις συνοδεύουν. Η διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι οι εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των ενοποιημένων και ατομικών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων αντικατοπτρίζουν κατάλληλα τις επικρατούσες συνθήκες.

Οι πιο σημαντικές περιπτώσεις όπου ο Όμιλος διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές, κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών, είναι οι ακόλουθες:

3.1 Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές προσδιορίζεται με τη χρήση διαφόρων μεθόδων αποτίμησης. Αυτές περιλαμβάνουν μεθόδους προεξόφλησης χρηματοροών καθώς και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε παρατηρήσιμα δεδομένα και σε μικρότερο βαθμό σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα. Τα μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων που διαπραγματεύονται εξωχρηματιστηριακά (OTC), καθώς και ομολόγων που δεν διαπραγματεύονται σε μια ενεργό αγορά.

Τα μοντέλα αυτά λαμβάνουν υπόψη την επίδραση του πιστωτικού κινδύνου. Για τα παράγωγα, η επίδραση αυτή εκτιμάται υπολογίζοντας την αποτίμηση του πιστωτικού κινδύνου ("CVA") σε μεμονωμένη βάση για κάθε αντισυμβαλλόμενο με τον οποίο ο Όμιλος διατηρεί ανοικτή θέση. Ο υπολογισμός λαμβάνει υπόψη την αναμενόμενη έκθεση, η οποία εκτιμάται χρησιμοποιώντας τεχνικές προσομοίωσης, καθώς και συμφωνίες συμψηφισμού και ληφθείσες εξασφαλίσεις. Επίσης, ο υπολογισμός του CVA βασίζεται σε συντελεστές αναμενόμενης ζημιάς όπως αυτοί εξάγονται από τις αγοραίες τιμές των Συμβολαίων Ανταλλαγής Πιστωτικής Αθέτησης ("CDS"), ή, στην περίπτωση που οι τελευταίες δεν είναι διαθέσιμες, από την πιθανότητα αθέτησης του αντισυμβαλλομένου όπως αυτή προσδιορίζεται από εσωτερικά μοντέλα αξιολόγησης, ή διαφορετικά από τους εποπτικούς συντελεστές στάθμισης. Αναφορικά με την επίδραση του ίδιου πιστωτικού κινδύνου στην αποτίμηση των παραγώγων, ο Όμιλος εφαρμόζει μία μεθοδολογία συμμετρική με εκείνη που εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του CVA.

Όλα τα μοντέλα αποτίμησης ελέγχονται ως προς την εγκυρότητά τους πριν εφαρμοσθούν για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς. Τα αποτελέσματα της αποτίμησης των μοντέλων υπόκεινται σε περιοδική αξιολόγηση από εξειδικευμένο προσωπικό, που είναι ανεξάρτητο από το προσωπικό που ανέπτυξε το μοντέλο. Όπου είναι εφικτό, γίνεται σύγκριση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τα μοντέλα αποτίμησης τόσο με τις τιμές χρηματιστηριακών αγορών για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα, όσο και με πραγματικές τιμές, με σκοπό τον περαιτέρω έλεγχο της εγκυρότητας και αξιοπιστίας των μοντέλων. Μεταξύ των μεταβλητών που ενσωματώνονται στα μοντέλα που χρησιμοποιούνται στον Όμιλο, περιλαμβάνονται πραγματικές και εκτιμώμενες τιμές και δείκτες αγοράς, όπως δείκτες διακύμανσης και χρονικές αξίες, δείκτες βάθους αγοράς και ρευστότητας, καθώς και μεταβολές στον πιστωτικό κίνδυνο που αφορά στην ίδια την Τράπεζα (own credit risk) για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

Τα μοντέλα αυτά εφαρμόζονται με συνέπεια από περίοδο σε περίοδο, διασφαλίζοντας τη συγκρισιμότητα και τη συνέχεια της αποτίμησης διαχρονικά, ωστόσο, ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας εμπεριέχει σημαντικό βαθμό κρίσης. Για το λόγο αυτό, η Διοίκηση επανεξετάζει περιοδικά τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τα ανωτέρω μοντέλα, προκειμένου να καλύψει τους κινδύνους που συνδέονται με την εκτίμηση μη παρατηρήσιμων δεδομένων και με τις παραδοχές στα μοντέλα αποτίμησης.

Παρόλο που σε ορισμένες περιπτώσεις ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας προϋποθέτει σε αρκετά σημαντικό βαθμό την άσκηση κρίσης, η Διοίκηση πιστεύει ότι οι εύλογες αξίες που έχουν καταχωρηθεί στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης καθώς και οι μεταβολές τους που έχουν καταχωρηθεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων ή στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων, έχουν εκτιμηθεί με εύλογο τρόπο και αντικατοπτρίζουν τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες, βάσει των δικλείδων ασφαλείας και των διαδικασιών διασφάλισης που εφαρμόζονται.

Περαιτέρω πληροφορίες σε σχέση με την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.7 "Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού".

3.2 Φόροι εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σε διάφορες χώρες. Η εκτίμηση της συνολικής πρόβλεψης φόρου εισοδήματος και της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που είναι ανακτήσιμη, προϋποθέτει την άσκηση σημαντικής κρίσης. Προκειμένου να προβεί ο Όμιλος στην εκτίμηση της απαιτούμενης πρόβλεψης φόρου εισοδήματος σε κάθε χώρα, λαμβάνονται υπ' όψιν παράγοντες όπως οι νομοθετικές διατάξεις και οι εποπτικοί κανόνες και κανόνες δικαίου που ισχύουν. Στο πλαίσιο της συνήθους δραστηριότητας του Ομίλου, υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους είναι αβέβαιος ο τελικός προσδιορισμός του φόρου. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για φόρο εισοδήματος από ενδεχόμενο φορολογικό έλεγχο βασιζόμενος στα τεχνικά πλεονεκτήματα της φορολογικής θέσης που έλαβε και σε εκτιμήσεις για το κατά πόσον ενδεχομένως να προκύψουν επιπρόσθετοι φόροι. Σε περίπτωση που το τελικό ύψος του φόρου εισοδήματος που θα προκύψει είναι διαφορετικό από τα ποσά που είχαν αρχικά αναγνωριστεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν το φόρο εισοδήματος και τους αναβαλλόμενους φόρους της περιόδου στην οποία γίνεται ο τελικός προσδιορισμός του φόρου.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αφορούν σε φορολογικές ζημίες και εκπεστές προσωρινές διαφορές αναγνωρίζονται στο βαθμό που πιθανολογείται ότι στο μέλλον θα υπάρξουν φορολογητέα κέρδη επαρκή ώστε να καλύψουν τις φορολογικές ζημίες και τις εκπεστές προσωρινές διαφορές. Η εκτίμηση των αναμενόμενων μελλοντικών φορολογητέων κερδών απαιτεί την άσκηση κρίσης και την υιοθέτηση παραδοχών σχετικών με τις τάσεις και τους βασικούς παράγοντες δημιουργίας κερδοφορίας, όπως ο όγκος των δανείων και των καταθέσεων, τα περιθώρια κέρδους και οι λειτουργικές δαπάνες.

Την 31 Δεκεμβρίου 2023, η Τράπεζα προέβη σε αξιολόγηση της ανακτησιμότητας της αναβαλλόμενης φορολογικής της απαίτησης, λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική επίδοση για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2023 και συντάσσοντας αναλυτικές οικονομικές προβλέψεις μέχρι και το τέλος του 2026 χρησιμοποιώντας την καλύτερη δυνατή εκτίμηση όσον αφορά στις παραδοχές ανάπτυξης από εκεί και μετά. Βάσει των παραπάνω, η Διοίκηση κατέληξε ότι αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ύψους €4.346 εκατ. για τον Όμιλο και €4.335 εκατ. για την Τράπεζα, μπορεί να θεωρηθεί ως ανακτήσιμη.

Το ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης επί των φορολογικών ζημιών και επί των εκπεστών προσωρινών διαφορών που δε θεωρείται ανακτήσιμο, θα μπορούσε να αναγνωριστεί στο μέλλον εάν οι εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη βελτιωθούν κατά την περίοδο που ισχύει το δικαίωμα χρήσης των φορολογικών ζημιών και των εκπεστών προσωρινών διαφορών. Τα φορολογητέα κέρδη υπολογίζονται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους φορολογικούς νόμους και κανονισμούς και συνεπώς δεν θα πρέπει να θεωρηθούν ισοδύναμα του αποτελέσματος που προσδιορίζεται βάσει των λογιστικών κανόνων.

3.3 Συνταξιοδοτικές παροχές - Κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών βασίζεται σε μια σειρά από παράγοντες που καθορίζονται σε αναλογιστική βάση, χρησιμοποιώντας μια σειρά από παραδοχές όπως θνησιμότητα, ανικανότητα, βαθμός αποχώρησης προσωπικού καθώς και χρηματοοικονομικές παραδοχές όπως προεξοφλητικό επιτόκιο, μεταβολές μισθών καθώς και επίπεδα παροχών. Τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές, θα επηρεάσουν τη λογιστική αξία των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών. Ο Όμιλος προσδιορίζει το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο στο τέλος κάθε έτους με αναφορά σε επιτόκια της αγοράς που βασίζονται σε εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας εκφρασμένα στο νόμισμα στο οποίο θα καταβάλλονται οι παροχές και των οποίων οι όροι μέχρι τη λήξη τους προσιδιάζουν στους όρους των σχετικών υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών. Όταν δεν υπάρχει αγορά με πολλές συναλλαγές τέτοιων ομολόγων, χρησιμοποιούνται εκτιμήσεις επιτοκίων οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τους τον κίνδυνο και την ληκτότητα των σχετικών υποχρεώσεων.

Επιπρόσθετες πληροφορίες σχετικά με άλλες βασικές παραδοχές για τις υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών περιλαμβάνονται στη Σημείωση 11 "Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό".

3.4 Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς, και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις

Ο τρόπος με τον οποίο αξιολογείται το ενδεχόμενο απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρίες, συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιγράφεται στη Σημείωση 2.4.8 «Έλεγχος απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες στις ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις». Η αξιολόγηση αυτή απαιτεί τη διενέργεια παραδοχών και εκτιμήσεων, για τις οποίες η Διοίκηση πιστεύει ότι είναι λογικές και αντικατοπτρίζουν τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς και επιπλέον, είναι ανάλογες των κινδύνων που απορρέουν από τα περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται. Ωστόσο, διαφορετικές εκτιμήσεις και παραδοχές θα οδηγούσαν σε διαφορετικά αποτελέσματα.

3.5 Αξιολόγηση των συμβατικών ταμειακών ροών στα πλαίσια του SPPI

Ο Όμιλος αξιολογεί το κατά ποσό οι συμβατικές ταμειακές ροές των δανειακών ανοιγμάτων, συμπεριλαμβανομένων τιτλοποιημένων χρεογράφων που έχουν εκδοθεί από οντότητες ειδικού σκοπού, δανείων χωρίς δικαίωμα αναγωγής, καθώς και χρεωστικών τίτλων, είναι συμβατές στα πλαίσια του SPPI. Κατά την εκτέλεση αυτής της αξιολόγησης, μπορεί να εφαρμοστεί σημαντική εκτίμηση. Συγκεκριμένα, ο Όμιλος εφαρμόζει σημαντικές εκτιμήσεις όταν αξιολογεί αν η έλλειψη δικαιώματος αναγωγής επηρεάζει σημαντικά τις μελλοντικές ταμειακές ροές. Προκειμένου να καταλήξει σε συμπέρασμα σχετικά με το αν η δανειακή απαίτηση συνιστά μια τυπική δανειακή σύμβαση και η απόδοσή της δεν επηρεάζεται από την απόδοση του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή έργου, ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχει επαρκές περιθώριο για την απορρόφηση πιστωτικών ζημιών κυρίως συγκρίνοντας την τιμή δεικτών απόδοσης περιουσιακών στοιχείων (π.χ. δείκτης δανείου προς αξία εξασφάλισης - loan to value ratio, μέσος δείκτης κάλυψης εξυπηρέτησης χρέους - average debt servicing coverage ratio) σε σχέση με προκαθορισμένα όρια. Σημαντικές εκτιμήσεις, επίσης, εφαρμόζονται κατά την αξιολόγηση του εάν τα τιτλοποιημένα χρεόγραφα που εκδίδονται από οντότητες ειδικού σκοπού είναι συμβατά στα πλαίσια του SPPI, των χαρακτηριστικών των ταμειακών ροών των χρεογράφων, της υποκείμενης ομάδας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, ενώ επίσης λαμβάνεται υπόψη για αυτήν την αξιολόγηση και ο πιστωτικός κίνδυνος που είναι εγγενής σε κάθε τμήμα τιτλοποίησης.

3.6 Αβεβαιότητα επιμέτρησης κατά τον προσδιορισμό παραμέτρων ΑΠΖ

Ο υπολογισμός των ΑΠΖ απαιτεί από τη Διοίκηση την άσκηση σημαντικής κρίσης και τη διενέργεια παραδοχών που εμπεριέχουν υψηλό επίπεδο αβεβαιότητας κατά τη χρονική στιγμή προσδιορισμού τους. Αλλαγές σε αυτές τις εκτιμήσεις και παραδοχές έχουν ως αποτέλεσμα να μεταβάλλεται σημαντικά η αξία καθώς και η χρονική στιγμή αναγνώρισης των ΑΠΖ. Οι πιο σημαντικές πηγές αβεβαιότητας επιμέτρησης αφορούν στις παρακάτω παραμέτρους ΑΠΖ:

Προσδιορισμός σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου

Ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσον έχει προκύψει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου σε σχέση με την αρχική αναγνώριση βάσει ποιοτικών και ποσοτικών κριτηρίων, τα οποία περιλαμβάνουν σημαντικές εκτιμήσεις της διοίκησης. Επιπρόσθετες πληροφορίες για τα κριτήρια αυτά περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.2.6 «Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ». Αυστηρότερα κριτήρια θα μπορούσαν να αυξήσουν σημαντικά τον αριθμό των χρηματοοικονομικών μέσων που ταξινομούνται στο Στάδιο 2. Όλα τα κριτήρια ταξινόμησης καθώς και τα σχετικά όρια που καθορίζονται βάσει πληροφοριών σχετικά με το μέλλον υπόκεινται σε επικύρωση από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας. Οι μεταβολές των κριτηρίων ταξινόμησης εγκρίνονται από την Εκτελεστική Επιτροπή και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου.

Διαχείριση κινδύνου υποδειγμάτων στα υποδείγματα του ΔΠΧΑ 9

Η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 απαιτεί την εφαρμογή πληθώρας υποδειγμάτων. Η πολυπλοκότητα των υποδειγμάτων αυτών, καθώς και ο βαθμός εξάρτησής τους από παραμέτρους που εκτιμώνται μέσω λυσιτών υποδειγμάτων είναι υψηλού επιπέδου, συνεπώς, τυχόν αλλαγές στις παραμέτρους και στα δεδομένα (π.χ. εσωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, συμπεριφορικά σκορ κλπ.), καθώς και νέα ή αναθεωρημένα υποδείγματα, ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά τις προβλέψεις ΑΠΖ. Τα υποδείγματα επικυρώνονται από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας, σύμφωνα με το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων της Τράπεζας. Περισσότερες πληροφορίες περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.2.6 «Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ».

Πληροφορίες σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις στο οικονομικό περιβάλλον

Οι πληροφορίες σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις στο οικονομικό περιβάλλον ενσωματώνονται στην επιμέτρηση ΑΠΖ των δανείων και των χρεωστικών τίτλων που αξιολογούνται συλλογικά μέσω των υποδειγμάτων PD και LGD. Οι εκτιμώμενες ανακτήσεις (με τη μορφή ταμειακών ροών ή ρευστοποίησης εξασφαλίσεων) που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό ΑΠΖ για τα ανοίγματα επιχειρηματικών δανείων που αξιολογούνται ατομικά, λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις στο οικονομικό περιβάλλον βάσει των προβλέψεων της Τράπεζας για τους σχετικούς μακροοικονομικούς παράγοντες. Η Διοίκηση επιλέγει σενάρια σχετικά με το μέλλον και αξιολογεί την καταλληλότητα των αντίστοιχων συντελεστών στάθμισης που πρέπει να εφαρμοστούν. Κάθε ένα από τα σενάρια βασίζεται στις παραδοχές της διοίκησης σχετικά με τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες με τη μορφή μακροοικονομικών, αγοραίων καθώς και άλλων παραγόντων. Ενδεχόμενες αλλαγές στα σενάρια και στους συντελεστές στάθμισης, στις σχετικές μακροοικονομικές μεταβλητές καθώς και στις παραδοχές για το χρονικό ορίζοντα πρόβλεψης, θα είχαν σημαντική επίδραση στις ΑΠΖ. Επιπρόσθετες πληροφορίες περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4.2.6 «Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ».

3.7 Μισθώσεις

Ο Όμιλος ως μισθωτής καθορίζει τη διάρκεια μίσθωσης ως την αμετάκλητη χρονική περίοδο της μίσθωσης, σε συνδυασμό με τυχόν περιόδους που καλύπτονται από δικαίωμα παράτασης της μίσθωσης, εάν είναι μάλλον βέβαιο ότι θα ασκηθεί και τυχόν περιόδους που καλύπτονται από δικαίωμα πρόωρης καταγγελίας της μίσθωσης, εάν είναι μάλλον βέβαιο ότι δε θα ασκηθεί. Ο Όμιλος ασκεί κρίση κατά την αξιολόγηση του εάν είναι μάλλον βέβαιο ότι θα ασκήσει το δικαίωμα παράτασης της μίσθωσης ή ότι δε θα ασκήσει το δικαίωμα πρόωρης καταγγελίας της μίσθωσης και για το σκοπό αυτό, εξετάζει όλα τα συναφή γεγονότα και τις περιστάσεις που δημιουργούν οικονομικό κίνητρο στον ίδιο να ασκήσει το δικαίωμα παράτασης της μίσθωσης ή να μην ασκήσει το δικαίωμα πρόωρης καταγγελίας της μίσθωσης.

Μετά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου, ο Όμιλος επανεκτιμά τη διάρκεια μίσθωσης με την επέλευση σημαντικού γεγονότος ή σημαντικής μεταβολής των περιστάσεων, που εμπίπτει στον έλεγχό του και επηρεάζει την ικανότητά του για εξάσκηση ή μη των δικαιωμάτων παράτασης ή πρόωρης καταγγελίας της μίσθωσης.

Ο Όμιλος δε μπορεί με ευκολία να προσδιορίσει το τεκμαρτό επιτόκιο της μίσθωσης, επομένως, χρησιμοποιεί το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού του («IBR») για να επιμετρήσει τις υποχρεώσεις από μισθώσεις. Το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού είναι το επιτόκιο με το οποίο θα επιβαρυνόταν ο Όμιλος εάν δανειζόταν τα απαραίτητα κεφάλαια για την αγορά ενός περιουσιακού στοιχείου παρόμοιας αξίας με το περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης, για παρόμοια χρονική περίοδο, με παρόμοιες εξασφαλίσεις και σε παρόμοιο οικονομικό περιβάλλον.

Ο Όμιλος εκτιμά το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού χρησιμοποιώντας παρατηρήσιμα δεδομένα (όπως είναι τα επιτόκια της αγοράς) όταν αυτά είναι διαθέσιμα, ενώ απαιτείται να υλοποιεί ορισμένες ειδικές με τον Όμιλο προσαρμογές (όπως είναι η προσαρμογή για τον πιστωτικό κίνδυνο), λαμβάνοντας υπόψη τους όρους και τις προϋποθέσεις της μίσθωσης.

3.8 Αξιολόγηση του ελέγχου επί της επένδυσης

Η Διοίκηση ασκεί κρίση για να αξιολογήσει εάν ο Όμιλος ελέγχει μια άλλη οντότητα, συμπεριλαμβανομένων των δομημένων εταιριών. Η αξιολόγηση του ελέγχου ή της απώλειας του ελέγχου διενεργείται σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου και τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα. Η αξιολόγηση του ελέγχου από τη Διοίκηση λαμβάνει υπόψη τη δομή της συναλλαγής, τις συμβατικές ρυθμίσεις και το κατά πόσο ο Όμιλος κατευθύνει τις ουσιαστικές αποφάσεις που επηρεάζουν τις αποδόσεις επί της επένδυσης.

3.9 Αντισταθμίσεις χαρτοφυλακίου (Αντιστάθμιση Μακροοικονομικού κινδύνου)

Ο Όμιλος και η Τράπεζα εφαρμόζουν αντιστάθμιση χαρτοφυλακίου όπου χρησιμοποιούνται παράγωγα επιτοκίων για την αντιστάθμιση των μεταβολών στην εύλογη αξία των καταθέσεων άμεσης ζήτησης, που προκαλούνται από μεταβολές του κινδύνου επιτοκίου αναφοράς. Οι λογιστικές πολιτικές αντιστάθμισης κινδύνου του Ομίλου και της Τράπεζας περιλαμβάνουν ένα στοιχείο κρίσης και εκτίμησης, ιδίως όσον αφορά την προβλεπόμενη συμπεριφορά των καταθέσεων άμεσης ζήτησης σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας χαρτοφυλακίου. Οι εκτιμήσεις των μελλοντικών επιτοκίων και του γενικού οικονομικού περιβάλλοντος θα επηρεάσουν τη διαθεσιμότητα και το χρονοδιάγραμμα των κατάλληλων αντισταθμισμένων στοιχείων, με αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητα των σχέσεων αντιστάθμισης. Κρίση ασκείται για την εξακρίβωση των παραδοχών και των διαδικασιών απόσβεσης που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των ληκτοτήτων των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων για τους σκοπούς της τεκμηρίωσης της σχετικής λογιστικής αντιστάθμισης εύλογης αξίας χαρτοφυλακίου σε μακροοικονομικό επίπεδο. Λεπτομέρειες σχετικά με τις λογιστικές πολιτικές αντιστάθμισης της Τράπεζας περιγράφονται στη Σημείωση 2.7.6 «Αντισταθμίσεις χαρτοφυλακίου (Αντιστάθμιση μακροοικονομικού κινδύνου)».

3.10 Προβλέψεις

Ο Όμιλος αναγνωρίζει προβλέψεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του για τις οποίες πιστεύει ότι είναι πιθανό να προκύψει ζημία στο μέλλον για να διευθετήσει μια παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση και το ποσό της ζημίας μπορεί εύλογα να εκτιμηθεί. Κρίση ασκείται για τον προσδιορισμό της ύπαρξης παρούσας υποχρέωσης. Οι προβλέψεις αυτές προκύπτουν από τη βέλτιστη εκτίμηση της εκροής που απαιτείται για τον διακανονισμό της παρούσας υποχρέωσης. Η εκτίμηση αυτή καθορίζεται από τη Διοίκηση αφού ληφθεί υπόψη η εμπειρία από σχετικές συναλλαγές και σε ορισμένες περιπτώσεις εκθέσεις εμπειρογνομόνων. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, οι προβλέψεις επανεξετάζονται προκειμένου να αντικατοπτρίζουν τις βέλτιστες εκτιμήσεις της υποχρέωσης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4 Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων

Ο Όμιλος θεωρεί την αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων ως βασικό παράγοντα για την ικανότητά του να αποφέρει σημαντικές αποδόσεις σε βάθος χρόνου στους μετόχους του. Στο πλαίσιο αυτό, ο Όμιλος χρησιμοποιεί σημαντικό μέρος των πόρων του, προκειμένου να αναβαθμίζει τις πολιτικές, τις διαδικασίες, τις μεθόδους και τις υποδομές του ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, καθώς και τις επιταγές της Επιτροπής της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία.

4.1 Πλαίσιο διακυβέρνησης διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου

Ο Όμιλος στοχεύει στην υιοθέτηση πρακτικών αναφορικά με τη διακυβέρνηση της διαχείρισης κινδύνων, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές οδηγίες και εποπτικές απαιτήσεις. Οι διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου διαχωρίζουν τα ακόλουθα είδη κινδύνων: πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο συγκέντρωσης, κίνδυνο αγοράς, κίνδυνο επιτοκίων στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο, πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, κίνδυνο ρευστότητας, λειτουργικό κίνδυνο και κίνδυνο υποδειγμάτων.

Το Πλαίσιο διακυβέρνησης διαχείρισης κινδύνων περιγράφεται αναλυτικά στην ενότητα Διαχείριση Κινδύνων της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

4.2 Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημίας εξαιτίας αδυναμίας του αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε συμβατική του υποχρέωση. Προέρχεται από τις πιστοδοτικές δραστηριότητες καθώς και συναφείς δραστηριότητες που δημιουργούν έκθεση σε κίνδυνο αθέτησης, όπως οι δραστηριότητες του Ομίλου σε χρηματιστηριακές αγορές, αγορές κεφαλαίου και εκκαθαρίσεις συναλλαγών. Αυτός είναι ο σημαντικότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο Όμιλος. Η διαδικασία αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου διενεργείται ξεχωριστά από την Τράπεζα και από κάθε μία από τις θυγατρικές της. Το σύνολο των διαδικασιών αξιολόγησης του πιστωτικού κινδύνου που εφαρμόζονται από τις θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου συντονίζεται από τη Διεύθυνση Ελέγχου Πιστωτικού Κινδύνου της Τράπεζας και του Ομίλου (Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο). Οι παρακάτω ενότητες αναφέρονται στις διαδικασίες που ακολουθεί η Τράπεζα.

4.2.1 Πιστωτική Πολιτική για το Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο

Οι πιστωτικές πολιτικές για τις χορηγήσεις επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας και των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου καθορίζουν τις θεμελιώδεις αρχές για την αναγνώριση, μέτρηση, έγκριση, παρακολούθηση και παραγωγή αναφορών του πιστωτικού κινδύνου που αφορούν στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο και διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση για όλους τους πιστούχους.

Η πιστωτική πολιτική της Τράπεζας («Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου») καθώς και οι εξαιρέσεις από την Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου εγκρίνονται από το Δ.Σ. κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ. μετά από εισήγηση που υποβάλλεται από το Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου στην Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ. Η Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δυο χρόνια.

4.2.2 Πιστωτική Πολιτική για το Χαρτοφυλάκιο Λιανικής Τραπεζικής

Η πιστωτική πολιτική για τις χορηγήσεις λιανικής τραπεζικής («Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής») καθορίζει τα ελάχιστα πιστωτικά κριτήρια, τις πολιτικές, τις διαδικασίες και τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση και τον έλεγχο του πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνεται στα χαρτοφυλάκια λιανικής τόσο σε επίπεδο Τράπεζας όσο και σε επίπεδο Ομίλου. Το κύριο πεδίο εφαρμογής της είναι η ενίσχυση, καθοδήγηση και ρύθμιση της αποτελεσματικής και επαρκούς διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου, επιτυγχάνοντας έτσι μια βιώσιμη ισορροπία μεταξύ κινδύνου και απόδοσης.

Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής εγκρίνεται από το Δ.Σ. κατόπιν γνωμοδότησης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Δ.Σ., σε συνέχεια εισήγησης του Γενικού Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου προς την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων. Η Πιστωτική Πολιτική επισκοπείται σε ετήσια βάση και αναθεωρείται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και σε κάθε περίπτωση κάθε δυο χρόνια.

Η Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής γνωστοποιείται μέσω αντίστοιχων κανονισμών πιστωτικής πολιτικής που αποσκοπούν στην επίτευξη τριών βασικών στόχων:

- να καθορίσουν το πλαίσιο των βασικών πιστωτικών κριτηρίων, πολιτικών και διαδικασιών,
- να ενοποιήσουν τις πιστωτικές πολιτικές λιανικής τραπεζικής του Ομίλου, και
- να καθιερώσουν μια κοινή προσέγγιση διαχείρισης των κινδύνων λιανικής τραπεζικής.

Οι κανονισμοί πιστωτικής πολιτικής εγκρίνονται από την Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή και αναθεωρούνται όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο.

Η Διεύθυνση Πίστης Λιανικής Τραπεζικής του Ομίλου αναφέρεται απευθείας στο Γενικό Διευθυντή Πίστης και κύρια αρμοδιότητά της είναι να αξιολογήσει, να σχεδιάσει και να εγκρίνει την Πιστωτική Πολιτική που διέπει τα προϊόντα λιανικής τραπεζικής τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Επιπλέον, η Διεύθυνση Πίστης Λιανικής Τραπεζικής του Ομίλου παρακολουθεί στενά τη συνεπή εφαρμογή τόσο της Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής όσο και των διαδικασιών χορήγησης πιστώσεων.

Μέσω της εφαρμογής της Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής διενεργείται αποτελεσματικά η αξιολόγηση και εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου, τόσο για νέα όσο και για υφιστάμενα προϊόντα. Η Ανώτατη Εκτελεστική Επιτροπή ενημερώνεται τακτικά για όλες τις πτυχές της Πιστωτικής Πολιτικής Λιανικής Τραπεζικής. Καταρτίζονται σχέδια δράσης με τις απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες για την επίλυση θεμάτων, όποτε κρίνεται απαραίτητο, εντός των πλαισίων διάθεσης ανάληψης κινδύνου και στρατηγικού προσανατολισμού της Τράπεζας.

4.2.3 Διαδικασίες πιστοδοτικών λειτουργιών

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες του Ομίλου περιλαμβάνονται στην ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων - Πιστωτικός Κίνδυνος» της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

4.2.4 Αξιολόγηση πιστωτικού κινδύνου, παρακολούθηση και εσωτερικές διαβαθμίσεις

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί διάφορα υποδείγματα και μεθοδολογίες αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου, με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των δανειακών χαρτοφυλακίων τα οποία παρακολουθούνται συστηματικά από τη Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο και επικυρώνονται σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων από τον ανεξάρτητο Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων. Συγκεκριμένα:

Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο

Η Τράπεζα έχει αναπτύξει ένα ενιαίο σύστημα διαβάθμισης για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο (το οποίο αρχικά εγκρίθηκε και πιστοποιήθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος για σκοπούς Πυλώνα Ι), το οποίο χρησιμοποιείται για την ποσοτικοποίηση των παραμέτρων κινδύνου, όπως η Πιθανότητα Αθέτησης και εξυπηρετεί κυρίως την εγκριτική διαδικασία ενώ επίσης χρησιμοποιείται για σκοπούς τιμολόγησης, εκτίμησης του Εσωτερικού Κεφαλαίου της Τράπεζας (ICAAP), αναφορών, καθώς και στη διαδικασία υπολογισμού των προβλέψεων. Οι κανόνες ταξινόμησης των επιχειρηματικών πιστούχων σε βαθμίδες παρουσιάζονται με λεπτομέρεια στην Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου. Συνοπτικά, αναφέρουμε ότι η κλίμακα διαβάθμισης σχετίζεται με την Πιθανότητα Αθέτησης του αντισυμβαλλομένου πιστούχου και περιλαμβάνει συνολικά 21 βαθμίδες, από τις οποίες οι 19 αντιστοιχούν σε πιστούχους που δεν έχουν παρουσιάσει αθέτηση υποχρέωσης και οι 2 σε πιστούχους οι οποίοι έχουν περιέλθει σε κατάσταση αθέτησης. Διαφορετικά χρηματοδοτικά ανοίγματα έναντι του ιδίου πιστούχου, ταξινομούνται στην ίδια βαθμίδα, ανεξάρτητα από τις τυχόν διαφορές μεταξύ των πιστοδοτικών τους χαρακτηριστικών (π.χ. είδος ανοίγματος, προσφερόμενες εξασφαλίσεις κ.λπ.). Η διαδικασία

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ταξινόμησης πραγματοποιείται τουλάχιστον σε ετήσια βάση, ή και νωρίτερα σε περίπτωση που προκύπτουν νέες πληροφορίες ή δημοσιεύονται πρόσφατα οικονομικά στοιχεία, που δύνανται να επηρεάσουν τον αναληφθέντα κίνδυνο. Για την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πιστούχων, η Τράπεζα χρησιμοποιεί τέσσερα είδη υποδειγμάτων, τα οποία υλοποιούνται μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας Credit Lens (CL) που αναπτύχθηκε από την Moody's. Οι επιχειρηματικοί πιστούχοι, αξιολογούνται μέσω των κάτωθι υποδειγμάτων:

1. Μοντέλο Αξιολόγησης Επιχειρηματικών Πιστοδοτήσεων (ΜΑΕΠ): Αποτελεί «Υβριδικό» υπόδειγμα διαβάθμισης το οποίο υλοποιείται μέσω της πλατφόρμας Moody's Credit Lens (CL), η χρήση του οποίου εστιάζεται σε εταιρείες με πλήρη οικονομικά στοιχεία.
2. Μεθοδολογία Ειδικών Συντελεστών Στάθμισης Κινδύνων – 'Ειδικός Δανεισμός': Μέσω αυτών αξιολογούνται προτάσεις πιστοδότησης μεγάλων και σύνθετων έργων υποδομής και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (Project & Object Finance scorecards)
3. Σκοροκάρτα Αξιολόγησης Επιχειρήσεων με περιορισμένα οικονομικά στοιχεία: Χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση νεοϊδρυθεισών επιχειρήσεων καθώς και μικρότερων επιχειρήσεων με περιορισμένα οικονομικά στοιχεία, που τηρούν Βιβλία Β' Κατηγορίας (δηλ. απλογραφικά βιβλία)
4. Εμπειρικό Υπόδειγμα: Με τη χρήση του Υποδείγματος αξιολογούνται πιστούχοι που αποτελούν ειδικές περιπτώσεις (π.χ. αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, Μ.Κ.Ο κ.λπ.) για τους οποίους δεν είναι δυνατή η χρήση του ΜΑΕΠ των λοιπών υποδειγμάτων που λειτουργούν στην επιχειρηματική πλατφόρμα (Credit Lens).

Με τη χρήση όλων αυτών των υποδειγμάτων παράγονται σε τακτή βάση ταξινομήσεις των πιστούχων (ή πιστοδοτήσεων στην περίπτωση χρηματοδότησης έργων υποδομής ή και απόκτησης περιουσιακών στοιχείων) στην κλίμακα, οι οποίες στη συνέχεια αντιστοιχίζονται σε μία μοναδική Πιθανότητα Αθέτησης. Τα υποδείγματα βαθμονομούνται όποτε κριθεί απαραίτητο, επικυρώνονται βάσει της πολιτικής Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας και η απόδοσή τους παρακολουθείται από τη Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα.

Εκτός από τα παραπάνω υποδείγματα, η Τράπεζα έχει αναπτύξει και εφαρμόσει το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ) για το επιχειρηματικό της πελατολόγιο που αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο μέσω του οποίου, σε πολύ πρώιμα στάδια εντοπίζονται, παρακολουθούνται και διαχειρίζονται οι οφειλέτες που έχουν υποστεί επιδείνωση της πιστοληπτικής τους ικανότητας. Το ΣΕΠ εισήχθη στην Τράπεζα το 2018 και περιλαμβάνει αποδοτικές και αποτελεσματικές δομές, διαδικασίες, καθώς και κατάλληλα εργαλεία για την υποστήριξη της έγκαιρης διαχείρισης των καθυστερούμενων οφειλών.

Η τιμολόγηση των επιχειρηματικών πιστούχων διενεργείται μέσω ενός καλά εδραιωμένου Πλαισίου Τιμολόγησης με βάση το συνδεδεμένο κίνδυνο (Risk-Based Pricing). Το Πλαίσιο αυτό βασίζεται σε θεμελιώδεις αρχές τιμολόγησης και διέπεται από σχετικές πολιτικές, ευρέως αποδεκτές μεθοδολογίες και κατάλληλα εργαλεία τιμολόγησης. Καλύπτει τόσο τις νέες πιστοδοτήσεις όσο και την ανανέωση των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων που εμπίπτουν στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Επιπλέον, το Πλαίσιο Τιμολόγησης είναι ευθυγραμμισμένο με το Πλαίσιο Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων της Τράπεζας (Risk Appetite Framework), λαμβάνει υπ' όψιν το ισχύον εποπτικό πλαίσιο, τα διεθνή λογιστικά πρότυπα και τα αντίστοιχα υποδείγματα υπολογισμού προβλέψεων. Σε τακτική βάση (τουλάχιστον ετησίως) επισκοπείται, και αναθεωρείται εφόσον κριθεί απαραίτητο.

Το σύνολο των υποδειγμάτων που σχετίζονται με το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας παρουσιάζεται παρακάτω:

Υποδείγματα Πιστωτικού Κινδύνου με βάση τη χρήση, τον τύπο και το χαρτοφυλάκιο αναφοράς

Χρήση Υποδείγματος	Τύπος Υποδείγματος	Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο
Υποδείγματα IFRS 9	PD	1
	EAD	1
	LGD	1
Υπολογισμός Εσωτερικού Κεφαλαίου (Πυλώνας II – ICAAP)	PD	5
	EAD	-
	LGD	-
Εργαλεία Τιμολόγησης		1
Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ)		1
Σύνολο		10

Λιανική Τραπεζική

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου για το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής ξεκινά κατά το στάδιο της έγκρισης. Η διαδικασία χορήγησης είναι κεντροποιημένη, γεγονός που διασφαλίζει το διαχωρισμό καθηκόντων και την ομοιόμορφη εφαρμογή των πιστοδοτικών προτύπων. Κάθε νέο αίτημα αξιολογείται με τη χρήση υποδειγμάτων αξιολόγησης (application/origination scorecards), εξειδικευμένων για την εκάστοτε ομάδα προϊόντων. Επιπλέον, καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του κάθε δανείου παρακολουθείται σε τακτική βάση η συμπεριφορά αποπληρωμής τους με χρήση στατιστικών υποδειγμάτων (behavioral scorecards), και σε επίπεδο δανείου και σε επίπεδο πελάτη. Η Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο παράγει περιοδικές αναφορές (συχνότερες του έτους) για την ποιότητα των χαρτοφυλακίων οι οποίες παρέχονται στη Διοίκηση και προτείνει διορθωτικά μέτρα για την άμβλυνση και τον έλεγχο του πιστωτικού κινδύνου όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Ειδικότερα, το χαρτοφυλάκιο των στεγαστικών δανείων παρακολουθείται με τη χρήση πιο εξελιγμένων μεθόδων, δεδομένου ότι η Τράπεζα έχει υιοθετήσει από το 2008 την εφαρμογή της Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (A-IRB) για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου για τα ανοίγματα δανείων με εμπράγματα εξασφάλιση κατοικία. Το υπόδειγμα της Τράπεζας για την εκτίμηση της

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Πιθανότητας Αθέτησης (PD Model) αναπτύχθηκε το 2009 και βάσει πιο πρόσφατων επαναβαθμονομήσεων χρησιμοποιούνται για σκοπούς υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων βάσει της προσέγγισης εσωτερικών διαβαθμίσεων (IRB). Μετά την επιστροφή της Τράπεζας στην Τυποποιημένη Προσέγγιση (Standardized Approach) τον Ιούνιο 2019, το υπόδειγμα χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό εσωτερικού κεφαλαίου, καθώς και για σκοπούς παραγωγής εσωτερικών αναφορών και παρακολούθησης χαρτοφυλακίου. Κάθε μη αθετημένο άνοιγμα αξιολογείται με τη χρήση αυτού του Υποδείγματος Εκτίμησης της Πιθανότητας Αθέτησης σε μηνιαία βάση και κατατάσσεται σε μία από τις 10 διαβαθμίσεις (rools) με κοινά χαρακτηριστικά κινδύνου. Κάθε διαβάθμιση λαμβάνει μία διαφορετική Πιθανότητα Αθέτησης (PD). Όλα τα αθετημένα ανοίγματα λαμβάνουν Πιθανότητα Αθέτησης ίση με 100%.

Επιπλέον, το υπόδειγμα εκτίμησης Ζημίας σε Περίπτωση Αθέτησης (LGD model) για τα στεγαστικά δάνεια που αναπτύχθηκε εσωτερικά, χρησιμοποιείται κυρίως για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς, καθώς και για σκοπούς υπολογισμού Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP), Stress Test και Budget/Business/NPE/Recovery Planning. Το υπόδειγμα περιλαμβάνει τρία στοιχεία: το πρώτο παράγει πιθανότητες επιστροφής σε μη αθετημένη κατάσταση (curing) λαμβάνοντας υπόψη μακροοικονομικούς παράγοντες, το δεύτερο εκτιμά ποσοστά ανάκτησης (recovery rates) και το τρίτο ενσωματώνει το αναμενόμενο ποσό ανάκτησης από τη ρευστοποίηση των στοιχείων εξασφάλισης. Και τα δύο προαναφερθέντα υποδείγματα PD και LGD επικυρώνονται από τον ανεξάρτητο Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων και παρακολουθούνται τακτικά από τη Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο.

Αναφορικά με τις πιστοδοτήσεις προς Μικρές Επιχειρήσεις, ακολουθείται η ίδια βασική αρχή κεντροποιημένης αξιολόγησης και παρακολούθησής τους με το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο. Όλα τα αιτήματα πιστοδότησης αξιολογούνται κατά την αρχική τους έγκριση, και στη συνέχεια με ετήσια τουλάχιστον συχνότητα, καθώς και κατά τις ημερομηνίες ανανέωσης των πιστοδοτικών πλαισίων. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω μιας σειράς υποδειγμάτων πιστωτικού κινδύνου, τα οποία επιτρέπουν τη μέτρηση, διαχείριση και έγκριση του πιστωτικού κινδύνου. Τα υποδείγματα αξιοποιούν ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών που αφορούν τόσο την εταιρία όσο και τους βασικούς φορείς, δεδομένα συναλλαγών (π.χ. τρεχούμενοι λογαριασμοί και συναλλαγές πιστωτικών καρτών), καθώς και άλλα στοιχεία όπως το οικοσύστημα των συνδεδεμένων εταιρειών καθώς και στοιχεία Λευκού Τειρεσία. Το αποτέλεσμα των παραπάνω υποδειγμάτων συνδυάζεται με τα υπάρχοντα συμπεριφορικά μοντέλα μικρών επιχειρήσεων και ιδιωτών, και αποτυπώνεται σε μία τελική βαθμίδα για τον πιστούχο που αντιστοιχεί σε μια Πιθανότητα Αθέτησης και αντανακλά την πιστοληπτική του ικανότητα.

Επιπλέον, υφίσταται το υπόδειγμα εκτίμησης Ζημίας σε Περίπτωση Αθέτησης (LGD model) για Μικρές Επιχειρήσεις το οποίο χρησιμοποιείται κυρίως για σκοπούς χρηματοοικονομικής αναφοράς, καθώς και για σκοπούς υπολογισμού Εσωτερικού Κεφαλαίου (ICAAP), Stress Test και Budget/Business/NPE/Recovery Planning. Η μεθοδολογία εξετάζει τρεις συνιστώσες (Curing, Recoveries, Loss Given Liquidation) που οδηγούν στην εφαρμογή μιας επαρκούς τεχνικής υπολογισμού που λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του οφειλέτη και του χαρτοφυλακίου, καθώς και τις μακροχρόνιες οικονομικές συνθήκες της ελληνικής αγοράς.

Όπως παραπάνω, τα μοντέλα PD και LGD για τις Μικρές Επιχειρήσεις επικυρώνονται από τον ανεξάρτητο Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων και παρακολουθούνται τακτικά από τη Δ.Ε.Π.Κ.Τ&Ο.

Όπως και στο επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, η Τράπεζα εφαρμόζει ΣΕΠ για το σύνολο του πελατολογίου Λιανικής Τραπεζικής και συγκεκριμένα των χαρτοφυλακίων Στεγαστικής Πίστης, Καταναλωτικής Πίστης και Μικρών Επιχειρήσεων, με στόχο την αναγνώριση πιθανών πιστωτικών ζημιών σε πολύ πρώιμο στάδιο. Το ΣΕΠ υποστηρίζεται από κατάλληλη τεκμηρίωση διαδικασιών, δικλίδων ασφαλείας και εργαλείων για την επίτευξη αποτελεσματικής διαχείρισης των καθυστερημένων οφειλών.

Για την τιμολόγηση των πελατών Λιανικής Τραπεζικής, εφαρμόζεται ένα καλά εδραιωμένο Πλαίσιο Τιμολόγησης με βάση τον κίνδυνο (Risk-Based Pricing), το οποίο διέπεται από σχετικές πολιτικές, γενικώς αποδεκτές μεθοδολογίες και κατάλληλα εργαλεία τιμολόγησης.

Το σύνολο των υποδειγμάτων που σχετίζονται με το χαρτοφυλάκιο Λιανικής Τραπεζικής παρουσιάζεται παρακάτω:

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Υποδείγματα Πιστωτικού Κινδύνου με βάση τη χρήση, τον τύπο και το χαρτοφυλάκιο αναφοράς

Χρήση Υποδείγματος	Τύπος Υποδείγματος	Στεγαστικά Δάνεια	Καταναλωτικά Δάνεια	Ανοίγματα Ανακυκλούμενης Πίστωσης	Μικρές Επιχ/σεις	Σύνολο
Υποδείγματα IFRS 9	PD	1	1	1	1	4
	EAD	-	-	1	1	2
	LGD	1	1	1	1	4
Υπολογισμός Εσωτερικού Κεφαλαίου (Πυλώνας II – ICAAP)	PD	1	-	-	4	5
	LGD	1	-	-	1	2
Εργαλεία Τιμολόγησης		1	1	1	1	4
Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ)		1	1	2	1	5
Σκορόκαρτες	Σκορόκαρτα Αιτήσεων	1	2	1	-	4
	Συμπεριφορική Σκορόκαρτα	3	2	6	-	11
	Συμπεριφορικές Σκορόκαρτες σε Επίπεδο Πελάτη	4	4	4	-	12
Σύνολο		14	12	17	10	53

4.2.5 Διαχείριση Κινδύνου Συγκέντρωσης

Η Τράπεζα διαχειρίζεται τη χορήγηση πιστοδοτήσεων, ελέγχει την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζει την εποπτική της συμμόρφωση, μέσω ενός συστήματος εσωτερικών ορίων. Η διαδικασία διαχείρισης του κινδύνου συγκέντρωσης περιγράφεται στην ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων - Κίνδυνος Συγκέντρωσης» της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

4.2.6 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ

Πρόβλεψη ΑΠΖ αναγνωρίζεται για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος, χρεωστικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται σε ΕΑΜΛΣΕ, απαιτήσεις από μισθώματα, συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης και συγκεκριμένες δανειακές δεσμεύσεις που πληρούν τον ορισμό του χρηματοοικονομικού μέσου. Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει μια πολιτική διενέργειας προβλέψεων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 (η «Πολιτική Απομείωσης»), η οποία εφαρμόζεται επίσης και απ' όλες τις θυγατρικές και θέτει κατευθυντήριες γραμμές για την επιμέτρηση των ΑΠΖ. Οι λογιστικές πολιτικές του Ομίλου για την αναγνώριση και επιμέτρηση προβλέψεων ΑΠΖ περιγράφονται στη Σημείωση 2.7.7 «Προβλέψεις Απομείωσης - Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές». Βάσει της Πολιτικής Απομείωσης, η Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- Επισκοπεί και εγκρίνει τα μακροοικονομικά σενάρια και τους συντελεστές σάθμισης των σεναρίων.
- Διασφαλίζει ότι οι προβλέψεις ΑΠΖ για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις δεσμεύσεις εκτός ισολογισμού, που είναι εντός πεδίου εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, διενεργούνται σύμφωνα με την Πολιτική Απομείωσης.
- Διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις εγκεκριμένες διαδικασίες υπολογισμού προβλέψεων απομείωσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.
- Επισκοπεί και εγκρίνει το ποσό των προβλέψεων ΑΠΖ που έχουν εκτιμηθεί, είτε σε ατομική βάση από τις αρμόδιες Διευθύνσεις, ή σε συλλογική βάση από το εξειδικευμένο πληροφοριακό σύστημα υπολογισμού ΑΠΖ.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ορισμός Αθέτησης

Ο Όμιλος έχει εναρμονίσει τον ορισμό της αθέτησης για σκοπούς χρηματοοικονομικών αναφορών με τον ορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΜΕΑ) για εποπτικούς σκοπούς, όπως αυτός ορίζεται από τα ΕΒΑ ITS, και κατά συνέπεια ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θεωρείται ως απομειωμένο και κατατάσσεται στο Στάδιο 3, όταν έχει ταξινομηθεί ως ΜΕΑ, σύμφωνα με την Πολιτική Ταξινόμησης των Μη Εξυπηρετούμενων και υπό Ρύθμιση Ανοιγμάτων του Ομίλου. Επιπρόσθετα, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών δημοσίευσε τις Τελικές Οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού της αθέτησης δυνάμει του άρθρου 178 του Κανονισμού (ΕΕ) υπ' αριθ. 575/2013 (ΕΒΑ/GL/2016/07), και του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1845 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας («ΕΚΤ») σχετικά με τον καθορισμό του ορίου σημαντικότητας βάσει του οποίου εκτιμάται το ουσιώδες των καθυστερημένων πιστωτικών υποχρεώσεων, με στόχο την εναρμόνιση της εφαρμογής του μεταξύ των ευρωπαϊκών πιστωτικών ιδρυμάτων και τη βελτίωση της συνοχής στην εφαρμογή των εποπτικών διατάξεων σχετικά με την κεφαλαιακή θέση από τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα, οι οποίες έχουν τεθεί σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου 2021.

Σύμφωνα με το νέο ορισμό αθέτησης τα ανοίγματα (εκτός εκείνων που διακρατούνται για εμπορικούς σκοπούς ή των χρεωστικών τίτλων όπου ο Όμιλος δεν έχει άλλα ανοίγματα προς τον οφειλέτη) θα ταξινομούνται σε Στάδιο 3 βάσει των ακόλουθων κύριων κριτηρίων:

- (α) Ληξιπρόθεσμες οφειλές Λιανικής Τραπεζικής άνω των €100 και άνω των €500 για τα υπόλοιπα χαρτοφυλάκια που τελούν σε υπερημερία για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τις 90 μέρες, αποτελώντας τουλάχιστον 1% του συνολικού ανοίγματος του πιστούχου. Για το Επιχειρηματικό Χαρτοφυλάκιο η αξιολόγηση διενεργείται σε επίπεδο συνολικών οφειλών του πιστούχου στον Όμιλο, σε αντίθεση με τα ανοίγματα της Λιανικής όπου η αξιολόγηση διενεργείται σε επίπεδο πιστοδότησης. Στην περίπτωση των πιστωτικών καρτών, το άνοιγμα θεωρείται μη εξυπηρετούμενο σε περίπτωση μη καταβολής περισσότερων από τρεις (3) μηνιαίες δόσεις. Η ταξινόμηση σε Στάδιο 3 για υπερημερία που υπερβαίνει τις 90 ημέρες μπορεί να αποφευχθεί μόνο σε περιπτώσεις ληξιπρόθεσμων οφειλών που οφείλονται σε επιχειρηματικές δικαστικές διαφορές, σε συγκεκριμένους συμβατικούς όρους ή σε τεχνικούς λόγους που σχετίζονται με τα πληροφοριακά συστήματα (δηλ. καταστάσεις «τεχνικής καθυστέρησης»).
- (β) Τρίμηνη δοκιμαστική περίοδος για μη-ρυθμισμένα ανοίγματα, κατά τη διάρκεια της οποίας δεν εφαρμόζονται κριτήρια αθέτησης.
- (γ) Λοιπά κριτήρια που αποδεικνύουν, ακόμα και σε περίπτωση απουσίας ληξιπρόθεσμης οφειλής, ότι ο αντισυμβαλλόμενος δεν είναι σε θέση να εξυπηρετήσει όλες τις χρηματοοικονομικές του υποχρεώσεις, περιλαμβάνουν ενδεικτικά τα ακόλουθα:
- Παραχωρήσεις σε πιστούχους που αντιμετωπίζουν ή πρόκειται να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην εξυπηρέτηση των χρηματοοικονομικών τους δεσμεύσεων που οδηγούν σε μείωση της παρούσας αξίας των ταμειακών ροών άνω του 1% σε σύγκριση με την αρχική αξία (επείγουσα αναδιάρθρωση που οδηγεί σε μείωση χρηματοοικονομικής υποχρέωσης).
 - Μερική ή ολική πώληση πιστωτικών υποχρεώσεων με σημαντική οικονομική ζημία, ήτοι >5%.
 - Ζημιές που έχουν αναγνωριστεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης για μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία, οι οποίες αντιπροσωπεύουν πιστωτικές ζημιές.

Μία δέσμευση θεωρείται ως ΜΕΑ εάν, όταν εκταμειωθεί ή χρησιμοποιηθεί με άλλο τρόπο, δημιουργεί ανοίγματα που φέρουν τον κίνδυνο να μην εξοφληθούν πλήρως χωρίς την ρευστοποίηση των σχετικών καλυμμάτων. Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα θεωρούνται ως ΜΕΑ στο σύνολο της ονομαστικής τους αξίας, όταν υπάρχει κίνδυνος να γίνει κατάπτωση της εγγύησης από τον λήπτη, καθώς και όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις ταξινόμησης ως ΜΕΑ του υποκείμενου εγγυημένου ανοίγματος.

Ένας χρεωστικός τίτλος θεωρείται απομειωμένος και κατατάσσεται στο Στάδιο 3 βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, όταν ο εκδότης έχει καθυστερήσει τουλάχιστον μία πληρωμή κεφαλαίου ή τόκων, βάσει των συμβατικών όρων του τίτλου, ανεξάρτητα από τις ημέρες καθυστέρησης. Επιπλέον, ένας χρεωστικός τίτλος θεωρείται απομειωμένος εάν υπάρχει τουλάχιστον μία εξωτερική αξιολόγηση πιστοληπτικής διαβάθμισης του τίτλου ή του εκδότη, που αντιστοιχεί σε Χρεοκοπία (Default) ή Επιλεκτική Χρεοκοπία (Selective Default).

Σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου

Ένα μη απομειωμένο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ταξινομείται στο Στάδιο 2 όταν έχει υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου μετά την αρχική του αναγνώριση, αλλιώς ταξινομείται στο Στάδιο 1. Η αξιολόγηση του κατά πόσον ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση διενεργείται σε επίπεδο χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου σε κάθε περίοδο αναφοράς, εξετάζοντας τη μεταβολή του κινδύνου αθέτησης καθ' όλη την εναπομένουσα διάρκεια ζωής του χρηματοπιστωτικού μέσου. Η αξιολόγηση συγκρίνει τον κίνδυνο αθέτησης κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σύγκριση με τον αντίστοιχο κίνδυνο αθέτησης κατά την αρχική αναγνώριση, λαμβάνοντας υπόψη λογικές και βάσιμες παραδοχές, καθώς και στοιχεία για παρελθοντικά γεγονότα, τρέχουσες και μελλοντικές οικονομικές συνθήκες. Η αξιολόγηση είναι αμερόληπτη, σταθμισμένη βάσει πιθανοτήτων, και στο βαθμό που αυτό είναι σχετικό, βασίζεται σε πληροφορίες σχετικά με το μέλλον, οι οποίες είναι συνεπείς με τις αντίστοιχες πληροφορίες που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ.

Η Τράπεζα διενεργεί την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου βάσει των αρχών που διατυπώνονται στην Πολιτική Απομείωσης και αποτελείται από τα παρακάτω:

- **Ποσοτικά κριτήρια**, που αφορούν στην ποσοτική σύγκριση της πιθανότητας αθέτησης ή της πιστοληπτικής διαβάθμισης κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με την αντίστοιχη ένδειξη πιστωτικού κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση,
- **Ποιοτικά κριτήρια**, ήτοι όλα τα ανοίγματα που έχουν ταξινομηθεί ως εξυπηρετούμενα ανοίγματα υπό ρύθμιση και εταιρικοί οφειλέτες που έχουν συμπεριληφθεί στην εσωτερική λίστα παρακολούθησης, και

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

- **Δείκτες «ασφαλείας»:** Ο Όμιλος εφαρμόζει σε όλα τα δανειακά ανοίγματα το τεκμήριο που θέτει το ΔΠΧΑ 9, σύμφωνα με το οποίο ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου θεωρείται ότι έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση όταν οι συμβατικές πληρωμές εμφανίζουν καθυστέρηση για διάστημα άνω των 30 ημερών. Επιπλέον, για τα δανειακά ανοίγματα εφαρμόζεται ο δείκτης «ασφαλείας» της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής αναφορικά με την τριπλάσια αύξηση της πιθανότητας αθέτησης (EBA threefold increase) ως κριτήριο ταξινόμησης στο Στάδιο 2.

Αναφορικά με τα ποσοτικά κριτήρια και τους δείκτες «ασφαλείας», αυτά αναλύονται παρακάτω ανά είδος ανοίγματος:

α. Δανειακά ανοίγματα λιανικής τραπεζικής

Η ταξινόμηση σε στάδια πραγματοποιείται βάσει της σύγκρισης της σταθμισμένης ανά σενάριο πιθανότητας αθέτησης πλήρους διάρκειας ζωής που έχει προκύψει από την αξιολόγηση κινδύνου κατά την αρχική αναγνώριση σε σχέση με την σταθμισμένη πιθανότητα αθέτησης πλήρους διάρκειας ζωής σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, για την υπολειπόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Η αξιολόγηση του κατά πόσον υπάρχει σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση και η επακόλουθη μεταφορά του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου από το Στάδιο 1 στο Στάδιο 2 βάσει ποσοτικών κριτηρίων, γίνεται βάσει ξεχωριστού υποδείγματος ορίων που έχει αναπτύξει η Τράπεζα για κάθε ομάδα δανειακών ανοιγμάτων λιανικής τραπεζικής (στεγαστικά δάνεια, καταναλωτικά δάνεια, δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις). Τα υποδείγματα εκτίμησης των ορίων σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου εκτιμώνται στατιστικά με τη χρήση ιστορικών δεδομένων στο πλαίσιο της ανάπτυξης υποδειγμάτων εκτίμησης της πιθανότητας αθέτησης πλήρους διάρκειας ζωής του ΔΠΧΑ 9. Τα όρια που προκύπτουν από τα υποδείγματα δεν μεταβάλλονται εξωγενώς. Αποτελούν σχετικά όρια και διαφοροποιούνται ανάλογα με το επίπεδο της πιθανότητας αθέτησης πλήρους διάρκειας ζωής κατά την αρχική αναγνώριση, διασφαλίζοντας επίσης ότι υψηλότερες τιμές πιθανότητας αθέτησης κατά την αρχική αναγνώριση σχετίζονται με χαμηλότερα όρια σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου. Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, η εκτιμώμενη μέση σχετική αύξηση για την αξιολόγηση ύπαρξης σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου κυμαίνεται μεταξύ 58% και 123%, ανάλογα με την ομάδα δανειακών ανοιγμάτων λιανικής τραπεζικής.

Επιπλέον, για τα ανοίγματα με πιθανότητα αθέτησης πλήρους διάρκειας ζωής ίση ή μεγαλύτερη από 0,3% κατά την ημερομηνία αναφοράς, εφαρμόζεται ο δείκτης ασφαλείας αναφορικά με την τριπλάσια αύξηση της πιθανότητας αθέτησης (EBA threefold increase) ως κριτήριο ταξινόμησης στο Στάδιο 2.

β. Δανειακά ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής

Η αξιολόγηση ύπαρξης σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου πραγματοποιείται με βάση τις μεταβολές στην εσωτερική διαβάθμιση (internal rating) του πιστούχου από την αρχική αναγνώριση. Το όριο σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου βάσει ποσοτικών κριτηρίων για τη μεταφορά ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου στο Στάδιο 2, κυμαίνεται από μία έως οκτώ υποβαθμίσεις επί της κλίμακας εσωτερικών διαβαθμίσεων της Τράπεζας, με τα σχετικά όρια να είναι ευρύτερα για πιστούχους με χαμηλότερο πιστωτικό κίνδυνο κατά την αρχική αναγνώριση και στενότερα για πιστούχους με υψηλότερο πιστωτικό κίνδυνο κατά την αρχική αναγνώριση.

Επιπλέον, για τα ανοίγματα με ετήσια “point-in-time” (PIT) πιθανότητα αθέτησης (βάσει της πιθανότητας αθέτησης στην οποία έχει αντιστοιχηθεί η πιστοληπτική αξιολόγηση του πιστούχου στην κλίμακα διαβάθμισης, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 4.2.4 «Αξιολόγηση πιστωτικού κινδύνου, παρακολούθηση και εσωτερικές διαβαθμίσεις») ίση ή μεγαλύτερη από 0,3% κατά την ημερομηνία αναφοράς, εφαρμόζεται ο δείκτης ασφαλείας αναφορικά με την τριπλάσια αύξηση της ετήσιας πιθανότητας αθέτησης (EBA threefold increase) ως κριτήριο ταξινόμησης στο Στάδιο 2.

γ. Χρεωστικοί τίτλοι και λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Όλοι οι χρεωστικοί τίτλοι και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις κατά κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αξιολογούνται σε εξατομικευμένη βάση για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, βάσει αξιολογήσεων πιστοληπτικής διαβάθμισης από οίκους αξιολόγησης. Αν μια αξιολόγηση πιστοληπτικής διαβάθμισης από οίκο αξιολόγησης είναι διαθέσιμη για έναν χρεωστικό τίτλο, τότε η αξιολόγηση για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου πραγματοποιείται βάσει αυτής, αντί για την αξιολόγηση του εκδότη, ούτως ώστε να ληφθούν υπόψη τυχόν πιστωτικά χαρακτηριστικά που αφορούν στο εν λόγω μέσο. Όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν απαιτήσεις κατά κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, όπως διατραπεζικές τοποθετήσεις, συμβάσεις αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων και χρεωστικοί τίτλοι χωρίς αξιολόγηση πιστοληπτικής διαβάθμισης από οίκο αξιολόγησης, αξιολογούνται για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου βάσει της πιστοληπτικής διαβάθμισης του αντισυμβαλλομένου ή του εκδότη. Οποιοδήποτε από τα προαναφερθέντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχει αξιολογηθεί ως “investment grade” κατά την ημερομηνία αναφοράς, θεωρείται ότι εμπεριέχει χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο και ταξινομείται στο Στάδιο 1 χωρίς περαιτέρω ανάλυση σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου.

Μεταφορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στο Στάδιο 1

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μεταφέρονται πίσω στο Στάδιο 1 όταν παύουν να πληρούνται τα κριτήρια για σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου.

Περίοδος επιμέτρησης ΑΠΖ

Η περίοδος επιμέτρησης των ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής βασίζεται στη μέγιστη συμβατική περίοδο κατά την οποία η Τράπεζα εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, η οποία προσδιορίζεται βάσει των ουσιαστικών συμβατικών όρων. Για τα ανακυκλούμενα δανειακά ανοίγματα, η περίοδος έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο προσδιορίζεται βάσει των αναμενόμενων ενεργειών διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου και ιστορικής πληροφόρησης.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ενσωμάτωση πληροφοριών σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις στο οικονομικό περιβάλλον

Η επιμέτρηση των ΑΠΖ ενσωματώνει πληροφορίες σχετικά με τη μελλοντική εξέλιξη μακροοικονομικών μεταβλητών. Ο Όμιλος επιλέγει τρία σενάρια προβλέψεων αναφορικά με τη δυναμική πορεία της οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα και τα συνδυάζει με ένα αντίστοιχο σετ συντελεστών στάθμισης που αποτυπώνουν την πιθανότητα να συμβεί καθένα από αυτά τα σενάρια. Ο Όμιλος αξιολογεί την καταλληλότητα και την ευλογοφάνεια του αντίστοιχου σταθμισμένου σεναρίου συνδυάζοντας σχετικές πληροφορίες από επίσημες πηγές, τους κύριους οίκους αξιολόγησης και αξιόπιστους ιδιωτικούς φορείς, και χρησιμοποιεί ένα οικονομετρικό υπόδειγμα εκτίμησης που συσχετίζει την εξέλιξη του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) με την πορεία των υπόλοιπων μακροοικονομικών μεταβλητών που χρησιμοποιούνται στους υπολογισμούς των ΑΠΖ, καθώς και ενός ελάχιστου αριθμού λοιπών εξωγενών ερμηνευτικών μεταβλητών. Τα επιλεγμένα σενάρια αναφορικά με τη μελλοντική πορεία του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ και οι σχετικοί συντελεστές στάθμισης εγκρίνονται από τη Διοίκηση. Πιο συγκεκριμένα, η Τράπεζα εφαρμόζει τρία μακροοικονομικά σενάρια αναφορικά με τη δυναμική πορεία των βασικών μεταβλητών, τα οποία χαρακτηρίζονται ως «βασικό», «αισιόδοξο» και «δυσμενές», με συντελεστές στάθμισης 55%, 20% και 25% αντιστοίχως, τα οποία αναπτύσσονται από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης. Τα μακροοικονομικά σενάρια καθώς και οι συντελεστές στάθμισής τους, εγκρίνονται από την Επιτροπή Προβλέψεων Απομείωσης και Διαγραφών Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων ενώ η επάρκεια και η απόδοση των σχετικών υποδειγμάτων κατάρτισής τους αποτιμάται εντός του ευρύτερου πλαισίου επικύρωσης των υποδειγμάτων εκτίμησης των ΑΠΖ από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων. Τα μακροοικονομικά σενάρια που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση των ΑΠΖ είναι τα ίδια με εκείνα που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου (SICR).

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί μακροοικονομικές μεταβλητές που σχετίζονται με εξελίξεις που αφορούν στην ελληνική οικονομία και η πρόβλεψη ΑΠΖ συναρτάται κυρίως από τις μεταβολές στο ΑΕΠ και τον Δείκτη Τιμών Οικιστικών Ακινήτων (ΔΤΟΑ) (House Price Index - HPI). Όσον αφορά στο ΔΤΟΑ, οι τιμές που αντιστοιχούν στο αισιόδοξο σενάριο έχουν θεωρηθεί εξωγενώς ίσες με αυτές του βασικού σεναρίου για την περίοδο πρόβλεψης, με δεδομένη την αβεβαιότητα και εξαιτίας του σημαντικού ρόλου που έχουν ιδιοσυγκρασιακοί παράγοντες, οι οποίοι επενεργούν στην τρέχουσα συγκυρία και δεν ενσωματώνονται στο υπόδειγμα εκτίμησης, αλλά ενδέχεται να επηρεάζουν τη συγκεκριμένη αγορά κατά την περίοδο αναφοράς. Οι μέσες ετήσιες προβλέψεις σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα (2024-2028) για τις δύο κύριες μεταβλητές υπό κάθε μακροοικονομικό σενάριο ξεχωριστά έχουν ως εξής:

	Βασικό	Αισιόδοξο	Δυσμενές
Ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ (%)	2,0	3,2	-0,2
Ρυθμός μεταβολής ΔΤΟΑ (%)	3,6	3,6	1,5

Η πρόβλεψη ΑΠΖ παρουσιάζει ευαισθησία σε μεταβολές των σεναρίων σχετικά με τις μελλοντικές εκτιμήσεις των παραπάνω μακροοικονομικών μεταβλητών. Δεδομένου ότι η πρόβλεψη ΑΠΖ του Ομίλου επηρεάζεται κυρίως από την Τράπεζα, η Διοίκηση αξιολόγησε την ευαισθησία της πρόβλεψης ΑΠΖ για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος της Τράπεζας, έναντι εύλογα πιθανών μεταβολών στις συγκεκριμένες μεταβλητές, σε σύγκριση με τα αντίστοιχα σενάρια εκτιμήσεων που χρησιμοποιήθηκαν στην επιμέτρηση ΑΠΖ κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2023. Η ανάλυση ευαισθησίας διενεργήθηκε με την υπόθεση μιας «ευνοϊκής» και μιας «δυσμενούς» μετατόπισης των τριών σεναρίων μελλοντικών εκτιμήσεων του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ και του ΔΤΟΑ, διατηρώντας τους ίδιους συντελεστές στάθμισης ανά σενάριο (δηλ. 55%, 20% και 25%, για το βασικό, αισιόδοξο και δυσμενές σενάριο, αντίστοιχα). Δεδομένου ότι ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ διαδραματίζει κείμενο ρόλο στον προσδιορισμό των λοιπών μεταβλητών, αυτές οι δύο παραλλαγές εξωγενούς μετατόπισης των αρχικών σεναρίων του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ έχουν χρησιμοποιηθεί για να παραχθούν δύο εκδοχές μακροοικονομικών σεναρίων – βασισμένων στα σχετικά υποδείγματα – για το σύνολο των μεταβλητών (συμπεριλαμβανομένου και του ΔΤΟΑ). Επιπροσθέτως, διενεργήθηκε μια επιπλέον ανάλυση ευαισθησίας που εστιάζει αποκλειστικά στη μεταβολή του ΔΤΟΑ, διατηρώντας σταθερές στις αρχικές τους τιμές όλες τις υπόλοιπες μακροοικονομικές μεταβλητές.

Τα εναλλακτικά υποθετικά σενάρια εφαρμόστηκαν στο σύνολο της προβλεπτικής περιόδου (2024-2050), με την υποθετική μέση απόκλιση που έχει εφαρμοστεί ανά μακροοικονομική μεταβλητή και σενάριο να παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Μεταβολή συγκριτικά με τα σενάρια που χρησιμοποιήθηκαν στην επιμέτρηση ΑΠΖ κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2023 και 2022, εκφρασμένη σε ποσοστιαίες μονάδες

Εναλλακτικό υποθετικό σενάριο	Βασικό	Αισιόδοξο	Δυσμενές
Υψηλότερο ΑΕΠ	+1,0	+1,0	+1,0
Χαμηλότερο ΑΕΠ	-1,0	-1,0	-1,0
Υψηλότερος ΔΤΟΑ	+1,0	+1,0	+1,0
Χαμηλότερος ΔΤΟΑ	-1,0	-1,0	-1,0

Ο ακόλουθος πίνακας περιλαμβάνει την επίδραση στην πρόβλεψη ΑΠΖ για κάθε ένα εναλλακτικό υποθετικό σενάριο για το ΑΕΠ και το ΔΤΟΑ ανά Στάδιο απομείωσης, η οποία εκφράζεται σαν ποσοστό της πρόβλεψης ΑΠΖ για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος της Τράπεζας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023 και 2022. Η επίδραση στις προβλέψεις ΑΠΖ θα πρέπει να αξιολογείται στο πλαίσιο της ανάλυσης ευαισθησίας στο σύνολό της, σε συνδυασμό με τις παραπάνω επεξηγηματικές σημειώσεις.

31 Δεκεμβρίου 2023	Επίδραση στην πρόβλεψη ΑΠΖ				
	Εναλλακτικό υποθετικό σενάριο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Υψηλότερο ΑΕΠ		-0,2%	-0,9%	-0,5%	-1,6%
Χαμηλότερο ΑΕΠ		+0,2%	+0,9%	+0,4%	+1,5%
Υψηλότερος ΔΤΟΑ		-0,04%	-0,2%	-0,2%	-0,4%
Χαμηλότερος ΔΤΟΑ		+0,05%	+0,2%	+0,2%	+0,4%

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	Επίδραση στην πρόβλεψη ΑΠΖ			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Εναλλακτικό υποθετικό σενάριο				
Υψηλότερο ΑΕΠ	-0,03%	-1,3%	-0,5%	-1,9%
Χαμηλότερο ΑΕΠ	+0,01%	+1,4%	+0,4%	+1,9%
Υψηλότερος ΔΤΟΑ	-0,03%	-0,2%	-0,2%	-0,4%
Χαμηλότερος ΔΤΟΑ	+0,03%	+0,2%	+0,2%	+0,5%

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023, η εφαρμογή συντελεστή στάθμισης 100% στο αισιόδοξο σενάριο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της πρόβλεψης ΑΠΖ κατά 1,7% σε σύγκριση με τη σταθμισμένη πρόβλεψη ΑΠΖ της Τράπεζας (31 Δεκεμβρίου 2022: -2,0%), ενώ η εφαρμογή συντελεστή στάθμισης 100% στο δυσμενές σενάριο θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της πρόβλεψης ΑΠΖ κατά 2,7% σε σύγκριση με τη σταθμισμένη πρόβλεψη ΑΠΖ της Τράπεζας (31 Δεκεμβρίου 2022: +3,1%).

Διαχείριση κινδύνου υποδειγμάτων στα υποδείγματα του ΔΠΧΑ 9

Η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 απαιτεί την εφαρμογή πληθώρας υποδειγμάτων. Η πολυπλοκότητα των υποδειγμάτων αυτών, καθώς και ο βαθμός εξάρτησής τους από παραμέτρους που εκτιμώνται μέσω λοιπών υποδειγμάτων είναι υψηλού επιπέδου, συνεπώς, τυχόν αλλαγές στις παραμέτρους και στα δεδομένα (π.χ. εσωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας, συμπεριφορικά σκορ κλπ.), καθώς και νέα ή αναθεωρημένα υποδείγματα, ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά τις προβλέψεις ΑΠΖ. Τα υποδείγματα επικυρώνονται από τον Τομέα Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας, σύμφωνα με το Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Υποδειγμάτων της Τράπεζας. Η Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων της Τράπεζας περιλαμβάνει συγκεκριμένες μετρικές και στατιστικούς ελέγχους που εφαρμόζονται για την ποσοτική επικύρωση του πιστωτικού κινδύνου και συγκεκριμένα για τα ακόλουθα υποδείγματα και μεθοδολογίες:

- Υποδείγματα PD, LGD και EAD
- Μεθοδολογία σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου
- Μακροοικονομικά υποδείγματα πληροφοριών σχετικά με τη μελλοντική εξέλιξη των εκτιμώμενων παραμέτρων (FLI)

Η διαδικασία της επικύρωσης ενός υποδείγματος περιλαμβάνει την αξιολόγηση των ποιοτικών και ποσοτικών του χαρακτηριστικών, όπως αυτά παρουσιάζονται αναλυτικά στην Πολιτική Επικύρωσης Υποδειγμάτων και στα Παραρτήματά της. Τα ποιοτικά κριτήρια αφορούν κυρίως τον έλεγχο της πληρότητας, της ορθότητας και της συνέπειας των χρησιμοποιούμενων δεδομένων, τον σχεδιασμό του υποδείγματος, τη συμμόρφωσή του με εσωτερικές και εποπτικές απαιτήσεις, την αυστηρότητα της υλοποίησής του στα πηγαία συστήματα της Τράπεζας, καθώς και τη χρήση του, ενώ τα ποσοτικά περιλαμβάνουν τη μέτρηση της ακρίβειας, της προβλεπτικής ικανότητας αλλά και της σταθερότητας των παραγόμενων αποτελεσμάτων.

Προσαρμογές στην επιμέτρηση ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο των αρχών που ακολουθεί αναφορικά με τον υπολογισμό προβλέψεων, εφαρμόζει κατά περίπτωση επικαλύψεις επί των αποτελεσμάτων των υποδειγμάτων βάσει της ειδικής κρίσης και εμπειρίας του επί πιστωτικών θεμάτων, ώστε να ληφθούν υπόψη πρόσθετοι κίνδυνοι και να ενσωματωθεί ο αντίκτυπος από νέες οικονομικές συνθήκες και μακροοικονομικές αβεβαιότητες ως αποτέλεσμα απροσδόκων γεγονότων, τα οποία ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζονται έγκαιρα στα αποτελέσματα των υποδειγμάτων επιμέτρησης ΑΠΖ. Οι επικαλύψεις αυτές μπορεί επίσης να σχετίζονται με λογιστικές απαιτήσεις που δεν ενσωματώνονται στα αποτελέσματα των υποδειγμάτων επιμέτρησης ΑΠΖ λόγω περιορισμών των υποδειγμάτων.

Η διοίκηση αξιολογεί σε κάθε τρίμηνο τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες και καταλήγει αναφορικά με το αν η εφαρμογή επικαλύψεων είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση αναδυόμενων κινδύνων ή αν οι επικαλύψεις προηγούμενων περιόδων δεν απαιτούνται πλέον, ενσωματώνοντας τις σχετικές αβεβαιότητες στην εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών με έγκυρο, συνεπή και αποτελεσματικό τρόπο, σύμφωνα με τα σχετικά εσωτερικά πλαίσια και διαδικασίες του Ομίλου. Ο προσδιορισμός και η εκτίμηση των επικαλύψεων πραγματοποιούνται σύμφωνα με διαδικασίες που έχουν θεσπιστεί για το συγκεκριμένο σκοπό και υπόκεινται σε αυστηρό πλαίσιο διακυβέρνησης, διασφαλίζοντας την επάρκεια και την ορθότητα της επιμέτρησης ΑΠΖ σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, οι επικαλύψεις περιλαμβάνουν προσαρμογές αναφορικά με την οικονομική αβεβαιότητα που συνεχίζει να επικρατεί ως αποτέλεσμα της διατήρησης της μεταβλητότητας των χρηματοοικονομικών αγορών, των αυξημένων επιτοκίων, της διατήρησης των υποκείμενων πληθωριστικών κινδύνων και των σημαντικών προκλήσεων της ενεργειακής μετάβασης, σε συνδυασμό με την αυξημένη γεωπολιτική αβεβαιότητα και τις ανησυχίες σχετικά με την αντίδραση της οικονομικής δραστηριότητας στη σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής και στον περιορισμό της έκτακτης δημοσιονομικής στήριξης. Οι αυστηρότεροι όροι χρηματοδότησης λόγω των ανωτέρω κινδύνων, ενδέχεται να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην πιστωτική κατάσταση των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, ανάλογα με το βαθμό ευαισθησίας τους στο μακροοικονομικό περιβάλλον.

Σε αυτό το πλαίσιο, επικαλύψεις έχουν εφαρμοστεί σε ανοίγματα πιστούχων του δανειακού χαρτοφυλακίου λιανικής και επιχειρηματικής τραπεζικής, που αποτελούν περιοχές των χαρτοφυλακίων με βαθμό ευαισθησίας στον κίνδυνο βάσει των αντίστοιχων προφίλ κινδύνου τους, και είναι περισσότερο εκτεθειμένα σε περαιτέρω επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών και στις σχετικές οικονομικές πιέσεις που οφείλονται στο αυξημένο κόστος ζωής και τα υψηλότερα λειτουργικά κόστη. Η επικάλυψη εφαρμόστηκε σε εξυπηρετούμενα ανοίγματα και περιλαμβάνει την εφαρμογή αυξημένων δεικτών κάλυψης με προβλέψεις, βάσει σχετικής αξιολόγησης κινδύνου. Επιπλέον, οι προσαρμογές που διενεργήθηκαν αφορούν και σε άλλες επικαλύψεις, οι οποίες σχετίζονται κυρίως με την εφαρμογή στρατηγικών για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022, οι επικαλύψεις που είχαν εφαρμοστεί αφορούσαν σε ανοίγματα πιστούχων που είτε είχαν ενταχθεί σε προγράμματα στήριξης κατά τη διάρκεια του 2022 είτε αποτελούσαν άλλες περιοχές των χαρτοφυλακίων με βαθμό ευαισθησίας στον κίνδυνο βάσει των αντίστοιχων προφίλ κινδύνου τους. Οι προσαρμογές διενεργήθηκαν στα εξυπηρετούμενα ανοίγματα των δανειακών χαρτοφυλακίων λιανικής και

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

επιχειρηματικής τραπεζικής, με την εφαρμογή αυξημένων δεικτών κάλυψης με προβλέψεις, βάσει αξιολόγησης κινδύνου. Άλλες επικαλύψεις αφορούσαν στην εφαρμογή στρατηγικών για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα, όπως και το 2023.

4.2.7 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο πριν τη λήψη εξασφαλίσεων και λοιπών τεχνικών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει τη μέγιστη έκθεση του Ομίλου και της Τράπεζας σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 αντίστοιχα, πριν ληφθούν υπόψη τυχόν ληφθείσες εξασφαλίσεις και λοιπές τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (Σημείωση 18)	2.793	2.900	2.779	2.854
Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο χρεωστικών τίτλων (Σημείωση 19)	367	214	363	213
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα (Σημείωση 20)	2.074	1.962	2.074	1.962
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (Σημείωση 21)	34.223	35.561	32.219	33.782
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων χρεωστικών τίτλων (Σημείωση 22)	16.388	13.089	16.075	12.814
Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού (Σημείωση 28)	1.471	1.775	1.402	1.699
Δεσμεύσεις που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο (Σημείωση 35)	6.026	5.706	6.331	5.955
Σύνολο	63.342	61.207	61.243	59.279

4.2.8 Εξασφαλίσεις και άλλες τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου

Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου

Οι διαδικασίες διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου περιλαμβάνονται στην ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων - Πιστωτικός Κίνδυνος Αντισυμβαλλομένου» της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η συνθέστερη πρακτική που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για τη μείωση του πιστωτικού κινδύνου από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών είναι η λήψη εξασφαλίσεων. Ο Όμιλος έχει θέσει σε εφαρμογή οδηγίες σχετικά με την αποδοχή συγκεκριμένων κατηγοριών εξασφαλίσεων, όπως αυτές περιγράφονται στην Πιστωτική Πολιτική Επιχειρηματικού Χαρτοφυλακίου και στην Πιστωτική Πολιτική Λιανικής Τραπεζικής. Στις εν λόγω Πιστωτικές Πολιτικές αναφέρονται διακριτά όλες οι εξασφαλίσεις που είναι αποδεκτές για εποπτικούς σκοπούς (χρηματοδοτούμενες και μη, τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου).

Οι βασικότερες κατηγορίες εξασφαλίσεων για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών είναι οι ακόλουθες:

Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας

- Οικιστικά ακίνητα,
- Εμπορικά ακίνητα,
- Βιομηχανικά ακίνητα,

Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις

- Μετρητά,
- Εκχωρημένες απαιτήσεις,
- Ενεχυρίαση επί χρηματοοικονομικών μέσων όπως χρεωστικών και μετοχικών τίτλων.

Λοιπές εξασφαλίσεις

- Κρατικές εγγυήσεις, πλοία, εξοπλισμός, αποθέματα και λοιπές εξασφαλίσεις

Εγγυήσεις

- Προσωπικές, Εταιρικές, Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Τομέα, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και λοιπές εγγυήσεις.

Η Τράπεζα με στόχο τον εκσυγχρονισμό της διαχείρισης και παρακολούθησης των εξασφαλίσεων που λαμβάνονται για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών του επιχειρηματικού και του λιανικού χαρτοφυλακίου, αλλά και για την κάλυψη των απαιτήσεων του εποπτικού πλαισίου, έχει αναπτύξει εσωτερικά ένα Σύστημα Διαχείρισης Εξασφαλίσεων. Μέσω του εν λόγω συστήματος παρέχεται η δυνατότητα άντλησης πληροφόρησης για τις εξασφαλίσεις σε διάφορα επίπεδα, παρακολουθούνται στοιχεία που είναι ουσιώδη για την ποιοτική αξιολόγηση της εξασφάλισης, καθώς και στοιχεία που επιτρέπουν τον αυτόματο προσδιορισμό της διασφαλιστικής αξίας της εξασφάλισης.

Επιπλέον, μέσω του Συστήματος Διαχείρισης Εξασφαλίσεων παρέχεται η δυνατότητα πληροφόρησης για τους κινδύνους που έχουν αναληφθεί ανά εγγυητή από εγγυήσεις επί πιστοδοτήσεων. Τα κύρια είδη εγγυήσεων είναι τα ακόλουθα:

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Εγγυήσεις Τραπεζών

Η εγγύηση αυτή θεωρείται αποδεκτή μορφή κάλυψης πιστωτικών κινδύνων και παρέχεται με έκδοση εγγυητικών επιστολών και ενέγγυων πιστώσεων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του εσωτερικού ή εξωτερικού.

Εγγύηση Δημοσίου

Η εγγύηση αυτή θεωρείται ρευστοποιήσιμη εξασφάλιση, εφόσον παρέχεται χωρίς επιφυλάξεις, μελλοντικές αιρέσεις και ειδικούς όρους, που η τήρησή τους αφορά σε εξωτερικούς από την Τράπεζα παράγοντες.

Εγγύηση ΕΤΕΑΝ (πρώην ΤΕΜΠΜΕ)

Η εγγύηση αυτή θεωρείται ρευστοποιήσιμη εξασφάλιση εφόσον η εγκριτική απόφαση του ΕΤΕΑΝ δεν περιλαμβάνει επιφυλάξεις, μελλοντικές αιρέσεις και ειδικούς όρους που αφορούν σε παράγοντες εκτός του ελέγχου της Τράπεζας.

Μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις και δάνεια σε επιχειρήσεις είναι γενικώς εξασφαλισμένα, ενώ οι ανοιχτοί αλληλόχρεοι λογαριασμοί σε ιδιώτες συνήθως δεν έχουν εξασφαλίσεις. Επιπρόσθετα, για να ελαχιστοποιηθεί η πιστωτική ζημία, ο Όμιλος ζητά πρόσθετες εξασφαλίσεις από τον αντισυμβαλλόμενο όταν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης για τα σχετικά δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών. Χρεωστικοί τίτλοι, έντοκα γραμμάτια και λοιπά αξιόγραφα γενικώς δεν έχουν εξασφαλίσεις.

Εκτίμηση εξασφαλίσεων

Η εκτίμηση εξασφαλίσεων που συνδέονται με δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών διενεργείται αρχικά κατά τη διαδικασία έγκρισης του δανείου με βάση την αγοραία αξία⁴⁷ τους και επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, βάσει της Πολιτικής Εκτιμήσεων της Τράπεζας και του Ομίλου.

Οι εκτιμήσεις των εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας, που δύνανται να εξασφαλίζουν δάνεια και απαιτήσεις κατά φυσικών ή νομικών προσώπων, πραγματοποιούνται από τη Διεύθυνση Εκτιμητικών & Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Ακίνητης & Κινητής Περιουσίας Τράπεζας και Ομίλου, από εσωτερικούς ή εξωτερικούς πιστοποιημένους εκτιμητές, βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων (επαγγελματικά προσόντα και εμπειρία), σύμφωνα με την Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου.

Οι εκτιμήσεις εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας κατηγοριοποιούνται σε εκτιμήσεις ξεχωριστά για κάθε περίπτωση συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου και διεξάγονται είτε μέσω επιτόπιας αυτοψίας, είτε από γραφείου (desktop) είτε μέσω δεικτών ακινήτων βάσει στατιστικής μεθοδολογίας (Propindex κλπ).

Οι εκτιμήσεις εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας για τον προσδιορισμό της αξίας εξασφάλισης κατά τη χορήγηση νέων δανείων διενεργούνται πάντα μέσω επιτόπιας αυτοψίας.

Σύμφωνα με την Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου, ο Όμιλος αποδέχεται τις παρακάτω μεθόδους εκτίμησης όπως παρέχονται από τα Διεθνή και Ευρωπαϊκά Πρότυπα Εκτιμήσεων (IVS/EVS):

- α. Μέθοδος αγοράς ή Μέθοδος Συγκριτικών Στοιχείων
- β. Μέθοδος εισοδήματος
- γ. Μέθοδος κόστους ή Μέθοδος αποσβεσμένου κόστους αντικατάστασης
- δ. Μέθοδος υπολειμματικής εκτίμησης

Η συχνότητα διενέργειας των εκτιμήσεων περιουσιακών στοιχείων που αφορούν εξασφαλίσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών καθορίζεται στην Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου και είναι εναρμονισμένη με τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 και την Οδηγία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σχετικά με τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια. Ο Όμιλος επικαιροποιεί τις εκτιμήσεις των εξασφαλίσεων για όλα τα ανοίγματα τουλάχιστον ετησίως σύμφωνα με την Πολιτική Εκτιμήσεων του Ομίλου. Επιπρόσθετα, η εκτίμηση εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας επικαιροποιείται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση τη στιγμή που το Άνοιγμα καθίσταται Μη Εξυπηρετούμενο (ΜΕΑ) και τουλάχιστον ετησίως για το χρονικό διάστημα που παραμένει στην εν λόγω κατηγοριοποίηση.

Στην προσπάθεια να αντιμετωπίσει κινδύνους μετάβασης, η Τράπεζα έχει προσθέσει το Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης ως υποχρεωτικό έγγραφο για νέες δανειοδοτήσεις και αποδεκτές εξασφαλίσεις, κατά την χορήγηση του δανείου. Η ενεργειακή κατάταξη του Πιστοποιητικού λαμβάνεται υπόψη στα έντυπα αποτίμησης της αγοραίας αξίας.

Η Τράπεζα έχει επίσης ενσωματώσει στο σύστημα εκτιμήσεών της ένα αυτόματο σύστημα προσδιορισμού θέσης που ενημερώνει τον εκτιμητή εάν η υπό εκτίμηση εξασφάλιση βρίσκεται εντός των ορίων:

1. Οριοθετημένων περιοχών Natura 2000
2. Οριοθετημένων περιοχών Διεθνών Συμβάσεων (Ramsar)
3. Εθνικών Πάρκων & Δρυμών

⁴⁷ Σημειώνεται ότι ο ορισμός της αγοραίας αξίας βάσει του Royal Institution of Chartered Surveyors ("RICS") Red Book Global δεν διαφέρει σημαντικά από τον ορισμό της εύλογης αξίας βάσει του ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση Εύλογης Αξίας».

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4. Περιοχών Προστασίας Άγριας Ζωής

Σε εναρμόνιση με τη λίστα Κλιματικών & Περιβαλλοντικών εξαιρέσεων, η Τράπεζα δεν επιδιώκει να χρηματοδοτήσει:

- οποιαδήποτε συναλλαγή, η οποία είτε βρίσκεται εντός είτε επηρεάζει αρνητικά Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, εκτός εάν έχουν εγκριθεί οι απαιτούμενες περιβαλλοντικές άδειες,
- Οποιαδήποτε συναλλαγή, η οποία είτε βρίσκεται εντός είτε επηρεάζει αρνητικά Υγρότοπους που προστατεύονται από τη Σύμβαση Ramsar (Σύμβαση για τους Υγροτόπους Διεθνούς Σημασίας ειδικά ως Ενδιαιτήματα Υδροβίων Πτηνών), εκτός εάν έχουν εγκριθεί οι απαιτούμενες περιβαλλοντικές άδειες,
- Οποιαδήποτε συναλλαγή, η οποία είτε βρίσκεται εντός είτε επηρεάζει αρνητικά προστατευόμενες περιοχές που έχουν ανακηρυχθεί ως τμήματα του δικτύου Natura 2000 σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/EWG της ΕΕ ή οποιοσδήποτε τοπικά καθορισμένες προστατευόμενες περιοχές, εκτός εάν έχουν εγκριθεί οι απαιτούμενες περιβαλλοντικές άδειες.

Όσον αφορά στους φυσικούς κινδύνους, η Τράπεζα εισήγαγε στις διαδικασίες της Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών ώστε να γνωρίζει τους διάφορους φυσικούς κινδύνους που αφορούν στις εξασφαλίσεις της σε σχέση με την τοποθεσία τους. Η Τράπεζα αξιοποιεί όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες από δημόσιες πηγές, όπως το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας και άλλους Κυβερνητικούς Φορείς, για να δημιουργήσει βάσεις γεωγραφικών δεδομένων για τους φυσικούς κινδύνους και να αξιολογήσει την επίδραση τέτοιων κινδύνων στις εξασφαλίσεις της.

Η Διοίκηση παρακολουθεί συνεχώς τις συνθήκες στην ελληνική αγορά ακινήτων είτε εσωτερικά μέσω μακροοικονομικών αναφορών από το Διευθυντή Οικονομικής Ανάλυσης του Ομίλου, είτε εξωτερικά μέσω αναφορών από τη Διεύθυνση Εκτιμητικών & Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Ακίνητης & Κινητής Περιουσίας Τράπεζας και Ομίλου ή από διεθνείς ανεξάρτητες εκτιμητικές εταιρείες. Οι αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς θεωρούνται σημαντικός παράγοντας στον προσδιορισμό της αγοραίας αξίας των εξασφαλίσεων επί ακίνητης περιουσίας. Μια πιο ευμετάβλητη αγορά μπορεί να δημιουργήσει την ανάγκη για συχνότερες εκτιμήσεις εξασφαλίσεων. Οι εκτιμήσεις εξασφαλίσεων διενεργούνται λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση τυχόν πηγών αβεβαιότητας.

Στις περιπτώσεις που η αξία των εξασφαλίσεων υπερβαίνει την αξία του δανείου, η αξία της εξασφάλισης περιορίζεται στη λογιστική αξία του δανείου προ προβλέψεων ΑΠΖ. Η ανάλυση των εξασφαλίσεων και εγγυήσεων που λαμβάνονται για τον περιορισμό της έκθεσης σε πιστωτικό κίνδυνο από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, συνοψίζεται ως κάτωθι:

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων | Όμιλος

	31.12.2023					31.12.2022				
	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων		Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Λιανική Τραπεζική	7.456	500	382	8.338	4.288	7.829	483	553	8.865	4.679
Επιχειρηματική Τραπεζική ⁽¹⁾	3.808	1.646	6.605	12.059	8.716	3.121	1.832	6.928	11.881	8.688
Δημόσιος Τομέας	68	49	72	189	435	36	40	81	157	274
Σύνολο	11.332	2.195	7.059	20.586	13.439	10.986	2.355	7.562	20.903	13.641

¹ Οι λοιπές εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν την εγγύηση από την Ελληνική Δημοκρατία στο πλαίσιο του Ελληνικού Προγράμματος Προστασία Περιουσιακών Στοιχείων για τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier. Η αξία της εγγύησης έχει ανώτατο όριο τη λογιστική αξία προ προβλέψεων των ομολόγων υψηλής διαβάθμισης Frontier, ύψους €2.553 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €2.795 εκατ.).

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων για απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών | Όμιλος

	31.12.2023					31.12.2022				
	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων		Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Λιανική Τραπεζική	323	18	43	384	244	460	11	85	556	346
Επιχειρηματική Τραπεζική	365	58	65	488	352	381	62	169	612	547
Δημόσιος Τομέας	3	-	-	3	5	2	-	-	2	4
Σύνολο	691	76	108	875	601	843	73	254	1.170	897

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων | Τράπεζα

	31.12.2023					31.12.2022				
	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων		Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Λιανική Τραπεζική	6.932	460	370	7.762	4.288	7.404	456	497	8.357	4.679
Επιχειρηματική Τραπεζική ⁽¹⁾	2.717	1.641	5.835	10.193	8.687	2.454	1.814	5.857	10.125	8.646
Δημόσιος Τομέας	38	49	72	159	435	36	40	54	130	274
Σύνολο	9.687	2.150	6.277	18.114	13.410	9.894	2.310	6.408	18.612	13.599

¹ Οι λοιπές εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν την εγγύηση από την Ελληνική Δημοκρατία στο πλαίσιο του Ελληνικού Προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων για τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier. Η αξία της εγγύησης έχει ανώτατο όριο τη λογιστική αξία προ προβλέψεων των ομολόγων υψηλής διαβάθμισης Frontier, ύψους €2.553 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €2.795 εκατ.).

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων για απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών | Τράπεζα

	31.12.2023					31.12.2022				
	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων	Αξία εξασφαλίσεων				Αξία εγγυήσεων
	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων		Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων	
Λιανική Τραπεζική	306	18	43	367	244	443	11	83	537	346
Επιχειρηματική Τραπεζική	318	58	61	437	352	324	62	161	547	547
Δημόσιος Τομέας	3	-	-	3	5	2	-	-	2	4
Σύνολο	627	76	104	807	601	769	73	244	1.086	897

Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης Στεγαστικού χαρτοφυλακίου

Ο Δείκτης δανείου προς αξία εξασφάλισης απεικονίζει την σχέση του δανείου και της αξίας του ακινήτου που κατέχεται ως εξασφάλιση. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζεται η ανάλυση των στεγαστικών δανείων ανά εύρος του σχετικού δείκτη:

	Όμιλος				Τράπεζα			
	ΕΚ των οποίων:		ΕΚ των οποίων:		ΕΚ των οποίων:		ΕΚ των οποίων:	
	31.12.2023	Απομειωμένα	31.12.2022	Απομειωμένα	31.12.2023	Απομειωμένα	31.12.2022	Απομειωμένα
Κάτω από 50%	2.043	41	2.056	65	1.932	38	1.955	63
50%-70%	1.884	67	1.955	82	1.776	66	1.849	81
71%-80%	1.117	43	1.083	50	1.054	43	1.034	50
81%-90%	886	34	860	47	844	33	830	47
91%-100%	496	26	680	42	493	25	677	41
101%-120%	378	38	580	53	374	36	578	51
121%-150%	232	23	388	44	231	23	386	42
Πάνω από 150%	218	28	304	46	213	27	299	44
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	7.254	300	7.906	429	6.917	291	7.608	419
Μέσος όρος δείκτη	68,6%	86,2%	72,6%	89,0%	69,2%	86,4%	73,3%	89,0%

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.2.9 Πιστωτική ποιότητα δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

Πιστωτική ποιότητα δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης

Η ανάλυση του χαρτοφυλακίου ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης για τον Όμιλο συνοψίζεται ως ακολούθως:

31 Δεκεμβρίου 2023 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	4.847	1.224	-	6.071	721	100	-	821
2,01% - 10%	136	386	-	522	606	29	-	635
10,01% - 20%	307	34	-	341	15	11	-	26
20,01% και πάνω	-	20	300	320	10	13	96	119
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.290	1.664	300	7.254	1.352	153	96	1.601

31 Δεκεμβρίου 2023 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	334	5	-	339	96	7	-	103
2,01% - 10%	115	11	-	126	946	93	-	1.039
10,01% - 20%	2	1	-	3	52	68	-	120
20,01% και πάνω	-	-	20	20	7	77	133	217
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	451	17	20	488	1.101	245	133	1.479

31 Δεκεμβρίου 2023 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Επιχειρηματική Τραπεζική				Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	19.760	621	-	20.381	650	38	-	688
2,01% - 10%	1.832	347	-	2.179	36	4	-	40
10,01% - 20%	10	30	-	40	-	1	-	1
20,01% και πάνω	3	21	717	741	-	-	15	15
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	21.605	1.019	717	23.341	686	43	15	744

31 Δεκεμβρίου 2023 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	26.408	1.995	-	28.403
2,01% - 10%	3.671	870	-	4.541
10,01% - 20%	386	145	-	531
20,01% και πάνω	20	131	1.281	1.432
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	30.485	3.141	1.281	34.907

31 Δεκεμβρίου 2022 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	4.388	1.628	-	6.016	890	142	-	1.032
2,01% - 10%	228	735	-	963	303	104	-	407
10,01% - 20%	394	70	-	464	9	21	-	30
20,01% και πάνω	-	34	429	463	1	14	149	164
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.010	2.467	429	7.906	1.203	281	149	1.633

31 Δεκεμβρίου 2022 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	306	6	-	312	57	3	-	60
2,01% - 10%	101	10	-	111	419	244	-	663
10,01% - 20%	2	1	-	3	165	136	-	301
20,01% και πάνω	-	-	33	33	38	246	200	484
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	409	17	33	459	679	629	200	1.508

31 Δεκεμβρίου 2022 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Επιχειρηματική Τραπεζική				Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	20.081	453	-	20.534	530	25	-	555
2,01% - 10%	1.953	446	-	2.399	48	7	-	55
10,01% - 20%	271	157	-	428	2	16	-	18
20,01% και πάνω	2	97	945	1.044	1	1	14	16
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	22.307	1.153	945	24.405	581	49	14	644

31 Δεκεμβρίου 2022 Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
0,01% - 2%	26.252	2.257	-	28.509
2,01% - 10%	3.052	1.546	-	4.598
10,01% - 20%	843	401	-	1.244
20,01% και πάνω	42	392	1.770	2.204
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	30.189	4.596	1.770	36.555

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Η ανάλυση του χαρτοφυλακίου ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης για την Τράπεζα συνοψίζεται ως ακολούθως:

31 Δεκεμβρίου 2023		Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	
0,01% - 2%	4.558	1.200	-	5.758	491	79	-	570	
2,01% - 10%	135	379	-	514	299	12	-	311	
10,01% - 20%	307	29	-	336	1	5	-	6	
20,01% και πάνω	-	18	291	309	1	7	69	77	
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.000	1.626	291	6.917	792	103	69	964	

31 Δεκεμβρίου 2023		Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	
0,01% - 2%	289	4	-	293	17	1	-	18	
2,01% - 10%	115	11	-	126	901	68	-	969	
10,01% - 20%	2	1	-	3	52	68	-	120	
20,01% και πάνω	-	-	18	18	7	77	126	210	
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	406	16	18	440	977	214	126	1.317	

31 Δεκεμβρίου 2023		Επιχειρηματική Τραπεζική				Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	
0,01% - 2%	19.779	551	-	20.330	642	16	-	658	
2,01% - 10%	1.262	213	-	1.475	36	4	-	40	
10,01% - 20%	5	23	-	28	-	1	-	1	
20,01% και πάνω	-	12	620	632	-	-	15	15	
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	21.046	799	620	22.465	678	21	15	714	

31 Δεκεμβρίου 2023		Σύνολο Δανείων			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	
0,01% - 2%	25.776	1.851	-	27.627	
2,01% - 10%	2.748	687	-	3.435	
10,01% - 20%	367	127	-	494	
20,01% και πάνω	8	114	1.139	1.261	
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	28.899	2.779	1.139	32.817	

31 Δεκεμβρίου 2022		Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	
0,01% - 2%	4.227	1.625	-	5.852	475	113	-	588	
2,01% - 10%	227	615	-	842	284	13	-	297	
10,01% - 20%	394	70	-	464	1	6	-	7	
20,01% και πάνω	-	31	419	450	1	8	111	120	
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.848	2.341	419	7.608	761	140	111	1.012	

31 Δεκεμβρίου 2022		Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	
0,01% - 2%	264	2	-	266	16	2	-	18	
2,01% - 10%	101	8	-	109	389	240	-	629	
10,01% - 20%	2	-	-	2	113	124	-	237	
20,01% και πάνω	-	-	30	30	38	233	189	460	
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	367	10	30	407	556	599	189	1.344	

31 Δεκεμβρίου 2022		Επιχειρηματική Τραπεζική				Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	
0,01% - 2%	20.419	397	-	20.816	529	-	-	529	
2,01% - 10%	1.601	347	-	1.948	48	7	-	55	
10,01% - 20%	8	60	-	68	2	16	-	18	
20,01% και πάνω	1	25	829	855	1	1	14	16	
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	22.029	829	829	23.687	580	24	14	618	

31 Δεκεμβρίου 2022		Σύνολο Δανείων			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	
0,01% - 2%	25.930	2.139	-	28.069	
2,01% - 10%	2.650	1.230	-	3.880	
10,01% - 20%	520	276	-	796	
20,01% και πάνω	41	298	1.592	1.931	
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	29.141	3.943	1.592	34.676	

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ενηλικίωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

Ανάλυση ενηλικίωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2023	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	5.255	1.554	215	7.024	1.273	123	12	1.408
1-30 ημέρες	35	69	9	113	79	19	5	103
31-60 ημέρες	-	25	12	37	-	7	2	9
61-90 ημέρες	-	16	7	23	-	4	2	6
91-180 ημέρες	-	-	30	30	-	-	12	12
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	27	27	-	-	63	63
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.290	1.664	300	7.254	1.352	153	96	1.601
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(21)	(76)	(94)	(191)	(28)	(29)	(63)	(120)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	5.269	1.588	206	7.063	1.324	124	33	1.481

31 Δεκεμβρίου 2023	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	445	12	-	457	1.005	192	32	1.229
1-30 ημέρες	6	1	2	9	96	33	4	133
31-60 ημέρες	-	2	-	2	-	17	3	20
61-90 ημέρες	-	2	-	2	-	3	2	5
91-180 ημέρες	-	-	4	4	-	-	8	8
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	14	14	-	-	84	84
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	451	17	20	488	1.101	245	133	1.479
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(3)	(2)	(18)	(23)	(15)	(34)	(67)	(116)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	448	15	2	465	1.086	211	66	1.363

31 Δεκεμβρίου 2023	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	17.009	287	247	17.543	3.794	288	93	4.175
1-30 ημέρες	364	95	33	492	438	77	21	536
31-60 ημέρες	-	158	6	164	-	55	1	56
61-90 ημέρες	-	38	-	38	-	21	7	28
91-180 ημέρες	-	-	1	1	-	-	7	7
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	187	187	-	-	114	114
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	17.373	578	474	18.425	4.232	441	243	4.916
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(106)	(50)	(288)	(444)	(33)	(28)	(100)	(161)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	17.267	528	186	17.981	4.199	413	143	4.755

31 Δεκεμβρίου 2023	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	674	18	2	694	29.455	2.474	601	32.530
1-30 ημέρες	12	1	-	13	1.030	295	74	1.399
31-60 ημέρες	-	24	-	24	-	288	24	312
61-90 ημέρες	-	-	-	-	-	84	18	102
91-180 ημέρες	-	-	-	-	-	-	62	62
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	13	13	-	-	502	502
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	686	43	15	744	30.485	3.141	1.281	34.907
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(7)	(13)	(28)	(214)	(226)	(643)	(1.083)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	678	36	2	716	30.271	2.915	638	33.824

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	4.984	2.364	234	7.582	1.133	252	21	1.406
1-30 ημέρες	26	74	17	117	70	19	6	95
31-60 ημέρες	-	18	14	32	-	7	4	11
61-90 ημέρες	-	11	11	22	-	3	3	6
91-180 ημέρες	-	-	32	32	-	-	13	13
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	121	121	-	-	102	102
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.010	2.467	429	7.906	1.203	281	149	1.633
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(26)	(98)	(148)	(272)	(23)	(30)	(101)	(154)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.984	2.369	281	7.634	1.180	251	48	1.479

31 Δεκεμβρίου 2022	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	404	13	-	417	634	552	35	1.221
1-30 ημέρες	5	1	-	6	45	61	6	112
31-60 ημέρες	-	2	-	2	-	10	2	12
61-90 ημέρες	-	1	-	1	-	6	2	8
91-180 ημέρες	-	-	2	2	-	-	15	15
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	31	31	-	-	140	140
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	409	17	33	459	679	629	200	1.508
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(2)	(31)	(41)	(14)	(70)	(118)	(202)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	401	15	2	418	665	559	82	1.306

31 Δεκεμβρίου 2022	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	17.854	434	316	18.604	3.654	435	80	4.169
1-30 ημέρες	445	94	32	571	354	61	35	450
31-60 ημέρες	-	17	3	20	-	68	13	81
61-90 ημέρες	-	32	-	32	-	12	1	13
91-180 ημέρες	-	-	14	14	-	-	9	9
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	250	250	-	-	192	192
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	18.299	577	615	19.491	4.008	576	330	4.914
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(100)	(45)	(386)	(531)	(34)	(46)	(191)	(271)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	18.199	532	229	18.960	3.974	530	139	4.643

31 Δεκεμβρίου 2022	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	556	38	2	596	29.219	4.088	688	33.995
1-30 ημέρες	25	7	-	32	970	317	96	1.383
31-60 ημέρες	-	3	-	3	-	125	36	161
61-90 ημέρες	-	1	-	1	-	66	17	83
91-180 ημέρες	-	-	-	-	-	-	85	85
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	12	12	-	-	848	848
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	581	49	14	644	30.189	4.596	1.770	36.555
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(7)	(3)	(12)	(22)	(212)	(294)	(987)	(1.493)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	574	46	2	622	29.977	4.302	783	35.062

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ενηλικίωσης δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2023	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	4.966	1.520	214	6.700	743	86	11	840
1-30 ημέρες	34	67	8	109	49	10	4	63
31-60 ημέρες	-	23	12	35	-	4	2	6
61-90 ημέρες	-	16	7	23	-	3	2	5
91-180 ημέρες	-	-	29	29	-	-	8	8
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	21	21	-	-	42	42
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.000	1.626	291	6.917	792	103	69	964
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(21)	(76)	(89)	(186)	(20)	(22)	(49)	(91)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.979	1.550	202	6.731	772	81	20	873

31 Δεκεμβρίου 2023	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	400	11	-	411	897	171	31	1.099
1-30 ημέρες	6	1	2	9	80	28	4	112
31-60 ημέρες	-	2	-	2	-	12	3	15
61-90 ημέρες	-	2	-	2	-	3	2	5
91-180 ημέρες	-	-	4	4	-	-	7	7
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	12	12	-	-	79	79
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	406	16	18	440	977	214	126	1.317
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(3)	(2)	(17)	(22)	(14)	(34)	(65)	(113)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	403	14	1	418	963	180	61	1.204

31 Δεκεμβρίου 2023	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	17.423	252	218	17.893	3.059	185	87	3.331
1-30 ημέρες	223	91	33	347	341	66	20	427
31-60 ημέρες	-	116	-	116	-	30	-	30
61-90 ημέρες	-	38	-	38	-	21	6	27
91-180 ημέρες	-	-	1	1	-	-	4	4
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	184	184	-	-	67	67
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	17.646	497	436	18.579	3.400	302	184	3.886
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(115)	(49)	(267)	(431)	(29)	(22)	(75)	(126)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	17.531	448	169	18.148	3.371	280	109	3.760

31 Δεκεμβρίου 2023	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	668	18	2	688	28.156	2.243	563	30.962
1-30 ημέρες	10	1	-	11	743	264	71	1.078
31-60 ημέρες	-	2	-	2	-	189	17	206
61-90 ημέρες	-	-	-	-	-	83	17	100
91-180 ημέρες	-	-	-	-	-	-	53	53
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	13	13	-	-	418	418
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	678	21	15	714	28.899	2.779	1.139	32.817
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(7)	(13)	(28)	(210)	(212)	(575)	(997)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	670	14	2	686	28.689	2.567	564	31.820

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	Στεγαστικά Δάνεια				Καταναλωτικά Δάνεια			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	4.824	2.242	232	7.298	711	124	18	853
1-30 ημέρες	24	73	16	113	50	10	6	66
31-60 ημέρες	-	16	13	29	-	4	4	8
61-90 ημέρες	-	10	11	21	-	2	3	5
91-180 ημέρες	-	-	31	31	-	-	9	9
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	116	116	-	-	71	71
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.848	2.341	419	7.608	761	140	111	1.012
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(26)	(98)	(143)	(267)	(20)	(22)	(82)	(124)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.822	2.243	276	7.341	741	118	29	888

31 Δεκεμβρίου 2022	Πιστωτικές Κάρτες				Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	363	8	-	371	525	530	35	1.090
1-30 ημέρες	4	-	-	4	31	58	6	95
31-60 ημέρες	-	1	-	1	-	8	2	10
61-90 ημέρες	-	1	-	1	-	3	2	5
91-180 ημέρες	-	-	2	2	-	-	14	14
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	28	28	-	-	130	130
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	367	10	30	407	556	599	189	1.344
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(1)	(30)	(39)	(14)	(69)	(114)	(197)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	359	9	-	368	542	530	75	1.147

31 Δεκεμβρίου 2022	Μεγάλες Επιχειρήσεις				Μεσαίες Επιχειρήσεις			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	18.532	356	292	19.180	2.910	302	72	3.284
1-30 ημέρες	297	91	30	418	290	43	30	363
31-60 ημέρες	-	6	1	7	-	30	13	43
61-90 ημέρες	-	1	-	1	-	-	1	1
91-180 ημέρες	-	-	9	9	-	-	6	6
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	240	240	-	-	135	135
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	18.829	454	572	19.855	3.200	375	257	3.832
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(109)	(43)	(368)	(520)	(31)	(40)	(153)	(224)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	18.720	411	204	19.335	3.169	335	104	3.608

31 Δεκεμβρίου 2022	Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο Δανείων			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο
Ενήμερα	555	24	2	581	28.420	3.586	651	32.657
1-30 ημέρες	25	-	-	25	721	275	88	1.084
31-60 ημέρες	-	-	-	-	-	65	33	98
61-90 ημέρες	-	-	-	-	-	17	17	34
91-180 ημέρες	-	-	-	-	-	-	71	71
Πάνω από 180 ημέρες	-	-	12	12	-	-	732	732
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	580	24	14	618	29.141	3.943	1.592	34.676
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(7)	(3)	(12)	(22)	(215)	(276)	(902)	(1.393)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	573	21	2	596	28.926	3.667	690	33.283

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.2.10 Ανάλυση εσόδων από τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

Ανάλυση εσόδων από τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Όμιλος

	31.12.2023		
	Μη απομειωμένα δάνεια	Απομειωμένα δάνεια	Σύνολο Εσόδων από Τόκους
Λιανική Τραπεζική	590	58	648
Επιχειρηματική Τραπεζική	1.271	36	1.307
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	2	-	2
Σύνολο εσόδων από τόκους	1.863	94	1.957

	31.12.2022		
	Μη απομειωμένα δάνεια	Απομειωμένα δάνεια	Σύνολο Εσόδων από Τόκους
Λιανική Τραπεζική	407	54	461
Επιχειρηματική Τραπεζική	648	56	704
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	1	-	1
Σύνολο εσόδων από τόκους	1.056	110	1.166

Ανάλυση εσόδων από τόκους δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Τράπεζα

	31.12.2023		
	Μη απομειωμένα δάνεια	Απομειωμένα δάνεια	Σύνολο Εσόδων από Τόκους
Λιανική Τραπεζική	517	57	574
Επιχειρηματική Τραπεζική	1.216	34	1.250
Σύνολο εσόδων από τόκους	1.733	91	1.824

	31.12.2022		
	Μη απομειωμένα δάνεια	Απομειωμένα δάνεια	Σύνολο Εσόδων από Τόκους
Λιανική Τραπεζική	350	53	403
Επιχειρηματική Τραπεζική	605	54	659
Σύνολο εσόδων από τόκους	955	107	1.062

4.2.11 Ρυθμίσεις

Μέτρα Ρύθμισης

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο της συνήθους λειτουργίας του, μπορεί να επαναδιαπραγματευτεί τους συμβατικούς όρους ενός δανείου και να προχωρήσει σε τροποποιήσεις, είτε ως αποτέλεσμα οικονομικών δυσχερειών του δανειολήπτη είτε άλλων παραγόντων. Τα μέτρα ρύθμισης αποτελούν παραχωρήσεις του Ομίλου προς δανειολήπτες που αντιμετωπίζουν ή πρόκειται να αντιμετωπίσουν οικονομικές δυσχέρειες στην εκπλήρωση των χρηματοοικονομικών τους δεσμεύσεων, οπότε οι όροι και οι προϋποθέσεις της δανειακής σύμβασης τροποποιούνται ώστε να παρέχεται στον οφειλέτη η δυνατότητα να εξυπηρετήσει ή να αναχρηματοδοτήσει το δάνειο, είτε ολικώς είτε μερικώς. Οι περιπτώσεις τροποποίησης δανειακών συμβάσεων χωρίς οικονομική δυσχέρεια του οφειλέτη δεν αποτελούν μέτρα ρύθμισης.

Υπάρχουν διάφορα είδη μέτρων ρύθμισης διαθέσιμα από τον Όμιλο, όπως προγράμματα μειωμένων πληρωμών, επέκτασης διάρκειας δανείου, μετάθεσης πληρωμής κεφαλαίου, προγράμματα μερικής άφεσης χρέους και υβριδικές τροποποιήσεις, που αποτελούν συνδυασμό των προαναφερθέντων μέτρων ρύθμισης.

Το κύριο πρόγραμμα ρύθμισης “Διαχωρίζω και Διευθετώ” (“Split & Settle”), εφαρμόζεται στο χαρτοφυλάκιο στεγαστικών και εξασφαλισμένων καταναλωτικών δανείων από το 2019 και αποτελεί ένα προϊόν διαχωρισμού οφειλής του οποίου κύριο χαρακτηριστικό είναι ο διαχωρισμός του οφειλόμενου ποσού σε δύο μέρη: το μέρος της οφειλής (Split) που αποπληρώνεται σε μηνιαίες δόσεις (κεφάλαιο και τόκος), και το μέρος της οφειλής που αφορά σε ενδεχόμενη άφεση (Settle), το οποίο παραμένει άτοκο. Η άφεση χρέους πραγματοποιείται ένα μήνα μετά τη λήξη της περιόδου αποπληρωμής, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι συμβατικά συμφωνηθέντες όροι. Οι δανειολήπτες που έχουν υποβάλει αίτηση για προστασία σύμφωνα με το Ν.3869/2010 έχουν επίσης δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα αυτό, εφόσον παραιτηθούν από την αίτησή τους.

Επιπλέον, παρόμοια προγράμματα, με το προαναφερθέν χαρακτηριστικό του διαχωρισμού οφειλής, έχουν ήδη ξεκινήσει από το 2018 για τη ρύθμιση δανείων σε μικρές επιχειρήσεις (επιχειρηματίες/ελεύθερους επαγγελματίες) καθώς επίσης και για οφειλές από πιστωτικές κάρτες και καταναλωτικά προϊόντα (χωρίς εξασφαλίσεις). Από το 2022, το πρόγραμμα “Διαχωρίζω και Διευθετώ” (“Split & Settle”) προσφέρεται επίσης και για τη ρύθμιση οφειλών Νομικών Προσώπων μικρών επιχειρήσεων.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Τέλος, το πρόγραμμα “Επανεκκίνηση” (“Restart”) για τη ρύθμιση οφειλών από χορηγήσεις προς μικρές επιχειρήσεις (Φυσικά Πρόσωπα), το οποίο ξεκίνησε από το 2021, αφορά σε δάνεια με εξασφάλιση ακίνητης περιουσίας και προσφέρει μείωση δόσεων μέσω επέκτασης της διάρκειας του δανείου η οποία δύναται να συνδυαστεί με σχήμα κλασματικών δόσεων έως 24 μήνες. Το εν λόγω πρόγραμμα έγινε επίσης διαθέσιμο και σε Νομικά Πρόσωπα μικρών επιχειρήσεων κατά τη διάρκεια του 2022. Το πρόγραμμα “Restart” που εφαρμόζεται στο χαρτοφυλάκιο στεγαστικής και καταναλωτικής τραπεζικής (στεγαστικά δάνεια, καταναλωτικά δάνεια, πιστωτικές κάρτες) και αφορά σε δάνεια με εξασφάλιση ακίνητης περιουσίας, ξεκίνησε επίσης το 2022 και προσφέρει μείωση δόσεων που επιτυγχάνεται μέσω επέκτασης της διάρκειας του δανείου σε συνδυασμό με σχήμα κλασματικών δόσεων έως 24 μήνες, όπου ο οφειλέτης καταβάλλει ένα μέρος της οφειλόμενης δόσης, βάσει της οικονομικής του δυνατότητας.

Το 2023, τόσο το πρόγραμμα “Split & Settle” όσο και το πρόγραμμα “Restart”, εμπλουτίστηκαν με νέα προϊόντα που προσφέρουν σταθερό επιτόκιο για τα πρώτα πέντε έτη και κυμαινόμενο για την υπολειπόμενη διάρκεια αποπληρωμής. Επιπρόσθετα το πρόγραμμα “Restart” εμπλουτίστηκε με νέο προϊόν (“Restart3”), το οποίο παρέχει κεφαλαιοποίηση ληξιπρόθεσμων, επιμήκυνση διάρκειας και ελάχιστη κλασματική δόση 80% και προσφέρεται σε δανειολήπτες στεγαστικών δανείων σε μικρή καθυστέρηση.

Για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, τα προγράμματα ρύθμισης που εφαρμόζονται περιλαμβάνουν λύσεις προσαρμοσμένες στις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και στις εκτιμώμενες ταμειακές ροές του δανειολήπτη.

Τόσο για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο όσο και για το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής, στα αντίστοιχα εγχειρίδια Πιστωτικής Πολιτικής παρέχονται σαφείς κατευθυντήριες οδηγίες, με τις οποίες αποτυπώνεται πλήρως το σύνολο των παρεχόμενων προϊόντων ρύθμισης, οι προϋποθέσεις ένταξης των πιστούχων καθώς και η διαχείριση και παρακολούθηση των ρυθμισμένων δανείων από το στάδιο της έγκρισης μέχρι και τη λύση της σύμβασης. Στα σχετικά εγχειρίδια περιγράφονται επίσης οι εγκριτικές αρμοδιότητες των Επιτροπών Πιστοδοτήσεων.

Οι διαδικασίες αναφορικά με τις ρυθμίσεις και η εξέλιξη των ρυθμισμένων δανείων μαζί με τις τάσεις και τις αιτίες εκ νέου αθέτησης και εξυγίανσης παρακολουθούνται στενά από τη Διοίκηση και αξιολογούνται σε συνεχή βάση, προκειμένου να είναι δυνατός ο έγκαιρος εντοπισμός και η αξιολόγηση των σχετικών κινδύνων καθώς και η ανάπτυξη κατάλληλων στρατηγικών διαχείρισης για την παροχή βιώσιμων λύσεων στους δανειολήπτες και τη βελτίωση της ανάκτησης ταμειακών ροών.

Ταξινόμηση ρυθμισμένων δανείων

Η ρύθμιση αποτελεί ποιοτικό κριτήριο σημαντικής αύξησης πιστωτικού κινδύνου, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 4.2.6 «Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος ή σε ΕΑΜΛΣΕ». Η παρακολούθηση, ταξινόμηση και αναφορά των ρυθμισμένων δανείων διενεργείται από τον Όμιλο σύμφωνα με τις Οδηγίες της ΕΒΑ. Όλα τα ρυθμισμένα εξυπηρετούμενα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 2 για περίοδο συμμόρφωσης τουλάχιστον δύο ετών έως την εκπλήρωση των εποπτικών απαιτήσεων για έξοδο από το χαρακτηρισμό της ρύθμισης, ενώ όλα τα ρυθμισμένα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 3 για περίοδο εξυγίανσης τουλάχιστον ενός έτους έως την εκπλήρωση των εποπτικών απαιτήσεων εξυγίανσης.

Τροποποιήσεις συμβατικών όρων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

Οι ρυθμίσεις δεν οδηγούν σε παύση αναγνώρισης της απαίτησης εκτός και αν οι αλλαγές στους αρχικούς όρους της σύμβασης οδηγούν σε ουσιαστικά διαφορετική απαίτηση, δηλ. η απαίτηση έχει μεταβληθεί με τέτοιο τρόπο ώστε οι όροι της τροποποιημένης σύμβασης να είναι ουσιαστικά διαφορετικοί από αυτούς που προβλέπει η αρχική σύμβαση (Σημείωση 2.11 «Παύση αναγνώρισης»).

Όταν η τροποποίηση δε θεωρείται σημαντική ώστε να οδηγήσει σε παύση αναγνώρισης, το κέρδος ή η ζημία από την τροποποίηση υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της παρούσας αξίας των νέων συμβατικών ταμειακών ροών (δηλ. με βάση τους τροποποιημένους όρους) προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου και της λογιστικής αξίας του δανείου μετά τη διαγραφή (εφόσον υπάρχει), και αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων στις «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».

Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, το αποσβεσμένο κόστος (πριν την τροποποίηση) των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών με ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής, των οποίων οι ταμειακές ροές τροποποιήθηκαν κατά την διάρκεια του έτους, ανήλθε σε €287 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2022: €389 εκατ.). Το συνολικό κέρδος τροποποίησης από ρυθμίσεις της περιόδου, συμπεριλαμβανομένου του κόστους του προγράμματος ανταμοιβής που ξεκίνησε τον Απρίλιο 2023 για τους συνεπείς δανειολήπτες στεγαστικών δανείων με κυμαινόμενο επιτόκιο και αφορούσε στην οριοθέτηση των επιτοκίων προστατεύοντας τους δανειολήπτες από μελλοντικές αυξήσεις στα επιτόκια αναφοράς, ανέρχεται σε €6 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα (2022: ζημία €1 εκατ.), όπως παρουσιάζεται στη Μεταβολή λογιστικής αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ της Σημείωσης 21 «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών».

Η επίπτωση της τροποποίησης στην πρόβλεψη ΑΠΖ που σχετίζεται με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία για τον Όμιλο και την Τράπεζα ήταν ζημία ύψους €5 εκατ. (2022: όφελος €2 εκατ.), όπως παρουσιάζεται στη Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος της Σημείωσης 21 «Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών».

Βάσει των παραπάνω, η καθαρή επίπτωση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων για την περίοδο ήταν κέρδος ύψους €1 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα (2022: κέρδος ύψους €1 εκατ.), που παρουσιάζεται ξεχωριστά στη Σημείωση 13 «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων».

Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, η λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ των τροποποιημένων δανείων που αρχικά η πρόβλεψη απομείωσής τους επιμετρούνταν με βάση τις ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής και άλλαξε κατά τη διάρκεια της περιόδου σε ΑΠΖ 12 μηνών, ανήλθε σε €505 εκατ. για τον Όμιλο (31 Δεκεμβρίου 2022: €395 εκατ.) και σε €491 εκατ. για την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2022: €364 εκατ.).

Η ανάλυση των ρυθμισμένων δανείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος για τον Όμιλο και την Τράπεζα παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος ανά είδος ρύθμισης

Είδη ρύθμισης	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Πρόγραμμα μειωμένων πληρωμών	647	911	647	910
Συνδυασμός μέτρων ρύθμισης	483	618	483	618
Επέκταση διάρκειας δανείου	318	610	275	556
Μετάθεση πληρωμής κεφαλαίου	67	91	66	89
Λοιπά μέτρα ρύθμισης	73	126	52	100
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	1.588	2.356	1.523	2.273

Πιστωτική ποιότητα ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων
31 Δεκεμβρίου 2023						
Στάδιο 1	30.485	-	0%	28.899	-	0%
Στάδιο 2	3.141	1.338	43%	2.779	1.300	47%
Απομειωμένα	1.281	676	53%	1.139	634	56%
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	34.907	2.014	6%	32.817	1.934	6%
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε ατομική βάση	(333)	(196)	59%	(302)	(184)	61%
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε συλλογική βάση	(750)	(230)	31%	(695)	(227)	33%
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	33.824	1.588	5%	31.820	1.523	5%
Αξία εξασφαλίσεων	20.586	1.645	8%	18.114	1.566	9%

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Στις 31 Δεκεμβρίου 2023 τα απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος που έχουν ρυθμιστεί περιλαμβάνουν δάνεια με καθυστέρηση μικρότερη των 90 ημερών.

	Όμιλος	Τράπεζα
Στεγαστικά δάνεια	228	227
Καταναλωτικά δάνεια	14	13
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	29	29
Χορηγήσεις σε επιχειρήσεις	278	271
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	549	540

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων
31 Δεκεμβρίου 2022						
Στάδιο 1	30.189	-	0%	29.141	-	0%
Στάδιο 2	4.596	2.082	45%	3.943	2.030	51%
Απομειωμένα	1.770	830	47%	1.592	785	49%
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	36.555	2.912	8%	34.676	2.815	8%
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε ατομική βάση	(471)	(249)	53%	(424)	(238)	56%
Πρόβλεψη ΑΠΖ - Σε συλλογική βάση	(1.022)	(307)	30%	(969)	(304)	31%
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	35.062	2.356	7%	33.283	2.273	7%
Αξία εξασφαλίσεων	20.903	2.347	11%	18.612	2.294	12%

Στις 31 Δεκεμβρίου 2022 τα απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος που έχουν ρυθμιστεί περιλαμβάνουν δάνεια με καθυστέρηση μικρότερη των 90 ημερών.

	Όμιλος	Τράπεζα
Στεγαστικά δάνεια	248	245
Καταναλωτικά δάνεια	22	21
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	36	35
Χορηγήσεις σε επιχειρήσεις	378	370
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	684	671

Μεταβολή ρυθμισμένων δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ κατά την έναρξη	2.356	2.949	2.273	2.849
Δάνεια και απαιτήσεις που εντάχθηκαν σε καθεστώς ρύθμισης εντός της περιόδου	178	172	164	134
Έσοδα από τόκους	113	90	112	89
Αποπληρωμές	(309)	(346)	(294)	(325)
Δάνεια και απαιτήσεις που εξήλθαν από το καθεστώς ρύθμισης εντός της περιόδου	(569)	(497)	(555)	(467)
Διαγραφές και πωλήσεις	(28)	(57)	(26)	(54)
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ	8	81	10	83
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	(161)	(36)	(161)	(36)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ κατά την 31 Δεκεμβρίου	1.588	2.356	1.523	2.273

Ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ ανά είδος προϊόντος

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Χορηγήσεις Λιανικής Τραπεζικής	1.202	1.843	1.190	1.827
Στεγαστικά δάνεια	1.095	1.689	1.092	1.685
Καταναλωτικά δάνεια	56	85	54	80
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	51	69	44	62
Χορηγήσεις Επιχειρηματικής Τραπεζικής	377	494	324	427
Μεγάλες επιχειρήσεις	289	348	273	331
Μεσαίες επιχειρήσεις	88	146	51	96
Χορηγήσεις Δημοσίου Τομέα	9	19	9	19
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	1.588	2.356	1.523	2.273

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ρυθμισμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ ανά γεωγραφική περιοχή

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Ελλάδα	1.561	2.322	1.523	2.273
Διεθνείς Δραστηριότητες	27	34	-	-
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	1.588	2.356	1.523	2.273

4.2.12 Ανάκτηση εξασφαλίσεων

Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, τα περιουσιακά στοιχεία από ανάκτηση εξασφαλίσεων ανήλθαν σε €449 εκατ. για τον Όμιλο και €378 εκατ. για την Τράπεζα (2022: €467 εκατ. και €393 εκατ. αντίστοιχα). Κατά τη διάρκεια του 2023 περιήλθαν στην κυριότητα του Ομίλου από ανάκτηση εξασφαλίσεων περιουσιακά στοιχεία ύψους €25 εκατ. και €21 εκατ. για τον Όμιλο και για την Τράπεζα αντίστοιχα (2022: €26 εκατ. και €13 εκατ. για τον Όμιλο και για την Τράπεζα αντίστοιχα).

Όλα σχεδόν τα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία αφορούν σε ακίνητα. Τα ακίνητα που ανακτήθηκαν εκποιούνται το συντομότερο δυνατό. Τα ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης στα «Λοιπά στοιχεία ενεργητικού», εκτός των ακινήτων που κατέχονται με σκοπό την απόκτηση κεφαλαιακών κερδών ή την είσπραξη μισθωμάτων, τα οποία ταξινομούνται στα «Ακίνητα επενδύσεων».

4.2.13 Κατανομή πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος και δεσμεύσεων που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο

Η κατανομή του πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος και των δεσμεύσεων που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο του Ομίλου και της Τράπεζας κατά γεωγραφική περιοχή και κλάδο συνοψίζεται στους παρακάτω πίνακες:

Ανάλυση ανά προϊόν δανείου, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή | Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2023	Ελλάδα				Διεθνείς δραστηριότητες				Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Πρόβλεψη ΑΠΖ
Λιανική Τραπεζική	7.239	1.966	508	(414)	955	113	41	(36)	8.194	2.079	549	(450)
Στεγαστικά δάνεια	5.000	1.626	291	(186)	290	38	9	(5)	5.290	1.664	300	(191)
Καταναλωτικά δάνεια	813	103	69	(91)	539	50	27	(29)	1.352	153	96	(120)
Πιστωτικές κάρτες	406	16	18	(22)	45	1	2	(1)	451	17	20	(23)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.020	221	130	(115)	81	24	3	(1)	1.101	245	133	(116)
Επιχειρηματική Τραπεζική	20.996	892	674	(569)	609	127	43	(36)	21.605	1.019	717	(605)
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	2.646	323	241	(199)	134	31	14	(11)	2.780	354	255	(210)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	7.256	158	216	(147)	240	37	14	(10)	7.496	195	230	(157)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.440	40	30	(27)	52	24	10	(6)	1.492	64	40	(33)
Ενέργεια	3.185	4	6	(29)	43	10	-	(1)	3.228	14	6	(30)
Τουρισμός	1.204	226	114	(62)	14	4	2	(2)	1.218	230	116	(64)
Ναυτιλία	2.669	17	-	(4)	-	-	-	-	2.669	17	-	(4)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	1.616	100	32	(71)	37	4	1	(1)	1.653	104	33	(72)
Λοιπά	980	24	35	(30)	89	17	2	(5)	1.069	41	37	(35)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	686	43	15	(28)	-	-	-	-	686	43	15	(28)
Σύνολο	28.921	2.901	1.197	(1.011)	1.564	240	84	(72)	30.485	3.141	1.281	(1.083)
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	4.797	217	70	(36)	76	5	11	(2)	4.873	222	81	(38)
Ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση	433	1	2	-	353	61	-	-	786	62	2	-

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	Ελλάδα				Διεθνείς δραστηριότητες				Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ
Λιανική Τραπεζική	6.593	3.097	757	(630)	708	297	54	(39)	7.301	3.394	811	(669)
Στεγαστικά δάνεια	4.848	2.341	419	(267)	162	126	10	(5)	5.010	2.467	429	(272)
Καταναλωτικά δάνεια	770	140	111	(123)	433	141	38	(31)	1.203	281	149	(154)
Πιστωτικές κάρτες	367	10	30	(39)	42	7	3	(2)	409	17	33	(41)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	608	606	197	(201)	71	23	3	(1)	679	629	200	(202)
Επιχειρηματική Τραπεζική	21.896	1.005	871	(750)	411	148	74	(52)	22.307	1.153	945	(802)
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	2.661	368	331	(293)	117	41	20	(14)	2.778	409	351	(307)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	9.693	249	246	(181)	155	47	31	(22)	9.848	296	277	(203)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.281	48	56	(57)	40	20	10	(5)	1.321	68	66	(62)
Ενέργεια	2.647	13	2	(26)	26	17	-	(2)	2.673	30	2	(28)
Τουρισμός	1.195	180	136	(108)	6	5	5	(4)	1.201	185	141	(112)
Ναυτιλία	2.360	48	30	(11)	-	-	-	-	2.360	48	30	(11)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	1.598	58	36	(45)	12	4	4	(2)	1.610	62	40	(47)
Λοιπά	461	41	34	(29)	55	14	4	(3)	516	55	38	(32)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	581	49	14	(22)	-	-	-	-	581	49	14	(22)
Σύνολο	29.070	4.151	1.642	(1.402)	1.119	445	128	(91)	30.189	4.596	1.770	(1.493)
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	4.274	234	68	(49)	64	4	13	(1)	4.338	238	81	(50)
Ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση	606	-	3	(1)	406	33	1	-	1.012	33	4	(1)

Ανάλυση ανά προϊόν δανείου, τομέα δραστηριότητας και γεωγραφική περιοχή | Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2023	Ελλάδα				Διεθνείς δραστηριότητες				Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ
Λιανική Τραπεζική	7.175	1.959	504	(412)	-	-	-	-	7.175	1.959	504	(412)
Στεγαστικά δάνεια	5.000	1.626	291	(186)	-	-	-	-	5.000	1.626	291	(186)
Καταναλωτικά δάνεια	792	103	69	(91)	-	-	-	-	792	103	69	(91)
Πιστωτικές κάρτες	406	16	18	(22)	-	-	-	-	406	16	18	(22)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	977	214	126	(113)	-	-	-	-	977	214	126	(113)
Επιχειρηματική Τραπεζική	21.046	799	620	(557)	-	-	-	-	21.046	799	620	(557)
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	2.272	311	238	(198)	-	-	-	-	2.272	311	238	(198)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	7.864	91	168	(137)	-	-	-	-	7.864	91	168	(137)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.361	32	30	(27)	-	-	-	-	1.361	32	30	(27)
Ενέργεια	3.176	4	6	(29)	-	-	-	-	3.176	4	6	(29)
Τουρισμός	1.204	226	114	(62)	-	-	-	-	1.204	226	114	(62)
Ναυτιλία	2.669	17	-	(4)	-	-	-	-	2.669	17	-	(4)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	1.611	100	32	(71)	-	-	-	-	1.611	100	32	(71)
Λοιπά	889	18	32	(29)	-	-	-	-	889	18	32	(29)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	678	21	15	(28)	-	-	-	-	678	21	15	(28)
Σύνολο	28.899	2.779	1.139	(997)	-	-	-	-	28.899	2.779	1.139	(997)
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	5.196	217	70	(34)	-	-	-	(2)	5.196	217	70	(36)
Ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση	433	1	2	-	351	61	-	-	784	62	2	-

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	Ελλάδα				Διεθνείς δραστηριότητες				Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμέν α	Πρόβλεψη ΑΠΖ
Λιανική Τραπεζική	6.532	3.090	748	(626)	-	-	1	(1)	6.532	3.090	749	(627)
Στεγαστικά δάνεια	4.848	2.341	419	(267)	-	-	-	-	4.848	2.341	419	(267)
Καταναλωτικά δάνεια	761	140	110	(123)	-	-	1	(1)	761	140	111	(124)
Πιστωτικές κάρτες	367	10	30	(39)	-	-	-	-	367	10	30	(39)
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	556	599	189	(197)	-	-	-	-	556	599	189	(197)
Επιχειρηματική Τραπεζική	22.021	829	826	(740)	8	-	3	(4)	22.029	829	829	(744)
Βιομηχανία και ορυχεία - μεταλλεία	2.366	303	328	(291)	4	-	-	(1)	2.370	303	328	(292)
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	10.268	151	205	(173)	4	-	3	(3)	10.272	151	208	(176)
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.224	40	56	(57)	-	-	-	-	1.224	40	56	(57)
Ενέργεια	2.640	13	2	(26)	-	-	-	-	2.640	13	2	(26)
Τουρισμός	1.195	180	136	(108)	-	-	-	-	1.195	180	136	(108)
Ναυτιλία	2.360	48	30	(11)	-	-	-	-	2.360	48	30	(11)
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες	1.595	58	36	(45)	-	-	-	-	1.595	58	36	(45)
Λοιπά	373	36	33	(29)	-	-	-	-	373	36	33	(29)
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	580	24	14	(22)	-	-	-	-	580	24	14	(22)
Σύνολο	29.133	3.943	1.588	(1.388)	8	-	4	(5)	29.141	3.943	1.592	(1.393)
Ανοχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	4.605	234	67	(48)	-	-	1	(1)	4.605	234	68	(49)
Ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση	606	-	3	(1)	405	33	1	-	1.011	33	4	(1)

4.2.14 Χρεωστικοί Τίτλοι

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν την κίνηση της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς για χρεωστικούς τίτλους κατά τη διάρκεια του 2023 και 2022, για τον Όμιλο και την Τράπεζα (βλ. επίσης Σημείωση 22 «Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων»):

Κίνηση αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς για χρεωστικούς τίτλους - Όμιλος & Τράπεζα 2023

	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος		Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 1	Στάδιο 2
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	25	53	7	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης ΑΠΖ	(13)	(20)	(3)	-
Ζημιάς απομείωσης νέων περιουσιακών στοιχείων	3	-	1	-
Παύση αναγνώρισης χρεωστικών τίτλων	-	-	(2)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	15	33	3	-

Κίνηση αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς για χρεωστικούς τίτλους - Όμιλος & Τράπεζα 2022

	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος		Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 1	Στάδιο 2
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	18	57	4	1
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης ΑΠΖ	5	(4)	1	-
Ζημιάς απομείωσης νέων περιουσιακών στοιχείων	3	-	2	-
Παύση αναγνώρισης χρεωστικών τίτλων	(1)	-	-	(1)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	25	53	7	-

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν ανάλυση των ομολόγων, των εντόκων γραμματίων και άλλων χρεωστικών τίτλων ανά συντελεστή διαβάθμισης των τίτλων στις 31 Δεκεμβρίου 2023 και 2022, βάσει της χαμηλότερης αξιολόγησης μεταξύ της Moody's και της S&P εκφρασμένης σε κλίμακα της Moody's:

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Πιστοληπτική διαβάθμιση χρεογράφων - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2023	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
Aaa	81	280	1.208	1.569
Aa1 έως A3	187	64	513	764
Baa1 έως Ba3	89	2.653	11.599	14.341
Χαμηλότερα από Ba3	1	29	42	72
Σύνολο	358	3.026	13.362	16.746

31 Δεκεμβρίου 2022	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
Aaa	44	140	302	486
Aa1 έως A3	114	82	-	196
Baa1 έως Ba3	46	2.394	9.764	12.204
Χαμηλότερα από Ba3	6	115	292	413
Σύνολο	210	2.731	10.358	13.299

Πιστοληπτική Διαβάθμιση χρεογράφων – Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2023	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
Aaa	81	280	1.203	1.564
Aa1 έως A3	187	64	499	750
Baa1 έως Ba3	89	2.560	11.400	14.049
Χαμηλότερα από Ba3	1	28	41	70
Σύνολο	358	2.932	13.143	16.433

31 Δεκεμβρίου 2022	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	Χρεωστικά χρηματοοικονομικά μέσα σε αποσβεσμένο κόστος	Σύνολο
Aaa	44	140	302	486
Aa1 έως A3	114	82	-	196
Baa1 έως Ba3	46	2.357	9.527	11.930
Χαμηλότερα από Ba3	5	115	291	411
Σύνολο	209	2.694	10.120	13.023

4.3 Κίνδυνος Αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω δυσμενών μεταβολών στα επιτόκια, στις τιμές μετοχών και εμπορευμάτων, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς και στη μεταβλητότητα αυτών. Η Τράπεζα έχει την κυριότερη συνεισφορά στον κίνδυνο αγοράς του Ομίλου. Οι σημαντικότερες κατηγορίες κινδύνου αγοράς για τον Όμιλο είναι ο επιτοκιακός, ο μετοχικός, ο συναλλαγματικός και ο κίνδυνος εμπορευμάτων. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με του σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλέπε «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου» ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων – Κίνδυνος Αγοράς».

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.3.1 Κίνδυνος αγοράς για το εμπορικό χαρτοφυλάκιο και το χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» - Μέγιστη Δυνητική Ζημία («ΜΔΖ»)

Η Τράπεζα αναπτύσσει και εφαρμόζει εσωτερικά μοντέλα για τον προσδιορισμό και την εκτίμηση του κινδύνου αγοράς των χαρτοφυλακίων της, βάσει διεθνώς αναγνωρισμένων πρακτικών και μεθόδων μέτρησης κινδύνου. Ειδικότερα, η Τράπεζα εκτιμά τη Μέγιστη Δυνητική Ζημία (ΜΔΖ) του εμπορικού της χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση», μέσω του συστήματος RiskWatch, της εταιρείας Algorithmics (πλέον SS&C Technologies). Συγκεκριμένα, εφαρμόζει τη μεθοδολογία της διακύμανσης-συνδιακύμανσης, με χρονικό ορίζοντα μίας ημέρας και διάστημα εμπιστοσύνης 99%. Σε καθημερινή βάση, εκτιμάται η ΜΔΖ τόσο του συνολικού, όσο και των επιμέρους κινδύνων (επιτοκιακού, μετοχικού, συναλλαγματικού) του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση». Οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ χρησιμεύουν αφενός ως εργαλείο διαχείρισης κινδύνων και αφετέρου για εποπτικούς σκοπούς. Ως εργαλείο διαχείρισης κινδύνων, οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ αφορούν στο σύνολο των δύο προαναφερόμενων χαρτοφυλακίων της Τράπεζας και για τον υπολογισμό των σχετικών διακυμάνσεων-συνδιακυμάνσεων χρησιμοποιούνται 75 σταθμισμένες ημερήσιες παρατηρήσεις ανά παράγοντα κινδύνου. Για εποπτικούς σκοπούς, οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ αφορούν μόνο στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας και ο υπολογισμός των σχετικών διακυμάνσεων-συνδιακυμάνσεων βασίζεται σε 252, ισοσταθμισμένες, ημερήσιες παρατηρήσεις ανά παράγοντα κινδύνου. Ως παράγοντες κινδύνου ορίζονται τα επιτόκια, οι τιμές των μετοχικών δεικτών, οι συναλλαγματικές ισοτιμίες και οι τιμές των εμπορευμάτων. Επιπροσθέτως, η Δ.Δ.Χ.Κ.Κ.Ρ.Τ&Ο εκτιμά τη ΜΔΖ του εμπορικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας υπό ακραίες συνθήκες, για τον υπολογισμό της οποίας οι παράμετροι του υποδείγματος βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα από μια συνεχή δωδεκάμηνη περίοδο σημαντικών ακραίων χρηματοοικονομικών συνθηκών, συναφών προς το χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας. Οι σχετικές διακυμάνσεις-συνδιακυμάνσεις προκύπτουν από μια περίοδο ακραίων συνθηκών στις αγορές, η οποία επιλέγεται από ένα διάστημα αρχής γενομένης από τον Ιανουάριο του 2008. Η ΜΔΖ υπό ακραίες συνθήκες υπολογίζεται επίσης σε καθημερινή βάση, με χρονικό ορίζοντα 1 ημέρας και διάστημα εμπιστοσύνης 99%.

Οι πίνακες που ακολουθούν απεικονίζουν τη ΜΔΖ της Τράπεζας (99%, 1 ημέρα) για τα έτη που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου του 2023 και 2022, αντίστοιχα:

2023 (σε € 000)	Συνολική ΜΔΖ	ΜΔΖ Επιτοκιακού Κινδύνου	ΜΔΖ Μετοχικού Κινδύνου	ΜΔΖ Συναλλαγματικού Κινδύνου
31 Δεκεμβρίου	12.486	12.741	421	522
Μέσος όρος (ημερήσια τιμή)	13.744	13.570	568	328
Μέγιστο (ημερήσια τιμή)	23.649	23.315	1.646	996
Ελάχιστο (ημερήσια τιμή)	9.215	9.118	177	83

2022 (σε € 000)	Συνολική ΜΔΖ	ΜΔΖ Επιτοκιακού Κινδύνου	ΜΔΖ Μετοχικού Κινδύνου	ΜΔΖ Συναλλαγματικού Κινδύνου
31 Δεκεμβρίου	17.973	17.676	518	320
Μέσος όρος (ημερήσια τιμή)	18.169	17.715	1.504	342
Μέγιστο (ημερήσια τιμή)	33.176	31.929	4.656	1.201
Ελάχιστο (ημερήσια τιμή)	9.688	10.065	518	81

Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο και το χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» της Τράπεζας έχουν περιορισμένη έκθεση σε επιτοκιακό κίνδυνο, ωστόσο είναι εκτεθειμένα σε μεταβολές των πιστωτικών περιθωρίων, λόγω της διακράτησης θέσεων σε ευρωπαϊκά κυβερνητικά ομόλογα της περιφέρειας στο χαρτοφυλάκιο «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση».

Έως το τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2023, τα πιστωτικά περιθώρια των ευρωπαϊκών κυβερνητικών ομολόγων της περιφέρειας, παρά τις διακυμάνσεις που παρουσίασαν κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου και οι οποίες οφείλονταν στην απόφαση της ΕΚΤ για αύξηση των επιτοκίων, είχαν μειωθεί σημαντικά σε σύγκριση με τα αντίστοιχα επίπεδα στο τέλος του προηγούμενου έτους. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη σταδιακή μείωση των μεταβλητοτήτων των αποδόσεων των κυβερνητικών ομολόγων και τη διαμόρφωση της ΜΔΖ σε χαμηλότερα επίπεδα.

Κατά το μεγαλύτερο μέρος του τρίτου τριμήνου, τα πιστωτικά περιθώρια των ευρωπαϊκών κυβερνητικών ομολόγων της περιφέρειας παρέμειναν σταθερά. Ωστόσο, στα τέλη Σεπτεμβρίου, η απόφαση της Ιταλίας για αναθεώρηση και αύξηση του δημοσιονομικού της ελλείμματος, προκάλεσε ανησυχία στους επενδυτές για τον μακροπρόθεσμο ρυθμό ανάπτυξης της χώρας και οδήγησε στη διεύρυνση των πιστωτικών περιθωρίων. Το γεγονός αυτό οδήγησε στην αύξηση της μεταβλητότητας των αποδόσεων των κυβερνητικών καμπυλών και κατά συνέπεια της εκτιμώμενης ΜΔΖ.

Ωστόσο, το τελευταίο τρίμηνο του έτους, τα πιστωτικά περιθώρια των κυβερνητικών ομολόγων της ευρωπαϊκής περιφέρειας υποχώρησαν, με αποτέλεσμα τη μείωση των υποκείμενων μεταβλητοτήτων και την επαναφορά των εκτιμήσεων ΜΔΖ σε χαμηλότερα επίπεδα. Στις 31.12.2023, η ΜΔΖ του εμπορικού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» ανερχόταν στα €13 εκατ., σημαντικά μειωμένη σε σχέση με το τέλος του προηγούμενου έτους.

Δοκιμαστικός εκ των Υστέρων Έλεγχος (Back-testing)

Η Τράπεζα πραγματοποιεί σε καθημερινή βάση δοκιμαστικό εκ των υστέρων έλεγχο (back-testing), προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία του υποδείγματος μέτρησης της ΜΔΖ. Σύμφωνα με τις οδηγίες του Κανονισμού Εποπτείας Πιστωτικών Ιδρυμάτων 575/2013, ο έλεγχος πραγματοποιείται μόνο στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας και συνίσταται στη συγκρισιμότητα των υποθετικών, καθώς επίσης και των πραγματικών ημερήσιων κερδών/ζημιών στην αξία του χαρτοφυλακίου, με τις αντίστοιχες εκτιμήσεις του υποδείγματος της ΜΔΖ που χρησιμοποιείται για τους εποπτικούς σκοπούς. Τα υποθετικά κέρδη/ζημιές προκύπτουν από τη μεταβολή στην αξία του χαρτοφυλακίου μεταξύ των ημερών t και $t+1$, με την υπόθεση ότι οι θέσεις στο χαρτοφυλάκιο παραμένουν σταθερές μεταξύ των δύο ημερών. Αντιστοίχως, τα πραγματικά κέρδη/ζημιές είναι η μεταβολή στην αξία

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

του χαρτοφυλακίου κατά το κλείσιμο των ημερών t και $t+1$, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις συναλλαγές ή/και τυχόν πραγματοποιηθέντα κέρδη/ζημίες που διενεργήθηκαν κατά τη διάρκεια της ημέρας $t+1$, με εξαίρεση την καταβολή/είσπραξη προμηθειών και καθαρά έσοδα από τόκους.

Σε περίπτωση υπέρβασης των υποθετικών/πραγματικών ζημιών της εκτίμησης της ΜΔΖ, ενημερώνονται οι εποπτικές αρχές, το αργότερο εντός 5 εργάσιμων ημερών. Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενημερώνεται για το συνολικό αριθμό των υπερβάσεων, σε μηνιαία βάση. Κατά τη διάρκεια του 2023, δε σημειώθηκαν υπερβάσεις των υποθετικών/πραγματικών ζημιών σε σχέση με τις εκτιμήσεις ΜΔΖ του εμπορικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας.

Προσομοίωση Ακραίων Καταστάσεων (Stress Testing)

Η εκτίμηση της ΜΔΖ βασίζεται σε θεωρητικές παραδοχές, οι οποίες αναφέρονται σε «κανονικές συνθήκες» αγορών και δε λαμβάνουν υπόψη τυχόν ακραία γεγονότα.

Για τη βελτίωση της ικανότητας πρόβλεψης του υποδείγματος εκτίμησης της ΜΔΖ και την ελαχιστοποίηση της επίδρασης των ανωτέρω περιορισμών, η Τράπεζα διενεργεί σε εβδομαδιαία βάση άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing). Σκοπός του stress testing είναι η αξιολόγηση του κέρδους/ζημίας που ενδέχεται να προκύψουν σε συνθήκες ακραίων μεταβολών στις αγορές και αφορά και τα δύο χαρτοφυλάκια, του εμπορικού και του «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» χαρτοφυλακίου. Τα σενάρια που εφαρμόζονται, παρουσιάζονται στους πίνακες που ακολουθούν:

Σενάρια μεταβολής επιτοκίων:

Σενάριο	Περιγραφή	3 μήνες-		
		0-3 μήνες	5 έτη	>5 έτη
1	Παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης	+200 μ.β.	+200 μ.β.	+200 μ.β.
2	Παράλληλη μετατόπιση της καμπύλης	-200 μ.β.	-200 μ.β.	-200 μ.β.
3	Αύξηση κλίσης της καμπύλης	0 μ.β.	+100 μ.β.	+200 μ.β.
4	Μείωση κλίσης της καμπύλης	+200 μ.β.	+100 μ.β.	0 μ.β.

Σενάριο μεταβολής μετοχικών δεικτών:

Σενάριο	Περιγραφή
1	-30% για όλους τους δείκτες

Σενάρια μεταβολής συναλλαγματικών ισοτιμιών:

Σενάριο	Περιγραφή
1	Ανατίμηση ευρώ κατά 30%
2	Υποτίμηση ευρώ κατά 30%

Επιπλέον, έχουν οριστεί τα παρακάτω σενάρια μεταβλητότητας σε ακραίες καταστάσεις και εφαρμόζονται στο εμπορικό και το «διακρατούμενων για την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και για ενδεχόμενη πώληση» χαρτοφυλάκιο, σε ημερήσια βάση:

Σενάρια μεταβλητότητας:

Σενάριο	Περιγραφή
1	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες +1μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες +1%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: +1%
2	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες +5μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες +5%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: +5%
3	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες +10μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες +10%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: +10%
4	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες -1μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες -1%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: -1%
5	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες -5μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες -5%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: -5%
6	Επιτόκια: κανονικές μεταβλητότητες -10μ.β., λογαριθμοκανονικές μεταβλητότητες -10%, Μετοχικοί Δείκτες & Συναλλαγματικές Ισοτιμίες: -10%

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.3.2 Περιορισμοί του υποδείγματος ΜΔΖ

Η μέθοδος της ΜΔΖ βασίζεται σε θεωρητικές παραδοχές, οι οποίες υπό ακραίες συνθήκες στις αγορές ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζουν πλήρως τη μέγιστη ζημιά που μπορεί να υποστεί η Τράπεζα. Οι περιορισμοί της μεθοδολογίας συνοψίζονται ως εξής:

- Η χρήση διακυμάνσεων και συσχετίσεων ως μέτρο πρόβλεψης της μελλοντικής συμπεριφοράς των παραγόντων κινδύνων δύναται να αποδειχθεί ανεπαρκής σε περιόδους έντονης διακύμανσης στις αγορές. Ωστόσο, ο εν λόγω περιορισμός μετριάζεται με τον υπολογισμό της ΜΔΖ υπό ακραίες συνθήκες.
- Ο χρονικός ορίζοντας των δέκα ημερών για τον υπολογισμό της ΜΔΖ (που χρησιμοποιείται για εποπτικούς σκοπούς και κεφαλαιακές απαιτήσεις), υποδηλώνει ότι η Τράπεζα μπορεί να ρευστοποιήσει το σύνολο του εμπορικού χαρτοφυλακίου εντός της περιόδου αυτής. Εντούτοις, η παραδοχή αυτή μπορεί να υποεκτιμά τον κίνδυνο αγοράς σε περιόδους μη επαρκούς ρευστότητας στις χρηματοοικονομικές αγορές.
- Η ΜΔΖ αναφέρεται σε πιθανές ζημίες για διάστημα εμπιστοσύνης 99%, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη ζημίες πέρα από το διάστημα αυτό.
- Όλοι οι υπολογισμοί της ΜΔΖ βασίζονται στις θέσεις κατά το κλείσιμο κάθε εργάσιμης ημέρας, μη λαμβάνοντας υπόψη τις ενδοημερήσιες μεταβολές στο εν λόγω χαρτοφυλάκιο.
- Οι εκτιμήσεις της ΜΔΖ βασίζονται σε μικρές μεταβολές στις τιμές των σχετικών παραγόντων κινδύνων. Σε περίπτωση μεγαλύτερων μεταβολών (tail events), το υπόδειγμα ενδέχεται να μην αποτυπώσει πλήρως την επίδρασή τους στην αξία του χαρτοφυλακίου, και
- Οι αποδόσεις επί των μεμονωμένων παραγόντων κινδύνου βασίζονται στην υπόθεση ότι ακολουθούν κανονική κατανομή. Εάν αυτό δεν ισχύει, η πιθανότητα ακραίων μεταβολών στην αγορά θα μπορούσε να υποεκτιμηθεί. Ο εν λόγω περιορισμός μετριάζεται μέσω της διενέργειας προγράμματος προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων κρίσης (stress testing), το οποίο αναλύθηκε ανωτέρω.

4.3.3 Κίνδυνος επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο

Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο αναφέρεται στον υφιστάμενο ή μελλοντικό κίνδυνο για τα κέρδη και το κεφάλαιο του Ομίλου και της Τράπεζας, ο οποίος προκύπτει από δυσμενείς διακυμάνσεις των επιτοκίων που επηρεάζουν τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της Τράπεζας. Ο κίνδυνος επιτοκίου από δραστηριότητες στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο πηγάζει κυρίως από τους εξής παράγοντες: κίνδυνος επιτοκιακού ανοίγματος, κίνδυνος βάσης και κίνδυνος δικαίωματος προαίρεσης. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με του σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλ. «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου» ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων – Επιτοκιακός Κίνδυνος στο Τραπεζικό Χαρτοφυλάκιο (IRRBB)».

4.3.4 Επιτοκιακός κίνδυνος βάσει της ημερομηνίας επόμενης αναπροσαρμογής επιτοκίου

Ο επιτοκιακός κίνδυνος στον οποίο εκτίθεται ο Όμιλος και η Τράπεζα και αφορά σε χρηματοοικονομικά μέσα με βάση την ημερομηνία του αμέσως επόμενου επαναπροσδιορισμού των επιτοκίων, συνοψίζεται ως ακολούθως:

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2023	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	7.436	-	-	-	-	1.579	9.015
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.249	-	119	146	4	275	2.793
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	75	22	79	112	96	323	707
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	17.090	4.634	6.855	3.535	1.378	731	34.223
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	177	468	778	339	1.263	107	3.132
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	301	579	2.392	489	9.599	2	13.362
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-	-	1.469	1.469
Σύνολο	27.328	5.703	10.223	4.621	12.340	4.486	64.701
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.420	-	1.155	1.054	169	2	3.800
Υποχρεώσεις προς πελάτες	44.454	1.888	6.250	3.178	3	1.353	57.126
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	19	31	10	1.394	924	41	2.419
Λοιπά στοιχεία παθητικού	-	-	-	-	-	1.033	1.033
Υποχρέωση από μισθώσεις	6	49	45	209	341	-	650
Σύνολο	45.899	1.968	7.460	5.835	1.437	2.429	65.028
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	(18.571)	3.735	2.763	(1.214)	10.903	2.057	(327)

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2022	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	12.856	-	-	-	-	1.370	14.226
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.523	2	86	167	-	122	2.900
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	22	5	37	98	61	172	395
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	18.903	5.339	5.450	3.291	1.741	837	35.561
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	44	719	540	226	1.202	101	2.832
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	98	169	1.973	416	7.700	2	10.358
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-	-	1.771	1.771
Σύνολο	34.446	6.234	8.086	4.198	10.704	4.375	68.043
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.237	30	6.285	2.149	108	2	9.811
Υποχρεώσεις προς πελάτες	46.506	2.057	2.823	2.723	3	1.080	55.192
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	2	30	5	1.331	400	26	1.794
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2	-	-	-	-	1.324	1.326
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	13	61	290	784	-	1.155
Σύνολο	47.754	2.130	9.174	6.493	1.295	2.432	69.278
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	(13.308)	4.104	(1.088)	(2.295)	9.409	1.943	(1.235)

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2023	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	7.245	-	-	-	-	1.370	8.615
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.233	10	120	146	-	270	2.779
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	49	22	79	112	96	285	643
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	15.989	5.039	6.434	3.096	1.036	625	32.219
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	139	468	759	305	1.260	95	3.026
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	272	579	2.343	362	9.588	-	13.144
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-	-	1.401	1.401
Σύνολο	25.927	6.118	9.735	4.021	11.980	4.046	61.827
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.453	-	1.155	1.055	169	-	3.832
Υποχρεώσεις προς πελάτες	43.805	1.827	5.946	2.918	-	1.086	55.582
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	-	1.371	913	39	2.323
Λοιπά στοιχεία παθητικού	16	-	-	-	-	886	902
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	50	46	208	333	-	644
Σύνολο	45.281	1.877	7.147	5.552	1.415	2.011	63.283
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	(19.354)	4.241	2.588	(1.531)	10.565	2.035	(1.456)

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ημερομηνίες επαναπροσδιορισμού επιτοκίου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρα	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	12.736	-	-	-	-	1.221	13.957
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.460	25	86	167	-	116	2.854
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ΕΑΜΑ	8	5	37	98	61	166	375
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	18.167	5.158	5.274	2.948	1.507	728	33.782
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	14	719	531	226	1.203	91	2.784
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	78	169	1.937	328	7.609	-	10.121
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	-	-	-	-	1.699	1.699
Σύνολο	33.463	6.076	7.865	3.767	10.380	4.021	65.572
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.455	30	6.285	2.149	108	-	10.027
Υποχρεώσεις προς πελάτες	45.783	1.991	2.546	2.565	-	819	53.704
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λουιές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	-	1.315	391	25	1.731
Λοιπά στοιχεία παθητικού	3	-	-	-	-	1.152	1.155
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	14	62	279	642	-	1.004
Σύνολο	47.248	2.035	8.893	6.308	1.141	1.996	67.621
Διαφορά επαναπροσδιορισμού επιτοκίων	(13.785)	4.041	(1.028)	(2.541)	9.239	2.025	(2.049)

4.3.5 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Συναλλαγματικός Κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που αφορά στην ενδεχόμενη ζημία λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Η Ανοικτή Συναλλαγματική Θέση της Τράπεζας προέρχεται κυρίως από τις τρέχουσες και προθεσμιακές συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, καθώς και την αποτίμηση των εξωχρηματιστηριακών παράγωγων προϊόντων σε ξένο νόμισμα.

Η έκθεση του Ομίλου και της Τράπεζας στον συναλλαγματικό κίνδυνο την 31 Δεκεμβρίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 είχε ως εξής:

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου – Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2023	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	8.809	19	4	-	2	181	9.015
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.254	264	8	24	181	62	2.793
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	702	5	-	-	-	-	707
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.996	46	8	-	-	24	2.074
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	30.261	2.703	31	-	211	1.017	34.223
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λουιτών συνολικών εσόδων	2.874	178	-	-	-	80	3.132
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος	13.306	41	-	-	-	15	13.362
Ακίνητα επενδύσεων	58	-	-	-	-	2	60
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	175	-	-	-	-	-	175
Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	521	-	-	-	-	3	524
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.321	-	-	-	-	18	1.339
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	6.194	194	10	-	57	30	6.485
Σύνολο ενεργητικού (εξαίρ. μη κυκλοφ. Περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	68.471	3.450	61	24	451	1.432	73.889
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	665	3	-	-	27	-	695
Σύνολο ενεργητικού	69.136	3.453	61	24	478	1.432	74.584

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2023	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.341	99	2	-	357	1	3.800
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.357	49	2	-	2	4	1.414
Υποχρεώσεις προς πελάτες	53.465	2.012	119	4	44	1.482	57.126
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λουιές δανειακές υποχρεώσεις	2.185	-	231	-	-	3	2.419
Λουιά στοιχεία παθητικού	1.688	166	4	-	-	39	1.897
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	247	-	-	-	-	1	248
Σύνολο παθητικού (εξ. Υποχρ. σχετιζ/νων με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενων προς πώληση)	62.283	2.326	358	4	403	1.530	66.904
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	28	-	-	-	-	-	28
Σύνολο παθητικού	62.311	2.326	358	4	403	1.530	66.932
Καθαρή συναλλαγματική θέση	6.825	1.127	(297)	20	75	(98)	7.652

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2022	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	14.049	21	3	-	1	152	14.226
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.704	88	10	15	40	43	2.900
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	382	9	4	-	-	-	395
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.892	63	6	-	-	1	1.962
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	31.850	2.457	33	-	231	990	35.561
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λουιών συνολικών εσόδων	2.715	86	-	-	-	31	2.832
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποβεσμένο κόστος	10.296	43	-	-	-	19	10.358
Ακίνητα επενδύσεων	63	-	-	-	-	8	71
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	175	-	-	-	-	-	175
Υπεραξία, λογισμικό και λουιά άυλα περιουσιακά στοιχεία	429	-	-	-	-	2	431
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.537	-	-	-	-	28	1.565
Λουιά στοιχεία ενεργητικού	6.740	306	14	-	26	56	7.142
Σύνολο ενεργητικού (εξαμ. μη κυκλοφ. Περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	72.832	3.073	70	15	298	1.330	77.618
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	472	2	-	-	21	-	495
Σύνολο ενεργητικού	73.304	3.075	70	15	319	1.330	78.113

31 Δεκεμβρίου 2022	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	9.773	2	3	-	30	3	9.811
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.787	132	1	-	2	1	1.923
Υποχρεώσεις προς πελάτες	51.146	2.224	124	4	219	1.475	55.192
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λουιές δανειακές υποχρεώσεις	1.582	-	209	-	-	3	1.794
Λουιά στοιχεία παθητικού	2.399	206	5	-	-	35	2.645
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	247	-	-	-	-	1	248
Σύνολο παθητικού (εξ. Υποχρ. σχετιζ/νων με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενων προς πώληση)	66.934	2.564	342	4	251	1.518	71.613
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	25	-	-	-	-	-	25
Σύνολο παθητικού	66.959	2.564	342	4	251	1.518	71.638
Καθαρή συναλλαγματική θέση	6.345	511	(272)	11	68	(188)	6.475

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2023	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	8.586	18	3	-	2	6	8.615
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.295	243	4	24	176	37	2.779
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	638	5	-	-	-	-	643
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.996	46	8	-	-	24	2.074
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	29.290	2.693	26	-	210	-	32.219
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λουιτών συνολικών εσόδων	2.857	170	-	-	-	-	3.027
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποβεσμένο κόστος	13.102	41	-	-	-	-	13.143
Συμμετοχές σε θυγατρικές	779	-	-	-	-	-	779
Ακίνητα επενδύσεων	1	-	-	-	-	-	1
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	171	-	-	-	-	-	171
Υπεραξία, λογισμικό και λουιά άυλα περιουσιακά στοιχεία	516	-	-	-	-	-	516
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.105	-	-	-	-	-	1.105
Λουιά στοιχεία ενεργητικού	6.096	193	9	-	57	4	6.359
Σύνολο ενεργητικού (εξαίρ. μη κυκλοφ. Περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	67.432	3.409	50	24	445	71	71.431
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	613	3	-	-	22	-	638
Σύνολο ενεργητικού	68.045	3.412	50	24	467	71	72.069
31 Δεκεμβρίου 2023							
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.349	123	3	-	357	-	3.832
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.356	49	2	-	2	4	1.413
Υποχρεώσεις προς πελάτες	52.911	1.975	130	5	38	523	55.582
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λουιτές δανειακές υποχρεώσεις	2.092	-	231	-	-	-	2.323
Λουιά στοιχεία παθητικού	1.532	157	3	-	-	10	1.702
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	246	-	-	-	-	-	246
Σύνολο παθητικού (εξαίρ. Υποχρεώσεων σχετιζ/νων με μη κυκλ. Περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση)	61.486	2.304	369	5	397	537	65.098
Σύνολο παθητικού	61.486	2.304	369	5	397	537	65.098
Καθαρή συναλλαγματική θέση	6.559	1.108	(319)	19	70	(466)	6.971

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	13.929	20	3	-	-	5	13.957
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.714	61	6	15	34	24	2.854
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	366	9	-	-	-	-	375
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.892	63	6	-	-	1	1.962
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	31.090	2.431	28	-	231	2	33.782
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε εύλογη αξία μέσω λουιτών συνολικών εσόδων	2.705	79	-	-	-	-	2.784
Χαρτ/κιο επενδύσεων – σε αποσβεσμένο κόστος	10.078	43	-	-	-	-	10.121
Συμμετοχές σε θυγατρικές	759	-	-	-	-	-	759
Ακίνητα επενδύσεων	2	-	-	-	-	-	2
Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	172	-	-	-	-	-	172
Υπεραξία, λογισμικό και λουιά άυλα περιουσιακά στοιχεία	424	-	-	-	-	-	424
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.164	-	-	-	-	-	1.164
Λουιά στοιχεία ενεργητικού	6.655	306	13	-	26	19	7.019
Σύνολο ενεργητικού (εξαφ. μη κυκλοφ. Περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση)	71.950	3.012	56	15	291	51	75.375
Μη κυκλοφ. περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	423	2	-	-	16	-	441
Σύνολο ενεργητικού	72.373	3.014	56	15	307	51	75.816

31 Δεκεμβρίου 2022	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία Παθητικού							
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	9.969	22	3	-	30	3	10.027
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1.787	132	1	-	2	1	1.923
Υποχρεώσεις προς πελάτες	50.584	2.182	137	5	213	583	53.704
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λουιές δανειακές υποχρεώσεις	1.522	-	209	-	-	-	1.731
Λουιά στοιχεία παθητικού	2.087	198	4	-	-	13	2.302
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	246	-	-	-	-	-	246
Σύνολο παθητικού (εξ. Υποχρ. σχετιζ/νων με μη κυκλοφ. περιουσ. στοιχεία προοριζόμενων προς πώληση)	66.195	2.534	354	5	245	600	69.933
Σύνολο παθητικού	66.195	2.534	354	5	245	600	69.933
Καθαρή συναλλαγματική θέση	6.178	480	(298)	10	62	(549)	5.883

4.4 Κίνδυνος χώρας

Ο κίνδυνος χώρας είναι ο υφιστάμενος ή ενδεχόμενος κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου λόγω των γεγονότων που συντελούνται σε μια χώρα, τα οποία βρίσκονται τουλάχιστον έως ένα βαθμό υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, αλλά όχι υπό τον έλεγχο κάποιας εταιρείας ή ατόμου. Οι κύριες κατηγορίες του κινδύνου χώρας περιλαμβάνουν τον κίνδυνο στάσης πληρωμών (sovereign risk), τον κίνδυνο αδυναμίας μετατροπής του εγχώριου νομίσματος σε διεθνή βασικά νομίσματα αποθεμάτων (convertibility risk) και τον κίνδυνο μη αποπληρωμής υποχρεώσεων στο εξωτερικό (transfer risk). Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με του σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλέπε «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου» ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων – Κίνδυνος Χώρας».

4.5 Κίνδυνος ρευστότητας

4.5.1 Διαχείριση κινδύνου ρευστότητας

Ως κίνδυνος ρευστότητας ορίζεται ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος επί των αποτελεσμάτων και του κεφαλαίου ο οποίος απορρέει από την αδυναμία του οργανισμού να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές καταστούν πληρωτέες, χωρίς να υποστεί σημαντικές ζημιές.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα οι ταμειακές εκροές να μην καλύπτονται επαρκώς από ταμειακές εισροές, λαμβάνοντας υπόψη μη αναμενόμενες καθυστερήσεις σε αποπληρωμές (term liquidity risk), ή αναλήψεις υψηλότερες των αναμενόμενων (withdrawal/call risk). Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων στις κατάλληλες προθεσμίες λήξης, καθώς και τον κίνδυνο αδυναμίας του οργανισμού να ρευστοποιήσει μια θέση έγκαιρα και με εύλογους όρους. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με του σημαντικούς παράγοντες κινδύνου βλέπε «Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου» ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων – Κίνδυνος Ρευστότητας».

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.5.2 Συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές

Οι συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές του Ομίλου και της Τράπεζας από χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις πλην παραγώνων παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες. Ο κίνδυνος ρευστότητας από παράγωγα δεν θεωρείται σημαντικός.

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2023	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.380	1.178	851	210	344	3.963
Υποχρεώσεις προς πελάτες	47.332	1.921	6.669	1.310	15	57.247
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	23	26	669	1.991	12	2.721
Λοιπές υποχρεώσεις	139	567	318	-	40	1.064
Υποχρέωση από μισθώσεις	8	51	47	237	585	928
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	48.882	3.743	8.554	3.748	996	65.923
Δανειακές δεσμεύσεις	799	381	1.324	1.380	2.142	6.026

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2022	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.239	30	6.348	2.233	109	9.959
Υποχρεώσεις προς πελάτες	49.384	2.139	2.941	775	11	55.250
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	13	20	111	1.993	10	2.147
Λοιπές υποχρεώσεις	165	916	167	-	43	1.291
Υποχρέωση από μισθώσεις	8	13	61	305	1.075	1.462
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	50.809	3.118	9.628	5.306	1.248	70.109
Δανειακές δεσμεύσεις	1.186	380	839	1.017	2.284	5.706

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2023	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.412	1.177	851	211	344	3.995
Υποχρεώσεις προς πελάτες	46.432	1.857	6.357	1.038	11	55.695
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	657	1.966	-	2.623
Λοιπές υποχρεώσεις	1	568	320	8	47	944
Υποχρέωση από μισθώσεις	7	50	47	234	581	919
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	47.852	3.652	8.232	3.457	983	64.176
Δανειακές δεσμεύσεις	714	379	1.317	1.380	2.541	6.331

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές εκροές) - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2022	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	1.456	30	6.348	2.233	109	10.176
Υποχρεώσεις προς πελάτες	48.419	2.071	2.654	607	8	53.759
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους & λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	-	-	106	1.978	-	2.084
Λοιπές υποχρεώσεις	3	916	166	-	46	1.131
Υποχρέωση από μισθώσεις	8	14	62	308	1.075	1.467
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	49.886	3.031	9.336	5.126	1.238	68.617
Δανειακές δεσμεύσεις	1.179	375	793	994	2.614	5.955

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Στις Λοιπές Υποχρεώσεις περιλαμβάνονται κυρίως δεδουλευμένοι τόκοι και προμήθειες, υποχρεώσεις προς προμηθευτές, υποχρεώσεις προς το Δημόσιο και επιχειρήσεις του Δημοσίου, υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος) και δεδουλευμένα έξοδα.

4.6 Κεφαλαιακή επάρκεια

Τον Ιούνιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, εξέδωσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (γνωστά ως Οδηγία IV περί Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ("Capital Requirements Directive IV (CRD IV)") και Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ("Capital Requirements Regulation (CRR)") αντίστοιχα), μέσω των οποίων έγινε η ενσωμάτωση και προσαρμογή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, των αλλαγών εκείνων που έχουν προταθεί από την Επιτροπή της Βασιλείας σχετικά με την Εποπτεία των Τραπεζών (Basel III). Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.4261/2014, ενώ ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 ήταν άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ από την 1 Ιανουαρίου 2014 και ορισμένες διατάξεις της CRD IV εφαρμόστηκαν σταδιακά.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) 876/2019 (CRR2), ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων (Απαιτήσεις Πυλώνα Ι) και η Οδηγία 2013/36/ΕΕ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/878/ΕΕ (CRD V), ορίζει τις συνδυασμένες απαιτήσεις αποθέματος ασφαλείας για τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 97 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, οι Εποπτικές Αρχές διενεργούν σε τακτική βάση Εποπτικό Έλεγχο και Διαδικασία Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process "SREP"), με σκοπό την αξιολόγηση και μέτρηση των κινδύνων που δεν καλύπτονται, ή δεν είναι πλήρως καλυμμένοι σύμφωνα με τον Πυλώνα Ι και τον ορισμό πρόσθετων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας (Απαιτήσεις Πυλώνα ΙΙ). Η άσκηση SREP διενεργείται υπό την εποπτεία της ΕΚΤ. Η απόφαση για τις πρόσθετες απαιτήσεις είναι προσαρμοσμένη στο ατομικό προφίλ της κάθε τράπεζας. Το άθροισμα των απαιτήσεων Πυλώνα Ι (ελάχιστες εποπτικές απαιτήσεις) και των απαιτήσεων Πυλώνα ΙΙ αποτελούν τις Συνολικές Εποπτικές Απαιτήσεις SREP (TSCR).

Ο Όμιλος καλείται να ανταποκριθεί στις Συνολικές Κεφαλαιακές του Απαιτήσεις (OCR) που αποτελούνται από τις Συνολικές Εποπτικές Απαιτήσεις SREP (TSCR) και τη Συνολική Απαιτηση Αποθεμάτων Ασφαλείας (CBR) όπως ορίζονται στο σημείο (6) του άρθρου 128 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση των εποπτικών απαιτήσεων CET1 και του Συνολικού Κεφαλαίου του Ομίλου:

	Κεφαλαιακές Απαιτήσεις κοινών μετοχών κατηγορίας 1		Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις	
	2024	2023	2024	2023
Πυλώνας Ι (ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων)	4,50%	4,50%	8,00%	8,00%
Πυλώνας ΙΙ (P2R)	1,55%	1,69%	2,75%	3,00%
Συνολικές Εποπτικές Απαιτήσεις SREP (TSCR)	6,05%	6,19%	10,75%	11,00%
Απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου (CCoB)	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας (CCyB)	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Απόθεμα ασφαλείας O-SII	0,07%	0,07%	0,07%	0,07%
Συνολική Απαιτηση Αποθεμάτων Ασφαλείας (CBR)	3,57%	3,57%	3,57%	3,57%
Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (OCR)	9,62%	9,76%	14,32%	14,57%

Στόχος του Ομίλου είναι η διατήρηση μια ισχυρής κεφαλαιακής βάσης, πολύ πάνω από τις εποπτικές απαιτήσεις, διασφαλίζοντας την εκτέλεση του επιχειρηματικού του σχεδίου και την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων.

Οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας του Ομίλου και της Τράπεζας παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023*	31.12.2022*	31.12.2023*	31.12.2022*
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1)	17,8%	16,6%	17,3%	16,3%
Δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων (Tier I)	17,8%	16,6%	17,3%	16,3%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	20,2%	17,7%	19,9%	17,5%

*Τα κονδύλια έχουν υπολογιστεί συμπεριλαμβάνοντας τα κέρδη της περιόδου, μετά από πρόβλεψη διανομής μερίσματος.

Την 31 Δεκεμβρίου 2023, οι δείκτες CET1 και Συνολικού Κεφαλαίου του Ομίλου διαμορφώθηκαν σε 17,8% και 20,2% αντίστοιχα, πολύ πάνω από τις συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις 9,76% για το CET1 και 14,57% για το Συνολικό Κεφάλαιο.

Νόμος περί αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Το άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, περί Αναβαλλόμενων Φορολογικών Πιστώσεων («ΑΦΠ» ή "Deferred Tax Credit"), επιτρέπει υπό προϋποθέσεις, στα Πιστωτικά Ιδρύματα από το 2017 και μετά, να μετατρέψουν τις Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις («ΑΦΑ») προερχόμενες από: (α) τις ζημίες του Private Sector Initiative ("PSI"), (β) σωρευμένες προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που έχουν αναγνωριστεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, (γ) ζημίες από οριστικές διαγραφές ή από πωλήσεις δανείων και (δ) λογιστικές διαγραφές, οι οποίες τελικά θα οδηγήσουν σε οριστικές διαγραφές και ζημίες από πώληση, σε απαίτηση («Φορολογικές Πιστώσεις» ή "Tax Credit") έναντι του Ελληνικού Δημοσίου. Οι κατηγορίες (γ) και (δ) ανωτέρω προστέθηκαν με τον Ν. 4465/2017, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 29 Μαρτίου 2017. Ο Ν. 4465/2017 θεσπίζει ότι οι Φορολογικές Πιστώσεις που αφορούν τις περιπτώσεις (β) έως (δ) δεν μπορούν να υπερβούν τον φόρο που αντιστοιχούσε στις συσσωρευμένες προβλέψεις που είχαν αναγνωριστεί έως τις 30 Ιουνίου 2015, μείον: (α) κάθε οριστική και εκκαθαρισμένη φορολογική πίστωση σε περίπτωση που σε μία χρήση προέκυψε λογιστική ζημία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, όπως ισχύει, και η οποία αφορά στις ανωτέρω σωρευμένες

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

προβλέψεις, (β) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε οποιεσδήποτε μεταγενέστερες ειδικές προβλέψεις, οι οποίες αφορούν τις ανωτέρω σωρευμένες προβλέψεις και (γ) το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί στην ετήσια απόσβεση της χρεωστικής διαφοράς η οποία αφορά τις ανωτέρω προβλέψεις και λουπές εν γένει ζημίες λόγω πιστωτικού κινδύνου.

Βασική προϋπόθεση για την μετατροπή των ΑΦΑ σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο, είναι η ύπαρξη λογιστικής ζημίας σε επίπεδο Τράπεζας της αντίστοιχης χρήσης, ξεκινώντας από την οικονομική χρήση 2016 και μετά. Το ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης θα προσδιορίζεται διά του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού των ΑΦΑ με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική ζημία χρήσης, μετά από φόρους, στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσης. Η οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο θα μετατρέπεται την επόμενη χρήση από τη χρήση που εμφανίστηκαν οι λογιστικές ζημίες. Η απαίτηση μπορεί να συμψηφίζεται με τον φόρο εισοδήματος. Το μη συμψηφιζόμενο μέρος της αναγνωρίζεται άμεσα ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Η Τράπεζα υποχρεούται στην έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου αξίας ίσης με το 100% του ποσού της αρχικής οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης από το Ελληνικό Δημόσιο και στο σχηματισμό ισόποσου ειδικού αποθεματικού προοριζόμενο αποκλειστικά για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι κοινοί μέτοχοι θα έχουν δικαίωμα προτίμησης επί των ανωτέρω δικαιωμάτων μετατροπής. Το εν λόγω αποθεματικό θα κεφαλαιοποιηθεί και θα εκδοθούν κοινές μετοχές υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου. Ο νόμος επιτρέπει στα Πιστωτικά Ιδρύματα να αντιμετωπίζουν τις συγκεκριμένες ΑΦΑ ως «μη βασισόμενες στη μελλοντική κερδοφορία» σύμφωνα με τις διατάξεις της CRD IV, με αποτέλεσμα να μην αφαιρούνται από τον CET1 και συνεπώς να βελτιώνουν την κεφαλαιακή τους θέση.

Επιπρόσθετα, ο Ν. 4465/2017 τροποποίησε το άρθρο 27 «Μεταφορά ζημιών», εισάγοντας περίοδο απόσβεσης 20 ετών για ζημίες που προέρχονται από διαγραφές δανείων ως συνέπεια διακανονισμού ή αναδιάρθρωσης και για οριστικές ζημίες που απορρέουν από πωλήσεις δανείων. Επιπλέον, το 2021 ο Ν. 4831 τροποποίησε περαιτέρω το άρθρο 27 του Ν. 4172/2013 (βλ. Σημείωση 27 «Απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους» των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων χρήσης 2022).

Στις 7 Νοεμβρίου 2014, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση αποφάσισε την ένταξη της Τράπεζας στις διατάξεις του ανωτέρω νόμου. Η έξοδος της Τράπεζας από τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου προϋποθέτει την έγκριση των εποπτικών αρχών και απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Την 31 Δεκεμβρίου 2023, το ποσό των ΑΦΑ που θα ήταν δυνατό να μετατραπεί ως απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου ήταν €3,7 δισ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €3,9 δισ.). Στη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023 δεν ικανοποιήθηκαν τα κριτήρια για τα δικαιώματα μετατροπής και ως εκ τούτου δεν θα υπάρξει έκδοση δικαιωμάτων μετατροπής το 2024.

Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (2023 EU-wide Stress Test)

Στις 31 Ιανουαρίου 2023, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (“European Banking Authority” ή “EBA”) ανακοίνωσε την έναρξη της Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων 2023 για 70 συμμετέχουσες ευρωπαϊκές τράπεζες. Η άσκηση ακραίων καταστάσεων 2023 σχεδιάστηκε για να παρέχει πληροφορίες για την αξιολόγηση της ανθεκτικότητας του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα στο τρέχον αβέβαιο και μεταβαλλόμενο μακροοικονομικό περιβάλλον. Η ΕΤΕ συμμετείχε στην άσκηση ως μέρος του δείγματος των μεγαλύτερων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων της ευρωζώνης, που εξετάστηκαν από την EBA.

Στο παραπάνω πλαίσιο, η άσκηση προσομοίωσης βασίστηκε σε στατική προσέγγιση του Ισολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη χρηματοοικονομική και κεφαλαιακή θέση του Ομίλου κατά την 31.12.2022 ως σημείο εκκίνησης, επί του οποίου και πραγματοποιήθηκε προβολή ακραίων συνθηκών με ορίζοντα τριετίας (2023-2025) βάσει ενός Βασικού και ενός Δυσμενούς σεναρίου.

Την 28 Ιουλίου 2023, η EBA δημοσίευσε τα αποτελέσματα της άσκησης. Σύμφωνα με την κοινή μεθοδολογία που εφαρμόστηκε, στο Δυσμενές σενάριο ο δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων με πλήρη επίδραση του ΔΠΧΑ 9 («FL CET1») κατέγραψε μέγιστη απομείωση της τάξεως των 2,71%, φθάνοντας στο χαμηλότερο επίπεδο του 13,1% κατά το πρώτο έτος του ορίζοντα προβλέψεων (2023). Το εν λόγω αποτέλεσμα συνιστά την καλύτερη επίδοση εντός του ελληνικού τραπεζικού χώρου, ο οποίος κατέγραψε μέγιστη μείωση κεφαλαίων 3,50%, κατά μέσο όρο, εξαιρουμένης της ΕΤΕ.

Με κριτήριο το δείκτη μέγιστης απομείωσης κεφαλαίων, η επίδοση της ΕΤΕ είναι η 11η καλύτερη στο σύνολο των 70 ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που συμμετείχαν στην άσκηση και η 5η καλύτερη με κριτήριο την απομείωση κεφαλαίων στον τριετή ορίζοντα (2025).

Σε σχέση με τον πλήρη, τριετή ορίζοντα προβλέψεων της άσκησης:

- Υπό το Δυσμενές σενάριο, ο δείκτης Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων FL CET1 διαμορφώθηκε σε 14,5% στο τέλος του 2025, υποδεικνύοντας απομείωση 1,36% σε σχέση με το επίπεδο έναρξης της άσκησης.
- Το Βασικό σενάριο υποδεικνύει ενίσχυση κατά 5,76% του δείκτη Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων FL CET1 στον τριετή ορίζοντα, διαμορφώνοντάς τον σε 21,6% το 2025.

Το αποτέλεσμα της Πανευρωπαϊκής Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Συνθηκών του 2023 καταδεικνύει την ανθεκτικότητα του Ομίλου της ΕΤΕ σε δυσμενείς συνθήκες, καθώς και τη δυνατότητα διατήρησης επαρκών κεφαλαίων ακόμη και υπό ακραίες μακροοικονομικές παραδοχές. Συγκριτικά με τις επιδόσεις αντίστοιχων προηγούμενων ασκήσεων, η ΕΤΕ έχει επιτύχει αξιοσημείωτη πρόοδο στην ενδυνάμωση του Ισολογισμού της, παρά τη συγκυρία των διεθνών οικονομικών προκλήσεων. Συγκεκριμένα, το αποτέλεσμα της άσκησης προσομοίωσης ακραίων συνθηκών του 2023 αντανάκλα την επιτυχή υλοποίηση της στρατηγικής διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPEs), την οικοδόμηση επαρκούς κεφαλαιακού αποθέματος, καθώς και την πλεονεκτική θέση ρευστότητας του Ομίλου.

Ανάλυση σεναρίων κλιματικών κινδύνων (One-off Fit-for-55)

Η ΕΤΕ συμμετέχει στην άσκηση ανάλυσης σεναρίων κλιματικών κινδύνων «One-off Fit-for-55» που στοχεύει να αξιολογήσει την ανθεκτικότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα σε σχέση με τη δέση μέτρων «Fit-for-55» και να συνεισφέρει στην επίγνωση της ικανότητας του χρηματοπιστωτικού

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

συστήματος να υποστηρίξει τη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα υπό πιεστικές συνθήκες. Η άσκηση είναι μέρος των νέων εντολών που ελήφθησαν από τις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές στο πλαίσιο της επικαιροποιημένης Στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη χρηματοδότηση της μετάβασης σε μια βιώσιμη οικονομία. Δεδομένου ότι η άσκηση αφορά σε ολόκληρο το σύστημα, εκτελείται από κοινού από τις Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές (ESAs), την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ECB) και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (ESRB).

Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων στον Κυβερνοχώρο (2024 SSM cyber resilience stress test)

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) εκκίνησε τον Ιανουάριο του 2024 την εποπτική άσκηση με τίτλο “Cyber Resilience Stress Test” εμπλέκοντας σε αυτήν 109 τραπεζικά ιδρύματα τα οποία εποπτεύονται απ’ ευθείας από την ίδια. Η άσκηση αξιολογεί την ικανότητα αντίδρασης και τις δυνατότητες ανάκαμψης των τραπεζών κατόπιν μιας κυβερνοεπίθεσης, ενώ δε συμπεριλαμβάνει στην αξιολόγηση τη δυνατότητά τους να εμποδίσουν μια τέτοια ενέργεια. Υπό το πρίσμα του σεναρίου της άσκησης (stress scenario), η υποτιθέμενη κυβερνοεπίθεση είναι επιτυχημένη και έχει ως αποτέλεσμα την διακοπή της κανονικής λειτουργίας της τράπεζας. Στο πλαίσιο αυτό οι τράπεζες καλούνται να αυτοαξιολογήσουν τις δυνατότητες απόκρισης και ανάκαμψής τους, συμπεριλαμβανομένης και της δυνατότητάς τους να ενεργοποιήσουν και να εκτελέσουν εναλλακτικές διαδικασίες ώστε οι εργασίες που επηρεάστηκαν να ανακάμψουν και η Τράπεζα να συνεχίσει την κανονική λειτουργία της. Κατ’ επέκταση οι εποπτικές αρχές θα αξιολογήσουν το βαθμό ικανότητας των τραπεζών να ανταπεξέλθουν σε ένα τέτοιο σενάριο και η γνώση που θα αποκομισθεί θα αξιοποιηθεί κατά την ευρύτερη εποπτική αξιολόγηση για το 2024. Τα κύρια ευρήματα και οι προτάσεις προς τις τράπεζες αναμένεται να επικοινωνηθούν με την ολοκλήρωσή της άσκησης το καλοκαίρι του 2024.

Απαιτήσεις MREL

Σύμφωνα με την Οδηγία 2014/59 (Οδηγία ανάκαμψης και εξυγίανσης τραπεζών ή (“BRRD”), όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/879 (BRRD II), οι τράπεζες στην Ευρωπαϊκή Ένωση υποχρεούνται να διατηρούν την ελάχιστη απαίτηση για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (“MREL”), η οποία εξασφαλίζει επαρκή ικανότητα απορρόφησης ζημιών στην εξυγίανση. Το “MREL” περιλαμβάνει μια διάσταση που βασίζεται στους κινδύνους που αναλαμβάνει το πιστωτικό ίδρυμα και μια στην μόχλευση που διατηρεί το πιστωτικό ίδρυμα. Ως εκ τούτου, το “MREL” εκφράζεται μέσω δύο δεικτών που πρέπει να πληρούνται και οι δύο: (i) ως ποσοστό επί του Συνολικού Ποσού Έκθεσης Κινδύνου (“TREA”), (το “MREL-TREA”), και (ii) ως ποσοστό επί της έκθεσης του δείκτη μόχλευσης (“LRE”), (το “MREL-LRE”).

Τα επιλέξιμα μέσα που πληρούν τις προϋποθέσεις για το “MREL” είναι τα ίδια κεφάλαια (μέσα κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, πρόσθετα μέσα της κατηγορίας 1 και μέσα κατηγορίας 2), καθώς και ορισμένες επιλέξιμες υποχρεώσεις (κυρίως μη εξασφαλισμένα ομόλογα- με εξοφλητική προτεραιότητα). Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 806/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 877/2019 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, επιτρέπει στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (“SRB”) να ορίσει εκτός από την απαίτηση “MREL”, και μια απαίτηση μειωμένης εξασφάλισης εντός του MREL, έναντι της οποίας υπολογίζονται μόνο οι υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης και τα ίδια κεφάλαια.

Στις 21 Δεκεμβρίου 2023, η Τράπεζα έλαβε από την Τράπεζα της Ελλάδος την απόφαση του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (“SRB”) ότι πρέπει να ικανοποιήσει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 τον στόχο MREL ο οποίος ανέρχεται σε ποσοστό 24,22% συν το CBR επί του TREA και σε ποσοστό 5,91% επί του LRE, σε ενοποιημένη βάση. Οι ενδιάμεσοι ετήσιοι στόχοι έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 είναι μη δεσμευτικοί και υπολογίζονται μέσω γραμμικής συσχέτισης μεταξύ των δύο δεσμευτικών στόχων της 1ης Ιανουαρίου 2022 και της 31ης Δεκεμβρίου 2025. Συνεπώς, οι ενδιάμεσοι μη δεσμευτικοί στόχοι MREL, ανέρχονται σε 22,73% συμπεριλαμβανομένου του CBR 3,57% επί του TREA από την 1/1/2024 και αυξάνεται σε 25,26% συμπεριλαμβανομένου του CBR 3,57% επί του TREA από την 1/1/2025. Τέλος, σύμφωνα με την απόφαση του SRB, για το 2023 δεν απαιτείται από την Τράπεζα η τήρηση απαίτησης μειωμένης εξασφάλισης.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2023 ο δείκτης MREL της Τράπεζας σε ενοποιημένο επίπεδο ανέρχεται στο 24,2% των TREA, ο οποίος είναι σημαντικά υψηλότερος από τον ενδιάμεσο μη δεσμευτικό στόχο MREL της 1/1/2024 και συνεχίζει να πληροί τον στόχο επί του LRE .

Επιπλέον, στο πλαίσιο της υλοποίησης της στρατηγικής της Τράπεζας για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της με τις απαιτήσεις MREL, η Τράπεζα ολοκλήρωσε επιτυχώς τις παρακάτω εκδόσεις:

- Στις 26 Σεπτεμβρίου 2023, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την τοποθέτηση ομολόγου μειωμένης εξασφάλισης στην αγορά, ύψους 500 εκατομμυρίων ευρώ, με απόδοση 8,0%. Το ομόλογο έχει διάρκεια 10,25 έτη, με δυνατότητα ανάκλησης στα 5,25 έτη.
- Στις 22 Ιανουαρίου 2024, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την τοποθέτηση ομολόγου υψηλής εξασφάλισης στην αγορά, ύψους 600 εκατομμυρίων ευρώ, με απόδοση 4,5%. Το ομόλογο έχει πενταετή διάρκεια, με δυνατότητα ανάκλησης στα τέσσερα έτη.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.7 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

α. Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία

Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει τη λογιστική και την εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας και για τα οποία η εύλογη αξία διαφέρει σημαντικά από τη λογιστική αξία.

Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία		
	31.12.2023	31.12.2023	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	33.824	34.964	-	1.000	33.964
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	13.363	13.010	4.355	7.166	1.489
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	56.320	56.420	44.283	12.137	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	2.323	2.398	-	2.398	-

	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία		
	31.12.2022	31.12.2022	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	35.062	35.817	-	3.224	32.593
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	10.357	9.128	3.418	4.929	781
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	54.584	54.640	46.256	8.384	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.731	1.728	-	1.728	-

Χρηματοοικονομικά μέσα που δεν επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Τράπεζα

	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία		
	31.12.2023	31.12.2023	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	31.820	32.960	-	1.000	31.960
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	13.144	12.790	4.330	6.971	1.489
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	54.776	54.876	43.411	11.465	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	2.323	2.398	-	2.398	-

	Λογιστική αξία		Εύλογη αξία		
	31.12.2022	31.12.2022	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	33.283	34.038	-	3.224	30.814
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	10.121	8.891	3.418	4.692	781
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις προς πελάτες	53.096	53.151	45.321	7.830	-
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	1.731	1.728	-	1.728	-

Οι ακόλουθες μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας των ανωτέρω χρηματοοικονομικών μέσων στις 31 Δεκεμβρίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022:

Η λογιστική αξία του ταμείου και των διαθεσίμων με τις κεντρικές τράπεζες, των απαιτήσεων κατά και των υποχρεώσεων προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, των λοιπών δανειακών υποχρεώσεων όπως και των δεδουλευμένων τόκων, προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος: Η εκτίμηση της εύλογης αξίας των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος διενεργείται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών. Τα προεξοφλητικά επιτόκια βασίζονται στα τρέχοντα επιτόκια της αγοράς που προσφέρονται για χρηματοοικονομικά μέσα με παρόμοιους όρους σε δανειολήπτες με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος: Η εύλογη αξία των χρεογράφων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται με τη χρήση τιμών αγοράς ή με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών που βασίζονται σε τρέχοντα επιτόκια της αγοράς για χρεόγραφα με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Υποχρεώσεις προς πελάτες: Η εύλογη αξία καταθέσεων άμεσης ζήτησης και καταθέσεων χωρίς προκαθορισμένη ημερομηνία λήξης προσδιορίζεται ως το πληρωτέο ποσό κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η εύλογη αξία των προθεσμιακών καταθέσεων εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών, βάσει επιτοκίων αγοράς που προσφέρονται για αντίστοιχα προϊόντα με παρόμοιες ημερομηνίες λήξης.

Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους: Η εύλογη αξία των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους εκτιμάται βάσει τιμών αγοράς, ή σε περίπτωση που δεν υπάρχουν, με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης χρηματοροών βάσει επιτοκίων αγοράς για πιστωτικούς τίτλους αντίστοιχης διάρκειας και με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου.

β. Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν τις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας, ανά επίπεδο εύλογης αξίας, στις 31 Δεκεμβρίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022. Τα Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού του Ομίλου και της Τράπεζας περιλαμβάνουν επένδυση σε τρέχουσα θέση (spot) για δικαιώματα εκπομπής, η οποία αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2023

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			Σύνολο σε εύλογη αξία
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	303	82	-	385
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	289	10	422	721
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2	2.022	49	2.073
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	1.371	1.712	49	3.132
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	425	-	-	425
Σύνολο	2.390	3.826	520	6.736

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	806	-	806
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	1.407	7	1.414
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1	-	-	1
Σύνολο	1	2.213	7	2.221

31 Δεκεμβρίου 2022

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			Σύνολο σε εύλογη αξία
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	139	81	-	220
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	152	10	512	674
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2	1.947	13	1.962
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	833	1.949	51	2.833
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	298	-	-	298
Σύνολο	1.424	3.987	576	5.987

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	608	-	608
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	1.872	50	1.923
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1	-	-	1
Σύνολο	2	2.480	50	2.532

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται σε εύλογη αξία - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2023	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	278	82	-	360
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	254	10	419	683
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2	2.023	49	2.074
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	1.362	1.618	47	3.027
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	425	-	-	425
Σύνολο	2.321	3.733	515	6.569

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	806	-	806
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	1.406	7	1.413
Σύνολο	-	2.212	7	2.219

31 Δεκεμβρίου 2022	Επιμέτρηση σε εύλογη αξία με βάση			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο σε εύλογη αξία
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	126	81	-	207
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	149	10	508	667
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	2	1.947	13	1.962
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	826	1.909	49	2.784
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	298	-	-	298
Σύνολο	1.401	3.947	570	5.918

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πελάτες που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	608	-	608
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	1	1.872	50	1.923
Σύνολο	1	2.480	50	2.531

Δεν υπήρχαν χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που έχουν καταχωρηθεί ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και επιμετρώνται σε εύλογη αξία, στις 31 Δεκεμβρίου 2023 και στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Μεταφορές μεταξύ του Επιπέδου 1 και του Επιπέδου 2

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023, ένα ομόλογο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, που έχει εκδοθεί από την Ιταλική Κυβέρνηση, μεταφέρθηκε από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 1 σύμφωνα με την πολιτική ιεραρχίας της εύλογης αξίας του Ομίλου, διότι πληρούνταν τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του συγκεκριμένου Επιπέδου που έχει θεσπίσει ο Όμιλος. Την 31 Δεκεμβρίου 2023, η λογιστική αξία του μεταφερόμενου χρεογράφου σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, ήταν €145 εκατ. Επιπροσθέτως, ένα χρεόγραφο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, που έχει εκδοθεί από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας ("ESM"), μεταφέρθηκε επίσης από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 1 σύμφωνα με την πολιτική ιεραρχίας της εύλογης αξίας του Ομίλου, διότι πληρούνταν τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του συγκεκριμένου Επιπέδου που έχει θεσπίσει ο Όμιλος. Την 31 Δεκεμβρίου 2023 η λογιστική αξία του μεταφερόμενου χρεογράφου σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, ήταν €9 εκατ.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022, ένα ομόλογο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, που έχει εκδοθεί από την Ιταλική Κυβέρνηση, μεταφέρθηκε από το Επίπεδο 1 στο Επίπεδο 2 σύμφωνα με την πολιτική ιεραρχίας της εύλογης αξίας του Ομίλου, διότι δεν πληρούνταν τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του συγκεκριμένου Επιπέδου που έχει θεσπίσει ο Όμιλος. Την 31 Δεκεμβρίου 2022, η λογιστική αξία του μεταφερόμενου χρεογράφου σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων, ήταν €134 εκατ. Επιπροσθέτως, ένα χρεόγραφο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, που έχει εκδοθεί από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας ("ESM"), μεταφέρθηκε επίσης από το Επίπεδο 1 στο Επίπεδο 2 σύμφωνα με την πολιτική ιεραρχίας της εύλογης αξίας του Ομίλου, διότι δεν πληρούνταν τα κριτήρια ρευστότητας και εμπορευσιμότητας του συγκεκριμένου Επιπέδου που έχει θεσπίσει ο Όμιλος. Την 31 Δεκεμβρίου 2022 η λογιστική αξία του μεταφερόμενου χρεογράφου σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, ήταν €8 εκατ.

Για όλες τις μεταφορές χρηματοοικονομικών στοιχείων μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων, γίνεται η παραδοχή ότι λαμβάνουν χώρα στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς.

Χρηματοοικονομικά μέσα του Επιπέδου 3

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Επιπέδου 3 στις 31 Δεκεμβρίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- (α) Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που αποτιμώνται με μοντέλα αποτίμησης, στα οποία χρησιμοποιούνται και σημαντικά, μη παρατηρήσιμα δεδομένα και περιλαμβάνουν προϊόντα τα οποία βασίζονται στη συσχέτιση μεταξύ διαφόρων δεικτών επιτοκίων. Επίσης, περιλαμβάνουν παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η αποτίμηση πιστωτικού κινδύνου (CVA) εκτιμήθηκε βάσει σημαντικών,

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

μη παρατηρήσιμων δεδομένων και το ποσό που αντιστοιχεί στο CVA είναι σημαντικό σε σχέση με το σύνολο της εύλογης αξίας του παραγώγου.

- (β) Χρεόγραφα που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, για τα οποία τα μοντέλα που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση της εύλογης αξίας τους βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου ή για τα οποία χρησιμοποιήθηκαν τιμές από τους εκδότες των χρεογράφων. Επίσης, περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα οποία αποτιμώνται μέσω της μεθόδου προεξόφλησης ταμειακών ροών και περιλαμβάνουν μη παρατηρήσιμα στην αγορά περιθώρια πιστωτικού κινδύνου. Επιπρόσθετα, περιλαμβάνουν απαιτήσεις από πώληση χαρτοφυλακίων δανειακών συμβάσεων και λοιπές συναλλαγές. Το κύριο μέρος των εν λόγω απαιτήσεων θα καταβληθεί σε προκαθορισμένη ημερομηνία άνευ όρων και το υπόλοιπο αποτελεί μελλοντική απαίτηση που εξαρτάται από την επίτευξη προκαθορισμένων στόχων εισπράξεων επί των πωληθέντων δανείων. Η αποτίμηση της ενδεχόμενης μελλοντικής απαίτησης περιλαμβάνει ένα εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων, κατά συνέπεια ο Όμιλος εκτιμά ότι οι εν λόγω απαιτήσεις κατηγοριοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο κατηγοριοποίησης εύλογης αξίας.
- (γ) Συμμετοχικούς τίτλους σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, μη εισηγμένους σε χρηματιστηριακή αγορά και η εύλογη αξία τους εκτιμάται βάσει μοντέλων προσεγγίσεων εισοδήματος ή αγοράς, όπου οι βασικές παράμετροι που χρησιμοποιούνται δεν είναι παρατηρήσιμες στην αγορά.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη συμφωνία όλων των αποτιμήσεων του Επιπέδου 3 για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2023 και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, συμπεριλαμβανομένων των πραγματοποιηθέντων και μη-πραγματοποιηθέντων κερδών/(ζημιών), που περιλαμβάνονται στην «Κατάσταση Αποτελεσμάτων» και στην «Κατάσταση Συνολικών Εσόδων».

Μεταφορές προς και από το Επίπεδο 3

Σε τριμηνιαία βάση ο Όμιλος διενεργεί διεξοδική ανάλυση της κατηγοριοποίησης όλων των χρηματοοικονομικών στοιχείων σε επίπεδα εύλογης αξίας.

Για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2023 και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022, οι μεταφορές από το Επίπεδο 2 στο Επίπεδο 3 αφορούν σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η προσαρμογή της εύλογης αξίας λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία τους. Οι μεταφορές από το Επίπεδο 3 στο Επίπεδο 2 αφορούν σε παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα για τα οποία η προσαρμογή της εύλογης αξίας λόγω CVA δεν είναι πλέον σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία τους.

Μεταβολή των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται βάσει Επιπέδου 3 - Όμιλος

Όμιλος	2023		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	(37)	51	512
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	53	-	(96)
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(4)	-
Προσθήκες	-	2	10
Αποπληρωμές	-	-	(4)
Μεταφορά σε/(από) επίπεδο 3	26	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	42	49	422

Όμιλος	2022		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	28	26	354
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(77)	-	16
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	1	-
Προσθήκες	-	27	198
Πωλήσεις	-	(3)	-
Αποπληρωμές	-	-	(56)
Μεταφορά σε/(από) επίπεδο 3	12	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	(37)	51	512

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Μεταβολή των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρώνται βάσει Επιπέδου 3 - Τράπεζα

Τράπεζα	2023		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	(37)	49	508
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	53	-	(95)
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(4)	-
Προσθήκες	-	2	10
Αποπληρωμές	-	-	(4)
Μεταφορά σε/(από) επίπεδο 3	26	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	42	47	419

Τράπεζα	2022		
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	Υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	28	26	341
Κέρδη/(ζημιές) στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(77)	-	17
Κέρδη/(ζημιές) στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	1	-
Προσθήκες	-	25	204
Πωλήσεις	-	(3)	-
Αποπληρωμές	-	-	(54)
Μεταφορά σε/(από) επίπεδο 3	12	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	(37)	49	508

Η μεταβολή των μη πραγματοποιημένων κερδών/(ζημιών) που περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, των χρηματοοικονομικών μέσων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία με μοντέλα αποτίμησης στα οποία χρησιμοποιήθηκαν σημαντικά μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα (Επίπεδο 3), αφορά στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και στα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, και ανέρχεται σε €(95) εκατ. και €3 εκατ. αντίστοιχα για τον Όμιλο και σε €(94) εκατ. και €3 εκατ. αντίστοιχα την Τράπεζα, για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2023, και σε €3 εκατ. και €(25) εκατ. αντίστοιχα για τον Όμιλο και σε €4 εκατ. και €(25) εκατ. αντίστοιχα την Τράπεζα, για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2022.

Διαδικασίες Αποτίμησης και Ελέγχου

Ο Όμιλος έχει θεσπίσει διάφορες διαδικασίες για να διασφαλίσει ότι η εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού υπολογίζονται σε λογική και δίκαιη βάση και έχει δημιουργήσει ένα κατάλληλο πλαίσιο δικλείδων ασφαλείας που είναι σχεδιασμένο ώστε να διασφαλίσει ότι οι εύλογες αξίες επικυρώνονται από μονάδες του Ομίλου που είναι ανεξάρτητες από τις μονάδες διαπραγματευτών που αναλαμβάνουν και τον αντίστοιχο κίνδυνο. Για το σκοπό αυτό, ο Όμιλος χρησιμοποιεί διάφορες πηγές δεδομένων για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών προϊόντων, οι οποίες αξιολογούνται μέσω εσωτερικών ανεξάρτητων διαδικασιών όπου αυτό είναι εφικτό.

Οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων προσδιορίζονται είτε με αναφορά σε χρηματιστηριακές τιμές ενεργών αγορών ή με αναφορά σε προσφορά τιμών από εξωτερικούς διαπραγματευτές ή με αναφορά σε γενικώς αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων που βασίζονται σε παρατηρήσιμα ή μη άμεσα παρατηρήσιμα δεδομένα, στις περιπτώσεις που οι δύο πρώτες μέθοδοι δεν είναι διαθέσιμες, καθώς επίσης με αναφορά σε σχετικές παραμέτρους της αγοράς, όπως επιτόκια, μεταβλητότητα δικαιωμάτων προαίρεσης, συναλλαγματικές ισοτιμίες κλπ.

Επιπρόσθετα ο Όμιλος, ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να χρησιμοποιεί τιμές προερχόμενες από τρίτους των χρηματοοικονομικών στοιχείων διενεργώντας διαδικασίες επικύρωσης των τιμών στο βαθμό που αυτό είναι δυνατό, ή να χρησιμοποιεί τιμές με τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι τελευταίες συναλλαγές δεδομένης της απουσίας ενεργού αγοράς ή παρόμοιων συναλλαγών ή άλλων δεδομένων παρατηρήσιμων στην αγορά. Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία έχουν αποτιμηθεί με βάση τις παραπάνω μεθόδους, έχουν κατηγοριοποιηθεί στην χαμηλότερη βαθμίδα της ιεραρχίας της εύλογης αξίας (Επίπεδο 3).

Γενικότερα, οι εύλογες αξίες των χρεωστικών τίτλων του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων και των σημαντικών παραδοχών στα μοντέλα αποτίμησης, ελέγχονται και επικυρώνονται από τις ανεξάρτητες μονάδες του Middle Office και της Διαχείρισης Κινδύνων, σε συστηματική βάση.

Η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων προσδιορίζεται με βάση τεχνικές αποτίμησης οι οποίες περιλαμβάνουν μοντέλα προεξόφλησης ταμειακών ροών, μοντέλα υπολογισμού δικαιωμάτων προαίρεσης («option pricing models») ή άλλα κατάλληλα για την κάθε περίπτωση, ευρέως αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης. Επαρκείς διαδικασίες ελέγχου έχουν θεσπιστεί για την επικύρωση αυτών των μοντέλων συμπεριλαμβανομένων και των παραμέτρων που χρησιμοποιούνται στην αποτίμηση, σε συστηματική βάση. Οι μονάδες Διαχείρισης Κινδύνου και το Middle Office παρέχουν το απαραίτητο ελεγκτικό πλαίσιο ώστε να διασφαλίζεται ότι οι τιμές των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων είναι εύλογες και αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και οικονομικές συγκυρίες. Επιπρόσθετα, οι αποτιμήσεις των εξωχρηματιστηριακών (over-the-counter) παραγώγων συγκρίνονται σε ημερήσια βάση με τις αντίστοιχες τιμές αντισυμβαλλομένων, στα πλαίσια της ημερήσιας διαδικασίας παροχής εξασφαλίσεων και διακανονισμού παραγώγων.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Προσαρμογές Αγοράς στις Τιμές Αποτίμησης

Προσαρμογές για πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου εφαρμόζονται σε όλα τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα. Προσαρμογές για τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο (own credit risk) εφαρμόζονται προκειμένου να απεικονίζεται ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου κατά την αποτίμηση των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων. Οι εν λόγω προσαρμογές υπολογίζονται με βάση τις αναμενόμενες ταμειακές ροές μεταξύ των δύο μερών, και λαμβάνουν υπόψη το διαφορετικό επίπεδο κινδύνου του κάθε αντισυμβαλλομένου στην αποτίμηση αυτών των ροών. Στη διαμόρφωση των εν λόγω προσαρμογών λαμβάνονται υπόψη οι συμφωνίες περιορισμού της έκτασης του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών για παροχή των αναγκαίων αμοιβαίων εξασφαλίσεων μεταξύ των αντισυμβαλλομένων, όπως αυτοί διέπονται και λειτουργούν βάσει των σχετικών συμβάσεων κάλυψης πιστωτικού κινδύνου, όσο και των συμφωνιών συμψηφισμού των εκατέρωθεν απαιτήσεων και υποχρεώσεων.

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται βάσει του Επιπέδου 3 | 31 Δεκεμβρίου 2023

Χρηματοοικονομικό Μέσο	Εύλογη Αξία	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος Δεδομένων	
				Χαμηλό	Υψηλό
Χρεωστικοί τίτλοι υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	22	Βασισμένο σε Υποδείγματα εισοδήματος και αγοράς	Τιμή	δ/α ¹	δ/α ¹
Παράγωγα επί επιτοκίων	44	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Υπόδειγμα για Υπολογισμό (CVA/DVA)	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	281 μ.β.	281 μ.β.
	2	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Συντελεστής ανταλλαγής ροών σταθερής λήξης για διαφορετικές χρονικές περιόδους	72,80%	100,00%
Λοιπά Παράγωγα	(4)	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Υπόδειγμα για Υπολογισμό (CVA/DVA)	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	281 μ.β.	281 μ.β.
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	49	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α ¹	δ/α ¹	δ/α ¹
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	16	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	260 μ.β.	260 μ.β.
	383	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	δ/α ²	δ/α ²

¹: Οι συμμετοχικοί τίτλοι σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων και σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν τίτλους που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Ελλείψει δεδομένων από ενεργές αγορές, η εύλογη αξία των τίτλων αυτών εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προσέγγισης εισοδήματος ή αγοράς. Δεδομένης της διαφορετικής φύσης της επένδυσης σε κάθε μία από τις εταιρίες αυτές, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση του εύρους των σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

²: Η αποτίμηση της ενδεχόμενης μελλοντικής απαίτησης που περιλαμβάνεται στις απαιτήσεις από πώληση δανειακών συμβάσεων, γίνεται με την μέθοδο προεξόφλησης ταμειακών ροών και περιλαμβάνει εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων, για το οποίο δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση.

Ποσοτικές πληροφορίες για τα χρηματοοικονομικά μέσα που επιμετρώνται βάσει του Επιπέδου 3 | 31 Δεκεμβρίου 2022

Χρηματοοικονομικό Μέσο	Εύλογη Αξία	Μέθοδος Αποτίμησης	Σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα	Εύρος Δεδομένων	
				Χαμηλό	Υψηλό
Χρεωστικοί τίτλοι υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	13	Βασισμένο σε Τιμή Εκδότη	Τιμή	δ/α ¹	δ/α ¹
Παράγωγα επί επιτοκίων	(34)	Προεξόφληση ταμειακών ροών, Εσωτερικό Μοντέλο για Υπολογισμό CVA/DVA	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	237 μ.β.	624 μ.β.
	(3)	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Συντελεστής ανταλλαγής ροών σταθερής λήξης για διαφορετικές χρονικές περιόδους	72,80%	100,00%
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	51	Προσέγγιση εισοδήματος ή αγοράς	δ/α ¹	δ/α ¹	δ/α ¹
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	21	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	300 μ.β.	300 μ.β.
	478	Προεξόφληση ταμειακών ροών	Περιθώριο πιστωτικού κινδύνου	δ/α ²	δ/α ²

¹: Οι συμμετοχικοί τίτλοι σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων περιλαμβάνουν τίτλους που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές. Ελλείψει δεδομένων από ενεργές αγορές, η εύλογη αξία των τίτλων αυτών εκτιμάται με τη χρήση μοντέλων προσέγγισης εισοδήματος ή αγοράς. Δεδομένης της διαφορετικής φύσης της επένδυσης σε κάθε μία από τις εταιρίες αυτές, δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση του εύρους των σημαντικών μη παρατηρήσιμων δεδομένων.

²: Η αποτίμηση της ενδεχόμενης μελλοντικής απαίτησης που περιλαμβάνεται στις απαιτήσεις από πώληση δανειακών συμβάσεων, γίνεται με την μέθοδο προεξόφλησης ταμειακών ροών και περιλαμβάνει εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων, για το οποίο δεν είναι πρακτικά εφαρμόσιμη η γνωστοποίηση.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση Ευαισθησίας για τα σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα

Στα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων συμπεριλαμβάνονται δομημένα παράγωγα, για τα οποία μια σημαντική μεταβολή στους συντελεστές μεταβλητότητας ή συσχέτισης μεταξύ δύο μεταβλητών (δηλ. στο βαθμό συσχέτισης μεταξύ δύο διαφορετικών επιτοκίων ή μεταξύ επιτοκίων και συναλλαγματικών ισοτιμιών) ενδεχομένως να επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία των μεμονωμένων χρηματοοικονομικών μέσων, όμως η σημαντικότητα και η κατεύθυνση της μεταβολής εξαρτάται από το αν ο Όμιλος κατέχει θέση αγοράς ("long position") ή θέση πώλησης ("short position") στα προϊόντα αυτά, καθώς και από άλλους παράγοντες. Εξαιτίας της περιορισμένης έκθεσης του Ομίλου στα συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα, μια εύλογη μεταβολή στα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για την αποτίμησή τους δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στα αποτελέσματα του Ομίλου. Στην ίδια κατηγορία περιλαμβάνονται παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί επιτοκίων για τα οποία η προσαρμογή λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των μέσων αυτών. Η προσαρμογή λόγω πιστωτικού κινδύνου του αντισυμβαλλομένου στις περιπτώσεις αυτές εξαρτάται κυρίως από την εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση του εν λόγω αντισυμβαλλομένου. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των αντισυμβαλλόμενων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου και της Τράπεζας.

Στην κατηγορία Λοιπά παράγωγα περιλαμβάνονται παράγωγα για τα οποία η προσαρμογή λόγω CVA είναι σημαντική σε σχέση με την εύλογη αξία των μέσων αυτών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η προσαρμογή λόγω πιστωτικού κινδύνου του αντισυμβαλλομένου εξαρτάται κυρίως από την εσωτερική πιστοληπτική αξιολόγηση του εν λόγω αντισυμβαλλομένου. Μια εύλογη μεταβολή στο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των αντισυμβαλλόμενων των μέσων αυτών δεν θα επέφερε σημαντική μεταβολή στην εύλογη αξία τους για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Η μέθοδος αποτίμησης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων περιλαμβάνει ως σημαντικό μη παρατηρήσιμο δεδομένο το περιθώριο πιστωτικού κινδύνου των πελατών. Μια εύλογη μεταβολή στο αντίστοιχο περιθώριο πιστωτικού κινδύνου δεν έχει σημαντική επίπτωση στην εύλογη αξία των εν λόγω δανείων και απαιτήσεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Η αποτίμηση της ενδεχόμενης μελλοντικής απαίτησης που περιλαμβάνεται στις απαιτήσεις από πώληση δανειακών συμβάσεων, υποχρεωτικά σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, περιλαμβάνει εύρος μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Μια εύλογη μεταβολή στα μη παρατηρήσιμα δεδομένα δεν έχει σημαντική επίπτωση στην εύλογη αξία των εν λόγω απαιτήσεων.

4.8 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό που προκύπτει από τον συμψηφισμό απεικονίζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας, μόνο στην περίπτωση που υφίσταται συμβατικό δικαίωμα το οποίο επιτρέπει το συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού, τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης αντίστοιχα, είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό. Ο Όμιλος και η Τράπεζα υπεισέρχονται σε κύριες συμβάσεις συμψηφισμού ή παρεμφερείς συμβάσεις, οι οποίες δεν πληρούν τα κριτήρια που έχουν θεσπιστεί από το εφαρμοστέο λογιστικό πρότυπο για συμψηφισμό στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, παρέχουν ωστόσο το δικαίωμα συμψηφισμού των συναφών ποσών σε περίπτωση αθέτησης των συμφωνηθέντων όρων από τον αντισυμβαλλόμενο (όπως λόγω χρεοκοπίας, αδυναμίας πληρωμής ή διεκπεραίωσης). Ο κατωτέρω πίνακας απεικονίζει τα αναγνωρισθέντα, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023 και 2022, χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία είτε έχουν συμψηφιστεί είτε όχι αλλά υπόκεινται σε κύριες ή παρεμφερείς συμβάσεις συμψηφισμού καθώς επίσης και την καθαρή επίδραση που θα επέφερε στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας η πλήρης εξάσκηση των δικαιωμάτων συμψηφισμού ("Καθαρό ποσό").

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

α. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία υποκείμενα σε συμψηφισμό, εκτελεστές συμβάσεις συμψηφισμού και παρεμφερείς συμβάσεις

	Όμιλος				Τράπεζα			
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις αγοράς επαναπώλησης χρεογράφων ⁽²⁾	Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου ⁽³⁾	Σύνολο	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις αγοράς επαναπώλησης χρεογράφων ⁽²⁾	Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου ⁽³⁾	Σύνολο
Την 31 Δεκεμβρίου 2023								
Αναγνωρισθέντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (Μικτό ποσό)	4.141	-	1.278	5.419	4.141	-	1.278	5.419
Θετικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί	(2.067)	-	915	(1.152)	(2.067)	-	915	(1.152)
Ληφθείσες χρηματικές εγγυήσεις	-	-	(888)	(888)	-	-	(888)	(888)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στην κατάσταση								
χρηματοοικονομικής θέσης (Καθαρό ποσό)	2.074	-	1.305	3.379	2.074	-	1.305	3.379
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην κατάσταση	(91)	-	-	(91)	(91)	-	-	(91)
Χρηματοοικονομικά μέσα	(91)	-	-	(91)	(91)	-	-	(91)
Ληφθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(1.175)	-	-	(1.175)	(1.175)	-	-	(1.175)
Καθαρό ποσό	808	-	1.305	2.113	808	-	1.305	2.113

(1) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό απαιτήσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2023.

(2) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023.

(3) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023.

	Όμιλος				Τράπεζα			
	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις αγοράς επαναπώλησης χρεογράφων ⁽²⁾	Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου ⁽³⁾	Σύνολο	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις αγοράς επαναπώλησης χρεογράφων ⁽²⁾	Καταθέσεις σε λογ/σμούς περιθωρίου ⁽³⁾	Σύνολο
Την 31 Δεκεμβρίου 2022								
Αναγνωρισθέντα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (Μικτό ποσό)	6.579	115	1.451	8.145	6.579	115	1.451	8.145
Θετικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί	(4.617)	-	2.803	(1.814)	(4.617)	-	2.803	(1.814)
Ληφθείσες χρηματικές εγγυήσεις	-	-	(2.738)	(2.738)	-	-	(2.738)	(2.738)
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στην κατάσταση								
χρηματοοικονομικής θέσης (Καθαρό ποσό)	1.962	115	1.516	3.593	1.962	115	1.516	3.593
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην κατάσταση	(584)	(115)	-	(699)	(584)	(115)	-	(699)
Χρηματοοικονομικά μέσα	(584)	(115)	-	(699)	(584)	(115)	-	(699)
Ληφθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(873)	-	-	(873)	(873)	-	-	(873)
Καθαρό ποσό	505	-	1.516	2.021	505	-	1.516	2.021

(1) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό απαιτήσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2022.

(2) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022.

(3) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας αντίστοιχα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

β. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις υποκείμενες σε συμψηφισμό, εκτελεστές συμβάσεις συμψηφισμού και παρεμφερείς συμβάσεις

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Παράγωγα χρηματο-πιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων ⁽²⁾	Σύνολο	Παράγωγα χρηματο-πιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων ⁽²⁾	Σύνολο
Την 31 Δεκεμβρίου 2023						
Αναγνωρισμένες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (Μικτό ποσό)	2.566	110	2.676	2.565	110	2.675
Αρνητικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί	(2.067)	-	(2.067)	(2.067)	-	(2.067)
Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου	915	-	915	915	-	915
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που απεικονίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης (Καθαρό ποσό)	1.414	110	1.524	1.413	110	1.523
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην κατάσταση						
Χρηματοοικονομικά μέσα	(689)	(110)	(799)	(689)	(110)	(799)
Δοθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(537)	-	(537)	(537)	-	(537)
Καθαρό ποσό	188	-	188	187	-	187

(1) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Υποχρεώσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2023.

(2) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2023.

	Όμιλος			Τράπεζα		
	Παράγωγα χρηματο-πιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων ⁽²⁾	Σύνολο	Παράγωγα χρηματο-πιστωτικά μέσα ⁽¹⁾	Συμβάσεις πώλησης επαναγοράς χρεογράφων ⁽²⁾	Σύνολο
Την 31 Δεκεμβρίου 2022						
Αναγνωρισμένες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (Μικτό ποσό)	3.737	122	3.859	3.737	122	3.859
Αρνητικές τιμές αγοράς από παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν συμψηφιστεί	(4.617)	-	(4.617)	(4.617)	-	(4.617)
Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου	2.803	-	2.803	2.803	-	2.803
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που απεικονίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης (Καθαρό ποσό)	1.923	122	2.045	1.923	122	2.045
Συναφή ποσά, μη συμψηφισθέντα στην κατάσταση						
Χρηματοοικονομικά μέσα	(433)	(122)	(555)	(433)	(122)	(555)
Δοθείσες χρηματικές εγγυήσεις	(575)	-	(575)	(575)	-	(575)
Καθαρό ποσό	915	-	915	915	-	915

(1) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Υποχρεώσεις από Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2022.

(2) Περιλαμβάνονται στο λογαριασμό Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας της 31 Δεκεμβρίου 2022.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5 Τομείς δραστηριότητας

Ο Όμιλος παρακολουθεί τις δραστηριότητές του μέσω των ακόλουθων επιχειρηματικών τομέων:

Λιανικής τραπεζικής

Η λιανική τραπεζική περιλαμβάνει όλους τους ιδιώτες πελάτες, τους επαγγελματίες, τις μικρομεσαίες και τις μικρές επιχειρήσεις (επιχειρήσεις με ετήσιο τζίρο μέχρι €5 εκατ.). Η Τράπεζα, μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων και ψηφιακών δικτύων που διαθέτει, προσφέρει στους πελάτες της λιανικής τραπεζικής ευρύ φάσμα δανειακών προϊόντων (στεγαστικά, καταναλωτικά και χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις), καρτών (χρεωστικές, πιστωτικές και προπληρωμένες κάρτες), καταθετικών, επενδυτικών και ασφαλιστικών προϊόντων, καθώς επίσης και ευρύ φάσμα άλλων παραδοσιακών προϊόντων και υπηρεσιών.

Επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής

Ο τομέας της επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής περιλαμβάνει τις πιστοδοτήσεις όλων των μεγάλων και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων και τη χρηματοδότηση της ναυτιλίας εκτός των πιστοδοτήσεων που μεταφέρθηκαν στη μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης και την επενδυτική τραπεζική. Ο Όμιλος προσφέρει στους πελάτες επιχειρηματικής τραπεζικής ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών, που περιλαμβάνουν την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών χρηματοοικονομικής και επενδυτικής φύσης, τη διαχείριση καταθέσεων, τη χορήγηση δανείων (σε ευρώ και σε ξένα νομίσματα), υπηρεσίες συναλλάγματος και την υποστήριξη εμπορικών δραστηριοτήτων.

Μονάδα πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης & Specialized Asset Solutions

Προκειμένου (α) να διαχειριστεί αποτελεσματικότερα τα δάνεια σε καθυστέρηση, τα μη εξυπηρετούμενα και τα καταγγεμένα δάνεια και (β) να διασφαλίσει πλήρη συμμόρφωση με την Πράξη 42/30.5.2014 και την Πράξη 47/9.2.2015 της Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος και τον Κώδικα Δεοντολογίας (άρθρο 1 παρ.2 Ν. 4224/2013), η Τράπεζα συνέστησε δύο ανεξάρτητες μονάδες, η πρώτη υπεύθυνη για τη διαχείριση των δανείων λιανικής τραπεζικής (Μονάδα Διαχείρισης Απαιτήσεων Λιανικής Τραπεζικής («ΔΑΛΤ»)) και η δεύτερη για δάνεια επιχειρηματικής τραπεζικής (Μονάδα Εταιρικών Πιστοδοτήσεων Ειδικής Διαχείρισης («ΜΕΠΕΔ»)), οι οποίες έχουν τη συνολική ευθύνη για τη διαχείριση των εν λόγω δανείων. Το 2022, μια νέα επιχειρηματική μονάδα διαμορφώθηκε («Specialized Asset Solutions» «SAS») για την αξιοποίηση των αναδυόμενων ευκαιριών δημιουργίας εσόδων στο εξελισσόμενο οικοσύστημα διαχειριστών χαρτοφυλακίων MEA και επενδυτών (π.χ. acquisition financing, χρηματοδότηση απόκτησης ακινήτων («REOCo» financing)).

Χρηματαγορών – κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας

Ο τομέας χρηματαγορών – κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας περιλαμβάνει τη διαχείριση διαθεσίμων και χαρτοφυλακίου ιδιωτών, τη διαχείριση περιουσίας (αμοιβαία κεφάλαια και αμοιβαία κεφάλαια κλειστού τύπου), υπηρεσίες θεματοφυλακής, υπηρεσίες private equity καθώς και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας.

Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων

Μέχρι την 31 Μαρτίου 2022, ο Όμιλος προσέφερε ευρύ φάσμα ασφαλιστικών προϊόντων μέσω της θυγατρικής εταιρείας Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και άλλων θυγατρικών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α είχε ταξινομηθεί στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση και στις διακοπείσες δραστηριότητες. Την 31 Μαρτίου 2022, ολοκληρώθηκε η πώληση της Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. στην CVC Capital Partners (Βλ. Σημείωση 43 «Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές»).

Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων

Οι διεθνείς τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου, περιλαμβάνουν ευρύ φάσμα παραδοσιακών τραπεζικών υπηρεσιών, όπως χορήγηση λιανικών και εμπορικών πιστώσεων, τη χρηματοδότηση εμπορίου, τις υπηρεσίες συναλλάγματος και ανάληψης καταθέσεων. Επιπλέον, ο Όμιλος προσφέρει υπηρεσίες χρηματοδότησης της ναυτιλίας, επενδυτικής τραπεζικής και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας, μέσω του δικτύου καταστημάτων και θυγατρικών που διαθέτει στο εξωτερικό. Τα κέρδη ή οι ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε την 30 Σεπτεμβρίου 2022 περιλαμβάνουν την CAC Coral Ltd. Η πώληση της CAC Coral Ltd ολοκληρώθηκε την 15 Ιουλίου 2022 (Βλ. Σημείωση 43 «Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές»).

Λοιπών δραστηριοτήτων

Περιλαμβάνουν τη διαχείριση ιδιόκτητης ακίνητης περιουσίας, τις αποθηκευτικές δραστηριότητες καθώς επίσης και τα μη καταναμεμένα έσοδα και δαπάνες του Ομίλου.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 31.12.2023	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης & SAS	Χρηματα-γορών – Κεφαλαια- γορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλι- στικών δραστη- ριοτήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστη- ριοτήτων	Λοιπών δραστη- ριοτήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.608	653	94	(191)	-	103	(4)	2.263
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	185	133	11	24	-	15	14	382
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	-	1	(2)	156	-	12	(52)	115
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	1.793	787	103	(11)	-	130	(42)	2.760
Άμεσες δαπάνες	(342)	(40)	(6)	(22)	-	(54)	(139)	(603)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽¹⁾	(171)	(23)	(353)	13	-	(18)	(126)	(678)
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	1.280	724	(256)	(20)	-	58	(307)	1.479
Φόροι								(370)
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								1.109
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								(3)
Κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας								1.106
Αποσβέσεις ⁽¹⁾	48	3	2	1	-	5	129	188
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	(34)	(37)	324	(34)	-	18	88	325
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	11	3	-	-	-	5	497	516

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει αποσβέσεις επενδυτικών ακινήτων, ενσωμάτων παγίων στοιχείων και λογισμικού.

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

Από 1.1 έως 31.12.2022	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης & SAS	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλι- στικών δραστηριο- τήτων	Διεθνών τραπεζικών δραστηριο- τήτων	Λοιπών δραστηριο- τήτων	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	430	544	147	180	-	76	(8)	1.369
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	175	113	10	22	-	17	10	347
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	(18)	11	(8)	360	-	35	259	639
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	587	668	149	562	-	128	261	2.355
Άμεσες δαπάνες	(332)	(41)	(6)	(22)	-	(53)	(104)	(558)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽²⁾	(150)	(142)	(204)	(22)	-	(8)	(118)	(644)
Αναλογία κερδών από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	-	-	-	-	-	2	2
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	105	485	(61)	518	-	67	41	1.155
Φόροι								(263)
Κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								892
Μη ελέγχουσες συμμετοχές								(2)
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	-	-	-	-	240	(10)	-	230
Κέρδη που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας								1.120
Αποσβέσεις ⁽²⁾	42	3	2	1	-	5	119	172
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	(40)	97	171	5	-	8	39	280
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων	8	-	-	-	-	16	167	191

⁽²⁾ Περιλαμβάνει αποσβέσεις επενδυτικών ακινήτων, ενσωμάτων παγίων στοιχείων και λογισμικού.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ανά τομέα δραστηριότητας

	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα-τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης & SAS	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Διεθνών τραπεζικών δραστη-ριότητων	Λοιπών δραστη- ριότητων	Όμιλος
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2023							
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα	7.732	22.802	2.252	30.244	2.567	3.726	69.323
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	4.566
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προσωριζόμενα προς πώληση	-	-	638	-	-	57	695
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων							74.584

Υποχρεώσεις ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2023							
Υποχρεώσεις ανά τομέα	47.491	5.916	194	8.789	1.822	2.671	66.883
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	21
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προσωριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	-	28	28
Σύνολο υποχρεώσεων							66.932

	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα-τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης & SAS	Χρηματαγορών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Διεθνών τραπεζικών δραστη-ριότητων	Λοιπών δραστη- ριότητων	Όμιλος
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2022							
Περιουσιακά στοιχεία ανά τομέα	7.352	23.693	3.054	31.694	2.608	4.304	72.705
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	4.913
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προσωριζόμενα προς πώληση	-	-	438	-	-	57	495
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων							78.113

Υποχρεώσεις ανά τομέα την 31 Δεκεμβρίου 2022							
Υποχρεώσεις ανά τομέα	45.411	6.364	180	14.552	1.794	3.294	71.595
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος και αναβαλλόμενους φόρους	-	-	-	-	-	-	18
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προσωριζόμενα προς πώληση	-	-	-	-	-	25	25
Σύνολο υποχρεώσεων							71.638

Γεωγραφική κατανομή

Από 1.1 έως 31.12.2023	Ελλάδα	Διεθνείς δραστηριότητες	Όμιλος
Καθαρά έσοδα από τόκους	2.160	103	2.263
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	367	15	382
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	103	12	115
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	2.630	130	2.760
Άμεσες δαπάνες	(549)	(54)	(603)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽¹⁾	(661)	(17)	(678)
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	1.420	59	1.479
Φόροι			(370)
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			1.109
Μη ελέγχουσες συμμετοχές			(3)
Κέρδη αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας			1.106
Αποσβέσεις ⁽¹⁾	183	5	188
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	307	18	325
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	511	5	516
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	2.265	51	2.316

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσωμάτων παγίων στοιχείων και λογισμικού & λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Γεωγραφική κατανομή

Από 1.1 έως 31.12.2022	Ελλάδα	Διεθνείς δραστηριότητες	Όμιλος
	Καθαρά έσοδα από τόκους	1.293	76
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	330	17	347
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	605	34	639
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	2.228	127	2.355
Άμεσες δαπάνες	(505)	(53)	(558)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων ⁽²⁾	(637)	(7)	(644)
Αναλογία κερδών από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	2	-	2
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	1.088	67	1.155
Φόροι			(263)
Κέρδη / (ζημίες) περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες			892
Μη ελέγχουσες συμμετοχές			(2)
Κέρδη / (ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες	230	-	230
Κέρδη αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας			1.120
Αποσβέσεις ⁽²⁾	167	5	172
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	272	8	280
Προσθήκες μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	175	16	191
Μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	2.409	68	2.477

⁽²⁾ Περιλαμβάνει αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, ενσωμάτων παγίων στοιχείων και λογισμικού

Ανάλυση εσόδων από προμήθειες ανά τομέας δραστηριότητας

Από 1.1 έως 31.12.2023	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης & SAS	Χρηματοοικονομικών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων	Λοιπών δραστηριοτήτων	Όμιλος
	Θεματοφυλακής, χρηματοπιστηριακών υπηρεσιών & επενδυτικής τραπεζικής	3	2	-	17	-	-
Λιανικής τραπεζικής	107	-	3	-	12	2	124
Επιχειρηματικής τραπεζικής	15	103	4	2	2	2	128
Τραπεζικών εργασιών διαμεσολάβησης και καταθέσεων	101	31	6	3	14	16	171
Διαχείρισης κεφαλαίων	-	-	-	17	-	-	17
Σύνολο εσόδων από προμήθειες	226	136	13	39	28	20	462

Από 1.1 έως 31.12.2022	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρηματικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Μονάδας πιστοδοτήσεων ειδικής διαχείρισης & SAS	Χρηματοοικονομικών – Κεφαλαιαγορών & Διαχείρισης περιουσίας	Διεθνών τραπεζικών δραστηριοτήτων	Λοιπών δραστηριοτήτων	Όμιλος
	Θεματοφυλακής, χρηματοπιστηριακών υπηρεσιών & επενδυτικής τραπεζικής	1	-	-	15	-	-
Λιανικής τραπεζικής	149	1	5	-	12	1	168
Επιχειρηματικής τραπεζικής	16	93	3	-	2	-	114
Τραπεζικών εργασιών διαμεσολάβησης και καταθέσεων	93	29	6	3	14	9	154
Διαχείρισης κεφαλαίων	-	-	-	12	-	-	12
Σύνολο εσόδων από προμήθειες	259	123	14	30	28	10	464

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6 Καθαρά έσοδα από τόκους

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Έσοδα τόκων από:				
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	308	88	304	88
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	10	4	10	4
Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων	510	263	502	258
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (Σημείωση 4.2.10)	1.957	1.166	1.824	1.062
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	2.785	1.521	2.640	1.412
Έξοδα τόκων από:				
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(158)	(38)	(158)	(38)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	(196)	(37)	(189)	(33)
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λουπές δανειακές υποχρεώσεις	(146)	(54)	(144)	(55)
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	(22)	(23)	(32)	(36)
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(522)	(152)	(523)	(162)
Καθαρά έσοδα από τόκους	2.263	1.369	2.117	1.250

Όλα τα σημαντικά ποσά Τόκων Εσόδων και Εξόδων έχουν επιμετρηθεί με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7 Καθαρά έσοδα από προμήθειες

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Θεματοφυλακής, χρηματιστηριακών υπηρεσιών & επενδυτικής τραπεζικής	15	10	8	4
Λιανικής τραπεζικής	77	80	75	78
Επιχειρηματικής τραπεζικής	116	104	103	92
Τραπεζικών εργασιών διαμεσολάβησης και καταθέσεων	157	141	157	137
Διαχείρισης κεφαλαίων	17	12	-	-
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	382	347	343	311

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8 Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου και κέρδη/(ζημίες) από παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως		Από 1.1 έως	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Καθαρό αποτέλεσμα εμπορικού χαρτοφυλακίου και λουπά καθαρά μη πραγματοποιημένα κέρδη / (ζημίες) χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού στην ΕΑΜΑ	59	413	55	406
Καθαρά κέρδη / (ζημίες) από πώληση χρεωστικών τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των λουπών συνολικών εσόδων	26	(84)	26	(84)
Καθαρό αποτέλεσμα εμπορικού χαρτοφυλακίου και λουπά καθαρά μη πραγματοποιημένα κέρδη / (ζημίες) χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού που επιμετρώνται υποχρεωτικά στην ΕΑΜΑ	(71)	17	(70)	17
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	14	346	11	339
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως		Από 1.1 έως	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Κέρδη / (ζημίες) που προκύπτουν από την παύση αναγνώρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων επιμετρώμενων στο αποσβεσμένο κόστος	49	60	49	60
Σύνολο	49	60	49	60

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Το καθαρό αποτέλεσμα εμπορικού χαρτοφυλακίου κατά το δωδεκάμηνο του 2022 περιλαμβάνει €150 εκατ. κέρδη από αναποτελεσματικές λογιστικές σχέσεις αντιστάθμισης, ενώ το υπόλοιπο καθαρό αποτέλεσμα εμπορικού χαρτοφυλακίου οφείλεται κυρίως στα κέρδη των παραγωγών και τη διμερή προσαρμογή πιστωτικής αποτίμησης ("Bilateral Credit valuation adjustment", "BCVA") λόγω αύξησης των επιτοκίων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9 Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Έσοδα / (έξοδα) από μη Τραπεζικές εργασίες	75	344	55	328
Έσοδα από μερίσματα	4	3	3	3
Εισφορές σε Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Εξυγίανσης	(22)	(63)	(19)	(60)
Παρακρατούμενοι φόροι και τέλη επί δανείων	(5)	(51)	(5)	(51)
Σύνολο	52	233	34	220

Τα Έσοδα / (έξοδα) από μη Τραπεζικές εργασίες για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2022 περιλαμβάνουν το συνολικό κέρδος €294 εκατ. από την απόσχιση του κλάδου της αποδοχής πράξεων πληρωμής και την πώληση του 51% της NBG PAY στην EVO Payments Inc. σε επίπεδο Ομίλου και Τράπεζας (βλέπε Σημείωση 43 "Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές").

Οι εισφορές σε Ταμεία Εγγύησης Καταθέσεων και Εξυγίανσης για την Τράπεζα περιλαμβάνουν α) την τακτική εισφορά στο Σκέλος Κάλυψης Καταθέσεων του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων & Επενδύσεων («ΤΕΚΕ»), η οποία για το έτος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2023 είναι μηδενική λόγω της υπερκάλυψης του ελάχιστου επιπέδου- στόχου όπως ορίζεται στο άρθρο 25, παρ. 4 του Ν.4370/2016 (2022: €34 εκατ.) και β) και εισφορές στο Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (Single Resolution Fund, («SRF») ποσού €18 εκατ. (2022: €26 εκατ.).

Οι παρακρατούμενοι φόροι και τέλη επί δανείων για τη χρήση 2022 περιλαμβάνουν την εισφορά του Ν.128/75 ποσού €48 εκατ. Το αντίστοιχο ποσό για τη χρήση 2023 ανήλθε σε €46 εκατ. και περιλαμβάνεται στους τόκους και εξομοιούμενα έσοδα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10 Δαπάνες προσωπικού

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Μισθοί και λοιπές παροχές προσωπικού	474	466	437	431
Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών (βλ. Σημείωση 11)	11	9	11	8
Σύνολο	485	475	448	439

Οι «Μισθοί και οι λοιπές παροχές προσωπικού» το 2023 περιλαμβάνουν την ασφαλιστική εισφορά του Λογαριασμού Επικουρήσεως Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας («ΛΕΠΕΤΕ») στον e-ΕΦΚΑ ύψους €35 εκατ. Το 2022 το αντίστοιχο ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς ανήλθε σε €35 εκατ. (βλ. Σημείωση 11 «Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό»).

Ο μέσος αριθμός εργαζομένων του Ομίλου σε συνεχιζόμενες δραστηριότητες για την περίοδο από την 1 Ιανουαρίου 2023 μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2023 ανήλθε σε 8.036 (31 Δεκεμβρίου 2022: 8.537) και για την Τράπεζα σε 6.724 (31 Δεκεμβρίου 2022: 7.196). Η μείωση στον μέσο αριθμό του προσωπικού στις 31 Δεκεμβρίου 2023 οφείλεται κυρίως σε προγράμματα εθελουσίας αποχώρησης, (βλ. Σημείωση 11 «Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό»).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11 Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό

I. Προγράμματα καθορισμένης εισφοράς

Ταμείο Σύνταξης Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Δυνάμει του Ν. 3655/2008 που τέθηκε σε ισχύ τον Απρίλιο του 2008, το ταμείο κύριας σύνταξης της Τράπεζας, το οποίο ήταν πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, εντάχθηκε στον κύριο κλάδο σύνταξης του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από την 1 Αυγούστου 2008. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, οι εργοδοτικές εισφορές της Τράπεζας, θα μειώνονται ισόποσα κάθε 3 έτη, από 26,50% το 2013, έως το 13,33% των μικτών αποδοχών για τους εργαζόμενους που ανήκαν σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό Ταμείο πριν την 1 Ιανουαρίου 1993.

Ωστόσο, σε εφαρμογή του Ν.4387/2016 και της Υπουργικής Απόφασης Φ11321/ΟΙΚ.45947/1757/2016 (Φ.Ε.Κ. 4458/Β/30.12.2016) οι εργοδοτικές εισφορές μειώθηκαν ισόποσα ξεκινώντας από την 1 Ιανουαρίου 2017, ώστε το 2020 έφτασαν το 13,33%. Επιπρόσθετα, με τον ίδιο νόμο εφαρμόστηκε για πρώτη φορά, το μέγιστο ύψος μικτών μηνιαίων αποδοχών €5.860,80, επί των οποίων κρατούνται εργοδοτικές εισφορές (το ποσό αυξήθηκε σε €7.126,94 από 1 Ιανουαρίου 2023, το οποίο ήταν €6.500 την 1 Φεβρουαρίου 2019). Οι εργοδοτικές εισφορές για τους εργαζόμενους που εντάχθηκαν σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό ταμείο μετά την 1 Ιανουαρίου 1993, θα παραμείνουν στο 13,33%.

Λογαριασμός Επικούρησης Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος ("ΛΕΠΕΤΕ")

Αναφορικά με τον Λογαριασμό Επικούρησης Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος ("ΛΕΠΕΤΕ"), την 19 Μαρτίου 2020, ψηφίστηκε νομοθετική τροπολογία (άρθρο 63, Ν.4680/2020) επί του άρθρου 24 του Ν.4618/2019 (η «τροποποίηση»), τροποποιώντας το προηγούμενο καθεστώς που περιγράφεται ανωτέρω. Σύμφωνα με την τροποποίηση, οι ασφαλισμένοι στο ΛΕΠΕΤΕ καθίστανται ασφαλισμένοι του τ. ΕΤΕΑΕΠ και διέπονται τώρα από τις διατάξεις της νομοθεσίας του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης («ε-ΕΦΚΑ»). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, η Τράπεζα να είναι υπόχρεη στις καθορισμένες εισφορές. Η Τράπεζα υποχρεούται επίσης να καταβάλλει στον Κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης του ε-ΕΦΚΑ, για τα έτη 2018-2032 επιπρόσθετη ασφαλιστική εισφορά, η οποία ανέρχεται κατ' έτος σε ποσοστό 12,0% επί των μεικτών αποδοχών των απασχολούμενων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στην Τράπεζα στις 31 Δεκεμβρίου του αντίστοιχου έτους. Η ετήσια επιπρόσθετη εισφορά από την Τράπεζα για το έτος 2023 και 2022 ανήλθε σε €35 εκατ. και €35 εκατ. αντίστοιχα.

Λοιπά συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένης εισφοράς

Η Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ., η Προνομιούχος Α.Ε. Γενικών Αποθηκών Ελλάδος και η Εθνική Leasing Α.Ε. καταβάλλουν εργοδοτικές εισφορές σε προγράμματα καθορισμένης εισφοράς, για τους εργαζόμενους τους.

Προγράμματα υγείας καθορισμένης εισφοράς

Η Τράπεζα καταβάλλει καθορισμένες εισφορές προς το Ταμείο Υγείας Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας («Τ.Υ.Π.Ε.Τ.»), οι οποίες ανέρχονται σε 6,25% των αποδοχών των εργαζομένων. Οι εισφορές μελών εν ενεργεία ανέρχονται σε 2,5% των αποδοχών τους. Επιπλέον εισφορές καταβάλλονται για ασφαλιζόμενα μέλη της οικογένειας των ασφαλισμένων (όπως σύζυγος που δεν εργάζεται και παιδιά), ενώ αυξάνονται περισσότερο σε περίπτωση ασφάλισης συζύγου που εργάζεται και μελών της πατρικής οικογένειας. Οι εισφορές συνταξιούχων μελών ανέρχονται σε 4% των συντάξεών τους ενώ πρόσθετες εισφορές καταβάλλονται για άλλα ασφαλιζόμενα μέλη της οικογένειάς τους. Το Τ.Υ.Π.Ε.Τ. παρέχει κάλυψη για υγειονομική περίθαλψη στους εργαζόμενους πριν και μετά τη συνταξιοδότησή τους, και στα ασφαλισμένα σε αυτό μέλη της οικογένειάς τους.

Το συνολικό ποσό των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σε κρατικά ταμεία και προγράμματα καθορισμένων εισφορών για τον Όμιλο, που καταβλήθηκαν για το 2023 και 2022 ανήλθε σε €137 εκατ. και €133 εκατ. αντίστοιχα. Για την Τράπεζα τα αντίστοιχα ποσά ανήλθαν σε €130 εκατ. και €126 εκατ. Όπως προαναφέρθηκε, το Ταμείο Σύνταξης Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος εντάχθηκε την 1 Αυγούστου 2008 στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και επομένως σταμάτησε να υφίστανται ως ξεχωριστό ταμείο καθορισμένων εισφορών.

Ταμείο Αυτασφάλειας Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Μέχρι και το 2013, η Τράπεζα δεν κατέβαλλε εισφορές στο παραπάνω ταμείο. Έπειτα από σχετική τροποποίηση του κανονισμού του, από 1 Ιανουαρίου 2014, η Τράπεζα καταβάλλει οικειοθελώς εισφορές οι οποίες ανέρχονται σε 2,0% επί των πάσης φύσεως αποδοχών έως του ύψους των €12.180,00 (όπως τροποποιήθηκε την 1 Δεκεμβρίου 2023, από €12.060,00 την 1 Δεκεμβρίου 2022).

II. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Αποζημιώσεις λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Οι περισσότερες εταιρείες του Ομίλου είναι υποχρεωμένες από το νόμο που ισχύει στις χώρες τις οποίες εδρεύουν να παρέχουν αποζημίωση στους εργαζόμενους που αποχωρούν από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης. Οι αποζημιώσεις αυτές είναι συνήθως ένα εφάπαξ ποσό με βάση τον τελικό μισθό και τα χρόνια υπηρεσίας, ο υπολογισμός του οποίου διαφέρει ανά χώρα και κατηγορία εργαζομένου (π.χ. στην Ελλάδα η αποζημίωση των υπαλλήλων, των εργατοτεχνιτών και των δικηγόρων υπολογίζεται βάσει διαφορετικής κλίμακας). Σε ορισμένες περιπτώσεις οι κανονισμοί των εταιρειών του Ομίλου προβλέπουν επιπλέον αποζημίωση πέραν της προβλεπόμενης από το νόμο.

Σύμφωνα με τον Ν. 4046/2012 και της υπ' αριθμόν 6/28.2.2012 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου, από την 14 Φεβρουαρίου 2012 και μετά, οι συμβάσεις εργασίας των εργαζομένων που λήγουν με τη συμπλήρωση ορίου ηλικίας ή με τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

συνταξιοδότησης νοούνται ως συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου και σε περίπτωση λύσης αυτών, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 2112/1920.

Πριν τεθεί σε εφαρμογή ο παραπάνω νόμος, οι ανωτέρω συμβάσεις εργασίας για την Τράπεζα ήταν ορισμένου χρόνου και κατά συνέπεια δεν είχε σχηματιστεί αντίστοιχη πρόβλεψη για αποζημιώσεις προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

Στις 12 Νοεμβρίου 2012 ο νέος Ν. 4093/2012, (ΦΕΚ Α' 222), μείωσε την κλίμακα αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης με βάση τα οριζόμενα του Ν. 2112/1920. Σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου νόμου, το μέγιστο ποσό αποζημίωσης λόγω απόλυσης ή συνταξιοδότησης των υπαλλήλων περιορίζεται σε 12 μηνιαίους μισθούς αντί για 24 μισθούς.

Οι μεταβατικές διατάξεις του εν λόγω νόμου προβλέπουν ότι για τους υπαλλήλους οι οποίοι την 12 Νοεμβρίου 2012 είχαν συμπληρωμένα 17 ή παραπάνω έτη υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη υπάρχει πρόσθετη αποζημίωση 1 επιπλέον μηνιαίου μισθού για κάθε συμπληρωμένο έτος και μέχρι 24 μηνιαίους μισθούς. Σε περίπτωση απόλυσης ο επιπλέον μισθός περιορίζεται σε 2.000 ευρώ.

Παροχές εφάπαξ και σύνταξης

Οι εργαζόμενοι της πρώην Εθνοκάρτας δικαιούνται παροχών που απορρέουν από ομαδικά συμβόλαια τύπου Deposit Administration Fund ("DAF"), τα οποία παρέχουν εφάπαξ και σύνταξη, πλέον αυτών που παρέχονται από τα κύρια ταμεία τους. Οι παροχές αυτές εξαρτώνται συνήθως από το μισθό των εργαζομένων και τα έτη υπηρεσίας, και ποικίλουν ανάλογα με τις διατάξεις κάθε συμβολαίου.

Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Κόστος υπηρεσίας	4	6	4	5
Καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος στην καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών	6	3	6	3
Ζημιές / (έσοδα) από περικοπές / διακανονισμούς και λοιπά έξοδα / (έσοδα)	48	76	48	76
Μείον ποσά που αναγνωρίστηκαν στα έξοδα αναδιοργάνωσης	(47)	(76)	(47)	(76)
Σύνολο	11	9	11	8

Το 2023, οι «Ζημιές / (έσοδα) από περικοπές / διακανονισμούς και λοιπά έξοδα / (έσοδα)» περιλαμβάνουν το κόστος του προγράμματος εθελουσίας αποχώρησης των εργαζομένων του 2023 που εφαρμόστηκε κυρίως από την Τράπεζα, ποσού €44 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα. Το 2022, οι «Ζημιές / (έσοδα) από περικοπές / διακανονισμούς και λοιπά έξοδα / (έσοδα)» περιλαμβάνουν το κόστος του προγράμματος εθελουσίας αποχώρησης των εργαζομένων του 2022 που εφαρμόστηκε κυρίως από την Τράπεζα, ποσού €76 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Καθαρή υποχρέωση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	109	104	109	104
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων	(1)	(3)	(1)	(3)
	108	101	108	101
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	140	147	138	145
Σύνολο	248	248	246	246

Μεταβολή καθαρής υποχρέωσης

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2023	2022	2023	2022
Καθαρή υποχρέωση κατά την έναρξη της περιόδου	248	271	246	269
Εργοδοτικές εισφορές που καταβλήθηκαν	(6)	(7)	(6)	(7)
Παροχές καταβληθείσες από τον Όμιλο / Τράπεζα	(64)	(66)	(64)	(65)
Σύνολο εξόδων που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων- συνεχιζόμενες δραστηριότητες	58	85	58	84
Ποσό αναγνωριζόμενο στα Λοιπά Συνοδικά Έσοδα	12	(35)	12	(35)
Καθαρή υποχρέωση κατά τη λήξη της περιόδου	248	248	246	246

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Προσαρμογές στην καθαρή υποχρέωση

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2023	2022	2023	2022
Υποχρέωση (κέρδος)/ζημιά από αλλαγή παραδοχών	14	(37)	14	(37)
Υποχρέωση (κέρδος)/ζημιά από εμπειρικές προσαρμογές	(2)	2	(2)	2
Ποσό αναγνωριζόμενο στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα	12	(35)	12	(35)

Κατά το 2024, ο Όμιλος και η Τράπεζα αναμένεται να καταβάλουν €9 εκατ. και €9 εκατ. αντίστοιχα σε εισφορές προς ταμεία χρηματοδοτούμενων παροχών και να καταβάλουν €46 εκατ. και €46 εκατ. αντίστοιχα σε αποζημιώσεις λόγω συνταξιοδότησης.

Μεταβολή υποχρέωσης προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2023	2022	2023	2022
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών κατά την έναρξη της περιόδου	251	274	249	272
Κόστος υπηρεσιών-συνεχιζόμενες δραστηριότητες	4	6	4	5
Χρηματοοικονομικό κόστος-συνεχιζόμενες δραστηριότητες	6	3	6	3
Εισφορές εργαζομένων	2	2	2	2
Παροχές ταμείων	(10)	(9)	(10)	(9)
Παροχές καταβληθείσες από τον Όμιλο / Τράπεζα	(64)	(66)	(64)	(65)
Ζημιές/(κέρδη) από περικοπές/ διακανονισμού- συνεχιζόμενες δραστηριότητες	48	76	47	76
<i>Προσαρμογές (κέρδη)/ζημιές:</i>				
Ζημιές/(κέρδη) από μεταβολές χρηματοοικονομικών παραδοχών	8	(37)	9	(37)
Ζημιές/(κέρδη) από μεταβολές δημογραφικών παραδοχών	6	-	6	-
Ζημιές/(κέρδη) από μεταβολές εμπειρικών παραδοχών	(2)	2	(2)	2
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών κατά τη λήξη της περιόδου	249	251	247	249

Συμφωνία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2023	2022	2023	2022
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος κατά την έναρξη της περιόδου	3	3	3	3
Εργοδοτικές εισφορές	6	7	6	7
Εισφορές εργαζομένων	2	2	2	2
Παροχές ταμείων	(10)	(9)	(10)	(9)
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος κατά τη λήξη της περιόδου	1	3	1	3

Οι μέσες σταθμισμένες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό των εξόδων προγραμμάτων καθορισμένων παροχών για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2023 και 2022 είναι:

Μέσες σταθμισμένες αναλογιστικές παραδοχές στο τέλος της περιόδου αναφοράς

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2023	2022	2023	2022
Επιτόκιο προεξόφλησης	3,3%	3,8%	3,3%	3,8%
Πληθωρισμός	2,2%	2,5%	2,2%	2,5%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	2,2%	2,3%	2,2%	2,5%
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Διάρκεια προγραμμάτων	10,9	10,8	10,9	12,1

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση ευαισθησίας για κάθε σημαντική αναλογιστική παραδοχή παραθέτοντας πώς η υποχρέωση καθορισμένων παροχών θα επηρεαζόταν από τις μεταβολές στη σχετική αναλογιστική παραδοχή και οι οποίες θα ήταν πιθανές κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ευαισθησίας σημαντικών αναλογιστικών παραδοχών Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2023
Αύξηση / (μείωση) στην
υποχρέωση καθορισμένων
παροχών

Αναλογιστική παραδοχή	Μεταβολή στην παραδοχή	
Επιτόκιο προεξόφλησης	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	(3,7) %
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	4,1%
Πληθωρισμός	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	0,3%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(0,3)%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	2,6%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(2,4)%
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	0,9%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(1,2)%
Αναμενόμενη διάρκεια ζωής	Πλέον 1 έτους	0,6%
	Λιγότερο κατά 1 έτος	(0,7)%

Ανάλυση ευαισθησίας σημαντικών αναλογιστικών παραδοχών – Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2023
Αύξηση / (μείωση) στην
υποχρέωση καθορισμένων
παροχών

Αναλογιστική παραδοχή	Μεταβολή στην παραδοχή	
Επιτόκιο προεξόφλησης	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	(3,7) %
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	4,1%
Πληθωρισμός	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	0,2%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(0,3)%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	2,6%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(2,4)%
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	Αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης	0,9%
	Μείωση κατά 50 μονάδες βάσης	(1,2)%
Αναμενόμενη διάρκεια ζωής	Πλέον 1 έτους	0,6%
	Λιγότερο κατά 1 έτος	(0,7)%

Κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων παροχών

Η κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων παροχών την 31 Δεκεμβρίου 2023 του Ομίλου και της Τράπεζας ποσού €1 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €3 εκατ.) σχετίζεται κυρίως με τα συμβόλαια Ομαδικών Προγραμμάτων Προσωπικού (DAF) που έχουν εκδοθεί από την ασφαλιστική εταιρία Εθνική Ασφαλιστική.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12 Διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Φόροι και τέλη	4	15	-	10
Κοινόχρηστες δαπάνες	52	52	46	47
Έξοδα ATM και POS	2	2	2	2
Έξοδα ταξιδίων και μεταφορικά έξοδα	10	10	8	7
Βραχυχρόνιες ή χαμηλής αξίας μισθώσεις	2	2	2	1
Έξοδα επισκευών και συντήρησης	17	16	14	13
Έξοδα συμβουλευτικών, ελεγκτικών, νομικών και εξωτερικών αναθέσεων υπηρεσιών	93	51	86	44
Έξοδα διαφήμισης, προωθητικών ενεργειών και δωρεών	41	25	40	23
Συνδρομές, συνεισφορές, αναλώσιμα και έξοδα ψυχαγωγίας	19	18	16	16
Λοιπές δαπάνες διοίκησης	15	17	13	15
Σύνολο	255	208	227	178

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13 Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Σημείωση	Όμιλος		Τράπεζα	
		από 1.1 έως 31.12.2023	από 1.1 έως 31.12.2022	από 1.1 έως 31.12.2023	από 1.1 έως 31.12.2022
α. Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	21	269	218	252	186
Καθαρό (κέρδος)/ζημία από τροποποίηση συμβατικών όρων	4.2.11	(1)	(1)	(1)	(1)
		268	217	251	185
β. Προβλέψεις απομείωσης χρεογράφων					
Επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους		(34)	5	(34)	5
		(34)	5	(34)	5
γ. Λοιπές προβλέψεις και προβλέψεις απομείωσης					
Απομείωση ακινήτων επενδύσεων, ενσώματων παγίων στοιχείων, λογισμικού και λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων και λοιπών στοιχείων ενεργητικού		7	5	4	5
Απομείωση συμμετοχών σε θυγατρικές και σε εταιρίες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης		3	23	3	27
Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις και λοιπές προβλέψεις		81	30	78	30
		91	58	85	62
Σύνολο		325	280	302	252

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14 Κόστος Αναδιάρθρωσης

Για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2023, τα έξοδα αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν €20 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα για το Πρόγραμμα Εξόδου (31 Δεκεμβρίου 2022: €59 εκατ.) και έξοδα αναδιάρθρωσης ύψους €8 εκατ. τα οποία αφορούν σε άμεσα έξοδα σχετικά με το Πρόγραμμα Μετασχηματισμού (31 Δεκεμβρίου 2022: €8 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15 Φόροι

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως 31.12.2023	Από 1.1 έως 31.12.2022	Από 1.1 έως 31.12.2023	Από 1.1 έως 31.12.2022
Φόροι περιόδου	(11)	(53)	-	(46)
Αναβαλλόμενοι φόροι	(359)	(210)	(357)	(217)
Φόροι	(370)	(263)	(357)	(263)
Κέρδη προ φόρων	1.479	1.155	1.377	1.089
Φόρος υπολογιζόμενος με βάση τον τρέχοντα φορολογικό συντελεστή 29% (2022: 29%)	(429)	(335)	(399)	(316)
Επίπτωση διαφορετικών φορολογικών συντελεστών σε θυγατρικές	15	9	-	-
Έσοδα απαλλασσόμενα της φορολογίας και λοιπές μόνιμες διαφορές	5	10	2	2
Μη φορολογικά εκπιπτόμενες δαπάνες	(73)	(67)	(72)	(69)
Φορολογικά εκπεστές διαφορές και μη χρησιμοποιούμενες φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	1	(2)	-	-
Φορολογική επίπτωση από χρήση φορολογικών ζημιών για τις οποίες δεν είχε προηγουμένως αναγνωριστεί αναβαλλόμενος φόρος	28	-	27	-
Φορολογική επίπτωση από χρήση εκπεστέων προσωρινών διαφορών οι οποίες δεν είχαν προηγουμένως αναγνωριστεί	82	166	84	166
Φορολογική επίπτωση από μη αναγνωρισθείσες και μη χρησιμοποιηθείσες προσωρινές διαφορές οι οποίες τώρα αναγνωρίζονται ως αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	-	8	-	-
Μη συμψηφιζόμενοι φόροι με φόρο εισοδήματος τρέχουσας χρήσης	-	(46)	-	(46)
Λοιπές διαφορές	1	(6)	1	-
Φόροι έξοδο	(370)	(263)	(357)	(263)
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής περιόδου	25,0%	22,8%	25,9%	24,1%

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος της Τράπεζας ανέρχεται σε 29%. Ο συντελεστής παρακράτησης φόρου επί μερισμάτων ανέρχεται σε 5%.

Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις των εταιρειών που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου, παρουσιάζονται στη Σημείωση 24 «Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης» και στη Σημείωση 44 «Ενοποιούμενες Εταιρείες».

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος των νομικών προσώπων, πλην των πιστωτικών ιδρυμάτων, ανέρχεται σε 22%

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Το Δεκέμβριο του 2022, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθέτησε την Ευρωπαϊκή Οδηγία EU 2022/2523, με την οποία εισάγεται παγκόσμιος ελάχιστος φόρος στους ομίλους με ενοποιημένα έσοδα μεγαλύτερα των €750 εκατ., βάσει των κανόνων του μοντέλου Pillar II του ΟΟΣΑ. Σκοπός του Pillar II είναι η αποτροπή της μετακύλισης κερδών από χώρες με υψηλή φορολογία σε χώρες με χαμηλή φορολογία καθώς και η αποτροπή του «φορολογικού ανταγωνισμού» μεταξύ των χωρών. Για την επίτευξη του σκοπού, προβλέπεται πρόσθετος φόρος εισοδήματος στις περιπτώσεις που ο πραγματικός συντελεστής φορολόγησης των κερδών των εταιρειών των ομίλων σε κάποια χώρα είναι κάτω του 15%. Η ενσωμάτωση της Οδηγίας στην ελληνική νομοθεσία είναι σε εξέλιξη και ο Όμιλος εξετάζει την επίδραση του μοντέλου Pillar II επί του φόρου εισοδήματος. Με βάση την αρχική αξιολόγηση από τα διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία, δεν αναμένεται σημαντική επίδραση στον Όμιλο.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16 Κέρδη ανά μετοχή

	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1 έως 31.12.2023	31.12.2022	Από 1.1 έως 31.12.2023	31.12.2022
Κέρδη περιόδου αναλογούντα στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1.106	890	1.020	826
Κέρδη/ (ζημίες) περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (βλ. Σημείωση 29)	-	230	-	(13)
Κέρδη αναλογούντα στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	1.106	1.120	1.020	813
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών για βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	914.617.437	914.697.097	914.688.701	914.715.153
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1,21	0,97	1,12	0,90
Κέρδη ανά μετοχή (Ευρώ) – Βασικά και προσαρμοσμένα από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες	1,21	1,22	1,12	0,89

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17 Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Ταμείο	874	742	846	707
Καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες	8.141	13.484	7.769	13.250
Σύνολο	9.015	14.226	8.615	13.957

Η Τράπεζα είναι υποχρεωμένη να διατηρεί τρεχούμενο λογαριασμό στην ΤτΕ, με σκοπό τη διευκόλυνση των διατραπεζικών συναλλαγών με τη κεντρική τράπεζα, τις τράπεζες μέλη της και τα άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέσω του συστήματος TARGET (Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer system). Η ΤτΕ απαιτεί από όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα να διατηρούν καταθέσεις στη ΤτΕ που αντιστοιχούν στο 1% των συνολικών καταθέσεων των πελατών τους, με βάση τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Ανάλογες δεσμεύσεις υφίστανται και για τις θυγατρικές τράπεζες του Ομίλου. Οι υποχρεωτικές καταθέσεις σε Κεντρικές Τράπεζες ανέρχονται σε €696 εκατ. και €523 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα (2022: €629 εκατ. και €513 εκατ. αντίστοιχα) και είναι μη τοκοφόρες.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18 Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Καταθέσεις όψεως σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	336	227	309	186
Καταθέσεις προθεσμίας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	83	81	104	81
Συμφωνίες αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων	-	92	-	92
Καταθέσεις σε λογαριασμούς περιθωρίου	2.051	2.182	2.051	2.182
Λοιπές	323	318	315	313
Σύνολο	2.793	2.900	2.779	2.854

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο:				
Κρατικά Ομόλογα	204	160	204	160
Έντοκα Γραμμάτια	145	44	145	43
Λοιπές ομολογίες	3	-	3	-
Μετοχές	33	21	8	3
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία υποχρεωτικά κατηγοριοποιημένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:				
Λοιπές ομολογίες	6	6	6	6
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	307	160	272	159
Λοιπά	9	4	5	4
Σύνολο	707	395	643	375

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα

	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2023			31.12.2023		
	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις
Παράγωγα εμπορικού χαρτοφυλακίου						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	76.230	1.884	981	76.230	1.884	981
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί συναλλαγματικών ισοτιμιών	4.559	59	37	4.553	59	36
Λοιπές μορφές εξωχρηματιστηριακών παραγώγων	809	28	53	809	28	53
Χρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	2.068	2	-	2.068	2	-
Λοιπές μορφές χρηματιστηριακών παραγώγων	609	2	-	581	2	-
Σύνολο	84.275	1.975	1.071	84.241	1.975	1.070
Παράγωγα αντιστάθμισης εύλογης αξίας						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	1.335	99	343	1.335	99	343
Σύνολο	1.335	99	343	1.335	99	343
Σύνολο	85.610	2.074	1.414	85.576	2.074	1.413

	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2022			31.12.2022		
	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις
Παράγωγα εμπορικού χαρτοφυλακίου						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	41.047	1.719	1.453	41.047	1.719	1.453
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί συναλλαγματικών ισοτιμιών	5.029	82	93	5.024	82	93
Λοιπές μορφές εξωχρηματιστηριακών παραγώγων	635	30	53	635	30	53
Χρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	1.935	1	1	1.935	1	1
Λοιπές μορφές χρηματιστηριακών παραγώγων	771	2	-	753	2	-
Σύνολο	49.417	1.834	1.600	49.394	1.834	1.600
Παράγωγα αντιστάθμισης εύλογης αξίας						
Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	1.115	128	323	1.115	128	323
Σύνολο	1.115	128	323	1.115	128	323
Σύνολο	50.532	1.962	1.923	50.509	1.962	1.923

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο υπολογισμός του CVA διενεργείται σε μεμονωμένη βάση για κάθε ένα αντισυμβαλλόμενο με τον οποίο ο Όμιλος διατηρεί ανοικτή θέση, λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη έκθεση όπως αυτή προσδιορίζεται μέσα από τεχνικές προσομοίωσης καθώς και συμφωνίες συμψηφισμού και ληφθείσες εξασφαλίσεις. Επίσης, ο υπολογισμός του CVA βασίζεται σε εκτιμηθείσες πιθανότητες αθέτησης όπως αυτές προκύπτουν από τις αγοραίες τιμές των CDS, ή, στην περίπτωση που οι τελευταίες δεν είναι διαθέσιμες, από την πιθανότητα αθέτησης των υποχρεώσεων του αντισυμβαλλομένου όπως αυτή προσδιορίζεται από εσωτερικά υποδείγματα πιστοληπτικής διαβάθμισης, ή διαφορετικά από τους εποπτικούς συντελεστές στάθμισης.

Αναφορικά με την επίδραση της αποτίμησης του ίδιου πιστωτικού κινδύνου, ο Όμιλος υπολογίζει την αποτίμηση του ίδιου πιστωτικού κινδύνου ("DVA") εφαρμόζοντας συμμετρικά την ίδια μεθοδολογία με εκείνη που εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του CVA. Το καθαρό CVA για τον Όμιλο και την Τράπεζα την 31 Δεκεμβρίου 2023 ανήλθε σε σωρευτική ζημία €13 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: σωρευτικό κέρδος €38 εκατ.).

Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα που χρησιμοποιεί ο Όμιλος και η Τράπεζα για αντισταθμίσεις εύλογης αξίας, αποτελούνται από συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων. Τα συγκεκριμένα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα χρησιμοποιούνται για αντιστάθμιση των μεταβολών της εύλογης αξίας μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών μέσων σταθερού επιτοκίου που οφείλονται σε διακυμάνσεις των επιτοκίων της αγοράς.

31.12.2023					31.12.2023			
Χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης					Αντισταθμιζόμενα στοιχεία			
Παράγωγο Μέσο	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας ⁽²⁾	Λογιστική Αξία	Συσσωρευμένες προσαρμογές αντιστάθμισης στο αντισταθμιζόμενο στοιχείο	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας λόγω αντιστάθμισης κινδύνου ⁽²⁾
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	370	99	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	98				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	4.996	75	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	102	8.471	(1.172)	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	(57)
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	650	287	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	(135)				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	100	56	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	31	1.077	N/A	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	(208)
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	818	179	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	172				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	215	-	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	4	2.168	(17)	Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	(31)
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	1.870	2	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	26				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	178	4	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	4	171	(5)	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(5)
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων ⁽³⁾	5.000	52	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	55	5.054	(54)	Υποχρεώσεις προς πελάτες	(54)
Σύνολο	14.197	68		357	2.497	(1.248)		(355)

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

31.12.2022					31.12.2022			
Χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης					Αντισταθμιζόμενα στοιχεία			
Παράγωγο Μέσο	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας ⁽²⁾	Λογιστική Αξία	Συσσωρευμένες προσαρμογές αντιστάθμισης στο αντισταθμιζόμενο στοιχείο	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας λόγω αντιστάθμισης κινδύνου ⁽²⁾
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	400	128	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - απαιτήσεις	135				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	5.437	1.681	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	1.744	7.978	(1.686)	Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος	(1.763)
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	400	264	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	(93)				
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	100	52	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	36			Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ΕΑΜΛΣΕ	(258)
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	781	221	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	219	957	N/A		
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	215	7	Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα - υποχρεώσεις	(3)			Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	21
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	1.380	(32)	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	(18)	1.581	39		
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	177	14	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	14	162	(14)	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(14)
Σύνολο	8.890	1.689		2.034	7.516	(1.661)		(2.014)

(1) Αφορά σε συναλλαγές παραγώγων με Κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους (CCPs). Βλέπε σχετική αναφορά Σημείωση 4.8 "Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων".

(2) Τα ποσά που αναφέρονται στις μεταβολές της εύλογης αξίας για τα χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης και τα αντισταθμιζόμενα στοιχεία αφορούν σε σχέσεις αντιστάθμισης της εύλογης αξίας που ήταν ενεργές την 31 Δεκεμβρίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022, αντίστοιχα.

(3) Μακροοικονομικές αντισταθμίσεις εύλογης αξίας.

Το συσσωρευμένο ποσό της εύλογης αξίας από προσαρμογές αντιστάθμισης που παραμένει στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης για το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε αποσβεσμένο κόστος και αφορά σε διακοπείσες αντισταθμίσεις για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανερχόταν σε €(1.115) εκατ. και €77 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2023 και 2022 αντίστοιχα. Το αντίστοιχο ποσό για τις υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους ανερχόταν σε €14 εκατ. και €18 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2023 και 2022 αντίστοιχα, για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Το συσσωρευμένο ποσό της εύλογης αξίας από προσαρμογές αντιστάθμισης που παραμένει στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων και αφορά σε διακοπείσες αντισταθμίσεις για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανερχόταν σε €19 εκατ. και €20 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2023 και 2022 αντίστοιχα.

Η αναποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης κινδύνου που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανέρχεται σε €(9) εκατ. και €23 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2023 και 2022 αντίστοιχα.

Ο Όμιλος και η Τράπεζα είναι εκτεθειμένοι σε μεταβολές στις οικονομικές αξίες των καταθέσεων όψεως, και πιο συγκεκριμένα στην υποκατηγορία που αναφέρεται ως "Βασικές Καταθέσεις" – "Core Deposits", λόγω μεταβολών στα επιτόκια αναφοράς. Παρόλο που το συνολικό υπόλοιπο τέτοιου είδους καταθέσεων μπορεί να ποικίλλει σε οποιαδήποτε δεδομένη χρονική στιγμή, ο Όμιλος και η Τράπεζα μπορούν να καθορίσουν ένα συγκεκριμένο επίπεδο "Βασικών Καταθέσεων" που αναμένεται να διατηρηθεί για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο καθώς και το επίπεδο ευαισθησίας αυτών στις μεταβολές των επιτοκίων αναφοράς. Αυτός ο στόχος αντιστάθμισης κινδύνου συνάδει με τη συνολική στρατηγική διαχείρισης κινδύνου επιτοκίου του Ομίλου (βλέπε «Εκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου» ενότητα «Διαχείριση Κινδύνων – Κίνδυνος Αγοράς»).

Ειδικά συμπεριφορικά μοντέλα έχουν αναπτυχθεί για αυτές τις "Βασικές Καταθέσεις" τα οποία μέσω στατιστικής ανάλυσης έχουν προσδιορίσει την αναμενόμενη λήξη καθώς και την ευαισθησία τους, σε μεταβολές των επιτοκίων.

Με βάση τα αποτελέσματα αυτής της στατιστικής ανάλυσης, ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν εντοπίσει ότι ένα συγκεκριμένο επίπεδο "Βασικών Καταθέσεων", αναμένεται να διατηρηθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα και δεν είναι πιθανό να ανατιμηθεί ακόμη και σε περιβάλλον σημαντικών μεταβολών των επιτοκίων αναφοράς. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος και η Τράπεζα προσδιόρισαν ότι η συμπεριφορά αυτού του συγκεκριμένου τμήματος των "Βασικών Καταθέσεων" λειτουργεί ως κατάθεση σταθερού επιτοκίου, για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο (δηλαδή την αναμενόμενη λήξη της).

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ο Όμιλος και η Τράπεζα αντιστάθμισαν τον κίνδυνο που απορρέει από το εν λόγω τμήμα των «Βασικών Καταθέσεων» με τη σύναψη συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων. Αυτή η στρατηγική προσδιορίζεται ως αντιστάθμιση της εύλογης αξίας, σύμφωνα με το ΔΛΠ 39, όπως υιοθετήθηκε από την ΕΕ ("ΔΛΠ 39 Carve-out") και η αποτελεσματικότητά της αξιολογείται συγκρίνοντας τις μεταβολές της εύλογης αξίας των αντισταθμιζόμενων στοιχείων, που οφείλονται σε μεταβολές των επιτοκίων αναφοράς, με τις αντίστοιχες μεταβολές στην εύλογη αξία των συμβάσεων ανταλλαγής επιτοκίων που χρησιμοποιούνται ως χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνου.

Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών

Την 31 Δεκεμβρίου 2023, οι σχέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών του Ομίλου αποτελούνται από συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων που αποσκοπούν στην αντιστάθμιση των διακυμάνσεων των ταμειακών ροών που απορρέουν από τις δανειακές απαιτήσεις κατά πελατών του Ομίλου και οι οποίες αποδίδονται στη μεταβολή των επιτοκίων της αγοράς. Την 31 Δεκεμβρίου 2022, ο Όμιλος δεν διατηρούσε σχέσεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών.

31.12.2023					31.12.2023		
Χρηματοπιστωτικά μέσα αντιστάθμισης					Αντισταθμιζόμενα στοιχεία		
Παράγωγο Μέσο	Ονομαστική Αξία	Εύλογη Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας	Λογιστική Αξία	Γραμμή Ισολογισμού	Μεταβολή εύλογης αξίας λόγω αντιστάθμισης κινδύνου
Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων	50	3	Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ⁽¹⁾	3	49	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	(3)
Σύνολο	50	3		3	49		(3)

⁽¹⁾ Αφορά σε συναλλαγές παραγώγων με Κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους (CCPs). Βλέπε Σημείωση 4.8 "Συμφημισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων".

Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2023, τα κέρδη ή οι ζημιές που προέκυψαν από αντισταθμίσεις κινδύνου και αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Συνολικών Εσόδων ανέρχονται σε €(3) εκατ. ενώ το μέρος της μη αποτελεσματικής αντιστάθμισης κινδύνου που αναγνωρίστηκε στα «Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου» ανέρχεται σε μηδέν για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης

Την 31 Δεκεμβρίου 2022, το αποθεματικό αντιστάθμισης καθαρής επένδυσης ποσού €(110) εκατ. σχετίζεται με τις επενδύσεις της Τράπεζας στις θυγατρικές NBG Finance (Dollar) Plc και NBG Finance (Sterling) Plc οι οποίες βρίσκονται υπό εκκαθάριση. Το αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών ποσού €110 εκατ., επίσης σχετίζεται με τις συγκεκριμένες θυγατρικές. Κατά το 2022, οι θυγατρικές αυτές προέβησαν σε επιστροφή κεφαλαίου στην Τράπεζα. Σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. (ΕΔΔΠΧΑ 16 και ΔΛΠ 21), η επιστροφή κεφαλαίου ισοδυναμεί με πώληση, συνεπώς το αποθεματικό αντιστάθμισης καθαρής επένδυσης και το αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών τα οποία είναι ίσα και αντίθετα, αναταξινομήθηκαν από την καθαρή θέση στα αποτελέσματα (βλ. Σημείωση 37 "Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου"). Τα αντίστοιχα ποσά για το 2023 ήταν μηδενικά.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21 Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος				
Στεγαστικά δάνεια	7.254	7.906	6.917	7.608
Καταναλωτικά δάνεια	1.601	1.633	964	1.012
Πιστωτικές κάρτες	488	459	440	407
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	1.479	1.508	1.317	1.344
Λιανική τραπεζική	10.822	11.506	9.638	10.371
Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα	24.085	25.049	23.179	24.305
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ	34.907	36.555	32.817	34.676
Πρόβλεψη ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	(1.083)	(1.493)	(997)	(1.393)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	33.824	35.062	31.820	33.283
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ	399	499	399	499
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	34.223	35.561	32.219	33.782

Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, η λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψεων ΑΠΖ για την επιχειρηματική τραπεζική και χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα, περιλαμβάνει τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier, ύψους €2.553

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €2.795 εκατ.) και σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας, ύψους €1.000 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €3.200 εκατ.).

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος και υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ | Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2023	Στάδιο 2		Απομειωμένα		Σύνολο
	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους Ατομική Αξιολόγηση	ΑΠΖ πλήρους Συλλογική Αξιολόγηση	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.290	1.664	-	300	7.254
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(21)	(76)	-	(94)	(191)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	5.269	1.588	-	206	7.063
Αξία εξασφαλίσεων	5.201	1.607	-	269	7.077
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	1.352	153	-	96	1.601
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(28)	(29)	-	(63)	(120)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	1.324	124	-	33	1.481
Αξία εξασφαλίσεων	208	24	-	6	238
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	451	17	-	20	488
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(3)	(2)	-	(18)	(23)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	448	15	-	2	465
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	1.101	245	-	133	1.479
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(15)	(34)	-	(67)	(116)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	1.086	211	-	66	1.363
Αξία εξασφαλίσεων	723	191	-	109	1.023
Επιχειρηματική τραπεζική ⁽¹⁾					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	21.605	1.019	562	155	23.341
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(139)	(78)	(321)	(67)	(605)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	21.466	941	241	88	22.736
Αξία εξασφαλίσεων	10.895	676	393	95	12.059
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	686	43	12	3	744
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(7)	(12)	(1)	(28)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	678	36	-	2	716
Αξία εξασφαλίσεων	146	40	-	3	189
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	30.485	3.141	574	707	34.907
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(214)	(226)	(333)	(310)	(1.083)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	30.271	2.915	241	397	33.824
Αξία εξασφαλίσεων	17.173	2.538	393	482	20.586
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ					
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					399
					34.223

⁽¹⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier ύψους €2.553 εκατ. καθώς και η σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας ύψους €1.000 εκατ. περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής.

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €304 εκατ., εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνουν απομειωμένα δάνεια ύψους €31 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €7 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία, εξαιρουμένων των δανείων εγγυημένων από την Ελληνική Δημοκρατία με συμμετοχή της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης λόγω COVID-19. Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €2 εκατ. και €49 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

31 Δεκεμβρίου 2022	Στάδιο 2		Απομειωμένα		Σύνολο
	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους Ατομική Αξιολόγηση	ΑΠΖ πλήρους Συλλογική Αξιολόγηση	
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.010	2.467	-	429	7.906
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(26)	(98)	-	(148)	(272)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.984	2.369	-	281	7.634
Αξία εξασφαλίσεων	4.821	2.359	-	382	7.562
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	1.203	281	-	149	1.633
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(23)	(30)	-	(101)	(154)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	1.180	251	-	48	1.479
Αξία εξασφαλίσεων	172	51	-	11	234
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	409	17	-	33	459
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(2)	-	(31)	(41)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	401	15	-	2	418
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	679	629	-	200	1.508
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(14)	(70)	-	(118)	(202)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	665	559	-	82	1.306
Αξία εξασφαλίσεων	456	450	-	163	1.069
Επιχειρηματική τραπεζική ⁽¹⁾					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	22.307	1.153	735	210	24.405
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(134)	(91)	(459)	(118)	(802)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	22.173	1.062	276	92	23.603
Αξία εξασφαλίσεων	10.502	767	480	132	11.881
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	581	49	12	2	644
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(7)	(3)	(12)	-	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	574	46	-	2	622
Αξία εξασφαλίσεων	107	48	-	2	157
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	30.189	4.596	747	1.023	36.555
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(212)	(294)	(471)	(516)	(1.493)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	29.977	4.302	276	507	35.062
Αξία εξασφαλίσεων	16.058	3.675	480	690	20.903
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε EAMA					
					499
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					35.561

⁽¹⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier ύψους €2.795 εκατ. καθώς και η σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας ύψους €3.200 εκατ. περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής.

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €393 εκατ. και €1 εκατ. αντίστοιχα, εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνουν απομειωμένα δάνεια ύψους €57 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €11 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία, εξαιρουμένων των δανείων εγγυημένων από την Ελληνική Δημοκρατία με συμμετοχή της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης λόγω COVID-19. Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €1 εκατ. και €137 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος και υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ | Τράπεζα

	Στάδιο 2		Απομειωμένα		Σύνολο
	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους Ατομική Αξιολόγηση	ΑΠΖ πλήρους Συλλογική Αξιολόγηση	
31 Δεκεμβρίου 2023					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	5.000	1.626	-	291	6.917
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(21)	(76)	-	(89)	(186)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.979	1.550	-	202	6.731
Αξία εξασφαλίσεων	4.915	1.570	-	260	6.745
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	792	103	-	69	964
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(20)	(22)	-	(49)	(91)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	772	81	-	20	873
Αξία εξασφαλίσεων	107	19	-	3	129
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	406	16	-	18	440
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(3)	(2)	-	(17)	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	403	14	-	1	418
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	977	214	-	126	1.317
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(14)	(34)	-	(65)	(113)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	963	180	-	61	1.204
Αξία εξασφαλίσεων	618	166	-	104	888
Επιχειρηματική τραπεζική ⁽¹⁾					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	21.046	799	493	127	22.465
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(144)	(71)	(290)	(52)	(557)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	20.902	728	203	75	21.908
Αξία εξασφαλίσεων	9.301	455	350	87	10.193
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	678	21	12	3	714
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(7)	(12)	(1)	(28)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	670	14	-	2	686
Αξία εξασφαλίσεων	138	18	-	3	159
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	28.899	2.779	505	634	32.817
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(210)	(212)	(302)	(273)	(997)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	28.689	2.567	203	361	31.820
Αξία εξασφαλίσεων	15.079	2.228	350	457	18.114
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε ΕΑΜΑ					399
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					32.219

⁽¹⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier ύψους €2.553 εκατ. καθώς και η σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας ύψους €1.000 εκατ. περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής.

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €304 εκατ., εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνουν απομειωμένα δάνεια ύψους €31 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €7 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία, εξαιρουμένων των δανείων εγγυημένων από την Ελληνική Δημοκρατία με συμμετοχή της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης λόγω COVID-19. Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €2 εκατ. και €49 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

	Στάδιο 2		Απομειωμένα		Σύνολο
	Στάδιο 1 ΑΠΖ 12 μηνών	ΑΠΖ πλήρους διάρκειας ζωής	ΑΠΖ πλήρους Ατομική Αξιολόγηση	ΑΠΖ πλήρους Συλλογική Αξιολόγηση	
31 Δεκεμβρίου 2022					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	4.848	2.341	-	419	7.608
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(26)	(98)	-	(143)	(267)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	4.822	2.243	-	276	7.341
Αξία εξασφαλίσεων	4.662	2.236	-	372	7.270
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	761	140	-	111	1.012
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(20)	(22)	-	(82)	(124)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	741	118	-	29	888
Αξία εξασφαλίσεων	109	33	-	8	150
Πιστωτικές κάρτες					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	367	10	-	30	407
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(8)	(1)	-	(30)	(39)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	359	9	-	-	368
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	556	599	-	189	1.344
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(14)	(69)	-	(114)	(197)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	542	530	-	75	1.147
Αξία εξασφαλίσεων	355	425	-	157	937
Επιχειρηματική τραπεζική ⁽¹⁾					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	22.029	829	643	186	23.687
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(140)	(83)	(412)	(109)	(744)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	21.889	746	231	77	22.943
Αξία εξασφαλίσεων	9.098	480	429	118	10.125
Χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	580	24	12	2	618
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(7)	(3)	(12)	-	(22)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	573	21	-	2	596
Αξία εξασφαλίσεων	106	22	-	2	130
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων ΑΠΖ	29.141	3.943	655	937	34.676
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(215)	(276)	(424)	(478)	(1.393)
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις ΑΠΖ	28.926	3.667	231	459	33.283
Αξία εξασφαλίσεων	14.330	3.196	429	657	18.612
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών που επιμετρώνται υποχρεωτικά σε EAMA					
					499
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών					33.782

⁽¹⁾ Τα ομόλογα υψηλής διαβάθμισης της τιτλοποίησης Frontier ύψους €2.795 εκατ. καθώς και η σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου σύντομης διάρκειας ύψους €3.200 εκατ. περιλαμβάνονται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής.

Τα ανοίγματα στεγαστικών δανείων του Σταδίου 1 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν στεγαστικά δάνεια ύψους €393 εκατ. και €1 εκατ. αντίστοιχα, εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία. Για σκοπούς αξιολόγησης της ταξινόμησης των συγκεκριμένων εγγυημένων στεγαστικών δανείων ως Μη Εξυπηρετούμενων, η Τράπεζα εξομοιώνει τον εγγυητή, δηλ. την Ελληνική Δημοκρατία, με τον πιστούχο. Επί της ουσίας, για αυτά τα συγκεκριμένα ανοίγματα, η εγγύηση της Ελληνικής Δημοκρατίας θεωρείται υποκατάσταση πιστούχου, παρά μέσο πιστωτικής ενίσχυσης. Συνεπώς, τα συγκεκριμένα ανοίγματα ταξινομούνται στο Στάδιο 1, εκτός αν υπάρχουν συγκεκριμένες συνθήκες.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Τα ανοίγματα από χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις περιλαμβάνουν απομειωμένα δάνεια ύψους €57 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 1 περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €11 εκατ., μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία, εξαιρουμένων των δανείων εγγυημένων από την Ελληνική Δημοκρατία με συμμετοχή της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης λόγω COVID-19. Τα ανοίγματα επιχειρηματικής τραπεζικής του Σταδίου 2 και τα απομειωμένα περιλαμβάνουν δάνεια σε επιχειρήσεις ύψους €1 εκατ. και €137 εκατ., αντίστοιχα, μερικώς εγγυημένα από την Ελληνική Δημοκρατία.

Μεταβολή λογιστικής αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέσεων ΑΠΖ | Όμιλος

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1		Στάδιο 2		Στάδιο 1		Στάδιο 2		Στάδιο 1		Στάδιο 2	
	Απομειωμένα	Σύνολο	Απομειωμένα	Σύνολο	Απομειωμένα	Σύνολο	Απομειωμένα	Σύνολο				
31 Δεκεμβρίου 2023												
Λογιστική αξία προ προβλέσεων ΑΠΖ 1.1.2023	7.301	3.394	811	11.506	22.888	1.202	959	25.049	30.189	4.596	1.770	36.555
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	1.220	(1.203)	(17)	-	456	(448)	(8)	-	1.676	(1.651)	(25)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(307)	429	(122)	-	(507)	553	(46)	-	(814)	982	(168)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(111)	(362)	473	-	(104)	(83)	187	-	(215)	(445)	660	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα	1.341	101	-	1.442	7.235	133	-	7.368	8.576	234	-	8.810
Αποπληρωμές & λοιπές μεταβολές	(1.249)	(285)	(4)	(1.538)	(7.582)	(294)	(95)	(7.971)	(8.831)	(579)	(99)	(9.509)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	(10)	-	12	2	-	-	4	4	(10)	-	16	6
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(129)	(129)	-	-	(123)	(123)	-	-	(252)	(252)
Συναλλαγματικές διαφορές	9	5	2	16	(95)	(1)	-	(96)	(86)	4	2	(80)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(477)	(477)	-	-	(146)	(146)	-	-	(623)	(623)
Λογιστική αξία προ προβλέσεων ΑΠΖ 31.12.2023	8.194	2.079	549	10.822	22.291	1.062	732	24.085	30.485	3.141	1.281	34.907
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(67)	(141)	(242)	(450)	(147)	(85)	(401)	(633)	(214)	(226)	(643)	(1.083)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2023	8.127	1.938	307	10.372	22.144	977	331	23.452	30.271	2.915	638	33.824

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1		Στάδιο 2		Στάδιο 1		Στάδιο 2		Στάδιο 1		Στάδιο 2	
	Απομειωμένα	Σύνολο	Απομειωμένα	Σύνολο	Απομειωμένα	Σύνολο	Απομειωμένα	Σύνολο				
31 Δεκεμβρίου 2022												
Λογιστική αξία προ προβλέσεων ΑΠΖ 1.1.2022	7.244	3.699	941	11.884	17.543	1.048	1.272	19.863	24.787	4.747	2.213	31.747
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	735	(720)	(15)	-	348	(325)	(23)	-	1.083	(1.045)	(38)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(689)	911	(222)	-	(531)	696	(165)	-	(1.220)	1.607	(387)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(77)	(259)	336	-	(28)	(33)	61	-	(105)	(292)	397	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα ⁽¹⁾	1.109	110	-	1.219	9.371	116	-	9.487	10.480	226	-	10.706
Αποπληρωμές & λοιπές μεταβολές	(1.027)	(352)	(41)	(1.420)	(3.958)	(303)	(41)	(4.302)	(4.985)	(655)	(82)	(5.722)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	-	-	(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(94)	(94)	-	-	(124)	(124)	-	-	(218)	(218)
Συναλλαγματικές διαφορές	6	5	2	13	143	3	4	150	149	8	6	163
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(95)	(95)	-	-	(25)	(25)	-	-	(120)	(120)
Λογιστική αξία προ προβλέσεων ΑΠΖ 31.12.2022	7.301	3.394	811	11.506	22.888	1.202	959	25.049	30.189	4.596	1.770	36.555
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(71)	(200)	(398)	(669)	(141)	(94)	(589)	(824)	(212)	(294)	(987)	(1.493)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2022	7.230	3.194	413	10.837	22.747	1.108	370	24.225	29.977	4.302	783	35.062

⁽¹⁾ Η σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου ύψους €3.200 εκατ. περιλαμβάνεται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής & χορηγήσεων σε δημόσιο τομέα

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Μεταβολή λογιστικής αξίας δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος προ προβλέψων ΑΠΖ | Τράπεζα

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Απομειωμένα		Σύνολο	Απομειωμένα		Σύνολο	Απομειωμένα		Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2		Στάδιο 1	Στάδιο 2		Στάδιο 1	Στάδιο 2				
31 Δεκεμβρίου 2023												
Λογιστική αξία προ προβλέψων ΑΠΖ 1.1.2023	6.532	3.090	749	10.371	22.609	853	843	24.305	29.141	3.943	1.592	34.676
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	1.029	(1.012)	(17)	-	301	(292)	(9)	-	1.330	(1.304)	(26)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(269)	389	(120)	-	(419)	458	(39)	-	(688)	847	(159)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(102)	(354)	456	-	(102)	(75)	177	-	(204)	(429)	633	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα	1.001	71	-	1.072	6.917	110	-	7.027	7.918	181	-	8.099
Αποπληρωμές & λοιπές μεταβολές	(1.014)	(230)	8	(1.236)	(7.486)	(233)	(88)	(7.807)	(8.500)	(463)	(80)	(9.043)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	(10)	-	12	2	-	-	4	4	(10)	-	16	6
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(108)	(108)	-	-	(104)	(104)	-	-	(212)	(212)
Συναλλαγματικές διαφορές	8	5	2	15	(96)	(1)	-	(97)	(88)	4	2	(82)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(478)	(478)	-	-	(149)	(149)	-	-	(627)	(627)
Λογιστική αξία προ προβλέψων ΑΠΖ 31.12.2023	7.175	1.959	504	9.638	21.724	820	635	23.179	28.899	2.779	1.139	32.817
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(58)	(134)	(220)	(412)	(152)	(78)	(355)	(585)	(210)	(212)	(575)	(997)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2023	7.117	1.825	284	9.226	21.572	742	280	22.594	28.689	2.567	564	31.820

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Απομειωμένα		Σύνολο	Απομειωμένα		Σύνολο	Απομειωμένα		Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2		Στάδιο 1	Στάδιο 2		Στάδιο 1	Στάδιο 2				
31 Δεκεμβρίου 2022												
Λογιστική αξία προ προβλέψων ΑΠΖ 1.1.2022	6.437	3.516	883	10.836	17.373	734	1.145	19.252	23.810	4.250	2.028	30.088
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	708	(693)	(15)	-	287	(265)	(22)	-	995	(958)	(37)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(516)	736	(220)	-	(406)	570	(164)	-	(922)	1.306	(384)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(67)	(251)	318	-	(23)	(21)	44	-	(90)	(272)	362	-
Νέα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δημιουργημένα ή αγορασμένα ⁽¹⁾	757	74	-	831	8.979	58	-	9.037	9.736	132	-	9.868
Αποπληρωμές & λοιπές μεταβολές	(793)	(297)	(41)	(1.131)	(3.743)	(226)	(64)	(4.033)	(4.536)	(523)	(105)	(5.164)
Μεταβολές λόγω τροποποιήσεων που δεν επέφεραν παύση αναγνώρισης	-	-	(1)	(1)	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(82)	(82)	-	-	(83)	(83)	-	-	(165)	(165)
Συναλλαγματικές διαφορές	6	5	2	13	142	3	4	149	148	8	6	162
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(95)	(95)	-	-	(17)	(17)	-	-	(112)	(112)
Λογιστική αξία προ προβλέψων ΑΠΖ 31.12.2022	6.532	3.090	749	10.371	22.609	853	843	24.305	29.141	3.943	1.592	34.676
Πρόβλεψη ΑΠΖ	(68)	(190)	(369)	(627)	(147)	(86)	(533)	(766)	(215)	(276)	(902)	(1.393)
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις ΑΠΖ 31.12.2022	6.464	2.900	380	9.744	22.462	767	310	23.539	28.926	3.667	690	33.283

⁽¹⁾ Η σύμβαση αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφου ύψους €3.200 εκατ. περιλαμβάνεται στο Στάδιο 1 της επιχειρηματικής τραπεζικής & χορηγήσεων σε δημόσιο τομέα

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Όμιλος

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Απομειωμένα		Σύνολο	Απομειωμένα		Σύνολο	Απομειωμένα		Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2		Στάδιο 1	Στάδιο 2		Στάδιο 1	Στάδιο 2				
31 Δεκεμβρίου 2023												
Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2023	71	200	398	669	141	94	589	824	212	294	987	1.493
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	61	(55)	(6)	-	32	(31)	(1)	-	93	(86)	(7)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(2)	38	(36)	-	(5)	16	(11)	-	(7)	54	(47)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(1)	(38)	39	-	(1)	(12)	13	-	(2)	(50)	52	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(74)	(10)	297	213	(73)	9	39	(25)	(147)	(1)	336	188
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	13	7	-	20	52	9	-	61	65	16	-	81
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β) (Σημείωση 13)	(61)	(3)	297	233	(21)	18	39	36	(82)	15	336	269
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	4	4	-	-	1	1	-	-	5	5
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(129)	(129)	-	-	(123)	(123)	-	-	(252)	(252)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	(1)	(1)	(25)	(27)	1	-	2	3	-	(1)	(23)	(24)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(14)	(14)	-	-	2	2	-	-	(12)	(12)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(286)	(286)	-	-	(110)	(110)	-	-	(396)	(396)
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2023	67	141	242	450	147	85	401	633	214	226	643	1.083

	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Απομειωμένα		Σύνολο	Απομειωμένα		Σύνολο	Απομειωμένα		Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2		Στάδιο 1	Στάδιο 2		Στάδιο 1	Στάδιο 2				
31 Δεκεμβρίου 2022												
Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2022	66	206	477	749	138	66	702	906	204	272	1.179	1.655
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	46	(35)	(11)	-	19	(14)	(5)	-	65	(49)	(16)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(6)	69	(63)	-	(5)	73	(68)	-	(11)	142	(131)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(1)	(24)	25	-	-	(3)	3	-	(1)	(27)	28	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(42)	(26)	151	83	(62)	(30)	150	58	(104)	(56)	301	141
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	10	8	-	18	57	2	-	59	67	10	-	77
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β) (Σημείωση 13)	(32)	(18)	151	101	(5)	(28)	150	117	(37)	(46)	301	218
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(2)	(2)	-	-	-	-	-	-	(2)	(2)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(94)	(94)	-	-	(124)	(124)	-	-	(218)	(218)
Συναλλαγματικές διαφορές & λοιπές μεταβολές	(2)	2	(67)	(67)	(6)	-	(19)	(25)	(8)	2	(86)	(92)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(10)	(10)	-	-	(2)	(2)	-	-	(12)	(12)
Ταξινομηθέντα ως προοριζόμενα προς πώληση	-	-	(8)	(8)	-	-	(48)	(48)	-	-	(56)	(56)
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2022	71	200	398	669	141	94	589	824	212	294	987	1.493

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος | Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2023	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	
			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα
Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2023	68	190	369	627	147	86	533	766	215	276	902	1.393
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	57	(51)	(6)	-	30	(29)	(1)	-	87	(80)	(7)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(2)	37	(35)	-	(4)	15	(11)	-	(6)	52	(46)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	(1)	(37)	38	-	(1)	(12)	13	-	(2)	(49)	51	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(74)	(11)	287	202	(70)	12	35	(23)	(144)	1	322	179
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	10	5	-	15	50	8	-	58	60	13	-	73
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β) (Σημείωση 13)	(64)	(6)	287	217	(20)	20	35	35	(84)	14	322	252
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	4	4	-	-	1	1	-	-	5	5
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(108)	(108)	-	-	(104)	(104)	-	-	(212)	(212)
Συναλλαγματικές διαφορές & λουιτές μεταβολές	-	1	(29)	(28)	-	(2)	-	(2)	-	(1)	(29)	(30)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(14)	(14)	-	-	2	2	-	-	(12)	(12)
Ταξινομηθέντα ως προσωριζόμενα προς πώληση	-	-	(286)	(286)	-	-	(113)	(113)	-	-	(399)	(399)
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2023	58	134	220	412	152	78	355	585	210	212	575	997

31 Δεκεμβρίου 2022	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική τραπεζική & χορηγήσεις σε δημόσιο τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα		Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	
			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα			Σύνολο	Απομειωμένα
Πρόβλεψη ΑΠΖ 1.1.2022	60	202	448	710	145	59	629	833	205	261	1.077	1.543
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	44	(34)	(10)	-	17	(12)	(5)	-	61	(46)	(15)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	(4)	65	(61)	-	(4)	72	(68)	-	(8)	137	(129)	-
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	-	(22)	22	-	(2)	(2)	4	-	(2)	(24)	26	-
Καθαρή επιμέτρηση της πρόβλεψης απομείωσης για ΑΠΖ (α)	(39)	(26)	144	79	(58)	(33)	128	37	(97)	(59)	272	116
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ νέων περιουσιακών στοιχείων (β)	7	6	-	13	55	2	-	57	62	8	-	70
Προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων (α+β) (Σημείωση 13)	(32)	(20)	144	92	(3)	(31)	128	94	(35)	(51)	272	186
Επίπτωση τροποποιήσεων συμβατικών όρων στις ΑΠΖ	-	-	(2)	(2)	-	-	-	-	-	-	(2)	(2)
Διαγραφές απαιτήσεων	-	-	(82)	(82)	-	-	(83)	(83)	-	-	(165)	(165)
Συναλλαγματικές διαφορές & λουιτές μεταβολές	-	(1)	(69)	(70)	(6)	(25)	(31)	(31)	(6)	(1)	(94)	(101)
Μεταβολή της παρούσας αξίας της πρόβλεψης ΑΠΖ	-	-	(10)	(10)	-	-	(2)	(2)	-	-	(12)	(12)
Ταξινομηθέντα ως προσωριζόμενα προς πώληση	-	-	(11)	(11)	-	-	(45)	(45)	-	-	(56)	(56)
Πρόβλεψη ΑΠΖ 31.12.2022	68	190	369	627	147	86	533	766	215	276	902	1.393

Οι συνολικές προβλέψεις απομείωσης για ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος για τον Όμιλο και την Τράπεζα παρουσιάζονται στη Σημείωση 13 «Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων», συμπεριλαμβανομένης της καθαρής ζημίας από τροποποίηση συμβατικών όρων καθώς και των προβλέψεων απομείωσης για ΑΠΖ των δεσμεύσεων που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο. Οι προβλέψεις ΑΠΖ των δεσμεύσεων που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο περιλαμβάνονται στη Σημείωση 34 «Λουιτές Υποχρεώσεις».

Καλυμμένες ομολογίες

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνουν δάνεια που έχουν χρησιμοποιηθεί ως κάλυμμα στα προγράμματα καλυμμένων ομολογιών, ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Στεγαστικά δάνεια	1.762	3.350	1.762	3.350
εκ των οποίων αποδεκτές εξασφαλίσεις	1.714	3.217	1.714	3.217

Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, η Τράπεζα έχει τις παρακάτω Σειρές σε κυκλοφορία στο πλαίσιο του Προγράμματος Ι των καλυμμένων ομολογιών:

Πρόγραμμα	Αριθμός Σειράς	Τύπος εξασφάλισης	Ημερομηνία έκδοσης	Ημερομηνία λήξης	Ονομαστική αξία σε εκατ. €	Επιτόκιο
Πρόγραμμα I ⁽¹⁾	Σειρά 6	Στεγαστικά δάνεια ιδιωτών	5 Οκτωβρίου 2016	5 Απριλίου 2027	1.500	Τριμηνιαία πληρωμή τόκων με επιτόκιο ίσο με το Euribor 3 μηνών πλέον περιθωρίου 50 μ.β.

⁽¹⁾ Το πρόγραμμα αυτό έχει αξιολογηθεί από τον οίκο πιστοληπτικής διαβάθμισης Moody's με πιστοληπτική διαβάθμιση A1.

Το Πρόγραμμα ΙΙ, Σειρά 8 έληξε τον Ιούλιο 2023.

Το Πρόγραμμα Ι, Σειρά 6 δεν έχει διατεθεί σε θεσμικούς επενδυτές, κατέχεται από την ίδια την Τράπεζα και κατά συνέπεια δεν απεικονίζεται στις «Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους». (Σημείωση 32 "Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους").

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Πληροφορίες σχετικά με τις καλυμμένες ομολογίες και τις τιτλοποιήσεις παρέχονται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (www.nbg.gr) στην ενότητα «Ενημερώνομαι ως επενδυτής\|Παρουσιάσεις επενδυτών πιστωτικών τίτλων».

Τα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνουν απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις:

	Όμιλος	
	31.12.2023	31.12.2022
Ληκτότητα		
Έως 1 έτος	131	169
Από 1 έτος έως και 5 έτη	471	337
Πέραν των 5 ετών	425	436
	1.027	942
Μη δεδουλευμένα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(232)	(183)
Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (καθαρό ποσό)	795	759

Οι προβλέψεις ΑΠΖ για τις απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2023 ανέρχονται σε €13 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €9 εκατ.).

Το καθαρό ποσό των απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύεται ως εξής:

	Όμιλος	
	31.12.2023	31.12.2022
Ληκτότητα		
Έως 1 έτος	83	134
Από 1 έτος έως και 5 έτη	357	248
Πέραν των 5 ετών	355	377
Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (καθαρό ποσό)	795	759

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων:				
Χρεωστικοί τίτλοι				
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	380	758	380	758
Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου και άλλα αξιόγραφα	1.163	768	1.105	731
Ομολογίες κυβερνήσεων και δημοσίων επιχειρήσεων άλλων κρατών	1.177	942	1.141	942
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εντός Ελλάδος	218	186	218	186
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εντός Ελλάδος	88	77	88	77
Σύνολο χρεωστικών τίτλων	3.026	2.731	2.932	2.694
Μετοχές	106	101	95	91
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων - σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	3.132	2.832	3.027	2.785
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - σε αποσβεσμένο κόστος				
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	6.390	5.407	6.390	5.407
Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου και άλλα αξιόγραφα	35	-	-	-
Ομολογίες κυβερνήσεων και δημοσίων επιχειρήσεων άλλων κρατών	5.323	4.300	5.139	4.063
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εντός Ελλάδος	38	27	38	27
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εκτός Ελλάδος	-	28	-	28
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εντός Ελλάδος	279	274	279	274
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εκτός Ελλάδος	1.297	322	1.297	321
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων - σε αποσβεσμένο κόστος	13.362	10.358	13.143	10.120
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων	16.494	13.190	16.170	12.905

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Η μεταβολή του χαρτοφυλακίου επενδύσεων συνοψίζεται ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - σε εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων				
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	2.832	2.835	2.785	2.763
Προσθήκες περιόδου	5.162	5.610	4.828	5.413
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου	(5.027)	(5.021)	(4.750)	(4.800)
Κέρδη/(ζημιές) από μεταβολές της εύλογης αξίας	149	(572)	147	(573)
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο	16	(20)	17	(18)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	3.132	2.832	3.027	2.785
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - σε αποσβεσμένο κόστος				
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	10.358	12.102	10.120	11.789
Προσθήκες περιόδου	3.269	1.973	3.162	1.973
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου	(297)	(3.663)	(172)	(3.588)
Πρόβλεψη απομείωσης	30	(2)	30	(3)
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο	4	(55)	5	(54)
Συναλλαγματικές διαφορές	(2)	3	(2)	3
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	13.362	10.358	13.143	10.120

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23 Ακίνητα επενδύσεων

	Όμιλος		
	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Σύνολα
Αξία κτήσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2022	35	67	102
Μεταφορές σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	(1)	(8)	(9)
Πωλήσεις και διαγραφές	(1)	(2)	(3)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2022	33	57	90
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2022	(6)	(16)	(22)
Μεταφορές σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	1	1
Πωλήσεις και διαγραφές	-	1	1
Αποσβέσεις	-	(1)	(1)
Απομειώσεις	1	1	2
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2022	(5)	(14)	(19)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2022	28	43	71
Αξία κτήσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2023	33	57	90
Μεταφορές σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	(1)	(2)	(3)
Πωλήσεις και διαγραφές	(8)	(4)	(12)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2023	24	51	75
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2023	(5)	(14)	(19)
Μεταφορές σε μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	-	1	1
Πωλήσεις και διαγραφές	-	2	2
Αποσβέσεις	-	(1)	(1)
Απομειώσεις	1	1	2
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2023	(4)	(11)	(15)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2023	20	40	60

Η εύλογη αξία των ακινήτων επενδύσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2023 είναι μεγαλύτερη από τη λογιστική τους αξία και ανέρχεται σε €67 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €91 εκατ.). Η μείωση της εύλογης αξίας των επενδυτικών ακινήτων οφείλεται στην πώληση των επενδυτικών ακινήτων της Εθνικής Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε. και της ARC Management One SRL. Τα έσοδα από ενοίκια για τη χρήση 2023 ανέρχονται σε €3 εκατ. (2022: €3 εκατ.).

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24 Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2023	2022	2023	2022
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	175	18	172	17
Προσθήκες / Μεταφορές	-	155	-	155
Επιστροφή κεφαλαίου	-	-	(1)	-
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	2	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	175	175	171	172

Οι Προσθήκες/Μεταφορές την 31 Δεκεμβρίου 2022, συμπεριλαμβάνουν το 49,00% της NBG Pay S.M.S.A., μετά την πώληση του 51,00% του μετοχικού κεφαλαίου της NBG PAY S.M.S.A. στην EVO Payments Inc (δες ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43 “Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών”).

Οι συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας έχουν ως ακολούθως:

	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος		Τράπεζα	
			31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
A.E.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών Οργανισμών	Ελλάδα	2018-2023	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%
ΛΑΡΚΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2018-2023	33,36%	33,36%	33,36%	33,36%
ΕΒΙΟΠ ΤΕΜΠΟ Α.Ε.	Ελλάδα	2018-2023	21,21%	21,21%	21,21%	21,21%
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2018-2023	39,93%	39,93%	39,93%	39,93%
PLANET Α.Ε.	Ελλάδα	2018-2023	36,99%	36,99%	36,99%	36,99%
ΠΥΡΡΙΧΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2018-2023	21,83%	21,83%	21,83%	21,83%
ΣΑΤΟ Α.Ε. ΕΙΔΩΝ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΚΑΙ ΣΠΙΤΙΟΥ	Ελλάδα	2018-2023	23,74%	23,74%	23,74%	23,74%
ΟΛΓΑΝΟΣ Α.Ε. ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Ελλάδα	2018-2023	33,60%	33,60%	33,60%	33,60%
ΠΕΡΙΓΕΝΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	2020-2023	28,50%	28,50%	28,50%	28,50%
NBG Pay M.A.E.	Ελλάδα	2022-2023	49,00%	49,00%	49,00%	49,00%

Κατωτέρω παραθέτουμε συνοπτικά οικονομικά στοιχεία των συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης του Ομίλου με βάση τις πιο πρόσφατες χρηματοοικονομικές πληροφορίες:

	31.12.2023	31.12.2022
Σύνολο ενεργητικού	589	480
Σύνολο παθητικού	200	94
Ίδια κεφάλαια	389	386
Αναλογία Ομίλου επί των ιδίων κεφαλαίων των συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	175	175
Σύνολο κύκλου εργασιών	44	35
Σύνολο κερδών	4	5
Αναλογία Ομίλου επί των κερδών των συμμετοχών με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	-	2

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25 Λογισμικό

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Αξία κτήσης				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.263	1.121	1.207	1.066
Μεταφορές	(4)	1	(5)	-
Προσθήκες	183	147	181	146
Πωλήσεις και διαγραφές	(1)	(6)	-	(5)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.441	1.263	1.383	1.207
Συσσωρευμένες αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	(832)	(768)	(783)	(721)
Μεταφορές	1	1	1	1
Πωλήσεις και διαγραφές	1	4	-	4
Αποσβέσεις	(86)	(68)	(84)	(66)
Απομείωση	(1)	(1)	(1)	(1)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	(917)	(832)	(867)	(783)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου	524	431	516	424

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26 Ενσώματα πάγια στοιχεία

Όμιλος	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Γήπεδα - οικόπεδα & κτήρια - Δικαιώματα χρήσης	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Σύνολο
Αξία κτήσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2022	381	177	804	2	1.348	232	2.944
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(1)	-	-	-	(1)
Μεταφορές	-	1	-	(1)	-	-	-
Προσθήκες	1	1	16	11	5	16	50
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(41)	-	(41)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	(24)	-	(2)	(3)	(29)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2022	382	179	795	12	1.310	245	2.923
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2022	(148)	(90)	(706)	-	(188)	(157)	(1.289)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	14	-	2	4	20
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	15	-	15
Αποσβέσεις	-	(3)	(16)	-	(74)	(9)	(102)
Απομειώσεις	(2)	-	-	-	-	-	(2)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2022	(150)	(93)	(708)	-	(245)	(162)	(1.358)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2022	232	86	87	12	1.065	83	1.565
Αξία κτήσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2023	382	179	795	12	1.310	245	2.923
Μεταφορές	(1)	1	3	(12)	-	-	(9)
Προσθήκες	192	117	16	-	14	8	347
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(514)	-	(514)
Πωλήσεις και διαγραφές	(2)	(4)	(3)	-	-	(21)	(30)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2023	571	293	811	-	810	232	2.717
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2023	(150)	(93)	(708)	-	(245)	(162)	(1.358)
Μεταφορές	-	-	(1)	-	-	(1)	(2)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(5)	3	-	-	8	6
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	79	-	79
Αποσβέσεις	-	(4)	(15)	-	(71)	(9)	(99)
Απομειώσεις	(4)	-	-	-	-	-	(4)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2023	(154)	(102)	(721)	-	(237)	(164)	(1.378)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2023	417	191	90	-	573	68	1.339

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Τράπεζα	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μεταφορικ ά μέσα και εξοπλισμός	Ακίνητοποιή σεις υπό εκτέλεση	Γήπεδα και οικόπεδα - Κτήρια - Δικαιώματα χρήσης	Οχήματα - Διακίωματα χρήσης	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Σύνολο
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2022	74	82	730	1	1.124	7	232	2.250
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(1)	-	-	-	-	(1)
Προσθήκες	1	1	13	-	4	2	16	37
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(28)	(1)	-	(29)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	(20)	-	(2)	-	(3)	(25)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2022	75	83	722	1	1.098	8	245	2.232
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2022	(4)	(40)	(637)	-	(168)	(3)	(158)	(1.010)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	-	11	-	2	-	3	16
Αποσβέσεις	-	(1)	(15)	-	(63)	(1)	(9)	(89)
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	15	-	-	15
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2022	(4)	(41)	(641)	-	(214)	(4)	(164)	(1.068)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2022	71	42	81	1	884	4	81	1.164
Αξία κτήσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2023	75	83	722	1	1.098	8	245	2.232
Μεταφορές	(1)	1	5	(1)	-	-	1	5
Προσθήκες	192	116	13	-	13	2	8	344
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	(361)	(1)	-	(362)
Πωλήσεις και διαγραφές	(3)	(2)	(2)	-	-	-	(21)	(28)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2023	263	198	738	-	750	9	233	2.191
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης								
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2023	(4)	(41)	(641)	-	(214)	(4)	(164)	(1.068)
Μεταφορές	-	-	(1)	-	-	-	-	(1)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(5)	2	-	-	-	7	4
Αποσβέσεις	-	(2)	(15)	-	(61)	(1)	(9)	(88)
Τροποποιήσεις / Επαναμετρήσεις / Λήξη	-	-	-	-	67	-	-	67
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2023	(4)	(48)	(655)	-	(208)	(5)	(166)	(1.086)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2023	259	150	83	-	542	4	67	1.105

Μετά την υπογραφή ενός δεσμευτικού μνημονίου συμφωνίας με την Prodea Investments A.E. το 2023, για την αγορά συγκεκριμένων ακινήτων που μίσθωνε η Τράπεζα πριν από την εξαγορά τους, η Τράπεζα αγόρασε 23 από αυτά τα ακίνητα, καθώς και 2 ακόμη ακίνητα από άλλον εκμισθωτή το 2023, τα οποία περιλαμβάνουν οικόπεδα και κτήρια, έναντι συνολικού ποσού €248 εκατ. Επιπλέον, η Τράπεζα κατέβαλε €39 εκατ. στην Prodea Investments A.E. το Φεβρουάριο του 2024 (βλ. Σημείωση 47 «Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού») για την αγορά 18 επιπλέον κτιρίων. Το εναπομένον ποσό της σχετικής δέσμευσης προς την Prodea Investments A.E. ανέρχεται σε περίπου €4 εκατ., το οποίο η Τράπεζα αναμένει να ολοκληρώσει το πρώτο εξάμηνο του 2024.

Η λήξη των μισθώσεων το 2023 είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του δικαιώματος χρήσης κτηρίων ("RoU") κατά €322 εκατ. για τον Όμιλο και €263 εκατ. για την Τράπεζα. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται στη γραμμή Τροποποιήσεις/Επαναμετρήσεις/Λήξη του κόστους των δικαιωμάτων χρήσης κτηρίων και των συσσωρευμένων αποσβέσεων τους στον ανωτέρω πίνακα.

Επιπλέον, ο Όμιλος επαναδιαπραγματεύθηκε τα μισθώματα 87 μισθώσεων με την Prodea Investments A.E., επαναδιαπραγμάτευση, η οποία είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του δικαιώματος χρήσης κτηρίων ("RoU") κατά €88 εκατ. για τον Όμιλο και €24 εκατ. για την Τράπεζα. Συγχρόνως, η αγορά των ακινήτων τον Φεβρουάριο του 2024, είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του δικαιώματος χρήσης κτηρίων ("RoU") κατά €12 εκατ. για τον Όμιλο και €4 εκατ. για την Τράπεζα, καθώς οι όροι μίσθωσης τροποποιήθηκαν πριν από το τέλος του έτους. Τα προαναφερθέντα ποσά περιλαμβάνονται στη γραμμή Τροποποιήσεις/Επαναμετρήσεις/Λήξη του κόστους των δικαιωμάτων χρήσης κτηρίων και των συσσωρευμένων αποσβέσεων τους στον ανωτέρω πίνακα. Για τις επιπτώσεις των προαναφερθέντων συναλλαγών, όσον αφορά την υποχρέωση μίσθωσης και τα Καθαρά λούπα έσοδα/(έξοδα), ανατρέξτε στη Σημείωση 34 "Λοιπές υποχρεώσεις".

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27 Απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους:				
Αναπόσβεστο υπόλοιπο ζημιών PSI	1.651	1.743	1.651	1.743
Ενσώματα πάγια στοιχεία και άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	1	-	-
Ζημιές από δάνεια αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	361	361	361	361
Αναπόσβεστες χρεωστικές διαφορές σχετιζόμενες με οριστικές ζημιές από δάνεια, αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	1.694	1.806	1.694	1.806
Ζημιές από δάνεια που δημιουργήθηκαν μετά την 30.06.2015, μη αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	629	724	629	724
Μη συμψηφισθείσα ετήσια έκπτωση ζημίας δανείων μεταφερόμενη στην επόμενη 20ετία (Ν. 4172/2013 Αρθ. 27)	-	58	-	58
Φορολογικές ζημιές	3	3	-	-
Λοιπές προσωρινές διαφορές	8	9	-	-
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	4.346	4.705	4.335	4.692

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους:				
Ενσώματα πάγια στοιχεία και άυλα περιουσιακά στοιχεία	5	5	-	-
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, στο αποσβέσιμο κόστος	9	8	-	-
Λοιπές προσωρινές διαφορές	1	3	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	15	16	-	-

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Δαπάνες από αναβαλλόμενους φόρους:				
Αναπόσβεστο υπόλοιπο ζημιών PSI	(92)	(92)	(92)	(92)
Ενσώματα πάγια στοιχεία και άυλα περιουσιακά στοιχεία	(1)	-	-	-
Χρεωστικές διαφορές σχετιζόμενες με οριστικές ζημιές από δάνεια, αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	(112)	(115)	(112)	(115)
Ζημιές από δάνεια που δημιουργήθηκαν μετά την 30.06.2015, μη αναγνωριζόμενες ως απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο ("DTC")	(96)	(66)	(96)	(66)
Μη συμψηφισθείσα ετήσια έκπτωση ζημίας δανείων μεταφερόμενη στην επόμενη 20ετία (Ν. 4172/2013 Αρθ. 27)	(58)	58	(58)	58
Λοιπές διαφορές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, στο αποσβέσιμο κόστος	-	(1)	-	-
Λοιπές προσωρινές διαφορές	-	6	1	(2)
Δαπάνες από αναβαλλόμενους φόρους	(359)	(210)	(357)	(217)
Καθαρή μεταβολή αναβαλλόμενων φόρων	(359)	(210)	(357)	(217)

Την 23 Σεπτεμβρίου 2021, ο Ν. 4831/2021 με το άρθρο 125 τροποποίησε περαιτέρω το άρθρο 27 του Ν. 4172/2013. Σύμφωνα με αυτή την τροποποίηση, η ετήσια απόσβεση / έκπτωση της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από ζημιές PSI αφαιρείται κατά προτεραιότητα έναντι της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από πραγματοποιηθείσες ζημιές Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων («ΜΕΔ»). Το ποσό της ετήσιας έκπτωσης της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από πραγματοποιηθείσες ζημιές ΜΕΔ περιορίζεται στο ποσό των κερδών που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας όπως ίσχυε πριν από την αφαίρεση τέτοιων χρεωστικών διαφορών και μετά την αφαίρεση της χρεωστικής διαφοράς που προκύπτει από απώλειες PSI. Το υπόλοιπο ποσό της ετήσιας έκπτωσης που δεν έχει συμψηφιστεί, μεταφέρεται για χρήση στις 20 επόμενες φορολογικές χρήσεις, στις οποίες θα υπάρχει επαρκές κέρδος μετά την αφαίρεση των παραπάνω χρεωστικών διαφορών (ζημιές PSI & ΜΕΔ) που αντιστοιχούν σε αυτά τα έτη. Κατά τη σειρά αφαίρεσης των μεταφερθέντων (αχρησιμοποίητων) ποσών, τα παλαιότερα υπόλοιπα χρεωστικής διαφοράς έχουν προτεραιότητα έναντι των νεότερων υπολοίπων. Εάν στο τέλος της 20ετούς περιόδου απόσβεσης υπάρχουν υπόλοιπα που δεν έχουν συμψηφιστεί, αυτά χαρακτηρίζονται ως φορολογικές ζημιές που υπόκεινται στην πενταετή παραγραφή.

Ο Όμιλος και η Τράπεζα θεωρούν ότι η ανακτησιμότητα των απαιτήσεων από αναβαλλόμενους φόρους, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023, ποσού €4.346 εκατ. και €4.335 εκατ. αντίστοιχα, είναι πιθανή με βάση τις εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη του Ομίλου και της Τράπεζας.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023, οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημιές του Ομίλου ανέρχονταν σε €161 εκατ. (2022: €495 εκατ.) και δημιουργήθηκαν τα έτη 2019 έως 2023. Το αντίστοιχο ποσό της Τράπεζας ανέρχεται σε €98 εκατ. (2022: €391 εκατ.) και δημιουργήθηκε το έτος 2019. Η Διοίκηση έχει εκτιμήσει ότι φορολογικές ζημιές €24 εκατ. για τον Όμιλο και μηδέν για την Τράπεζα (2022: €30 εκατ. και μηδέν) μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για το λόγο αυτό αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση €3 εκατ. και μηδέν (2022: €4 εκατ. και μηδέν) αντίστοιχα. Οι μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές ανήλθαν σε €137 εκατ. για τον Όμιλο και €98 εκατ. για την Τράπεζα (2022: €465 εκατ. και €391 εκατ.) και η μη αναγνωρισμένη φορολογική απαίτηση ανήλθε σε €37 εκατ. και €28 εκατ. (2022: €125 εκατ. και €113 εκατ.) αντίστοιχα.

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει το έτος που παραγράφονται οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Έτος	Όμιλος	Τράπεζα
	31.12.2023	31.12.2023
2024	103	98
2025	19	-
2026	30	-
2027	7	-
2028	2	-
Σύνολο φορολογικών ζημιών	161	98

Ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν συμφηφίσει τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους ανά εταιρεία ξεχωριστά, υπό την προϋπόθεση ότι οι τοπικές φορολογικές αρχές της κάθε χώρας παρέχουν το δικαίωμα συμφηφισμού των απαιτήσεων και υποχρεώσεων από κύριο φόρο εισοδήματος ανά εταιρεία και εφόσον οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28 Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Δεδουλευμένοι τόκοι και προμήθειες	26	120	28	121
Απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο	575	803	575	803
Προκαταβολές φόρων και λοιπές απαιτήσεις φόρων	2	3	-	1
Απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες	22	20	4	8
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	392	408	378	393
Προπληρωθέντα έξοδα	56	46	24	30
Ταμείο Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων	204	343	204	343
Συναλλαγές επιταγών και πιστωτικών καρτών υπό εκκαθάριση	8	10	3	6
Λοιπά	634	476	588	417
Σύνολο	1.919	2.229	1.804	2.122

Οι Απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο για τον Όμιλο και την Τράπεζα ανέρχονται την 31 Δεκεμβρίου 2023 σε €575 εκατ. και €575 εκατ., αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2022: €803 εκατ. και €803 εκατ., αντίστοιχα), και αφορούν κυρίως στεγαστικά δάνεια με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Ταμείου Εγγυήσεως Καταθέσεων και Επενδύσεων («ΤΕΚΕ»)

Με το άρθρο 9 του Ν. 4370/07.03.2016 το ανώτατο όριο κάλυψης του συνόλου των καταθέσεων κάθε καταθέτη σε πιστωτικό ίδρυμα, που καλύπτεται από το σύστημα εγγυήσεως καταθέσεων του ΤΕΚΕ, είναι €100 χιλ. Αντίστοιχα, αυξήθηκαν τα ποσοστά υπολογισμού της εισφοράς που καταβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα στο ΤΕΚΕ από το έτος 2008 και μετά.

Στο Ν. 4370/07.03.2016 άρθρο 25 παρ.8, 9, 10 προβλέπεται ότι το Πρόσθετο Κεφάλαιο Κάλυψης Καταθέσεων («ΠΚΚΚ»), αποτελεί ειδική ομάδα περιουσίας, η οποία προέκυψε από τις εισφορές των πιστωτικών ιδρυμάτων κατ' εφαρμογή της παρ.2 του άρθρου 6 του Ν. 3714/2008 (Α' 231). Το ενεργητικό του ΠΚΚΚ θεωρείται ότι αποτελεί ενεργητικό των συμμετεχόντων σε αυτό πιστωτικών ιδρυμάτων, κατά το λόγο συμμετοχής τους σε αυτό και αποτελεί μέρος των διαθεσίμων και αντικείμενο διαχείρισης από το ΤΕΚΕ προς επίτευξη των σκοπών του. Σύμφωνα με το Ν.4972/2022, το ενεργητικό του ΠΚΚΚ θα επιστραφεί στα συμμετέχοντα σε αυτό πιστωτικά ιδρύματα σε τρεις (3) ισόποσες ετήσιες δόσεις. Το Δεκέμβριο 2022, η Τράπεζα εισέπραξε την 1^η δόση των €143 εκατ., το Δεκέμβριο 2023, η Τράπεζα εισέπραξε την 2^η δόση των €144 εκατ.

Με το άρθρο 13 του Ν.4370/2016 ορίζεται σύστημα εγγυήσεως επενδύσεων, το οποίο θα καλύπτει ποσό επενδύσεων έως €30 χιλ. ανά επενδυτή. Η καταβολή της πρώτης εισφοράς από τα συμμετέχοντα πιστωτικά ιδρύματα πραγματοποιήθηκε εντός του 2010. Οι εισφορές των πιστωτικών ιδρυμάτων για την εγγύηση των επενδύσεων περιέρχονται σε ειδική ομάδα περιουσίας, της οποίας τα επιμέρους στοιχεία ανήκουν εξ αδιαρέτου, κατά το ποσοστό συμμετοχής εκάστου, στα συμμετέχοντα πιστωτικά ιδρύματα. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα που συμμετέχει στο Σκέλος Κάλυψης Επενδύσεων («ΣΚΕ») έχει μία ατομική μερίδα σε αυτό. Οι ατομικές μερίδες αντιστοιχούν στο ποσοστό συμμετοχής του κάθε συμμετέχοντος στο Ενεργητικό του ΣΚΕ πιστωτικού ιδρύματος, άρθρο 30 του Ν.4370/2016.

Με το άρθρο 36 του Ν.4370/2016 ορίζεται ότι τα διαθέσιμα του Σκέλους Εξυγίανσης («ΣΕ»), ως Ταμείου Εξυγίανσης για τα πιστωτικά ιδρύματα, προέρχονται από τακτικές εκ των προτέρων εισφορές, έκτακτες εκ των υστέρων εισφορές και εναλλακτικά μέσα χρηματοδότησης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα εσωτερικά άρθρα 98, 99 και 100 αντίστοιχα του άρθρου 2 του Ν. 4355/2015. Οι εισφορές καθορίζονται κατ' εφαρμογή των ισχυουσών διατάξεων.

Αμετάκλητες δεσμεύσεις πληρωμής

Ο Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης (ΕΜΕ) είναι ένας από τους πυλώνες της Τραπεζικής Ένωσης στην Ευρώπη, ο οποίος και δημιουργήθηκε για να διασφαλίσει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Με τον Κανονισμό (ΕΕ) 806/2014, ιδρύθηκε το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης ("Single Resolution Fund", "SRF"), σκοπός του οποίου είναι να διασφαλίσει την ενιαία πρακτική στην χρηματοδότηση των εξυγιάνσεων. Η Τράπεζα συμμετέχει στο ταμείο αυτό. Η νομοθεσία της ΕΕ απαιτεί από τις τράπεζες να καταβάλουν ετήσιες εισφορές στο SRF, οι οποίες ορίζονται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης ("SRB") και έχει δοθεί η επιλογή στις τράπεζες να διακανονίζουν ένα μέρος της συνεισφοράς τους με τη μορφή αμετάκλητης δέσμευσης πληρωμής, με την επιφύλαξη της παροχής επαρκούς εξασφάλισης χρηματικών εγγυήσεων.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Την 31 Δεκεμβρίου 2023, η Τράπεζα αναγνώρισε χρηματική εγγύηση ποσού €29 εκατ. (2022: €24 εκατ.) στα «Λοιπά Στοιχεία Ενεργητικού», η οποία προκύπτει από την καταβολή της απαιτούμενης αμετάκλητης δέσμευσης πληρωμής και αντιπροσωπεύει το 15% των υποχρεώσεων από εισφορές εξυγίανσης στο SRF, για τα έτη 2016-2023.

Με την από 25.10.2023 απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναφορικά με τις τράπεζες που είχαν προηγουμένως εκδώσει αμετάκλητη δέσμευση πληρωμής στο SRF με βάση την Οδηγία 2014/806/ΕΕ και έκτοτε είχαν χάσει την τραπεζική τους άδεια, απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης και επιστροφής των αμετάκλητων δεσμεύσεων πληρωμής για μια εκ των παραπάνω τραπεζών. Ωστόσο κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023, λόγω της προσφυγής της ως άνω τράπεζας, η απόφαση αυτή δεν θεωρείται οριστική, καθώς θα υπάρξουν εξελίξεις στην υπόθεση. Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες, η Διοίκηση της Τράπεζας έκρινε ότι ο λογιστικός χειρισμός για την αμετάκλητη δέσμευση πληρωμής των χρηματικών εγγυήσεων, όπως αυτή περιγράφεται παραπάνω, παραμένει συνεπής με τα προηγούμενα έτη και είναι ο κατάλληλος κατά την στιγμή της έγκρισης των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. .

Λοιπά

Στα «Λοιπά», περιλαμβάνεται επένδυση σε εμπορεύσιμα δικαιώματα εκπομπής ρύπων, η οποία αποτιμάται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων για τον Όμιλο και την Τράπεζα ποσού €425 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €298 εκατ.), καθώς και επένδυση που αφορά τη λογιστική αξία υπεκμίσθωσης στον Όμιλο και την Τράπεζα, ποσού €44 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2023 (31 Δεκεμβρίου 2022: €44 εκατ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29 Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες

Μη κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία και Ομάδες Περιουσιακών Στοιχείων ταξινομημένων ως Προοριζόμενων προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση την 31 Δεκεμβρίου 2023 και την 31 Δεκεμβρίου 2022 περιλαμβάνουν την Probank Leasing A.E. (μέρος του Project "Pronto", βλ. παρακάτω) καθώς και τις σχεδιαζόμενες πωλήσεις δανειακών χαρτοφυλακίων που σχετίζονται κυρίως με τα έργα "Frontier III", "Frontier II", "Solar" και "Pronto". Τα κέρδη και οι ζημιές από διακοπείσες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022 περιλαμβάνουν τις εταιρείες: Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και CAC Coral Ltd.

Πώληση θυγατρικών

Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών

Στις 24 Μαρτίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την πώληση του 90,01% από το 100% των μετοχών της Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και εξουσιοδότησε τη Διοίκηση της Τράπεζας να προχωρήσει στην υπογραφή της Σύμβασης Πώλησης την 26 Μαρτίου 2021, με την CVC Capital Partners («CVC»). Η συναλλαγή εγκρίθηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εθνικής Τράπεζας που έλαβε χώρα την 21 Απριλίου 2021.

Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε την 31 Μαρτίου 2022, κατόπιν λήψης όλων των απαιτούμενων κανονιστικών εγκρίσεων από εθνικές και ευρωπαϊκές αρχές (βλ. Σημείωση 43 "Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές").

CAC Coral Ltd

Την 16 Οκτωβρίου 2020 υπογράφηκε σύμβαση πώλησης με την Bain Capital για την πώληση του 100% της συμμετοχής στην CAC Coral Ltd.

Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε την 15 Ιουλίου 2022, κατόπιν λήψης όλων των απαιτούμενων κανονιστικών εγκρίσεων από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές (βλ. Σημείωση 43 "Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές").

Πώληση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων

Project "Frontier II"

Στο πλαίσιο της μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων μέσω ανόργανων ενεργειών και σύμφωνα με την Πολιτική Αποεπένδυσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων, η Τράπεζα αποφάσισε τη διάθεση ενός χαρτοφυλακίου Ελληνικών Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων με τη μορφή διαβαθμισμένης τιτλοποίησης χρησιμοποιώντας τις διατάξεις του προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων (Hellenic Asset Protection Scheme («HAPS»)), γνωστό και ως «Πρόγραμμα Ηρακλής II». Το χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει εξασφαλισμένα δάνεια Μεγάλων Επιχειρήσεων, Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, Μικρών Επιχειρήσεων, Στεγαστικά Δάνεια και Καταναλωτικά δάνεια με λογιστική αξία προ προβλέψεων περίπου €1 δισ. (ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2021).

Στις 29 Ιουλίου 2022, η Τράπεζα ανακοίνωσε την οριστική συμφωνία με επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της Bracebridge Capital, LLC για την πώληση του 95% ομολογίων μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας. Η Τράπεζα θα διακρατήσει το 100% των ομολογίων υψηλής (Senior) εξοφλητικής προτεραιότητας, καθώς και το 5% των ομολογίων μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας.

Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε στις 16 Φεβρουαρίου 2024 κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων συμπεριλαμβανομένης της παροχής εγγύησης από το Ελληνικό Δημόσιο επί των ομολογίων υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Project “Pronto”

Η Τράπεζα αποφάσισε τη διάθεση Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων από συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης μέσω: i) της πώλησης μετοχών της Probank Leasing A.E. και ii) της πώλησης χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της Τράπεζας (πρώην FBB) και της πώλησης χαρτοφυλακίου χρηματοδοτικών μισθώσεων της NBG Leasing A.E. με συνολική λογιστική αξία προ προβλέψεων την 31 Δεκεμβρίου 2023 €33 εκατ.

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του πρώτου εξαμήνου του 2024, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Project “Solar”

Τον Δεκέμβριο του 2021, η Τράπεζα αποφάσισε να ξεκινήσει την αποεπένδυση του χαρτοφυλακίου εξασφαλισμένων δανείων μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Project “Solar”) με λογιστική αξία προ προβλέψεων περίπου €170 εκατ. (με ημερομηνία αναφοράς στις 30 Σεπτεμβρίου 2021), μέσω κοινής τιτλοποίησης με άλλα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο του προγράμματος HAPS. Τον Αύγουστο του 2022, η Τράπεζα μαζί με τα άλλα ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υπέβαλαν στο Υπουργείο Οικονομικών κοινή αίτηση στο πρόγραμμα HAPS για την ένταξη των ομολογιών υψηλής (Senior) εξοφλητικής προτεραιότητας που θα εκδοθούν στο πλαίσιο της Τιτλοποίησης “Solar”.

Τον 1 Νοεμβρίου 2023, η ΕΤΕ σε συνεργασία με τις λοιπές ελληνικές συστημικές τράπεζες σύναψε οριστική συμφωνία με κεφάλαια που διαχειρίζεται η Waterwheel Capital Management, L.P για την πώληση του 95% των ομολογιών μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας. Οι τράπεζες θα διακρατήσουν το 100% των ομολογιών υψηλής (Senior) εξοφλητικής προτεραιότητας και το 5% των ομολογιών μεσαίας (Mezzanine) και χαμηλής (Junior) εξοφλητικής προτεραιότητας.

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του πρώτου εξαμήνου του 2024, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Project “Frontier III”

Τον Σεπτέμβριο 2023, η Τράπεζα αποφάσισε την πώληση χαρτοφυλακίου ελληνικών Μη εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων με τη μορφή διαβαθμισμένης τιτλοποίησης αποσκοπώντας στη χρήση των προβλέψεων του προγράμματος Προστασίας Περιουσιακών Στοιχείων (“HAPS”). Το χαρτοφυλάκιο αποτελείται κυρίως από εγγυημένα δάνεια Μεγάλων, Μικρών και Μικρομεσαίων επιχειρήσεων και καταναλωτικά δάνεια συνολικής αξίας προ προβλέψεων €0.6 δισ., με ημερομηνία αναφοράς την 30 Ιουνίου 2023.

Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2024, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων.

Συνοπτική Κατάσταση Αποτελεσμάτων από διακοπείσες δραστηριότητες

εκατ. €	Όμιλος		Τράπεζα	
	Από 1.1. έως		Από 1.1. έως	
	31.12.2023	31.12.2022 ⁽¹⁾	31.12.2023	31.12.2022
Καθαρά έσοδα από τόκους	-	8	-	-
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	-	(6)	-	-
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	-	52	-	-
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων & τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	-	(4)	-	-
Λοιπά έσοδα	-	1	-	-
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	-	51	-	-
Λειτουργικά έξοδα	-	(18)	-	(2)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων ⁽²⁾	-	174	-	(13)
Κέρδη προ φόρων	-	207	-	(15)
Φόροι	-	(7)	-	2
Κέρδη περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες	-	200	-	(13)
Κέρδη πώλησης (Σημείωση 22)	-	30	-	-
Συνολικό κέρδος περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (αναλογούνται στους μετόχους της Τράπεζας)	-	230	-	(13)

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει την Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α. και την CAC Coral Ltd.

⁽²⁾ Στο κονδύλι Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων περιλαμβάνεται κυρίως το αποτέλεσμα επανυπολογισμού απομείωσης της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση και των υποχρεώσεων σχετιζόμενων με τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση

Ενεργητικό	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023 ⁽¹⁾	31.12.2022 ⁽¹⁾	31.12.2023 ⁽¹⁾	31.12.2022
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	694	494	638	438
Συμμετοχή σε θυγατρικές επιχειρήσεις	-	-	-	3
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1	1	-	-
Σύνολο ενεργητικού	695	495	638	441
Παθητικό				
Λοιπά στοιχεία παθητικού	28	25	-	-
Σύνολο παθητικού	28	25	-	-

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει την Probank Leasing A.E.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30 Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Καταθέσεις όψεως πιστωτικών ιδρυμάτων	42	73	50	272
Καταθέσεις προθεσμίας πιστωτικών ιδρυμάτων	72	165	95	183
Υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και Κεντρικές Τράπεζες	1.850	8.100	1.851	8.100
Καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή γeros	110	122	110	122
Λογαριασμοί περιθωρίου	1.227	908	1.227	908
Λοιπές καταθέσεις	499	443	499	442
Σύνολο	3.800	9.811	3.832	10.027

Πρόγραμμα Στοχευμένων Συναλλαγών Μακροχρόνιας Αναχρηματοδότησης (TLTRO)

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ανακοίνωσε το 2019 την τρίτη σειρά του Προγράμματος Στοχευμένων Συναλλαγών Μακροχρόνιας Αναχρηματοδότησης (TLTRO) με σκοπό τη διατήρηση ευνοϊκών όρων χρηματοδότησης στην ζώνη του Ευρώ. Όπως στα δύο προηγούμενα προγράμματα το επίπεδο αποζημίωσης των δανείων εξαρτάται από την απόδοση των δανειζόμενων τραπεζικών ιδρυμάτων όσον αφορά τα δάνεια που χορηγούνται σε ιδιώτες/νοικοκυριά (εξαιρουμένων των στεγαστικών δανείων) και νομικά πρόσωπα/εμπόρους (εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων). Ανάλογα με αυτές τις επιδόσεις, τα δανειζόμενα ιδρύματα, ενδέχεται να επωφεληθούν από ένα μειωμένο επιτόκιο και μία πρόσθετη προσωρινή πριμοδότηση που θα ισχύει για την περίοδο από 24 Ιουνίου 2020 έως 23 Ιουνίου 2021 (μείωση κατά 50 μονάδες βάσης του μέσου επιτοκίου της διευκόλυνσης καταθέσεων με το κατώτατο επιτόκιο να ορίζεται στο -1%). Αυτά τα προγράμματα TLTRO III πραγματοποιούνται σε τριμηνιαία βάση μεταξύ Σεπτεμβρίου 2019 και Δεκεμβρίου 2021, με ένα σύνολο 10 πιθανών εκταμίευσεων. Κάθε τέτοιο πρόγραμμα έχει τριετή διάρκεια και περιλαμβάνει δυνατότητα πρόωρης αποπληρωμής. Κάποιοι όροι και προϋποθέσεις τροποποιήθηκαν τον Μάρτιο του 2020, συγκεκριμένα οι στόχοι παραγωγής δανείων, οι όροι επιτοκίων και τα όρια εκταμίευσης, ώστε να υποστηριχτεί περαιτέρω η δανειοδότηση έναντι της κρίσης COVID-19.

Τον Ιανουάριο του 2021, η ΕΚΤ αποφάσισε να παρατείνει την προσωρινή πρόσθετη πριμοδότηση επιτοκίου για την περίοδο από τις 24 Ιουνίου 2021 έως τις 23 Ιουνίου 2022, με την επιφύλαξη της απόδοσης ως προς τον αριθμό των χορηγηθέντων δανείων που παρατηρήθηκε σε μια νέα περίοδο αναφοράς από την 1 Οκτωβρίου 2020 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί το επιτόκιο -1% για τον προσδιορισμό του ποσού του τόκου που αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα για τα δάνεια TLTRO όταν έχει εύλογη βεβαιότητα ότι πληρούνται τα κριτήρια για την χρήση του ευνοϊκού επιτοκίου δανεισμού.

Σύμφωνα με την Απόφαση (ΕΕ) 2021/124 της ΕΚΤ την 29 Ιανουαρίου 2021, η οποία τροποποιεί την Απόφαση (ΕΕ) 2019/1311 για το Πρόγραμμα TLTROs III (ΕΚΤ/2021/3), το επιτόκιο που εφαρμόζεται πριν και μετά τις δύο περιόδους ειδικού εκτοκισμού που εκτείνονται από 24 Ιουνίου 2020 μέχρι 23 Ιουνίου 2022, συνδέεται με το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων ή το επιτόκιο πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης και μέχρι τη λήξη των TLTROs.

Λόγω της ραγδαίας αύξησης του πληθωρισμού σε επίπεδα πρωτοφανή μετά την εισαγωγή του ευρώ, οφειλόμενη πρωτίστως στο απροσδόκητα υψηλό κόστος της ενέργειας και στις ανεπάρκειες στις αλυσίδες εφοδιασμού καθώς και η σημαντική αναθεώρηση προς τα πάνω των μεσοπρόθεσμων προοπτικών για τον πληθωρισμό μετά το τέλος του 2021, απαίτησε την εκ βάθρων επαναξιολόγηση της κατάλληλης κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής.

Την 27 Οκτωβρίου 2022, το διοικητικό συμβούλιο αποφάσισε να θεσπίσει πρόσθετα μέτρα νομισματικής πολιτικής με σκοπό να διασφαλιστεί η έγκαιρη επαναφορά του πληθωρισμού στον στόχο του 2 % που έχει θέσει η ΕΚΤ μεσοπρόθεσμα.

Στο πλαίσιο της εν λόγω δέσμης μέτρων το διοικητικό συμβούλιο αποφάσισε ότι το εφαρμοστέο επιτόκιο κάθε ανεξόφλητου TLTRO θα πρέπει να υπολογίζεται ως εξής: από τις 23 Νοεμβρίου 2022 και ως την ημερομηνία λήξης ή τυχόν πρόωρης αποπληρωμής του TLTRO, το επιτόκιο θα πρέπει να συνδέεται με τα μέσα εφαρμοστέα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ για τη συγκεκριμένη περίοδο, και όχι για όλη τη διάρκεια του πράξης του κάθε TLTRO, κατά τρόπο ώστε να συμβάλλει στη γενικότερη διαδικασία εξομάλυνσης της νομισματικής πολιτικής.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Η μεταβολή των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους είναι ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.731	912	1.731	912
Προσθήκες περιόδου	500	883	500	883
Επαναπώληση / (Επαναγορά)	22	(22)	22	(22)
Δεδουλευμένοι τόκοι	10	6	10	6
Απόσβεση διαφοράς υπέρ / υπό το άρθρο	8	(9)	8	(9)
Συναλλαγματικές διαφορές	5	(7)	5	(7)
Λουπά	47	(32)	47	(32)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	2.323	1.731	2.323	1.731

Στο 2023, οι προσθήκες περιλαμβάνουν την έκδοση ομολόγου μειωμένης εξασφάλισης (Subordinated Tier II), ύψους €500 εκατ. (βλ. παρακάτω).

Οι επαναπωλήσεις την 31 Δεκεμβρίου 2023 αφορούν στο ποσό των €22 εκατ. που είχε διακρατήσει η ίδια η Τράπεζα (€17 εκατ. τίτλων υψηλής εξασφάλισης σε GBP και €5 εκατ. πράσινων τίτλων υψηλής εξασφάλισης), τα οποία επαναπώλησε το πρώτο τρίμηνο του 2023.

Οι σημαντικότεροι οικονομικοί όροι των πιστωτικών τίτλων την 31 Δεκεμβρίου 2023, είναι οι ακόλουθοι:

Εκδότης	Περιγραφή	Ημερομηνία έκδοσης	Ημερομηνία λήξης	Ημερομηνία πρώτης ανάκλησης	Νόμισμα	Εναπ/σα Ονομαστική Αξία	Ποσό ιδιοκ/νων τίτλων από τον Όμιλο (ονομαστική αξία)	Επιτόκιο
Τίτλοι σταθερού επιτοκίου								
NBG	Ομολογιακοί Τίτλοι Μειωμένης Εξασφάλισης (Tier II)	18 Ιουλίου 2019	18 Ιουλίου 2029	18 Ιουλίου 2024	EUR	400	-	Ετήσια πληρωμή τόκων με σταθερό επιτόκιο 8,25%
NBG	Πράσινο Ομολόγο Υψηλής Εξασφάλισης (MREL Note)	8 Οκτωβρίου 2020	8 Οκτωβρίου 2026	8 Οκτωβρίου 2025	EUR	500	-	Ετήσια πληρωμή τόκων με σταθερό επιτόκιο 2,75%
NBG	Ομολόγο Υψηλής Εξασφάλισης (MREL Note)	22 Νοεμβρίου 2022	22 Νοεμβρίου 2027	22 Νοεμβρίου 2026	EUR	500	-	Ετήσια πληρωμή τόκων με σταθερό επιτόκιο 7,25%
NBG	Ομολόγο Υψηλής Εξασφάλισης (MREL Note)	25 Νοεμβρίου 2022	25 Μαΐου 2025	25 Μαΐου 2024	EUR	150	-	Ετήσια πληρωμή τόκων με σταθερό επιτόκιο 6%
NBG	Ομολόγο Υψηλής Εξασφάλισης (MREL Note)	2 Δεκεμβρίου 2022	2 Ιουνίου 2027	2 Ιουνίου 2026	GBP	200	-	Ετήσια πληρωμή τόκων με σταθερό επιτόκιο 8,75%
NBG	Ομολόγο Μειωμένης Εξασφάλισης (Subordinated Tier II)	3 Οκτωβρίου 2023	3 Ιανουαρίου 2034	Οποιαδήποτε ημερομηνία από τις 3 Οκτωβρίου 2028 μέχρι και τις 2 Ιανουαρίου 2029	EUR	500	-	Ετήσια πληρωμή τόκων με σταθερό επιτόκιο 8%

Για τις Καλυμμένες Ομολογίες που έχουν εκδοθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος I και II, βλ. Σημείωση 21 "Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών".

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33 Λουπές δανειακές υποχρεώσεις

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Δάνεια σταθερού επιτοκίου	40	31	-	-
Δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου	56	32	-	-
Σύνολο	96	63	-	-

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Η μεταβολή των λοιπών δανειακών υποχρεώσεων συνοψίζεται ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	63	79	-	-
Προσθήκες περιόδου	40	24	-	-
Μειώσεις (πωλήσεις και αποπληρωμές) περιόδου	(7)	(40)	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	96	63	-	-

Οι προσθήκες στο 2023 περιλαμβάνουν την έκδοση δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου ύψους €20 εκατ. της Εθνικής Factors A.E. και δανείων σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου ύψους €16 εκατ. και €4 εκατ. αντίστοιχα, της Storańska Banka A.D. Επιπρόσθετα, οι μειώσεις περιόδου περιλαμβάνουν την αποπληρωμή δανείων σταθερού επιτοκίου ύψους €7 εκατ. της Storańska Banka A.D.

Οι προσθήκες στο 2022 περιλαμβάνουν κυρίως την έκδοση δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου ύψους €20 εκατ. της Εθνικής Factors A.E., ενώ οι μειώσεις περιόδου περιλαμβάνουν την αποπληρωμή €40 εκατ. δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου της Εθνικής Factors A.E.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34 Λοιπές υποχρεώσεις

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Προμήθειες και τόκοι πληρωτέοι	61	8	61	8
Πιστωτές και προμηθευτές	277	277	172	134
Οφειλές προς το Δημόσιο και επιχειρήσεις του Δημοσίου	44	31	44	31
Εισπράξεις από τρίτους προς απόδοση	329	638	329	638
Λοιπές προβλέψεις	186	176	171	162
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος)	35	28	38	35
Έξοδα πληρωτέα και έσοδα επομένων χρήσεων	131	131	124	126
Οφειλόμενες αμοιβές και έξοδα προσωπικού	32	31	28	29
Μη διακανονισμένες συναλλαγές επί χρεωστικών τίτλων	9	7	9	7
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	650	1.155	644	1.004
Λοιπά	122	145	82	128
Σύνολο	1.876	2.627	1.702	2.302

Η μεταβολή των υποχρεώσεων από μισθώσεις για τον Όμιλο και την Τράπεζα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.155	1.239	1.004	1.058
Προσθήκες	14	5	15	6
Τροποποιήσεις / επανεπιμετρήσεις / λήξη συμβάσεων	(456)	(28)	(321)	(10)
Έξοδα από τόκους	22	23	32	36
Πληρωμές μισθωμάτων στην διάρκεια του έτους	(85)	(84)	(86)	(86)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	650	1.155	644	1.004

Υποχρέωση μίσθωσης

Την 31 Δεκεμβρίου 2023 οι υποχρεώσεις από μισθώσεις ανήλθαν σε €650 εκατ. και €644 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €1.155 εκατ. και €1.004 εκατ.) για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα. Το μέσο σταθμικό επιτόκιο προεξόφλησης ("IBR rate"), το οποίο εφαρμόστηκε στην υποχρέωση μίσθωσης, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023, ήταν 3,8% και 4% (31 Δεκεμβρίου 2022: 1,91% και 3,51%) για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα.

Η αγορά των ακινήτων τον Δεκέμβριο του 2023 (βλ. Σημείωση 26 «Ενσώματα πάγια στοιχεία») είχε ως αποτέλεσμα τη λήξη των σχετικών μισθώσεων και προκάλεσε μείωση κατά €337 εκατ. και €283 εκατ. της υποχρέωσης μίσθωσης, για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα. Τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται στη γραμμή Τροποποιήσεις/επανεπιμετρήσεις/λήξη συμβάσεων του παραπάνω πίνακα, ενώ ως αποτέλεσμα αυτής της συναλλαγής, ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν κέρδος στα Καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα) ύψους €15 εκατ. και €20 εκατ., αντίστοιχα.

Κατά τη διάρκεια του τρίτου τριμήνου του 2023, η Τράπεζα επαναδιαπραγματεύτηκε ορισμένα μισθώματα που αφορούσαν 87 μισθώσεις με την Prodea Investments A.E. Αυτό προκάλεσε την επανεπιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης με τη χρήση ενός νέου προεξοφλητικού επιτοκίου, η οποία είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της υποχρέωσης μίσθωσης κατά €88 εκατ. και €24 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα. Τα εν λόγω ποσά περιλαμβάνονται στη γραμμή Τροποποιήσεις/επανεπιμετρήσεις/λήξη συμβάσεων του παραπάνω πίνακα.

Τα ακίνητα που αγοράστηκαν το Φεβρουάριο του 2024 (βλ. Σημείωση 47 «Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού») ενεργοποίησαν επίσης επανεπιμέτρηση της υποχρέωσης μίσθωσης πριν από το τέλος του έτους, καθώς οι όροι μίσθωσης τροποποιήθηκαν πριν από το τέλος του έτους. Η επανεπιμέτρηση αυτή είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της υποχρέωσης μίσθωσης κατά €15 εκατ. για τον Όμιλο και €8 εκατ. για την Τράπεζα, όπως απεικονίζεται στις Τροποποιήσεις/επανεπιμετρήσεις/λήξη συμβάσεων του ως άνω πίνακα. Ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν κέρδος στα Καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα) ύψους €3 εκατ. και €4 εκατ., αντίστοιχα, ως αποτέλεσμα αυτής της επανεπιμέτρησης.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Δικαιώματα παράτασης της διάρκειας μίσθωσης

Η Τράπεζα μισθώνει έναν αριθμό κτιρίων με δικαίωμα παράτασης της διάρκειας της μίσθωσης που μπορεί να εξασκηθεί αποκλειστικά από την Τράπεζα. Τα δικαιώματα αυτά χρησιμοποιούνται για τη μεγιστοποίηση της λειτουργικής ευελιξίας όσον αφορά στη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται στις δραστηριότητες της Τράπεζας. Οι μισθώσεις αυτές έχουν μεσοσταθμική μη ακυρώσιμη περίοδο 15 ετών και μια πρόσθετη μεσοσταθμική μέγιστη περίοδο παράτασης 10 ετών που μπορεί να ασκηθεί κατά επιλογή της Τράπεζας (εξαιρουμένων των μηχανισμών ευελιξίας που περιγράφονται κατωτέρω). Η τρέχουσα εκτιμώμενη περίοδος παράτασης των συμβάσεων μίσθωσης σε μεσοσταθμική βάση είναι περίπου 1 έτος (31 Δεκεμβρίου 2022: 4 έτη) δεδομένου ότι η Τράπεζα εκτιμά ότι θα κάνει χρήση της επιλογής παράτασης της διάρκειας μίσθωσης, μόνο για συγκεκριμένα στρατηγικά ακίνητα.

Μηχανισμοί ευελιξίας

Οι μηχανισμοί ευελιξίας επιτρέπουν στην Τράπεζα να καταγγέλλει συγκεκριμένες μισθώσεις με την Prodea Investments A.E. ετησίως. Συγκεκριμένα, ως αποτέλεσμα της τροποποιημένης μισθωτικής σύμβασης με την Prodea Investments A.E., η οποία υπεγράφη εντός του 2023, η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να κάνει χρήση δύο Μηχανισμών Ευελιξίας για συγκεκριμένες μισθώσεις, οι οποίες προβλέπονται στην τροποποιημένη σύμβαση μίσθωσης για κάθε Μηχανισμό Ευελιξίας.

Ο Μηχανισμός Ευελιξίας 1 επιτρέπει στην Τράπεζα να καταγγέλλει ετησίως έως τις 31.12.2028 μισθώσεις μέχρι το ΣΒΜ (Συνολικό Βασικό Μίσθωμα) των €550.000 για συγκεκριμένα ακίνητα, με προειδοποίηση ενός έτους. Ο Μηχανισμός Ευελιξίας 2 επιτρέπει στην Τράπεζα να καταγγέλλει ετησίως από 1.1.2029 έως 31.12.2037 μισθώσεις μέχρι το ΣΒΜ των €223.000 για συγκεκριμένα ακίνητα, με προειδοποίηση ενός έτους.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να μετακυλήσει, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, τυχόν μη χρησιμοποιούμενα ποσά του ΣΒΜ για οποιονδήποτε από τους ανωτέρω Μηχανισμούς Ευελιξίας σε επόμενα έτη μίσθωσης για μέγιστη περίοδο τριών ετών, συμπεριλαμβανομένου κάθε τρέχοντος έτους.

Για τον Μηχανισμό Ευελιξίας 1, το μέγιστο συνολικό ποσό του ΣΒΜ που μπορεί να μετακυλήσει η Τράπεζα στα επόμενα έτη είναι €1.650.000, ενώ για τον Μηχανισμό Ευελιξίας 2, το αντίστοιχο ποσό είναι €669.000. Καμία μίσθωση δεν μπορεί να καταγγελθεί για μέρος του μισθωμένου χώρου και να παραμείνει σε ισχύ για το υπόλοιπο. Τέλος, παρέχεται επίσης η δυνατότητα ανταλλαγής ορισμένων ακινήτων μεταξύ των ανωτέρω Μηχανισμών Ευελιξίας.

Η χρήση των μηχανισμών αυτών από την Τράπεζα το 2023 είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των υποχρεώσεων από μισθώσεις κατά €3 εκατ. και €3 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα, αντίστοιχα, ποσά που περιλαμβάνονται στις Τροποποιήσεις/επανεπιμετρήσεις/λήξη συμβάσεων του ανωτέρω πίνακα. Δεν υπήρξε σημαντική επίδραση στα Καθαρά λουτά έσοδα/ (έξοδα), ως αποτέλεσμα αυτής της τροποποίησης, για τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Την 31 Δεκεμβρίου 2023, το ποσοστό της υποχρέωσης από μισθώσεις που είναι επιλέξιμο για ένταξη στους νέους αυτούς μηχανισμούς ευελιξίας ανέρχεται σε 57% και 55% για τον Όμιλο και την Τράπεζα αντίστοιχα.

Λοιπές Προβλέψεις

Η μεταβολή των λοιπών προβλέψεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα έχει ως εξής:

	Όμιλος							
	2023				2022			
	Επίδικες απαιτήσεις	ΕΕ και ΕΠ	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο	Επίδικες απαιτήσεις	ΕΕ και ΕΠ	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	30	51	95	176	65	54	79	198
Προβλέψεις που χρησιμοποιήθηκαν στην τρέχουσα περίοδο	(4)	-	(48)	(52)	(44)	-	(80)	(124)
Προβλέψεις περιόδου/(Εσοδα από ακρησιμοποιήτες προβλέψεις περιόδου)	1	(13)	75	63	10	(3)	98	105
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(1)	(1)	(1)	-	(2)	(3)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	27	38	121	186	30	51	95	176

	Τράπεζα							
	2023				2022			
	Επίδικες απαιτήσεις	ΕΕ και ΕΠ	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο	Επίδικες απαιτήσεις	ΕΕ και ΕΠ	Λοιποί κίνδυνοι	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	19	50	93	162	50	77	75	202
Προβλέψεις που χρησιμοποιήθηκαν στην τρέχουσα περίοδο	(4)	-	(48)	(52)	(39)	(23)	(6)	(68)
Προβλέψεις περιόδου/(Εσοδα από ακρησιμοποιήτες προβλέψεις περιόδου)	1	(14)	75	62	8	(4)	26	30
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(1)	(1)	-	-	(2)	(2)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	16	36	119	171	19	50	93	162

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Οι προβλέψεις για εγγυητικές επιστολές (ΕΕ) και ενέγγυες πιστώσεις (ΕΠ) αφορούν στις δεσμεύσεις που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο και περιλαμβάνονται στη Σημείωση 35 «Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις, δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού, μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και πιστωτικές δεσμεύσεις» και στη Σημείωση 4.2.13 «Κατανομή πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος και δεσμεύσεων που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο».

Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, προβλέψεις ύψους €4 εκατ. αφορούν σε ΕΕ και ΕΠ που έχουν ταξινομηθεί στο Στάδιο 1 για τον Όμιλο και την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2022: €5 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα), προβλέψεις ύψους €1 εκατ. αφορούν σε ΕΕ και ΕΠ που έχουν ταξινομηθεί στο Στάδιο 2 για τον Όμιλο και την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2022: €7 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα) και προβλέψεις ύψους €33 εκατ. αφορούν σε ΕΕ και ΕΠ που έχουν ταξινομηθεί στο Στάδιο 3 για τον Όμιλο και €31 εκατ. για την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2022: €39 εκατ. για τον Όμιλο και €38 εκατ. για την Τράπεζα).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις, δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού, μεταφορές χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και πιστωτικές δεσμεύσεις

α. Νομικά θέματα

Υπάρχουν ορισμένες εκκρεμείς απαιτήσεις και δικαστικές αγωγές κατά της Τράπεζας και συγκεκριμένων θυγατρικών εταιριών της, στο πλαίσιο της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι εν λόγω απαιτήσεις και αγωγές βασίζονται γενικά σε εικαζόμενες παραβιάσεις της προστασίας των καταναλωτών, του τραπεζικού τομέα, της απασχόλησης και άλλων νόμων. Καμία από αυτές τις απαιτήσεις και αγωγές εξατομικευμένα δεν είναι σημαντικές. Η Τράπεζα και οι εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν εμπλακεί σε νομικές διαδικασίες ή είναι σε διατησία (συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που είναι σε εκκρεμότητα), οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική θέση ή στην κερδοφορία του Ομίλου.

Ο Όμιλος προβαίνει σε προβλέψεις για όλες τις υποθέσεις, για τις οποίες πιστεύει ότι είναι πιθανό να προκύψει ζημία και το ποσό της ζημίας μπορεί εύλογα να εκτιμηθεί. Αυτές οι προβλέψεις ενδέχεται να μεταβάλλονται κατά διαστήματα, ανάλογα με την περίπτωση, βάσει επιπρόσθετων πληροφοριών. Για τις περιπτώσεις για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη, η Διοίκηση δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει την πιθανή ζημία, επειδή οι αγωγές μπορεί να διαρκέσουν πολλά χρόνια, πολλές από τις αγωγές βρίσκονται σε αρχικό στάδιο, υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την πιθανότητα της τελικής έκβασης, υπάρχει αβεβαιότητα ως προς την έκβαση των εκκρεμών προσφυγών και υπάρχουν σημαντικά ζητήματα που πρέπει να επιλυθούν. Ωστόσο, κατά την άποψη της Διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη και τη γνώμη της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών, η οριστική διευθέτησή τους και οι πιθανές δικαστικές αποφάσεις δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών του Ομίλου, λαμβάνοντας υπόψη ότι την 31 Δεκεμβρίου 2023 ο Όμιλος και η Τράπεζα είχε σχηματίσει πρόβλεψη €26 εκατ. και €16 εκατ. αντίστοιχα για επίδικες απαιτήσεις αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2022: €30 εκατ. και €19 εκατ. αντίστοιχα).

β. Εκκρεμείς φορολογικοί έλεγχοι

Οι εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές αρχές για ορισμένες χρήσεις, και επομένως, οι φορολογικές υποχρεώσεις τους για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Οι χρήσεις 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 και 2022 έχουν ελεγχθεί φορολογικά από την εταιρεία PwC A.E. και οι σχετικές εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης, οι οποίες δεν είχαν παρατηρήσεις, εκδόθηκαν την 26 Οκτωβρίου 2018, την 31 Οκτωβρίου 2019, την 27 Οκτωβρίου 2020, την 27 Οκτωβρίου 2021, την 27 Οκτωβρίου 2022 και την 30 Νοεμβρίου 2023, αντίστοιχα. Η χρήση του 2023 ομοίως θα ελεγχθεί φορολογικά από την εταιρεία PwC A.E., ωστόσο, δεν αναμένεται να υπάρχει σημαντική επίδραση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023, το δικαίωμα του Δημοσίου για έκδοση πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος έχει παραγραφεί μέχρι και τη χρήση 2017. Για τα φορολογικά έτη 2018 και επόμενα, σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/2016, δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές οι επιχειρήσεις που έχουν ελεγχθεί φορολογικά από ανεξάρτητο ελεγκτή και για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επιφυλάξεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας.

Συνεπώς οι φορολογικές αρχές είναι δυνατόν να επανέλθουν και να διενεργήσουν τον δικό τους φορολογικό έλεγχο στα βιβλία της Τράπεζας για αυτές τις χρήσεις. Ωστόσο, δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Τράπεζας.

Πληροφορίες σχετικά με τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις για τις θυγατρικές και τις συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης υπάρχουν στις Σημειώσεις 44 «Ενοποιούμενες εταιρείες» και 24 «Συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης», αντίστοιχα.

γ. Πιστωτικές Δεσμεύσεις

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο των συνήθων χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του, υπεισέρχεται σε συμβατικές δεσμεύσεις εκ μέρους των πελατών του και συμμετέχει σε χρηματοοικονομικά μέσα που ενέχουν εκτός ισολογισμού κινδύνους, ώστε να εξυπηρετήσει τις χρηματοδοτικές ανάγκες των πελατών του. Οι συμβατικές δεσμεύσεις αφορούν σε υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές. Οι υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις είναι συμφωνίες χορηγήσεων που προϋποθέτουν τη μη αθέτηση των αναγραφόμενων όρων της σύμβασης. Οι ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση αφορούν στη χρηματοδότηση από την Τράπεζα της εμπορικής συμφωνίας μεταφοράς αγαθών στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, για τη χρηματοδότηση μιας εμπορικής σύμβασης αποστολής αγαθών. Οι

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές αφορούν σε δεσμεύσεις υπό όρους και εκδίδονται από τον Όμιλο προκειμένου να παρασχεθεί εγγύηση για την εκπλήρωση από τον πελάτη των όρων της συμφωνίας. Όλες οι προαναφερθείσες συμφωνίες σχετίζονται με τις συνήθεις χρηματοδοτικές δραστηριότητες του Ομίλου. Στην περίπτωση μη καλής εκτέλεσης από τον αντισυμβαλλόμενο του χρηματοοικονομικού μέσου που αφορά σε εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση καθώς και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές, ο κίνδυνος έκθεσης σε ζημιές που αντιμετωπίζει ο Όμιλος αντιπροσωπεύεται από την συμβατική ονομαστική αξία των μέσων αυτών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Όμιλος ακολουθεί την ίδια πιστωτική πολιτική με αυτή που ακολουθεί για τους εντός χρηματοοικονομικής θέσης κινδύνους.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	5.176	4.657	5.483	4.907
Ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση	850	1.049	848	1.048
Σύνολο δεσμεύσεων που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο	6.026	5.706	6.331	5.955

Επιπρόσθετα των ανωτέρω, την 31 Δεκεμβρίου 2023 οι πιστωτικές δεσμεύσεις περιλαμβάνουν εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια ύψους €12.070 εκατ. για τον Όμιλο (31 Δεκεμβρίου 2022: €13.504 εκατ.) και €10.900 εκατ. για την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2022: €12.414 εκατ.). Οι εγκεκριμένες μη εκταμειωμένες δανειακές συμβάσεις και τα εγκεκριμένα πιστωτικά όρια αφορούν σε ανακλητές δεσμεύσεις καθώς δεν περιλαμβάνουν ποσά που δεν μπορούν να ακυρωθούν άνευ όρων ανά πάσα στιγμή χωρίς προειδοποίηση, ή δεν προβλέπεται αυτόματη ακύρωση λόγω επιδείνωσης της πιστοληπτικής ικανότητας του δανειολήπτη.

31 Δεκεμβρίου 2023	Όμιλος				Τράπεζα			
	Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα
0,01% - 2%	4.912	227	-	5.139	5.233	222	-	5.455
2,01% - 10%	744	40	-	784	744	40	-	784
10,01% - 20%	3	2	-	5	3	2	-	5
20,01% και πάνω	-	15	83	98	-	15	72	87
Δεσμεύσεις που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο	5.659	284	83	6.026	5.980	279	72	6.331

31 Δεκεμβρίου 2022	Όμιλος				Τράπεζα			
	Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Απομειωμένα
0,01% - 2%	4.344	145	-	4.489	4.613	141	-	4.754
2,01% - 10%	986	71	-	1.057	983	71	-	1.054
10,01% - 20%	20	26	-	46	20	26	-	46
20,01% και πάνω	-	29	85	114	-	29	72	101
Δεσμεύσεις που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο	5.350	271	85	5.706	5.616	267	72	5.955

δ. Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού	3.768	10.956	3.768	10.956

Την 31 Δεκεμβρίου 2023, ο Όμιλος και η Τράπεζα έχουν δεσμεύσει κυρίως για σκοπούς χρηματοδότησης από την ΕΚΤ και από άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τα παρακάτω στοιχεία ενεργητικού:

- χρεωστικούς τίτλους του εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου ύψους €311 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €3.505 εκατ.), και
- δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος ύψους €3.457 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €5.751 εκατ.).
- Την 31 Δεκεμβρίου 2022, ο Όμιλος είχε δεσμεύσει καλυμμένες ομολογίες ονομαστικής αξίας €1.700 εκατ. με κάλυμμα στεγαστικά δάνεια ύψους €3.217 εκατ.

Πλέον των δεσμευμένων στοιχείων που απεικονίζονται στον παραπάνω πίνακα, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023 ο Όμιλος και η Τράπεζα ενεχυρίασαν περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται στις «Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων» ύψους €315 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €312 εκατ.) αναφορικά με εγγύηση έναντι κινδύνου αθέτησης πληρωμής της Ελληνικής Δημοκρατίας, όπως επίσης ομόλογο Ελληνικού Δημοσίου ποσού €463 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €443 εκατ.) για σκοπούς χρηματοδότησης εμπορικών συναλλαγών (Trade Finance).

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ε. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν μεταφερθεί

Την 31 Δεκεμβρίου 2023 και 2022 η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που έχουν μεταβιβαστεί αλλά συνεχίζουν να αναγνωρίζονται και των συνδεδεμένων υποχρεώσεων παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	Λογιστική Αξία μεταβιβασμένων περιουσιακών στοιχείων	Λογιστική Αξία συνδεδεμένων υποχρεώσεων	Λογιστική Αξία μεταβιβασμένων περιουσιακών στοιχείων	Λογιστική Αξία συνδεδεμένων υποχρεώσεων
31.12.2023				
Υποχρεώσεις προς το Ευρωσύστημα				
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	3.457	1.850	3.457	1.850
Καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή γeros				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	114	110	114	110
Λοιπά				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	660	-	660	-
Σύνολο	4.231	1.960	4.231	1.960

	Όμιλος		Τράπεζα	
	Λογιστική Αξία μεταβιβασμένων περιουσιακών στοιχείων	Λογιστική Αξία συνδεδεμένων υποχρεώσεων	Λογιστική Αξία μεταβιβασμένων περιουσιακών στοιχείων	Λογιστική Αξία συνδεδεμένων υποχρεώσεων
31.12.2022				
Υποχρεώσεις προς το Ευρωσύστημα				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	2.982	2.662	2.982	2.662
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος	5.751	3.940	5.751	3.940
Καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή γeros				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	136	122	136	122
Λοιπά				
Τίτλοι εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου	831	-	831	-
Σύνολο	9.700	6.724	9.700	6.724

Οι συναλλαγές σύμφωνα με τις οποίες τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται, αλλά συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στο σύνολό τους στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου αφορούν σε άντληση ρευστότητας μέσω του Ευρωσυστήματος σύμφωνα με τους γενικούς όρους που ισχύουν για τέτοιου είδους συμφωνίες, καθώς και συμφωνίες επαναγοράς τίτλων (repos) με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (βλ. Σημείωση 2.10 «Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων» και Σημείωση 30 «Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα»), οι οποίες γενικά διεξάγονται σύμφωνα με τυποποιημένες συμβάσεις αγοράς. Όσον αφορά στην παροχή ρευστότητας από το Ευρωσύστημα, οι παρεχόμενες εμπράγματα εξασφαλίσεις υφίστανται γενικά μια έκπτωση, η οποία έχει ως αποτέλεσμα η λογιστική αξία των συνδεδεμένων υποχρεώσεων να είναι χαμηλότερη από τη λογιστική αξία των μεταβιβασμένων περιουσιακών στοιχείων. Ως αποτέλεσμα των εν λόγω συναλλαγών, ο Όμιλος και η Τράπεζα δεν είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν, πουλήσουν ή ενεχυριάσουν τα μεταβιβασμένα περιουσιακά στοιχεία καθ' όλη τη διάρκεια της συναλλαγής. Ο Όμιλος και η Τράπεζα παραμένουν εκτεθειμένοι σε επιτοκιακό και πιστωτικό κίνδυνο επί αυτών των ενεχυριασμένων μέσων. Το δικαίωμα αναγωγής του αντισυμβαλλόμενου δεν περιορίζεται μόνο στα μεταβιβασμένα περιουσιακά στοιχεία.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36 Μετοχικό κεφάλαιο, Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο & Ίδιες μετοχές

Μετοχικό Κεφάλαιο-Κοινές Μετοχές

Το σύνολο των κοινών μετοχών την 31 Δεκεμβρίου 2023 και 31 Δεκεμβρίου 2022 ανερχόταν σε 914.715.153 ονομαστικής αξίας 1,00 Ευρώ ανά μετοχή.

Την 28 Ιουλίου 2022, η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας αποφάσισε τον συμψηφισμό (α) του ειδικού αποθεματικού του άρθρου 31 παρ. 2, Ν.4548/2018 (πρώην ειδικό αποθεματικό του άρθρου 4, παρ. 4α, Ν.2190/1920) ποσού €5.014 εκατ. και (β) μέρους της Διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο ποσού €10.324 εκατ. με συσσωρευμένες λογιστικές ζημιές ποσού €15.338 εκατ., σύμφωνα με τα άρθρα 31 παρ. 2 και 35 παρ. 3, του Ν.4548/2018, όπως ισχύουν. Ο συμψηφισμός του ειδικού αποθεματικού και της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο με συσσωρευμένες λογιστικές ζημιές πραγματοποιήθηκε διότι εξυπηρετεί στον εξορθολογισμό της λογιστικής και εποπτικής καθαρής θέσης της Τράπεζας και του Ομίλου καθώς και στη διευκόλυνση πιθανής μελλοντικής διανομής μερισμάτων. Την 8 Σεπτεμβρίου 2022, ο εν λόγω συμψηφισμός εγκρίθηκε από τις εποπτικές αρχές.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ίδιες Μετοχές

Οι συναλλαγές των ιδίων μετοχών διενεργούνται από τη θυγατρική εταιρεία Εθνική Χρηματιστηριακή Α.Ε.Π.Ε.Υ. και συνοψίζονται ως ακολούθως:

Στις 28 Ιουλίου 2023, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας αποφάσισε: α) την επαναγορά από την Τράπεζα ιδίων μετοχών σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 49 του Ν. 4548/20218 όπως τροποποιήθηκε. Η προτεινόμενη μέγιστη επαναγορά ιδίων μετοχών ήταν έως και 1,5% του συνόλου των μετοχών που κυκλοφορούν, δηλαδή κατ' ανώτατο όριο 13.720.727 μετοχές, που θα αποκτηθούν σε διάστημα 24 μηνών από την ημέρα της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης, δηλαδή έως τις 28/07/2025. Το προτεινόμενο εύρος τιμών για την αγορά ιδίων μετοχών ήταν €1,00 - €15,00 και το συνολικό κόστος των εξαγορών ιδίων μετοχών δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα €30 εκατ. Οι επαναγορές μετοχών θα πραγματοποιούνται εφόσον το επιτρέπουν οι τρέχουσες οικονομικές συνθήκες και πάντα στο πλαίσιο των οδηγιών και συστάσεων που εκδίδουν οι Ελληνικές και Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές και με την απόκτηση όλων των απαραίτητων ρυθμιστικών εγκρίσεων και ιδιαίτερα της έγκρισης του ΤΧΣ και της ΕΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 16Γ του Ν. 3864/2010 και του άρθρου 77 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013.

β) Η μέγιστη συνολική ονομαστική αξία των κοινών ονομαστικών μετοχών με δικαίωμα ψήφου που θα είναι διαθέσιμες μέσω του Προγράμματος Διανομής Μετοχών θα αντιστοιχεί σε ποσοστό έως 1,5% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου την ημέρα της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης. Το Πρόγραμμα θα υλοποιηθεί σύμφωνα με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο και τις αντίστοιχες πολιτικές της Τράπεζας. Στις 24 Αυγούστου 2023, η επαναγορά των ιδίων μετοχών της Τράπεζας και το Πρόγραμμα Απονομής Μετοχών εγκρίθηκαν από τις ρυθμιστικές αρχές.

	Όμιλος	
	Αριθμός Μετοχών	εκατ. €
Την 1 Ιανουαρίου 2022	37.513	-
Αγορές	4.402.533	14
Πωλήσεις	(4.440.046)	(14)
Την 31 Δεκεμβρίου 2022	-	-
Αγορές	3.062.601	17
Πωλήσεις	(2.699.378)	(15)
Την 31 Δεκεμβρίου 2023	363.223	2

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37 Φορολογικές επιδράσεις σχετιζόμενες με τα λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου

Όμιλος	Από 1.1 έως 31.12.2023			Από 1.1 έως 31.12.2022		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
Στοιχεία που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:						
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση περιόδου	-	-	-	(218)	35	(183)
Αναταξινομήσεις χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	-	-	-	(35)	8	(27)
Αναγνώριση απομείωσης χρεογράφων διαθεσίμων προς πώληση	-	-	-	2	-	2
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	108	-	108	(298)	-	(298)
Ζημιές / (Κέρδη) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(26)	-	(26)	84	-	84
Πρόβλεψη ΑΠΖ που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(4)	-	(4)	2	-	2
Κέρδος που αναταξινομήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων από την πώληση της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α.	-	-	-	(38)	-	(38)
Επενδύσεις σε χρεόγραφα	78	-	78	(501)	43	(458)
Συναλλαγματικές διαφορές	(21)	-	(21)	(129)	-	(129)
Ζημία που αναταξινομήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω της πώλησης της Εθνικής Α.Ε.Ε.Γ.Α.	-	-	-	4	-	4
Συναλλαγματικές διαφορές	(21)	-	(21)	(125)	-	(125)
Αντιστάθμιση ταμειακών ρών	3	-	3	18	-	18
Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης	-	-	-	110	-	110
Σύνολο στοιχείων που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα	60	-	60	(498)	43	(455)
Στοιχεία που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα από:						
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	12	-	12	1	-	1
(Κέρδη) / ζημιές συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα εις νέον λόγω πώλησης	(6)	-	(6)	(11)	-	(11)
Επανεκτίμηση της καθαρής (υποχρέωσης)/περιουσιακού στοιχείου	(12)	-	(12)	35	-	35
Επανεκτίμηση της καθαρής (υποχρέωσης)/περιουσιακού στοιχείου λόγω της πώλησης της Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α	-	-	-	9	-	9
Σύνολο στοιχείων που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα	(6)	-	(6)	34	-	34
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) περιόδου	54	-	54	(464)	43	(421)

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Τράπεζα	Από 1.1 έως 31.12.2023			Από 1.1 έως 31.12.2022		
	Μικτά	Φόρος	Καθαρά	Μικτά	Φόρος	Καθαρά
Στοιχεία που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα :						
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	107	-	107	(297)	-	(297)
(Κέρδη) / ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(26)	-	(26)	84	-	84
Πρόβλεψη ΑΠΖ που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(4)	-	(4)	2	-	2
Επενδύσεις σε χρεόγραφα	77	-	77	(211)	-	(211)
Συναλλαγματικές διαφορές	(8)	-	(8)	(13)	-	(13)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	3	-	3	18	-	18
Σύνολο στοιχείων που αναταξινομούνται στα αποτελέσματα	72	-	72	(206)	-	(206)
Στοιχεία που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα:						
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	11	-	11	(11)	-	(11)
(Κέρδη) / ζημιές συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα εις νέον λόγω πώλησης	(6)	-	(6)	-	-	-
Επανεκτίμηση της καθαρής (υποχρέωσης)/περιουσιακού στοιχείου	(13)	-	(13)	35	-	35
Σύνολο στοιχείων που δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα	(8)	-	(8)	24	-	24
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) περιόδου	64	-	64	(182)	-	(182)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38 Αποθεματικά

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Τακτικό αποθεματικό	311	310	297	297
Αποθεματικό αναπροσαρμογής επενδύσεων σε χρεόγραφα	(189)	(273)	(199)	(281)
Προγράμματα καθορισμένων παροχών	(167)	(155)	(167)	(154)
Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών	(77)	(56)	(72)	(64)
Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών	3	-	3	-
Λοιπά αποθεματικά	878	876	808	808
Σύνολο	759	702	670	606

Η κίνηση του αποθεματικού αναπροσαρμογής των επενδύσεων σε χρεόγραφα συνοψίζεται παρακάτω:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2023	2022	2023	2022
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	(273)	(52)	(281)	(59)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	108	(298)	107	(297)
Καθαρά (κέρδη) / ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων λόγω πώλησης	(26)	84	(26)	84
Αναγνώριση απομείωσης χρεωστικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ και αναταξινομήθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(4)	2	(4)	2
Κέρδη/(ζημιές) συμμετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην ΕΑΜΛΣΕ	12	2	11	-
Αναταξινόμηση στα Κέρδη εις Νέον λόγω της πώλησης συμμετοχικών τίτλων επιμετρώμενων στην ΕΑΜΛΣΕ	(6)	(11)	(6)	(11)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	(189)	(273)	(199)	(281)

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39 Μη ελέγχουσες συμμετοχές

	Όμιλος	
	2023	2022
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	23	22
(Εξαγορές) / πωλήσεις	-	(1)
Αναλογία στα αποτελέσματα θυγατρικών εταιρειών	3	2
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	26	23

Οι Μη ελέγχουσες συμμετοχές ποσού €26 εκατ. αφορούν κυρίως τη Stopanska Banka A.D.-Skorje.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40 Μέρισμα ανά μετοχή

Ο Ν. 4548/2018 ο οποίος είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019, επιβάλλει περιορισμούς όσον αφορά τη διανομή μερίσματος. Συγκεκριμένα, ορίζει ότι δεν μπορεί να γίνει οποιαδήποτε διανομή στους μετόχους εφόσον, κατά την ημερομηνία λήξης της τελευταίας χρήσης, το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας, είναι ή μετά από τη διανομή αυτή θα γίνει κατώτερο από το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου, προσαυξημένου με τα αποθεματικά για τα οποία η διανομή τους απαγορεύεται από το νόμο ή το καταστατικό, τα πιστωτικά κονδύλια της καθαρής θέσης η διανομή των οποίων δεν επιτρέπεται και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη της κατάστασης αποτελεσμάτων. Το ποσό αυτού του μετοχικού κεφαλαίου μειώνεται κατά το ποσό που δεν έχει ακόμη κληθεί να καταβληθεί.

Επιπλέον, ο νόμος ορίζει ότι το ποσό που διανέμεται στους μετόχους δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των κερδών μετά από φόρους της τελευταίας χρήσης της Τράπεζας, προσαυξημένο με τα κέρδη που προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις και τα αποθεματικά για τα οποία επιτρέπεται και αποφασίστηκε από τη Γενική Συνέλευση η διανομή τους και μειωμένο κατά τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη, το ποσό των ζημιών προηγούμενων χρήσεων και τα ποσά που επιβάλλεται να διατεθούν για το σχηματισμό αποθεματικών σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό.

Λόγω των ανωτέρω περιορισμών δεν υπήρχαν διανεμόμενα κέρδη κατά τη λήξη του 2022 και για το λόγο αυτό η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, που έλαβε χώρα την 28 Ιουλίου 2023, αποφάσισε τη μη διανομή μερίσματος.

Σχετικά με τη διανομή μερίσματος από τα κέρδη της χρήσης 2023, το Διοικητικό Συμβούλιο θα εξετάσει την πρόταση που θα υποβάλει στην ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας το 2024, με βάση την έκβαση των συζητήσεων με τις εποπτικές αρχές.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το νόμο του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΕΤΧΣ») και σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του Πλαισίου Σύμβασης Συνεργασίας με το ΕΤΧΣ, ο εκπρόσωπος του ΕΤΧΣ στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας έχει δικαίωμα αρνησικυρίας επί της απόφασης για διανομή μερίσματος εφόσον ο δείκτης των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων, όπως υπολογίζεται με βάση την περίπτωση ζ(ii) της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΥ) 2021/451, υπερβαίνει το 10%.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Ταμείο και διαθέσιμα στις Κεντρικές Τράπεζες	8.319	13.597	8.092	13.443
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	1.419	3.545	1.411	3.514
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	-	7	-	7
Τίτλοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου	50	63	21	33
Σύνολο	9.788	17.212	9.524	16.997

Για περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τη μεταβολή στο ταμείο και διαθέσιμα στις Κεντρικές Τράπεζες κατά την διάρκεια της χρήσης 2023 βλέπε Σημείωση 30 «Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα». Τα υπόλοιπα της προηγούμενης χρήσης αναθεωρήθηκαν λόγω εξαίρεσης των υποχρεωτικών καταθέσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Η φύση των σημαντικών συναλλαγών τις οποίες πραγματοποίησε ο Όμιλος με συνδεδεμένα μέρη για την 12-μηνη περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2023 και την 31 Δεκεμβρίου 2022 καθώς και τα σημαντικά εκκρεμής υπόλοιπα που προέκυψαν από τις συναλλαγές αυτές κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023 και την 31 Δεκεμβρίου 2022 παρατίθενται παρακάτω.

α. Συναλλαγές του Ομίλου με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γενικοί Διευθυντές και τα μέλη των Εκτελεστικών Επιτροπών της Τράπεζας, μέλη της Διοίκησης θυγατρικών εταιρειών καθώς και στενά συγγενικά μέλη και εταιρείες που ελέγχονται ατομικά ή από κοινού από τα πρόσωπα αυτά, πραγματοποίησαν συναλλαγές με τον Όμιλο και την Τράπεζα.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Όλα τα δάνεια προς τα συνδεδεμένα μέρη (i) χορηγήθηκαν υπό το σύνθητες επιχειρηματικό πλαίσιο, (ii) περιλάμβαναν τους ίδιους όρους, συμπεριλαμβανομένων των επιτοκίων και των εξασφαλίσεων, με παρόμοια δάνεια που χορηγήθηκαν την ίδια περίοδο σε τρίτους και (iii) δεν εμπεριέχουν μεγαλύτερο από το σύνθητες κίνδυνο αποπληρωμής ή δεν περιλαμβάνουν άλλα δυσμενή χαρακτηριστικά.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας παρατίθενται στη Σημείωση 1 «Γενικές πληροφορίες».

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023, το ύψος των δανείων, των καταθέσεων/υποχρεώσεων και των εγγυητικών επιστολών ανήλθαν, σε επίπεδο Ομίλου, σε €4 εκατ., €7 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2022: €4 εκατ., €7 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα) και σε επίπεδο Τράπεζας, σε €4 εκατ., €6 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2022: €4 εκατ., €6 εκατ. και μηδέν αντίστοιχα).

Οι συνολικές απολαβές των συνδεδεμένων μερών για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2023, ανήλθαν σε €10 εκατ. για τον Όμιλο (31 Δεκεμβρίου 2022: €9 εκατ.), και σε €9 εκατ. για την Τράπεζα (31 Δεκεμβρίου 2022: €8 εκατ.), περιλαμβάνοντας βραχυπρόθεσμες παροχές, κυρίως μισθούς και ασφαλιστικές εισφορές.

β. Συναλλαγές με θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ της Τράπεζας, των θυγατρικών, των συγγενών εταιρειών και των κοινοπραξιών της παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα. Σε επίπεδο Ομίλου περιλαμβάνονται μόνο οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις συγγενείς επιχειρήσεις και τις κοινοπραξίες, καθότι οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα με τις θυγατρικές έχουν απαλειφθεί κατά την ενοποίηση.

	Όμιλος	
	31.12.2023	31.12.2022
Απαιτήσεις	66	15
Υποχρεώσεις	125	23
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιτοί λογαριασμοί τάξεως	3	3
	Από 1.1 έως	
	31.12.2023	31.12.2022
Έσοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έσοδα	14	-
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έξοδα	6	2

	Τράπεζα					
	31.12.2023			31.12.2022		
	Θυγατρικές	Συγγενείς & Κοινοπραξίες	Σύνολο	Θυγατρικές	Συγγενείς & Κοινοπραξίες	Σύνολο
Απαιτήσεις	1.409	41	1.450	1.318	6	1.324
Υποχρεώσεις	510	124	634	560	23	583
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιτοί λογαριασμοί τάξεως	874	3	877	569	3	572
	Από 1.1 έως 31.12.2023			Από 1.1 έως 31.12.2022		
Έσοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έσοδα	81	14	95	46	-	46
Έξοδα από τόκους, προμήθειες και λοιπά έξοδα	7	6	13	8	2	10

γ. Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη

Το σύνολο των απαιτήσεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα, την 31 Δεκεμβρίου 2023 από τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €746 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €746 εκατ.). Για τις απαιτήσεις αυτές ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν πρόβλεψη €738 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €739 εκατ.) και έσοδο από τόκους €1 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: μηδέν).

Το σύνολο των υποχρεώσεων για τον Όμιλο και την Τράπεζα, την 31 Δεκεμβρίου 2023 προς τα ταμεία και τους λογαριασμούς ασφάλισης του προσωπικού ανερχόταν σε €51 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: €41 εκατ.). Για τις υποχρεώσεις αυτές ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν έξοδο από τόκους €1 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: μηδέν).

δ. Συναλλαγές με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας

Λαμβάνοντας υπόψη το νόμο του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΤΧΣ»), το Πλαίσιο Συνεργασίας ("RFA") μεταξύ της Τράπεζας και του ΤΧΣ, το οποίο υπογράφηκε το Δεκέμβριο 2015, τη μείωση των δικαιωμάτων ψήφου μετά την αποεπένδυση μέσω της Διεθνούς και της Ελληνικής Δημόσιας Προσφοράς που πραγματοποιήθηκε στις 21.11.2023 μέσω της οποίας το ΤΧΣ μείωσε την κατοχή των κοινών μετοχών της Τράπεζας από 40,39% σε 18,39% καθώς και το ότι το ΤΧΣ εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας, το ΤΧΣ θεωρείται συνδεδεμένο μέρος του Ομίλου. Εκτός από τις κοινές μετοχές που έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα και οι οποίες διακρατούνται από το ΤΧΣ και του εσόδου από προμήθειες ποσού €1 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2022: μηδέν) που εισέπραξε ο Όμιλος από τη διαδικασία της αποεπένδυσης, δεν υπάρχουν άλλα σημαντικά υπόλοιπα ή άλλες συναλλαγές με το ΤΧΣ.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43 Εξαγορές, πωλήσεις και λοιπές συναλλαγές

Πώληση της «Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών “Η Εθνική”»

Την 24 Μαρτίου 2021, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την πώληση του 90,01% από το 100,00% της συμμετοχής της στην «Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών “Η Εθνική”» («Α.Ε.Ε.Γ.Α.») και εξουσιοδότησε τη Διοίκηση της Τράπεζας να προχωρήσει στην υπογραφή της Σύμβασης Πώλησης με τη CVC Capital Partners (“CVC”), την 26 Μαρτίου 2021.

Την 31 Μαρτίου 2022, η Τράπεζα απώλεσε τον έλεγχο της Α.Ε.Ε.Γ.Α. και προχώρησε στην παύση αναγνώρισης των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, λόγω του γεγονότος ότι κατά την ημερομηνία αυτή πληρούνταν όλοι οι όροι που είχαν συμφωνηθεί μεταξύ της ΕΤΕ και της CVC. Το τίμημα μείον τα έξοδα πώλησης πλέον την εύλογη αξία της επένδυσης που διατηρήθηκε στην Α.Ε.Ε.Γ.Α. ανήλθε σε €314 εκατ.

Περίοδος που έληξε την
31 Μαρτίου 2022

	Περίοδος που έληξε την 31 Μαρτίου 2022
Ενεργητικό	
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	93
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	25
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	16
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	3.031
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	53
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	702
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	114
Σύνολο ενεργητικού	4.034
Παθητικό	
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	175
Υποχρεώσεις από παροχές συνταξιοδότησης στο προσωπικό	66
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	2.905
Λοιπά στοιχεία παθητικού	573
Σύνολο παθητικού	3.719
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	315

Κέρδος από την πώληση της Α.Ε.Ε.Γ.Α.

Περίοδος που έληξε την
31 Μαρτίου 2022

	Περίοδος που έληξε την 31 Μαρτίου 2022
Τίμημα που εισπράχθηκε μείον τα έξοδα πώλησης	288
Εύλογη αξία της 9,99% επένδυσης που διατηρήθηκε	26
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	(315)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	1
Σωρευμένη ζημία από συναλλαγματικές διαφορές αναφορικά με την καθαρή θέση της Α.Ε.Ε.Γ.Α., η οποία αναταξινομήθηκε από την καθαρή θέση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(4)
Σωρευμένο κέρδος από επενδυτικό χαρτοφυλάκιο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία μέσω συνολικών λοιπών εσόδων το οποίο αναταξινομήθηκε από την καθαρή θέση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	38
Κέρδος από την πώληση	34

Το κέρδος από την πώληση ποσού €34 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου, περιλαμβάνεται στα κέρδη/(ζημιές) της περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (βλ. Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

Οι καθαρές ταμειακές εισροές από την πώληση της Α.Ε.Ε.Γ.Α. ανήλθαν σε €142 εκατ.

Πώληση της CAC Coral Ltd

Στις 16 Οκτωβρίου 2020, η Τράπεζα υπέγραψε σύμβαση με την Bain Capital για την πώληση του 100% της CAC Coral Ltd, η οποία διαχειρίζεται χαρτοφυλάκιο μη εξυπηρετούμενων εταιρικών δανείων, δανείων προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καθώς επίσης και καταναλωτικών και στεγαστικών δανείων.

Στις 15 Ιουλίου 2022, ολοκληρώθηκε η συναλλαγή, μετά την έγκριση της συναλλαγής από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές. Το τίμημα μείον τα έξοδα πώλησης ανήλθε σε €73 εκατ.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Περίοδος που έληξε την
15 Ιουλίου 2022

Ενεργητικό	
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	1
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	77
Σύνολο ενεργητικού	78
Παθητικό	
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	70
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1
Σύνολο παθητικού	71
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	7

Ζημία από την πώληση της CAC Coral Ltd

Περίοδος που έληξε την
15 Ιουλίου 2022

Τίμημα που εισπράχθηκε μείον τα έξοδα πώλησης	73
Καθαρή θέση που μεταβιβάστηκε	(7)
Μεταφορά δανείου στην Bain Capital	(70)
Ζημιά από την πώληση	(4)

Η ζημιά από την πώληση ποσού €4 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου, περιλαμβάνεται στα κέρδη/(ζημιές) της περιόδου από διακοπείσες δραστηριότητες (βλ. Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

Οι καθαρές ταμειακές εισροές από την πώληση της CAC Coral Ltd ανήλθαν σε €72 εκατ.

Απόσχιση του Κλάδου Αποδοχής Πράξεων Πληρωμής και πώληση του 51% του μετοχικού κεφαλαίου της NBG Pay A.E. στην EVO Payments, Inc

Στις 17 Δεκεμβρίου 2021 η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι σύναψε μακροπρόθεσμη στρατηγική συνεργασία με την EVO Payments, Inc. (“EVO”), κορυφαίο παγκόσμιο πάροχο τεχνολογιών και υπηρεσιών πληρωμής, για την παροχή, σε εμπόρους, υπηρεσιών πληρωμής και αποδοχής καρτών.

Σύμφωνα με τους όρους της συμφωνίας, η Τράπεζα και η EVO θα δημιουργήσουν από κοινού εταιρεία παροχής υπηρεσιών πληρωμής και αποδοχής καρτών. Η Τράπεζα θα εισφέρει σε νέα εταιρεία, με την επωνυμία NBG Pay A.E. τη δραστηριότητα αποδοχής πράξεων πληρωμής μέσω απόσχισης κλάδου και η EVO θα αποκτήσει το 51% αυτής της εταιρείας. Η συναλλαγή αυτή περιλαμβάνει μια στρατηγική συνεργασία όπου η Τράπεζα θα προωθή αποκλειστικά πελάτες στην NBG Pay A.E. και η EVO θα τη διαχειρίζεται και θα παρέχει τις κορυφαίες, στην αγορά, λύσεις αποδοχής καρτών μέσω των αποκλειστικών της προϊόντων και των συστημάτων επεξεργασίας της. Η EVO συμφώνησε να πληρώσει €158 εκατ. για την απόκτηση της συμμετοχής της στην NBG Pay A.E. Βάσει της συμφωνίας, τα μέρη θα έχουν κοινό έλεγχο και δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της NBG Pay A.E.

Την 23 Μαΐου 2022, ιδρύθηκε η κατά 100% θυγατρική της Τράπεζας με την επωνυμία NBG Pay A.E. Το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανήλθε σε 125 χιλιάδες ευρώ. Στις 7 Δεκεμβρίου 2022, βάσει της συμφωνίας, η Τράπεζα απόσχισε τον κλάδο αποδοχής πράξεων πληρωμής και τον εισέφερε στην NBG Pay A.E. και στις 8 Δεκεμβρίου 2022, μετά τη λήψη όλων των απαιτούμενων ρυθμιστικών εγκρίσεων, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την πώληση του 51% του μετοχικού κεφαλαίου της NBG Pay A.E. στην EVO, έναντι τιμήματος €158 εκατ. Η εύλογη αξία του κλάδου που αποσχίστηκε εκτιμήθηκε σε €308 εκατ. Η πώληση αντιμετωπίστηκε, από την Τράπεζα, ως απώλεια ελέγχου της NBG Pay A.E. και η Τράπεζα:

- i. Έπαυσε να αναγνωρίζει τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της NBG Pay A.E. στην ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.
- i. Αναγνώρισε την επένδυση, που διακράτησε στην NBG Pay A.E., στην εύλογη αξία, κατά την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου.
- ii. Αναγνώρισε το κέρδος που σχετίζεται με την απώλεια ελέγχου που αναλογεί στην πρώην ελέγχουσα συμμετοχή (Ο υπολογισμός του κέρδους απεικονίζεται παρακάτω).

Σε επίπεδο Ομίλου και Τράπεζας το κέρδος από την ως άνω συναλλαγή ανήλθε σε €294 εκατ. και προσδιορίστηκε ως εξής:

Όμιλος

Περίοδος που έληξε
την 31 Δεκεμβρίου
2022

Τίμημα που εισπράχθηκε	158
Εύλογη αξία του 49% της επένδυσης που διατηρήθηκε στην NBG Pay A.E.	155
Έξοδα πώλησης	(8)
Καθαρή θέση που αποαναγνωρίστηκε	(11)
Κέρδος από την πώληση	294

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Τράπεζα

	Περίοδος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2022
Εύλογη αξία του κλάδου που αποσχίστηκε	308
Αρχικό κόστος περιλαμβανομένων τα έξοδα ίδρυσης	8
Συνολικό κόστος της επένδυσης πριν τη μεταβίβαση του 51%	316
Κέρδος από την απόσχιση και την εισφορά του κλάδου αποδοχής πράξεων πληρωμής στην NBG Pay A.E.	
Εύλογη αξία του κλάδου που αποσχίστηκε	308
Μείον: Καθαρή λογιστική αξία του κλάδου που αποσχίστηκε	(11)
Κέρδος από την απόσχιση του κλάδου (A)	297
Τίμημα που εισπράχθηκε από την πώληση του 51%	158
Λογιστική αξία της επένδυσης που μεταβιβάστηκε	(161)
Ζημία από την πώληση του 51% της επένδυσης στην EVO (B)	(3)
Συνολικό κέρδος από την απόσχιση του κλάδου και από την πώληση του 51% της επένδυσης στην EVO (A+B)	294

Το συνολικό κέρδος €294 εκατ. από την απόσχιση και την μεταβίβαση του 51% της συμμετοχής της NBG Pay A.E. στην EVO σε επίπεδο Ομίλου και Τράπεζας περιλαμβάνεται στα Καθαρά λουπά έσοδα / (έξοδα) (βλέπε Σημείωση 9 «Καθαρά λουπά έσοδα (έξοδα)»).

Η Τράπεζα λογιστικοποιεί την επένδυσή της στην NBG Pay A.E. στις Ενοποιημένες και Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, σε μελλοντικές περιόδους, η λογιστική αξία θα αυξάνεται ή θα μειώνεται με την αναλογία της Τράπεζας στο κέρδος ή η ζημία από την NBG Pay A.E. μετά την ημερομηνία εξαγοράς. Μετά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης, η ΕΤΕ προσδιορίζει εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι η επένδυση είναι απομειωμένη. Στις 31 Δεκεμβρίου 2023 δεν υπήρχαν τέτοιες ενδείξεις.

Σύμφωνα με τη μέθοδο του κόστους, η συμμετοχή διατηρείται στο κόστος και ελέγχεται για απομείωση. Στη συμμετοχή περιλαμβάνεται υπεραξία ποσού €145 εκατ.

Στρατηγική Συνεργασία της ΕΤΕ με την Epsilon Net A.E.

Στις 16 Νοεμβρίου 2022, η Τράπεζα ανακοίνωσε την υπογραφή μνημονίου συνεννόησης (memoranda of understanding ("MoU")) με την EPSILON NET A.E. («EPSILON NET») και το βασικό της μέτοχο. Μετέπειτα, στις 4 Μαΐου 2023 η Τράπεζα ανακοίνωσε την υπογραφή δεσμευτικής συμφωνίας για την αγορά ποσοστού 7,5% επί του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της EPSILON NET από το βασικό της μέτοχο, («Αρχική Συναλλαγή») καθώς και τη δυνατότητα απόκτησης περαιτέρω ποσοστού 7,5% από τον βασικό μέτοχο τρία χρόνια μετά την ολοκλήρωση της Αρχικής Συναλλαγής. Τέλος, στις 9 Ιουνίου 2023 η Τράπεζα ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της αρχικής συναλλαγής για την απόκτηση μειοψηφικής συμμετοχής στην Epsilon Net σε τιμή €7,49/μετοχή, καθώς και την υπογραφή συμφωνίας στρατηγικής συνεργασίας.

Απόκτηση της εταιρείας Greco Yota Property Investments S.M.S.A.

Την 1^η Αυγούστου 2023, ολοκληρώθηκε η απόκτηση από την Τράπεζα του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας Greco Yota Property Investments S.M.S.A., η οποία ήταν ο ιδιοκτήτης του κτιρίου επί της οδού Πειραιώς 74.

Η συναλλαγή δεν πληροί τα κριτήρια ταξινόμησης ως επιχείρηση κατά το ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» και αναγνωρίστηκε η αξία του ακινήτου με τις υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν.

Το κόστος της συναλλαγής ανήλθε σε €30 εκατ. και δεν προέκυψε υπεραξία.

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Λοιπές συναλλαγές

Ίδρυση της εταιρείας Storanska Leasing DOOEL - Skopje

Στις 24 Φεβρουαρίου 2022, ιδρύθηκε η κατά 100% θυγατρική της Storanska Banka A.D. – Skopje με την επωνυμία Storanska Leasing DOOEL - Skopje. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται σε MKD 15 εκατ.

Η κίνηση των επενδύσεων σε θυγατρικές της Τράπεζας συνοψίζεται ως ακολούθως:

	Τράπεζα	
	2023	2022
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	759	1.133
Αγορές επιπλέον μεριδίων / αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου υφιστάμενων θυγατρικών	22	55
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου υφιστάμενων θυγατρικών	(2)	-
Προκαταβολή προϊόντος εκκαθάρισης	-	(397)
Εκκαθάριση	(1)	-
Απομείωση	-	(32)
Αντιλογισμός Απομείωσης	1	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	779	759

Το 2023, η μείωση μετοχικού κεφαλαίου σε υφιστάμενες θυγατρικές, αφορά την NBG Management Services Ltd, ποσού €2 εκατ.

Το 2023, η εκκαθάριση €1 εκατ. αφορά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης της εταιρείας I-Bank Direct A.E. τον Μάρτιο του 2023.

Ο αντιλογισμός απομείωσης που αναγνώρισε η Τράπεζα το 2023, αφορά την Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε.

Η ζημιά απομείωσης που αναγνώρισε η Τράπεζα για το 2022 αφορά κυρίως το κόστος της επένδυσης στην ARC Management One SRL ποσού €5 εκατ., στην ARC Management Two EAD ποσού €5 εκατ., στην NBG Finance Plc ποσού €5 εκατ., και στην NBG Leasing S.R.L. ποσού €18 εκατ.

Η προκαταβολή προϊόντος εκκαθάρισης εντός του 2022 αφορά στην εκκαθάριση των NBG Finance (Dollar) Plc και NBG Finance (Sterling) Plc, ποσού €280 εκατ. και € 117 εκατ., αντίστοιχα.

Οι αγορές επιπλέον μεριδίων ή/και οι αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου υφιστάμενων θυγατρικών περιλαμβάνουν τις ακόλουθες συναλλαγές:

	Τράπεζα	
	2023	2022
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της NBG Leasing S.R.L.	-	21
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ARC Management One S.R.L.	-	9
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ARC Management Two EAD	-	11
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ	20	12
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Α.Ε.	1	1
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου σε διάφορες εταιρείες	1	1
Σύνολο	22	55

Σημειώσεις επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44 Ενοποιούμενες Εταιρείες

Θυγατρικές	Έδρα	Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	Όμιλος		Τράπεζα	
			31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Εθνική Χρηματοπιστηριακή Μονοπρόσωπη Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	2018-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	2018-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	2018-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2018-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Προνομιούχος Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2018-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2018-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	2018-2023	99,91%	99,91%	99,91%	99,91%
Κτηματική Κατασκευαστική Μονοπρόσωπη Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	Ελλάδα	2018-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2018-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	2018-2023	78,44%	78,34%	78,44%	78,34%
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	2018-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Factors Α.Ε.	Ελλάδα	2018-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
I-Bank Direct Α.Ε. ⁽¹⁾	Ελλάδα	-	-	100,00%	-	99,90%
Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. ⁽²⁾	Ελλάδα	2018-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	2018-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Γκρέκο Γιώτα Μονοπρόσωπη Α.Ε. ⁽⁴⁾	Ελλάδα	2023	100,00%	-	100,00%	-
NBG Malta Holdings Ltd ⁽³⁾	Μάλτα	2013-2023	100,00%	100,00%	-	-
NBG Malta Ltd ⁽³⁾	Μάλτα	2013-2023	100,00%	100,00%	-	-
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	Βουλγαρία	2017-2023	100,00%	100,00%	99,55%	99,55%
Bankteco E.O.O.D.	Βουλγαρία	2017-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Leasing S.R.L.	Ρουμανία	2018-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	Ρουμανία	2013-2023	100,00%	100,00%	99,63%	99,51%
Storanska Banka A.D. - Skopje	Βόρεια Μακεδονία	2014-2023	94,64%	94,64%	94,64%	94,64%
Storanska Leasing DOOEL Skopje	Βόρεια Μακεδονία	2022-2023	94,64%	94,64%	-	-
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	2021-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ	Κύπρος	2012-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
National Securities Co (Cyprus) Ltd ⁽³⁾	Κύπρος	-	100,00%	100,00%	-	-
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	2021-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Merbolium Limited (Special Purpose Entity)	Κύπρος	2022-2023	100,00%	100,00%	-	-
Cortelians Limited (Special Purpose Entity)	Κύπρος	2022-2023	100,00%	100,00%	-	-
Ovelicium Ltd (Special Purpose Entity)	Κύπρος	2022-2023	100,00%	100,00%	-	-
Pacolia Holdings Ltd (Special Purpose Entity)	Κύπρος	2022-2023	100,00%	100,00%	-	-
NBG Asset Management Luxembourg S.A.	Λουξεμβούργο	2018-2023	100,00%	100,00%	94,67%	94,67%
NBG International Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Private Equity Ltd ⁽³⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2023	100,00%	100,00%	-	-
NBG Finance Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	2003-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Finance (Dollar) Plc ⁽³⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Finance (Sterling) Plc ⁽³⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	2008-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	2022-2023	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Σημείωση:

⁽¹⁾ Η εκκαθάριση της I-Bank Direct Α.Ε. ολοκληρώθηκε στις 10 Μαρτίου 2023.

⁽²⁾ Η Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. έχει αναταξινομηθεί ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση» (βλ. Σημείωση 29 "Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες").

⁽³⁾ Υπό εκκαθάριση.

⁽⁴⁾ Την 1η Αυγούστου 2023, ολοκληρώθηκε η απόκτηση από την Τράπεζα η απόκτηση του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας Γκρέκο Γιώτα Μονοπρόσωπη Α.Ε., η οποία ήταν ο ιδιοκτήτης του κτιρίου επί της οδού Πειραιώς 74. Η συναλλαγή δεν πληροί τα κριτήρια ταξινόμησης ως επιχείρηση κατά το ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» και αναγνωρίστηκε η αξία του ακινήτου με τις υποχρεώσεις που ανλήφθηκαν. Το κόστος της συναλλαγής ανήλθε σε €30 εκατ. και δεν προέκυψε υπεραξία.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρέχει λεπτομέρειες των σημαντικότερων θυγατρικών του Ομίλου:

Επωνυμία Θυγατρικής	Κύρια Δραστηριότητα	Ποσοστό ψήφου Ομίλου	
		31.12.2023	31.12.2022
Εθνική Χρηματοπιστηριακή Μονοπρόσωπη Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Χρηματοπιστηριακές / Επενδ. Υπηρεσίες	100,00%	100,00%
Εθνική Leasing Α.Ε.	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	100,00%	100,00%
Εθνική Factors Α.Ε.	Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων	100,00%	100,00%
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ	Πιστωτικό ίδρυμα	100,00%	100,00%
Storanska Banka A.D. - Skopje	Πιστωτικό ίδρυμα	94,64%	94,64%

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45 Αμοιβές Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Την 28 Ιουλίου 2023, η Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας εξέλεξε την ελεγκτική εταιρεία PricewaterhouseCoopers S.A. για τον τακτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Τράπεζας για τη χρήση 2023. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται οι συνολικές αμοιβές για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στον Όμιλο για τις χρήσεις που έκλεισαν την 31 Δεκεμβρίου 2023 και την 31 Δεκεμβρίου 2022 από τη νόμιμη ελεγκτική εταιρεία PricewaterhouseCoopers S.A., η οποία είναι μέλος του PwC Network, τις υπόλοιπες εταιρείες του PwC Network και των αντίστοιχων συνεργατών τους (συνολικά, «PwC»).

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2023	2022	2023	2022
Αμοιβές για υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων	3	3	2	2
Λοιπές αμοιβές	2	1	2	1
Σύνολο	5	4	4	3

Σημειώνεται ότι α) στις αμοιβές για υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων περιλαμβάνονται και οι αμοιβές φορολογικού ελέγχου και β) στις λοιπές αμοιβές περιλαμβάνονται και οι αμοιβές για μη ελεγκτικές υπηρεσίες, οι οποίες το 2023 ανήλθαν σε €0,9 εκατ. για τον Όμιλο και την Τράπεζα και το 2022 ανήλθαν σε €0,4 εκατ. για τον Όμιλο και σε €0,3 εκατ. για την Τράπεζα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46 Πρόγραμμα Δωρεάν Διάθεσης Μετοχών

Σε συνέχεια της από 28 Ιουλίου 2023 απόφασης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας με την οποία θεσπίστηκε Πρόγραμμα Δωρεάν Διάθεσης Μετοχών σε στελέχη, και/ή στο προσωπικό της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου και της σχετικής εξουσιοδότησης που παρασχέθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατά την από 30 Νοεμβρίου 2023 συνεδρίασή του ενέκρινε τον Κανονισμό με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις για την εφαρμογή του Προγράμματος Δωρεάν Διάθεσης Μετοχών.

Το Πρόγραμμα Δωρεάν Διάθεσης Μετοχών θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 114 του Ν. 4548/2018 ως ισχύει. Η διάθεση των μετοχών θα πραγματοποιηθεί μέσω της χρήσης ιδίων μετοχών που θα αποκτηθούν από την Τράπεζα σύμφωνα με το άρθρο 49 του Ν. 4548/2018 ως ισχύει, κατ' εφαρμογή της από 28 Ιουλίου 2023 απόφασης της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας για επαναγορά ιδίων μετοχών (Σημείωση 36 «Μετοχικό κεφάλαιο, Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο & ίδιες μετοχές»).

Σκοπός του Προγράμματος Δωρεάν Διάθεσης Μετοχών είναι η παροχή κινήτρων για την προσέλκυση και τη μακροπρόθεσμη διακράτηση στελεχών και προσωπικού που είναι κατάλληλα, ικανά και με υψηλές δεξιότητες και προσόντα και στον οποίον τις ικανότητες και την προσπάθεια βασίζεται σε μεγάλο βαθμό η επίτευξη των συμφερόντων της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου. Στο πλαίσιο του Προγράμματος Δωρεάν Διάθεσης Μετοχών προσφέρεται στους δικαιούχους η δυνατότητα λήψης μεταβλητών αποδοχών, υπό την μορφή μετοχών, λαμβάνοντας υπόψη ανάλογα με την περίπτωση και την επίτευξη εταιρικών και ατομικών στόχων, ενισχύοντας την περαιτέρω ευθυγράμμιση τόσο των κινήτρων τους με τα μακροπρόθεσμα συμφέροντα της Τράπεζας και τους κινδύνους που αυτή αναλαμβάνει, όσο και των συμφερόντων τους με αυτά των μετόχων (μεγιστοποίηση αξίας για τους μετόχους).

Δικαιούχοι του Προγράμματος Δωρεάν Διάθεσης Μετοχών δύνανται να είναι στελέχη της Διοίκησης (συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών μελών ΔΣ) και/ή το προσωπικό της Τράπεζας και των εταιρειών του Ομίλου.

Η εφαρμογή του Προγράμματος Δωρεάν Διάθεσης Μετοχών θα πραγματοποιηθεί σε κύκλους και το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας θα καθορίζει για κάθε κύκλο εφάπαξ ή τμηματικά τους δικαιούχους, τον αντίστοιχο αριθμό μετοχών που θα αποδοθούν καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια που αφορά την εφαρμογή του Προγράμματος Δωρεάν Διάθεσης Μετοχών.

Η κατοχύρωση των μετοχών, ήτοι η περίοδος κατά την οποία ο δικαιούχος καθίσταται κύριος των μετοχών, θα πραγματοποιηθεί σταδιακά, εφαρμόζοντας χρονική περίοδο αναβολής πέντε (5) ετών, λαμβάνοντας υπόψη τους κανόνες αναβολής και θα υπόκειται σε όλους τους ισχύοντες κανόνες δυνάμει του ρυθμιστικού πλαισίου για την Κατάχρηση της Αγοράς (Market Abuse Regulation –MAR).

Οι μετοχές που διατίθενται στους δικαιούχους υπόκεινται σε υποχρεωτική περίοδο διακράτησης διάρκειας δώδεκα (12) μηνών με βάση τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις.

Επιπλέον, κατά τη συνεδρίαση της 30 Νοεμβρίου 2023, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε τους δικαιούχους για τον πρώτο κύκλο του Προγράμματος Δωρεάν Διάθεσης Μετοχών, συμπεριλαμβανομένων των Εκτελεστικών Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, των Γενικών, Βοηθών Γενικών και Διευθυντών της Τράπεζας, και λοιπών στελεχών της Τράπεζας και εταιρειών του Ομίλου.

Την 21 Δεκεμβρίου 2023, 2.302.506 μετοχές διατέθηκαν σε 137 δικαιούχους εκ των οποίων 882.576 μετοχές κατοχυρώθηκαν άμεσα. Η εύλογη αξία ανά μετοχή κατά την ημέρα της διάθεσης ανήλθε σε 6,28 ευρώ και το συνολικό κόστος για το 2023 ανήλθε σε €6 εκατ. το οποίο επιβάρυνε την Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47 Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

Τα γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού, είναι τα ακόλουθα:

Ενσώματα πάγια στοιχεία

Τον Φεβρουάριο του 2024, σύμφωνα με δεσμευτικό μνημόνιο συμφωνίας μεταξύ της Τράπεζας και της Prodea Investments A.E., η Τράπεζα αγόρασε ορισμένα ακίνητα έναντι €39 εκατ., τα οποία προηγουμένως μίσθωνε από την Prodea Investments A.E. Η αγορά αυτή είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της υποχρέωσης από μισθώσεις καθώς και των δικαιωμάτων χρήσης επί περιουσιακών στοιχείων ("RoU assets"), ύψους €39 εκατ., για τον Όμιλο και την Τράπεζα, κατά την ημερομηνία αυτή.

Frontier II

Στις 16 Φεβρουαρίου 2024, κατόπιν λήψης των σχετικών εγκρίσεων συμπεριλαμβανομένης της παροχής εγγύησης από το Ελληνικό Δημόσιο επί των ομολογιών υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας, ολοκληρώθηκε η συναλλαγή Frontier II, (βλ. Σημείωση 29 «Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες»).

Έκδοση ομολόγου υψηλής εξασφάλισης

Στις 22 Ιανουαρίου 2024, η Τράπεζα ολοκλήρωσε την τοποθέτηση ομολόγου υψηλής εξασφάλισης στην αγορά, ύψους 600 εκατομμυρίων ευρώ, με απόδοση 4,5%. Το ομόλογο έχει πενταετή διάρκεια, με δυνατότητα ανάκλησης στα τέσσερα έτη (βλ. Σημείωση 4.6 «Κεφαλαιακή επάρκεια»).

Παράταση Προγράμματος Ανταμοιβής για Συνεπείς Δανειολήπτες Στεγαστικών Δανείων

Στις 6 Μαρτίου 2024, η Εθνική Τράπεζα ανακοίνωσε την επέκταση του Προγράμματος Ανταμοιβής για Συνεπείς Πελάτες Στεγαστικών Δανείων, που είχε ανακοινωθεί στις 11 Απριλίου 2023 το οποίο παρατείνεται για άλλους 12 μήνες, με τους ίδιους όρους.

Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 81

Αναφορά στοιχείων ανά χώρα σύμφωνα με το άρθρο 81 Ν. 4261/2014 για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2023

	Κύκλος εργασιών ⁽¹⁾ Ποσά σε € εκατ.	Καθαρά	Φόρος εισοδήματος Ποσά σε € εκατ.	Αριθμός εργαζομένων	Επιδοτήσεις Ποσά σε € εκατ.
		αποτελέσματα προ φόρων Ποσά σε € εκατ.			
Ελλάδα ⁽²⁾	2.605	1.392	(363)	6.872	1
Μάλτα	-	-	-	-	-
Βουλγαρία	1	(1)	-	27	-
Ρουμανία	(1)	(1)	-	12	-
Βόρεια Μακεδονία	104	57	(6)	945	-
Κύπρος	34	20	(1)	124	-
Λουξεμβούργο	1	-	-	4	-
Ηνωμένο Βασίλειο	4	3	-	-	-
Ολλανδία	-	-	-	-	-
Αίγυπτος	12	9	-	52	-
ΣΥΝΟΛΟ	2.760	1.479	(370)	8.036	1

(1) Κύκλος εργασιών: Περιλαμβάνει α) τα καθαρά έσοδα από τόκους, β) τα καθαρά έσοδα από προμήθειες, γ) τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες, δ) τα αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου, ε) τα καθαρά λοιπά έσοδα/(έξοδα) και στ) την αναλογία κερδών / (ζημιών) από συμμετοχές με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

(2) Δραστηριότητες προοριζόμενες προς πώληση.

Γνωστοποιήσεις Ν. 4261/2014, Αρ. 81

Αναφορά στοιχείων ανά χώρα σύμφωνα με το άρθρο 81 Ν.4261/2014 για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2023

Εταιρεία	Χώρα	Αντικείμενο δραστηριότητας
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Μητρική εταιρεία)	Ελλάδα	Πιστωτικό ίδρυμα
Εθνική Χρηματιστηριακή Μονοπρόσωπη Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	Παροχή επενδυτικών υπηρεσιών
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	Διαχείριση Αμοιβαίων Κεφαλαίων
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	Συμβουλευτικές υπηρεσίες ακινήτων
Προνομιούχος Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	Κατασκευή και Εκμετάλλευση Γενικών Αποθηκών
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Κτηματική Κατασκευαστική Μονοπρόσωπη Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	Ελλάδα	Τεχνική εταιρεία
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
Εθνική Factors Α.Ε.	Ελλάδα	Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων
i-Bank Direct Α.Ε. ⁽¹⁾	Ελλάδα	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. ⁽²⁾	Ελλάδα	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
NBG Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	Ασφαλιστικές πρακτορεύσεις
ΓΚΡΕΚΟ ΓΙΩΤΑ Μονοπρόσωπη Α.Ε. ⁽³⁾	Ελλάδα	Εκμετάλλευση ακινήτων
NBG Malta Holdings Ltd ⁽⁴⁾	Μάλτα	Συμμετοχών
NBG Malta Ltd ⁽⁴⁾	Μάλτα	Πιστωτικό ίδρυμα
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	Βουλγαρία	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
Bankteco E.O.O.D	Βουλγαρία	Υπηρεσίες πληροφορικής
NBG Leasing S.R.L.	Ρουμανία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	Ρουμανία	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
Storanska Banka A.D.-Skopje	Βόρεια Μακεδονία	Πιστωτικό ίδρυμα
Storanska Leasing DOOEL Skopje	Βόρεια Μακεδονία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	Εταιρεία Επενδύσεων Κεφαλαίων
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ΛΤΔ	Κύπρος	Πιστωτικό ίδρυμα
Εθνική Χρηματιστηριακή Κύπρου ΛΤΔ ⁽⁴⁾	Κύπρος	Χρηματιστηριακές υπηρεσίες
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	Παροχή υπηρεσιών
Merbolium Limited (Special Purpose Entity)	Κύπρος	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
Cortelians Limited (Special Purpose Entity)	Κύπρος	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
Ovelicium Ltd (Special Purpose Entity)	Κύπρος	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
Pacolia Holdings Ltd (Special Purpose Entity)	Κύπρος	Εταιρεία Ειδικού Σκοπού
NBG Asset Management Luxemburg S.A.	Λουξεμβούργο	Διαχείριση Κεφαλαίων
NBG International Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
NBGI Private Equity Ltd ⁽⁴⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	Private Equity
NBG Finance Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
NBG Finance (Dollar) Plc ⁽⁴⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
NBG Finance (Sterling) Plc ⁽⁴⁾	Ηνωμένο Βασίλειο	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	Συμμετοχών
ΕΤΕ Υποκατάστημα Κύπρου	Κύπρος	Υποκατάστημα ελληνικού πιστωτικού ιδρύματος
ΕΤΕ Υποκατάστημα Καΐρου	Αίγυπτος	Υποκατάστημα ελληνικού πιστωτικού ιδρύματος

⁽¹⁾ Η εκκαθάριση της i-Bank Direct Α.Ε. ολοκληρώθηκε στις 10 Μαρτίου 2023.

⁽²⁾ Η Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε. έχει αναταξινομηθεί ως «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση».

⁽³⁾ Την 1η Αυγούστου 2023, ολοκληρώθηκε η απόκτηση από την Τράπεζα του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας Γκρέκο Γιώτα Μονοπρόσωπη Α.Ε., η οποία ήταν ο ιδιοκτήτης του κτιρίου επί της οδού Πειραιώς 74. Η συναλλαγή δεν πληροί τα κριτήρια ταξινόμησης ως επιχείρηση κατά το ΔΠΧΑ 3 "Συνενώσεις επιχειρήσεων" και αναγνωρίστηκε η αξία του ακινήτου με τις υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν. Το κόστος της συναλλαγής ανήλθε σε €30 εκατ. και δεν προέκυψε υπεραξία.

⁽⁴⁾ Εταιρείες υπό εκκαθάριση.

Γνωστοποιήσεις Ν.4261/2014, Αρ. 82

Με το άρθρο 82 του Ν.4261/5.5.2014 ενσωματώθηκε στο Ελληνικό Δίκαιο το άρθρο 90 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, σύμφωνα με το οποίο θεσπίζεται η υποχρέωση δημοσιοποίησης της συνολικής απόδοσης των στοιχείων του ενεργητικού των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ο εν λόγω δείκτης για τον Όμιλο και την Τράπεζα για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2023 ανήλθε σε 1,5% and 1,4% αντίστοιχα (2022: 1.4% και 1.1% αντίστοιχα).

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

Γνωστοποιήσεις άρθρου 6 Ν.4374/2016

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ, ΠΡΟΒΟΛΗΣ, ΠΡΩΘΗΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 1 ΤΟΥ Ν.4374/2016)

	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2023 (σε €)
Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	
1984 ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ	6.500,00
24 MEDIA ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ Α.Ε.	33.800,00
ΑΒΡ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΙΚΕ	12.500,00
AGRO BROKERS LTD	500,00
ALPHA ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ	387.468,54
ALPHA ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΑΕ	16.000,00
BANKINGNEWS ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΣΩ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	76.500,00
BETTERMEDIA ΙΚΕ	4.500,00
BRAINBUZZ MEDIA CONSULTING ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	2.000,00
CITY NEWS Α.Ε	2.005,44
CRISIS MONITOR	12.100,00
DG NEWSAGENCY ΑΕ	11.600,00
DPG DIGITAL MEDIA ΑΕ	6.800,00
DPG GROUP OF COMPANIES ΜΟΝ. Α.Ε.	23.100,00
ELF ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	2.900,00
ENERGYCOMM ΕΠΕ	6.200,00
ENIGMA Μ.Γ. ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ι.Κ.Ε.	1.000,00
ETHOS MEDIA ΑΕ	6.500,00
FAQ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	6.000,00
FAROSNET Α.Ε	9.100,00
FAST RIVER ΔΗΜ. ΚΕΙΜΕΝΟ CONCEPT ΕΚΔ. ΕΠΕ	21.800,00
FINANCIAL MARKETS VOICE ΑΕ	17.000,00
FORWARD MEDIA ΙΚΕ	800,00
FREED Α.Ε.	7.500,00
FRONTSTAGE ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗ Α.Ε.	57.332,15
FUTURE ASSET ΜΟΝ.ΙΚΕ	6.500,00
GREEN BOX ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	1.500,00
HAZLIS AND RIVAS COMMUNICATIONS LTD	32.000,00
HT PRESS ONLINE ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	12.500,00
ICAP ΑΕ	7.100,00
INTERBUS ΑΕ	21.000,00
INTERNATIONAL RADIO NETWORKS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	3.165,40
Κ.Ε.Δ. HEALTH ΟΕ	31.000,00
KDB ΙΚΕ	3.000,00
KISS FM 96.1 ΚΑΝΤΑΡΤΖΟΓΛΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΗ	932,00
KISS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΜΕ- KISS ENTERPRISES	7.984,00
KONTRA ΙΚΕ	6.000,00
KONTRA MEDIA ΜΜΕ ΑΕ	3.354,99
KOOLWORKS ΑΕ	11.300,00
KYRTSOS GROUP Ε.Ε.	3.290,32
LIQUID MEDIA ΑΕ	35.800,00
MARKETING AND MEDIA SERVICES ΜΟΝ. ΙΚΕ	3.000,00
MEDIA MATRIX ΜΟΝ. ΙΚΕ	1.500,00
MEDIA2DAY ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	93.850,00
MINDSUPPORT ΙΚΕ	1.500,00
Monocle Media Lab - Mononews ΙΚΕ	80.500,00
MPAM MEDIA ΙΚΕ	5.500,00
MY RADIO ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ	4.746,00
NEW MEDIA NETWORK SYNAPSIS S.A.	134.500,00
NEWPOST PRIVATE COMPANY	6.300,00
NEWSIT ΕΠΕ	69.400,00
NEWSROOM Α.Ε.	2.900,00
NIKELCO HUB ΕΕ	3.000,00
NK MEDIA GROUP ΕΠΕ	14.600,00
NOMAS PUBLICATIO S LP	2.500,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2023 (σε €)
Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	
NOTICE CONTENT AND SERVICES ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	4.500,00
NOVA BROADCASTING ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.	5.387,00
NOVA TELECOMMUNICATIONS & MEDIA ΜΟΝ. Α.Ε	34.282,00
ON ACTIVE Ε.Ε.	500,00
ONE DIGITAL SERVICES ΑΕ	23.500,00
PAPALIOS MEDIA GROUP ΙΚΕ	16.460,00
PERFECT MEDIA ADVERTISING MIKE	37.500,00
POLITICAL PUBLISHING ΙΚΕ	2.000,00
POLITIS GROUP RADIOS ΡΑΔΙΟΤΗΛ/ΚΗ & ΨΥΧΑΓ.ΜΟΝ. ΕΠΕ	23.486,00
POLITIS ΟΟΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	36.109,00
POWERGAME MEDIA Ι.Κ.Ε.	10.000,00
PREMIUM Α.Ε.	29.200,00
PREMIUMMEDIA ΙΚΕ	500,00
PRESS ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΙΚΕ	1.400,00
PRESSROOM MEDIA ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	3.000,00
PRIME APPLICATIONS Α.Ε	53.700,00
PRIME ONE ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ ΕΠΕ	12.856,40
PRINT & PRESS ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	9.000,00
PUBLIC RETAIL ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.	2.000,00
RADIO PLAN ΒΕΕ ΙΚΕ	11.132,44
REAL MEDIA Α.Ε.	147.000,00
REPORT PRIVATE COMPANY	4.000,00
SABD ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	52.150,00
SATCO MEDIA TV-Δ. ΤΡΑΜΠΑΣ	2.500,00
SFERA RADIO ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	2.920,02
SOLAR MEDIA ΑΕ	2.856,00
SPORT TV- ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΑΕ	10.519,47
SPORTNEWS ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ Α.Ε.	2.600,00
TELIA INTERNET ΙΚΕ	600,00
THE BEST NET ΙΚΕ	3.000,00
THE TOC DIGITAL MEDIA ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΕ	7.600,00
THESSALONIKI 89 RAINBOW ΜΟΝ ΕΠΕ	18.353,81
TLIFE ΕΠΕ	26.000,00
TYPOS MEDIA ΕΠΕ	5.000,00
UPDATE PRODUCTIONS ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	3.000,00
VITO PR & EVENTS	500,00
Vote Positive Criterion ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	2.500,00
W.S.F. WALL STREET FINANCE ΙΚΕ	3.200,00
ZOFRANK HOLDINGS CO. LIMITED	87.400,00
ZOUGLA.GR Α.Ε	32.350,00
ΑΔΕΣΜΕΥΤΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΙΚΕ	3.700,00
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΔΑΜΙΑΝΟΣ	2.500,00
ΑΘΕΝΣ ΒΟΪΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	35.800,00
ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΑΕ	19.500,00
αθηΝΕΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΜΟΝ. ΙΚΕ	10.800,00
ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΕ ΕΚΔΟΣΕΩΝ	1.200,00
ΑΚΟΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤ. ΡΑΔ/ΚΩΝ ΠΡΟΓ/ΤΩΝ	2.495,00
ΑΛΗΘΙΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΑΕ	107.500,00
ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ	902.702,11
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΕ	35.300,00
ΑΝΤΕΝΝΑ TV Α.Ε.	211.114,66
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ-ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ INTERNET	63.100,00
ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝ. ΑΕ	35.000,00
ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕΕ	54.990,70
ΑΤΤΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε	2.636,00
ΒΕΡΓΙΝΑ ΥΒΡΙΔΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	3.500,00
ΓΕΝΙΚΕΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.	5.407,70
ΔΕΣΜΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ	5.700,00
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Θ. & ΣΙΑ ΙΚΕ	2.250,00
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΒΑΡΟΥΞΗ ΙΚΕ	2.500,00
ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡ. ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΕΤ. ΜΜΕ	3.000,00
ΔΙΟΓΕΝΗΣ ΜΚΟ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	1.200,00
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	3.500,00
ΔΟΥΣΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΣΙΑ ΕΕ	2.800,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2023 (σε €)
Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	
ΔΥΑΔΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΕΕ	23.350,00
ΔΥΟ ΔΕΚΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	46.200,00
ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ ΤΗΣ Ν.ΥΟΡΚΗΣ ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ	1.000,00
ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ	330.015,07
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ	3.000,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ INFONEWS ΙΚΕ	9.000,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΤΟΡΙ Ε.Π.Ε.	850,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΝΤΥΠΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΡΑΜΑΝΟΓΛΟΥ Ε.Π.Ε	1.400,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΕΡΚΥΡΑ ΑΕ	1.600,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΟ ΧΡΗΜΑ Α.Ε.	55.750,00
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.	427.500,00
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	25.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	27.510,80
ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	4.600,00
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜ.ΑΘΗΝΩΝ	4.000,00
ΕΝΙΚΟΣ ΑΕ	5.500,00
ΕΝΤΥΠΟΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.Β.Ε.Τ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ	13.100,00
ΕΝΩΣΗ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ	1.500,00
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΧΑΪΑΣ Μ.Ι.Κ.Ε.	2.500,00
ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑ	5.000,00
ΕΡΙΝΥΑ ΕΙΔΗΣΕΙΣ Μ. ΙΚΕ	1.500,00
ΕΣΤΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΜΜΕ Α.Ε.	67.800,00
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΣΤΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	30.200,00
Η ΑΥΓΗ Α.Ε.	4.500,00
ΗΛΙΑΣ ΚΑΝΕΛΛΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ	1.000,00
ΗΛΟΡΙΑ ΠΡΕΣΣ ΟΕ	1.000,00
ΗΡΟΔΟΤΟΣ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΙΚΕ	132,00
ΗΧΟΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΟΣ ΑΕ	21.577,25
ΘΕΜΑ ΡΑΔΙΟ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	13.956,60
ΙΑΤΡΟΝΕΤ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΕΠΕ	1.800,00
ΙΚΑΡΟΣ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧ. ΑΕ	21.535,50
ΙΟΝΙΑΝ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	6.000,00
ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΙΟΝΑΤΟΣ & ΣΙΑ ΕΕ	11.000,00
Κ.Μ.ΧΑΤΖΗΗΛΙΑΔΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	10.631,66
ΚΑΠΙΤΑΛ.GR Α.Ε.	120.650,00
ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	6.500,00
ΚΑΤΣΑΤΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ & ΣΙΑ ΕΕ	12.000,00
ΚΛΑΔΙΚΑ ΜΕΣΑ ΜΟΝ ΙΚΕ	2.000,00
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	1.600,00
ΚΟΣΜΟΡΑΔΙΟ ΕΕ.	12.477,78
ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	2.000,00
ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Φ.	1.000,00
ΛΑΜΨΗ ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ & ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ ΑΕ	16.297,10
ΛΕΥΚΟΦΡΥΔΟΥ ΖΩΗ ΙΚΕ	3.500,00
ΛΕΩΤΣΑΚΟΣ-ΜΠΟΥΣΜΠΟΥΡΕΛΗΣ ΟΕ	3.500,00
ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΙΚΕ	7.500,00
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ TV ΑΕ	64.760,52
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΕ	500,00
ΜΑΛΤΕΖΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	295,00
ΜΑΜΑ 365 ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΠΕ	37.000,00
ΜΑΡΙΑ ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝ ΕΠΕ	18.000,00
ΜΕΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	11.000,00
ΜΕΤΡΟΝΤΗΛ ΜΟΝ ΙΚΕ	24.403,99
ΜΠΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΕΠΕ	920,00
ΝΕΑ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΑΕ	233.057,76
ΝΕΕΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΟΝ. ΑΕ	537.500,00
ΝΟΗΣΙΣ ΙΚΕ	9.500,00
ΟΚΤΑΣ MEDIA ΙΚΕ	30.000,00
ΟΠΙΝΙΟΝ ΠΟΣΤ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.	600,00
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΣΩΝ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Α.Ε.	19.915,00
ΟΤΕ ΑΕ	53.672,72
Π.Δ. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕ	5.750,00
ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗ Α.Ε.	3.292,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2023 (σε €)
Επωνυμία επιχείρησης ΜΜΕ	
ΠΑΛΟ ΕΠΕ - ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ	4.200,00
ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	1.000,00
ΠΑΠΑΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	500,00
ΠΑΡΑ ΕΝΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΜΟΝ. ΕΠΕ	121.799,29
ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ	73.000,00
ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Σ. -ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΔΙΚΤΥΑΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ	500,00
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ	3.300,00
ΠΡΟΤΑΓΚΟΝ Α.Ε.	39.900,00
ΡΑΔΙΟ ΑΘΗΝΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ	1.092,00
ΡΑΔΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΑΕ	17.950,00
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ	6.000,00
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	6.258,55
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ	151.278,56
ΡΑΔΙΟΦ. ΕΠΙΧ. RADIO NORTH 98 FM ΜΟΝ	8.800,00
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	9.804,00
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	19.068,00
Σ. ΤΣΟΠΑΝΑΚΗ - Η.ΚΩΤΙΑΔΗΣ ΥΙΟΙ Ο.Ε.	2.500,00
ΣΕΛΑΝΑ Α.Ε.	4.500,00
ΣΙΜΟΥΣΙ Ε.Ε.	7.700,00
ΣΙΝΕ ΝΙΟΥΖ ΑΕ	21.950,00
ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΣΙΑ Ε.Ε.	2.500,00
ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΕΒΕ	5.600,00
ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	3.300,00
ΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ FRONT PAGE ΙΚΕ	5.000,00
ΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΙΚΕ	6.800,00
ΤΣΙΝΙΑΡΑΚΗΣ ΜΑΝΟΥΣΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	804,00
ΦΑΚΗΣ Δ. ΙΩΑΝΝΗΣ	840,00
ΦΕΛΝΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΜΕΠΕ	5.750,00
ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ ΑΕ	134.750,00
ΦΩΤΑΓΩΓΟΣ ΕΠΕ	1.000,00
ΦΩΤΕΙΝΟΣ ΦΩΤΙΟΣ	2.000,00
ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΡΑΔΙΟΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ DMG	712,80
ΧΡΥΣΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ Α.Ε.	2.500,00
ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΔΟΣΕΙΣ Ι.Κ.Ε	1.280,00
ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΜΕΠΕ	918,50
Σύνολο	6.685.543,60

Σημείωση:

Στο πλαίσιο των ανωτέρω πληρωμών καταβλήθηκαν, σε συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό, φορολογικό και κανονιστικό πλαίσιο, επιπρόσθετα ποσά τα οποία αφορούσαν σε πληρωμές για Φ.Π.Α., αγγελιόσημο, ειδικό φόρο τηλεοπτικών διαφημίσεων και λοιπές επιβαρύνσεις, συνολικού ποσού € 1.714.571,83.

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΛΟΓΩ ΔΩΡΕΑΣ, ΧΟΡΗΓΙΑΣ, ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 6 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν.4374/2016)

Νομικά Πρόσωπα

Επωνυμία επιχείρησης	Καθαρό ποσό πληρωμής από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2023 (σε €)
"Η ΜΕΛΙΣΣΑ" ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ ΘΗΛΕΩΝ	3.619,99
1821 - ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΛΟΝΔΙΝΟΥ	22.849,31
1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΓΟΥΛΑΣ	1.664,49
2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΓΟΥΛΑΣ	3.600,00
3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΓΟΥΛΑΣ	669,00
7ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ	558,63
ATHENS DEMOCRACY FORUM	15.000,00
B & P IKE	5.000,00
CAPITAL LINK INC	30.000,00
CYBERMEDIA A.E.	23.000,00
DELPHI ECONOMIC FORUM NPO	40.000,00
ETHOS MEDIA AE	2.000,00
FINANCE CLUB ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.000,00
FLOWER POWER KOIN. Σ.Ε.Π.	1.620,00
GEO ROUTES CULTURAL INSTITUTE	8.000,00
GREAT PLACE TO WORK HELLAS	4.000,00
HAZLIS & RIVAS COMMUNICATIONS LTD	40.000,00
IDNA GENOMICS I.K.E.	10.000,01
INVESTING FOR PURPOSE IKE	25.000,00
LADIES RUN	10.000,00
NB EVENTS	1.000,00
PALLADIAN COMMUNICATION SPECIALISTS A.E.	5.000,00
PROGAME AE	100.437,60
SAFE WATER SPORTS	20.000,00
SOUTHSTAR AE	5.000,00
VERTICAL SOLUTIONS S.A.	12.000,00
ΒΙΤΕΧ ΑΕ/ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΡΩΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	806,45
WAVE MEDIA OPERATIONS IKE	3.000,00
WWF ΕΛΛΑΣ	10.000,00
A.Π.Σ. ΚΟΥΠΑ ΚΙΛΚΙΣ	1.000,00
ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΟΡΕΙΝΟ ΤΡΕΞΙΜΟ ΠΗΛΙΟΥ"	1.000,00
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	40.000,00
ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΜΑΝΔΡΑΣ	49,39
Γ.Ν. ΝΙΚΑΙΑΣ-ΠΕΙΡΑΙΑ	1.160,00
"ΑΓ.ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ"- Γ.Ν.Δ.Α. "Η Γ.ΒΑΡΒΑΡΑ"	1.160,00
ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ «ΛΑΪΚΟ»	12.790,00
ΓΝΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ	64.811,70
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΡΟΚΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΖΑΝΗΣ	2.000,00
ΔΕΣΜΟΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ	132.600,00
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	2.000,00
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΓΙΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΡΕΣΠΩΝ	2.000,00
ΔΙΑΖΩΜΑ	40.000,00
ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΜΟΛΥΒΟΥ	5.000,00
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΕ	150.000,00
ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ	5.000,00
ΔΥΠΑ (ΠΡΩΗΝ ΟΑΕΔ)	238.952,77
ΕΘΝΙΚΗ ΑΕΕΓΑ	300,00
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ	4.548,48
ΕΙΔΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ	2.081,22
ΕΙΔΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΓΟΥΛΑΣ	472,90
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	6.000,00
ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ	6.200,00
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ Ο. Καραγλάνη- Δ. Αντωνόπουλος Α.Ε.	4.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	846,16
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΗΑΕΕ)	20.000,00
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	8.000,00
ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ	10.000,00
ΕΜΠΟΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤ. & ΒΙΟΤΕΧΝ. ΣΥΛ. ΤΗΝΟΥ	300,00
ΕΝΩΣΗ ΞΕΝΟΔΟΧΩΝ ΡΟΔΟΥ	50.000,00
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	10.000,00
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΕΕΕΕΚ) ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1.500,00
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΑΕ	9.500,00
ΕΤΑΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	30.000,00

Πληροφόρηση σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016

ΘΑΛΑΣΣΕΣ ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ ΤΗΣ PASTRA CRETONAXIOSA A.M.K.E.	6.000,00
ΙΔΡΥΜΑ FULBRIGHT	10.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΙΔΙΣΜΕ	12.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΗΜΙΤΗ	3.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ	240.000,00
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ	1.500,00
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΥ	3.435,75
ΙΟΒΕ - ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ	6.000,00
ΚΑΠΙΤΑΛ ΛΙΝΚ ΕΛΛΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ	7.500,00
ΚΕΝΤΡΟ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ "Η ΧΑΡΑ"	3.000,00
ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	9.000,00
ΚΥΚΛΟΣ ΙΔΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ	3.000,00
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	2.255.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΕΚΚΟΚΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ ΒΑΜΒΑΚΟΣ	1.000,00
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ	5.000,00
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΕ	2.500,00
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	32.000,00
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΑΜΚΕ	5.000,00
ΠΡΟΠΕΛΕΡ ΚΛΑΜΠ	6.500,00
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ ΕΛΛΑΔΟΣ	39.840,00
ΣΑΝΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	60.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ ΑΝΙΜΑ	10.000,00
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗΣ	15.107,97
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΕΒΕ	6.000,00
ΤΑΜΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	15.448,00
ΤΕΧΝΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΑΜΚΕ	5.000,00
ΤΣΟΜΩΚΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ Α.Ε.	18.000,00
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	235.000,00
Σύνολο	4.282.769,82

Φυσικά Πρόσωπα

Πλήθος	Καθαρό Ποσό Πληρωμής εντός του 2023 (σε €)
2	275.000,00

Σημείωση:

Στο πλαίσιο των ανωτέρω πληρωμών καταβλήθηκαν, σε συμμόρφωση με το ισχύον νομοθετικό, φορολογικό και κανονιστικό πλαίσιο, επιπρόσθετα ποσά τα οποία αφορούσαν σε πληρωμές για Φ.Π.Α. και λοιπές επιβαρύνσεις, συνολικού ποσού €298.291,13.

Διαθεσιμότητα Ετήσιας Χρηματοοικονομικής Έκθεσης

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση, στην οποία περιλαμβάνονται:

- Οι Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Έκθεση Επιτροπής Ελέγχου
- Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου
- Η Έκθεση Ελέγχου του Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή
- Οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας
- Οι γνωστοποιήσεις Ν. 4261/2014 - Άρθρο 81
- Οι γνωστοποιήσεις Ν. 4261/2014 - Άρθρο 82
- Οι γνωστοποιήσεις σε επίπεδο Ομίλου Ν. 4374/2016 – Άρθρο 6

είναι αναρτημένη στη διαδικτυακή διεύθυνση <http://www.nbg.gr/>.

Οι διαδικτυακές διευθύνσεις όπου δημοσιεύονται οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, οι εκθέσεις των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και οι εκθέσεις των διοικητικών συμβουλίων των θυγατρικών εταιρειών, συνοψίζονται κατωτέρω:

Θυγατρικές	Έδρα	Ιστοσελίδα
Εθνική Χρηματοπιστηριακή Μονοπρόσωπη Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	http://www.nbgsecurities.com/about-us/financial-reports
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	https://www.nbgam.gr/scripts/gr/financial-statements.asp
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	https://www.ethnolease.gr/company/financial_results
Εθνική Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Ακινήτων Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	ΓΕΜΗ :: Υπηρεσίες Δημοσιότητας (businessportal.gr)
Προνομούχος Ανώνυμος Εταιρεία Γενικών Αποθηκών Ελλάδος Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	https://paegae.gr/oikonomika-stoixeia/
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	ΓΕΜΗ :: Υπηρεσίες Δημοσιότητας (businessportal.gr)
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	ΓΕΜΗ :: Υπηρεσίες Δημοσιότητας (businessportal.gr)
Κτηματική Κατασκευαστική Μονοπρόσωπη Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	Ελλάδα	ΓΕΜΗ :: Υπηρεσίες Δημοσιότητας (businessportal.gr)
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Κτηματική Τουριστική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	ΓΕΜΗ :: Υπηρεσίες Δημοσιότητας (businessportal.gr)
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	ΓΕΜΗ :: Υπηρεσίες Δημοσιότητας (businessportal.gr)
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Μονοπρόσωπη Α.Ε.	Ελλάδα	ΓΕΜΗ :: Υπηρεσίες Δημοσιότητας (businessportal.gr)
Εθνική Factors Α.Ε.	Ελλάδα	https://www.ethnolease.gr/company/financial_results
Probank Χρηματοδοτικές Μισθώσεις Α.Ε.	Ελλάδα	https://www.nbg.gr/el/omilos/drasthriothtes/etairies/pbleasing
NBG Μεσίτες Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	https://www.nbg.gr/el/omilos/drasthriothtes/etairies/nbginsurancebrokers
ARC Management Two EAD (Special Purpose Entity)	Βουλγαρία	https://portal.registryagency.bg/CR/en/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=202565274
Bankteco E.O.O.D.	Βουλγαρία	https://portal.registryagency.bg/CR/en/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=204125829
NBG Leasing S.R.L. ⁽¹⁾	Ρουμανία	https://mfinante.gov.ro/domenii/informatii-contribuabili/persoane-juridice/info-pj-selectie-dupa-cui
ARC Management One SRL (Special Purpose Entity)	Ρουμανία	https://mfinante.gov.ro/domenii/informatii-contribuabili/persoane-juridice/info-pj-selectie-dupa-cui
Stopanska Banka A.D. -Skopje	Βόρεια Μακεδονία	https://www.stb.com.mk/en/the-bank/data-and-reports/#Financial_Reports
Stopanska Leasing DOOEL Skopje	Βόρεια Μακεδονία	https://www.stopanskaleasing.mk/
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	https://www.companies.gov.cy/en/company-lifecycle/search-for-company-information
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ	Κύπρος	https://www.nbg.com.cy/i-trapeza-mas/ikonomiki-pliroforisi/
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	https://www.companies.gov.cy/en/company-lifecycle/search-for-company-information
NBG International Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	https://find-and-update.company-information.service.gov.uk/
NBG Finance Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	https://find-and-update.company-information.service.gov.uk/
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	www.kvk.nl

Σημείωση:

⁽¹⁾ Η εταιρεία δεν έχει υποχρέωση από το νόμο να δημοσιεύει τις Οικονομικές της Καταστάσεις. Η υποχρέωση της είναι η υποβολή των Οικονομικών Καταστάσεων στο Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Οικονομικών δημοσιοποιεί, εν συντομία, την οικονομική θέση της εταιρείας.